

BIBLIOTHECA INDICA
A COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

AVADĀNA KALPALATĀ

WITH ITS TIBETAN VERSION

EDITED BY

SARAT CHANDRA DAS, C.I.E.

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYĀBHŪSHAṆA

(REPRINT EDITION)

PARTLY REVISED AND SEEN THROUGH THE PRESS BY

DURGACHARAN CHATTERJI, M.A.

27213

Work Number

124

Vol. I, Fasc. 2

Issue Number

1542

New Series

BSas
Kse/DV

CALCUTTA:

Printed at the Baptist Mission Press

Published by the Royal Asiatic Society of Bengal, 1, Park Street

1940

NOTICE

BIBLIOTHECA INDICA

PUBLISHED BY

THE ROYAL ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

THE Bibliotheca Indica is a collection of works belonging to or treating of Oriental literatures and contains original text editions as well as translations into English, and also bibliographies, dictionaries, grammars, and studies.

The publication was started in 1849, and consists of an Old and a New Series. The New Series was begun in 1860, and is still running.

The issues in the series consisted originally of fascicles of 96 or 100 pages print, though occasionally numbers were issued of double, triple or larger bulk, and in a few cases even entire works were published under a single issue number. Of late years the single issues are made as much as possible to constitute complete volumes. Several different works are always simultaneously in progress. Each issue bears a consecutive issue number. The Old Series consists of 265 issues; in the New Series, till January 1st, 1940, inclusive, 1,534 issues have been published. These 1,799 issues represent 253 different works; these works again represent the following literatures:—

Sanskrit, Prakrit.
Rājasthānī, Kāshmirī, Hindī.
Tibetan.
Arabic, Persian.

Several works published are partly or wholly sold out, others are still incomplete and in progress. A few works, though incomplete have been discontinued.

Two price-lists concerning the Bibliotheca Indica are available and may be had on application. One describes the Indian and the other the Islamic works published in the series. These lists are periodically revised.

The standard sizes of the Bibliotheca Indica are:—

Demy (or small) octavo.
Royal (or large) octavo.
Quarto.

PREFATORY NOTE TO THE REPRINT EDITION

Avadāna Kalpalatā was originally published under the Joint Editorship of Sarat Chandra Das, C.I.E., and Paṇḍit Hari Mohan Vidyābhūṣaṇa in 24 fascicles (2 vols.) between 1889-1917. Fascicle 2 of Volume I was, however, sold out and it was decided in 1924 to reprint this portion. Mr. Johan van Manen undertook to see it through the Press and pages 59-114 were printed and proofs of pages 115-154 were set up by the Press during that year. No further progress was made to complete the work until 1939, when the overhauling and re-organization of the Society's activities was taken in hand. As the work required a knowledge of both Sanskrit and Tibetan Prof. Durga Charan Chatterjee of the Bethune College, Calcutta, was engaged by the Council on the recommendation of Prof. S. K. Chatterji, the Philological Secretary.

Prof. D. C. Chatterjee has revised pages 115-154 which were in proof and made some improvements in the texts, both Sanskrit and Tibetan (noted in Appendix II), besides carefully going through the fifty-six pages (59-114) already printed—his emendations on these being given in Appendix I. For the Tibetan text the Narthang edition of the Tanjur, Mdo., Vol. Ge, in the possession of the Society, was consulted. The original block-print of both the Sanskrit and Tibetan texts discovered by the late Sarat Chandra Das in Tibet and from which he prepared the *Bibliotheca Indica* edition of the Avadāna Kalpalatā could not, however, be consulted as no copies of it were available in India.

In the completion of this work, Mr. Trin Chen, Sino-Tibetan clerk, of the Society helped Prof. D. C. Chatterjee in elucidating the meaning of difficult Tibetan expressions and in comparing portions of the text with the original Tibetan.

Prof. D. C. Chatterjee also received the kind advice and assistance of Prof. S. K. Chatterji, the Philological Secretary and Prof. Vidhusekhar Sastri, Ashutosh Professor of Sanskrit in the University of Calcutta, to both of whom the Society's thanks are due.

1, PARK STREET,
December, 20, 1940.

B. S. GUHA,
General Secretary,
Royal Asiatic Society of Bengal.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 27.48

Date.....24-2-59

Call No. BSa5 / Kse / D.V.

A list of those cases, in which, apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined.

Third Pallava.

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.	SUGGESTED ALTERATIONS.
Sloka 16 गोविन्दो नाभिर्गर्भेण	गोविन्दनाभिर्गर्भेण
„ 21 पाथेयमन्त्ये	पाथेयमन्त्ये
„ 22 नृपो बभूवचः	नृपवभूवचः
„ „ जने	जनः
„ 26 दुरितं	दुरितं
„ 28 पुष्परत्नध्वजं ज्ञं पताका०	पुष्परत्नध्वजच्छत्रपताका०
„ 41 सोच्छ्रासेनेव	सोच्छ्रासेनेव
„ 55 सर्वार्थिसार्थ०	सर्वार्थिसार्थ०
„ 66 वैशसं	वैशसं
„ 77 यात्यनुकम्पताम्	यात्यनुकम्पताम्
„ 81 तूर्णं	तूर्णं
„ 99 शक्तानां	सक्तानां
„ 107 वनमेव विगाह्यताम्	वनमेव विगाह्यताम्
„ 118 बभूव दृष्टि०	बभूवादृष्टि०
„ 122 संसारवैभुष्यः विवेक०	संसारवैभुष्यविवेक०
„ 123 न देयं	नादेयं
„ 124 तथेत्यवधार्य	तथेत्याधार्य
„ 138 मनोदन्तेरिव न सुखतां	मनोदन्तिरिव निःसुखतां
„ 146 भोजक्षणेनैव	भोजक्षणेनैव
„ 148 निरुद्यं	निरुद्ये
„ 149 विरुष्टाः	विरुष्टाः
„ 150 विश्रुत०	विश्रुत०
„ 155 न	नु
„ 156 क्षय०	क्षय०

WORDS AS THEY OCCUR
IN THE XYLOGRAPH.

SUGGESTED
ALTERATIONS.

Sloka 158 कृपाकोमलचित्तदत्तः

कृपाकोमलचित्तदत्तः

„ 161 नृशंसदत्तः

नृशंसदत्तः

„ 164 सद्धर्षः

सद्धर्ष

„ „ ०मनोरथेन

०मनोरथस्य

मणिचूड़ावदानम् ॥ ३ ॥

मान्धात्रवदानम् ॥ ४ ॥

ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་གཙུག་ཞོར་གྱིས། ३

ང་ལས་རྒྱ་ཡང་འཛིན་ནི་གྱུལ། ८

BSa 5
ksl / D.V.

CHAPTER III.

ཡལ་འདབ་གསུམ་པ།

གཙུག་ན་ཞོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་ནི།

འགྲོའདྲིང་སྒྲོམ་པ་སྤང་བུང་རིན་ཅེན་ཚོགས།

ཅུ་མིན་འབྱུང་གནས་དག་ལས་སྒྲིབ་པར་ལྷན།

སྤྱུ་ཞིག་ཀྱང་ནི་རབ་དུ་གསལ་བ་ཅུ།

པདྨ་པར་འགྲོ་བ་སྒྲེས་ཀྱི་རིན་ཅེན་སྒྲེས།

1

*བ་གས་འོད་ཚོགས་ག་བྱར་གྱིས། ཡོངས་སུ་དགར་པོའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནི།

སྤྱུ་ཀོད་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱེ། སྒྲལ་བཟང་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡོད།

2

འཇུག་ངོགས་བཞིན་དུ་བརྟེན་འོས་གང་། བསོད་ནམས་བྱེད་གཙང་གཟི་བྱིན་དང་།

སྤྱིང་སྤྱོདས་རང་བཞིན་གང་གྲུ་ལྷན། གྲི་མེད་ཡིད་ལྷན་དག་དུ་གནས།

3

ནས་ཞིག་གྲགས་པའི་མེདྲོག་ལྷན། བསོད་ནམས་དྲི་བཟང་རབ་དུ་རྒྱས།

ཡིགས་བྱས་སྦྱིད་ཚལ་དགའ་སྤྱོད་དུ། གྲོང་ཁྱིམ་པ་ནམས་རབ་དུ་ཅེན་།

4

དེར་ནི་ས་བདག་ཅུ་གཏིང་ཆེ། རབ་མང་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་དང་།

གྲགས་པའི་རི་བོང་སཚམས་བསྐྱེད། གསེར་གྱི་གཙུག་ལུང་ཅེས་གྲགས་བྱུང་།

5

तृतीयः पल्लवः ।

मणिचूडावदानम् ।

अस्मिन्नद्भुतसर्गे मकराकरजायमानमणिवर्गे ।
कोऽपि प्रकटितसुगतिः पुरुषमणिर्जायते ॥ १ ॥

अस्ति सौमि^१प्रभापूरकर्पूरपरिपाण्डुरम् ।
साकेतनाम नगरं सौभाग्यतिलकं भुवः ॥ २ ॥

सेव्यैः^२ प्रभासत्त्वमयै रंजनाविमलमानसैः ।
तीर्थैरिव स्थितं यच्च पवित्रैः पुण्यकर्तृभिः ॥ ३ ॥

यशःकुसुमिते यच्च पुण्यसौरभनिर्भरे ।
रमन्ते सुकृतोद्याने नन्दने पुरवासिनः ॥ ४ ॥

तत्राभूत् भूपतिर्भूरिगुणरत्नमहोदधिः ।
भूतिर्यशःशशाङ्कस्य हेमचूड इति श्रुतः ॥ ५ ॥

དག་དུ་དམ་པས་བཞེན་འོས་ཤིང་། ཚེད་དུས་རབ་དུ་འཕྲོག་བྱེད་པ།

རྫོགས་ལྷན་ལྷ་བྱ་གང་གིས་ནི། སྐྱེ་པོ་ཚོས་རྣམས་འཛིན་པར་བྱས། 6

ས་བདག་བཟོད་ལ་ཀྱན་ཆགས་ཤིང་། དཔལ་གྱིས་དགྲིས་གུར་སྡིང་ཟྱེད་གཤམ་

རབ་གྲགས་ལ་ཡང་དབང་བྱལ་གང་། སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བྱེད་གུར། 7

མི་གསོད་མཆོད་སྤྱོད་བསྐྱབ་ལྷན་པ། གང་གི་བསོད་ནམས་མི་འཛིགས་ཡོན།

འཚི་མེད་སྐྱེ་དབྱངས་ཡོངས་རྫོགས་པ། འབྱུང་པོ་ཀྱན་ལ་བྱིན་པར་གུར། 8

མཐུ་དང་ལྷན་ཡང་གང་མ་བྱོས། རྣམ་པར་འབྱོར་ཡང་སྤྱན་པར་སྐྱེ།

རྫོགས་ཡིན་ཡང་བཟོད་ལྷན་ཚུལ། ལང་ཚོ་ལྷན་ཡང་དབང་པོ་བྱལ། 9

མཐོན་པོར་གུར་པའི་ཟབ་མོ་དང་། རྩ་བའི་འོད་ཟེར་དཔའ་པོ་དང་།

ས་གནི་འཛིན་པ་དམ་པའི་བྱོགས། གང་གི་ཡ་མཚན་བྱས་པར་གུར། 10

ཀྱལ་པོ་དེ་ལ་རྩ་མེད་པའི། ཀྱན་ནི་གཉིས་ཤིག་བྱུང་གུར་དེ།

གཏོང་པ་རྫོགས་པའི་སྡིང་ཟྱེད་དང་། ལེགས་བྱས་དཔལ་ནི་དར་བབ་པའོ། 11

པདྨའི་འབྱུང་གནས་དེ་ཡིས་ནི། ལྷ་མོ་མཛེས་ལྷན་དགའ་མར་གུར།

སྐྱེ་དེ་དཔལ་བཞིན་དག་དུ་ནི། སྐྱོན་མེད་དགའ་བ་མངོན་པར་འཆར། 12

ལུགས་ནི་རྩེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་། དཔལ་ནི་འབར་བ་གཏོང་བ་དང་།

མཛེས་པ་ཉིད་ནི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཞིན། དེ་ནི་ཀྱལ་པོས་རྩ་བས་མཛེས། 13

सदा सदाश्रयार्हेण कलिकालापहारिणा ।
कृतः कृतयुगेनेव येन धर्मधरो जनः ॥ ६ ॥

महौपतिः क्षमाशक्तः श्रीवृतः करुणारतः ।
वल्लभोऽभूत् प्रजानां यः प्रख्यातो विजितेन्द्रियः ॥ ७ ॥

अमरासवसम्पूर्णाभिहिंसासचदौक्षितः ।
ददौ यः सर्वभूतानां पुण्यामभयदक्षिणाम् ॥ ८ ॥

निर्मदो यः प्रभावेऽपि विभवेऽपि प्रियंवदः ।
क्षमाशीलः प्रभुत्वेऽपि यौवनेऽपि जितेन्द्रियः ॥ ९ ॥

गम्भीरेणोन्नतिमता श्रूरेण शशिकान्तिना ।
सत्यक्षेण क्षितिभृता येनातन्यत विस्मयः ॥ १० ॥

राज्ञस्तस्याद्वितीयस्य बभूवाभरणद्वयम् ।
त्यागपूर्णञ्च कारुण्यं तारुण्यं सुकृतश्रियः ॥ ११ ॥

पद्माकरस्य तस्याभूत् देवी कान्तिमती प्रिया ।
प्रभातश्रीरिव सदा निर्दोषाभ्युदयोत्सवा ॥ १२ ॥

नौतिः प्रभुगुणेनेव त्यागेन श्रीरिवोज्ज्वला ।
रराज राजचन्द्रेण सा शीलेनेव चारुता ॥ १३ ॥

དག་དུ་དགའ་བྱེད་སྒྲན་པ་དག། རབ་བཀྲམ་ནམ་པར་གྲགས་པ་དེས།
ས་འཛོན་མཚོག་དུ་མཛེས་གྱུར་པ། མགོ་རིས་དབལ་གྱི་སྒྲན་པོ་བཞིན། 14

ཆེ་ལས་དུས་སྒྱ་དག་བའི་གནས། མངལ་ནི་དེ་ཡི་བཟུང་གྱུར་དེ།
འཛིག་ཉིན་བསྐྱེད་འབྱོར་བའི་སྒྲན། ཨ་དི་དེ་ཡི་ཉིན་བྱེད་བཞིན། 15

བདུད་ཅི་འི་ཟེར་གྱི་ཚུ་གཏིར་ཆེབས། ཚངས་པའི་བསྐྱེས་ཁྲབ་འཇུག་མེ།
དག་བྱེད་དག་གིས་སྒྱབ་ཤིང་བཞིན། དེ་ནི་མངལ་གྱིས་མཛེས་པར་གྱུར། 16

དེ་ཡི་མངལ་གྱི་མཐུས་སྟེད་བའི། མངོན་པར་འདོད་བཞིན་མི་བདག་གིས།
མངོན་པར་འདོད་ལས་མངོན་སྒྲག་ནོར། སྟོང་བའི་དོན་མཐུན་ཀྱུན་ལ་བྱིན། 17

སྒྲར་ཡང་ས་བདག་གིས་སྟེད་རིས། དག་བའི་མངལ་དང་ཐུན་བའི།
དབྱངས་ཅན་མ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས། དམ་ཚེས་ནམ་པར་བཤད་པ་བྱས། 18

ཡོངས་རྫོགས་བསོད་ནམས་རིན་ཅན་ནི། ཚེས་གཏེར་བསྐྱབ་པ་རབ་འཛོན་པས།
མོངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ལས། དག་དུ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་རབ་དུ་བསྐྱེད། 19

འབྱོག་དགོན་བགོད་དཀར་ཡོངས་སྒྲུང་འཛིག་ཅེན་ནི།

ཕ་རོལ་ལས་དུ་གདུང་བས་ཉིན་ནམས་ལ།

ཡིད་འོང་རབ་རྒྱས་འབྲས་བུས་རྫོགས་པའི་ཕྱོགས།

གྲིབ་ཤིང་ཚེས་དང་མཚུངས་པ་གཞན་ཡོད་མིན།

सदानन्दनविख्यातयशःप्रसरया तथा ।

मेरुस्त्रिदिवलक्ष्म्येव बभौ भूमिभृतां वरः ॥ १४ ॥

काले कल्याणनिलयं भर्तुः सा गर्भमादधे ।

भूत्यै भुवनपद्मस्य दिवाकरमिवादितिः ॥ १५ ॥

अरणिः पावकेनैव वेलेवाध्मेः सुधांशुना ।

ब्रह्माजेनैव गोविन्दो नाभिगर्भेण सा बभौ ॥ १६ ॥

तस्या गर्भानुभावेन दोहदाभिमतं नृपः ।

ददौ सर्वार्थिसार्थेभ्यो वाञ्छिताभ्यधिकं वसु ॥ १७ ॥

पुनर्भूमिभुजा पृष्टा दोहदं शुभगर्भिणी ।

सरस्वतीव सा चक्रे स्वयं सङ्गर्भदेशनाम् ॥ १८ ॥

पूर्णपुण्यमणिर्धर्मनिधिर्विधिसमुद्भूतः ।

विपद्भिपुलदुःखेभ्यः सदा रक्षति रक्षितः ॥ १९ ॥

कान्तारदुर्गेषु परिच्युतानां

तापातुराणां परलोकमार्गे ।

स्निग्धः प्रवृद्धः फलपूरिताशः

छायातरुर्धर्मसमोऽस्ति नान्यः ॥ २० ॥

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲུང་བ་པོངས་པའི་དྲུག་ལ་ནོར་བུ་སྒྲུང་
ལ་ལག་པའི་མཆོལ་པ་སྟེ།

སྒྲོང་ལ་དབག་བསམ་སྒྲེན་པ་འགྲོ་ལ་ཀླུལ་བའི་ཤིང་དྲ་
ལས་གཞན་དག་ལ་ལམ་གྱི་བརྒྱགས།

སྒྲུག་བསྐལ་ནད་ལ་སྒྲན་ཆེན་དང་ནི་སྟོན་པའི་འཛིགས་པ་
ཀླན་འབྲུགས་བསམ་པ་དབྱགས་འབྱིན་པ།

གཏུང་བ་དག་ལ་ཅན་དན་ནགས་ཆལ་བདན་པའི་མཛོང་
ཤེས་ཆོས་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞན།

21

དེ་སོགས་མི་བདག་བཅུན་སོའི་ཆོག། དཀར་བའི་ཆོས་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
དཔལ་ལྷན་འགྲོ་ལ་འཛིག་དེན་དུ། དམ་ཆོས་གཅིག་ཤུ་སྒྲུབས་སུ་གྱུར།

22

དེ་ནས་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་དེ། མཁའ་ལ་བདུད་ཅིའི་འོད་ཟེར་བཞིན།
འགྲོ་བའི་རབ་རིབ་འཛོམས་པའི་བྱ། ལྷ་མོ་ལ་ནི་བཅས་པར་གྱུར།

23

དེ་ཡི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་ནི། ལྷན་སྒྲིམ་དག་དུ་སྒྲིམ་གྱུར་དེ།
སྒྲིབ་གཞན་སྒྲར་འགྲོགས་པ་ཡི། དཔེན་པ་བཞིན་དུ་བྲི་མ་མེད།

24

དེ་ཡི་གཙུག་ན་གང་འོད་མཐུས། མཚན་མོ་ཉིན་དུ་བགྱིད་པ་ཡིས།
ནོར་བུ་བསོད་ནམས་ལ་སྒྲིམ་པ། *རབ་སྒྲུག་དེ་ཡིས་མཛོས་པར་གྱུར།

25

आलोकस्तिमिरे^१ विपद्दिषमणिः पाते करालम्बनम्
याज्जाकल्पतरुर्जगज्जयरथः पाथेयमन्ये पथि ।
दुःखव्याधिमहौघधं भवभयोद्भान्ताशयाश्वासनम्
तापे चन्दनकाननं स्थिरसुहृद्धर्मः सतां बान्धवः ॥ २१ ॥

इत्यादिधर्मधवलं श्रुत्वा नृपो वधूवचः ।
धर्मैकशरणः श्रीमान् बभूव भुवने जने ॥ २२ ॥

ततः कालेन सम्पूर्णं द्यौर्निवाहृतदौधितिम् ।
असूत दारकं देवी^२ जगत्तिमिरदारकम् ॥ २३ ॥

अजायतास्य सहजशूङ्गालङ्करणं मणिः ।
प्राग्जन्मान्तरसंसक्तो विवेक इव निर्मलः ॥ २४ ॥

स बभौ सुभगस्तस्य^३ मूर्द्धि पुण्यमयो मणिः ।
यस्य प्रभाप्रभावेण यामिन्यो दिनतां ययुः ॥ २५ ॥

१ Orig. आलोके तिमिरे ।

२ Orig. has also another reading सा हि ।

३ Orig. स बभौ भगस्तस्य ।

གཙུག་ཏོར་དང་བཅས་ནོར་བུ་དེ། བདུད་རྩིས་པ་དེ་གིས་པ་ཡིས།
ལྷགས་ནམས་ལྷུང་དུ་ཞི་བ་དང་། གསེར་དུ་བསྐྱུབ་པ་ཉིད་དུ་འདྲ་བ་བྱིད། 26

དེ་ནས་སྒྲིབ་ཀྱིས་པ་དེ། རིག་གིས་ས་ཡི་བདག་གི་ཡིས།
ནོར་བུ་དེ་བཅུད་འབྱུངས་གསེར་ནམས་ཀྱན། སྒྲིབ་པ་ནམས་ལ་དཔག་དུ་བྱིད། 27

དེ་སྒྲིས་ཆོན་ལྷ་ནམས་ཀྱིས། མཁའ་ལ་གོང་ཁྲིའི་མེ་དོག་དང་།
རིན་ཅེན་རྒྱལ་མཚན་གདུགས་དང་ནི། བ་དན་རྒྱུད་གཡུ་གོས་ཀྱིས་བཀའ་། 28

ཤིན་དུ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པ་ཡི། རིག་པ་ཀུན་གྱིས་ནམ་མཆོས་བདག།
དེ་མིང་གི་བདག་གིས་མཆོད་པ། གཙུག་ན་ནོར་བུ་ཞེས་སྤྲུགས། 29

ཡོངས་འདུ་དག་གི་རྒྱ་གཅིར་བཞིན། ལྷ་སྒྲིས་མཆོད་པར་སྒྲིས་པ་དེས།
ཡབ་ཀྱི་བསམ་པ་དགའ་བ་ཡི། བདུད་ཅིས་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བྱས། 30

རྒྱལ་བས་པོ་ལོ་མ་བཞིན་དང་། གཞིན་རྒྱས་རི་ཡི་སྤྲུལ་མེ་བཞིན།
མཆོད་པར་འོས་པར་སྒྲིས་པ་ཡིས། གཞིན་རྒྱ་དེ་ཡི་ཡུམ་ཡང་མཆོས། 31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་ཡི་བདག། བསོད་ནམས་ཐེམ་སྒྲིས་དག་ལ་ནི།
རྣམ་ཡི་གནས་སྤྱུ་ཡང་དག་འཛིགས། གཙུག་ན་ནོར་བུ་མི་བདག་གུར། 32

སྒྲིབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། དེ་ཡི་སྒྲིན་པས་ཡོངས་ཁོངས་པས།
བསོད་ནམས་བདེ་སྒྲུང་འཛིག་དེན་ན། ཡོངས་པར་གྱུར་མིན་སྒྲིབ་བའང་མེད། 33

सोष्णीषस्य मणोस्तस्य पीयूषस्यन्दिविन्दवः ।
नयन्ति हेमतां लोहं तुरितं शमयन्ति च ॥ २६ ॥

शिशोर्जातिस्मरस्याथ वचसा तस्य भूपतिः ।
ददौ हेम सदार्थिभ्यः सर्व्वं मणिरसोद्भवम् ॥ २७ ॥

पुष्परत्नध्वजं छत्रं पताकाव्यजनांशुकैः ।
अपूरयन् पुरं व्योमः तस्य जन्मनि देवताः ॥ २८ ॥

सुप्रकाशोदिताशेषविद्याविद्योतितात्मनः ।
मणिचूड इति ख्यातं नाम तस्याकरोन्नृपः ॥ २९ ॥

स चक्राराशयं हर्षपीयूषोच्छलितं पितुः ।
अभिजातः सुतो जातः पारिजात इवोदधेः ॥ ३० ॥

पौलोमीव जयन्तेन जननी पूज्यजन्मना ।
बभौ तेन कुमारेण कुमारेणैव पार्व्वती ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सुकृतसोपानैः पृथिवीपतौ ।
दिव्यधामसमारूढे मणिचूडोऽभवन्नृपः ॥ ३२ ॥

अर्थिचिन्तामणेस्तस्य दानेन परिपूरिते ।
लोके पुण्यसुखालोके नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ ३३ ॥

ཁྱལ་པོ་དེ་ཡི་སྒྲུང་ཆེན་ནི། བཟང་པོའི་རི་ཞིས་བྱ་བར་གྱུར།

བདག་པོ་བཞིན་དུ་རྗེས་མ་བྱུན་པར། ལྷན་པའི་བརྒྱན་ཐུན་ལག་པའི་རྒྱུང་། 34

ནམ་ཞིག་འཛིག་དེན་འཕྲོད་ཕྱེད་དེ། ཆེན་པོའི་གནས་ན་འཁོད་གྱུར་པར།

ལྷི་གྱུར་རིགས་འབྱུངས་བྱུབ་པ་ནི། སྤྱིད་འཕྱོར་ཡང་དག་འོང་གྱུར་དེ། 35

མི་དམན་མཆན་མེའི་བདག་པོ་ཡི། འོད་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་གཞུགས་བརྟན་བཞིན།

འཛོལ་གཏོང་པའི་བཞིན་རས་ཅན། མཛེས་མ་མཆོག་གཞིག་བརྒྱུང་བར་གྱུར། 36

རྒྱུ་མ་དག་ནི་མི་དཔེན་བཞིན། ཀླུ་པའི་ཆུ་སྤྱོད་དམར་བ་དང་།

མིག་དག་གཏོ་བས་འགྲོ་ལ་དེ། ཤིན་དུ་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་བཞིན། 37

དཀའ་བྱུབ་དཔལ་དང་འགྲོགས་པ་བཞིན། མཛེས་མ་རྗེས་འབྲང་བྱུབ་པ་དེ།

སྤྱི་གྱུར་མགོན་གྱིས་མཆོད་བྱས་ནས། ལྷན་ནི་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བར་གྱུར། 38

མཛེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་ནི། བདེན་ཐུན་ཟབ་ཅིང་མཛེས་པ་དག།

གཞན་གྱི་གྲུང་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ནས། གཞུ་བཞག་འདོད་པའི་དབང་ལྷག་བཞིན། 39

གཞུག་གི་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་ནི། མི་རྒྱུང་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིས།

ཁྱོགས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཡིག་འབྲིང་དག། གྲུང་གྲུམ་གྱིས་ནི་འདྲི་བ་བཞིན། 40

རྒྱུང་ནི་གཡབས་ཤིང་འཕེན་བྱེད་པའི། ར་ཡབ་དག་གིས་ནས་མཛེས་པ།

འགྲོ་བ་ཡང་དག་སྒྲོལ་མིན་པར། ལྷིང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷུང་བཅས་བཞིན། 41

तस्य भद्रगिरिर्नाम बभूव गजपुङ्गवः ।
प्रभोरिवानुकारेण दानार्द्रकरपुष्करः ॥ ३४ ॥

तं कदाचिन्महास्थानस्थितं भुवननायकम् ।
भवभूतिः समभ्यायात् मृगुवंशभवो मुनिः ॥ ३५ ॥

दिव्यकन्यां समादाय लावण्यललिताननाम् ।
मूर्त्तामिव प्रभालश्चमौमशौणस्य क्षपापतेः ॥ ३६ ॥

कुचयोरविवेकेन रागेण चरणाञ्जयोः ।
नेत्रयोश्चापलेनेव सा जगत्यतिलज्जिता ॥ ३७ ॥

तपःश्रियेव सहितं तं कन्यानुगतं मुनिम् ।
अपूजयत् प्रजानाथः कृतासनपरिग्रहम् ॥ ३८ ॥

कन्यापि नृपमालोक्य धीरं गम्भीरसुन्दरम् ।
परपौडासु कारुण्यात् न्यस्तचापमिव स्मरम् ॥ ३९ ॥

चूडारत्नस्य किरणैर्दुरितक्षयकारिभिः ।
लिखन्तं कुङ्कुमेनेव दिक्षु रक्षाक्षरावलिम् ॥ ४० ॥

विश्लेषक्षिप्तमरुता चामरेण विराजितम् ।
सोच्छ्रासेनेव सत्त्वेन जगत्संतारणं विना ॥ ४१ ॥

རིན་ཅན་ཡིད་འོང་དོ་གལ་དག། སྤྱིང་གར་བརྒྱང་བར་བྱས་པ་ནི།
ས་འོག་གྲུང་པ་ཞི་བའི་སྤྱད། ལྷག་ས་ཅན་གྱིས་བརྟེན་པ་བཞིན། 42

ཆེ་བའི་དབྱང་པས་ས་དང་ནི། སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་བྲོབ་པ་དག།
མཐོང་ནས་མའོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་དུ་གྱུར། 43

རི་དགས་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་ས། ལུས་མེད་ཀྱི་ནི་གསེས་གྱུར་དེ།
བྱུབ་པས་པང་དུ་བརྒྱང་ནས་ནི། འགྲོ་བའི་བདག་ལ་རབ་སྤྲོས་པ། 44

འཛིག་དེན་འདི་ན་འགྲོ་བའི་མིག། འདབ་བརྒྱ་རྣམ་པར་རྒྱས་བྱེད་པ།
ལྷ་ནི་བྱིད་དང་ཉི་མ་དག། འཆར་བས་རབ་དུ་མཛེས་པར་གྱུར། 45

འབྱོར་ལས་ཆེད་སྤྱར་འབྱུང་བ་ཡི། ཀྱན་སྡོངས་གྲོགས་ལྷན་རྒྱགས་པ་དག།
དག་རྣམས་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བཞིན། ཨོ་ས་ཉི་བྱིད་ལ་མེད་པ་ཉིད། 46

གྲུལ་པོ་བྱམས་ལྷན་འཛིག་དེན་མགོན། འཛིག་དེན་སྤྱིང་ཇེ་ཀྱན་ཇོགས་བྱགས།
བྱིད་ཀྱི་གྲགས་པ་སྤྲོལ་བ་བཞིན། མཚོག་དུ་པ་རེལ་བྱིན་པར་གྱུར། 47

བྱིད་ནི་མི་སྤྱོད་པོ་དང་། ཀའོང་མོད་ཟེལ་མེད་ལེགས་བྱས་ལྷན།
འདི་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཁྱད་པར་དུ། ཟློ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་བྱར་གྱུར། 48

མཛེས་མ་མེ་དོག་མིག་ཅན་འདི། བདྲའི་ཁོངས་ནས་ཡང་དག་བྱུང་།
སྤྱན་སྤིག་རྒྱག་མའི་འོ་ས་ཡིས། བདག་གི་གནས་ལུ་ལེགས་པར་གསེས། 49

रत्नोदारेण हारेण हृदयप्रहकारिणा ।

पातालविपदां शान्त्यै शेषेणैव निषेवितम् ॥ ४२ ॥

वहन्तं महता दोषणा क्षमां चित्तेन च क्षमाम् ।

प्रथयौ साभिलाषस्य विस्मयस्य विधेयताम् ॥ ४३ ॥

गृहीत्वा मुनिरुत्सङ्गे कुरङ्गतरलेक्षणाम् ।

जीवनीं तामनङ्गस्य जगाद जगतीपतिम् ॥ ४४ ॥

उदितेन जगन्नेत्रं^१-शतपत्रविकाशिना ।

भवता भाति लोकोऽयं देवेन च विवस्वता ॥ ४५ ॥

अहो नु तव नास्त्येव विभूतिसुलभोद्भवः ।

साधारिव गुणद्वेषः सम्मोहोपचितो^२ मदः ॥ ४६ ॥

लोकनाथस्य ते लोककारुण्यपूर्णचेतसः ।

राजन् मैत्रीजुषा कीर्त्तिः स्थिरा पारमिता परम्^३ ॥ ४७ ॥

अखेदसरलो दाता निर्व्याजसुकृतो भवान् ।

अतएव विशेषेण माननीयो मनौषिणाम् ॥ ४८ ॥

पद्मोदरसमुद्भूता कन्या कमललोचना ।

होमावशेषपयसा वर्धितेयं मयाश्रमे ॥ ४९ ॥

१ Orig. नेत्रं शतपत्र ।

२ Orig. सम्मोहोपचितो ।

३ Orig. राजन् मैत्रिजुषस्थिरा कीर्त्तिः पारमिता परम् ।

བཅུན་མོ་ཆེན་མོས་གནི་ཡིས། རྒྱན་མར་སྒྲིས་མཆོག་ཁྱིད་ཀྱིས་ཡོང་།

ཁྱུང་འཇུག་ལ་ནི་དཔལ་མོ་བཞིན། འདི་ནི་ཁྱིད་བདག་ཉིད་ལ་འོས།

50

དུས་ཀྱི་མཆོད་སྒྲིན་བསོད་ནམས་འབྲས། རྫོགས་པར་བདག་ལ་སྒྲིན་པར་མཆོད་།

འདི་བཆོད་ཆོགས་ཀྱལ་པོ་ལ། མཆོས་མ་བྱིན་ནས་ཐུབ་པ་གཤེགས།

51

ཡིད་སྤུབ་དགའ་མ་ཐོབ་པ་བཞིན། ཀྱལ་པོས་སྤྱད་མ་བདུ་ལྷན།

དགོ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷན་པ་བཞིན། མཆོས་མས་སྒྱིད་མོས་ཚལ་དུ་ཅེས།

52

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་བྱ། འབྲི་ཤིང་སྒྲིག་མའི་མུ་དྲིལ་བཞིན།

བདུད་ཅི་བདུད་པ་ཅུང་ཤིང་ཅེས་པ། ཡལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེ་ཡོང་གུར།

53

བརྒྱ་བྱིན་འཇིག་རྟེན་སྒྱོང་སོགས་ཀྱིས། བགོས་པར་མི་འོས་ཆེ་བར་དར།

རང་ཉིད་བདུར་སྒྲིས་སོགས་ཀྱིས། ཀུན་ནས་བཟོད་འོས་སྒྱིད་པར་ལྷན།

54

གྲགས་པའི་དྲི་བཟང་རབ་ཀྱས་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནི་ཡང་དག་རྫོགས།

སྒྱོང་པའི་ཆོགས་ཀུན་དགོ་བ་ཅུ། བཟྱིད་པའི་དཔག་བསམ་ཀྱང་འཐུང་ནི།

55

ས་བདག་བདག་གིས་ཐུབ་པའི་ཆོག། དུས་སྤྱ་བྱ་བར་བྲན་གྱུར་ནས།

མི་འཆོ་མོར་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། ཡོན་ནི་ཡངས་པའི་མཆོད་སྒྲིན་པས།

56

སྤྱི་གྲུའི་བྱ་སོགས་ཐུབ་པ་དང་། མི་བདག་རབ་དུ་བཟོད་དཀའ་སོགས།

འདི་དཔ་ཀུན་གྱིས་མ་བསྐྱམས་པའི། མཆོད་སྒྲིན་དེར་ནི་ཡང་དག་འོངས།

57

युद्धतामग्रमहिषी पत्नीत्वे भवता नृप ।

विष्णोः श्रीरिव योग्येयं तवैव पुरुषोत्तम ॥ ५० ॥

यज्ञपुण्यफलं पूर्णं कालेन मम दास्यसि ।

इत्युक्त्वा विधिना राज्ञे कन्यां दत्त्वा ययौ मुनिः ॥ ५१ ॥

प्रियां पद्मावतीं राजा रतिं प्राप्येव मन्मथः ।

अरंस्त रुचिरौद्याने सुकृते पुण्यवानिव ॥ ५२ ॥

ततः कालेन सा पुत्रं वंशवल्लीव मैत्रिकम् ।

असूत पद्मचूडाख्यं गुणानां दर्पणं पितुः ॥ ५३ ॥

शक्रादिभिर्लोकपालैरनुलङ्घ्यमहोदयः ।

संस्तूयमानचरितः स्वयं कमलजन्मना ॥ ५४ ॥

यशःसौरभसम्भारसम्पूरितदिगन्तरः ।

सर्वार्थसार्थकल्याणकलनाकल्पपादपः ॥ ५५ ॥

स्मृत्वा मुनेर्वचः काले कर्तुं विपुलदक्षिणाम् ।

अहिंसावसुसंपूर्णमाजहार महीपतिः ॥ ५६ ॥

तस्मिन् यज्ञे समाजग्मः सर्वकामैरनर्गले ।

मुनयो भार्गवमुखा नृपा दुष्प्रसहादयः ॥ ५७ ॥

གངས་མེད་ཞོར་གྱི་ཆར་འབབས་པའི། སྤྱིན་ཤིག་མངོན་དུ་གུར་པ་དེའི།
མེ་ཡི་དབུས་ནས་སྒྲ་ཡི་དབང་། སྤྱིན་པོའི་གཟུགས་སུ་ཡང་དག་པའངས། 68

རིད་ཅིང་ནས་འགྱུར་ལུས་ཅན་དེ། ས་སྒྲིང་ལ་ནི་ཉིར་བརྟན་དེ།
བདག་ནི་བཀྲིས་སོ་སྒྲིབ་སོ་ཞེས། བཟའ་དང་བརྟུང་བ་སྒྲིང་བར་གྱུར། 69

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོའི་བཀའ། རིམ་གྱི་བ་ཡི་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས།
བཟའ་བ་ནས་བ་སྒྲ་ཚོགས་དང་། བརྟུང་བ་དག་ཀྱང་ཉི་བར་བསྐྱབས། 60

དེ་ནས་སྤྱིན་པོས་ས་བདག་ལ། ཅུང་ཟད་དཔོན་བཞིན་རབ་དུ་སྒྲུས།
རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། གང་གྱིར་བདག་ནི་ག་ཡིས་འཛོ། 61

འབྲལ་ལ་བསད་པའི་ག་དང་ནི། ཤིན་དུ་མང་པའི་བྲག་དག་གིས།
བདག་ཅག་ཚོས་པ་རབ་དུ་སྒྲི། གང་ཞིག་འདོད་པ་གནང་བར་མཛོད། 62

འདོད་ཀྱན་རབ་དུ་སྒྲེར་རོ་ཞེས། ཁྱོད་ཅན་བདག་ནི་ཡང་དག་འོངས།
སྤྱིན་ནོ་ཞེས་ནི་རབ་བསྐྱབས་ནས། དགག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འོས་པ་མིན། 63

དེ་སྐད་སྤྱིན་པོའི་ཚོག་ཐོས་ནས། སྤྱིང་རྗེས་གཞིར་བའི་མི་བདག་ནི།
འཛོ་བ་མེད་པར་ངེས་པས་ན། སྒྲིང་བ་སྤྱིར་སྤྱོད་སྒྲུག་བསྐྱལ་གུར། 64

བཟོད་དགའི་འཛོ་བ་མི་བཟོད་དེ། སྒྲིང་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའང་མིན།
ཀྱུ་མ་ཚོས་ལ་གེ་ཚོས་འདི། ཕྱིད་པོས་བྱས་ཤིང་དེ་ཡིས་བསམས། 65

वर्त्तमाने मखे तस्मिन् निःसंख्यसुवर्षिणि ।
रक्षोरूपः समुत्तस्थो वह्निमध्यात् सुरेश्वरः ॥ ५८ ॥

उपसृत्य स भूपात्तं कृशो विवृतविग्रहः ।
क्षुत्पिपासार्दितोऽस्मीति यथाचे पानभोजनम् ॥ ५९ ॥

शासनादथ भूभर्त्तस्तस्मै विविधभोजनम् ।
उपनिन्युः परिचिताः पानञ्च परिचारकाः ॥ ६० ॥

ततः किञ्चिद् विहस्यैव क्षितिपं प्राह राक्षसः ।
नैदमस्मित्प्रयं राजन् वयं हि पिशिताशनाः ॥ ६१ ॥

सद्योऽहतस्य मांसेन रुधिरेण च भूयसा ।
तृप्तिरुत्पद्यतेऽस्माकं दीयतां यदभीप्सितम् ॥ ६२ ॥

सर्व्वकामप्रदोऽसीति त्वामहं समुपागत ।
ददामीति प्रतिश्रुत्य न निषेधस्तवोचितः ॥ ६३ ॥

इति रक्षोवचः श्रुत्वा करुणाकुलितो तृपः ।
अहिंसानियमेनाभूदर्थिवैमुख्यदुःखितः ॥ ६४ ॥

सोऽचिन्तयत्तदा दैवाज्जातोऽयं धर्मसंशयः ।
न सहे दुःसहां हिंसां न नैष्फल्यमर्थिनः ॥ ६५ ॥

བསད་བམེད་པར་ལུས་ལས་ནི། ག་དག་སྟེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།
བདག་གི་གྲོག་སྤར་དག་གི་ཡང་། ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲི་མི་བཟོད། 66

བདག་གིས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། འཛིགས་མེད་བསོད་ནམས་ཡོན་ཤིན་ནས།
སྟོག་ཆགས་བསད་ལས་བྱུང་བའི་ག། འདི་ལ་བདག་གིས་ཟི་ལྟར་སྟོན། 67

དེ་ལྟར་ལེགས་བསམས་མི་བདག་ནི། མྱོང་ཟེས་འབྲུགས་བས་དེ་ལ་སྦྱས།
རང་ལུས་ཡང་དག་བཅད་ནས་ནི། ག་ཁྲག་ཁྱིད་ལ་སྦྱོན་པར་བ། 68

ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་སྦྱས་བས། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་འབྲུགས་པར་བྱུར།
ལུས་ནི་ཟད་པར་སྟོབ་ཡང་། གྲོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མ་བྱུར། 69

ས་སྦྱོང་དེ་བཞིན་ཐུབ་རྣམས་ཀྱིས། བཛེ་བས་རབ་དུ་བརྒྱུག་བྱུར་གྱང་།
རང་གི་ལུས་ལ་བཅད་ནས་ནི། ག་ཁྲག་ཞག་རྣམས་དེ་ལ་བྱིན། 70

མ་གྲིན་བའི་རབ་དུ་ཁྲག་འབྱུངས་པའི། སྟོན་པོས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
ག་རྣམས་རབ་དུ་ཟ་བའི་ཆོ། སྐད་ཅིག་ས་ནི་རབ་དུ་འདར། 71

དེ་ནས་ལྷ་མོ་བསྐྱུ་ལན། བདག་པོ་དེ་ལྟར་བྱུར་མཐོང་ནས།
སྟོ་སྒྲགས་འདོན་ཅིང་རབ་དུ་འབྱེལ། མོངས་ཤིང་བརྒྱལ་བས་དགྲིས་པར་བྱུར། 72

མི་ཡི་དབང་པོའི་སྟིང་སྟོབས་ནི། རབ་རྒྱས་དེ་མཐོང་ལྷ་དབང་གིས།
སྟོན་པོའི་གཞུགས་ནི་ཡོངས་བདང་ནས། ཐལ་མོ་སྤར་ནས་དེ་ལ་སྦྱས། 73

न च मांसं शरीरेभ्यो लभ्यते वैगमं विना ।
नाहं पिपीलिकस्यापि कायक्लेशलवं सहे ॥ ६६ ॥

दत्त्वाहं सर्व्वभूतेभ्यः पुण्यामभयदक्षिणाम् ।
कथमस्मै प्रयच्छामि मांसं प्राणिवधोद्भवम् ॥ ६७ ॥

इति सच्चित्य नृपतिस्तमूचे कर्णाकुलः ।
स्वशरीरसमुत्कृत्तमसृङ्मांसं ददामि ते ॥ ६८ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना बभूवाकुलितं जगत् ।
न च देहव्ययोत्साहं सचिवास्तस्य सेहिरे ॥ ६९ ॥

प्रणयात् वार्थमाणोऽपि भूपालैर्मुनिभिस्तथा ।
ददौ स्वदेहमुत्कृत्य तस्मै मांसमसृग्वसाम् ॥ ७० ॥

आकण्ठं पीतरक्तेन राक्षसेन क्षितिप्रभोः ।
भक्ष्यमाणेषु मांसेषु क्षणं क्षितिर्कम्पत ॥ ७१ ॥

ततः पद्मावती देवौ पतिं दृष्ट्वा तथागतम् ।
विलपन्ती निपतिता मोहमूर्च्छाकुलाभवत् ॥ ७२ ॥

मनुजेन्द्रस्य देवेन्द्रस्तद्दृष्ट्वा सत्त्वमूर्जितम् ।
रक्षोरूपं परित्यज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ७३ ॥

ཨེ་མ་ཉི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། རྩ་བ་དཀར་བའི་ལས་འདི་ཡིས།
བསྐྱེལ་ངས་བ་གདམས་བའི་གོས། ལུས་ལ་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་གི་འབྱུང། 74

རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཨེ་མ་བསོད་ནམས་ཐུན་མོང་མིན།
ཨེ་མ་སྒྱིང་ཕྱོབས་སྒྲན་མེད། ཨེ་མ་བདུན་པ་མཐའ་དང་བུལ། 75

མ་ཐོལ་སྐྱལ་ལས་སྐྱལ་བསྐལ་ཞིང་། རྩེད་དཀར་ལ་ཡང་ཆགས་དང་བུལ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཟོད་ལྡན་པ། དམ་བ་ནམས་ནི་ལེགས་བུས་ལས། 76

གང་གིས་འཛིག་ཉེ་གསུམ་པོ་ལ། རྩེས་སྐྱེལ་ཆེར་བྱུང་བདག་ཉིད་ཆེ།
སྒྱིང་རྩེས་བཟུན་པའི་སྒྱིང་ཕྱོབས་ཀྱིས། སྒྲོ་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་གསལ། 77

འདི་བཟོད་ལྷ་ཡི་སྒྲན་ནམས་ཀྱིས། དེ་ལུས་ནལ་དུ་གནས་པར་བུས།
རབ་དུ་དང་ཞིང་ངོ་ཚས་དམན། བརྒྱ་ཕྱིན་རང་གི་གནས་སུ་མོང་། 78

དེ་ནས་མཆོད་སྦྱོན་ཆོ་ག་བཞིན། རྩོགས་ཏེ་སྐབས་གསུམ་པས་མཆོད་བའི།
ས་ཡི་བདག་པོས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཐུབ་མཆོག་ནམས་ཀྱང་མཆོད་བ་བུས། 79

མཆོད་སྦྱོན་མཐུག་དུ་མཆོས་མ་དང་། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་རིན་ཅན་ཅར།
སྐབས་གསུམ་པར་འོས་དྲ་དག་ནི། གསེར་གྱི་འཕྲེང་ལྡན་བཅས་དེས་བྱིན། 80

དཔག་ཚད་བརྒྱར་ནི་མགྲོགས་པ་རུ། ཉི་མ་གཅིག་གིས་འགྲོ་བ་གང་།
རྒྱལ་པོའི་སྐང་ཆེན་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་པའི་གིང་དྲ་ཞེས་པར་བྱིན། 81

अहो नु कर्मणा राजन् दुष्करेण तवामुना ।
रोमाञ्चकञ्चुकाकौर्णः कायः कस्य न जायते ॥ ७४ ॥

अहो पुण्यमसामान्यमहो सत्त्वमनुत्तरम् ।
अहो धैर्यममर्यादं राजन् विरजसस्तव ॥ ७५ ॥

दुःखिताः परदुःखेषु निर्लोभा दुर्लभेषु च ।
विपक्षेषु क्षमावन्तः सन्तः सुकृतमेतवः ॥ ७६ ॥

समुन्मिषति कोऽप्येष सत्त्वोत्साहो महात्मनाम् ।
चैलोक्यं करुणाद्राणां येन यात्यनुकम्पताम् ॥ ७७ ॥

उक्ताति दिव्यौषधिभिस्तं कृत्वा स्वस्थविग्रहम् ।
प्रसाद्य लज्जावनतः शक्रः स्वनिलयं ययौ ॥ ७८ ॥

ततः समाप्ते विधिवत् यज्ञे राज्ञा महौपतिः ।
चक्रे मुनिवराणाञ्च पूजां चिदशपूजितः ॥ ७९ ॥

स रत्नवर्षैर्यज्ञान्ते कन्याग्रामपुरप्रदः ।
सहितं चिदशार्हण हरिणा हेममालिना ॥ ८० ॥

ददौ राजगजं ब्रह्मरथाख्याय पुरोधसे ।
योजनानां शतं तूष्णीं एकेनाह्ना प्रयाति यः ॥ ८१ ॥

ཀྱལ་པོ་འི་སྒྲང་ཆེན་བཟང་པོ་འི་རི། དེ་ལ་ཡང་དག་གཏན་མཐོང་ནས།
 ཀྱལ་པོ་འི་ན་ཏུ་བཟོད་དཀར་དེར། ཆགས་བས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཏུ་གྱུར། 82

དེ་ནས་ས་བདག་མཆོད་སྦྱོན་གྱིས། དཔལ་གྱི་ཡ་མཚན་ག་ཤེགས་གྱུར་ཅིང་།
 ས་ཡི་སྦྱོད་བས་མཆོད་སྦྱོན་འབྲས། སྦྱི་གྱུར་གྱི་ལ་གཏན་པའི་ཆོ། 83

མ་རི་ཅི་སྦྱོབ་ཐུབ་པ་ནི། མཆོད་དང་ལྷན་ཐོབ་བྱ་ནི་ག།
 ཡང་དག་འོངས་ནས་ཤིས་པའི་ཆོག། མངོན་ཏུ་བཏང་ནས་དེ་ལ་སྦྱས། 84

ཀྱལ་པོ་སྦྱོབ་གཏོར་གང་གི་མཐུར། བདག་གི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་ཡོན།
 གཡོག་འཁོར་དོན་ཏུ་སྦྱོལ་བོ་ནི། ཐུན་མོང་བ་ལས་ཆེད་དཀར་བཞིན། 85

སྦྱུ་བ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཡིས། ཆེད་དཀར་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་སྦྱུལ།
 དཔག་བསམ་ཀྱང་འཐུང་འཛིག་དེན་ན། བས་ཡང་མང་པོ་སྦྱེ་མི་འགྱུར། 86

བདག་གི་སྒྲ་མ་དཀར་ཐུབ་གྱིས། ཉམ་ཆུང་གས་པའི་གཡོག་འཁོར་ཏུ།
 བསྐྱེད་པའི་སྦྱ་མོ་ནི། བྱ་དང་བཅས་པ་གནང་བར་མཛོད། 87

ཐུབ་པས་དེ་བཟོད་ཀྱལ་པོ་ནི། བཏན་པ་ས་འཛིན་བཙན་མོ་དང་།
 འབྲལ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱ་ངན་ལས། ཡིད་ནི་བཏན་པས་དེ་ལ་སྦྱས། 88

དགའ་མ་སྦྱོག་ལས་མངོན་བར་སྦྱག། ཀྱལ་ཚབ་དག་དང་བཅས་པ་ནི།
 མངོན་བར་འདོད་པ་སྒྲ་མའི་ཡོན། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོན། 89

तस्मै समर्पितं दृष्ट्वा राज्ञा भद्रगिरिं गजम् ।
अभूद् दुष्प्रसहे राजा तत्स्पृहाकृष्टमानसः ॥ ८२ ॥

प्रयातेष्वथ भूपेषु विस्मितेषु मखश्रिया ।
समर्पिते यज्ञफले भार्गवाय महौभुजा ॥ ८३ ॥

तमुवाच समभ्येत्य स्वस्तिवादपुरःसरम् ।
मरौचिशिष्यो वाह्यौकः प्राप्तपूजासनो मुनिः ॥ ८४ ॥

राजन्नध्ययनस्यन्ते गुरुर्मे गुरुदक्षिणाम् ।
ईदृते परिचर्य्यार्थौ सामान्यजनदुर्लभाम् ॥ ८५ ॥

एकस्त्वमेव विधिना निर्मितो दुर्लभप्रदः ।
बहवो जातु जायन्ते न लोके कल्पपादपाः ॥ ८६ ॥

देवी पद्मावती पुत्रसहिता गुरवे मम ।
तपःकृशाय दृढाय दीयतां परिचारिका ॥ ८७ ॥

इत्युक्ते मुनिना राजा दयिताविप्रयोगजाम् ।
रुजं संस्तभ्य मनसा तमूचे धैर्य्यभूधरः ॥ ८८ ॥

प्रयच्छामि मुने तुभ्यमौप्सितां गुरुदक्षिणाम् ।
सहितां युवराजेन जीविताभ्यधिकां प्रियाम् ॥ ८९ ॥

དེ་སྐད་བཞེད་ནས་མི་བདག་གིས། བད་ལྷན་སྒྲུལ་བཅས་དེ་ལ་བྱིན།
 སེམས་དཔའ་ཚུལ་ལྷན་བདག་ཉིད་ནསས། རང་སྟོག་ལ་ཡང་ཆགས་མེད་གཏོང་།

90

ཕལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲུག་བའི། རྒྱལ་བོའི་བཙུན་མོ་སྒྲུལ་དང་བཅས།
 རྒྱངས་དེ་གནས་སྤྱོད་ནས་ནི། ཐུབ་པས་སྒྲུལ་ལ་རབ་བྱུལ།

91

སྐབས་དེར་དེགས་བཅས་ཀྱ་ཅའི་རྒྱལ། ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀར་ས་དབང་ལ།
 རྒྱང་ཆེན་བཟང་བོའི་རི་བོ་ནི། འབྱོར་བྱིར་བེ་ཉས་ཉེ་བར་རྒྱངས།

92

མདུན་ན་འདོན་ལ་བྱིན་ཟེན་བའི། སོ་གཉིས་རྒྱལ་བོས་མ་བྱིན་གང་།
 དེ་ཆོ་རང་ཉིད་མང་བོའི་སྒྲུལ། གཡུལ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེད་ཏུ་འོང་།

93

ཀྱ་ཅའི་རྒྱལ་བོའི་དཔུང་ནསས་ཀྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ནསས་བགགས་པ་ལ།
 ས་གནི་སྤྱོད་བའི་དམག་གི་ཆོགས། གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་རབ་སྤྱོར་བྱུར།

94

དཔའ་བོ་རྒྱང་ཆེན་མང་གེ་དེ། དབྱ་ནི་ནས་འཛིན་ས་རྒྱལ་བྱུར་བྱང་།
 སྤྱོད་བོ་འཛིང་པས་འཛིགས་ཤིང་འབྱུགས། སྤྱོད་ཆེ་ལས་ནི་ཡང་དག་བསམས།

95

རྒྱལ་བོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀར་ནི། བདག་གི་ཆེས་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག།
 རྒྱང་བོ་དག་ལ་ཆགས་མོངས་པ། དེ་མ་འབྲེལ་ལ་དབྱ་ཉིད་བྱུར།

96

དམ་བའི་མཛོལ་བ་མཛོལ་བའི་མཐུན། བར་མ་ནསས་ཀྱིས་མཛོལ་མེད་མཐུན།
 འན་པ་ནསས་ཀྱི་སྟོག་འབྱོག་པས། ཤིན་ཏུ་འཛིགས་ཅུང་དབྱ་མཐུན་ཡིན།

97

इत्युक्त्वा ससुतां तस्मै ददौ पद्मावतीं नृपः ।
स्वजीविते विनिस्त्रेहस्यागः सत्त्वमयात्मनाम् ॥ ६० ॥

आदाय राजदयितां विरहक्लेशकातराम् ।
सपुत्रामाश्रमं गत्वा प्रददौ गुरवे मुनिः ॥ ६१ ॥

अचान्तरे दुष्यसहः कुरुराजः क्षितीश्वरम् ।
दत्तो ययाचे दूतेन भूत्ये भद्रगिरिं गजम् ॥ ६२ ॥

पुरोहितार्पितं राजा न ददौ द्विरदं यदा ।
तदा विपुलसैन्येन स्वयं योद्धुं समाययौ ॥ ६३ ॥

बलिना कुरुराजेन रुडेषु पुरवर्त्मसु ।
बभूव भूमिपालस्य सैन्यं रणरसोद्घटम् ॥ ६४ ॥

स वीरकुञ्जरहरिः शक्तोऽप्यरिविदारणे ।
जनक्षयभयोद्दिग्गः कारुण्यात् समचिन्तयत् ॥ ६५ ॥

अहोऽनुकूलमिच्चं मे राजा दुष्यसहः परम् ।
मातङ्गलोभमोहेन सहसा शत्रुतां गतः ॥ ६६ ॥

स्नेहान्ताः सुजनैः स्नेहा निःस्नेहान्ताश्च मध्यमैः ।
दुर्जनैर्घोरवैरान्ता भवन्ति प्राणहारिणः ॥ ६७ ॥

ཀྱི་མ་འབྱོར་བ་ལ་ཆགས་པས། བདག་གི་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་འདི།
སྟོག་ནི་སྐད་ཅིག་འཛིགས་ཐུན་ཞིང་། གནས་ཀྱི་སྟོག་ནི་གཅོད་པ་ལའོ། 98

འཛོལ་ས་ངལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་། གཡུལ་གྱི་བྲག་གིས་མཛོན་བཀྲས་པའི།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་འདི། ཟས་དོན་ཅོད་པའི་ལས་ལའོ། 99

གཡོག་འཁོར་གདུམ་དྲག་སྒྲ་ས་ཅན། སྟོག་རྣམས་འཛོང་ཞིང་ཁ་ཟས་དག།
དོན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་ཅོད་པ་ནི། བྱི་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་བཟོད་པར་དགའ། 100

ཀྱི་མ་རྒྱས་ལ་ཆགས་པའི་སྟོ། བ་རོལ་གདུང་བས་བསེལ་གུར་པ།
རང་ཉིད་བདེ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། མ་བུངས་སྦྱོད་ལ་རབ་དུ་གྱུག། 101

གང་ཞིག་གཡུལ་གྱུབ་གོ་བཤོས་ཤིང་། བྲག་གིས་སྒྲགས་པའི་དཔལ་ཟ་བ།
དེ་སྟོང་རབ་དུ་དྲག་པོ་ལ། སྟོང་ཆེའི་ཆ་ནི་གལ་ཞིག། 102

སྒྲུལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དགའ་འདི། རྣམ་པར་འབྱོར་ལ་ཆགས་ཤིང་སྟོངས།
བདག་གི་སྟོང་ཆེའི་ཡུལ་གུར་བས། གནོད་ཕྱིད་གུར་ཀྱང་གསལ་དུ་མི་འོས། 103

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་སྟོང་ཆེ་ལས། རྣམས་ནི་འཛོལ་ཕྱིད་དེ་ཡི་སྦྱད།
རང་སངས་སྒྲས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། རང་ཉིད་མཁའ་ལས་ཡང་དག་འོངས། 104

ཀྱུ་མ་བྱིན་མཆོད་དང་སྟན་ཐོབ་ཅིང་། དང་བས་རབ་ཞིང་རྩལ་ཅན།
སྒྲུལ་པོ་ཡང་དག་བཞེད་པ་དེ། ཐོས་ནས་དེ་ཉིད་རབ་དུ་གསུངས། 105

अहो विभवलोभेन क्षणक्षयिणि जीविते ।
समुद्यमोऽयमस्माकं परप्राणनिपातने ॥ ९८ ॥

हिंसयापप्रशान्तानां शक्तानां कलिकर्मसु ।
रणरक्ताभिषिक्तानां भक्तार्थोऽयं समुद्यमः ॥ ९९ ॥

सेवाविक्रीतजीवानां चण्डपिण्डार्थिनामघम् ।
कलहो दुःसह क्रौर्यं पिशुनानां शुनामिव ॥ १०० ॥

अहो विभवलुब्धानां परसन्तापशीतलाः ।
स्वसुखायैव धावन्ति नृशंसचरिता धियः ॥ १०१ ॥

ये युधि सिद्धिसन्नद्धा रक्तान्तां भुञ्जते श्रियम् ।
कुतः क्रूरतरे तेषां हृदये करुणाकणः ॥ १०२ ॥

एष दुष्प्रसहो राजा लुब्धो विभवमोहितः ।
न वध्यः सापराधोऽपि कारुण्यायतनं मम ॥ १०३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य कारुण्यात् काननैषिणः ।
प्रत्येकबुद्धाश्चत्वारः स्वयं व्योम्ना समाययुः ॥ १०४ ॥

प्राप्तपूजासनाः श्रुत्वा सर्वज्ञास्तत्समीहितम् ।
राज्ञः प्रशमशैलस्य प्रसन्नास्तत्त्वमूचिरे ॥ १०५ ॥

འཁོར་བ་ཀུན་མོངས་རབ་རིབ་ཀྱི། ཡོང་བར་བརྟེ་བ་དང་ལྷན་པས།
སེམས་པ་སྒྲུང་བའི་ནམ་རིག་ཅན། ས་སྒྲིང་ཁྱོད་ནི་མཛེས་པར་གྱུར། 106

ཀྱལ་པོ་དགྲེས་པར་མཛོད་ཅིག་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་ནི་སྒྲོ་བྱོས་ཅུགས།
ད་ལྟ་རབ་དུ་འགོག་པའི་ཚེ། བགས་ཉིད་དུ་ནི་འགྲོ་བར་བྱས། 107

ཆུ་རྒྱན་རབ་གསལ་ལྷུང་ལྷུང་སྒྲོག། ཡང་དག་སེམ་བྱེད་གྲིགས་པ་ཅན།
དབེན་པའི་བགས་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་དེ། ཞི་བ་ནམས་ཀྱི་དགའ་བ་སྦྱེད་ཉིད། 108

ཇེས་སྤྱ་བཟུང་སྒྲོས་འདི་གསུངས་ནས། དེ་ལ་མཁའ་གཤེགས་བསྐྱབས་བྱས་དེ།
འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ནམས་རབ་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེ་ནམས་གཤེགས། 109

དེ་ནམས་རང་རང་གནས་གཤེགས་དེ། ས་སྒྲིང་གངས་ཅན་ངོས་ཀྱི་བགས།
ཡང་དག་ཐོབ་པས་རབ་དང་ཞིང་། རབ་དུ་ནི་བ་དག་དུ་གྱུར། 110

སྤྱིང་སྤྱོབས་ལྷན་ནམས་ནང་ན་ནི། དེ་སྒྲོ་དབེན་ཞིང་དུ་མ་མེད།
དགའ་བའི་ཆར་ནི་རྫོགས་བའི་ས།* བགས་ཀྱི་ས་གནི་བཞིན་དུ་གྱུར། 111

ས་བདག་འོད་ལྷན་འཕྲམ་ལ་ནི། ས་འཛིན་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་དེར།
གཏི་མུག་རབ་རིབ་ཐོབ་པ་ཡིས། བྱང་ཆུབ་འགྲོ་ཚོགས་སྒྲིམ་ཀྱུ་ཉལ། 112

དེ་ནས་ཐུབ་པ་མ་རྒྱུ་ཅོད། དབྱས་སྤྱ་དེ་ཡི་སྒྲོན་བོ་མང་།
ཀྱལ་སྤྱིད་བསྐྱང་བར་བྱས་གྱུར་པའི། ཀྱལ་པོ་དེ་སྤྱས་ནི་རབ་དུ་བསྐྱངས། 113

* བར་འདིར་ “དགའ་བའི་ཆར་” ཀྱི་སྤྱད་དོད་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་ཆར་པ་མ་དཔེ་ནམས་ལ་མ་སྤྱད་པ་
“ཕྱ་ཡ་ནི་” ཞེས་པ་འདི་དང་མོས་གསལ་དུ་འདུག།

सम्मोहपटलान्धेषु संसारिषु दयालुता ।

शोभते तव भूपाल सत्त्वलोकविवेकिनः ॥ १०६ ॥

क्रियतामीप्सितं राजन् बोधौ बुद्धिर्निधीयताम् ।

सम्प्रति प्रतिरोधेऽस्मिन् वनमर्वाविगाह्यताम् ॥ १०७ ॥

स्वैरनिर्झरझङ्कारकीर्णसन्तोषशीकराः ।

विविक्तकाननोद्देशाः शमिनामेव वल्लभाः ॥ १०८ ॥

इत्युक्तानुग्रहधिया विधायास्य वियङ्गतिम् ।

प्रभाप्रसाधितदिशस्ते तेन सहिता ययुः ॥ १०९ ॥

यातेषु स्वपदं तेषु हिमवत्तटकाननम् ।

सम्प्राप्य पृथिवीपालः प्रयतः प्रशमोऽभवत् ॥ ११० ॥

विवेकविमलास्तस्य धियः सत्त्ववतामिव ।

वभुः प्रियनिबुः* पूर्णनिवाण्यो वनभूमयः ॥ १११ ॥

भूधगान्तरिते तस्मिन् सहसा भूपमास्वति ।

शुशुचुर्माहतिमिरप्राप्तशोकप्रजाः प्रजाः ॥ ११२ ॥

ततस्तत्सचिवा जग्मर्मरीचं मुनिमाश्रमे ।

शक्तं राज्यस्य रक्षायै राजपुत्रं ययाचिरे ॥ ११३ ॥

* Three words of this line, i.e., the Sanskrit equivalent of ५१२-५१३ were lost. Hidar Lochāva substituted प्रिय निबु &c. in their place.

ཐུབ་པས་ནས་འགྱུར་མེད་པར་བྱིན། རྫོན་པོ་ཡིས་ནི་གྲངས་བྱས་དེ།
 རྒྱལ་སྐས་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ། དམག་ཆོགས་ཡང་དག་ཐུན་པར་བྱས། 114

དེ་ནས་དཔག་སྒྲིའི་སྒྲོ་བ་བཞིན། ཤིན་དུ་དཔའ་བ་ཕྱོད་འགྲོ་བ།
 རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྐས་པོ་ཡིས། འབྲུག་སར་ཀྱུ་ཅུའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིབ། 115

དེ་ཡི་ཤིང་དྭགས་པོ་ཆེ། བཅོམ་ཞིང་ནས་བཤིག་བཅག་པས་དེ།
 འབྲོས་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་བྱེད་ཅིང་། ཉམ་ན་ཡི་གྲོང་དུ་སོང་། 116

སྒྲོབས་ཐུན་རྒྱལ་པོའི་སྐས་པོ་དེས། ཤིན་དུ་བཟོད་དགའི་གཡུལ་བཅོམ་ལ།
 རྫོན་པོས་དེ་དབྱངས་བཀོད་པས། ལྷག་མ་ཅན་བཞིན་དགའ་བར་བྱུང་། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་བདག་ཉིད། རྒྱལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དགའ་ཡི།
 གྲོང་དུ་ཆད་མེད་བྱ་གཉིད་དང་། ཡམས་ཀྱི་ཉི་ཤར་འཛོལ་བྱུང་། 118

མི་བཟད་གྲོང་ནལ་གྱུད་པ་དག། བསམས་པས་ཆེས་སུ་གྱུར་བས་གཟིར།
 དག་བའི་བྱ་བ་འབྲས་མེད་དེས། ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པ་རིག་མ་བྱུང་། 119

གྱུད་པ་སལ་བྱེད་དེ་ཡིས་རིས། རྫོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲིབ།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཟོད་དགའ་འདི། སྒྲོ་བོ་གྱུར་བ་ཡང་དག་བསྐྱིད། 120

ས་བདག་གཙུག་ན་རིན་ཅེན་གྱིས། རྫོ་བོ་གཡེལ་དེ་གཙུག་གི་ནོར།
 བདུད་ཅིང་བཟུན་ཐུན་ཆེད་ན་ནི། དེ་ཡི་གྱུད་པ་འདི་ལས་ཐར། 121

मुनिना निर्विकारेण दत्तमादाय मन्त्रिणिः ।
राजसूनुं खनगरे चक्रुः सैन्यसमुद्यमम् ॥ ११४ ॥

ततः सैन्यसमुत्साह इव राजवरात्मजः ।
सुभटाग्रेसरः प्राप कुरुराजं रणाजिरे ॥ ११५ ॥

स तेन हतविध्वस्तभङ्गस्यन्दनकुञ्जरः ।
पलायनपरिचाणः प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ११६ ॥

बलिना राजपुत्रेण जिते दुष्प्रसहे युधि ।
मन्त्रिभिस्तद्भुजान्यस्ता भूमिः शेषधृतिं ययौ ॥ ११७ ॥

राज्ञो दुष्प्रसहस्याथ कालेन कलुषात्मनः ।
बभूव दृष्टिदुर्भिक्षमरकोपप्लवः पुरे ॥ ११८ ॥

स विचिन्थ्यानुतापार्त्तस्तौवां जनपदापदम् ।
न विवेद परिचाणं विफलस्वस्तिकक्रियः ॥ ११९ ॥

पृष्ट्वा विपत्प्रतीकारं तेनामात्यास्तमूचिरे ।
दुःसहोऽयं महाराज प्रजानां व्यसनोद्भवः ॥ १२० ॥

मणिचूडस्य भूभक्तुर्यदि चूडामणिः प्रभो ।
लभ्यते स सुधास्यन्दौ तेनेयं तीर्य्यते विपत् ॥ १२१ ॥

གངས་ཅན་ངོས་ན་རྒྱལ་པོ་དེ། དཔེན་ཞིང་དེ་བྲལ་བསམ་པ་ཡིས།
འཁོར་བའི་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གནས། བདག་གིས་བྱ་མ་དྭ་ལས་ཐོས། 122

ཀྱན་གྱི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དེ། བསྐྱངས་ན་ཞོར་བྱ་ཕྱིར་བཞིན།
བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལྷས་ལ་སོགས། དེ་ཡིས་སྦྱིན་སྦྱོར་ཅི་ཡང་སེད། 123

དེ་སྐད་ཞོན་པོ་འཛིག་ཐོས་ནས། སེམས་ལ་དེ་བཞིན་བདན་བྱས་དེ།
དེ་ཡི་སྦྱོང་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་ནས། དེ་ཡི་བྱུང་བྱུ་བརྒྱུངས་པར་གྱུར། 124

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནི། ཞོར་བྱ་ནགས་སུ་རྒྱུ་བ་ཡིས།
ཐུབ་པ་མ་རྒྱུ་ཅི་ཅེས་གནས་གྱིས། ཉེ་འཁོར་ཡངས་པར་བྱིན་པར་གྱུར། 125

དེར་ནི་ལྷ་མོ་བདུ་ལན། ཅ་བ་འབྲས་ཟེ་བདུ་ལ་ཞུགས་བརྒྱུང།
མི་མེད་ནགས་སུ་བྱུ་བ་པ་ཡིས། བསྐྱར་བ་ལས་ནི་འཛིགས་ཤིང་སོང། 126

རྩོན་ལ་འགོ་བའི་ཤ་བ་རིས། སྦྱུག་བསྐྱལ་གནས་སྐབས་བསྐྱེན་པ་མཐོང།
འཛིན་པར་འདོད་པས་འདར་གྱུར་ཅིང། སྦྱིང་རྩི་རྩི་སྦྱང་ཅོ་ངེས་བདུབ། 127

ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར། ཞེས་དང་སྦྱུབས་ཤེས་མི་བཟད་པ།
བྱ་ནི་ཀྱར་རི་སྦྱོགས་བཞིན། སྦྱིང་རྩི་རྩི་སྦྱང་ཅོ་ངེས་གྲགས་པ་ཐོས། 128

མི་བདག་རྒྱགས་པའི་འབྲལ་ལ་ནི། རང་གི་མཛེས་མ་མཐོང་གྱུར་དེ།
ལྷ་བསྐྱེད་གཙུག་གིས་སྦྱག་པ། འདོད་ནི་ནམ་པར་ཉམས་པ་བཞིན། 129

चारेभ्यः श्रुतमस्माभिः स राजा हिमवत्तटे ।
स्थितः संसारवैमुख्यः विवेकविमलाशयः ॥ १२२ ॥

अर्थितः स ददात्येव विश्वचिन्तामणिर्मणिम् ।
पुत्रदारशरीरादि न देयं तस्य किञ्चन ॥ १२३ ॥

इति मन्त्रिवचः श्रुत्वा तथेत्यवधार्य चेतसि ।
स द्विजान् मणियाञ्जायै विससर्ज तदन्तिकम् ॥ १२४ ॥

अस्मिन्नवसरे राजा मणिचूडश्वरन् वने ।
मरीचेराश्रमोपान्तमवाप विपुलं मुनेः ॥ १२५ ॥

देवी पद्मावती तत्र फलमूलधृतिव्रता ।
व्रजन्ती विजने भोता विपिने मुनिशासनात् ॥ १२६ ॥

शवरैर्मृगयायातैर्दृष्टा कष्टदशा श्रिता ।
जिष्टशुभिः कम्पमाना चुक्रोश करुणस्वरम् ॥ १२७ ॥

आकर्ण्य करुणाकन्दं कुरलीकृजितोपमम् ।
हा राजन् मणिचूडेति चायस्वेति सुदुःसहम् ॥ १२८ ॥

सहसामिद्रुतः कान्तां^१ ददर्श नृपतिर्निजाम् ।
राहुसन्त्रासितस्येन्दोर्द्युतिं निपातितामिव ॥ १२९ ॥

ཆགས་བྲལ་ལུས་ཀྱི་གོས་འཛིན་ཅིང་། མིག་སྒྲུན་ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་བྲལ།
 རྫོགས་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་ཀྱན་སྒྲོར་ནམས། མི་དག་ཉིད་ཉེ་སྒྲུབ་པ་བཞིན། 130

བྱལ་པོ་ངང་པ་བདེ་བར་གཤེགས། ལྷ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་པར་གནས།
 འདྲན་ཕྱེད་མཆི་མའི་འུར་སྒྲིག་ཅན། མྱིང་མྱིང་ས་དེ་ནམ་གཟིགས་ནས། 131

འཁོར་བའི་སྒྲོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན། ནམ་པར་སྒྲོད་ལ་སྲ་གུར་ཀྱང་།
 ས་བདག་ཡིད་ནི་བརྟེ་བ་ཡི། རྒྱ་བྱིས་ངེས་པར་བཅད་པ་བཞིན། 132

ལྷ་མོ་མགོན་མེད་ལྷ་བྱ་ཡིས། བགས་སུ་མགོན་པོ་གཅིག་བྱ་ཉིད།
 འཛིག་ཉེན་མགོན་པོ་དེ་ལྟར་སོང་། གཏུགས་དང་ཇ་ཡབ་བྲལ་མཐོང་ནས། 133

དེ་བྲལ་དུག་གིས་ཞོན་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཉམས་དགའ་བྱས་པ་དག།
 བྱང་ན་དགའ་བ་ཡང་དག་ཞོགས། ལྷ་དུ་ནམ་པར་འབྱུགས་པར་གྱུར། 134

བྱལ་པོ་ཞི་བྱིས་ཤ་བ་རི། དམོད་པས་འཛིགས་ནས་རབ་དུ་བྱོས།
 ཉི་མ་མའོན་པར་འཆར་བ་ཡིས། མཐུ་ལྷན་ལྷན་པ་དམན་གྱུར་མཐོང་། 135

བར་འདིར་ཞི་ལ་སྤང་བའི་བདུད། འབྱུང་པོ་ཀྱན་གྱི་བསམ་པར་གནས།
 སྒྲིས་བུའི་གཞུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས། མི་བདག་ལ་ནི་སྒྲུས་པར་གྱུར། 136

བྱལ་པོ་རྩ་སྒྲིས་སྒྲུན་ལྷན་དག། མི་མེད་ནགས་སུ་དགའ་མ་ནི།
 བྲིང་ལྷན་མིག་ཅན་མཉེས་གཤིན་མ། འདི་ནི་གཏང་བར་མི་འོས་སོ། 137

वीतरागाङ्गवसनां निरञ्जनपरिग्रहाम् ।

वदन्तीमिव सम्भोगसंयोगानामनित्यताम् ॥ १३० ॥

तां राजहंससुगतां विहारस्तनमण्डलाम् ।

अश्रुकाषायनयनां विलोक्य करुणावनीम् ॥ १३१ ॥

संसारचरिताश्चर्यविचारेष्वपि कर्कशम् ।

कृपाकृपाणीनिर्लूनमिवासौद भूपतेर्मनः ॥ १३२ ॥

एकाकीनं वने देवी विगतछचचामरम् ।

दृष्ट्वा नाथमनाथैव लोकनाथं तथागतम् ॥ १३३ ॥

तद्वियोगविषाक्रान्ता तद्दर्शनरसाकुला ।

शोकहर्षसमाकीर्णा बभूव भृशविह्वला ॥ १३४ ॥

सा नीता श्वरा राज्ञा शापभीताः प्रदुद्रुवुः ।

न नामाभ्युदये भानोर्दृष्टं सप्रतिभं तमः ॥ १३५ ॥

अचान्तरे शमद्वेषी सर्वभूताशयाशयः ।

मारः पुरुषरूपेण समेत्य नृपमब्रवीत् ॥ १३६ ॥

राजन् राजीवनयनां प्रियां प्रणयिणीमिमाम् ।

न त्यक्तुमर्हस्यजने वने वनजलोचन ॥ १३७ ॥

ཀྱལ་སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤངས་ནས། དེས་པར་བདེ་མེད་གྱུར་པ་འདྲི།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན། ཀྱལ་པོའི་ཀྱལ་པོ་མི་མཆོས་མོ། 138

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་དཔེ་བཞུགས་པ་ཡིས། བར་དུ་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་དུ།
 རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ་མི་བདག་གིས། འཇུག་བཅས་དེ་ལ་ལན་སྒྲུབ་པ། 139

དུལ་ལ་ཞི་བ་མི་འདོད་པའི། འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་བདག་གིས་ཤེས།
 རབ་དུ་མིས་པར་འདོད་པ་རྣམས། སྤྱི་གཤམ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པོ་མཆོངས། 140

ས་སྤྱོད་དེ་ཁྱོད་བཞེད་པ་ཡིས། འབྲུལ་ལ་འདོད་པ་མི་སྤྱང་གྱུར།
 འབྲུལ་བའི་མི་ཡིས་གྱུངས་པ་ཡིས། ལྷ་མོ་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་འབྱུགས། 141

ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱལ་གྱལ་པོ་ཡི། བཅོམ་མི་བདག་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་བྲལ།
 སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འོས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞུན། དེ་ལ་དཔུགས་ནི་འཕྱོད་ཀྱིང་སྤྱུས། 142

ལྷ་མོ་ཚོས་ནི་བྱ་བར་ཤིགས། བྱང་དུ་བར་མི་འོས་པོ།
 བདེ་བས་རྣམ་པར་འབྱུག་པ་ཡིས། རོ་བུལ་མཆུག་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡིན། 143

ལུས་ཅན་ཚོ་ནི་ལྷག་ཅུ་འདྲ། གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱུག་གྲོགས།
 བསྐྱ་གཡོ་བའི་འདབ་ཅེ་ན། འཁྱེང་བའི་ཅུ་ཐིགས་ལྷ་བྱ་ཡིན། 144

དཔལ་འདི་ཡུན་ཙམ་གར་མཁན་དང། དུས་ཀྱི་སྤྱིན་ཁྲོག་འབྱུག་བ་དང།
 འཁྱེང་བའི་སྤྱུལ་གྱི་རོ་འཛིན་ནི། རྣམ་པར་ཅེ་བཞིན་རབ་དུ་གཡོ། 145

इयं हि ते मनोवृत्तेरिव न सुखतां गता ।
वर्जिता राज्यभोगेन राजराज न राजते ॥ १३८ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तं विज्ञाय मनोभवम् ।
अन्तरायं विवेकस्य प्रत्यभाषत सस्मितः ॥ १३९ ॥

जानामि त्वामहं काममकामं शमसंयमे ।
सन्तोषवतां को नाम भवता न विमोहितः ॥ १४० ॥

इति वादिनि भूपाले सहसान्तरिते स्मरे ।
बभूव विक्लवा देवौ तप्ता विरहवह्निना ॥ १४१ ॥

दुःखितां तामार्त्तदुःखां पतिभोगवियोगिनीम् ।
उवाचाश्वासयन् राजा जायां जितमनोभवः ॥ १४२ ॥

देवी धर्मक्रियायुक्ता न शोकं कर्तुमर्हसि ।
दुःखावसानो विरसः सर्व्वीयं भोगविधमः ॥ १४३ ॥

देहिनां दयितासङ्गास्तरङ्गतरलायुषाम् ।
लोलपद्मपलाशाग्रखलज्जललवाकुलाः ॥ १४४ ॥

इमा मुहूर्त्तनर्त्तक्यः कालमेषतडिहताः ।
संसारसर्परसना विलासचपलाः श्रियः ॥ १४५ ॥

ཡོངས་སྤྱོད་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ནང་།
 འབྱོར་པ་མི་ལས་བག་ས་ལེན་དང་མཚུངས།
 བདེ་བའི་དབལ་ནི་རྒྱང་བསྐྱུན་མར་མེའི་ཅི།
 སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་དག་སྤྱོད་པའི་གར།

146

སྤྱིང་རྩེ་ཀུན་གྱི་བཞེན་བྱ་དབལ་འབྱོར་མིན།
 དཔེ་ཚོས་དྲག་དྲུག་སེལ་བྱེད་མར་མེ་མིན།
 བྲག་སེལ་སྤྱིན་རྒྱུ་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ན་རྒྱང་མིན།
 བསོད་ནམས་དག་ནི་བདེན་ལྡན་འཚོ་བ་མིན།

147

བདེན་པའི་བརྟུལ་བྱུགས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་དེ་སྐད་གདམས།
 དྲང་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་བཅུན་མོ་ནམས་བདང་ནས།
 ལེའོར་བ་ལས་ནི་ཕྱིར་བྱོགས་ནམས་ཀྱི་དཀའ་ཕུབ་ནགས།
 ཡང་དག་བསིལ་བྱེད་བསོད་ནམས་ལྡན་པར་སྐྱེའིང་སོང་།

148

སྐྱུལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དགས་སྐྱུར་བར་གཉིས་སྤྱོད་ལ།
 རྣམ་པར་བདང་ཞིང་དེ་བཞིན་སོང་བས་དེས།
 རྣམ་དག་སྤྱིང་སྤྱོད་སེལ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི།
 དུས་མེད་གཉིན་གཅིག་པོ་དེ་ནགས་མཐར་མཐོང་།

149

भोगक्षणे नैव विद्योगरोगः ।
 विभूतयः स्वप्नविवाहतुल्याः ।
 वाताहता दौपशिखा मुखश्री-
 रुन्मत्तनृत्य^१ भववृत्तमेतत् ॥ १४६ ॥

सर्वोपजीव्या करुणा न लक्ष्मीः
 धर्मः प्रकाशः सततं न दीपाः^२ ।
 यशांसि रम्याणि न यौवनानि
 स्थिराणि पुण्यानि न जीवितानि ॥ १४७ ॥

सत्यव्रतस्तामिति सान्त्वयित्वा
 विस्तृज्य जाया निलयं महर्षेः ।
 चचार संसारपराङ्मुखानाम्
 सन्तोषपुण्येषु तपोवनेषु ॥ १४८ ॥

तथागतास्ते त्वरया विमृष्टाः
 पञ्च द्विजा दुष्प्रसहेन राज्ञा ।
 तमर्थिनामेकमकालबन्धुम्
 विशुद्धसत्त्वं ददृशुर्वनान्ते ॥ १४९ ॥

१ Orig. मुखश्रीरुन्मत्तनृत्यं । २ Orig. लक्ष्मी सद्बन्धुप्रकाशः सततनदीपाः ।

འཛིགས་ནས་བརྟན་པ་ནས་པར་བཏང་བ་བཞིན།
 དེ་དག་གིས་ནི་སྒྲ་བཟུངས་གིས་བཞེད་བཟུབས།
 འུགས་རིང་རིང་ཞིང་རྩོམ་པའི་རྒྱུད་དག་གིས།
 མི་བཟད་གཏུང་བ་བསལ་བྱེད་དེ་ལ་སྒྲུམ།

150

གྲུལ་པོ་གིན་དུ་བཟེད་དག་འེ་བྱོང་བྱིར་དུ།
 གྲུལ་པོ་དྲག་པོ་འི་ཉེར་འཛོམས་དག་ཚོགས་བཅེས།
 རྒྱུ་པོ་འི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ཆད་པར་བྱས།
 རབ་འདོད་གཟེར་བའི་སྒྲ་ཙམ་རྩལ་མར་གྱུར།

151

སྒྲིན་ནམས་མ་ལུས་ཞི་བའི་བྱ་གཅིག་བྱ།
 འཛིག་ཉེན་གསུམ་བཟུང་བྲགས་པའི་མཐུ་ལྷན་པ།
 གཙུག་གི་ཉེར་བྱ་རྩི་ཁྲིད་གནང་བ་ན།
 དེ་ཡིས་ཉེ་བར་འཛོམས་པ་ཞི་བར་བགྱིད།

152

བཅེ་བས་བརྟེན་པ་ཙན་དེ་ཡལ་འདབ་བརྟེན་པ་དང་།
 དེ་མེད་བསམ་པ་རྒྱ་བའི་མོར་བྱ་རབ་གསལ་བ།
 ཁྲིད་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གཏུང་བའི་དུས་སུ་ནི།
 མྱིད་པར་སྒྲེ་བོ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

153

ते स्वस्तिवादं शनकैर्विधाय
विश्वस्तधैर्या इव साध्वसेन ।
तमूचिरे सूचिततीव्रतापाः
दीर्घोष्णनिश्वाससमोरणेन ॥ १५० ॥

राजन् पुरे दुष्प्रसहस्य राज्ञः
क्रूरोपसर्गेर्हतशान्तवर्गः ।
जनः कृतः कृतसमस्तकामः
प्रकाममार्तस्वनमात्रशेषः ॥ १५१ ॥

अशेषदोषप्रशमैकहेतुः
चैलोक्यरक्षाप्रथितप्रभावः ।
चूडामणिर्देव भवद्वितीर्णः
करोति तस्योपनिपातशान्तिम् ॥ १५२ ॥

दयायुषश्चन्दनपल्लवार्द्राः
स्वच्छाशयाश्चन्द्रमणिप्रकाशाः ।
सन्तापकाले शरणं जनानाम्
भवद्विधा एव भवे भवन्ति ॥ १५३ ॥

དེ་དག་གིས་ནི་དེ་སྐད་བསྐྱངས་ལ་སྤྱིང་སྤྱོབས་ནམས།
 རྣམ་པར་མ་བྱི་སྤྱིང་རྒྱུ་ལོ་ཡིས་ཡང་དག་ཁེངས།
 ཐོས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱི་བོ་འི་ཉི་པར་གཏུང་བ་དག།
 ཞོང་ཏུ་ཡང་དག་ཞུགས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྦྱས། 154

ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཉི་པར་འཛེམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི།
 དེས་པར་གཞིར་བའི་སྤྱི་གྲུ་བལ་བའི་སྦྱག་བསྐྱལ་ལས།
 རབ་སྤྱིས་ཙོ་དེའི་སྦྱ་ནི་ནང་གི་བྱེད་པ་དག།
 དེས་པར་འཛེམས་པ་གྲུ་ལ་བོ་དེས་ནི་རི་ལྟར་བཟོད། 155

བདག་གི་མགོ་ཡི་ཅ་བ་ལས་སྤྱིས་ནོར་བུ་འདི།
 སྦྱར་ཏུ་དེས་པར་ཚོད་ལ་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་གྱིས།
 གལ་ཏེ་སྤྱི་བོ་སྤྱོང་བའི་སྦྱག་བསྐྱལ་འཛོར་བ་ཡི།
 སྦྱ་ཉིད་ཏུ་ནི་སྐད་ཅིག་བདག་འགྲོ་བདག་ལེགས་མོ། 156

རོར་འཛོན་བདག་པོས་དེ་སྐད་སྦྱས་ཅམ་ལ།
 ས་འཛོན་ཆུ་གཏོར་དང་བཅས་འཛོན་མ་ནི།
 དེ་ཡི་སྦྱ་བོ་འགེམས་པའི་སྦྱག་བསྐྱལ་དག།
 དྲག་པོས་འཛིགས་པ་བཞིན་ཏུ་རིང་ཞིང་འདར། 157

इत्यर्थितस्तैरविलुप्तसत्त्वः
 संपूर्यमाणः कदणारसेन ।
 उवाच सच्चिन्त्य जनोपतापम्
 संक्रान्तमन्तः श्रुतिवर्त्मनेव ॥ १५४ ॥

अहो स राजा सहते कथं न
 देवोपघातेन निपौडितानाम् ॥
 निदारितान्तःकरणं प्रजानाम्
 वियोगदुःखोद्भवमार्तनादम् ॥ १५५ ॥

अयं मणिर्मस्तकमूलजन्मा
 निष्कृत्य तूर्णं प्रतियुह्यतां मे ।
 धन्योऽस्मि यद्यर्थिजनस्य दुःख-
 क्षये क्षणकारणतां व्रजामि ॥ १५६ ॥

इत्युक्तमात्रे वसुधाधिपेन
 धराधराम्बोधिमहीधरिषी ।
 चिरं चकम्पे चकितेव तस्य
 शिरस्तटोत्पाटनतौवदुःखात् ॥ १५७ ॥

དེའོག་མི་བདག་ཐུགས་སྤྱོད་བཅེ་བ་ཡིས།
 མཉེན་པའི་གསུང་གིས་རབ་རྫོང་མཚན་བས་ཀྱང་།
 རྫོང་འི་སེམས་ལྷན་དེ་ནམས་མཚན་རྫོང་གིས།
 རང་ཉིད་སྤྱི་བོ་འགམས་ལ་རབ་དུ་ཞུགས།

158

དེག་འཛིན་གྲུབ་པ་སྦྱབ་བཅས་ལྷ་ནམས་ནི།
 པརྒྱའི་སྤྱན་སོགས་མཁའ་ཡི་གནལ་ཡས་ནས།
 མི་དབང་དེ་ཡི་དཀར་སྤྱད་མཛད་པ་ལ།
 སྤྱིང་སྤྱོབས་མ་ཞུས་བཟླ་སྤྱིར་ཡང་དག་འོངས།

159

འཕྲལ་ལ་སྤྱི་བོ་ནམ་པར་བཀས་པ་ཡིས།
 དེན་ཅན་འོད་དུ་ནམ་པར་འཕྲལ་འཛིན་པའི།
 ཁྲག་གི་རྒྱན་གྱིས་མངོན་གཏོར་ལྷས་ཅན་དེ།
 སྤྱོད་བའི་བདེ་ལ་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་བཟོད།

160

སྤྱུག་བསྐལ་དྲག་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་མིག་ལྷས་ཞིང་།
 བདན་པའི་སྤྱིང་སྤྱོབས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་མཐོང་ལྟེ།
 ལྷ་ཅིག་སྤྱན་བོ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་བཞིན།
 གདུམ་སྤྱོད་བས་ཟེ་དགའ་དང་བལ་མི་གུར།

161

ततः कृपाकोमलचित्तवृत्तैः
 सुतीक्ष्णशस्त्रैर्वचसा नृपस्य ।
 सुतीक्ष्णशस्त्रादपि तीक्ष्णचित्तः
 स्वयं शिरः पाटयितुं प्रवृत्तः ॥ १५८ ॥

तद्गुष्करं कर्म नरेश्वरस्य
 व्योम्नि विमानैर्नलिनासनाद्याः ।
 सुराः सविद्याधरसिद्धसाध्याः
 समाययुर्द्रष्टुमलुप्तसत्त्वम् ॥ १५९ ॥

विपाद्यमाने शिरसि प्रसङ्ग
 रत्नप्रभाविक्षममादधानैः ।
 स रक्तपूरैरभिषिक्तकायः
 सेहे व्यथामर्थिसुखे प्रवृत्तः ॥ १६० ॥

विलोक्य तं सत्त्वनिबद्धधैर्यम्
 तीव्रव्यथावेगनिमीलिताक्षम् ।
 ययुर्विरामं न नृशंसवृत्तैः
 विप्राः क्षणं राक्षसतामवाप्ताः ॥ १६१ ॥

གྲུལ་པོས་རང་ལུས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ནས་དབྱུང་བས།
 འཁོར་བ་པ་ནས་ས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་ལུས།
 རྣམ་པ་འདི་ལྟའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྟོང་འབྲུམ་གྱི།
 ཟེལ་གྱིས་མཁན་ཅེས་རབ་དྲུག་དྲུང་བར་གྱུར།

162

དེས་བསམས་ལུས་བཅིངས་རིན་ཅེན་བྱིན་པ་ལས།
 བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་དེས།
 བསོད་ནམས་མིན་སྒྲིན་དཔྱལ་བར་མི་ནསས་གྱི།
 དྲག་པོའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆ་ཡང་མེད་པར་གྱུར།

163

བླག་དང་ཞག་གིས་ངེས་བླན་ནོར་བུ་དེ།
 གཡོ་མེད་འཛོག་མའི་ཅུ་བ་ལས་བཏོན་པའི།
 བརྒལ་བས་འབྲུགས་ཀྱང་སྟོང་བའི་རེ་བ་དག།
 ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པས་དེ་ནི་རབ་དགར་གྱུར།

164

གཉིས་སྒྲིས་ནསས་ལ་རང་གི་ལག་སོར་གྱི།
 ཡལ་འདབ་འདར་བཞིན་ནོར་བུ་བྱིན་ནས་དེ།
 ཡང་དག་ལྷན་པས་འཛིག་དྲིན་འཛུམ་བྱེད་ཅིང་།
 ཚ་ཟེར་ཅན་བཞིན་གྱིན་དྲུགས་པར་སྤྱུང་།

165

विचार्य राजा स्वशरीरदुःखम्
संसारिणां क्लेशमयं शरीरम् ।
एवम्विधैर्दुःखसहस्रलक्षै-
राक्रान्तमित्यार्त्ततरो बभूव ॥ १६२ ॥

सोऽचिन्तयद्देहनिबद्धरत्न-
दानेन यत्पुण्यफलं मयाप्तम् ।
तेनोग्रदुःखं कलयामि माभूत्
अपुण्यपाके नरके नराणाम् ॥ १६३ ॥

समुद्धृते रक्तवसावसिते
तस्मिन्मणौ निश्चलतालुमूलात् ।
मूर्च्छाकुलोऽपि प्रथयौ सहर्षः
सम्पूरणेनार्थिमनोरथेन ॥ १६४ ॥

स कम्पमानाङ्गलिपल्लवेन
दत्त्वा स्वहस्तेन मणिं द्विजेभ्यः ।
निमीलयन् सन्तमसेन लोकम्
पपात तिग्मांशुरिवातिरक्तः ॥ १६५ ॥

ལྷ་རྣམས་མེདྲིག་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།
 སྒྲིང་སྒྲོབས་བྲི་བ་མེད་པའི་ས་དེར་སྒྲུང་།
 གཉིས་སྒྲེས་དེ་རྣམས་ནོར་བུ་ཡང་དག་སྒྲངས།
 བྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་གྲོང་བྱིར་སོང་།

166

དེ་ཡི་འབྲལ་ལ་ཉེ་བར་འཛོལ་རྣམས་ཞི།
 མཐོ་རིས་འོས་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་ཚོགས་རྣམས་བྲོབ།
 སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཡང་དག་སྒྲོལ་འོས་པ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དེའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་དེ་ཡིས་བསྐྱབས།

167

སྐབས་འདིར་མི་དབང་འདུ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བྲོབ།
 དྲི་བྱའི་བྱ་དང་གོའུ་དྲ་ས་སོགས།
 མ་རྒྱུ་ཅེ་སོགས་ཐུབ་པ་ནགས་ཚལ་ལས།
 རིན་ཅན་བྱིན་པ་བྲོས་ནས་ཡང་དག་འོངས།

168

ལྷ་མོ་པད་ལྷན་མ་རྒྱུ་ཅེ་ཉིད་ཀྱིས།
 རྒྱུ་བཞིན་སོང་བས་ཡོངས་བསྐྱབས་དེ་མཐོང་ནས།
 ཀྱན་སྒྲོངས་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་བཅོམ་ས་ལ་ནི།
 འཁྲི་ཤིང་གཞིན་ཏུ་བཅད་བཞིན་སྐད་ཅིག་འབྲེལ།

169

अलुप्तसत्त्वे पतिते पृथिव्याम्
तस्मिन् सुराणां सह पुष्पवर्षैः ।
मणिं समादाय ययुर्द्विजास्ते
तूर्णं पुरं दुष्प्रसहस्य राज्ञः ॥ १६६ ॥

स तेन सद्यः शमितोपसर्गः
स्वर्गोचितासादितभोगवर्गः ।
तद्बोधिसत्त्वस्य समस्तसत्त्व-
सन्तारणाहं प्रशशंस सत्त्वम् ॥ १६७ ॥

अत्रान्तरे किञ्चिदवाप्तसंज्ञम्
नरेश्वरं विश्रुतरत्नदानम् ।
समाययुर्भार्गवगौतमाद्याः
मरौचिमुल्या मुनयो वनेभ्यः ॥ १६८ ॥

मरौचिमेवानुगता च देवी
पद्मावती वीक्ष्य परिश्रुतं तम् ।
सम्मोहवेगाभिहता पपात
क्षणं क्षितौ बालल्लतेव लूना ॥ १६९ ॥

དེ་ནས་མཁར་ལ་རྒྱ་བའི་མྱ་རྣམས་གྱི།
 མི་བདག་ལེགས་བརྗོད་བྲེགས་མཐར་རྒྱ་བའི་ཚོ།
 རྒྱལ་བོའི་སྤྲུལ་དེ་སྒྲོན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།
 སྒྲེ་གྲེ་གྲེ་མགོན་ཅན་ཉི་བར་སོང་།

170

ཁྲག་གིས་ལུས་བགོས་སྤྱིང་སྒྲོ་བས་མ་ཟད་ཅིང་།
 ས་ཡི་དབང་བོ་ས་ལ་འགྲུལ་བཤོང་ནས།
 ཉིན་སོངས་བདུང་བ་ཅི་ལྷན་སྒྲེ་བོ་རྣམས།
 ཡང་ངག་མིན་དོན་རྣམ་རྟོག་བརྗོད་པར་གྱུར།

171

རང་དོན་ལ་ཆགས་མངོན་སྤྱོད་བདག་ཉིན་ངན།
 ཤིང་གཅོད་འགར་ཡིས་སྤྱིང་རྗེས་བརྒྱན་ལྷན་ཞིང་།
 སྤྱོང་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་དང་ཞིང་ལེགས་སྤྱོད་པའི།
 གྲེ་མ་ཉམ་ངར་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་འདི་བཅད།

172

གྲེ་མ་ཡ་རོལ་དོན་དུ་སྒོག་གཏོང་འདི།
 མཚོག་དུ་ངོ་མཚར་གནས་སྐབས་ངག་དུ་སོང་།
 ཤིན་དུ་རྫི་བཟང་རང་གི་ལུས་གཅོད་པ།
 ཡིད་འོང་ཤིང་ནི་ས་ཏྭ་ཀ་ར་ཉིད།

173

दिगन्तसञ्चारिणि चारुणानाम्
 नभश्चराणां नृपसाधुवादे ।
 सराजपुत्राः सह मन्त्रिमुख्यैः
 प्रजाः प्रजानाथमथोपजग्मुः ॥ १७० ॥

वीक्ष्य क्षितौशं क्षतजोक्षिताङ्ग-
 मक्षौणसत्त्वं पतितं पृथिव्याम् ।
 पृथुव्यथाक्लेशयुषं जनाना-
 मभूदभूतार्थविकल्पजल्पः ॥ १७१ ॥

कुठारिकैः कैश्चिदहो दयाद्रैः
 सर्वार्थिसेव्यः सरलः सुवृत्तः ।
 दुरात्मभिः सार्थलवाभियुक्तैः
 छायातरुः कष्टमयं निवृत्तः ॥ १७२ ॥

अहो परार्थोज्झितजौवितोऽयम्
 परां चमत्कारदशां प्रयातः ।
 ससौरभच्छिन्नतनुर्गतात्मा
 भवत्युदारः सहकार एव ॥ १७३ ॥

བཀྲམ་ཆགས་སྟོག་ཆགས་རང་གི་ཡིན་ཡང་རང་།
 མ་ཡིན་འདོད་པའི་འདོད་པ་ནིར་ངོར་མིན།
 སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བརྩོན་བདག་ཉིད་ཅན།
 བརྩེ་ལྷན་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱང་ཆགས་གནས་མིན།

174

གང་དོན་སྤྱོད་སྤྱེ་འདི་ནི་སྤྱོད་པའི་རངས།
 ཀུན་དོན་གཉིར་ལ་ལྷམ་པར་རབ་འགྲོ་བ།
 ལྷམ་པ་འདོན་པའི་བདུལ་ལྷགས་ཅན་གྱི་སྟོག།
 དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཟེང་ཙ་ལྷ་ཡིན།

175

དེ་སྐད་རབ་བརྩོད་ནས་མང་མཐུ་ཡིས་ནི།
 ཐུབ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ནས་བར་འཕེལ་བའི་ཆོ།
 མ་དེ་ཙེ་ཐུབ་མཆི་མར་བཅས་པའི་སྤྱན།
 ཆགས་པས་ས་སྤྱོད་ལ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་སྤྲུམ།

176

ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཀྱལ་པོའི་སྤྱེ་གྱུ་ནམས།
 ཡོངས་སྤྱོད་གཏོར་གྱི་ས་གཞི་འགྲོ་བ་ཡིས།
 ཀྱུ་མེད་གཉིན་གྱི་རངས་པོར་བསྐྱེན་བྱས་ནས།
 ཁྱོད་ཀྱི་བརྩེ་བས་ལུས་འདི་ཙ་བཞིན་བྱིན།

177

लुब्धस्य न स्वः स्वजनोऽपि जन्तोः
 न कामकामस्य धनेऽनुगोधः ।
 सर्वात्मना सत्त्वहितोद्यतस्य
 देहोऽपि न स्नेहपदं दयालोः ॥ १७४ ॥

येषां कृते दैन्यमयं प्रयाति
 सर्वात्मना चार्थिजनोऽर्थिभावम् ।
 त एव दीनोद्धरणव्रतानाम्
 प्राणाः परिचाणपणे तृणानि ॥ १७५ ॥

इति प्रवादे विविधानुभावे
 विजृम्भमाणे मुनिमण्डलस्य ।
 भूपालमभ्येत्य सवाष्पचक्षुः
 मुनिर्मरीचिः प्रणयादुवाच ॥ १७६ ॥

अहो नु निष्कारणबन्धुभाव-
 मालम्ब्य राजन् दयया जनस्य ।
 प्रजापरिचाणविधानभूमिः
 तनुस्तवेयं तृणवद् वितौर्या ॥ १७७ ॥

སྒོང་བའི་གཉིན་བྱིད་རང་ཉིང་སྒོག་ལ་ཡང་།
 རྗེས་པའི་སྒྱུད་རྩལ་ཟད་པར་ངེས་རབ་ལྷགས།
 ཁང་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཀྱི་ལུས་འདི་ནི།
 བྱིད་ཀྱིས་གཞོང་བའི་གནས་སུ་ཡང་དག་སྟར།

178

རྒྱལ་པོ་ལེགས་བྱས་བརྟལ་ལྷགས་བསོད་ནམས་ཀྱི།
 ཟོང་འདི་ལས་ཀྱང་འབྲས་འགའ་བཞེད་ལས་དྲང་།
 སྒོང་བའི་རྒྱས་ཀྱང་བྱིད་ཀྱི་མཆོག་མ་ཕྱེ།
 སྒྱེ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་ནམ་འབྱུར་མ་བསྟེན་ནས།

179

ཐུབ་དབང་དབྱས་སུ་ཐུབ་པས་དེ་སྐད་དུ།
 མད་བྱང་མཚར་བའི་ཡིད་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དེས།
 འབད་བས་ངལ་དུ་བ་བཞེད་བྱས་ཁྲག་གིས་ནི།
 མངོན་པར་སྒྲགས་པའི་བཞིན་རས་བྱིས་ནས་སྦྱས།

180

ཐུབ་པ་བདག་ལ་འབྲས་འདོད་གཞན་མ་མཆིས།
 འོན་ཀྱང་མངོན་འདོད་གཅིག་ཉིད་རབ་དུ་མང་།
 ཁང་ཞིག་སྒོག་ཆགས་འཛིགས་རྩང་འཁོར་བར་བྱིང་།
 སྒྲེལ་བྱེད་ཉིད་དུ་སྤྱིད་པར་བདག་གྱུར་ཅིག།

181

क्षयः प्रवृत्तो निरपेक्षवृत्ते-
स्तवार्थिबन्धोर्निजजीवितेऽपि ।
यदेष कामं कमलानिकायः
कायस्त्वयापायपदे नियुक्तः ॥ १७८ ॥

अप्यस्ति राजन् सुकृतव्रतेऽस्मिन्
फलस्पृहा प्राणपणेऽपि काचित् ।
अस्यार्थिहेतोस्तव तालुभेद-
खेदाद् विकारं भजते न चेतः ॥ १७९ ॥

इत्यद्भुताविष्कृतमानसेन
मुनीन्द्रमध्ये मुनिना स पृष्टः ।
उवाच संस्तम्भ्य रुजं प्रयत्नाद्
रक्ताभिषिक्तं वदनं प्रमृज्य ॥ १८० ॥

फलस्पृहा नास्ति मुने ममान्या
किन्त्वेक एव प्रचुरोऽभिलाषः ।
यद्द्वोरसंसारनिमग्नजन्तु-
सन्तारणायैव भवे भवेयम् ॥ १८१ ॥

སྒྲོང་བ་དགའ་བར་ལུས་ནི་ནམ་བཅོམ་འདིར།

ནམ་འགྱུར་ཆ་ཤས་གང་ཡང་མེད་པ་ཉིད།

གཤམ་དེངས་བརྗོད་དམ་ཚིག་འདི་བདེན་ན།

དེ་ཡི་ལུས་འདི་ནམ་ཏུ་གནས་གུར་ཅིག།

182

ཀྱལ་པོ་བདེན་ནོར་ལྷན་འདི་བརྗོད་ཅམ་ལ།

སྒྲོང་སྒྲོབས་ལ་འོས་རྒྱན་སྒྲེས་ས་ཕུ་ལྷན་པ།

བདེན་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དེ་ལུས་མ་གསོས་ཤིང་།

དེ་ཚེ་སྒྲེས་པའི་རིན་ཅེན་ལྷན་པར་གུར།

183

དེ་ནས་བརྒྱ་ཕྱིན་ཚངས་སོགས་རྩ་ནམས་དང་།

རབ་དགའ་སྒྲེས་པའི་ཕུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

ས་སྒྲོང་སྒྲོད་ཏུ་མངོན་པར་གསོལ་བདེ་བ་ཀྱང་།

ས་བདག་ལོངས་སྒྲོད་མངོན་པར་བཞེད་མ་གུར།

184

བན་རྩིད་པར་དང་ལྷན་ཕུབ་པ་ཡིས།

རབ་བསྐྱལ་ཀྱལ་པོའི་སྐྱས་དང་འགྲོགས་ནས་ནི།

སྒྲོད་གྲུ་སང་གའི་ཁྲིར་བཞུགས་བདེ་བ་ལ།

འབྲལ་བ་ཞི་སྒྲོད་བདག་ལ་གསོལ་བ་བདེ།

185

अर्थिप्रिये देहविदारणेऽस्मिन्
नैवास्ति मे कोऽपि विकारलेशः ।
यद्येष सत्यः समथो मयोक्त-
स्तदस्तु मे स्वस्थमिदं शरीरम् ॥ १८२ ॥

इत्युक्तमात्रे सहजानुभावे
सत्त्वोचिते सत्यधनेन राज्ञा ।
अभूद्वपुः सत्यबलेन तस्य
रूढव्रणं तत्क्षणजातरत्नम् ॥ १८३ ॥

ततः सुरैः शक्रविरिञ्चिमुख्यै-
र्जातप्रहर्षैर्मुनिभिश्च सर्वैः ।
अभ्यर्थितोऽपि क्षितिपालनाय
भोगाभिलाषौ न बभूव भूपः ॥ १८४ ॥

अवाप्तसंज्ञा मुनिना प्रयुक्ता
पद्मावतो राजसुतेन सार्द्धम् ।
पतिं ययाचे विरहोपशान्त्यै
सिंहासनाक्रान्तिसुखं प्रजानाम् ॥ १८५ ॥

དེ་ནས་རང་རྒྱལ་དེ་ནས་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
 འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་བཅེ་བས་འབྱུགས་གྱུར་དེ།
 ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་ཁེངས་པ་ནི།
 དབྱེས་པ་གསལ་བར་མཛད་བཞིན་དེ་ལ་སྦྱས།

186

བྲལ་བའི་མཐུག་ནི་རིང་ཞིག་ཡོན་ནས་ཐོབ།
 ཡང་ནི་ཡོངས་གཏོང་གནས་སྐབས་བཟོད་དཀའ་བ།
 གང་ཕྱིར་ལན་གཅིག་མིན་རྒྱང་སྤྱུག་བསྐྱལ་བཅིངས།
 བཟོད་པ་རྒྱལ་པོ་འི་བྱས་མིན་རྩ་མོས་མིན།

187

གྱུད་ཐུན་སྤྱུག་བསྐྱལ་རབ་ཞིའི་རྒྱ་གཅིག་ལ།
 རང་ལུས་སྦྱོང་ལ་གང་གིས་རབ་སྦྱིན་ཞིང་།
 གང་གི་ཆོས་འདིའང་གཞན་དོན་ཉིད་ན་དེ།
 རང་གི་མི་ལའང་བདང་སྦྱོམས་ཇི་ལྟར་བྱ།

188

དེ་དག་གིས་ནི་བཟོད་ཐོས་མི་ཡི་དབང་།
 རྒྱུ་ཡིས་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་ཇི་ལྟར་ཡང་།
 མཁའ་ཡི་ལས་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཕྱིན།
 སྤྱས་བཅས་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་གནས་ནས་བསྐྱེན།

189

ततस्तमभ्येत्य कृपाकुलास्ते
 प्रत्येकबुद्धा जगतो हिताय ।
 देहप्रभापूरितदिग्विभागा
 बभाषिरे हर्षमिवोज्ज्वरन्तः ॥ १८६ ॥

चिरादवाप्ते विरहावसाने
 पुनः परित्यागदशामसङ्ग्रामम् ।
 न राजपुत्रः सहते न देवौ
 दुःखानुबन्धो ह्यसङ्गन्निपातः ॥ १८७ ॥

स्वमर्थिने यः प्रददाति देहम्
 आपन्नदुःखप्रशमैकहेतुः ।
 कथं स कुर्यात् स्वजनेऽप्युपेक्षां
 धर्म्मोऽप्ययं यस्य परार्थ एव ॥ १८८ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरस्तै-
 स्तथेति निश्चित्य धिया कथञ्चित् ।
 व्योम्ना विमानैः स्वपुरीमवाप्य
 भेजे निजं राज्यपदं सपुत्रः ॥ १८९ ॥

དེ་ལྟར་དེ་ནི་སྤིང་སྤྱོད་ས་ཡངས་ཤིང་བདེན་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟེ།
 ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་རྒྱལ་སྤིད་བརྒྱང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་བརྟེན་ནས།
 རྒྱལ་བའི་གོང་ཁྱིམ་རིན་ཅེན་མཆོད་ཅེན་གཏུགས་དང་རིན་ཅེན་སྦྱོན་མ་ནི།
 རབ་ཏུ་གསལ་བ་རྣམ་མང་དཔལ་གྱིས་མཚན་པའི་བྱང་ཆུབ་གོམས་པར་གྱུར།

190

ཡང་དག་ཤོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
 དག་སྤོང་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ།
 རང་གི་སྦྱོད་ཆུལ་མཐའ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས།
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་འདི་སྐད་གསུངས།

191

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་བ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་
 གཙུག་ན་ཞོར་བའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་པའོ།

इति स विपुलसत्त्वः सत्यवान् बोधिसत्त्वः
 सुचिरविदितराज्यः सौगतं धाम भेजे ।
 जिनपुरमणिचैत्यच्छरत्नप्रदोप-
 प्रकटितविविधश्रीलक्षणाभ्यस्तबोधिः ॥ १६० ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः स्ववृत्तान्तनिर्देशने ।
 दानोपदेशे भिक्षूणां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ १६१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 मणिचूडावदानं नाम तृतीयः पल्लवः ॥

CHAPTER IV.

ཡལ་འདབ་བཞི་པ།

ང་ལས་ཉུང་ཉོགས་པ་བཞི་དེ་པ།

༡༧། གང་ཞིག་མཐོ་རིས་ མཛོམ་མའི་ལག་བས་མཚོག་དུ་རབ་བསྐྱེད་མཛོམ་
བའི་རྩ་ཡབ་དག་དང་ནི།

གཏུགས་དཀར་འཇུག་བའི་ཕུན་ཚོགས་དག་གི་འཛིག་ཉེན་ནི་ལེགས་ལྡན་
བྱུགས་ནི་ནམ་མཛོམ་དང་།

གང་ཡང་བྲགས་སྟུན་ག་བྱར་རྒྱུན་གྱི་རི་མེད་ཐོས་པ་སེམ་བྱེད་རབ་དུ་འཕྲོ་བ་དག།
སྦྱོན་བའི་ཆ་ཤས་དེ་འབྲས་ཤིན་དུ་ཆུང་ཆུང་ཨོ་ཨོ་མ་སྦྱོན་པ་དཔལ་གྱི་དང་པོ་འི་རྒྱ།

འོ་མའི་མཚོ་ལས་བདུད་རྩི་བཞིན། མཁས་ནམས་མངོན་འདོད་བྲགས་པ་ཡིས།
གང་ཞིག་ནམ་གསལ་ས་འཛིན་ནི། གསེ་སྦྱོང་འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། 2

ནོར་འཛིན་བསྐྱེད་བ་ནོར་དང་ནི། གཟི་བཞིན་ལྡན་པ་གང་མཉུན་དུ།
སེ་ཡི་བདག་པོ་འི་སྦྱི་བོ་དག། དེས་པར་ཕྱག་ལ་སྦྱས་ས་བདུད། 3

ཆོས་ཀྱིས་དག་བའི་སྒོ་གོས་བཞིན། སྦྱོན་བས་བཅེ་བ་ལྡན་ཉིད་བཞིན།
དུལ་བས་ནམ་པར་འབྱོར་བ་བཞིན། གང་གིས་ས་ནི་བརྒྱན་པར་བྱུང་། 4

ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་རིགས་སྤྱ་མཐོ། ཀུན་གྱི་གདུང་སྦྱོབ་ལྷ་བའི་འོད།
གང་གི་གནས་པའི་སྦྱི་བོར་བྱུང་། སེ་ཡི་བདག་པོ་ཀུན་གྱི་འོ། 5

चतुर्थः पल्लवः ।

मान्धाचवदानम् ।

शोभन्ते भुवनेषु भव्यमनसां यन्नाककान्ताकर-
प्रौढोदञ्चितचारुचामरसितच्छचस्मिताः सम्पदः ।
यच्चोत्सर्पति तर्पितश्रुति यशः कर्पूरपूरोज्ज्वलं
स्वल्पं दानकणस्य तत् फलमहो दानं निदानं श्रियः ॥ १ ॥

अभूदुपोषधो नाम भूभृद् यस्य विभावतः ।
विवुधाभिमता कीर्तिः सुधा दुग्धोदधेरिव ॥ २ ॥
वसुधामवतो यस्य वसुधामवतः पुरः ।
ननाम प्रणतौ कस्य न नाम नृपतेः शिरः ॥ ३ ॥
शुद्धा धीरिव धर्मेण दानेनेव दयालुता ।
विभूतिर्विनयेनेव भूयिता येन भूरभृत् ॥ ४ ॥
गुणिनः प्रांशुवंशस्य बभूवेन्दुद्युतेः स्थितिः ।
यस्य सर्वातपचस्य मूर्द्धि सर्वमहोभृताम् ॥ ५ ॥

གང་གི་གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི། དཀར་ཞིང་དབང་ཕྱག་སྤྱོད་པ་གནས།

དྲི་མེད་གང་གྲུའི་ཆུ་པོ་ནི། རབ་མང་འཇིག་རྟེན་ནམས་སུ་གྱུ།

6

མཚོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་བྱེད་པ་པོ། མིག་སྤྱོད་པ་ལས་སྒྲག་པ་འདྲ་པོ།

གང་གི་བཅུན་མོ་སྒྲ་མཛེས་ནི། སྤྱོད་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་བར་གྱུར།

7

ནམ་ཞིག་དྲང་སྤྱོད་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོ་གཞིས་པར་དམ་བཅས་ནས།

དཀར་ཕུབ་ནགས་ཀྱི་ས་ལ་དེ། ཏ་ལ་ཞེན་ནས་ནམ་པར་གྱུས།

8

རྒྱལ་པོ་དྲང་སྤྱོད་འགའ་ཡིས་དེར། བྱ་ཡི་མཚོད་སྤྱོད་བྱམ་པ་བཞག།

ལམ་རིང་གིས་ལམ་དུ་བ་པ་དེས། ཆུ་ཡིས་གང་བ་འཕྱངས་པར་གྱུར།

9

སྤྱོད་པོ་མེད་པར་ཆེད་པའི་ཆུ། སྤྱགས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལས་འཕྱངས་ནས།

རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་འོངས་པ་ན། ས་ཡི་བདག་པོས་མངལ་ཐོབ་གྱུར།

10

མི་ལས་སྤྱོད་པ་མིག་འཕྱུལ་སོགས། གང་གི་ལྷན་མོའི་ཟེར་མ་ནི།

མད་བྱང་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་ས། བཞག་པར་བྱ་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

11

མཚར་བའི་ལས་ཀྱིས་ནམ་བསྐྱུན་པ། སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཚོགས་ནམ་པར་བྱ།

ངོ་མཚར་རི་མོ་བཞེད་པ་ལ། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱག་སུ།

12

དུས་ཀྱིས་དེ་ཡི་སྤྱོད་པོ་ནི། རོལ་ནས་བྱིས་པ་ཉི་མ་བཞིན།

མཛེས་སྤྱག་འོད་ལྡན་སྤྱོད་པོ་གྱུར་དེ། འཕྲལ་ལ་མ་ནི་རབ་དུ་བསོས།

13

यस्येश्वरशिरःस्थायि शुभ्रं गङ्गाजलोज्ज्वलम् ।
अमत्यदभ्रं लोकेषु भुवनाभरणं यशः ॥ ६ ॥

कर्तुः क्रतुसहस्राणां सहस्राध्याधिकश्रियः ।
यस्य षष्टिसहस्राणि कलत्रं सुदृशामभूत् ॥ ७ ॥

कदाचिन् मुनिरक्षायै रक्षःक्षयकृतक्षणः ।
विचचाराश्वमारुह्य स तपोवनभूमिषु ॥ ८ ॥

तच्च राजर्षिभिः कैश्चित् पुत्रेष्टिकलशं धृतम् ।
दूराध्वश्रमसन्तप्तः स पयःपूर्णमापयौ ॥ ९ ॥

विजनासादितं पीत्वा स मन्त्रकलशात् पयः ।
राजधानौ समासाद्य गर्भं लेभे विभुर्भुवः ॥ १० ॥

स्वप्नमायेन्द्रजालादि यस्याः कौतुकविप्रुषः ।
जयत्यद्भुतसम्भारभूमिः सा भवितव्यता ॥ ११ ॥

विधेर्विविधवैचित्र्यचिचकर्मविधायिनः ।
आश्चर्य्यरेखाविन्यासं कः परिच्छेत्तुमीश्वरः ॥ १२ ॥

कालेन तस्य मूर्ध्नि भित्वा बालोऽशुमानिव ।
रुद्रवणस्य सहसा दिव्यद्युतिरजायत ॥ १३ ॥

བསོད་ནམས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན། འགྲོ་བའི་ཡང་དག་ཀྱལ་པོའི་མཚན།
ལྷན་པ་དེ་ནི་མཉམ་གཤིན་ལས། ཉུ་ཟགས་ཀྱལ་པོའི་བཅུན་སེམ་ཐངས། 14

བྱིས་པ་བཟླགས་འོས་འདི་ཡི་ནི། མ་ཡི་གནས་སུ་བདག་གུར་ཅེས།
དེ་ནམས་ཕན་ཚུན་ཚོག་གིས་ནི། ཀྱལ་སྐས་ང་ལས་ཉུ་ཞེས་གུར། 15

དབང་པོ་རྒྱག་ནི་རབ་འདས་དུས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་བཅུན་མི་ཟད་ཆོ།
དེ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེད་ལྷན་ཞིང་། བྱིས་པའི་ཅེ་དགས་ནམ་པར་རོལ། 16

ལང་ཚོ་གསར་པར་རབ་ཞུགས་དེ། རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་པ་རོལ་བྱིན།
ཡབ་ནི་མཐོ་རིས་གཤེགས་ལ་དེས། རིས་བས་འོངས་པའི་ཀྱལ་སྤྱིད་བཟུང་། 17

ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ནི་འབངས་གུར་པའི། གཞོད་སྤྱོད་མཁའ་ཡི་ཁྱིམ་ཞེས་བས།
དེ་ཡི་དབང་བསྐྱར་ཡོ་བྱད་ནམས། མཚོག་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པར་གུར། 18

གསེར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཚོད་པན་དང་། གཙུག་ཏོར་རྩེ་སྤྱད་བྱས་པ་དེས།
སྟོན་ཀའི་སྤྱོད་གྱི་ན་ཆ་ཙན། ལྷན་པོའི་མཛེས་པ་ཐོབ་དང་ལྷན། 19

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིན་ཅན་བདུན། དེ་ཚོ་བྱུང་གུར་འཁོར་ལོ་ན།
ནོར་བུ་སྒྲུང་པོ་བྱད་མེད་དང་། ཁྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྟོན་འགྲོ་བའོ། 20

ས་བདག་འདི་ཡི་བྱ་ནམས་ནི། གཟུགས་དང་སྟོབས་དང་གཟི་བུ་དང་མཚུངས།
དཔུང་པ་བཞིན་དུ་དགྲ་འཛེམས་པ། སྟོང་སྐྱུ་དག་ནི་བྱུང་བར་གུར། 21

तं राजजाया जगृहुर्जगत्साम्राज्यलक्षणम्^१ ।
वात्सल्यप्रसूतक्षीराः^२ पुण्यं मूर्त्तिमिवाश्रितम् ॥ १४ ॥

मां धारयिष्यति शिशुः स्नाय्योऽयं जननीपदे ।
इति तासां मिथोवाक्यैर्मान्धाताभूत् नृपात्मजः ॥ १५ ॥

तस्य प्रवर्धमानस्य बालक्रीडाविलासिनः ।
षडिन्द्रः प्रययौ कालः पुण्यक्रीडाक्षयायुषः ॥ १६ ॥

नवयौवनमारूढः सर्व्वविद्यासु पारगः ।
स याते पितरि स्वर्गं भेजे राज्यं क्रमागतम् ॥ १७ ॥

यक्षो दिवौकसो नाम सुकृतेर्दासतां गतः ।
अभिषेकोपकरणं दिव्यं तस्योपनीतवान् ॥ १८ ॥

स स्वर्णैर्बद्धमुकुटः कल्पितोष्णीषशेखरः ।
शरदन्नावतंसस्य मेरौः शोभामवाप्तवान् ॥ १९ ॥

सप्त रत्नानि तस्याथ प्रादुर्भूतानि तत्क्षणे ।
चक्राश्रमणिहस्तिस्त्रीगृहसेनाग्रगाण्यपि ॥ २० ॥

बभूव चास्य पुत्राणां तुल्यरूपबलौजसाम् ।
सहस्रं विजितारातेर्भुजानामिव भूभुजः ॥ २१ ॥

ལྷག་མ་ངལ་བས་བདེར་གནས་པ། མཐའ་དག་ཆུ་གཏིང་རྒྱ་བས་ཀྱི་ནི།
སྒྲི་རགས་ལྷན་པའི་ནོར་འཛོན་མ། མ་ལུས་དབྱུང་བས་བརྒྱང་བར་གྱུར། 22

ས་ནི་བསྐྱུང་བར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། རབ་དུ་གསལ་བའི་དབལ་ལ་གནས།
འཁོར་ལོས་སྐྱུར་དེ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། བྱ་འཛུགས་ལག་པ་བཞིན་དུ་མཛེས། 23

གྲགས་པ་འགྲོ་གསུམ་གང་གྲུ་དང་། མཐུ་ཡིས་ནམ་པར་བརྒྱན་པའི་དབལ།
འདི་དེ་བསོད་ནམས་འབྲི་གིང་གི། མེ་དོག་རབ་འཐོན་དང་བོ་ཡིན། 24

དེ་ནི་ནམ་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར། རྫོན་པོ་དག་དང་རྣམ་ཅིག་དུ།
མེ་དོག་ནམ་པར་བརྒྱས་པའི་དབལ། མཛེས་པ་ལྟ་ཞིང་རྒྱ་བར་གྱུར། 25

དེར་ནི་འདབ་མ་མེད་པའི་བྱ། ཀླང་བས་འགྲོ་རྣམས་མཐོང་གྱུར་དེ།
མཁའ་ཡི་ལས་བབྱོད་དུན་པ་ཡི། ཡིན་དུ་རིད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། 26

འདབ་མས་དམན་ཞིང་བབྱོད་བྱེད་མིན། འཛོ་བ་ཟད་ཅིང་ལུས་གཡོགས་མེད།
དེ་རྣམས་དབྱལ་བོ་བཞིན་མཐོང་ནས། མི་བདག་བཅེ་བས་རབ་སྐྱས་པ། 27

ཀྱི་མ་སྐྱུག་པའི་བྱ་འདི་རྣམས། ངན་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས།
གང་ལས་འདི་དག་སྒྲོ་དང་བྲལ། དཀའ་ལས་ཀླང་བས་རྒྱ་བར་གྱུར། 28

སྤྱང་རྗེས་འཁྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ས་བདག་གིས་དེ་བཞེད་པ་ལ།
རྫོན་པོ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་སྤེ། མཐུན་དུ་འདུག་ཕྱེད་ལ་སྐྱས། 29

वसुन्धरां समस्ताब्धिवेलाकलितमेखलाम् ।

निखिलां विदधे दोष्णि शेषविश्रान्तिनिर्वृताम् ॥ २२ ॥

भुवनचाणसन्नद्धः प्रत्यग्रकमलाश्रयः ।

चक्रवर्त्ती स सुकृतेर्विष्णोः कर इवावभौ ॥ २३ ॥

चिजगज्जाह्वौ कौर्त्तिः प्रभावाभरणाः श्रियः ।

सोऽयं सुकृतवल्लीनां प्रथमः कुसुमोद्गमः ॥ २४ ॥

स कदाचिद् वनान्तेषु विकाशिकुसुमश्रियः ।

रुचिरं सचिवैः सार्द्धं विचचार विलोकयन् ॥ २५ ॥

ददर्श तत्र निष्पक्षान् विहगान् पादचारिणः ।

व्योममार्गगतिं स्मृत्वा प्रयातान् कशतामिव ॥ २६ ॥

पक्षहीनानगतिकान् वृत्तिक्षीणान् निरम्बरान् ।

दरिद्रानिव तान् वीक्ष्य प्रोवाच कृपया नृपः ॥ २७ ॥

अहो वराकैर्विहगैः किमेतैः कुरुतं कृतम् ।

यदेते पक्षविकलाः कच्छचरणचारिणः ॥ २८ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना करुणाकुलितात्मना ।

पुरःस्थितो महामात्यः सत्यसेनस्तमब्रवीत् ॥ २९ ॥

ལྷ་གཅིག་འདབ་ཆགས་ནམས་ཀྱི་འདབ། གང་ལས་བྱི་བར་གྱུར་པའི་གྱུ།
ནགས་ན་སྤྱོད་ནམས་སྤང་གྱུར་པ། དེ་དག་བདག་གིས་རབ་དུ་བྱོས། 30

དཀར་ཕུབ་ཁ་དོན་ཉུས་ལྷན་པ། ཕུབ་པ་གཟི་བཞིན་འབར་བ་ནི།
ལྷ་བརྒྱ་བསོད་ནམས་གནས་གྱུར་པའི། དཀར་ཕུབ་ནགས་ཚལ་འདི་ན་ཡོད། 31

དེ་དག་གི་ཁྲོག་བསམ་གཏན་དང་། བརྒྱས་པའི་བགེགས་ནི་སྦྱབ་བྱེད་པ།
ཤིང་གི་ནགས་ལ་བྱ་འདི་ནམས། དྲག་དུ་ཅ་ཅོ་སྒྲིགས་པར་གྱུར། 32

ན་བར་མཆོག་དུ་གཞོད་པ་དག། ཤིན་དུ་ཡང་དག་གས་བྱེད་པ།
བྱ་ཡི་འདུས་པ་དེ་དག་ལ། ཕུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲོས་པར་གྱུར། 33

དེས་བསྐྱུན་ཆེན་པོའི་དམོན་པ་ནི། སྤྱི་བྱེད་གཏུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ།
གཞོད་པ་བྱས་པའི་བྱ་ནམས་ཀྱི། འདབ་གཤོག་སྐད་ཅིག་གིས་ཟགས་གྱུར། 34

བྱ་ནི་འདི་ནམས་དེ་དག་ལྟེ། སྤྱི་བ་བུལ་གྱིས་འཛོ་འདབ་གཤོག་བུལ།
ཁྲོད་ཀྱི་མི་མཐུན་བྱོགས་བཞིན་དུ། ངལ་ཞིང་ནགས་སུ་ཀང་བས་གྱུ། 35

སྒོན་པོ་ཆེན་པོས་བཞེད་དེ་དག། ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི།
བྱ་ནམས་དམོན་པས་གཏུངས་པ་ལ། སྤྱིང་ཇེས་རབ་དུ་ཞོན་པས་སྦྱས། 36

ཀྱུ་མ་ཕུབ་པ་སོལ་བ་ནམས། ཞི་བར་གྱུར་ཀྱང་ནགས་སུ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མེད་ག་གིས། མི་སྒྲོག་སྤྱི་བ་བྱེད་པ་ཉིད། 37

श्रुतमेतन् मया देव कथ्यमानं वनेचरैः ।
कारणं पक्षपतने यदभूत् पक्षिणामिह ॥ ३० ॥

सन्ति पञ्चशतान्यत्र पुण्यधाम्नि तपोवने ।
तपःस्वाध्यायशक्तानां मुनीनां दीप्ततेजसाम् ॥ ३१ ॥

तेषामध्ययनध्यानजपविघ्नविधायिनः ।
एते कोलाहलं चक्रुः खगास्तरुवने सदा ॥ ३२ ॥

तस्मै विहगसंघाय कर्णापायकृते परम्^१ ।
अतिसंवर्धमानाय चुकोप मुनिमण्डलम् ॥ ३३ ॥

तदुद्भूतमहाशापतापश्लोषेण सर्व्वतः ।
क्षणेन पक्षिणां पक्षा व्यशीर्य्यन्त कृतागसाम् ॥ ३४ ॥

त एते विहगाः पक्षरहिताः कृच्छ्रवर्त्तिनः ।
त्वद्विपक्षा^२ इव वने आन्ताश्चरणचारिणः ॥ ३५ ॥

महामात्येन कथितं निशम्यैतन् महीपतिः ।
उवाच करुणाक्रान्तस्तप्तः शापेन पक्षिणाम् ॥ ३६ ॥

अहो तेजः परिणतं शान्तानामपि कानने ।
अङ्गाराणां मुनीनाञ्च दहत्येवानिवारितम् ॥ ३७ ॥

१ Orig. कर्णे कायपरं श्रुते ।

२ Orig. खद्विपक्षा इव ।

རང་ཉིད་བདེ་ཕྱིར་གང་གི་ཡིད། ཁྱོད་པས་གདུང་ལ་བཟོད་པ་ཡི།
 རྩ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བཞག་པ་ལྟམ། ལོག་པའི་བཀའ་ཐུབ་ཅན་དེས་ཅི། 38

རང་དང་སྟོང་དང་བྱམས་པའི་ཡིད། བཙེ་བའི་སྦྱིན་པ་དུལ་ཞིང་བཟོད།
 གང་དེ་དཀའ་ཐུབ་བསྐྱབས་པར་འོས། ལྷག་མ་ལུས་ནི་སྐྱེམས་པ་ཉིད། 39

འཇིག་ཚོགས་འཛིན་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅི། རྣམ་པར་བསྐྱད་ལ་ནགས་ཀྱིས་ཅི།
 ཆགས་དང་བཅས་ལ་འབྱོར་པས་ཅི། སྟོན་ཚུལ་ངན་ལ་ཐོས་པས་ཅི། 40

དེ་ལྟར་སྒྲིག་པའི་སེམས་ལྷན་ཞིང་། ཁྱོད་བྲག་པོས་བསྐྱོད་པ་ཡི།
 བཟོད་དཀའ་ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད། བདག་གི་ཡུལ་ནས་འགྲོ་བྱུང་ཅིག། 41

འདི་བཟོད་དེ་ལ་མི་བདག་གིས། ཇི་སྲིད་བདག་ནི་དབང་བའི་ས།
 དེ་སྲིད་བདང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས། སྐྱེས་བྱས་འཕྲིན་ནི་བསྐྱེངས་པར་གྱུར། 42

བྱ་ཡི་འདབ་གཤོག་བྱི་བ་ཡིས། ཁྱོས་པའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེའི།
 འཕྲིན་ཐོས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་ཡི། ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བསམས། 43

གྲུ་མཚོ་བཞི་ཡི་འོབས་ཀྱི་ནི། སྐྱེ་རགས་ལྷན་པ་ས་ཡི་བདག།
 ཡུལ་གང་མི་བདག་མི་དབང་ལ། གང་ཞིག་བདག་ཅག་གང་དུ་འགྲོ། 44

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་རྣམས། གསེར་གྱི་ས་འཛིན་དག་གི་ངོས།
 རྩ་དང་གྲུབ་པས་ཡོངས་གང་བ། འཛུལ་འཛུལ་སྟོགས་དང་ཉེ་བར་སོང་། 45

मिथ्यातपस्विभिः किं तैः स्वसुखाय न यैः कृतः ।

मनसः कोपतप्तस्य परिषेकः क्षमाम्बुभिः ॥ ३८ ॥

प्रसन्ना धीर्मनो मैत्रं दया दानं दमः क्षमा ।

येषां तेषां तपः श्लाघ्यं श्रेष्ठाणां कायशोषणम् ॥ ३९ ॥

किं तपोभिः सक्रोपानां विस्तृतानां वनेन किम् ।

विभवैः किं सलोभानां दुर्दत्तानां श्रुतेन किम् ॥ ४० ॥

एवं कलुषचित्तास्ते तीव्रमन्युपरायणाः ।

दुःसहा एव मुनयः प्रयान्तु विषयान्मम ॥ ४१ ॥

इत्युक्त्वा प्राहिणोत्तेभ्यः सन्देशं पुरुषैर्नृपः ।

यावती मदशा भूमिस्तावती त्यज्यतामिति ॥ ४२ ॥

विहङ्गपक्षपातेन कुपितस्य महीपतेः ।

सन्देशं मुनयः श्रुत्वा विलक्षाः समचिन्तयन् ॥ ४३ ॥

चतुःसमुद्रपरिखामेखलायाः क्षितेः पतिः ।

नरेन्द्रोऽयं क्व गच्छामः को देशोऽस्य वशे न यः ॥ ४४ ॥

इति सञ्चिन्त्य मुनयः पार्श्वं कनकभूमृतः ।

सुरसिद्धसमाकीर्णं जम्बूखण्डान्तिकं ययुः ॥ ४५ ॥

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་དེ། མཐུན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིས།

ས་ནི་ས་ཆོས་སྒྲིན་བྱེད་ཅིང་། མཁའ་ཡང་རིན་ཅེན་གོས་སྒྲིད་གྱུར། 46

སྒྲིན་པ་གསེད་བྱེད་སྒྲིངས་པར་ནི། བགྱིད་པར་དེ་ཡིས་བསྐྱན་པ་ལས།

སྒྲིན་ཆོག་ས་འབབས་པར་བགྱིད་ནམས་ཀྱིས། ཞག་བདུན་གསེར་གྱིས་ཆར་
བ་པའ། 47

དེ་ཡི་མཐུན་ཤིན་པོ་ཡིས། སྤེ་དང་སྒྲིན་ཅིག་མཁའ་ལ་ཕྱིན།

ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱའི་སྤྱིང་། མཆོག་གི་སྒྲིབ་པོ་དབང་དུ་བྱས། 48

དེ་ཡི་དམག་དཔོན་མཆོག་དག་ནི། ཏུལ་པོད་སྟོབས་དང་གཟི་རྒྱས་པ།

དཔའ་པོ་བྱེ་བ་སྐག་བཅོ་བརྒྱད། མཁའ་ལ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར། 49

དེ་ལོག་བ་སྤངས་སྟོན་སྤྱིང་དང་། དེ་ནས་བྱང་གི་སྒྲིབ་མི་སྟུན།

སྒྲིན་པོ་ཡི་ནི་ངོས་ནམས་ཀྱང་། ཉམས་མེད་བསྐྱན་ནས་བསྐྱངས་པར་གྱུར། 50

བརྒྱ་བྱིན་མང་པོ་འདས་གྱུར་དུས། སྒྲིན་པོ་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་ལ་ནི།

སྤྱིང་བཞིའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེ། བདེ་བས་ནས་པར་རབ་དུ་ཅེ། 51

ནས་ཞིག་སྒྲིན་ནམས་བཟླ་བཞེད་པས། སྒྲིན་བཞིན་མཁའ་ལ་གཤེགས་བཞིན་དེ།

སྒྲིན་སྒྲོན་གྱིས་བཞིན་སྤྱིང་པོ་ཡིས། ཕྱོགས་ནམས་རབ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། 52

དེ་ནས་ཐུབ་པ་བསྐྱེད་དེ་ནམས། སྒྲིན་པོ་འི་ངོས་ལ་དཀར་ཐུབ་ཀྱིས།

གནས་པའི་སྤྱི་པོར་མཁའ་ལས་ནི། དེ་ཡི་ད་སྤྱིང་སྤྱངས་ནམས་སྤྱིང་། 53

अथ तस्य महौभर्तुः प्रभावेण महौयसा ।
अभूदकृष्टशस्या भूद्यौश्च रत्नाम्बरप्रहः ॥ ४६ ॥

पाकशासनवैलक्ष्यकरणास्तस्य शासनात् ।
सप्ताहं हेम वटपुर्मेघाः संघातवर्षिणः ॥ ४७ ॥

स प्रभावेण महता सह सैन्यैर्नभोगतिः ।
चक्रे पूर्वविदेहाख्यं द्वीपं दिव्यजनं वशे ॥ ४८ ॥

बभूवुरग्रे सैन्यानि स्फ्रीतशौर्यबलौजसाम् ।
भटानां व्योमगमने तस्याष्टादशकोटयः ॥ ४९ ॥

गोदानीयं ततो द्वीपमथोत्तरकुरुनपि ।
पार्श्वानि स सुमेरोश्च शशासाहतशासनः ॥ ५० ॥

सुखं विहरतस्तस्य मेरोः कनकसानुषु ।
बहुशक्रो ययौ कालश्चतुर्द्वीपमहौपतेः ॥ ५१ ॥

स कदाचित् सुरान् द्रष्टुं व्योम्ना गच्छन् सुरोपमः ।
चकार नीलजलदैर्व्याप्ता इव गजैर्दिशः ॥ ५२ ॥

अथ तेषां निरस्तानां मेरुपार्श्वे तपस्यताम् ।
मुनीनामपतन् मूर्ध्नि तन्नजाश्वशकृद्विवः ॥ ५३ ॥

དེ་ལས་དེ་ནས་སྤོབས་གདུངས། མིག་གིས་སའའ་ལ་ལྟ་བུར་ཅིང་།
སེར་སྒྲིའི་འོད་ཀྱིས་འབྲི་ཤིང་གི། ཚོགས་ཀྱིས་སྤོབས་ནས་སེར་སྒྲིར་བྱས། 54

དེ་ནས་འདི་ཅི་ཞིས་བཟོད་ཁྲིས། དམེད་པའི་མེ་ནི་སྒྲོ་འདོད་དེར།
ལྷ་ཡི་ཕོ་ཉ་མངོན་སྤོབས་དེ། རབ་དགའ་ནས་པར་རྒྱས་པས་སྒྲུས། 55

འདི་ནི་ས་སྒྲོང་ས་ལུས་ཀྱི། མགོ་ལ་བཀའ་ནི་ངལ་གསོ་ཞིང་།
བརྟུ་བྱིན་དག་དང་མཚུངས་པའི་དཔལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ངལ་ས་བྱ། 56

མི་ཡི་ལྷ་ནི་ནས་སའའ་ལ། སྤེ་དང་བཅས་པ་རབ་དུ་གཤེགས།
གང་གི་གྲག་པའི་ཚོག་འདི་སྤྲུགས། བསོད་ནས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལྷན། 57

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ། སྤྱིན་བྱེད་གང་ལ་འབྱོར་བ་ཡིས།
རབ་བསྐྱེད་རྒྱགས་པ་མ་མཐོང་ཉྩེ། ཡང་དག་རིག་ལ་གདི་ཐུག་བཞིན། 58

ཁོར་འཇོན་གསལ་བས་ཀྱ་བེར། ལྷོབས་དང་ལྷན་པའི་གཞོན་ཀྱ་ལྷེ།
ཁྱ་སཚེག་ལྷན་པ་དབང་ལྷུག་དང་། དཔལ་དང་འབྲེགས་པས་བྱུང་བ་འཇུག་དང་། 59

འོད་རབ་སྤོབས་ཉི་མ་དང་། སྒྲེ་བོ་དགའ་བས་རྒྱ་བ་དང་།
མཐོང་བས་སྤོབས་གཙོད་དབང་པོ་ཡི། གཟུགས་སཚེག་འདི་ཡིས་ནས་པར་
འཇོན། 60

སྤོབས་ལྷན་ས་འོག་རབ་དུ་ཞུགས། དུླི་ཙ་ཡང་ཅུས་ལྷག་ཉིད།
ཅུ་གཏོར་དིང་ཡང་འབྲུག་མི་འདོར། འདི་ཡི་གཏོང་བས་ཡིན་ནས་སྤྲུམ། 61

ततस्ते क्रोधसन्तप्तदृशा व्योमावलोकिनः ।

चक्रुः पिङ्गप्रभावल्लीकलापकपिला दिशः ॥ ५४ ॥

किमेतत् कोपादित्युक्त्वा शापान्निविसिद्धक्षया^१ ।

अभ्येत्य देवदूतस्तान् प्रहर्षाकुलितोऽवदत् ॥ ५५ ॥

एष निःशेषभूपाक्षमौलिविश्रान्तशासनः ।

पाकशासनतुल्यश्रीर्मान्धाता पृथिवीपतिः ॥ ५६ ॥

नभसा नरदेवोऽयं सह सैन्यैः प्रसर्पति ।

यस्य कीर्त्तनधन्येयं वाणी पुण्याभिमानिनी ॥ ५७ ॥

न दृष्टो यस्य निर्दिष्टसर्व्वलोकसुखश्रियः ।

मोहः संविन्मयस्येव विभवप्रभवो मदः ॥ ५८ ॥

कौवेरं धनदव्यक्त्या कौमारं शक्तिमत्तया ।

ऐश्वरं दृषसंयोगाद् वैष्णवं श्रीसमागमात् ॥ ५९ ॥

प्रतापप्रसरात् सौरमैन्दवं जननन्दनात् ।

ऐन्द्रं दत्तबलच्छेदाद् दिव्यं रूपं विभर्त्ययम् ॥ ६० ॥

बलिः प्रयातः पातालं दधौचोऽप्यस्थिशेषताम् ।

अस्य त्यागेन जलधिः^२ क्षोभमद्यापि नोज्झति ॥ ६१ ॥

१ Orig. शयुक्तैः शापान्निसिद्धक्षया ।

२ Orig. जलेभिः ।

དེ་སྐད་ལྷ་ཡི་པོ་ཉའི་ཚོག། ཐོས་ནས་ཐུབ་པའི་དབུས་སོན་པའི།
བཞིན་ངན་ཞེས་བྱ་ཐུབ་པ་ཡིས། དམེད་པའི་ཚུ་ནི་མཁའ་ལ་གཏོར། 62

དེ་ནས་སྡེ་དཔོན་ཡོངས་འབྲེན་གྱིས། རབ་དུ་བཞད་ཅིང་དེ་ལ་སྦྱས།
བྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་བྲོ་བ་ཐོང་། དཀའ་ཐུབ་ཟད་པར་ཡོངས་ས་མཛོད། 63

ས་བདག་མདུན་དུ་དམེད་པ་འདི། འབྲས་མེད་དོ་ཚར་འགྲོ་བར་འགྱུར།
བྲོད་ཀྱིས་གང་གིས་འདབ་གཤོག་ཟད། བཟོད་པའི་བྱ་དེ་བདག་ཅག་མིན། 64

དེ་སྐད་སྡེ་དཔོན་གྱིས་སྦྱས་ཚེ། དམེད་པས་བརྒྱང་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལ།
མདུན་དུ་ས་བདག་གིས་བལྟས་ནས། ཡ་མཚན་ལས་འདི་ཅི་ཞེས་གསུངས། 65

དེ་ནས་སྡེ་དཔོན་བྲོ་ལྷན་པས། དེ་ལ་ཡང་དག་མཛོན་ཕྱོགས་སྦྱས།
ལྷ་གཅིག་བྲང་སྤོང་དེ་དག་གི། དམེད་པས་དཔུང་འདི་མི་བགྲོད་དོ། 66

བྲོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་ཅེན་འདི་འང་། མཁའ་ལ་དམེད་པས་རྣམ་པར་འབྱུང།
སྦྱོན་གྱིས་ཡང་དག་བགགས་པ་ཡི། ཚ་ཟེར་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བརྒྱང་། 67

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་མི་བདག་གིས། མདུན་དུ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཀྱང་།
མིག་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་དམེད་པ་དག། འབྲས་མེད་རབ་གདུམ་བསྐྱད་པར་རོ། 68

སྤྱིང་ཇིའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལུས་འཛིག་པས། ཡོངས་བསྐྱངས་དེ་ཡི་ཀྱལ་ཀའི་བཀའ།
དམན་པའི་བྲང་སྤོང་ཆེ་ནས་ཀྱི། རལ་པ་ས་ལ་རྒྱང་པར་གྱུར། 69

श्रुत्वेति देवदूतस्य वचनं मुनिमध्यगः ।

ससर्ज दुर्मुखो नाम मुनिः शापजलं दिवि ॥ ६२ ॥

प्रहसन्नथ तं प्राह सेनानां परिणायकः ।

महर्षे संहर रुषं मा कथास्तपसः क्षयम् ॥ ६३ ॥

वैफल्यलज्जां शापोऽयं यास्यत्यग्रे महीपतेः ।

नैते वत खगा येषां यूयं पक्षक्षयक्षमाः^१ ॥ ६४ ॥

इत्युक्ते सैन्यपतिना शापस्तब्धामनीकिनीम् ।

दृष्ट्वाग्रे विस्मयादूचे किमेतदिति भूपतिः ॥ ६५ ॥

संरब्धोऽथ समभ्येत्य सेनापतिरुवाच तम् ।

तेषां देव महर्षीणां शापात् सैन्यं न सर्पति ॥ ६६ ॥

इदञ्च चक्ररत्नं ते व्योम्नि शापविघूर्णितम् ।

धत्ते जलदसंरुद्धतिग्मदीधितितुल्यताम् ॥ ६७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्दृष्ट्वा चाग्रे तथैव तत् ।

दृशैव विदधे शापं विफलोच्चण्डविस्मयम् ॥ ६८ ॥

देहक्षयं महर्षीणां परिरक्षन् कृपाकुलः ।

जटा न्यपातयद् भूमौ स लीलालसशासनः ॥ ६९ ॥

१ Orig. न ते वय खगा येषां यूयं पक्षयक्षमाः ।

२ Orig. जटन्यपतियत् ।

ཁྱོད་དང་མེད་ས་པ་མི་ཐུལ་ན། བདག་ཅག་དོན་མེད་ཁྱར་གྱར་ཅེས།

དེ་དག་རལ་བ་ངོ་ཚ་ནས། ས་གཞི་ལ་ནི་འབྱར་བ་བཞིན།

70

དེ་ནས་མི་བདག་ལྷན་པོའི་ཅེར། ཕྱིན་ནས་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ནི།

གྲོང་ཁྱིམ་ལྷ་ན་སྤྲུག་ཅེས་པ། ལྷ་ན་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར།

71

དེར་ནི་རོལ་མཚོ་ལས་འཕོན་པའི། ལྷ་རྣམས་དག་ལ་རབ་བརྩམས་ནས།

གཞོན་སྤྱོད་ལག་ན་གཞིང་ཐོགས་དང་། འཕྲེང་འཛིན་ཞེས་པའི་ལྷ་དང་ནི།

72

དེ་བཞིན་དག་ཕྱོས་ཞེས་པའི་ལྷ། ཁྱོད་པས་སྤྱོད་ཕྱིན་སྤྱོད་རྣམས་དང་།

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིས་ཞེས་པ། ཤིན་དུ་སྤྱོད་པས་ལྷན་སྐབས་གསུམ་པ།

73

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས། གོ་བཞོས་མཚོན་ཐོགས་གཡུལ་ཁྱགས་པ།

རྒྱལ་པོའི་མཐུ་ཡིས་ཐས་གྱར་ནས། རང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་འགྲོ་བྱས།

74

དེ་ནས་རྒྱ་ཆེ་དཔག་བསམ་ཤིང་། ཡིད་འཕྲོག་གོ་བོ་དུ་ར་ནི།

ཡོངས་འདུ་ཞེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བཟྱེན།

75

དེ་ནས་ལྷན་པོའི་ཅེར་འོད་ཟེར། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་རི་མ་མེད།

མཁའ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ། ཆོས་བཟང་ཞེས་པའི་མདུན་སར་ཕྱིན།

76

གསེར་དང་བྱ་ཅ་བོ་དྲུ་རུའི། ཀ་བའི་ཆོགས་ནི་གསལ་ཞིང་མཛེས།

ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཞེས་པ། གྲགས་པས་གང་ལ་རྣམ་པར་མཛེས།

77

अजितक्रोधमोहानां भारभूता वृथा वयम् ।
इतीव लज्जया तेषां स्त्रीणाः क्षितितले जटाः^१ ॥ ७० ॥

अथ मेरुशिरः प्राप्य नृपः सुरनिकेतनम् ।
पुरं सुदर्शनं नाम ददर्श प्रियदर्शनम् ॥ ७१ ॥

नागास्तत्र कृतारक्षाः प्रख्यातोदकनिःसृताः ।
करोटपाणयो यक्षाः सुरा मालाधराभिधाः ॥ ७२ ॥

सदा मत्तास्तथा देवाः क्रोधोत्तम्भितसैनिकाः ।
महाराजकायिकाख्या^२स्तिदशा बलवत्तराः ॥ ७३ ॥

महाराजाश्च चत्वारः सन्नद्धकवचायुधाः ।
जित्वा राज्ञा प्रभावेण निजसेनाग्रगाः कृताः ॥ ७४ ॥

ततः कल्पद्रुमोदारकोविदारमनोहरम् ।
ददर्श पारिजाताख्यं संश्रयं त्रिदिवौकसाम् ॥ ७५ ॥

मेरोर्मूर्ध्नि ततः शुभ्रप्रभां मालामिवामलाम् ।
सुधर्माख्यां सभां प्राप स्वभासोद्भासिताम्बराम्^३ ॥ ७६ ॥

हेमविद्रुमवैदूर्यस्तम्भसम्भारभास्वरः ।
प्रासादो वैजयान्ताख्यः प्रख्यातो यच्च राजते ॥ ७७ ॥

१ Orig. जनेः । २ Orig. reads also चातुरराजकायिकाख्याः ।

३ Orig. reads also स्वभावोद्भासिताम्बराम् ।

གང་བྱ་ཐུ་སྤྱིས་བཞིན་རས་དང་། བྱང་བ་ལན་བྱས་མཚུངས་གྱུར་པ།
ལྷ་ཡི་བྱ་མོས་པད་ལྷོན་དང་། བསྐྱེད་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་འོ།

78

ནོར་བུའི་ཞལ་ཞལ་ཀ་བ་ས། གང་དུ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས།
ལྷ་ཡི་འཛིག་དྲིན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་འཛིག་དྲིན་དུ་མ་འཛིན།

79

རིན་ཅན་དྲ་བཅས་བ་གས་གྱི། འོད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གྱིས་ནས་བཀྲ་གང་།
སྤྱོགས་ནས་མཛེས་པས་བྱབ་གྱུར་དེ། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཀྱིན་མཚན་གྱིས་བཞིན། 80

གང་དུ་རྒྱང་གཞིན་གྱིས་བསྐྱོད་པའི། དཔག་བསམ་ཀྱང་འཐུང་འཁྲི་ཤིང་གིས།
དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགའ་བའི་དཔལ། ཞིང་རབ་བསྐྱར་མ་བཞིན་དུ་མཛེས། 81

གང་ན་ཤིང་དྲ་སྤྱི་ཚྭ་གས་ཞེས། ལྷ་ཡི་སྤྱིད་ཚལ་ཡིད་དགའ་བ།
དགའ་དུ་སྤྱོད་པས་དགའ་མ་དག། འདོད་དང་སོ་ཀའི་བཞེད་པ་བཞིན། 82

འདོད་པ་ཀུན་དང་བདེ་བ་ཀུན། དུས་ཚྭ་གས་ཀུན་དུ་མེད་ཀྱི་འབར།
ལྷ་ནས་མ་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། རྒྱུད་འཕགས་རྒྱལ་པོས་མཐོང་གྱུར་ནས། 83

ཡུད་ཅམ་ཡ་མཚན་གཡོ་མེད་ཅིང་། འཛུམ་པའི་སྤྱན་དང་ཀུན་དགའ་བཅས།
ལེགས་བྱས་ནས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་དེ་ནི་འདི་ཞེས་བསམས། 84

ལྷ་ཡི་བདག་པོའི་ས་སྤུང་ནི། སྤྱིད་ལེན་བྱང་བའི་ཚྭ་གས་རྒྱས་པ།
དགའ་ཚལ་ནས་པ་དང་བཅས་བཞིན། དེར་ནི་དྲི་བཟང་ལུན་པ་མཐོང་། 85

यचाञ्जैर्वदनैर्भङ्गैरलकैस्तुल्यतां गताः ।

पद्मिन्यः सुरनारीणां पद्मिनीनां सुराङ्गनाः ॥ ७८ ॥

बिम्बितैस्त्रिदशैर्यत्र मणिभस्तम्भभित्तिषु ।

सुरलोको बिभर्त्येकोऽप्यनेकसुरलोकताम् ॥ ७९ ॥

रत्नतोरणहर्म्यांशुनिवहैर्यत्र चिचिताः ।

व्याप्ता विभान्ति ककुभः शक्रायुधशतैरिव ॥ ८० ॥

यत्र बालानिलालोलकल्पपादपपल्लवैः ।

नृत्यङ्गस्ता इवाभान्ति नन्दिन्यो नन्दनश्रियः ॥ ८१ ॥

यत्र चैत्ररथं नाम देवोद्यानं मनोरमम् ।

धत्ते नित्योत्सवं प्रेमिकामं कामवसन्तयोः ॥ ८२ ॥

सर्व्वकामं सर्व्वसुखं सर्व्वर्त्तुकुसुमोज्ज्वलम् ।

सर्व्वान्तिशयितं दृष्ट्वा देवानां सदनं नृपः ॥ ८३ ॥

मुहूर्त्तविस्मयास्पन्दसानन्दस्निग्धलोचनः ।

अचिन्तयत् सुकृतीनामिमास्ताः फलभूमयः ॥ ८४ ॥

ऐरावणं सुरपतेर्लोलालिबलयाकुलम् ।

ददर्श तत्र सामोदं साकारमिव नन्दनम् ॥ ८५ ॥

དེ་ནས་ས་ཡི་དབང་པོ་ནི། འོངས་པར་གཤམ་ནས་དབང་པོ་ནི།
 ལྷ་ཡི་ཚྲགས་དང་བཅས་པ་དག། རབ་དགའ་ལྷན་པས་བསྐྱུ་བ་བྱས། 86

རིན་ཅན་འཕྲུང་བས་ནམ་མཐོས་པའི། མདུན་སའི་ས་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཡི།
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། མཚོད་བ་རྒྱལ་བྱལ་མཚོག་གིས་བཟྱེན། 87

རིན་ཅན་སྟན་གྱི་འཕྲུང་བ་ལ། སྐབས་གསུམ་པ་ནམས་ཉེར་བཞུགས་ཤིང་།
 མཚོད་སྟོན་བརྒྱུ་པའི་སྟན་ཕྱེད་ལ། མི་ཡི་བདག་པོ་དཔལ་ལྷན་བཞུགས། 88

དེར་ནི་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པའི། ལྷ་དབང་མི་ཡི་བདག་པོ་དག།
 ཡོན་ཏན་ཚྲགས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། གཞུགས་ནི་བྱུང་པར་མེད་པར་མཐོང་། 89

དེ་ནས་ལྷ་ཀྱན་གྱིས་སྟོས་པའི། རབ་གསལ་མིག་ནི་ཀང་རྒྱག་པས།
 བཞིན་པར་འཕྱང་ལྷན་མི་བདག་ལ། འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་སྐྱས། 90

ཀྱེ་མ་གཟེ་བཞིན་གཏོར་གྱི་གཟེ། གང་ཞིག་བསྐྱུགས་འོས་མེད་པར་འཆར།
 བྱེད་ཀྱིས་ས་ནི་བརྒྱན་གྱུར་ཅིང་། འོད་ལྷན་ལྷ་ཡི་ནམ་མཁའ་ཡང་། 91

མཐུ་ཡིས་རབ་མཐོ་གྲགས་སྟན་དག། གསལ་བའི་གོས་ཅན་ས་གསུམ་དུ།
 ཡང་དག་རྒྱལ་པོ་ནམ་རྒྱལ་བ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འདི་མཐོས་སོ། 92

བྱོད་གཏམ་བདུད་ཅིའི་བདུང་བ་དང་། བྱོད་ནི་བཟུ་བའི་རོ་ལ་ཡང་།
 རྣ་བ་མིག་ཀྱང་རབ་བསྐྱུ་ལ་ཅིང་། བདེ་བའི་སྐྱལ་དབྱངས་ཅན་ནོ། 93

पुरन्दरस्ततो ज्ञात्वा प्राप्तं भूमिपुरन्दरम् ।
प्रत्युद्ययौ प्रमुदितः सह सर्व्वैर्मरुद्गणैः ॥ ८६ ॥

पूजितः सुरराजेन रत्नराजिविराजिताम् ।
राजराजः सभाभूमिं भेजे विरजसां वरः ॥ ८७ ॥

त्रिदशेषूपविष्टेषु रत्नपर्य्यङ्कपङ्क्तिषु ।
उपाविशन्नृपः श्रीमानासनार्धे शतक्रतोः ॥ ८८ ॥

एकासनजुषोस्तत्र सुरेन्द्रमनुजेन्द्रयोः ।
रूपं गुणगणोदारं निर्विशेषमदृश्यत ॥ ८९ ॥

ततः सर्व्वसुरोत्सृष्टस्पष्टलोचनषट्पदैः ।
पीयमानमुखाम्भोजं व्याजहार हरिर्नृपम् ॥ ९० ॥

अहो उदयः श्लाघ्यस्ते तेजसा तेजसां निधे ।
भवता भूषिता भूमिर्द्यौश्च देवेन भास्वता ॥ ९१ ॥

अभ्युन्नतप्रभावोऽयं लसत्सितयशोऽशुकः^१ ।
भ्राजते ते त्रिभुवने साम्राज्यविजयध्वजः ॥ ९२ ॥

त्वत्कथामृतपानस्य त्वद्दर्शनरसस्य च ।
प्रेर्य्यते ओचनेचेण सुखाख्याने सरस्वती ॥ ९३ ॥

ལས་ནམས་འབྲས་བྱ་ཚད་པ་ཡི། ཐེ་ཚོས་ཆད་ཅིང་ངས་པ་འདི།
འབྱོར་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནས་བཏན་པར་བྱས། 94

བསོད་ནམས་འོས་པའི་ཀླན་སྟོད་ལྷན། ཁྱོད་ལྷ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གང་།
འདི་ཉིད་ཐུར་ན་དབང་པོ་ཡི། ཚེགས་ལས་མིག་ཉིད་དགའ་བའི་གནས། 95

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་འདི་བརྗོད་ཚེ། བྲགས་པའི་གཏོར་ནི་ང་ལས་ལྷས།
མཐུ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཞེས། སྤྲུལ་ནས་གདོང་ནི་དུད་པར་གྱུར། 96

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་ནམས་ཀྱིས། དྲག་དུ་བྱས་པས་མཆོད་ལྷན་དེའི།
ལྷ་ཡལ་བཞུགས་ཤིང་གནས་པ་ལས། དབང་པོ་དུག་གི་དུས་འདས་གྱུར། 97

ལྷ་མིན་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ནི། དེ་ཡི་པ་རོལ་གཞོན་པས་ཉམས།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འཛོམས་ཅིང་། དར་བ་དང་ནི་རྒྱལ་པར་གྱུར། 98

གཟི་ལྷན་གཡུལ་དུ་གཞུ་འཛོན་ལྷའི། དབྱང་པའི་གྲིབ་མས་ཉར་འཛོམས།
དཔའ་པོ་ལྷོན་པ་ཆེན་པོ་དེའི། ངལ་གསོ་དག་ནི་བཞུན་པར་བྱེད། 99

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཆོང་ཆོང་གིས། ཉེས་པ་མི་ཟད་བདེ་སྟོད་པའི།
དུས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་ཆེ་བ་ལ། བརྒྱ་ཕྱིན་དུག་གི་འདས་པར་གྱུར། 100

དམ་པའི་ལས་འབྲས་སྟོད་པ་ཡིས། དྲགས་ནི་རྩི་མ་མེད་པའི་ཡིད།
དེ་ནི་ཚྭ་པར་གྱུར་པ་ལས། དབ་དུ་ཉེ་བར་ཡོངས་ཟད་གྱུར། 101

स्थिरौकतस्त्वयैवायं^१ सुकृताप्तविभूतिना ।
कर्माणां फलवादस्य निश्चयश्छिन्नसंशयः ॥ ६४ ॥

अत एवेन्द्रियग्रामे चक्षुरेव स्पृहास्पदम् ।
पुण्यैः पुण्योचिताचारा दृश्यन्ते यद्भवद्विधाः ॥ ६५ ॥

इत्युक्ते त्रिदशेन्द्रेण मान्धाता यशसां निधिः ।
त्वत्प्रसादप्रभावोऽयमित्युवाच नताननः ॥ ६६ ॥

इत्येवं पूज्यमानस्य तस्य नित्यादरैः सुरैः ।
षडिन्द्रः प्रययौ कालस्त्रिदिवे वसतः सतः ॥ ६७ ॥

तत्पराक्रमविध्वस्तसमस्तासुरमण्डलः ।
बभूव सुरराजस्य निरपायोदयो जयः ॥ ६८ ॥

दौप्तदानवसंग्रामे तस्य शौर्यमहातरोः ।
विश्रान्तिं भेजिरे देवा भुजच्छायोपजीविनः ॥ ६९ ॥

तस्य पुण्यपणक्रीतं भुञ्जानस्याक्षयं सुखम् ।
कालप्रवाहे महति प्रययुः षट् पुरन्दराः ॥ १०० ॥

सत्कर्मफलभोगस्य लाञ्छनं विमलं मनः ।
कालुष्याज्जायते तस्य प्रत्यासन्नः परिक्षयः ॥ १०१ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་ནི། ཉེས་བའི་རྩོག་པས་རབ་བགོས་ཤིང་།
མངོན་བའི་ང་རྒྱལ་ཆགས་པ་ཡིས། ཟིལ་གཞོན་ཡིད་ལ་འདོད་པར་གྱུར། 102

སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནི། བདག་གི་དཔུང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

དེ་སྐབས་རེ་ཞིག་སྟན་ཕྱིན་གྱི། བག་འཁྲམས་འདི་ནི་ཡོངས་མི་བཟོད། 103

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཁུར་འཛིན་པ། བདག་གི་དཔུང་པ་འདི་ཡིས་བཟོད།
བདག་རང་གཅིག་སྤྱུ་རྩ་དབང་དུ། མཐུ་ཡིས་འགྱུར་བ་མིན་པ་ཅི། 104

རྩ་ཡི་དབང་པོ་ཉམས་བྱས་ནས། མཐོ་རིས་རྒྱལ་སྤྱི་སྟན་སྟུམ་ཚོགས།
གདུགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འོས་པ་བསྟེན། 105

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་བརྒྱ་བྱིན་ལ། འཁྲུ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི།
དཀར་བའི་འོད་ལྡན་མཐུ་ཡི་དཔལ། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་པར་གྱུར། 106

ལྷུག་པོས་རྒྱས་པར་བསམས་པ་ཡིས། སྦྱོ་བོ་ལེགས་པའི་ངོགས་གཅོད་པའི།
གཡོ་ལྡན་དཔལ་ནི་སྤྱི་དབང་གིས། ཡིད་ཀྱི་རྒྱིང་བྱ་བྱི་མར་བྱེད། 107

བག་མེད་གྲུད་པའི་པོ་ཉ་ནི། ཆེ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ།
རིགས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད། སྤྱི་གསལ་འཁྲུངས་པའི་སྒོ་གོས་སོ། 108

སྤྱི་གསལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ཅམ་གྱིས། ས་བདག་ས་ལ་སྤྱད་ཅིག་གིས།
རྒྱང་ལྷོ་འབྲས་བུ་རྣམ་རྒྱུང་ཞིང་། ཅ་བ་བཅད་པའི་རྩོན་པ་བཞིན། 109

अथ कालेन कालुष्यकलितस्य मनोरथः ।
अभूस्त्रोभाभिभूतस्य भूपतेरभिमानिनः ॥ १०२ ॥

चिदशानामिर्यं लक्ष्मीर्मद्बाहुबलपालिता ।
तदिमां न सहे तावदर्धासनविडम्बनाम् ॥ १०३ ॥

अहमेकः सुरपतिः प्रभावान्न भवामि किम् ।
अयं मम भुजः सर्वजगद्भारभरक्षमः ॥ १०४ ॥

च्यावयित्वा सुराधीशं स्वर्गसाम्राज्यसम्पदम् ।
एकातपचितिकां स्वयंग्राहोचितां भजे ॥ १०५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य शक्रद्रोहाभिलाषिणः ।
शुभ्रप्रभा प्रभावश्रीर्मालिव म्लानतां ययौ ॥ १०६ ॥

घनोदयसमुत्सिक्ता सौजन्यतटपातिनी ।
लोलं कलुषयत्येव मानसं श्रीतरङ्गिणी ॥ १०७ ॥

प्रमादो विपदां दूतः दुःसहो महतामपि ।
कुशलोन्मूलनायैव किल्बिषाकुलिता मतिः ॥ १०८ ॥

पापसंकल्पमात्रेण क्षितौ क्षितिपतिः क्षणात् ।
पपात विस्रस्तफलश्छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ १०९ ॥

མ་གོམས་པ་ཡིས་རིག་པ་འཛེམས། རྒྱགས་པ་རྒྱས་པས་དབལ་འབྱོར་འཛེམས།
ནམ་སྤང་གིས་ནི་ལེགས་ཉིད་འཛེམས། ཆགས་པས་ཡང་དག་མཐོ་བ་འཛེམས།

110

ཀྱེ་མ་ཀྱ་ཡེ་དར་རྒྱས་ཆེ། ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའི་ཆེར་འཛེགས་པ།
འབྱོར་པས་རྒྱགས་པ་རྒྱས་པ་ནམས། འབྲལ་ཉིད་དྲུག་འོག་དྲུག་ལྟར། 111

དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་པ། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གཞོན་ཞེས་བྱ་མཆོད།
རྩ་དབང་རྒྱལ་སྤྱོད་བསྟན་འོས་ནི། དེ་ཡིས་འབྲལ་བྱ་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་། 112

གང་ཡང་ལྷ་དབང་ལས་ལྷག་པ། མཐུ་ནི་ཡ་མཚན་ལྷན་པ་དག།
དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆས། བསྟན་པ་མི་ཉུང་སྐལ་བར་གྱུར། 113

གཉེན་ལྷན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡི། གྲོང་བྱིར་འོས་ཤིང་གཙང་བ་རུ།
ཆོང་དཔོན་ལྷན་ཀ་རི་ཀ་ཞེས། དེ་ཡི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་གྱུར། 114

ཡང་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། ཉིད་དྲུག་ལྟར་ཅིང་སེམས་ཅན་ཀྱན།
སྤྱོད་པ་ལ་བཅོམ་ནམ་གཟིགས་མཚན། བསོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་དེ་ཁྱིམ་ཞུགས། 115

དེ་ཡི་སྤྱོད་དུ་དང་བའི་སྤྱོད། སྤན་མ་ཆག་གང་དེ་ཡིས་འཕངས།
དེ་ལས་ལྷག་མ་བཞི་དག་ནི། ས་ཡི་གཞི་ལ་རྒྱུང་བར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་སྤྱོད་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོང་ལས་རུ།
སྤྱིང་ནམས་ཀྱན་གྱི་བདག་གྱུར་ནས། བརྒྱ་བྱིན་ལྷན་ཕྱིད་ཐོབ་པར་གྱུར། 117

हन्ति विद्यामनभ्यासः श्रियं हन्ति मदोदयः ।
विद्वेषः साधुतां हन्ति हन्ति लोभः समुन्नतिम् ॥ ११० ॥

अहो बत महोत्कर्षशृङ्गारोहो महोदयः ।
विभवोद्भवमत्तानां सहसैव पतत्यधः ॥ १११ ॥

तेन सर्व्वविभूर्नाम पूजितः पूर्व्वजन्मनि ।
तत्फलादाप्तवान् राज्यं स्पृहणीयं मरुत्यतेः ॥ ११२ ॥

सुराधिपाधिकः कोऽपि प्रभावो विस्मयावहः ।
अनल्पपिण्डस्तस्याभूत् पाचदानांशसम्भवः ॥ ११३ ॥

बन्धुमत्यभिधानायां नगर्यामुषितः शुचिः ।
वणिगुत्करिको नाम सोऽभवत् पूर्व्वजन्मनि ॥ ११४ ॥

विपश्यी नाम भिक्षायै सम्यक्सम्बुद्धतां गतः ।
विवेश तद्गृहं सर्व्वसत्त्वसन्तारणोद्यतः ॥ ११५ ॥

पाचे तस्य स चिक्षेप' मुद्गमुष्टिं प्रसन्नधीः ।
फलानि तच्च चत्वारि पेतुः श्रेष्ठाणि भूतले ॥ ११६ ॥

तेन दानप्रभावेण मान्धाता पृथिवीपतिः ।
सर्व्वद्वीपपतिर्भूत्वा शक्राङ्घ्रिसनमाप्तवान् ॥ ११७ ॥

དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཞན་གང་ལས། སྤྱན་མ་ལྷག་མ་ས་ལ་ལྷུང་།

དེ་ཚེ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར། སྐབས་གསུམ་པ་ལས་ལྷུང་པར་གྱུར། 118

གང་ཞིག་མི་ལས་སྦྱ་མའི་གནས་སྐབས་སྤྱ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོ་བའི།

ནམ་དོག་འཕྲུང་བ་ཅུང་ཟད་འབྲུགས་པས་གང་ལ་ཉེ་བར་རབ་སྦྱར་བ།

དེ་ནི་སྦྱིན་པའི་དཔག་བསམ་གིང་གི་མཚུངས་མེད་འབྲས་བུ་རབ་གྱུས་ཚེ།

འབྱོར་པའི་ཁོངས་སྤོད་སྤོད་པ་ཉིད་ཏུ་སྐལ་བ་བཞེན་པ་ནམ་དག་གྱུར། 119

སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་དགེས་པ་ཡིས། རང་གི་སྦྱེ་བ་གཞན་བཟོད་ཅིང་།

དགོ་སྤོང་ནམས་ལ་ཇེས་བཞུན་ཏུ། སྦྱན་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ་འདི་གསུངས།

120

ཞིས་པ་དགོ་བ་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་

ང་ལས་རྒྱའི་དོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་པའོ།

मुज्जशेषश्च्युतो यस्माद् भूमौ तस्यान्यचेतसः ।
तदसौ फलपर्थ्यन्ते पतितस्त्रिदशालयात् ॥ ११८ ॥

लुठति विकलकल्पा यत्र संकल्पमाला
स्फुरति न च कदाचित् स्वप्नमायान्तरे या ।
भवति विभवभोगाभोगिनी भाग्यभाजा-
मतुलफलततिः सा दानकल्पद्रुमाणाम्^१ ॥ ११९ ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः प्रीत्या दानफलश्रियम् ।
निजजन्मान्तराख्याने भिक्षूणामनुशासने ॥ १२० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
मान्धाचवदानं नाम चतुर्थः पल्लवः ॥

CHAPTER V.

ཡལ་འདབ་ལྔ་པ།

སྒྲ་བའི་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗེད་པ།

༡༧། །སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་བསྐྱབས་པས་ཤིན་དུ་འབྱུགས་ཤིང་འོ་མའི་
ཆུ་གཏོར་རིང་ཞིག་འདར།

རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་གཏོང་ཆོད་པལ་བསམ་ཤིང་ཡང་འདར་རོ་ལོ།
གང་ཞིག་ལུས་ནི་རབ་དུ་གཏོང་ཡང་སྒྲ་ལོང་ཆོགས་འཛོན་འདར་བ་མི་མངའ་བ།
སྒྲ་ཞིག་གཅིག་བྱ་དེ་ནི་ལུས་བརྒྱས་སྤྱིན་པའི་ལུགས་འདི་གོམས་པར་གྱུར་པ་
ཡིན།

1

ཀྱི་ལ་ཤས་མཚོན་བྱང་ཕྱོགས་ན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་གོང་ཁྱིམ་ནི།
བཟང་པོ་འོ་བྲག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟེ། ས་ཡི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད།

2

གང་དུ་གྲགས་སྟུན་མེ་ཏོག་དཀར། ཕུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་འབྲས་བུ་བཟང་།
སྤྱིན་པའི་སྤྱོད་ཆལ་འཁྲི་ཤིང་ནི། གོང་ཁྱིམ་བ་རྣམས་དགའ་སྤྱད་གྱུར།

3

གོང་ཁྱིམ་གསུམ་རྒྱལ་མིག་གིས་མེས། གང་དུ་སྒྲག་པས་ཡིད་འབྱུང་ནི།
སྤྱོད་ས་མེད་གཡོ་ཞིང་ཅེ་བ་ཡི། སྤྱིན་མ་འབྱོག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱངས།

4

APPENDIX I

- Page 59. Read གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ། for ཡེད་བཞིན་ནོར་བུ་གཙུག་ནོར་
 གྱིས།
 „ Read ང་ལས་ཀུ་འི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ། for ང་ལས་ཀུ་ཡང་འཛིག་རྟོན་ཀུལ།

Third Pallava

[‘Ed.’ refers to the alterations suggested by the original editors of the Avadānakalpalatā (= A.K.) in the Bib. Indica Series.]

- Verse, 1^d Add གཞག་ཏི་ after གཞག་ཏི་ which is suggested by the Tibetan translation (= Tib.) of the verse (cf. འགྲོ་ etc.). Metre (མཁའ་ལྡན་) also demands the addition of a word of three *mātrās* to have the requisite number of *mātrās* for the last *pāda* of the verse.
- „ 2^a The word སྒྲིམ་ (པ་གསལ་) could not be traced in the lexicon. Tib. པ་གསལ་ may well suggest སྒྲིམ་ (cf. གསལ་གྱི་པ་གསལ་ = རྟེན་རྒྱུ་མཁའ་ A. K. I. 4).
- „ 7^a Tib. བཟོད་ལ་ཀུན་ཆགས་ཤིང་ suggests བསམ་བློ་.
- „ 7^b Read དཀྱིས་ལྟར་ for དཀྱིས་ཀྱར་.
- „ 8^a གསལ་པ་བཟོད་པ་ appears obscure. Tib. འཛིན་པ་ཀུན་ཀྱིས་ རྟོགས་པ་ suggests གསལ་པ་བཟོད་པ་ which is also not very satisfactory.
- „ 10^b Read རྟེན་ for རྟེན་.
- „ 10^d „ གྱིས་ for གྱི་.
- „ 14^a „ སྒྲིམ་ for སྒྲིམ་.
- „ 16^a „ གྱིས་ for གྱི་.
- „ 16^c „ རྟེན་ for རྟེན་.
- „ 20^a „ རྟེན་ for རྟེན་.
- „ 20^c „ རྟེན་ for རྟེན་.
- „ 20^d „ རྟེན་ for རྟེན་.
- „ 21^b གསལ་ (Ed.) has been rightly suggested for གསལ་. But it is curious to note the Tibetan version, གསལ་པ་བཟོད་པ་ supports the obviously corrupt reading གསལ་.

(b)

APPENDIX

- Verse, 21^d Read °सुहृद् धर्मः for सुहृदर्मः.
- „ 22^{b, d} The suggested alterations ऋषवधूवचः and जनः (Ed.) are quite acceptable, but in the Tibetan version འགྲོ་བ་ should be read as འགྲོ་བ་.
- „ 26^b Read °विन्दवः for विन्दवः.
- „ 26^d डुरितं (Ed.) as suggested for तुरितं seems to be the most plausible reading: cf. चूडारत्नस्य किरणैर्दुरितक्षय-कारिभिः, A. K. III. 40. See also III. 121 and 152. But it is to be noted that the Tibetan translator took or rather mistook the reading as तुरितं (= त्वरितं) and renders it into Tib. as མུར་དུ (quickly).
- „ 35^c Read समभ्यायाद् for समभ्यायात्.
- „ 39^c „ काशष्णान् for काशष्णात्.
- „ 43^b „ गृक्ष for गृ. Cf. Sans. चित्तेन.
- „ 46^c „ °द्वेषः for °द्वेषः.
- „ 47^{c-d} „ मेचीजुषा स्त्रिया कीर्तिः for मेचीजुषा कीर्तिः स्त्रिया; cf. the original reading in footnote, 3.
- „ 51^a „ गृक्ष for गृ.
- „ 52^d „ यक्ष for सक्ष.
- „ 55^c The suggestion सव्वाधि° (Ed.) for सव्वाधि° is supported by Tib. མྱོང་པའི་ etc.
- „ 57^b Read °गंलैः for °गंले.
- „ 61^c „ अस्त्रत्प्रियं for अस्त्रित्प्रियं.
- „ 63^b „ समुपागतः for समुपागत.
- „ 64^b „ ऋषः for ऋषः.
- „ 66^b वैशस (Ed.) as suggested in place of वैशस is supported by Tib. བསཏ་པ་.
- „ 70^a Read प्रणयाद् for प्रणयात्.
- „ 75^a „ कुशयं for कुशयं.
- „ 79^a „ विधिवद् for विधिवत्.
- „ 81^c तूर्ण (Ed.) has been suggested in place of तूर्ण. But तूर्णम् (མགྱུགས་པ་དུ) appears better here.

(c)

[illegible]

(d)

APPENDIX

- Verse, 124^b The emendation तथेत्याधार्य for तथेत्यवधार्य (Ed.) does not appear satisfactory. तथ्यावधार्य as suggested by Tib. དེ་པ་འཛིན་པ་ཆུང་པ་ཀྱི་ seems to be the proper reading.
- „ 126^c Read ལུས་པ་ཡི་ (मुनेः) for ལུས་པ་ཡིས་.
- „ 127^a „ གཙའི་ for གཙའི་.
- „ 131^d कव्यावनीम् though in agreement with the Tibetan version (རྩེང་རྩེའི་སྤྱི་) does not seem to be the proper reading. We would like to suggest कव्यावनीम्.
- „ 133^a Read एकाकिनं for एकाकीनं.
- „ 133^b „ विगतच्छत्रं for विगतच्छत्रं.
- „ 135^a „ གམིས་ཀྱིས་ (विमृशे) གཙའ་ཀྱི་ for ས་ ལྡིམ་ གཙའ་ཀྱི་.
- „ 138^{a-b} The emendation मनोवृत्तिरिव (Ed.) for मनोवृत्तेरिव is quite acceptable but न सुखतां गता need not be altered to निःसुखतां गता (Ed.).
- „ 142^a Read तामदुःखादीं (ལུག་པ་ལྡན་པ་མི་འདས་) for ལྡན་པ་ལྡན་པ་.
- „ 143^a „ དེ་ལི་ for དེ་ལི་.
- „ 143^c „ དུ་ལྡན་པ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ for དུ་ལྡན་པ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་.
- „ 145^a „ དང་ for དང་.
- „ 146^a The suggested emendation भोगक्षणेनैव (Ed.) for भोगक्षणेनैव is supported by Tib. འོ་མ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་འོ་མ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་.
- „ 146^a Read རྩ་ (འ་རྩ་) for རྩ་.
- „ 146^a „ འ་རྩ་ for འ་རྩ་.
- „ 147^a „ ལྡན་པ་ for ལྡན་པ་.
- „ 147^b „ འོ་མ་ for འོ་མ་.
- „ 148^b „ ལྡན་པ་ for ལྡན་པ་.
- „ 148^c „ ལྡན་པ་ for ལྡན་པ་.
- „ 149^a The reading विद्वद् (Ed.) as suggested for विद्वद् is supported by Tib. ལྡན་པ་ཀྱི་.
- „ 149^c Read ལྡན་པ་ for ལྡན་པ་.
- „ 150^b The emendation विद्वद् (Ed.) for विद्वद् does not appear satisfactory. Tib. ལྡན་པ་ཀྱི་ suggests विद्वद्.

Verse, 150 °	Read °तापा for °तापाः.
„ 152 ^a	„ °चेतु- for चेतुः.
„ 152 ^b	„ खैलोक्य° for खैलोक्य°.
„ 153 ^a	„ दयायुषः (दहे'मस'महेक'य) for दयायुषः.
„ 153 °	„ जनानां for जनानाम्.
„ 154 °	„ °तापं for °तापम्.
„ 155 ^a	कथं नु (Ed.) as suggested for कथं न is supported by Tib. दे'ल्लर.
„ 155 °	Read प्रजानां for प्रजानाम्.
„ 157 ^b	„ धराधराक्षोधिमतौ धरिचौ for धराधराक्षोधिमतौधरिचौ. The emendation has the support of Tib. स'२ईक'कु'गतेर'द'मठस'२ईक'स'गे.
„ 158 ^{c-d}	„ तीक्ष्णचित्ताः and प्रवृत्ताः for तीक्ष्णचित्तः and प्रवृत्तः respectively. See A.K. III. 156 and 161.
„ 161 ^a	„ °धैर्यं for धैर्यम्.
„ 161 ^b	„ तीव्र° for तीव्र°.
„ 161 °	„ °वृत्ते- (Ed. °वृत्तेः) for °वृत्तैः.
„ 161 ^d	„ विप्राः for विप्राः.
„ 162 ^a	„ °दुःखं for °दुःखम्.
„ 162 °	„ एवंविधै° for एवम्विध°.
„ 163 °	„ कलयापि (क'य्यद') माभूद् for कलयापि माभूत्.
„ 164 °	„ स ययौ प्रवर्ष (दे'गे'र'म'द'ग'र'गु'र) for प्रययौ सवर्षः or सवर्ष (Ed.).
„ 165 °	„ लोकं for लोकम्.
„ 166 ^a	„ प्रथिव्यां for प्रथिव्याम्.
„ 167 °	„ तद्दोधि° for तद्दोधि°.
„ 168 ^a	„ °संज्ञं for °संज्ञम्.
„ 168 °	„ °गौतमाद्या for गौतमाद्याः.
„ 169 ^a	„ ५५'५५ (= पद्मावती) for ५५'५५.
„ 169 ^d	„ बाल° for बाल°.
„ 170 ^a	„ चारणानां for चारणानाम्.

(f)

APPENDIX

Verse, 171 ^c	Read क्लेशजुषं for क्लेशयुषं.
„ 171 ^d	„ षट्'दण for षट्'दण.
„ 172 ^c	„ सार्थलवाभियुक्ते- (२८'२६ etc.) for सार्थलवाभियुक्तेः.
„ 172 ^d	„ ऋद्या० for ऋद्या०.
„ 173 ^a	„ ०जीवितोऽयं for ०जीवितोऽयम्.
„ 173 ^c	„ ससौरभश्चिन्न० for ससौरभश्चिन्न०.
„ 174 ^a	„ जन्तो- for जन्तोः.
„ 174 ^b	„ नं for न.
„ 175 ^c	„ ०व्रतानां for ०व्रतानाम्.
„ 176 ^c	„ ०चक्षु- for ०चक्षुः.
„ 176 ^d	„ सुनि० for सुनि०.
„ 177 ^c	„ भूमि- for ०भूमिः.
„ 177 ^d	„ सनु० for तनु०.
„ 178 ^a	„ ३५ for ३८'.
„ 178 ^d	„ षड्'द for षड्'द'.

APPENDIX II

Necessary changes effected owing to *Sandhi* and corrections of punctuations have not been noted here.

READINGS IN THE ORIGINAL EDITION

READINGS CHANGED IN THE REVISED REPRINT

Third Pallava

Verse, 178 ^a	क्षयं	क्षयः
„ 185 ^a	प्रयुक्ता	प्रयुक्ता (२२'मश्रुथ)
„ 189 ^d	सपुत्रैः	सपुत्रः (श्रुत्'मठस) : cf. न राजपुत्रः सङ्गते ; A.K. III. 187.
„ 190 ^a	मदे'ल्ल	मदे'ल्ल (सत्यवान्)
„ 190 ^b	०पिहितराज्यः	०विहितराज्यः (कुथ'क्षे'मवु'क्षे')

Fourth Pallava

Verse, 1 ^o	ग'सु२	ग'सु२ (कर्पूर०)
„ 1 ^d	तत्फलम्	तत् फलम्
„ 3 ^a	मश्रु२	मश्रु२ (अवतः)
„ 4 ^d	गद'यी	गद'यीस (येन)
„ 7 ^{o-d}	यस्य पटिसद्वसाणि कलचं सुदृशामभूत् : the construction appears anomalous.	
„ 11 ^d	हे	रे (सा)
„ 13 ^a	दुस'गु	दुस'गुस (कालेन)
„ 14 ^b	०साम्राज्यरक्षणं	०साम्राज्यलक्षणम् (कुथ'क्षे'मठ'क्षे') : cf. the reading of the xylograph in footnote, 1, A.K., p. 127.
„ 14 ^o	०क्षीरा	०क्षीरा
„ 14 ^d	सूतम्	सूतिम् (गवुगस)

APPENDIX

(i)

READINGS IN THE
ORIGINAL EDITION

READINGS CHANGED IN
THE REVISED REPRINT

Verse,	76 ^d	प्रभावीद्वाशिताम्बरास्	स्रभासीद्वाशिताम्बरास् (अमरं के रं दं गे स यस्य यः प)
,,	91 ^a	पदोयं	उदयः (अर्द्धं यत् अकट्)
,,	95 ^c	पुण्योचितचार	पुण्योचिताचाराः (वर्षं कृम्यं देव्यं गुरुं धुंनं ध्वजं)
,,	98 ^{a-b}	तत्पराक्रमविघ्नस्तसमस्त- सुरमण्डलः	तत्पराक्रमविघ्नस्तसमस्तासुरमण्डलः (लूमेत् दृष्ट्या वर्णितं मयि दयाके । देव्यं यदेव यार्जेत् यस्य क्रमस्य)
,,	99 ^d	भुजच्छायोपजीविवत्	भुजच्छायोपजीविनः (दमुदं यदे प्रियं मयि तेन दर्शनं क्रमस्य)
,,	100 ^b	कुंक्ष'प	कुंक्ष'प (क्रौंत)
,,	102 ^d	त्रैय'मर्गेत्	त्रैय'यार्जेत् (अभिभूत)
,,	103 ^b	दमुद'स'प	दमुद'प (बाह्य)
,,	103 ^c	दे'यस	दे'क्षद (तत्) : this is the reading of the Narthang xylograph. दे'यस had better be retained.
,,	103 ^e	ग्रीस	ग्री
,,	103 ^d	वय'दमुस	वय'दमुस (विडम्बना)
,,	104 ^{a-b}	सुरपतिप्रभावोऽनुभवामि कम्	सुरपतिः प्रभावान्न भवामि किम् (लूय'दपद' दु । मधु'येस'दमुद'य'मेत्'प'ते)
,,	107 ^b	दैगस	दैगस (तद)
,,	108 ^{a-b}	प्रमदा विपदां दूतिः दुःसच्चा महतामपि	प्रमादो विपदां दुतः दुःसच्चो महतामपि (वय'मेद'कुद'यदे'ये'ते । के'क्रमस्य'ग्रीस' गुद'वर्द्ध'यत् अग्रे). दैगस'के'क्रमस्य'प' तेद'ग्री'क्षद suggests कुलस्थीन्मूलनाथैव.
,,	109 ^c	पपाताविग्रहः	पपात विग्रहः (लूद'हे ... क्रम'लूद'वेद')
,,	110 ^c	क्रम'क्षद'यीस	क्रम'क्षद'यीस (विद्वेषः)
,,	112 ^d	स्पृष्टनी	स्पृष्टणीयं
,,	119 ^c	२दे	दे (वा)
,,	120 ^b	प्रेत्य	प्रीत्या (देगीस'प'यीस)
Colophon		सेमस'स	सेमस

Fifth Pallava

p. 154, l. 2   三・五

॥ वरि. ५८ (चन्द्रप्रभ)

पञ्चमः पल्लवः ।

चन्द्रप्रभावदानम् ।

दुग्धाब्धिविबुधार्थनातिविधुरः क्षुब्धश्चकम्पे चिरं
कम्पन्ते च निसर्गतः किल फलोत्सर्गेषु कल्पद्रुमाः ।
एकः कोऽपि स जायते तनुशतैरभ्यस्तदानस्थितिः
निष्कम्पः पुलकोत्करं वहति यः कायं प्रदानेष्वपि ॥ १ ॥

अस्ति कैलाशहासिन्यामुत्तरस्यामनुत्तरा ।
दिशि भद्रशिला नाम भुवनाभरणं पुरी ॥ २ ॥

यस्यां सितयशःपुष्पाः सफलाः सर्व्वसम्पदः ।
दानोद्यानलताः प्रीत्यै बभूवुः पुरवासिनाम् ॥ ३ ॥

यच्च चिपुरजिन्नेचशिखिचस्तो सनोभवः ।
अवलाभिश्चलक्रीडभूमैरेव रक्ष्यते ॥ ४ ॥

གང་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་པའི་འཕྲེང། ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། གྱིས་པའི་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

5

དེར་ནི་དཔལ་ལྷན་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། གང་ཞིག་གི་ལ་ལ་བཞིན་བྱས།

6

གང་གིས་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 གསལ་བྱེད་ཅན་མིན་སྐད་པའི་མཚན། གསལ་བྱེད་ཅན་མིན་སྐད་པའི་མཚན།

7

འདི་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། འདི་ནི་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

8

དེས་པའི་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

9

སྤྱི་ཡོང་གྱི་ལ་ལ་བཞིན་བྱས། གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

10

དེ་ཡི་འབྲེལ་བ་དུལ་བ་ཡིས། དཔལ་ལྷན་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 གཞུང་ལྷན་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། གཞུང་ལྷན་ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

11

སྤྱི་ཡོང་གྱི་ལ་ལ་བཞིན་བྱས། གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།
 གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས། གང་ཞིག་མཐོང་ཉིད་ན་གྱི་རྟོགས་བརྟེན་འབར་བས་མཛེས།

12

मुक्ताजालोज्ज्वला यत्र भाति हेमगृहावली ।
मेरोः शिखरमालेव विस्फुरत्स्फीततारका ॥ ५ ॥

तस्यां चन्द्रप्रभः श्रीमानभूत् भूमिमृतां वरः ।
कैलाश इव यः कान्त्या चकार दिनचन्द्रिकाम् ॥ ६ ॥

यस्य देहप्रभापूरैः पुर्णेन्दुद्युतिहारिभिः ।
निशासु दीपकाभासु नाभूत् स्नेहगुणक्षयः ॥ ७ ॥

स्मरज्वरं भजन्तेऽस्य दर्शनेनैव तारकाः ।
इति छत्रछलादस्य छादितं खमिवेन्दुना ॥ ८ ॥

प्रदिशत्येष सततं श्रियं सत्कोशसंश्रयाम् ।
इति तद्दर्शनेनैव संकोचं प्राप पद्मिनी ॥ ९ ॥

सेनाहंकारमुत्सृज्य त्यागशुभ्रश्रिया श्रियः ।
निर्दिष्टाः छत्रमुकुटप्रकटाः पुरवासिनाम् ॥ १० ॥

शुशुभे विभवस्तस्य पुण्यालङ्कारणोन्नतेः ।
आरोहति परां कोटीं नम्रस्य धनुषो गुणः ॥ ११ ॥

चत्वारिंशत्सहस्राणि वत्सराणां शतानि च ।
बभूव देहिनामायुस्तस्य काले कलिद्विषः ॥ १२ ॥

འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་ལས་སྒྲག་པའི་དཔལ། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་དེའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནི།
 ཕུན་སྒྲུབ་ཚོགས་པས་གང་བ་དག། སྐྱོང་སྒྲག་དུག་ཅུ་བྱུང་བར་གྱུར། 13

མཚན་སྒྲིན་བྱེད་པོ་དེ་ཡི་དཔལ། བྲགས་པའི་ཐིག་ལེ་བསོད་ནམས་བགྱིན།
 མཚན་སྒྲིན་དུ་བའི་འཁྲི་ཤིང་དག། འཁྲིག་པས་གཡོ་བའི་ལན་བྱ་མཛེས། 14

དེ་ཡི་སྒྲོན་པོ་ལྷ་ཚེན་པོ། རབ་འབར་ལྷ་བའི་སྒྲུང་བ་བཞིན།
 ཕུན་ཚོགས་ཀྱ་མཉུན་ལྷན་པ་ནི། དྲིལ་དུ་ཚྭ་པར་གྱིས་བགྱིད་གྱུར། 15

གཡོ་མེད་མཚན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བ་དན་གྱུལ་སྤིང་ཅུ་གཏོར་གྱི།
 རྟོག་འཛིན་པ་གང་གིས་ནི། གཅི་པོའི་བྲགས་པ་པ་རེལ་བསྒྲུལ། 16

དེ་ཡི་སྒྲོན་པོའི་སྒྲུང་པོ་ནི། ས་འཛིན་ཞེས་བྱ་ས་ཡི་ཁྲར།
 བཟོད་པ་གཞན་ཡང་བྱུང་གྱུར་དེ། རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལྷ་པ་བཞིན། 17

གང་ཞིག་སྤར་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི། མ་བྱེ་གྲོས་ཀྱི་གསང་སྒྲགས་ཀྱིས།
 མི་མཐུན་རྟོགས་ཀྱི་དཔའ་པོ་དག། སྒྲུལ་གྱི་དུག་བཞིན་བདང་བར་གྱུར། 18

སྒྲོན་པོ་དེ་ཡི་མི་བདག་དང། གྱུལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་བགྱིན་པ།
 སྒྲིས་བྱ་དམ་པས་ཡོན་ཏན་དང། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲིས་བྱ་བཞིན། 19

བྲས་ཤེས་དྲང་བའི་ཇེ་པོ་དང། དམ་པའི་གཡོག་ནི་རབ་གྲུས་པ།
 ལེགས་བྲས་ལས་སྒྲིས་ཁོན་ཡི། སྒྲུལ་པ་ལྷན་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར། 20

तस्य षष्टिसहस्राणि पुरीणां पूर्णसम्पदाम् ।

बभूवुर्लोकपालस्य लोकपालाधिकश्रियः ॥ १३ ॥

यज्जानः कीर्तितिलकास्तस्य पुण्यविभूषणाः ।

यज्ञधूमलताभङ्गैः बभुर्लीलालकाः श्रियः ॥ १४ ॥

तस्य सम्पत्कुमुदिनीविकासेन सदेदितः ।

अभूत् मन्त्री महाचन्द्रश्चन्द्रलोक इवोज्ज्वलः ॥ १५ ॥

येन निश्चललक्ष्णेण प्रभोः प्रज्ञापताकया ।

राज्याधिकर्णधारेण पारमुत्तरितं यशः ॥ १६ ॥

महीधराभिधश्चासौ बभूवामात्यकुञ्जरः ।

भूमिभारसहस्तस्य दिङ्गाग इव पञ्चमः ॥ १७ ॥

मन्त्रणाभिन्नमन्त्रस्य यस्य नीतिवृहस्पतेः ।

त्याजिताः प्रतिसामन्ताः शौर्यं विषमिवाहयः ॥ १८ ॥

तेनामात्येन स नृपः स च राज्ञा विभूषितः ।

गुणः सत्पुरुषेणेव गुणेनेव च सज्जनः ॥ १९ ॥

कृतज्ञः सरलः स्वामी सत्भृत्यो भक्तिनिर्भरः ।

सुकृतप्रभवेणैव भाग्ययोगेन लभ्यते ॥ २० ॥

རྩི་ཡི་སྦྱེས་བྱ་དཔེ་པའི་ནང། གང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་པས་རིག།
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཐུན་ཚེས་ཀྱིས། རིང་དུ་འབྱུང་པའི་ངལ་གསོ་ཡིན། 21

སྦྱོན་ལ་ཞིན་པས་ས་བདག་ནི། འཇིག་འབྱུང་གང་གི་འབྲས་བྱ་ཅན།
སྦྱོན་པོ་གཞན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། བས་ཞིག་སྤྲི་ལས་མཐོང་བར་བྱུང། 22

མཚན་ས་ངན་པར་རབ་བྱུང་བ། མཐོང་བས་དེགས་པར་བྱུང་དེ་དག།
དྲིག་དུ་ཞི་དང་གིས་པ་ཡིས། ལས་ནི་མས་དག་ལ་ཆགས་པར་བྱུང། 23

སྤྲོ་ཚོགས་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ན་དྲང་སྟོང་ཆེ།
འདི་ནི་མས་ཀྱང་ནི་མཚན་ས་དག། མཐོང་བས་ཡིད་དཔག་དེ་དག་བརྟེན། 24

བར་དེར་སྦྱོ་བོ་སྤྲ་མ་ནི། ཚངས་པའི་སྤྲོ་བོ་ཚངས་པའི་གཉིན།
མ་རུངས་བརྟེན་དཀའ་སྦྱོ་བོ་ངན། ཐུག་དོག་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་པས། 25

གྱུ་ལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རབ་འབར། སྦྱོན་པས་རབ་བསྐྱེད་གྲགས་སྦྱོན་ཐོས།
ཡོན་ཏན་མེད་དེ་ཡོན་ཏན་ལ། སྤང་བའི་གདུང་བས་ཡང་དག་བསམས། 26

ཀྱེ་མ་ཀྱེ་དུང་མི་བདག་འདིའི། གྲགས་པ་མཁའ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ།
གྲུབ་པ་དྲི་ཟེ་ཚོགས་མངའ་ཡི། བྱད་མདེ་ཚོགས་ཀྱིས་སྦྱོགས་པར་བྱུང། 27

དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བསྟེན་པའི་ཁབ། དྲིག་དུ་བདག་གི་ནི་བར་ཞུགས།
ཅི་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཐོ་གཞན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་མི་བརྟེན། 28

इयमेव चिरभ्रान्तिविश्रान्तिः सर्व्वसम्पदाम् ।
यत् गुणज्ञतया वेत्ति स्वामिसत्पुरुषान्तरम् ॥ २१ ॥

तौ कदाचिद्दृशतुः स्वप्नमन्ये च मन्त्रिणः ।
क्षयो यस्य फलं दानव्यसनेन महीयतेः ॥ २२ ॥

तौ दृष्ट्वा दुर्निमित्तानि प्रादुर्भूतानि शंकितौ ।
व्यग्रौ बभूवतुर्नित्यं शान्तिस्वस्तिककर्मसु ॥ २३ ॥

निमित्तदर्शनेनाद्विग्रास्तपोवनगता अपि ।
विश्वामित्रप्रभृतयः स्वामीत्युचुर्महर्षयः ॥ २४ ॥

अचान्तरे ब्रह्मबन्धुः प्राग्जन्मब्रह्मराक्षसः ।
रौद्राक्षो नाम मात्सर्य्यक्रौर्य्यदोर्जन्यदुःसहः ॥ २५ ॥

श्रुत्वा दानोद्भवां कीर्त्तिं राज्ञः सर्व्वगुणोज्ज्वलाम् ।
निर्गुणः स गुणद्वेषी सन्तप्तः समचिन्तयत् ॥ २६ ॥

अहो वतास्य नृपतेर्गीयते गगने यशः ।
अनिशं सिद्धगन्धर्व्वगीर्वाणललनागणैः ॥ २७ ॥

सदा विशन्ति मे कर्णे तत्गुणस्तुतिस्त्रयः ।
किं करोमि प्रकृत्यैव सहे नान्यगुणोज्जतिम् ॥ २८ ॥

དེས་ན་སྤྱིན་པའི་ངང་ཅན་དེ། སྤྱིན་པས་བསྐྱབས་པའི་གྲགས་པ་དག།
སྤྱིན་ནས་མགོ་སྤོང་དགག་པ་ཡིས། ཉམས་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས། 29

གལ་ཏེ་མགོ་བོ་མི་ཕྱིར་ན། སྤྱིན་པས་བསྐྱང་བའི་གྲགས་ཉམས་འགྱུར།
ཅི་སྟེ་སྟེར་ན་བདག་གི་ནི། ཞེས་ང་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར། 30

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། གྲི་ལྟང་རི་ཞབས་མཐར་གནས་པ།
གཡོ་ལྡན་ས་རུངས་དྲག་པོ་དེ། བཟང་པོའི་བྲག་དུ་སོང་བར་གྱུར། 31

མིག་འཕྲུལ་སྤྱོད་བ་ཤེས་པ་དེ། རབ་དུ་ཞི་ཞིང་རིགས་པས་ཆས།
བྱས་ཤིང་སྤྱིག་པའི་ཀུན་རྟོག་ལྡན། ས་བདག་གོང་ཁྱེད་སྤྱོད་པར་གྱུར། 32

སྤྱིང་པའི་ནགས་འདིར་དྲག་དུ་ནི། ཡོན་ཏན་སྤྱོད་གྱིས་ཡང་དག་གང།
དབག་བསམས་ཤིང་ནོམས་རབ་སྤྱོད་ཀྱི། དྲག་གི་ཤིང་ནོམས་སྤྱོད་པར་གྱུར། 33

མ་ལུས་ཉམས་པ་མཚོན་བྱེད་ཅིང། འཛིགས་རུང་སྤྱག་པར་བྱེད་པ་དག།
ལྟས་ངན་ལྟ་བུའི་མི་བསྐྱུན་པས། སྤྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་མི་བྱེད། 34

ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དགྲར་གྱུར་རབ་གསལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས།
སྤྱོད་ལ་བཏོན་པར་མི་བསྐྱུན་དང། རབ་རིབ་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི། 35

ལོགས་པ་ནོམས་ཀྱི་ཡིད་གཙུགས་འཛོམས། ནོམ་པར་སྤང་བའི་དྲག་བརྟེན་དགལ།
ལོགས་རིང་སྤྱོད་བོ་མི་བསྐྱུན་སྤྱུལ། འཛིགས་སྤྱུ་རུང་བ་སྤྱུ་ཡིས་སྤྱུལ། 36

तत् गत्वा दानशीलस्य तस्य दानार्जितं यशः ।
करोम्येष शिरोयाच्चाप्रतिषेधेन खण्डितम् ॥ २९ ॥

यशस्त्याज्यते दानोत्थं शिरश्चेन्न प्रदास्यति ।
अथ दास्यति विद्वेषप्रशान्तिर्मे भविष्यति ॥ ३० ॥

इति सञ्चित्य सुचिरं स क्रौर्यकठिनः शठः ।
गन्धमादनपादान्तवासी भद्रशिलां ययौ ॥ ३१ ॥

इन्द्रजालप्रयोगज्ञः स कृत्वा प्रशमोचितम् ।
वेशं कलुषसंकल्पः पुरीं प्राप महीपतेः ॥ ३२ ॥

अस्मिन् भववने नित्यं गुणदोषसमाकुले ।
कल्पवृक्षाः प्रजायन्ते जायन्ते च विषद्रुमाः ॥ ३३ ॥

अश्रेषनाशपिशुनैर्घोरसन्त्रासकारिभिः ।
दुर्निमित्तैरिव खलैः खेदः कस्य न दीयते ॥ ३४ ॥

गुणिद्वेषः प्रकृत्यैव प्रकाशपरिपन्थिनः ।
दोषाश्रयस्य को भेदः खलस्य तिमिरस्य च ॥ ३५ ॥

खच्छन्दघाती साधूनां विद्वेषविषदुःसहः ।
दीर्घपक्षः खलव्यालकरालः केन निर्मितः ॥ ३६ ॥

གོང་ཁྱིམ་དེར་ནི་རབ་ཞུགས་ཆོ། གོང་ཁྱིམ་ལྷ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ།
སྐལ་པའི་སིག་ནི་གཡོ་བ་ཡིས། ས་སྦྱོང་ལ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་སྒྲིམ།

37

ཆངས་བའི་གཉེན་ནི་མགོ་སྦྱོང་པ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས།
འཁྱོ་བཉི་འཚོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། འཚོ་བ་གཅོད་ཀྱིད་འདི་གཞིས་འོས།

38

བདག་གིས་བསམ་པ་དྲི་མ་ཅན། དེ་ནི་གོང་ཁྱིམ་སྒོ་ཅུ་བག་གས།
དེ་མཐོང་བ་ན་བདག་གི་ཡིད། སྐལ་ཅིང་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པོ།

39

འདི་སྒྲིམ་གོང་ཁྱིམ་ལྷ་མོ་ལ། སྦྱོང་བ་བག་གས་པས་ངོ་ཚ་དག།
རབ་སྦྱོར་བཞིན་རས་དམན་གྱུར་བའི། ས་སྦྱོང་གིས་ནི་རབ་དུ་སྒྲིམ།

40

ལྷ་མོ་སྦྱོང་བ་མངོན་འོངས་པ། འདི་ནི་མ་སྒྲིམ་ནད་དུ་ཐོང།
སྦྱོང་བའི་བསམ་པ་འབྲས་མེད་པའི། ཤུགས་རིངས་བདག་གིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 41

སྦྱོང་བའི་དོན་གཉེར་ནི་མས་དོན་དུ། ལུས་ཉམས་བསོད་ནམས་རབ་དུ་ཐོབ།
གང་ཕྱིར་ལུས་ནི་དུས་བཞིའི་གྲངས། གནས་ཀྱང་ནི་མ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར། 42

སྦྱོང་བ་དེ་བ་ཉམས་པ་དག། འདི་ནི་མས་མདུན་དུ་མི་བཟོད་གང།
དེ་ཉིད་སྦྱོ་བོ་ལེགས་ནི་མས་ཀྱིས། འཚོ་བ་འགྲོ་བར་མཆོད་པར་འོས།

43

བདག་གི་ཇེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། དགོ་བར་འོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཟོད།
དེ་ཡི་བསམ་པ་ནི་མ་བཅོམ་པའི། གཏུང་བ་ཕྱུར་དུ་སྒྲིམ་པར་མཟོད།

44

तस्मिन् प्रविष्टे नगरं रूपिणी पुरदेवता ।
उवाचाभ्येत्य भूपालं सन्त्वासतरलेश्वरा ॥ ३७ ॥

शिरोयाचक एष त्वां ब्रह्मबन्धुरपागतः ।
वध्योऽसौ जीवितोच्छेदी जगतो जीवितस्य ते ॥ ३८ ॥

निरुद्धो नगरद्वारि स मया मलिनाशयः ।
मम तद्दर्शनचस्तं^१ धृतिं न लभते मनः ॥ ३९ ॥

इति ब्रवाणां भूपालः प्रोवाच पुरदेवताम् ।
अर्थिसंरोधसंजातलज्जया नमिताननः ॥ ४० ॥

देवि याञ्चाभियातोऽसौ प्रविशत्वनिवारितः ।
दीर्घोच्छ्वासं सहे नाहमाशवैफल्यमर्थिनः ॥ ४१ ॥

याञ्चाप्रणयिनामर्थे पुण्यप्राप्तस्तनुव्ययः ।
युगसंख्यामपि स्थित्वा विपद्यन्ते हि देहिनः ॥ ४२ ॥

एतदेव सुजातानां पूज्यं जगति जीवितम् ।
यदेषामग्रतो याति नार्थी भग्नमनोरथः ॥ ४३ ॥

क्रियतामानुकूल्यं मे भवत्या कुशलोचितम् ।
आशाविधाते संतापस्तस्य तूष्णं निवार्यताम् ॥ ४४ ॥

དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

བསམ་པས་ཡིད་ནི་རབ་གདུང་བ། ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 45

དེ་ནས་གྲུ་གྲུ་ཅན་དེ་འོངས། མི་བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

མི་བསྐྱེད་དུང་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 46

སྐྱོང་ལ་སྐྱོང་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། མི་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

སྐྱོང་ལ་སྐྱོང་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། མི་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 47

སྐྱོང་ལ་སྐྱོང་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། མི་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

མི་བསྐྱེད་དུང་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 48

གྲུ་གྲུ་ཅན་དེ་འོངས། མི་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

སྐྱོང་ལ་སྐྱོང་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། མི་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 49

དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

བསམ་པས་ཡིད་ནི་རབ་གདུང་བ། ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

མི་བསྐྱེད་དུང་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 50

ལྷོ་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་

དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ཀྱི་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ 51

इति भूमिमृतः श्रुत्वा वचो निश्चलनिश्चयम् ।
जगामादर्शनं देवी चिन्तासन्तापमानसा ॥ ४५ ॥

अथाययौ स कुटिलः खलः क्रकचचेष्टितः ।
दारुणः सरलस्यैव छेदाय स्वयमुद्यतः ॥ ४६ ॥

तस्मिन्नृपगृहं प्राप्ते विवृतद्वारमर्थिनाम् ।
भूर्भूपतिश्चयभयाच्चकम्पे सधराधरा ॥ ४७ ॥

नरेन्द्रचन्द्रमासाद्य स राहुरिव दुर्मुखः ।
समभ्यधादिधाय प्रागशिवार्थामिवाशिषम् ॥ ४८ ॥

स्वस्ति राजन् द्विजन्मा हि विजने सिद्धिसाधकः ।
प्राप्तस्तामीक्षितप्राप्त्यै सर्व्वार्थिसुरपादपम् ॥ ४९ ॥

दृष्टिर्दृष्टिरिवामृतस्य महती सौजन्यमिचं मनः
क्षान्तिः क्रोधरजःप्रमार्जननदी दुःखार्त्तमाता मतिः ।
लक्ष्मीर्दानजलाभिषेकविमला सत्योपयुक्तं वचः
नित्यं यस्य स एक एव हि भवान्जातो जगदान्धवः ॥ ५० ॥

सिद्धये कथितं कैश्चिच्चक्रवर्त्तिशिरो मम ।
दौयतां तत् त्वदन्यो वा दातुं शक्नोति कः परः ॥ ५१ ॥

གསལ་བའི་དོན་ཕྱིར་ཡིད་བཞིན་ནོར། དཔག་བསམ་ཐོན་པ་ལ་སོགས་ཡོད།
 རྟོན་དགའ་དོན་ནི་རབ་ཕྱིར་མཆོག། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉུང་།

52

དེ་ཡི་དེ་བརྟུན་མི་བདག་ནི། མིག་གཡོ་ཡངས་བའི་བསམ་པ་ཅན།
 སྟོང་བ་གཟིགས་པས་ཀུན་དགའ་དག། རྟོགས་པ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྦྱས།

53

གང་ཞིག་བདག་གིས་ལེགས་འཛོད་དག། སྟོང་བ་ནོམས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་སྒྲིབ།
 རྟོན་པར་མི་རྟོག་ཡོད་ཏུ། ཟད་འགྱུར་བྲམ་ཟེ་བདག་ལེགས་སོ།

54

བདག་སྟོག་པ་རེལ་དོན་དུ་ནི། རྟོན་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་རེ་བ་ཡོད།
 གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསྒྲུབ་པ། འདི་ནི་བསོད་ནམ་ཅིས་མ་ཡིན།

55

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་སྟོང་ནོམས་ལ། གང་གང་བྱིན་པ་དེ་དེ་བཏོན།
 གྲུབ་པའི་ཡོད་ཏུ་བདག་གི་མགོ། བསྒྲུགས་པར་འོས་པ་བརྒྱུད་པར་མཛོད།

56

ས་སྟོན་སྟིང་སྟོབས་ལེགས་ལྡན་པ། རབ་དགའ་ལྡན་པས་འདི་བརྟུན་ཆོ།
 རྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཟླ་ཆེན་དང་། ས་འཇིན་དག་གིས་དེ་ལ་སྦྱས།

57

རྟོག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་པོ། རབ་གི་སྟོག་ནི་བསྒྲུབ་བཏིང་།
 འགྲོ་མར་ཁྱོད་ནི་འཛོལ་ན། སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛོལ་ར་འགྱུར།

58

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལུས་ཀུན་གྱི་གཞི། མགོ་པོ་སྦྱོར་པར་མི་འོས་སོ།
 དེ་ན་ཅན་གསེར་གྱི་རབ་བཞིན་མགོ། བྲམ་ཟེ་འདི་ལ་སྦྱོར་པར་མཛོད།

59

सन्ति स्पष्टार्थदाश्चिन्तामणिकल्पद्रुमादयः ।

दुर्लभार्थप्रदातारो विरलास्तु भवद्विधाः ॥ ५२ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्निष्कम्पविपुलाश्रयः ।

अर्थिसन्दर्शनानन्दनिर्भरस्तमभाषत ॥ ५३ ॥

धन्योऽहं यस्य मे ब्रह्मन्नर्थिनामर्थसिद्धये ।

निर्व्विकल्पोपकरणं व्ययं याति सुजीवितम् ॥ ५४ ॥

कदा प्राणाः परार्थे मे प्रयान्तीति मनोरथः ।

किमेतानि न पुण्यानि प्रार्थ्यन्ते ते यदि त्वया ॥ ५५ ॥

अहोपकरणसिद्धौ श्लाघ्यं मे गृह्यतां शिरः ।

तत्तदेव स्थिरं लोके यद्यदर्थिसमर्पितम् ॥ ५६ ॥

इत्युक्ते हर्षयुक्तेन भूभुजा सत्त्वशालिना ।

तमूचतुर्महामात्यौ महाचन्द्रमहीधरौ ॥ ५७ ॥

निजजीवितरक्षैव धर्मस्ते प्रथमः प्रभो ।

त्वयि जीवति जीवन्ति सर्व्वे जगति जन्तवः ॥ ५८ ॥

न दातुमर्हसि शिरः सर्व्वाधारं हि ते वपुः ।

दीयतां ब्राह्मणायास्मै हेमरत्नमयं शिरः ॥ ५९ ॥

སྒྲོང་བའི་དོན་མཐུན་རེ་བ་དག། གང་གི་དོན་ཀུན་གྱིས་རྫོགས་པ།
དེ་དག་ཡང་དག་བསྐྱེད་པ་ཡིས། ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 60

སྒྲིག་བའི་སེམས་ལྡན་གཉིས་སྒྲིས་འདི། ཅོས་རྟོག་འདི་ནི་འཇིགས་སྤྱུང་།
གང་གྱིས་སྒྲོང་བའི་དབག་བསམ་གིང། ཅོ་བཅད་ཉེ་བར་འཁོ་བྱ་མིན། 61

རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་མགོ་ཐོབ་ནས། འདི་ནི་འགོ་འགྱུར་མགོ་ཡིས་ཅི།
བགྲིས་པ་ནིམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། ཅོས་པར་བརྟགས་ནས་བག་མ་བྱ་མིན། 62

སྒྲོན་པའི་གཙོ་བོས་འདི་སྒྲིས་ཆོ། རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ།
དེ་ནི་བདག་གིས་འགྱུར་པ་ལ། ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་བྲམ་ཟེས་སྒྲིས། 63

དེ་ནས་ཅོད་པན་མི་བདག་གིས། རབ་བཀོལ་ཐུ་དྲིག་འོད་ཅོས་སྟེ།
མགོ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་གྱིས། ཀུན་ནས་མཆི་མའི་གྱིན་བཅས་བཞིན། 64

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གྲོང་ཁྱིམ་པའི། ཅོད་པན་ནིམས་ནི་སྟེ་གཞི་ལ།
སྒྲོགས་ནི་བསྐྱེད་མཆུང་སྟེ་མག་ལ་མེ་དང། སྐར་མདའ་དག་དང་སྐད་ཅིག་སྒྲིང། 65

གྲིལ་པོས་མགོ་ནི་རབ་སྤྱོད་བ། ཅོས་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་བརྟགས་དེ།
མཐོང་བར་མི་བཟོད་སྒྲོན་པོ་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་བཏང་བར་བྱས། 66

དེ་ནས་སྒྲིང་ཆལ་རིན་ཅེན་ནང། ལྷགས་དེ་སྟེ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
རབ་གྱིས་ཅམ་པ་ག་འོག་དུ། མགོ་པོ་གཙོད་དུ་ཡང་དག་ག་ཤེགས། 67

सर्वार्थैरर्थिसार्थानां पूर्यन्ते यैर्मनोरथाः ।

तेषां संरक्षणेनैव सर्व्वं भवति रक्षितम् ॥ ६० ॥

संकल्पोऽयं द्विजस्यास्य क्रूरः कलुषचेतसः ।

मूलच्छेदोपजीव्यो हि न कल्पतरुरर्थिनाम् ॥ ६१ ॥

हेमरत्नशिरः प्राप्य यात्वेष शिरसास्य किम् ।

चिन्तामणिर्विनिघ्न्येक्ष्यो भुज्यते न बुभुक्षितैः ॥ ६२ ॥

इत्युक्ते मन्त्रिमुख्याभ्यां हेमरत्नमयं शिरः ।

सिद्धो नैवोपयोग्यं तन्ममेति ब्राह्मणोऽब्रवीत् ॥ ६३ ॥

अथोन्मुमोच नृपतिर्मुकुटं मौक्तिकांशुभिः ।

शिरोविरहदुःखेन साश्रुधारामिवाभितः ॥ ६४ ॥

मुकुटानि क्षणे तस्मिन् निपेतुः पुरवासिनाम् ।

दिग्दाहोन्मुखतुल्याभिरुल्काभिः सह भूतले ॥ ६५ ॥

राज्ञा प्रदाने शिरसः सर्व्वथा परिकल्पिते ।

तौ चक्रतुस्तनुत्यागं मन्त्रिणौ द्रष्टुमक्षमौ ॥ ६६ ॥

रत्नगर्भमथोद्यानं प्रविश्य पृथिवीपतिः ।

उत्फुल्लचम्पकस्याधः शिरश्छेतुं समुद्ययौ ॥ ६७ ॥

སྤྱད་མེས་ཚལ་གྱི་ལྷ་ས་མཐོང་ནས། མགོ་བོ་གཙོང་པར་བཙོན་དེ།
གྲུལ་པོ་ཐུབ་ཚད་མ་མཛད་ཅེས། བྱང་ན་དག་གིས་འབྲུག་ས་པར་སྦྱས།

68

འདོད་ལྷན་འཁྲི་ཤིང་རབ་སྦྱས་པ། བྱང་བ་སྦྱོས་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་ནི།
ཡལ་འདབ་རབ་དུ་གཡོ་བ་ཡིས། ལག་པ་དག་གིས་བསྒྲོག་པ་བཞིན།

69

ནྱམ་པར་བཏོགས་པ་གཡོ་མེད་དེས། སྤྱད་ཚལ་ལྷ་ཡང་དག་བྱས་ནས།
དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་བཞི། སྦྱོན་ལས་དག་དང་ལྷན་པར་བྱང་།

70

གྲོང་དང་རིན་ཅན་རང་བཞིན་ཚལ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་སྤང་བོས་མཐོ།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྦྱོལ་འོས་པ། སྦྱོན་པའི་མཚོད་དྲིན་འབྱུང་བྱུང་ཅིག།

71

བདག་གིས་བཏོག་པ་འདི་ཡིས་ནི། བསོད་ནམས་ཅུང་ཟད་གང་བསྒྲུབས་པ།
དེ་ཡི་འཁོར་བར་བྱས་ཅན་ནྱམས། འཁོར་བ་མེད་པར་འབྱུང་བར་ཤོག།

72

དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་མི་བདག་གིས། ཅམ་པ་ཀ་ཤིང་ལོ་མ་ལ།
སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བཏོགས་བཅད་ནས་མགོ། གཉིས་སྦྱོས་ལ་ནི་རབ་དུ་བྱིན།

73

དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་སྤྱིང་སྦྱོབས་སྦྱོའིང་གསལ་བའི་སྦྱོན་ལས་དང་།
གང་ཡང་དྲི་མེད་བསོད་ནམས་སྤང་བ་སྦྱོགས་མཐར་ནྱམ་པར་འབྲེ་བ་ཡིས།
སྤོངས་པའི་ཐུན་ཅེན་ནྱམ་པར་སེལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་བྱང་འདས་ལ་བཞིན་དང་།
སྤྱད་པར་གོམས་པའི་ངལ་བ་རབ་སེལ་འབྲོལ་སྤྱད་ཅིག་དག་གིས་བྱང་།

74

उद्यानदेवता दृष्ट्वा तं शिरश्छेत्तुमुद्यतम् ।

मा कथाः साहसं राजन्नित्युवाच शुचाकुला ॥ ६८ ॥

कम्पमानाः प्रलापिन्यस्तं मत्तालिकुलस्वनैः ।

न्यवारयन्नवलता लोलपल्लवपाणिभिः ॥ ६९ ॥

सोऽपि निश्चलसंकल्पः प्रसाद्योद्यानदेवताम् ।

विमलां बोधिमालम्ब्य बभूव प्रणिधानवान् ॥ ७० ॥

अस्मिन् रत्नमयोद्याने पुण्यराशिसमुद्भूतम् ।

स्तूपमस्तु प्रशास्तुस्तु सत्त्वसन्तारणोचितम् ॥ ७१ ॥

यत्किञ्चिदर्जितं पुण्यं संकल्पेन मयामुना ।

भवन्तु तेन संसारे निःसंसाराः शरीरिणः ॥ ७२ ॥

ध्यात्वेति चम्पकतरोः शाखायां नृपतिः शिरः ।

बद्धा कचकलापेन छित्त्वा प्रादात् द्विजन्मने ॥ ७३ ॥

अथ नरपतेः सत्त्वोत्साहस्फुटप्रणिधानतः

किमपि विमलैः पुण्यालोकैर्दिगन्तविसारिभिः ।

विगलितमहामोहैर्घान्तः श्रितः परिनिर्दृष्टिम्

प्रविरतभवाभ्यासायासः क्षणादभवज्जनः ॥ ७४ ॥

དེ་ལྟར་སྒྲོན་སྒྲེས་སྒྲོད་པའི་མཐའ། བཤད་ནས་བཙམ་ལྷན་གྱིས་བཡིས།

སྒྲིན་པ་དག་པའི་དམ་ཚེས་དག། དག་སྒྲོང་ནིམས་ལ་བསྟན་པ་བསྐྱབས།

75

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྟུན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས། ཟླ་བའི་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྟུན་པའི་ཡལ་
འདབ་མྱོ་ལྟ་བུ་ཡོད།

इति प्राग्जन्मवृत्तान्तकथया भगवान् जिनः ।

भिष्णूणां विदधे शुद्धदानसङ्घर्षदेशनाम् ॥ ७५ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
चन्द्रप्रभावदानं नाम पञ्चमः पल्लवः ।

CHAPTER VI.

བད་པའི་གྲིང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

ཡལ་འདབ་དུག་པ།

༡༧། ལྷོན་པ་ལ་བཙོན་བཙོན་འགྲུས་གྱི་ཆེད་གནས།
དག་པའི་བདག་ཉིད་སྡིང་སྟོབས་གྱི་མཚོ་དང་།
སྟོ་བ་ཆེ་ལྷན་ནམས་ནི་གཞན་དོན་ལ།
ཀྱེ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བཞེད་པ་ཡིན།

1

གང་ཞིག་མཁར་སྟོག་རི་བོ་སུལ་བཅས་དག་ལ་ཅེ་དགས་བ་གས་ལ་འཛོགས་དང་།
གང་དག་ཆུ་ཚོགས་འབྲུག་ཅིང་གྱིན་འབྱོར་གྱི་མཚོ་དག་ལ་རོལ་བས་བ་ལང་ཇེས།
གང་ཡང་ནགས་ཚལ་ལྷུག་པོའི་ཁྱོན་ལ་དགའ་བདེར་ཁང་བའི་ཐང་བཞིན་འགོད་
བྱེད་པ།

དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེ་ནམས་སྡིང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་གྱིས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ནོས་
ཅེན་ཡིན།

2

སྟོན་ནི་སངས་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། མནང་ག་རབ་དུ་གསལ་བ་ཡིས།
མཉན་ཡོད་གྲོང་བྱིར་བ་ནམས་ཀྱིས། མི་ཤེས་ལས་སྐྱེས་ལྷན་བ་གསལ།

3

षष्ठः पल्लवः ।

वदरद्वीपयात्रावदानम् ।

दानोद्यतानां पृथुवीर्यभाजां
शुद्धात्मनां सत्त्वमहोदधीनाम् ।
अहो महोत्साहवतां परार्थे
भवन्त्यचिन्त्यानि समाहितानि ॥ १ ॥

हर्म्यारोहणहेलया यदचलाः स्वभ्रैः सहाभ्रंलिहा
यद्वा गोष्पदलीलया जलभरक्षोभोद्धताः सिन्धवः ।
लङ्घ्यन्ते भवनस्थलीकलनया ये चाटवीनां तटा-
स्तद्वीर्यस्य महात्मनां विलसतः सत्त्वोर्जितं स्फूर्जितम् ॥ २ ॥

पुरा हि भगवान् बुद्धः श्रावस्त्यां पुरवासिनाम् ।
उपदेशप्रकाशेन जहाराज्ञानजं तमः ॥ ३ ॥

དེ་ནི་ནམ་ཞིག་མ་གྲུབ། དག་སྒྲིང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་ཅིང་།
 ཚོང་པའི་སྒྲེ་བོའི་ཇིས་འབྲང་བཅས། རང་ཉིད་གྲུ་ཞིང་ག་ཤེགས་པར་གྱུར། 4

ནོར་ཆེན་དོན་མཐུན་ཇིས་འབྲང་ཞིང་། བགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ག་ཤེགས་པ་དེ།
 ཚོས་ཀྱིན་ཚོགས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་ནས། སྤྲ་ལའི་ནགས་སུ་ནོར་བསམས་པ། 5

སེམས་ཅན་པན་དགོས་བཅོས་ལྡན་འདས། འདི་ནི་སྒོན་ལ་ག་ཤེགས་སུ་གཞུག།
 རོར་གྱི་ཐུང་པོས་གང་བ་ཡི། དོན་མཐུན་ཕྱི་ནས་གཟུང་བར་བྱ། 6

དེ་ནས་བཅོས་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། དེ་ནོས་མ་འདོད་པ་མཁྱེན་གྱུར་ནས།
 ནོར་འགྱུར་མི་མངའ་བཞིན་འཇུག་པས། འདི་དག་ཅི་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

དེ་ཡིས་རབ་དངས་འཇུག་པ་ཡིས། སྒྲུང་བས་རབ་རིབ་བཅོས་པ་བཞིན།
 དེ་དག་གསུམ་པ་ཡོངས་བཟང་ཞིང་། སྒྲན་པའི་ཚོག་གིས་དེ་ལ་སྒྲུབ། 8

བཅོས་ལྡན་བདག་ཅག་འཛོལ་འདི། སྒྲུང་པར་འོས་པ་ལས་ཀྱིས་སྒྲུལ།
 སྒྲ་ངན་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་མིན། གཞན་སྒྲུང་མ་ཡིན་བྱིན་ལེན་མིན། 9

བདག་ཅག་གསུམ་པ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྤྲིག་བདག་ཉིད།
 ང་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི། སྒྲུལ་གྱི་མཆེ་ནོན་ཇི་ལྟར་སེལ། 10

དེས་ན་བདག་ཅག་འཛོལ་བ་ནི། ཉམས་བྱུང་མི་འོས་ག་ཤེགས་པར་མཛོད།
 བྱིད་ནི་ག་ཤེགས་ན་དོན་མཐུན་གྱི། རོར་ནོས་མ་ཐམས་ཅད་བདག་ཅག་འཕྲོག། 11

भिक्षुसङ्घैः परिवृतः स कदाचिद्वणिग्जनैः ।
कृतानुयाचो मगधात् स्वयं चारिकया ययौ ॥ ४ ॥

महार्थसार्थानुगतं व्रजन्तं वनवर्त्मना ।
तं दृष्ट्वा तत्स्करगणः शालाटव्यामचिन्तयत् ॥ ५ ॥

एष प्रयातु भगवान् पुरः सत्त्वहिते रतः ।
पश्चात् सार्थं ग्रहीष्यामः पूर्णं द्रविणराशिभिः ॥ ६ ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञस्तेषां ज्ञात्वा समाहितम् ।
किमेतदिति तानूचे निर्व्विकारस्मिताननः ॥ ७ ॥

ते तमूचुः परित्यज्य क्रौर्य्यं मधुरया गिरा ।
तत्प्रसादस्मितालोकेर्व्विनष्टतिमिरा इव ॥ ८ ॥

भगवन् जीविकास्माकं^१ निन्द्येयं कर्मनिर्मिता ।
न मृतिर्न कृषिर्नान्यरक्षणं न प्रतिग्रहः ॥ ९ ॥

सहजं क्रौर्य्यमस्माकं निसर्गकलुषात्मनाम् ।
क्रियते किं स्वभावस्य देव तीक्ष्णाहिकर्णिका ॥ १० ॥

तस्मान्न वृत्तिलोपो नः कर्त्तुमर्हसि गम्यताम् ।
याते तु त्वयि सार्थस्य वयं सर्व्वार्थहारिणः ॥ ११ ॥

དེ་སྐད་དེ་དག་ཆོག་ཐོས་ནས། སྟིང་ཐེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྲགས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སློབ་གྲོས་ནི། སྐད་ཅིག་བྲོགས་ལ་འཕྱང་བར་གྱུར། 12

དེ་ནས་དེ་ན་མཐུན་ནོར་ནོམས་ཀྱན། ཡོངས་བགྱངས་དེ་དང་མཉམ་པ་ནི།
དེ་ཆོ་ཐོབ་པའི་གཏོར་དག་ལས། ཆོས་ཀྱན་ཆོགས་ལ་དེ་ཡིས་བྱིན། 13

ཡང་གཤེགས་བྱོན་པས་ལས་དུ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས།
དེ་ན་མཐུན་སློབ་ལྷན་དེ་ཡིས་ནོར། ལན་རྒྱལ་དེ་ནོམས་ལ་རབ་བྱིན། 14

ཡང་ནི་ལམ་དེ་ནས་འོང་སྟེ། རིས་སུ་འབྱང་དང་བཅས་དེ་ལ།
དེ་ཡི་ཟས་ནི་མགོན་གཉིས་བའི། སློབ་གྲོས་ཆོས་ཀྱན་ནོམས་ལ་བྱུང། 15

དམ་པ་མཐོང་བས་དྲི་བྲལ་དྲེ། ཡང་དག་བཤད་བས་དག་བ་ཡང།
འགྲོགས་ལ་གོམས་པས་ལེགས་པའི་ལམ། ཟམ་སྟེགས་དག་ནས་འགྲོ་བར་གྱུར། 16

མི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཟད་ལས། དེ་ནོམས་འདོད་པ་དག་པ་ཀྱན།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྷན་གྱི་ལ་བ་དག། དྲང་པོར་གཟིགས་པས་མཐུན་པར་གྱུར། 17

དེ་ན་སྟོད་པ་དང་དེ་ན་མཐུན་དང། བདོག་པ་གཏོང་དང་སྟན་པར་སྟེ།
བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོར་བཞི་པོ་ལ། དེས་བའི་བདག་ཉིད་གང་དག་དང། 18

གང་ཞིག་སྟིང་སྟོབས་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས། ཚངས་པ་ཡི་ནི་གནས་བཞི་པོ།
སྟིང་ཐེ་དགའ་བ་བཏང་སྟོམས་དང། བྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོངས་འཛིན་དང། 19

इति तेषां वचः श्रुत्वा करुणापूर्णमानसः ।

दोलालोलालायितमतिः बभूव भगवान् क्षणम् ॥ १२ ॥

ततः सार्थधनं सर्व्वं परिसङ्ख्याय तत्समम् ।

स ददौ चौरचक्राय तत्क्षणात्तनिधानतः ॥ १३ ॥

तद्विधेन क्रमेणैव पुनः पथि गतागतैः ।

षट्कत्वः प्रददौ तेभ्यः सोऽर्थं सार्थस्य मुक्तये ॥ १४ ॥

पुनश्चोपगते तस्मिन् वर्त्मना तेन सानुगे ।

बभूव बुद्धिश्चौराणां तद्भोजननिमन्त्रणे ॥ १५ ॥

दृशा दिशन्ति वैमल्यं शुभं सम्भाषणेन च ।

ब्रजन्ति सङ्गमाभ्यासैः सन्तः सन्मार्गसेतुताम् ॥ १६ ॥

तत्रातिर्य्यग्दृशा सर्व्वं सर्व्वाकुशलसंश्रयात् ।

तेषां समाहितं शुद्धं विदधे भगवान् जिनः ॥ १७ ॥

येषां संग्रहवस्तूनि चत्वारि नियतात्मनाम् ।

अर्थचर्या समानार्थभावस्थागः प्रियं वचः ॥ १८ ॥

येषां ब्रह्मविहाराश्च चत्वारः सत्त्वशालिनाम् ।

करुणा मुदितोपेक्षा मैत्री चेति परिग्रहः ॥ १९ ॥

མ་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་མེད། མ་མོངས་པ་དེ་དག་བའི་ཙ།
གསུམ་ནི་ཐགས་ལ་ཞེན་པ་ཡིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་དང་། 20

སྤྱོད་དང་རྩལ་བྱིས་པ་བཟོད་བཙོན་འགུས། བསམ་གཏན་གྱིས་རབ་དྲིལ་བ་སྤྱོད་ཞིང་།
ཐབས་དང་སྤྱོད་ལམ་ཡི་གཞི་དང་། སྤྱོད་པ་ཀྱི་རབ་དྲུ་བ་སྤྱོད་པ་འདི་ཐགས། 21

ཡོངས་སྤྱོད་པ་དབའ་བོ་གཅིག་སྤྱ་དང་། དྲིལ་དྲུ་གཉིས་མེད་གསུང་ཉིད་དང་།
དེ་ག་པ་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་དང་། དྲི་མེད་བཞི་དང་ལེགས་པར་ལྷན། 22

སྤང་བོ་ལྷ་ལས་ནིས་གྲོལ་ཞིང་། སྤྱི་མཆོད་རྒྱལ་ནི་འབྱེད་པ་དང་།
བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་བརྒྱན་དང་ལྷན། འཕགས་ལས་ཡན་ལག་བསྐྱེད་ཉེར་སྤྱོད། 23

ཀུན་སྤྱོད་དགུས་དམན་གྱིལ་བ་ནི། སྤྱོད་པ་བཅུ་འདི་བདག་ཉིད་ལྷན་དག་གིས།
འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པ་འདི་སྤྱོད་རྩལ་ལ། མི་མཁྱེན་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། 24

དེ་ནས་ཤིན་དུ་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། ཞབས་ལ་མགོས་གདུགས་དེ་དག་ལ།
དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཚོན་ལྷན་གྱིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། 25

དེ་མཐོང་སྤྱི་ག་པ་ཟད་གུར་པ། དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་དུ་སྤྱལ།
དག་སྤྱོང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་ཡིས། ཟས་ཀུན་ཚོ་ག་བཞིན་དུ་སྤྱངས། 26

དེ་འོག་དེ་ཡི་སྤྱོད་ལམ་ནི། ཡི་གས་སྤང་བའི་ཐུར་མ་ཡིས།
དེ་དག་མིག་ནི་ཡང་དག་ཕྱེ། རབ་དྲུ་གསལ་བའི་གནས་མཐོང་གུར། 27

येषां कुशलमूलानि सक्तानि^१ चीणि चेतसि ।
अलोभश्चापरिद्वेषोऽप्यभोदृश्य महात्मनाम् ॥ २० ॥

दानशीलश्चमावीर्यध्यानप्रज्ञाजुषां सदा ।
उपायप्रणिधिज्ञानबलैराश्रितचेतसाम् ॥ २१ ॥

परिचाणैकवीराणां सदैवाद्वय^२वादिनाम् ।
विद्यात्रयप्रदीप्तानां चतुर्वैमल्यशालिनाम् ॥ २२ ॥

पञ्चस्कन्धविमुक्तानां षडायतनभेदिनाम् ।
सप्तबोध्यङ्गयुक्तानामार्याष्टाङ्गोपदेशिनाम् ॥ २३ ॥

नवसंयोगहीनानां तेषां दशवलात्मनाम् ।
किं वस्त्वविदितं लोके जिनानां जनचेष्टितम् ॥ २४ ॥

ततस्तेष्वतिकारुण्याच्चरणालीनमूर्धसु ।
तथेत्युवाच भगवांस्तद्भोज्योपनिमन्त्रणे ॥ २५ ॥

तैस्तत्सन्दर्शनक्षीणकिल्बिषैः सममर्पितम् ।
भिक्षुसङ्घैर्वृतो भोज्यं विधिवत् सर्व्वमाददे ॥ २६ ॥

ततस्तत्राणिधानेन ज्ञानालोकशलाकया ।
ते समुन्मीलितदृशः प्रकाशं ददृशुः पदम् ॥ २७ ॥

དེ་དག་འཕམ་ལ་དག་པོར་ནི། ཆགས་བྱལ་ཡོངས་སློན་རབ་དྲ་དངས།
རབ་དྲ་བྱང་དང་ལྷན་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བའི་མཚན་འོས་ཉིད་དྲ་བྱུང།

28

དེ་དག་འཕམ་ལ་དག་པོར་དེ། སློན་དྲ་ཉི་ཤར་གནས་མཐོང་ནས།
དག་སློང་མྱམས་ཀྱིས་འདི་ཅི་ཞེས། རྣམ་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 29

འདི་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བ་འདི། དོན་སྤྱན་བསྐྱེད་ཤིང་སྤྱོད་བཞིས།
སློང་དྲ་འགྲོ་བའི་སློབ་ནི། གཞན་དག་ལ་ཡང་བྱུང་པར་བྱུང།

30

མྱམས་ཀྱིས་སློབ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས། རབ་མཚན་མཁས་པ་དག་འབྲེལ་ས།
བར་ན་སི་ཞེས་པའི་གྲོང་། མཐོ་རིས་སྤེལ་འཚམས་གྱུར་ཡོད།

31

གང་ན་དེ་མེད་ཆུ་བས་ནི། འཛོན་པ་ལྷ་ཡི་གྲུན་འཛོན་དག།
དྲག་དྲ་ལྷས་ཅན་མྱམས་ཀྱིས་སློང་། བཅི་བ་བཞིན་དྲ་དང་བར་བབྱེད།

32

བཅོད་པ་བཞིན་དྲ་འབྱུང་པོ་ཀྱན། བག་པམ་བདེ་བར་གནས་པ་གང་།
འཚོ་བ་མེད་བཞིན་དས་པས་བཞུན། དེག་པ་བཞིན་དྲ་མཁས་པས་འདོད།

33

དེ་ནས་མི་བདག་ཚངས་པར་ནི། བདུག་བྱ་མྱམས་ཀྱིས་སྤྱད་བཞུན།
ཚངས་བྱིན་ཞེས་བྱས་འཛིག་དེན་ནི། འཛིག་དེན་གསུམ་པོ་བཞིན་དྲ་བསྐྱེད།

34

དེར་ནི་དེད་དཔོན་དག་འབྲེལ་སྤེ། ཞེས་པ་མྱམས་ཐོས་བྱ་ལྷ་བྱ།
ཆུ་མྱམས་དག་གི་ཆུ་གཏོར་བཞིན། རོར་གྱི་དོན་སྤྱན་གནས་སྤྱོད་བྱུང།

35

ते सद्यस्तीव्रवैराग्यपरिपक्वाः प्रसादिनः ।

प्रव्रज्यायोगमासज्य जग्मुर्जगति पूज्यताम् ॥ २८ ॥

तत् तेषां कुशलं दृष्ट्वा सहसोपनतं पुरः ।

वभाषे भगवान् पृष्ठः किमेतदिति भिक्षुभिः ॥ २९ ॥

एतैर्ममायं सम्बन्धः सार्थरक्षणनिष्क्रयैः ।

द्वीपयात्रागतस्यासीदन्यस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३० ॥

अस्ति विस्तीर्णमार्गस्य स्वर्गवर्गावधिर्विधेः ।

पुरी वाराणसी नाम कौशलोत्कर्षहर्षभूः ॥ ३१ ॥

यस्याममलकलोलवाहिनी सुरवाहिनी ।

सदा दयेव हृदयं प्रसादयति देहिनाम् ॥ ३२ ॥

अहिंसेव सतां सेव्या विद्येव विदुषाम्मता ।

क्षमेव सर्वभूतानां या विश्रम्भसुखस्थितिः ॥ ३३ ॥

ब्रह्मकल्पे नृपे तस्या विकसत्कमलाश्रये ।

ब्रह्मदत्ताभिधे लोकं^१ त्रैलोक्यमिव रक्षति ॥ ३४ ॥

प्रियसेनाभिधानोऽभूत् तत्र वैश्रवणोपमः ।

सार्थवाहोऽर्थसार्थानां स्थानमब्धिरिवाम्भसाम् ॥ ३५ ॥

དེ་སྐྱེས་ཤིན་དུ་དགའ་ཞེས་པ། རྒྱུས་བྱ་ལེགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར།

གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཚོགས། དོན་བྱས་ཉིད་དུ་རབ་དུ་གྱུར།

36

སྤྱན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གྱིས་རབ་ལྷན།

བྱེད་པོ་ནོས་པར་ཆགས་སྤྲད་གང་། ལེགས་བྱས་དབལ་དུ་བྱས་པ་བཞིན།

37

དེ་ནི་བྱི་མེད་རིག་ཀྱན་ནང་། རྒྱ་ཙོལ་ཤིན་དུ་ཡངས་པར་ཡང་།

རོ་ལྷན་ཡིད་འོང་ཆུ་གཏོར་ཆེར། ཚུ་བོ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར།

38

སྤྱོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བགྱིན་ཅིང་། ལུས་ནི་སེམས་གྱིས་བགྱིན་པ་གང་།

རྒྱུས་བྱ་སེམས་ལ་ཆགས་པ་བཞིན། བསྐྱུགས་པར་འོས་པའི་དབལ་གྱིས་བསྟེན།

39

བསོད་ནམས་གྱིས་སྤྱོས་མཐོ་རིས་སུ། ཡང་ནི་དུས་གྱི་གཤེགས་པའི་ཚོ།

དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཁྲར་དག་ནི། ཐུག་པའི་ངོས་ལ་གནས་པར་བྱས།

40

དེ་བསམས་བདག་གི་དབལ་འབྱོར་འདི། རིས་པས་འོང་ཞིང་ཡངས་པ་སྟེ།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤོང་ཀྱན་གྱིས། དེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་གས་སྟེ།

41

སྤྲར་འོངས་སྤོང་བས་ཟོས་ཉིད་ཚོ། གང་ཞིག་ཕྱིས་སྤོང་འབྲས་བྱ་མེད།

རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ལ་གནས་དབལ། ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས་ཀྱང་ཅི།

42

དྲི་གཤོང་སྤོང་བ་གཅིག་དེ་ཡང་། གང་གིས་ད་དུང་ཡོངས་སྤོང་གས།

དེ་ན་ཅན་འབྱུང་གནས་བྱེད་པོ་ཡིས། ཡངས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་མེད།

43

तस्यासौत् सुप्रियो नाम सौजन्यनिलयः सुतः ।
प्रययौ यं समाश्रित्य गुणसार्थः^१ कृतार्थताम् ॥ ३६ ॥

दानशीलश्चमावीर्यध्यानप्रज्ञासमन्वितः ।
धात्रा विलोभनायैव यः कृतः सुकृतश्रियः ॥ ३७ ॥

तं सर्व्वविद्या विशदाः कलाश्च विपुलाशयम् ।
विविशुः सरसोदारा महोदधिमिवापगाः ॥ ३८ ॥

गुणालङ्कृतचारिचं लक्षणालङ्कृताकृतिम् ।
पुरुषोत्तमलुब्धेव यं श्लाघ्यं श्रीरशिश्रियत्^२ ॥ ३९ ॥

कालेन सुकृतक्रीतं पितरि चिदिवं गते ।
चक्रे स्कन्धतटे तस्य व्यवहारभरः स्थितिम् ॥ ४० ॥

सोऽचिन्तयदियं लक्ष्मीविपुलात्मक्रमागता ।
तथापि मन्ये पर्याप्ता न सर्व्वार्थिमनोरथे ॥ ४१ ॥

किं तथा सुमहत्यापि श्रिया सत्पुरुषस्थया ।
पूर्वागतार्थिभुक्तेव या श्रेष्ठार्थिषु निष्फला ॥ ४२ ॥

रत्नाकरस्य वैपुल्यं निष्फलं वेधसा कृतम् ।
अद्यापि पूरितो येन नैकोऽप्यर्थी स वाङ्मवः ॥ ४३ ॥

25 १ Orig. omits the word गुण in गुण सार्थः ।

२ Orig. श्रीरर्ज्जिश्रियत् ।

ཡང་ན་བཞིག་པ་གྱི་ཆེ་བའི། སློང་བ་སྤྱི་ཡོངས་རྫོགས་དེ།

ཨ་ག་སྤྱི་ཡོངས་ཆུ་ཡིས། ཏུབ་དུ་གྱི་མཚོ་ཆེན་པོ་སོང་།

44

དཔལ་ནི་གཅིག་ལ་སློང་བ་མང་། སློང་བ་ཀུན་ཁེངས་བཟོད་པ་གང་།

ནོར་དེ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་འཕྱོག་། ཅི་བྱ་འདི་ནི་ཤིན་དུ་གང་།

45

དཔལ་དང་ནོར་བྱ་ལ་སོགས་ཀྱིས། ལྷ་དུག་ཉིད་ཁེངས་གཞན་མིན་ཞེས།

ཆུ་གཏིར་ད་དུང་དྲི་གཏིང་མི། གང་བ་ནང་དུ་འབར་བ་བཞིན།

46

སློང་བ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཁ་ཡིས་ནི། སྤྱི་ག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁེངས་མི་བཟོད་།

དེ་སྤྱིར་བདག་གིས་འབར་བ་ཡིས། བྱངས་མེད་ནོར་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།

47

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ། རོན་མཐུན་ཆེན་པོས་བསྐྱོར་ནས་ནི།

རིན་ཅན་གླིང་གི་ལྷོང་བྱེད་དུ། ཕྱིན་ནས་རིན་ཅན་བསྐྱེད་པ་བྱས།

48

དེ་འོག་དོན་བྱས་སྤྱིར་ལོག་ལྟེ། འོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ན་པ།

རོན་མཐུན་ནོར་འཕྱོག་སློང་བ་ལ། བགས་ན་གྱི་བས་ལས་དུ་མཐོང་།

49

དེ་དག་དོན་མཐུན་ནོར་བསྐྱེད་ཕྱིར། བབ་ཅོལ་དུ་སློང་དེས་མཐོང་ནས།

རང་གི་ནོར་ཀུན་ཕྱིན་ནས་ནི། ཇེས་སྤྱི་འབྱེད་བའི་ནོར་ནོམས་བསྐྱེད་ས།

50

ཕྱི་ནས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། རིན་ཅན་གླིང་གི་འགྲོ་འོང་གིས།

རོན་མཐུན་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ན་པ། རོར་ནི་ལན་དུག་རབ་དུ་བྱིན།

51

अथवा पृथुसङ्कल्पः केनार्थी परिपूर्यते ।
जगामाब्धिरगस्त्यस्य चुलुकावमनीयताम् ॥ ४४ ॥

किं करोम्यतितापोऽयं श्रीरेका बहवोऽर्थिनः ।
न तदासाद्यते वित्तं यत् सर्वार्थिभरक्षमम् ॥ ४५ ॥

पञ्च षट् पूरिता एवं नान्ये श्रीकौस्तुभादिभिः ।
इतीवाद्यापि तप्तोऽन्तर्ज्वलदौर्ब्बानलोऽम्बुधिः ॥ ४६ ॥

तस्मात् करोमि यत्नेन निःसङ्घाद्रविणार्जनम् ।
न सहे दुःखनिःश्वासं विमुखस्य मुखेऽर्थिनः ॥ ४७ ॥

इति सच्चिन्त्य स चिरं सार्थेन महता वृतः ।
रत्नदीपपुरं गत्वा विदधे रत्नसंग्रहम् ॥ ४८ ॥

ततः प्रतीपमायान्तं कृतार्थन्तं वनेचराः^१ ।
सार्थार्थहरणोन्मुक्ता ददृशुर्दस्यवः पथि ॥ ४९ ॥

सार्थार्थहरणे दृष्ट्वा स तेषां साहसोद्यमम् ।
निजसर्वस्वदानेन संरक्षानुयायिनम्^२ ॥ ५० ॥

पुनः क्रमेण तेनैव रत्नदीपगतागतिः ।
सार्थचाणाय चौराणां षट्कृत्वः प्रददौ धनम् ॥ ५१ ॥

१ Orig. कृतार्थं वनेचरः ।

२ Orig. संरक्षानुयायिनम् ।

ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས་* ། འོངས་པས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱིན་པ།
 རོན་མཐུན་ནོར་ནི་འཕྲོག་པ་ལ། ། ལྷག་པར་བཀོམ་པ་དེ་དག་མཐོང་། 52

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ནོར། ། ཆེན་པོ་ཡིས་ནི་ཡོངས་སུ་སིམ།
 འདི་དག་པ་རོལ་ནོར་འཕྲོག་ལ། ། བཙོན་པ་ལས་ནི་ཕྱིར་མ་ལོག། 53

ནོར་གྱིས་འགྲོ་བ་ཁེངས་བྱས་ཞིང་། ། བདག་གིས་ཡང་ཡང་བརྗོད་གྱུར་ཀྱང་།
 ཀྱི་མ་མ་ལ་ཆོས་ཀྱིན་ནི། ། གདུག་པ་འདི་དག་ཡོངས་མ་ཁེངས། 54

རིགས་པའི་སྤྱོད་བཞུར་གྱུར་ཅིང་། ། ལན་སྤྱོད་ཀྱན་དུ་བཙོན་པ་དང་།
 སྤྱད་པར་འོས་པའི་དམ་བཅའ་བཞིན། ། རན་པ་སྤྱེས་པ་བདག་སྤྱེ་སྤང་། 55

དེ་ལྟར་སིམས་ཤིང་འགྲོད་པ་ཡི། ། མ་ཡིས་རབ་དུ་གདུངས་པ་དེ།
 སྤྱོད་མེད་པར་མཆན་མོ་ནི། ། ལོ་བཟྱ་ལྷ་བྱར་རབ་དུ་གྱུར། 56

ཁྱངས་འདས་དུ་བྱིང་བ་ཡི། ། སྤང་བའི་དབང་པོ་བཞིན་སིག་ཡོ།
 དབྱགས་རིང་དེ་ལ་མི་ལས་དུ། ། ལྷ་ནི་མཐུ་ཆེན་ཐུན་པས་སྤྱེས། 57

སྤྱོད་བཟང་ཁྱངས་མ་བྱེད་ཅིག། ། རོན་མེད་ལུས་ནི་རབ་སྤྱེས་ཡིན།
 རོས་བདོགས་དམ་པར་མཛོན་འཛོགས་པ། ། བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར། 58

* ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མ་མཐོང་པོ་འདི་ནི་སྤྱོད་དོན་གྱི་འཕྲུག་པ་ཀྱང་པ་བཞུར་ནམས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཐོབ་ཐུང་པོ་འདི་ལས་བཞུགས་པ་ཅི་དཔེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུང་།

तथैव त्वां पुण्यविपन्वानिसंप्राप्तस्तथैव^१ ।

तान् ददर्श चौरान् सार्थार्थहरणोऽधिकादरान् ॥ ५२ ॥

सोऽचिन्तयदहो वित्तैर्महद्भिः परिपूरिताः ।

मयैते न निवर्तन्ते परार्थहरणोद्यमात् ॥ ५३ ॥

जगत् सम्पूरयाम्यर्थैरित्युक्तापि मया सकृत् ।

अहो नु दस्यवो नैते वराकाः परिपूरिताः ॥ ५४ ॥

उचितोत्साहहीनस्य व्याहतोत्तरवादिनः ।

विकत्यनप्रतिज्ञस्य धिक्छे जन्म कुजन्मनः ॥ ५५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य तप्तस्यानुशयाम्निना ।

विजने प्रययौ रात्रिः सम्बत्सरशतोपमा ॥ ५६ ॥

तं शोकपङ्क्तसंमग्नं^२ गजेन्द्रमिव निश्चलम् ।

दीर्घोच्छ्वासं महेशाख्या स्वप्ने प्रोवाच देवता ॥ ५७ ॥

सुमते मा कथाः शोकं शरीरोच्छोषणं वृथा ।

सत्सङ्कल्पाभिरुदस्य भविष्यति तवेप्सितम् ॥ ५८ ॥

^१ The original of this line was lost. The present line which was composed by Bdar Locháva is quite unintelligible.

^२ Orig. °सदुजम् ।

ཆོ་ལ་བཙུག་འགྲུལ་ཅན་ཅོམས་ཀྱིས། འབད་པས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ།
 མི་ལས་ཅོམས་རྟོག་རྟེན་དཀའ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་ཡོད་མིན། 59

གང་ཡང་རྒྱས་པ་དེ་དཔེ་མེད། གང་ཞིག་གཉིས་སྒྲིམ་གཅིག་གི་ཡང་།
 གསུང་གི་ཀྱལ་ཀ་ཁོ་ན་ཡིས། འཇིག་རྟེན་གྲུང་མཚུངས་པར་གྱུར། 60

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱ་བའི་དུས། མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པར་འགྱུར།
 རིང་བ་ཅོམས་ཀྱང་ཉི་བར་འོང་། ཅུ་ཡང་སྐམ་ས་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

གཞན་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་བཙུག་པ་འདི། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
 ཉིད་ལྟོབས་སྒྲིབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིས། ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ། 62

ལྷ་ཅོམས་ཀྱིས་བསྟེན་བ་ད་རའི། སྒྲིང་ན་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད།
 གང་ཞིག་གཅིག་གི་མཐུ་ཡིས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཁོངས་པར་མཛོད། 63

གང་ཕྱིར་མི་ཡིས་འདས་ནས། དེ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ས།
 བསོད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་འཕྲོབ་ཕྱེ། ཉིད་ལྟོབས་ལེགས་བྱས་མིན་པས་མིན། 64

བྱ་དག་ཡིད་ནི་གདུང་བ་ཐོང་། བདེན་པའི་ཆོ་གྲོས་ཅོམས་པར་བསྒྲུབས།
 བ་ད་ར་ཡི་སྒྲིང་འགྲོ་ལ། རབ་དུ་སྒྲོ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུངས། 65

ཁྱོད་ནི་ཉིད་ལྟོབས་མཐུ་གྱིས་ཤིང་། འཁོར་བ་རབ་དུ་སྒྲོལ་བར་བཙོད།
 དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ཉོན། 66

न तदस्ति जगत्स्थिन् स्वप्नसङ्कल्पदुर्लभम् ।

यन्न सिध्यति यत्नेन^१ धीराणां व्यवसायिनाम् ॥ ५८ ॥

सा कायानुपमा शक्तिरेकस्यापि द्विजन्मनः ।

यदाज्ञास्यन्दितेनैव विन्ध्यः श्लासमतां ययौ ॥ ६० ॥

विषमं समतां याति दूरमायात चान्तिकम् ।

सलिलं स्थलतामेति कार्यकाले महात्मनाम् ॥ ६१ ॥

परार्थोऽयं तवारम्भः फलत्येव न संशयम् ।

न भवन्ति विसम्बादसन्दिग्धाः सत्त्ववृत्तयः ॥ ६२ ॥

रत्नानि वदरद्वीपे सन्ति त्रिदशसेविते ।

येषामेकप्रभावोऽपि त्रिजगत्पूरणक्षमः ॥ ६३ ॥

मर्त्तभूमिमतिक्रम्य सा हि भूमिर्महीयसी ।

आसाद्यते पुण्यमयी नासत्त्वैर्नाकृतात्मभिः ॥ ६४ ॥

विषादस्त्यज्यतां पुत्र स्थिराबुद्धिर्विधीयताम् ।

वदरद्वीपयात्रायामुत्साहः परिगृह्यताम् ॥ ६५ ॥

श्रूयतामेष तत्प्राप्त्यै दिङ्मात्रानुक्रमक्रमः ।

स्कीतसत्त्वप्रभावत्वं संसारोत्तरणक्षमः ॥ ६६ ॥

རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་ན་ཡོད། ལིན་དུ་ཆེ་བའི་སྒྲིང་དག་ནི།

བདུན་བརྒྱ་རབ་དུ་འདས་གྱུར་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་རིན་ཆེན་བདུན།

67

ཆུ་ཁྲུང་བདུན་དང་ཇེས་འགོ་དང་། བརྒྱུ་འགོ་ཞེས་བའི་ཆུ་ཡི་གཏོར།

ཇེས་སུ་མཐུན་བའི་རྒྱུང་གིས་དེར། ས་རོལ་འཕྲོབ་པོ་བསོད་ནམས་ཅན།

68

དེ་ནས་དེ་མཚུངས་མིང་ཅན་རི། རྒྱུང་གིས་རབ་རིམ་མེངས་པར་བྱེད།

སྒྲན་ཆེན་དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིས། མིག་གཉིས་གང་དུ་ནྟལ་གནས་སྟེར།

69

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་ཆུ་གཏོར། གང་དུ་རྒྱུང་ནི་བེ་རྩམ་བླས།

འབྲིང་ཞིང་འབྲིང་བས་སྟོག་ཆགས་ནིམས། ཀུན་འཁོར་བདུན་ལས་སྟོལ་བར་བྱེད།

70

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཚན་གྱི་དུང་གི་ཉྱེ།

འཇིགས་སུ་ཅུང་ཞིང་སྟོག་འཕྲོག་པ། རྒྱལ་ས་མཐུན་པ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་གནས།

71

དེ་ན་སྒྲན་ཆེན་དུང་གི་ཉྱེ། སྟུལ་ནི་ནག་པོས་དགྲིས་གྱུར་པ།

མིག་དང་མགོ་ལ་བཞག་པ་ན། བསོད་ནམས་ལྷན་པ་ཡོངས་སུ་སྟོབ།

72

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་མཚོ། གང་ན་སྟོན་པོའི་མིག་དམར་ཡོད།

མ་ཀེར་ཞེས་བྱའི་སྒྲན་འཛིན་དང་། སངས་གྲུས་རིག་བྱེད་རིག་པའི་དབང་།

73

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མགྱོན་པ་སྟོན་པོ་ནི།

མཚན་གྱི་མིག་ནི་རབ་འབར་བ། སྟོན་པོ་ལྷ་བརྒྱ་དག་དང་གནས།

74

अस्ति पश्चिमदिग्भागे समुल्लङ्घ्य महीयसाम्^१ ।
शतानि सप्त द्वीपानां तथा सप्त महाचलान् ॥ ६७ ॥

सप्तापगाश्चानुलोमप्रतिलोमाभिधोऽम्बुधिः ।
अनुकूलानिलैर्यस्मिन् पारमाप्नोति पुण्यवान् ॥ ६८ ॥

ततस्तनुल्यनामाद्रिर्वार्तैस्तिमिरमोहकतः ।
यचाश्णोर्दिशति स्वास्थ्यममोघाख्या महौषधिः ॥ ६९ ॥

अथावर्त्ताभिधोऽम्बोधिवैरभैर्यत्र वायुभिः ।
मज्जनोन्मज्जनैर्जन्तुः सप्तावर्त्तेषु तार्यते ॥ ७० ॥

आवर्त्ताख्यस्ततः शैलः शङ्खनाभो निशाचरः ।
घोरः प्राणहरो यत्र चिदशचासकृत् स्थितः ॥ ७१ ॥

कृष्णसर्पावृता यत्र शङ्खनाभिर्महौषधिः ।
चायते पुण्यसम्पन्नं नेत्रे शिरसि चार्पिता^२ ॥ ७२ ॥

अथ नीलोदनामाब्धीरक्ताक्षो यत्र राक्षसः ।
मकर्याधिभूतां बुद्धविद्याविद्वान् वशे^३ ॥ ७३ ॥

अथ नीलोदनामाद्रिर्नीलग्रीवः क्षपाचरः ।
प्रदीप्तनेत्रो यत्रास्ते रक्षसां पञ्चभिः शतैः ॥ ७४ ॥

१ Orig. महीयसाम् ।

२ Orig. चार्पितम् ।

དེ་ན་དོན་ཡོད་ཅེས་པའི་སྒྲན། མཐོང་དང་དབྱུགས་དང་རིག་པ་དང་།
མཆེ་བ་རབ་སྒྲོམ་དུག་གི་མེ། ཉལ་དུ་སྒྲུལ་གྱི་དུག་ནི་མས་སྤང་། 75

གསོ་སྤྱོད་བདུལ་ཞུགས་ལྷན་པ་དང་། བྱས་ས་དང་སྤྱིང་ཆེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས།
སྒྲུལ་ནི་ནག་པོ་རབ་བསྐྱད་ནས། སྒྲན་ཆེན་དེ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། 76

དེ་ཡིས་མིག་སྒྲན་རྒྱུད་ལྷན་ནི། བྱས་ནས་སྤྱིན་པའི་ཤིང་དྲི་རི།
འབྲས་མེད་བྱག་པ་ལྷ་མོ་ཅན། བསོད་ནམས་ལྷན་བས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར། 77

དེ་ནས་བེ་རམ་བླ་ཞེས་རི། དེ་ཆེས་གང་གིས་པ་རོལ་གཞན།
འཛིགས་རྩང་རངས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་པ། སྤྱི་ལ་ཆེན་པོའི་ནགས་ཀྱི་ནང་། 78

དེ་ན་སྒྲུལ་ནི་སྒྲན་ཆེན་དག། རངས་མིག་ཅེས་པ་བརྗོད་དཀའ་བ།
དུག་པོའི་དྲི་ལྷན་གང་གི་རྒྱུད། ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བར་མི་བྱེད་གནས། 79

ཆེ་བ་དུག་དུ་ཉལ་གྱུར་པའི། ཁ་རྒྱ་ཡི་ནི་དཔག་ཚད་ཁྱབ།
ཞོགས་པས་གཏུངས་ནས་ཆེ་དུག་ནི། གཉིད་དང་བུལ་བས་རྒྱུང་བར་གྱུར། 80

འོད་མའི་ཙ་བ་དོས་བསྐྱུལ་ལྷན། རབ་དུ་བྱེད་པས་དྲི་དང་ལྷན།
ཉིན་དང་མཚན་དུ་རབ་འབར་བ། མིག་སྒྲན་དུ་འོས་སྒྲན་ཐོབ་འགྱུར། 81

སྤང་མེད་ཅེས་པ་སངས་གྱིས་ཀྱི། རིག་པ་བསྐྱས་པས་སྒྲན་ཆེན་ནི།
འཛིགས་རྩང་དེ་དང་གཞི་བཟུང་ཆེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་འཛིགས་མི་འགྱུར། 82

तचौषधिममोघास्थां रक्षत्याशीविषः सदा ।

दृष्टिनिःश्वाससंस्पर्शदंष्ट्रोत्सृजद्विषानलः ॥ ७५ ॥

उपोषधव्रतवता मैत्रेण करुणात्मना ।

लभ्यते सा समुत्सार्य कृष्णसर्पं महौषधिः ॥ ७६ ॥

तं रक्षःशकटं शैलं निष्फलश्चक्षणकन्दरम् ।

तामञ्जने शिखायाञ्च कृत्वा तरति पुण्यवान् ॥ ७७ ॥

अथ वरभनामाद्रिः पारे यस्योत्तरा तटे ।

घोरा ताम्राटवी नाम महाशालवनान्तरा ॥ ७८ ॥

महानजगरस्तत्र ताम्राक्षो नाम दुःसहः ।

आस्ते यस्योग्रगन्धेन वायुनैव न जीव्यते ॥ ७९ ॥

षण्मासान् स्वपतो यस्य लाला व्याप्नोति योजनम् ।

क्षुत्सन्तप्तस्य षण्मासानल्यीभवति जाग्रतः ॥ ८० ॥

वेणुगुल्मशिलावद्वा गुहामुत्पाद्य मेदिनीम् ।

प्राथ्यौषधीं दिवाराचं ज्वलन्तीमञ्जनेचिताम् ॥ ८१ ॥

तस्मादजगराद्घोरादन्यतो^१ वा महौजसः ।

अवैरास्थां बुद्धविद्यां जपतो न भवेद्भयम्^२ ॥ ८२ ॥

१ Orig. घोराव्यतः ।

२ Orig. भवेर्भयः ।

དེ་ནས་རི་ནི་ཆེ་བ་བདུན། འོད་མའི་ཆོར་མས་གཏམས་གྱུར་པ།

ཟངས་སྒྲིགས་ཀྱིས་མཚན་ཀྱང་པ་ཡིས། བརྩོན་འགྲུས་ལྷན་པས་ཐར་པར་འགྱུར། 83

དེ་མེས་ཤལ་མ་ལི་ནགས་དང་། འགྱུར་བྱེད་ཆུ་ཁྲུང་ནོམ་བདུན་དག།

བགྲོལ་ནས་ཅེ་གསུམ་ཞེས་པའི་རི། རབ་དུ་མཐོ་བ་དག་དུ་སྒྲིབས། 84

དེ་ན་ཅེ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡིས། ཆོར་མ་དོ་མེ་འབྱེགས་བྱེད་ཡོད།

ཟངས་ཀྱི་སྒྲིགས་བྱེད་སྒྲུང་བའི། ཀྱང་པ་དག་ལ་མི་འཛུག་གོ། 85

ཆུ་ཁྲུང་ཅེ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཅེ་ཡི་རི།

ཆུ་ཁྲུང་ངོས་དང་ལྷགས་ཐུར་གྱི། རི་བོ་དེ་ནས་དེ་ལྷའི་ཁྲུང་། 86

དེ་ནས་བཙེ་བགྱེད་འཕྱོག་ཅེས་པའི། རི་བོ་བགྱེད་པར་དཀའ་བ་དང་།

དེ་ནས་དེ་དང་མིང་མཚུངས་ཁྲུང་། དེ་མེས་ཕུ་མོ་ཞེས་པའི་རི། 87

དེ་ནས་དུ་བའི་མིག་ཅེས་རི། ཕྱོགས་ངོས་དུ་བས་ཆོག་གྱུར་པ།

མ་ཅུང་སྒྲུལ་གདུག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། མཐོང་བ་རེག་པའི་དུག་གིས་ཁུབ། 88

དེ་ཡི་ཅེ་ན་ཆིང་བུའི་མཐའ། རོ་བས་བཙེངས་པའི་སྒྲུག་ཆེན་པོ།

སྒྲུག་ནང་ནོར་བུ་འོད་ཁུང་དང་། སྒྲན་ཆེན་འཛོལ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡོད། 89

དེ་བྱེད་ཡིས་མགོ་དང་ནི། ཀྱང་ལག་ལྷོ་ལ་མཛོན་པར་བྱགས།

གསང་སྒྲུགས་སྒྲོབས་དང་བཙས་བགྱེད་ན། མ་ཅུང་སྒྲུལ་གྱིས་གཞོད་མི་འགྱུར། 90

ततः सप्त महाशैला वेणुकण्टकसङ्कटाः ।

ताम्रपट्टाङ्गपादेन तीर्थ्यन्ते वीर्यशालिनः ॥ ८३ ॥

ततश्च शाल्मलीवनं सप्त क्षारतरङ्गिणीः ।

उत्तीर्यासाद्यते प्राङ्गुस्त्रिशङ्कुर्नाम पर्वतः ॥ ८४ ॥

तत्र चिशङ्कवो नाम कण्टका वज्रभेदिनः ।

पादयोर्न विशन्त्येव ताम्रपट्टावनद्वयोः ॥ ८५ ॥

चिशङ्कुर्नाम तटिनी तत्रायःशङ्कुपर्वतः ।

उपस्कीलनदी तत्र ततो द्विधा द्विधा सरित् ॥ ८६ ॥

अथाष्टादशवक्राख्यः पर्वतो निरवग्रहः ।

तत्तुल्यसंज्ञाय नदी श्लक्ष्णो नाम गिरिस्ततः ॥ ८७ ॥

अथाद्रिधूमनेत्राख्यो धूमनिर्द्दिग्धदित्तटः ।

दृष्टिस्पर्शविषैर्व्याप्तः क्रूराशीविषमण्डलैः ॥ ८८ ॥

तन्मूर्ध्नि पल्लवस्यान्तः शिलाबद्धा महागुहा ।

ज्योतीरसे मणिर्यस्यां जीवनी च महौषधिः ॥ ८९ ॥

भित्त्वा गुहां तदभ्यक्तशिरःपादकरोदरः ।

व्रजन्मन्त्रबलोपेतः क्रूरसर्पैर्न बाध्यते ॥ ९० ॥

དེ་ནས་སྒྲུལ་གདུག་རི་བོང་བདུན། སེམས་ཅན་དྲག་པོས་ཀྱན་དུ་ཁེངས།

དེ་ལྟའི་ཚུ་མྱུང་དག་ཀྱང་ཉེ། ཚུ་ཡི་ཕུན་ཚོགས་པ་མཐའ་མེད།

91

དེ་དག་མ་ལུས་རབ་བགྱལ་དེ། གཞན་པན་བརྩོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

ཅེ་མོ་མཁའ་ལ་རེག་གུར་པ། དཀར་བའི་རི་ལ་འཛོག་པར་འགྱུར།

92

དེ་ནས་དེ་ཡི་ངོས་གཞན་ལ། རོ་ནི་དྲ་ཀི་ཞེས་གྲོང་ཁྱེར།

དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་མཐོང་བར་འགྱུར།

93

དེ་ན་དེད་དཔོན་སྟིང་སྟོབས་ནི། ཆེན་པོ་མ་གཞིས་པ་ཡོད།

སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་པན་པར་དགྱིས། བགྱི་བྱིན་བཞིན་དུ་ནོམ་པར་གྲགས།

94

ཤེས་བཟང་སྟོ་གྲོས་སྟོན་མེད་དེས། བ་དར་ཡི་སྤྱིང་དག་དུ།

འགྲོ་བར་བརྩོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཀྱན་བྱེད་འགྱུར།

95

འདི་བརྟོད་བདུད་ཅིའི་ཆུན་གྲིས་བཞིན། འོས་པའི་ཆོག་གིས་ཤིན་དུ་དགའ།

མང་དུ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ལྷ་མོ་འཕྲལ་ལ་མི་སྣང་གུར།

96

ཤིན་དུ་དགའ་ནི་རབ་སང་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས།

རང་གི་སྟོ་བ་སྟོན་བཏང་ནས། སྟིང་སྟོབས་ལ་ནི་ཞོན་དེ་ཆས།

97

དེ་ཡིས་བཅུན་བའི་ལམ་ལས་ནི། ངལ་བ་ནོམ་བཅོམ་དེས་བགྲོད་པས།

ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཆོགས་པ་ནི། རོ་ནི་དྲ་ཀི་གྲོང་ཁྱེར་སྟེབ།

98

अथोग्रसत्त्वसङ्कीर्णाः सप्ताशीविषपर्वताः ।

नद्यश्च तद्विधा यासामपारवारिसम्पदः ॥ ६१ ॥

एतदुत्तीर्य निखिलं पुण्यैः परहितोद्यतः ।

आरोहति सुधाशैलं शृङ्गैरालिङ्गिताम्बरम् ॥ ६२ ॥

ततस्तस्यापरे पार्श्वे कल्पवृक्षोपशोभितम् ।

पुरं रोहितकं नाम दृश्यते स्वर्गसन्निभम् ॥ ६३ ॥

अस्ति तत्र मघोनाम मघवानिव विश्रुतः ।

सार्थवाहो महासत्त्वः सर्व्वसत्त्वहिते रतः ॥ ६४ ॥

वदरद्वीपयात्रायामुद्यतस्यानवद्यधीः ।

मार्गेपदेशं देशज्ञः स ते सर्व्वं करिष्यति ॥ ६५ ॥

इत्युक्तोत्साह्य बहुशः सुभद्रैरिव सुप्रियम् ।

वचोभिरुचितैर्देवी सहसान्तरधीयत ॥ ६६ ॥

प्रबुद्धः सुप्रियः सर्व्वं तत्तथेति विचिन्तयन् ।

प्रतस्थे सत्त्वमारुह्य निजोत्साहपुरःसरः ॥ ६७ ॥

स व्रजन् विजितायासस्तेन निर्दिष्टवर्त्मना ।

पुण्यैर्द्वादशभिर्वर्षैः प्राप रोहितकं पुरम् ॥ ६८ ॥

སྐབས་འདིར་དེར་ནི་དོན་མཐུན་བདག། མ་གྲོ་ལས་ཀྱི་སྤྱོར་བ་ལས།
གསོ་བ་དཀའ་བའི་ནད་ཀྱིས་ནི། ལུས་ནི་ནྟལ་དུ་མི་ནགས་གྱུར།

99

དེ་ནས་གྱུ་ལ་པའི་ཁབ་ལྷའི་ཁྱིམ། བར་དུ་འཇུག་པ་མ་ཐོབ་ནས།
དེ་ཡི་སྒོ་ན་གིན་དཀའ། བྱ་བ་བསྐྱབ་སྤྱད་འདུག་པར་གྱུར།

100

དེ་ནས་སྤྲན་པའི་ཟོལ་གྱིས་ནི། དེ་ནི་ནད་དུ་འཇུག་པ་ཐོབ།
ཉེ་བར་རིགས་པའི་གདམ་ཤེས་པ། སུ་ཡི་གས་པའི་ས་མ་ཡིན།

101

ཆོ་ཡི་རིག་བྱེད་སྐྱབ་ཤེས་ཤིང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དེས།
རྒྱ་རྒྱལ་མཇུག་ཉིད་དེ་ཡི་ཆོར། ཤེས་ནས་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར།

102

དགའ་ཞིང་ཕན་པའི་སྤྲན་མང་དང་། དེ་ཡི་རིམ་གྱོ་ལེགས་བྱས་པ།
དུས་ནི་གིན་དུ་བྱང་བ་ཡིས། གིན་དུ་དགའ་དང་མཛེན་བོར་གྱུར།

103

དེ་ལ་མཛེན་བས་སྤྲན་སྤྱད་ནིམས། དེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱ་བར་གྱུར།
མཛེན་བོས་ཆུང་ཟད་བྱིན་པ་གང་། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡིད་དགའ་འོ།

104

དེ་ནས་བདེ་བའི་རིམ་གྱོས་དེའི། བར་ནི་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
དམ་པའི་གྲོངས་ལས་སྤུག་བསྐྱལ་ཞི། དེ་ལས་ནད་དང་བྲལ་བར་གྱུར།

105

དེ་ནས་མ་གྲོ་མཛེན་བ་ལས། ཡིད་པོབས་སྤྱེས་ལ་གིན་དུ་དགའ།
སྤྱད་ནས་རང་གི་གདམ་གྱི་ཆོ། སྤྱོད་ཚུལ་མཐུན་ནི་རིག་པར་བྱས།

106

अचान्तरे कर्मयोगात् तत्र सार्थपतिर्मघः ।

व्याधिना दुश्चिकित्सेन बभूवास्वस्थविग्रहः ॥ ९९ ॥

अलब्धान्तःप्रवेशोऽथ गृहे राजगृहोपमे ।

तस्य व्यलम्बत द्वारं सुप्रियः कार्यसिद्धये ॥ १०० ॥

ततो वैद्योपदेशेन स प्रवेशमवाप्तवान् ।

उपयोगकथाप्रज्ञा न कस्यादरभूमयः ॥ १०१ ॥

आयुर्वेदविधानज्ञः स तस्यारिष्टलक्षणैः ।

षण्मासशेषमेवायुर्ज्ञात्वा चिन्तान्तरोऽर्भवत् ॥ १०२ ॥

तस्य प्रियहितप्रायोभैषज्यपरिचर्यया ।

अत्यल्पेनैव कालेन सुप्रियः प्रियतां ययौ ॥ १०३ ॥

भैषज्ययुक्तिस्तत्प्रीत्या तस्य बलभतां ययौ ।

प्रियोपनीतं यत्किञ्चित् तत्सर्वं मनसः प्रियम् ॥ १०४ ॥

प्रियोपचारैस्तस्याथ व्याधिरार्द्रावमाययौ ।

आधिः शाम्यति सत्सङ्गात् ततो व्याधिर्विशैर्यते ॥ १०५ ॥

ततः सञ्जातविश्रम्भः सुप्रियः प्रणयान्नघम् ।

चक्रे विदितवृत्तान्तं पश्चान्निजकथाक्षणे ॥ १०६ ॥

བ་ད་ར་ཡི་སྒྲིང་བགོད་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེའི་སྒྲོ་བ་དག།

གཞན་དོན་གཡོ་མེད་ཤེས་གྱུར་ནས། མ་གླས་ཡ་མཚན་དེ་ལ་སྒྲུས། 107

ཀྱུ་མ་སྒྲིང་བོ་མེད་པ་ཡི། འཁོར་བ་འདི་ནི་སྒྲིང་བའི་གཟུགས།

གཞན་གྱི་བསམ་པའི་དབྱུང་གཉིན་ནི། རོར་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། 108

ན་ཚོད་གཞིན་ཞིང་མཛེས་པའི་གཟུགས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཙགས་པའི་ཡིད།

ཡོན་ཏན་ཕྱག་ཚོགས་བསོད་ནམས་ལྷན། གནས་འདི་ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཡིན། 109

འདི་སྒྲིད་ས་འདི་རབ་འདས་ནས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འོངས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་གོགས་བབྱིད་པ་ཡི། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་མཚོག་དུ་གཟིངས། 110

མཚམས་ནིངས་པ་ལུས་ཅན་གྱི། སྒོག་ནིངས་མར་འགྲོ་བ་ཉིད།

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་གྱུ་ཉིད་དུ། བདག་གི་དེ་མཐར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲིངས། 111

ད་ཉིད་ཉིད་ཟད་པ་གང། དེ་ནི་ཟད་པར་ཡོངས་སུ་བགང།

གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྒོག་དག་ཀྱང། ཟད་པ་རྗེད་པ་བགྱི་དང་མཉམ། 112

བདག་གི་བ་ད་ར་ཡི་སྒྲིང་། མ་མཐོང་འོན་ཀྱང་བདག་གིས་ཐོས།

རྒྱ་གཉིད་ཆེན་པོ་ཐོགས་རྒྱུང་ཕྱོན། དེ་དང་དེ་ཡི་མཚན་མ་ཤེས། 113

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་ས་བདག་གིས། གོགས་བཟང་མཉེན་པའི་ཚིག་ཀྱང་དོར།

དེ་ཡིས་བཀྲ་གིས་གྱུ་གཟིངས་ནི། ཤིན་དུ་དགའ་དང་རྣམ་ཅིག་བརྒྱུང། 114

वदरद्वीपयात्रायां तस्योत्साहं महात्मनः ।

परार्थे निश्चलं ज्ञात्वा तमूचे विस्मयान्मघः ॥ १०७ ॥

अहो वतास्मिन् संसारे निःसारे साररूपिणः ।

जायन्ते मणयः केचित् परचिन्तापरायणाः ॥ १०८ ॥

नवं वयः प्रिया मूर्तिः परार्थप्रवणं मनः ।

पुण्योचितस्तथैवायं स्थाने गुणसमागमः ॥ १०९ ॥

इयतो भूमिमुल्लङ्घ्य परार्थे त्वमुपागतः ।

करोमि तव साहाय्यं किन्त्वहं भृशमातुरः ॥ ११० ॥

निबद्धावधयः प्राणाः प्रयान्त्येव शरीरिणाम् ।

ते व्रजन्तु ममान्तेऽपि त्वत्समाहितहेतुताम् ॥ १११ ॥

एवमेव व्ययो यस्तु व्ययः स परिगण्यते ।

परार्थे जीवितस्यापि व्ययो लाभशतैः समः ॥ ११२ ॥

न मया वदरद्वीपं दृष्टं किन्तु श्रुतं मया ।

महाब्धौ दिक्स्मुद्देशं तैस्तैर्जानामि लक्ष्मणैः ॥ ११३ ॥

इत्युक्त्वा भूपतिं सुहृदन्धुवाकोऽप्यनादरः ।

स मङ्गलग्रवहणं सुप्रियेण सहादधे ॥ ११४ ॥

དེ་ནས་བསམ་པ་ཡངས་པ་ནི། དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞེན་གྱུར་ཏེ།
 ཇིས་སྤྱ་མཐུན་པའི་རྒྱང་དག་གིས། དཔག་ཚད་བགྱུར་ཡང་འགྲོ་བར་བྱེད། 115

གནས་དང་གནས་སྤྱ་རྒྱ་གཏིར་ཆེད། རྒྱ་ནི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་མཐོང་།
 འདི་དག་ཅི་ཞེས་ལྟ་མཁའི་སྒྲ་ད། ཤིན་དུ་དགས་འིས་སྤྱ་ལའོ། 116

གྲུ་མཚོ་འདི་ཡི་རྒྱ་ལ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་རི་བོ་ལྔ་དག་ཡོད།
 གཞན་ཡང་ཟངས་དང་དཔལ་རང་བཞིན། གཞན་ནི་རིན་ཅན་གསེར་རང་བཞིན། 117

དེ་ནས་སྤྱི་བ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་གནས་དང་གནས།
 ཁོངས་གནས་རབ་འབར་སྒྲན་དག་གིས། རྒྱ་གཏིར་འདི་ནི་འབར་བར་མཐོང་། 118

འདི་བརྗོད་སྤྱ་རྒྱུ་ཀྱི་འཚམས། ཐོབ་ཅིང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར།
 རྒྱུ་བཏང་དམ་པའི་བྲགས་པ་དག། བདྲན་པའི་འཚོ་བ་ནིས་པར་བཅུགས། 119

ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེ་སྦྱང་སྦྱོབས། དོ་ཇི་བྱུགས་པ་པས་ཀྱང་བདྲན།
 དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འཚོ་གྱུར་ན། སྤྱི་ན་བསྐྱབ་བྱུར་ཅིས་མི་འགྱུར། 120

གཟིངས་ནི་དོགས་ཕྱིན་ཤིན་དུ་དོགས། དེ་དང་བལ་བ་ལས་སྦྱིས་པའི།
 བྱང་ན་བསལ་ནས་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལུས་ནི་ལོགས་པར་བྱ་བ་བསྐྱབས། 121

དེ་ནི་ནི་ནིས་པར་ཆད་པའི་ཚོ། གང་ཞིག་བྱ་ལ་བདྲན་པའི་ཡིད།
 འདི་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེ་ནིས་ཀྱིས། སྦྱང་སྦྱོབས་སྦྱོབས་མཐོ་བའི་དགས། 122

ततः प्रवहणारूढौ तौ योजनशतान्यपि ।

पवनस्यानुलौघ्येन जग्मतुर्विपुलाशयौ ॥ ११५ ॥

स्थाने स्थाने जलं दृष्ट्वा नानावर्णं महोदधेः ।

किमेतदिति पप्रच्छ सुप्रियः कैतुकान्मघम् ॥ ११६ ॥

जले लोहाचलाः पञ्च सन्त्यस्य पयसां निधेः ।

ताम्ररूप्यमयाश्चान्ये हेमरत्नमयाः परे ॥ ११७ ॥

तेषां ह्यायाविशेषेण नानावर्णः पदे पदे ।

दृश्यतेऽभिरयं दीप्तः प्राप्तान्तरोद्गतौषधिः ॥ ११८ ॥

इत्युक्त्वा व्याधिनाक्रान्तः प्राप्तकालावधिर्मघः ।

प्राणान्मुमोच सत्कीर्त्तिविन्यस्तस्थिरजीवितः ॥ ११९ ॥

वज्रलेपादपि दृढं यथा सत्त्वं महात्मनाम् ।

तथा यदि भवेदायुः^१ किमसाध्यं भवे भवेत् ॥ १२० ॥

कूलावाप्तप्रवहणः सुप्रियस्तद्वियोगजम् ।

शुचं संस्तभ्य विदधे सुहृदस्तनुसत्क्रियाम् ॥ १२१ ॥

एतदेवान्नतं लक्ष्म सत्त्वोत्साहमहात्मनाम् ।

विच्छिन्नालम्बने काले यत्कर्तव्यदृढं मनः ॥ १२२ ॥

ཡང་ནི་གཟིངས་ལ་ཞེན་བྱས་ཏེ། ཅུ་བའི་གཏོར་ནི་ཡང་དག་བསྐལ།
 རིན་ཅེན་རི་བའི་ངོས་ནས་ནི། བགས་ཚལ་སྤྱལ་བའི་ནང་དུ་ཞུགས། 123

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒོ་གྲོས་ནི། སྤན་པ་འབྲལ་བས་མ་ཡིན་ཞིང་།
 གཏུང་དང་དགྲ་ནྟམས་མཛོན་སྦྱོར་དང་། བད་དང་ཉིན་མོངས་སྦྱོད་པས་མིན། 124

དེར་ནི་ནམ་མཁར་སོན་པའི་རི། རྩུགས་ངོས་མ་ལུས་བཀག་གུར་པས།
 མཛུན་དུ་བགོགས་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན། བཤོད་པར་དཀའ་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 125

མོངས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་རི། དེ་མཐོང་ཐབས་ནི་དམན་གྱུར་ཅིང་།
 ཞབས་སུ་ཡལ་འདབ་མལ་སྟན་ལ། ཉལ་ནས་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་བསམས། 126

ཀྲི་མ་བདག་ནི་ཞུགས་གྱུར་ནས། ཇི་སྟེད་དུས་ནི་རབ་དུ་འདས།
 གང་དུ་འང་བ་དར་ཡི་གླིང་། མིང་ཡང་ངོས་པར་མ་ཐོས་སོ། 127

བསོད་ནམས་ཟོང་གི་བདག་གི་ནི། བཙོན་པའི་གྲོགས་མཆོག་གྱུར་པ་གང་།
 དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བོ་རྒྱབས་ཀྱིས། དུས་མིན་གདོས་པ་ཆག་པ་བཞིན། 128

ཐབས་ཉམས་ཐབས་ནི་འདི་ལ་ཡང་། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་འབད་ཚོལ་གྱིས།
 བདག་ནི་ངོས་པར་ནྟམ་མི་ལྟོག། གྲུབ་པའས་ཡང་ན་ཤི་བར་འགྱུར། 129

འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་སྐྱེས་པ། གཞིན་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྒྲིག་དག་ནི།
 ཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཅིག་ལ། སྐྱེ་འགྲོ་ནྟམས་སུ་མཆོད་པར་འོས། 130

पुनः प्रवहणारूढः स' समुत्तीर्य वारिधिम् ।
रत्नपर्वतपार्श्वेन विवेश विकटाटवीम् ॥ १२३ ॥

न वियोगैर्नचाद्वेगैर्नाभियोगैर्द्विषामपि ।
न रोगैः क्लेशभोगैर्व्वा ह्रीयते महतां मतिः ॥ १२४ ॥

स तत्राक्रान्तगगनं निरुद्धाशेषदिक्तम् ।
दुरारोहं ददर्शाग्रे मूर्त्तं विघ्नमिवाचलम् ॥ १२५ ॥

उपायहीनस्तं दृष्ट्वा गिरिं मूर्खमिवोद्धतम् ।
अधःपल्लवशय्यायां सुप्तः सोऽचिन्तयत् क्षणम् ॥ १२६ ॥

अहो वत कियान् कालः प्रयातः प्रस्थितस्य मे ।
वदरद्वीपनामापि न नाम श्रूयते क्वचित् ॥ १२७ ॥

व्यवसायसहायो मे योऽभूत्पुण्यपणैः परम् ।
भग्नस्रव इवाकाले सोऽपि कर्मोर्मिर्विस्रवैः ॥ १२८ ॥

नष्टोपायेऽप्युपायेऽस्मिन् व्यवसायान्महीयसः ।
न नाम विनिवर्त्तेऽहं सिद्धिर्निधनमस्तु वा ॥ १२९ ॥

तदेकं जन्मयावासु पूज्यं जन्म जगत्त्रये ।
यस्मिन् परोपकाराय जायते जीवितव्ययः ॥ १३० ॥

དེར་ནི་དེ་ལྟར་བསམ་འབྲུགས་དེ། སྒྲིང་སྟོབས་གྱི་མཚོར་ཤེས་གྱུར་ནས།

རི་ལ་གནས་པའི་གཞོན་སྤྱིན་ནི། སྤོན་པོ་ཞེས་པ་འོངས་ནས་སྤྱུས། 131

ཤར་དུ་དབལ་ཆད་ཕྱིན་གྱུར་ནས། ས་འཛིན་ཅེ་མོ་གསུམ་པ་ནི།

ས་ལ་བྱས་པའི་ཐོམ་སྐས་ལ། འཛོགས་ལ་དེ་ནས་འགྲོ་བར་གྱིས། 132

དེ་སྐད་གཞོན་སྤྱིན་གདམས་ངག་གིས། རི་ཆེན་དེ་ཡི་ནོམ་བགྱལ་བས།

ཅེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་ཡི། ཤེལ་གྱི་ས་འཛིན་མདུན་དུ་མཐོང་། 133

བྱ་ནོམས་གྱིས་ཀྱང་བགྲོད་དཀའ་བ། འཇམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་ཕྱུ་དེར།

དེ་ཡི་ཡིད་ལ་རི་བ་ནི། ཡུན་ཅིང་བྱ་བ་མེད་པར་གྱུར། 134

ཤིན་དུ་མཐོ་ཞིང་རྟེན་དང་བྲལ། རང་གི་རྟོག་བཞིན་གཡོ་མེད་པར།

དེ་ལ་ནོམ་དབྱུང་ཡུན་རིང་དེ། རི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 135

དེ་ནས་ཁློ་འོད་ཅེས་པ་ཡི། གཞོན་སྤྱིན་བྲག་གི་ཕྱག་གནས་པ།

སྒྲིང་སྟོབས་སྤྱན་ཚོགས་དེ་ལ་ནི། མངོན་སྲོགས་ལ་མཚན་ལྡན་པས་སྤྱུས། 136

འདི་ནས་ཤར་དུ་གྱིང་གྲགས་ཅོམ། མོང་བས་ཅན་དན་ནགས་ཆོལ་ནི།

ཁྱུང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱོད་འཁྲི་ཤིང་ལྷན། སྤོན་མེད་ནོམ་འཕྲུལ་མཐོང་བར་འགྱུར། 137

དེ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ། ཕྱག་ན་གདམས་པའི་སྤྱན་ཆེན་པོ།

ལྷས་ཅན་བསྐྱུང་ཕྱིར་རིན་ཆེན་ལ། རབ་དུ་བདུས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 138

इति चिन्ताकुलं तत्र तं ज्ञात्वा सत्यसागरम् ।

नीलो नाम समभ्येत्य यक्षः प्राहाचलाश्रयः ॥ १३१ ॥

पूर्व्वेण योजनं गत्वा चीणि शृङ्गाणि भूधृतः ।

वेचसोपाननिश्रेण्या समारुह्याथ^१ गम्यताम् ॥ १३२ ॥

इति यक्षोपदेशेन स विलङ्घ्य महाचलम् ।

ददर्शाग्रे समुत्तुङ्गशृङ्गं स्फटिकभूधरम् ॥ १३३ ॥

तस्मिन्नेकशिलाश्लक्ष्णे दुर्गमे पश्चिणामपि ।

मुहूर्त्तमभवत्तस्य निर्व्यापारो मनोरथः ॥ १३४ ॥

अभ्युन्नतं निरालम्बं स्वसङ्कल्पमिवाचलम् ।

स तं विचार्य सुचिरं चिन्त्यस्त इवाभवत् ॥ १३५ ॥

अथ चन्द्रप्रभो नाम यक्षः शैलगुहाश्रयः ।

अभ्येत्य सत्त्वसम्पन्नं तमभाषत विस्मितः ॥ १३६ ॥

क्रोशमाचमितो गत्वा पूर्व्वेणापूर्व्वविभ्रमम् ।

दृश्यते चन्दनवनं बालानिलचलस्तम् ॥ १३७ ॥

तत्रास्ते प्रसरा^२ नाम गुहालीना महौषधिः ।

लभ्यते देहरक्षायै समुत्तोत्य महाशिलाम् ॥ १३८ ॥

དེ་ཡི་འོད་གྱིས་སྒྲིབ་བྱས་པའི། སྐས་ཀྱི་ཤེལ་གྱི་རིམ་ནི།
འཕྲུལ་ཉིད་དུ་ནི་ཡང་དག་འཛུགས། འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་བྱས། 139

སྒྲན་ཆེན་དེ་ནི་དོན་བྱས་བཞིན། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར།
འདོད་པ་ཐོབ་བསྐྱོག་ལྟར་གཡོ། དེ་ཕྱིར་བྱ་ངན་བྱ་བ་མིན། 140

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་སྦྱིན་གྱིས། བསྒྲན་པས་དེ་ཡིས་ས་འཛིན་དག།
ཡང་དག་འཛུགས་པས་མདུན་དུ་ནི། གསེར་གྱི་ཁང་ལྷན་གྲོང་ཁྱིམ་མཐོང་། 141

ལྷན་པོ་བཅེགས་པས་གྱིས་པ་བཞིན། རབ་གསལ་ལོམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་བཞིན།
ངོ་མཚར་ཀུན་གྱིས་བྱས་པ་བཞིན། དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 142

གྲོང་ཁྱིམ་ལས་གྱི་མི་མེད་ཅིང་། གསེར་གྱི་སྒྲོ་གསེབ་ཆེན་པོ་ཡིས།
དེ་ཡི་སྒྲོ་ནི་བཅད་མཐོང་ནས། དེ་ནི་ནགས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས། 143

སྐབས་འདིར་ཉིན་མའི་མཐར་གྱུར་དེ། མཐའ་མེད་མཁའ་ཡི་ལས་བགྲོད་པས།
ཆ་ཟེར་ཅན་ནི་ཡོངས་ངལ་བཞིན། ལུབ་ཀྱི་རི་དང་ཉི་བར་སྦྲིབ། 144

འོད་སྤོང་ལུབ་པར་གྱུར་པའི་ཚོ། མངོན་པར་འགྲོ་བ་ལྷན་ཅན་ས།
གྱུ་སྐར་བདག་པོ་འདོད་གྱུར་ནས། དལ་བྱས་རབ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན། 145

དེ་ནས་རབ་གསལ་འཕྱོར་པ་ཡིས། ཕྱོགས་ཀུན་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་དུ་བྱོགས།
རི་མེད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བཞིན། བདུད་ཅིད་འོད་དེ་ཤར་བར་གྱུར། 146

तत्प्रभावकृतालोकं सोपानैः स्फटिकाचलम् ।
सहसैव समारुह्य गम्यतामीप्सिताप्तये ॥ १३६ ॥

तत्क्षणात् कृतकार्यैव' सा प्रयाति महौषधिः ।
न खेदस्तत्कृते कार्यस्तडिल्लोलाः प्रियाप्तयः ॥ १४० ॥

इति यक्षोपदिष्टेन विधानेन स भूधरम् ।
समुत्क्रम्य ददर्शाग्रे नगरं हेममन्दिरम् ॥ १४१ ॥

मेरुकूटैरिवाकीर्णं प्रकाशैरिव निर्मितम् ।
सर्वाश्चर्यैरिव कृतं तद् दृष्ट्वा विस्मितोऽभवत् ॥ १४२ ॥

महाहेमकपाटाभ्यां रुद्धद्वारं विलोक्य तत् ।
निर्जनं वारसञ्चारं वनान्ते निषसाद सः ॥ १४३ ॥

अत्रान्तरे दिनस्यान्ते व्योमानन्तपथाध्वगः ।
अवापास्ताचलोपान्तं परिश्रान्त इवांशुमान् ॥ १४४ ॥

अस्तङ्गते सहस्रांशौ रजनौरमणी शनैः ।
तारापतिमिवान्धेष्टुं प्रससाराभिसारिका ॥ १४५ ॥

अथ प्रकाशविभवैः सर्वाशापूरणोन्मुखः ।
बोधिसत्त्व इव स्वच्छः सुधादीधितिरुद्ययौ ॥ १४६ ॥

ཐུན་པའི་ཚོགས་ནི་མ་ལུས་པ། རབ་དུ་ཞི་བར་རྒྱས་ཤིང་གྱིས།
ཡིད་ནི་དངས་བྱེད་རྒྱ་བའི་འོད། སྙིང་སྟོབས་སྟོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛེས། 147

ཉིན་བུལ་ལས་སྦྱིས་སྟོགས་ནི་མས་ཀྱིས། ཐུན་པའི་སྐོངས་པ་རྒྱ་བས་སྟོགས།
གང་སྟེར་རིང་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བདག་ཉིད་ཆེ་ནི་མས་གཞན་པན་མཚོག། 148

རྒྱ་བའི་ཟེར་གྱིས་ཤིན་དུ་དགའ། སྐད་ཅིག་ལུས་ནི་ཁངས་གྱུར་ནས།
བྱ་བའི་གྱི་མཚོ་བོ་རྒྱ་བས་དག། འཁྲུག་པའི་གྱི་ནི་གཉིད་ཐོབ་གྱུར། 149

མཚན་མོ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཚོ། ཡོན་ཏན་ཡོན་གྱིས་གྱས་བཅས་པ།
མཐུ་ཆེན་ལུ་ཡི་མི་ལས་དུ། དེ་ལ་མཛོན་པར་སྟོགས་ནས་སྦྱས། 150

ཨེ་མ་ཀུ་ཡེ་སྙིང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཉིད་དམ་པའི་མཛོན་ཞེན་པ།
ལེགས་བྱས་ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་དུ་བ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་གྱི་ཆེན་བྱས། 151

ཉོན་མོངས་སྐྱུག་མ་རྒྱུད་ཅུ་འདིར། ཡིད་ནི་འབྱུང་བར་མི་འོས་སོ།
སྙིང་སྟོབས་དམན་པ་མེད་ནི་མས་ཀྱིས། རང་དབང་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་གྱུབ། 152

གསེར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གང་འདི་དང་། གསུམ་ནི་པ་རོལ་གཞན་དང་གཞན།
གོང་ནས་གོང་དུ་ནི་པ་རབ་བཟ། འདི་ན་རིན་ཅེན་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད། 153

ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནི་བདེངས་པ་ན། དེ་དག་ལས་ནི་མི་འམ་ཅི།
བཞི་དང་བཅུ་དང་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་རིས་པས་སྟེར་འབྱུང་འབྱུར། 154

स्फीता तमःसमूहस्य निःशेषप्रशमोचिता ।

मानसोत्सासिनी ज्योत्स्ना सत्त्ववृत्तिरिवावभौ ॥ १४७ ॥

तमोमोहं जहारेन्दुर्दिशां दिनवियोगजम् ।

परोपकारे हि परो दूरारोहो महात्मनाम् ॥ १४८ ॥

सुप्रियश्चन्द्रकिरणैः पूर्यमाणतनुः क्षणम् ।

निद्रां कार्यसमुद्रोर्मिभ्रममुद्रा^१मवाप्तवान् ॥ १४९ ॥

क्षपायां क्षीयमाणायां^२ गुणदाक्षिण्यसादरा ।

जगाद् देवता स्वप्ने महेशाख्या समेत्य तम् ॥ १५० ॥

अहोवत महासत्त्व सत्तत्त्वाभिनिवेशिना ।

परार्थे विपुलः क्लेशः कृतः सुकृतिना त्वया ॥ १५१ ॥

अल्पशेषे प्रयासेऽस्मिन् नोद्वेगं कर्तुमर्हसि ।

अपर्युषितसत्त्वानां स्वाधीनाः सर्वसिद्धयः ॥ १५२ ॥

इमं यदेतन्नगरं त्रीणि चान्यान्यतः^३ परम् ।

सन्ति रत्नपुराण्यत्र विचित्राण्युत्तरोत्तरम् ॥ १५३ ॥

तेभ्यो निर्यान्ति किन्नर्यश्चतस्रोऽष्टौ च षोडश ।

द्वाचिंशच्च^४ क्रमेणैव त्वया द्वारि विघटिते ॥ १५४ ॥

१ Orig. कार्यसमूहोर्मिभ्रममुद्राम् ।

२ क्षपायां क्षीयमानायाम् ।

३ Orig. त्रीणि चान्यतः ।

४ Orig. द्वाचिंश ।

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐུལ་བ་ཡིས། དེ་ཡི་བག་མེད་རིག་པར་བྱ།
 རིང་པོ་མེན་པར་འདོད་པ་དག། མཐོང་བར་གྱུར་ཏེ་གཞན་པ་ཅི། 155

ལྷ་མོས་གྲུས་བཅས་འདི་བརྗོད་ལ། དེ་ནས་རབ་སང་ཤིན་དུ་དགས།
 བོང་བྱེད་སྒོ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། ཡག་པ་ཡིས་ནི་ལན་གསུམ་བདུངས། 156

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་མོ་བཞི། གཡོ་བའི་མིག་ཅན་འཕྱོག་གྱུར་ཏེ།
 གཡོ་བའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ངོ་མཚར་ལྗོན་པའི་སྒྲིམ་བཞིན། 157

ཡིད་ནི་རིངས་པར་བྱེད་གྱུར་ཅིང་། འདྲན་བྱེད་དག་གི་བདུད་ཅི་འེ་ཆར།
 བཞིན་རས་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཉིན་མོར་རྩ་འོད་ལྷན་པར་བྱས། 158

དགའ་བས་མཐོང་དེས་ཤིན་དུ་དགའ། འདོད་པ་གྱུ་ཆེར་ཡང་དག་མཚོད།
 དེ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། མཇེའ་བས་མགོན་གཅེས་བཞིན་དུ་བྱས། 159

རྩ་བ་ཆུ་ཤེལ་སྒྲན་འཁོད་པ། དེ་ལ་དྲན་པ་འཚོ་བའི་སྒྲན།
 ལུས་དང་བཅས་པར་སྒྲིམ་པ་བཞིན། སྒྲན་ནི་བརྒྱང་བྱས་དེ་དག་གིས། 160

ཅེ་དགའ་དགོད་པའི་འོད་ཟེར་དག། ཡང་དག་གྱིས་པར་གྱུར་པ་ནི།
 མཇེའ་བའི་སྒྲན་སྒྲིམ་ག་ལུར་དག། སྒྲན་དུ་སྒྲིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ། 161

ཡོན་ཏན་དམ་པས་བགྱན་པའི་དབྱིབས། ཁྱོད་ཅན་འོང་བར་འོས་པ་ཡང་།
 གང་གིས་བྱིས་དུ་རང་ཉིད་འོངས། ཀྱི་མ་བདག་ཅག་བསོད་ནམས་ཅན། 162

जितेन्द्रियस्य भवतस्तत्प्रमादमवेदिनः ।

किमन्यदचिरेणैव वाञ्छिताप्तिर्भविष्यति ॥ १५५ ॥

इत्युक्तः सादरं देव्या प्रतिबुद्धोऽथ सुप्रियः ।

जघान नगरद्वारं चिः समभ्येत्य^१ पाणिना ॥ १५६ ॥

ततश्चतस्रः किन्नर्यो^१ निर्ययुस्तरलेक्षणाः ।

आश्चर्यतरुमञ्जर्यं इव लीलानिलाकुलाः ॥ १५७ ॥

मानसोक्तासकारिण्यो नयनामृतदृष्टयः ।

वदनेन्दुसमुद्योतैर्दिवापि कृतचन्द्रिकाः ॥ १५८ ॥

ताः सम्पूज्य स्मरोदारं सुप्रियं प्रियदर्शनाः ।

तस्याभिलाषप्रणयैरातिथ्यमिव चक्रिरे ॥ १५९ ॥

चन्द्रकान्तसमासीनं कृतासनपरिग्रहाः ।

जीवनौषधयो जाताः स्मरस्येव सविग्रहाः ॥ १६० ॥

तास्तमूचुः समुन्मीलद्विलासहसितत्विषः ।

ददत्य इव कर्पूरं प्रेमोपायनतां पुरः ॥ १६१ ॥

अहो धन्या वयं यासां सद्गुणालङ्कृताकृतिः ।

स्वयमेवाभिगम्योऽपि भवानद्यागतो गृहम् ॥ १६२ ॥

བདུད་ཅི་ལ་ནི་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་། ཅན་དན་ལ་ནི་སྤྲུལ་མི་སྤོང་།

ལྷ་བ་ལ་ནི་སྤྲུལ་གྱི་དམན། དམ་པ་ནི་མས་ལ་སྤྲུལ་མི་འདོད།

163

གང་ཡང་བུད་མེད་རང་ཉིད་ནི། སྤྲོང་བ་སྐྱེ་བ་ཟུང་ཉམས་པའི་གྱུ།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་མཐོང་བ། ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཅོར་བྱས་ཕྱིར་སྤྲུ།

164

མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲོང་བྱིར་འདི། བདག་ཅག་དང་བཅས་མཛའ་བས་སྤྱོར།

ལེགས་པར་བཞེད་ལྷན་རིན་ཅན་ཁང་། དག་བཞུད་ཀྱི་རང་དབང་ཉིད།

165

དེ་སྐད་དེ་དག་ནི་མས་ཀྱི་ཚོག། མཛའ་བར་འོས་ཐོས་ཤིན་ཏུ་དགས།

སོ་ཡི་ལྷ་འོད་སྤྲིང་སྤྲོབས་ལྟར། རབ་ཏུ་དཀར་བ་སྤྲོའི་སྤྲུ།

166

ཕེབས་པར་སྤྲུ་བའི་བདུད་ཅི་འདི། སྤྲུ་ཡི་གསུ་མང་གནས་ས་ཡིན།

ཁྱོད་ནི་མས་བདག་གིས་གསུ་བྱས་པ། བདག་གི་ཡང་ནི་གསུ་པའི་གནས།

167

འདི་མཐོང་ཉིད་ནི་བསྐྲགས་པར་འོས། དེ་ཡང་ཇེས་སྤྲུ་འཛིན་པ་འདི།

སྤྲུ་ཉིག་འཁྲི་ཤིང་གཏུང་སེལ་ལ། ཅན་དན་གྱིས་ཀྱང་བྱུགས་སམ་ཅི།

168

ནི་མ་པ་འདི་ལྟའི་དྲི་མེད་དག། ལྷ་བའི་འོད་བཞིན་གཏུང་པ་དང་།

ནི་མ་པ་འཇིག་རྟེན་སྤྲོད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་རིགས་ཤིང་མཛོས་པ་ཡིན།

169

རིགས་ཤིང་མཛོས་པའི་སྤྲོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་ཁིང་དྲི་མེད་ཡིད།

མཉམས་གཤིན་པ་དང་འཇིག་པའི་ཚོག། སྤྲུ་ཡི་གསུ་པའི་སམ་ཡིན།

170

विद्वेषः कस्य पीयूषे चन्दने कस्य चारुचिः ।

इन्दौ मन्दादरः को वा साधुः कस्य न सम्मतः ॥ १६३ ॥

स्त्रीणां यद्यपि सौभाग्यभङ्गाय प्रणयः स्वयम् ।

क्रमस्त्वद्दर्शनेनैव तथापि मुखरीकृताः ॥ १६४ ॥

इदञ्च किन्नरपुरं वयञ्च प्रणयापिताः ।

रत्नञ्च सौभाग्यणिकं साधो स्वाधीनमेव ते ॥ १६५ ॥

इति तासां वचः श्रुत्वा सुप्रियः प्रणयोचितम् ।

उवाच सत्त्वधवलां दिशन् दशनचन्द्रिकाम् ॥ १६६ ॥

बहुमानास्पदं कस्य नेदं सम्भाषणामृतम् ।

आत्मनोऽप्यादरस्थानं भवतीभिः कृतादरः ॥ १६७ ॥

स्वास्थ्यं दर्शनमेवेदं तच्चाप्ययमनुग्रहः ।

मुक्तालतास्तापहराः किं पुनश्चन्दनोक्षिताः ॥ १६८ ॥

एवंविधानां स्वच्छानामैन्दवीनामिवामूषाम् ।

आकृतीनां समुचिता रुचिरा लोकवृत्तयः ॥ १६९ ॥

औचित्यचारुचरितं प्रसादविशदं मनः ।

वात्सल्यपेशला वाणी न कस्यादरभूमयः ॥ १७० ॥

མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་འོས་གྱུར་པའི། ཀུན་སྦྱོར་འདི་ནི་བདག་གིས་སྒྲུངས།
བྱད་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྒྲུང། བྱིད་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྦྱིན་མི་འོས། 171

གཞོན་ཏུ་མ་དངོས་ལས་འདས་པས། བྱིད་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་།
བྱམས་ཤིང་གསུམ་པས་མ་དང་ནི། ཐེབས་པས་བདག་གི་སྤིང་མོ་ཡིན། 172

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་དུག། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་མ་དང་ནི།
གཞན་འཆོ་བདག་ཉིད་འཆོ་བ་ཉིད། དེ་དག་ཕྱོགས་ནི་གཞོད་པ་མེད། 173

སྤྲ་མ་ཚུན་དང་ཆོག་ཚུབ་དང་། ཀྱལ་པ་སྤྱོད་པ་སྤངས་པའི་ཆོག།*
གང་གི་ཁ་ན་དྲིལ་པ་ཉིད། དེ་དག་ཕྱོགས་ནི་མས་ཀུན་ཏུ་ཤིས། 174

གང་ཞིག་བཞིན་སེམས་བྱལ་བའི་སེམས། གཞོད་སེམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས།
འོག་པར་ལྷ་བས་དམན་གྱུར་པ། དེ་དག་འགྲོས་པའི་ལྷ་ལ་བཞེན། 175

མི་དག་བཅུ་ཡི་ལྷན་དག་ལས། དེས་པར་འོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན།
དེ་དག་དག་པའི་སྤྲི་ནི་མས་ཀྱིས། བཀག་པ་མེད་པའི་མཐོ་རིས་ལས། 176

ནོར་གྱིས་མཐོ་བ་ནི་མས་ཀྱི་ནོར་ནི་སྤྱོད་གྲོས་ཉིད།
དབང་པོ་ནི་མས་ཀྱི་ལྷ་ནི་མས་ཀྱི་མིག་ནི་རིག་པ་ཉིད།
སྦྱིས་བྱ་མཆོག་གྱུར་ནི་མས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བཅེ་བ་ཉིད།
ཡིད་ནི་གཙང་བ་ནི་མས་ཀྱི་འཇུག་འོགས་བདག་ཉིད་དོ། 177

यद्दीतोऽस्माभिराचारः पूजापरिकरोचितः ।

आत्मार्षणं कुलान्तं वः^१ परायत्ता हि योषितः ॥ १७१ ॥

कन्याभावादपक्रान्ता यूयं परपरिग्रहाः ।

विश्रम्भेण भगिन्यो मे जनन्यः स्नेहगौरवात् ॥ १७२ ॥

परवित्तं विषं येषां जनन्यश्चान्ययोषितः ।

परहिंसात्महिंसैव पश्चास्तेषां निरत्ययाः ॥ १७३ ॥

पैशुन्यासत्यपारुष्यभिन्नवादोज्झितं वचः ।

सदैव वदने येषां तेषां सर्वाशिषा दिशः ॥ १७४ ॥

अभिध्यारहितं चेतः व्यापारपरिवर्जितम् ।

मिथ्यादृष्टिविहीनञ्च येषान्ते सत्यं श्रिताः ॥ १७५ ॥

दशाकुशलमार्गेभ्यो निर्गतानां निसर्गतः ।

एते कुशलवर्गस्य मार्गाः स्वर्गे निरर्गलाः ॥ १७६ ॥

धीरेव धन्यं धनमुन्नतानां

विद्यैव चक्षुर्विजितेन्द्रियाणाम् ।

दयैव पुण्यं पुरुषोत्तमानां^२

आत्मैव तीर्थं शुचिमानसानाम् ॥ १७७ ॥

སྒྲིམ་བྱ་ནིམས་ཀྱི་ནིམ་པ་དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དག།
 ལམས་གནས་འདི་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར།
 རིན་ཅན་མུ་དྲིལ་དམ་པའི་ཚོགས་ལས་ཤིན་དུ་ལྷ་ག།
 རྩལ་ཁྲིམས་དག་ནི་དམ་པ་ནིམས་ཀྱི་གྱུན་དུ་བརྒྱུད།

178

སེམས་ཅན་དོན་གཉེར་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དེ་ཡིས་ནི།
 ཡོན་ཏན་རྗེས་མཐུན་དེ་སྐད་བརྒྱུད་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
 ཚོམས་པར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་དཔོན་དོན་བཞིན་མཁའ་ལས་ནི།
 རྩ་བ་འཛིག་ནིན་སེམས་ལ་སྤོང་ཞིང་དེ་ཡིས་སྒྲིམ།

179

ནོར་བུ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་རིན་ཐང་མེད།
 དག་བ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་པའི་འོད་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
 གང་ཞིག་མགོ་དང་ནོ་བ་སྤྱིང་ཁ་ཉིད་ལ་ཡང་།
 དྲིལ་པར་དམ་པ་ནིམས་ཀྱི་གྱུན་དུ་ཁྱོད་ཉིད་བགྱིད།

180

བདག་ཉིད་དང་མཉམ་གྲགས་པའི་མཐུ་ལྷན་རིན་ཐང་ཆེ།
 ནོར་བུ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རབ་དུ་བརྒྱུད་པར་མཛོད།
 གང་ཞིག་གྱུལ་མཚན་ལ་བཞག་དཔག་ཚད་སྤོང་ཐུག་དུ།
 སྤོང་བ་ནིམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཆར་དུ་བབ་པར་འགྱུར།

181

एवंविधोऽयं गुणसन्निवेशः
 शीलेन वैमल्यमुपैति पुंसाम् ।
 सद्रत्नमुक्तानिकरातिरिक्तं
 शीलं सतामाभरणं वदन्ति ॥ १७८ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य गुणानुरूपं
 सत्त्वार्थिना तेन^१ जितेन्द्रियेण ।
 तुष्टास्तमूचुर्भुवि चन्द्रलोकं
 ताः कौतुकायैव मुखैः सृजन्त्यः ॥ १७९ ॥

मणेरिवानर्घगुणोज्ज्वलस्य
 दृष्टैव साधोरुचिता रुचिस्ते^२ ।
 ययैव मौलौ हृदये श्रुतौ च
 सद्भिः सदैवाभरणीकृतोऽसि ॥ १८० ॥

मणिर्महार्हः प्रथितप्रभावः
 प्रगृह्यतामात्मसमस्त्वयायम् ।
 ध्वजार्पितो वर्षति योजनानां
 सहस्रमेवार्थिसमाहितं यः ॥ १८१ ॥

དེ་སྐད་བཟོད་པས་རིན་ཅན་རབ་མཚོག་གཞིན་ཏུ་མས།
 རབ་དུ་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བྱིན།
 དེས་ཀྱང་དེ་ནི་མཛེའ་བའི་ཉི་བར་སྦྱོད་པས་སྦངས།
 དངུལ་ལས་བྱས་པའི་གོང་ཁྱིམ་དག་ནི་གཉིས་པར་བྱིན།

182

དེར་ནི་གྲུས་པས་དེ་ཡིས་ཉིས་འགྱུར་དག་གི་ནི།
 མི་འམ་ཅེ་མོ་ནི་མས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚོད་པ་བྱས།
 རིམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་དག་སྦྱོ་བྱེས་ཀྱིས།
 དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྷན་ནོར་བུ་ཐོབ་པར་གྱུར།

183

དེ་ནས་གསུམ་པའི་གོང་ཁྱིམ་བེད་རྒྱུ་རང་བཞིན།
 མཛེས་པའི་མིག་ཅན་བཅུ་དྲུག་དེ་དག་དེ་ཡིས་མཐོང་།
 དེ་དག་ནི་མས་ལ་དེ་བཞིན་རིམ་བཞིན་བསྐྱོད་ནས་ནི།
 དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྷན་རིམ་གྱོད་མ་པ་ཐོབ།*

184

དེ་ནས་མདུན་དུ་རིན་ཅན་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་གྱི།
 གོང་ཁྱིམ་གོང་ཁྱིམ་ཀྱང་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ་ལྷན་པ།
 བཞི་པར་བྱིན་དེ་མི་འམ་ཅེ་ནི་མཛེས་མ་དེའི།
 གཉིས་འགྱུར་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པས་དེ་དོན་གཉིས།

185

* མོ་ལོ་ཁ་མཚམ་གྱི་སྐད་དོད་སྐད་ཐྱོར་གྱི་དཔང་རིམ་ཡོད་པ་འདི། རྒྱ་ཆོར་བཅ་དེས་
 འ་པས་པ་པ་མཆས་པ་ནི་མས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཞུ།

उक्तेति रत्नप्रवरं तरुण्य-
स्तस्मै ददुर्मूर्त्तमिव प्रसादम् ।
आदाय तच्च प्रणयोपचारं
सोऽपि द्वितीयं पुरमाप रौप्यम् ॥ १८२ ॥

तत्रादरात्तद्विगुणाभिरेव
स पूजितः किन्नरकामिनीभिः ।
क्रमेण तेनैव विशुद्धबुद्धिः
लेभे मणिं तद्विगुणप्रभावम् ॥ १८३ ॥

*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*

प्राप्तश्च तं रत्नमयं चतुर्थं
पुरं ततः सर्व्वपुराधिकश्रि ।
सोऽभ्यर्थितस्तद्विगुणाभिरग्रे
गुणाधिकः किन्नरसुन्दरीभिः ॥ १८५ ॥

* This Sloka was lost. An attempt was made to reproduce it from its Tibetan version by a *Bande* of Sahor.

ལེགས་གདམས་དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམ་ཚེས་ཀྱི།
 གདམ་དག་ཞེས་ལ་བྱང་བས་ཚེས་གྱུར་དེ་དག་ནི།
 རབ་གྱིས་ཡུལ་སྤྲོད་པའི་སྤོང་བ་ལྟར་རིང་བའི།
 རྒྱར་མིག་གིས་འཕངས་འདོད་དང་ལྷན་པས་དེ་ལ་སྦྱས།

186

རིན་ཅན་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ་བ་ད་ར་ཞེས་པ།
 རིང་གི་མིང་པོ་མི་འས་ཅི་ཡི་གྱུལ་རིགས་ཡོད།
 རྩོམ་འབྲུལ་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་མིང་གི་མཚན་གྱུར་པ།
 རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྤྱིང་འདི་དེ་ཡི་བཞུགས་གནས་ཡིན།

187

འདོད་ཟེར་ཚལས་ནི་གསལ་ལྷན་རིན་ཅན་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་བརྟེན་ནོམས་ཀྱིས།
 གསོ་སྦྱང་ཞེས་བྱའི་བདུལ་ཞུགས་ངེས་པའི་ཚལས་གྱུལ་མཚན་ལ་བཀོད་ན།
 རྩོམ་འབྲུལ་དུ་མཐའ་དག་འགྲོ་ཚལས་མངོན་འདོད་དོན་ནོམས་ཆར་ཉིད་འབབས།
 གཞན་དོན་བཏོན་པར་གྱུར་པས་ཁྱབ་པར་བབྱིད་སྤྲད་དེ་ནི་བརྒྱུང་བར་མཛོད།

188

དེ་ལྟར་མཛོས་མ་ནོམས་ཀྱིས་འཆི་མེད་ཤིང་འབྲས་ལེགས་བདུས་གུས་
 བཅས་ཤིང་།

རྒྱག་པར་མཛོད་སྤྲུལ་ལྷན་པས་སྐལ་བཟང་ལོར་བྱ་བྱིན་པ་རྒྱངས་བྱས་ནས།
 མགྲོགས་འགྲོ་རབ་དག་འཕྲིན་ཤུགས་ཞེས་བྱ་རྒྱུང་ལས་གྱུལ་བ་ལ་ཞེན་ཏེ།
 དེ་ཡི་ལས་གྱི་གདམས་ངག་ཐོབ་པས་དེ་ཡང་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ལོང་།

189

तथैव सङ्घर्षकथाप्रसङ्गै-
 स्तास्तोषितास्तेन सुसंयतेन ।
 उत्फुल्लनीलोत्पलदामदीर्घ-
 कटाक्षविश्लिप्तकरास्तमूचुः ॥ १८६ ॥

भ्रातास्ति नः किन्नरराजवंश-
 रत्नाकरेन्दुर्वदराभिधानः ।
 तस्यास्पदं द्वीपमिदं महार्हं
 स्वनामचिह्नं प्रथितं समृद्ध्या^१ ॥ १८७ ॥

रत्नञ्चेदं नियमविधिना पोषधाख्यव्रतेन
 न्यस्तं भास्वत्किरणनिकरं पुण्यभाजां ध्वजाग्रे ।
 जम्बुद्वीपे किल जनगणाभीक्षितार्थान् प्रयत्नात्
 वर्षत्येव स्थिरपरहितव्याप्तये गृह्यतां तत् ॥ १८८ ॥

इत्युत्पाद्यामरतरुफलं सादरं सुन्दरीभिः
 प्रेमोद्दामप्रणयसुभगं दत्तमासाद्य रत्नम् ।
 वालाहाख्यं विजितपवनन्तं प्रक्षुप्तं तुरङ्गं
 सोऽप्यारुह्य स्वनगरमगाल्लब्धमार्गोपदेशः ॥ १८९ ॥

དུས་ཚོད་དེར་ནི་དྲི་མེད་གྲངས་ལྡན་ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན།
 ཡངས་པའི་དགོ་བས་མཐོ་ངེས་ལས་དུ་རབ་བཤགས་བྱ་རན་སི་རུ།
 དཔལ་ལྡན་འཛིག་རྟེན་བསྐྱབ་སློ་ནོས་བསྐྱུན་སློང་བ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཕྱིར།
 ཤིན་དུ་དགའ་ནི་གོང་ཁྱིམ་གཙུག་པོ་མེས་ཆེས་གྱི་གྱུལ་སྤྱོད་ལ་དབང་བསྐྱར། 190

དེ་ནས་མགོ་བྱ་ཁྱོ་ཆོ་གའི་ངེས་པ་ཡིས།
 གསེ་སློང་དགའ་ཉར་གནས་བཙུ་ལ།
 རིན་པོ་ཆེ་དེ་གྱུལ་མཚན་ཅེར་བདགས་ནས།
 ལྷ་ཚོགས་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱས། 191

གཞན་ལ་ཕན་པས་འབྲས་བྱ་ལྡན་པར་གཤེགས་བཤོད་བྱས་ཤིང་ལོ་བཟུང་ནི།
 གྱུལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལ་གནས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དགའ་ཁེངས་བྱས་མི་བདག་གི།
 གནས་ལ་སྤྲས་བཞག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཤེས།
 གང་ཡང་འདི་ནི་ཚངས་པའི་དངོས་པོ་དམ་པ་དག་དུ་གཤེགས་པར་བྱུང། 192

རིན་ཅན་གླིང་དུ་མངོན་བཤོད་པ། ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བ་དེར།
 གང་སྤྱོད་བདག་གིས་ཁེངས་བྱས་པ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཀྱུན་འདི་དག་གོ། 193

དེ་སྐད་སྟོན་པ་གཙུག་པོ་ཡིས། རང་གི་སློང་ཚུལ་མཐའ་ཡི་གཏམ།
 སྤྱོད་དང་བཙུན་འགྲུས་མན་ངག་གིས། དགོ་སློང་ནོམས་ལ་རྗེས་བསྐྱུན་བསྐྱབས། 194

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བད་རའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བའི་ཡལ་འདབ་
 རྟེ་རྒྱལ་པའོ།།

तस्मिन् काले विपुलकुशलैः स्वर्गमार्गं प्रयाते
 वाराणस्यां विशदयशसि श्मापतौ ब्रह्मदत्ते ।
 श्रीमान् सर्व्वप्रणयिफलदः सुप्रियः पौरमुख्यै-
 र्लोकत्राणे विनिहितमतिर्धर्मराज्येऽभिषिक्तः ॥ १६० ॥

ततः शिरःस्नानविधिक्रमेण
 तत्पञ्चदश्यां ध्वजमूर्द्ध्नि रत्नम् ।
 स पोषधैः पोषित एव धृत्वा
 चकार विश्वं परिपूर्णकामम् ॥ १६१ ॥

कृत्वा यात्रां परहितफलां वत्सराणां शतेन
 स्थित्वा राज्ये महति निखिलं पूरयित्वा च लोकम् ।
 पुत्रं धृत्वा नरपतिपदे प्राप्य सर्व्वोपशान्तिं
 तत्त्वज्ञोऽसौ किमपि परमं ब्रह्मभावं जगाम ॥ १६२ ॥

स्युरेते दस्यवः सर्व्वे पूर्वं ये पूरिता मया ।
 रत्नद्वीपाभिगमने तस्मिन् सुप्रियजन्मनि ॥ १६३ ॥

इति शास्ता स्ववृत्तान्तकथया विदधे विभुः ।
 दानवीर्य्योपदेशेन भिक्षूणामनुशासनम् ॥ १६४ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 वदरद्वीपयात्रावदानं नाम षष्ठः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་བདན་པ།

༡༣༣ །དགའ་པའི་སྒྲོན་ལམ་དགའ་པའི་གཟི་བཞིན་དང་།
 དཔེན་པ་དྲི་མེད་སྒྲུང་པའི་རྟོགས་ཕྱེད་ལམ།
 གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ་ཙམ་ཉིད་ན།
 མྱིན་པའི་སྒྲོངས་འཕྲོག་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པར་འོས།

བྱོང་ཁྱིའ་མེད་ལྷ་ཞེས་པར་ནི། བྱ་བྱོན་པོ་ལྷ་གསལ་ཚལ་གནས།
 རྒྱུ་ཆོལ་ཁོར་ནི་མྱོང་སྤྲུག་ལ། བཅོམ་ལྷན་པད་སྤྱིས་ཚོས་བརྟན་པར་དྲ།

མི་དམན་ཀུན་དགའ་ཚོགས་ཀྱི་བཅུད། ཅན་དན་ལྟར་བསིལ་དེ་ཡིན།
གསུང་གི་བདད་ཅི་གསན་པ་ཡི། སྒྲིམས་པས་བསེད་ནམས་ལྟར་པས་འགྲུས། ༥

ཆོས་ནི་ཉན་པའི་ཆོག་ས་པ་དེར། གྲུལ་པོ་ཟས་ནི་གཙང་མ་ཡིས།
བསེད་ནམས་ཉེ་པར་བརྟན་པའི་རྩས། གྲི་མ་དང་བྲུལ་དགའ་བ་ཐོབ།

དེ་ནས་གྱུ་ལ་རིག་ས་ལས་སྐྱེས་པ། རྒྱ་ཁྱིམ་ཆེན་དག་གིས་དེར།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་དག་ཐོས་ཀྱང་ནས། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་དེ་སྐྱེས།

सप्तमः पल्लवः ।

मुक्तालतावदानम् ।

कुशलप्रणिधानशुद्धधाम्नां
विमलालोकविवेकबोधकानाम् ।
परिकीर्तनमात्रमेव येषां
भवमोहापहर्तारस्त एव धन्याः ॥ १ ॥

पुरा पर्षत्सहस्राणां न्यग्रोधोपवनस्थितिः ।
कपिलाख्ये पुरे चक्रे भगवान् धर्मदेशनाम् ॥ २ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहस्यान्दि चन्दनशीतलम् ।
तस्य वागमृतं धन्याः कृताञ्जलिपुटाः^१ पपुः ॥ ३ ॥

राजा शुद्धोदनस्तत्र धर्मश्रवणसङ्गमे ।
पुण्योपदेशसलिलैर्लोभे^२ वैमल्यनिवृत्तिम्^३ ॥ ४ ॥

अथ तत्र महानामा शाक्यराजकुलोद्भवः ।
धर्मोपदेशमाकर्ण्य प्राप्तः स्वगृहमब्रवीत् ॥ ५ ॥

१ Orig. श्रुताञ्जलिपुटैः । २ Orig. लोभे । ३ Orig. वैमल्यम् ।

ཀྱི་མ་སངས་གྱིས་འབྱུང་བ་འདི། བདག་ཅག་གི་ནི་དོན་ཆེན་ལ།
བཅོམ་ལྷན་སངས་གྱིས་ཆོས་དང་ནི། དག་འདུན་གྱུ་བ་དང་བྱང་འདའི་སྤང། 6

དེ་ཡི་ཆོག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས། ཁྱིམ་ཐབ་རྒྱ་འོད་གདམས་འག་གི།
ཁྱད་པར་ཐོས་པས་དགའ་བ་དང་། དོན་དུ་གཉིར་ལས་དེ་ལ་སྦྱས། 7

སྦྱིས་བྱ་བསོད་ནམས་སྐལ་ལྷན་ནིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེས་བརྒྱུད་འོས།
བདག་ཅག་བྱང་མེད་སྤང་འོས་ནིས། དེ་ཡི་མན་འག་འོས་མ་ཡིན། 8

དེ་སྐད་ཁྱིམ་ཐབ་ཆོག་ཐོས་ནས། དེས་སྦྱས་བརྒྱུད་མོ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
འགྲོ་བའི་སྦྱིང་ཆེ་ཡིས། གཞིགས་པ་དག་ལ་དབྱེ་བ་མེད། 9

ཀུན་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྦྱོམས། རྒྱ་འཛིན་དག་གི་ཆར་བ་སྦྱོམས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཞིགས་པ་སྦྱོམས། 10

སྦྱི་གྱའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཡིས། ཆོག་གིས་ཕྱི་འོད་ཀྱི་སྐབས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ནི། ཀྱིལ་པོ་ཟས་གཙང་བྱེད་པ་ཉིད། 11

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཆོག་སྟན་གྱིས། རྒྱ་འཛིན་པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ནགས། གཙང་མ་དར་ནི་དེ་སོང་གྱུར། 12

དར་ནི་སྦྱིང་ཆེའི་དབག་བསམ་ཤིང་། སྦྱིང་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ།
རབ་དུ་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་ཡིས། ཡང་དག་བྲན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང། 13

अहो नु भगवान् बुद्धो धर्मः सङ्ख्यश्च सिद्धये ।
बुद्धोत्पादोऽयमस्माकं निर्व्विणाय महाफलः ॥ ६ ॥

उपदेशविशेषात्तनिर्दृतेस्तस्य तद्वचः ।
श्रुत्वा शशिप्रभा पत्नी^१ प्रणयात्तमभाषत ॥ ७ ॥

अनुग्राह्या भगवतः पुरुषाः पुण्यभागिनः ।
निन्द्यास्तदुपदेशानामनर्हा योषितो वयम् ॥ ८ ॥

इति जायावचः श्रुत्वा स जगाद् जगद्गुरोः ।
भद्रे भगवतो नास्ति भेदः कारुण्यदर्शने^२ ॥ ९ ॥

समा सर्व्वच भा भानोः समा दृष्टिः^३ पयोमुचः ।
समा भगवतो दृष्टिः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः ॥ १० ॥

महाप्रजापतेर्वाक्यादपराल्लक्षणं तपः ।
शुद्धोदनः करोत्येव राजा भगवतोऽन्तिके ॥ ११ ॥

इति पत्युः प्रियगिरा वृता शाक्याङ्गनागणैः ।
याचने^४ तद्भगवतः सा पुण्योपवनं ययौ ॥ १२ ॥

सा सत्त्वकुसुमं तत्र तं ददर्श महाफलम् ।
प्रशमामृतसंसिक्तं करुणाकल्पपादपम् ॥ १३ ॥

१ Orig. यत्नी ।

२ Orig. भेदवारुण्यदर्शने ।

३ Orig. दृष्टिः ।

४ Orig. याचन ।

སྒྲུང་གི་དྲུག་པའི་འབྲི་གིང་བཞིན། དེ་ཡིས་རིང་ནས་དེར་བྱུག་འཚལ།
ནི་གྲིན་གཡོ་བའི་ཟེལ་གྱིས་ནི། མྱོངས་པ་ཡོངས་སྤྱུ་གཏོང་བ་བཞིན། 14

གསེར་འོད་རིན་ཅེན་གྲིན་ཞམས་ཀྱིས། བགྲིན་པ་དག་ནི་མཐོང་གྱུར་ནས།
དག་སྒྲོང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པས། ཤིན་དུ་པན་བཙོན་དེ་ལ་སྦྱས། 15

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ལྷགས་འདི། དྲིགས་པས་གྲུགས་གིང་རབ་ཞེས་སྒྲོང་།
ཐུབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྤྱུ་ནི། མི་རིགས་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་གནས། 16

ཡོན་ཏན་གྱིས་གདམས་ཆགས་པ་ཡི། སྤྱི་ཅོར་གྲིན་ཞམས་ཀྱི་མ་འདིར།
བདག་ཅག་བརྒྱུང་བར་མི་འོས་ཞེས། ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་འདོམ་པ་བཞིན། 17

དེ་ཡི་འདི་བཟོད་གཟུགས་བཟང་དེའི། སྒྲུངས་པའི་གདོང་ནི་དམན་པ་ཡིས།
གྲིན་ཞམས་ཐམས་ཅད་དཀྲོལ་ནས་ནི། རང་གི་བྲིས་དུ་བསྐྱར་བར་གྱུར། 18

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོད་པ་ལ། དག་བ་སྒྲོན་མཛོད་བཙོས་ལྷན་འདས།
དངོས་བོ་མི་དྲིལ་པ་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་སྒྲོན་པའི་ཚོམ་པ་མཛོད། 19

གང་གི་དྲིལ་དུ་མི་དྲིལ་ཉིད། དྲིལ་པ་ཉིད་བཞིན་འགྲོ་བར་ནི།
སྒོག་ཆགས་མྱོངས་པས་འཛིན་བྱེད་པ། འདི་ནི་མྱོངས་པའི་མཐུ་ཆེན་ནོ། 20

བདེན་པར་ཡིད་ཆེས་མྱོངས་པ་ཡིས། འཛིག་དེན་མི་བདེན་པ་ལ་དགའ།
དངོས་བོ་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་ནི། ཉམས་སྤྱོད་གནས་པ་རིག་པ་མེད། 21

लतेव पवनानम्रा तं दूरात् प्रणनाम^१ सा ।
लोभेनेव परित्यक्ता च्युतकर्णोत्पलच्छलात् ॥ १४ ॥

विलोक्य काञ्चनरुचिं रत्नभूषणभूषिताम् ।
आनन्दनामा भिक्षुस्तामुवाच प्रहितोद्यतः ॥ १५ ॥

वेशः प्रशमश्चन्योऽयं मातमुनितपोवने ।
दर्पोत्सक्तो न युक्तस्ते विरक्तानामिदं पदम् ॥ १६ ॥

गुणसंयमसिक्तानि मुखराभरणान्यहो ।
नेहास्मत्ग्रहणं युक्तमितीवोपदिशन्ति ते ॥ १७ ॥

इत्युक्ता तेन सा तन्वी वैलज्यविनतानना ।
उन्मुच्याभरणं सर्व्वं प्राहिणोन्निजमन्दिरम् ॥ १८ ॥

उपविष्टेषु सर्व्वेषु निर्दिष्टकुशलस्ततः ।
अनित्यतैवं भगवानुपदेशं प्रचक्रमे ॥ १९ ॥

महामोहप्रभावोऽयं येन नित्यमनित्यताम् ।
नित्यतामिव मन्यन्ते मूढा जगति जन्तवः ॥ २० ॥

असत्ये रमते लोकः सत्यप्रत्ययमोहितः ।
न वेत्ति सर्व्वभावानामभावानुभवां स्थितिम् ॥ २१ ॥

སྒྲིབ་ཐོས་པའི་ལམ་དུ་ཡང་དག་ཆགས་ལྡན་ཁ་ཅིག་སྒྲིལ་པས་བསྟན་བཅོས་
དག་དང་ནི།

གཞན་ནི་རིག་བྱེད་ལམ་དང་རྟོག་གི་ཚེད་པས་གཞན་དེ་ཁ་ཅིག་གྱུར་ནི་ཡོངས་
འཛིན་དང་།

གཞན་དག་ནི་མ་མང་སྒྲིབ་ཅུལ་མཁས་དང་ལྡན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཛིག་པར་སྐད་ཅིག་
གནས།

དེ་ལ་ཡང་ནི་མི་འཛིགས་པ་བཞིན་རྣམས་ཅེད་དག་གིས་མོངས་ནི་མས་དགའ་བ་
རབ་དུ་འཛིན།

22

མི་བཟད་ཡུལ་གྱི་གཞོན་པའི་ལུས་ནི་ཉོན་མོངས་བྱང་པོ་དག་གི་གནས།

རབ་མོངས་ལས་བྱུང་སྤིད་པ་རབ་ཚུབ་བྱ་ངས་ཐང་གི་ནི་མ་པར་གསལ།

མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྤིད་པའི་ནད་འདི་ཇི་ལྟར་ནི་མ་པར་ཐོག་འགྱུར་བ།

དེ་ལྟར་བྱ་དང་བྱ་མིན་པའི་ས་ལ་ནི་མ་པར་དཔྱོད་ལྡན་པས་དབྱུང།

23

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་འདི་ལ་སོགས། འདྲུ་བྱེད་མི་དྲིལ་ཡང་དག་ལྡན།

ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་དགེ་བ་ནི། རིགས་བར་གསུང་བར་བཙོན་པ་ཆོ།

24

དེར་ནི་ཤྲུའི་བྱ་མོ་གཅིག་། བྱ་མོ་གཞིན་ནུམ་ཡི་མཚམས།

བཟོད་དགའི་ལང་ཆོལ་གནས་པ། གཞུགས་དང་སྐལ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས། 25

ནུམ་འི་ངོས་སྒྲུ་སྒྲུ་དྲིལ་གི། དེ་ཤལ་དགའ་མའི་བདག་པོ་ཡི།

གྲགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསལ་འདྲུལ། ཟུར་མིག་གཡོ་བས་ཡང་ཡང་བལྟས། 26

केचित् व्याकरणैः परे श्रुतिपथैस्तर्कप्रवादैः परे
केचित्तन्त्रपरिग्रहैर्बहुविधैरन्यैः कलाकौशलैः ।
संसक्ताः पुनरुक्तजन्मशरणौ याताः सदैव क्षयं
तत्राप्यक्षयलीलया क्षणपदं मुग्धैर्निबद्धा धृतिः ॥ २२ ॥

विषयविषमापायः कायः प्रपञ्चयाशया
खरतरमरुस्फाराकारो मोहभवा भवः ।
हितभूमि तथाकार्यं कार्यं विवेकिनां^१ तथा
निरवधिरयं दृष्ट्वा व्याधिर्यथा निवर्त्तते^२ ॥ २३ ॥

इत्याद्यनित्यसंस्कारसंयुक्तं युक्तमुच्यते ।
धर्म्मोपदेशकुशलं वक्तुं भगवति स्वयम् ॥ २४ ॥

एका शाक्यवधूस्तत्र रूपसौभाग्यगर्विता ।
स्थिता शैशवतारुण्यसन्धौ^३ वयसि दुःसहे ॥ २५ ॥

मुक्ताहारं स्तनतटे लोलापाङ्गैर्मुहुर्मुहुः ।
आलुलोके यशस्फारसारं रतिपतेरिव ॥ २६ ॥

१ Orig. विवेकिनी ।

२ Orig. निरवर्त्तते ।

३ Orig. वतारुण्यसन्धौ ।

མིང་ཆེན་ཆུང་མ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས། ཅེ་གཅིག་མིན་པའི་སེམས་ལྷན་དེ།
 རོ་ཤལ་ནིས་པར་བལྟ་བ་དག། མཐོང་ནས་ཆགས་བྲལ་བཞིན་དུ་བསམས། 27

ཆོས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་ཆོ་ཡང་། གཡོ་བའི་རོ་ཤལ་འདི་ལ་ལྟ།
 དངོས་པོ་ནིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། འདི་དག་མོངས་པས་མི་ཉན་ཉིད། 28

རང་གི་རོ་ཤལ་བལྟན་ནས་འདི། རོ་ཤལ་སྟོ་བ་བདག་གིས་དབྱོག།
 ལྷག་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིས། ལུས་ཅན་དྲིགས་པ་ཞི་བར་གྱུར། 29

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་འབངས་མོ་ནི། རོ་ནི་ཏཱ་ཞེས་བྱ་ལ་སྟུགས།
 རོ་ནི་ཏ་སོང་བདག་གི་ནི། རོ་ཤལ་བྱིས་ནས་མགྲོགས་སུ་ལོངས། 30

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཟོད་པས་དེ། དེར་ནི་ཆོས་ཉན་ལ་ཞུགས་པ།
 དུས་མིན་འགྲོ་བས་ཡིད་བྱུང་ནས། ཤུགས་དང་བཅས་པས་སྐད་ཅིག་བསམས། 31

ཀྱི་མ་བདག་གི་དགོ་བ་འདིར། བར་ཆོད་འདི་ནི་ཡང་དག་སྟེས།
 གང་ཕྱིར་གཞན་དབང་འཛོ་གྱུར་པ། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་མི་འཐོབ་པོ། 32

བསོད་ནམས་དྲི་བརྗང་གྱིས་གྱུར་ཅིང་། སྟིང་ཇིའི་གོ་སར་འཁྲིགས་གྱུར་པ།
 བཅོམ་ལྷན་ཞལ་གྱི་བརྒྱོ་ལས། གསུང་གི་སྤང་ཅི་མཆོག་གིས་ཐོབ། 33

ཀྱི་མ་རང་དབང་ནིས་པར་བཅོད། ལུས་འཇིག་བདེ་བ་ཉམས་བྱེད་པ།
 ལྷག་བསྐྱལ་འགྲོ་བར་སྟོག་ཆགས་ནིས་ས། གཡོག་ནི་སྤུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་མ་ཡིན། 34

हारावलोकिनीं दृष्ट्वा तामनेकाग्रहादसौ ।

अचिन्तयद्विरक्तेव महत्पत्नी शशिप्रभा ॥ २७ ॥

इयं धर्मोपदेशेऽपि चपला हारमीक्षते ।

भावानां न शृणोत्येव मूढा क्षणिकतामिमाम् ॥ २८ ॥

स्वं हारं दर्शयित्वास्या हारोत्साहं हराम्यहम् ।

अधिकालोकनेनैव दर्पः शाम्यति देहिनाम् ॥ २९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा^१ दासीं रोहिकाख्यामभाषत

रोहिके गच्छ मे हारं गृहात् सत्वरमाहर ॥ ३० ॥

इत्युक्ता सा तथा तत्र प्रवृत्ते धर्मसंश्रवे ।

अकालगमनोदिग्ना निश्चस्याचिन्तयत्^२ क्षणम् ॥ ३१ ॥

अहो वतान्तरायोऽयं सञ्जातः कुशले मम ।

नास्मिन् श्रोतुं लभे धर्मं यत्परायत्तजीविता ॥ ३२ ॥

पुण्यसौरभसम्भारात् कीर्णकारुण्यकेसरात् ।

मुखपद्माद् भगवतो धन्यः प्राप्नोति वाङ्मधु ॥ ३३ ॥

अहो स्वाच्छन्द्यविच्छेद^३स्तनुभङ्गः सुखक्षयः ।

सेवा जगति जन्तूनां दुःखे दुःखपरम्परा ॥ ३४ ॥

१ Orig. मूढक्षणिकतामिमाम् ।

२ Orig. omits सा ।

३ Orig. निश्चाचिन्तयत् ।

४ Orig. विच्छेदः ।

གཡོག་གི་ངལ་དུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པ། གླེང་ན་བྱ་དགའི་ཚུ་ཡི་ཐོག་ས།
 འགགས་རིངས་ཤིན་དུ་ཚ་བས་བསྐྱོལ། ཀྱིས་དཀའ་སྤྲད་དག་གིས་འཐུངས། 35

དཔོན་པོ་མཐོང་ན་ཁེངས་ཉམས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཉམས་དང་གཟི་བུ་འཛིན་མཆོད།
 ཞི་ཞིང་ངལ་བ་འདི་དག་ནི། གཡོག་བྱེད་དག་གི་དང་བོའི་འབྲས། 36

གཡོག་ནི་ཀྱང་པ་འཛིང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོགས་ལྷམ་ཞིང་བྱུང་ཆགས་
 པའི་ས།

དྲིལ་དུ་ངེས་པར་རང་གི་བྱ་བ་འགོག་ཅིང་གཉིད་དང་བདེ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད།
 རེ་བའི་ཆགས་ཞེན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དང་ལེགས་འགྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ནི་དོ་ཇི་
 དང་།

མོངས་པ་ནིམས་ནི་དེ་དགས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་བྱ་ངན་ས་གཞི་ལུས་ནི་ཟད་བྱེད་ཡིན། 37

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་དེ་སོང་སྟེ།
 ལུས་ནི་གཡོག་དུ་བཅོངས་ནིམས་ལ། རང་དགར་གནས་པ་གཤམ་ཡོད། 38

གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བས་དམན་གྱུར་ཅིང་། འགྲོ་བ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས།
 སྤྱིང་ཇི་གྱིས་པའི་ལྷ་ཡིས་ནི། སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ནས་སྤྲད་ཅིག་བསམས། 39

སྤྱི་བ་འདི་ལ་འདི་ཡིས་ནི། འཚོ་བའི་མཚམས་སྒྲག་ཡོངས་སྤྱི་ཇོགས།
 སྤྱགས་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས། བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདོན་པར་བྱ། 40

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཡིས། ལས་དུ་འཐུལ་ལ་བསྐྱོད་དེ་ལ།
 བེལ་ལ་ཆགས་མོངས་བཅས་པའི། བ་ཡི་རུ་ཡིས་བདྱངས་པར་གྱུར། 41

सेवाप्रयाससंप्राप्तं धनमानकणोदयम् ।

तप्तमत्युष्णनिश्चासैरहो कच्छेण पीयते ॥ ३५ ॥

मानग्लानिर्गुणग्लानिरोजःपूजशमः श्रमः ।

प्रथमं सेवकस्यैतत् फलमीश्वरदर्शने ॥ ३६ ॥

लौही बन्धनशृङ्खला चरणयोर्होलावमानावनी^१

स्वव्यापारनिषेधनित्यनियती निद्रासुखद्रोहिणी ।

आशास्यस्य विशालजालसरणिः सत्सङ्गभोगाशनिः

मुग्धानां मृगतृष्णिकामरुमहौ सेवा शरीरक्षयः ॥ ३७ ॥

इति सच्चिन्त्य सुचिरं सा जगाम तदाज्ञया^२ ।

सेवाविक्रीतकायानां स्वेच्छाविहरणं कुतः ॥ ३८ ॥

व्रजन्तीं तां परप्रेष्यां कृपणां^३ करुणाकुलः ।

निरीक्ष्य भगवान् दिव्यचक्षुषाचिन्तयत् क्षणम् ॥ ३९ ॥

अस्मिन् जन्मनि श्रेष्ठाऽस्याः सम्पूर्णा जीवितावधिः ।

इयं वराकौ संसारादुद्धर्तव्या स्वयं मया ॥ ४० ॥

अथ तां कर्मयोगेन व्रजन्तीं सहसा पथि ।

वत्सवात्सल्यविवशा शृङ्गाभ्यामाजघान गौः ॥ ४१ ॥

१ Orig. हेन्यावमानावनीः । २ Orig. स्वजगाम तराजया ।

३ Orig. व्रजन्ती वरप्रेष्यकृपणाम् ।

སྒྲིབ་པ་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གནས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སངས་གྱིས་ལ་དམིགས་ཤིང་།
བཅོས་སྒྲན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བྲིན་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་བྲན་ངེས་བསམས། 42

འཁོར་བ་ཅུ་སྟོན་འབྱུང་བ་གནས་ཀྱི། སྒྲིབ་པའི་འཁོར་མོར་སྟོག་ཆགས་ནོམས།
ལས་ཀྱི་བོ་རྒྱབས་ཀྱིས་དཀྱུགས་པས། ཀྱི་མ་འབྱེད་ཞིང་འབྱུང་བའི་རིམ། 43

སྒྲིབ་བྱ་ནོམས་ཀྱི་དབྱེལ་བ་ཡངས་པའི་ནོ་ཡི་སྒྲིབས་བྱ་ལ།
བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བསམ་པའི་དོགས་ཅན་བཟོད་དག་གིས།
སྒྲིབ་དང་འཚི་བར་རབ་སྒྲིབ་ཡི་གཏེན་པ་བཀོད་གྱུར་པ།
འདི་དག་ནོམས་ནི་ལག་པས་ཡོངས་སུ་བྱིས་པས་བསྐྱོད་པ་མིན། 44

གང་གིས་མངལ་ནས་བཅོམས་དེ་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་དང་གྱི་དང་འཇིག་པའི་དུས་
ནོམས་དག།

གང་དུ་ཡང་ནི་ལྷས་ཀྱི་རྩིས་རིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ།
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ནོམས་དག་གི་རབ་མང་སྟོན་པས་ནོམ་པར་བཀྲ་བ་དག།
བཀོད་པ་འདི་ནི་མ་བྱའི་སྒྲིབ་ཡི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་
འབྱུར། 45

དེ་ལྟར་བསམས་དེ་སྟོན་དུ་ཉི་བར་གནས་སྐབས་བཟང་པོ་དང་པོའི་ནོམ་གཞན་གྱི་
རབ་གནས་པ།

མི་བཟན་འབང་མའི་དངོས་པོ་བཞག་པས་སྒྱུངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་
མེད་ཉིད་གྱུར།

སྟོན་ལས་ཁང་པ་དཀར་པོ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་དག་པའི་སྟོན་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བྱས་ནས།

འཁོར་བ་དག་དུ་མོངས་པར་བྱེད་པས་བྲི་མ་ཅན་བཞིན་དེ་ཡི་སྟོག་ནི་བཏང་བར་
གྱུར། 46

सा प्रद्यू भगवतः प्रसादात् तन्मयस्मृतिः ।
जन्मान्तराधिवासेन बुद्बालम्बनमानसा ॥ ४२ ॥
अहो कर्मोर्भिभिः शीर्णैः^१ संसारमकराकरे ।
जन्मावर्त्तेषु जन्तूनां मज्जनोन्मज्जनक्रमः ॥ ४३ ॥

पुंसां ललाटविपुलोपलपट्टिकासु
निःशर्मकर्मघटितप्रकटाङ्कटङ्कैः ।
न्यस्तानि जन्ममरणप्रसराक्षराणि
नैतानि पाणिपरिमार्जनया चलन्ति ॥ ४४ ॥

इयं कर्मायत्ता प्रचुरचित्रवैचित्ररचना
नराणां मायूरच्छदपटलतुल्या परिणतिः ।
यया गर्भारम्भे क्रमनिपतने वृद्धिसमये
क्षये वा नान्यत् प्राभजत^२ तनुलेखाच्छविरपि ॥ ४५ ॥

सच्चिन्त्याथ पुरः प्रवृत्तसुदशासन्नावसन्नस्थितिं
प्राप्तेवासमदासभावकलनावैलक्ष्यनिस्पन्दताम् ।
आधाय प्रणिधानधाम्नि धवले सङ्घर्म्मशुद्धां धियं
संसारे विचिकित्स्य एव मलिनं तत्याज सा जीवितम् ॥ ४६ ॥

དེ་ནས་མཐོ་རིས་ཕུན་ཚོགས་ཉེ། སིང་ག་ལ་ཡི་གླིང་དུ་དེར།
འོ་མའི་གྲུ་མཚོར་ལྷ་བ་ཡི། རི་མོ་བཞིན་དུ་རབ་གསལ་སྐྱེས།

47

དེ་ནི་མངལ་ཞུགས་སྐྱེས་པའི་དུས། མཁའ་ལ་སྤྱོད་ག་ཆར་པ་གཡོས།
སིང་ག་ལ་བདག་གུ་མོ་དེ། སྤྱོད་ག་འབྲི་ཤིང་ཞེས་པར་གྱུར།

48

དེ་ནི་ཆེ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་འཛོལ་ག་འཛིན།
ཡན་ལག་ནམས་ཀྱི་ནོམ་འབྱེད་ཀྱིས། ཆོག་ཤེས་བཞིན་དུ་ལང་ཚོ་ཐོབ།

49

དེ་ནས་ནས་ཞིག་མཉན་ཡོད་ཀྱི། བོང་ཁྱར་པ་ཡི་ཚོང་པ་ནམས།
ཆུ་སྤྱོད་འབྱུང་གནས་རབ་བསྐྱེད་ནས། སིང་ག་ལ་ཡི་གླིང་དུ་སོང།

50

དེ་ནི་དེ་དག་མཚན་མོའི་མཐར། རབ་སང་ངལ་བསོས་དགའ་བ་ཡིས།
ཆོས་དོན་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བཅིངས་པ་མངས་གྱིས་ཀྱིས་གསུངས་ཁྱུ་ཅུ་གླེངས། 51

ཕོ་བྲང་བ་གསལ་གནས་པ། མི་བདག་གུ་མོས་ནི་བ་ཡིས།
བདུད་ཅི་དེ་ཐོས་དེ་དག་ནམས། བཀའ་སྤྱོད་འདི་དག་ཅི་ཞེས་དྲིས།

52

རབ་དགའ་ལྷན་མས་དེ་ལ་དེས། འདི་ནི་སངས་གྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས།
སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། རང་བཞིན་དུ་འོས་གསུང་ཞེས་སྐྱེས།

53

སངས་གྱུས་མཛོད་བཟོད་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ནི་སྤྱོད་ལོང་གིས་བཟོན་ལུས།
ཡང་དག་རིག་པ་ལགས་ལྷན་ལྷ། རབ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ས་གནིར་གྱུར།

54

ततः सा सिंहलद्वीपे समीपे स्वर्गसम्पदाम् ।
चन्द्रलेखेव दुग्धाब्धौ दिव्यद्युतिरजायत ॥ ४७ ॥

आधानजन्मनस्तस्य^१ मुक्तावर्षे दिव्यश्रुते ।
साम्भूत् मुक्तालता नाम सिंहलाधिपतेः सुता ॥ ४८ ॥

सा पुण्यमिव लावण्यं वहन्ती वृद्धिमागता ।
लेभे विवेकेनाङ्गानां सन्तोषमिव यौवनम् ॥ ४९ ॥

ततः कदाचिद्वणिजः श्रावस्तीपुरवासिनः ।
मकराकरमुत्तीर्य सिंहलद्वीपमाययुः ॥ ५० ॥

ते तत्र रात्रिपर्यन्ते विश्रान्तिसुखमाजगुः ।
धर्मार्थगाथासन्नद्धप्रबुद्धबुद्धभाषितम् ॥ ५१ ॥

तदन्तःपुरहर्म्यस्था श्रुत्वैव श्रवणामृतम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ तानानाय्य नृपात्मजा ॥ ५२ ॥

ते तामूचुः प्रमुदितामिदं बुद्धस्य भाषितम् ।
स्वभावार्हं भगवतः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः ॥ ५३ ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव पुलकालङ्कृताकृतिः ।
सा बभूव समुद्भूतसम्बिद्भव्यानुभावभूः ॥ ५४ ॥

སྒྲིན་སྒྲིན་གྱི་ལྷ་བྱ་ཡིས། མ་བྱ་བཞིན་དུ་དེ་རངས་ནས།

སངས་གྱུས་བཅོམ་ལྷན་ཞེས་པ་འདི། ལྷ་ཞེས་ཡང་ནི་དེ་ལ་སྒྲིས།

55

དེ་ནས་དེ་ལ་དད་པ་དག། རྒྱུས་པར་གྲུས་པ་དེ་དག་གིས།

བསོད་ནམས་རང་བཞིན་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ནི་མ་ལྷས་སྒྲིས།

56

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཏམ་གྱིས་དེ། སྤར་རྒྱུས་དག་བ་གྱུས་པ་ཐོབ།

བཅོམ་ལྷན་སྤྱད་དུ་གསོལ་བ་ཡི། སྤྱོད་པའི་ག་དེ་དག་ནི་མས་ལ་བསྐྱར།

57

དུས་ཀྱི་རྒྱ་གཏོར་ཡང་དག་བསྐལ། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཐོབ་ནས་དེས།

བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དེ། དེ་ཡི་གཏམ་བཤད་སྤྱོད་པའི་ག་ཕལ།

58

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དེ་ནི་མངོན་ཉིད་མཐུན་གྲུར་གྱང་།

ལྷ་དྲིལ་འཁྲི་ཤིང་ལ་བཙེ་བས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པའི་ག་གྲུགས།

59

ཀྱི་མ་བསོད་ནམས་ཚོང་ཟོང་དག་གི་རྒྱེད་པར་གྱུར་པ་ཁྱོད་ནི་འདྲ་བ་ཉིད།

གྱུར་དང་གྱུར་བ་དང་ནི་མེད་པ་འཛོམས་པའི་སྤྱོད་པའི་སྒྲིན་བཟང་ཅི་ཡང་ཡིན།

བཅོམ་ལྷན་ལས་བྱུང་གཏོག་གི་རིམ་པས་ཉེར་བསྐྱེད་ཡང་དག་རིག་པ་ཁྱོད་བའི་ས།

བཅོམ་ལྷན་འདི་དེ་བདག་བདུད་ཅི་ཡང་དག་བཤོ་སྐལ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན།

60

དེ་ལྟར་མདོར་བསྐྱུས་སྤྱོད་པའི་ག་དོན། བཅོམ་ལྷན་རང་གིས་དོགས་གྱུར་ནས།

ཅུང་ཟད་འཛུམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རབ་གསལ་མཛོད།

61

उन्मुखी सा मयूरीव शब्दैरेव पयोमुचः ।

क एष भगवान् बुद्ध इति पप्रच्छ तान् पुनः ॥ ५५ ॥

ततस्ते निखिलं तस्यै श्रद्धासम्बद्धितादराः ।

न्यवेदयन् पुण्यमयीं भगवच्चरितस्थितिम् ॥ ५६ ॥

अथ सा तत्कथावाप्तप्राग्जन्मकुशलोदया ।

विज्ञप्तिलेखं प्रददौ तेषां भगवतः कृते ॥ ५७ ॥

कालेन सिन्धुमुत्तीर्य सम्प्राप्तास्ते^१ निज्ञां पुरिम् ।

प्रणम्यावेद्य तद्दृष्टं ददुर्लेखं महात्मने ॥ ५८ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञः पूर्व्वमेव विभाव्य तत् ।

मुक्तालतायाः कृपया स्वयं लेखमवाचयत् ॥ ५९ ॥

अहो स्मरणमेव ते किमपि पुण्यपण्यं सतां^२

भवति भवभैषजं व्यसनतापटृष्णापहम् ।

भवन्मयकथाक्रमोपनतसम्बिदास्वादभूः

स एष भगवन् महानमृतसंविभागे मम ॥ ६० ॥

इति संक्षिप्तलेखार्थं विभाव्य भगवान् स्वयम् ।

ईषत्स्मितत्विषा सत्त्वप्रकाशमदिशद्दिशाम्^३ ॥ ६१ ॥

१ Orig. कालेनीपन्धसमुत्तीर्य प्राप्तले । २ Orig. पुण्य अत्यतम् ।

३ Orig. प्रकाशमदशधिशम् ।

དེ་ནས་འོད་ཚོགས་རྫིས་གྱིས་ཤིང་། རི་མོ་མཁའ་གྱིས་མི་རྣམས་པའི།
རང་གི་སྐྱུ་གཙུགས་རས་ལ་བཀོད། བཅོམ་ཐུན་གྱིས་ནི་དེ་ལ་སྤྱིངས། 62

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་སྤྱི་ནས་ཡང་། ཚོང་པ་དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞེན།
སིང་ག་ལ་ཡི་སྤྱིང་སྤྱིན་ནས། དེ་ལ་ཐང་སྐྱུ་རབ་དུ་བསྟན། 63

གསེར་གྱི་སིང་གའི་ཁྲི་བཀོད་པའི། རས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་མཐོང་ནས།
དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས། སྐྱེ་བོ་དགོངས་པ་གཅིག་བཞིན་གྱུར། 64

དེ་ཡི་འོག་ན་གྱིས་པ་ནི། བསྐྱོད་ནམས་ཀྱིས་འཕྲོབ་མཐོང་གྱུར་པ།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་དག་དང་། བསྐྱབ་པའི་གནས་ནི་ལྟ་ཡང་ངོ་། 65

ལྷགས་ལས་འབྱུང་དང་ཐོག་བཅས་པའི། རྟན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་དང་བཅས།
དེ་བཞིན་འཕགས་ལས་ཡན་ལག་བཟུང་། མཚོག་གི་བདུད་རྩིས་རྫོགས་གྱུར་པའོ། 66

དེ་ཡི་སྤྱིང་དུ་ལེགས་པའདད་ནི། གསེར་གྱི་ཡི་གེ་རབ་མཛོས་པར།
དགོངས་པ་མཉམ་གཞིག་བཅོམ་ཐུན་འདས། རང་གི་བཀོད་པས་མཛོས་གྱུར་པ། 67

སྐྱེ་དང་འཆི་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བཏབ་གསུང་བ་དྲག་པོ་རབ་གྱིས་དག།
མི་བཟད་ཡུལ་ནི་གཡོ་བའི་སྐྱུ་གྱི་འཕྲོང་བས་དཀྱིས་ཤིང་དཀྱུགས་གྱུར་པ།
རབ་རིབ་རབ་གྱིས་རབ་མོངས་སྤྱག་གི་ཁང་པ་འདི་ལས་སྤྱིར་ཐོན་ལ།
སངས་གྱིས་ཚོས་ལ་སྐྱབས་སོང་ཞིག་དེར་ནི་སྤྱིད་ལ་འཛིགས་པ་མེད། 68

ततश्चित्रकराशक्यां प्रभावैरनुपूरिताम् ।
भगवान् प्राहिणोत् तस्यै न्यस्तां स्वप्रतिमां पटे ॥ ६२ ॥

पुनः प्रवहणारूढा वणिजस्ते तदानीया ।
अवाप्य सिंहलदीपं तस्यै पटमदर्शयन् ॥ ६३ ॥

हेमसिंहासनन्यस्ते पटे दृष्ट्वा तथागतम् ।
जनस्तन्मयताध्यानादेकीभावमिवाययौ ॥ ६४ ॥

अधस्तात् लिखितं तस्मिन् पुण्यप्राप्तमदृश्यत ।
तिस्रः शरण्या गतयः पञ्च शिक्षापदानि च ॥ ६५ ॥

सप्रतीत्य^१समुत्पादः सानुलोमविपर्ययः ।
आर्याष्टाङ्गस्तथामार्गः परमावृत्तिनिर्भरः ॥ ६६ ॥

स्वयं भगवता न्यस्तं तस्योपरि सुभाषितम् ।
शोभते भावनालीनं भ्राजिष्णुकनकाक्षरम् ॥ ६७ ॥

विषमविषयालोलव्यालावलीवलयाकुलात्
तरुणतिमिरान्निष्क्रम्यास्मात् प्रमोहानृहात् ।
जननमरणक्लेशवेशप्रवृत्तपृथुव्यथा
ब्रजत शरणं बौद्धं धर्मं नात्र भवाद्वयम् ॥ ६८ ॥

དག་བྱེད་གྱིལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ། ས་ཡི་བདག་པོའི་བྱ་མོས་བརྩས།
 ཐོགས་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། མི་ཤེས་བག་ཆགས་བཏང་བར་གྱུར། 69

རབ་མཐོ་གསེར་ཞུན་ལྷ་བྱར་མཛེས་པའི་སྐྱ།
 སྐྱ་མཛེས་དབྱང་པ་བྱས་མོའི་བར་མཛོན་དགའ།
 བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་ཐུན་ནི་རྩམ་པའི་སྐྱན།
 མཛེས་སྐྱ་གྱུན་བཞིན་རབ་དུ་མཐོ་བའི་ཤངས།

70

རི་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་པར་རྟོགས་བྱ་བ།
 གྱུན་མེད་སྐྱ་གྱི་ཞུགས་པ་རིང་དུ་འཕྱང་།
 ཐུན་མཚས་སྐྱིན་ཆགས་ལྷ་ཡི་རི་བོ་བཞིན།
 ལོ་འདབ་གསེར་པའི་ལྷ་དཔེར་ན་བཟུང་མཚན།

71

འོད་ཀྱིས་བྱོགས་ལ་རྩལ་ཁྲིམས་སྟོན་པ་བཞིན།
 ཞལ་གྱི་རྩལ་བས་ཀྱན་དགའ་སྐྱིན་པར་བརྩོན།
 བརྩོད་པའི་ཡོན་ཏན་ས་ལ་སྟོབ་པ་བཞིན།
 བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་སྐྱལ་བཟང་ལན་གསུམ་དུ།

72

བསྐྱོར་ནས་བདུད་པས་ནི་བའི་ཡུལ་དག།
 འཕྱང་བ་མཁའ་ཚོས་ལ་རིག་དེས་མཐོང་ནས།
 སྤྱིང་བོ་མེད་པའི་ལུས་ལ་བརྩ་བ་སྤངས།
 བདེན་པའི་མཐུ་ནི་དཔལ་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།

73

जिनप्रतिकृतिं पुण्यं पश्यन्ती पार्थिवात्मजा ।

अनादिकां तापचितां मुमोचा ज्ञानवासनाम् ॥ ६६ ॥

प्रांशुं कवतकाञ्चनकान्तकायं

सुस्तन्धमाजानुभुजाभिरामम् ।

ध्यानावधानार्थनिमीलिताक्षं

लावण्यधारायिततुङ्गनासम् ॥ ७० ॥

स्वभावभव्यं प्रविभासमानं

प्रलम्बनिर्भूषणकर्णपाशम् ।

वालप्रवालारुणवल्कलाङ्कं

संसक्तसन्ध्याभ्रमिवामराद्रिम् ॥ ७१ ॥

त्विषा दिशं शीलमिवादिशन्तं

आनन्ददानोद्यतवक्त्रचन्द्रम् ।

क्षमागुणं क्षामिव शिष्ययन्तं

पुण्योचिता सा सुभगं विलोक्य ॥ ७२ ॥

प्रणामपर्यन्तकपोलचुम्बि-

कर्णोत्पलानां परिवर्तनेन ।

निरस्य निःसारशरीरवृत्तिं

सत्यानुभावं परमं प्रपेदे ॥ ७३ ॥

གྱིན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
 རབ་དུ་གསལ་བྱས་དེ་ཆོ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ།
 དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུར་ནི་ནྟེ་བས་བསམས་གིང་།
 ཡ་མཚན་དགའ་བའི་ས་ཡིས་བཞེན་པར་སྦྱས།

74

ཀྱི་མ་ཚེངས་པའི་ཐུན་ཆེན་འཕྲོག་བྱེད་པའི།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དང་ལྷན་པའི་སྒྱ།
 རིང་དུ་གནས་ཀྱང་ནྟེ་བས་པར་བྱས་པ་ཡི།
 དཔལ་འདི་དགེ་བའི་རྒྱ་སྦྱིས་དགའ་སྟེར།

75

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྤྱོད་བསྐྱལ་དམ་པ་ཡིས།
 སྦྱོན་ལས་ཐོབ་ཅིང་ནང་གི་བྱེད་རབ་དང།
 ཀྱི་མ་སྤྱོད་པའི་ཡོངས་གདུང་ཞི་བའི་སྦྱང།
 ཞི་བའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་བོ་རབ་འཐུར་བཞིན།

76

འདི་བཟོད་དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྷན་ལ། ཐུ་དྲིག་རིན་ཅེན་ནྟེ་བས་ཀྱི་སྦྱིས།
 དགེ་འདུན་མཆོད་སྦྱོར་ཆོང་པ་ཡི། སྦྱོ་བོ་ལ་བསྐྱར་བཏང་བར་བྱུང།

77

དེ་དག་རྒྱ་གཏོར་ཆེ་སྦྱོལ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྒྱུང་དུ་ཕྱིན།
 དེ་ཡི་ཐུ་དྲིག་རིན་ཅེན་ཆོགས། དུག་འཚལ་ནས་ནི་དེ་ལ་བྱལ།

78

དེར་ནི་ཆོང་པས་དེ་ཡི་གཏོས། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགེ་སྦྱོང་ནི།
 ཀྱུད་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་རྗིས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱི་ལ་བས་གསུངས།

79

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तत्र क्षणलब्धबोधिः ।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधादिसमयहर्षभूमिः ॥ ७४ ॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन ।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य ॥ ७५ ॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमाप्तं
प्रसन्नमन्तःकरणं^१ क्षणेन ।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः ॥ ७६ ॥

इत्युक्त्वा सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम् ।
वित्तीर्य सङ्ख्यपूजायां विससर्ज वणिग्जनम् ॥ ७७ ॥

ते महोदधिमुत्तीर्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम् ।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन् ॥ ७८ ॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तत्र भिक्षुणा ।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः ॥ ७९ ॥

གང་འདི་ཤུག་འཁྱིལ་བྱ་ཤྱོད། རོ་ཉིད་ཞེས་འབང་མོར་གྱུར།
དེ་ཉིད་མུ་ཉིག་འཁྱིལ་བྱ་ཤྱོད། སྒོན་ལས་ནས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲེས།

80

ཞོར་ཆེན་ཞེས་པའི་ཆོང་པ་ནི། བར་ཏ་སིར་སྒོན་བྱང་གྱུར།
དེ་ཡི་བྱིས་ཐབས་བསོད་ནམས་ཅན། རོ་ཆེན་ལྷན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།

81

བདག་པོ་ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་ཆོ། བྱད་མེད་དེ་ཡིས་མཆོད་ཉེན་ཅེར།
དོ་ཤལ་ཆེན་པོ་གས་ལྷན་པས། མཆོད་པ་བྱས་ནས་སྤལ་བར་གྱུར།

82

བསོད་ནམས་ནོམ་སྒྲིན་དེས་དེ་ཉིད། སིང་ག་ལ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
བྱ་མོ་མུ་ཉིག་འཁྱིལ་བྱ་ཤྱོད། ཡོངས་སྤྱ་སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ།

83

དེ་ཉིད་སྒྲིབ་གཞན་ལ་ནི། སྤྱག་པས་བྱིགས་ཤིང་མོངས་གྱུར་ནས།
མཆོད་ལ་སྒོད་ཅིང་སྒྲིན་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་འབང་མོར་གྱུར།

84

དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་གང་གང། སྒྲིབ་པའི་ཞིང་ལ་སྒྲིབ་པས་བདེ།
དེ་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡོངས་སྤྱ་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོད།

85

དགེ་བ་གྲགས་པའི་མེ་དོག་དཔལ་རབ་འབར།
ལེགས་དབྱང་འབྱུ་ཡི་ཚོགས་བསྐྱེད་ཆོས་ཀྱི་འཁྱིལ་བྱ་མི་ནོམས་ཀྱིས།
སྤྱི་དང་ཉོན་མོངས་ཅོ་བ་འབྲུལ་ཞིང་ལྷུང་དང་མོངས་པ་དང།
མཐུན་ཡས་ཡོངས་སྤྱ་གདུངས་གྱུར་དུག་གི་འཁྱིལ་བྱ་དག་ཀྱང་ཡིན།

86

यासौ पुरा रोहिताख्या दासी शाक्यगृहेऽभवत् ।
सैव मुक्तालता जाता सत्कर्मप्रणिधानतः ॥ ८० ॥

अभून्महाधनो नाम वाराणस्यां वणिक् पुरा ।
तस्य रत्नवती नाम पत्नी पुण्योचिताभवत् ॥ ८१ ॥

सा पत्यौ पञ्चतां याते निःपुत्रा स्तूपशेखरे ।
पूजां कृत्वा महाहारं भक्तियुक्ता न्यवेदयत् ॥ ८२ ॥

तेन पुण्यविपाकेन सिंहलाधिपतेः सुता ।
जाता मुक्तालता सैव प्राप्ता च परिनिर्हृतिम् ॥ ८३ ॥

सैव जन्मनि चान्यस्मिन्नैश्वर्यमदमोहिता ।
पूजाधिष्ठेपदक्षाभूत् दासी तेनातिवत्सरम् ॥ ८४ ॥

जन्मभूमौ^१ जनेनाप्तं यद्यत्कर्म शुभाशुभम् ।
तस्य तस्य स तद्रूपं भुङ्क्ते परिणतं फलम् ॥ ८५ ॥

निखिलकुशलमूला कीर्त्तिपुष्पोज्ज्वलश्रीः
शुभफलभरस्त्रतिधर्मवल्ली नराणाम् ।
भवति च विषवल्ली किल्बिषक्लेशमूल-
भ्रमनिपतनमोहानन्तसन्तापहेतुः ॥ ८६ ॥

རབ་ཚུབ་ཐུང་མ་དུ་གསལ་འཁོར་བའི་ལམ་ནི་ཤིན་དུ་གཏུང་བ་འདིར།
 དུག་པོར་ཇེས་སུ་གཏུང་ལྷན་སྒྲིག་པ་སྒྲིག་པ་བོར་ཅིག་སྐྱེ་བོ་དག།
 ཏྲིག་དུ་བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མཛོད་ཅིག་བསོད་ནམས་བཟླེན་པ་ཙྰ་དག་གི།
 བསོད་ནམས་བདུད་ཅིས་བྲན་པའི་བསོད་ནམས་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་གི་ས་གཞི་
 བསིལ།

87

དེ་ལྟར་སྒྲོན་ལམ་དམ་པའི་འབྲས། བཤད་པ་ཡིས་ནི་གདམས་ངག་འདི།
 དག་སློང་ནི་མས་ནི་གྲུས་པའི་སྒྲན། བཅོམ་ལྷན་རང་གིས་མཛོད་པ་ཡིན། 88

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བཛོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་སུ་ཏྲིག་འཁྲི་ཤིང་གི་དོགས་པ་བཛོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་ཟླ་བདུན་པའོ།

सन्तप्तेऽस्मिन् खरतरमरुस्फारसंसारमार्गे
 पापं पापं त्यजत जनताः सक्ततीव्रानुतापम् ।
 पुण्यं पुण्यं कुरुत सततं पुण्यपीयूषसिक्ताः
 पुण्यच्छायातरुतलभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ ८७ ॥

इति सत्प्रणिधानस्य फलं कथयता स्वयम् ।
 भिक्षूणामुपदेशोऽयं भक्त्यै भगवता कृतः ॥ ८८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 मुक्तालतावदानं नाम सप्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER VIII.

ཡལ་འདབ་བགྱིད་པ།

དཔལ་སྤྲུལ་གྱི་རྟོགས་བརྩོན་ནི།

༡༡ |བསམ་པ་རིག་པ་ནིས་སྤྱུགས་དག་ནི།
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྤྱིང་ཇི་གྱིས།
དུག་པོར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་འདབ་ལྟར་མཉེན།
ཞེས་ཆ་གཏུང་ལ་ཡང་ཤིན་དུ་བསིལ།

1

གོང་བྱིར་གྱི་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ལྷ་ཡི་གོང་ལྟར་གྱི་ཆར་སྒྲོན།
བྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བ། རོར་སྤྱོད་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་གྱུར།

2

སྐྱེ་བོ་ལགས་ལ་སྤང་ཞིང་བྱེགས། ཡོན་ཏན་ནིས་སྤྱུགས་པ་བཏང་།
ཏྲུ་ཏྲུ་ཞོར་གྱི་གྱུགས་སྒྲོས་ཏེ། དཔལ་པ་ནིས་སྤྱི་སྒོ་ལ་གོད།

3

སྤང་ཞིང་ཤིན་དུ་འབྱོག་པ་དང་། སྤང་ཞིང་སྤང་ཞིང་སྤྱོག་པ་ཡི།
དུང་ཉིད་ལ་བཞིན་མི་བསྐྱུན་ལ། དཔལ་འབྱོར་ཡོན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད།

4

དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཟད་བྱེད་པ། ལྷ་མ་མི་བསྐྱུན་གཉིན་གྱི་བྱས།
དཔེན་པར་དཔན་པའི་གཏམ་ལ་ཆགས། བསོད་ནམས་དག་ལ་སྤང་ལས་སྤྲུལ། 5

अष्टमः पल्लवः ।

श्रीगुप्तावदानम् ।

कृतापकारेऽपि कृपाकुलानि
क्रूरेऽप्यलं पल्लवकोमलानि ।
द्वेषोष्मत्तेऽप्यतिशीतलानि
भवन्ति चित्तानि सदाशयानाम् ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरोदारे पुरे राजगृहाभिधे ।
श्रीगुप्ताख्यो गृहपतिर्बभूव धनदोषमः ॥ २ ॥

दृप्तः सुजनविद्वेषी गुणेषु विरतादरः ।
सदा धनमदाध्मातः स जहास मतिं सताम् ॥ ३ ॥

कठिनेष्वतिवक्रेषु श्रान्तेषु मुखरेषु च ।
शङ्खेष्विव खलेष्वेव लक्ष्मीर्दाक्षिण्यमाश्रिता ॥ ४ ॥

तं कदाचित् गुरुर्ज्ञातिपुत्रः क्षपणकः खलः ।
मिथः स्वैरकथासक्तः पुण्यद्वेषादभाषत ॥ ५ ॥

གང་འདི་བྱ་གོད་སྤངས་ཞེས་པའི། རི་ལ་དགོས་པ་ལྟོང་ལྟོང་བགྱིས་བསྐོར།
བདེ་བ་ཤེགས་ཀྱན་མཁུན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འགྲོ་བ་སྤྱུལ་མཚོད་བྱ་ཉིད་གྱུར་པ། 6

འདི་ཡི་རྩོམ་འཕྲུལ་མཚོག་དག་ནི། ཅི་ཡང་བདག་གིས་མ་དཔྱད་པས་ཏེ།
འོན་ཀྱང་སྤྱན་པོས་བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་མཐོ་བ་ཐོབ། 7

དྲི་བ་དུ་ཞུས་པར་མ་དབྱེད་ཉིད། ས་རོལ་བཞེད་པའི་རྗེས་སྤྱོད་བཞེད།
སྤྱོད་པོ་ལ་ཆེད་གྲགས་པ་ཡི། ལམ་དུ་སོང་བའི་རྗེས་སྤྱོད་འགྲོ། 8

དེ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་ཀྱིས། ངས་པ་རྒྱལ་འཛོམས་ཉིད་དུ་ཉིགས།
ཅུ་སྐར་མི་སྤྱོད་ཀྱང་གཅིག་གིས། བདུལ་ཞུགས་བརྒྱུད་ནས་ཉ་ཞེས་སམ། 9

དེས་ན་ཉེ་བར་བགས་པའི་སྤྱད། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་བགྱི།
གཡོ་སྤྱོད་ཅན་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡིས། མོངས་ནས་གཞན་ཡང་ཡོངས་སམ་འགྱུར། 10

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཞེད་ཐོས་ནས། ལས་ཀྱིས་མོངས་པའི་དཔལ་སྤྱོད་ནི།
སྤྱོད་པའི་གཡང་ལ་མཚོང་བའི་སྤྱད། དེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིས། 11

བྱིས་དུ་གསང་དོང་སོང་ལྡེང་གིས། སོལ་བ་རབ་འབར་གྱིས་ཁེངས་དང་།
དུག་ལྷན་ཟས་ཀྱང་བྱས་ནས་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དུང་དུ་སོང་། 12

བརྩོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གྲས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་མགོན་དུ་སོང་།
ཐམས་ཅད་ནི་རིག་ཀྱན་མཁུན་གྱིས། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཛུམ་བཅས་གསུངས། 13

य एष गृध्रकूटाख्ये गिरौ भिक्षुशतैर्दृतः ।
सर्वज्ञकीर्तः सुगतस्त्रिजगत्पूज्यतां गतः ॥ ६ ॥

नैवास्य प्रतिभां काञ्चित् भव्यामुपलभामहे ।
नोतः किन्तून्नतिं मूर्खैर्भगवान् भगवानिति ॥ ७ ॥

अविचार्यैव सततं परोक्तमनुभाषते ।
गतानुगतिकः प्रायः प्रसिद्धसरणौ जनः ॥ ८ ॥

व्रतादिनियमस्तस्य दम्भ एव विभाव्यते ।
अस्माति मौनकृत् मत्स्यानेकपदव्रतो वकः ॥ ९ ॥

तस्मात् तस्योपहासाय क्रियतां कापि वञ्चना ।
मायामोहितो धूर्तानां परोऽपि परितुष्यति ॥ १० ॥

इति तेनोक्तमाकर्ण्य श्रीगुप्तः कर्ममोहितः ।
पतितुं पापश्वभ्रेषु युक्त्या तदुपदिष्टया ॥ ११ ॥

प्रदीप्तखदिराङ्गारपूर्णं गूढं खदां गृहे ।
कृत्वा सविषमन्त्रञ्च ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १२ ॥

तेन मिथ्याविहितया भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः ।
विज्ञाय सर्वं सर्वज्ञस्तथेति प्राह सस्मितः ॥ १३ ॥

དུག་དང་མེ་སྒྲོར་ལ་ཁྲིས་པའི། ཁྲིས་ཐབས་ཚས་ནི་སྤྲོ་བ་མོ།
གྲོས་ནི་ཟགས་སྤྲོ་དོགས་པ་ཡིས། དཔལ་སྤྲོས་ཀྱིས་ནི་ཁྲིས་དུ་བཅུངས། 14

དེ་ནས་སྒྲོར་ཡལ་མཁུན་གྱུར་ཀྱང་། འགྲོ་བས་ཕྱག་འོས་གདོང་བཞི་སོགས།
སྒྲོ་ནི་མས་ཀྱིས་ནི་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། བཅོམ་ལྷན་རང་ཉིད་གཤེགས་པར་གྱུར། 15

དཔལ་སྤྲོས་ཀྱིས་ནི་བཅོམས་པ་དེ། ཁྲོང་ཁྲེར་དག་དུ་སྦྲེ་བོས་རིག།
སྤྲོ་ཕན་ནི་མས་ཀྱི་སྤྲོ་གཤེགས་ནི། བེན་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་ཕྱོགས་ནི་མས་གྱུ་ག། 16

དེ་ནས་དགེ་བསྐྱེད་དག་ཅིག་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ།
མེ་དང་དུག་ལ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། ཞབས་ལ་རབ་དུ་གདུགས་ནས་སྤྲོས། 17

རྩོད་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་སྤྲོས་པར་སྤྲོས། གསང་ནས་མེ་དང་དུག་ཟས་སྤྲོར།
བཅོམ་ལྷན་རབ་དུ་འབད་པ་ཡིས། སྦྲེ་བོ་དཔེ་ཡོངས་བཏང་འོས། 18

དོགས་པས་སྤྲོས་སྤྲོ་ལ་བདེན་ནས། འཕགས་པ་མིན་ནི་མས་དབྱགས་འབྱིན་བྱེད།
གང་སྤྲོར་སྤྲོང་ཅིས་ཁ་བྱུགས་པའི། སྤྲོ་གྱི་མང་ན་གྱུ་མ་གཏོང། 19

ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་མི་བསྐྱུན་པས། ཡོན་ཏན་ཅན་གཞན་བསྐྱོད་མི་བཟོད།
གང་གིས་དཔལ་པ་དགོས་འགྱུར་ཉིད། དེ་ཡི་སྦྲེ་བོ་དཔེ་པ་ཁོ། 20

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མིག་དག་ནི། འདབ་བཟུང་ནི་པར་གྱིས་བྱེད་ཁྲོད།
སྤྲོ་གཏོན་འདི་ཡི་གནས་ཐོབ་ན། འགྲོ་བ་ཡོང་བ་མིན་པ་ཅི། 21

विषाग्नियोगकुपितां पत्नीं सङ्गर्भवादिनीम् ।

गृहे बबन्ध श्रीगुप्तः शङ्कितो मन्त्रविश्रवात् ॥ १४ ॥

अथ विज्ञातवृत्तोऽपि भगवान् स्वयमाययौ ।

वन्द्यमानो जगद्वन्द्यैश्चतुर्मुखमुखैः सुरैः ॥ १५ ॥

श्रीगुप्तस्य तमारम्भं विवेद नगरे जनः ।

दिष्टु धावति पापानां सुगुप्तमपि पातकम् ॥ १६ ॥

ततः कश्चित् समभ्येत्य भगवन्तमुपासकः ।

उवाच चरणालीनश्चिन्तयन् दहनं विषम् ॥ १७ ॥

मिथ्यानघ्नः प्रियालापी गूढवह्निविषान्नदः ।

परिहार्यः प्रयत्नेन भगवन्नेष दुर्जनः ॥ १८ ॥

कुर्यादनार्यो नाश्वासि कार्यं माधुर्यमाश्रिते^१ ।

अन्त्रच्छदी विगीर्णो हि मधुदिग्धमुखः क्षुरः ॥ १९ ॥

नान्यस्तुतिं गुणद्वेषी सहते गुणिनां खलः ।

सन्तस्तुष्यन्ति येनैव तेन कुप्यन्ति दुर्जनाः ॥ २० ॥

त्वयि लोकत्रये नेत्रशतपत्रविकाशिनि ।

अस्य राहोः पदं प्राप्ते नान्यौभवति किं जगत् ॥ २१ ॥

१ Orig. कुर्यादनार्यो नाश्वासि कार्यं नमधुर्याश्रिते ।

དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་ཅུང་ཟད་ནི། འཛུམ་པའི་ཟེར་དཀར་དག་གིས་དེ།
གཞིན་པ་མི་བཟད་རབ་རིབ་དག། རིང་ནས་ཡོངས་སུ་སེལ་བཞིན་གསུངས། 22

བདག་གི་ལུས་ལ་མེས་རིག་དང་། རྒྱལ་གིས་ཀྱང་ནི་ཚུགས་པ་མིན།
གཞན་ལ་སྤང་བས་དབྱུལ་ནི་མས་ལ། སྒྲིན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཉིར་འཆོ་མེད། 23

གང་གིས་སེམས་ནི་མི་ཁྲོ་བསེལ། ཞི་བའི་བདུད་རྩིས་བྲན་གྱར་པ།
དེ་ལ་མི་ཡིས་ཅི་བྱ་ཏེ། ཡལ་གྱི་དབྱེ་ལ་དུག་གིས་ཀྱང་། 24

ཞི་སྤང་སྒྲིན་གྱིས་གཟིང་པ་ལ། བདུད་རྩི་དུག་ཉིར་བཞིན་དུ་སྦྱོད།
མེ་དོག་དོ་ཇི་བཞིན་དུ་སྦྱོད། ཅན་དན་སྤྲེལ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྦྱོད། 25

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་གནས། སྤྱིང་ཇི་བྱམས་པ་དག་དང་ལྷན།
དུད་འབྱེད་སྒྲི་གནས་སོང་གྱར་ཀྱང་། ལུས་ནི་མི་ཡིས་མི་འཛོག་གོ། 26

ཀ་ལིང་ཀ་ལི་མི་བདག་སྒྲོན། རི་དྲགས་ཚོགས་ནི་མས་འཛོམས་པ་ལ།
ཡང་དག་བཙོན་པས་དུས་བྱའི་གླིང་། ཞེས་པའི་ནགས་ཚལ་བསྐྱེད་པས་བྱར། 27

ནགས་ཚལ་རབ་དུ་འབར་བ་དེར། བྱི་བྱ་ཉི་ཉི་རི་གཅིག་ལ།
བྱམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པས། སྤྲེལ་བྱེད་རབ་དུ་ཞི་བར་བསྐྱབས། 28

དེ་ལས་ལྟུང་མེད་ཡིད་ལྷན་ནི་མས། གང་དུ་ཡང་ནི་འཛིགས་པ་མེད།
སྤྱིང་སྒྲོབས་ལྷན་སྤྲེལ་ཚོགས་པ་ཡིས། དག་མཚན་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཉིད། 29

तच्छ्रुत्वा भगवानूचे किञ्चित् स्मितसितांशुभिः ।
तन्निकारोग्रतिमिरं दूरात् परिहरन्निव ॥ २२ ॥

न समाङ्गं स्पृशत्यग्निः प्रभवत्यपि वा विषम् ।
परद्वेषदरिद्राणां दोषोऽपि निरुपद्रवः ॥ २३ ॥

अरोषशीतलं चेतः सिक्तं यस्य शमामृतैः ।
किं करोत्यनलस्तस्य विषं वा विषयद्विषः ॥ २४ ॥

विषायते तु पीयूषं कुसुमं कुलिशायते ।
द्वेषदोषोत्तरस्यैव चन्दनं दहनायते ॥ २५ ॥

तिर्य्यग्योनिगतस्यापि बोधिसत्त्वपदस्थितेः ।
कारुण्यमैवीयुक्तस्य नाग्निर्दहति विग्रहम् ॥ २६ ॥

पुरा कलिङ्गनृपतिः खण्डद्वीपाभिधावनीम् ।
ददाह मृगसङ्घानां संक्षेपे स समुद्यतः ॥ २७ ॥

कानने ज्वलिते तस्मिन्नेकस्तित्तिरिशावकः ।
मैत्र्या बोधिं समालम्ब्य दहनप्रशमं व्यधात् ॥ २८ ॥

तस्माद्द्रोहमनसां न भयं विद्यते क्वचित् ।
श्रूयतां सत्त्वसम्पत्तेरिदमन्यच्च कैतुकम् ॥ २९ ॥

ཆར་མེད་མི་བཟད་དུས་སུ་ནི། ཐུབ་པ་འགའ་ཡི་བརྟེ་གནས་ན།
མི་དང་འདྲ་བར་བརྟེད་པ་ཡི། རི་བོང་ཞིག་ནི་ཡུན་རིང་གནས། 30

འབྲས་བུ་ཙུང་བ་ཡོངས་ཟད་པས། རྟོགས་རིད་ཐུབ་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
བསམ་པ་དེ་ཡི་གཏུང་བས་གཟིར། གཡོ་མེད་ཀྱན་དུ་དྲིལ་པར་སྦྱས། 31

བཅོམ་ལྷན་བདག་གི་ཤ་དག་གིས། ད་ནི་སྟོག་གི་རྟེན་པོ་དག།
མཛོད་ཅིག་ཆོས་ནི་བསྐྱབ་བགྱིད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྐྱང་བར་འོས། 32

འདི་བརྟེད་ནགས་སྟེག་མཆུག་གི་མེར། ཐུབ་པས་བྱས་ས་པས་ཡང་ཡང་དུ།
འབད་པ་ཡིས་ནི་བརྟོག་གྱུར་གྱང། རི་བོང་གི་ནི་ལུས་པོ་འཕངས། 33

དེ་ཡི་སྟོང་ལྟོ་བས་མཐུ་ཡིས་ནི། འབར་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་དྲིལ་གས་པའི་མེ།
འཇམ་བའི་སྒྲ་སྟོགས་བྱང་བ་ཙན། སྟོང་འི་རྫིང་བྱར་རབ་དུ་གྱུར། 34

དེ་ཡང་ལྷ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་དེར། སྒྲ་ཆེན་པོ་དག་ལ་གནས།
ཐུབ་པས་བྱས་འཆལ་ལྷན་པ་ལ། ཆོས་ནོམས་རབ་དུ་བཟླན་པ་བྱས། 35

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་པ་ནོམས། འཇིགས་པ་མེས་མིན་དུ་ག་གིས་མིན།
དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། དཔལ་སྤྲུལ་གྱི་ནི་ཁང་བར་ག་གཤམས། 36

དེས་ནི་དེ་ཅུ་ཞུགས་ཉིད་ན། ཞབས་ནི་གཡས་པ་བཞག་པ་ཡིས།
མེ་ཡི་དོང་ནི་མཚོ་སྟེན་ཙན། བྱང་བ་འཇམ་སྟོགས་ལྷན་པར་གྱུར། 37

अष्टदिविषमे काले मुनेः कस्यचिदाश्रमे ।
मनुष्यसदृशालापः शशकः सुचिरं स्थितः ॥ ३० ॥

क्षुत्क्षामं मुनिमालोक्य फलमूलपरिक्षयात् ।
उवाचाचलसङ्कल्पस्तद्यथाव्यथिताशयः ॥ ३१ ॥

भगवन् मम मांसानां संप्रति प्राणवर्त्तनम् ।
क्रियतां रक्षणीयं तत् शरीरं धर्मसाधनम् ॥ ३२ ॥

इत्युक्त्वा दावशेषाग्नौ चिक्षेप शशकस्तनुम् ।
वार्थ्यमाणोऽपि यत्नेन प्रणयान्मुनिना मुहुः ॥ ३३ ॥

तस्य सत्त्वप्रभावेण ज्वलज्वालाकुलोऽनलः ।
प्रययौ मञ्जुशिञ्जानभ्रमराम्भोजखण्डताम् ॥ ३४ ॥

सोऽपि दिव्यवपुस्तत्र कमले महति स्थितः ।
प्रणम्यमानो मुनिभिर्विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ३५ ॥

इति बोधिप्रवृत्तानां न बह्नेन विषाद्वयम् ।
भगवान् कथयित्वेति श्रीगुप्तभवनं ययौ ॥ ३६ ॥

तत्र तेन प्रविश्यैव निक्षिप्ते दक्षिणे पदे ।
बभूवाम्निखदा मञ्जुगुञ्जहृङ्गसरोजिनी ॥ ३७ ॥

མཚོ་སྤྱོད་ཁྱིལ་བཞུགས་པ་དེ། དཔལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་མཐོང་བྱུང་ནས།
དེ་མཐོང་སྤྱོད་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཞབས་ལ་བདུད་དེ་རབ་དུ་སྤྱོད། 38

བཅོམ་ལྷན་བདག་ནི་སྤྱོད་ཅན་གྱིས། དེས་ལས་འདས་འདི་བཟོད་པར་བཟུ།
གཏོ་ཐུག་གིས་ལོང་ལྷང་ཆགས་ལ། དམ་པ་ནིམས་ནི་ཐུགས་ཆེས་ལྷག། 39

བདག་ནི་མི་དགའི་བཤེས་གཉེན་དག། རབ་དུ་ཆོངས་པས་སྤྱོད་པ་ཡི།
ལས་ལ་ཉེ་བར་གདམས་པ་བྱས། དེ་ལ་བྱོད་ཉིད་ཅན་བ་སྤྱོད། 40

བྱོད་ཀྱི་ཟམ་དང་བདུང་བ་ཀུན། བདག་གི་དུག་གིས་བསྐྱོས་པ་བྱས།
ཕྱི་ནས་གདུང་བའི་རང་བཞིན་དུག། ཀྱི་མ་བདག་ཉིད་རང་ལ་འཕོ། 41

འདི་བཟོད་དཔལ་སྤྱོད་མཚེ་མ་དང་། བཅས་པའི་མིག་ལ་སྤྱིང་ཆེད་གཏོར།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་གསུངས། དགོ་སྤྱོད་དགོ་འདུན་ཉན་པར་བྱེད། 42

ལེགས་པ་ཡི་ཐུག་མ་བྱེད་ཅིག། བདག་ཅག་བྱོད་ལ་ཕྱིར་མ་ཕྱིགས།
འཇིགས་ཅུང་ཁོན་གྱི་དུག་སྤངས་པས། དེ་ལ་དུག་གི་གནོད་པ་མེད། 43

བྱོད་ནི་བར་ཁ་སོར་སྤྱོད། དཔལ་ལྷན་མི་བདག་ཆོངས་བྱིན་བྱུང་།
དེ་ཡི་སྤྱོད་དང་མཉམ་པ་ཡི། དགའ་མ་དཔེ་མེད་མ་ཞེས་པའོ། 44

དེ་ནས་དེ་ཡི་བྱོང་བྱེད་མཐའི། བགས་གནས་མ་བྱེད་བྱུང་མོ་ནི།
གསེར་དུ་སྤྱང་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད། དེ་ཡིས་ནས་ཞིག་ཐོས་པར་བྱུང་། 45

दृष्टोपविष्टं श्रीगुप्तं सरोरुहविस्तरे^१ ।

तद्दृष्टिनष्टकालुष्यः प्रोवाच चरणानतः ॥ ३८ ॥

भगवन् मम पापस्य क्षन्तव्योऽयं व्यतिक्रमः ।

मोहान्धपतिते रुच्यं कारुण्यमधिकं सताम् ॥ ३९ ॥

ममाकल्याणमित्रेण योऽयं पापपथे कृतः ।

उपदेशः प्रमोहेण तत्र चाणं भवत्स्मृतिः ॥ ४० ॥

विषदिग्धरसं सर्व्वं भोज्यन्ते कल्पितं मया ।

अहे ममैव संक्रान्तं पश्चात्तापमयं विषम् ॥ ४१ ॥

इति ब्रुवाणं श्रीगुप्तं साश्रुनेत्रं कृपानिधिः ।

दृष्ट्वा बभाषे भगवान् भिक्षुसङ्घस्य शृण्वतः ॥ ४२ ॥

विषादं मा कृथाः साधो न वयं विमुखास्त्वयि ।

घोरवैरविषत्यागान्नैवास्मान् तपते विषम् ॥ ४३ ॥

वाराणस्यां पुरा श्रीमान् ब्रह्मदत्तोऽभवन्नृपः ।

अभूदनुपमा नाम तस्य प्राणसमाश्रया ॥ ४४ ॥

सुवर्णभाससंज्ञस्य तत्पुरान्तवनस्थितेः ।

रवं मयूरराजस्य सा कदाचिद्व्याश्रयोत् ॥ ४५ ॥

སྒྲིང་བྱ་བྱི་ལྟང་གདངས་ལྟ་བུ། དེ་ཡི་སྒྲ་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།

དག་མཚན་ལྟན་པས་འདི་ཅི་ཞེས། མི་ཡི་མགོན་ལ་དེ་ཡིས་རྒྱས།

46

གྱུལ་པོས་སྒྲས་པ་ནགས་མཐའ་འདིར། དེ་ན་ཅེན་སྒྲ་ལྟན་མི་བྱ་ཡོད།

གང་གིས་མགྱིན་ནས་བསྒྲགས་པ་འདིས། འཛིག་རྟོན་ནི་མས་ནི་སྒྲན་པས་བྱེད། 47

དེ་སྐད་སྒྲས་པའི་མི་བདག་གིས། ཤིན་དུ་མཛའ་སྤྱུག་རབ་འབད་པས།

དེ་མཐོང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ། རབ་དུ་དགོད་ཅིང་ཡང་སྒྲས་པ།

48

དེ་ལྟ་འདི་དོ་མཚན་གཟུགས་ཅན་ནི་མས། མཛེས་མ་མཐོང་བ་རྟོད་པ་དགའ།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབད་པ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་སྤྱང་ལ་བྱ།

49

དེ་སྐད་བཛོད་ནས་མི་བདག་གིས། གྱུ་ཡིས་འཛོ་བ་དེ་གཟུང་ཕྱིར།

མ་ཐོབ་ན་ནི་གསོད་པ་དག། ཡང་དག་རིག་པར་བྱས་ནས་བདང་།

50

ཡོངས་སྤྱུ་སྤྱོད་པའི་མིག་མོངས་པས། དབང་དུ་བྱས་པ་མི་ཤེས་ཉིད།

བྱད་མེད་ཇིས་ཆགས་ཀྱིས་བཅོམ་པས། བྱ་བ་མིན་པ་ནི་མས་ཀྱང་བྱེད།

51

མཛའ་ལས་མ་རུངས་བྱིས་ཐབ་ཀྱི། ཀྱང་པའི་སྤྱེགས་སྤྱུ་གྱུར་ནི་མས་ཀྱི།

མོ་དང་དགའ་བུན་བྲགས་པ་ནི་མས། ཐུག་དོག་གིས་བཞིན་ནི་མ་པར་ཉམས། 52

དེ་འོག་བྱ་པས་གནས་གནས་སྤྱ། ཞགས་པས་བཅིང་བ་བཀོད་པ་ནི་མས།

མི་བྱའི་གྱུལ་མོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཀྱན་དུ་ནི་མ་པར་ཆད་པར་གྱུར།

53

सा तस्य शब्दमाकर्ण्य वेणुवीणास्वनोपमम् ।

किमेतदिति पप्रच्छ नरनाथं सकौतुका ॥ ४६ ॥

राज्ञोवाच वनान्तेऽस्मिन्नस्ति रत्नच्छदः शिखी ।

मधुरं योजनव्यापि यस्यैतत् कण्ठकूजितम् ॥ ४७ ॥

इति ब्रुवाणो नृपतिस्तत्सन्दर्शनमर्थितः ।

प्रेमप्रयत्नैः प्रेयस्या ग्रहसन् पुनरब्रवीत् ॥ ४८ ॥

दर्शनं दुर्लभं मुग्धे तद्विधाद्भुतरूपिणः ।

तथापि यदि निर्व्वन्धः क्रियते तत्परिश्रमः ॥ ४९ ॥

इत्युक्त्वा नृपतिस्तस्य ग्रहणे जालजीविनः ।

व्यसृजत् तस्य सम्प्राप्त्यै विधाय वधसन्निदम् ॥ ५० ॥

वशीकृतो न वेत्त्येव मोहादक्षिपरीक्षया ।

अनुरागाहतः स्त्रीभिरकर्माण्यपि कार्य्यते ॥ ५१ ॥

प्राप्तानां प्रणयात् पत्न्याः प्रौढायाः पादपीठताम् ।

ईर्ष्यैव विनश्यन्ति धी-धृति-स्मृति कीर्त्तयः ॥ ५२ ॥

ततः शाकुनिकैर्न्यस्ताः पाशबन्धाः पदे पदे ।

प्रभावाद्द्विर्हराजस्य व्यशीर्य्यन्तैव सन्ततम् ॥ ५३ ॥

འབད་འབྲས་མེད་ལས་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཞིང་། མི་བདག་བཀའ་ཡིས་འཛིགས་གྱུར་དེ།
མཐོང་ནས་མི་བུའི་བྱལ་མོ་ནི། མྱིང་རྩེ་འབྲུགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 54

དེ་ཡིས་བསམས་པ་ཁོ་མོ་དག། འཛིངས་པར་མ་གྱུར་ས་བདག་གི།
བཀའ་ནི་དག་པོའི་འཛིགས་གྱུར་པ། ཀྱི་མ་སྤྱལ་བ་གྱི་ཡིས་འཛོ། 55

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་མྱིང་རྩེ་ཡིས། གསལ་བས་སྤྱལ་དེ་དེ་བཟང་ནས།
མི་བདག་བཀྲུག་མེ་དེའི་བྱིས་དུ། དེ་ཉིད་དང་ནི་ལྟན་ཅིག་སོང་། 56

མོ་བྲང་ནང་དེར་དྲི་བུ་དེ། ས་བདག་བཙུན་མོར་བཅས་པ་ཡིས།
མཚོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ལས། གྲུས་པ་ནིས་པར་སྤྱོད་ཞིང་གནས། 57

མཐོན་མཐོང་ཞོར་བུའི་ཁང་པ་ནི། འཇམ་ལྷན་རྩེ་འཛོན་འོད་དེ་ལ།
འདབ་མ་མཛེས་བཀྲ་དབང་པོའི་གཞུ། ཆགས་པ་ལྟ་བུར་འབྲུལ་བ་བྱས། 58

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིས་གྲོ་ལ། གྲུས་དང་བཅས་པས་ལྟ་མོ་བསྐྱོས།
ཕྱོགས་ལས་གྱུལ་བའི་བགྲོད་པ་ལ། བས་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་སོང་། 59

དེ་ནས་ལྟ་མོ་དཔེ་མེད་ས། བདག་པོ་སོང་བས་བག་མེད་ཅིང་།
གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་དྲིགས་པས་ལོང་། རིགས་ཀྱི་ལྷགས་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 60

གཞིན་ནུ་འབང་ལ་ཆགས་ལྷན་ས། འདོད་པས་ནིས་པར་བསྐྱེད་མ་དེའི།
ངོ་ཚ་ཤིན་དུ་རིང་སོང་མེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པས་འཛིགས་པ་བཞིན། 61

दुःखितान् यत्नवैफल्यङ्गीतान् नृपतिशासनात् ।
मयूरराजस्तान् दृष्ट्वा करुणाकुलतां ययौ ॥ ५४ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो भीताः क्षमापतेः क्रूरशासनात् ।
मदन्यने विसम्वादाद्वराका जालजीविनः ॥ ५५ ॥

इति सञ्चिन्त्य कृपया स्पष्टवाग्मिर्विसृज्य तान् ।
नृपमानाय्य तद्वेश्म तेनैव सहितो ययौ ॥ ५६ ॥

स तच्चान्तःपुरे नित्यं सभार्येण महीभुजा ।
पूज्यमानः परिचयादुवास विहितादरः^१ ॥ ५७ ॥

स्निग्धश्यामाम्बुदत्विषा सुनीलमणिवेश्मसु ।
चित्रपत्ररुचा चक्रे संसक्तेन्द्रायुधभ्रमम् ॥ ५८ ॥

अथ दिग्जययात्रायां कदाचिद्वसुधाधिपः ।
ययौ तदुपचाराय देवीमादिश्य सादरः ॥ ५९ ॥

ततश्चानुपमा देवी पद्यो याते प्रमादिनी ।
रूपयौवनदर्पान्धा नालुलोके कुलस्थितिम् ॥ ६० ॥

तरुणं प्रेक्ष्य रागिण्यास्तस्याः कन्दर्पविश्रवे ।
भूयः प्रलम्भभीतेव लज्जा दूरतरं ययौ ॥ ६१ ॥

དྲི་མ་ལྷན་ཞིང་གྲུ་གྲུ་ནོ། ནྟ་བ་དགལ་འཇག་པར་བཟོད།

གཡོ་བ་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་དང་། མིག་ནི་ལམས་པ་རིམ་པ་མཚུངས། 62

འཁོར་བ་རྒྱ་སྤྱོད་འབྱུང་གནས་སུ། ནྟ་བ་མང་པོས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་།

སྤྱོད་འབྱུང་གནས་པོ་བཅེགས་པ་ཡི། དེ་མིག་སྤྱོད་མེད་ནྟ་བ་གྲུ། 63

མེ་དྲོག་པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་འཇམ། མིག་ལེ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཚུབ།

སྤྱོད་མེད་སེམས་ནི་བྲག་བ་དག། སྤྱོད་མེད་མེད་སྤྱོད་པ་ཤེས། 64

མང་ཆགས་དགའ་མས་མག་བྱས་ནས། གང་གི་དགའ་བར་བགྱིད་བྱེད་དེ།

བསེལ་ཞིང་དྲི་མེད་འཇམ་པ་ཡིས། དལ་གྱི་དེ་ནོ་གྲུ་འབྱུང་བར་བྱེད། 65

དེས་བསམས་བདག་གི་པོ་བྱང་ན། མིག་སྤྱོད་མེད་མེད་སྤྱོད་པ་ཤེས།

སྤྱོད་མེད་ལམས་པ་ཞིན་ཀྱང་བཟོད་པ། རྒྱ་སྤྱོད་འབྱུང་གི་གནས་པར་གྲུ། 66

བདག་གི་སྤྱོད་འདི་ས་བདག་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་འཆད་པར་འགྱུར།

ལས་ནི་སྤྱོད་འདི་ས་པོ་ཞིག་བྱས། དེ་ནི་བདག་གི་ཅི་ཞིག་བྱ། 67

འདི་ནི་གནས་ཤེས་མཚོག་གི་སྤྱོད། པ་རོལ་རྒྱུ་གྱིས་འཛོན་ལྷ་ཞིག།

བདག་གིས་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། དོགས་པ་སེམས་མེད་ནྟ་བ་ལའང་སྤྱོད། 68

དེ་རྒྱུར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་དུག་ལྷན་བཟུང་བ་བྱེད།

ཆགས་སྤྱོད་མི་བསྐྱེད་དབང་གྲུར་པའི། སྤྱོད་ཅི་དང་ཅི་མི་བྱེད། 69

मलिनः कुटिलस्तीक्ष्णः कर्णसंस्पर्शनोचितः ।

चपलश्चपलाक्षीणां सुदृशां सदृशः क्रमः ॥ ६२ ॥

विविधोन्मादकारिण्यः संसारमकराकरे ।

चरन्ति प्राणहारिण्यः कालकूटच्छदाः स्त्रियः ॥ ६३ ॥

कुसुमात् सुकुमारस्य क्रूरस्य क्रकचादपि ।

को जानाति परिच्छेदं स्त्रीणां चित्रस्य चेतसः ॥ ६४ ॥

प्रचरन्तीं प्रियां कण्ठे कृत्वा ये यान्ति निर्दृतिम् ।

शीतलां विमलां स्निग्धां खड्गधारां पिवन्ति ते ॥ ६५ ॥

साचिन्तयत् स्थितः शल्यमयमन्तःपुरे मम ।

मयूरराजः शीलज्ञः पुरुषालापवेष्टितः ॥ ६६ ॥

कथयिष्यत्यवश्यं मे वृत्तमेष महीपतेः ।

निन्द्यं कर्म कृतं तावदधुना किं करोम्यहम् ॥ ६७ ॥

आस्तां परिज्ञाततत्त्वो मर्मज्ञोऽसौ विदग्धधीः ।

जाता मे कृतपापायाः शङ्का निश्चेतनेष्वपि ॥ ६८ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा तस्य सविषं भोजनं ददौ ।

रागमत्ताः खलायत्ताः किं किं कुर्वन्ति न स्त्रियः ॥ ६९ ॥

དེ་ཡིས་ཉེ་བར་སྦྱང་བ་ཡི། བཟའ་དང་བདུང་བ་དུག་ལྷན་གྱིས།
 མ་བྱའི་གྲོལ་མོ་ནོམ་གྱིས་ཤིང་། མདངས་བཟང་ཡིད་འོང་མཛེས་པར་གྱུར། 70

ལྷ་མོས་ནོལ་གནས་དེ་མཐོང་ནས། གསང་བ་རབ་མཆེད་དོགས་པ་ཡིས།
 དལ་བྱ་དལ་བྱས་བྱ་ངན་གྱི། ཉན་གྱིས་བཟུང་ནས་སློག་བཏང་གྱུར། 71

དེ་ལྟར་དེ་ཡི་དུག་གིས་ཀྱང་། ཉན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་སྤྱུར།
 ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱི་སེམས་ཡངས་པ། དུག་གིས་དུག་མེད་ཉིད་དུ་འབྱེད། 72

འདོད་ཆགས་དུག་ཡིན་གཏི་སྤྱུག་དུག། ཞེས་དང་དག་ཀྱང་མི་བཟད་དུག།
 སངས་གྲུས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། དག་འདུན་བདེན་པ་བདུད་ཅིའི་མཆོག། 73

གཏི་སྤྱུག་ཅུ་ཆོགས་ཆེན་པོ་འཛིགས་སྤྱང་བའི་དུག་ནོམས་སྒྲོ།
 ཆགས་པའི་ལྷོས་འགྲོ་ཆེན་པོ་འཛིགས་སྤྱང་བའི་དུག་ནོམས་སྒྲོ།
 སྤང་བའི་ནགས་ཀྱི་ཤིང་བ་འཛིགས་སྤྱང་བའི་དུག་ནོམས་སྒྲོ།
 མི་བཟད་དུག་ནོམས་སྒྲིབའི་རིམ་པ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། 74

འདི་བཞིན་སྒྲིབ་གཞན་ལ་ཡང་། དཔལ་སྤྲས་ཀྱིས་ནི་མེ་ཡི་དོང་།
 ཆོས་ནི་འདོད་མ་དེ་ལ་བྱས། དེ་ཡང་འབྲལ་ལ་བད་ལྷན་གྱུར། 75

དེ་སྐད་བཟོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཡང་དག་སྤྱིང་ཇེས་གཟིགས་པའི་ཆུས།
 བསྟན་པ་དག་ལ་མཛོད་སྤྱོགས་པའི། དཔལ་སྤྲས་དྲུལ་དང་བྲལ་བ་བྱས། 76

तयोपाचर्यमाणस्य सविषैः पानभोजनैः ।

विदृष्ट्वा वर्हिराजस्य रुचिं रुचिरा रुचिः ॥ ७० ॥

स्वस्थमालोक्य तं देवी रहस्योद्भेदशक्त्या^१ ।

शनैः शोकामयग्रस्ता चस्ता तत्याज जीवितम् ॥ ७१ ॥

एवं तस्य विषेणापि नैव ग्लानिरजायत ।

महतां चित्तवैमल्यं निर्विषं कुरुते विषम् ॥ ७२ ॥

रागो विषं विषं मोहो द्वेषश्च विषमं विषम् ।

बुद्धो धर्मस्तथा सङ्गः सत्यञ्च परमावृतम् ॥ ७३ ॥

घोरं विषं सृजति मोहमहाम्बुराशिः

घोरं विषं सृजति रागमहोरगश्च ।

घोरं विषं सृजति वैरवनावनिश्च

जन्मक्रमोऽस्ति विषमस्य विषस्य नान्यः ॥ ७४ ॥

अधर्मकामः कृतवानेवमेवान्यजन्मनि ।

श्रीगुप्तोऽग्निखदां सापि तस्याभूत् सहधर्मिणी^२ ॥ ७५ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् सम्यक् करुणालोकनाम्बुभिः ।

चकार वीतरजसं श्रीगुप्तशासनोन्मुखम् ॥ ७६ ॥

དེ་ནས་དཔལ་སྤྲུལ་དགེ་བ་ཤེས་པས་རབ་དུ་གསལ་བའི་གནས་ཐོབ་ཕྱིར།
 རི་མོད་བློན་པས་སྒྲུབ་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཉིད་བློན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན།
 གྱུལ་དང་ཡོང་སྤྱོད་འདྲིས་པས་བསོད་ནམས་འཕྲོལ་མྱོ་གང་ཕྱིར་དེ་པ་ཞུས།
 མཐོང་བར་གྱུར་པ་དགེ་བཅེ་དང་རབ་དུ་དགའ་དང་བདེ་བའི་སྒྲོད།

77

མི་ཤེས་སྒྲོངས་པ་སེལ་བའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་སྒྲིང་ཇི་བསོད་ནམས་ལ་
 བཅོལ་པས།

གཞོན་བྱེད་སྤྱི་གུ་པ་བརྟེན་པའི་དཔལ་སྤྲུལ་གྱང་ནི་འབད་པས་ཇེས་སྤྱོད་བརྒྱང་
 བྱས་ནས།

འཆིང་བའི་ཁང་པར་ཡང་སྤྱིད་འདྲུད་པ་འདི་དག་ཞུས་སྤྱོད་གང་གིས་མི་
 འགྱུར་བ།

སྤྱིད་པ་ཡང་དག་གཞི་ལ་སྒྲུབ་དགེ་སྒྲོང་ཞུས་ལ་ཁོན་དང་བྲལ་བའི་བརྟེན་པ་
 བསྒྲུབས།

78

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བཟྱེད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དཔལ་སྤྲུལ་གྱི་དོགས་པ་བཟྱེད་པའི་ཡལ་
 འདབ་མྱོ་བཟྱེད་པའོ།

कलितकुशलः श्रीगुप्तोऽथ प्रकाशपदासये
शरणगमनान्येव चीणि स्मरन् विमलस्मृतिः ।
जिनपरिचयात् पुण्यं लेभे सतां हि विलोकनं
भवति महते कल्याणाय प्रमोदसुखाय च ॥ ७७ ॥

श्रीगुप्तस्य निकारकिल्बिषजुषोऽप्यज्ञानमोहापहः
कृत्वावश्यमनुग्रहेण^१ भगवान् कारुण्यपुण्योद्यतः^२ ।
भिक्षूणां भवसंशयाय विदधे निर्वैरताशासनं
येनैते न भवन्ति बन्धभवने भूयो भवग्रन्थये ॥ ७८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्रीगुप्तावदानं नाम अष्टमः पल्लवः ॥

१ The xylograph remarks that अवश्यमनुग्रहेण was substituted by *Hdar Locháva*, the original being lost.

२ Orig. कारुण्योद्यतः ।

CHAPTER IX.

ཡལ་འདབ་དགུ་པ།

མེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྩོགས་བརྗོད་ནི།

༄༅ །སྐལ་ལྷན་ནྟམས་ལ་མི་ཤིས་པ་ཅི་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་
དགེ་ཉིད་གྱུར།

སྒོངས་པ་ནྟམས་ལ་དགེ་བ་མ་པན་ཉིད་འགྱུར་འདི་ནི་རིམ་པ་འདི་
ཡིས་མཚོན།

མཚན་ཕྱིད་སྐྱེས་ཅམ་ཅུན་པ་སྐྱེས་གྱི་ནགས་ལ་མཚོག་དུ་མཛེས་པ་
རབ་དུ་སྟེར།

གང་ཡང་ཉི་མའི་གཟི་བྱིན་ལྷག་པའི་རིགས་ཀྱི་མིག་ནི་ཀུན་དུ་
ཉྟམས་པར་བྱེད།

1

ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ཡི། སྒོང་བྱིར་གྱི་ལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ།
རབ་བཟང་ཞེས་པའི་སྒོང་བྱིར་པ། ཡོངས་རྫོགས་བྱིས་ན་གནས་པ་བྱུང།

2

ལྷ་བ་ཀུན་ལ་ནྟམ་སྤང་ཞིང་། གཏི་ཅུག་རབ་དུ་གྱུས་པ་དེས།
སྒོངས་ལས་ཟད་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། མཛོན་པར་གསུམ་པ་སྐྱེག་པར་གྱུར།

3

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་ཆོ་རིགས་ཅན། བདེན་ལྷན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས།
མངལ་བཟུང་སྐྱབ་ཉ་བ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཞིན།

4

नवमः पञ्चवः ।

ज्योतिष्कावदानम् ।

धन्यानामशिवं विभर्त्ति शुभतां भव्यस्वभावोद्भवं
मूर्खाणां कुशलं प्रयात्यहिततामित्येष लक्ष्यः क्रमः ।
निशीथतिमिरान्धमौषधिवनस्यात्यन्तकान्तिप्रदं
एतच्चौलुककूलदृष्टहतये सर्व्वत्र मैत्रम्महः ॥ १ ॥

पुरा राजगृहाभिख्ये विम्बिसारस्य भूपतेः ।
अभूत् पौरसुभद्राख्यः परिपूर्णगृहस्थितेः ॥ २ ॥

मौख्यात् मोहप्रपन्नस्य सर्व्वदर्शनविदिषः ।
तस्य क्षपणकेषेव बभूवाभ्यधिकादरः ॥ ३ ॥

तस्य सत्यवती नाम जायाभिजनशालिनी ।
गर्भमाधत्त पूर्णेन्दुविम्बं पौरन्दरीव दिक् ॥ ४ ॥

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཡང་དག་གནས།
སངས་གྲིས་བཅོས་ལྷན་བསོད་སྟོངས་ལ། བས་ཞིག་དེ་ཡི་ཁང་པར་ག་ཤེགས། 5

དེ་ནི་རྒྱང་མར་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ལ་མཚོད་བྱས་གུས་བཅས་པས།
བྱ་ནི་མངལ་དུ་གནས་གང་དེ། ཅི་ཡི་གཞུགས་འགྱུར་དེ་ལ་དྲིས། 6

དེ་ཡིས་བཀའ་སྤྱལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ། ལྷ་མའི་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས་སྤྱད་ནས།
ང་ཡི་བསྟན་ལ་རབ་བྱང་ནས། ཡང་དག་ལྷན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། 7

དེ་སྐད་གསལ་བར་བཀའ་སྤྱལ་ནས། བཅོས་ལྷན་རང་གི་གནས་སྤྱུག་ཤེགས།
བྱིས་བདག་ཁང་པར་ཟད་བྱེད་པ། ལྷ་རི་ཀ་ནི་མངོན་པར་འོངས། 8

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ། རབ་བཟང་གིས་ནི་སྤྱུས་པར་གྱུར།
ཟད་བྱེད་པས་ཐོས་སྤྱར་བར་ནི། ཁོང་ཁོད་དུག་གིས་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 9

ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དེས་བརྟེན་ནས། ངལ་བས་གཟུང་ནི་ཤིས་བྱས་དེ།
དྲིས་ལན་བཅོས་ལྷན་གྲིས་གསུངས་གང་། དེ་ལྷ་འདི་ནི་མ་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་། 10

ངས་བསམས་ཀྱི་མ་ཐེ་ཚོས་དག། མེད་པར་དེ་ཡིས་བདེན་པར་བཟློད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཡིས་སྤྱུས་པའི་དངོས། གཞིན་སྤྱད་བདག་ནི་མི་བདེན་བཟློད། 11

བདག་གི་ཚོག་གིས་རབ་བཟང་གིས། གལ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་དེ་རིགས།
དེ་ལས་དག་སྟོང་ལ་གུས་འདིས། ཟད་བྱེད་ལ་དད་གཏོང་བར་འགྱུར། 12

कलन्दकनिवासाख्यः वेणुकाननसंश्रयः ।

कदाचित् भगवान् बुद्धः प्राप्तः पिण्डाय तद्गृहम् ॥ ५ ॥

पूजां सभार्यः कृत्वास्मै तं स यप्रच्छ सादरः ।

गर्भस्थितमपत्यं यत् किं रूपं तद्गविष्यति ॥ ६ ॥

सोऽवदत् सम्पदं भुक्त्वा^१ पुचस्ते दिव्यमानुषीम् ।

प्रव्रज्यया शासने मे संयुक्तो मुक्तिमेष्यति ॥ ७ ॥

याति भगवति स्पष्टमित्यादिश्य निजाश्रयम् ।

अभ्याययौ गृहपतेर्भूरिकः क्षपणो गृहम् ॥ ८ ॥

भगवद्भाषितं तत्तु सुभद्रेण निवेदितम् ।

श्रुत्वा क्षपणकः क्षिप्रमभूद् द्वेषविषाकुलः ॥ ९ ॥

गणयित्वा स सुचिरं ग्रहज्ञानकृतश्रमः ।

यदेवाक्तं भगवता प्रश्नेऽपश्यत्तथाविधम् ॥ १० ॥

सोऽचिन्तयद्दहो सत्यमुक्तन्तेन न संशयः ।

तत्प्रभावोपमादाय किं स्वसत्यं वदाम्यहम् ॥ ११ ॥

तस्य सर्वज्ञतां वेत्ति सुभद्रे यदि मज्जिरा ।

तद्देष क्षपणश्रद्धां त्यक्ष्यति श्रमणादरात् ॥ १२ ॥

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཁོ་ལྟ་བུ། དེ་ཡིས་རབ་བཟང་དག་ལ་སྒྲུབ།
ཀུན་མཁུན་ང་གྱུ་ལ་ཅན་དེ་ཡིས། འདི་དག་མི་བདེན་པ་ཉིད་བཟོད།

13

སྒྲ་ཡིས་སྤྱན་ཚོགས་སྒྲ་ལ་འོས། མི་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར།
འོན་ཏེ་རབ་བྱུང་བདེན་ཉིད་ན། དེ་ཡི་འདི་ནི་བསམ་པར་བྱ།

14

དབྱུང་དང་ཕྱོགས་པས་གདུངས་པ་འས། གང་ལ་འཚོ་ཐབས་གཞན་མེད་པ།
སྒྲ་གྱུ་ལ་འོས་པ་དེ་དེ་ཡིས། སྒྲ་བས་ནི་དག་སྤོང་བུལ་ཞུགས་ཡིན།

15

བྱིས་བདག་བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཚོག་ཚད་ན།
བརྒྱུག་པར་བྱིས་པ་འདི་སྒྲིམ་པས། རིགས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར།

16

འདི་བཟོད་ཟད་བྱེད་པ་སོང་ཚེ། བྱིས་བདག་གིས་ནི་ཡུན་རིང་དུ།
ནིས་པར་དབྱུང་ནས་མངལ་ལྷུང་སྤྲད། སྤྱོད་བ་དེ་དང་དེ་དག་བསྒྲུབས།

17

གང་ཚེ་ཇོས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཡིས། མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གཏོས་ཉིད།
དེ་ཚེ་འདི་ཡིས་བདེན་པར་ནི། རྒྱུང་མ་དྲག་པོས་མཉམ་ཏེ་བསམད།

18

དེ་ནས་སྤྱི་གཙུག་ཅན་དེ་ཡིས་དེ། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ།
རབ་དུ་བསྒྲུལ་ཚེ་ཟད་བྱེད་པ། དེ་ཡིས་གདམ་ཐོས་དག་འུ་ནས་སྒྲུབ།

19

ཨ་ནི་ཀྱི་མ་ཀུན་མཁུན་འདིས། བྱིས་པ་ལ་བཟོད་དེ་བདེན་ལྟར།
བྱ་ནི་མ་སྒྲིམ་མ་དག་ནི། ལུ་པ་ཉིད་གྱུར་འདི་དེ་ཡིན།

20

इति सञ्चिन्त्य सामर्थः स सुभद्रमभाषत ।

असत्यमेतत् कथितं तेन सर्व्वज्ञमानिना ॥ १३ ॥

मनुष्यः कथमाप्नोति देवार्हां दिव्यसम्पदम् ।

प्रव्रज्या किन्तु सत्येव कथन्तेनास्य चिन्तिता ॥ १४ ॥

क्षीणः क्षुदुपसन्तप्तो यस्य नास्त्यन्यतो गतिः ।

तस्य तस्य सुभिक्षार्हं शरणं अमणव्रतम् ॥ १५ ॥

पश्याम्यहं गृहपते प्रमाणं यदि मद्वचः ।

प्रत्युतायं शिशुर्जातः कुलं सन्तापयिष्यति ॥ १६ ॥

इत्युदीर्य्य क्षपणके याते गृहपतिश्चिरम् ।

विचार्य्य विदधे तां तां युक्तिं गर्भनिपातने ॥ १७ ॥

यदा द्रव्यप्रयोगेऽपि नैव गर्भः परिच्युतः ।

तदास्य पत्नीमवधीदेकान्ते हठमर्दनैः ॥ १८ ॥

ततः शीतवनं तस्यां श्मशानं तेन पापिना ।

प्रापितायां क्षपणकास्तद्वार्त्ता नन्दिता जगुः ॥ १९ ॥

अहो वताहो सर्व्वज्ञः शिशोः सत्यं तदुक्तवान् ।

सेयं स्रुनावजातेऽस्य जननी पञ्चतां गता ॥ २० ॥

དེ་ཡིས་བརྗོད་པའི་བྱིས་པ་ཡིས། ལྷ་མིའི་དཔལ་མཆོག་དེ་ནི་འདི།
འདི་ཡི་རབ་བྱུང་དེ་ཡང་འདི། གང་ཞིག་དཀྱར་ནི་གི་གྱུར་པའོ། 21

དེ་སྐད་དེ་དག་རབ་སྒྲ་ཞིང་། ཉི་པར་དགོང་པས་ཐམས་ཅད་ནི།
དུར་ཁྲོད་བཟ་བཞེན་འདི་ཕྱིར། ཟླ་པོ་ཡང་དག་འདུས་པར་གྱུར། 22

སྐབས་དེར་སངས་གྲུས་བཅོམ་ལྷན་འདས། འབྱུང་པོ་དགོངས་པས་ལྷ་ཡི་ནི།
སྒྲུབ་བྱིས་དེ་སྐད་ཀུན་མཁྱེན་ནས། འཛུམ་པ་དང་ལྷན་སྐད་ཅིག་བསམས། 23

ཀྲེ་མ་གཏི་མུག་གིས་བཅིངས་པས། མོངས་པ་ཅིང་དུ་གནས་པས་ཀྱང་།
ལུས་ཅན་ནམས་ལ་སྒྲུང་བ་སྒྲིབ། སྒྲིན་གྱི་ནོམ་པར་འགྱུར་བས་བཞིན། 24

ཀྲེ་མ་དགེ་བ་ཟད་བྱེད་པའི། ཟད་བྱེད་པ་དེ་ཐོག་པ་ལས།
བྱིས་བདག་དམན་པའི་སྒོ་ཅན་ལས། བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག། 25

ཅས་བསམས་སྒྲིང་རྗེ་རབ་བྱིས་པའི། བཅོམ་ལྷན་རང་ཉིད་དག་སྒྲོང་གི།
ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་བྱུར་བར་ནི། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་ག་ཤེགས། 26

བཅོམ་ལྷན་རང་ཉིད་དུར་ཁྲོད་ན། གྱུ་བ་ཤེས་ནས་གྱུལ་པོ་ནི།
གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོ་སྒྲོན་དང་བཅས། ས་དེ་ཉིད་དུ་འོངས་པར་གྱུར། 27

དེ་འོག་རབ་བཟང་རྒྱུང་མ་ནི། སྤྱིག་པའི་མེལ་བཅུག་པ་དང་།
ཅུ་སྒྲིམ་ལ་གནས་བྱིས་པ་དག། དཀྱུ་བརྟོལ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་འཕྱོམ། 28

इयं सा श्रीः शिशोर्दिव्या सोक्ता दिव्यमनुष्यता ।
इयञ्च सास्य प्रव्रज्या यत् कुक्षौ निधनं गतः ॥ २१ ॥

इति तेषां प्रवादेन सोपहासेन सर्व्वतः ।
श्मशानदर्शनायैव बभूव जनसङ्गमः ॥ २२ ॥

अचान्तरे दिव्यदृशा भगवान् भूतभावनः ।
सर्व्वं विज्ञाय तदुद्धः प्रदध्यौ सस्मितः क्षणम् ॥ २३ ॥

अहो मोहानुबन्धेन दूरस्थैरपि देहिनाम् ।
आलोक्य्छाद्यते मूर्खैर्मर्धैरिव विकारिभिः ॥ २४ ॥

शुभं क्षपयता^१ तेन क्षपणेन स मुग्धधीः ।
अहो गृहपतिः पापादकार्य्यमपि कारितः ॥ २५ ॥

इति सञ्चिन्त्य भगवान् स्वयं भिक्षुगणैर्दृतः ।
ययौ शीतवनं क्षिप्रं श्मशानं करुणाकुलः ॥ २६ ॥

श्मशानचारिकां ज्ञात्वा राजा भगवतः स्वयम् ।
विन्विसारः सहामात्यैस्तामेव भुवमाययौ ॥ २७ ॥

ततः सुभद्रजायायां प्रक्षिप्तायां चितानले ।
कुक्षिं भिक्षाम्बुजासीनः शिशुः सूर्य्य इवोद्ययौ ॥ २८ ॥

མེའབར་དབུས་ན་གནས་པ་དེ། གང་ཚེ་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱང་ས་སྤངས་པ།

དེ་ཚེ་སྤྱི་ཁྱེད་ཚོགས་ཅིས་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས། ལྷ་ལྷ་ཞེས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར།

29

དེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་སྤྱི། འཚོ་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞིན་ལྷ་བསོམ།

མེད་ས་པ་ལྷ་བྱ་རང་འགྲོ་ཡིས། གཞིན་ལྷ་འོད་ལྷ་ནི་སྤངས་གྱུར།

30

གྱུལ་བས་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བྱིས་པ་རབ་དུ་ལེན་པའི་ཚེ།

རོ་སྤྱི་གཟེངས་དེ་ལ་ནི། ལྷ་རི་ཚན་དན་ལྷ་རབ་སེལ་གྱུར།

31

བྱིས་པ་འཚོ་ཞིང་མེའམ་གྱོལ། རབ་དུ་མཛེས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།

སྤངས་པས་ཟད་བྱེད་པ་ནིས་སྤྱི། སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་བ་བཞིན་དུ་གནས།

32

དེ་ནས་རབ་བཟང་ཡ་མཚན་གྱིས། ཅིས་པར་འབྱུང་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས།

འབྱུང་བོ་ཀྱན་པན་ལ་དབྱེས་པས། བྱ་འདི་སྤངས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས།

33

དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དག་ལས་སྤྱི། ཅི་བྱ་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཀྱན་ལ་འབྱུང།

ཟད་བྱེད་ཅིས་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་བཞིན་དག་ལ། བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་དུ་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས།

34

དེ་ལ་དེས་སྤྱི་ཁྱེད་དུ་འབྱུང་གྱིས། མེ་སྤྱི་ཁྱེད་པ་འདི་མི་སྤངས།

གསལ་བར་གང་དུ་འདི་གནས་པ། དེ་ཁྱིམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང།

35

དེ་སྤྱི་ཁྱེད་དེ་དག་ཚོགས་ཀྱིས་དེ། མེད་ས་པས་གང་ཚེ་དེ་མ་སྤངས།

དེ་ཚེ་གྱུལ་བའི་བཀའ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོས་བྱིས་པ་སྤངས།

36

ज्वालितानलमध्यस्थं तं कश्चिन्नाग्रहीद्यदा ।

तदा जनसमूहस्य हाहाकारो महानभूत् ॥ २६ ॥

ततस्तु सम्भ्रमावृद्धगतिः सुगतशासनात् ।

कुमारभृत्यो जग्राह जीवकाख्यः कुमारकम् ॥ ३० ॥

जिनावलोकनेनैव बालकग्रहणक्षणे ।

अभूच्चितानलस्तस्य हरिचन्दनशीतलः ॥ ३१ ॥

जीवन्तं ज्वलनान्मुक्तं रुचिरं वीक्ष्य दारकम् ।

वैलक्ष्येण क्षपणकाः क्षणं तस्यमूर्छता इव ॥ ३२ ॥

ततः सुभद्रं भगवान् सर्व्वभूतहिते रतः ।

बभाषे विस्मयोद्भ्रान्तं पुत्रोऽयं गृह्यतामिति ॥ ३३ ॥

स तु दोलाकुलमतिः किं करोमीति संशयात् ।

क्षपणानां मुखान्येव शिक्षायै क्षणमैक्षत ॥ ३४ ॥

ते तमूचुः न बालोऽयं ग्राह्यः श्मशानवह्निजः ।

यच्चायं तिष्ठति व्यक्तं न भवत्येव तद्गृहम् ॥ ३५ ॥

इति तेषां गिरा मूर्खः स जग्राह न तं यदा ।

तदा क्षितिपतिर्बालमाददे जिनशासनात् ॥ ३६ ॥

མེ་དང་མཚུངས་པའི་འོད་ལྡན་པ། གསལ་བས་དེ་ནི་སེམས་པར་བྱལ་བས།

དེ་ཡི་མིང་ནི་མེ་སྒྲིམ་ཞེས། བཅོམ་ལྡན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྱུར།

37

ས་སྒྲིང་ཁང་པར་བྱིས་པ་ནི། རབ་དུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེའི།

ཞང་པོ་ཡལ་གཞན་སོང་བ་དག། རྒྱས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས་པར་གྱུར།

38

དེ་ཡིས་སྤྱང་མོ་ཤིབ་དང་། བྱ་སྒྲིམ་སྒྲོད་ཚུལ་རིག་གྱུར་ནས།

ཁྱོ་བས་འདར་ཞིང་མཛོན་སྤྱོད་པ་དེ། རབ་བཟང་ལ་ནི་ཡང་དག་སྒྲོས།

39

མོངས་པ་ཟད་བྱེད་ལ་གས་ཤིང་། དེ་ཡི་ཚོག་གིས་རྒྱང་ས་བསད།

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་དོར་ན། རེགས་བྱས་མིང་ནི་ཅེ་ཞེག་བྱས།

40

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སེམས་མེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་སྒྲགས་ཀྱིས་ཀྱན་དུ་སྦྲད།

སྒྲེ་བོ་ངན་པ་དགོད་ན་ཡང་། སྒྲིམ་པར་འཛོམས་བྱེད་རོ་ལངས་བཞིན།

41

གལ་དེ་གྱུལ་པོའི་ཁབ་ནས་བྱ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་མེ་ལེན་ན།

བྱ་མེད་བསད་པ་བསྒྲགས་ནས་དེ། ཁྱོད་ནི་རྩལ་པས་གཙོད་དུ་འཇུག།

42

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཛྲོད་པ་དེས། འཇིགས་ནས་ས་བདག་ཁབ་ནས་བྱ།

ལེན་དུ་བཅུག་པས་ས་བདག་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པས་རིང་ནས་གཏད།

43

དེ་ནས་རབ་བཟང་དུས་ཀྱིས་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གྱུར།

མེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པར་འབྱོར་པའི་གཏེར། འོད་ཀྱིས་ཉིམ་བཞིན་དུ་གྱུར།

44

ज्योतिर्मध्यादवाप्तस्य ज्योतिष्कसदृशत्वः^१ ।

ज्योतिष्क इति नामास्य चकार भगवान् स्वयम् ॥ ३७ ॥

तस्य प्रवर्द्धमानस्य भूपालभवने शिशोः ।

देशान्तरगतः काले मातुलः समुपाययौ ॥ ३८ ॥

स विदित्वा स्वसुवृत्तं निधनं पुत्रजन्मनि ।

कोपात् सुभद्रमभ्येत्य कम्पमानः समभ्यधात् ॥ ३९ ॥

मूर्खं क्षपणभक्तेन तद्गिरा हतयोषिता ।

त्वया त्यक्तस्वपुत्रेण किं नाम सुकृता कृतम् ॥ ४० ॥

निश्चेतनाः स्वभावेन परमन्त्रसमुत्थिताः ।

हसन्तोऽपि विनिघ्नन्ति वेताङ्गा इव दुर्जनाः ॥ ४१ ॥

अधुनैव न गृह्णासि यदि राजगृहात् सुतम् ।

तत्ते स्त्रीवधमुद्बुध्य कारयाम्यर्थनिग्रहम् ॥ ४२ ॥

इत्युक्तस्तेन तद्गीत्या स भूपतिगृहात् सुतम् ।

आनिनाय चिरात् मुक्तमकामेन महीभुजा ॥ ४३ ॥

ततः सुभद्रे कालेन कालस्य वशमागते ।

अमृतं निधिविभूतीनां ज्योतिष्कोऽर्क इव त्विषाम् ॥ ४४ ॥

^१ The text and the translation of the last half of this line were lost. The former was supplied by a Bande of Sahor.

སྒོང་བ་ནྱམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་། ལྷ་མིའི་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ།
སངས་བྱུས་ཚོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། རྒྱབས་ལ་དེ་ཡི་སྒོ་གོས་བྱས།

45

དེ་ལ་གུས་པས་ཉར་བསྐྱེད་པ། མཉམ་བུང་ལྷ་ཡི་རིན་ཅེན་ཚོགས།
བསོད་ནམས་རིན་ཅེན་རྒྱབ་བཙུན་དེས། དགེ་སྒོང་དགེ་འདུན་ནྱམས་ལ་སྤྱལ།

46

ཆུ་གཏེར་ཆེར་ནི་ཆུ་པོ་བཞིན། དེ་ལྷའི་བྱིས་དུ་ལྷའི་རིས་ལས།
ནྱམས་མང་སྤྱན་ཚོགས་ངོ་མཚར་ཅན། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འོངས་པར་གྱུར།

47

དེ་ཡི་བྱིས་དུ་བཙོམ་ལྷན་འདས། ལྷ་དང་རིན་ཅེན་མཚུངས་སྒོས་ཀྱང་།
དེ་ཡི་ངར་ནི་རིན་པོ་ཆའི། རྫོང་ནི་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བར་མཛད།

48

དེས་ནི་ལྷ་ཡི་གོས་རྒྱུང་དག། རང་གི་བྱིས་བཞིན་དེ་མ་མེད།
གུགས་པ་ནྱམས་ཀྱི་དཔར་བཟོད་པ། བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་བྱིས་ནས་ཐོབ།

49

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དེ་ཡིས་གོས། བཀུས་ནས་བརྒྱན་པ་ཉི་འོད་བཀོད།
ཡང་དག་གཡོ་བས་རབ་བསྐྱོད་ནས། ས་ཡི་བདག་པོའི་སྤྱི་བོར་རྒྱུང་།

50

མེ་སྐྱེས་དེ་ཡི་གོས་དག་ནི། རྫོན་མེད་རབ་མཛེས་མཐོང་གུར་ནས།
ལྷ་ཡི་དཔལ་ལ་ཡ་མཚན་པའི། གྱུ་པོ་རང་དཔལ་ཅུ་བཞིན་སེམས།

51

ཟས་ལ་མགོན་གཏེར་མི་ཡི་བདག། མེ་སྐྱེས་བྱིས་ན་གནས་པས་དེའི།
རིན་ཅེན་རང་བཞིན་ཁང་པ་དག། མཐོང་ནས་མཐོ་རིས་ཡིན་པར་སེམས།

52

अर्थिकल्पद्रुमः प्राप्य सम्पदं दिव्यमानुषीम् ।

स बुद्धधर्मसङ्घेषु शरण्येष्वकरोन्मतिम् ॥ ४५ ॥

तद्भक्त्युपनतं दिव्यरत्नसञ्चयमद्भुतम् ।

प्रददौ भिक्षुसङ्घेभ्यः पुण्यरत्नार्जनोद्यतः ॥ ४६ ॥

तस्य देवनिर्कायेभ्यः साश्चर्या विविधर्द्धयः ।

स्वयमेवाययुर्वेश्म महोदधिमिवापगाः ॥ ४७ ॥

तृणे रत्ने च समधीर्भगवानपि तद्गृहे ।

चक्रे तदनुरोधेन रत्नपात्रपरिग्रहम् ॥ ४८ ॥

स दिव्यवस्त्रयुगलं यशसामुपमाक्षमम् ।

प्राप पुण्यपणक्रीतं निजं गृहमिवामलम् ॥ ४९ ॥

कदाचिदथ तदस्त्रं स्नानार्द्रं न्यस्तमातपे ।

समीरणेनापहतं न्यपतन्मूर्ध्नि भूपतेः ॥ ५० ॥

विलोक्यापूर्वैरुचिरं ज्योतिष्कस्य तदंशुकम् ।

दिव्यश्रीविस्रितो राजा तृणं मेने निजश्रियम् ॥ ५१ ॥

भोक्तुं निमन्त्रितः प्राप्य तस्य रत्नमयं गृहम् ।

नृपतिः स्वर्गमज्ञासीत् ज्योतिष्कभवनस्थितः ॥ ५२ ॥

དེ་ནས་དུས་གྱིས་སྒྲིང་ནི། ཚེས་གྱིང་ཚུལ་མ་སྐྱེས་དག།
བྱ་ནི་གྱུལ་སྤོང་ལ་ཆགས་པའི། གཡོ་ཡིས་ངས་པར་བགྲོངས་པར་གྱུར། 53

གྱུལ་པོ་ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཅན། རྩེགས་ལྷན་ལྟ་བུ་དེ་འདས་ཚེ།
གྱུལ་པོ་མཚེག་གི་བྱ་དེ་ཡིས། ཚེས་མིན་བཞིན་དུ་གྱུལ་སྤོང་བོལ། 54

མེ་སྐྱེས་དག་གིས་བྲིས་གྱི་དཔལ། ས་བདག་ལ་དཀོན་དེས་མཐོང་ནས།
ཡང་དག་མངོན་པར་སོང་ཉེ་སྤྲུམ། བྲིད་ནི་པ་མས་ནིས་པར་བསོས། 55

བྲིད་དང་ང་སྤྲུལ་ཚེས་དག་གིས། འབྱོར་པ་བྱེད་ནི་བདག་ལ་སྤྱུལ།
གཤམ་དེ་མིན་ན་ཞོར་སྐལ་ལ། འཁྲལ་ས་ཚོད་པ་ཉིད་རབ་སྐྱེ། 56

གྲུ་གྲུས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེས། དེ་སྐད་བཟོད་པས་མེ་སྐྱེས་ནི།
ཁང་པ་རིན་ཅེན་གྱིས་གང་བ། དེ་ལ་བྱིན་ནས་བྲིས་གཞན་སོང་། 57

རྩེ་ཡི་རིན་ཅེན་ཡིད་འཕྲོག་གྱིས། འཛིག་དེན་པན་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་དེ།
མེ་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་རྩེས་སྤྲུལ་བྲང་། ཉིན་མེར་བྱེད་ལ་འོད་ཟེར་བཞིན། 58

ཡང་ཡང་མེ་སྐྱེས་གྱིས་སྤངས་གྱང་། སྤྲུལ་ཚེགས་དེ་ནི་ལན་བདུན་དུ།
མེ་སྐྱེས་ཅན་སོང་མི་བདག་གིས། མ་རིག་ཆུང་མ་བྲོ་ཅན་བཞིན། 59

ཚེས་ཀྱིན་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཡིས། བློ་པ་ཀྱན་དུ་འཕྲོག་བཙོན་ཅིང་།
བྲོས་པར་ཤེས་ནས་མེ་སྐྱེས་ནི། ཡིད་བྱུང་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 60

अथ कालेन भूपालः पुत्रेणाजातशत्रुणा ।

छद्मना राज्यलुब्धेन धर्मशीलो निपातितः ॥ ५३ ॥

अतीते सद्गुणे राज्ञि तस्मिन् कृतयुगोपमे ।

अधर्म इव स प्राप राज्यं राजवरात्मजः ॥ ५४ ॥

स भ्रूम्बहुर्लभां दृष्ट्वा ज्योतिष्कस्य गृहे श्रियम् ।

तमुवाच समभ्येत्य मत्पित्रा त्वं विवर्द्धितः ॥ ५५ ॥

भ्राता तवाहं धर्मेण विभवाहं प्रयच्छ मे ।

न चेत् भागधनद्रोहात् कलिरेव प्रजायते ॥ ५६ ॥

इत्युक्तस्तेन कैटिल्यात् ज्योतिष्कः क्रूरकारिणा ।

रत्नपूर्णं गृहं तस्मै दत्त्वा प्रायात् परं गृहम् ॥ ५७ ॥

सा दिव्यरत्नरुचिरस्फीता लोकोपकारिणी ।

ज्योतिष्कमेवानुययौ श्रीः प्रभेव^१ दिवाकरम् ॥ ५८ ॥

पुनस्त्यक्तापि सा सम्पत् सप्तकृत्वः प्रभावती ।

ज्योतिष्कमसृष्टृष्टपा साध्वी पतिमिवाययौ ॥ ५९ ॥

सर्व्वथा हरणोद्युक्तं दस्युचैरादियुक्तिभिः ।

ज्योतिष्कः कुपितं ज्ञात्वा निर्व्विण्णः समचिन्तयत् ॥ ६० ॥

སྐྱེ་གྲུའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སྤྱོད་བས་པ་ལྟ་བུ།
གྲུལ་པོ་མཉེས་གཤིན་ཡངས་པ་ནི། དཀ་པའི་ལྷག་མ་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

འདི་ན་ཟོལ་མེད་དང་པོ་ལ། སྐྱེ་གྲུ་དབྱུགས་ལྷུང་པ་མ་བཞིན།
མཚན་མོ་བདེ་བར་ཉལ་བྱེད་པ། དེ་དང་མཚུངས་པ་གཞན་པ་སྤ། 62

ནོར་ལྷན་ཙུ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱ། སྐྱོ་གྲོས་རིན་ཅེན་བཞིན་དུ་ཐོབ།
སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དང་པོ་ནི། བདུད་ཅི་བས་ཀྱང་རྟེན་པ་དཀའ། 63

ཟོལ་མིན་ལམས་པས་བསྐྱེན་པ་དང་། མོངས་མིན་དང་པོའི་བདག་ཉིད་དང་།
མ་བཅུགས་མཐོན་པོ་ཉིད་དག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཤིན་དུ་ཉུང་། 64

ད་ནི་མི་བདག་ཞི་སྤང་གིས། རྩལ་ངན་གཞོད་བྱེད་ལ་རབ་ཞུགས།
འཛིག་ཉིན་ནམས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིན་གནས། དུས་མིན་དྲིལ་དུ་ཚོད་ལྷན་འོངས། 65

འགྲོ་བར་ས་བདག་འོད་ལྷན་པ། བཤེས་གཉན་དེ་ནི་རྒྱལ་པའི་ཚོ།
དེ་སྤྲས་སྐྱོན་སྐྱེད་མཚན་མོ་ནི། ལྷན་པའི་སྤྲད་དུ་རབ་དུ་གྱུས། 66

མི་བསྐྱུན་དམ་པ་འདས་ནམས་ཀྱིས། གྲུ་མེད་སྤྱིང་སྤྱུག་ཡིན་ནམ་སྤྱུས།
གང་ཞིང་སྤྱོད་རྩལ་གཞན་ཆ་ལས། གྲགས་པ་དེ་དག་རབ་གསལ་བྱེད། 67

དེ་སྤྲད་མི་བདག་ངན་པ་ཡིས། དྲིན་བརྒྱབས་ས་འདི་ཡོངས་གཞོང་འོས།
ཚོད་ལྷན་དུས་ཀྱི་ས་དབང་ལ། སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་གལ་འཚོ། 68

अपुण्यपरिपाकेण प्रजानां जनकोपमः ।

संयातः स्मृतिशेषत्वं राजा वात्सल्यपेशलः ॥ ६१ ॥

कोऽन्यस्त्वत्सदृशो यस्मिन् निर्व्याजशरले प्रजाः ।

पितरीव कृताश्वासाः सुखं रात्रिषु शेरते ॥ ६२ ॥

धनिनस्तृणवत् प्राप्याः प्राप्यन्ते रत्नवद्बुधाः ।

अमृतादपि दुष्प्राप्यः सौजन्यशरलो जनः ॥ ६३ ॥

निर्व्याजवैदग्ध्यजुषाममुग्धशरलात्मनाम् ।

अनुद्धतौन्नतानाञ्च विरलं जन्म तादृशम् ॥ ६४ ॥

अधुना द्वेषदुर्वृत्तः प्रवृत्तनिवृत्तिर्द्वयः ।

पापपाकेन लोकानां अकाले कलिरागतः ॥ ६५ ॥

मित्रे जगति यातेऽस्तं तस्मिन् भास्वति भूपतौ ।

दोषोदयः प्रवृद्धोयमन्धकाराय तत्सुतः ॥ ६६ ॥

नूनं सतामतीतानां निष्कारणमुद्धतं खलः ।

यद्वृत्तपरभागेण यशस्तेषां प्रकाशते ॥ ६७ ॥

तस्मादियं परित्यज्या नृपत्यधिष्ठिता मही ।

काले कलौ क्षितीशे च जनानां जीवितं कुतः ॥ ६८ ॥

མཚོག་དུ་ཡོངས་འདྲིས་ཡིད་འོང་ཆུང་མ་དམ་པ་ནིམས་ཀྱི་རབ་སྤྱངས་ཡོན་དང་།
འཚོལ་པ་མིན་པའི་རིགས་དང་ལེགས་ལྡན་ས་བདག་རི་བོང་ཅན་མཚུངས་གྲགས་
པ་དང་།

ལྷགས་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དག་དང་ཐོངས་མེད་གྱི་ཡི་ནོར་ནིམས་ཏེ།
མི་བདག་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་སྤྱེས་བྱ་ནིམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནིམ་བསྐྱད་མིན་པར་འགྱུར།

69

ཚོས་ཀྱི་ཅི་བ་ནོར་གྱི་ལྷོན་པས་ཡང་དག་བསྐྱེད་གྱུར་པ།
སྤྱོན་མེད་འདོད་པ་ནིམས་ཀྱིས་མི་ཏོག་གྱིས་ཤིང་རབ་འབར་བ།
བསོད་ནམས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ངེས་པར་འཛིག་དྲེན་ཡོངས་སྤྱོད་དེ།
ནིམ་པར་རྒྱང་བྱེད་གྱིལ་ངན་རྒྱང་གིས་གཡུ་ཏེ་མ་བཅོམ་ནའོ།

70

ཚོད་ལྡན་དུས་དང་བདག་པོ་བྱིས། དེ་ཡིས་རབ་གཏུང་བསྐྱེག་པའི་མི།
དུས་མིན་ནིམ་བསྐྱད་རབ་དུ་བྲག། མི་བསྐྱེན་རོ་ཡངས་ཚོགས་ཀྱིས་གང་།

71

དགའ་བ་ཡིད་བྱུང་སྒོ་གྲོས་བསྐྱེད། བདེ་བའི་དཔལ་གྱི་ལང་ཚོ་སོང་།
དེ་ནི་འབྱོར་བ་ཡོངས་སྤྱོད་ནིམས། སྤྱོད་དང་ལྡན་ལ་བདག་མི་སྤིད།

72

ནོར་དང་བྱིས་དང་ཆུང་མ་དང་། བྱ་དང་གཡོག་པོ་ཡོ་བྱད་ནིམས།
མཐའ་མེད་ནད་དང་གཏུང་བ་མེ། ཀྱིས་སྤྱེས་བྱའི་ཡོངས་འཛིན་ནོ།

73

སོ་གའི་ཚ་བ་མི་བཟང་དཔལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ནིམ་འཕེལ་བ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལྷས་ཅན་ནིམས། སྤྱོད་པའི་ཡོངས་སྤྱུ་གཏུང་བ་འཕེལ།

74

वरपरिचयोदारा दाराः सतां गुणानां गुणाः
कुलमविकलं भव्या भूतिर्यशः शशिसन्निभम् ।
स्थितिसमुचितं वृत्तं वित्तमनिमित्तमनापदम्
गुणवति नृपे सर्व्वं भवत्यपांशुलं प्रजाकुलम् ॥ ६६ ॥

धर्मद्रुमस्य धनमूलसमुद्गतस्य
निर्दोषकामकुसुमप्रवरोज्ज्वलस्य ।
लोकः सुखानि किल पुण्यफलानि भुङ्क्ते
हतो न चेत् कुन्तपतेर्विनिपातवातैः ॥ ७० ॥

कलिः कालः पतिर्वालस्तप्ततापश्चितानलः ।
अकालविक्ष्वेत्ताल-खलवेताल-सङ्कुलः ॥ ७१ ॥

प्रीतिर्विषणा खिन्ना धीः सुखश्रीर्गतयौवना ।
अधुना विभवाभोगे भोगयोगे न मे रुचिः ॥ ७२ ॥

धनं भूमिर्गृहं दाराः सुता मृत्याः परिच्छदाः ।
अहो निरवधिः पुंसामाधिव्याधिपरिग्रहः ॥ ७३ ॥

यथा यथा विवर्द्धन्ते ग्रीष्मोष्मविषमाः श्रियः ।
तथा तथा ज्वलत्येव तृष्णातापः शरीरिणाम् ॥ ७४ ॥

སྒྲིབ་ཀྱན་ཏུ་ཉིར་བསྐྱབས་པས། ཉོར་གྱི་ཚོགས་པ་རབ་གྱིས་ཀྱང་།
ལན་ཚུའི་མཚོ་ཡི་རྩ་ཡིས་བཞིན། མི་ནི་མས་སྤྲོད་བྲལ་ཉིད་མ་ཡིན།

75

གང་ཞིག་ཉོར་ལྷན་ཚོག་མི་ཤེས། མེད་དེ་མེད་དེ་ཞིས་བསྐྱོས་པ།
གལ་ཏེ་དེ་ཡིས་རབ་ཞིན། ཡང་སྤྲོད་དག་ཏུ་སྒྲིབ་འགྱུར།

76

ཚོད་དང་འཕམ་མོ་མོངས་དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེས་འབྱུང་བའི་ལྷས་ངན་ཉོར་
གྱིས་ཅི།

གྱུད་པ་བགྱུར་ལྱང་ཡང་དག་ཆགས་པས་ནད་སྒྲིབ་འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཡོངས་སྒྲིབ་དག་གིས་ཅི།

ཡིན་ཉམས་གཡོག་ལ་མི་བདག་ཁྲིངས་པ་ཐོབ་པའི་མེད་པའི་ང་གྱུལ་དག་
གིས་ཅི།

འདིར་ནི་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་འཇིག་རྒྱས་འཇིགས་པར་ནད་མེད་ཡོངས་སྒྲིབ་དག་ཏུ་
འོས་པ་ཡིན།

77

རང་གི་སྒྲིབ་པོ་སྤྲོང་སྤྱུག་ཏུ་མེད་སྤང་བའི་རྒྱས་ནི་འདས་གྱུར་ཅིང་།

སྤྱུག་པར་མི་བསྐྱུན་སྤྱི་གཤམ་གྱིས་པའི་མོངས་པ་ཡང་དག་འོངས་པ་ན།

ངལ་དུབ་ཡོངས་བཏང་སྒྲིབ་པོ་མེད་པའི་ནགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོངས་འདྲིས་པས།

ཡིད་ནི་རབ་ཞིའི་རྩས་བཀྱས་སྒྲིབ་བྱ་ནིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དབྱགས་འབྱིན་ཡིན། 78

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དེ་བསམས་ནས། མཚོག་ཏུ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར།

སྤྱུག་བསྐྱུལ་མོངས་པའི་གཏི་ཐུག་དང་། སྒྲིབ་ལྷན་མས་ཀྱིས་ནི་མ་འབྲེད་སྤྲོད། 79

प्रवृद्धैरपि वित्तौघैराजन्मोपार्जितैर्दृष्टानाम् ।
लवणाब्धेरिव जलैर्वितृष्णा नैव जायते ॥ ७५ ॥

नास्ति नास्तीत्यसन्तोषाद् य एव धनिनां जपः ।
पुनर्भवे भवेत् को वा स एव प्रश्नो यदि ॥ ७६ ॥

किं वित्तैर्दुर्निमित्तैः कलिकलहमोहलोभानुवृत्तैः
किं भोगैर्विप्रयोगैर्व्यसनशतपतनाभ्याससंसक्तरोगैः ।
किं वा मिथ्याभिमानैर्नरपतिसदनप्राप्तसेवावमानैः
अस्मिन् वैराग्यमेव क्षयसमयभये भोग्यमारोग्ययोग्यम् ॥ ७७ ॥

अतिक्रान्ते काले स्वजनसुहृदालोकविमले
समापन्ने मोहप्रवलकालुष्यमलिने ।
सुखाश्वासः पुंसां प्रशमसलिलस्नातमनसां •
परित्यक्तायासे विजनवनवासे परिचयः ॥ ७८ ॥

इति सच्चिन्त्य स चिरं परं वैराग्यमाययौ ।
दुःखं मोहाय मूर्खाणां विवेकाय च धीमताम् ॥ ७९ ॥

སྒོང་ནིས་ལ་དེས་ཀྱན་གྱིན་ནས། བདེ་གཤེགས་གནས་སུ་རབ་དུ་སོང་།
གང་ཕྱིར་བདེན་པའི་བདེར་མཛོན་སྟོགས། དཔལ་གྱི་ལྷགས་སྒྲོག་གིས་མི་ཁྲགས།

80

གང་ཆེ་ངང་པའི་གྱུལ་པོ་ནི། རིང་སྤྱ་གཙང་མ་དྲན་པ་ན།
དེ་ཆེ་ཞོར་གྱི་སྒྲོག་གོས་མ། རོ་ལྷན་ལ་ཡང་དེ་མི་སྟེད།

81

ཡོངས་སྒྲོད་དག་ལ་རྗེས་ཆགས་མེན་པ་ཟེད་དཀའ་སོངས་པའི་དུ་བ་འབྲིས་ཀྱང་པ།
ཆོག་ཤེས་བདུན་ཅིའི་གྱུན་གྱིས་ཡིད་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་ནི་དཔལ་བྱས་ཐོབ་གུར་ན།
བདུང་བས་སྒྲོས་ཤིང་རབ་གྱུག་ནིས་པར་གཡོ་གྱུན་ན་རྒྱང་གཡོ་བའི་མིན་འབྲིག་ཅན།
སྐད་ཅིག་འགྲོགས་པའི་དཔལ་མོ་འདི་དག་ཞི་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་བགཏེན་ནི་བྱེད་མ་ཡིན།

82

སྤྱད་པའི་ལས་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ནིས་ཉམས་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པའི་བཀའ།
དྲི་མེད་ཉིད་ཀྱི་གནས་སུ་རབ་དུ་བྱུང་བས་རབ་དུ་ཞུགས།
ཞི་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་མཉམ་མེད་རབ་གསལ་ཞིང་།
མཚན་བྲལ་ཐར་པར་འགོ་བའི་སྤྱད་དུ་ཐུབ་པར་དེ་གུར་དོ།

83

མེ་སྒྲིམ་བྱང་རྩལ་གྱུར་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ལྷན་པ་ཡི།
དག་སྒོང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོད་པའི་མཐའ་ནིས་མཐུངས།

84

སྒྲེ་པའི་ཞིང་བརྒྱལ་བདེབ་པའི། ས་པོན་ལྷ་བུའི་ལས་ནིས་ཀྱིས།
འབྲས་བུ་སྤྱན་ཚོགས་སྒྲེ་པོ་ནིས། འཚོལ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་པར་གུར།

85

स दत्त्वा सर्व्वमर्थिभ्यः प्रययौ सुगताश्रमम् ।
श्रीशृङ्खलाकृष्टमतिः न हि सत्यसुखोन्मुखः ॥ ८० ॥

यदैव राजहंसेन स्मर्य्यते शुचि मानसम् ।
तदैवास्मै वसुमती सरसीव न रोचते ॥ ८१ ॥

याते दुःसहभोहधूममलिने भोगानुरागानले
सन्तोषामृतनिर्झरेण मनसि प्राप्ते शनैः शीतताम् ।
नैताः पानमदोत्तरङ्गविचलद्वाराङ्गनाभङ्गुर-
भूभङ्गक्षणसङ्गमाः शमवतां कुर्व्वन्ति विघ्नं श्रियः ॥ ८२ ॥

सर्व्वज्ञशासनविजष्टभवाध्वकष्टः
प्रव्रज्यया विमलमेव पदं प्रविष्टः ।
संप्राप्य सर्व्वसमतामसमप्रकाशः
निर्लक्ष्यभोक्षगमनाय मुनिर्व्वभूव ॥ ८३ ॥

तां बोधिसिद्धिमालोक्त्य ज्योतिष्कस्य सविर्स्यैः ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः प्राग्वृत्तान्तमभाषत ॥ ८४ ॥

जन्मक्षेत्रशतोत्तानां वीजानामिव कर्मणाम् ।
भुज्यते फलसम्पत्तिरविसम्वादिनी जनैः ॥ ८५ ॥

གྲུལ་པོ་གཉིན་དང་ལྷན་པ་ཡིས། མྱོང་བྱིང་གཉིན་ལྷན་དག་ཏུ་སྒྲིན།
བྱིས་བདག་བསམ་པ་ཆེན་པོ་ནི། དཔལ་ལྷན་མ་བསྐྱམས་ཞེས་བྱ་བྱང་། 86

དེ་ནས་སྟོན་པ་རྫོགས་སངས་གྱིས། ཉན་གཟིགས་ཞེས་པ་མྱོང་བྱིང་དེར།
དེ་དག་ནམས་གྱིས་ལེགས་བྱས་གྱིས། ཉན་ཞིག་ལྟོངས་ནི་གྱུ་ཞིང་ག་ཤེགས། 87

དེ་ནི་དགོ་སྟོང་སྟོང་སྟུག་དག། ཏུག་ཅུ་གཉིས་གྱིས་ཡོངས་བསྐོར་བར།
མ་བསྐྱམས་པ་ཡིས་དད་ནས་སྟོན། ཏུག་འཆལ་ནས་ནི་མགོན་ཏུ་གཉིང་། 88

དེ་ཡི་ཡོ་བྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས། ལྷག་སྐྱུ་མ་རིམ་གྱོ་བགྱིད་པ་ཉིང་།
རི་ལྷ་དེ་ལྷར་གྲུལ་པོས་ཀྱང་། ཏུག་འཆལ་བས་ནི་མགོན་ཏུ་གཉིང་། 89

མྱོང་པ་ལ་འོས་མ་བསྐྱམས་པས། ས་སྟོང་ལ་འོས་ས་བདག་གིས།
དེ་དག་འགྲན་པས་རྫོང་བསྐྱབས་པའི། ཡོངས་སྟོན་གྱིས་དེ་ལྷག་གནས་བྱས། 90

གྲང་པོ་གྲུལ་མཆོད་ནོར་བྱ་གདུགས། ཇི་ཡབ་གྱུ་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས།
གྲུལ་པོས་མཆོད་པ་དེ་མགོང་ནས། མ་བསྐྱམས་པས་མ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 91

སྟིང་སྟོབས་དཀར་བར་གྱུར་པ་དེའི། གྲུལ་པ་མཆོད་ལ་སྟོང་གྲོགས་ནི།
སྟོགས་བདག་མཆོད་སྟོན་བགྱི་པ་ཡིས། ལྷ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནམས་གྱིས་བྱས། 92

དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པ་དེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཆོད་གྱུར་པ།
གང་མདན་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་དཔལ། ཇི་ཆ་ཡིས་ནི་སྟོན་ཉིད་གྱུར། 93

राज्ञो बन्धुमतः पुत्र्यां बन्धुमत्यां महायशाः ।

अभूदनङ्गनो नाम श्रीमान् गृहपतिः पुरा ॥ ८६ ॥

शास्ताथ सम्यक् सम्बुद्धो विपश्यी नाम तां पुरीम् ।

जनचारिकया प्राप्तः कदाचित् सुकृतैः सताम् ॥ ८७ ॥

द्वाषष्टिभिः स भिक्षूणां सहस्रैः परिवारितः ।

श्रद्धयानङ्गनेनैत्य प्रणम्योपनिमन्त्रितः ॥ ८८ ॥

सर्वोपकरणैस्तेन चैमासं परिवारितः ।

यथा तथैव राज्ञापि प्रणिपत्य निमन्त्रितः ॥ ८९ ॥

भोगैः स्यद्भानुबन्धेन स ताभ्यामधिवासितः ।

अनङ्गनेन पौराह्णैर्भूपालाह्णैश्च भूभुजा ॥ ९० ॥

गजध्वजमणिच्छत्रचामरोदारया श्रिया ।

तं दृष्ट्वा पूजितं राज्ञा चिन्तार्तोऽभूदनङ्गनः ॥ ९१ ॥

तस्य सत्त्वावदातस्य पक्षपाती शतक्रतुः ।

चकार दिव्यया लक्ष्म्या साहाय्यं जिनपूजने ॥ ९२ ॥

स तया दिव्यया भूत्या भगवन्तमपूजयत् ।

यद्य चक्रवर्त्तिश्रीर्लज्जाभाजनां ययौ ॥ ९३ ॥

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་རིན་ཅེན་ཉམས་དང་ས་སྤྱང་འོད་ཟེན་སྤྱང་པོ་དང་།
 རི་མེད་གོས་དང་སྟོས་འཕྲེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་གིང་གི་འབྲས་བུ་ཉམས་དག་
 གིས།

བདེ་སོགས་གྲུས་བདུད་རོལ་བས་གཡོ་ཞིང་དཔ་བྱས་ངེ་ཡལ་དག་ནི་རབ་བསྐྱོད་
 བར།

དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཆོད་མཐོང་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་ངོ་ཚས་དམན་
 བར་གྱུར།

94

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་གྲུས་དག་བ་ཡོངས་སྟོན་འབྲས་བུ་རང་མང་དག།
 གང་ཞིག་བསོད་ནམས་གྱི་ཆེན་མ་བཟུམས་པས་སྟོན་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།
 རི་མེད་ཡིད་ཟེན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྟོན་ལས་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ནི།
 མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་མེ་སྒྲིམ་འདིར་གྱུར་ཏོ།

95

འགྲོ་གསུམ་རྒྱུ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་དུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ཟེན་འདས།
 གྱུལ་བས་དག་སྟོང་ཉམས་ལ་ནི། སྟོན་ལས་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས།

96

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་མེ་སྒྲིམ་གྱི་རྟོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་མྱེ་དག་པའོ།

रत्नैर्न्यक्षतचन्द्रसूर्यभानराकं कीरगैरावणाभै-
 रम्भानाम्बरगन्धमाल्यशवलैः कल्पद्रुमाणां फलैः ।
 भक्तिप्रह्वशचीविलासचलनाहेलोच्छसच्चामरं
 तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ८४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
 शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान् ।
 विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
 पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ८५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः ।
 प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ८६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

* This line was lost. It was replaced by *Hdar Locháva*.

CHAPTER X.

ཡལ་འདབ་བཅུ་པ།

མཛེས་དགའ་བོའི་དོགས་བརྗོད།

གང་ཞིག་མཉེས་གཤིན་བྱས་པའི་སྒོ་ཡིས་དག་བའི་སྒྲ་དུ་ནི།
སྤྱི་བའི་འཛིག་དེན་སྒྲིམ་བྱ་ནི་མས་ཀྱིས་མཚད་དུ་ཇིས་འཛིན་དག།
འདབ་པས་མཛད་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནི་མས་ལ་སྦྱིང་ཇི་དང་།
ཇིས་སྤྱ་བརྗེ་བས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལེགས་ལྡན་སྤྱ་ཞིགས་ལགས།

1

སེར་སྒྲིའི་གཞི་ལ་རྩ་གྲོ་དྲུའི། ཀྱན་དཀར་རར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བཟླ་ཕྱིར་ཤུག་ཀྱི་ལྱུང་བའི་བྱ། དགའ་བོ་སོང་བར་གྱུར་དེ་སྒྲོན།

2

ངེས་འབྱུང་གཏམ་དང་གྲོས་དག་གིས། གཏམ་མཐར་མདུན་ན་གནས་པ་ལ།
རབ་དུ་བྱུང་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་དབྱེས་པས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ།

3

དེ་ཡི་རིན་ལ་མངོན་དགའ་ནས། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་བསོད་ནམས་འཕྲོབ་སོད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བདག་ནི་མངོན་མི་འདོད།

4

ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སྤྱ་གྱུར་ནས། ཡོ་བྱད་ཅི་ལྟར་བཞེད་ཀྱན་གྱིས།
རེ་ཞིག་དག་སྒོང་དག་འདུན་ལ། ལྷ་པས་པས་བདག་ནི་རིམ་གྲོ་བཞིའོ།

5

दशमः पल्लवः ।

सुन्दरीनन्दावदानम् ।

ते केऽपि सत्त्वहितसन्निहितानुकम्पा
भव्या भवन्ति भुवने भवभीतिभाजाम् ।
वात्सल्यपेशलधियः कुशलाय पुंसाम्
कुर्वन्ति ये वरमनुग्रहमाग्रहेण ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं द्रष्टुं कपिलवास्तुनि ।
भगवन्तं ययौ नन्दः शाक्यराजसुतः पुरा ॥ २ ॥

नैष्क्रम्यदेशनामन्त्रकथान्ते स पुरस्थितम् ।
उवाच भगवान् प्रीत्या प्रव्रज्या गृह्यतामिति ॥ ३ ॥

प्रसाद्याभिनिवेद्यास्य तं नन्दः प्रत्यभाषत ।
भगवन् पुण्यलाभापि प्रव्रज्याभिमता न मे ॥ ४ ॥

सर्व्वीपस्थायको भूत्वा भिक्षुसङ्घं यथेप्सितैः ।
सर्व्वीपकरणैस्तावत् भैक्ष्यं परिचराम्यहम् ॥ ५ ॥

འདི་བཟློང་རིན་ཅན་ཅོད་པན་གྱིས། དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ་རེག་ནས།
གྲུལ་བའི་བྱ་ནི་བཅུན་མོ་ལ། ཆགས་པས་རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་།

6

དེ་ནི་མཛེས་མ་ཡིད་འོང་མ། དགའ་ཞིང་མཛེས་དང་ཡང་དག་ཟད།
ཡུད་ཅམ་འབྲལ་བར་མི་བཟོད་པས། སྤྱི་ཚལ་མཆོག་དུ་ནོམ་པར་རོལ།

7

དེ་ནས་ནས་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས། ཡོན་ཏན་ལྡན་དགུས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དག་སྤོང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། དགའ་བའི་བྱིས་དུ་རང་ཉིད་ག་ཤེགས།

8

ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་།
ཆར་འོས་སྟན་ལ་བཞུགས་དེ་ལ། མཆོད་པ་བྱས་ནས་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད།

9

གང་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས། གཟིགས་པས་ཇེས་སུ་བརྒྱུང་བྱས་པ།
འདི་འདྲ་བསོད་ནམས་སུ་གྱུ་ནོམས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའི་འབྲས།

10

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནོམས་དུན་ནས། ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
འདི་དེ་དག་བའི་འཁྲི་ཤིང་གི། འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་དག་གི་གྱུན།

11

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུང་བ་བྱས་པ་པ་ནི། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འདི་མཐོང་ནས།
སྤྱིང་གི་ཆུ་སྦྱིས་གྱིས་པའི་དཔལ། སུ་ཞིག་གིས་ནི་མི་བསྐྱེད་འགྱུར།

12

བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཐོང་བ་ནི། སྦྱིན་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དགའ།
བསོད་ནམས་པས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཆེ། སྦྱོད་བཟང་བས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འོས།

13

इत्युक्त्वा रत्नमुकुटैः स्पृष्टतत्पादपङ्कजः ।

राजपुत्रः स्वभवनं ययौ जायासमुत्सुकः ॥ ६ ॥

स सुन्दरीं समासाद्य दयितां रतिसुन्दरीम् ।

विजहार वरोद्यानं मुहूर्त्तविरहासहः ॥ ७ ॥

ततः कदाचिद् भगवान् प्रकृत्यैव गुणिप्रियः ।

स्वयं नन्दस्य भवनं भिक्षुसङ्घैः सहाययौ ॥ ८ ॥

सानन्दवदनः कृत्वा नन्दस्तत्पादवन्दनाम् ।

तं महार्हासनासीनं पूजयित्वा व्यजिज्ञपत् ॥ ९ ॥

केषां पुण्यप्ररोहाणां परिपाकोऽयमीदृशः ।

कृतोऽयं यद् भगवता दर्शनानुग्रहः स्वयम् ॥ १० ॥

स्मरणं श्रवणं वापि दर्शनं वा महात्मनाम् ।

सेयं कुशलवल्लीनां महती फलसन्ततिः ॥ ११ ॥

अस्य मैत्रस्य महत्तत्तदालोकस्य दर्शनात् ।

हृदयस्य विकाशश्रीः कस्य नाम न जायते ॥ १२ ॥

दानादपि प्रियतरं पुण्यादपि महाफलम् ।

सदाचारादपि श्लाघ्यं महतां किल दर्शनम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐད་བཅོམ་དེའི་གུས་པ་དང་། མཛེའ་ཞིང་བྱམས་པ་ཉིད་དག་དང་།
 རྩོན་དུ་མཚོད་ལ་མངོན་དགུས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གཤེགས་པར་བཅོན། 14

དགའ་བོ་དེ་ཡི་ཇེས་འབྲང་བ། རང་གི་གསེར་གྱི་སྒོར་དུ་ནི།
 མཚོག་གི་ཉེར་སྦྱད་དང་རོ་དག། རང་གི་བསམས་པ་བཞིན་དུ་བྲངས། 15

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇེས་བཞིན་དུ། གུས་པས་བདག་པོ་བགོད་མཐོང་ནས།
 འབྲལ་བ་མི་བཟོད་མཛེས་མ་ཡིས། ཟུར་མིག་གིས་ནི་ངེས་པར་བལྟས། 16

ལྷ་མ་ནིས་མདུན་མིག་གི་འགྲོས་ནི་དང་ཞིང་རབ་དུ་གཡོ་བ་དག།
 ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུར་མིག་རབ་མཛེས་ཟུང་ཟད་བྱེ་བས་མཛེས་བའི་མཚོག།
 བལྟ་བུ་བལྟས་ནས་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་དུ་གྱུར་དེ་ཕྱིར་ལྟག་པར་ནི།
 འགྲོ་བར་མི་བྱ་མགོན་པོ་ཞིས་ནི་ཐུབ་པ་ཚོག་མེད་གསུངས་པ་བཞིན། 17

མཛེའ་མོ་ཤུགས་རིང་ལྡན་པ་ལ། དགའ་བོ་བཞིན་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས།
 བདག་ནི་རིང་བོ་མི་ཐོགས་པར། འོང་པ་འདི་ཉིད་ཅེས་རབ་སྦྱས། 18

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི། གནས་སུ་བྱོན་ལ་ཐལ་སྦྱར་ནས།
 དེ་ཞིག་རང་བྱིས་མཚེའི་ཞིས། འབྲལ་བ་བཟོད་པ་མེད་པས་སྦྱས། 19

དེ་ནས་ཁྲིར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་གྱི། མདུན་དུ་རབ་དུ་བདུད་དེ་ལ།
 འཇུག་དང་བཅས་གསུངས་ད་ལྟ་ཉིད། ཟུར་བར་འགྲོ་བ་འདི་ཅི་ཞིག། 20

इति तस्य ब्रुवाणस्य भक्तिप्रणयपेशलम् ।

अभिनन्द्य पुरः पूजां भगवान् गन्तुमुद्ययौ ॥ १४ ॥

अनुबव्राज तं नन्दः स्वच्छे कनकभाजने ।

वरोपचारमादाय मधुरं स्वमिवाशयम् ॥ १५ ॥

पश्चाद् व्रजन्तमालोक्य भक्त्या भगवतः पथि ।

निरैक्षत कटाक्षेण सुन्दरी विरहासहा ॥ १६ ॥

गुरुणामग्रे सा सरलतरलालोचनगतिम्

विहायैव चासाञ्चितमुकुलिताक्षी प्रियतमा ।

निरीक्ष्यालक्ष्यं यत् क्षणमवनताभूत्तदधिकम्

न गन्तव्यं नाथेत्यवददिव मौतादवचनम् ॥ १७ ॥

नन्दः प्रणयिणीं दृष्ट्वा सोच्छासं चलिताननाम् ।

अयमागत एवाहमचिरादित्यभाषत ॥ १८ ॥

ततः स्वमाश्रमं प्राप्तं भगवन्तं कृताञ्जलिः ।

व्रजामि स्वगृहन्तावदित्याह विरहासहः ॥ १९ ॥

ततस्तमासनासीनः प्रणतं भगवान् पुरः ।

उवाच सस्मितं केयं गमने सम्प्रति त्वरा ॥ २० ॥

ཡལ་གྱི་རོལ་གཅགས་པ་ཡི། ཀུན་སྒྲིངས་ཀྱིས་གཟིང་སེམས་ལྷན་ནོམས།
 ཀྱེ་མ་བྱིས་གྱི་བདེ་ཉིད་ལ། ཡིད་འབྱུང་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྒྲོ།

21

ཚོ་ཡི་གྱུན་ནི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱུན་ནི་དབེན་པ་འོ།
 འདི་ཡི་གྱུན་ནི་རབ་ཞི་ཕྱེ། ཞི་བའི་གྱུན་ནི་ཆགས་བྲལ་ལོ།

22

སྒྲིང་སྒྲུག་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲུན་པོ་དེ་དང་བཟོད་དཀའི་རྩུང་ཅུའི་དུས་བྱ་ཕྱེ།
 སྒྲོ་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས་དེ་ནི་ནོམ་པར་དབྱེད་ཆོ་ཆོ་ནི་འབྲས་བྲལ་ཉིད་ཀྱི་བཅིས།
 གང་ཡིད་ཕུགས་བཞིན་ཆགས་བྲལ་དབེན་པ་ཡིས་སྒྲིང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ནིས་
 དག་གིས།

སྐད་ཅིག་འདི་དག་འོང་དང་འགྲོ་བ་ཡང་ནི་འཁོར་ཁའི་སྒྲ་བྱུང་གཡོ་བ་བཞིན། 23

སྒྲིང་སྒྲོ་བས་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་སྒྲོ་ལྷན་གྱིས་ཐོས་རིག་བྱེད་ལྷན་པའི་ཚུལ་
 བྱིས་དང་།

སྐལ་ལྷན་དག་གི་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷན་ནོམས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་ཡང་རྟེན་དཀའི་མིན།
 མཐའ་དག་དངོས་པོའི་རྟེན་གྱུར་ཆོ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩུང་བའི་ཆ་ཡང་རྟེན་དཀའ་ཕྱེ།
 འབྲས་མེད་ཉིད་ཀྱིས་གང་གིས་ཟད་འབྱུང་སྒྲ་ངན་འོས་པ་དེ་ལ་ཕུག་འཛལ་ལོ། 24

ཡལ་གྱི་ཆུ་གཏར་གཡོན་མའི་ཁྲོད་འབྱིལ་འཛོ་སྐྱེག་ཆུ་ཡིས་གང་གྱུར་པ།
 དྲིགས་པ་མི་བཟད་ཆུ་སྤོན་རབ་ལངས་མཚན་ས་འབྲུགས་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་།
 ལྷག་པར་འབྲལ་བའི་རྟ་གདོང་མི་ནི་རབ་འབར་རྟ་ཀྱུ་གནས་པ་ལ།
 རྒྱུས་བྱ་ནོམས་ནི་སྒྲོལ་ལས་ཆགས་བྲལ་དྲག་པོ་ཁོ་ན་བསྐྱམས་པའི་སྒྲིགས།

25

विषयास्वादसौहार्द-सम्मोहार्दितचेतसाम् ।

अहो गृहसुखेष्टेव निर्वेदविमुखा मतिः ॥ २१ ॥

गुणाभरणमेवायुर्विवेकाभरणो गुणः ।

प्रशमाभरणश्चासौ वैराग्याभरणः शमः ॥ २२ ॥

तज्जाद्यं तदसह्यशल्यशलकं न्यस्तं सुहृत्चेतसि

प्राज्ञैस्तद्गणितं विचारसमयैर्वैफल्यमेवायुषः ।

यद्वैराग्यविवेकश्चान्यमनसामेते पशूनां यथा

यान्थायान्ति च चक्रनेमिचलनैर्निर्लक्षणानां क्षणाः ॥ २३ ॥

पुण्यं सत्त्ववतां श्रुतम्मतिमतां शीलञ्च विद्यावताम्

सर्व्वं भाग्यवतां सुखं शमवतां नैव क्वचित् दुर्लभम् ।

दुष्प्रापस्तु समस्तवस्तुवसतेः स्वल्पांशकोऽप्यायुषः

तद्यस्य क्षयमेति निष्फलतया शोच्याय तस्मै नमः ॥ २४ ॥

वामावर्त्ते विषयजलधौ पूर्णलावण्यसारे

दर्पोत्सर्पद्विषममकराङ्गोद्भवश्चोभमाणे ।

नित्यासन्नप्रवलविरह-प्रज्वलद्वाङ्वाग्नौ

पुंसां सेतुस्तरणशरणे तीव्रवैराग्यमेव ॥ २५ ॥

དེ་སྐད་རབ་བྱུང་གཟུང་བར་མཛོད། གྲིལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་དབང་པོ་ཐུལ།
བྱུང་མེད་བདེ་དང་དཔལ་འབྱོར་འདི། ཟུར་དུ་ཡང་དག་འགྲོགས་པ་བཞིན། 26

དག་པ་ཉིད་སྐད་ཚངས་པ་ཡི། སྒྲོད་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛོད།
འཁོར་བ་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་བྱིས། གདོན་ངན་འདི་ནི་གཏང་བར་མཛོད། 27

བཅོམ་ལྷན་གསུང་ནི་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། བགྱིད་པ་འདི་སྐད་ཐོས་གྱུར་ནས།
དོན་གཉིས་མཚོད་འོས་ཀྱིས་གདམས་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་བ། 28

དག་དུ་ཁྱོད་ཉིད་བསྟེན་པ་ཉིད། བཅོམ་ལྷན་བདག་གི་རབ་བྱུང་ཡིན།
དག་སྤོང་དག་འདུན་རིམ་གྲོར་ནི། འོས་པའི་བྱིས་ལ་མཚོག་དུ་གསུམ། 29

དེ་སྐད་སྤྲུལ་ནས་བཅོམ་ལྷན་གསུང། བསྐྱོམ་བྱའི་དབང་ཐུག་མིན་པ་དང།
དགའ་མ་ལ་དགས་དྲང་པས་འདིའི། བསམ་པ་ཁྱོགས་ལ་བྱང་མོ་ཡུལ། 30

ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། འདི་ལ་བདུལ་ཞུགས་ཉར་བསྟན་མཛོད།
ཕན་བར་བཅོན་པའི་དུས་པ་ནོམས། མི་འོས་པ་ཉིད་མ་བསམ་མོ། 31

དབང་པོ་མ་ཐུལ་དགའ་བ་ནི། གང་ཚེ་རབ་བྱུང་མི་འདོད་པ།
དེ་ཚེ་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་དེ། བཅོམ་ལྷན་གསུང་གིས་རང་ཉིད་ལྟུང། 32

དེར་ནི་དེ་ཚེ་ཅུར་སྤྱིག་གོས། མགོ་རྒྱུས་ལག་ན་རྩུང་བཟེད་ཅན།
རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་ནོམས་ཀྱིས། གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུར་མཛོད། 33

तस्मात् गृहाण प्रव्रज्यां राजपुत्र जितेन्द्रियः ।

एताः स्त्रिय इव क्षिप्रं समागममुखाः श्रियः ॥ २६ ॥

क्रियतां कुशलायैव ब्रह्मचर्यपरिग्रहः ।

त्यज्यतामेष निःसारगृहसंसारदुर्ग्रहः ॥ २७ ॥

इति श्रुत्वा भगवतः करुणाभरणं वचः ।

प्रत्यभाषत तं नन्दः पूर्वप्रणययन्त्रितः ॥ २८ ॥

सदा भवदुपायैव प्रव्रज्या भगवन् मम ।

भिक्षुसङ्घोपकारार्थं गृह एवादरः परम् ॥ २९ ॥

इत्युक्त्वा भगवद्वाक्यमतिक्रान्तुमनीश्वरः ।

कथ्यमाणः प्रियाप्रेम्णा सोऽभूद्दोलाकुलाशयः ॥ ३० ॥

पुनः पुनश्चकारास्य भगवान् व्रतदेशनाम् ।

उपकारोद्यताः सन्तश्चिन्तयन्ति न योग्यताम् ॥ ३१ ॥

यदा नेच्छति नन्दस्तां प्रव्रज्यामजितेन्द्रियः ।

तदास्य भगवद्वाक्यमपतद्वपुषि स्वयम् ॥ ३२ ॥

नन्दः काषायावरणः पाचपाणिः स तत्क्षणम् ।

बभौ चामीकररुचिर्महापुरुषलक्षणैः ॥ ३३ ॥

དགོན་པ་པ་དང་བསོད་སྟོམས་པར། གྱུལ་བའི་བཀའ་ཡིས་དེར་གྱུར་དོ།
བྱིས་ལས་བྱིས་ནི་མེད་ཉིད་དང་། དུག་དང་ཁྲོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 34

དེ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། སྒྲིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས་པ་ཡིས།
སྒྲོ་བསངས་དགའ་མ་ཉམ་དུ་འཛིན། རྩ་བའི་མཚན་མ་མཛེས་པ་བཞིན། 35

གང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དག། བཀུས་ཀྱང་འདག་པ་སིན་པ་གང་།
ལས་ནི་གང་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས། ཤེལ་གྱི་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་སོ། 36

བྲལ་བས་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་འོད། ཆོས་གོས་དམར་པོ་ཡང་དག་ཆགས།
དེ་ནི་ཐུན་འཚམས་སྒྲིན་དུ་མ་གྱིས། མཚན་པའི་རྩ་བའི་དཔལ་འབྲོག་གྱུར། 37

ནགས་ན་གྱུ་ཞིང་རོལ་བྱེད་ལ། རིད་ཅིང་འཛིན་པ་བཟོད་པ་དེ།
ལུས་མེད་སྒྲེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱིས། མཛེས་མ་དག་ནི་བཟོད་མ་གྱུར། 38

རྩོ་བའི་གཞི་ལ་བསྐྱད་ནས་ནི། ཡོངས་རྫོགས་རྩ་བའི་བཞིན་རས་ཀྱི།
བཞིན་ལ་བསམ་གཏན་གཡོ་མེད་ཀྱི། དུན་རིང་དག་དུ་དེ་དེ་བསམས། 39

ཀྱུ་མ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནི། འབད་པས་རྩེས་བརྒྱུད་འདི་དག་ཀྱང་།
ཆགས་པས་བྱིན་བརྒྱབས་བདག་གི་སེམས། དྲི་མ་དང་བྲལ་ཉིད་མི་འགྱུར། 40

འཁོར་བའི་སྒྲིད་རྩལ་ཐོས་གྱུར་ཅིང་། གྲོགས་མེད་བདུལ་ཞུགས་བསྟེན་མོད་ཀྱང་།
རི་དགས་གཞིན་ལྷའི་སྒྲིག་ཅན་མ། བདག་གི་ཡིད་ལ་བཟོད་པ་མེད། 41

स शासनाज्जिनस्याभूदारण्यपिण्डपाचिकः ।

आकारादनगर्थतां प्रयातः पांशुकूलिकः ॥ ३४ ॥

प्रियामुवाह सततं श्यामां प्रव्रजितोऽपि सः ।

शशाङ्क इव संव्यक्तां हृदये लाञ्छनच्छविम् ॥ ३५ ॥

मनसः स्फुटिकस्येव न विद्वः केन वर्त्मना ।

रागः कोऽपि विशत्यन्तर्नापैति क्षालितोऽपि यः ॥ ३६ ॥

विरहापाण्डुररुचिः संसक्तारुणचौवरः ।

स संन्याभ्रकलङ्कस्य जहार शशिनः श्रियम् ॥ ३७ ॥

विचरन् विरहाक्षमः स विस्मृतधृतिर्वने ।

जन्मविद्यामनङ्गस्य न विसस्मार सुन्दरीम् ॥ ३८ ॥

सम्पूर्णचन्द्रवदनावदनध्याननिश्चलः ।

अचिन्तयच्चिरं तत्तदुपविश्य शिलातले ॥ ३९ ॥

अहो भगवताप्येष कृतो यत्नादनुग्रहः ।

नायाति मम वैमल्यं रागाधिष्ठितचेतसः ॥ ४० ॥

श्रुतं संसारचरितं निःसङ्गव्रतमास्थितम् ।

तथापि मृगशावाक्षीं न विस्मरति मे मनः ॥ ४१ ॥

མཛེས་མའི་གུར་གུམ་གྱིས་རིག་ཆགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལུས་ལ་ནོས་སྤར་
ལེགས་པར་དགོས།

དེ་ཡི་ནུ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་ཉིད་པའི་ལག་པས་སྤྱང་བཟེད་ལེགས་
པར་བཟུང།

གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་གོགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡི་དམིགས་པའི་ཉིན་མཚན་བསམ་
གཏན་ཅན།

བདག་གི་ཆགས་པ་དག་ནི་གལ་དེ་འཕེལ་ན་མཚོག་དུ་རིགས་པ་ཉིད་དུ་འཕེལ། 42

མཛེས་མ་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བདག་འོང་ཞེས།

སྔོན་ནི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བར་བཟོད།

ཀྱེ་མ་ཕྱད་པའི་བགོགས་གྱུར་བདུལ་ཞུགས་འདི།

བྱས་པ་མི་བཟོ་བདག་གིས་ཕྱིན་ས་སྤངས།

43

གང་དེའི་རབ་དུ་འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་ཚོག་གིས་འགྲོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྤྲོས་ཤིང་།

སྤྲོ་མའི་སྤྱེ་བོ་གནས་ཆོག་ཞིག་སྤྱང་ཡབ་དོར་དེ་ཕྱ་བ་ནས་ཀྱང་བཟུང།

གང་ཞིག་ཀྱང་པས་ས་ལ་འབྲི་ཞིང་མཐོང་བ་མིན་ཡང་བདག་ལ་རྩར་མིག་མཚན།

དགག་པ་མཚོག་དུ་མཛེས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ནི་དེ་ཡིས་

བསྐྱེས།

44

བདག་བྱལ་རི་དགས་མིག་ཅན་དེ། འཇུག་ངོགས་དུར་པ་མོ་བཞིན་དུ།

བ་གས་ཅན་ན་མུ་ངན་དག། སྒྲིག་ཅིང་མི་ཉལ་ཡོད་དམ་སྤྲོས།

45

कान्ताकुङ्कुमलम्ररागसुभगे गात्रे कृतं चीवरं
तत्पीनस्तनमण्डलप्रणयिना पात्रं दृतं पाणिना ।
रागोऽयं मम वर्द्धतेऽस्य यदिवान्यस्येव वृद्धिः परम्
यद्वोधिव्यवधानभूतमनिशं ध्यानं तदालम्बनम् ॥ ४२ ॥

क्षणेन मां प्राप्तमवेहि मुग्धे
तामेवमुक्त्वा गमने पुरस्तात् ।
अहो मया दर्शनविघ्नभूतम्
पश्चात् कृतघ्नव्रतमेतदात्तम् ॥ ४३ ॥

नो गन्तव्यमिति प्रकम्पतरला वाक्यं यदूचे न सा
सन्त्यज्य व्यजनं स्थिते गुरुजने जग्राह पाण्यञ्चलम् ।
यत्पादेन लिखन्त्यपि क्षितितलं मामैक्षतालक्षिता
तेनात्यन्तनिषेधमुग्धविधिना बद्धन्तया मे मनः ॥ ४४ ॥

मद्वियुक्ता न सा नूनं श्रेते शोकप्रलापिनी ।
पुलिने चक्रवाकीव हर्म्ये हरिणलोचना ॥ ४५ ॥

ཀྱེ་རྒྱུད་དགའ་མ་གཡོ་ཅན་གྱིས། འབའ་ཞིག་པ་བཞིན་བདེན་པ་བརྟེན།
 བྱིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཀློངས། རྩོན་གྱི་བརྟེན་ཞུགས་འདི་ལ་བརྟེན། 46

རི་ཞིག་བརྟེན་ཞུགས་འདི་བརྟེན་ནས། མཛོས་མའི་གནད་འགྲོ་བར་བྱ།
 བའ་སྤྱིར་ཆགས་པའི་སེམས་བརྟེན་པའི། དཀའ་ཐུབ་བའདྲུང་བ་བཟོད་པར་དཀའ། 47

སྤྱིག་ཅན་ཡུན་རིང་ནས་འོངས་པ། བདག་མཐོང་གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་མོ་དེ།
 བསའ་དུ་སྤྱིས་པའི་ཁྲོ་པ་ཡིས། ཅི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཡོངས་མི་ཤེས། 48

མཛོལ་ལ་ཆགས་པའི་དྲུལ་གྱི་ཆ། བཞོན་ཅིང་དགའ་མེད་བཟོད་དགའ་བ།
 དེས་པར་རྒྱོག་པ་དཀའ་བ་ཉིད། ཀྱུན་དུ་ནོམ་འགྱུར་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད། 49

བའ་གྱི་དུས་ན་བཅོམ་ཐུན་གྱིས། བགས་འདི་བརྟེན་བར་མཐོང་གྱུར་པ།
 དེ་ཚོ་ཁོ་ན་བདག་བྱིས་དུ། འགྲོ་བར་བྱ་ཞེས་འདི་ངས་སོ། 50

ད་ནི་དགའ་བའི་དམིགས་ཅིན་དུ། རོ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་འདི་ཉིད་ལ།
 རི་ཡི་ཁམས་ནི་ཡིད་འོང་གི། རྒྱ་བཞིན་མ་དེ་བདག་གིས་བྲིས། 51

ཡང་ན་བའ་གིས་མཛོས་སྤྱུག་ཐིགས། བདུད་ཅིའི་ཡུ་ལྷུ་རྒྱ་བ་འདྲ།
 མཛོས་མ་དེ་ནི་རི་མོ་ཡི། ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

ཡིད་འཕྲོག་རི་དགས་མིག་ནི་བྱང་བ་གཡོ་བས་ཁུབ་པའི་ཡུ་ལྷུ་འབྲིས་བ་བཞིན།
 འཛོ་སྤྱོད་ཆུ་གཏིར་འགྲམ་དུ་བྱུ་བའི་ནགས་ལྟར་མཆུ་ནི་སེམས་པའི་འོད་རབ་གསལ།
 བའ་ཡང་ཁ་ཡི་འོད་དེ་སྒྲིལ་མེད་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་དོན་མཐུན་དག་གི་ལས།
 མཛོས་མ་ལུས་ནི་ངོ་མཚར་སྤྱིར་པོ་རི་མོའི་ལས་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 53

हा प्रिये त्यक्तसत्येन कितवेनेव केवलम् ।

श्रितं तच्चित्तचौरेण मिथ्याव्रतमिदं मया ॥ ४६ ॥

त्यक्त्वा व्रतमिदं तावद् गच्छामि दयितान्तिकम् ।

अनुरागाग्नितापानां तपस्तापो हि दुःसहः ॥ ४७ ॥

राजपुत्री चिरायातं नृशंसमवलोक्य मां ।

मन्युना नवलम्बेन न जाने किं करिष्यति ॥ ४८ ॥

न सर्व्वत्र विकाराय निकारः प्रेमदुःसहः ।

दुर्निवारो भवत्येव स्नेहलीनो रजःकणः ॥ ४९ ॥

यस्मिन् श्लेष्णे भगवता पश्यामि रहितं वनम् ।

मया तदैव गन्तव्यं गृहमित्येष निश्चयः ॥ ५० ॥

अस्मिन्नेव शिलापट्टे रुचिरैर्गिरिधातुभिः ।

स्त्रिखामि तां शशिमुखीं सम्प्राप्यालम्बनं धृतेः ॥ ५१ ॥

अथवा कथमालेख्यविषयं याति सा प्रिया ।

सौन्दर्य्यविन्दवो यस्याः सुधाकुवलयेन्दवः ॥ ५२ ॥

दृष्टिर्मुग्धकुरङ्गसञ्चलदलिव्याप्तोत्पलोद्वर्त्तिनी-

लावण्योदधिकूलविद्रुमवनं विम्बाधराग्रत्विषः ।

निर्दोषामृतरश्मिसार्थशरणिः सा कापि वक्त्रद्युतिः

सौन्दर्य्यं कथमेति चित्रपदवीमाश्चर्य्यसारं वपुः ॥ ५३ ॥

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་རྟོག་ཞི་ལ། མཆི་མས་བཀུས་ཤིང་འདར་བ་ཡིས།
འབྲུགས་པའི་སོར་མོས་ཇི་ལྟར་ཡང་། མཛེས་མ་དག་ནི་དལ་བྱས་བྱིས། 54

དེ་ཡིས་རྟོག་པས་གསལ་བྱས་པའི། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར།
སྟོན་དུ་བྱས་ནས་མཛེས་མ་ལ། མཆི་མས་འཛོར་འཛོར་སྐད་དུ་སྒྲིས། 55

མིག་གཉིས་མ་ལུས་བདེ་བའི་ཆད་གྱུན་སྟོན་ཀའི་རྩ་བའི་བཞིན་རས་ཅན།
མཛེས་མ་བདག་གིས་བྱིས་དེ་མིག་རྩུས་བྱིས་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་།
གཟུར་ཅན་མ་དང་བྲལ་ལ་ལྟོས་མེད་བདུལ་ཞུགས་ལྟ་བུ་བདག་ལ་ནི།
སྒྲིག་ལས་ཅི་ཡང་གཏུང་བ་རབ་བསྐྱེད་དཔོན་པ་རྒྱག་པ་མ་ཡིན་ནས། 56

བྱིས་པའི་རྩ་སྒྲིས་ནགས་ཀྱི་འོད་འདྲ་དགའ་བའི་མི་གིས་རྩེ་ཆར་བའི་ལུས།
དེ་ཡི་དུས་ན་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱུན་ཁོ་བ་ཡང་དག་ཐོང་།
ཀྱ་ཡེ་མཛེས་མ་བདག་ལ་ཆོག་ལན་བྱིན་ཅིག་མི་སྒྲིབ་བར་ནི་ཅི་ལ་འདུག།
བདེན་པར་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པའི་ཆོས་གོས་འདི་བསམ་བདུལ་ཞུ་བདུལ་
བཞུར་སོ། 57

དེ་སྐད་སྒྲིབ་ཞིང་བུ་མེད་དག། བྱིས་པ་རིང་ནས་མཐོང་གུར་ནས།
ཁོ་ལྟ་དགོས་སྟོང་ནས་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྟོས་འདས་ལ་མཛོད་སྟོགས་སྒྲིས། 58

བཅོམ་ལྟོས་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་དུལ་ལ། མཉེས་གཤིན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་ལས།
རབ་དུ་བྱུང་བ་འདི་བྱིན་དེ། ཁྱི་ལ་མི་རྟོག་འཕྲིང་བ་བཞིན། 59

इति सञ्चिन्त्य स शनैरालिलेख शिलातले ।
सुन्दरीं मुखमुक्ताश्रु-स्नातकम्पाकुलाङ्गुलिः ॥ ५४ ॥

स सङ्कल्पसमुद्गीर्णं प्रतिविम्बमिवाश्रिताम् ।
कृत्वा पुरः प्रियतमामूचेऽदर्वाष्यगद्गदः ॥ ५५ ॥

प्रियामालिख्याहं निखिलमुखवृष्टिं नयनयोः
न पश्याम्यद्वाष्यः क्षणमपि शरच्चन्द्रवदनाम् ।
अयं नूनं तन्वीविरहनिरपेक्षव्रतवतः
स्फुरत्तापः शपः किमपि मम पापादुपनतः ॥ ५६ ॥

फुल्लाम्भोजवनत्विषा 'सृष्टावशासक्ताश्रुतोयं वपु-
स्तत्कालोपगतान्तरायजनितः कोपः समुत्सृज्यताम् ।
हंहे सुन्दरि देहि मे प्रतिवचः किं मौनमालम्बसे
सत्यं त्वन्मयरागचीवरमिदं चित्तव्रतं मे व्रतम् ॥ ५७ ॥

इति ब्रुवाणं तं दृष्ट्वा दूरादालिखितञ्च तत् ।
सासूया भिक्षुवोऽभ्येत्य भगवन्तं बभाषिरे ॥ ५८ ॥

भगवन् दुर्विनीतस्य वात्सल्यादेव केवलम् ।
शूनः कुसुममालेव प्रव्रज्येयं त्वयार्पिता ॥ ५९ ॥

མཛེས་མ་བྲིས་ནས་དགའ་བོ་ནི། རོ་བའི་གཞི་ལ་དལ་བྱ་ཡིས།
 རོ་བཛོད་བརྒྱས་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། བསམ་གཏན་ལ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། 60

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཙམ་ལྡན་གྱིས། དགའ་མ་བྲལ་བའི་སྒྲོངས་གྱུར་པའི།
 དགའ་བོ་ནགས་ནས་བོས་ནས་ནི། འདི་དག་ཅི་ཞེས་རབ་དུ་བྲིས། 61

དེ་སྒྲུས་བཙམ་ལྡན་བདེན་པར་ནི། མཚོག་དུ་མཛེས་མ་ལ་ཆགས་བདག།
 དག་སྒྲོང་ནོམས་ནི་འདོད་གྱུར་ཀྱང་། ཉགས་ཚལ་འདི་ལ་སྒྲོ་མི་དགའ། 62

དེ་སྐད་དགའ་བོའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཞལ་གྱི་རྒྱ་བའི་འདོ་རྩེར་གྱིས།
 འདོད་ཆགས་ཐུ་སྦྱིས་འཇུས་པ་བཞིན། བཙམ་ལྡན་གྱལ་བས་དེ་ལ་གསུངས། 63

ཀུན་དུ་ཆགས་ལས་མི་རིགས་སྒྲོ། དམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན།
 དགོ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ནོམས་ཀྱིས། མེས་ནི་བགོགས་ནོམས་ཀྱིས་མི་ཁྲགས། 64

ལོངས་སྒྲོད་ལྷ་ཡི་གཟེགས་ས་དང་མཚུངས་བཏང་ལ་མངོན་སྒྲོར་རེར་པ་འདི་ནི་གང་།
 སྐད་ཅིག་བདེ་བའི་ཆ་ཡི་རོ་བྱོང་ཚོགས་དང་འགྲུར་པ་སྤྲད་འོས་འདི་ནི་གང་།
 ཆགས་བས་ལོང་བ་ནོམས་ནི་གང་དུ་འཕྲལ་ལ་ལྷུང་བྱེད་བཙོད་དགའ་གྱུར་པ་ཡི།
 བསྒྲུལ་དགའ་བདུད་ཀྱི་ལམ་འདི་རིགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགོ་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 65

དེ་སྐད་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དག། ཡུན་རིང་བསྟན་པར་མཛད་ནས་ནི།
 འདུག་བྱ་ཞེས་བཛོད་བཙམ་ལྡན་རང་། རང་གི་བྱ་བའི་སྤྲད་དུ་གཤེགས། 66

आलिख्य सुन्दरीमुखं नन्दः स्वैरं शिलातले ।

तत्प्रलापजपासक्तो ध्यानालम्बनतां गतः ॥ ६० ॥

एतदाकर्ण्य भगवान् नन्दमाह्वाय काननात् ।

किमेतदिति पप्रच्छ प्रियाविरहमोहितम् ॥ ६१ ॥

सोऽब्रवीद् भगवन् सत्यं कान्तासक्तस्य मे परम् ।

भिक्षूणां सम्मतेऽप्यस्मिन् वने न रमते मतिः ॥ ६२ ॥

इति नन्दवचः श्रुत्वा तमूचे भगवान् जिनः ।

मीलयन्नेव वक्त्रेन्दुकान्था रागसरोरुहम् ॥ ६३ ॥

साधो तावन्न युक्ता ते संरागानुगता मतिः^१ ।

विघ्नैर्नाकुप्यते चेतः कल्याणाभिनिवेशिनाम् ॥ ६४ ॥

क्वायं योगस्तनुवृणतुलात्यक्तभोगाभिधोगः

क्वायं निन्द्यः क्षणसुखलवास्वादसम्बाद एषः ।

जात्यैवायं हरति कुशलं दुस्तरो मारमार्गः

प्रेमान्धानां भवति सहसा दुःसहो योक्तृजातः ॥ ६५ ॥

इत्यस्य भगवान् कृत्वा चिरं वैराग्यदेशनाम् ।

संस्थातव्यमिहेत्युक्त्वा स्वकृत्याय स्वयं ययौ ॥ ६६ ॥

१ Orig. साधो भवनयुक्ते संरागादनुचितामतिः ।

མཛེས་མ་ལྟ་ལ་ཆགས་པ་ཡི། དགའ་ལྷན་དགའ་བོའི་གནས་སྐབས་དེ།
འགྲོ་བར་འོས་པར་བསམས་ནས་ནི། རང་གི་བྱིས་དུ་ཆས་པར་གྱུར། 67

གཙུག་ལག་ཁང་ནི་མང་བོ་ཡི། སྒོ་ནམས་བཅད་པས་ཡུན་རིང་ན།
གོང་བྱིར་མཛོན་སྤྱོད་པས་ལམ་དག་ནི། ཇི་ཞིག་ལྟར་སྤྲེས་ཐོབ་ནས་འགྲོ། 68

དེ་ནས་ཆགས་ལས་འགྲོ་བཙོན་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཙོམ་ལྷན་གྱིས།
མཁྱེན་ནས་མཛོན་སྤྱོད་པས་འགྲུབ་ལྟེན་པ། དགའ་བོ་མགྲོགས་པར་གང་དུ་འགྲོ། 69

དེ་ནས་བཙོམ་ལྷན་རི་ཞིག་ནི། གནས་ནི་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད།
སེམས་ནི་ངལ་བསེས་མིན་ནམས་ཀྱིས། བྱ་བ་གང་ཡང་དག་པ་མིན། 70

དཔལ་ནི་ངེ་ཡབ་བཞད་ལྷན་དེ་དང་ཞོར་བུའི་རང་བཞིན་དགའ་བའི་བ་གས་
འཕྲིང་ལྷན་དེ།

ཨ་མའི་འཁྲི་ཤིང་རྒྱུང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱོད་སྐྱོད་ཚལ་གསར་བའི་ས་གནི་
མཛེས་པ་དེ་དང་ནི།

མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་གཞུ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་གཟུགས་བརྗང་ལྟོ་བ་ཕྲ་བའི་མཛེས་
མ་དེ་དག་ལ།

སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཆགས་ལས་ནས་
བར་མི་གྲོལ་ལོ། 71

ཡིད་ནི་ཆགས་བཅས་ཁོན་ཡིས། ཚངས་པར་སྦྱད་པ་བདག་གིས་སྦྱད།
བདུལ་ཞུགས་འཆིང་བའི་གཟེབ་དག་གིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསྐྱམས་པ་བཞིན། 72

तमेवावसरं नन्दः सञ्चिन्त्य गमनोचितम् ।

प्रतस्थे स्वयहं हृष्टः सुन्दरीदर्शनैत्सुकः ॥ ६७ ॥

व्रजन् द्वारि पिधानाप्तैर्विहारैर्बहुभिश्चिरात् ।

नगराभिमुखं मार्गं स कथञ्चिदवाप्तवान् ॥ ६८ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं रागाद् गन्तुमुद्यतम् ।

उवाचाभ्येत्य भगवान् नन्द तूष्णं क गम्यते ॥ ६९ ॥

स जगाद् वने तावत् भगवन् नास्ति मे रतिः ।

न ह्यविश्रान्तचित्तानां क्रिया काचित् प्रसीदति ॥ ७० ॥

सा श्रीश्यामरहासिनी मणिमयी सा रम्यहर्म्यावली

सा वालानिललोलचारुलतिका कान्ता नवोद्यानभूः ।

सा तन्वी कुसुमेषुकार्मुकलताश्यामोदरी सुन्दरी

नो जन्मान्तरवासना इव मनः सक्तं विमुञ्चन्ति मे ॥ ७१ ॥

सरागेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं चराम्यहम् ।

व्रतपञ्जरबन्धेन विहङ्ग इव यन्त्रितः ॥ ७२ ॥

གོས་ནི་ཚོན་གྱིས་དམར་བ་ཡིས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཉིད་མི་འགྱུར།
རབ་བྱུང་བཏང་ནས་བདག་འགྲོའོ། བདག་གི་དབྱལ་བ་ཟད་གྱུར་ཅིག།

73

དེ་སྐད་ལན་གཅིག་མིན་སྒྲིལ། རང་གནས་འགྲོ་བར་བཅོན་དེ་ལ།
ཐོག་ཅིང་ཆེས་བཟུང་སྒོ་གོས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་གྱི་ལ་བས་བཀའ་སྒྲུལ་པ།

74

ཤེས་ལྡན་སྒྲེ་བོ་ཉིད་ཕྱེན་ལ། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོར་མི་འགྱུར་བཞིན།
དགའ་བ་ཐོས་པས་ནིས་པར་གྲགས། སྒྲིང་ཅིང་བསྒྲད་པ་མ་ཕྱེད་ཅིག།

75

ནིས་པར་རིག་པས་སྒྲོན་བཞིག་ཅིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མཁས་ནིས་སྒོ།
སྒྲིང་པོ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། ཆགས་པས་བྱ་མིན་ལ་མི་འཇུག།

76

མཆོག་དུ་སྒྲད་པའི་ཁང་པར་ནི། ངན་པའི་ལས་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས།
གྱི་ཆེན་འདོད་ཆགས་འཛིན་པ་བྱོད། རོ་ཚ་སྒྲེ་བ་མིན་པ་ཅི།

77

སྒྲེ་གནས་ལས་སྒྲེས་སྒྲེ་གནས་ཆགས། རྣམ་འཕྲངས་པ་རྣམ་ཉིད།
ཀྱེ་མངོ་ཚ་མི་བྱེད་པ། སྒྲེ་བ་ཉིད་ལ་བརྒྱག་པར་འགྱུར།

78

དྲག་དུ་དམ་པའི་སྒྲེ་བོ་སྤངས། མ་ཡི་སྒྲོམ་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།
སེམས་ནི་ཀུན་སྒྲོངས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི། ཕུགས་ནིས་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཡིན།

79

བྱད་མེད་སྒྲེས་པའི་ང་གྱི་ལ་འདི། བྱོད་ཀྱིས་དགའ་དང་བྲལ་ནས་ཐོང་།
སྒྲིང་པའི་ཁང་བྱར་ལག་འགྲོ་ནིས། ལོངས་སྒྲོད་དང་བཅས་འཛིག་པ་ཐོང་།

80

त्यक्त्वा ब्रजामि प्रब्रज्यामस्तु मे नरकोऽक्षयः ।
न वीतरागतामेति मञ्जिष्ठारक्तमंशुकम् ॥ ७३ ॥

इति ब्रुवाणमसकृत् स्वपदं गन्तुमुद्यतम् ।
निवार्यानुग्रहधिया तमूचे भगवान् जिनः ॥ ७४ ॥

मा कथा विस्मवं नन्द निन्दितं हि श्रुताश्रुतम् ।
विद्वज्जनोपदिष्टेन यथायाति पृथक्जनः ॥ ७५ ॥

विवेकव्यस्तदोषाणां विदुषां शीलशालिनाम् ।
निःसारसुखलाभेन नाकार्ये धीः प्रवर्तते ॥ ७६ ॥

गाढरागगृहीतस्य जुगुप्सायतने परम् ।
जघन्यकर्म्मण्यासक्तिः किं लज्जाजनने न ते ॥ ७७ ॥

योनिजयोनिसंभक्ताः स्तनपस्तनमर्द्दिनः ।
अहो वत न लज्जन्ते जन्मन्येव लयं गताः ॥ ७८ ॥

सदा सज्जनवर्जिता जमनीजघनासक्तिः ।
सम्मोहाहतचित्तानां पशूनामेव दृश्यते ॥ ७९ ॥

रामारमणमानोऽयं विरम्य त्यज्यतां त्वया ।
भोगैः सह भुजङ्गानां दृष्टो भवविले क्षयः ॥ ८० ॥

སྒྲིམ་ལས་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བ་དག། སུ་ཡི་ཡིད་འབྱུང་སྒྲིལ་མི་བསྒྲིལ།
གང་གི་མཆུག་དུ་བྱིན་མས་ཀྱང་། རེས་པར་ཁ་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འབྱུར།

81

ཁྱིམ་གྱི་གྲུ་ལས་ནིམ་གྲོལ་ཁྱོད། དེ་ཉིད་དུ་མངོན་གྲུག་པ་ཅི།
གང་ཕྱིར་རི་དགས་ཐར་གྱུར་བ། སྤར་ཡང་གྱུར་ནི་འཆུག་པ་མིན།

82

དེ་སྐད་བཙོས་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པའི། བཀའ་ཡིས་རེས་པར་གདམས་པ་ཡི།
དགའ་བོ་མཆོས་མ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། སྤར་ཡང་གནས་སུ་རབ་དུ་ཞུགས།

83

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དགའ་བོ་ལ། གནས་ཁང་ཕྱག་དར་བསྐོས་ནས་ནི།
ཐོངས་པའི་ཇེས་འཛིན་ལ་བཙོན་པའི། བཙོས་ལྷན་སྤར་ཡང་རབ་དུ་གཤེགས།

84

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་གནས་ཁང་དག། སྦྱོད་ལ་རབ་ཞུགས་དགའ་བོ་ཡིས།
བསམས་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བཞིན། ས་ལས་དུལ་ནིམས་ཡོངས་མ་སོང་།

85

ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཆུ་དག་ནི། ལན་དུ་སོང་བར་གྱུར་བ་དེའི།
ཡང་ཡང་བཀའ་ཞིང་རབ་སྤངས་ཆོ། བུམ་པ་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

86

བགགས་ནི་དེ་ཡིས་ཡིད་དག་ནི། ཡིན་དུ་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བའི་སྤང།
མཆོས་མ་བལྟ་བར་འདོད་པ་འདི། དགའ་བོས་བཏང་ནས་རབ་དུ་སོང་།

87

དེ་ནས་རེ་བ་བདོན་པ་ཡིས། འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི།
སྒྲུ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་མཁྱེན་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བཀའ་སྤྱུལ་བ།

88

जघन्या जनयत्येव न कस्य विरतिं रतिः ।

यस्यां भवति पर्यन्तेष्वपि नैव^१ पराङ्मुखः ॥ ८१ ॥

गृहजालविमुक्तत्वं किन्तुचैवाभिधावसि ।

न हि निर्गत्य सारङ्गः पुनर्विशति वागुराम् ॥ ८२ ॥

इति वाक्याद् भगवतः शासनेन नियन्त्रितः ।

चिन्तयन् सुन्दरौ नन्दः प्रविवेशाश्रमं पुनः ॥ ८३ ॥

ततः कदाचिदादिश्य नन्दमाश्रममाज्जने ।

आसनानुग्रहव्यग्रः प्रययौ भगवान् पुनः ॥ ८४ ॥

तच्छाशनात् प्रवृत्तस्य नन्दस्याश्रमशोधने ।

नो भूतलादपययौ रजो राग इवाशयात् ॥ ८५ ॥

तस्याहर्तुं गतस्याथ सलिलं पारभागिकम् ।

मुहुः पूर्णसमुत्क्षिप्तः शून्य एवाभवद्वटः ॥ ८६ ॥

तेन विघ्नेन गमने सुतरां खिन्नमानसः ।

त्यक्त्वा तु प्रययौ नन्दः सुन्दरीदर्शनात्सुकः ॥ ८७ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं यान्तं दिव्यचक्षुषा ।

वभाषे सहसाभ्येत्य स्तम्भमानमनोरथः ॥ ८८ ॥

ཀྱི་མ་མཐོང་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ནི། སྤོང་དུ་སྤྲུང་བས་ཚུ་བྱེད་ཅིང་།

ཁྱིེད་ཀྱི་ཆགས་པ་མཚན་མེད་འོད། མར་མེ་བཞིན་དུ་ཞི་མི་འགྱུར། 89

གཡོན་མ་མཚོག་དུ་མཛོན་འདོད་པས། ཅི་ཡང་ཁྱིེད་སྤྱིང་ལ་ཆགས་འདི།

ད་དུང་ཡང་ནི་མི་འབྲལ་ཏེ། གང་ཞིག་རམ་གྱིས་ཚོན་བཞིན་ནོ། 90

ཆགས་པ་རབ་དུ་བཅོམས་པའི་ཚོ། དེ་དུས་འཛིགས་ཤིང་ཡོང་བར་བྱེད།

ཡན་ལག་གཙོར་བགྱོད་རབ་ཞུགས་ཚོ། སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་དུ་འབྱུང། 91

ཡལ་གྱི་ཉམས་ཕྱིང་དང་འགྲོགས་པ། སྤྱིག་པའི་གྲོགས་ལྗེའི་དབང་པོ་ཡིས།

སྤྱིག་བསྐྱལ་བཟོད་དཀའ་འབྱུང་བ་ཡིས། དཔུལ་བར་མི་ཉམས་འཕེན་བར་བྱེད། 92

གྲོགས་ན་རེག་པའི་ཆ་ཡིས་ཀྱང་། ལྷག་པར་རབ་དུ་སྤོང་བར་བྱེད།

ཉ་དང་རོ་ནི་རུལ་བ་ཡིས། སྤྱིང་རབ་དུ་ཐང་བ་བཞིན། 93

དག་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་རེག་གྱུར་པ། ཉམས་པ་ཀྱུན་དུ་དག་པ་འཛིན།

དག་པའི་དྲི་བཟང་གིས་ཁྱབ་བཞིན། གང་ཞིག་རི་ནི་ཆེན་པོར་བྱེད། 94

འདི་བཟོད་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དམ་པ་དམ་པ་མན་པའི་ལམ།

མཛོན་དུ་རེག་པས་དྲི་བསྟན་ནས། གྲོགས་ནི་དེ་དག་བསྟན་པ་མཛོད། 95

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། ཁྱིེད་ནས་རི་ཡི་དབང་པོ་ནི།

སྤོང་དང་ཐང་བའི་རི་དགས་ཀྱི། རི་མའི་རྒྱང་ཡབ་གཡོབ་པར་གཤེགས། 96

पाचयोगेन तप्तस्य श्यामरक्तरुचेः परम् ।

अहो स्नेहकलङ्गस्ते दीपस्येव न शाम्यति ॥ ८९ ॥

अलं वामाभिलाषेण नीलीराग इवैष ते ।

संसक्तः कोऽपि हृदये यन्नाद्यापि विरज्यसे ॥ ९० ॥

अन्धीकरोति प्रारम्भे रतिस्तत्कालकातरम् ।

आलिङ्गति जुगुप्सेव वृत्ते मुख्याङ्गसङ्गमे^१ ॥ ९१ ॥

विषयास्वादसङ्गेन पापमिच्चैरिवेन्द्रियैः ।

दुःसहव्यसनावर्त्ते पात्यते नरके नरः ॥ ९२ ॥

अधिवासयति स्पर्शलेशेनापि कुसङ्गमः ।

प्रक्लिन्नमत्स्यकृणपात् पूतिगन्ध इवोद्गतः ॥ ९३ ॥

कल्याणमिचसम्पर्कः सर्व्वथा कुशलावहः ।

शुभामोद इव व्याप्तो यः करोति महार्हताम् ॥ ९४ ॥

इत्युक्ते तस्य भगवान् साक्षात् सदसतोः पथि ।

प्राणस्पर्शेन सन्दर्श्य चक्रे तत्सङ्गदेशनाम् ॥ ९५ ॥

अथ नन्दं समादाय भगवान् गन्धमादने ।

ययौ विरिञ्चिचमरीवालव्यजनवोजितः ॥ ९६ ॥

དེར་ནི་ནགས་མེས་ཚིག་གྱུར་ཅིང་། མི་སྤྲུག་ཤིན་དུ་རིད་པའི་ལྷས།

སྤྱོ་མོ་ཞར་མ་དེ་ལ་ནི། བསྟན་ནས་གྱུལ་བས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།

97

དགའ་བོ་འདི་ནི་མཐོང་ངམ་ཅི། དམན་པས་ཤིན་དུ་སྤྲད་པའི་ཡིད།

འདི་ལའང་སྤྱེའི་གཤེད་པ་ཡི། དགའ་མར་མཐོང་ནས་སྤྲད་པ་ཡིན།

98

ལེགས་དང་མི་ལེགས་ཡོད་ཉིད་མིན། དགའ་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་པས་ལྟ།

འཇིག་རྟེན་ནི་སྤྱོ་བོ་གང་། གང་གི་དགའ་དེ་དེ་ཡིས་དགའ།

99

འདི་དང་མཛེས་མ་དེ་ཡི་ནི། མཛེས་པའི་བར་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྗང་དག། རབ་དུ་ཐོང་ལ་བདེན་པར་སྒྲོམ།

100

བདག་གིས་དོན་དུ་མ་གཉེར་སྤྲད། མཛེས་པའི་བྱད་ཉིད་རིག་པ་མེད།

དོན་དུ་གཉེར་ན་དགའ་བར་འགྱུར། དགའ་བ་ཉིད་ན་མཛེས་པ་ཉིད།

101

འདི་དང་དེ་ལ་བྱད་པར་དག། ངས་ནི་ཅུང་ཟད་མ་མཐོང་ལྟེ།

ཤ་བགས་རྩས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ། དགའ་བར་དམ་ཚིག་བྱས་ཙམ་ཉིད།

102

དེ་སྐད་བཙམ་ལྟན་གྱིས་དྲི་བ། ཤིན་དུ་རིགས་མིན་དྲིས་གྱུར་ཅིང་།

གང་ཡང་ཁྱེད་མས་གདམས་གྱུར་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ།

103

བཙམ་ལྟན་དེ་སྐད་ཅི་ལ་གསུངས། གང་འདི་བྱ་ངན་ལ་ཙོ་འདྲི།

ཀུན་གྱི་སྤྱོ་མ་གཙོ་བོར་ནི། གྱུར་པ་སྤྱོ་ཡིས་ནོམ་པར་དུལ།

104

तत्र दावानलस्रुष्टामनिष्टक्लिष्टविग्रहाम् ।

काणां मर्कटिकामसै दर्शयित्वावदज्जनः ॥ ९७ ॥

इमां पश्यसि किं नन्द मान्द्यनिन्द्यतराकृतिम् ।

कस्मैचिदुचिता चेयं रोचते प्रियदर्शना ॥ ९८ ॥

सत्ता सदसतोर्नास्ति रागः पश्यति रम्यताम् ।

स तस्य ललितो लोके यो यस्य दयितो जनः ॥ ९९ ॥

पञ्चपातं समुत्सृज्य सत्यं नन्द त्वयोच्यताम् ।

अस्यास्तस्याश्च सुन्दर्या लावण्यस्य किमन्तरम् ॥ १०० ॥

अनर्थित्वादयं नैव सौन्दर्यान्तरवेदिनः ।

अर्थिप्रियत्वमायाति प्रार्थितं^१ तच्च चारुताम् ॥ १०१ ॥

पश्याम्यहं विशेषन्तु तस्या नास्याश्च कञ्चन ।

रम्यत्वं मांसचर्मास्थियन्त्रे समयमात्रकम् ॥ १०२ ॥

इति पृष्टो भगवता नन्दस्तं प्रत्यभाषत ।

अत्यन्तानुचितः प्रश्नः कोऽपि गौरवयन्त्रितः^२ ॥ १०३ ॥

किमेतद् भगवान् वक्ति केयं शोके विडम्बना ।

क्वापि वा विश्वगुरवो विनेयाः प्रभविष्णवः ॥ १०४ ॥

མཛེས་མ་ཡིན་དགའ་བ་དེ། མཚོག་གི་ཆ་ལ་མཛེས་པ་ལྟེ།

འགྲོ་ལས་གྱུལ་བའི་དྲན་པ་ཡང་། གང་མཐོང་དགའ་མ་མི་དྲན་ནོ། 105

དེ་ཡི་མཛེས་པས་ཀྱ་སྤྱད་ཆལ། དགའ་བཞིན་རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མིན།

གྲགས་པའི་ལམ་འགྲོ་རྒྱན་པོ་ཡིས། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཡོངས་མི་ཤེས། 106

དེ་ཡིས་མེ་རྟོག་ཚོགས་ནྟེ་མས་བཞིན་གྱི་རྩི་བཟང་ནོར་ལ་ནི།

བཀྲིས་པར་མཐོང་ནས་རབ་དུ་གྱིས་པའི་སྤྲ་ཚོགས་དགའ་ལ་བཅིངས།

འཛོལ་གྱི་འགྲོས་དང་མིག་གིས་མཛེས་པ་དགའ་ལ་བཀྲིས་གྱུར་པའི།

ངང་བ་རི་དགས་འཛིགས་བཞིན་ནགས་ཉིད་དུ་ནི་བློས་སམ་སྟུམ། 107

རི་དགས་མིན་ཅན་དཔེ་མེད་མ་དེ་ཡོངས་འདྲིས་བཏྲུག་པ་མི་ཉུང་ཞིང་།

ནྟེ་མ་མང་ནྟེ་མ་པར་རྟོག་པས་ཀྱང་ནི་རྩི་བར་རྟུམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན།

གང་གི་བཞིན་མཛེས་དག་དང་སྤང་ལ་གཞལ་ཆོ་ཡང་བཏིད་ཀྱི་ན།

གྱུ་སྐར་བདག་པོ་དེ་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱག་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 108

བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཐོབ་ཡིད་འོང་སྟོན་མའི་འབྲི་ཤིང་གཡོ་ལྷན་སྟེག་ཅིང་རོལ།

དེ་ཡི་བཞིན་ནི་ཡིད་འཐོག་དགའ་དང་ལྷན་ཏེ་གལ་ཏེ་མི་འཐོབ་ན།

རབ་བྱུང་འདིས་བདག་ལེགས་བྱས་རྒྱག་པར་ཅི་ཞིག་བབྱིད་འགྱུར་འདི་ཡི་སྤྱད།

བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་ཁྱུར་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཅི་སྤྱད་བདག་འཁུར་ལགས། 109

रतिः साधिकसुन्दर्याः परभागेण रज्यते ।

यां दृष्ट्वा जगतां जेता न रतिं स्मरति स्मरः ॥ १०५ ॥

ज्योत्स्नयेव न तत्काल्या मोदते कुमुदाकरः ।

गुणान्तरं न जानाति प्रसिद्धिशरणो जनः ॥ १०६ ॥

वदन्तया वदनसैरभसारहार-^१

मालोक्य पुष्पनिचयं पृथुकेशपाशे ।

मन्ये विलासगतिलोचनकान्तिचौरैः

भीत्येव हंसहरिणैर्वनमेव यातम् ॥ १०७ ॥

अनल्पैः संकल्पैर्बहुविधविकल्पैरनुपमा

न सा सारङ्गाक्षी लिखितुमपि शक्या परिचितैः ।

तुलारोहे यस्या वदनपरभागे लघुतरः

स नूनं ताराणां गगनमधिरूढः परिवृढः ॥ १०८ ॥

पुण्यप्रह्वं ललितललितभूलतालास्यलीला-

रम्यं तस्या यदि न वदनं नन्दनं लभ्यते तत् ।

प्रव्रज्येयं सुकृतमधिकं किङ्करी किङ्करी मे^२

कस्मादेतं व्रतपरिकरं भारभूतं वहामि ॥ १०९ ॥

དེ་སྐད་དགའ་བའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཆགས་པ་རབ་དུ་གྱིས་པ་དེ།
བཅོམ་ལྷན་རང་གི་མཐུས་ཐྱངས་ནས། ལྷ་ཡི་གནས་སུ་བྱིན་པར་གྱུར། 110

བགྱ་བྱིན་དགའ་ཚལ་དེ་ཅུ་ནི། བདུད་ཅི་བསྐྱབས་ལས་རབ་འབྱངས་པའི།
ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་མཛེས་པ་དག། དེ་ལ་རབ་དུ་བསྐྱན་པར་གྱུར། 111

ཀྱང་པ་པད་ཚལ་ལས་འབྱངས་པ། མཛེས་པའི་གྱུད་ནི་དམར་པོ་ཡིས།
ཅུ་གཏེར་ངོགས་ཀྱི་བྱ་ཅུ་ཡིས། བགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲིད་པ་བཞིན། 112

ཡོངས་འདུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཡལ་འདབ་ཆགས་པ་ལྷར་གྱུར་པ།
རོལ་ཞིང་སྐྱེག་པའི་བྲོགས་པོ་ཡིས། ལག་པས་ཅུ་སྐྱེས་དགའ་ལས་གྱུལ། 113

མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་རོལ་པ་དང་། འདོད་པ་ཀྱན་དུ་དགའ་བའི་བྲོགས།
ཅུ་སྐྱེས་བདེ་ཐུག་ཉིད་དུ་ནི། འཛུམ་བྱེད་ལྷ་བའི་འགྲན་ལྷ་དང་། 114

ཀྱི་ལྷ་སྤྱ་རའི་མིག་དག་དང་། ཀྱན་མེངས་གསོ་བས་ནག་མོ་ནི།
བཅེགས་པའི་རི་མོས་རིག་པ་ཡིས། བདུད་ཅི་དེ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་བཞིན། 115

མཛེས་སྐྱུག་ལང་ཚོ་རྗེས་གྱུར་པ། དེ་དག་མཐོང་ནས་འཕྲལ་ཉིད་དུ།
ཀྱན་དགའི་བཞིན་ལྷན་དགའ་བོ་ནི། རྒྱལ་གྱིས་བཀྱས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 116

པ་རྒྱའི་བཞིན་རས་དང་ནི་ཡུ་ཤལ་གྱིས་པའི་མིག།
ཀྱན་དའི་འཛུམ་དང་མེ་དོག་ཚོས་བྱའི་ནུ་གྱིས་ཅན།
དེ་དག་ནམས་ལ་དགའ་བོའི་སྤྱིང་ནི་ཅིག་ཅར་དུ།
སྐྱོགས་ལྷུང་བྱང་བ་རོལ་ཅིང་གཡོ་བ་དང་མཛུངས་ཐོབ། 117

इति नन्दवचः श्रुत्वा भगवान् रागनिर्भरम् ।
उपक्षिप्य प्रभावेण तं निनाय सुरालयम् ॥ ११० ॥

अदर्शयच्च तचास्य लीलौद्याने शतक्रतोः ।
सुधामन्यसमुद्भूताः कान्तास्त्रिदशयोषितः ॥ १११ ॥

अरुणैः कान्तिसन्तानैः पादपद्मवनोदितैः ।
अनुयाता इवाभ्योधिकूलविद्रुमकाननैः ॥ ११२ ॥

विशाललास्यसचिवैः पाणिभिर्विजिताम्बुजैः ।
संसक्तैः सहजस्येव पारिजातस्य पल्लवैः ॥ ११३ ॥

कान्तिमाधुर्यललितैर्मदनानन्दबान्धवैः ।
हेलानिमीलिताभोजवदनैश्चन्द्रसुन्दरैः ॥ ११४ ॥

सम्मोहनैर्जीवनैश्च कृष्णसारैर्विलोकनैः ।
कालकूटच्छदस्पृष्टैरमृतोघैरिवावृताः ॥ ११५ ॥

पूर्णयौवनलावण्याः सहस्रैव विलोक्य ताः ।
नन्दः सानन्दवदनः खेदस्नात इवाभवत् ॥ ११६ ॥

पद्माननासु विपुलोत्पललोचनासु
कुन्दस्मितासु निविडस्तवकस्तनीषु ।
नन्दस्य तासु हृदयं युगपत् निपत्य
दोलाविलासतरलालितुलामवाप ॥ ११७ ॥

དེ་ལ་ཡིད་སོང་དགའ་བོ་ལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས།
 དགའ་བོ་འདི་དག་མཐོང་བ་དང་། ཆགས་པས་བྱོད་ཟོ་དགའ་འཇུག་ཅི། 118

འདི་ནི་མས་དག་དང་མཛེས་དེའི། མཛེས་སྤྱུག་བྱུང་པར་ཇི་སྟེན་ཅིག།
 གཞན་གྱི་ཆ་ལས་རབ་གྱུར་བ། གསལ་པ་ཁོ་ནད་དོགས་པར་བྱ། 119

གལ་དེ་ལྟ་མོ་ནི་མས་ཀྱི་གཟུགས། མཛེས་མའི་གཟུགས་པས་སྤྱུག་པ་ན།
 དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད། ཏུས་ཀྱིས་བྱོད་ལ་བདེན་པར་བྱས། 120

རེ་ཞིག་རབ་དུ་དང་བའི་སྒོ། ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་ཡིས།
 མངས་སྒྲོད་སྒྲོད་ཅིག་དེ་ནས་ངས། ལྟ་མོའི་ཆོགས་ནི་བྱོད་ལ་བྱིན། 121

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་གསུང་གི་ནི། ཇས་པ་སྦྱེས་བའི་དགའ་བོ་ཡིས།
 དེ་བཞིན་ཞེས་བཅོད་བཏུལ་ཞུགས་སེམས། མཐོང་སྤྱོད་མའི་བསམ་པས་བྱས། 122

དེ་དང་འགྲོགས་འདོད་གྱུར་པས་དེས། རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་གསུང་དམན།
 ཡོན་ཏན་རྫོང་མཚུངས་དགའ་བ་ཡིས། མཛེས་པ་བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 123

སྦྱེས་བྱའི་གོམས་སྦྱེས་མཛེས་པ་ནི། གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་དམན་པ་ཡིས།
 ཀྱི་མ་གཞས་ནི་བཅོད་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། 124

སྒྲོད་ཅིག་ལང་ཆོད་དགའ་བོ་ཡིས། མཛེས་པ་གཟུགས་པ་ཉམས་པ་ཡིས།
 བདེན་པ་མ་ཡིན་དྲག་མིན་དེ། ལུས་ཅན་ནི་མས་ཀྱི་བདེ་བ་བཞིན། 125

ततः प्रोवाच भगवान् नन्दं तद्गतमानसम् ।

आसां^१ सन्दर्शने नन्द प्रीत्या ते रमते मतिः ॥ ११८ ॥

आसां तस्याश्च सुन्दर्या लावण्ये कियदन्तरम् ।

उत्कर्षः परभागेण स्फुटमेवाभिभाव्यते ॥ ११९ ॥

निरस्तसुन्दरीरूपं रूपमप्सरसां यदि ।

तदेता एव कालेन करिष्यामि त्वदाश्रयाः ॥ १२० ॥

अरोगेणैव मनसा ब्रह्मचर्यं प्रसन्नधीः ।

चर तावत्ततस्तेऽहं^२ दास्याम्यप्सरसां गणम् ॥ १२१ ॥

एवं भगवतो वाक्यानन्दः सञ्जातनिश्चयः ।

तथेत्युक्त्वा व्रते चेतश्चक्रे स्वर्गाङ्गनाशया ॥ १२२ ॥

मन्दादरः स्वदारेषु सोऽभूत् तत्सङ्गमेच्छया ।

गुणपण्यतुलावृत्तेर्नास्ति स्नेहस्य सत्यता ॥ १२३ ॥

अहे विस्मृतसंवासप्रवासपरिशोषिता ।

पुंसामाभ्यासिकी प्रीतिः सहसान्यत्र धावति ॥ १२४ ॥

क्षण्यौवनरम्याणि प्रेमाणि प्रणयव्ययैः ।

न सत्यानि न नित्यानि न सुखानि^३ शरीरिणाम् ॥ १२५ ॥

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཙུག་ལྟེན། རྒྱ་ཆེན་གྱི་མེ་རུ་བཞག་སྤྱོད།
ངེས་པ་དེ་ཡིས་ཚངས་སྤྱོད་ནི། དུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱད། 126

མཛེས་མའི་མཛེས་སྤྱུག་སྤྱན་ཚོགས་པ། གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་བཞེད་པར་གྱུར།
རྒྱ་ཆེན་རབ་ཉམས་དགའ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་ལའང་དམན་པར་གྱུར། 127

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དགའ་བོ་ནི། གྱུ་བས་རབ་འཛིགས་དབྱེལ་བའི་ཚོགས།
འཛིགས་རུང་ཟངས་ཆེན་འཛིན་པ་ཡང་། འགའ་ཞིག་དག་དུ་མཐོང་བར་གྱུར། 128

དེ་མཐོང་ཉིད་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་། འདར་བར་གྱུར་པས་འདི་ཅི་ཞེས།
དེ་ཡིས་དེ་ནས་ཚོགས་པ་ཡི། འཛིགས་རུང་དབྱེལ་སྤྱུང་ནིམས་ལ་དྲིས། 129

དེ་ལ་དེས་སྤྱུག་ཚ་བའི་ས། ཟངས་ཆེན་གྱི་ནི་ཐོགས་པ་འདི།
ལྷན་དུ་ཆགས་ལྷན་གྱིས་པོའི་བྱ། དགའ་བོ་ལ་ནི་བྱས་པ་ཡིན། 130

ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་ད་དུང་ཡང་། བརྟུལ་ཞུགས་ལོག་པ་དེ་མི་སྟེན།
མཐོ་ངོས་བྱད་མེད་འགྲོགས་བསམ་པས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད། 131

བཀོམ་ཆགས་ལོག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། ཆགས་སྤང་སྤྱིགས་ས་ཅན་ནིམས་ཀྱི།
དྲིལ་དུ་ཚ་བའི་ཟངས་ཆེན་ནི། འདི་དག་འཛིགས་པ་མེད་པར་བཞགས། 132

དེ་ལྟར་དགའ་བོས་ཡང་དག་ཐོས། སྤྱོད་ལོང་གོས་ལྟར་གྱིས་གྱུར་ཅིང་།
དེར་ནི་ཐོས་སྤྱུག་དུང་བ་ཡིས། ལུས་པོ་དུས་བྱར་གྱུར་བཞིན་སེམས། 133

ततो भगवता नन्दः क्षणान्नीतः स्वमाश्रमम् ।
तन्निश्चयात् ब्रह्मचर्यं चचार नियतव्रतः ॥ १२६ ॥

स विसस्मार सुन्दर्याः कान्तिसम्पदमन्यधीः ।
क्षणप्रमुषिता प्रीतिः मलं याति गुणेष्वपि ॥ १२७ ॥

ततः कदाचिद्विचरन् नन्दः कापि व्यलोकयत् ।
करालनरकासक्तां धीमान् कुम्भीधृतां भुवम् ॥ १२८ ॥

तां विलोक्यैव साकम्पः किमेतदिति दुःखितः ।
स पप्रच्छ तदासक्तान् घोरनरककारणम् ॥ १२९ ॥

ते तमूचुरियं भूमिस्तप्तकुम्भीशताचिता ।
कल्पिता राजपुत्रस्य नन्दस्यानन्दरागिणः ॥ १३० ॥

मिथ्याव्रतः स नाद्यापि भजते वीतरागताम् ।
ब्रह्मचर्यं चरत्येव स्वर्गस्त्रीसङ्गमाशया ॥ १३१ ॥

मिथ्याव्रतानां लुब्धानां रागद्वेषकषायिणाम् ।
एतासु नित्यतप्तासु कुम्भीषेवाक्षयः क्षयः ॥ १३२ ॥

इति नन्दः समाकर्ण्य जातरोमाञ्चकचुकः ।
तच्च च्युतामिव तनूं पश्चात्तापादमन्यत ॥ १३३ ॥

གནས་སུ་མངོན་སེང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། བག་ཆགས་ཞེན་པ་བདང་བྱས་ནས།
 སྒྲ་མེད་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དུལ་བར་གྱུར། 134

ནང་དུ་ཐེ་ཚོས་ནོམ་གྱོལ་ཅིང་། ལྷག་པོའི་སྒྲིངས་པ་ཟད་ལས་དེའི།
 ཡིད་ནི་རབ་དང་ཐོབ་གྱུར་དེ། ལྷོན་ཀའི་སྒྲུང་གི་ཚུ་བཞིན་ནོ། 135

འདོད་པ་མེད་ཅིང་རབ་ཞི་ཐོབ། མཚོག་དུངས་པར་དེར་ཞུགས་པ།
 དག་པའི་སྒྲོ་ཡི་བཅོས་ལྷན་ལ། ཡང་དག་མངོན་དུ་སྒྱེགས་དེ་སྤྲས། 136

བཅོས་ལྷན་བདག་ལ་བྱ་བ་ནི། ལྷ་མོས་ཡོད་མིན་མཛོས་མས་མིན།
 གཞོད་པ་དང་བཅས་ཡུལ་གྱི་དཔལ། འདི་དག་མཚུགས་ནི་མཛོས་དང་བྲལ། 137

རི་ལྷ་རི་ལྷར་དངོས་ནོམས་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདི་བསྐྱོམས་པ།
 དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་སྒྲིབ་པ་དང་། བྲལ་བའི་སྦྱོད་ཚུལ་རབ་གསལ་གྱུར། 138

དེ་སྐད་སྤྲས་པའི་དགའ་བོ་དག། རིས་གྱིས་དགའ་བཅོས་གནས་ཐོབ་པ།
 ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་འདས་པ་དག། འགྲུས་པར་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོངས། 139

དགེ་བའི་ཙྰ་བ་གང་དག་གི། འབྲས་བྱ་དགའ་བོས་ཐོབ་གྱུར་ཅས།
 དགེ་སྦྱོང་ནོམས་ཀྱིས་མངོན་སྒྱེགས་དྲིས། གྱུལ་བས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། 140

སྒྲིབ་གཞན་བསྐྱབས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་གོམས་པར་བྱས་གྱུར་པ།
 དགའ་བོས་དགེ་བའི་ཙྰ་བ་ཡི། འབྲས་བྱ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ། 141

समभ्येत्य त्यक्तरागसंवासवासनः स्वयम् ।

बभूवानुत्तरब्रह्मचर्यपर्याप्तसंयमः ॥ १३४ ॥

घनमोहक्षयात्तस्य विमुक्ते संशये ततः ।

मनः प्रसादमापेदे शरदीवोदधेः पयः ॥ १३५ ॥

निष्कामः प्रशमं प्राप्तः परां निष्ठामुपागतः ।

शुद्धधीः स समभ्येत्य भगवन्तमभाषत ॥ १३६ ॥

नाम्सरोभिर्न सुन्दर्या भगवन् कृत्यमस्ति मे ।

एताः पर्यन्तविच्छायाः सपाता^१ विषयश्रियः ॥ १३७ ॥

यथा यथेयम्भावानां भाव्यते निःस्वभावता ।

तथा तथा प्रसीदन्ति निरावरणवृत्तयः ॥ १३८ ॥

इति नन्दस्य वदतः प्राप्तस्यार्त्तपदं शनैः ।

भगवान् निर्व्वाणशुद्धामस्य सिद्धिममन्यत ॥ १३९ ॥

केषां कुशलमूलानां नन्देनासादितं फलम् ।

इति भिक्षुभिरभ्येत्य पृष्टस्तानवदज्जिनः ॥ १४० ॥

जन्मान्तरार्जितैः पुण्यैः सुकृताभ्यासकारिणा ।

प्राप्ताः कुशलमूलानां नन्देन फलसम्पदः ॥ १४१ ॥

རྫི་མེད་ཡངས་པའི་རིགས་སུ་སྦྱེས་ཤིང་དྲན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་ལུས།
 དཔལ་འབྱོར་སྦྱོར་བའི་བའི་གོགས་མོ་སྦྱོར་ཚུལ་དམ་པ་དྲི་བ་དུ་དགའ།
 སེམས་ནི་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཚུས་བཀུས་རང་བཞིན་ལུགས་ཀྱི་འགྲོས་ལྡན་འདི།
 སྦྱེས་བྱ་ནས་ཀྱི་དགའ་བའི་མེ་ཏོག་དག་གི་འབྲས་བྱ་ཆེར་འབྲུངས་ཡིན། 142

ཡལ་ཅུ་ཏུ་ལྡན་གོང་བྱིར་དུ། སྦྱོར་ཆོས་བདག་ཡལ་ཅུ་ཏུས།
 དག་བཅོས་ཡང་དག་རྫོགས་སངས་གྱུས། རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི། 143

རོར་བུའི་རང་བཞིན་བྱེད་པ་ལ། བྱམས་ལྡན་ཞེས་པ་བྱམ་ཟེའི་བྱ།
 བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་བཀོ་སྐལ་གྱིས། སྐལ་ལྡན་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། 144

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགའ་སྦྱོང་གི། དགའ་འདུན་བསྐོ་ཁང་སྦྱིན་ཁུས་བྱས།
 དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྦྱོན་ལས་གྱིས། བྱིས་བདག་གི་ནི་རིགས་སུ་སྦྱེས། 145

བསོད་ནམས་ངང་ཚུལ་དེ་ནི་སྦྱོན། རང་སངས་གྱུས་ཀྱིས་ཀྱི་ཉི་གནས་གྱུར།
 མཛེས་ལྡན་འཕྲིང་བས་མངོན་བཀྱིན་པའི། རབ་འབར་མཆོད་རྟེན་དག་ཀྱང་བྱས། 146

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྦྱོན་ལས་གྱིས། དེ་ནི་ལེགས་སྦྱེས་ཞེས་བྱ་བ།
 ཀ་ཤིའི་བདག་པོ་གྱི་ཀ་ཤི་བྱ། གསལ་བའི་མཆོད་གྱིས་མཆོད་པར་གྱུར། 147

དག་བཅོས་ཡང་དག་རྫོགས་སངས་གྱུས། འོད་སྤང་བྱ་ངན་འདས་པའི་མཐར།
 མཆོད་རྟེན་རིན་ཅེན་བདུན་རང་བཞིན། ཀ་ཤིའི་ས་ཡི་བདག་པོའི་བྱས། 148

विपुलविमलवंशे जन्म स्मरप्रतिमा तनुः
 सुखजनसखी लक्ष्मी वृत्तिः प्रिया सततं सताम् ।
 प्रशमसंलिलस्नातं चेतः स्वभावगतिर्गतिः
 कुशलकुसुमस्येयं पुंसां विशालफलोद्गतिः ॥ १४२ ॥

स्तूपे विपश्चिनः सम्यक्सम्बुद्धस्यादरः पुरा ।
 नगर्यामरुणावत्यामरुणेन महीभुजा ॥ १४३ ॥

क्रियमाणो मणिमये मैत्रे नाम द्विजन्मजः ।
 महतः पुण्यभोगस्य भागी कारकतां ययौ ॥ १४४ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन जातो गृहपतेः कुले ।
 स एव भिक्षुसङ्घस्य जन्तुकास्थानसचकत् ॥ १४५ ॥

स पुण्यशीलः प्रत्येकबुद्धोपस्थायकः पुरा ।
 स्तूपचक्रे शोभनस्तं मालाभिवरणोज्ज्वलम् ॥ १४६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन कृकेः काशीपतेः सुतः ।
 सोऽभवद्गुतिमान् नाम दिव्यलक्षणलक्षितः ॥ १४७ ॥

काश्यपस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धान्तनिर्दत्तौ ।
 सत्तरत्नमये स्तूपे कृते काशीमहीभुजा ॥ १४८ ॥

དེ་ཡི་བྱ་ནི་ལེགས་སྦྱིས་གྱིས། འོད་གསལ་གསེར་གྱི་གདུགས་དག་བཅུགས།
 དགའ་བོ་དེ་ཡི་སྒྲོན་ལས་གྱིས། ད་ལྟ་ཤུག་དེ་ལས་སྦྱིས། 149

དེ་ལྟར་སྒྲོན་སྦྱིད་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ལེགས་བྱས་གྱིས་བསྐྱོད་བའི།
 གང་ཡང་ཡངས་པའི་བསོད་ནམས་ཁོ་ནས་དེ་མེད་དེ་ལས་དང་ནི།
 ཡིད་འོང་གཟུགས་དང་འོངས་སྦྱོད་མཚོག་དང་ནི་བ་ཡོངས་འདྲིས་མཐར།
 དམ་པའི་གནས་སྦྱ་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་དགའ་བོས་ཐོབ། 150

དགའ་བོ་དག་བར་མཛད་པ་ལ། དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོས་ལྷན་གྱིས།
 དག་སྦྱོང་གི་ནི་དག་འདུན་ལ། ལེགས་བྱས་དེ་དེ་བཞུག་པར་མཛད། 151

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་
 བཛྲེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཛོས་དགའ་བོའི་རྟོགས་པ་བཛྲེད་པའི་
 ཡལ་འདབ་ལྟེ་བཅུ་པའོ།

तत्सूनुर्द्युतिमान् हैमच्छत्रमारोप्य भास्वरम् ।

जातस्तत्प्रणिधानेन नन्दः शाक्यकुलोद्भूना ॥ १४६ ॥

इति सुकृतसमुत्थैः पूर्वजन्मक्रमास्तैः

किमपि विपुलपुण्यैरेव नन्दः प्रपेदे ।

कुलममलमुदारं रूपमग्र्यञ्च भोगं

शमपरिचितमन्ते सत्यदं^१ सौगतञ्च ॥ १५० ॥

कथयित्वेति भगवान् नन्दकल्याणकारणम् ।

चकार भिक्षुसङ्घस्य तां तां सुकृतदेशनाम् ॥ १५१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुन्दरीनन्दावदानं नाम दशमः पल्लवः ॥

---

१ Orig. सत्यदसौगतम् ।

CHAPTER XI.

འཕགས་སྒྲིམ་བུའི།

རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གོང་ན་མེད་པའི་གནས་སུ་རྫི་མེད་སྒྲོ། དི་མ་དང་བྲལ་དགེ་བའི་སྐྱེས་ལ་འཛོགས།
སྒྲོ་གྲོས་དི་མ་ཅན་ནི་དཔྱལ་བའི་ཁྲུང་། འཛོགས་ཅང་ཐུན་པ་འཕྱིབས་པ་དག་ཏུ་སྒྱུང་། 1

ཤྲུག་མས་ཀྱི་གོང་ཁྱེད་སྒྲོ། མེད་སྒྲུའི་གཞི་ནི་རབ་གྱུས་པར།
ཤྲུག་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། འབང་གི་བྱ་མོ་བཞིན་བཟང་ས། 2

བཅུན་བཅོས་དག་ལ་ངལ་བ་བྱས། སྒྱུ་ཚལ་ཀུན་ལ་མཁས་དང་ལྷན།
ཡོན་ཏན་རིགས་ལྷན་འཕྲིང་ཅན་ས། ཞེས་པ་འདོད་པའི་འཕྲིང་བ་བཞིན། 3

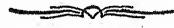
སྒྲིད་ཚལ་མཚོག་ན་ཇི་བོ་ཡི། ཚོག་གིས་མེ་ཏོག་འབྲུ་བཙོན་པ།
དེ་ཡི་མདུན་དུ་བདེ་གཤེགས་ནི། འཆག་ཅིང་ཡང་དག་འོང་བ་མཐོང་། 4

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་དེ་ཡི་ཡིད། རབ་དུ་དང་བ་དག་དང་གྱུར།
སྒྲོན་ཀའི་དུས་ནི་རྫི་མེད་ཀྱིས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་བཞིན། 5

དེ་མཐོང་ལས་བསྐྱབས་དགའ་བ་དག། གནས་པར་བྱས་པ་དེས་བསམས་པ།
བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ལགས་བྱས་ཀྱིས། བཙོམ་ལྷན་ལེན་པར་འགྱུར་ན་ཞེས། 6

एकादशः पल्लवः ।

विरूढकावदानम् ।

आरोहति पदमुन्नतममलमतिर्विमलकुशलसोपानैः ।
नरककुहरेषु निपतति मलिनमतिर्घोरतिमिरेषु ॥ १ ॥

शाक्यानां नगरे पूर्वं स्फीते कपिलवास्तुनि ।
महतः शाक्यमुख्यस्य सुमुखी दासकन्यका ॥ २ ॥

शास्त्रे कृतश्रमा सर्व्वकलाकौशलशालिनी ।
मालिका नाम कामस्य मालिकेव गुणोचिता ॥ ३ ॥

प्रभोर्गिरा वरोद्याने कुसुमावचयोद्यता ।
भ्रमन्तन्तं समायान्तं ददर्श सुगतं पुरः ॥ ४ ॥

तस्यान्तेऽस्यास्तमालोक्य^१ प्रसन्नमभवन्ननः ।
शरत्काल इव स्वच्छः प्रसादयति मानसम् ॥ ५ ॥

साचिन्तयत्तदा लोकप्रीत्या दृढीकृतास्पदा ।
सुकृतैः पिण्डपातं मे गृह्णीयाद्भगवानपि ॥ ६ ॥

སྐྱོང་ཇི་གྱིས་པའི་ཀུན་མཁུན་གྱིས། དེ་ཡི་བཅོག་པ་ཀུན་མཁུན་ནས།
 ལྷུང་བཟེད་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། བཟང་མོ་བྱིན་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་སྤྲུལ་ནས་ནི།
 འབང་མའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱུག་པའི་སྤྲད། སྐོན་ལམ་དག་ནི་བྱས་པར་གྱུར། 8

དེ་ནས་དེ་ཡི་པ་ཡི་གོགས། གཉིས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་འོང་བ་ཡིས།
 མཚན་མ་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གྲུས་པས་དེ་ལ་སྐྱས། 9

ཀྱུ་མ་དཔལ་ལྷན་བྱིས་བདག་དེ། བྱ་མོ་གཉིན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
 རྩར་དང་འོངས་སྤོད་སྤངས་ནས་ནི། བྱ་མོ་བྱོད་ནི་འབང་མོར་གྱུར། 10

ཀྱུ་མ་གཉི་མུག་སྤྱིན་དག་གིས། བཅོམས་པའི་སྤྲད་ཅིག་གསལ་བའི་རྒྱུག།
 འཁོར་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལྷེ་དག་གིས། རོལ་བ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གཡོ། 11

དག་མ་དོགས་པ་མ་བྱེད་ཅིག། ངས་ཤེས་ལག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།
 རིང་པོ་མེན་པ་ཉིད་ན་བྱོད། ས་ཡི་བདག་པོའི་དགའ་མར་འགྱུར། 12

བྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་མོ་ཡི། བད་ལྟར་མཉེན་པའི་འཕྲིང་བ་དག།
 འཁོར་ལོ་ལྷགས་ཀྱའི་དབྱིབས་འདི་མཐོང་། དེ་སྤྲད་བཟོད་ནས་གཉིས་སྐྱེས་སོང་། 13

དེ་ནས་ཡིད་བསྐྱུབས་འོངས་སྤོད་གོགས། སྤྲང་ཅི་འབྲུངས་པ་ནོམས་ཀྱི་གཉིན།
 སྐལ་བཟང་འབྲི་ཤིང་འབྱུང་བྱེད་པ། ལགས་ལྷན་དབྱིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 14

विज्ञाय तस्याः सर्व्वज्ञः सङ्कल्पं करुणाकुलः ।

प्रसार्य्य पाचं भगवान् भद्रे देहीत्युवाच ताम् ॥ ७ ॥

दत्त्वा प्रणम्य सा तस्मै परिपूर्णमनोरथा ।

प्रणिधानं प्रविद्धे दास्यदुःखनिवृत्तये ॥ ८ ॥

ततः कदाचिदायातः पितुस्तस्याः सखा द्विजः ।

नैमित्तिकस्तं प्रदेशं दृष्ट्वा तां विस्मितोऽवदत् ॥ ९ ॥

अहो गृहपतेस्तस्य पुत्री त्वं श्रीमतः सुता ।

बन्धुहीना गता दास्यं धनभोगविवर्जिता ॥ १० ॥

अहो मोहघनारम्भक्षणोद्योतनविद्युतः ।

संसारसर्परसनाविलासचपलाः श्रियः ॥ ११ ॥

गम्यानां मा कथाश्चिन्तां जानेऽहं हस्तलक्ष्णैः ।

अचिरेणैव भूभर्तुर्वल्लभा त्वं भविष्यसि ॥ १२ ॥

इदं पश्यामि ते पाणौ लक्ष्मीकमलकोमले ।

मालाचक्राङ्कुशाकारमित्युक्ता प्रययौ द्विजः ॥ १३ ॥

अथ मन्मथसम्भोगसुहृन्मधुपबान्धवः ।

लतालिङ्गनसौभाग्यभव्योऽदृश्यत माधवः ॥ १४ ॥

མཛེས་མའི་ང་གྲུལ་གཉིས་འབྱུང་དག། དབྱིད་ནི་རལ་པ་ལྷན་པ་དག།

གྲུལ་པར་བྱེད་པའི་ལྗེ་བཞིན་དུ། བྱ་ངན་མེད་པའི་དོག་པ་མཛེས།

15

གཞིན་ནུའི་འགྲམ་པ་མཛེས་པ་ཡིས། ཀློན་པོ་ཙམ་པ་ཀ་ཡི་ཚོགས།

མིག་བཟང་མ་ཡི་སྒྲ་ཞགས་ལ། བཅིངས་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

16

དབྱིད་ཀྱི་ཨ་མའི་མེ་དོག་གིས། ཁྱོད་དང་གྲུལ་ནྟམས་པ་རེལ་བསྐྱལ།

མཐུ་ལྷན་ནྟམ་པར་མ་གྲུལ་བ། གཞན་དག་འཛེས་སེལ་ལྟོས་པ་མེད།

17

སྤྱང་ཅི་འབྱུང་བས་ཨ་མ་ཡི། འཁྲི་ཤིང་མཚོག་དུ་སྦྱད་བྱར་གྱུར།

ཡིད་འོང་ཡོངས་སྦྱོད་སྐལས་ནྟམས་ཀྱིས། འཕྲལ་ཉིད་གཅད་པར་བྱ་བ་བཞིན། 18

ཨ་མའི་འཁྲི་ཤིང་གཞུལ་མདའ། བཀོད་པ་ཨ་མའི་མཚོན་དང་ལྷན།

གྲུལ་གྱུར་ཅིག་ཅིས་བདག་དྲིགས་ལ། སྦྱོང་མོ་བ་བཞིན་ཁྱུ་གྲུག་སྒྲོགས།

19

སྐབས་འདིར་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང། དཔལ་དང་ལྷན་པ་གསལ་གྲུལ་ནི།

རི་དྲགས་འདིད་དུ་སོང་བ་དག། ཏྲ་ཡིས་ཁྱིར་ནས་ཡུལ་དེར་འོངས།

20

གཞུ་ལྷན་ཡིད་འབྱུང་ནྟམ་པ་ཙན། ཏྲ་ལས་བབས་པར་གྱུར་པ་དེས།

མཛེས་མ་དག་འཕ་མ་གཞན་པ་བཞིན། མཛེས་སྒྲུག་གཞན་ཡོད་མིན་པ་མཐོང་། 21

མིག་གི་ལས་ནས་ཡ་མཚན་ལས། ཡིད་འབྱུང་རབ་དུ་ཞུགས་གྱུར་དེ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡི་ཡིད། དེལ་ལྟ་འདོད་ནྟམ་པར་གྱིས།

22

मधोः केशरिणस्तस्य कान्तामानद्विपद्विषः ।

विवभौ जिह्वमानस्य जिह्वेवाशोकमञ्जरी ॥ १५ ॥

बालाकपोललावण्यचौरश्चम्पकसञ्चयः ।

सुदृशां केशपाशेषु ययौ बन्धनयोग्यताम् ॥ १६ ॥

सहकारैर्विरहिणीनिधनं विदधे मधुः ।

निरपेक्षापरवधे विधुराः प्रभविष्णवः ॥ १७ ॥

ययुर्मधुलिहां चूतलता निर्भरभोग्यताम् ।

सहसैव विदग्धानामिव मुग्धविभूतयः ॥ १८ ॥

चूतायुधश्चूतलताचापन्यस्तशिलीमुखः ।

जयतीति जगौ वन्दौ कन्दर्पस्येव कोकिलः ॥ १९ ॥

अस्मिन्नवसरे श्रीमान् केशलेन्द्रः प्रसेनजित् ।

मृगयानिर्गतोऽश्वेन हृतस्तं देशमाययौ ॥ २० ॥

धन्विमनोभवाकारः सोऽवतीर्थं तुरङ्गमात् ।

ददर्शनन्यलावण्यां^१ कन्यां रतिमिवापराम् ॥ २१ ॥

तद्विलोकनविस्तीर्णं मनस्तस्य महात्मनः ।

विस्मयाद्दृष्टिमार्गेण प्रविवेश मनोभवः ॥ २२ ॥

འཕགས་ལ་འཇིགས་པ་རབ་གྱུར་ཅིང་། ང་ཚས་གདོང་བདུད་དེ་མཐོང་ནས།
མཛེས་མའི་རྒྱབས་ཅན་གྱིས་ཐོགས་པའི། མི་ཡི་བདག་པོས་བསམས་པར་གྱུར།

23

གང་གི་མཛེས་པར་ཉིན་མཚན་དུ། མིག་གི་འདབ་བགྱུ་ནིས་གྱིས་བྱེད།
གཞིན་བྱ་རྒྱ་བཞིན་སྒྲོ་བསངས་ས། མིག་འབྲས་གཡོ་ལྷན་ས་འདི་སྤ།

24

སྤ་ལ་མཚུ་བ་ཀྱུ་ལའི། སྤི་བཟང་ལ་ནི་བྱང་བ་བཞིན།
འདི་ཡི་བཞིན་ལ་མེ་དྲོག་མཚོན། དཔྱིད་དང་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར།

25

ཀྱི་ས་མཛེས་སྤྱུག་མི་དཔན་ཞིང་། ལང་ཚས་ནིས་པར་བགྱིན་པའི་ལུས།
བདེན་ལྷན་བདག་གི་འང་བདེན་པ་ནི། གང་གིས་བཀྱིས་བ་བཞིན་དུ་དོགས།

26

ཀྱི་ས་སྤང་ཅིའི་དོག་པ་དག། མེད་བྱང་ཡོན་ཏན་ཙོས་པས་ཀྱང་།
ཀོང་དུག་པས་ཀྱང་ཀོང་ལས་ཀོང་། གང་གིས་འགྲོ་བ་འང་ས་ནས་སོ།

27

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་སྤོང་གིས། དེ་མཐོང་ནགས་ཀྱི་སྒྲ་ཅུ་ཤེས།
དེ་ཡིས་རིས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིས། དེ་ཡི་སྤྱོད་རྒྱལ་ནིས་པར་རིག།

28

དེ་ཇེས་དེར་ནི་གྱུས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཡལ་འདབ་རྒྱུང་ཡབ་དང་།
གཙང་ཞིང་བསིལ་བའི་རྒྱལ་ཡིས་ཀྱང་། མི་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར།

29

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱོད་དག། དེ་ཡིས་མཉེས་ཤིང་ལག་པ་ཡི།
རྒྱ་སྤྱིས་རིག་པས་ངལ་བ་དེ། འཕགས་ལ་གཉིད་དག་ཐོབ་པར་གྱུར།

30

तां लज्जावनतां दृष्ट्वा सहसौदभूतसाध्वसाम् ।
अचिन्तयन्नरपतिः कान्तिकल्लोलिनीहृतः ॥ २३ ॥

केयं नवा शशिमुखी श्यामा तरलतारका ।
यत्कान्तिरनिशं नेत्रशतपत्रविकाशिनी ॥ २४ ॥

वकुलामोदविभ्रान्तभ्रमरे पाटलाधरे ।
कान्तं वसन्तं पश्यामि मुखेऽस्याः कुमुदायुधम् ॥ २५ ॥

अहो लावण्यमम्लानं तारुण्याभरणं तनोः ।
धीरस्यापि धृतिर्येन शङ्के सङ्गलितेव मे ॥ २६ ॥

अहो नु मधुमञ्जर्याः प्रारम्भेऽप्यद्भुतो गुणः ।
येन गन्तुं न शक्नोति षट्पदोऽपि पदात्यदम् ॥ २७ ॥

इति सञ्चिन्त्य भूपालस्तां मत्वा वनदेवताम् ।
पृष्ट्वा विवेद तद्दृष्टं क्रमेण कथितन्तया ॥ २८ ॥

ततस्तत्र कृतातिथ्यस्तया पल्लववीजनैः ।
शुचिशीतैश्च सलिलैः प्राप्तवान् निर्दृतिं नृपः ॥ २९ ॥

आन्तः सम्बाहने तस्य तया चरणपद्मयोः ।
कृते कराप्तसंस्पर्शे स निद्रां सहसा ययौ ॥ ३० ॥

དེ་ནས་སྒྲིམ་ཅིག་གིས་རབ་སང། རི་དགས་བདས་པའི་ངལ་བ་བསོས།
 དེ་ནི་ལྷ་ཡིས་རིག་པ་ཡིས། དགའ་མ་གཟུགས་གཞན་གྱུར་པར་གྱིས། 31

དེ་ནས་ཤྲུག་ཆེན་པོས་ཀྱང། ཀོ་ས་ལ་དབང་འོངས་པ་དག།
 ཐོས་ནས་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ལ་མཆོད། 32

གུས་བཙས་སྒྲངས་པའི་འཕྲེང་ཅན་ས། འདོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་མེད་ཀྱི་འཕྲེང།
 དེ་ཡིས་རང་གི་བྱ་ལོ་བཞིན། རིན་ཅན་འོས་པ་དེ་ལ་བྱིན། 33

འཛུམ་དཀར་ཡིད་ལས་སྒྲིམ་པ་ཡི། བ་དན་དེ་ནི་སྒྲངས་བྱས་ནས།
 ས་ཡི་བདག་པོ་སྒྲང་པོ་ལ། ཞོན་ནས་རང་གི་གྲོང་བྱིར་སོང། 34

སྒྲང་པོ་རི་བོའི་ཕྱིང་དེ་ན། ལན་བྱ་གཡོ་བའི་བྱང་བ་ཅན།
 གྱུལ་པོ་དབྱིད་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། གསར་པ་འཕྲེང་ཅན་མ་དེ་མཛོས། 35

མཛོས་མ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། གྱུལ་པོའི་པོ་བྲང་བྱིན་ནས་དེ།
 རིན་ཅན་བ་གས་འོད་ཟེར་ཅན། ཡིད་འོང་ཁང་པར་ནས་པར་རེལ། 36

གྱུལ་པོའི་བཙན་མོ་སྤྲོན་མ་ནི། ལྷ་མོ་དབྱར་གྱིས་ནིས་པའི་མིང།
 སྤྲོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཉིད་མིན་སེམས། གྱུལ་པོའི་དཔལ་ལོ་ས་གཞི་བཞིན། 37

དེ་ནི་དེ་ཡིས་རིག་པས་དང། དེ་དང་དེ་ཡི་གཟུགས་བཟང་གིས།
 ཕན་ཚུན་ཡོན་ཏན་ཐུལ་བྱང་བས། མཆོག་ཏུ་ཡ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 38

क्षणेन प्रतिबुद्धोऽथ विश्रान्तमृगयाश्रमः ।

दिव्यस्पर्शेन तां मेने रतिं रूपान्तरागताम् ॥ ३१ ॥

महानपि ततः शाक्यः सम्प्राप्तं कोशलेश्वरम् ।

श्रुत्वा तं देशमभ्येत्य पूजार्हं तमपूजयत् ॥ ३२ ॥

सादरेणार्थितां तेन स्वसुतामिव मालिकाम् ।

रत्नार्हाय ददौ तस्मै स्मरमङ्गलमालिकाम् ॥ ३३ ॥

तामादाय मनोजन्मवैजयन्तीं सितस्मिताम् ।

निजं जगाम नगरं गजमारुह्य भूपतिः ॥ ३४ ॥

तस्मिन्नागनगोत्सङ्गे सा लोलालकषट्पदा ।

बभौ राजवसन्तेन सङ्गता नवमालिका ॥ ३५ ॥

राजधानीं समासाद्य सुन्दर्या सहितस्तथा ।

रत्नहर्म्यकरोदारमन्दिरे विजहार सः ॥ ३६ ॥

वर्षाकाराभिधा देवी राज्ञः प्रथमवल्लभा ।

अभिन्नवृत्तिं तां मेने राजलक्ष्मीमिव क्षितिः ॥ ३७ ॥

दिव्यस्पर्शेन सा तस्याः साचास्या रूपसम्पदा ।

परस्परगुणोत्कर्षात् परं^१ विस्मयमापतुः ॥ ३८ ॥

སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡི་གཞུགས་ལྟ་དང་། བྱིས་སྒྲིམ་ཡི་རིག་ལྟ་ཞེས།

ངོ་མཚར་ལྟ་བུ་དེ་དག་གཏམ། འཛིག་ཉིན་དག་དུ་རབ་དུ་བྲགས།

39

བར་དེར་དེ་དག་སྒྲིམ་ཡི་ནི། གཞུགས་དང་ཡང་དག་རིག་པའི་གྱུ།

གནས་སྤྱད་གོ་སྤྱོད་ནིམས་ཀྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྟ་གྱུ་པ་བས་རབ་དུ་གསུངས། 40

སྒྲིམ་ཆོ་བོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། གཉིས་སྒྲིམ་བྱིས་པར་གྱུར་བ་ཡི།

ཆུང་མ་མཛའ་བོ་མཛེས་མ་དང་། ཤི་རི་ཁ་ཀ་ཞེས་པར་གྱུར།

41

དེ་ནས་ནས་ཞིག་མཛེས་མ་ཡི། མིང་པོ་རབ་གྱུར་ཁད་ཀྱིས་ནི།

ཉི་ཆེའི་སངས་གྱིས་ཉིད་གྱུར་བ། སྤྱིང་མེའི་ཁང་པར་འོངས་པར་གྱུར།

42

བདག་པོའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཡི་དེ། རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་གོ་ཡིས།

གྲུས་པས་མགོན་དུ་གཉེར་དེ་གནས། དེ་ཡི་རྒྱན་མ་ཡིས་ཀྱང་མཆོད།

43

མཛེས་འཇམ་འོངས་སྤྱོད་དག་གིས་དེ། དེ་དག་གིས་མཆོད་སྤྱོད་བཞི།

ད་ལྟ་སྒྲིམ་ཡི་གཞུགས་མཛེས་དང་། རིག་པ་ཡང་དག་ལྟ་བུར་སྒྲིམ།

44

དང་པོ་འདུལ་བ་དག་དང་རབ་ལྟ་སྤྱན་སྤྱན་ཆོགས་པའི་གོ་བརྒྱུང་ཆོས་བྱས་ཤིང་།

དཀའ་ཐུབ་དག་གིས་རབ་གདུངས་ལུས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་ཤིན་དུ་གཤེན་པར་གྱུར་བ་ལ།

གང་གི་དུས་སྤྱད་གོ་བའི་ས་བོན་རིགས་བཏབ་དེ་ནི་སྤྱིན་ཅིང་རབ་འབར་བའི།

འབྲས་བུ་སྤྱན་ཆོགས་མཆོག་དུ་དམ་པའི་ལས་ལ་ཆགས་པའི་སྤོ་བཟང་ནིམས་ཀྱིས་སྤྱོད།

45

दिव्यरूपवती ज्येष्ठा दिव्यस्पर्शवती परा ।

इति प्रवादः साश्चर्यस्तथोर्लोकेषु पप्रथे ॥ ३६ ॥

अचान्तरे तथोर्दिव्यरूपसंस्पर्शकारणम् ।

आश्रमे भिक्षुभिः पृष्टः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ ४० ॥

पुरा श्रुतवराख्यस्य द्विजस्य गृहमेधिनः ।

कान्ता शिरीषिका चेति प्रिये भार्य्ये बभूवतुः ॥ ४१ ॥

स कदाचिदथो कान्ताभ्राता प्रव्रज्यया शनैः ।

प्रत्येकबुद्धतां यातः स्वसुर्भवनमाययौ ॥ ४२ ॥

चैमासिकोपचारेण स तया पत्युराज्ञया ।

भक्त्या निमन्त्रितस्तस्थौ तत्सपत्न्यावपूजितः ॥ ४३ ॥

ते चारुमृदुभिर्भोगैस्तमभ्यर्च्यग्रान्यजन्मनि ।

जातेऽधुना चारुरूपदिव्यसंस्पर्शसंयुते ॥ ४४ ॥

कृष्टेषु प्रथमं प्रयुक्तविनयामादाय गोसम्पदं

सत्क्षेत्रेषु तपःप्रतप्ततनुषु प्राप्तेष्वतिस्वादुताम् ।

यत्काले शुभवौजमुत्तमुचितं सत्कर्मशक्तेः परं

भुज्यन्ते फलसम्पदः सुमतिभिस्तस्यैव पाकोज्ज्वलाः ॥ ४५ ॥

དེ་སྐད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞུང་། བདེན་པ་དགོསྟོང་ནམས་ཀྱིས་བྱས།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས། ཞི་བ་ལ་ནི་བདྟན་པར་གྱུར།

46

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་གི།   སྤུས་ནི་འབྲིང་ཅན་ས་ལ་ལྷུང་།
འབགས་སྤྱིས་པོ་ཞིས་བྱ་བ་ཏུ།   རིག་དང་སྤྱུ་ཅིལ་རབ་སྤྱངས་པ་ཏེ།

47

དེ་ཡི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ། མ་ཡིས་རྒྱལ་བསྐལ་གྱིས་བཅས་པས།
མ་ལ་གནོད་ཅིས་ཅོས་བྲགས་པ། བཙོད་མཚུངས་པ་མཛོལ་བོར་གྱུར།

48

ནམ་ཞིག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། འཕགས་སྒྲིམ་པ་འོ་དེ་ལ་ཞོན།
ཅེ་ཞིང་རྣམས་སོང་བ་དག། རྒྱུ་འདི་ཡོང་གི་སྒྲིད་ཆལ་ཕྱིན།

49

འདིནི་དེ་གྱི་འབང་མོ་ཡི། བུ་ཞེས་བྲེགས་པ་རབ་སྒྲུབས།
ཤྱ་གྱ་རྒྱས་སྤྱིས་མཚན་བརྒྱུང་ནས། དེ་དེ་དེ་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས།

50

རང་གི་བོད་ཁྱིམ་སྡོད་ནས་དེས། དེ་ནི་ཁོམ་ལན་བསམ་པར་གྱུར།
 རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་སྐྱོད་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྩལ་ཏུ་རྩལ་གྱི་ཡིན།

51

དེ་ལ་ལན་བྱེ་བས་མ་པ་ཡིས། ཡིད་ནི་ངེས་པར་བསྐྱེགས་པ་དེ།
ཡམ་ནི་འཆོ་ཡང་བྱུང་སྲིད་ལ། བཞོག་དུ་འདོད་པ་སྐྱེས་པར་བྱུང།

52

དེ་ཡིས་རིང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི། རྫོང་པོ་བཀྱ་ཕྱག་ལྔ་དག་ནི།
པ་ལས་སྤྱད་ནས་དབྱེ་བ་ཡིས། རིགས་པ་ནོམས་ཀྱིས་རང་དབང་བྱས།

53

इति सर्व्वज्ञवचनं तथ्यमाकर्ण्य भिक्षवः ।

तत्तथेति विनिश्चित्य बभूवुः शान्तिसंश्रयाः ॥ ४६ ॥

अथ कालेन भूभर्तुर्मालिकायामभूत् सुतः ।

विरूढकेतिमुखाख्यो विद्यासु च कृतश्रमः ॥ ४७ ॥

प्रियस्तुल्यवयास्तस्य पुरोहितसुतोऽभवत् ।

मातुर्दुःखेन जातत्वाद्विश्रुतो दुःखमाचिकः ॥ ४८ ॥

कदाचित् सहितस्तेन हयारूढो विरूढकः ।

प्राप शाक्यवरोद्यानं मृगयायां विनिर्गतः ॥ ४९ ॥

न्यक्कारञ्चकिरे तच्च शाक्यास्तस्योद्यतायुधाः ।

अयं दासीसुतोऽस्माकमिति दर्पप्रवादिनः ॥ ५० ॥

गत्वासौ स्वपुरन्तेषां वैरं दर्शयन्मचिन्तयत् ।

कुलदर्पापवादे हि शल्यतोदः शरीरिणाम् ॥ ५१ ॥

तस्य निर्दह्यमानस्य तत्प्रतीकारचिन्तया ।

राज्याय जाता जनके जीवत्यपि परा स्पृहा ॥ ५२ ॥

स चारायणमुख्यानां मन्त्रिणां शतपञ्चकम् ।

स्ववशं पितुराकृष्य विदधे भेदयुक्तिभिः ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་ཡི་བདག། གསལ་གྱི་ལ་ནི་རིག་ཡང་དག་སྒྲིམ།
 ཚོས་ཀྱི་གདམས་ངག་མཉན་པ་ལ། གས་པ་མཚོག་འཕེལ་ལགས་བསྐྱམས་པས།

54

རིང་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་རྟོ་བརྒྱང་བའི། ཤིང་རྟོ་དག་ལ་ཞོན་ནས་ནི།
 བསས་ཅད་མཁུན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། བརྩ་བའི་སྤྱད་དུ་སོང་བར་གྱུར།

55

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་གནས་ཕྱིན་དེ། ཞབས་ལ་མངོན་པར་ཐུག་འཚལ་ནས།
 དེ་ཡི་རྒྱུ་གྱིས་དང་བའི་སྒྲོས། ཚོས་ཀྱི་ཇེས་འགྲོ་དེ་ཡིས་ཐོས།

56

མགྲོགས་པ་ཉིད་དུ་རིང་སྤྱོད་ཀྱང་། ཤིང་རྟོ་གོང་ཁྱེར་གྱུར་སོང་ནས།
 སྐབས་དེར་གྱི་ལ་པོའི་བྱ་དག་ནི། མངོན་པར་དབང་ནི་བསྐྱར་བར་བྱས།

57

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་ལ་ཞུས་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་འགྲོ་བཅོན་པས།
 མདུན་དུ་ཇེས་འབྲང་མཐོང་མ་ཡིན། ཤིང་རྟོ་མ་ཡིན་སྒྲོན་པོ་འདྲ་མིན།

58

ཀྱང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདག་དེ། དལ་བྱས་རབ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས།
 དབྱར་གྱི་ནིས་པ་འཕྲོང་ཅན་མར། བཅས་པ་རིང་ནས་འོང་བ་མཐོང་།

59

འཕགས་སྒྲིམ་པོ་ནི་དབང་བསྐྱར་བ། དེར་རྒྱུ་དེ་ཡིས་ཚོག་གིས་ཤེས།
 བྱ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་སྤྱད་སྤྱད། འཕྲོང་ཅན་མ་ནི་དེ་ཡིས་བཏང་།

60

དེ་ཡིས་དབྱར་གྱི་ནིས་པ་བརྒྱང་། གྲོགས་པོ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
 མ་སྒྲིམ་དག་ཡི་གོང་ཁྱེར་ནི། གྱི་ལ་པོའི་ཁབ་ཅས་བཟོད་པར་ཕྱིན།

61

ततः कदाचित् संजातविवेकः पृथिवीपतिः ।
धर्म्मोपदेशश्रवणे वर्द्धमानादरः परम् ॥ ५४ ॥

चारायणगृहीताश्च रथमारुह्य संयतः ।
द्रष्टुं जगाम सर्व्वज्ञं भगवन्तं प्रसेनजित् ॥ ५५ ॥

प्राप्याश्रमं भगवतः कृत्वा पादाभिवन्दनम् ।
धर्म्मान्वयं स शुश्राव तत्रसादप्रसन्नधीः ॥ ५६ ॥

चारायणोऽप्याशु गत्वा रथेन नगरं जवात् ।
अक्षरोदन्तरे तस्मिन् राजपुत्राभिषेचनम् ॥ ५७ ॥

भगवन्तमथामन्त्र्य नृपतिर्गन्तुमुद्यतः ।
ददर्श नानुगानग्रे न रथं न च मन्त्रिणम् ॥ ५८ ॥

स पद्भ्यामेव शनकैः प्रस्थितां पृथिवीपतिः ।
दूरादपश्यदायान्तौ वर्षाकारां समालिकाम् ॥ ५९ ॥

ते पृष्ट्वा तन्निरा ज्ञात्वा सोऽभिषिक्तं विरूढकम् ।
विससर्ज सुतैश्चर्य्यपरिभोगाय मालिकाम् ॥ ६० ॥

वर्षाकारां समादाय स मिचस्य महीपतेः ।
अजातशत्रुर्नगरं प्राप राजगृहाभिधम् ॥ ६१ ॥

གདུགས་དང་བུལ་པས་དེ་གདུང་ཞིང་། བཀྲིས་སྒྲིམ་ངལ་བ་དང་ལྷན་པ།
 ཇི་ཡབ་རྒྱུད་དག་རིང་པོ་ཡིས། ཤུགས་ནི་བཏོང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར།

62

འཇིགས་མེད་བདེ་བ་སྤྲུལ་ཡིས་ཐོབ། ཚེ་ནི་སྤྲུལ་ཡི་དབང་དུ་གྱུར།
 སྤྲུལ་སྤྲུན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ནི། སྤྲུར་བར་ཇིས་སྤྲུ་ཉམས་མ་མཐོང་།

63

དེ་ཡིས་ལས་ཀྱི་ཙེ་བ་བཞིན། རིང་བའི་ལ་སྤྲུག་རྟིང་བ་མོས།
 རྒྱ་ཡང་འགྱུར་བྱེད་འཐུངས་པ་ཡིས། གཞོན་པ་ཀྱན་གྱི་ཚོགས་གྱུར་པ།

64

ལུས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྟེན་པ་ཡིས། མི་ཉྱལ་བ་ཉིད་མི་ཤེས་པར།
 མོངས་པའི་སྤྲད་དུ་སྒྲེ་བོ་འབང་། མ་ཞུའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་འབྱེལ།

65

མ་སྒྲིམ་དགུ་ཡིས་ཀོ་ས་ལའི། དབང་པོ་འོངས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
 མོང་ནས་དྲུལ་གྱིས་ཁ་གང་ཞིང་། མོག་དང་བུལ་བ་དེ་མཐོང་གྱུར།

66

བཅུན་མོ་ཇིས་སྤྲུ་ཞུགས་པ་དེའི། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བྱས།
 སྤྲུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་དེ། བཅོམ་ལྷན་བདེ་གཤེགས་ལྷ་རྩ་སོང་།

67

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བདུད་ནས་སྤྲུས། བཅོམ་ལྷན་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང་།
 གྲོགས་པོ་བདག་གི་གྲོང་ཁྱེད་དུ། འོངས་ནས་ཞོར་མེད་གུམ་པར་གྱུར།

68

གང་གི་གྲོགས་ལ་ཕན་པ་དག། བྱས་པ་མིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདི།
 བདག་དང་ཕྱན་ཚོགས་སྤྲད་ཅིང་སྤྲེག། མོངས་ལས་གྲགས་པ་མིན་པའི་སྤྲད། 69

स तप्तश्छत्रविरहात् क्षुत्पिपासाश्रमान्वितः ।
ययौ वमन्निव आसं दीर्घैश्चामरमारुतैः ॥ ६२ ॥

सुखमखलितं केन प्राप्तं कस्यायुरायतम्^१ ।
न कस्यानुपदं दृष्टः क्षयः^२ सपदि सम्पदः ॥ ६३ ॥

स जीर्णमूलकं भुक्त्वा कर्ममूलमिवायतम् ।
क्षणं पीत्वा च पानीयं पपातात्तविषूचिकः ॥ ६४ ॥

अनित्यतामविज्ञाय मोहाय पतते जनः ।
स चापायनिकायस्य कायस्योपायतृष्णया ॥ ६५ ॥

अजातशत्रुः श्रुत्वैव कौशलेश्वरमागतम् ।
अभ्येत्य पांशुपूर्णास्यं विगतासुं ददर्श तम् ॥ ६६ ॥

तस्य जायानुयातस्य स कृत्वा देहसत्क्रियाम् ।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दुःखशान्तये ॥ ६७ ॥

स तं प्रणम्य प्रोवाच भगवन् कौशलेश्वरः ।
पुरं मे सुहृदः प्राप्य निर्धनो निधनं गतः ॥ ६८ ॥

धिङ्मामसम्पदं पापं मोहादयशसः पदम् ।
विभवो येन नैवायं मित्रोपकरणीकृतः ॥ ६९ ॥

གྲུང་ཚོ་སྤྱིང་ལ་རེ་བ་དག། གླིང་པར་བཀོད་ནས་གྲོགས་ཐོབ་པའི།
གྲོགས་པོ་འབྲས་མེད་ཉིད་གྱུར་དེ། གང་ཞིག་འཚོ་བ་དེ་ཡིས་ཅི།

70

གྲོགས་ལ་ཕན་པའི་དཔལ་དང་ནི། མོངས་ལ་ཕན་པའི་ཁོར་དག་དང་།
འཇིགས་ལ་ཕན་པའི་སློབ་གང་ཡིན། དེ་དག་འཚོ་བ་འགས་པ་ཡིན།

71

བཅོམ་ལྷན་སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་ལ། དེ་ཡིས་ལས་ངན་ཅི་ཞིག་བགྱིས།

གང་ཞིག་སྤྱིན་ནས་མཚུགས་ཏུ་ནི། དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ངན་པ་ཐོབ།

72

ས་བདག་མིག་ནི་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་འདི་ཤིས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས།

གདུང་བ་ཞི་བྱེད་ཆོས་སྤྱིས་ནི། རྒྱ་འོད་སློ་ཞིང་དེར་བཀའ་སྩལ།

73

ས་སྐྱོང་བྱ་ངན་ས་བྱེད་འདི། སྤྱིད་པར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ནོ།

གླིང་པ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ནི། བདེན་པ་མིན་གླིང་ས་མི་དྲག་ཉིད།

74

འཁོར་བའི་ནགས་ནང་གླིང་པར་ཡངས་པ་འདིར།

རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་དུས་ཀྱི་བྱང་བ་དག།

རང་དགར་འབབ་པས་འགྲོ་སློབ་མེ་ཉོག་གི།

གཤམ་མེ་ཆོགས་ལ་ཁམས་ཟས་བྱེད་པ་ཉིད།

57

འོངས་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་རི་དྲགས་འཇིགས་པའི་མིག་ལྟར་གཡོ།

དཔལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་མཚན་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཆུ་གཏོར་གླིང་པར་གསལ་བའི་སློབ།

ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ལང་ཆོགས་ར་བའི་ཉི་འོད་གཞིན་ཏུ་དམར་བ་གཡོ།

སློབ་གྲི་ཐོགས་པ་སྤྱིད་པའི་བྱ་ངས་ཐང་ལ་སྤྱད་དུ་འཇིག་པར་གྱུར།

76

हृदये विनिवेश्याशां प्राप्तः सुहृदमापदि ।

सुहृन्मैष्णल्यमायाति यस्य कित्तेन जीवता ॥ ७० ॥

मित्रोपकरणं लक्ष्मीर्दीनोपकरणं धनम् ।

भीतोपकरणं प्राणा येषां तेषां सुजीवितम् ॥ ७१ ॥

कुकर्म्म किं कृतं तेन भगवन् पूर्वजन्मनि ।

यस्य पाकेन पर्यन्ते प्रपेदे सोऽतिदुर्दशाम् ॥ ७२ ॥

इति पृष्टः क्षितीशेन भगवान् साश्रुचक्षुषा ।

तमूचे तापशमनीं दिशन् दशनचन्द्रिकाम् ॥ ७३ ॥

मा शुचः पृथिवीपाल स्वभावोऽयं भवस्थितः ।

एवम्बिधैव भावानामसत्यानामनित्यता ॥ ७४ ॥

विसारिसंसारवनान्तरेऽस्मिन्

निसर्गलोलः किल कालभृङ्गः ।

स्वच्छन्दजातजनपुष्करजीवपुञ्ज-

किञ्जल्कपुञ्जमनिशं कवलीकरोति ॥ ७५ ॥

तरङ्गन्तो भोगाश्चकितहरिणीलोचनचलाः

क्षणेऽलक्ष्या लक्ष्मीर्जनजलद्विद्योतनतडित् ।

शरीराजे बालातमचपलरागं नववयः

क्षयं याति क्षिप्रं भवमरुतटे जीवितकणः ॥ ७६ ॥

ཡིད་ནི་བྱམས་པའི་སྣོད་གྱུར་གཞན་ལ་པན་པས་དབྱེས་གིང་ཆོས་ཀྱི་ནོར།
 གྱུགས་པའི་ཆོག་ས་ནི་མས་རབ་བཟོད་གཙོད་ཅིང་ནི་མ་པར་སྤྱོད་ལ་ཡོང་ལྷ་འདྲིས།
 འདི་ནི་ཡལ་གྱི་བདེ་ལས་སྤྱིར་སྤྱོགས་བདེ་ལྷན་དེ་ཉིད་ཆོལ་ནི་མས་ཀྱི།
 སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ནི་མ་འགྱུར་དག་དང་བྲལ་བའི་ཡོ་བྱད་མིན། 77

དོ་ཡིས་གྱུར་དུ་བཅོམ་བ་བཞིན། སྤྱོད་སྤྱུག་ལ་བྱ་ངན་བྱེད།
 མོངས་བ་དྲག་པོ་དེ་རྫོག་པའི། བྱ་བ་སྤྲང་ཡང་མི་བྱེད་དོ། 78

སྤྱིད་པའི་ངལ་དུ་བ་མཐོང་གྱུར་ཀྱང་། རྣམ་ཀྱན་དབེན་པ་མེད་པ་ཡི།
 སྤྱོད་པོ་འདི་དག་སྤོངས་པ་ལས། མི་དགེར་འདོད་པར་བྱེད་བ་ཅི། 79

བྲམ་ཟེར་བ་བདེ་ཞེས་པས་སྤོན། འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱིད་ལ་སྤྱུག་དག།
 མ་ཡི་ལག་དུ་བཞག་ནས་ནི། བྲམ་ལ་ཁྱུང་གི་ངོགས་སུ་སོང་། 80

སྐབས་དེར་མ་དག་འོངས་པ་ཡིས། སྤྱུག་ན་སྤྱིང་བཟེད་རང་སངས་གྱིས།
 དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཞིན་གྱུར་བ། དེས་ཀྱང་རབ་དུ་བདུད་ནས་བྱིན། 81

དེ་ནས་དེ་ཡི་བྱ་བཞེས་ནས། རིངས་པར་བྲམ་བྱས་ཡང་དག་འོངས།
 ཟས་ནི་ཚོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ། མ་ལ་རང་གི་ལ་སྤྱུག་སྤངས། 82

བདག་གིས་མགོན་ལ་དེ་བྱིན་བ། དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱོས།
 དེ་སྐད་མ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། དེ་ནི་མདའ་ཡིས་སྤྱུག་བཞིན་གྱུར། 83

मनो मैत्रीपात्रं परहितरतिर्धर्मधनता
मदोद्भेदच्छेदक्षमशमविचारे परिचयः ।
अयं तत्त्वान्वेषो विषयसुखवैमुख्यसुखिना-
मसारे संसारे परिहृतविकारः परिभवः ॥ ७७ ॥

जनः शोचति दुःखेषु क्षिप्रं हत इवाश्मना ।
न करोति पुनस्तीव्रतदापातप्रतिक्रियाम् ॥ ७८ ॥

पश्यतोऽपि भवायासं निर्व्विवेकस्य सर्व्वथा ।
क्रियते किं जनस्यास्य मोहादकुशलस्पृशः ॥ ७९ ॥

पुरा विप्रः सुशर्माख्यः कुतश्चित् प्राप्य मूलकम् ।
निधाय^१ जननीहस्ते ययौ स्नातुं नदीतटम् ॥ ८० ॥

सापि प्रत्येकबुद्धाय तां प्राप्ताय तदन्तरे ।
प्रणता पात्रहस्ताय तदेवाभिमुखौ ददौ ॥ ८१ ॥

अथ स्नात्वा समायातस्तत्सुतस्त्वरितं क्षुधा ।
जननीं भोजनारम्भे यथाचे निजमूलकम् ॥ ८२ ॥

पुण्यं पुत्रानुमोदस्व तन्मयातिथयेऽर्पितम् ।
इति मातुर्वचः श्रुत्वा सोऽभूद्विह्व इवेषुणा ॥ ८३ ॥

མགོན་ཁྱོད་འཕམ་ལ་མ་ཞུ་བས། གཟིང་ཅིང་དག་ནི་ཕུག་གུར་ནས།
མི་རྒྱུང་བདག་གི་ལ་ཕུག་དག། སྒོག་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་ཤོག། 84

དེ་སྐད་ཐེག་པ་ཐོབ་པ་དེ། ཤིན་དུ་ཚུབ་པའི་ཚིག་དེ་ཡིས།
མཇུག་དུ་མ་ཞུའི་ནད་ཉིད་ནི། སྒྲིབ་གཞན་བ་ཙམས་སུ་འབྱུང་། 85

དེ་ཉིད་ད་ལྟ་གསལ་གྱུ་ལ་དེ། རྒྱ་མའི་བསོད་ནམས་གཞན་སྒྲིན་པས།
གྲུལ་སྒྲིད་ཡངས་པ་ཐོབ་གུར་ནས། མཇུག་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞིག་གུར། 86

འཁོར་བའི་ལམ་གྱི་མགོན་པོ་ལ། དག་དང་མི་དགའི་ལས་ཁོ་ན།
ལོངས་སྤོང་སྤྱད་དུ་ཉར་བསྐྱབས་པའི། ལམ་བཟླགས་བཞིན་དུ་ལག་ན་གནས། 87

དེ་སྐད་བཙམ་ལྷན་དེ་ཡི་གསུང་། ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཐོས་ནས་ནི།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་། དེར་ཕུག་འཛམ་ནས་མི་བདག་སོང་། 88

སྐབས་འདིར་གྲུལ་སྒྲིད་ཐོབ་པ་ཡི། འཕགས་སྒྲིས་པོ་ནི་ཤྲུའི་ཁོན།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་སོང་ནས། སྒྲན་པས་དེ་དག་བརྒྱག་བཙོན་པ། 89

སྤང་པོ་ཤིང་དྲོད་དྲུལ་གྱིས། མོངས་པས་སྒོ་བཞིན་ཕྱོགས་ནམས་ནི།
ནམ་དབྱེ་མིན་པ་ཉིད་བྱེད་ཅིང་། ཤྲུའི་གྲོང་དུ་རབ་དུ་སོང་། 90

དེ་ཡི་སྤྱོད་རྒྱལ་མ་རུང་དེ། བཙམ་ལྷན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
ཤྲུའི་གྲོང་དང་ཉེ་བར་ནི། ག་ཤིགས་ནས་ཤིང་སྐམ་འོག་དུ་བཞུགས། 91

सद्यो विस्त्रुचिकार्तस्य मन्मूलकमनल्पकम् ।

कुक्षिं भित्वा विनिर्यातु प्राणैः सह तवातिथेः ॥ ८४ ॥

इति तस्याप्तपापस्य वाक्पारुष्येण भूयसा ।

विस्त्रुचिकैव पर्यन्ते बभूवापरजन्मनि ॥ ८५ ॥

प्राक्पुण्यान्तरपाकेन स एवाद्य प्रसेनजित् ।

विपुलं राज्यमासाद्य तथैवान्ते क्षयं गतः ॥ ८६ ॥

संसारपथपान्यानामेवं कर्म शुभाशुभम् ।

पाथेयमिव हस्तस्थं भोगायैवोपपद्यते ॥ ८७ ॥

इति श्रुत्वा भगवतस्तथ्यं पथ्यञ्च तद्वचः ।

एवमेतदिति ध्यात्वा तं प्रणम्य ययौ नृपः ॥ ८८ ॥

अचान्तरे प्राप्तराज्यः शाक्यवैरं विरूढकः ।

पुरोहितसुतेनैत्य स्मारितस्तत्क्षयोद्यतः ॥ ८९ ॥

प्रययौ शाक्यनगरं गजाश्वरथरेणुना ।

मोहेनेव दिशां कुर्वन् निर्व्विवेकं धियामिव ॥ ९० ॥

सर्व्वज्ञो भगवान् ज्ञात्वा तस्य तद्दुष्टचेष्टितम् ।

गत्वा शाक्यपुरोपान्ते तस्थौ शुष्कतरोरधः ॥ ९१ ॥

རིང་ནས་དེ་ན་བཞུགས་པ་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་འོངས་པས་མཐོང་།
ཤིན་ཏེ་ལ་བབས་མདུན་དུ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་རབ་དུ་བདུད་ནས་སྦྱས། 92

འདབ་མ་སྦྱུ་པའི་ཡལ་ག་ཅན། གྲིབ་མ་སྦྱག་ནི་མས་ཡོད་པ་ལ།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྷན་མི་བཞུགས་པར། ཤིང་སྐམ་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་མཛོད། 93

ས་སྦྱོང་གིས་ནི་འདི་བཛོད་ཆོ། བཅོམ་ལྷན་གྱི་ལ་བས་དེར་བཀའ་སྦྱུལ།
མི་བདག་གཉིན་གྱི་གྲིབ་མ་ནི། ཅན་དན་པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་བསིལ། 94

གཉིན་དང་མཚུངས་པའི་ནོར་ཇོས་མེད། གཉིན་དང་མཚུངས་པའི་དགའ་བ་མེད།
གཉིན་དང་མཚུངས་པའི་མཛེས་མ་མེད། གཉིན་དང་ཚུངས་པའི་མཛོད་བོ་མེད། 95

ས་བདག་ཤུག་འདི་དག་གཉིན། དེ་ལ་དགའ་པས་དེ་དག་གིས།
གྲོང་འབྲས་འདབ་མ་བསྐྱམས་པ་ཡི། ཀྱང་འབྲུང་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། 96

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཤུག་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྦྱང་བར་ནི།
རིག་ནས་ཁོ་དང་བྲལ་བ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་འོག་པར་གྱུར། 97

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤུག་འདི་གསལ་པ་འབྲུང་མཁྱེན་ནས།
སེམས་ཅན་དག་པ་ནིས་དག་ལ། དག་འཇགས་སྦྱད་དུ་ཆོས་བསྟན་མཛོད། 98

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གྲུན་ཞུགས་འབྲས། གཞན་གྱིས་སྒྲན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཡང་དག་ཐོབ། 99

दूरात्तत्र स्थितं दृष्ट्वा तमागच्छन् विरूढकः ।
अवतीर्थं रथादग्रमभ्येत्य प्रणतोऽवदत् ॥ ६२ ॥

सत्सु स्निग्धपलाशेषु घनच्छायेषु शाखिषु ।
भगवन्नत्र विश्रान्तिः किमु शुष्कतरोरधः ॥ ६३ ॥

इत्युक्तः क्षितिपालेन तं प्राह भगवान् जिनः ।
ज्ञातिच्छाया नरपते चन्दनादपि शीतला ॥ ६४ ॥

नास्ति ज्ञातिसमं वित्तं नास्ति ज्ञातिसमा धृतिः ।
नास्ति ज्ञातिसमा छाया नास्ति ज्ञातिसमः प्रियः ॥ ६५ ॥

ममैते भूपते शाक्या ज्ञातयस्तत्पुरान्तिके ।
जातः प्रियोऽयं तत्प्रीत्या शुष्कशाखोऽपि पादपः ॥ ६६ ॥

श्रुत्वैतद्विरतामर्षः शाक्यानां पक्षपातिनम् ।
भगवन्तं विदित्वैव न्यवर्त्तत विरूढकः ॥ ६७ ॥

भगवानपि शाक्यानां ज्ञात्वागामि भयन्ततः ।
श्रेयसे शुद्धसत्त्वानां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ६८ ॥

श्रोतापत्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः ।
अनागामिफलं चान्यैः सम्प्राप्तं तस्य शासनात् ॥ ६९ ॥

སྒྲིམ་མ་ཐོ་གྲོམ་སྒྲིམ་པོ་ཡིས། རྒྱུ་ས་གནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ།
གང་ཞིག་ཉིན་བར་རབ་རིབ་དག། འབྲུང་བའི་བྱ་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད། 100

དེ་ནས་མི་བདག་ལོག་པ་ཡིས། ཁྱོད་གྱི་སྤྱལ་དག་ཉལ་བ་དག།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ཡིས་ནི། རབ་རྩ་སད་བཞིས་བར་བསྐྱབས། 101

དེ་ཡིས་བསྐྱལ་བས་རྒྱུ་འེ་རིགས། གཞོམ་པའི་ཐོ་གྲོམ་དེ་ཡིས་བྱས།
ཁྱོད་གྱི་མེ་ནི་རབ་འབར་བར། སྤ་མ་ཡི་ནི་རྒྱུང་གིས་བྱེད། 102

འཛིགས་རུང་སྒྲེ་པོ་ངན་པ་ཡིས། སྤགས་ཀྱིས་འཕྲལ་བསྐྱད་མི་བསྐྱུན་པའི།
རོ་ལངས་དང་ནི་ས་སྒྲོང་དག། སྤ་ཡི་སྒོག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་མིན། 103

དེ་ནས་དེ་ཡི་དམག་དབྱུང་ནི། སྤང་པོ་ཤིང་ཉིད་མཚོག་རབ་དགྱིགས།
ལམ་བཀག་རྒྱུ་ནིས་ས་ཀྱི་ནི། བོང་བྱེད་ཡང་དག་འབྲུགས་པར་གྱུར། 104

དེར་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱུ་བསྐྱུང་སྤྲད་བྱོགས་རྒྱུང་ཞིང་།
ཡང་དག་བཙོན་པ་མོ་གལ་ལ། ཆེན་པོ་དག་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་བ། 105

རྒྱུ་ནིས་ས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲོན། ཞིས་ཀྱན་ནས་འདི་ཉི་བར་གནས།
དེ་ལ་བསྐྱུང་བསྐྱབ་བྱེད་པ། ཞམ་མཁའ་ལ་ནི་བསྐྱོད་སྤྱིགས་བཙོགས། 106

སྒྲིམ་བྱ་ནིས་ས་ཀྱི་བསམ་ཡས་འབྱོར་པ་དགེ་དང་མི་དགེ་དག།
འོང་དང་རབ་རྩ་འགྲོ་ཡང་ལྷན་ཙམ་རང་དབང་མེད་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་ཡི་གེ་རང་གི་སྒྲེ་བའི་གནས་ལ་རང་ལག་གིས།
བཀོད་པ་དག་ནི་ངེས་པར་དོན་མེད་ཅན་རྩ་འབྲུང་བ་མིན། 107

शेषास्तु मूढमतयः शाक्याः प्राप्नुर्न तत्पदम् ।
सन्ति केऽपि खगा येषां वासरे तिमिरोद्भवः ॥ १०० ॥

निवृत्तस्याथ नृपतेः पुरोहितसुतस्ततः ।
वैरसर्पस्य सुप्तस्य विदधे प्रतिबोधनम् ॥ १०१ ॥

स तेन प्रेरितश्चक्रे मतिं शाक्यकुलक्षये ।
वैरानलं प्रचलनं करोति पिशुनानिलः ॥ १०२ ॥

घोरदुर्जनमन्त्रेण सहसोत्थापिताः खलाः ।
वेतालाः क्षितिपालाश्च न कस्य प्राणहारिणः ॥ १०३ ॥

सैन्ये गजरथोदग्रे ततस्तस्मिन् प्रसर्पति ।
बभूव पुरसंक्षोभः शाक्यानां रुद्धवर्त्मनाम् ॥ १०४ ॥

तस्मिन् भगवान् रक्षार्थं शाक्यानां पक्षपातिनम् ।
समुद्यतं तच्च महामौन्यायनमब्रवीत् ॥ १०५ ॥

शाक्यानां कर्मदोषोऽयं सर्व्वथा समुपस्थितः ।
तच्च रक्षाविधानन्ते गगने सेतुबन्धनम् ॥ १०६ ॥

पुंसामचिन्त्यविभवानि शुभाशुभान्
आयान्ति यान्ति च मुहुर्निरवग्रहाणि ।
कर्माक्षराणि निजजन्मपदस्वहस्त-
न्यस्तानि नाम न भवन्ति निरर्थकानि ॥ १०७ ॥

इति वाक्याद् भगवतस्तस्मिन् याते प्रणम्य तम् ।

चकिरे सन्विदं शाक्याः प्रत्यासन्ने विरूढके ॥ १०८ ॥

हिंसास्माभिर्न कर्तव्या प्राणिमात्रस्य कस्यचित् ।

शराः शरीरमस्माकं विशन्त्वरिसमीरिताः ॥ १०९ ॥

इति सन्विदमाधाय ते वियष्टिकपाणयः ।

धीराः परोक्षमे तस्युरवारयितकाम्मुकाः ॥ ११० ॥

अचान्तरे कर्मयोगान्निजदेशानवस्थितः ।

अज्ञात्वा सन्विदं शाक्यः शम्पाकः समुपाययौ ॥ १११ ॥

स दृष्ट्वा नगरे बद्धसन्नाहं^१ वसुधाधिपम् ।

कोपादेकश्चकारास्य रणे सुभटसंक्षयम् ॥ ११२ ॥

युद्धे पुरुषसिंहेन हतास्ते वीरकुञ्जराः ।

प्रययुः स्पृहणीयत्वं यशोभिर्मौक्तिकैरिव ॥ ११३ ॥

स कोऽपि तस्य जज्वाल कोपितस्य परैरसिः ।

स ययौ यत्प्रतापेन विपुलां रिपुवाहिणीम् ॥ ११४ ॥

प्रवेशं न ददुः शाक्याः शम्पाकस्य द्विषां बधात् ।

स्वजनेऽपि परित्यक्तः स तैर्निस्त्रिंशकर्मणा ॥ ११५ ॥

སྒྲིག་ལས་ཀྱིས་དེ་དེ་དག་གིས། བང་མི་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་།
དམ་པ་ཚོས་ཀྱི་གཉེན་ལྷན་ནིས། རང་གི་འང་མ་རུངས་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས། 116

དམ་པ་འོས་ཉིད་ཉིག་པ་ནིས། བོར་ཇོས་ལས་ཀྱང་གཏོང་པོད་དང་།
བང་མི་བས་ཀྱང་ལེགས་བྱས་དང་། ཆོ་སྒྲིག་པས་ཀྱང་གྲགས་པ་དགའ། 117

དེ་དག་གིས་ནི་བསྐྱད་པ་དེ། མཐར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན།
དེ་ལ་དགོ་ལེགས་སྤྱད་ཉིད་དུ། རང་གི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་སྤངས། 118

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྩོམ་ལྟུང་གིས། རང་གི་དབུ་སྐྱ་སེན་ཆ་ཕྱིན།
དེ་ཡིས་སྤངས་ནས་བ་ཀྱ་ཏ། ཞེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དུ་སོང་། 119

དེར་ནི་ཤེས་རབ་མཐུ་དག་དང་། ཏུལ་པོད་སྒྲོ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས།
དེ་ཡིས་གྱུ་ཕྱིན་ཐོབ་ཐྱེ་དཔལ། སྒོ་ལྷན་ནིས་ལ་ཀུན་དུ་མོད། 120

དཔལ་འབྱུར་གྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ། གྲགས་པ་མཁས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན།
གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཅུང་མ་ནི། ཏིག་འགྲུས་ལྷན་པ་ནིས་ཀྱི་ཡིན། 121

དེ་ནས་དེར་ནི་དེར་གནས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་དབུ་སྐྱ་སེན་ཆ་ལ།
རིན་ཅེན་མཆོག་གི་རབ་མཛོས་པའི། མཆོད་ཉིན་རབ་དུ་གནས་པར་བྱས། 122

འཕགས་སྐྱེས་པོའང་ཁོན་གྱིས་ནི། ས་རོལ་བསྐྱུལ་འདོད་སྤྲད་ནས་ཡང་།
སྒོ་དབྱེད་རིགས་པས་འབྲལ་ཉིད་ལ། རྒྱུ་ནིས་ཀྱི་གྲོད་དུ་ཞུགས། 123

निजेऽपि विमुखाः^१ क्रूरे साधवो धर्मबन्धवः ।
धनादपि वदान्यत्वं सुकृतं स्वजनादपि ॥ ११६ ॥

* * * *

शतमौचित्यनित्यानामायुषोऽपि यशः प्रियम् ॥ ११७ ॥

निर्व्वसितः स तैः प्राप्तः शनैर्भगवतोऽन्तिकम् ।
ययाचेऽभ्युदयायैव तं किञ्चिन्निजलाञ्छनम् ॥ ११८ ॥

ऋद्धं भगवता दत्तं निजकेशनखांशकम् ।
स जगाम समादाय वाकुडं नाम मण्डलम् ॥ ११९ ॥

तत्र प्रज्ञाप्रभावेण शौर्य्योत्साहगुणेन च ।
स प्राप राज्यं धीराणां सर्व्वच सुलभाः श्रियः ॥ १२० ॥

दक्षाणां लक्ष्मणं लक्ष्मीः सहजं विदुषां यशः ।
व्यवसायसहायानां कलचं सर्व्वसिद्धयः ॥ १२१ ॥

तत्र स्थितो भगवतः सोऽथ केशनखांशके ।
स्तूपप्रतिष्ठामकरोद्वरत्नविराजिताम् ॥ १२२ ॥

विरुढकोऽपि शाक्यानां वैरपारतितीर्षया ।
पुनर्युक्त्या पुरद्वारभेदेन सहसाविशत् ॥ १२३ ॥

དེར་ནི་ཤྲུག་སྤྱོད་ཕྱག་དག། བདུན་ཅུ་ཙུ་བདུན་རབ་དུ་བསད།
 དེ་ནས་བྱ་མོ་གཞིན་ལྷ་ཞམས། སྤྱོད་ཕྱག་དེ་ཡིས་བཅེངས་ནས་བྱེད། 124

ཤྲུག་བགྱི་ཕྱག་ལྷ་ཞམས་ནི། ལྷགས་དང་ཁྲའ་པའི་འཛེམས་བྱེད་གྱི།
 རབ་དུ་བཅོམ་ནས་བྱོང་བྱེད་ནི། མཐར་བྱེད་བྱོང་བྱེད་བཞིན་དུ་བྱས། 125

བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་ཤྲུག་ཞམས། དག་ཞམས་གྱིས་ནི་བཟླག་བྱས་པ།
 ཡས་གྱིས་རྗེས་སྤྱ་བཅེངས་མ་བྱེད་ནས། སྐད་ཅིག་ཐུགས་ནི་འབྱུང་བར་མཛད། 126

སྤྱོད་རྗེ་གྱིས་པའི་དག་སྤོང་ཞམས། དེ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་བྱས།
 ཤྲུག་ཞམས་གྱིས་ཡས་ཅི་བསྐྱབས། འཛེམས་བྱེད་གང་གི་འབྲས་འདི་གང། 127

དེ་སྐད་དེས་བྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པས་དེར་བཀའ་སྤྱུལ།
 རང་གི་ཡས་གྱི་ཞམ་སྤྱོད་གྱིས། ཤྲུག་ཞམས་ནི་བཟླག་པ་འདི། 128

ཉ་པ་ཞམས་གྱིས་རྩ་ནང་ནས། སྤོན་ཆོ་ཉ་ཆེན་གཉིས་ཞིག་བྱངས།
 ཉ་ནི་དྲིལ་དུ་རབ་བཅད་པའི། གདུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསད། 129

དུས་གྱིས་སྤྱོད་བ་གཞན་ལ་ནི། དེ་ཞམས་ཆོས་ཀྱིན་ཉིད་གྱུར་པ།
 ཞོར་ནི་འཕྲོག་པས་དེ་དག་ཉིད། ཆོས་ཀྱིན་དུ་གྱུར་བསྐྱེགས་ནས་བསད། 130

ཉ་དེ་དག་དང་བྱིས་བདག་ནི། འཕགས་སྤྱོད་པོ་དང་མདུན་ན་འདོན།
 ཉ་པ་དང་ནི་ཆོས་ཀྱིན་པའི། ཤྲུག་ཞམས་གྱིས་བསད་པར་གྱུར། 131

हत्वा तत्र सहस्राणि शाक्यानां सप्तसप्तति ।
बद्धा कन्याकुमाराणां स सहस्रमथाहरत् ॥ १२४ ॥

शतानि पञ्च शाक्यानां गजैर्लोहैश्च मर्दनैः ।
सम्प्रमृज्य पुरीञ्चक्रे कृतान्तनगरीमिव ॥ १२५ ॥

भगवानपि शाक्यानां^१ शत्रुणा भेदनं कृतम् ।
कर्मानुबद्धं विज्ञाय बभूव विमनाः क्षणम् ॥ १२६ ॥

पप्रच्छुस्तं समभ्येत्य भिक्षवः करुणाकुलाः ।
किं कर्म विहितं शाक्यैर्घोरं यस्येदृशं फलम् ॥ १२७ ॥

भगवानिति तैः पृष्टः सर्वज्ञस्तानभाषत ।
निजकर्मविपाकेन शाक्यानामेष संक्षयः ॥ १२८ ॥

कृष्टौ पुरा महामत्स्यौ धीवरैः सरितोऽन्तरात् ।
तदा निवृत्तौ शन्येन भूयोऽप्यव्यथयन् धृतौ ॥ १२९ ॥

कालेन चारुतां यातैस्तैरेव परजन्मनि ।
हतौ गृहपती दग्ध्वा तावेव धनहारिभिः ॥ १३० ॥

तौ मत्स्यौ तौ गृहस्थौ च विरूढकपुरोहितौ ।
दासानां तस्कराणाञ्च शाक्यानां मृत्युतां गतौ ॥ १३१ ॥

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འདི་ཐོས་ནས། དག་སྒྲིང་ནྟམས་ཀྱིས་ལས་ནྟམས་ཀྱི།
འབྲས་བུའི་བྱ་ནི་བསྐྱ་བ་དག། མེད་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར།

132

དེ་ནས་བྱལ་བས་ངན་གྱུགས་པའི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་རང་གྲོང་སོང་།
བྱ་ནི་བྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། བྱིས་པ་ཅེ་བས་མཛོལ་ལ་སྐྱས།

133

ལྷ་གཅིག་ཤྲུག་ཅི་ལ་གསོད། དེས་ནི་ཡུལ་ལ་གཞོད་མ་བགྱིས།
དེ་སྐད་བཛོད་པའི་རང་གི་བྱ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཡིས་བསད་པར་གྱུར།

134

ཚུམ་ཐོབ་གཞོད་པ་གོསས་པ་ལས། གླང་པོ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ངན།
ངས་པར་སྤང་དང་ཉིད་པ་དང་། འཛོམས་པ་ཉིད་དུ་ཅི་མི་བྱེད།

135

རང་གི་དབྱང་པ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་། མདུན་སར་འདུག་ནས་དེས་སྐྱས་པ།
ཀྱེ་མ་བདག་གི་གཟི་བྱན་མེར། དག་སྒྲིང་སྐྱེས་པོ་མ་ལེབ་ལྟར་བཅོམ།

136

བདག་གི་དབྱང་སྐྱས་འདི་གཉིས་ནི། མཐར་བྱེད་དྲོ་བབས་ཀ་བ་མེ།
ཤྲུག་ནྟམས་ནི་མ་ལུས་པ། གསོད་པ་གདམས་བྱེད་ཐོ་མར་གྱུར།

137

དེ་ཡི་ཅི་ལ་ལ་བསྐྱགས་པ་དེ། ཤྲུག་པོ་བཟུང་བ་དེས།
ཐོས་ནས་ཡིད་འབྱུང་དག་པོ་ཡིས། གདོང་པ་བདུན་ནས་རབ་སྐྱས་པ།

138

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ཡི། ལུས་ཅན་ནྟམས་ལ་བྱ་བཞིན་དུ།
འཆི་བ་བསྐྱོམ་པའི་ནུས་པ་དག། གཤོག་པ་ལྷན་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

139

इति श्रुत्वा भगवतः कर्मणां फलसन्ततिम् ।

अविसम्वादिनीमेव मेनिरे सर्व्वभिष्ववः ॥ १३२ ॥

विरूढकोऽथ स्वपुरं प्राप्य विजयदुर्मदः ।

जेतानाम्ना सुतेनोक्तः प्रणयादाललीलया ॥ १३३ ॥

देव किं निहताः शाक्या न तेऽस्माकं कृतागसः ।

इति ब्रुवाणमवधौन्निजसूनुं विरूढकः ॥ १३४ ॥

निपातमतिमृद्राति निहन्ति न करोति किम् ।

मदलब्धवधायासो मातङ्ग इव दुर्जनः ॥ १३५ ॥

स जगाद सभासीनः स्वभुजाववलोकयन् ।

अहो नु मम तापाम्नौ द्विषद्भिः शलभायितम् ॥ १३६ ॥

कृतान्ततोरणस्तम्भौ प्राज्यौ मम भुजाविमौ ।

निःशेषवधदौक्षायां शाक्यानां गुरुतां गतौ ॥ १३७ ॥

तं तस्य विक्रमं श्लाघ्यं हृतास्ताः शाक्यकन्यकाः ।

श्रुत्वा बभाषिरे तीव्रमुद्वेगनमिताननाः ॥ १३८ ॥

कर्मपाशनिवद्धानां खगानामिव देहिनाम् ।

निधनोल्लङ्घने शक्तिर्नास्ति पश्वतामपि ॥ १३९ ॥

གང་གི་མེན་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གྱུ་དེ་དག་ནི་དྲ་གཞི་གིས་ཟེམ།
 འབད་ཚོལ་རྒྱུ་ཟེམ་པའི་ཐུན་པ་དུས་སུ་ཚ་ཟེམ་ཐུན་པ་འཛིན་པར་བྱེད།
 ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལས་གྱི་ཡུལ་མིན་ངོ་མཚར་དང་བཅས་སྟོན་པ་དག་གི་གནས།
 ལས་དང་ཐུན་པའི་གྱུད་གྱི་གདམས་པ་འདི་ཀུན་སུ་ཡི་བྱ་བར་བཟེད། 140

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག་། ཀྱང་པས་བཅོམ་པའི་ཁྱེས་འགྲོ་བཞིན།
 འཛིགས་རུང་ཁྲོ་བའི་དུག་གྱིས་ནས། འདི་ཡི་ལག་པ་ཚོད་ཅེས་བསྟོས། 141

གང་གི་འབྲམ་དུ་དེ་ཡིས་ནི། ལག་པ་གཙོད་པའི་སྒྲིག་ལས་བྱས།
 རིང་བྱ་ལག་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས། ད་ལྟ་ཡང་ནི་ས་ལ་གྲགས། 142

འབྲི་ཤིང་ལ་ཡང་ལྷུ་སྒྲིང་མེ། བད་ཐུན་ལ་ཡང་སོག་ལའི་སོ།
 འབྲིང་བ་ལ་ཡང་དོ་རྩི་ཆར། བཙེ་མེད་འབེབས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད། 143

ལག་པའི་བརྒྱ་བཙད་དེ་ནམས། དེར་ནི་གཏུང་བ་དྲག་པོས་གཟིར།
 བཅོམ་ཐུན་སྐྱབས་འོས་སྒྲོ་ཡིས་ནི། བསྟོམས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་གྱུར། 144

དེ་དག་གནད་བརྒྱུན་གཏུང་བ་ནི། དྲག་པོ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
 དེ་དག་ཡང་དག་དབྱགས་འབྱིན་པར། འོས་པ་བདེ་སོགས་ལྟ་མོར་བསམས། 145

དེ་ཡིས་རིག་པས་ལག་པར་སྐྱེས། དེ་ཡིས་ལྟ་ཡི་གོས་ཀྱིས་གཡོགས།
 དེ་དག་སེམས་ནི་རབ་དང་བཅས། ལུས་བཏང་མཐོ་རིས་སོང་བར་གྱུར། 146

येनाग्निः शममेति तत्किल जलं प्राप्नोत्यलं वाडुवः
 तीग्मांशुग्रहणं करोति समये हेलवलेह्यं तमः ।
 पर्यालोचनवर्त्मनामविषयं साश्चर्य्यचर्यास्पदं
 सर्व्वं कार्म्मिकतन्त्रयन्वितमिदं कः कस्य कर्त्तुं क्षमः ॥ १४० ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः पदान्तर इवोरगः ।
 करच्छेदं दिदेशासां घोरामर्षविषोत्कटः ॥ १४१ ॥

तीरे यस्याः कृतं तासां पाणिच्छेदनवैशसम् ।
 साद्यापि हस्तगर्भेति ख्याता पुष्करिणी भुवि ॥ १४२ ॥

लतास्वपि कुक्कुलाग्निं क्रकचं नलिनीष्वपि ।
 भालास्वपि शिलावर्षं पातयन्त्येव निर्घृणाः ॥ १४३ ॥

ताश्चिन्नपाणिकमलास्तत्र तीव्रव्यथातुराः ।
 भगवन्तं धिया ध्यात्वा शरणं शरणं ययुः ॥ १४४ ॥

तासां विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तीव्रां मर्माहतिं व्यथाम् ।
 शचीमचिन्तयद्देवीं तत्समाश्वासनोचिताम् ॥ १४५ ॥

तत्स्पर्शजातहस्ताजास्ता दिव्यवसनावृताः ।
 ययुश्चित्तप्रसादेन ताः स्वर्गं त्यक्तविग्रहाः ॥ १४६ ॥

ལྷ་པད་ལྷ་པད་ཀྱིས་མཚན་ལྟས། ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ཉིད་ཐོབ་ནས།

སྟོན་པས་ཚོས་འདི་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་ཡངས་པའི་གནས་སྤྱོད་མོང་། 147

དག་སྟོང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དེ་དག་ལས་འབྲས་མཛོན་པར་གསུངས།

འདི་དག་ལག་པ་གཡོ་བཞིན་དུ། དག་སྟོང་དག་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས། 148

དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་ནོམ་སྟོན་གྱིས། མི་འདོད་པར་ནི་རབ་དུ་ལྷང་།

ང་ལ་སེམས་ནི་དད་པ་ཡིས། འདི་དག་དག་པའི་འགྲོ་བ་ཐོབ། 149

ལས་འབྲས་སྟོན་པ་ནོམ་བཀྲ་ཉིད། དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས།

དེ་ཡི་ཞར་ལ་དག་སྟོང་དག། ནོམས་ལ་ཚོས་ནི་བསྟན་པར་མཛོད། 150

སྐབས་འདིར་གྱལ་པོས་བཏང་བ་ཡི། གསང་གནས་སྟོད་པའི་ཉན་ནི་ཡིས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟོད་ཤེས་ནས། འཕགས་སྟེན་པོ་དང་ཉེ་བར་སོང་། 151

དེ་སྟེས་ལྷ་གཅིག་དག་སྟོང་ནོམས། མདུན་དུ་དེ་ཡིས་འདི་སྐད་གསུང་།

ས་བདག་དེ་ཡི་རང་ལས་ཀྱི། འབྲས་བྱ་ཉེ་བར་བདག་གིས་མཐོང་། 152

སྟོན་པོ་མདུན་ན་འདོན་བཅས་ཏེ། ཞག་བདུན་ན་ནི་མེས་ཚིག་ནས།

དཔལ་པ་མནར་མེད་ཅེས་བྱ་བ། བརྗོད་དཀའ་དག་དུ་ལྷང་བར་འགྱུར། 153

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། མི་བདག་མདུན་ན་འདོན་དང་བཅས།

ཅུ་ཡི་འབྲལ་འཁོར་ཁང་ནང་དུ། ཞག་བདུན་འབད་པས་གནས་པར་བྱས། 154

देवकल्पास्तमासाद्य दिव्यपद्मोत्पलाङ्किताः ।
धर्मदेशनया शास्तृस्ताः प्राप्नुर्विपुलं पदम् ॥ १४७ ॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्ठस्तं कर्मफलमभ्यधात् ।
पाणिचापल्यमेताभिः कृतं भिक्षुविङ्म्वने ॥ १४८ ॥

कर्मणस्तस्य पाकेन विशसे पतिताः परम् ।
मयि चित्तप्रसादेन प्राप्ताश्चैताः शुभां गतिम् ॥ १४९ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् कर्मफलपाकविचित्रताम् ।
भिक्षूणां तत्प्रसङ्गेन विदधे धर्मदेशनाम् ॥ १५० ॥

अचान्तरे गूढचारी राज्ञा प्रणिहितश्चरः ।
भगवच्चरितं ज्ञात्वा विरूढकमुपाययौ ॥ १५१ ॥

सोऽवदद्देव भिक्षूणां तेनेदं कथितं पुरः ।
स्वकर्मफलमासनं तस्य पश्यामि भूपतेः ॥ १५२ ॥

सप्ताहेनाग्निना दग्धः स पापात्मा पुरोहितः ।
अवीचिनाग्निनरके दुःसहे निपतिष्यति ॥ १५३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा नृपतिः सपुरोहितः ।
यत्नादुवास सप्ताहं जलान्वितगृहान्तरे ॥ १५४ ॥

ཞག་བདུན་མཇུག་ན་སྒྲ་ཅིག་ལ། མོ་བྲང་འཁོར་དུ་སོང་བ་དེས།
མེ་ཤེལ་ཉི་མའི་འོད་དག་གི། སྒྲོར་བས་མེ་ནི་རབ་དུ་འབར།

155

འཇིག་པའི་རྒྱང་གིས་གཙུག་པ་ལྟ་བུར་རབ་དུ་འབར་བ་ཅེ་མོ་ཅན།
དེག་ཅེས་སྒྲོགས་པས་དེ་ནི་རྒྱར་བས་ངེས་བསྐྱེགས་དབྱེལ་བའི་མེ་དག་ཐོབ།
སྒྲིག་ཅན་ནམས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུ་འང་སྒྲོལ་ཀྱན་འབར་བས་ཁེངས།
བསོད་ནམས་བཞུན་ལ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་བདེན་ཞིང་གཏུང་བའི་ས་བཞི་བསིལ།

156

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འཕགས་སྒྲེས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡལ་འདབ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའོ།

क्षणावशेषे सप्ताहे तस्मिन्नन्तःपुरं गते ।

सूर्यकान्तार्कसन्तापयोगाज्ज्वाल पावकः ॥ १५५ ॥

उद्भूतेन प्रलयसवनावर्त्तिनेवाशु'वेगा-

र्निर्दग्धोऽसौ धगिति शिखिना नारकं प्राप वह्निम् ।

अस्मिन् लोके ज्वलनजटिलाः पापिनां प्रेत्य रागाः

सर्व्वचैव स्थिरसुखभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ १५६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विरूढकावदानं नाम एकादशः पञ्चवः ॥

CHAPTER XII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་གཉིས་པ།

འཕྲོག་མའི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

དམ་པ་བདུད་ཅིའི་བརྒྱན་པའི་ཞལ་དང་རི་བོང་ཅན་ཟེར་དག།
སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་བདེ་བ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད།
སྦྱོ་བོ་ནམས་ནི་ཡང་དག་འཚོ་བྱེད་རབ་རིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད།
དམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོ་ནི་ནམ་པར་གྱུས་གིང་དགོད་པར་བྱེད།

1

གོང་བྱིར་གྱུལ་བའི་ཁབ་ཅེས་པ། ས་ཡི་སྦྱིང་པོར་གཟུགས་ཅན་སྦྱིང་།
མཐའ་དག་ས་བདག་སྦྱིང་བོ་ནི། ས་ཡི་བགྱུ་བྱིན་བྱུང་བར་གྱུར།

2

གང་གིས་དབྱང་པ་ས་ཡིས་དྲིན། སེམས་ནི་བཟོད་པའི་དྲིན་དག་ལ།
ཁར་ནི་བཀོད་པའི་སྦྱོ་བོ་ནམས། བསམ་པ་མཐའ་དག་སྦྱི་རེལ་གྱུར།

3

གང་གི་གཏོང་དང་རྒྱལ་པོར་གྱིས། རེ་བྱོགས་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་བྱེད་ཅིང་།
ལག་པ་རིན་ཅན་ཚོགས་ལ་ཡང་། རལ་གྱི་འཛིན་ལ་དམ་པར་གྱུར།

4

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་གོང་བྱིར་དུ། ཉི་བར་འཚོ་བ་སྦྱི་བ་བྱུང་།
མི་བསྐྱེད་གསར་དུ་མངོན་དར་བས། ཀྱན་དུ་བྲིགས་སྦྱིས་བཞིན་དུ་འབྲུགས།

5

द्वादशः पञ्चवः ।

हारौतिकादमनावदानम् ।

दुःखं नुदन्ति सुखसम्पदमादिशन्ति
सञ्जीवयन्ति जनतां तिमिरं हरन्ति ।
सन्मानसस्य कलयन्ति विकाशहासम्
सन्तः सुधार्द्रवदनाः शशिनः कराश्च ॥ १ ॥

विम्बिसारः क्षितेः सारे पुरे राजगृहाभिधे ।
सारः समस्तभूपानामभूद्भूमिपुरन्दरः ॥ २ ॥

क्षमाधारे भुजे यस्य क्षमाधारे च चेतसि ।
वाह्यः समस्तचित्तानामाशु न्यस्तकरो जनः ॥ ३ ॥

कुर्वतस्त्यागशौर्याभ्यामाशयाः परिपूरणम् ।
पाणौ विमुक्तरत्नौघे सुवङ्घोऽभूदसिग्रहः ॥ ४ ॥

कदाचिदभवत्तस्य विज्ञेयो नगरे गुरुः ।
न वाभ्युदयसञ्जातदर्पकाल इवाकुलः ॥ ५ ॥

སྐྱོ་བའི་བསམ་པའི་སྐབས་སྐྱེ་མྱོ། མདུན་སར་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ནི།
སྐྱོ་བའི་པ་ལྟར་གྱུར་དེ་ལ། སྤང་བྱེད་པ་ཡིས་སྐྱོ་བོས་ཞུས།

6

སྒྲ་གཅིག་སྒྲ་ཡི་སྐབས་ལྟར་པ། ཁྱིད་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་དུལ་པ་ཡི།
སྐྱོ་བོ་དྲིལ་དུ་གྱུ་ལྟར་འདི། ལུགས་ལ་རབ་དུ་མི་འདའོ།

7

དམ་པའི་ལམ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས། རབ་ཞུགས་སྐྱོ་བོ་འདི་དག་ལ།
ཉེ་བར་འཛོལ་རབ་གྱིས་འདི། སྤོ་བྱུར་དག་དུ་ག་ནས་འོངས།

8

རང་གི་ཚོས་ལ་ཞུགས་དགའ་བའི། ལས་དང་གྱུལ་པོ་བཟང་བོས་ཀྱང་།
སྐྱས་པར་གྱུར་པའི་མི་ནི་མས་ནི། གྱུད་པ་དག་དུ་ལྷུང་བ་མིན།

9

བདག་ཅག་ནི་མས་ཀྱི་བྱིས་བྱིས་དུ། སྐྱམ་མ་བཅས་པའི་བྱ་ཆ་ནི་མས།
བྱ་བ་ལུགས་པའི་འབྲས་བྱ་དག། མ་བསྐྱེད་པ་ལས་བཞིན་དུ་འཕྲོག།

10

དེ་ཅི་མི་ཤེས་འབྱུང་པོ་འས། ཡང་ན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གྱུ།
གང་གི་སྐབས་ཡིས་རིགས་དག་ནི། བྱ་བྱུད་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད།

11

དེ་དག་ཚིག་དེས་ས་བདག་ལ། དེ་ཡི་གདུང་བ་འཕྲོས་པར་གྱུར།
དམ་པའི་ནང་དུ་པ་རོལ་གྱི། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་ལ་ཆུ་བཞིན་འཇུག།

12

ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་བྱུང་བྱེད་པ། སྐྱོ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དེས།
དུག་གི་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པས་སེའི། སྐད་ཅིག་སྤྱིང་ནི་རབ་འབྲས་གྱུར།

13

तमास्थानसमासीनं जनचिन्ताकृतक्षणम् ।

व्यजिज्ञिपत सौराजं प्रजानां जनकोपमम् ॥ ६ ॥

देव दिव्यप्रभावस्य नियतः शासनेन ते ।

जनः सदा समुद्रोऽयं मर्यादां नातिवर्त्तते ॥ ७ ॥

येनास्य कृतवृत्तस्य सन्मार्गेण प्रसर्पतः ।

उपसर्गोद्गमः कस्मादकस्माद्यमागतः ॥ ८ ॥

स्वधर्मसम्बृत्तेन हि कर्मणा शर्मणा नृणाम् ।

सुनृपे न च गुह्यानामापतन्ति विपत्तयः ॥ ९ ॥

ह्रियन्ते नः प्रसूतीनां गृहिणीनां गृहे कथा ।

अपत्यानि फलानीव सत्क्रियाणामसंयमात् ॥ १० ॥

किन्तु भूतान् न विद्वस्तान् मायाच्चापि महीपते ।

यत्प्रभावेण नीयन्ते कुलानि निरपत्यताम् ॥ ११ ॥

इति तेषां गिरा भूधृदभूत् संक्रान्ततद्यथः ।

परं दुःखं विशत्यन्तः सतां केदारवारिवत् ॥ १२ ॥

सर्व्वाङ्गव्यापिना तेन जनदुःखेन भूयसा ।

विषेणोवावृतः सोऽभूदुद्भ्रान्तहृदयः क्षणम् ॥ १३ ॥

དེ་སྤྲུམ་དབྱང་པའི་དབང་དང་ནི། སྤྲུམ་བྱ་མིན་པ་འདིར་ཅི་བྱ།

མི་མཆོན་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པ། ཇི་ལྟར་ཁོ་ནར་བཅོས་པར་བྱ།

14

ཁྱོད་ནམས་དེ་རིང་ཉིས་གཅིག། རང་རང་གནས་སྤྱ་འགྲོ་བར་བྱོས།

ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ཚ་འཇིག་བསྐྱང་བ། བདུལ་ཞུགས་བཅས་པས་ངེས་པར་བསམ། 15

དེ་སྐད་གྱུ་ལ་བའི་གསུང་ཐོས་ནས། སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་མགྲུ་ནམས་ཀྱིས།

མཆོད་པ་གསལ་བྱེད་ཐལ་མོ་དག། ཡང་དག་སྐྱར་ནས་དེ་ལ་སྤྲུམ། 16

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་འཇིན་དང་། བྱམས་དང་ཇེས་སྤྱ་ཐོས་པས་ཀྱང་།

ཁྱོད་ལ་བསམ་པ་ནིས་བཀོད་པ། བདག་ཅག་དེ་ཉིང་ལ་བ་མེད། 17

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མི་རྩོད་ཅིང་། ཡིད་དུ་འོང་བས་རབ་གཟིགས་པ།

འདི་ཉིད་སྤྱེ་བོ་འདི་དག་ནི། འཇོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་འདག་བཞིན། 18

ཅི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱང་འདི་དག། བདུད་ཅི་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་དགའ།

གདུང་བ་འཕྲོག་བྱེད་འཇམ་ཞིང་མཉེན། ངེད་ཀྱིས་ཅི་དང་ཅི་མི་སྤྲུབ། 19

མཁས་ཤིང་བྱས་ཤེས་སྤྱིང་ཇི་ལྟར། མཐོང་བ་རྟེན་སྤྱ་རྩེ་པོར་གྱུར།

སྤྱེ་བོ་ལེགས་པའི་ཇི་བོ་ནི། སྐལ་བ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཐོབ། 20

དམ་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་བདུད་ཅི་དག་པས་ཀྱང་།

ཤིན་དུ་མཉེས་གཤིན་ཆོག་ནི་ལྷ་པ་བས་ཀྱང་མཉན་འོས་སྟོན་སྤྱིང་འོད་ཆོགས་པས།

སྤྱོད་པའི་ཀུན་དགའི་ཆོགས་སྟེར་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་ཡིད་ནི་མེ་དོག་པས་ཀྱང་འཇམ།

སྤྱེ་བོ་ལེགས་པ་ཉ་རི་ཅན་དན་པས་ཀྱང་ཡོངས་གདུང་མཆོག་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། 21

सोऽब्रवीत् किं करोम्यचाभुजाधीने विपौरुषे ।
कथं नाम प्रवर्तन्ते दुर्लक्ष्येषु प्रतिक्रिया ॥ १४ ॥

दिनमेकं व्रजन्वद्य भवन्तो निजमास्पदम् ।
सब्रतश्चिन्तयाम्येव रक्षां वः प्रसवक्ष्ये ॥ १५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा हृष्टाः पौरमहत्तमाः ।
जगदुक्तं समावर्ज्य पूजाव्यञ्जनमञ्जलिम् ॥ १६ ॥

देव त्वदवधानेन प्रणयाकर्णेनेन च ।
त्वयि विन्यस्तचिन्तानां नास्माकमधुना श्रमः ॥ १७ ॥

अनुद्धतमुदारञ्च त्वत्प्रसादावलोकनम् ।
इदमेव जनस्यास्य जीवितानीव वर्धति ॥ १८ ॥

किं पुनः प्रियमेतत्ते पीयूषसदृशं वचः ।
तापापहं मृदु स्वादु किं किं न विदधाति नः ॥ १९ ॥

कृती कृतज्ञः कारुण्यनिधिः सुलभदर्शनः ।
लभ्यते भाग्यभाग्येन सौजन्यसरलः प्रभुः ॥ २० ॥

पीयूषादतिपेशलः परिचयः श्राव्यं वचः पञ्चम-
माचारः शरदिन्दुवृन्दमहसोऽस्यानन्दसन्दोहदः ।
सच्चित्ते वसतां सतां किमपरं पुष्पान्मनः कोमलम्
सौजन्यं हरिचन्दनादपि परं सन्तापनिर्व्वापणम् ॥ २१ ॥

ཅས་བཟོད་བྱིན་དང་ལྷན་དེ་ལ། ལྷག་འཛལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི།
ཡིད་འོང་མེད་ཀྱི་འཕྲུང་བ་དག། ལྷག་ས་སྤྱུ་འབྲུམ་ས་ཤིང་གོང་པ་སོང་། 22

གྲུལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་གོང་བྱིར་དུ། འབྱུང་པོ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རིས།
བྱས་ནས་ཞི་དང་ཤིས་པ་ཡི། ཆོག་ས་ཀྱིས་ངས་པའི་བདུལ་ཞུགས་བྱས། 23

འབྲོག་མ་ཞེས་པའི་གནོད་སྦྱིན་མོ། གོང་བྱིར་གནས་པའི་བྱིས་པ་ནྟེས།
འབྲོག་ཅས་གོང་བྱིར་ལྷ་དག་གིས། བཟོད་པ་དེ་ཡིས་ཐོས་པར་གྱུར། 24

དེ་ནས་ས་བདག་སྦྱོན་དང་བཅས། གོང་བྱིར་སྦྱེ་བོས་ལྷན་ཅིག་དུ།
ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་གྱི་གནས་བཞུགས་པ། 25

སྤྱུག་བསྐལ་རིས་གྱིས་གདུང་བ་དག། བསྐྱེན་པ་ཀུན་གྱི་མི་ཚའི་སྦྱན།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅས་ལྷན་འདས། སྦྱོན་ནྟེས་ཞི་སྦྱང་བཟུ་བུ་སོང་། 26

མཐོང་བ་དག་འཕྱེ་མི་བདག་གིས། རིང་ནས་མཐོང་ནས་ལྷག་འཛལ་དེ།
མདུན་དུ་འཁོད་ནས་དེ་ལ་ནི། གོང་བྱིར་པ་ཡི་སྤྱུག་བསྐལ་སྦྱས། 27

གོང་བྱིར་པ་ཡི་བསྐྱེད་དག་ནི། ཉམས་པ་མཁུན་ནས་སྦྱིང་ཇིའི་གཏོར།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་གྱུར་བར་ནི། ལྷག་ས་ནི་གཡོ་བ་མེད་ཉིད་འཛིན། 28

འགྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་བདག་དང་། བཅས་པས་བསྐྱལ་ནས་འགྲོ་བའི་གཉིན།
དེ་ནི་སྤྱང་བཟེད་ཆོས་གོས་བཟུང་། གནོད་སྦྱིན་མོ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 29

इत्युक्त्वा प्रययुः पौरास्तं प्रणम्य प्रसादिनम् ।
किरन्तस्तद्गुणोदारामाशाकुसुममालिकाम् ॥ २२ ॥

राजापि नगरे कृत्वा भूतपूजाविधिक्रमम् ।
शान्तिस्वस्तिकसम्भारच्चकार नियतव्रतः ॥ २३ ॥

यक्षी हारीतिका नाम बालकान् पुरवासिनी ।
हरतीति स शुश्राव पुरदेवतयोदितम् ॥ २४ ॥

ततः पौरजनैः सार्द्धं सामात्यः पृथिवीपतिः ।
कलन्दकनिवासाख्ये स्थितं वेणुवनाश्रमे ॥ २५ ॥

भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दोषशान्तये ।
सर्व्वदुःखज्वरायासजुषामकटुकौषधम् ॥ २६ ॥

तं दृष्ट्वा नृपतिर्दूरात् प्रणम्य प्रियदर्शनम् ।
उपविश्याग्रतस्तस्मै पौरदुःखं न्यवेदयत् ॥ २७ ॥

भगवानपि विज्ञाय पौराणां सन्ततिक्षयम् ।
चिन्तानिश्चञ्चलः क्षिप्रमुवाच करुणानिधिः ॥ २८ ॥

स विस्तृज्य जगदन्धुः सन्दृष्टं पौरमण्डलम् ।
पाचचीवरमादाय ययौ यक्षीनिकेतनम् ॥ २९ ॥

དེ་ཡིས་དབེན་པ་དེ་ཡི་ནི། བྱིས་དུ་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བས་བྱོན།
དགའ་བྱེད་ཅིས་པ་དེ་ཡི་བྱ། གཅིག་ནི་རྣང་བ་མིན་པར་མཛོད། 30

བཅོས་ལྷན་གཤེགས་ནས་གནོད་སྦྱིན་མོ། ལྷུང་བར་རང་བྱིས་འོངས་པ་ཡིས།
རབ་མང་བྱ་ལས་དགའ་བའི་བྱ། དགའ་བྱེད་དག་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 31

དེ་ནི་འཛོལ་ཞིང་མོངས་བཅས་པས། ལྷུས་མ་བེའུ་ཕྱོར་བ་བཞིན།
འཛིག་རྟེན་དང་ནི་ནགས་ནོམས་ཀྱང། རིངས་པ་རབ་འབྱུལ་དེ་ཡིས་བསྐོར། 32

ཀྱི་ཏུ་དགའ་བྱེད་ཀྱི་ཏུ་བྱ། བྱོད་ཀྱི་བཞིན་ནི་གར་མཐོང་ན།
ཞེས་པ་ཆེ་བར་རབ་སྦྱོགས་ཤིང། དེ་ནི་མ་ལུས་བྱོངས་སྦྱོང་། 33

དེ་ཡིས་ཕྱོགས་ཀྱན་མཁྱོགས་བཅའ་ནས། བྱ་ནི་མཐོང་རེ་མེད་པ་ཡི།
བྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་རི་དང་གླིང། བྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དགའ་དུ་སོང། 34

མི་ཡིས་ལས་འདས་ནས་ནི། འཛིགས་སྦྱ་རུང་བའི་གོང་ཁྱེད་དང།
མཐོ་རིས་ཕྱོགས་ནི་མ་ལུས་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྦྱེད་ཆལ་གནས། 35

འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བའི་གོང་ཁྱེད་དུའང། ངལ་ཞིང་གང་དུའང་ངལ་མི་གསོ།
ཕྱོགས་ནི་འཛོལ་ཞིང་རབ་སོང་ཕྱེ། བཅའ་ཡང་བྱ་ནི་རྟེན་མ་གྱུར། 36

དེ་ནས་ལུས་ངན་ཆོག་གིས་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་སོང་ཕྱེ།
བཅོས་ལྷན་སྦྱབས་སྦྱ་འོས་པ་ལ། འབྲལ་བས་གཟིང་བ་སྦྱབས་སྦྱ་སོང། 37

तथा विरहितम्नाप्य तद्गृहं भगवान् जिनः ।
प्रियङ्कराख्यं तत्पुत्रं निनायैकमदर्शनम् ॥ ३० ॥

याते भगवति क्षिप्रं यक्षी स्वगृहमागता ।
प्रभूतपुत्रा नापश्यत् प्रियं पुत्रं प्रियङ्करम् ॥ ३१ ॥

तमौक्षमाणा विवशा हृतवत्सेव धेनुका ।
बभ्राम संभ्रमोद्भ्रान्ता सा जनेषु वनेषु च ॥ ३२ ॥

हा प्रियङ्कर हा पुत्र क नु पश्यामि ते मुखम् ।
इति प्रलापिनी तारं निःशेषाः सा ययौ दिशः ॥ ३३ ॥

सा विचित्याशु सर्व्वांशा निराशा पुत्रदर्शने ।
क्रोशन्ती पर्व्वतद्वीपं समुद्रवलयं ययौ ॥ ३४ ॥

मर्त्यभूमिमतिक्रम्य घोरेषु नगरेषु सा ।
स्वर्गोद्देशेष्वेषेषु विमानोद्यानशालिषु ॥ ३५ ॥

श्रान्ता कचिन्न विश्रान्ता यक्षिणी प्राणिघातिनी ।
पुत्रमन्विष्य नापश्यत्लोकपालपुरेषु च ॥ ३६ ॥

कुवेरस्याथ वचसा गत्वा च सुगताश्रमम् ।
भगवन्तं वियोगार्त्ता शरण्यं शरणं ययौ ॥ ३७ ॥

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རང་སྤྱོད་མཐའ། ངེས་པར་བཤད་པ་དེས་གསན་ནས།
ཅུང་ཅུང་འཛུམ་གྱི་དཀར་བའི་མཆུས། བྱ་ངན་ཅན་མ་དེར་བཀའ་སྤྱུལ། 38

འཕྲོག་མ་ཁྱོད་ལ་བྱ་དག་ནི། གྱི་མ་བགྱི་སྤྲུལ་ལྔ་དག་ཡོད།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་སྤྱོད་བཤ། འདི་སྤྱོད་བྲལ་བའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ཅི། 39

ཞེས་དེས་བཀའ་སྤྱུལ་སྤྲུལ་བསྐལ་གྱིས། ཉམས་པ་གནོད་སྤྱིན་མོས་ཤོས་སྤྲུལ།
བྱ་འབྲུམ་ཡོད་ཀྱང་བཅོས་ལྷན་འདས། བྱ་གཅིག་བཟླག་པ་ཡོངས་མི་བཟོད། 40

བྱ་ལས་མཆོག་དགའ་གཞན་ན་མེད། བྱ་ཆགས་དྲུག་གིས་གཏུང་བ་ནི།
དེ་བཟླག་ལས་གཞན་སྤྲུལ་བསྐལ་ཅི། བྱ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས། 41

གྱུ་མེད་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི། བྱ་ཡིས་དགའ་བ་རྩན་སྤྱོད་ཉིད།
མ་ཆང་རིད་དང་རྩི་མ་ཅན། བྱ་ཡི་བྱ་ནི་རྩི་མི་མཆུངས། 42

དེ་སྐད་གནོད་སྤྱིན་ཅུང་མའི་ཆོག། མཉེས་གཤེན་གྱིས་འབྲུགས་གསན་གཏུང་ནས།
བཅོས་ལྷན་འབྲུང་པོ་ལ་བཅེ་བས། འཛུམ་བཅས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། 43

ཁྱོད་གྱི་བྱ་ནི་མང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་གཅིག་བྲལ་བྱ་ངན་འདི།
བྱ་གཅིག་ནམས་གྱི་བྱ་ཁྱོད་གྱིས། ཤོགས་པའི་གཏུང་བ་ཅི་ཞིག་འད། 44

དྲིག་དྲིམ་དྲུ་མ་མཐོང་བར། ཁྱོད་ཞུགས་བྱད་མེད་ནམས་གྱི་བྱ།
བྱ་ཡི་མས་ཀྱང་སྤྲུག་མོ་ཡིས། རི་དགས་ནམས་གྱི་བྱ་བཞིན་ཆོས། 45

तथा तद्दुःखदृत्तान्तं स निश्चयं निवेदितम् ।

तामवोचत शोचन्तीं किञ्चित् स्मितसिताधरः ॥ ३८ ॥

हारीति तव पुत्राणां सन्ति पञ्चशतान्यहो ।

इति तेनोक्तमाकर्ण्य यक्षी दुःखक्षतावदत् ॥ ३९ ॥

पुत्रलक्षेऽपि भगवन् सद्म्या नैकसुतक्षतिः ।

पुत्रात् प्रियतरं नान्यत् किं दुःखं तत्क्षयात् परम् ॥ ४० ॥

पुत्रवानेव जानाति पुत्रस्नेहविषययाम् ।

सहजैव सुतप्रीतिरकारणनिबन्धना ॥ ४१ ॥

*

*

*

मलिनो विकलः क्षीणः कस्य नेन्दुसमः सुतः ॥ ४२ ॥

इति यक्षबधूवाक्यं श्रुत्वा वात्सल्यविह्वलम् ।

भूतानुकम्पी भगवान् सस्मितस्तामभाषत ॥ ४३ ॥

शोकोऽयं बहुपुत्राया यद्येकविरहे तव ।

हृते त्वयैकवत्सानां पुत्रैके किदृशौ व्यथा ॥ ४४ ॥

त्वं प्रविश्य सदा गेहं स्त्रीणां पुत्रमलक्षिता ।

अश्नास पुत्रमातापि व्याघ्रीव मृगशावकान् ॥ ४५ ॥

རང་གི་ལུས་ལ་གང་གང་གི། སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉེར་སྤོང་ཉིད་འགྱུར་བ།
 བྱ་ངན་ཉམས་སྤོང་མཚུངས་པས་ན། དེ་ནི་གཞན་ལ་བྱ་བ་མིན། 46

སངས་གྱིས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། བསྐྱལ་བའི་གཞི་གསུམ་གཤམ་ཏེ་བྱོད།
 འཛིན་ཅིང་འཛོལ་ས་ཕྱིར་ཐོག་ན། དགའ་བའི་བྱ་དེ་བྱོད་གྱིས་འཐོབ། 47

དེ་སྐད་བཙུག་ཐོན་གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ། དེ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་གཞི་བཟང་དེ་ནས།
 འཛོལ་ས་སྤངས་ལས་དགའ་བྱེད་བྱ། དེ་ཡིས་བྱིན་ནས་ཐོབ་པར་གྱུར། 48

དེ་ཡི་སྤྱོད་བསྐྱལ་མ་ཡི། སྤོང་མཐའ་ལས་ཀྱི་ཆོས་འགྲོ་དེ།
 དགེ་སྤོང་གིས་དྲིས་བཙུག་ཐོན་གྱིས། སྤོང་བའི་མཐའ་དེ་བཀའ་སྦྱུལ་པ། 49

སྤོན་ཆོ་གྲོང་བྱིར་འདི་ཉིད་དུ། གྲོང་པ་ཁ་ཅིག་ཁོངས་སྤོང་ཅན།
 དེ་དང་སྤོང་མོས་ཚལ་འགྲོ་ཞིང། གར་དང་རོལ་མོས་ནོམ་པར་ཅེ། 50

དེ་ནས་ལམ་དེར་བཞུགས་ཡི། མཛོས་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིང།
 དེ་དགས་མིག་ཐོན་དར་བ་དག། བྱིར་ནས་འཛོང་དུ་ཡང་དག་འོངས། 51

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྤྱང་བོད་འགྲོས། མངལ་ཁུར་ལེ་ལོར་བགྲོད་ཐོན་མ།
 དེ་ཡི་དལ་བུས་ཉེར་བགྲོད་ཅིང། ཆགས་བཅས་དེ་དག་ནོམས་ལ་བརྩས། 52

ནགས་ཀྱི་དེ་དགས་ལྟར་མཛོས་མ། ཡིད་འོང་མ་དེའི་ལྟ་ཚུལ་ནི།
 མཛོན་འདོད་མ་བསྐྱེད་ས་བསྐྱེད་པ་དེས། དེ་དག་ནོམས་ཀྱང་སྤོང་ཐོན་གྱུར། 53

येन येन स्वदेहस्य दुःखं यात्युपभोगताम् ।

न तत् परस्य कुर्वीत समानोऽनुभवः शुचाम् ॥ ४६ ॥

त्वं बुद्धधर्मसङ्घानां त्रीणि शिक्षापदानि चेत् ।

गृह्णासि हिंसाविमुखी तत्राप्नोषि प्रियं सुतम् ॥ ४७ ॥

इत्युक्ता सा भगवता प्राप्तशिक्षापदा ततः ।

हिंसाविरामात् तङ्गत्वा पुत्रं प्राप प्रियङ्करम् ॥ ४८ ॥

तस्याः प्राग्जन्मवृत्तान्तं तस्याः कर्मफलान्वयम् ।

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तद्वृत्तान्तमभाषत ॥ ४९ ॥

पुरास्मिन्नेव नगरे पौराः केऽप्युपभोगिनः ।

पर्वतोद्यानमालायां विजहुः नर्तनादिना ॥ ५० ॥

अथ तेन पथा कापि गोपकान्ता घनस्तनी ।

मथितं पण्यमादाय हरिणाक्षी समाययौ ॥ ५१ ॥

गर्भभारालसगतिः प्रत्युक्ता गजगामिनी ।

सा शनैरुपसर्पन्ती सस्पृहन्तान् व्यलोकयत् ॥ ५२ ॥

तस्या वनमृगीमुग्धैरवदग्धा विलोकनैः ।

असम्भृता विलासाद्रैस्तेऽपि सेत्कण्ठतां ययुः ॥ ५३ ॥

འདིད་པས་སྒྲིམ་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། ངང་རྩལ་འབྲུལ་ལ་ཉམས་པ་དག།
མ་རིག་བག་མེད་མ་དེ་ནི། དེ་དག་ནི་མས་ཀྱིས་དེར་དོན་གཉིར། 54

དེ་ནས་དེ་དག་རབ་སོང་ཆོ། ཆགས་པས་ངལ་ནས་དེ་ཡི་མངལ།
ཁྲིམ་པས་དམར་ཐོར་གྱུར་པ་བཞིན། བདྲན་པ་དང་ནི་སྒྲན་ཅིག་སྒྲུང་། 55

སྐབས་དེར་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལམ་དེ་ནས་ནི་རང་སངས་གྲུས།
ལུས་དང་སེམས་ནི་རབ་དང་བ། ལེགས་པར་འོང་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 56

དར་བའི་རིན་གྲིས་ཐོབ་པ་ཡི། ཡུ་སྐ་ལྷ་བགྱེད་ཡིས་ནི།
རིང་ནས་ཕྱག་འཚལ་ནིས་བདུད་ནས། ཡིད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་ཕྱལ། 57

བསོད་ནམས་དེ་ལས་གཞོད་སྒྲིན་རིགས། རྩོམ་འབྲུལ་ལྷན་འདིར་ད་ལྟ་སྒྲིམ།
ཡུ་སྐ་ཕྱལ་བས་འདི་ལ་བྱ། ལྷ་བགྱེད་གནི་སྒྲིམ་པར་གྱུར། 58

ངང་རྩལ་བརྟེན་ནས་བདག་པོ་དག། བདེང་བས་འཆོ་བ་ལྷན་གྱུར་སྒྲོན།
རང་སངས་གྲུས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས། དེ་ཡིས་བསྐྱབ་གནི་དེ་རིང་ཐོབ། 59

དེ་སྐད་དེར་ནི་གཞོད་སྒྲིན་མ་ཡིས་ལས་ཀྱི་གྱུད་ཅི་ཡང་།
ནིས་མང་ནིས་སྒྲིན་ནིས་པར་བཀྲ་བ་དག་ནི་བཀྲ་འཕྱུལ་ནས།
འཛིག་ཉེན་ཀྱང་གྲི་ལེགས་བྱས་བསམས་བྱས་སྒྲོན་པ་དེ་ཡིས་ནི།
སྒྲི་བོ་ནིས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་མཆོལ་དག་བའི་ཟམ་སྒྲིགས་མཛད། 60

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་དོགས་པ་
བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འཕྲོག་མའི་དོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ།

सा तैर्निमन्त्रिता तत्र मदनक्षीवतां गता ।

हारितं सहसा शीलं न विवेद प्रमादिनी ॥ ५४ ॥

ततस्तेषु प्रयातेषु तदा तस्या रतिश्रमात् ।

पपात सह धैर्येण गर्भः कोपादिवारुणः ॥ ५५ ॥

अचान्तरे समायातं तत्पुण्यैस्तेन वर्त्मना ।

प्रत्येकबुद्धं साद्राक्षीत् कायचित्तप्रसादनम् ॥ ५६ ॥

साम्प्रै मथितमूल्याप्तमाद्याणां शतपञ्चकम् ।

दूरात् प्रणामविनता मनसैव न्यवेदयत् ॥ ५७ ॥

ततः पुण्यर्द्धिमत्यस्मिन् जाता यक्षकुलेऽधुना ।

जातमाद्यार्पणेनास्याः पुत्राणां शतपञ्चकम् ॥ ५८ ॥

हिंसावती पापत्यागात् शीलविस्मरणात् परम् ।

प्रत्येकबुद्धप्रणतेः प्राप्तशिक्षापदाद्य सा ॥ ५९ ॥

इति विविधविपाकं कर्म्मतन्त्रं विचित्रं

किमपि स कथयित्वा तत्र यक्षाङ्गनायाः ।

कलितकुशलसेतुः सम्भवाभ्यौ जनाना-

मकृत सुकृतचित्तं सर्व्वलोकस्य शास्ता ॥ ६० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

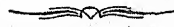
हारौतिकादमनावदानं नाम द्वादशः पञ्चवः ॥

CHAPTER XIII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་གསུམ་པ།

ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

གང་ཞིག་རྟོག་པའི་ལས་དུ་འང་གྱུ་བ་ཉིད་མིན་མིད་བྱུང་རབ་དུ་འཕེལ་དང་ཐུན།
མི་ལས་གྱིས་ཀྱང་གང་དང་འགྲོགས་མིན་གང་ལ་ཡོངས་འདྲིས་སྡོན་ཆད་མེད་པའི་རིམ།
གང་ལ་མི་ནམས་ཆོག་ནི་མི་སྤྲེལ་ཉིད་དང་གང་ཞིག་ནི་བ་མིག་གི་མགོན།
གྱུ་མེད་སྤྱི་བའི་མཐུ་ནི་འབྱོར་པ་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་མིན་པ་དེ་ལ་བསྟེན། 1

གྲོང་བྱིར་གྱིལ་བའི་ཁབ་ཅེས་ལ། ས་བདག་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་བོ་ཡིས།
འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པ་ཡི། གྱིལ་བ་མཆོད་པ་མཐོང་བྱུང་ནས། 2

མོངས་པ་ཀུན་མཐུན་ང་གྱིལ་ཅན། སྤྲུག་དོག་དུག་གིས་རབ་གདུངས་པས།
དེ་ཡི་བྱད་འཕགས་མ་བཟོད་དེ། ཀའ་ཤི་ཀས་སྤང་བ་བཞིན། 3

ལྷུ་མོར་གྱུར་པའི་རབ་རིབ་ཆོགས། དྲི་མ་ཅན་ནི་ཤར་ཆ་ནས།
འཆར་བར་རྟོག་དུ་ཉིན་བར་ལ། རང་ཉམས་བྱས་སྤྲད་འགྲན་པར་བྱེད། 4

གནག་ལས་བྱ་དང་ཡང་དག་གྱིལ། མི་ཕམ་ནོག་ཅན་དེ་བཞིན་དུ།
རྫོགས་བྱེད་གཉིན་གྱི་བྱུང་མོགས། མོངས་པ་ཟད་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། 5

चयोदशः पञ्चवः ।

प्रातिहार्यावदानम् ।

यः सङ्कल्पपथा सदैव चरति प्रोज्जृम्भमाणाद्भुतं
स्वप्नैर्यस्य न सङ्गतिः परिचयो यस्मिन्नपूर्वक्रमः ।
वाणी मौनवती च यच्च हि नृणां यः श्रोत्रनेत्रातिथि-
स्तं निर्व्याजजनप्रभावविभवं मानैरमेयं नुमः ॥ १ ॥

पुरे राजगृहाभिख्ये विम्विसारेण भूभुजा ।
पूज्यमानं जिनं दृष्ट्वा स्थितं वेणुवनाश्रमे ॥ २ ॥

मात्सर्यविषसन्तप्ता मूर्खाः सर्वज्ञमानिनः ।
न सेहिरे तदुत्कर्षं प्रकाशमिव कौशिकाः ॥ ३ ॥

मलिनैः स्वविनाशाय परभागोदितैः सदा ।
क्रियते वासरस्पृष्टां शार्च्चरैस्तिमिरोत्करैः ॥ ४ ॥

मत्करी सञ्जयी वैरैरजितः ककुदस्तथा ।
पूरणज्ञातिपुत्राद्या मूर्खाः क्षपणकाः परे ॥ ५ ॥

བདུད་ཀྱི་རྒྱ་མམ་མོངས་བྱས་ཅིང་། འབྲན་འདོད་ཞེས་ཆོས་གྱིས་ནི།
དུ་བས་བཞིན་དུ་ཐུན་གདིབས་པས། མི་བདག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ནས་སྤྲོས། 6

ནགས་ན་འདུག་པའི་དག་སྤོང་གང་། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ང་གྱི་ཡ་ཙན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དང་ངེད་ནྟེས་ཀྱི། རྩོད་འབྲུལ་མཐུ་ནི་བཟ་བར་བྱས། 7

རྩོད་འབྲུལ་མཐུ་ལས་གང་ཅུང་ཟད། རྩོད་པོ་མག་བར་རབ་སྤེལ་བ།
ང་མཚར་ཆེ་བ་མཐོང་གུར་པ། དེ་དག་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་སྤྲོ་བརྩོད། 8

གྱུ་ལ་པོ་བདག་ཅག་གས་དང་དེ། མདུན་སར་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་པ་ཡི།
ནས་པ་གང་ལ་ཡོད་གུར་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་མཚོད་འོས་འབྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཆོག་ཐོས་ནས། མིང་བདག་དེ་དྲེགས་ལས་སྤྱིར་ཕྱོགས།
སྤྲོས་པ་བྱེད་བསམ་འདི་ཅི་ཞིག། འབྲེ་བོ་རི་ལ་འཛོགས་པར་འདོད། 10

འདི་ནི་རིགས་མིན་སྤྱེ་མ་ལེབ། བློས་ཀྱིས་མེ་ཁ་འབྲན་ནས་ཅི།
འདི་ནི་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་ཡང་། སྤྲོ་ན་བདག་གིས་གྲོང་ལས་འབྱིན། 11

གྱུ་ལ་པོ་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་སྤྱོད་ཞིང་བཤད་པས་ན།
མི་བསྐྱེད་དེ་དག་མཁའ་ལ་བཞིན། ཏན་མེད་པར་ནི་མོང་བར་གུར། 12

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་འདི། མོངས་ལས་ཕྱོགས་སྤྲོ་བྱུང་གུར་པས།
ས་སྤོང་གཞན་དག་འགྲོ་བྱ་ཞེས། དེ་དག་ནྟེས་ཀྱིས་བསམས་པར་གུར། 13

जचुर्नृपतिमभ्येत्य मारमायाविमोहिताः ।

संघर्षद्वेषदोषेण धूमेनेवान्धकारिताः ॥ ६ ॥

एष सर्वज्ञतामानी वने यः श्रमणः स्थितः ।

ऋद्धिप्रभावो भवता तस्यास्माकञ्च दृश्यताम् ॥ ७ ॥

ऋद्धिप्रभावाद्यत् किञ्चित् जनव्यावर्जनोर्जितम् ।

दर्श्यते महदाश्चर्यं प्रातिहार्यं तदुच्यते ॥ ८ ॥

शक्तिः संसदि यस्यास्ति प्रतिहार्यस्य दर्शने ।

अस्माकं तस्य वा राजन् पूजाः सन्तु जगत्त्रये ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तद्वर्षविमुखो नृपः ।

उवाच वाञ्छा केयं वः पङ्गूनां गिरिलङ्घने ॥ १० ॥

असमञ्जसमेवैतत् का स्पृहाग्नेः पतङ्गकैः ।

नैतद्वाच्यं पुनर्वादी मया निष्कास्यते पुरात् ॥ ११ ॥

इति राज्ञा गुणज्ञेन प्रत्याख्यातोद्यमाः खलाः ।

प्रययुस्ते निरालम्बे लम्बमाना इवाम्बरे ॥ १२ ॥

विम्बिसारो नरपतिर्मूर्खतापक्षपातवान् ।

अन्यं ब्रजामो भूपालमिति ते समचिन्तयन् ॥ १३ ॥

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་མཉན་ཡོད་ཀྱི། བྱོང་བྱིར་དང་ཉི་གྱུལ་བྱིང་ཚལ།
ཀྱུན་དགའ་ར་བར་བྱོན་པར་གྱུར། རྩོགས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་དག་སོང།

14

དེ་དག་དེར་ཕྱིན་གོ་ས་ལའི། ས་ཡི་བདག་པོ་ས་གྱུལ་ལ།
ཆོ་འབྲུལ་མིད་བྱུང་འབྲན་པ་ན། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དེ་ལ་བཟློང།

15

ཡོན་ཏན་བྱང་ཤེས་མི་བདག་ནི། དེ་དག་དྲིགས་པ་གཞིས་འདོད་པས།
ཆོ་འབྲུལ་ལྟ་བར་སྒྲོ་བའི་སྒྲད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང།

16

མངོན་དུ་ཕྱིན་དེ་དུལ་བ་ཡིས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་རབ་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྷན་སྒྲུ་སྒྲིགས་ནི་མས་ཀྱི་ནི། དྲིགས་པ་ཞི་བར་མཛད་པར་འོས།

17

ཆོ་འབྲུལ་འབྲན་པའི་ཉི་སྒྲོལ་གྱིས། བྱིད་ཀྱི་མཐུ་ནི་བཟླ་བར་འདོད།
དེ་དག་རང་གི་ཡོན་བཟུགས། བདག་ཅག་ནི་བ་འོན་པར་བྱེད།

18

གཙོ་བོ་དམ་པ་མག་བ་ཡིས། རང་གི་གཟི་བཟློང་རབ་གསལ་མཛོད།
སྒྲུ་སྒྲིགས་ཞེས་པ་མ་ལྷས་པའི། སྒྲན་པ་བཟླག་པར་རབ་དུ་སོང།

19

དེ་སྐད་གྱུལ་པོའི་ཆོག་ཐོས་ནས། བསམས་པ་ཆེན་པོ་ནོས་འབྱུར་མེད།
འབྲན་བཞེད་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྩལ།

20

གྱུལ་པོ་གཞན་དག་ཉིད་གཞིས་དང། ཚོད་དང་གྱུགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མིན།
ནོས་དཔེན་གྱིན་དུ་འོས་པ་ཡང། ཡོན་ཏན་འདི་ནི་གཟུང་བར་བྱ།

21

अत्रान्तरे भगवति आवस्तीमभितः पुरीम् ।

प्राप्ते जैतवनारामं दिगन्तानेव ते ययुः ॥ १४ ॥

ते प्रसेनजितं तत्र प्राप्य कोशलभूपतिम् ।

प्रातिहार्यकृतस्पर्द्धां तामेवास्मै न्यवेदयन् ॥ १५ ॥

गुणान्तरज्ञो नृपतिस्तेषां दर्पक्षयेच्छया ।

ऋद्विसन्दर्शनेत्साहाद् ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १६ ॥

स समभ्येत्य विनयात् प्रणिपत्य तमब्रवीत् ।

भगवन् दर्पदलनं तीर्थ्यानां कर्तुमर्हसि ॥ १७ ॥

ऋद्विस्पर्द्धानुबन्धेन त्वत्प्रभावदिदृक्षया ।

स्वगुणश्लाघयास्माकं तैः कर्णौ वधिरीकृतौ ॥ १८ ॥

प्रकाशय निजं तेजः सज्जनावर्जनं विभो ।

तीर्थ्याभिधानामखिलं प्रयातु प्रलयं तमः ॥ १९ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा निर्विकारो महाशयः ।

भगवान् विरतामर्षः सहर्षस्तमभाषत ॥ २० ॥

राजन्नान्योपमर्दाय विवादाय मदाय वा ।

विवेकाभरणार्होऽयं क्रियते गुणसंग्रहः ॥ २१ ॥

འགྲན་བའི་གྱུ་ཡིས་རབ་བསྐྱབས་གང་། ས་རེལ་བསྐྱབས་འཕྲོག་ཡོན་ཏན་ནི།
སྒྲ་དྲོག་དག་གི་བྱི་མ་ཅན། རྣམ་དབྱེད་ཡོན་ཏན་བྲལ་དེས་ཅི།

22

གང་ཞིག་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་བྱེད་པ།
བསྐྱབས་པར་འོས་པ་མིན་པ་དེས། རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་ཚུད་གསོན།

23

ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཡོངས་བདུག་ཉིད། མཆོག་དུ་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
གང་གྱིས་དག་པ་སྤང་ལ་ནི། གཞལ་བའི་མཐོ་འཚམས་རིགས་པ་མིན།

24

གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་ཡང་། གཞན་ལ་རབ་དངས་ཉིད་མི་འགྱུར།
ལག་ན་མར་མེ་ཐོགས་དེ་དེ། སྒྲོད་ཀྱི་གྲིབ་མས་སྒྲན་པར་བྱེད།

25

དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྲུག་མཁྱེན། བདག་གིས་སྒྲག་པ་ཅི་ཞིག་རིག།
ས་རེལ་མཛོད་ཁོངས་ཟེལ་གཞོན་པར། རྟལ་བ་བཏན་པས་རང་ཟེལ་གཞོན།

26

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། རབ་ཞི་མཛོད་པར་བཞེད་ཐོས་ནས།
གྱུལ་པོས་ངོ་མཚར་བསྐྱན་པ་ལ། མཆོག་དུ་མཛོད་པར་བྱ་བ་བྱས།

27

དེ་ནས་ཆོག་གི་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ཞལ་བཞེས་མཛོད་པས་མི་ཡི་བདག།
མགྲུ་བས་ཞག་བདུན་དུས་བསྐྱབ་སྟེ། གྱུལ་པོའི་ཕོ་བྲང་སོང་བར་གྱུར།

28

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མ་གཅིག་མིན་པའི་སྤྱན་རླུ་ཞིག།
ཕོ་བྲང་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ཡིས། ཁང་བཟང་གཞི་ཡི་ལས་ནས་གྱུས།

29

मात्सर्यमलिनैः किन्तैर्विचारविगुणैर्गुणैः ।

ये हरन्ति परोत्कर्षं स्पृह्यन्धप्रसारिताः ॥ २२ ॥

गुणाच्छादनमन्यस्य स्वगुणेन करोति यः ।

धर्मस्तेनाप्रशस्तेन स्वयमेव निघातितः ॥ २३ ॥

सद्गुणानां परीक्षैव परवैलक्ष्यकारिणी ।

उचिता न हि शुद्धानां तुलारोहविडम्बना ॥ २४ ॥

गुणवानपि नायाति यः परेषु प्रसन्नताम् ।

स दीपहस्तस्तत्पात्रच्छायया मलिनीकृतः ॥ २५ ॥

लोके त एव सर्व्वज्ञा विद्मः किमधिकं वयम् ।

पराभिमानाभिभवप्रागल्भ्यं स्वपराभवः ॥ २६ ॥

इति श्रुत्वा भगवतः प्रशमाभिमतं वचः ।

मृशमर्भ्यर्थानां राजा चकाराश्चर्य्यदर्शने ॥ २७ ॥

ततः कृच्छात् भगवता कृताभ्युपगमो नृपः ।

राजधानीं ययौ हृष्टः सप्ताहावधिसम्बिदा ॥ २८ ॥

अस्मिन्नवसरे धाता भूमिभर्तुरसोदरः ।

चचारान्तःपुरोपान्ते प्रासादतलवर्त्मना ॥ २९ ॥

ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན། གྱུལ་པོའི་བཙུན་མོའི་ལག་ནས་འཕྲོས།
ཅེ་དགའ་དང་བཅས་འགོ་བ་དེའི། སྤྲུལ་པར་མེ་དྲོག་འཕྲིང་བ་རྒྱུང་། 30

སྐྱོན་ནི་རིག་པར་གྱུར་བ་དེའི། སྐྱོན་ནྟམས་དཔང་པོས་བསལ་བྱས་ནས།
སྤྲུལ་མཁན་གྱིས་གཏམ་དེ་དག། གྱུལ་པོ་ཡིས་ནི་དྲོགས་པར་བྱས། 31

ཇི་པོའི་བསམ་པ་སྐྱོང་བར་ནི། རྒྱང་ཡང་བྱ་གཞིད་པར་གྱུར།
གཞོན་པ་ཀུན་བྱེད་ལྷེ་གཉིས་པ། སྤྲུལ་པར་དུ་འཕྱུག་པ་ཉིད། 32

གྱུལ་པོ་སྤྲུལ་པ་བསྐྱུལ་བ་ཡིས། སྤྲུལ་དྲུག་གྱིས་གྱུལ་གྱུར་པས།
སྤྲུལ་རྒྱུའི་ལག་པ་ཀྱང་བ་དག། རྒྱུར་དུ་ཆོད་ཅེས་ཡང་དག་བསྐྱོས། 33

ལག་པ་ཀྱང་བ་ནྟམས་བཅད་པའི། གཞོན་ཀྱུ་ལས་ཀྱི་ནྟམ་བསྐྱེད་པས།
གསོད་པའི་ནོར་འཛིན་ལ་ཉལ་དེ། མི་བཟད་གྱོད་པར་ཞུགས་པར་གྱུར། 34

མ་དང་གཉིན་ནི་བྱ་ངན་ཅན། གདུང་བ་དྲག་པོས་ཡོངས་བསྐྱོར་དེ།
སྐད་ཅིག་མིག་ནི་གཡོ་བ་ཡི། ཟད་བྱེད་ནྟམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར། 35

དེ་ནི་ཡོངས་བསྐྱེད་པས་ལ་ཆགས་ཤིང་། ཀུན་ལ་བྱུག་འཚལ་བྱ་ངན་གྱིས།
གཟེར་བའི་གྱུལ་བྱ་གཉིན་དེ་ནྟམས། དེ་དག་ལ་མངོན་བྱོགས་ནས་སྤྲུལ། 36

ཀུ་ལ་ཞེས་པ་མི་བདག་བྱ། སྐྱོན་མེད་འདི་ནི་ཆད་པས་བཅད།
བྱིད་ནྟམས་ཀུན་མཁུན་སྤྲུལ་བ་པོ། འདི་ལ་བཀའ་འདིན་བསྐྱེད་པར་མཛོས། 37

सलीलं व्रजतस्तस्य कर्मवातैरिवेरिता ।

कुसुमस्रक् पपातांसे राजपत्नीकराक्ष्यता ॥ ३० ॥

तस्य विज्ञातदोषस्य दोषं सम्भाव्य साक्षिभिः ।

पिशुनाः किम्बदन्तीन्तां चक्रिरे राजगामिनीम् ॥ ३१ ॥

छिद्रमल्पमपि प्राप्य क्षुद्राः सर्वापकारिणः ।

द्विजिह्वाः प्रविशन्त्याशु प्रभूनां शून्यमाशयम् ॥ ३२ ॥

पिशुनप्रेरितो राजा भ्रातुरीर्षाविषोल्बणः ।

छेदमस्यादिदेशाशु पाणिपादस्य मूर्च्छितः ॥ ३३ ॥

निहतपाणिचरणः कुमारः कर्मविह्वलात् ।

स बध्यवसुधाशायी विवेश विषमापदम् ॥ ३४ ॥

तौब्रव्यथापरिवृतं शोचद्भिर्मातृबन्धुभिः ।

ददृशुस्तं क्षणकाः क्षणं नयनचालने ॥ ३५ ॥

तान् समभ्येत्य शोकार्त्तास्ते राजसुतबान्धवाः ।

जगदुस्तत्यरिचाणसंलिप्ताः सर्व्वप्राणिनः ॥ ३६ ॥

अदोषं निगृहीतोऽयं कालनामा नृपात्मजः ।

सर्व्वज्ञवादिनो यूयं प्रसादोऽस्य विधीयताम् ॥ ३७ ॥

དེ་སྐད་མཆི་མ་རབ་ཟགས་ཤིང་། རབ་སྒྲུབ་དེ་ཡིས་གསོལ་བདབ་བས།
མཐུ་མེད་དེ་དག་མི་སྒྲ་ཞིང་། སྤངས་ནས་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར། 38

དེ་ནས་དག་སྤོང་ཀུན་དགའ་བོ། བདེ་ག་ཤེགས་བཀའ་ཡིས་ལས་དེ་ནས།
འོངས་ཏེ་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་གྱིས། དེ་ཡི་ལུས་ནི་ཅོམ་པར་བསྐྱབས། 39

ཀང་ལག་ཡང་དག་སྤྱེས་པ་ཡིས། གྱལ་པོའི་བྱ་ཡང་དང་བའི་སྤོས།
གྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་མངོན་སོང་ལྟེ། དེ་ཡི་ཉེ་གནས་དག་དུ་གྱུར། 40

དེ་ནས་ཞག་བདུན་བརྒྱས་པའི་ཚོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་རྩོམ་འབྲུལ་གྱི།
ཚོམ་འབྲུལ་བལྟ་འདོད་ས་བདག་གིས། ཁང་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག། 41

དེར་ནི་ཟད་བྱེད་པ་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་གི་བདག་བཞུགས་པ་ལ།
བདེ་ག་ཤེགས་བཞེད་པས་ས་གཞི་དག། དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་བབྱོན་པར་གྱུར། 42

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མཐུ། ལྷ་ཅུ་ལྷ་ཅོམས་འོངས་པའི་ཚོ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་སང་གའི་ཁྲི། རིན་ཅེན་རབ་འབར་ཆེ་བ་བཞེན། 43

མེ་ཡི་ཁམས་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་འབྲས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི།
མེ་ཡི་ཚོགས་གྱིས་སྤིད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་བྱུབ་པར་གྱུར། 44

སྤིད་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་འཛིག་པའི་འཛིགས་པས་དལ་བུ་ཡིས།
བསྐྱའི་ཚལ་དང་མཚུངས་པའི་མེ་ནི་ཞི་བར་གྱུར་པ་ལ།
དེ་ཇེས་བཅོམ་ལྷན་སྐྱེ་ནི་སྤྱིང་ཇེའི་རྩ་ཡི་ཕུང་པོ་ལས།
བདུད་ཅིས་གང་བའི་བོ་རྒྱལས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོས། 45

इति तैः प्रसरद्वाघ्यैरर्थ्यमानाः प्रलापिभिः ।

ते मौनिनो निष्प्रतिभा वेलक्ष्यादन्यतो ययुः ॥ ३८ ॥

अथ तेन पथा यातो भिक्षुः सुगतशासनात् ।

आनन्दो विदधेऽङ्गानि तस्य सत्योपयाचनात् ॥ ३९ ॥

राजपुचस्तु सञ्जातपाणिपादः प्रसन्नधीः ।

जिनं शरणमभ्येत्य तदुपस्थायकोऽभवत् ॥ ४० ॥

सप्तरात्रे व्यतीतेऽथ आन्तिहार्यं गृहं महत् ।

अङ्घ्रिं भगवतो द्रष्टुं महीपतिरकारयत् ॥ ४१ ॥

उपविष्टे नृपे तत्र सह क्षपणकादिभिः ।

कल्पवृक्षीकृता भूमिरभवत् सुगतेच्छया ॥ ४२ ॥

ततः प्राप्तेषु देवेषु द्रष्टुं भगवतः प्रभाम् ।

रत्नप्रदीपं भगवान् भेजे सिंहासनं महत् ॥ ४३ ॥

तेजोधातुं प्रपन्नस्य तस्य गण्डसमुद्गतैः ।

व्याप्तं पावकसङ्घातैरभूद्भुवनमण्डलम् ॥ ४४ ॥

शान्ते शनैः कमलकाननसन्निकाशे

वह्नी समस्तभुवनस्थितिभङ्गभीत्या ।

देहात्ततो भगवतः करुणाम्बुराशेः

पूर्णामृतोर्म्मिविमलारुणयः प्रसस्युः ॥ ४५ ॥

རྩོད་སྒྲག་རྒྱ་བའི་མཛེས་པ་ལས་གྱུལ་མཛེས་པ་ས་ཁེངས་གྱུར་ཅིང་།
 གཟི་བཞིན་རབ་དུ་གྱུས་པས་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ་འབྲས་མེད་མཛོད།
 འཕྲན་པ་དེ་ནི་སྒྲེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ནོར་པར་ལྟ་བུར་གྱིས།
 ལེགས་བྲས་ཀྱིས་ཐོབ་སྡོན་མེད་མགུ་ཞིང་དགའ་བས་འབྲངས་པར་གྱུར།

46

ཅུ་བ་པེ་རྒྱུ་ལྷན་རིན་ཅེན་དམར་བོའི་འདབ་ས་ཡངས།
 མཛེས་ཤིང་རབ་དུ་འབར་བའི་གསེར་གྱི་ག་སར་ཟེ་འབྲུ་ཅན།
 ཀྱང་རྒྱག་པ་ནོམས་དྲི་བཟང་ཚོགས་ཀྱིས་འབོད་པའི་བདུ་ནི།
 དེ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱང་དུ་ས་གཞི་དག་ལས་མཛོད་འབྲངས་གྱུར།

47

དེ་དག་ནོམས་ལ་ཉི་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་གཤེགས་འཁོར་ལོ་ནི།
 གསེར་འོད་མཛེས་པའི་འཇམ་པའི་གྱུན་ལྷན་དེ་ནས་ཉི་བར་མཐོང་།
 བདུན་ཅི་མཉེས་གཤེན་རི་བོང་ཅན་འོད་བསིལ་བར་གྱུར་པ་དག།
 གང་ཞིག་ཤར་བས་འཇིག་རྟེན་དག་གིས་འཕྲལ་ལ་བདེ་ཐོབ་གྱུར།

48

དེ་དག་དབྱས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཐུ་ཡི་འབྱོར་པ་དག།
 རི་ནོམས་དག་ལས་གསེར་གྱི་རི་བོ་བཞིན་དུ་རྒྱག་པར་འཇིན།
 སྒྲག་པ་ལེགས་མཐོ་སྒྲུག་ཅིང་མཛེས་པར་ཡང་དག་གནས་པ་ནི།
 ལྷ་ཡི་སར་སྐྱེས་ནོམས་ལས་ཡོངས་འདུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐོ།

49

लावण्यसारमतिचन्द्रसहस्रकान्तिं
तेजःप्रतानविफलीकृतसूर्यचक्रम् ।
तं नागनायकनिकायविलोचनानि
प्रीत्या पपुः सुकृतलब्धमपूर्वहर्षम् ॥ ४६ ॥

वैदूर्यनालविपुलारुणरत्नपात्र-
कान्तोल्लसत्कनककेशरकर्णिकानि ।
अभ्युद्युः क्षितितलादथ तत्समीपे
पद्मानि सौरभभराहृतषट्पदानि ॥ ४७ ॥

तेषूपविष्टमथ काञ्चनचारुकान्तिं
स्निग्धेक्षणं सुगतचक्रमदृश्यतारात् ।
पीयूषपेशलशशियुतिशीतलेन
यस्योदयेन सहसा सुखमाप लोकः ॥ ४८ ॥

तेषां प्रभावविभवं भगवान् बभार
मध्येऽधिकं कनकशैल इवाचलानाम् ।
सुस्कन्धबन्धुरघनद्युतिसन्निवेशः
प्रांशुः सुरक्षितिरुहामिव पारिजातः ॥ ४९ ॥

མཐོ་རིས་བྱ་མའི་ལག་པས་མེ་ཏོག་ནྟམས་ནི་གཏོར་གྱུར་པའི།
 མེ་དམན་འཕྱོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་མཚོག་ནྟམས་གྱིས་གྱུར་ཅིང་།
 དེ་ཞལ་ཆུ་སྐྱེས་ནྟམ་པར་བལྟ་ལ་མིག་ནི་འཇུག་བྲལ་བས།
 མི་ནྟམས་དག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་ཡི་དངོས་མིན་ཐོབ་པར་འགྱུར།

50

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་རྩ་ཆེན་དྲུང་དང་རྩ་སྐྱེས་ཁྱབ་གྱུར་ཅིང་།
 མེ་ཏོག་ཆར་པ་གད་གྱུངས་ཆེར་བཞད་ནས་མཁའི་དོ་རར་ནི།
 གྲི་ཟ་མི་འམ་ཅི་དང་ཐུབ་པའི་དབང་ཐུག་སྤྱོད་ནྟམས་ཀྱིས།
 བཅོས་ལྷན་བསྟོད་པའི་ཚོག་གི་སྐྱ་ནི་བསྐྱགས་པར་གྱུར།

51

དེར་ནི་བཅོས་ལྷན་ཞལ་གྱི་བསྐྱ་མཆུ་ཡི་འདབ་དམར་ཞིང་།
 འོད་ཟེར་དཀར་བས་ཀྱན་དཀྱིས་སོ་ཡི་གེ་སར་རྫོགས་པ་ལས།
 བསོད་ནྟམས་ཀྱིས་གཙང་ཤིན་དྲུང་ར་བའི་གསུང་གི་སྒྲུང་ཅི་ནི།
 རང་ཉམས་དང་མཐུན་དམ་པའི་དྲི་བཟང་སྐལ་དང་ལྷན་པས་འཕུངས།

52

སྤྲིག་པའི་ཐར་པ་ཐོང་ལ་བསོད་ནྟམས་དག་གིས་ས་ཐོན་ཐོབ།
 ཁོན་ནི་ཡོངས་སུ་དོར་ལ་ཞི་བའི་བདེ།
 འཆི་བའི་དུག་ནི་ཉམས་ཀྱིད་ཡི་ཤེས་བདུན་ཅི་འཕུངས་ཤིག་དང་།
 དག་པའི་གྲོགས་པོར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་རིང་པོ་མི་གནས་སོ།

53

स्वर्गाङ्गनाकरकुशेशयकीर्यमानै-
 रम्बानमाल्यवल्लयैः कलितोत्तमाङ्गाः ।
 तस्याननाम्बुजविलोकननिर्निमेषे
 मर्त्या अपि क्षणमवापुरमर्त्यभावम् ॥ ५० ॥

व्योमाङ्गनेषु सुरदुन्दुभिश्चतुर्थ-
 घोषावृतः कुसुमवर्षमहादृहासः ।
 गन्धर्वकिन्नरमुनीश्वरचारणानां
 स्फीतश्चचार भगवत्स्तुतिवादनादः ॥ ५१ ॥

तचारुणाधरदलादशनांशुशुभाद्
 व्याकीर्णकेशरकुलादशनारविन्दात् ।
 सत्सौरभं भगवतः स्वरसन्निवृत्तं
 धन्याः पपुर्मधुरवाङ्मधु पुण्यसूतम् ॥ ५२ ॥

पापं विमुञ्चत निषिञ्चत पुण्यवीजं
 वैरं परित्यजत शाम्यसुखं भजध्वम् ।
 ज्ञानामृतं पिवत मृत्युविषापहारि
 नेयं तनुः कुशलकर्मसखी चिराय ॥ ५३ ॥

དཔལ་འབྱོར་གཡོ་ཞིང་ལང་ཚོ་ཉིད་ཀྱང་གྲོ་བར་ཐེས་སུ་འགྲོ།
 ལུས་ཀྱང་གཞོན་པའི་ཚོགས་ནི་མས་དག་གི་གནས་ཉིད་གྱུར་པ་ཡིན།
 སློག་ནི་ངན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁྲིས་གྱི་ཡུན་ཙམ་མགོན་ཡིན་པས།
 ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་བ་དུ་སྦྱོར་ལ་རབ་དུ་འབད་པར་མཛོད།

54

དེ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉེར་བསྟན་ཡོ་ཤེས་ཀྱི།
 རྣང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དཔེན་ཞིང་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས།
 སྦྱོ་བའི་ངར་འཛིན་འཇིག་ཚོགས་ལྷ་བའི་རི་བོའི་ཅེ་མ་ནི།
 ཉི་ཤུ་དེ་ཐེས་བཞིན་དུ་གྱུར་བཅོམ་རབ་དུ་ཞི་བར་གྱུར།

55

རྩོམ་འབྲུལ་འོད་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་སྦྱོ་བས་ཐེས་སུ།
 སྦྱོ་བས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དུག་འཛིན་བཞིན་དེགས་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
 ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཟེལ་གྱིས་མནན།
 ཡུན་རིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་གྱུར།

56

སྐབས་དེར་གཞོན་སྦྱོན་ལག་ན་དེ་ཐེས་ཟད་བྱེད་པ་ནི་མས་ནི།
 བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་དྲི་བ་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོ་བས།
 ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དག་པའི་རྒྱང་གིས་དགྲིས་པའི་ཆར་དག་སྦྱོས།
 ནི་མ་པར་མོངས་ནས་ས་ཡི་ཁྱད་བྱུང་བསྐྱབས་པ་དག་དུ་བྱས།

57

लक्ष्मीश्चला तरुणता च जरानुजाता
कायोप्यपायनिचयस्य निवास एव ।
प्राणाः शरीरककुटीषु मुहूर्त्तपान्था
नित्योदये कुरुत धर्ममये प्रयत्नम् ॥ ५४ ॥

इत्यादिभिर्भगवतः प्रविभक्तदीप्त-
ज्ञानैर्विवेकविमलैः कुशलोपदेशैः ।
वज्रैरिवाशु दलनं प्रययौ जनानां
सत्कायदृष्टिसमविंशतिशृङ्गशैलः ॥ ५५ ॥

अद्विप्रभा भगवतः प्रविभाव्य तीर्थ्या
मन्त्राहता विषधरा इव भग्नदर्पाः ।
दीपा इवार्ककिरणप्रतिभाभिभूता
श्चित्रार्पिता इव ययुश्चिरनिश्चलत्वम् ॥ ५६ ॥

अत्रान्तरे भगवतः सततं विपश्चः
सर्वात्मना क्षणको नवधर्मयक्षः ।
क्षिप्तश्रवान् स दृतवर्षवरैश्चकार
विद्राव्य रन्ध्रशरणान् भुवि वज्रपाणिः ॥ ५७ ॥

དེ་ནས་དེ་དག་ལ་མཚོན་བཅས་ལྷན་སྐྱབས་འོས་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས།
 བསྐྱོན་པར་གྱུར་བས་ཉི་པར་བསྐྱོན་པ་ཀུན་གྱི་ཡལ་བཀའ་སྤྱལ།
 རི་དང་ནགས་དང་ས་དང་རྒྱུད་དང་བྱངས་ལ་སོགས།
 འདི་ཀུན་ངེས་པར་སྤར་མ་ནིམས་ཀྱི་འཛིགས་ལ་སྐྱབས་མི་འགྱུར།

58

རབ་དུ་སང་བའི་རང་བཞིན་གནས་ལ་སློ་གྲོས་བསྐྱེད་བྱས་ནས།
 སངས་གྲུས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ་གང་ཞིག་སྐྱབས་སོང་བ།
 དེ་དག་འགྲོ་བ་འཛིགས་པས་འཛིག་པ་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད།
 དམན་པ་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་ནི་གཞན་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན།

59

འཛིག་ནིན་པ་འོལ་མི་བཟད་ཐུན་པ་རྒྱུ་དཀར་ཆོས་ནི་རབ་གྲུས་ཆ་ཟེར་ཅན།
 བཟོད་དཀར་སྤྲིག་པའི་གདུང་བ་ཤོངས་པས་མཛོན་པར་བསྐྱེད་པ་སྤྱིན་པ་རྩ་གཏོར་ཡིན།
 མི་བཟད་གཏི་ཐུག་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་གཙོང་ལ་ཤེས་རབ་ལག་པས་འཆེལ་བ་སྟེ།
 ཀུན་དུ་མི་ནིམས་ཀྱི་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་དམན་དང་ཆོང་བྲལ་བའི་སྐྱབས།

60

དེ་ལྟར་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱབས་མིག་ཅན་ནིམས་ཀྱི་མིག་ནི་དབྱེར་འོས་ཤིང་།
 ཆོས་ཀྱི་ཞོར་བུའི་འོད་ཟེར་དག་ནི་རབ་གསལ་ལྷན་པས་གསལ་བྱས་ནས།
 མདུན་སར་བདེ་གཤེགས་རྒྱ་བས་དག་པའི་ཆོས་ནི་ཉི་པར་བསྐྱོན་པ་དག།
 བཏོན་པར་གྱུར་པའི་གནས་བཞིན་མཛོད་ནས་རང་གི་ནགས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར།

61

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
 བཛོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འགྲི་ཤིང་ལས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་དྲོགས་པ་བཛོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་ཕྱེ་བཅུ་བཞི་པའོ།།

उद्दिश्य तानथ कृपार्द्रभयाशरण्यः
सर्वोपदेशविषयान् भगवान् बभाषे ।
भूमृदनावनिमणिर्विवरादि सर्वं
तेने भयेषु शरणं किल कातराणाम् ॥ ५८ ॥

बुद्धिं प्रबोध मम धाम्नि निधाय बुद्धिं
धर्म्मं ससङ्गमपि ये शरणम्प्रपन्नाः ।
तेषां जगत्क्षयभयेष्वपि निर्भयाणां
नैवान्यतः शरणदैव्यपरिग्रहोऽस्ति ॥ ५९ ॥

दुर्वारे परलोकतीव्रतिमिरे धर्म्मः प्रवृद्धोऽंशुमान्
दानं दुःसहपापतापविपदामभ्युन्नमे वारिदः ।
प्रज्ञा मोहमहाप्रपातविषमश्वभ्रे करालम्बनं
दैव्याक्रान्तमहीनमेव शरणं सर्व्वच पुण्यं नृणाम् ॥ ६० ॥

इति तिमिरवृताक्ष्णां चक्षुरुन्मीलनाहं
दशनमणिमरीचिव्यज्यमानप्रकाशम् ।
सदसि सुगतचन्द्रः शुद्धधर्म्मोपदेशं
स्थिरपदमिव कृत्वा काननं स्वं जगाम ॥ ६१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रातिहार्यावदानं नाम चयोदशः पल्लवः ॥

CHAPTER XIV.

ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པ།

ལྷ་ལས་བབས་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

ཇིས་དང་མདུན་དང་མཛོན་དུ་གྱུར་པར་ཡང་།

སྒྲུ་བའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་དག་ནི།

གསལ་བར་བྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཐུ།

རིན་ཅེན་སྒྲོན་མ་ལྷ་བྱར་གྱུ་གྱུར་ཅིག།

1

སྒྲོན་ཆེ་ལྷ་ཡི་གོང་བྱེད་དུ། ཡོངས་འདུ་ཀོ་བོ་ད་རའི་བྱུང་།

ལ་བ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། འོད་བཟང་དོ་ལེབ་སྟེང་དུ་ནི།

2

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་པའི། ཆོགས་ལ་ཆོས་ནི་བཟུན་མཛན་ནས།

མི་ནི་མས་ཇིས་སྒྲུ་གཟུང་བའི་སྒྲོད། འཛིན་བྱའི་གླིང་དུ་བབས་པར་གྱུར།

3

ས་ལ་བབས་པར་གྱུར་པ་དེའི། ཇིས་སྒྲུ་འཆི་མེད་ནི་མས་འབྲངས་པས།

གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི། ས་གཞི་མཉམ་པ་ཁེངས་པར་གྱུར།

4

ཟླ་བའི་འོད་ལྷན་ངོ་ཡབ་ནི། དེ་ཡི་ཆོས་སྒྲུ་འོད་གྱུན་གྱིས།

གྱུས་པའི་ཉེ་བར་བཟུན་པ་བཞིན། གདོང་བཞི་པ་ཡིས་སྒྲངས་པར་གྱུར།

5

चतुर्दशः पल्लवः ।

देवावतारावदानम् ।

जयतु महतां प्रभावः

पश्चादग्रे च वर्त्तमानो यः ।

जनकुशलकर्मसरणिः

प्रकाशरत्नदीपो वः ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरे पाण्डुकम्बलाख्ये शिलातले ।

समीपे पारिजातस्य कोविदारस्य सुप्रभे ॥ २ ॥

कृत्वा चिदशसङ्खानां भगवान् धर्मदेशनाम् ।

अनुग्रहाय मर्त्यानां जम्बूद्वीपमवातरत् ॥ ३ ॥

अमरैरनुयातस्य तस्यावतरतो भुवम् ।

विमानकाननाकीर्णं बभूव भुवनाङ्गनम् ॥ ४ ॥

तस्य दन्तांशुसन्तानैरुपदेशमिवाचितम् ।

जग्राह चन्द्ररुचिरं चामरं चतुराननः ॥ ५ ॥

ཐུང་མ་བགྱེལ་མཚན་པའི་གདུགས། མཚན་མེད་རི་དགས་མཚན་ལྟར་དཀར།
 དེ་ཡི་བཀའ་རྒྱུ་མེད་བཅས་བཞིན། བགྱེལ་བྱིན་གྱིས་ནི་སྤངས་པར་གྱུར། 6

གྲོང་ཁྱིམ་ཤར་ཀླ་ཀླ་ཡི་འགམ། ལུ་དུམ་བ་པའི་གནས་དུང་དུ།
 འབབས་པ་དེ་ལ་ལེགས་བྱས་ལྷན། ཀླ་དགའ་བཅས་པས་ཕྱག་འཚལ་གྱུར། 7

སྒྲེ་བའི་ཚོགས་དེར་དགེ་སྦྱོང་མ། ལུ་དུམ་མདོག་མ་ཞེས་པ་ཡིས།
 བལྟ་བའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་ནས། མི་བདག་གཟུགས་ནི་ཉེ་བར་སྤངས། 8

རིན་ཅེན་ཅོད་པན་རབ་གསལ་ཞིང་། ཅི་གྱིན་འགམ་པར་རབ་མཛེས་པ།
 དེ་ཡི་གཟུགས་གསལ་མཐོང་གྱུར་ནས། གཙུག་ཏྲར་ཡལ་འདབ་དགོད་པ་བཞིན། 9

དེ་ཡིས་བསམ་པ་ཤིན་དུ་ཡང་། སྒྲེ་བའི་མདུན་འདི་བར་མཚམས་མེད།
 བདག་གི་གྱུ་ལ་བའི་གཟུགས་མཐོང་ནས། བྱས་བཅས་སྐབས་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར། 10

འདི་ལས་གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་ལ། ཕྱག་འཚལ་བདག་གིས་སྤྱིད་པར་དཀར།
 དབང་ཕྱག་ལ་དགའ་སྒྲེ་བེ་ཡིས། ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་མ་ཡིན། 11

ཀྱེ་མ་ཙྰ་མཚུངས་གཡོ་བའི་ནོར། རོ་བུལ་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་ཡིས།
 བག་ཆགས་གོམས་པར་གྱུར་པ་ལས། མ་དཔྱད་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་བོ་འཕྲོག། 12

འཕལ་ལ་སྒྲེ་བའི་མི་བདག་ལ། ཞེས་པ་བྱས་ནས་སྐབས་བྱིན་དེས།
 རོ་ཤལ་གཡོ་བས་བཅོམ་ལྷན་ལ། མདུན་དུ་ཕྱག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར། 13

छत्रं शतशलाकाङ्गमनङ्गं रङ्गपाण्डुरम् ।
प्रसादमिव साकारमाददेऽस्य पुरन्दरः ॥ ६ ॥

सङ्कास्यनगरोपान्ते काननोदुम्बरान्तिके ।
अवतौर्णं मुकुतिनः सानन्दास्तं ववन्दिरे ॥ ७ ॥

तस्मिन्नुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी जनसङ्गमे ।
अलम्भावसरा द्रष्टुं नृपरूपमुपाददे ॥ ८ ॥

प्रदीप्तरत्नमुकुटं गण्डताण्डविकुण्डलम् ।
दृष्ट्वैवास्य नवं रूपं जहासोष्णीषपल्लवः ॥ ९ ॥

सा चिन्तयन्ती को वायं जनैर्निर्व्विवरः पुरः ।
अन्तरं नृपरूपं मे दृष्ट्वा दास्यति सादरः ॥ १० ॥

अतोऽन्यथा तु भगवत्प्रणतिर्मम दुर्लभा ।
न गुणं गौरवस्थानमैश्वर्य्यप्रणयौ जनः ॥ ११ ॥

अहो तृणतुलालोलैर्निःसारविरसैर्धनैः ।
ह्रियते वासनाभ्यासात् निर्व्विचारतया जनः ॥ १२ ॥

दत्तान्तरा सा सहसा जनेन नृपगौरवात् ।
लोलहारं भगवतः प्रणाममकरोत् पुरः ॥ १३ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་མདུན་ས་རུ། འཆར་དཀའ་ཞེས་པའི་དགོ་སྒོང་གིས།
 དེ་ལྟའི་གཞུགས་དེ་མཐོང་གུར་ནས། བཞིན་ནི་འཇུག་པ་དང་བཅས་སྒྲིམ། 14

མི་བདག་གཞུགས་ཅན་དག་སྒོང་མ། ཡུའྲལ་མདོག་མ་སྒྲེ་བོ་ཡིས།
 སྤྱག་བྱས་མ་འདི་རྩོད་འཕྲུལ་གྱིས། བཅོམ་ལྷན་ཞབས་ལ་སྤྱག་འཚལ་བྱེད། 15

ཡུའྲལ་བྱི་དང་མདོག་དག་གིས། བདག་གིས་འདི་ནི་མདུན་དུ་ཤེས།
 དེ་སྐད་བཟོད་ནས་འདུག་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྦྱུལ་པ། 16

དྲིགས་ལས་རྩོད་འཕྲུལ་རབ་སྟོན་པ། དགོ་སྒོང་མ་ཡི་རིགས་མིན་ཉིད།
 མངོན་པའི་ང་གྱུལ་རིམས་གསར་གྱིས། རབ་དུ་ཞིབ་ནད་པར་བྱེད། 17

དེ་སྐད་བཟོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དགོ་བ་དེ་དེ་བསྟན་མཛད་ནས།
 ལྷ་ཞུམས་བཞོག་སྟེ་དགོ་སྒོང་དང་། ལྷན་ཅིག་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས། 18

དེ་ནི་ཉེར་བཞུགས་དེ་དག་གིས། རབ་དུ་དྲིས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས།
 ལྷར་སྒྲིམ་ལས་ཀྱི་ཡང་དག་བསྐྱམས། དགོ་སྒོང་མ་དེའི་གདམ་གསུངས་པ། 19

བྱ་རྒྱ་ཁ་མིར་སྟོན་བྱུང་བ། དེད་དཔོན་ཞོར་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།
 རྒྱུང་མ་ཞོར་ལྷན་མ་ཞེས་པ། དེ་ཡི་སྒྲོག་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 20

གཞུགས་བཟང་ལག་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷན། ལང་ཚོ་སྒྲིད་ཚལ་སྟེ་མ་དང་།
 འབྲས་བྱ་མེ་དོག་ལྷན་དུས་སུ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་མངལ་བཟུང་གུར། 21

अस्मिन्नवसरे भिक्षुरुदयी नाम संसदि ।
तां विलोक्य तथारूपामवदत् सस्मिताननः ॥ १४ ॥

इयमुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी नृपरूपिणी ।
ऋद्ध्या भगवतः पादौ वन्दते जनवन्दिता ॥ १५ ॥

उत्पलामोदवर्णाभ्यां विज्ञातेयं मया पुरा ।
इत्युक्त्वा विरते तस्मिन् भगवानप्यभाषत ॥ १६ ॥

अयुक्तमेव भिक्षुक्या दर्पाद्विप्रकाशनम् ।
करोति प्रशमग्लानिमभिमानेन च ज्वरः ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् कृत्वा तां तां शुभोपदेशनाम् ।
विसृज्य देवान् प्रययौ स्वपदं सह भिक्षुभिः ॥ १८ ॥

तत्रोपविष्टः पृष्टस्तैः प्रणतैर्भिक्षुकीकथाम् ।
प्राग्जन्मकर्मसम्बद्धां सर्व्वज्ञस्तानभाषत ॥ १९ ॥

वाराणस्यामभूत् पूर्वं सार्थवाहो महाधनः ।
पत्नी धनवती नाम तस्य प्राणसमाभवत् ॥ २० ॥

पाणिपल्लविनी तन्वी यौवनोद्यानमञ्जरी ।
फलपुष्पवती काले सा तस्मात् गर्भमादधे ॥ २१ ॥

སྐབས་དེར་ཅུ་གཏིང་གླིང་ལ་ནི། རིས་སྤྱ་འགྲོ་བར་བཅོན་པ་ཡི།
 ཁྲོལ་རབ་དུ་ཉི་བ་དག། འབྲལ་བས་གཟིང་བ་དེ་ཡིས་སྦྱས། 22

རི་སྒྲིབ་ལོར་ནི་སྤྲུག་ཚོགས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་ནི་འཕེལ་བ་ཐོབ།
 གང་གི་ཆེད་དུ་འཛིགས་ཅུང་བའི། ཅུ་སྤྲིན་འབྱུང་གནས་ཟབ་མོ་བགྱལ། 23

ཁོར་ནི་འཁོན་པ་གཞོད་པ་མང་། ཡོན་ཏན་སྦྱབ་པ་གཞོད་པ་མེད།
 ཁོར་ནི་དོན་གཉིས་རང་སྤུལ་ནས། འཛིག་དྲིན་པ་རོལ་དག་དུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་འབྲས་མེད་ཞིག།
 གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ཁོར་དང་ལྷན། འདི་ཡི་ངེས་པ་ལས་ནི་མས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་མའི་ཆོག་ཐོས་ནས། དོན་མཐུན་བདག་པོས་དེ་ལ་སྦྱས།
 མཛེས་མ་ཁོར་དག་བསྐྱབས་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་སྒོར་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེར་གནས་ཁོར་སྦྱབ་ཀྱིས་དམན་ནི་མས། ཅུ་བ་ཟེས་པའི་འབྲེ་བོ་བཞིན།
 དེ་རིང་སང་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་དང་། ལྷན་ཅིག་ཡོངས་སུ་ཟད་བར་གྱུར། 27

རང་བྱིས་དུ་ཡང་དབྱལ་ནི་མས་ལ། རྒྱུ་བོ་སོག་ལེ་བཞིན་དུ་ཅུབ།
 འཛིག་དྲིན་གཞན་དུ་འང་ཁོར་ལྷན་ནི། རྒྱུ་བོ་ནི་མས་ཀྱི་མཛེད་སྤྱག་ས། 28

འཕེལ་བར་ཅོམ་སྤྲད་ཆེས་ནི། སྤྲ་མོ་ལ་ཡང་རྒྱུ་བོ་འདུད།
 མཐར་ནི་ཡོངས་འཛེད་རབ་ཉི་བས། ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལ་ཡང་མིན། 29

अचान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम् ।

प्रत्यासन्नवियोगार्ता सा वल्लभमभाषत ॥ २२ ॥

कियती धनसम्पत्तिर्हृद्धिमद्यापि नीयते ।

यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्यते मकराकरः ॥ २३ ॥

वह्मपायं धनादानं निरपायं गुणार्जनम् ।

स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः ॥ २४ ॥

केचिद्दुःखान्निवर्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः ।

निश्चला धनिनश्चान्ये कर्मणामेष निश्चयः ॥ २५ ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात् ।

मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः ॥ २६ ॥

धनार्जनविहीनानां पङ्गवत् मूलभक्षणात् ।

अद्य श्रोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः ॥ २७ ॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः क्रकचनिष्ठुरः ।

धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनम्भुवः ॥ २८ ॥

क्षीणमप्युद्यतं वृद्धौ न वेणुं बन्धते जनः ।

न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः ॥ २९ ॥

སྒྲུབ་མཛེན་པར་དར་ལ་ཉི། མོངས་པའང་མཁས་པས་ཕྱག་ཁྱར་ཡོད།

གོན་ཡང་མོ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང། མ་ནིང་ཡིན་ཡང་དཔའ་བཞུན་འོས།

30

མཁས་ཀྱང་བཀྲེས་དང་སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲུབ་པ་བཞུན་བཅོས་ཆོས་པ་འམ།

སྒྲུབ་པ་བདད་ཅི་འབྲུངས་པས་ནི། སྒྲུབ་ཅིག་སྒྲུབ་པས་ནི་མ་པར་གྱུ་ལ།

31

གང་ལ་ནོར་ཡོད་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཐོ་བཞུད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དག་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན།

དབུལ་ལས་ཉམས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་གཟི་བྱན་སྒྲུབ་ཡོན་ཏན་མེ་དྲོག་སྒྲིང་མཚུངས་ནོར་གྱིས་ནི།

ཡོན་ཏན་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་ལ་ནི་ནོར་མིན་ནོར་ལྷན་བཟུགས་འོས་ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་མིན།

སྒྲོང་བའི་ངན་བྱས་ཚོགས་ནི་མས་ཞི་བ་དག་ལས་ནོར་ནི་ཡོན་ཏན་ནི་མས་ཀྱི་ཚེ་སྒྲོག་ཡིན། 32

དེ་སྒྲུབ་སྒྲོག་ལས་ནོར་ལྷག་པ། དེ་ཡིས་བདག་པོའི་ཚོག་ཐོས་ནས།

འཁྲི་ཤིང་ཀྱང་དྲུག་པས་བཞུན་བཞིན། མིག་དཔལ་དང་བཅས་མཆི་ཐོགས་གྱིས། 33

དེ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། དོན་མཐུན་མགོན་གྱི་བྱ་གཟིངས་བཞུན།

སྒྲོང་པ་དྲུག་པོ་འཛིན་ནི་མས་ཀྱིས། ལྷ་གཏོར་ཆེན་པོ་ལག་པའི་སྒྲོན།

34

ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུ་ཞུགས་པ། རྒྱུད་མའི་གྲགས་ལྷན་དེ་ཡི་གཟིངས།

ཡིད་ལ་རེ་བ་སྒྲོག་དང་བཅས། ལྷ་གཏོར་དུ་ནི་ཞིག་པར་གྱུར།

35

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་འོངས་སྒྲོད་ཀྱི། ལྷག་མས་ཤིང་དུ་མ་བཟང་གྱུར་པས།

ཀ་སེ་རུ་ཡི་སྒྲིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ཡི་རྒྱུད་མ་ཤི་མ་གྱུར།

36

मूर्खोऽपि विदुषां वन्द्यः स्त्रीणां वृद्धोऽपि वल्लभः ।
क्लीबोऽपि सेव्यः श्वराणामासन्नाभ्युदयो जनः ॥ ३० ॥

केनान्यकरणं भुक्त्वा पीत्वा काव्यामृतानि वा ।
क्षणं विचक्षणेनापि क्षुत्पिपासे विवर्जिते ॥ ३१ ॥

यस्यार्थः स गुणोन्नतैः कृतनुतिः कम्वा न धत्ते गुणं
दारिद्र्योदयदोषदूषितरुचां निर्माल्यतुल्या गुणाः ।
वित्तेनैव गुणा गुणी न तु धनी धन्यो धनी नो गुणी
कायादुष्कृतसन्निपातशमनादायुर्गुणानां धनम् ॥ ३२ ॥

इति प्राणाधिकार्थस्य पत्युराकर्ण्य सा वचः ।
साञ्जनाश्रुकणोत्कीर्णा लतेवाभृतघटपदा ॥ ३३ ॥

अथ प्रवहणं भेजे सार्थनाथस्तथा सह ।
तीव्रतृष्णागृहीतानां हस्तपाचं महोदधिः ॥ ३४ ॥

तस्य जायासखस्यासौ कर्मवातानुवर्तिनः ।
अभज्यत प्रवहणं समनोरथजीवितम् ॥ ३५ ॥

ततः फलकमासाद्य भागशेषाच्च कर्मणः ।
कशेरुद्वीपमासाद्य तत्पतिर्विपदं गतः ॥ ३६ ॥

དེར་ནི་བསམ་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་། མགོན་མེད་བྱ་ངན་བྱེད་དེ་དང་།
འདབ་བཟང་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ། སྐྱེས་བུའི་དབྱིབས་ཅན་སྤང་པར་གྱུར། 37

མཛེས་པས་སྒོགས་པ་བཞིན་བཟང་མིང་། དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྦྱས།
མིག་ནི་གཡོ་མ་ཡིད་བཏན་མཛོད། གནས་འདིར་ཁྱོད་ལ་འཛིགས་པ་མེད། 38

འདི་ནི་སྐལ་བཟང་མཚོག་གིས། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་འཚོལ།
ཅུ་སྤོང་འབྱུང་གནས་འདི་འཛིགས་རུངས། དགོ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡང་སྐྱེས་སོ། 39

དེ་ཡིས་འདི་བཛོད་དལ་བྱ་ཡིས། རིན་ཅན་རང་བཞིན་ཁང་པར་བྱིན།
མངལ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་མཛོགས་དེ་ལ། གཟུགས་མཛེས་བྱ་དག་བཅས་པར་གྱུར། 40

བྱིས་པ་དེ་ནི་ཆེར་སྐྱེས་ཆོ། རིམ་གྱིས་སྒྲན་པར་སྦྱ་བྱེད་པ།
མཁས་པ་དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ། འོངས་སྤྱོད་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱས། 41

དང་ཉིད་བྱིར་དང་འཇམ་ཉིད་བྱིར། མཛེལ་གཟུགས་ཉི་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ།
བྱད་མེད་རང་ཉིད་འབྱུང་གྱུར་དེ། ཀྱང་འབྱུང་དག་ལ་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། 42

དེ་ཡིས་མཚོག་གི་སྐྱེད་ཆལ་དུ། ཉུ་གྱིས་དེ་ལ་རོལ་པ་ལས།
གཞོན་ཉུ་མཛེས་པའི་ནོམ་པ་ཅན། ས་དང་མཚུངས་པ་བཅས་པར་གྱུར། 43

པདྨའི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ལང་ཚོའི་གྲན་གྱིས་བགྱན་པ་ཡིས།
དུས་སྤུ་འདབ་ཆགས་བྱུལ་པོ་ནི། བཞིན་བཟང་འཛིག་རྟོན་གཞན་དུ་སོང་། 44

अनाथां तत्र शोचन्तीं विहङ्गः पुरुषाकृतिः ।

तामाप पाददीर्घां सुवर्णकुलसम्भवः ॥ ३७ ॥

स कान्तां सुमुखो नाम तामुवाच रुचाकृतः ।

समाश्वसिहि लोलाक्षि निर्भयोऽयं तवाश्रयः ॥ ३८ ॥

दिव्येयं सुभगा भूमिः वयन्वत्प्रणयैषिणः ।

पुण्यायातासि कल्याणि घोरोऽयं मकराकरः ॥ ३९ ॥

इत्युक्त्वा तेन शनकैर्नीता रत्नालयं गृहम् ।

सम्पूर्णगर्भा तनयं चारुरूपमसूत सा ॥ ४० ॥

वर्द्धमाने शिशौ तस्मिन् सा शनैः प्रियवादिना ।

मुग्धा तेन विदग्धेन सम्भोगाभिमुखीकृता ॥ ४१ ॥

सरलत्वान्मृदुत्वाच्च समीपप्रणयी जनः ।

स्वयमालिङ्गते स्त्रीभिर्लताभिरिव पादपाः ॥ ४२ ॥

दिव्योद्यानेषु सा तेन रममाणा घनस्तनी ।

कुमारं रुचिराकारं सुषुवे सदृशं पितुः ॥ ४३ ॥

तस्मिन् पद्ममुखाभिख्ये यौवनालङ्कृताकृतौ ।

सुमुखः पक्षिणां राजा काले लोकान्तरं ययौ ॥ ४४ ॥

དེ་ཆེས་དཔལ་ལྷན་པ་རྒྱའི་བཞིན། ས་ཡི་གནས་ནི་ཐོབ་གྱུར་དེ།
ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཅོད་མེད་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤྱན་ཚོགས་རང་དབང་འགྱུར། 45

ཀྱུན་དུ་དེ་ཡི་མཐུ་དག་ནི། གཙོ་བོའི་ནུས་ལྷན་ཉིད་ཤེས་ནས།
དབང་སྤྱུག་ཐོབ་པའི་བྱ་དེ་ལ། སྤྱོད་པོ་མེད་པར་ས་ཡིས་སྦྱས། 46

སྤྱུག་ཅིག་རང་རིགས་ལ་འོས་པའི། དཔལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཁྱིད་ཀྱིས་ཐོབ།
དེད་དཔོན་ལས་སྦྱས་བདག་གི་བྱ། འདི་ལ་སྐལ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། 47

བ་ར་རྒྱ་སིར་རང་སྤྱོད་སྤྱུག་གིས། ཁྱིད་ཀྱི་འདི་ནི་གྱུལ་པོར་གྱིས།
རང་ཡུལ་ཉིད་སྤྱན་ཚོགས་པ། དགའ་བ་ཉམས་སྤོང་ལོ་དང་བཅས། 48

དེ་སྐད་ས་ཡི་ཚོག་གིས་བྱས། གཤོག་རྒྱུ་ལྷན་ལོན་དུ་ཆེ་བ་ཡིས།
སྤྱན་རྒྱས་པ་ལ་བྱིར་ནས། མཁའ་ལས་བ་ར་རྒྱ་སིར་སོང་། 49

དེ་ནས་ས་བདག་ཚངས་པས་བྱིན། མེད་གཤེད་ཁྱིལ་བཞུགས་པ་དག།
དག་ནི་དེ་ཆེད་སྤེར་མོ་ནོམས། དེ་ཡིས་ལན་གཅིག་བསྐྱུན་ནས་བསད། 50

གྱུལ་པོའི་སྤྱན་ནི་དེ་ཉིད་ལ། སྤྱོད་པོ་རྫོགས་པར་དབང་བསྐྱུར་ནས།
སྤྱོད་པོ་འཇིགས་པའི་ཚོགས་ནོམས་ལ། ཅེལ་མཚོག་ལྷན་བ་དེས་སྦྱས་པ། 51

བདག་གིས་གྱུལ་པོར་དབང་བསྐྱུར་འདི། གང་གིས་རབ་དུ་སྦྱོད་བྱེད་ན།
དེ་ཡང་ཆེལ་གྱས་པ་ཡིས། འདས་པ་དེ་ཆེས་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

ततः पद्ममुखः श्रीमानाससाद पदं पितुः ।
गुणिनामविवादेन स्वाधीनाः कुलसम्पदः ॥ ४५ ॥

प्राप्तैश्वर्यं तमवदत् विजने जननी सुतम् ।
तत्प्रभावस्य सम्भाव्य सर्व्वं च प्रभविष्णुताम् ॥ ४६ ॥

पुत्रं प्राप्ता त्वया लक्ष्मीरियं निजकुलोचिता ।
अयं तु सार्थवाहान्मे जातः पुत्रो निरंशकः ॥ ४७ ॥

वाराणस्यामयं राजा स्वशक्त्या क्रियतां त्वया ।
प्रीतिसंवादसास्वादः स्वदेशे सेव सम्पदः ॥ ४८ ॥

इति मातुर्गिरा पक्षी पक्षपातेन भूयसा ।
स्कन्धे आतरमारोप्य व्योम्ना वाराणसीं ययौ ॥ ४९ ॥

तत्र सिंहासनासीनं ब्रह्मदत्तं महीपतिम् ।
संजघानैकदैर्न स वज्राग्रनखरैः खरैः ॥ ५० ॥

अभिषिच्याग्रजं पूर्णं तस्मिन्नेव नृपासने ।
अमात्यान् सोऽवदत् भीतान् समग्रानग्रविक्रमः ॥ ५१ ॥

यस्य राज्ञोऽभिषिक्तस्य मया यः प्रचलीकरः [?] ।
सोऽप्यतीतः प्रभो भक्त्या तमेवानुगमिष्यति ॥ ५२ ॥

རབ་སཚོག་སྒོན་ལ་དལ་བྱ་ཡིས། འདི་སྒྲུལ་བྱ་ཡི་གང་རྒྱལ་ནི།
སྒྲུན་ལ་བྱིས་ཀྱང་ཐུང་བ་ཡི། འགྲོ་བ་ཞུས་ནས་སོང་བར་གྱུར།།

53

ཚངས་བྱིན་དེ་ཉིད་འདི་ལོ་ཞེས། སྒོན་པོ་ནམས་ཀྱི་བགྲོས་པ་ལས།
རང་གི་སྒྲི་བོ་གཞན་ལ་ཡང་། མི་བདག་དེ་ནི་གཤམས་པ་ཐོབ།།

54

སྒྲ་བས་དེར་ནགས་ནས་སྒྲུངས་པ་ཡི། མངལ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུང་མོ་ཞིག།
མངལ་ནི་ནང་ནས་བཀག་པ་བཞིན། བྱེད་ནི་བྱིར་བྱུང་གྲོལ་མ་གྱུར།།

55

བྱེད་མེད་དག་པའི་ལག་ཅེ་ཡིས། དེག་བས་མངལ་ནི་གྲོལ་བར་གྱུར།
ཅེས་པ་ཅིས་པས་བཅུན་པ་ནི། སྒོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་བྱུལ་ལ་སྒྲུས།།

56

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོའི་བཀམས། ཡོ་བྲང་འཁོར་གྱི་བྱེད་མེད་ཀྱིས།
ལག་བས་སྒྲུང་མོ་ལ་དེག་ནས། དེར་ནི་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་བྱས།།

57

གང་ཚེ་དེ་དག་བདེན་ཚོག་གིས། སྒྲུང་མོའི་མངལ་ནི་མ་གྲོལ་བ།
དེ་ཚེ་གྲུལ་པོའི་ཡོ་བྲང་གི། སྒྲི་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིངས་པར་གྱུར།།

58

དེ་ནས་བ་སྒྲུང་མོ་ཞིག། མངོན་ཕྱོགས་ངང་ཚུལ་བདེན་པའི་ཚོག།
སྒྲུས་ནས་སྒྲུང་མོ་ལ་དེག་པ། གང་གིས་མངལ་འདི་གྲོལ་བར་གྱུར།།

59

ཡོ་བྲང་རང་གི་བཅུན་མོ་ནམས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབུལ་ཉིད་ཤེས་ནས།
དེ་ཡི་མི་ཚེ་དེ་ཉིད་ནི། འགྲོ་བ་གསུམ་ནདག་པར་སེམས།།

60

इत्युक्त्वा प्रवरामात्यान् स्वैरं विहङ्गपुङ्गवः ।
ययौ आतरमामन्थ पुनर्देशनसंविदा ॥ ५३ ॥

स एव ब्रह्मदत्तोऽयमिति मन्त्रित मन्त्रिणाम् [?] ।
स नृपः स्थातिमायातः स्वजनेषु परेषु च ॥ ५४ ॥

अचान्तरे समानीता सगर्भा हस्तिनी वनात् ।
न मुमोचार्धनिर्यातगर्भं रुद्धमिवान्तरे ॥ ५५ ॥

साध्वीकराग्रसंस्पर्शादियं गर्भं विमुञ्चति ।
इति मौहूर्तिकादिष्टं राज्ञे मन्त्री न्यवेदयत् ॥ ५६ ॥

शासनादथ भूभर्तुः सृष्ट्वा हस्तेन हस्तिनीम् ।
अन्तःपुराङ्गनाश्चक्रुस्तत्र सत्योपयाचनम् ॥ ५७ ॥

तासां सत्यगिरा गर्भं नात्यजत् करिणी यदा ॥
तदा विलक्ष्यः सर्वोऽभूत् भूपस्यान्तःपुरे जनः ॥ ५८ ॥

अथ गोपाङ्गनाभ्येत्य शीलसत्योपयाचनम् ।
कृत्वा पस्पर्श करिणीं येनासौ गर्भमत्यजत् ॥ ५९ ॥

राजापि निजजायानां ज्ञात्वा शीलदरिद्रताम् ।
मेने गोपां मनःस्वेव तां जर्गन्वितये सतीम् ॥ ६० ॥

དག་པའི་རིགས་ལ་ཆགས་པ་དེས། དེ་ཡི་བྱ་མོ་སོ་ཤུས་བ།
 ཞེས་པ་མདུན་དུ་ཡོངས་སྒྲངས་པ། ལྷ་མོའི་སྒྲ་ཡི་སྒོ་དེ་ཉིད་གྱུར།།

བྱད་མེད་གཡོ་བ་ཉིད་དག་དང། དེ་ཡི་མཛེས་པ་བསམས་པ་ལས།
 དེགས་པའི་ཀུན་དུ་བགོ་བ་ཡིས། གཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཏང་བར་གྱུར།། 61

བར་སྐབས་དེར་ནི་སྒྲ་ལ། མཛེའ་ལས་ཤིན་དུ་གཙགས་པ་ཡི།
 བྱ་ཡི་བདག་པོ་བོའི་བཞིན། དེ་ལ་བལྟ་བུ་འོངས་པར་གྱུར།། 62

ས་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་འབྱུང། དགའ་བ་ཡིས་ནི་བཀུར་སྟེ་བསྐྱབས།
 རྒྱུ་བོ་མེད་སར་དེ་ལ་ནི། རང་གཏམ་བཤད་ནས་ཡང་སྒྲས་པ།། 63

ངང་ཚུལ་བདེན་བའི་སྤང་གཞལ་བས། བྱད་མེད་ནམས་ཀྱི་སྒྲོམ་མཐོང་ནས།
 བདག་ནི་བཅུན་མོའི་ཚོགས་ལས་ཕྱིར། རྒྱུགས་དེ་བག་མ་གཞན་གསར་སྒྲང།། 64

གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་འགྲོ་ལྡན་མ། དེ་ལ་འང་བདག་ནི་མི་སྟོན་དེ།
 གཞིག་ལ་སྒྲོན་ནི་མཐོང་བ་ནམས། ཀུན་ལ་ཡིད་ནི་དོགས་པ་སྒྲེ།། 65

དེ་སྤྲད་སྒྲ་ལྟོད་ཀྱིས་ནི། བྱོང་ཁྱིར་མི་མེད་དག་དུ་བརྒྱང།
 ངང་ཚུལ་ལ་ནི་དོགས་བཏང་ནས། བདག་ནི་རིམས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར།། 66

དེ་ལས་དེ་ནི་མཚན་དེ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདབ་ཆགས་ཀྱིས།
 དལ་བྱས་ཁྱིར་ནས་བདག་ཁྱིས་དུ། འོངས་པར་འགྱུར་བ་འདི་བདག་འདོད།། 67

स सती जातिलोभेन सोशुम्बां नाम तत्सुताम् ।
परिणीयानिनायाग्रे देवीशब्दस्य पाचताम् ।

तस्याः सञ्चित्य लावण्यं चपलत्वं च योषिताम् ।
स सर्व्वगामिनीं निद्रामपि तत्याज शङ्किताम् ॥ ६१ ॥

अस्मिन्नवसरे द्रष्टुं आतरं विहगाधिपः ।
ययौ पद्ममुख स्तत्र स्नेहादतिशयोत्सुकः ॥ ६२ ॥

भूपालोऽपि तमालिङ्ग्य प्रीत्या विहितसत्कृतिः ।
विजने स्वकथामस्मै निवेद्य पुनरब्रवीत् ॥ ६३ ॥

शीलसत्यतुलारोहात् दृष्टदोषेण योषिताम् ।
ममान्तःपुरवैमुखात् विवाहोऽभिनवः कृतः ॥ ६४ ॥

रूपयौवनगामिन्यां तस्यामपि न मे धृतिः ।
एकत्र दृष्टदोषाणां सर्व्वत्राशङ्कते मनः ॥ ६५ ॥

तस्मात्तव पुरे आतर्निमानुष्ये निधीयताम् ।
शीलशङ्कां परित्यज्य भवामि विगतज्वरः ॥ ६६ ॥

तस्मात् प्रतिनिशं पक्षी शासनात् तव मङ्गहम् ।
प्रापयिष्यति तां स्वैरमित्ययं मे मनोरथः ॥ ६७ ॥

དེ་སྤྲད་ཕྱ་པོ་འི་ཚོག་ཐོས་ནས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བས་དེ་ལ་སྦྱས།

དོགས་པའི་འི་མས་སྤྲག་དོག་ནི། བྱལ་པོ་རྒྱན་པ་ཉིད་མ་བྱེད།

68

སྤྲག་དོག་དུག་གིས་དྲག་གཟིར་བ། དགའ་བར་བྱ་བ་དེས་མི་དགའ།

བཟའ་བ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མི་རིག། བལྟ་བ་མ་ཡིན་གཉིད་མ་ཡིན།

69

མ་ཉིང་འདོད་ལྡན་བདེ་ལྡན་མཁའ་ས། ཉོར་ལྡན་དུད་པ་ཇི་བཟོད་ལྡན།

སྤོང་བ་ཁིངས་པ་མི་བསྐྱན་དེས། བྱད་མེད་དག་ཅེས་གཏམ་ཉིད་ཅི།

70

བྱང་པོ་ལ་ཡང་བྱ་བྱ་ཅན། གནས་པ་ན་ཡང་ཤིན་དུ་གཡོ།

རིགས་ལྡན་ཡིན་ཡང་ལོགས་གནས་པའི། བྱད་མེད་འཁྲི་ཤིང་འབྱུང་བར་བྱེད།

71

མིག་གཡོ་མཚུ་ནི་ཆགས་དང་བཅས། སྤོན་མ་འབྲོག་ཅིང་རྒྱ་མ་སྤ།

བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཤས་ལ་འང། སྤོན་མེད་མཐོང་བ་ཉིད་ཡོད་མིན།

72

མཁའ་པས་གཡོ་ལྡན་བྱང་བ་ཡི། རྣམ་པར་རོལ་བས་བྱད་མེད་སྤྲད།

མཚོ་སྤྲིས་ཅ་བ་བཅའ་བན། འདས་གྲིས་ཉེ་བར་གོས་པ་ཉིད།

73

འཇུ་མ་བཅས་ལ་མཚན་དག་གི་ས། གཅད་སྤྲ་ངང་རྩྭ་དག་དང་བྲལ།

བྱད་མེད་རྣམས་ནི་ངེས་བཟུམས་པའི། དགའ་བ་གཅིག་ལ་སྤོན་མ་ཡིན།

74

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གལ་དེ་འབད། གང་ཞིག་མངོན་པར་བཞེད་པར་མཛོད།

ཉིན་རེ་བདག་གོང་སྤྲད་མོས་ཚལ། སྤྲོ་པོ་མེད་ས་དེ་གཞག་བྱ།

75

इति भ्रातुर्वचः श्रुत्वा तमुवाच विहङ्गमः ।
ईर्ष्याशङ्काकलङ्केन राजन्मिथ्यैव मा कथाः ॥ ६८ ॥

न नाम रमते रम्ये नास्वादं वेत्ति भोजने ।
न पश्यति न निद्राति नित्यमीर्ष्यावशातुरः ॥ ६९ ॥

क्रीवः कामी सुखी विद्वान् धनी नम्रः प्रभुः क्षमी ।
अर्थी मान्यः खलः स्निग्धः स्त्री सतीति कथैव का ॥ ७० ॥

सरलत्वेऽपि कुटिलाः स्थायिन्योप्यतिचञ्चलाः ।
कुलीना अपि पार्श्वस्थमालिङ्गन्त्यवलालताः ॥ ७१ ॥

दृष्टिर्लोलाधरोरागी भूर्वक्रा कठिनौ स्तनौ ।
दृश्यते नैव निर्दोषः स्त्रीणामवयवेष्वपि ॥ ७२ ॥

भुज्यन्ते कुशलैः श्यामा भ्रमद्भ्रमरविध्रुमैः ।
मूलान्वेषी सरोजिन्याः पङ्केनैवावल्लिष्यते ॥ ७३ ॥

नैकस्मिन् विस्मयभुवां सस्मितानां नियन्त्रिते ।
शुचिशीलविरामाणां रामाणां रमणे मतिः ॥ ७४ ॥

तथापि यदि निर्वन्धः क्रियतां यदभीप्सितम् ।
प्रत्यहं मत्पुरोद्याने निर्जने सा निधीयताम् ॥ ७५ ॥

སྤྱན་རྒྱ་འདབ་ཆགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུམ། ཀ་སེ་ཅ་ཀ་དེ་སྤྱིང་དུ་ན།
 དེ་དང་མཛེས་མ་མི་བདག་གིས། བྱས་བཅས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་དེ་བཟང་། 76

དེ་ཡང་སྤྱིང་དུ་སྤྲུམ་པ་ཡི། སྤྱི་མཚོག་རང་བཞིན་འཕྲིང་བ་སྤྲངས།
 བྱ་ལ་ཞེན་ནས་མཚན་རེ་ཞིང། ཉམ་མཁའ་ལས་ནི་འོངས་པར་བྱུར། 77

ཡོངས་འདུའི་རྗེས་འགྲོ་ལྟོན་པ་ཡི། མེ་དོག་དེ་དག་དེ་ཡིས་སྟོབ།
 བྱང་བ་གཡོ་བའི་སྤྱན་གཏོབས་པས། བྲགས་པ་ཡི་ནི་རབ་རིབ་བཞིན། 78

དེ་ནས་ནས་ཞིག་སྒྲ་ན་བ། ཞེས་པ་གཉིས་སྤྲུམ་གཞོན་བྱ་ནི།
 བྲ་རྒྱ་སྤྱི་ར་གནས་པ་གཅིག། ཉམས་ནས་ཡས་ཤིང་ལེན་དུ་སོང། 79

དེར་ནི་མིའམ་ཅི་མོ་ཡིས། ཡིད་བསྐྱབས་གསལ་བ་དེ་མཐོང་བྱུར།
 ཀང་ཞིག་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། དྲན་པ་ནས་པར་བཟླེད་པར་བྱུར། 80

གསར་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཕས་བཞིན་དེ་ལ་དེ་གཏོད་ནས།
 མཛེས་ལྡན་ཞེས་པའི་མཛེས་མ་དང། སྤྱག་གི་ཁང་པར་ནས་པར་རོལ། 81

རིན་ཅན་གྲུན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས། རབ་རིབ་ཚོགས་ནི་དེས་བསལ་ཏེ།
 དེ་དང་ཡུན་རིང་ཅེས་པ་ལས། དུས་སྤྱ་བྱ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོབ། 82

བྱ་དེ་བྱིས་པ་ཉིད་ལ་ཡང། ཀང་ཚོ་སྤྱོདས་ལྡན་རྒྱུང་རྒྱུར་མགྲོགས།
 དེ་ཚོ་མ་ཡིས་དེ་ཡི་མིང། ལྱུང་འགྲོ་ཞེས་པར་བསྐྱབས་པར་བྱུར། 83

इत्युक्तः पक्षिणा भ्राता नृपतिर्विससर्ज ताम् ।
कान्तां कशेरुकद्वीपे तच्च सत्कृत्य सादरः ॥ ७६ ॥

सापि प्रतिनिशं व्योम्नः खगारूढा समाययौ ।
दिव्यगन्धमयीं मालामादाय द्वीपसम्भवाम् ॥ ७७ ॥

पारिजातान्वयतरोस्तानि पुष्पाण्यवाप सा ।
ख्यातानि तिमिराणीव भ्रमद्भृङ्गान्धकारतः ॥ ७८ ॥

अथ वाराणसीवासी कदाचिन्मानवाभिधः ।
प्रययौ समिधाहारी द्विजन्मा काननं युवा ॥ ७९ ॥

तत्र किन्नरकामिन्या स दृष्टः स्पष्टमन्मथः ।
यस्य सन्दर्शनेनैव साभवत् विस्मृतस्मृतिः ॥ ८० ॥

असौ नवाभिलाषिणा जनकेनेव सार्पिता ।
कान्ता कान्तिमयी नाम विजहार गुहागृहे ॥ ८१ ॥

तत्राभरणरत्नांशुः प्रतीततिमिरोत्करे ।
रममाणा चिरन्तेन काले पुत्रमवाप सा ॥ ८२ ॥

बलवान् मरुदुद्भवः स बाल्येऽपि यदा शिशुः ।
तदा माता तस्य संज्ञा शीघ्रग इत्यसाधयत् ॥ ८३ ॥

བགཞགས་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་བདེ་བ་ཡིས། རོམས་མེད་དེ་ཡང་སྤྱག་གཞན་དུ།
མཛེལ་བོ་བཞག་ནས་རྩོད་བ་ཡིས། སྤྱག་ནི་བསྐྱིབས་ཤིང་དག་དུ་འགྲོ།།

84

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་པ་ཡིས་ནི། རང་གི་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ནམས་བཤད།
སྤྱར་འགྲོ་ཡིས་ཐོས་བསམ་པ་ནི། ཡ་མཚན་དག་གི་རྒྱས་པས་སྦྱས།།

85

བྱིས་གཞན་སྒོ་ནི་རྩོད་བ་ཡིས། ཡོང་བ་བཞིན་དུ་བལྟམས་པ་འདྲིར།
ཀྱུ་མ་ཡབ་བྱིད་མཛེས་པས་ཀྱང། བཅིངས་པ་འདི་ཉིད་དག་དུ་གྱུར།།

86

ཚུར་ཤོག་བྱིད་ཀྱི་རང་གི་གནས། བརྒྱ་ཤ་སྤྱོད་དུ་འདོད།
ཆེ་ཡང་འབད་བ་མེད་པར་ནི། རྩོད་བ་དག་གིས་བསམ་པར་བྱས།།

87

རང་ཡུལ་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་ནི། བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ལྟར་བཟོད།
རང་གི་ལུས་བཞིན་ཡུལ་དག་ནི། སྤྱས་ཀྱང་གཏང་བར་མི་ནུས་སོ།།

88

རང་ཡུལ་བྲལ་བའི་སྤྱེ་བོ་ནམས། ཞོར་གྱི་ཚོགས་ནི་ཁར་པོ་དང།
ཡོངས་སྤྱོད་ཉེ་བར་ཡོངས་སྤྱོད་མིན། ཡོན་ཏན་ཐག་པའི་མདུད་པར་རིག།

89

ཅེས་སྦྱས་སྤྱག་གི་ཁང་པ་ནས། རྩོད་ཆེན་པོ་དེས་བསམ་པ་ནས།
ཁ་སྐྱངས་པ་ཡི་པ་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་མགྲོགས་པར་སོང་བར་གྱུར།།

90

དེ་དག་སྤྱར་དུ་སོང་དེ་ནས། མཉམ་ཅི་མོ་མཛོད་པར་འོངས།
སྤྱག་བྱིས་སྤོང་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྤྱིང་མི་དགའ་སྤྱེ་འདི་ལྟར་བསམས།།

91

सापि निर्विघ्नसम्भोगा सुखावृत्ता गुहान्तरे ।
प्रियं धृत्वा सदा याति विधाय शिलया गृहम् ॥ ८४ ॥

कदाचिदथ वृत्तान्तं निजपिचा निवेदितम् ।
आकर्ण्य शीघ्रगञ्चिन्ताविस्मयाकुलितोऽवदत् ॥ ८५ ॥

शिलानिवद्धद्वारेऽस्मिन्नन्धस्यैव गृहान्तरे ।
अहो स्नेहोऽप्ययं तात तव बन्धनतां गतः ॥ ८६ ॥

एहि वाराणसीमेव गच्छावस्ते निजास्पदम् ।
विपुलामप्ययत्नेन शिलामुत्सारयाम्यहम् ॥ ८७ ॥

स्वदेशविरहक्लेशं दुःसहं सहसे कथम् ।
त्यक्तं न शक्यते कैश्चिद्देशो देह इव स्वकः ॥ ८८ ॥

भारं द्रविणसम्भारं वेत्ति ग्रन्थिगुणगुणः ।
भोगं निरुपभोगञ्च स्वदेशविरही जनः ॥ ८९ ॥

इत्युक्त्वा स गुहागेहादुत्पाद्य विपुलां शिलाम् ।
कृताभ्युपगमेनाशु जनकेन ययौ सह ॥ ९० ॥

प्रयातयोस्ततस्तूर्णं समभ्येत्याथ किन्नरी ।
शून्यं दृष्ट्वा गुहागेहं निर्वेदादित्यचिन्तयत् ॥ ९१ ॥

ཀྱེ་མ་བདག་ལ་གཟུགས་པ་བཞེད། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དེ་གར་སོང་།
 རྩེ་གཉིས་པ་དང་ལག་འགྲོ་ཡིས། བྱ་བྱ་ཉིད་ལའང་མད་བྱང་ཅི།། 92

བདེ་ལ་ཆགས་ལྷན་མཆུག་དུ་ནི། དགའ་བར་མི་བྱེད་འགྲོས་པར་བྱེད།
 རིང་དུ་གནས་ཀྱང་མཛའ་གཟུགས་མེད། སྐྱེ་གཉིས་ལྷན་པ་ནི་ཙྰ་བཞིན།། 93

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། གཞོད་ལས་ཁྱོ་ལ་དགའ་བ་བདད།
 མེད་ལྟ་བུ་བྱ་མཛའ་བ་ཡིས། གཞོད་པ་བཟེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། 94

བདག་གི་བྱ་ནི་རིག་བྱེད་དང་། ཡོན་ཏན་གང་གི་ས་ལ་འཛོ།
 ཞེས་བསམས་གྲོགས་མེད་ལག་དུ་ནི། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྒྱད་མང་སྤྱིངས།། 95

ཡོངས་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཟོང་དག་གིས། བྱད་མེད་ནས་མི་ཁྱོ་ལ་དགའ།
 མཉེས་གཤིན་ཡོངས་སྤྱ་མ་ཉམས་པ། བྱ་ལ་དགའ་བ་གཡོ་བ་མིན།། 96

དེ་དག་ཚུལ་ངན་ངོ་ཚ་ནས། མགྲོགས་པས་སྤྱར་དུ་འགྲོ་བ་ལ།
 དེ་ཡི་གྲོགས་མོ་མགྲོགས་འགྲོ་མས། སྤྱར་འགྲོ་ལ་ནི་རྒྱད་མང་བྱིན།། 97

འདི་ཡི་རྒྱད་ནི་དང་པོ་འདིར། རིག་པར་མི་བྱ་གཉིས་བྱེད་ཡིན།
 དེ་སྐད་སྤྲུམ་ནས་དེ་བྱིན་པས། རྒྱད་མང་སྤྱིངས་ནས་དེ་སོང་བྱུར།། 98

དེ་ནས་རང་ཡུལ་རང་ཁྱིམ་དུ། དེ་ཡི་པ་ནི་བཞག་བྱས་ནས།
 རྒྱད་མང་བསྤྱིངས་པ་མཁས་པ་ཡིས། ཀྱུན་དུ་ཉིད་དང་མཚོད་པ་ཐོབ།། 99

अहो मे विस्मृतस्नेहः स गतः कापि दुर्जनः ।
द्विजिह्वानां भुजङ्गानां कौटिल्यं वा किमद्भुतम् ॥ ६२ ॥

न रमन्ते पलायन्ते पर्यन्ते सुखरागिणः ।
चिरस्था अपि निःस्नेहाः शुक इव द्विजातयः ॥ ६३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा पत्युर्निकारात्प्रीतिमत्यजत् ।
पुष्पोपमानि प्रेमाणि न सहन्ते कदर्थनाम् ॥ ६४ ॥

विद्यागुणेन केनासौ पुत्रो मे भुवि जीवति ।
इति ध्यात्वा सखी-हस्ते तस्मै वीणां दिदेश सा ॥ ६५ ॥

सम्भोगसुखपण्यैव प्रीतिः पतिषु योषिताम् ।
अपर्युषितवात्सल्या पुत्रप्रीतिस्तु निश्चला ॥ ६६ ॥

जवेन व्रजतो स्तूर्णं तयोर्दौर्जन्यलज्जया ।
शौघगाय ददौ वीणां तत्सखी वेगगामिनी ॥ ६७ ॥

आद्या तन्निरियं नास्याः स्पृष्टव्या विघ्नकारिणी ।
इत्याभाष्य तया दत्तां वीणां प्राप्य जगाम सः ॥ ६८ ॥

ततः स्वदेशे जनकं स्वग्रहे विनिवेश्य सः ।
वीणाप्रवीणः सर्व्वत्र लाभपूजामवाप्तवान् ॥ ६९ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཚང་བ་དག། ཅུ་གཏིར་གླིང་དུ་འགྲོ་བ་ནམས།
 ལྷ་ཡི་རྒྱད་མང་ལ་ཆགས་པས། དེ་ནི་གཟིངས་ལ་སྒྲོན་པར་གྱུར། 100

དེ་ཡི་རྒྱད་མང་ཡིད་འཕྲོག་པ། རྩ་བའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དག་གིས།
 སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གྱུ་མཚོ་ཡང་། རྒྱབས་ནི་མེད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 101

དེ་ནས་དང་པོའི་རྒྱད་དག་ལ། དེག་པས་ཉེར་འཛོར་བ་བསྐྱེད་དེ།
 གཟིངས་ནི་རབ་དུ་འཕར་ཞིང་ཆག། ཚང་བ་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་གྱུར། 102

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལྷག་ས་ཡིས། སྤར་འགྲོ་ཡིས་ནི་ཤིང་དུས་ཐོག།
 རྒྱང་གིས་བསྒྲོད་ནས་སྐད་ཅིག་གིས། ཀ་སེ་བུ་ཡི་གླིང་དུ་ཕྱིན། 103

དེར་ནི་ཅུ་གཏིར་ངོགས་འགྲམ་གྱི། སྒྲེ་ཚལ་མཚོག་དུ་རབ་ཞུགས་དེས།
 ལུ་མ་མེ་ཏོག་ཅུན་པོ་དག། རབ་རྒྱས་བྱད་མེད་སོ་ལུས་བུ། 104

མེ་ཏོག་དྲི་སར་ཞེས་བྱ་བའི། འཕྲེང་བ་རབ་འབར་རྒྱུད་བྱེད་ཅིང་།
 སེམས་མེད་ནམས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནི། ཡོན་ཏན་གྱིས་ངེས་འཛིང་བྱེད་མཐོང་། 105

དེས་ཀྱང་མཛོས་པའི་ནམ་པ་ཅན། བདན་པ་བྱིས་པ་ལང་ཚོ་ཡིས།
 མཚམས་ཀྱི་དབུས་གནས་ཉིད་གྱུར་བ། དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་དག་དུ་གྱུར། 106

འདོད་པའི་རྒྱང་གིས་རབ་བསྒྲོད་པས། ལག་པའི་ཡལ་འདབ་གཡོ་ལྷན་ཞིང་།
 ངང་རྩལ་མེ་ཏོག་རྒྱང་བ་དེས། འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་དེ་རབ་བདུད། 107

ततः कदाचिद्वणिजा अम्बुधिद्वीपगामिना ।
आरोपितः प्रवहणं दिव्यवीणानुरागिणा ॥ १०० ॥

वीणामूर्च्छनया तस्य श्रोत्रपीयूषधारया ।
क्षणे क्षणे समुद्रोऽपि निस्तरङ्ग इवाभवत् ॥ १०१ ॥

अथाद्यतन्त्रिसंस्पर्शादुत्पन्नोपप्लवोत्सृज्यते ।
भग्ने प्रवहणे सर्व्ववणिजामभवत् क्षयः ॥ १०२ ॥

ततो वलाहकावाध्या पवनप्रेरितः क्षणात् ।
कशेरुद्वीपमासेदे कर्मशेषेण श्रीघ्नगः ॥ १०३ ॥

तत्राब्धिकूलसंलीनं दिव्योद्यानं प्रविश्य सः ।
श्यामां ददर्श सोशुम्बां मूर्द्धन्यस्तवकस्तनाम् ॥ १०४ ॥

ग्रथनन्तीन्तिमिराख्यानां पुष्पाणामुज्ज्वलस्रजम् ।
निबन्धनं तनुगुणैः कुर्व्वाणामप्यचेतसाम् ॥ १०५ ॥

सापि तं रुचिराकारं दृष्ट्वा विस्मयमाययौ ।
धीरं शैशवतारुण्यसन्धिमध्यस्थतां गतम् ॥ १०६ ॥

मारमारुतसञ्चालसकम्पकरपल्लवा ।
सा शीर्णशीलकुसुमा लतेव प्रणनाम तम् ॥ १०७ ॥

འཕྲལ་ལ་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པ་བཞིན། རི་དག་མཚོག་དུ་མཛའ་བར་གྱུར།
སྒྲིབ་སྒྲུབ་མའི་མཛའ་གཙན་པ། ཡིད་ཀྱིས་ཡིད་ནི་མི་མཐོང་ངོ། 108

ཉིན་པར་དེ་དང་དགའ་བྱེད་ཅིང། མཚན་མོ་ཡང་ནིས་བདག་དང།
སྒྲུབ་པའི་འདོད་ལྷན་མཛའ་བོར་ནི། གཡོན་མའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བསམས། 109

སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་པ་དེས་དེ་ལ། བ་ར་ཏ་སིར་འགྲོ་དོན་གཉིར།
དེ་ཡི་ཚོག་གིས་མིག་བཅུ་མས་ནས། བྱ་ལ་ཞེན་ནས་དེ་ཡིས་ཕྱིན། 110

དེ་ཡིས་སྒྲོག་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང། མཁའ་ལ་མིག་ནི་ཕྱེ་བ་ཡིས།
ཆུ་གཏེར་གཡོ་བའི་བསྐྱབས་པའི་མིག། དེ་ནི་འཕྲལ་ཉིད་ལོང་བར་གྱུར། 111

ཐོ་བྱང་འཁོར་གྱི་སྒྲིབ་ཚལ་དུ། དེ་ཡིས་དེ་བཞག་འཛིག་པ་ཡིས།
སྒྲིག་ཅིང་བྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་པས། ས་བདག་གཞིས་པའི་ཁང་པར་ཞུགས། 112

ཡིད་ནི་ཤིན་དུ་གདུང་བ་ཡིས། མཚན་མོ་དེ་ནི་འདས་བྱས་ནས།
ཐོ་རང་བསམ་པས་ཟིལ་གོན་དེས། བགྲོད་དང་སྒྲོད་པར་ནུས་མ་གྱུར། 113

སྐབས་དེར་ཅུ་དྲི་བཟང་གིས། ཚོགས་ནི་ཡང་དག་ཀྱས་གྱུར་ཅིང།
མེ་དོག་གཞུ་ཅན་ཅེ་དགའ་ཡི། ལང་ཚོ་དཔྱིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི། 114

བྱ་བྱག་(ཟུང་)བྱང་བས་གནག་གྱུར་ཅིང། དུས་ཀྱི་བྲལ་བ་ནམས་ཀྱི་དུས།
བཟོད་དགའ་བྱ་ངན་འགྲེམས་བྱེད་པ། བྱ་ངན་མེད་གསར་རབ་དུ་མཐོང་། 115

सहसा चिरारूढेव प्रीतिः प्रौढा तयोरभूत् ।
प्राग्जन्मस्नेहसंलीनं न मुञ्चति मनोमनः ॥ १०८ ॥

रममाणा दिवा तेन निशायां च महीभुजा ।
मेने बामाचरिचतां तां प्रियो गूढकामुकः ॥ १०९ ॥

तेन वाराणसीं गन्तुं ज्ञात्वा वृत्तं समर्थिता ।
तन्निनाय खगारूढा तज्जिरा मीलितेक्षणम् ॥ ११० ॥

वारितोऽपि तदा व्योम्नि नयनोन्मीलने तथा ।
सोऽभवत्सहसैवान्धश्चापलाद्विदितेक्षणः ॥ १११ ॥

सा तमन्तःपुरोद्याने निधाय भयकातरा ।
विवेश शोकसन्तप्ता शय्यावेश्म महीपतेः ॥ ११२ ॥

दूयमानेन मनसा रजनीमतिवाह्य ताम् ।
प्रातनं गन्तुं न स्यातुं चिन्ताक्रान्ता शशाक सा ॥ ११३ ॥

अचान्तरे समुद्भूतश्रुतसौरभनिर्भरः ।
मधुमासो विलासानां यौवनं पुष्पधन्वनः ॥ ११४ ॥

कोकिलालिकुलैः कालः कालः कालो वियोगिनाम् ।
शीर्णशोकनवाशोकदुःसहः प्रतिदृश्यते ॥ ११५ ॥

འདོད་པས་སྒོངས་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། སྤོང་དང་མ་བྲལ་སྤྱིད་མོས་ཚལ།
བལྟ་བར་བཙོན་པས་ཉི་མ་གཅིག། སོ་ཤུམ་བུ་ནི་བདང་མ་གྱུར། 116

དེ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། ཆགས་དང་རྒྱགས་དང་འདོད་པ་ཡིས།
འཁོར་བ་བཞིན་དུ་ངལ་གསོའི་གནས། མེ་དོག་གི་ནི་ཆགས་སུ་སོང་། 117

དེར་ནི་རྒྱང་བཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་པའི། འཁྲི་ཤིང་སྤྱངས་པར་བྱེད་པ་ཡི།
བཙུན་མོ་མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག། དབ་དུ་དགའ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 118

གཞན་ཆགས་དུག་གིས་ཟེལ་མནན་པས། དེ་ཡང་བྲན་པ་རྒྱམས་པར་གྱུར།
བསམ་པའི་རྒྱལ་རྒྱས་དཀྱགས་པའི་ཡིད། བདེ་ལའང་བདེ་བ་མིན་པར་རིག། 119

ལག་འགྲོ་ནང་དུ་སོང་བ་ཡིས། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་འཕྲུང་བ་བཞིན།
མ་གྲིན་པར་བྱས་པས་སྒོངས་བྱས་པའི། ཤིན་དུ་ཆགས་ལྡན་བློ་གར་བྱེད། 120

དེར་ནི་དབེན་པར་འཁྲི་ཤིང་གི། ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པར་གནས་བྱས་པ།
མོང་བས་སོ་ཤུམ་བུ་ཡི་ནི། རྒྱ་སར་འཕྲུང་བའི་རྒྱ་བཟང་ཚོར། 121

འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་ཆགས་པ་ཡི། རྣམ་འགྱུར་ལས་ནི་སྤྲས་པ་བཟུང་།
ཐྱུ་སྤྱངས་འདོད་པས་བྱོས་པ་རྣམས། འཛིགས་པ་དག་གིས་གཤམ་ཅི། 122

དམན་པའི་རྒྱང་གིས་རོལ་པས་བསྐྱོད་པར་གྱུར་པའི་དགའ་མ་ཡིས།
བཞིན་ནི་བྱོས་ལྡན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བཟང་ཚོགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན།

राजाप्यविरतौत्सुक्यादुद्यानं गन्तुमुद्यतः ।
दिनमेकं न तत्याज सौशुम्बां काममोहितः ॥ ११६ ॥

स तथा सह रागस्य मदस्य मदनस्य च ।
संसारमिव विश्रान्तिपदपुष्पवनं ययौ ॥ ११७ ॥

तत्र बालानिलालोललतावैलक्षकारिणीम् ।
पश्यन् प्रमोदमासेदे दयितामेव भूपतिः ॥ ११८ ॥

अन्यरागविषाक्रान्ता साप्यभून्मलिनस्मृतिः ।
सुखमप्यसुखं वेत्ति चिन्ताशल्याकुलम्भनः ॥ ११९ ॥

अन्तर्गतभुजङ्गाभिः स्त्रीभिरत्यन्तरागिणः ।
कण्ठे कृताभिर्द्व्यन्ति मालाभिरिव मोहिताः ॥ १२० ॥

तत्रैकान्तलताकुञ्जनि कुञ्जनिहितस्थितिः ।
अन्धः सौरभमाघ्राय सोशुम्बातिमिरसजः ॥ १२१ ॥

सहसैव विकारेण रागात् विसृतसंष्टतिः ।
अगायन्मदनक्षीवा गणयन्ति भयं कुतः ॥ १२२ ॥

तनुपवनविलासैः कीर्यमाणः प्रियायाः
समदवदनपद्मामोदसम्भारसारः ।

དྲི་སར་མེ་ཏོག་དྲི་དེ་རིང་ནས་འོངས་པར་གྱུར་བ་འདི།

བྱང་བའི་ཡམ་ནི་གྱུར་མང་འབྱུང་སྒྲ་ཡིས་དགའ་བར་འོས།།

123

ས་བདག་གིས་ནི་དེ་ཡི་སྒྲ། རྩིང་ལ་འབབ་པ་དེ་ཐོས་ནས།

སྒྱེད་མོས་ཚལ་དག་བཙལ་བྱས་པས། འབྲི་ཤིང་ནང་དྲུ་དེ་མཐོང་གྱུར།།

124

ཆགས་པ་དྲག་པོས་སྒྲིམ་དེ་ལ། དོགས་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡིས་དྲིས།

སོ་ཤུམ་བུ་འཕ་དེ་ཡིས་ནི། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱེད་ཤེས་སམ།།

125

དེ་སྒྲུས་སོ་ཤུམ་བུ་དག་ནི། ཅི་ཐུར་མི་ཤེས་གང་གི་མཆུ།

བོམ་བ་དཀར་དམར་ཆགས་པ་ཡིས། རྒྱལ་སྤིད་ལ་ནི་ཡི་འབྱུང་ཞུགས།།

126

འདོད་པས་བཀོད་བཞིན་དེ་ཡི་བརྒྱ་ཅ་ན།

རི་མོའི་རང་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་མཛེས་པ་ཡོད།

འབྲིལ་བ་སྒྲུག་གུ་མཛེས་པའི་འཁོར་ལོ་འདྲ།

དེ་ཡི་ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ལ་འང་ཡོད།།

127

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། ཡོངས་སྒྲུ་གཏུང་བ་དྲག་པོས་ཉིན།

ཡིད་ཀྱི་ཆགས་པ་མེ་ཏོག་ནི། རྩིང་པ་བཞིན་དྲུ་དེར་བར་གྱུར།།

128

དེ་ཡིས་སྒྲུས་པ་མི་མོ་རྣམས། བསྐྱུང་བ་བརྒྱས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིན།

ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འབྱེང་བ་བཞིན། དག་པ་རྣམ་ཀུན་ཉིད་དྲུ་མེད།།

129

तिमिरकुसुमगन्धः सोऽयमायाति दूरात्
ध्रुमरसरणिवौणाविध्रुमारावरम्यः ॥ १२३ ॥

श्रुत्वा हृदयसंवादगीतं तत् तस्य भूपतिः ।
उद्यानविचर्यं कृत्वा तं ददर्श लतान्तरे ॥ १२४ ॥

गाढरोचमदक्षीवं स तं पप्रच्छ शङ्कितः ।
अपि जानासि सोऽशुम्बां तस्य वा लक्षणं तनोः ॥ १२५ ॥

सोऽब्रवीत् किन्न जानामि सोऽशुम्बां विम्बपाटलाम् ।
उपविष्टोऽधरे यस्या रागराज्ये मनोभवः ॥ १२६ ॥

न्यस्तं स्मरणेनैव तदूरुमूले
लेखीमयं स्वस्तिकमस्ति कान्तम् ।
आवर्त्तशोभा स्तनमण्डले वा
लावण्यकलोलनिभास्ति तस्याः ॥ १२७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः सद्यः सन्तापशोषितम् ।
मुमोच रागकुसुमं निर्माल्यमिव चेतसः ॥ १२८ ॥

सोऽब्रवीन्नास्ति नारीणां शीलरक्षा शतैरपि ।
खपुष्पमालेव सती सर्व्वथा नैव जायते ॥ १२९ ॥

རྒྱལ་པོས་འདི་བརྗོད་ཡོང་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་དུར་ཁྲོད་ནགས་ལ་དེ།
ཅུར་དུ་བོང་བྱ་ལ་བསྐྱོན་ནས། བྱོང་ཁྱེར་ལས་ནི་ཕྱིར་བཏོན་གྱར། 130

ངོ་ཚ་མེད་པར་དེ་དང་དེ། ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བས་ཉིན་འདས་ཆོ།
ནགས་སྤྱ་ཆོས་ཀྱན་དག་པོ་ཡིས། ལྷན་ཆོག་ས་དག་དང་བཅས་ཉིད་ཐོབ། 131

འཕྲལ་ལ་ཆོས་ཀྱན་དཀྱིལ་འཁོར་དག། སྤྱོན་བྲེས་དེ་ཆོ་སྤྱོད་པོ་ཡིས།
ཡོང་བ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཉིད། ཆོས་ཀྱན་དག་དུ་འཕྲལ་ནས་བསད། 132

སོ་ཤུམ་བུ་དེ་ཀྱན་པོས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པས་མཚན་སྤྱད་ནས།
དེ་ཡི་རྒྱན་ནམས་སྤངས་ནས་ནི། ཅུ་བོར་བ་དུ་གྲལ་ནས་སོང་། 133

ཅུ་ཁྲུང་ཀ་རན་དུ་བ་དེའི། འབྲས་དུ་གོས་དང་བྲལ་བ་དེས།
མིག་སྤྱན་དང་བཅས་མཆི་མའི་ཅུ། ལུ་མ་སྒྲོག་ཅིང་བྱ་ངན་བྱས། 134

དེ་ཡི་དུས་ན་ཤ་སྤྱོད་ཤིག། ཁ་ཡི་ཤ་ནིར་བ་བཏང་ནས།
ཅུ་ལ་འཕར་བའི་ཉ་ལ་སོང་། དེ་ནི་མཁའ་ལ་འགྲོ་བས་ཁྱེར། 135

ཉ་ནི་འཕྲལ་ལ་གཏོང་དུ་སོང་། ཤ་ནི་བྱ་ཡིས་ཕྱོགས་པའི་ཆོ།
གཉིས་ཀ་ཉམས་པས་དེ་ཡིས་ནི། བསམས་པ་མིག་ནི་གཡོ་མེད་གྱར། 136

དེ་མཐོང་དེ་ཡིས་བཞིན་ལ་ནི། སྤྱུག་ཀྱང་འཛུམ་པ་མཐོང་བར་གྱར།
གཞན་དག་གི་ནི་འཁྲལ་བ་ལ། འཆོར་ཉེ་ནམས་ཀྱང་དགོད་པ་ཡིན། 137

इत्युक्त्वान्धेन तां राजा सह श्मशानकाननम् ।
गर्दभारोपितां तूर्णं तत्पाज नगराद्वहिः ॥ १३० ॥

सा तेन सह निर्लज्जा व्रजन्ती दिनसंक्षये ।
अटव्यां चौरपतिना प्राप्तैव सह सम्पदा ॥ १३१ ॥

जनैरभिद्रुते तस्मिन् सहसा चौरमण्डले ।
निरपराध एवान्धश्चौरभ्रान्त्या निपातितः ॥ १३२ ॥

चौरोऽपि तां निशां भुक्त्वा सोशुम्बाक्षणसङ्गतः ।
गृहीत्वाभरणान्यस्या जगामोत्तीर्य निम्नगाम् ॥ १३३ ॥

कारण्डवायाः सरितस्तस्यास्तूरे निरम्बरा ।
शुशोच साञ्जनैरश्रुजलैः सा मलिनस्तनी ॥ १३४ ॥

तस्मिन् क्षणे मुखासक्तं मांसमुत्सृज्य जम्बुके ।
याते जलोत्प्लुतं मत्स्यं तद् जहार विहङ्गमः ॥ १३५ ॥

मत्स्ये निमग्ने सहसा खगेन पिशिते हृते ।
स बभूवोभयभ्रंशाच्चिन्तानिश्चललोचनः ॥ १३६ ॥

तस्यास्तं वीक्ष्य दुःखेऽपि मुखे स्मितमदृश्यत ।
हासः परस्य खलिते दुःस्यस्याप्युपजायते ॥ १३७ ॥

སྒྲིངས་པས་ཁྲིས་པ་དེ་ཡི་ནི། མི་འེས་འཇུག་པ་དེ་ལ་སྒྲིས།
 གྲེ་མ་འཇིག་ནིན་གང་མོ་ཡི། གནས་གུར་ཁྱོད་ཉིད་བདག་ལ་དགོད། 138

མི་བདག་བདང་ནས་ཡོང་བར་ཕྱིན། ཡོང་བ་བདང་ནས་ཆོས་ཀྱན་བཅྱེན།
 གསུམ་ཆར་ཉམས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། འཇུག་པའི་གནས་ནི་གཉིས་ཉམ་ང་། 139

ཡོངས་སུ་བགད་པ་འདི་ནི་ཆོག། བདག་ནི་རིགས་པས་ཁྱོད་པན་བསྐྱབ།
 མི་བཟད་གནས་ལ་གང་ཞིག་ནི། ཅོ་འདྲིའི་མཁས་པ་དེ་མི་བསུན། 140

འདི་བཟོད་གོང་ཁྱོད་སོང་ནས་ནི། ཁྱུང་གི་ངོགས་ནས་སོ་ཤུམ་བྱ།
 དཀའ་བྱུང་རིག་པས་གནས་སོ་ཞེས། སྒྲོ་གྲོས་བཟང་མོས་བྱལ་ལ་སྒྲིས། 141

དེ་ནས་གོས་དང་གྱན་བསྐྱར་ནས། དེ་ནི་བྱལ་པོས་སྒྲིངས་པར་གྱུར།
 ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཆགས་པ་ཡིས། ལྷག་མ་སྒྲོན་ནི་སྒྲིབ་པ་ཉིད། 142

ད་ལྟའི་ཡུལ་མདོག་འདི་དེ། འཆར་ཀ་འདི་ཡང་སྒྱུར་འགྲོ་དེ།
 སྒྲོན་ཆོ་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། དག་སྒྲོང་བདུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་བྱོབ། 143

འདི་ཡི་ཡིད་ནི་གང་ཞིག་ཆགས་པས་སྒྲོར་ལ་ཉམས་ཀྱིས་རབ་བཞུན་དང།
 སྒྱགས་པ་དང་ནི་འདོད་པའི་དབང་གུར་ཆགས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།
 དེས་ན་དེ་ཆོ་ཡུད་ཅམ་ཞིབ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་ནས།
 མི་ཡི་བདག་པོའི་གཟུགས་བྱས་ཀྱན་དགའ་ལྷན་པས་བདག་ལ་ཕྱག་འཚལ་གྱུར། 144

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་པ་
 དཔག་བསམ་འབྲི་གིང་ལས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བཅུ་བཞི་པའོ།

स तां वैलक्षकुपितः प्रोवाचानुचितस्मिताम् ।
अहो हससि मां लोके हास्यायतनतां गता ॥ १३८ ॥

नृपं त्यक्तागता ह्यन्धम् त्यक्त्वान्धं चौरमाश्रिता ।
तवाहमुभयभ्रष्टं चिञ्चष्टायाः स्मितास्पदम् ॥ १३९ ॥

आस्तां वः परिहासोऽयं तं युक्त्याहं करोमि ते ।
खलास्ते विषमस्थानां ये विडम्बनपण्डिताः ॥ १४० ॥

इत्युक्त्वा नगरीं गत्वा स नृपाय न्यवेदयत् ।
सोऽशुम्बा ते नदीतीरे तपोयुक्तेति सन्मतिः ॥ १४१ ॥

अथ निनाय तां राजा वितीर्याभरणाम्बरम् ।
दोषमाच्छादयत्येव रागशेषः शरीरिणाम् ॥ १४२ ॥

सैवाद्योत्पलवर्णैर्यमुदायी शीघ्रगोऽप्यसौ ।
प्राग्जन्मान्तरपुण्येन भिक्षुव्रतमुपागतौ ॥ १४३ ॥

अभवदतिरसार्द्रमानसं रागयोगे
यदु मदनविधेयं रागयुक्तं यदस्याः ।
विरतशमविचारा तेन तस्मिन् मुहूर्ते
कृतनरपतिरूपानन्दिनं मां ववन्दे ॥ १४४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
देवावतारावदानं नाम चतुर्दशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བཅོལ་པ།

གྲག་ངེས་པར་འཕངས་པའི་དོགས་བརྗེད་ནི།

མཐུ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་མཚུངས་མེད་བཏན་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་ནི་ངོ་མཚར་བཅས་པ་ཡིན།
ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོར་པ་ལས།
གང་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་།

1

སྟོན་ནི་སྟོབས་ལྷན་གྱི་གནས།
ཀྱུ་ཤེད་གྲོང་ཁྱིམ་དགའ་བཅ།
རང་དགར་རོལ་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས།
བདེ་གཤེགས་རང་ཉིད་གཤེགས་པར་གྱུར་།

2

ལེགས་པར་བྱོན་པ་དེ་ཐོས་ནས། རིས་གྲོ་དག་ལ་རབ་བརྩོན་པ།
དགོ་བ་འཚོལ་བ་དེ་དག་གིས། ལམ་ནི་ལེགས་པར་སྦྱང་བ་བྱས།

3

རྩ་དང་ཚེར་མ་དོ་བ་དང་། སེག་མ་རྩལ་དག་བསལ་བྱས་ནས།
ཅན་དན་རྩ་ཡིས་ལེགས་སྟན་དེ། དུལ་ནི་མཛེས་པ་དེ་དག་གིས།

4

དབྱས་སྤྱུ་འབྱུགས་བྱེད་རྒྱུར་པའི། རྩལ་མ་གཏིང་དུ་ཞུམས་པ་བཞིན།
གཏིང་དུ་བྱིང་བའི་དོ་ཆེན་ནི། ས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་བར་གྱུར་།

5

पञ्चदशः पञ्चवः ।

शिलानिश्चेपावदानम् ।

बलमतुलधैर्यवीर्यं साश्चर्यं
भवति सप्रभावाणाम् ।
महदाश्रययोगाद् यस्मै
सर्व्वं महिमत्वमायाति ॥ १ ॥

पुरा कुशीपुरीं रम्यां
मल्लानां बलशालिनाम् ।
स्वेच्छाविहारी भगवान्
प्रतस्थे सुगतः स्वयम् ॥ २ ॥

ते तदागमनं श्रुत्वा कल्याणं कुशलैषिणः ।
वर्त्मसंशोधनं चक्रुरपचारपदीयताः ॥ ३ ॥

देशं भूषयतां तेषां संसिक्तं चन्दनोदकैः ।
तृणकण्टकपाषाणशर्करारेणुवर्जितम् ॥ ४ ॥

मध्ये समाययौ भूमिनिमग्ना महती शिला ।
अवसन्ना विसन्ना च वधूर्विन्ध्यगिरेरिव ॥ ५ ॥

འབྱོར་དང་དབྱང་པ་ཐག་པ་ཡིས། དེ་ནི་སོལ་ལ་དེ་དག་ནམས།

ཟླ་བ་སོང་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། སྟོང་ཕྱག་ཆ་ཡང་ཟད་མ་གྱུར།

6

དེ་ནས་འཁོར་བའི་ཡོངས་གདུངས་དག། རབ་དུ་ཞི་བྱེད་བདུད་ཅིའི་ཟེར།

ཀུན་གྱི་ཡིད་ནི་དགའ་བའི་གཉིན། བཙོམ་ལྷན་འདས་ནི་བྱོན་པར་གྱུར།

7

སྤྱག་པོ་འི་ལྷན་པ་དག་དང་བྲལ། གསལ་ཞིང་སཐོང་བ་འབྲས་དང་བཙས།

རབ་དང་བྱོགས་ནི་ནམ་པ་ཕྱེ། རབ་དུ་གསལ་བ་སྟོན་ཉིད་བཞིན།

8

འབྲས་མེད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གདུངས་པ། ཡོངས་ངལ་དེ་དག་དེས་གཟིགས་ཤིང་།

དེ་དག་གདུངས་གྱུར་ཐོས་ནས་ཀྱང་། ཕྱག་འཆལ་བཞིན་ལྷན་དེར་བཀའ་སྤྱུལ།

9

ངལ་དུབ་འབད་ཚོལ་ལྷན་པ་བྱེད། འཁོར་བ་ཡིས་ནི་ལས་ལ་བཞིན།

བྱ་བ་འདི་ལ་རབ་བཙོན་པ། གྱི་མ་ཉོན་མོངས་འབྲས་བྱ་ཚོས།

10

བཙམས་ན་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་དང་། བྱེད་པ་ན་ཡང་གེ་ཆོམ་བཙས།

གྲུབ་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ལས། ཤེས་རབ་ལྷན་ནམས་ཡོངས་མི་བྱེད།

11

དེ་སྐད་གསུངས་ནས་ཆེ་བའི་དོ། ཞབས་མཚུབ་ཀྱིས་ཕྱང་གཡོན་པ་ཡི།

ཕྱག་གིས་གཡས་པའི་ཕྱག་དུ་ནི། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀོད་མཛད་ནས།

12

མཐའ་མེད་པ་རེལ་གཞན་པ་ཡིས། ཆངས་པའི་འཛིག་དྲིན་མཐར་བཏང་སྟེ།

འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་ངོ་མཚར་གྱི། སྟོན་པ་པོ་ཉ་བཞིན་དུ་མཛད།

13

तामुत्पातयतां तेषां कुहलभुजरज्जुभिः ।
मासो जगाम नत्वस्याः सहस्रांशेऽप्यभूत् क्षतिः ॥ ६ ॥

अथ संसारसन्तापप्रशमामृतदीधितिः ।
आययौ भगवान् सर्व्वमानसोल्लासबान्धवः ॥ ७ ॥

घनान्धकारविरतिव्यक्तसफलदर्शनः ।
प्रसादसंविभक्ताशः प्रकाश इव शारदः ॥ ८ ॥

स तान् दृष्ट्वा परिश्रान्तान् विफलक्लेशपीडितान् ।
श्रुत्वा च तद्यवसितं तानूचे प्रणताननान् ॥ ९ ॥

अहो क्लेशफलारम्भः प्रयासव्यवसायिनां ।
संसारकर्मणीवास्मिन् व्यापारे वः समुद्यमः ॥ १० ॥

प्रारम्भे विषमक्लेशं क्रियमाणं ससंशयं ।
सिद्धमप्यनुपादेयं न प्राप्ताः कर्म कुर्व्वते ॥ ११ ॥

इत्युक्त्वा चरणाङ्गुष्ठघट्टितां वामपाणिना ।
विन्यस्य दक्षिणे पाणौ भगवान् विपुलां शिलाम् ॥ १२ ॥

विस्तृज्य ब्रह्मलोकान्तमपर्य्यन्तपराक्रमः ।
चचाराश्चर्य्यचर्य्यायां द्रुतमिव जगत्त्रये ॥ १३ ॥

ཤིན་དུ་སྤང་བྱུང་མཛད་པ་དེས། དེ་ནི་འཕངས་པའི་འཕྲུལ་ཉིད་ལ།
 རྒྱུང་ནི་རབ་དུ་ལངས་པ་བཞིན། རྒྱུ་བོ་བྱུང་པའི་སྒྲ་རབ་བྱུང་། 14

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་དག་ཉིད། འདི་ནི་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་བྱེད།
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དང་། ཞི་བ་བྱུང་འདས་ཁོ་ན་ཡོད། 15

དེ་སྐད་གསལ་བའི་སྒྲ་བཟློག་དེ། བཙོམ་ལྷན་བྱུག་ན་ངོ་བ་ནི།
 རི་དབང་རྩེ་མོ་འི་རྣམ་པ་ཅན། སྤང་ནས་ཀྱང་ནི་གནས་པར་མཐོང་། 16

སྐད་ཅིག་གིས་དེ་བཙོམ་ལྷན་གྱི། ཞལ་གྱི་རྒྱུང་གིས་གཞིག་བྱས་དེ།
 མཚོག་གི་ངོ་མཚར་བརྒྱད་མ་ནི། བྱོགས་རྣམས་ཀྱན་དུ་བཀྲམ་པ་བྱས། 17

སྤང་ནས་སྤང་བ་དུལ་རྣམས་ནི། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་བྱས།
 གཞན་དུ་ངོ་དང་འགྲོ་བ་སྤྲུལ་དུ། ཡ་མཚན་དག་ཀྱང་བཞག་པར་མཛད། 18

དེ་ནས་བཙོམ་ལྷན་བཙོན་འགྲུས་དང་། ལྷོ་བས་ནི་ལྷོ་གས་པས་གྱུད་རྣམས་དག།
 ངོ་མཚར་མིག་ནི་མི་གཡོ་བས། མཐོང་ནས་བྱུག་འཛལ་དེར་གསོལ་བ། 19

ཀྱེ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ། ལྷོ་བས་དང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱས་པ་འདི།
 གང་ཞིག་ངེས་པར་དོགས་པ་ཡིས། ལུས་པ་སྒྲ་རྣམས་ལ་ཡང་མེད། 20

བྱིད་ཀྱི་ལྷོ་བས་དང་སྒྲ་མ་ནི། རྣམས་སྤྱོད་ལ་རབ་ཞུགས་པས།
 རོ་བ་བྱིང་ཞིང་གཏིང་དག་དུ། མོང་འདི་སྒྲུ་བོ་བཞིན་དུ་བཏོན། 21

क्षिप्तायां सहसा तस्यां तेनात्यङ्गुतकारिणा ।
उदभूत् गगनोद्भूत इव व्याप्तजनः स्वनः ॥ १४ ॥

अनित्यः सर्वसंस्कार इत्यभ्रान्तविधायिनः ।
सर्वधर्मा निरात्मानः शान्तनिर्व्याणमेव तत् ॥ १५ ॥

इति स्फुटोदिते शब्दे शिला भगवतः करे ।
गिरीन्द्रशीर्षकाकारा स्थिता पुनरदृश्यत ॥ १६ ॥

क्षणेन सा भगवता क्षिप्ता वदनमारुतैः ।
कृताविसारिणी दिक्षु परमाणुपरम्परा ॥ १७ ॥

पुनरेकीकृतामेव भगवान् परमाणुभिः ।
शिलामन्यत्र विदधे विस्मयं च जगत्त्रये ॥ १८ ॥

आश्चर्य्यनिश्चलदृशस्ततो मल्ला बलोज्जितं ।
वीर्य्यं भगवतो वीक्ष्य प्रणतास्तं बभाषिरे ॥ १९ ॥

अहो महाप्रभावोऽयं बलवीर्य्योदयस्तव ।
निश्चयाधिगमे यस्य न प्रगल्भाः सुरा अपि ॥ २० ॥

अनुग्रहप्रवृत्तेन बलेन गुरुणा तव ।
अधोगतिनिमग्नेयं जनतेव धृता शिला ॥ २१ ॥

ངོ་མཚར་མཚོག་མཛད་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བཅོམ་འགྲུས་ཤེས་རབ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི།
ཚད་ཀྱི་མཚམས་ནི་ངས་པ་དག། སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཅང་ཤེས་སམ། 22

དེ་སྐད་སྒྲུས་ཞིང་ངོ་མཚར་ནི། གཡོ་མེད་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས།
རྟོབ་དེ་ལ་རབ་བཞུགས་དེ། བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བས་བཀའ་རྩུ་པ་པ། 23

སྲིད་གསུམ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས། གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་གྱུར་བ་གང་།
བདེ་གཤེགས་གཅིག་གི་སྟོབས་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་མཉམ་པ་མིན། 24

ཅུ་གཏིར་ཅུ་ཟུམ་པ་དང་། འགྲོ་རྣམས་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་དག་ནི།
བགྲང་བ་ཅན་གྱི་ཡིན་དུ་ལུས། བདེ་གཤེགས་མཐུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། 25

གང་གི་སྤང་གི་ཚད་ཀྱིས་ནི། ལྷན་པོ་འདི་དེ་ཉིད་གྲངས་རིག་པ།
དེས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་ནི། དམ་པའི་ཁྱེ་བ་ཉིད་མི་རྟོགས། 26

དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། བརྒྱ་བྱིན་པ་དྲུ་འདྲི་གནས་དང་བཅས།
རྩེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་པ་ལ། དགོ་བ་དག་ནི་བསྟན་པ་མཛད། 27

དེ་ཡིས་དེ་དེ་ཉིད་བསྟན་པས། གྲུད་རྣམས་བྱང་ཅུཔ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱ་ཉི་ཚར་བཅས། ཡང་དག་ཚོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར། 28

འགའ་ཡིས་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་བུ་ཐོབ། གཞན་གྱིས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་དེ། གཞན་གྱིས་དག་བཅོམ་གནས་ཐོབ་གྱུར། 29

वीर्यप्रज्ञाबलादीनां प्रमाणावधिनिश्चयं ।

अपि जानाति ते कश्चिदाश्चर्यतरकारिणः ॥ २२ ॥

इति ब्रुवानानाश्चर्यनिश्चलानवलोक्य तान् ।

तस्यां शिलासमासीनः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ २३ ॥

एकीभूतबलं यद्वि भूतानां भुवनत्रये ।

सुगतस्य तदेकस्य लोके नैव समं बलम् ॥ २४ ॥

अर्भांसि कुम्भैरभोधेर्जगन्ति परमाणुभिः ।

शक्यान्यलं लङ्घयितुं प्रभावो न तु सौगतः ॥ २५ ॥

सङ्ख्यां सुमेरीर्यो वेत्ति तूलमानेन तत्त्वतः ।

सुगतानां न जानाति सोऽपि सद्गुणगौरवम् ॥ २६ ॥

कथयित्वेति भगवान् संप्राप्ते सुरमण्डले ।

सशक्रपद्मनिलये चक्रे कुशलदेशनम् ॥ २७ ॥

मल्लास्तदुपदेशेन तत्तद् बोधिसमाश्रयात् ।

सश्रावकाख्यां प्रत्येकसम्यक्सम्बुद्धतां ययुः ॥ २८ ॥

ओतःप्राप्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः ।

अनागामिफलं चान्यैः प्राप्तमर्हत्पदं परैः ॥ २९ ॥

དེ་ལྟར་བསམ་པ་སྤྱ་གྲུས་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཟིགས་གུར་ཅིང་།
 མཁྱིན་ནས་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གདམས་ངག་ནི།
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཡང་དག་རབ་གསལ་བྱི་མེད་པ།
 དེ་དག་ནམས་ཀྱི་དག་བ་སྤེལ་སྤྲད་བཙུ་བ་ལྟར་ཀྱི་མཛད་།

ཅིས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བྲག་ངེས་པར་འཕངས་པའི་རྟོགས་
 པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བཅུ་ལྔ་པའོ།

इत्याशयानुशयधातुगतिं निरीक्ष्य
ज्ञात्वा तथाप्रकृतिमप्रतिमोपदेशं ।
तेषां चकार भगवांश्चतुरार्यसत्य-
सम्यक्प्रकाशविशदं कुशलोदयाय ॥ ३० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शिलानिश्लेषावदानं पञ्चदशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ།

བྱམས་པ་ལུང་བཟུན་པའི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

ཆགས་པ་མེད་ནམས་ངེས་པར་ནམ་པར་དག་པའི་གནས།
དག་པ་མངོན་འདོད་འཁོར་བའི་གཡོན་དང་ལེགས་བྱས་ལ།
མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་རྩི་མ་ནམས་དག་གི།
ཁོན་གྱི་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དག་ལེགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན།།

1

སྟོན་ཚེ་ཁྱེད་ནམས་གདོངས་ཀ་ཡིས། ཟམ་པས་གང་ག་ལེགས་པར་བསྐྱལ།
བཅོམ་ལྷན་བདེ་ག་ལེགས་པ་མེད་དུ། དྲན་ནས་དག་སྤྱོད་ནམས་ལ་གསུངས།། 2

འདིར་སྟོན་རིན་ཅན་རང་བཞིན་གྱི། མཆོད་སྟོང་མཛད་བྱང་མཛོས་པ་བྱུང་།
གལ་ཏེ་དག་མཚན་བྱེད་བཟུན། འདི་ཉིད་དུ་དེ་བདག་གིས་བཟུན། 3

ཞེས་གསུངས་ས་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། མཚན་མཆོག་ལྷན་པའི་བྲུག་དག་གིས།
རིག་པས་ཁྱེད་ཡི་ཚོགས་ནམས་ཀྱིས། རིན་ཅན་མཆོད་སྟོང་བྱངས་ནས་བཟུན། 4

དག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དེ་མཐོང་ནས། ཡུན་རིང་མིག་ནི་མི་འཇུག་ཞིང་།
ལུས་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་དག། རི་མོར་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་།། 5

དེ་དག་གིས་རྩིས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དེ་གཏམ་སྤྱད་ཡང་རབ་གསུངས་དེ།
འདས་དང་མ་འོངས་མཁྱེན་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྤྱང་བས་འགྲེམས་པ་བཞིན།། 6

षोडशः पल्लवः ।
मैत्रेयव्याकरणावदानम् ।

असङ्गमो नाम विशुद्धिधाम
श्रेयांसि सूते कुशलाभिकामः ।
संसारवामः सुकृताभिरामः
मनोमलैर्वैररजोविरामः ॥ १ ॥

पुरा गङ्गां समुत्तीर्य नागानां फणसेतुना ।
भगवान् सुगतः पारं प्राप्य भिक्षूनभाषत ॥ २ ॥

इह रत्नमयः पूर्वं यूपोऽभूदद्भुतद्युतिः ।
दर्शयामि तमचैव द्रष्टुं वः कौतुकं यदि ॥ ३ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् भूमौ पाणिना दिव्यलक्ष्मणा ।
स्पृष्ट्वा नागगणोत्क्षिप्तं रत्नयूपमदर्शयत् ॥ ४ ॥

तं दृष्ट्वा भिक्षवः सर्वे निनिमेषेक्षणाश्चिरं ।
बभूवुश्चिचलिखित इव निश्चलविग्रहः ॥ ५ ॥

तत्कथामथ तैः पृष्टः प्रोवाच भगवान् पुनः ।
अतीतानागतज्ञानं दन्तालोकैः किरन्निव ॥ ६ ॥

སྤྱོད་ཚེ་ལྷ་ཡི་བྱ་འགའ་ཞིག། དུས་ཀྱི་མཐོ་ངོས་ལས་ཡོངས་འཕོས།
བརྒྱ་བྱིན་བཀའ་ལས་མི་ཡི་བདག། མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་པར་གྱུར། 7

ས་ཡི་གཞི་ལ་ཚོས་ཀྱི་ནི། སྤྱོད་པ་ཇིས་འཕྱུག་པར་པའི་སྤྱད།
དེ་ཡིས་མཚོད་སྤྱོད་བརྒྱ་པ་ལ། རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་སྤངས། 8

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་འེ་བཀས། བེ་ཤྲ་གཞས་དེ་གནས་སུ།
འོད་ལྷན་རིན་ཅེན་མཚོད་སྤོང་ནི། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་མཐོ་བ་བསྐྱབས། 9

དེ་ནས་དེ་ནི་བལྟ་ལ་ཆགས། སྤྱོད་པོ་དག་མཚན་གཡོ་བ་མེད།
མོས་སོགས་ལས་ནམས་སྤྱོད་ཆད་པས། རྒྱལ་པོ་འེ་བང་མཚོད་ཟད་པར་གྱུར། 10

དེ་ནས་ས་བདག་དེ་ཡིས་དེ། གང་ག་ཡི་ནི་ཆུ་ལ་འཕངས།
ད་ལྷ་ཡང་ནི་ས་འེ་ག་ན། རིན་ཅེན་གྱིས་བརྒྱན་ཉི་མས་བཞིན། 11

དུས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཡོངས་ཆད་ནས། ཡོངས་སུ་འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་མི་འཛིག་གང། འགྲོ་ན་ངས་པར་དེ་ཡོད་མིན། 12

ས་འོངས་དུས་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོ། སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ཡི་ཚོ།
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དུང་ལྷར་དཀར། དུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 13

མི་བདག་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྷར་དེས། མཚོད་སྤོང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་འདི།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱར་གྱུར་པ། བྱམས་པ་ལ་ནི་རབ་སྤྱོད་འགྱུར། 14

देवपुत्रः पुरा कश्चित् काले स्वर्गपरिच्युतः ।
महाप्रणादनामाभूत् नृपतिः शक्रशासनात् ॥ ७ ॥

धर्म्मवृत्तानुसरणस्मरणाय महीतले ।
उचितं लक्षणं किञ्चित् स यथाचे शतक्रतुम् ॥ ८ ॥

ततः सुरपतेर्वाक्याद्विश्वकर्म्मा तदालये ।
भास्वरं विदधे रत्नयूपं पुण्यमिवोन्नतम् ॥ ९ ॥

ततस्तद्दर्शनसक्ते जने कौतुकनिश्चले ।
दृष्ट्यादिकर्म्मण्युच्छिन्ने राज्ञः कोषक्षयोऽभवत् ॥ १० ॥

ततस्तेन क्षितिभुजा क्षिप्तोऽयं जाह्नवीजले ।
तिष्ठत्यद्यापि पाताले रत्नैः सूर्यैरिवाचितः ॥ ११ ॥

भविष्यत्यस्य कालेन परिच्छिन्नः परिक्षयः ।
न तज्जगति नामास्ते परिणामे यदक्षयम् ॥ १२ ॥

आगामिसमये पुंसां वर्षाशीतिसहस्रके ।
शङ्खशुभ्रयशाः शङ्खो नाम राजा भविष्यति ॥ १३ ॥

पुण्यलब्धमिमं यूपं नृपः कल्पद्रुमोपमः ।
स पुरोहितपुत्राय मैत्रेयाय प्रदास्यति ॥ १४ ॥

སྤོང་བའི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་གྱུར་པ། བྱས་ས་པ་ཡིས་ཀྱང་འདི་སྤངས་ནས།
འཕྲལ་ལ་དུས་བྱར་བྱས་ནས་ནི། འཛིག་རྟེན་དབྱལ་བོ་མེད་ཕྱིད་འགྱུར་༥ 15

བྱས་ས་པས་མཆོད་སྤོང་བྱིན་དེ་ནས། ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྱོབ།
སྤྲོ་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་གཏོར། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཆོད་པར་འགྱུར་༥ 16

བཅུན་མོ་སྤོན་པོ་འཛོགས་དང་བཅས། སྤོང་སྤྲལ་བརྒྱད་ཅུ་དག་གིས་ནི།
ཡོངས་སྤྱ་བསྐྱོར་ནས་དུང་ཞེས་པའི། རྒྱལ་པོ་འང་རབ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་༥ 17

སྤྱེ་བ་སྤྱ་མའི་སྤོན་ལས་གྱིས། དུང་གི་དགོ་བ་རྒྱས་པ་དག།
བྱས་པ་ངེས་པར་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲད། འབྲས་བུ་ཡོངས་སྤྱ་སྤོན་པར་འགྱུར་༥ 18

ཡལ་དབྲས་སྤྱ་སྤོན་རྒྱལ་པོ་ནི། ཞོར་ལྷའི་བྱ་ལྷར་ཞོར་ལྷའི་བྱ།
བྱང་སྤྱོགས་སྤྱ་ཡང་མི་བདག་ནི། ཞོར་གིས་བཀྱར་བ་ཞེས་པ་བྱང་༥ 19

འབྱོར་བ་འབྲན་པ་ལས་འབྱུང་ས་པ། ཁོན་གྱི་མེས་གདུངས་དེ་དག་གི།
ཡིད་ནི་གཡལ་དག་ཚོས་པ་ལ། ལྷག་པར་རབ་དུ་དགའ་བར་གྱུར་༥ 20

དེ་ནས་ཞོར་གྱིས་བཀྱར་བ་འཛོངས། སྤོང་བྱིར་དུ་ཡང་རབ་དུ་ཞུགས།
སྤང་བོ་ཤིང་དཀྱིལ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། གང་གྲུའི་འབྲས་ནི་བར་མེད་བྱས༥ 21

དེར་ནི་རིན་ཅེན་གཙུག་ཅེས་པ། ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཕྱོབ།
བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་སོགས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། ཞབས་ལ་མཆོད་ལྷན་དེ་ཡིས་མཐོང་༥ 22

मैत्रेयोऽप्ययमादाय कृत्वा सपदि खण्डशः ।
अर्थिचिन्तामणिर्लोकमदरिद्रं करिष्यति ॥ १५ ॥

यूपं दत्वाथ मैत्रेयः सम्यक्संबुद्धताङ्गतः ।
अनुत्तरज्ञाननिधिर्भविष्यति सुरार्चितः ॥ १६ ॥

शङ्खो राजा सहस्राणामशीत्या परिवारितः ।
सान्तःपुरामात्यगणो राजापि प्रव्रजिष्यति ॥ १७ ॥

प्राग्जन्मप्राणिधानेन शङ्खस्य कुशलोदयः ।
कृतस्यावश्यभोग्यत्वात् परिणामे फलिष्यति ॥ १८ ॥

मध्यदेशे पुरा राजा वासवो वासवोपमः ।
धनसम्मतनामा च नृपोऽभूदुत्तरापथे ॥ १९ ॥

तयोर्विभवसङ्घर्षो भूतो वैरामित्तयोः ।
अभूद्युद्धसमारम्भसंभाररभसम्मतः ॥ २० ॥

नगरं च प्रविश्याथ समेत्य धनसम्मतः ।
चक्रे गजरथानीकैर्गङ्गातीरं निरन्तरम् ॥ २१ ॥

तत्र रत्नशिखी नाम सम्यक्संबुद्धतां गतः ।
दृष्टेनार्च्यमानाङ्घ्रिः ब्रह्मशक्रादिभिः सुरैः ॥ २२ ॥

དེས་བསམས་ཀྱི་ལ་པོ་ནོར་ལྷའི་བྱ། གྱེ་མ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་ལྷན།
གང་ལ་སྐབས་བསྐྱུས་པས་ཕྱག་བྱས། འདི་ནི་ཡལ་གྱི་ཁོང་ན་གནས། 23

དེ་ནས་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། དེར་ནི་ས་སྐྱོང་དེ་དག་གིས།
ཁོལ་གྱི་དུལ་ནི་ཞི་བ་ཡིས། ལོག་པར་སོངས་པ་ཡོངས་ཟད་གྱུར། 24

དེ་ནས་ས་བདག་ནོར་ལྷའི་བྱས། ས་རོལ་དང་ནི་བསྐྱུསས་བྱས་ནས།
བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པ་བྱས། 25

མཆོད་པའི་མཆུག་དུ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། དགོ་བའི་ཙ་བ་དེ་དག་གིས།
བདག་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། སྒོན་ལམ་དག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར། 26

སྐབས་འདིར་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་སྒྲ། དུང་ལས་ཡང་དག་འབྱུངས་པའི་ཆེ།
ཕྱག་འཆོལ་མདུན་དུ་གནས་དེ་ལ། རིན་ཅན་གཙུག་གི་བཀའ་སྡུལ་པ། 27

དུང་ཞེས་བྱ་བའི་ས་སྐྱོང་ནི། འཁོར་ལ་གྱུར་བར་བྱོད་འགྱུར་དེ།
མཆུག་དུ་བྱང་ཆུབ་ལྷན་པས་ཀྱང་། དགོ་བ་ཡང་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར། 28

དེ་ལྟར་དམ་པའི་སྒོན་ལམ་བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ལ་ནི་ས་བདག་ནོར་ལྷའི་བྱ།
མི་ཡི་བདག་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བས་སྒྲོ་གྲོས་ཐོབ་འགྱུར་རིན་ཅན་གཙུག་གིས་བསྟན།

དེར་ཞིན་བྱང་ཆུབ་དུ་ནི་ནས་དག་སྒྲོ་གྲོས་བྱས་པས་བྱས་པས་ལས་མཛད་པར་གྱུར།
གང་གི་དམ་པའི་གྲོགས་ནི་དགོ་ལ་མངོན་འཆུག་བསོད་ནམས་ལམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན།

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བྱས་པ་ལྷང་བསྟན་པའི་
ཡལ་འདབ་ཆེ་བཅུ་དྲུག་པའོ།

सोऽचिन्तयदहो राजा वासवः पृथुपुण्यवान् ।
विषयान्ते वसत्येष यो हि चिदश्वन्दितः ॥ २३ ॥

ततस्तस्यानुभावेन तत्र भूपालयोस्तयोः ।
ययौ वैररजःशान्त्या मिथ्यामोहपरिह्वयम् ॥ २४ ॥

कृतसन्धिः परेणाथ वासवः पृथिवीपतिः ।
भगवन्तं समभ्येत्य सर्व्वभोगैरपूजयत् ॥ २५ ॥

प्रणिधानं च विदधे पूजान्ते प्रणमामि तं ।
अहं कुशलमूलेन स्यामेतेन महानिति ॥ २६ ॥

अस्मिन्नवसरे धोरं शङ्खशब्दे समुद्गते ।
प्रोवाच तं रत्नशिखी प्रणतं पुरतः स्थितम् ॥ २७ ॥

शङ्खोनाम महौपालश्चक्रवर्त्ती भविष्यसि ।
पर्य्यन्ते बोधियुक्तश्च कुशलं समवाप्स्यसि ॥ २८ ॥

एवं सत्प्रणिधानतः क्षितिपतिः पुण्योदयाद् वासवः
शङ्खो नाम नृपः स रत्नशिखिनादिष्टः श्रियं प्राप्स्यति ।
मैत्रेयः प्रणयात् करिष्यति तथा बोधौ विशुद्धां धियं
कल्याणाभिनिवेशपुण्यतरणिराद्याहि सत्सङ्गमः ॥ २९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
मैत्रेयव्याकरणावदानं नाम षोडशः पल्लवः ।

ཡལ་འདབ་བཅུ་བདུན་པ།

མེ་ལོང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

སེམས་ནི་རབ་དུ་དངས་པའི་དྲི་མེད་མཉམ་ཁག་གིན་རབ་འབར་བ།

ཤིན་དུ་ཆུང་བའི་སྤྱིན་པའི་མེ་ཏོག་འབྲས་བུའི་ཆ་ཤས་ནི།

རི་དབང་གསེར་རི་རོ་ན་ན་དང་བདུད་རྩིའི་གཏེར་སྤྱིན་པ་ཡི།

འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཉེར་མི་འགྲོ། 1

སྤྱོན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དགོངས་པ་ཆེ། ཡིད་ལོང་མཉམ་ཡོད་རྒྱལ་བུད་ཆལ།

མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་དག་གི་ནི། ཀུན་དགའ་ར་བར་བཞུགས་པར་འགྱུར། 2

དེ་ཡི་སློབ་མ་སྤྱིང་ཆེའི་གཏེར། འཕགས་པ་འོད་སྤྲུངས་ཆེ་ཞེས་བྱ།

གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་བའི་ནགས་ཀྱི་མཐར། རྗོངས་ནི་རྒྱ་ཞིང་ག་ཤེགས་པར་གྱུར། 3

དེར་ནི་གྲོང་ཁྱེར་མཐར་བཞེན་པ། ཤིན་དུ་ངན་འགྲོའི་བྱད་མེད་དག།

མཛོལ་ཡིན་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་ཡིས། འོད་སྤྲུངས་དེ་ནི་ཅི་འདོད་མཐོང་། 4

དད་པ་དག་གིས་ཡང་དག་བསམས། དེ་ཡིས་དེ་མཐོང་རབ་དངས་ཞིང་།

འདི་སྟོད་བསོད་སྟོམས་སྤུ་འོས་པ། བསོད་ནམས་ལས་ནི་ཅི་མ་སྟེས། 5

དེ་ཡི་འདོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན། དད་པ་དང་ཐུན་ནས་མཁྱེན་ནས།

སྤྱིང་ཆེ་རྒྱས་པའི་རྒྱུང་བཟེར་དག། རབ་དུ་བརྒྱུངས་ནས་བསོད་སྟོམས་རྒྱུངས། 6

सप्तदशः पञ्चवः ।
आदर्शमुखावदानम् ।

चित्तप्रसादविमलप्रणयोज्ज्वलस्य
स्वल्पस्य दानकुसुमस्य फलांशकेन ।
हेमाद्रिरोहणनगेन्द्रसुधाब्धिदान-
सम्पत्फलं न हि तुलाकलनमुपैति ॥ १ ॥

पुरा मनोज्ञे सर्वज्ञः आवस्थां जेतकानने ।
अनाथपिण्डदारामे विजहार महाशयः ॥ २ ॥

आर्यो महाकाश्यपाख्यस्तच्छिष्यः करुणानिधिः ।
नगरोपवनस्यान्तं जनचारिकया ययौ ॥ ३ ॥

तत्र सुदुर्गतिर्योषित् नगराश्रवलम्बिका ।
अपश्यत् कुष्ठरोगार्ता काश्यपं तं यदृच्छया ॥ ४ ॥

सा तं दृष्ट्वा प्रसादिन्या श्रद्धया समचिन्तयत् ।
पात्रेऽस्य पिण्डपातार्हा किं न जातास्मि पुण्यतः ॥ ५ ॥

विज्ञाय तस्या आश्चर्य्यश्रद्धायुक्तं मनोरथम् ।
प्रसार्य पात्रं जग्राह पिण्डं तं करुणाकुलः ॥ ६ ॥

སེམས་ནི་དད་པ་དག་པོ་ཡིས། འབྲས་ཆེན་རབ་མང་སྤུལ་བའི་ཆོ།
མཛེས་དེ་ཡི་ལག་པ་ཡི། མོར་མོ་སྤུལ་ནས་སྟོད་དུ་ལྷུང་།།

7

དེ་འོག་དེ་ཡིས་སྒྲིག་པ་བཞིན། མི་དག་ལྷས་དག་དོར་ནས་ནི།
དགའ་ལྷན་ཞེས་བྱ་ལྟ་ནམས་ཀྱི། ཉང་དུ་ཡང་དག་སྒྲིས་པར་གྱུར།།

8

མད་བྱང་དེ་ཤེས་བརྒྱ་བྱིན་ནི། སྒྲིན་པའི་དགོ་ལ་གུས་རྒྱས་པས།
འབད་པའི་འོད་སྤངས་དམ་པའི་སྟོད། བདུད་ཅི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཀང་།། 9

དགོ་སྟོང་རབ་ཞིའི་བདུད་ཅི་ཡིས། ཁེངས་དེས་བདུད་ཅི་བྱིན་ལ་ཡང་།
དགའ་མེད་ཙུ་ཡི་ཅི་མོ་ཡིས། ལྷུང་བཟེ་ཐུར་དུ་ཁ་བཏྲན་གྱུར།། 10

དམ་པའི་སྟོང་ཇི་རྒྱས་པ་ནམས། དམན་ལ་མཛོལ་གཙུགས་དགའ་བ་སྟེན།
ཐུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་འབར་བ་ཡིས། བཞིན་ལ་གུས་པ་དམན་པར་གྱུར།། 11

དེ་ནི་དགའ་ལྷན་སྟོ་ཆོགས་ན། གནས་པ་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག།
གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ནི་བཅོམ་ལྷན་གྱི། མཆོད་སྟོན་སྟོན་པར་གནས་པར་བྱས།། 12

རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་ཁང་བ་ན། དཔལ་འབྱོར་ངོ་མཚར་བྱེད་མཐོང་ནས།
འཕགས་པ་དགའ་བོས་བསོད་ནམས་དེ། དུས་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ།།

13

སྟོན་ནི་བྱིས་བདག་ཅིག་གི་བྱ། དབྱལ་བ་ལས་ནི་འབང་ཉིད་གྱུར།
ཞིང་ལས་དག་ལ་ཡང་དག་ཆགས། ལྟོགས་ཤིང་རིད་པས་ངལ་བར་གྱུར།། 14

तीवचित्तप्रसादेन भक्तसारसमर्पणे ।

कुष्ठिन्या निपपातास्याः पात्रे शीर्षकराङ्गुलिः ॥ ७ ॥

ततः सा पातकमिव त्यक्तानित्यकलेवरं ।

देवानां तुषिताख्यानां निलये समजायत ॥ ८ ॥

शक्रस्तदद्भुतं ज्ञात्वा दानपुण्योदितादरः ।

यत्नात् काश्यपसत्पात्रं सुधया समपूरयत् ॥ ९ ॥

सुधार्पणेऽप्यसौ भिक्षुर्निस्पृहस्तृणलीलया ।

प्रशमामृतसम्पूर्णश्चक्रे पात्रमधोमुखम् ॥ १० ॥

भजन्ते प्रणयप्रीतिं कृपणेषु कृपाकुलाः ।

सन्तः सम्पत्समाध्यातवदने मीलितादराः ॥ ११ ॥

श्रुत्वा तां तुषिते देवनिकाये निरतां नृपः ।

प्रसेनजित् भगवतश्चक्रे भोज्याधिवासनाम् ॥ १२ ॥

राज्ञस्तस्य गृहे दृष्ट्वा लक्ष्मीमाश्चर्यकारिणः ।

आर्यान्निन्देन भगवान् पृष्टस्तत् पुण्यमभ्यधात् ॥ १३ ॥

पुरा गृहपतेः स्वनुर्दारिद्र्याद् दासतां गतः ।

श्लेचकर्मणि संसक्तः क्षुत्क्षामः क्लान्तिमाययौ ॥ १४ ॥

ཡུན་རིང་ཞིག་ན་མ་ཡིས་ནི། ལྷུམ་དང་ཚུ་མེད་གཟན་ཆང་ཞིག།
བྱིར་ནས་འོངས་པ་དེས་ཐོབ་ནས། གུས་དང་བཅས་པས་རྩ་སོང་། 15

ཡག་པ་བཀྱས་པ་དེ་ཡི་ཚོ། ཅི་དགར་ཡང་དག་འོངས་པ་ཡི།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ཉིད་ནི། རབ་དུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན། 16

དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་ས་སྟོང་ནི། གསལ་རྒྱལ་འདི་ཅ་སྟེས་པར་གྱར།
འབྱོར་པ་འདི་ནི་སྟེན་པ་ཡི། ཐིགས་པ་དེ་ཡི་དང་བའི་འབྲས། 17

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྷན་གསུང་ཐོས་ནས། དགེ་སྟོང་དག་ནི་ཡ་མཚན་གྱར།
གྱུ་ལ་བོ་ཡིས་ཀྱང་ཡངས་པ་ཡིས། མཚོད་པ་བཅོམ་ལྷན་མདུན་དུ་བྱས། 18

གྱུ་ལ་བོས་འོངས་སྟོད་མ་ལུས་པས། གུས་པས་ཞལ་རས་སྟེན་གསུངས།
འབྱུ་མར་བྱས་པ་བྱེ་བ་ཡིས། མར་མེ་ཡི་ནི་འཕྲེང་བ་བྱས། 19

དེར་ནི་དབུལ་མོས་མར་མེ་ནི། ཤིན་དུ་ཆུང་བ་དག་ཅིག་སྟེ།
ཐམས་ཅད་རྣམས་ནི་རབ་རྩད་ནས། རབ་དུ་བཞུས་ཚོ་གང་མ་སོང་། 20

དེ་ཡིས་སེམས་ནི་དྲི་མེད་ཀྱིས། སྟོད་ལམ་དེ་ཡིས་ནམ་བསམས་པ།
ཤུ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཉིད་དུ་ནི། འབྱུར་བར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་བཀའ་སྟེ། 21

བཅོམ་ལྷན་མདུན་དུ་རྒྱལ་བོས། དེ་ན་ཅན་སྟོན་མེད་འཕྲེང་སྟེ།
ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་མདུན་བསྐྱེད་དེ། གུས་པ་ཡིས་ནི་དེར་གསོལ་པ། 22

स्वजनन्या समानीतां निःस्नेहलवणां चिरात् ।
कल्माषपिण्डमासाद्य भोक्तुं सादरमाययौ ॥ १५ ॥

धौतहस्तक्षणे तस्मिन् संप्राप्ताय यदृच्छया ।
ददौ प्रत्येकबुद्धाय तां प्रसन्नेन चेतसा ॥ १६ ॥

जातः स एव कालेन भूपालोऽयं प्रसेनजित् ।
तस्य दानकणस्येयं विभूतिः प्रथमं फलम् ॥ १७ ॥

श्रुत्विति भगवद्वाक्यं भिक्षुर्विस्मयमाययौ ।
राजापि विपुलां पूजां चक्रे भगवतः पुरः ॥ १८ ॥

राजाहैरखिलैर्भोगैः कृत्वा भक्तिनिवेदनम् ।
स कोटीस्तैलकुम्भानां दीपमालामकल्पयत् ॥ १९ ॥

दीपमेकं ददौ तत्र स्वल्पकं दुर्गताङ्गना ।
स्नेहक्षयात् प्रयातेषु सर्वेषु न जगाम यः ॥ २० ॥

विचिन्त्य प्रणिधानेन तथा विमलचेतसा ।
भाविनीं शाक्यमुनितां सर्व्वज्ञोऽस्याः समभ्यधात् ॥ २१ ॥

रत्नदीपावलिं दत्त्वा राजा भगवतः पुरः ।
उपविश्य प्रणम्याग्रे प्रणयात्तं व्यजिज्ञपत् ॥ २२ ॥

བསོད་ནམས་དེ་དེའི་མཐུ་དག་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་གྱིས།

སྒྲ་མེད་ཡང་དག་ཇོགས་བྱང་ཆུབ། བྱོད་ཀྱིས་སྤུལ་སྤྱོད་མི་བགྱིད།

23

བྱོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱན་བཙེ་བ་ལས། དེ་ནི་ཐོབ་པར་བདག་འཛལ་ལོ།

ནམ་པར་མི་རྟོག་འབྲས་ཐོབ་སྤྱད། དཔག་བསམ་ཀྱང་འཐུང་བལྟན་པ་ལགས།

24

དེ་སྐད་རྒྱལ་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤུལ་པ།

སྒྲ་མེད་ཡང་དག་ཇོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་ས་བདག་རྟེན་པར་དཀའ།

25

བསྐྱའི་སྐྱད་པ་བས་ཀྱང་ཟ། རི་བོ་ལས་ཀྱང་ཤིན་དུ་བསྐྱོང་།

རྒྱ་མཚོ་བས་ཀྱང་ཟབ་པ་དེ། བདེ་སྐྱབ་དུ་ནི་འཐོབ་མ་ཡིན།

26

བདག་གིས་སྐྱེ་བ་གཞན་ནམས་སྤ། སྤྱིན་པ་མང་པོས་ཐོབ་མ་གྱུར།

སེམས་ནི་རབ་དང་དྲི་མེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅུག་སྤངས།

27

ང་ལས་རྒྱ་ཡི་སྐྱེ་བ་ལ། བདག་གི་སྤྱིང་བཞིའི་བདག་པོ་ཡིས།

ཡུན་རིང་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྱད། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།

28

བལྟ་སྤྱལ་སྐྱེ་བར་སྤྱིན་པ་ཡིས། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་དཔལ་དེ་ནི།

ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བདག་གིས་སྤྱད། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།

29

གཉིས་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་བེ་ལ་མར། སྤང་བོ་བརྒྱད་ནི་སྤྱོད་བྱིན་པས།

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བདག་གིས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།

30

भगवत्प्रणिधानेन तत्तत्पुण्यानुभावतः ।
न कस्यानुत्तरा सम्यक्संबोधिर्भवदर्पिता ॥ २३ ॥

भवत्प्रसादप्रणयात् प्राप्तुमिच्छामि तामहम् ।
निर्व्विकल्पफलावाप्त्यै सेव्यन्ते कल्पपादपाः ॥ २४ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा भगवान् समभाषत ।
दुर्लभानुत्तरा सम्यक्संबोधिः पृथिवीपते ॥ २५ ॥

ह्रस्वा मृणालतन्तुभ्यो गिरिभ्योऽपि गरीयसी ।
समुद्रेभ्योऽपि गम्भीरा सा सुखेन न लभ्यते ॥ २६ ॥

न दानैर्वहुभिर्लब्धं मयैवान्येषु जन्मसु ।
चित्तप्रसादविशदं ज्ञानं तत्कारणं जगुः ॥ २७ ॥

चतुर्दिपाधिपत्येन मया मान्धातुजन्मनि ।
चिरं दानफलं भुक्तं बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ २८ ॥

दानेन चक्रवर्त्तिश्रीः सा सुदर्शनजन्मनि ।
भुक्ता मया महीयसी बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ २९ ॥

पुरा दत्त्वा गजानष्टौ बेलामद्विजन्मनि ।
मया प्राप्तस्मद्वत् पुण्यं बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३० ॥

གང་ཞིག་རང་གི་རྒྱང་མས་འདི། ག་ཟ་ཞིས་བརྗོད་ནས་པར་སྤངས།
དགོ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱལ་པོའི་བྱ། གཟུགས་ངན་དུ་ནི་སྒྲོན་བདག་གྱུར། 31

དཔལ་ལ་དཔལ་དང་དཔྱང་བར་ས། གཏོང་ལ་དགའ་བ་དྲག་གནས་གང་།
དེ་ནི་གཟུགས་དམན་སྤྱུག་བཟུལ་ལྡན། སྤྱ་ཞིག་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱས། 32

གཟུགས་བྲལ་ལུས་ནི་གཏོང་བ་ལ། ལྷགས་དེ་བདེ་སོགས་བདག་པོ་ཡིས།
ལྷ་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བྱིན་ནས། མའ་ལྷ་པ་དང་མཚུངས་པར་བྱས། 33

མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་དེའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ། བྱོང་བྱོར་སྦྱོང་སྦྱོང་དུ་གཏུ་ཅན།
གསེར་གྱི་མཆོད་སྦྱོང་རྩེ་མའོན་གཟུགས། རི་བོ་ལྷན་པོའི་དཔལ་ཐོབ་གྱུར། 34

དགོ་བའི་སྦྱེ་བ་དེ་ལ་ནི། བདག་གིས་མཆོག་དུ་སྦྱིན་སོགས་བྱས།
བསོད་ནམས་དེ་དག་ནམས་ཀྱང་ཐོབ། བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 35

ཅེ་གསུམ་ཀྱལ་པོའི་སྦྱེ་བ་ལ། བདག་གིས་བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི།
ཆར་མེད་ལྷ་གི་དང་བཅས་བཅོས། བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 36

མི་ཐི་ལར་ནི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད། ལྷ་ཆོན་ཀྱལ་པོའི་སྦྱེ་བ་ལ།
བསོད་ནམས་སྤྱན་ཆོགས་བདག་གིས་ཐོབ། བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 37

ས་སྦྱོང་ནི་མེད་སྦྱེ་བ་ལ། མི་ཐི་ལར་སྦྱོན་དཀར་ཐུབ་སྦྱིན།
མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཐོབ། བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 38

कुरूपः कुशलात्माहं राजपुत्रः पुराभवम् ।
यः पिशाचोऽयमित्युक्ता निजपत्न्या विवर्जितः ॥ ३१ ॥

अथै श्रीस्कन्धो भूत्यागे प्रीतिर्यस्य सदा स्थिता ।
स दुःखी रूपवैकल्यात् क्व वा सर्व्वगुणोदयः ॥ ३२ ॥

तं रूपविरहे देहत्यागारूढं शचीपतिः ।
दिव्यचूडामणिं दत्त्वा चक्रे पञ्चशरोपमम् ॥ ३३ ॥

षष्टिपुरसहस्राणि तस्य यज्ञेषु यज्वनः ।
हेमयूपाभिरूपाणि प्रापुर्मूर्खबलश्रियम् ॥ ३४ ॥

तस्मिन् मयातिदानाद्रिहते कुशलजन्मनि ।
तानि पुण्यान्यवाप्तानि बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३५ ॥

मया सत्यप्रभावेण त्रिशङ्कुनृपजन्मनि ।
कृता वृष्टिः सदुर्भिक्षा बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३६ ॥

मिथिलायां महादेवनृपजन्मनि यज्वना ।
मयाप्ता पुण्यसम्पत्तिर्बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३७ ॥

मिथिलायां पुरा पुण्यं निमिभूपालजन्मनि ।
प्राप्तं दानतपोयज्ञैर्बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३८ ॥

སྒྲོན་ནི་མི་བདག་དགའ་བོ་ལ། སྤུ་མ་ལྷན་པའི་བྱ་བཞི་དང་།
ལྷ་པ་དག་ཀྱང་མི་ཁོང་བཞིན། ཡོན་དན་ལྷག་པ་བྱུང་བར་གྱུར།།

39

དུས་ཀྱི་མཐར་ནི་ཉེ་བའི་ཚེ། ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡིས་བསམས།
བདག་གི་མཐར་ནི་རྒྱལ་སྲིད་ལ། ལུབ་མོ་འདི་བཞི་འོས་པ་མིན།།

40

བདག་གི་བྱ་ནི་མི་ཁོང་བཞིན། ལམས་སྒྲོད་ཤས་རབ་རྩི་མེད་དང་།
ལྷན་པས་རྒྱལ་སྲིད་དག་གི་དཔལ། གཟུགས་བརྒྱན་མཛེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།།

41

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་སྒྲོན་ལ་སྒྲུས། སྒྲེ་གནས་ཀྱིས་བསྐྱང་བཙུན་མོ་ཡི།
ཚོགས་ཀྱིས་མཚོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་གི་དབུ་རྒྱན་མི་གཡོ་ལ།།

42

ནོར་བུའི་རྒྱང་ཇེས་དག་ལའང་མཉམ། སྒྲོ་ཡི་སྒྲོན་པའི་བང་སོ་ལ།
གཏེར་དུག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་མི་ཡི་དབང་པོར་བྱ།།

43

ཞེས་བཅོད་མི་བདག་མཐོ་རིས་སུ། གཤམས་ཚོ་སྒྲོན་པོས་མི་ཁོང་བཞིན།
དེ་ཡིས་བཅོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། རིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོར་བྱས།།

44

ཚོས་ནི་ངས་པའི་བྱ་བ་ལ། སྒྲོ་ཡི་དང་ཕྱིར་སྒྲོ་ཡི་རྣམས་ཀྱིས་གང་།
མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་ནི། རྒྱལ་པས་རིགས་པ་དག་ལ་གནས།།

45

སྒྲོན་ནི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཅུ། མི་འདོད་སྤྲིག་པ་ཐོབ་གྱུར་པ།
བྲམ་ཟེ་དབྱུག་ཅན་ཞེས་པ་ལ། བརྩེ་བ་ལྷན་པའི་མདུན་དུ་ནི།།

46

पुरा नन्दस्य नृपतेश्चत्वारः पिशुनाः सुताः ।
बभ्रवुरादर्शमुखः पञ्चमश्च गुणाधिकः ॥ ३६ ॥

कालेनापन्नपर्यन्तः स भूपतिरचिन्तयत् ।
एते मदन्ते चत्वारो राज्यं नार्हन्ति कर्कशाः ॥ ४० ॥

पुत्रे ममादर्शमुखे राज्यश्रीः प्रतिविम्बिता ।
सुवृत्ते लभते शोभां प्रज्ञावैमल्यशालिनि ॥ ४१ ॥

ध्यात्वेत्यमात्यान् सोऽवादीत् स भवद्विर्नरेश्वरः ।
कृतोऽन्तःपुरवर्गेण योऽभ्युत्थानेन पूज्यते ॥ ४२ ॥

मौलिर्न कम्पते यस्य समेव मणिपादुकैः ।
द्वारद्रुमाद्रिवापीषु निधिषट्कं स पश्यति ॥ ४३ ॥

इत्युक्त्वा त्रिदिवं याते नृपतौ मन्त्रिणः क्रमात् ।
तदुक्तैर्लक्षणैश्चक्रुरादर्शमुखमीश्वरम् ॥ ४४ ॥

धर्म्मनिर्णयकार्येषु यं वादिप्रतिवादिनः ।
विलोक्यैव स्वयं तस्थुर्न्यायैर्जयपराजये ॥ ४५ ॥

पुरा निरभिसन्धेन प्राप्तवैशसकिल्विषम् ।
ब्राह्मणं दण्डिनं नाम दयालुः प्रययौ पुरः ॥ ४६ ॥

བ་ལང་རྩང་དོན་བྱིས་བདག་གིས། གོད་ས་བསད་ལས་ཤིང་དྭ་བས།
 རྩུ་ལྷང་ལས་འཛིག་པོར་ནི། གནས་པའི་རྩང་སས་ནས་པར་ཚོད།། 47

བྱ་ནི་བསད་ལས་ཆང་འཛོང་སས། ཚོད་ལ་སརྩངས་པའི་ཆགས་པ་ནི།
 དེ་ཡི་མི་སུན་ཕྱོགས་འཛིག་སྒྲོད། བཛོད་ནས་དེ་བདང་ནས་པར་བཀོལ།། 48

ལྷག་པའི་བསས་པའི་བྱད་པར་ལས། སེམས་ཅན་མི་ས་ཡིན་ནསས་ཀྱི།
 སེམས་ཀྱི་རྩེས་སྤངས་ཐེཾོས་ནི། དེ་དང་དེ་དག་ངས་པར་བྱས།། 49

གང་གིས་ཆར་མེད་ཀྱིས་དག་པའི། ལྷ་གེ་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ལ།
 ཟས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྒོག། རབ་དུ་འཛོ་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས།། 50

དེ་ལྟར་མེ་ལོང་བཞིན་སྐྱེས་ཚེ། བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་གྱུར།
 ཆེ་རྒྱས་ཡང་དག་ཚོགས་བྱང་རྩལ། དེ་ནི་ནས་ཡང་མ་དོགས་སོ།། 51

འབད་ཚེ་ལ་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་ནི། སྐྱེ་བ་མང་པོ་བསྐྱར་གོསས་པའི།
 འེ་མེད་ཤེས་པའི་ཀྱན་རྩོབ་ནི། བཙོམ་པས་ད་ལྷ་བདག་གིས་ཐོབ།། 52

གང་ཡང་ཤིན་དུ་སཚོག་གྱུར་སྐྱེ་མེད་བདེན་པ་རིག་པའི་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་
 བྱང་རྩལ་འདི་
 མི་བདག་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་དག་གིས་དོགས་བྱ་ངས་པར་སྐྱིན་བའི་བསོད་ནམས་
 ཀྱིས་མི་འཐོབ།

गोयुगार्थे गृहस्थेन मृतेन वड्वाहतेः ।

कुठारपाततः पत्न्या तक्षवासी विवादितः ॥ ४७ ॥

शौण्डिकेनात्मजवधाद्वीक्षितं तुल्यनिग्रहम् ।

तद्विपक्षभयेनोक्ता तत्संत्यक्तं व्यमोक्षयत् ॥ ४८ ॥

अमानुषाणां सत्त्वानामध्याशयविशेषतः ।

चकार चित्तशोधनं तत्तत्सन्देहनिर्णयम् ॥ ४९ ॥

अष्टष्टिमृष्टे दुर्भिन्ने येन द्वादशवर्षके ।

विहितं सर्वसत्त्वानामशनप्राणवर्त्तनम् ॥ ५० ॥

इत्यभून्मम पुण्याप्तिरादर्शमुखजन्मनि ।

न तु सा सम्यक्संबोधिर्विबोधिता महोदया ॥ ५१ ॥

बहुजन्मशताभ्यासप्रयासेन महौयसा ।

अद्य तु ज्ञानवैमल्यं मयाप्तं लुप्तसंवृति ॥ ५२ ॥

ज्ञानप्रज्ञाधिगम्या किमपि परतरानुत्तरा सत्यसंवित्

सम्यक्संबोधिरेषा न च खलु नृपते लभ्यते दानपुण्यैः ।

མོངས་པའི་མཚན་མོ་དང་བྲལ་སྒྲིན་སོང་ནམ་མཁའ་རབ་གསལ་དེ་མ་མེད་པ་
དག་གིས་བསྟེན།

ཐོལ་མེད་ཀུན་དགའི་ས་གཞི་དེ་ནི་སྤྲོད་པའི་ཐུན་པ་གཙོད་བྱེད་ཉིན་མོའི་དཔལ་
འབྱོར་ཡིན།། 58

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མེ་ཡོང་གི་བཞིན་གྱི་དོགས་པ་བརྗོད་
པའི་གཡལ་འདབ་སྟེ་བཙུ་བདུན་པའོ།།

मोहश्यामाविरामे गतघनगगनव्यक्तवैमल्यभाजां
निर्याजानन्दभूमिर्भवति भवतमश्छेदिनी सा दिनश्रीः ॥

५३ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
आदशमुखावदानं नाम सप्तदशः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་བཙུག་ནི།

ལྷ་རིའི་བྱ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གང་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྒྲོབ་དཔོན་དགེ་པའི་བྱ།

འཁོར་བའི་རྩ་གཏོར་ཟམ་པས་གང་བསྐྱབས་པ།

འདི་ནི་གཉིན་དང་མཛོལ་བ་ཤེས་སྤྱན་ཟླ་དང་།

མ་དང་ས་དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པ་མིན།

1

རྒྱལ་བའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི། ཀ་ལན་ཏ་ཀའི་གནས་ཞེས་པ།

འོད་མའི་ཚལ་གནས་དགའ་བར་སྤྲོན། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་བཞུགས་པར་བྱས།

2

པང་ན་སྤྱེས་དང་ཉེ་རྒྱལ་དེ། ཀྱུན་དུ་རྒྱ་ནི་གཉིས་པོ་སྤྲོན།

དགེ་སྤྱོད་དངོས་པོར་རབ་རྒྱལ་པས། ཞི་བ་དག་དུ་ཞུགས་པར་བྱས།

3

དེ་ནས་ཡང་དག་བསྟན་མཛོད་པས། དགེ་སྤྱོད་ལྷ་རིའི་བྱ་དག་ནི།

གང་གིས་དག་བཙུན་མཛོད་བྱས་དེ། དེ་ནི་ཐར་པར་འགྲོ་བཟོད་བྱས།

4

དེ་ཡིས་མད་བྱུང་བསྐྱབས་འོས་དེ། དགེ་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་བྱར་ནས།

དེ་ལ་སྤྲོན་གྱི་སྤྱོད་མཐའ་དེས། དེས་ཀྱང་དེ་དག་ནམས་ལ་གསུངས།

5

བྲམ་ཟེ་མེ་ཡི་གྲོགས་པོ་ཡི། རྒྱུང་མ་ཡོན་ཏན་མཚོག་བྱར་པ།

ས་ཡིས་ཅེད་མོར་མིང་དག་ཀྱང་། སྤུང་བི་ཀ་ཞེས་བཏགས་པར་བྱས།

6

अष्टादशः पल्लवः ।
शारिपुत्रप्रव्रज्यावदानम् ।

नेदं बन्धुर्नो सुहृत् सोदरो वा
नेदम्माता पिता वा न करोति ।
यत् संसाराम्भोधिसेतुं विधत्ते
ज्ञानाचार्यः कोऽपि कल्याणहेतुः ॥ १ ॥

कलन्दकनिवासाख्ये रम्ये वेणुवनाश्रमे ।
भगवान् विहरन् बुद्धः पुरे राजगृहे पुरा ॥ २ ॥

कौलितं चोपतिष्यच्च द्वौ परिव्राजकौ पुरा ।
प्रपन्नौ भिक्षुभावेन चकार शमसंवृतौ ॥ ३ ॥

ततश्च शारिपुत्रस्य भिक्षोः संदेशना व्यापात् ।
यथा साक्षात् कृतार्हत्वे सोऽभूद् मोक्षगतिक्षमः ॥ ४ ॥

तस्य तदद्भुतं दृष्ट्वा धनार्हं सर्वभिक्षुभिः ।
पप्रच्छुः पूर्ववृत्तान्तं स च तेभ्यो व्यभाषत ॥ ५ ॥

ब्राह्मणस्याग्निमित्रस्य भार्य्या गुणवराभवत् ।
सूर्षिकेति कृतं पित्रा क्रीडानाम च विभ्रती ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་མིང་གོ་སྤྱད་པ་ལ། ཞེས་པ་རང་སངས་རྒྱལ་ཉིད་གྱུར།

དང་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ། བཅ་ཞིག་ཁྲིམ་དུ་འོངས་པར་གྱུར། 7

དེ་ཡིས་ཁྱོ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས། ཁྲིམ་པའི་གུས་པས་དེ་མགྲོན་གཉིར།

རབ་བདུད་གུས་པའི་སྟོན་པ་དང་། རིམ་གྲོ་དག་གིས་ཚིམ་པར་བྱས། 8

བཅ་ཞིག་ཚོས་གོས་དུབ་པ་ཡི། བྱ་བ་དག་ནི་བྱེད་པ་དེའི།

ཁབ་ཀྱི་ལས་དབང་མཐོང་གྱུར་ནས། སྟོན་ལམ་དག་ནི་གུས་བཅས་པས། 9

ཇི་ལྟར་ཆན་པ་ནི་འདི་དང་། ཇི་ལྟར་ཟབ་མེར་འགྲོ་བའི་ཁབ།

དེ་ལྟར་བདག་གི་ཤེས་རབ་ནི། མཚོག་དུ་གྱུར་ཅེས་ཡང་དག་བདེ། 10

རང་སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དག་ནི་དེ་ཡིས་ཀྱང་།

ཤེས་རབ་ལྡན་པ་ཤུ་རི་བྱར། རྒྱུ་བ་འདི་ལ་དེ་གྱུར་དོ། 11

དག་སྟོང་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་དེ། ད་ལྟ་རབ་ནི་སྟོན་མཚོག་ལྡན།

དག་བའི་སྟོན་གྱུར་གང་གི་ཕྱིར། དམ་པའི་སྟོན་ནི་དབག་བསམ་གིང་། 12

བཙེ་བ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ནས། དག་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་ཞུས་པ།

མི་ལས་སྤྱད་པ་སྟོན་གང་མཁན། རིགས་སུ་ཤུ་རིའི་བྱ་ཅེས་འབྲུངས། 13

དེ་ནས་བཙེ་བ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར། བཀའ་སྤྱུལ་སྟེ་བ་སྟོན་ཉིད་ལ།

སྟོན་གོས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱལ་བུ་དམ་པས་འདོད་པར་གྱུར། 14

भ्राता प्रथमशैलाख्यः तस्य स्तुर्पसमाभिधः ।
प्रत्येकबुद्धतां यातः कदाचिद् गृहमाययौ ॥ ७ ॥

स तथा भर्तुरादेशाद् गृहिभक्त्याधिवासितः ।
प्रणतिप्रणयाचारैः स्तोषितः परिचर्यया ॥ ८ ॥

कदाचिच्चीवरे तस्य कुर्वाणस्य विपात्रणम्(?) ।
सूचीकर्मवशाद् दृष्ट्वा प्रणिधानं समादधे ॥ ९ ॥

यथेयं कर्तरौ तीक्ष्णा यथा गम्भीरगामिनी ।
सूची तथापरा प्रज्ञा मम स्यादिति सादरा ॥ १० ॥

प्रत्येकबुद्धविनयात् प्रणिधानेन तेन च ।
गतास्मिन् जन्मनि सैव सप्रज्ञशरिपुत्रताम् ॥ ११ ॥

स एष शरिपुत्रोऽद्य भिक्षुस्तीक्ष्णतराग्रधीः ।
कल्याणपात्रतां यातः कल्पवल्ली हि सन्मतेः ॥ १२ ॥

वाक्यं भगवतः श्रुत्वा पप्रच्छुर्भिक्षवः पुनः ।
कस्मान्नायकुले जातः शरिपुत्रो नराधमे ॥ १३ ॥

ततस्तान् भगवानूचे पूर्वस्मिन्नेष जन्मनि ।
अभून्महामतिर्नाम राजपुत्रः सतां मतः ॥ १४ ॥

དབལ་དང་ལྷན་ཡང་དེ་ཡི་སྒོ། རབ་དུ་བྱང་ལ་ཕྱོགས་པར་གྱུར།
རབ་དུ་དང་བ་ཡོངས་སྒྲིན་ལ། ལུན་སྒྲིན་ཚོགས་པས་སྒྲིབ་མི་བྱེད། 15

གྱལ་སྒྲིན་གཞིན་ལྷན་མས་དག་ནི། རབ་བྱང་རིགས་ལ་འོས་མིན་ཉིད།
ཅས་བཟློང་བ་ཡི་བྱམས་བ་ཡིས། འབད་བས་དེ་ནི་བསྒྲོག་པར་གྱུར། 16

ནས་ཞིག་གླང་ཆེན་ལ་ཞོན་ནས། སྒྲིབ་པའི་ལས་དུ་འགྲོ་བ་དེས།
གན་པོ་དབུལ་པོ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྒྲིང་རྒྱུ་ལས་ནི་འདི་དག་སྒྲིས། 17

སྐལ་མེད་ནོར་ལྷན་འཛིག་དེན་ན། གཉེན་གྱི་འཆིང་བས་བསྐྱམས་ནམས་ཀྱིས།
རབ་བྱང་ཐོབ་པ་མིན་པ་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱང་སྒྲིབ་ལས་ནས་པར་བསྒྲོག། 18

དེས་སྒྲིས་དབུལ་པོ་བདག་ལ་ནི། ལྷང་བཟེད་མེད་ཅིང་ཆོས་གོས་མེད།
ཞི་བའི་ཡོ་བྱད་དག་ལ་ཡང་། རྣོད་ནི་ཉི་བར་མཁོ་བ་ཉིད། 19

གྱལ་པོའི་སྒྲིས་ཀྱིས་དེ་ཐོས་ནས། ཐུབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སོང་སྟེ།
དེ་ནི་རབ་དུ་འབྱུང་བཅུག་ནས། ལྷང་བཟེད་ཆོས་གོས་རབ་དུ་བྱིན། 20

ལུན་རིང་མིན་པའི་དུས་ཀྱིས་དེ། རང་སངས་གྲུས་ནི་ཉིད་གྱུར་ནས།
གྱལ་པོའི་སྒྲིས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། རྒྱུ་ལས་མཚོག་ནམས་བསྐྱན་པར་གྱུར། 21

དེ་ཡི་མཐུ་ནམས་མཐོང་གྱུར་ནས། མི་ཡི་བདག་པོའི་སྒྲིས་དེས་བསམས།
ཀྱི་མ་དར་བ་ཆེ་ཉིད་ཕྱིར། བདག་ལ་རབ་བྱང་དཀོན་པར་གྱུར། 22

श्रीमतोऽपि मतिस्तस्य प्रव्रज्यायामजायत ।
परिपाकप्रसन्नानां कालुष्याय न सम्पदः ॥ १५ ॥

प्रव्रज्या राजपुत्राणां यूनां नैव कुलोचिता ।
इत्युक्त्वा जनकः प्रीत्या तं यत्नेन न्यवारयत् ॥ १६ ॥

कदाचित् कुञ्जरारूढः स व्रजन् जनवर्त्मनि ।
दृष्ट्वा दरिद्रं स्थविरं कारुण्यादिदमब्रवीत् ॥ १७ ॥

अधन्या धनिनो लोके बन्धुबन्धनयन्त्रिताः ।
प्रव्रज्यां नाप्नुवन्त्येव त्वं तु केन निवारितः ॥ १८ ॥

स न्यवेदयन् मे दरिद्रस्य न पात्रं न च चीवरम् ।
धनोपकरणान्येव शमोपकरणान्यपि ॥ १९ ॥

राजसूनुरिति श्रुत्वा गत्वा मुनितपोवनम् ।
प्रव्रज्यां कारयित्वास्य प्रददौ पात्रचीवरम् ॥ २० ॥

सोऽचिरेणैव कालेन यातः प्रत्येकबुद्धताम् ।
राजपुत्रं समभ्येत्य दिव्यामृद्धिमदर्शयत् ॥ २१ ॥

तस्य प्रभावमालोक्य स प्रदध्यौ नृपात्मजः ।
अहो महोदयत्वान्मे प्रव्रज्या दुर्लभाभवत् ॥ २२ ॥

དབུལ་ཞིང་ནས་འབྱེད་མེད་ལས་ནི། དམན་ནམས་ཀྱི་ཀྱང་ཆེད་པར་དཀའ།
དེས་ན་དམན་རིགས་ནས་འབྱེད་དང་། ལུན་པར་པད་ཀ་ནི་སྐྱེ་བར་ཤོག། 23

དེ་ཡི་སྒོན་ལས་དག་ལས་ནི། དེ་ཉིད་ཤུ་རིའི་བྱ་འདིར་སྐྱེས།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་བཙོམ་ལུན་འདས། འོད་སྤངས་ཀྱིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་། 24

བདེན་པའི་གཏོར་དེངས་པར་དབྱེས་པས་འདུལ་ལུན་འདི་ནི་དགོ་བ་དག་གི་སྒྲོད།
ཡང་དག་རབ་དུ་དང་བ་བྱེས་པས་དུས་སྤུ་ཤེས་རབ་ལུན་པ་ནམས་ཀྱི་མཚོག།
ཤུ་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་སྒོ་བ་མར་འོས་པ་དག་ལས་མཚོག་དུ་བཞེད་པར་འགྱུར་བར་བསྟན།
མོ་གཤམ་བྱ་འདི་འང་འདི་ཅུ་གསུངས་ཞེས་ཡུང་དག་རིག་པའི་རང་བཞིན་ལུན་
ནམས་སྤྱེ། 25

སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དབུལ་པོ་ལས་བྱེད་ལ། དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་བཙེ་བ་ཡིས།
སྤྱང་བཟེད་ཆོས་གོས་དག་ནི་བྱིན་གྱུར་ནས། མཚུངས་མེད་ཕྱེ་འཕྱུལ་མཐུ་ཡང་
རབ་དུ་བསྟན། 26

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཤུ་རིའི་བྱ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཙེ་བགྱུད་པའོ།

दारिद्रादविवेकाच्च नीचानामपि दुर्लभा ।
जायेयमधमे कुले तस्मादस्मि विवेकवान् ॥ २३ ॥

स एव शारिपुत्रोऽयं ज्ञातस्तत्प्रणिधानतः ।
प्रव्रजितो भगवता काश्यपेनान्यजन्मनि ॥ २४ ॥

तेनायं नियमप्रणयविनयी सम्यक्प्रसादोदया
दादिष्टः कुशलाय सत्यनिधिना प्रज्ञावतामग्रणीः ।
काले शाक्यमुनेर्भविष्यति मतः शिष्यत्वयोगाद् वरं
मौज्जल्यायन एष चात्र कथितः संविन्मयानां वदः ॥ २५ ॥

अन्यजन्मनि दरिद्रः कार्म्मिकः केनचिदपि दयया महर्षिणा ।
दत्तपात्रचोवरो भवद्दर्शितर्द्धिरासीदतुलप्रभाववान् ॥ २६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शारिपुत्रप्रव्रज्यावदानं नामाष्टादशः पल्लवः ।

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་བཅུ་དགུ་པ།

གང་ཡང་མཆོག་དུ་མི་ཟད་མགུ་ལྷན་གང་།

དེ་ནི་བསོད་ནམས་སྤུལ་བྱུང་དར་བའི་མཆོག་།

མངོན་སྤུམ་གྱིས་མཆོན་དགེ་བའི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་དཔང་།

སྤྱི་བཞུགས་མཆོན་ཉིད་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་།།

1

སྤྱོན་ཆེ་མཉན་ཡོད་ཀྱལ་བྱེད་ཆལ། དགའ་བར་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་གྱི།

ཀུན་དགའ་ར་བར་བཅོམ་སྤྲན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་གྱུར་།།

2

བྱིམ་བདག་སྤྱོད་གས་ཀྱི་སྤྱེ་ཞེས་པ། བྱོང་ནི་ལོ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་།

འབྲས་བུའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་ཡི། སྤྱོད་གས་ཆོགས་གྲིབ་བསིལ་སྤྱོན་བ་བཞིན་།།

3

དེ་ཡི་བཅུན་མོ་གྱལ་སྤྱེ་ལ། དུས་སྤུ་བདུད་མིག་ཅན་གྱི།

བྱུ་ཞིག་བསོད་ནམས་དགའ་གིས་བཅས། དགའ་བ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན་།།

4

ལྷན་སྤྱེས་རིན་ཅེན་སྤྱོད་མའི་འོད། དེ་ཡི་ན་བའི་ན་གྱུན་གྱུར།

གསེར་ནི་བྱེ་བ་བསྐྱ་ཡིས་ཀྱང་། གང་གིས་རིན་ལ་མཆོངས་མ་གྱུར་།།

5

འདི་ནི་གྲུ་སྐར་གྲོ་བཞིན་སྤྱེས། ན་གྱུན་རིན་ཅེན་བྱེ་བའི།

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན་ཞེས་དེ། གཞིན་ཀྱུ་ཡོན་ཏན་ལྷན་བར་གྱུར་།།

6

श्रीणकोटिकर्णविदानम् ।

जनविंशपञ्चवः ।

स कोपि पुण्यातिशयोदयस्य
वरःप्रभावः परमाक्षयो यः ।
प्रत्यक्षलक्ष्यः शुभपक्षसाक्षी
जन्मान्तरे लक्षणतामुपैति ॥ १ ॥

रम्ये पुरा भगवति आवस्थ्यां जेतकानने ।
अनाथपिण्डदारामे विहारिणि तथागते ॥ २ ॥

बभूव वासवग्रामे बलसेनाभिधो गृही ।
पूरिताशः फलभरैश्छायातरुनिवार्थिनाम् ॥ ३ ॥

जायायां जयसेनायां काले कमललोचनः ।
अजायत सुतस्तस्य पुण्यैर्मूर्त्त इवोत्सवः ॥ ४ ॥

सहजा रत्नदीपार्चिरभूत्कर्णस्य कर्णिका ।
नाभूत् मूल्यतुला यस्य हेमकोटिशतैरपि ॥ ५ ॥

अवणानक्षत्रजातोऽसौ रत्नकोव्यर्हकर्णिकः ।
स श्रीणकोटिकर्णस्थः कुमारोऽभूद् गुणोचितः ॥ ६ ॥

དེ་ནི་བྱི་མེད་གསལ་ཞིང་མཛེས། ཚ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས།

མི་དཔག་ཀྱན་དགའ་བྱས་བྱུང་བ། སུ་ཡི་རྒྱ་བ་བཞིན་མ་བྱུང་།

7

མིག་ནི་མཆི་མ་ལྷན་བའི་མ། མཚོག་དུ་རྩལ་བའི་ཚོག་དག་གིས།

སྙན་སྒྲུ་ཡིན་ཡང་སྙད་བྱ་མྱེ། རྒྱ་བས་དུག་གི་ཆར་པ་བཞིན།

8

ནོར་སྤྱན་ལྷ་བྱུང་སྤྱན་ཚོགས་བའི། ས་ཡིས་བརྒྱུག་ཀྱང་གཞོན་ཏུ་དེ།

རིན་ཅན་དོན་གཉིས་དོན་མཐུན་ནི། ཆེན་པོས་གྲིང་གཞན་རིངས་བར་སོང་།

9

ཅུ་སྤྱན་འབྱུང་གནས་རབ་བསྐལ་ནས། སྤྱི་བོ་མེད་པའི་ལམ་བཟོད་དེ།

ལས་ཀྱི་རྒྱ་བས་ཀྱིས་ནམ་བསྐལ་པས། རང་གི་དོན་མཐུན་བྲལ་བར་བྱུང་།

10

དོན་མཐུན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མ་རྟེན། བྱ་ངན་གྱིས་རྒྱུག་དལ་བྱ་ཡིས།

ཉོན་མོངས་བསྐྱབས་ནས་རང་ཡུལ་དུ། འཆིང་དང་བྲལ་བར་རབ་དུ་ཞུགས།

11

དེ་ཡང་ངལ་ཞིང་ངལ་གསོ་དང་། རབ་དུ་བྲལ་བས་ཅུ་ཚོགས་བཞུལ།

གཏུང་བའི་བྱ་ངན་འབྲེང་བ་ཡིས། མཚན་པ་སྟོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སོང་།

12

དེས་བསམས་ནོར་ནི་ཆེན་པོ་དག། ཡོད་ལ་ནོར་སྤྱབ་ལ་བརྩོན་པ།

ཉོན་མོངས་འབྲས་བྱ་དར་བ་འདི། བདག་གི་རྩལ་མིན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད།

13

མི་ནམས་ཚོག་གིས་བྲལ་བ་ལས། ཀྱི་མ་ནོར་སྤྱབ་ལ་འཇུག་པ།

གཞོན་པ་བསམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིས། སྙད་འོས་ཀྱང་པ་དག་གི་གནས།

14

स निर्मलरुचिः कान्तः कलाभिः परिपूरितः ।

अमन्दानन्दनिष्ठन्दी न कस्येन्दुरिवाभवत् ॥ ७ ॥

स युवा वार्यमाणोऽपि पित्रा धनदसम्पदा* ।

जननी साश्रुनयना परं परुषया गिरा ॥ ८ ॥

प्रियंवदोऽपि निर्भक्त्यो विषवर्षीव चन्द्रमाः* ।

महासार्थेन रत्नार्थी दूरद्वीपान्तरं ययौ ॥ ९ ॥

मकराकरमुत्तीर्य व्रजतस्तस्य निर्जने ।

कर्म्मोर्मिविस्मवेनाभूत् स्वसार्थविरहः पथि ॥ १० ॥

सार्थोपि तमनासाद्य विनिवृत्तः शुचा शनैः ।

स्वदेशमर्जितक्लेशः प्रविवेश विष्टङ्खलः ॥ ११ ॥

सोऽपि तप्तमरुश्रेणीलक्षणां दक्षिणां दिशम् ।

श्रान्तः प्रशान्तविश्रान्तिर्वापिगाहं व्यगाहत ॥ १२ ॥

सोऽचिन्तयदहो वित्ते प्रतिवित्ताज्जनोद्यमः ।

ममायमनयेनैव जातक्लेशः फलोदयः ॥ १३ ॥

अहो धनार्जनावेशः सन्तोषविरहाद् नृणाम् ।

सर्वापवादसंवादो निन्द्यानां विपदां पदम् ॥ १४ ॥

* जननी साश्रुनयनां परं परुषया गिरा ।

प्रियंवदोऽपि निर्भक्त्यो विषवर्षीव चन्द्रमाः ॥

स युवा वार्यमाणोऽपि पित्रा धनदसम्पदा ।

महासार्थेन रत्नार्थी दूरद्वीपान्तरं ययौ ॥

Reading suggested by M. M.—H. Sastri.

འཁོར་བར་ནོར་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ། བག་ཆགས་གོས་ས་ལས་ལྷས་ཅན་ནམས།
སྒྲོངས་པ་དེ་ནི་གསེར་གྱི་རི། ཐོབ་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཆོས་ས་པ་མེད། 15

ངལ་དུབ་རབ་རྒྱས་རོ་དང་བུལ། འོག་གི་བྱ་ངམ་ས་གཞི་འདི།
འབར་བའི་དབལ་བཞིན་རིངས་པར་ནི། བདག་གི་སྟེང་པ་རབ་རྒྱས་བྱེད། 16

ཀྱུ་མ་གནས་དང་གནས་ནམས་སུ། རི་དྲགས་སྒྲོམ་པས་ཡོང་བ་བཞིན།
བྱ་ངམ་གྱི་ནི་སྒྲིག་རྒྱ་ཡིས། བདག་ལ་སྒྲོངས་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད། 17

སྒྲོམ་པ་འདི་དང་ངལ་བ་འདིས། རྒྱ་ནི་མེད་པའི་ས་གཞི་ནི།
སྒྲོགས་ནི་འབར་བར་བདག་གིས་མཐོང་། ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ། 18

དེ་ལྟར་བསམ་གྱིང་དལ་བུས་དེ། རྒྱ་ཡི་བསམ་པས་མོང་ན།
ངལ་དུབ་ནས་པ་དང་བཅས་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་བར་གྱུར། 19

ཤིན་དུ་སྒྲག་པའི་སྒྲུབ་ཆ་བཞིན། འཛིགས་སུ་བྱང་བའི་སྒྲིམ་བྱ་ནི།
དུས་ལྟར་དྲག་ཅིང་མིག་དམར་བ། སྒྲོ་དེར་གནས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 20

དེ་ཡིས་དེ་ལ་པདུང་བ་རིས། གང་ཆོ་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུབ།
དེ་ཆོ་རང་ཉིད་ནང་ཞུགས་པས། ཡི་དྲགས་འཛིག་དེ་ནི་ནམ་པར་མཐོང་། 21

ཅས་པ་རྒྱ་རྒྱས་ལྷག་ལྷས་བསྐྱམས། གོས་མེད་དུལ་གྱི་འཕྲིང་བས་གོས།
ཤིང་བསྐྱེགས་ལྷ་བུའི་ཡ་དྲགས་ནམས། མཐོང་བས་དེ་ནི་གདུང་བར་གྱུར། 22

हेमाचलेऽपि संप्राप्ते न पर्याप्तिर्धनार्जने ।
संसारे वासनाभ्यासद्वेषमोहः शरीरिणाम् ॥ १५ ॥

पृथुप्रयासविरसा दीपिता श्रीरिवायता ।
तृष्णां तनोति नितरामियं मरुर्महीतले ॥ १६ ॥

अहोवत कुरङ्गाणां तृष्णान्धानां पदे पदे ।
ममापि जनयन्त्येव मोहं मरुमरीचिकाः ॥ १७ ॥

इयं तृष्णा अमश्नायमिमा निरुदका भुवः ।
किं करोमि क्व गच्छामि पश्यामि ज्वलिता दिशः ॥ १८ ॥

इति संचिन्त्य सः शनैः प्रसर्पन् सलिलाशया ।
आयासमिव साकारं ददर्श पुरमायसम् ॥ १९ ॥

घोरं द्वारिस्थितं तत्र संचासस्येव सोदरम् ।
ददर्श पुरुषं कालकरालं रक्तलोचनम् ॥ २० ॥

स तेन पृष्टः पानीयं यदा नोवाच किञ्चन ।
तदा स्वयं प्रविष्टेन प्रेतलोको विलोकितः ॥ २१ ॥

दग्धकाष्ठोपमान् धूलिमललिप्तान्निरम्बरान् ।
शुष्कास्थिस्रायुशेषाङ्गान् प्रेतान् दृष्ट्वा स विव्यथे ॥ २२ ॥

ཅུ་དང་བཅུ་པ་མ་གཟིར་དེ་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་ཅུ་བསྐྱེད་པ་མ་གཟིར་གྱི་བཅུ་པ་ལོངས་བཏང་ལྟེ། དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟིར་གྱུར། 23

གཏུང་བ་རབ་སྐྱེ་སྐྱེ་པ་ནི། བྲག་པོས་གཟིར་དེ་ལ་དེས་སྐྱེས།
བཙེ་མེད་བདག་ལ་བྱ་ངམ་གྱི། དགོན་པ་འདིར་ནི་ཅུ་གང་ལས། 24

ཁྱེད་སྐྱེ་ལས་ནི་ཅི་ཞིག་གིས། སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པ་མེད་དཀའ་འདི་ལ་བཀོད།
ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་བཙེ་མེད་འབྲས་མེད་པས། འདི་ལས་བདག་ནི་བྱ་ངན་བྱེད། 25

གཟིར་བ་མ་མཐོང་མཐོང་ཡང་གང་། དེ་དག་ཉོན་མོངས་འཕྲོམས་བཟོད་པ།
ཅུ་གཏུང་མེད་པར་བཏག་པ་དེའི། གཉིད་ནི་བདེ་བས་བྲན་པ་བཞིན། 26

དེ་ལ་དེས་སྐྱེས་བདག་ཅག་ནི། ཐར་མེད་མ་ཡིན་འགལ་བའི་ལས།
མོངས་པ་ལས་ནི་རབ་བསལ་པ། གཏུང་བ་མི་བཟད་གནས་སྐྱེ་འཕངས། 27

ལྷག་པར་སྐྱོད་ཅིང་སྐྱོད་པས་གཞན་གྱི་བདེན་པ་ཉམས་བྱས་གྲགས་པ་རྒྱས་
བ་ལས།

འཕགས་པ་མིན་ཞིང་སྐྱེ་བ་དོན་གྱིས་གཏུང་བ་རྣམ་པར་བཙོན་པ་མ་
བཞེས་པ།

བདག་ཅག་རྣམས་ནི་བཙེ་མེད་པས་སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་སྐྱིང་ལ་དྲག་དུ་ནི།

ཚོག་གིས་ལྷགས་མདའ་དུག་གིས་ཡོངས་སྐྱེ་བསྐྱེད་པས་ཅུ་གཏུང་རབ་དུ་
ཅུ་གཏུང་བྱས། 28

तैर्याचितः स पानीयं पानीयविरहादितः ॥

परित्यज्य निजामार्त्तिमभूत्तदुःखदुःखितः ॥ २३ ॥

तीव्रतृष्णातुरानूचे स तान् आर्त्तप्रलापिनः ॥

ममास्मिन्नरुकान्तारे निष्कपस्य कुतः पयः ॥ २४ ॥

कच्छेऽस्मिन् दुःसहे न्यस्ताः के यूयं केन कर्मणा ।

युष्मदप्रक्रियाबन्धश्चातः कच्छश्चराम्यहम् ॥ २५ ॥

निद्रा निःशल्यकल्पस्य सुखसिक्तेव तस्य या ।

नार्त्तान्नपश्यति दृष्ट्वा तेषां क्लेशक्षये क्षमा ॥ २६ ॥

ते तमूचुर्विरुद्धेन कर्मणा मोहसञ्चयात् ।

अनिवर्त्य वयं मर्त्याः क्षिप्ता व्यसनसंकटे ॥ २७ ॥

अधिक्षेपात् क्षेपक्षपितपरधैर्यैर्मदभरा-

दनार्यैर्मानव्यसनेर्घाभिरवार्यव्यतिकरैः ।

कृतास्माभिर्नित्यं मुजनहृदये निर्दयतया

वचोभिर्नाराचैर्विषपरिचितैः शल्यकलना ॥ २८ ॥

ཕྱིན་པ་མ་ཕྱིན་ནི་ནི་ཕྱོགས་པ་ཉིད། འཛོལ་འཛོལ་སྒྲོན་དུ་སེམས་ནི་བྱས་པ་ཉིད།
 བདག་ཅག་ལུས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་དག། འཕྱོག་པའི་ནམ་འགྱུར་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པ་བསྐྱབས། 29

དེ་དག་དམན་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། འན་པའི་ལས་ལ་མཁས་གུར་པ།
 ཡི་དྲགས་གྲོང་ཁྱིམ་འཛིགས་རྒྱུང་མ་འདིར། བདག་ཅག་ཉན་མོངས་སྒྲོན་ཉིད་གྱུར། 30

དེ་དག་ཚིག་དེ་དེས་ཐོས་ཤིང་། གཞན་དུ་འང་ནམ་པ་དེ་ལྟ་ཡི།
 ཡི་དྲགས་མངོན་པར་མི་འདོད་པ། མཐོང་ནས་སྤྱིང་ཇི་གྱས་པར་གྱུར། 31

འན་འགྲོ་འཛོལ་གྲོང་ཁྱིམ་དེ་ལས་ནི། བསོད་ནམས་སྟོབ་ཀྱིས་ཐོན་ནས་དེ།
 རི་མེད་གྲིབ་མ་བསེལ་བ་ཡི། བགས་ཀྱི་མང་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 32

དེ་ནས་ལས་རིང་གི་དུབ་ཅིང་། ཡོངས་ལལ་དལ་བྱ་དལ་བྱ་ཡིས།
 སྒྲོམ་པས་ཡོངས་གདུངས་ཡོང་བ་བཞིན། འོད་བྱེད་རི་ལས་སྤྱང་བར་གྱུར། 33

མ་ལུས་ཕྱོགས་ནམས་གསལ་བྱེད་པའི། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་ཉིན་ཟད་ཆོ།
 ཀུན་མོངས་ནག་པོའི་ཐུན་པ་དག། འཛིག་དེ་དུ་ནི་སྒྲིག་བཞིན་བྱུང་། 34

བྱ་དང་བྱང་བ་ཆགས་གུར་པ། བརྒྱུ་ཅན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་གྱ།
 རྣམ་ཐུས་རབ་དུ་འགྲོགས་པ་ཡིས། གཉིད་བཞིན་ཡང་དག་བྱུང་བར་གྱུར། 35

སྤྱིང་ཇིས་ལས་བཞིན་བསེལ་ཟེར་གྱི། ལྷ་འོད་བདུད་ཅིའི་ཐུར་མ་ཡིས།
 རབ་གསལ་སྐར་མ་འགྲོ་བའི་མིག། དེ་ནས་རབ་རིབ་བྲལ་བར་བྱས། 36

दानं न दत्तं हृतमेव वित्तं
हिंसानिमित्तीकृतमेव चित्तम् ।
अस्माभिरङ्गैर्विहिता विकाराः
परस्य दारापहृतिप्रकाराः ॥ २६ ॥

ते वयं कुहकासक्ता दक्षाः क्षुद्रेषु कर्मसु ।
प्रयाताः प्रेतनगरे घोरेऽस्मिन् क्लेशपात्रताम् ॥ ३० ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा सोऽन्यत्र च तथाविधान् ।
प्रेतान् दृष्ट्वा नाभिप्रेतान् करुणाकुलितोऽभवत् ॥ ३१ ॥

निर्गम्य दुर्गमात् तस्मात् पुरात् पुण्यबलेन सः ।
विमलं शीतलच्छायमाससाद् वनान्तरम् ॥ ३२ ॥

अथ दुराध्वसंतप्तः परिश्रान्तः शनैः शनैः ।
निपपाताचलादन्यस्तृष्णार्त्त इव भास्करः ॥ ३३ ॥

दिने पुण्य इव क्षीणे निःशेषाशाप्रकाशके ।
संमोहमलिनं लोके तमः पापमिवोद्ययौ ॥ ३४ ॥

क्षीणमृद्गविहङ्गानां नलिनीनां प्रसङ्गिनी ।
विकाशसम्पदा मुद्रा निद्रेव समजायत ॥ ३५ ॥

कारुण्यादिव शीतांशुर्ज्योत्स्नामृतशलाकया ।
स्फारतारं जगन्नेत्रं चक्रे वितिमिरं ततः ॥ ३६ ॥

འཁོར་བ་ཉིན་མོ་ནུབ་མོ་ཡི། འཆར་ནུབ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག།
ནམ་འབྲུལ་དུ་མ་མཐོང་བ་ལས། བདུད་ཅིད་འོད་ནི་གོད་པ་བཞིན། 37

མིག་ནི་ཀུན་དགའི་བདུད་ཅིད་ཆར། རིག་བདེ་མཚན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི།
བྱ་མོ་དེ་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་དག། དགའ་བ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་ཤར་ཆོ། 38

ལྷ་དུ་མོ་ལ་ནི་གཞན་གཟུགས་ཀྱིས། མཐོང་རིས་ས་ལ་འོངས་པ་ཡིས།
མཛེས་པའི་གདོང་བཞིན་གཞལ་ཡས་ཁང་། གྲོ་བཞིན་བྱེ་བས་མདུན་དུ་མཐོང་། 39

དེར་ནི་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་དག། གྲགས་པ་དང་བཅས་བཞི་མཐོང་སྟེ།
ཟླ་བ་ཤར་བའི་ཀུན་དགའ་དང་། ནམ་པར་ཅེ་ཕྱིར་འགྲོགས་པ་བཞིན། 40

དེ་དབུས་མཚོག་གི་ནམ་པ་ཅན། དགའ་བ་དང་ལྷན་མཐོང་གྱུར་དེ།
གཞིན་རྒྱའི་དགའ་བའི་ཚོགས་ནམས་དག། ནམ་བཅས་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་བཞིན། 41

རིན་ཅན་ན་གྲན་དབྱང་གྱིན་དང་། ཟུར་སྤྱད་འོད་ཟེར་རིང་པོ་ཡིས།
མཚམས་ལས་འདས་པའི་ངོ་མཚར་དག། ཕྱོགས་ཀྱི་གདོང་ལ་འདི་བ་བཞིན། 42

དེར་ནི་ལེགས་བྱས་ལས་བྱང་བའི། ལྷོན་གིང་གྱིས་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ།
ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བ་ཕུན་སྦྱར་ཚོགས། མདུག་དེ་དག་མཐོང་བར་གྱུར། 43

དེ་ནས་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན། དེ་དག་དགའ་བས་མགྱོན་གཉེར་དེ།
ཞིས་པའི་བཟའ་བདུང་དག་ལ་ནི། མཚན་མོ་བདེ་བར་བོས་པར་གྱུར། 44

क्षयोदयपरावृत्तिर्दर्शितानेकविधमः ।
संसारदिनयामिन्योर्जहासेव सुधाकरः ॥ ३७ ॥

नेत्रानन्दसुधावर्षे सुखस्पर्शे निशाकरे ।
दिग्वधूवदनादर्शे हर्षे मूर्त्त इवोदिते ॥ ३८ ॥

श्रोणकोटि र्ददर्शग्रे विमानमाननद्युतिम् ।
कौतुकादन्यरूपेण स्वर्गाद्भुवमिवागताम् ॥ ३९ ॥

तस्मिन्नपश्यत्समदाश्चतसस्त्रिदशाङ्गनाः ।
दिशश्चन्द्रोदयानन्द विहारायेव संगताः ॥ ४० ॥

तासां मध्ये वराकारं रममाणं व्यलोकयत् ।
तरुणप्रेमसंभरमिव साकारतां गतः ॥ ४१ ॥

रत्नमण्डलकेयूरकिरीटिकचिरांशुभिः ।
आलिखन्तमिवाश्चर्यममर्यादं दिशां मुखे ॥ ४२ ॥

तस्य तामद्भुतां दृष्ट्वा सम्भोगसुखसम्पदम् ।
मेने स सुकृताख्यस्य तरोः स्फीतां फलश्रियम् ॥ ४३ ॥

प्रीत्या तेन कृतातिथ्यः स्वादुपानाशनादिभिः ।
तां श्रोणकोटिकर्णोऽथ निनाय रजनीं सुखम् ॥ ४४ ॥

དེ་ནས་རྒྱ་སྐར་མེ་དྲུག་གི། རྒྱང་ཆེན་ཐོ་རངས་འོད་དཀ་གིས།
མེ་དྲུག་པས་བཞིན་རྒྱ་བ་ཡིས། དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱས། 45

མཚན་མོ་དཀ་ནི་ཟད་བྱུར་ཅིང་། སྤིང་པའི་མིག་ནི་ཉི་མ་དཀ།
འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་གི། དཔང་པོ་གཅིག་པོ་ཤར་བའ་ཚོ། 46

གཞལ་ཡས་ཁང་དང་རྩ་མོ་ནས་ས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་མི་སྤང་བྱུར།
སྤྱིས་བྱ་ཡང་ནི་མཛོས་པའི་བཞིན། རྣམ་པར་ཉམས་ནས་ས་ལ་རྒྱང་། 47

དེ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱབ་དུ་ནི། ཤིན་དུ་འཇིགས་རུངས་ཀྱི་ཚོགས་བྱུང་།
འགྲོ་གསུམ་དཔོན་སྤིག་གི་བསྐྱང་བའི། ཉིན་མོངས་སུང་པོ་མ་ལུས་བཞིན། 48

ཁ་དང་མགྲིན་པ་ནས་བཙུམས་ཤ། ཟ་ཞིང་དཀ་སྤོད་ཁྲག་གིས་སྤྱིས།
དེ་དཀ་ནས་ས་ནི་ཆོ་དེ་ལྷན། དེ་ནི་རྩོས་ཤིང་ཟད་པར་བྱུར། 49

ཉིན་མོའི་མཐར་ནི་སྤང་ནས་ཡང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་བྱུང་བ་མཐོང་།
རྩ་མོ་བཞི་པོ་དེ་དཀ་དང་། མཛོས་ལྷན་སྤྱིས་བྱ་དེ་ཡང་ངོ་། 50

དེ་ནས་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན། ཤིན་དུ་ཡ་མཚན་ནས་དེ་ལ།
གྲོགས་པོ་ངོ་མཚར་འདི་དཀ་ནི། མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་སྤྱོས་ཞེས་དྲིས། 51

དེ་དྲིས་དེ་ཡིས་རབ་སྤྱོས་པ། གྲོགས་པོ་འདི་ནི་མཉན་པར་གྱིས།
ཁྱིད་ནི་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན། ངས་ཤེས་ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་ཡིན། 52

ताराकुसुमवातालिप्रभा प्राभातिकी ततः ।
अनित्यतेव शशिनश्चक्रे लक्ष्मीपरिक्षयम् ॥ ४५ ॥

क्षयं क्षपायां यातायां भानौ भुवनचक्षुषि ।
उदिते सर्वभूतानां सुखदुःखैकसाक्षिणि ॥ ४६ ॥

विमानं सुरनार्य्यश्च क्षणाददृश्यतां ययुः ।
विनष्टवदनच्छायः पुरुषश्चापतत् क्षितौ ॥ ४७ ॥

ततस्तस्यापतत् पृष्ठे शुनां संघोऽतिभीषणः ।
चैलोक्यशापपापोत्यः क्लेशराशिरिवाखिलः ॥ ४८ ॥

स तैर्ग्रीवामुखारब्धमांसग्रासाग्रकर्षणैः ।
आक्रन्दिरुधिरक्षीरैर्भक्ष्यमाणः क्षयं ययौ ॥ ४९ ॥

दिनान्ते पुनरायान्तं तद्विमानमपश्यत (?) ।
चतस्रोऽप्सरसस्ताश्च पुरुषः स च कान्तिमान् ॥ ५० ॥

तं श्रोणकोटिकर्णोऽथ पप्रच्छात्यन्तविस्मितः ।
सखे किमेतदाश्चर्य्यं दृश्यते कथ्यतामिति ॥ ५१ ॥

स तेन पृष्ठः प्रोवाच वयस्य श्रूयतामिदम् ।
त्वां श्रोणकोटिकर्णाख्यं जानामि सुकृतोचितम् ॥ ५२ ॥

ནོར་ལས་བྱང་བའི་གྲོང་དུ་བདག། སྤྲིག་ཅན་ཕྱགས་དག་སྦྱོང་བར་གྱུར།
དག་དུ་བདག་གིས་ཕྱགས་ནམས་ཀྱི། ཤ་ལ་རབ་དུ་བཅད་ནས་བཙོངས། 53

ཀླུ་ཡ་ན་ཞེས་འཕགས་པ། སྤྱིང་ཇེའི་གཏོར་ནི་བསོད་སྟོམས་ལ།
བྱོན་པས་བདག་ལ་རབ་གསུངས་པ། ལས་ངན་འདི་ལས་ནམ་པར་ལོག། 54

བབ་ཅེལ་ཚེལ་བའི་ཉིན་སོངས་ནམས། འཚོ་བའི་རང་བཞིན་བཟོད་དཀའ་འདི།
ཅ་བ་བཅད་པའི་ཐྱོན་གིང་བཞིན། རང་གི་ལུས་ལ་ལྷུང་བ་ཉིད། 55

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་བརྗོད་གྱུར་གྱང་། གང་ཚོ་སྤྲིག་ལས་མ་ལོག་པ།
དེ་ཚོ་འཕགས་མིན་ལ་བརྟེན། དེ་ཡིས་བདག་ལ་སྤྲོད་གསུངས་པ། 56

གཡ་ཏེ་ནས་ཀུན་བཅེ་མེད་ཁྱོད། ཉིན་བར་དག་ནི་འཚོ་བ་བྱོས།
མཚན་མོ་དག་གི་དམ་ཚིག་ལས། ཚུལ་བྲིམས་སྤྲོས་པ་ཡང་དག་ལོང་། 57

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བཞེད་པ། དེ་ཡིས་འབད་བས་དེ་བརྗོད་ནས།
ཚུལ་བྲིམས་སྤྲོང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས། བསོད་ནམས་སྤྲོ་གྲོས་བདག་ལ་གནང་། 58

དུས་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་དབང་སོང་སྟེ། བདག་གིས་གནས་སྐབས་འདི་དག་ཐོབ།
སོལ་ཚན་བདུད་ཅིའི་ཆར་དག་གི། ཉིན་དང་མཚན་ནི་གཏམས་པ་བཞིན། 59

མཚན་མོ་ཚུལ་བྲིམས་སྤྲངས་འབྲས་དང་། ཉིན་བར་དག་ནི་འཚོ་བའི་འབྲས།
བདག་སྦྱོད་བསོད་ནམས་སྤྲིག་པ་ཡིས། བདེ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་དུ་དོར། 60

अभवं वासवग्रामे दुष्कृती पशुपालकः ।
पशूनां मांसमुत्कृत्य विक्रीतं सततं मया ॥ ५३ ॥

पिण्डपाताय संप्राप्तो मामार्थः करुणानिधिः ।
कात्यायनाख्यः प्रोवाच विरमास्मात् कुकर्म्मणः ॥ ५४ ॥

हिंसामयो ह्ययं क्लेशः दुःसहः सहसैषिणाम् ।
स्वशरीरे पतत्येव छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ ५५ ॥

इत्यहं वार्यमाणोऽपि तेनानार्यः कृपात्मना ।
यदा न विरतः पापात् तदा स प्राह मां पुनः ॥ ५६ ॥

दिवा त्वं कुरुषे हिंसां सर्व्वथा यदि निर्दयः ।
रात्रौ शीलसमादानं गृहाण समयात् मम ॥ ५७ ॥

इत्युक्त्वा तेन यत्नेन सर्व्वसत्त्वहितैषिणा ।
दत्ता शीलसमादानमयी पुण्यमतिर्मम ॥ ५८ ॥

कालेन कालवशगः प्राप्तः सोऽहमिमां दशाम् ।
तप्ताङ्गारसुधावर्षैरिव कौर्णो दिवानिशम् ॥ ५९ ॥

रात्रौ शीलसमादानफलं हिंसाफलं दिने ।
चर्या मत्पुण्यपापाभ्यां पतितः सुखदुःखयोः ॥ ६० ॥

བདག་ནི་མྱིག་པ་བྱེད་དེ་པ། གྲོགས་པོ་ཡིས་ནི་སྤྱིང་ཇེ་མཛོད།
 རང་ཡལ་སོང་ནས་བདག་ཚོག་གིས། དཔེན་པར་བདག་གི་བྱ་ལ་སྒྲོམ། 61

བདག་གི་ཁང་བའི་རྒྱར་མཐའ་ན། གསེར་གྱི་སྒོར་ནི་སྤྲས་ནས་ཡོད།
 དེ་ནི་སྤྱང་ལ་མྱིག་པ་དག། ཡོངས་སྤྱོད་བའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས། 62

འཕགས་པ་ཀུ་ཏུ་ཡ་ནན། ཏུ་ཏུ་བསོད་སྒྲོམས་དག་གིས་མཛོད།
 དེ་ནི་དུལ་བས་དེ་བཞིན་ཚོ། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲས་སོང་། 63

དེ་ནས་སོང་བས་མདུན་དག་ཏུ། ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་པ་གཞན།
 རིན་ཅན་པ་རྒྱ་འབྲི་ཤིང་མཛེས། དགའ་ཚལ་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་མཐོང་། 64

དེར་ནི་ཉིན་མོ་ཚོམ་པ་ནས། ལུས་མེད་དང་འགྲོགས་ལུས་ཅན་བཞིན།
 ལྷ་མོ་དག་དང་སྤྱེས་བྱ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བརྒྱན་པ་མཐོང་། 65

དེ་ཡིས་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་དེར་གསུམ་བྱས།
 ལམ་རིང་ཉིན་མོངས་དབུས་སྤྱེ། བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཉིན་མོ་བརྒྱས། 66

དེ་ནས་ནས་མཁའི་གཞལ་མེད་ཁང་། ཅེ་ནས་བད་ལྷན་བདག་རྒྱུང་ཚོ།
 སྤྱུག་བསྐལ་གྱིས་བཞིན་འཛིགས་རུང་གིས། སྤན་པའི་ཁང་གིས་འགྲོ་བ་བྱབ། 67

དེ་ནས་མཚན་བདག་རྒྱ་བའི་འོད། སྤྱུག་ཅིང་ཉམས་ལྷན་ཉིད་གྱི་བསིལ།
 འོད་ཟེར་དཀར་ལྷན་རིམ་གྱིས་ནི། སྤྱོད་པའི་ནད་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་། 68

तस्य मे कुरु कारुण्यं सखे कलुषकारिणः ।
गत्वा स्वदेशं मत्पुत्रं ब्रूहि मद्वचसा रहः ॥ ६१ ॥

अस्ति मे गृहकोटान्ते निखातं हेमभाजनम् ।
तदुद्धृत्य परित्यक्तपापवृत्तिं विधीयताम् ॥ ६२ ॥

आर्यकात्यायनो नित्यं पिण्डपातेन पूज्यताम् ।
इत्युक्तस्तेन विनयात् तथेत्युक्ता जगाम सः ॥ ६३ ॥

स ददर्श व्रजन् दिव्यविमानमपरं पुनः ।
रत्नपद्मलताकान्तं द्वितीयमिव नन्दनम् ॥ ६४ ॥

तस्मिन् साङ्गमिवानङ्गं संगतं दिव्ययोषिता ।
अपश्यद् वासरारम्भे पुरुषं रत्नभूषितम् ॥ ६५ ॥

तेन प्रीत्युपचारेण कृतातिथ्यस्तथैव सः ।
दिनं निनाय दीर्घञ्च क्लेशमध्ये सुधामयम् ॥ ६६ ॥

अथ व्योमविमानाग्रात् पतिते पद्मिनीपतौ ।
अपूर्यत जगद् घोरैर्दुःखैरिव तमोभरैः ॥ ६७ ॥

ततः क्षपापतिर्ज्योत्स्नां वमन्नेव रमताजडः ।
शनकैः पाण्डुरोगीव गौरद्युतिरदृश्यत ॥ ६८ ॥

ཉིན་མོ་འདི་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་གཞིན། མཚན་མོ་སྤོན་པའི་བྱད་མེད་གྱིས།
 ཟོས་པའི་ཐོད་པའི་དུས་བྱ་བཞིན། རི་བོང་ཅན་ནི་སྤང་བར་གྱུར། ॥

69

འཇིག་རྟེན་དུས་ཀྱི་ཙན་དན་གྱིས། བྱུགས་པ་རྒྱ་འོད་དག་གིས་ཁྲབ།
 བཞུགས་ཡས་ཁང་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི། རི་དྲགས་མིག་ནི་ག་ཤེད་སོང་། ॥

70

བཞུགས་ཡས་ཁང་ནས་སྐྱེས་བྱ་དེ། རྒྱང་བར་གྱུར་ཅིང་སྐྱལ་གཟུགས་ཀྱི།
 རྩ་བརྒྱ་བས་ནི་རིས་པ་ཡིས། ལན་བདུན་དགྱིས་ཤིང་རྣམ་པར་བཅིངས། ॥

71

དེ་ཡི་སྐྱེ་བོར་བྱ་ག་དག། དེ་ཡིས་བྱས་ནས་ཁྲད་པ་ཁྲབ།
 ཟབར་བྱེད་ཅིང་རིས་པ་ཡིས། མགོ་བོ་དག་ནི་ཚགས་མར་བྱས། ॥

72

དེ་ནས་སྐྱེ་རིངས་ཟེར་གྱིས་བཀལ། ཉིན་མོ་ཡི་ནི་བཞིན་བསོས་ཤིང་།
 འཇིགས་རུང་མཐོང་བའི་ཉོན་མོངས་ལས། སྐར་མ་རྣམས་ནི་མིག་རྒྱམས་ཚོ་ ॥

73

ཡང་ནི་རྩ་ཡི་བཞུགས་ཡས་ཁང་། ལྷ་མོ་དེ་དང་གཞིན་ཏུ་དེའང་།
 མ་ཟད་ལུས་ཅན་རྩ་ཡི་ནི། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་བར་བུ་བྱུང་། ॥

74

ཤིན་ཏུ་མཚར་ལ་དེས་རྒྱས་ཤིང་། རང་གི་སྐྱོད་པ་དེ་ཡིས་བཤད།
 ཞོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་གནས་བའི། བཀྲིས་སྐྱེས་བདག་ནི་ཡིད་ཅེས་བྱ། ॥

75

ཁྲིམ་མཚས་དག་གི་རྒྱང་མ་ནི། བཞིན་ཏུ་ཙན་དན་དོག་པ་མ།
 བཤེས་མ་ལག་འགྲོ་བདག་གི་ནི། ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར། ॥

76

सुकुमारे दिनालोके रात्रौ राक्षसयोषिता ।
भक्षितेऽलक्ष्यत शशी कपालदलसन्निभः ॥ ६६ ॥

व्याप्ते चन्द्रिकया लोके कालचन्दनचर्चया ।
विमानमगमत् क्वापि सा च स्वर्गमृगेक्षणा ॥ ७० ॥

विमानपतितः सोऽपि पुरुषः सर्व्वरूपया ।
शनैः सप्तभिरावर्तैः शतपद्या विवेष्टितः ॥ ७१ ॥

सा तस्य मूर्ध्वविवरं हत्वा मस्तिस्कशोणितम् ।
आस्वादयन्ती शनकैश्चकार शुषिरं शिरः ॥ ७२ ॥

अथारुणकरच्छन्ने सोच्छ्वासवदने दिने ।
बीभत्सदर्शनक्लेशादिव मीलिततारके ॥ ७३ ॥

प्रादुरासन् पुनर्दिव्यविमानं सा च कामिनी ।
युवा स चाद्भुततनुर्दिव्याभरणभूषितः ॥ ७४ ॥

पृष्टोऽतिविस्मयात् तेन स्ववृत्तान्तं जगाद सः ।
द्विजोऽहं वासवग्रामनिवासी मनसाभिधः ॥ ७५ ॥

तरुणी प्रातिवेश्यस्य पत्नी मलयमञ्जरी ।
अभूद् मम भुजङ्गस्य स्वैरिणी वल्लभा मृशम् ॥ ७६ ॥

གྲོང་རྩ་གཞན་གྱི་ཆུང་མར་དགའ། ལྷག་ཆོ་འབྲུགས་པ་དག་གི་ཆོ།
མཐའ་དག་ལྷལ་གྱི་གྲོང་རྩ་ནི། ཇེས་པར་བྱངས་ཤིང་བཞུག་པར་གྱུར། 77

འཕགས་པ་ཀུང་ཡ་ནས་བདག། འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱན་མྱིག་ཤེས་ནས།
བཙེ་བའི་དབང་གི་སྒྲིང་རྩེ་ལས། ཆུ་བོས་དེབན་པར་དཔ་བྱས་གསུངས། 78

རྒྱན་པོ་གཟུགས་དགའ་གཞན་གྱི་ནི། བྱད་མེད་ལུས་འགྲོགས་དགའ་བ་ཡིས།
ལུས་མེད་མེ་ལ་བྱིས་ལེབ། འབབ་བཞིན་བཞུག་པར་མ་འགོ་ཞིག། 79

ཀྲི་མ་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་དང། བག་མེད་རབ་དུ་ཆུང་བ་དག།
འདོད་ལྡན་འཛོལ་པོ་དག་ལས། གཞན་འཛོམས་ཆུང་མར་གྲུས་པ་མཚོག། 80

ཆུང་དང་ངལ་དུབ་ཆེ་བར་འདར་བས་ནས་པར་འབྲུགས་གྱུར་ཅིང།
བྱ་མོད་བྱད་མེད་ཀྲིས་ནི་སོས་སྤྲུགས་སེན་སོས་ཉམས་པར་བྱེད།

གཞན་གྱི་ཆུང་མར་དགའ་བསྐྱབ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཐིང་བྱེད་པ་ཡིས།
ཀུན་དུ་མེངས་པ་དང་ནི་དབྱལ་བའང་འདོད་པ་མཚོག། 81

དེ་སྐད་མཉེས་གཤིན་ངན་པ་ཡི། ལས་འདི་ལས་ནི་ཕྱིར་ལོག་ཁྱོད།
མི་གཙང་མྱིག་པའི་རིག་པ་ལ། ཁྱི་ནམས་ཁོལ་དགའ་བར་འགྱུར། 82

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་བཙེ་བས་བདག། བཀག་ཀྱང་ནས་པར་མ་དག་ཆོ།
མ་འགགས་པ་ཡི་ཆག་པ་ཡིས། བསྐྱམས་པས་དེ་ཉིད་བཏང་མ་བྱས། 83

परदाररतेग्रामे व्यग्रा मेघमतेमतिः ।

निमग्रा विषयग्रामे समग्रामे क्षयं गता ॥ ७७ ॥

आर्यकात्यायनः पापं ज्ञात्वा मां चौर्यकामुकम् ।

दयाविधेयः कारुण्यात् प्रोवाच विजने शनैः ॥ ७८ ॥

पराङ्गनाङ्गसंसर्गप्रीत्या रूपरतेः क्षिवम् ।

अनङ्गाग्नौ पतन्नाशं पतङ्ग इव मा गमः ॥ ७९ ॥

अहो आसत्तरतानां संपतनप्रमादिनाम् ।

कामिनां हिंसकानां च परदारादरः परम् ॥ ८० ॥

पृथु प्रवेपथु स्वापश्रमविह्वलानां

गृध्राङ्गनामुखनिखातनखक्षतानाम् ।

संमोहने परवधूविहितस्पृहाणां

रोमाञ्चकरिणीपरं नरके च कामः ॥ ८१ ॥

तस्मादस्मान्निवर्त्तस्व वत्स कुत्सितकर्म्मणः ।

जायते पातकं स्पर्शं शुनामेवाशुचौ रतिः ॥ ८२ ॥

इत्थहं कृपया तेन निषिद्धोऽप्यविशुद्धधीः ।

अनिरुद्धेन रागेण बद्धस्तमेव नात्यजम् ॥ ८३ ॥

དེ་ནས་བདག་གི་མ་གཏང་བ། མཁའ་ནས་ཀླུ་ཡ་ནས་ནི།
 ཉིན་མོ་སྤྱོད་ལ་པན་བཙོན་པས། བདག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲང་བ་གནང་། 84

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྒྲངས་ལས་ཉིན། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་བགྱོད་ལས་མཚན།
 བསེད་ནས་སྤྱི་ལས་བསྐྱོད་ནས་ནི། བདེ་སྤྱུག་རང་བཞིན་དེ་བདག་གནས། 85

ནོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་དུ་བྱོད། མོང་ནས་བདག་གི་བྱ་ལ་སྒྲོམ།
 མེ་ཡི་གནས་ན་བདག་གིས་ནི། གསེར་དག་སྤྲས་དེ་བཞག་ནས་ཡོད། 86

དེ་བྱུང་འཛོལ་བའི་བྱ་བ་དང་། ཀླུ་ཡ་ན་དེ་ཡང་མཚོད།
 དེ་ཡིས་གསུམ་པས་དེ་སྒྲོང་བཞིན། དེ་ནས་གྲོ་གཞིན་བྱེ་བ་སོང་། 87

དེ་ཡིས་མདུན་དུ་ནོར་བྱ་ཡི། གཞལ་མེད་ཁང་གནས་ལྷ་མོ་མཐོང་།
 མཛེས་སྤྱུག་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ངལ་དུབ་མེད་བསྐྱུན་དཔལ་མོ་བཞིན། 88

དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་བ་ཡི། ཀླང་བ་བཞི་ལ་ཡི་དུགས་བཞི།
 བདགས་པ་ལྟ་ན་མི་སྤྱུག་ཅིང་། ཚུ་རྒྱས་ལྡན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 89

དེས་ཀྱང་དེ་ནི་རབ་ཤེས་ནས། མཛེལ་བའི་ཚོག་གིས་ཡང་དག་བཤད།
 ལྷ་ལ་འོས་པའི་བདུང་བ་དང་། རོ་ལྡན་བཟའ་བ་དེ་ལ་བྱིན། 90

ཟ་ཆེ་ཡི་དུགས་ནས་སྤྱི་བདེས། སྤྱིང་རྩེ་རྩེ་ཞིང་རིང་ནས་བསྐྱངས།
 དེ་ཡི་བཙེ་བས་དེ་ནས་ལ། བྱ་རོག་ལ་བཞིན་གཟན་ཆང་བྱིན། 91

विज्ञाय मामविरतं ततः कात्यायनो ददौ ।
मह्यं शीलसमादानं दिनचर्याहितोद्यतः ॥ ८४ ॥

दिनशीलसमादानात् परस्त्रीगमनाद् निशि ।
इयमे पुण्यपापोत्या सुखदुःखमयी स्थितिः ॥ ८५ ॥

गतेन वासवग्रामं वाच्यः पुत्रो मम त्वया ।
सुवर्णमग्निशालायामस्ति गूढं धृतं मया ॥ ८६ ॥

वृत्तिः कार्य्या तदुद्धृत्य पूज्यः कात्यायनश्च सः ।
प्रणयादिति तेनोक्तः श्रोणकोटिर्ययौ ततः ॥ ८७ ॥

सोऽपश्यद् दिव्यललनामग्रमणिविमानगाम् ।
लक्ष्मीं लावण्यदुग्धाब्धेरनायासोद्गतामिव ॥ ८८ ॥

तस्य विमानपादेषु चतुर्षु स्नायुसंयुतम् ।
स ददर्शातिदुर्दर्शं बद्धप्रेतचतुष्टयम् ॥ ८९ ॥

सापि तं प्रत्यभिज्ञाय सम्भाष्य स्निग्धया गिरा ।
सुरोचितं ददौ तस्मै रसवत् पानभोजनम् ॥ ९० ॥

भुञ्जानसंज्ञया दूरात् प्रेतैर्देव्येन याचितः ।
स ददौ ह्यपया तेभ्यः काकेभ्य इव पिण्डकाः ॥ ९१ ॥

གཅིག་གི་གཟན་ཆང་ཕྱབ་མར་གྱུར། གཞན་གྱི་ལྷགས་གྱི་ཐོ་ལུམ་དང་།
གསུམ་པ་ཡི་ནི་རང་ཤ་ཉིད། བཞི་པའི་ཁྲག་དང་ནག་ཉིད་གྱུར། 92

དེ་མཐོང་དེ་དག་སྒྲུབ་བསྐལ་གྱི། སྤྱོད་པས་སྟིང་ཇི་ལྷན་གྱུར་དེས།
བཞིན་གྱི་བདུ་མཛེས་པ་དག། མཛེས་བྲལ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྲིས། 93

དེ་ཡིས་མད་གྱུང་དེ་བྲིས་པས། རི་དྲགས་མིག་ཅན་དེ་ཡིས་སྒྲུས།
གྲོ་བཞིན་བྱེ་ན་འདི་དག་ལ། བྱིན་པས་ཆོམས་པའི་དོན་མི་འགྱུར། 94

ནོར་ལས་གྱུང་བའི་གྲོང་གནས་པ། བམ་ཟེ་དགའ་བ་ཞེས་པ་ནི།
དང་པོའི་ཀླང་པ་ལ་བརྟེན་འདིའི། རྒྱང་མ་རབ་དགའ་ཞེས་པ་བདག། 95

གཉིས་པའི་ཀླང་པ་ལ་བདགས་པ། བུ་ནི་གཙུ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན།
ཀླང་པ་གཞན་ལ་བདགས་འདི་དག། བདག་གི་འབང་མོ་མནའ་མ་ཡིན། 96

རྒྱ་སྐར་སྦྱོར་བའི་མཚོད་པ་ལ། ཟས་གྱི་ཉེ་སྦྱོར་བདག་གི་སྦྱོན།
ལེགས་པར་བྱས་ཆོ་བདག་བྱིས་དུ། འཕགས་པ་ཀླད་ཡ་ན་བྱོན། 97

བདག་སེམས་རབ་དུ་དང་ལྷན་པས། བསོད་སྟོམས་གྱིས་ནི་དེ་ལ་མཚོད།
མཛེས་པས་བྱོགས་ནམས་བྲིས་མེད་གྱིས། ཇེས་སྤྱ་བརྒྱང་བ་མཛོད་བཞིན་
གཤེགས། 98

དེ་ནས་བདག་གི་བདག་པོ་འདི། ལྷས་བྱས་མཁྱོགས་པར་ཡང་དག་འོངས།
རབ་དུ་དགའ་སྒྲོབ་བདག་གིས་སྒྲུས། བསོད་སྟོམས་སྤལ་བ་དེ་ཐོས་ནས། 99

पिण्डो वृषत्वमेकस्य प्रयातोऽन्यस्य लोहताम् ।
स्वमांसत्वं तृतीयस्य चतुर्थस्य प्रपूयताम् ॥ ६२ ॥

विलोक्य तत् कृपाविष्टः स तेषां कष्टचेष्टया ।
पप्रच्छ तद् मुखच्छायाविच्छायीकृतपङ्कजाम् ॥ ६३ ॥

पृष्ट्वा तदद्भुतं तेन उवाच सा मृगेक्षणा ।
न श्रोणकोटिकर्णेषां दत्तं भवति तृप्तये ॥ ६४ ॥

ब्राह्मणस्यास्य भार्याहं पूर्वपादावलम्बिनः ।
नन्दनाम्नः सुनन्दाख्या वासवग्रामवासिनः ॥ ६५ ॥

द्वितीयपादसंसक्तः पुत्रो मे निष्ठुराभिधः ।
पश्चात्पादावलम्बिन्यौ दासी चैयं सुषा च मे ॥ ६६ ॥

नक्षत्रयोगपूजायां पुरा सज्जीकृते मया ।
भोक्षोपहारे मे गेहमार्थकात्यायनोऽविशत् ॥ ६७ ॥

मया चित्तप्रसादिन्या पिण्डपातेन सोऽर्चितः ।
कुर्वन्नेव ययौ कान्त्या वैमल्यानुग्रहं दिशाम् ॥ ६८ ॥

ततः स्नात्वा समायातस्त्वं पतिरयम्भम ।
तत्पिण्डपातमाकर्ण्य प्रमोदाय मयोदितम् ॥ ६९ ॥

ཁྲོ་ལས་བདག་སྤྲུལ་མཆོད་ལོས་ནམས། མཆོད་པ་མེད་པར་དག་སྦྱོང་ནི།
སྤྲུལ་པ་ལོ་ལྷན་གྱི་སྦྱོང་ལོས། ཁྲོད་ཀྱིས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་དུ་མཆོད། 100

མོངས་ལས་འདི་ཡིས་དེ་བཞིན་ཆོ། དེ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་བདག་ལ་སྤྲུལ།
ཆོས་པ་ཐོག་མར་ཟེའོས་དེ། ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལྷན་ཅིས་མི་ཟ། 101

བདག་གི་མནའ་མ་འདི་དག་དུ། སྤོན་ལ་ཟས་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་ཅིང་།
བདག་གིས་བཞིན་ལ་མནའ་བྱེད་པ། རང་ག་ཟ་ཞེས་སྤྲུལ་བ་མོ། 102

འབང་མོ་འདི་ཡང་ཟས་དག་ལ། ཀུ་ཞིང་ཉམས་པ་དག་དུ་བྱེད།
སྤྲུལ་ཆེ་བཞིན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་ཁྲུག་ཟ་ཞེས་སྤྲུལ་ཡིན། 103

དེ་དག་ཡི་དྲགས་འདི་དག་གྱུར། རང་གི་ངག་དང་མཚུངས་པ་ཟ།
བདག་ནི་འཕགས་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། ལྷ་ཡི་ཡོངས་སྦྱོང་ཉེ་བར་སྦྱོང་། 104

ཁྲོད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ཕྱིན་ནས་ནི། བདག་གི་བྱ་མོ་དག་ལ་སྤྲུལ།
ཁྲོད་ཀྱི་པ་ཡི་ཁང་པ་ན། གསེར་གྱི་གཏིར་ནི་ནམ་བཞི་ཡོད། 105

དེ་དག་ཐོན་ལ་ཅི་རིགས་པར། རང་གི་སྦྱེ་བ་གནས་པ་བྱོས།
པ་དང་མིང་པོ་འདི་མིང་དག་གིས། ཀུ་ཡུལ་ན་དག་དུ་མཆོད། 106

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བའི་ན་བ་ཁྲོད། རང་ཡུལ་དུ་སོང་ངལ་བ་ཐོང་།
ཁྲོད་ནི་རང་ཡུལ་ནས་འཐོན་ནས། ཡོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སྤྲུལ་གས། 107

कोपादुवाच मां कस्माद् विशिखः श्रमणः शठः ।
अपूजितेषु पूज्येषु वुषार्हः पूजितस्त्वया ॥ १०० ॥

इति मोहादनेनोक्ते पुत्रोऽप्येष जगाद् माम् ।
पाके पूर्वाशनायोग्यः स किन्नाश्रात्ययोगुडान् ॥ १०१ ॥

इयं सुषा मे सततं पूर्वभक्ष्यावभोगिना ।
मयोक्ते शपथं चक्रे स्वमांसादनवादिनी ॥ १०२ ॥

इयं दासी च भोक्ष्याणां चौर्यात्तद्व्ययकारिणी ।
आक्षिप्ता चाकरोत् सत्यं पूयशोणितवादिनी ॥ १०३ ॥

तच्च ते प्रेततां याताः स्ववाक्यसदृशाशनाः ।
अहं त्वार्यप्रसादेन दिव्यभोगोपभोगिनी ॥ १०४ ॥

त्वया स्वदेशमाप्तेन वक्तव्या दुहिता मम ।
सन्ति हेमनिधानानि गृहे चत्वारि ते पितुः ॥ १०५ ॥

तान्युद्धृत्य यथायोगं भजस्व स्वजनिस्थितिम् ।
पूजनीयः पितुर्भाता नाम्ना कात्यायनः सदा ॥ १०६ ॥

सः श्रोणकोटिकर्णस्त्वं गच्छ देशं त्यज श्रमम् ।
वर्षा द्वादश सम्पूर्णाः स्वगृहान्निर्गतस्य ते ॥ १०७ ॥

དེ་སྐད་བཞིན་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ཡི་དུགས་བཞི་པོ་ལ་བསྐྱོས་ཏེ།
 ཉལ་བ་ཉིད་ན་ཡུད་ཚས་གྱིས། དེ་ནི་རང་ཡུལ་ཕྱིན་པར་བྱས།། 108

དེ་ཡང་འཕྲལ་ལ་རང་ཡུལ་གྱི། སྦྱིད་སོས་ཚལ་གྱི་ནགས་ལས་ལངས།
 བས་བྲལ་བའི་བྱ་ངན་གྱིས། ཡོང་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བ་ཐོས།། 109

དག་སྦྱོང་གཉིས་སྦྱིས་མགོན་པོའི་ཚྭས། ལྷ་ཡི་གནས་ནས་སེལ་བྱེད་པ།
 རང་གི་པ་ཡི་བྱིས་མཐོང་ནས། མཚོག་དུ་ཡ་སེལ་དག་དུ་གྱུར།། 110

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཀུན། མི་དྲག་ཉིད་དུ་ངས་བྱས་ནས།
 མཛེར་དང་ཆགས་པ་ཀུན་བཏང་ཤེ། དེར་ནི་གནས་པས་ཡང་དག་བསམས།། 111

ཁྱེ་ས་ཉིན་མཚན་མཐའ་མེད་པར། ཀུན་དུ་སྦྱོངས་པའི་གཉིད་འདི་ནི།
 མི་ལས་སྦྱུ་མའི་རོལ་ཅིད་ཀྱིས། མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ནམ་འཕྲལ་བྱེད།། 112

སྦྱེ་བའི་ལམ་རབ་ལྟར་བའི་མ། ས་པོན་འདེབས་ནས་བྱ་འདྲའི་པ།
 མགོན་པོའི་མཚན་དང་སྦྱན་ལྟའི་ལུས། འདེལ་ངས་པའི་ཚྭས་ནི་གང་།། 113

དབལ་འབྱོར་འཁོར་བའི་སྦྱིན་ཅུམ་འབྲས་པར་ཡོངས་འདྲིས་གསེར་གྱི་སྦྱེད་
 པའི་འོད།

རེ་བ་ཕྱོགས་ནས་སྦྱོགས་པར་འཛིང་བའི་ཁྲོག་བཞིན་རེག་པ་མེད་ཅིང་རབ་དུ་
 གཡོ།

ལུས་ནི་གཞིར་པ་ཀུན་དང་འཛིག་དང་འཛིགས་པའི་ཚྭས་དང་གླ་དང་ན་བ་དང་།
 སྦྱུག་བསྐྲལ་དག་གི་ཡོངས་སྦྱུ་འགྲོ་ལྟེ་དེ་ལྟ་ཡང་ལུས་འཛིན་ཡིད་མི་འབྱུང་།། 114

इत्युक्त्वा तं समादिश्य तस्य प्रेतचतुष्टयम् ।

सुप्तस्यैव मुहूर्त्तेन स्वदेशाप्तिमकारयत् ॥ १०८ ॥

उत्थितः सोऽपि सहसा स्वदेशोद्यानकाननात् ।

वियोगशोकात्पितरौ शुश्रावान्धमुपागतौ ॥ १०९ ॥

भिक्षुदिजातिथिगणे पूज्यमाने सुरालये ।

स्वकं पितृगृहं दृष्ट्वा परं विस्मयमाययौ ॥ ११० ॥

निश्चित्य सर्व्वं भावानां क्षणिकत्वादित्यताम् ।

क्षेहरागं समुत्सृज्य तत्रस्थः समचिन्तयत् ॥ १११ ॥

अहो संमोहनिद्रेयं निरन्तरो दिवानिशम् ।

स्वप्नमायाविलसितैः करोत्यद्भुतविध्रमम् ॥ ११२ ॥

जन्मवर्त्मप्रदा माता पिता बीजवपत्खगः ।

पान्थपूजासनं कायः कोऽयं नियमसङ्गमः ॥ ११३ ॥

अथः संसाराभ्रध्रमपरिचिताः काञ्चनरुचा

आशा दिग्निबन्धास्तडित इव निर्लेपचपलाः ।

वपुः सर्वापायैः क्षयभयनिकायैः परिगतं

जरारोगोद्देगैस्तदपि न विरागस्तनुभृताम् ॥ ११४ ॥

དབལ་འབྱོར་མཐའ་དག་གིས་གྱུར་ཅིག། ཐམ་མོ་འདི་སྐར་ནང་མི་ལ།
བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཡོངས་བཟོད་མཛོད། བདག་ནི་རབ་བྱུང་ཁོ་ན་དགའ། 115

འདི་བསམ་དེ་ཡིས་པ་མ་དག། ཡང་དག་དབྱགས་ཕྱུང་མིག་དག་ཐོབ།
ཆོས་ལས་དག་ཅིང་ཞི་བ་ཡི། གནས་ལ་སློ་ནི་བཀོད་པར་གྱུར། 116

དོན་མཐུན་ཉམས་གྱུར་ཡུན་རིང་ན། འོང་ཞིང་རིད་ཀྱང་སྦྱིང་སྟོབས་འབྱོར།
མ་ཞུས་པས་ན་རང་མི་ཡང་། བཙུ་བའི་གནས་ཉིད་དུ་མ་གྱུར། 117

འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རྣམ་འབྲུགས། དེ་དག་གལ་དེ་བཙུ་བ་ན།
དམ་པ་སྤུ་ལ་ཇེས་མི་བཙུ། དེ་དག་སྤུན་ཆོགས་ཐོབ་མི་འདོད། 118

ཕྱགས་སྦྱོང་བས་ཟེ་བྱད་མེད་ལ། གསེར་ཐོབ་མངོན་སྤྱུ་མ་མཚན་ཉིད་ཅན།
འཕྱིན་སོགས་ཇི་ལྟར་བཛོད་པ་བཞིན། དེ་དག་རྣམས་ལ་བཟླས་བྱས་དེ། 119

ཀླ་དུ་ཡ་ན་དང་སྤད་ནས། ཞི་བ་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་སྤངས།
སྤུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིད་ལྷག་རྒྱ། དེ་ནི་སློ་ལྟར་རབ་དང་རྒྱ། 120

དེ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི། འབྲས་བྱ་དྲི་མ་མེད་ཐོབ་ཅིང་།
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་། འབྲས་དང་དེ་ཞིན་དགྲ་བཅོམ་འབྲས། 121

ཁམས་གསུམ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ། གསེར་དང་ཐོང་བ་དོ་བར་མཚུངས།
ནས་མཁའ་པག་མཐིལ་མཚུངས་པ་དང་། རལ་གྱི་ཅན་དན་མཚུངས་པར་གྱུར། 122

श्रिये स्वस्तिसमाप्तये स्वजनस्यायमञ्जलिः ।

दाक्षिण्यैः क्षमतं स्त्रीषु प्रव्रज्यैव प्रिया मम ॥ ११५ ॥

इति ध्यात्वा स पितरौ समाश्वास्यात्तलोचनौ ।

बुद्धौ धर्मपथे शुद्धे शमधाम्नि न्यवेशयत् ॥ ११६ ॥

सार्थभ्रष्टश्चिरायातः कृशोऽपि स्वजनस्य च ।

अनुत्तसत्त्वविभवान्नृपास्यदतां ययौ ॥ ११७ ॥

अनुकम्पस्व यद्येतं संसारक्लेशविह्वलम् ।

सतः कस्यानुकम्प्यास्ते सम्यक्सम्पर्कनिस्पृहाः ॥ ११८ ॥

पशुपालकविप्रस्त्री संदेशादि यथोदितम् ।

निगद्य तेभ्यः कनकप्राप्तिप्रत्ययलक्षणम् ॥ ११९ ॥

शान्तः कात्यायनं प्राप्य प्रव्रज्यां स समाददे ।

मुग्धानां यद् विषादाय तत् प्रसादाय धीमताम् ॥ १२० ॥

स समासाद्य विशदं श्रोतप्राप्तिफलं ततः ।

सकृदागाम्यनागामि फलमर्हत्फलं तथा ॥ १२१ ॥

चैधातुको वीतरागः समलोद्भासकाञ्चनः ।

आकाशपाणितुल्योऽभूदसिचन्दनयोः समः ॥ १२२ ॥

དེ་ནས་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། སྒྲིག་མའི་ནགས་ན་བཞུགས་པ་ཡི།
བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་བཟ་བྱ་དེ། ཀྲུ་ཡ་ནའི་བཀའ་ཡི་སོང་། 123

ཕྱག་ནི་བྱས་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་འདས། རང་ཉིད་དབྱིས་པས་རྩི་བ་བྱས།
དེ་ནི་གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན། དགའ་བ་རྒྱས་པས་དེ་ལ་སྒྲུས། 124

བཅོམ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིས་ནི། ཐོས་པའི་ལོ་མ་ནས་མཐོང་བར་གྱུར།
ད་ལྟ་བཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིས་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་མཐོང་། 125

མི་རྒྱུད་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། བྱོད་ནི་མཐོང་བའི་བདུད་རྩི་འདི།
འཕྱངས་ན་ངོ་མས་པར་མ་གྱུར་པ། དེ་དག་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཉིད། 126

ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱོད་ཀྱི་བཞུགས། སྤྱི་ཞིག་ཆགས་པར་མི་བབྱིད་ལགས།
བྱགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་ན། ཀྱི་མ་དགའ་བས་བྱགས་པ་ལགས། 127

བྱོད་ཀྱི་གཏམ་དང་བྱོད་རྗེས་བྲན། བྱོད་དང་ཕྱད་པ་བྱོད་བཞུན་པ།
འདི་དག་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡི། འབྲས་བུ་ཕྱན་ཆོགས་རྒྱས་པ་ཡིན། 128

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྷན་གིས། རབ་ཏུ་དང་པས་དགའ་བར་བྱས།
དེས་བཞུན་ཀྱན་དགའ་ར་བ་དང་། མཉན་པའི་གནས་ནི་དེ་ཡིས་ཐོབ། 129

དེ་ཡི་གནས་སྤྱི་བཅོམ་ལྷན་ཡང་། བྱམས་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་གཤེགས།
དེ་ཡི་ཆོས་ལ་ཁ་ཉོན་དག། སྒྲན་པ་ཐོས་ནས་དེས་རབ་བསྐྱུགས། 130

आवस्थां वेणुगहने जिनं जेतवने स्थितम् ।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सोऽथ कात्यायनाज्ञया ॥ १२३ ॥

प्रणिपातकृतातिथ्यः प्रीत्या भगवता स्वयम् ।
स श्रोणकोटिकर्णोऽथ वभाषे हर्षनिर्भरः ॥ १२४ ॥

भगवान् धर्माकायेन दृष्टो संश्रोचवर्त्मनि ।
अधुना रूपकायेन पुण्यैरालोक्योऽसि मया ॥ १२५ ॥

अनल्पसुकृतप्राप्यमिदं तद् दर्शनामृतम् ।
पीत्वा न तृप्तिमायान्ति वञ्चिता एव ते परम् ॥ १२६ ॥

अस्पृहस्यापि ते मूर्तिः कुरुते कस्य न स्पृहाम् ।
निर्लेपस्यापि ते दृष्टिरद्वो हर्षेण लिम्पति ॥ १२७ ॥

त्वत्कथा त्वदनुद्धानं त्वत्प्राप्तिस्त्वन्निषेवणम् ।
एताः कुशलमूलानां स्फीताः फलसमृद्धयः ॥ १२८ ॥

इति श्रुत्वा भगवता प्रसादेनातिनन्दितः ।
तदादिष्टं समारामं स विहारमवाप्तवान् ॥ १२९ ॥

तस्यास्पदं समभ्येत्य प्रणयात् भगवानपि ।
श्रुत्वास्य मधुरं धर्मं स्वाध्यायं प्रशशंस सः ॥ १३० ॥

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ན་བ་ཡི། རབ་ཞི་ཕུན་ཚྭ་མ་དེ་མཐོང་ནས།

སྒྲིན་གྱི་སྒྲོང་ཚུལ་དག་སྒྲོང་གིས། དྲི་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 131

བ་ར་ན་སིར་ཐོགས་བ་ཡི། སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་སྒྲོན།

མཚན་པ་ཐོགས་ནས་བྱང་འདས་ཀྱི། དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་འདས། 132

མི་བདག་གི་ཀྱི་ཞེས་པས་དེའི། དེ་མཚན་ཉིན་རིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱས།

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཚྭ་མ་རྣམས་ནི། རང་ཉིད་མཐོང་རིས་བཟོད་བཞིན་འཕགས། 133

དེར་ནི་ཞོར་བདག་བདེའ་བྱས་ནས། ཞིག་རལ་གསོ་བ་ལ་བཞག་པ།

དེ་ནས་དེ་སྤྲས་རྒྱལ་སྤིད་ཐོབ། ཆགས་དང་སྒྲོངས་པས་བྱིན་མ་གུར། 134

དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི། དེད་དཔོན་ཞོར་སྒྲིན་ཞེས་པ་ཡིས།

དེ་ཡི་ཆེད་དུ་ན་བའི་རྒྱན། ས་ཡི་རིན་དུ་རབ་དུ་ལྷལ། 135

དུས་གཞན་ཉེ་བར་འོངས་ནས་ཀྱང་། ཞོར་ཆེན་གཞན་ཡང་ལྷལ་བྱས་ནས།

ཡང་དག་བསོད་ནམས་ལྷན་པར་བདག། གུར་ཅེས་དེ་ཡིས་སྒྲིན་ལས་བདབ། 136

དེ་ནི་གྲོ་བཞིན་བྱེ་ན་འདི། བསོད་ནམས་དག་གི་གནས་ཆེན་ཐོབ།

དེ་ལྟ་ཁོ་ནའི་ན་བའི་རྒྱན། མཚན་ཉིད་དག་དང་ལྷན་པར་གུར། 137

གང་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་འདིས། མ་ཡི་ཆེག་ནི་རྩབ་མོད་ག།

ཐོས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ངལ་དུབ་ཆེན་པོ་དག་དུ་གུར། 138

तां श्रीणकोटिकर्णस्य दृष्ट्वा प्रशमसम्पदम् ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः पूर्ववृत्तमभाषत ॥ १३१ ॥

वाराणस्यां पुरा सम्यक्सम्बुद्धे काश्यपाभिधे ।
निर्वाणधातौ निःशेषकार्यत्वात् परिनिर्वृते ॥ १३२ ॥

क्रिकिनामन्दपञ्चैत्यं तस्य रत्नैरकारयत् ।
स्वयं तत्पुण्यसम्भारं स्वर्गं वक्तुमिवोद्गतम् ॥ १३३ ॥

शीर्णस्थापितसंस्कारे तस्मिन् संज्ञाधृतन्धनम् ।
तत्पुत्रः प्राप्तराज्योऽथ न ददौ लोभमोहितः ॥ १३४ ॥

अथोत्तरापथायातः सार्थवाहोऽर्थदाभिधः ।
प्रददौ पृथिवीमूल्यं तत्कृते कर्णभूषणम् ॥ १३५ ॥

कालान्तरोपगतोऽपि दत्त्वा चान्यद्भनं महत् ।
प्रणिधानं स कृतवान् भूयाः संपुण्यवानिति ॥ १३६ ॥

स श्रीणकोटिकर्णोऽयं पुण्यैः प्राप्तपदं महत् ।
तद्विधेनैव संयातः कर्णभूषणलक्षणः ॥ १३७ ॥

प्रस्थानसमये माता आविता परुषं वचः ।
यस्मादनेन तेनास्य बभूवास्य अमो महान् ॥ १३८ ॥

དག་པ་ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཡིས། ལས་ཀྱི་ནས་ཆེན་དབུས་སུ་ནི།
ནག་པོའི་ལས་ཀྱི་ཐ་ཆུང་ཡང་། གསལ་བ་ཉིད་དུ་ངས་པར་ཟིན།།

139

ལེགས་བྱས་གོགས་ལྷན་སྤྱིང་ཕྱོབས་སྟོབ་དག་དང་ཁྱིམ་སྤངས་གོགས་ཀྱི།
དགའ་བ་དང་།
མི་བཟད་སྟོལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཟམ་སྟེགས་དག་དང་འཕྲོངས་པ་སྟོབ་པའི་
བརྩོན་བ་དང་།

མཆུག་དུ་ཡང་ནི་ཞི་བ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་གྱུར་ཅིང་རབ་དང་རང་བཞིན་སྟོ།
བསོད་ནམས་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོབ་པ་འདྲི་ནི་འབྲས་བུ་གྲས་པར་གནས་
པར་ཡིན།། 140

ཞེས་པ་དགོ་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམས་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ནའི་དོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཕྱེ་བཅུ་དག་པའོ།།

मध्येषु महतः शुक्लगुणसत्कर्मवाससः ।

दृष्णकर्मलवांशोऽपि स्फुट एवावधार्यते ॥ १३६ ॥

सुकृतसचिवः सत्वोत्साहः प्रवाससखी धृतिः

विषमतरणे वीर्यं सेतुर्विपद्यधिका दृषा ।

शमपरिचिता पर्यन्ते च प्रसादमयी मतिः

परिणतिरियं पुण्यप्राप्तेः स्फुरत्फलशालिनी ॥ १४० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

श्रोणकोटिकर्णावदानं नामोऽविंशतितमः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་ཐེ་ཉི་ཤུ་པ།

ཡམ་སྤྱོད་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

སྤྱོད་པ་ཉིས་འགྲོགས་ལ་འཛོལ་ཐོབ་ཐོབ་ཡོད།

གཙོ་བོ་མང་ལ་བདེ་བ་ཐོབ་ཐོབ་ཡོད།

ལས་ཀྱིས་བཅོངས་ལ་རང་སྤྱོད་པ་ཐོབ་ཐོབ་ཡོད།

ཤེས་རབ་མཚོག་ལ་གཞོན་པ་ཐོབ་ཐོབ་ཡོད།

1

ལྷས་འཕགས་ཀྱི་ནི་མི་ཐིམ་ལར། མི་བདག་རྒྱ་ཡི་སེམས་དཔའི་མིང་།

གང་གི་དབང་པ་ལག་འགྲོ་ཡི། ས་ཡི་ཁྲར་གྱི་ངལ་གསེར་གྱར།

2

ཉིས་མེད་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས་པ་དཔེ། རྫོན་ཆེན་དུམ་བུ་ཞེས་པ་ནི།

ཡོན་ཏན་དུག་བོ་མ་ལྷས་པ། ཡོངས་ཤེས་སྤྱར་བུ་ལྷ་བུ་བྱང་།

3

ལྷགས་ཤེས་གྲས་ལས་དེ་ཡི་བོར། མི་ཡི་བདག་བོས་བལྟས་གྱར་ཅིང་།

བྱ་བའི་དབང་ལས་སྤྱོད་བོ་ཀུན། ཏན་ཏུ་བཞིན་ལ་རབ་ལྗར་གྱར།

4

རྒྱ་དང་སྤྱོད་བོ་བརྒྱུག་མོད་ཀྱང་། སོང་བའི་རྗེས་སྤྱོད་པ་ཡི།

སྤྱོད་པ་རབ་དུ་འབབ་པ་ཡིས། སྤྱིད་པ་དག་ནི་ནམ་པར་འཁེལ།

5

དེ་ཡི་རང་བཞིན་སྤྱོད་བོ་ཀུན། མཐོང་ནས་སྤྱག་དོག་གིས་བརྒྱལ་བའི།

རྫོན་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ནི། ནམ་པར་སྤྱང་བ་རབ་དུ་བསམས།

6

विंशः पल्लवः ।

आम्रपाल्यवदानम् ।

द्विजिह्वसङ्गे कथमस्ति वृत्ति-
रनेकमुख्ये कथमस्ति सौख्यम् ।
कर्मान्तबन्धेऽस्ति कथं स्वशक्तिः
प्रज्ञाप्रकर्षे कथमस्त्यपायः ॥ १ ॥

मिथिलायां विदेहेषु जलसत्त्वाभिधो नृपः ।
अभूद् भुजभुजङ्गस्य विश्रान्तपृथिवीभरः ॥ २ ॥

खण्डोनाम महामात्यस्तस्याखण्डलसम्पदः ।
बभूवाशेषषड्गुण्यपरिज्ञानदृढस्पतिः ॥ ३ ॥

नीतिज्ञगौरवात् तस्य नृपे व्यक्तं न लोकिनि ।
सदाभवत् मुखप्रेक्षी सर्व्वः कार्य्यवशाज्जनः ॥ ४ ॥

गतानुगतिकत्वेन प्रवाहप्रणयी भरः ।
वर्द्धते वार्य्यमाणस्य स्वजनस्य जलस्य च ॥ ५ ॥

सर्व्वं तन्मयमालोक्य जनं मात्सर्य्यमूर्च्छिताः ।
मन्त्रिणः संहतास्तस्य विनिपातमचिन्तयन् ॥ ६ ॥

འབྱེད་མཁས་དེ་དག་གྱལ་པོ་ཡི། གནས་སྤྱ་རབ་ཞུགས་དེ་ཡིས་ནི།
 རྩོམ་འདི་སྟོབས་དེ་ཡང་ཡང་དུ། དོགས་པའི་གནས་སྤྱ་བྱས་ནས་བཤད། 7

དེ་དག་ཆོག་གིས་དོགས་པ་ཡིས། གྱལ་པོ་དེ་ལས་ཕྱིར་སྟོགས་གྱུར།
 བྱང་མེད་བྱིས་པ་ས་སྦྱང་ནི། མཆོག་ཏུ་བཤུགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས། 8

དོགས་པ་མི་འོས་ལ་ཡང་དོགས། དོགས་སྦྱོན་ལའང་དོགས་པ་མེད།
 བྱེད་བཀའ་མི་ཤེས་གཡོ་བ་ཡིས། ས་སྦྱང་བྱ་རྒྱུ་དོགས་པ་ཅན། 9

རྩོམ་ཆགས་བྲལ་དྲགས་ནས་ས་ནི། རྣམ་གཞིགས་སྦྱོན་པོ་འདི་གང་ཟག་ནི།
 རང་སྤྱོད་ས་འཛོ་སེང་གཞེས། བྱལ་དོགས་བཅས་དལ་བྱས་སྤྱོད། 10

གཡོ་ཅན་སྤྱ་མས་མི་ཡི་བདག། བདག་ལ་ཡིད་བརྟན་བྲལ་བར་བྱས།
 སྦྱང་ནི་རྣམ་པར་བྱེད་བརྟན་ཀྱང་། གཞུགས་པ་ཉིད་དུ་འགྲོ་མ་ཡིན། 11

ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྩོམ་པོ་ནི། ཀུན་བཟོད་མཐོང་ཐོས་པོར་བ་དེ།
 བདག་ལ་སྦྱོད་པ་ཉིད་གྱུར་ཏེ། གན་པོ་ཡི་ནི་ལུས་པོ་བཞིན། 12

སྤྱ་མས་ཐེད་རབ་བསྦྱེད་པའི། མཛེལ་བ་འདུམ་པར་ནི་འགྱུར་ཏེ།
 དོ་ཡིས་དུམ་བྱར་བྱས་པ་ཡི། རོར་བྱ་སྤྱར་ཡང་འབྱར་བ་ཡིན། 13

སྟེ་གཉིས་གྲུ་གྲུས་ནོན་པ་ཡིས། རྩོམ་ཅན་དན་ཀྱང་འཐུང་ནི།
 དོན་བྱ་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་ཡང་བསྟེན་བྱ་ཉིད་མི་འགྱུར། 14

ते प्रविश्याश्रमं राज्ञस्तान्तस्य प्रभविष्णुताम् ।
मुहुः शङ्कास्पदं कृत्वा शशंसु भेदकोविदाः ॥ ७ ॥

तद्गिरा शङ्कितो राजा तस्य वैमुख्यमाययौ ।
अबलाबालभूपाला वर्णनप्रत्ययाः परम् ॥ ८ ॥

अशङ्क्यादपि शङ्कन्ते शङ्कादोषेऽप्यशङ्किताः ।
अविशेषज्ञचपलभूपालाः काकशङ्किनः ॥ ९ ॥

प्रभोर्विरक्तिलिङ्गानि विलोक्यामात्यपुङ्गवः ।
स्वसुतौ गोपसिंहाख्यौ सशङ्कः स्वैरमब्रवीत् ॥ १० ॥

धूत्तैर्मे वीतविश्वासः पिशुनैर्नृपतिः कृतः ।
प्रत्ययं नैति हृदये विदार्यापि प्रदर्शते ॥ ११ ॥

विरक्तः स्थगितालापदर्शनश्रवणः प्रभुः ।
सेफ इव वृद्धस्य यातः शिथिलतां मम* ॥ १२ ॥

पिशुनोद्धूतभेदस्य प्रेम्णः सन्धिर्न विद्यते ।
न मणिः श्लिष्यति पुनः पाषाणशकलीकृतः ॥ १३ ॥

द्विजिह्वकुटिलाक्रान्तः प्रभुश्चन्दनपादपः ।
न यात्यर्थक्रियाकारी गुणवानपि सेव्यताम् ॥ १४ ॥

* The line is too short by one syllable.

མི་བདག་གཏིར་ནི་དོན་གཉིར་པ། འཇིགས་ཅུང་སྤང་བའི་དུག་འབབས་པའི།
ལྷ་གཉིས་པས་བཅོམ་ནས་མ་འབྲུགས་པའི། མི་ནི་ཇི་ལྟར་དག་བ་བཟུན། 15

དེ་སྤང་ཡང་དག་བཅུང་ནས་འགོ། ས་བདག་སྤང་བའི་སྒྲིན་གྱིས་ནི།
གང་ན་དོགས་པ་ཟུག་ངུ་ཡི། རང་བཞིན་གྱིས་འཚོ་ཡལ་དེས་ཅི། 16

མཁས་ཤིང་ལྷལ་པོད་བསྐྱུང་བར་བཅོད། ཞོར་མང་ལེགས་པར་ཡང་དག་འགྲོགས།
དམ་པ་གནས་པའི་ཡངས་པ་ཅན། གནས་དེར་བདག་ནི་འདོད་པར་གྱུར། 17

དེ་སྤང་སྤྲུལ་ཚོ་བྱ་དག་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲུལ་ཇིས་འབྲང་བཅས།
སྒྲིན་མོས་ཚལ་དུ་འགྲོ་ལ་གྱིས། འཁོར་བཅས་དེ་ནི་རབ་དུ་སོང་། 18

འགྲོ་བར་ཤེས་ནས་མི་ཡི་བདག། བརྒྱུག་ལ་ཡང་དག་རབ་བཙོན་པའི།
འབད་པ་ཡིས་ཀྱང་མ་ཐོབ་སྟེ། རབ་དུ་སྤངས་པ་སྤྲུང་ཐོབ་མིན། 19

མོངས་པ་དམ་པའི་ལེགས་བྱས་སྟོང་། སྤང་ཅིག་དེ་ནས་སྤྲུང་བར་བྱས།
དེ་ནི་ཀུན་དུ་སྤྲུལ་ཞིག་གིས། དོན་གཉིར་དོན་བྱས་མིན་པར་གྱུར། 20

ཡོན་ཏན་གྱིས་བཀྲུག་སྟོང་ལྟ་སྟོན། འོངས་པ་ཡངས་པ་ཅན་པ་ཡིས།
གུས་པའི་སྟོང་པས་མཚོད་དེ་ནས། ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་སུ་བཞག། 21

དེ་ནས་དེ་ཡི་འབྱོར་བས་དཔལ། དེས་ཐོབ་དེ་ཡི་གཙོ་བོས་ཀྱང་།
ཚོགས་པ་ནས་ཡང་ཚུལ་མིན་ལས། གཞན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་སྟོང་མ་གྱུར། 22

कथं नृपनिधानार्थी कुशलं भजते नरः ।

घोरदेषविषाविष्टद्विजिह्वाघातविह्वलः ॥ १५ ॥

तस्माद् ब्रजामः संत्यज्य देषदोषेण भूपतेः ।

शङ्काशल्यमये वृत्ते मेऽस्मिन् देशे स्थितेन किम् ॥ १६ ॥

दक्षा रक्षाक्षमाः शूराः प्रभूतार्थाः सुसंहताः ।

सन्तः सन्ति विशालायां वासस्तत्र ममेक्षितः ॥ १७ ॥

इति ब्रुवाणः पुत्राभ्यां तथेत्युक्तः स सानुगः ।

उद्यानगतिभानेन प्रययौ सपरिच्छदः ॥ १८ ॥

प्रयाणं नृपतिर्ज्ञात्वा निवर्त्तनसमुद्यतः ।

यत्नेनापि न तं प्राप नोत्सृष्टं लभ्यते पुनः ॥ १९ ॥

मूर्खाः सत्सु कृतावज्ञा विमुह्यन्ते क्षणेन तैः ।

याति तेषां तु सर्व्वच कोऽपि नार्थी कृतार्थताम् ॥ २० ॥

धीमानमात्यः प्राप्तोऽथ कष्टो वैशालिकैर्गुणैः ।

पूजितः प्रणयाचारैः संघमुख्ये पदे स्थितः ॥ २१ ॥

तद्बुद्धिविभवात्तन्मूर्खः सोऽथ तन्मूर्खो गणः ।

कदाचिदनयास्त्रेमे न पराभवपाचताम् ॥ २२ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཐོན་པོ་འི་བྱ། གཞན་པར་གྱུར་བ་སོང་གོ་ཡི།

བྱ་མོ་ཡོན་ཏན་ལྷན་མ་ནི། མཛེས་མ་ཅི་ལ་ཞེས་པ་བཅས།

23

དེ་ཡི་བྱ་མོ་གཉིས་པ་ཡང་། ཉི་བའི་ཅི་ལ་ཞེས་པ་སྦྱེས།

མཛེས་མའི་དེ་དག་སྦྱེས་ཉིད་ལ། མཚན་མཁན་མཁམས་པས་རབ་སྦྱས་པ་།

24

ཅི་ལའི་བྱ་ནི་པ་བསད་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་དག་དུ་གྱུར།

ཉི་བའི་ཅི་ལའི་ཡོན་ཏན་ཅན། རྒྱལ་པའི་མཚན་ལྷན་འགྱུར་ཞེས་སོ།

25

ཐོན་སྐྱེས་བྱ་བོ་ས་འཛོན་ནི། དཔའ་བས་ཆེར་རྒྱགས་མ་པ་ལྷམས་པས།

སྦྱོང་ཚལ་དཀྱུགས་པའི་གཞི་དེ་པ་ཡིས། རྒྱལ་པ་ནམས་སྤང་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར།

26

དེ་དག་དེ་ཡི་པ་དག་ལ། གུས་པས་ཁོ་བྱལ་དེ་དང་ནི།

རྒྱ་བོར་བཅས་ལ་སྦྱོང་ཚལ་གཉིས། སྤྲུལ་ཏ་མ་ཆེ་རྒྱས་བྱིན།

27

ལེགས་བྱས་རིགས་པ་གཅིག་གིས་དེར། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཞུགས་བྱས།

འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེད་གཞུག་ལག་ཁང་། ས་ཡི་རྒྱན་ནི་གཞན་གྱིས་སོ།

28

དེ་ནས་པས་འཕའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། པ་ཡི་སྟོབས་རྒྱས་ས་སྤྲུངས་བྱ།

རྒྱལ་པའི་ཁོ་བས་འཛིགས་པ་ལས། ལས་མཐའ་ཉི་བར་བསྐྱབ་སྤྲད་བཞག།

29

ཐོན་པོ་འི་མཚན་དེ་དུས་ཀྱིས་ནི། མཐོ་རིས་བཞུད་ཆོ་རྒྱལ་པ་ནམས་ཀྱིས།

ལེགས་པ་ཉིད་ཕྱིར་གཞན་པའི་བྱ། སོང་གོ་དེ་ཡི་གནས་སུ་བཞག།

30

अथ कालेन सिंहस्य मन्त्रिस्तनोः कनीयसः ।
अजायत सुता कान्ता चैला नाम गुणोचिता ॥ २३ ॥

द्वितीया चोपचैलाख्या सुता जातास्य सुन्दरी ।
जन्मन्येव तयोः प्राह निमित्तज्ञो विचक्षणः ॥ २४ ॥

चैलायास्तनयो भावी पितृहन्ता महीपतिः ।
गुणवानुपचैलायाः पूर्णलक्षणवानिति ॥ २५ ॥

ज्येष्ठो मन्त्रिसुतः शौर्यात् गोपः प्रौढमदोद्धतः ।
उद्यानमर्दनक्षेपैर्गणानां द्वेष्यतां ययौ ॥ २६ ॥

तत्पितुर्गौरवात् तस्मै सानुजाय विमन्यवः ।
विशालशालतामन्ते जीर्णोद्यानद्वयं ददुः* ॥ २७ ॥

सुगतप्रतिमां चक्रे तच्चैकः सुकृतोचिताम् ।
विहारं वैभवोदारं भुवनाभरणं परः ॥ २८ ॥

अथ पित्रा बलोत्सिक्तः सुतः प्रत्यन्तमण्डले ।
गणकोपभयाद् गोपः कर्मान्तोपार्जने धृतः ॥ २९ ॥

कालेन चिदिवं याते तस्मिन् मन्त्रिवरे गणैः ।
कनीयसस्तु साधुत्वात् सिंहस्तस्य पदे धृतः† ॥ ३० ॥

* Is it for विशालशाललतान्ते ? The reading here is corrupt.

† कनीयसस्तु for मन्त्रिवरे ३० ।

ཚྲོགས་པ་གུས་དཔལ་ས་འཚོ་ཡིས། པ་ཡི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་ནས།

ཡལ་དང་གནས་ནི་དེད་གཤམ། ཚྲོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་སེམས། 31

ཚོར་མས་གཏམས་ཤིང་སྒྲུབ་གིས་སྒྲོམ། གཤམ་ཚལ་མཚོག་དུ་གནས་པར་བྱ།

རྒྱུ་མེད་པོས་རབ་བྱེ་བ། མ་བསྐྱམས་སྦྱེ་བོ་འི་ནང་དུ་མིན། 32

ཐ་དད་དམ་པའི་བྱ་བ་སྦྱས། གང་ཞིག་གཅིག་གིས་འདོད་གུར་བ།

དེལ་གཞན་དག་ཡོངས་མི་སྤྲོད། ཚྲོགས་པ་རི་ལྷར་བརྟེན་པར་བྱ། 33

ཞེས་བསམས་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་ཡི། སྤོང་བྱེད་རྒྱལ་པོ་འི་ཁབ་དུ་ཕྱིན།

མི་བདག་གཞུགས་ཅན་སྤྲིང་བོ་ཡིས། ཡོན་ཏན་གྱི་ནི་དཔལ་འབྱོར་བརྟེན། 34

དེ་ཡི་དགོས་པས་དེ་མཚོད་ནས། དེ་ཡིས་ཡིད་བདན་གནས་སུ་གུར།

དེ་དུས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོགས་པ། ཡུན་རིང་འདྲིས་པ་བཞིན་དུ་མཛོམས། 35

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་སྤྲིང་གིས། བཅུན་མོ་ལྷ་བ་ཉིད་གུར་དེའི།

འབྲལ་བའི་མེ་ཡིས་གཏུངས་དེ་དང་། ཉེ་བའི་ཅི་ལ་ལྷ་བོ་ཡིས། 36

བྱ་མོ་བཅུན་མོར་གྲངས་འོས་པ། སྤོང་ལྷ་དེ་ཡིས་ནམས་བསམས་ནས།

གསང་ནས་རྒྱ་ཞིང་དེ་ཡིས་བཀས། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྤོང་བྱེད་སོང་། 37

ཚྲོགས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྦྱར་བྱ་ཉིད། མཛོམས་སུ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱ།

ཞེས་པ་ཡངས་པ་ཅན་པས་སྤོན། རང་གི་ཡལ་དུ་ངེས་པ་བྱས། 38

गोपः पितुरसंप्राप्य पदं गणविमानितः ।
तद्देशवासविरसः परिहारमचिन्तयत् ॥ ३१ ॥

वास्तव्यं कण्टकाकीर्णं व्याघ्रघ्राते वरं वने ।
अनेकस्वामिसंभिन्नजने न तु विशृङ्खले ॥ ३२ ॥

नानामतक्रियालापः कथमाराध्यते गणः ।
समीहितं यदेकस्य तदन्यस्मै न रोचते ॥ ३३ ॥

इति मानी स संचिन्त्य गत्वा राजगृहं पुरम् ।
विम्बिसारं नरपतिं गुणश्रियमशिश्रियत् ॥ ३४ ॥

स तेन मानितः प्रीत्या तस्य विश्रम्भभूरभूत् ।
चिररुच्येव तत्कालमाभाति गुणसङ्गतिः ॥ ३५ ॥

राज्ञोऽथ विम्बिसारस्य वल्लभा पञ्चतां ययौ ।
तद्वियोगाग्निसन्तप्तं तं विचिन्त्य स बुद्धिमान् ॥ ३६ ॥

उपचैलां सुतां आतुस्तद्विवाहोचितां बधूम् ।
गूढचारौ तदादेशात् वैशालकपुरीं ययौ ॥ ३७ ॥

कन्या गणोपभोग्यैव न कस्मैचित् प्रदीयते ।
इति वैशालिकैः पूर्व्वं स्वदेशे नियमः कृतः ॥ ३८ ॥

དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་སྐོར་བསྐྱོད་ཕྱིར། གཞོན་སྤྱོད་གནས་ན་འཕྱང་བ་ཡི།
 ཇི་ལ་བྱ་ཤིན་དུ་གསང་བ་ནི། ས་རོལ་ཞུགས་ཆོས་སྒྲོག་བྱེད།

39

རྒྱ་བོ་འི་སྤྱོད་ཆོལ་འཕྱང་བར་ནི། གྲོས་ཀྱི་གསང་ལྷེ་དེ་རབ་ཞུགས།
 ཉི་བའི་ཅིལ་ལེན་པ་ལ། ཕྱིན་པས་ཅིལ་ཐོབ་པར་གྱུར།

40

དེ་ནི་ཤིང་དལ་བསྐྱོན་སོང་། ཇི་ལ་སྒྲུ་ལས་ནི་མངོན་འདོད་པའི།
 སྤྱོས་བྱ་དཔའ་ནམས་དེས་བཅོམ་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་འི་གྲོང་ཁྱིམ་ཕྱིན།

41

དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་མཛེས་མ་འདི། བདག་གི་བསམ་པ་མིན་པ་ཐོབ།
 འདི་ཡི་བྱ་ཡིས་པ་བསོད་ཅེས། གང་ཕྱིར་མཚན་མཁན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུས།

42

དེ་སྒྲུང་མི་ཡི་བདག་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བཅུན་མོར་འོས་པ་མིན།
 ཁྱོད་ནི་འཆོན་སྤྱེ་གྲུ་ཡི། ཕྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཆོ།

43

དེ་ཡིས་འདི་བཞེད་ཆོན་དེས། དེ་མཐོང་གཏང་བར་ཡོངས་མ་ནུས།
 དེ་གཏོང་ལ་བྱིས་དེ་མོ་ཡིས། ལས་ཀྱི་སྒྲུང་ཉིད་བཅིངས་པ་བཞིན།

44

དེ་ཡིས་སྒྲུས་པ་བྱ་ཡི་པ། གསོད་པ་གང་དུ་གང་ཆོ་མཐོང་།
 གལ་དེ་བྱ་ནི་བྱུང་གྱུར་ན། རང་ཉིད་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱ།

45

དེ་སྒྲུང་བཞེད་ནས་མི་ཡི་བདག། མཛེས་མ་ལེན་པ་དགའ་བར་གྱུར།
 ལས་ཀྱི་རྒྱ་བས་ཀྱིས་སྒྲུལ་བ་ཡིས། ཐོགས་པའི་སྒྲོལ་མཐུ་ཡོད་མིན།

46

तत्पुरे द्वाररक्षायै यक्षस्थानावलम्बिनी ।
परप्रवेशे कुरुते शब्दं घण्टी पटीयसी ॥ ३९ ॥

स प्रविश्य ततोभ्रातुर्गुदमुद्यानचारिणीम् ।
उपचैलां समाहर्तुं गतश्चैलामवाप्तवान् ॥ ४० ॥

यातस्तं रथमारुह्य घण्टाशब्दादभिद्रुतम् ।
स हत्वा वीरपुरुषानवाप नृपतेः पुरम् ॥ ४१ ॥

तमूचे देवकन्येयं प्राप्ता विमनसात्मना ।
पितृहन्ता सुतोह्यस्या निमित्तज्ञेन सूचितः ॥ ४२ ॥

तस्मादेषा नरपते मंहिषी न तवोचिता ।
त्वयि जीवति जीवन्ति प्रजानां सर्व्वसम्पदः ॥ ४३ ॥

इत्युक्तस्तेन तां दृष्ट्वा त्यक्तुं नैव शशाक सः ।
निरुद्धः कर्मणा ह्येव तन्मुखालेख्यलेखया ॥ ४४ ॥

सोऽवदत् क्व कदा दृष्टः पुत्रेण निहतः पिता ।
स्वयं मयाभिषेक्तव्यः सुतो यदि भविष्यति ॥ ४५ ॥

इत्युक्त्वा नृपतिः कन्यां परिणीयाभवत् सुखी ।
कृतकर्माभिनिर्माणे प्रभवन्ति न बुद्धयः ॥ ४६ ॥

དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷན་པ་དེའི། བྱ་ནི་དེ་ལ་སྒྲིམ་གྱུར་ཏེ།
གང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བཅིས་པ་ཡིས། ས་ནི་གསོད་པར་བཟོད་གྱུར་པའོ། 47

དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་རི་དགས་ནམས། གསལ་ཕྱིར་ནགས་སྤྱོད་ལ་ཞེ།
དེ་ལ་ཐུབ་པའི་དམོན་པ་ནི། བྱ་ཡི་དབྱིབས་ཅན་འདི་ལྟར་གྱུར། 48

སྐབས་དེར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཙོས།
ཨ་སྤེལ་ནགས་ལས་ཆུ་གིང་གི། སྤོང་པོ་ལས་འབྲུངས་མཛེས་མ་ཐོབ། 49

དེ་ཡི་བྱིས་དུ་མཛེས་མ་དེ། དལ་བྱས་དལ་བྱས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཏེ།
དགའ་བ་ཆེ་དང་སྤྱིན་པ་ཡི། བསམ་པ་ཡིས་ཀྱང་སེམས་མ་བརྩུང་། 50

གཉན་གྱི་མཛེལ་ལས་དེ་ཡི་མིང་། ཨ་སྤེལ་སྤོང་མ་ཞེས་སྤྱོད་བདགས།
བྱ་མོ་དཔན་པ་བཞིན་བཏང་ནས། ལང་ཚོ་དག་ནི་བརྩུང་བར་གྱུར། 51

དེ་ནས་དེ་གཏོང་བཙོན་པའི་པ། མཛེས་མ་ཚོགས་ཀྱི་ཉིང་སྤྱད་བྱ།
ཞེས་པའི་དམ་ཚིག་འདས་གྱུར་པ། ཚོགས་པ་དག་གིས་བཟོད་མ་གྱུར། 52

དེ་ནས་སྤྱུལ་བསྐྱེད་གྱིས་གཏུངས་པའི། ས་ལ་བཏུད་ནས་དེས་སྤྱུལ་པ།
བདག་ནི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་ཉིད། གལ་ཏེ་འོང་ཀྱང་དམ་ཚིག་འདི། 53

གཙོག་གི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དག་ནི། མི་འཇུག་རང་གི་གནས་སྤྱོད་ཏེ།
ཉི་མ་རེ་ལ་བདག་གི་ཟོང་། ཀུན་པ་ཉི་གྲུ་སྤྱུལ་ལ། 54

भोगिनस्तस्य कालेन तस्यां सूनुरजायत ।
ज्योतिष्कचरिते यस्य वृत्तमुक्तं पितृद्रुहः ॥ ४७ ॥

तपोवनमृगाधानमृगयाव्यसने वने ।
एवंविधो ह्यभूत् तस्य मुनिशापः सुताकृतिः ॥ ४८ ॥

अचान्तरे महान्नाम वैशालिकगणाग्रणीः ।
कन्यामाम्रवनात् प्राप कदलीस्कन्धनिर्गताम् ॥ ४९ ॥

सा तस्य भवने कान्ता वर्द्धमाना शनैः शनैः ।
विदधे विपुलां प्रीतिं दानचिन्तां च चेतसि ॥ ५० ॥

प्रणयादाम्रपालीति बन्धुभिः सा कृताभिधा ।
सूनुहीनमिव त्यक्त्वा बाल्यं यौवनमाददे ॥ ५१ ॥

तद्विवाहोद्यतस्याथ न सेहे तत्पितुर्गणः ।
गणोपभोग्या कन्येति समयस्य व्यतिक्रमम् ॥ ५२ ॥

पितरं दुःखसन्तप्तं समेत्याथ जगाद सा ।
भवामि गणभोग्यैव किन्त्वेष समयो यदि ॥ ५३ ॥

एकस्योपरि नान्यस्य प्रवेशः स्वपदे स्थितिः ।
पणः कार्षापणशतैः पञ्चभिः प्रत्यहं मम ॥ ५४ ॥

ཞལ་བདུན་དག་ནི་ཁྱིམ་དག་ནི། རྣམ་པར་བཟུ་བྱ་བ་ཞུན་དུ་མིན།
 ཞེས་པའི་དམ་ཚིག་འདི་འདས་ན། ཀུན་གྱི་སྤྱད་བྱ་ཉིད་འབྱུང་བ་ལོ། 55

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་དམ་ཚིག་དག། ཤེས་ནས་དེ་ཡི་པས་སྦྱས་པ།
 ཚོགས་ཀྱིས་རུང་ཞེས་སྦྱས་ནས་ནི། ཤུམ་པས་ངེས་པ་བདུན་པོ་བྱས། 56

དེ་ནས་རིན་ཅན་ཁང་པར་དེ། མཚོག་གི་རྒྱན་གྱིས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་།
 གསེར་གྱི་བ་གསེབ་ཁྱེད་ལ། འཛོགས་ནས་ཉིན་པར་ལྷེ་འོད་བྱས། 57

དེ་ནས་འདོད་ལྷན་གང་གང་གིས། མོང་བྱིན་དེ་ཅན་ཉི་པར་སོང་།
 དེ་དང་དེ་ཡི་གཞི་བཞིན་ནི། དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་རབ་དུ་ཉམས། 58

བཟུ་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་རུས་ན། དེག་པས་འབྲུགས་པ་སྦྱར་ཡང་ཅི།
 དེ་ནི་ཅན་དན་འབྲི་གིང་དག། ལག་འབྲུམ་ཡོངས་སྤྱོད་བགགས་པ་བཞིན། 59

དེ་ནས་མཛོས་མ་དེ་ཡིས་ནི། ལུ་མ་རྒྱས་པའི་ཁྱད་དག་གིས།
 ཀླད་འཁྲུག་འཛོགས་པ་རབ་ཕྱེར་བ། ལང་ཚོ་ཡི་ཡང་ལང་ཚོ་བཏེན། 60

དེ་ཡི་གཞུགས་ནི་མད་བྱུང་དེ། འདོད་ཆགས་ཚོགས་གིང་ཡོངས་སྤྱོད་བྲལ།
 གཡང་སའི་གསེར་གྱི་འབྲི་གིང་གི། མེ་རྟོག་བཞིན་དུ་འབྲས་མེད་གྱུར། 61

ལྷད་མོ་འི་བསམ་པས་ཅིད་མེད་སྤྱད། ཐད་དང་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པའི།
 དེ་མོ་མཁན་གྱི་ས་སྤྱོང་གི། གཞུགས་ནི་དེ་ཡི་ཁང་པར་གྱིས། 62

सप्ताहेनैव विचयः कार्यो वेश्मनि नान्यदा ।
इत्यस्मिन् समये बध्यः सर्वश्चैव व्यतिक्रमौ ॥ ५५ ॥

इति तत्समर्थं ज्ञात्वा तत्पितुर्वचसा गणः ।
अकरोद् वाढमित्युक्त्वा दृढनिश्चयमादरात् ॥ ५६ ॥

ततः सरत्नभवने वराभरणभूषिते ।
हेमहर्म्यसमारूढा दिदेश दिनचन्द्रिकाम् ॥ ५७ ॥

ततः पण्णीकृतः कामी यो यस्तां समुपाययौ ।
तस्य तस्याभवत् तस्याः प्रभावेणौजसः क्षयः ॥ ५८ ॥

द्रष्टुमेव न श्रेकुस्ते किम्पुनः स्मृष्टुमाकुलाः ।
भुजङ्गभोगसंरुद्धां तां चन्दनलतामिव ॥ ५९ ॥

ततः सा सुन्दरी भेजे यौवनस्यापि यौवनम् ।
गुरुणा स्तनभारेण मध्यभङ्गभयप्रदम् ॥ ६० ॥

स्मरसम्भोगरहितं तत् तस्या रूपमद्भुतम् ।
श्वभ्रहेमलतापुष्पमिव निष्फलतां ययौ ॥ ६१ ॥

कौतुकाशाविनोदाय नानादेशान्तरागतैः ।
अकारि चिचकारैर्भूपालप्रतिष्ठातिं गृहे ॥ ६२ ॥

མི་དབང་ནམས་ནི་རི་མོ་ལ། གྲི་ཤིང་བརྒྱས་པས་རིམ་གྱི་དེ།
གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་འི་གཟུགས་དག་ནི། དགའ་མའི་བདག་པོ་བཞིན་དུ་མཐོང་།

63

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་འབྲུལ་ལ་ནི། འདོད་ཆགས་ཡང་དག་ལངས་པར་གྱུར།
གང་ཞིག་དེ་ནི་བྲིས་དེ་ལ། དེར་ནི་དག་མཚན་དག་ལས་བྲིས།

64

གང་གི་མཛེས་སྤྱད་བདུད་ཅི་ཡིས། ཡོངས་རྒྱས་མིག་གི་དགའ་བསྐྱེད་པ།
དགའ་མ་དག་གི་འཁྲི་ཤིང་དབྱིད། གྲོགས་པོས་བདག་འདི་ནི་སྤྱ།

65

གང་གི་དཔལ་མོ་རྩ་མོ་འི་ཡང་། སྐུ་བཟང་ལས་སྤྱེས་དྲིགས་འཛེམས་པ།
ས་བདག་འདི་ཡི་མཛེལ་གཟུགས་ཀྱི། སྐལ་ལྷན་བསོད་ནམས་ལྷན་པ་སྤྱ།

66

དེ་ཡིས་བྲི་ལ་དཔ་བྱར་ནི། རི་མོ་མཁའ་པས་དེ་ལ་སྦྱས།
ལེགས་བྲས་ལྷན་ཆོགས་སྤྲིང་པོ་འདི། ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་ཡི།

67

དུལ་པོད་གཟུགས་ནི་སྤང་གཞལ་བ། མཐོ་རིས་འདྲན་པའི་རྩ་སྤྱ་ཡིས།
འདི་ལས་ཡིད་སྤུབས་དག་གྱང་ནི། དེ་བཞིན་བཞིན་དུ་དོགས།

68

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཟོད་ཆོ་དེ། མངོན་པར་འདོད་པ་གསར་བ་ཡིས།
འབྲུལ་ཉིད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་བྲས་ཏེ། ས་སྤྲིང་ལ་ནི་མིག་གཏད་ནས།

69

སྐབས་དེར་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་ཡིས། མི་མེད་ཁང་པར་དཔ་བྲས་ནི།
གཏམ་གྱི་མཐུག་དུ་ས་འཛོལ། ཅུང་ཟད་འཛེམ་དགའ་མཚན་ཡིས་སྦྱས།

70

विधाय चिचलिखितान् सा क्रमेण नरेश्वरान् ।
ददृशं विम्बिसारस्य रूपं रतिपतेरिव ॥ ६३ ॥

तमालोक्यैव सहसा समुद्रूतमनोभवा ।
स येन लिखितस्तत्र तं पप्रच्छ कुतूहलात् ॥ ६४ ॥

कोऽयं सखे प्रीतिलतामाघवो वसुधापतिः ।
प्रीणाति लोचने यस्य सुधापरिचिता रुचिः ॥ ६५ ॥

धन्या का नाम भूभर्तुरस्य प्रणयभागिनी ।
लक्ष्यं सौभाग्यजं गर्वमुर्व्वश्याः संहृतं यया ॥ ६६ ॥

इति पृष्टस्तथा स्वैरं तामूचे चित्रकोविदः ।
भूपतिर्विम्बिसारोऽयं सारं सुकृतसम्पदाम् ॥ ६७ ॥

शौर्यरूपतुलारीहे देवाः के नाकनायकाः ।
शङ्के करोति नैवास्य मन्मथो वा मनोरथम् ॥ ६८ ॥

इत्युक्ते तेन सा तस्थौ भूपालन्यस्तलोचना ।
सहसैवाभिलाषेण नवीनाभिमुखीकृता ॥ ६९ ॥

अत्रान्तरे विम्बिसारः स्वैरवेश्मनि निर्जने ।
कथान्ते गोपमवदत् किञ्चित् स्मितसिताधरः ॥ ७० ॥

གྲོགས་པོ་ཅད་ཟད་བདག་གི་ནི། ཡིད་ལ་གང་ཞིག་གྲུ་བ་ཉོན།
མ་བསྐྱམས་གྲོགས་པོ་རང་དབང་དུ། སྒྲ་བ་ཅི་ཡང་བདུན་ཅི་འོ། 71

ཡངས་པ་ཅན་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། ཐུན་མོངས་དུ་བྱས་བྱད་མེད་མཚོག།
མཛོས་མ་བྱིན་པ་ཆུ་གིང་འདྲ། ཆུ་གིང་ནང་ནས་བྱང་བར་བོས། 72

གཟི་ལྗན་སྟོང་སྤྱུག་དུ་འོས་དེས། དེ་མཐུས་རེ་ཉམས་དེ་དག་གིས།
ད་ལྟ་ཡང་ནི་སྤྱུ་མ་ཕྱིན། བསྐྱེད་པ་བྲུང་བོས་བཞིན། 73

བྱད་མེད་རིན་ཅེན་སྤྱེ་གནས་ལས། མ་སྤྱེས་པ་དེ་བོས་ཉིད་ལས།
ཡིད་ནི་ཀུན་དགར་བཅས་པ་ཡིས། དགེ་མཚན་མི་གཞན་སྤྱུ་མི་བྱེད། 74

བདག་གི་མིག་དང་རྩྭ་ན་ཅིག་དུ། ཡིད་ནི་དེ་ལ་མཛོན་པར་ཆགས།
དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བོས་པ་ཡི། སྒྲ་ལ་ལྗན་ན་བར་བདག་དགའ་འོ། 75

ས་ཡིས་བདག་བོས་འདི་བཟོད་ཚོ། ས་འཚོས་དེ་ལ་ལན་སྤྱུས་པ།
གྲུ་པོ་འདོད་ཆགས་གཏོར་དེ་ནི། ལག་འགྲོ་འི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་བཀའ། 76

ཤིན་དུ་ཆུང་བ་འཁྲུལ་གུར་ན། བཟོད་དཀའི་གཡང་ས་ངན་པར་འགྲོ།
མི་བཟད་ལས་འདི་བྱེད་ལ་ནི། མི་བཟད་མདའ་ཆེན་དག་གིས་བསྟན། 77

དེ་ནི་ཆང་དུ་འཐོབ་པ་མིན། བྱེད་ཀྱང་འགྲོ་བར་འོས་པ་མིན།
གཉིས་ཀྱི་ཐོ་ཚོས་ཐབས་དང་བྲལ། འདི་ལ་བདག་ནི་ཅི་ཞིག་སྤྱེ། 78

श्रूयतां यन्मम सखे किञ्चिन्मनसि वर्तते ।
निर्यन्त्रमित्रस्वच्छन्दवादः कोऽपि सुधारसः ॥ ७१ ॥

वैशालिकैर्वरारोहा गणैः साधारणीकृता ।
रम्भोरूः श्रूयते कान्ता रम्भागर्भसमुद्भवा ॥ ७२ ॥

तत्प्रभावविनष्टाग्रैस्तेजस्विप्रणयोचिता ।
सा तैर्न दूषिताद्यापि मातङ्गैरिव पद्मिनी ॥ ७३ ॥

अवणादेव सानन्दमपर्युषितकौतुकम् ।
न करोति मनः कस्य तत् स्त्रीरत्नमयोनिजम् ॥ ७४ ॥

अभिलाषि मनस्तस्यां जातं मे सह चक्षुषा ।
तद्गुणश्रुतिधन्याय श्रोत्राय स्पृहयाम्यहम् ॥ ७५ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना गोपस्तं प्रत्यभाषत ।
भुजङ्गगणसंरुद्धः स राजन्मान्मयो निधिः ॥ ७६ ॥

अत्यल्पखलितं प्राप्य दुःसहापातदुर्गमः ।
एष ते विषमः पन्था दर्शितो विषमेषुणा ॥ ७७ ॥

लभते सा न निर्गन्तुं न युक्तं गमनं च ते ।
किमस्मिन् विरतोपाये वदाम्यभयसंशये ॥ ७८ ॥

དེ་ཡིས་དེ་བཞེད་མི་བདག་གིས། འདོད་པའི་གདོན་ནི་མ་གཏང་མྱེ།
འདོད་པས་གཟིང་ན་རིགས་བའི་ལྷ་གས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་དྲན་ནོ། 79

དེ་ནས་ས་འཛོལ་ལྷན་ཅིག་དེ། མྱོང་ཁྱིམ་ཡངས་པ་ཅན་སོང་ནས།
རི་དགས་མིག་ཅན་ཁང་པར་ནི། ཆས་གཞན་དག་གིས་རབ་དུ་ཞུགས། 80

རི་མོ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། མིག་དག་ཡོངས་འདྲིས་མི་ཡི་མགོན།
དེ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྐད་ཅིག་ནི། སྤངས་པ་དང་བཅས་ས་པ་བལྟས། 81

ངོ་ཚས་ལན་དང་བལྟ་བ་དེ། འདར་བས་རབ་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིས།
དྲིལ་ཅུང་སྒྲ་ལྷན་མི་བདག་ལ། ལེགས་པར་འོངས་སམ་འདྲི་བ་བཞིན། 82

དར་ནི་རང་ལུས་རི་མོ་ལ། ལ་བརྟེན་མཐོང་ནས་ཁོངས་ལྷན་པའི།
གྲུལ་བོས་དེ་ཡི་མཛོས་སྒྲུག་གི། ཅུ་རྒྱུན་འདྲིན་བྱེད་སྒྲིམ་པས་འཐུངས། 83

ངོ་ཚའི་འབེབས་པས་མཛོས་མ་དང་། མཛོན་པར་མཐོ་བས་ས་ཡི་བདག།
སྒྲ་བ་གཅད་ལས་ས་འཛོལ་ཡིས། འཛུམ་པས་བྱར་བར་དེ་ལ་སྒྲུམ། 84

ལྷ་འདྲིའི་རྣམ་པ་རི་མོར་བྲིས། བསམ་གཏན་ངེས་པར་བཞེད་པ་ལས།
ཁྱོད་ཀྱི་གྲུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། མཛོན་སྒྲུམ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་གྱུར། 85

ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲི་ནི་རི་མོ་ལ། བྲིས་ཤིང་འདྲིས་ཀྱང་སེམས་ལ་ཁྱོད།
ཁྱོད་གཉིས་མཛའ་བའི་མོ་ཉར་ནི། སྒྲ་ཞིག་རབ་སོང་ངས་མི་ཤེས། 86

इत्युक्तस्तेन नृपतिर्नोत्कृष्टाशाहमत्यजत् ।

विद्वांसोऽप्युचितां नीतिं न स्मरन्ति स्मरातुराः ॥ ७६ ॥

वैशालिकपुरीं यातो गोपेन सहितोऽथ सः ।

प्रविवेशान्यवेशेन मन्दिरं हरिणीदृशः ॥ ८० ॥

सा चित्रदर्शनेनैव दृष्ट्वा परिचितं दृशोः ।

नरनाथं सवैलक्ष्यलक्षणं क्षितिमैक्षत् ॥ ८१ ॥

लज्जानिरुत्तरे तस्याः कम्पव्यतिकरे परम् ।

रणन्ती रसना चक्रे स्वागतं नृपतेरिव ॥ ८२ ॥

विलोक्य धन्यतामानी तत्र चित्रे निजं वपुः ।

तां लावण्यनदीं राजा नयनाञ्जलिना पपौ ॥ ८३ ॥

लज्जावेशेन सुन्दर्यामाभिजात्येन भूपतौ ।

आबद्धमौनयोः क्षिप्रं गोपस्तां सस्मितोऽवदत् ॥ ८४ ॥

अयं ते चित्रलिखिताकारध्यानावधानतः ।

व्यक्तं भक्तिविशेषेण देवः प्रत्यक्षतां गतः ॥ ८५ ॥

त्वयायं लिखितश्चित्रे त्वमनेन तु चेतसि ।

न जाने युवयोः कोनु प्रयातः प्रेमदूतताम् ॥ ८६ ॥

ཞེས་སོགས་གདམ་གྱི་སྒྲོང་བ་ཡིས། རབ་དགའ་ཡོངས་རྫོགས་དེ་དག་གིས།
གང་གང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསྟན་པ། དེ་དེ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་གྱུར། 87

དེལ་སྒྲས་འཛིག་དེན་དོགས་པ་སྒྲེས། སྤལ་པོ་འདོད་ལྷན་རབ་བསྐྱེབས་པ།
རྩ་བར་མི་འོས་དེ་ཡི་ཁྲིམ། དཔེན་པར་ཞག་བདུན་མཉམས་པར་གྱུར། 88

འཁྲི་ཤིང་མེ་དོག་ལྷན་པ་བཞིན། དུས་སུ་དེ་ལས་མངལ་ཐོབ་དེས།
ངོ་ཚས་དམན་ཞིང་དལ་བྱ་ཡིས། དེ་ལ་སྒྲོད་མཐའ་རིག་པར་བྱས། 89

ཁྲིམ་ནི་སྒྲོད་ལ་ཉེ་བ་ན། བྱུང་ན་བྱ་ནི་ཡོངས་ཤེས་པའི།
ཡིད་ཆེས་སྒྲོད་དུ་སོར་གདུབ་དག། དེ་ལ་བྱིན་ནས་མི་བདག་སོང་། 90

མི་བདག་འདོད་ལྷན་ལུས་ཅན་མི་རྣམས་དག་གིས་བཀྱར་བ་གཤེགས་གྱུར་ཆོ།
འབྲལ་ལ་རབ་སྒྲེས་འབྲལ་བའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གཏོབས་བཞིན་གྱི་པདྨ་རྩམ།
སྒྲོད་ལ་ཆར་དང་འཇམ་པའི་རྒྱུང་གི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་པད་ལྷན་བཞིན།
མཆི་མ་དང་བཅས་ཤུགས་རིངས་རབ་ལྷན་དེ་ནི་དགའ་བ་དམན་པར་གྱུར། 91

ལག་པའི་སྟན་གྱིས་འབྲས་པ་དང་། བརྟག་པ་ཡིས་ནིས་བདག་དང་།
ལུས་ཀྱི་གསར་དུ་ཉམ་རྒྱུང་ཉིད། འཛིན་ཅིང་དེ་ནི་ངེས་པར་དམན། 92

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་དགོ་ལྷན་མ། དེ་ལ་བྱ་ནི་བཅས་གྱུར་ཏེ།
པ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དག་དང་མཚུངས། ལེགས་པའི་སྒོ་བཞིན་རྣམ་དུ་ལ་བའོ། 93

इत्यादिभिः कथाबन्धैः परिपूर्णप्रमोदयोः ।

यद् यदेव स्मरादिष्टं तत् तदास्वादतां गतम् ॥ ८७ ॥

घण्टारवाकुले लोके राजा प्रच्छन्नकामुकः ।

सप्तराचमनालोके तस्थौ तद्भवने रहः ॥ ८८ ॥

लतेव पुष्पिता काले तस्माद् गर्भमवाप्य सा ।

चक्रे विदितवृत्तान्तं तं लज्जावनता शनैः ॥ ८९ ॥

आसन्ने वेश्मविचये दत्त्वास्मै नृपतिर्ययौ ।

भाविपुत्रपरिज्ञानप्रत्ययादङ्गुलीयकम् ॥ ९० ॥

याते भास्वदपुषि नृपतौ सम्मते लोचनानां

सद्यः प्रोद्यद्विरहतिमिराक्रान्तिमौलन्मुखाब्जा ।

साम्भूत् सायन्तनतनुतराप्रारवाताभिभूता

शोकोच्छ्वासव्यतिकरवती हासहीना निशेव ॥ ९१ ॥

कपोलं पाणिपद्मेन सङ्कल्पेन महीपतिम् ।

नवं तानवमङ्गेन वहन्ती निमिमौल सा ॥ ९२ ॥

ततः कालेन कल्याणी प्रतिविम्बोपमं पितुः ।

अजीजनत्सा तनयं विनयं साधुधीरिव ॥ ९३ ॥

དེ་ནི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན། རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བའི་ཚོ།
འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ཡི། བྱ་ཞེས་འཛིག་དྲན་ནམས་སྤྱ་གྲགས། 94

གང་ཚོ་རིགས་ལ་མི་འོས་པའི། འག་སྤྲུམ་མདའ་ནི་དེ་དེ་ཡི།
ཅིད་གོགས་བྱིས་པ་ཁྲོ་བ་དང་། ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་ཚོ། 95

དེ་ནས་རིག་པ་བསྐྱབ་འོས་བྱ། མོར་གདུབ་དང་བཅས་པ་ཡི་ནི།
གནས་སྤྱ་ཚོང་པའི་ཚོགས་ཆེན་ལ། དེ་ཡིས་རབ་དུ་སྦྱིངས་པར་གྱུར། 96

གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་དག་གིས་ཀྱང་། དབྱིབས་མཚུངས་བྱ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ།
ཡོངས་འབྱུང་དགའ་བའི་མཆི་མ་ཡིས། དེ་ནི་འཛིགས་མེད་ནམ་པར་བསྐྱབས། 97

ཡལ་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་མཐའ་དེ། ཐོས་ནས་དག་མཚན་ལྷན་པ་ཡི།
དག་སྤྱོད་གིས་དྲིས་བཅོས་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བས་དེ་ཡི་གདམ་རྒྱུད་གསུངས། 98

གྲོང་ཁྲར་གྱལ་པོ་འེལ་དུ་ནི། རྒྱལ་པོ་འེལ་བཙུན་མོ་འེལ་སྤྱོད་ཚལ་གྱི།
གནས་སྤྱ་སྤྱོད་ཚལ་བསྐྱེད་བ་སྤྱོད། འཕྲིང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 99

དད་བས་བསྐྱེད་པའི་རང་སངས་རྒྱས། གམ་ཞིག་འདོད་དགར་མདུན་དུ་འོངས།
རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་ཅུང་ཡི། མེད་ག་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚོད། 100

དེར་ནི་སྤྱོད་གནས་ལས་མ་སྦྱིས། མི་བདག་བཙུན་མོར་བདག་གུར་ཅེས།
མེས་མ་ནི་རབ་དུ་དང་ལྷན་དེས། དེ་ཡི་མདུན་དུ་སྤྱོད་ལམ་བདག། 101

वर्द्धमाने शनैस्तस्मिन् काले विम्ब इवैन्देवे ।
विम्बिसारस्य पुत्रोऽयमिति लोकेषु पप्रथे ॥ ६४ ॥

अपवादपरै स्तै स्तैस्तं प्रत्यनुचितैर्यदा ।
बाधन्ते शिशवः क्रीडाप्रसङ्गे ऽमर्षसंयताः ॥ ६५ ॥

ततः सा प्रेषयामास पुत्रं विद्यार्जनोचितम् ॥
वणिक्सारथेन महता साङ्गुलीयं पितुः पदम् ॥ ६६ ॥

विम्बिसारोऽपि संप्राप्य सदृशाकारमात्मजम् ।
हर्षदत्तः परिष्वज्य चक्रे तस्य परिग्रहम् ॥ ६७ ॥

वृत्तान्ते विश्रुते तस्मिन्नामपाल्याः सकौतुकैः ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तत्कथामवदज्जिनः ॥ ६८ ॥

पुरे राजगृहे राजवल्लभोद्यानकानने ।
बभूव मालती नाम पूर्वमुद्यानपालिका ॥ ६९ ॥

सा कदाचित् प्रसादाद्रिं पुरः प्राप्तं यदृच्छया ।
प्रत्येकबुद्धं राजर्षिं चूतपुष्पैरपूजयत् ॥ १०० ॥

अयोनिजा नृपस्याहं पत्नी स्यामिति तत्र सा ।
प्रणिधानं पुरश्चक्रे तस्य चित्तप्रसादिनी ॥ १०१ ॥

བསོད་ནམས་མེ་རྒྱ་འབྲས་བུའི་ཡོངས་སྤོད་ལྷན།

དེ་ཉིད་མཚན་གྱི་ལྷས་ལྷན་ཨ་མ་སྤྱོད་།

དེ་སྐད་གྱུ་ཆེད་སྤོད་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ནས།

དག་སྤོང་དེ་དག་མདུན་སར་ཡ་མཚན་གྱུར། ॥

ཅས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཨ་མ་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་པ་

བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་ཉི་ཤུ་བའོ། ॥

पुण्यपुष्पफलभोगशालिनौ
सैव दिव्यतनुराम्रपालिका ।
इत्युदारचरिता निश्चय ते
भिक्षवः सपदि विस्मयं ययुः ॥ १०२ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
आम्रपाल्यवदानं नाम विंशतितमः पक्षः ।

ཡལ་འདབ་མེ་གཉིས་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའོ།།

རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བའི་དོགས་བརྩེད་ནི།

མི་ནམས་ཤོར་ནི་དབུལ་ཚུའི་ཐོགས་པ་ཁ་ཚུར་དག་གིས་བསྐྱམས་པའི་ནམ་པར་
མཐོང་།

དབུལ་དང་མགོན་མེད་ནམས་ལ་ཕྱིར་ཞིང་ཉེ་བར་མཁོ་བར་གྱུར་པ་རབ་དུ་རྒྱས་
བའི་དཔལ།།

བསོད་ནམས་དགའ་ཚལ་གཙུག་ལ་ཁང་དང་མཚོད་ཉེན་བཙོམ་ལྷན་སྐྱེ་གཟུགས་
རབ་གནས་ལ་སོགས་ཀྱིས།

ཤོར་ལྷན་འདི་ནི་གྲགས་པས་ལྷན་ཅིག་མི་བརྒྱུད་གནས་སུ་གང་ཞིག་གང་གི་ནམ་
པར་མཛོས།། 1

དཔལ་ལྷན་མཉན་དུ་ཡོད་པར་ནི། བྱིས་བདག་སྤྱིན་པ་ཞེས་པ་བྱུང་།

དེ་ཡི་བྱ་ནི་རབ་སྤྱིན་དག། བསོད་ནམས་སྤྱན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་གྱུར།། 2

དེ་ནི་བྱིས་པ་ཉིད་ན་གྱུན། སློང་བ་ནམས་ལ་དྲག་དུ་ཕྱིར།

སྤྱི་བ་སྤར་གོསས་བག་ཆགས་ནི། སུ་ཡི་གང་གིས་བརློག་པར་འབྱུར།། 3

དྲག་དུ་རྒྱན་ནམས་ཕྱིར་བ་ལས། ས་ཡིས་མཚོག་དུ་རློག་པ་ན།

ཁྱུང་ལས་གཏིར་ནི་ཡང་དག་སྤངས། དེ་ལ་རབ་དུ་བསྐྱན་པར་གྱུར།། 4

ས་ནི་མཐོ་ངེས་སོང་བའི་ཚོ། ཀྱན་དུ་གཏིར་ནི་མཐོང་བ་དེས།

དབུལ་དང་མགོན་མེད་ལ་བྱིན་པས། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་ཞེས་པར་གྱུར།། 5

एकविंशः पञ्चवः ।

जैतवनप्रतिग्रहावदानम् ।

दृष्टं मुष्टिनिविष्टपारदकणाकारं नराणान्धनम्
धन्योऽसौ यशसा सहाक्षयपदं यद्यस्य विद्योतते ।
दीनानाथगणार्पणोपकरणीभूतप्रभूतश्रियः
पुण्यारामविहारचैत्यभगवद्विम्बप्रतिष्ठादिभिः ॥ १ ॥

श्रीमान् बभूव आवस्थां दत्तो नाम गृहाधिपः ।
सुतस्तस्य सुदत्तोऽभूदाकरः पुण्यसम्पदाम् ॥ २ ॥

स बाल्यएवालङ्कारं याचकेभ्यः सदा ददौ ।
प्राग्जन्मवासनाभ्यासः कस्य केन निवार्यते ॥ ३ ॥

नित्यमाभरणत्यागात् परं पित्रा निवारितः ।
नदीसमुद्धृतान्धस्मै सदैवान्धान्धदर्शयत् ॥ ४ ॥

निधिदर्शी स सर्वत्र पितरि त्रिदिवं गते ।
दीनानाथप्रदानेन बभूवानाथपिण्डदः ॥ ५ ॥

དུས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་དེས། བྱ་ཐུག་བྱ་ལ་མཉེས་གཤེན་པས།
བྱ་ཡི་ཁྱིམ་ཐབ་དོན་གཉིས་ཞིང་། མཛེས་མ་འབྲད་པས་འཛོལ་བར་གྱུར། 6

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་སྤྲང་རྩི་ཡི། སྤང་པོ་ཞེས་པ་མཁས་པ་ལ།
སྤང་བྱིར་གྱལ་པོ་འི་ཁབ་དུ་ནི། མཛེས་མ་འགའ་ཞིག་སྤྲོང་དུ་བཏང་། 7

དེ་ཡིས་མ་གཏུར་བྱིན་ནས། གྱལ་པོ་འི་ཁབ་ཀྱི་སྤང་སོང་ཕྱེ།
ཁྱིམ་བདག་ཞིར་ནི་ཆེན་པོ་ལ། མཛེས་མ་ཆོག་ནི་བྲམ་ཟེ་བསྤྲངས། 8

མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ། མཉན་ཡོད་ན་ཡོད་གསལ་ཐུན་དེའི།
བུ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱེས་པ་ལ། མཛེས་མ་བྱིན་ཞེས་དེ་ཡིས་སྤྲོས། 9

དེ་སྤྱོས་ཡལ་དང་འབྲེལ་བ་དག། མཛོག་དུ་ངེད་ཀྱི་རིགས་ལ་འོས།
ངེད་ཀྱི་བརྒྱད་ཀྱི་བྱ་མོ་ནམས། རིན་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཕྱེ། 10

ཤིང་ན་མཛོག་ནི་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། སྤང་པོ་དྲ་དང་འབང་མོ་དང་།
གསེར་སྤང་ནམས་ནི་བཞི་ཕྱག་བརྒྱ། གཡ་དེ་ལུས་ན་སྤྱོད་པར་བྱིས། 11

དེ་ཡིས་དེ་སྤྲང་བཟོད་དེ་ལ། བྲམ་ཟེས་འཛུམ་ཞིང་ལན་སྤྲོས་པ།
དེ་དག་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོད་ཀྱི། ཁྱིམ་གྱི་འབང་གི་ཡིན་པར་ཆུང་། 12

བྲམ་ཟེས་བྱ་མོ་འི་རིན་ནམས་ནི། མ་ལུས་ཁ་ཡིས་སྤངས་པའི་ཆོ།
ཁྱིམ་བདག་གིས་ནི་གསལ་པ་ཡིས། དེ་ནི་ཟས་ལ་མ་སྤྱོད་དུ་གཉེར། 13

छतदानः स कालेन पुत्रवान् पुत्रवत्सलः ।
अभूत् पुत्रविवाहार्थी कन्यान्वेषणयत्नवान् ॥ ६ ॥

कन्यकां याचितुं काञ्चित् पुरं राजगृहं ततः ।
मधुस्कन्धाभिधं दक्षं ब्राह्मणं विससर्ज सः ॥ ७ ॥

आसाद्य मगधान् राजगृहं नगरमेत्य सः ।
महाधनं गृहपतिं ययाचे कन्यकां द्विजः ॥ ८ ॥

अनाथपिण्डो नाम श्रावस्थ्यामस्ति विश्रुतः ।
तत्पुत्राय सुजाताय कन्यां देहीत्युवाच सः ॥ ९ ॥

सोऽब्रवीदेष सम्बन्धः परमोऽस्मत्कुलोचितः ।
वंशेऽस्माकं तु कन्यानां शुल्कमादीयते महत् ॥ १० ॥

शतं शतं रथाग्रगाणां गजाश्वाश्चतरस्य च ।
दासौनिचयनिष्कानां दीयतां यदि शक्यते ॥ ११ ॥

इत्युक्ते तेन तं विप्रः सस्मितः प्रत्यभाषत ।
अनाथपिण्डदगृहे दास्ये शुल्कं तदल्पकम् ॥ १२ ॥

ब्राह्मणेनाखिले तस्मिन् कन्याशुल्के प्रतिश्रुते ।
तमादराद् गृहपतिर्भोजनाय न्यमन्वयत् ॥ १३ ॥

དེར་ནི་དེ་ཡིས་ས་བསྐྱུ་མས་པར། བཟའ་བ་བཅའ་བ་རྣམ་མང་ཟོས།
མཚན་མོ་ས་ཁྱའི་ནད་ཀྱིས་བདབ། བཀྲུང་བ་ཆེན་པོ་འི་ཚེ་བཏོན། 14

གང་ཞིག་སྲིད་པས་འཇུ་མིན་ཟོས། མཚན་མོ་གཉིད་ཀྱི་བདེ་མིན་འཛོན།
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་བདེ་སྤང་དེ། སྤྱི་བའི་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་བྱེད། 15

མི་གཙང་བས་འཇིགས་ཁང་པ་ལས། དེ་ནི་ཕྱི་ཅུ་འབད་ཀྱིས་དོར།
རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ས་རབས་རྣམས། ཡོ་ལྷན་ལྷོས་པ་མེད་པའི་གནས། 16

དེ་ཡི་དག་བའི་ལས་དག་གིས། སྤྱིང་རྩེས་གཉེན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ།
མོ་གལ་བྱ་དང་འགྲོགས་ནས་ནི། ལས་དེ་ཉིད་ནས་ཡང་དག་འོངས། 17

དེ་དག་གིས་ནི་དལ་བྱས་དེ། སྤྱིག་མའི་ཅེ་མོ་གྲོལ་བ་ཡིས།
བྱིས་ཤིང་ལན་བརྒྱར་ས་ཡིས་ཀྱང་། བཀྲུས་དེ་དེ་ལ་ཚོས་བསྐྱུ་སོང་། 18

དེ་དག་མདུན་དུ་དེ་ཡང་སེམས། རབ་དུ་དང་བས་ལུས་བདང་ནས།
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ནི། ལྷ་ཡི་ནད་དུ་སྤྱིས་པར་གྱུར། 19

དེར་ནི་རྣམ་ཐོས་སྤྱིས་ཀྱི་བཀམ། མི་ཡིས་འཇིག་རྟེན་ཁང་པ་དང་།
རྣམ་ཁང་སྤྱི་ནི་མཚན་པ་ལ། དེ་ཡིས་རྣམ་པར་ཉིད་གནས་བྱས། 20

དེ་ནས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ནི། སྤྱིང་ཡིག་གིས་ཤེས་བཞིན་པ་བཞིན།
མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་རང་ཉིད་ནི། རིན་རྣམས་ཁྱེད་ནས་འོངས་པར་གྱུར། 21

स भुक्त्वा विविधं तत्र भक्ष्यभोज्यमयन्त्रितः ।
रात्रौ विह्वचिकाक्रान्तश्चक्रोऽश विपुलव्यथः ॥ १४ ॥

ये ऽन्नमश्नन्ति लौल्येन निशि निद्रासुखापहम् ।
जन्मकर्म कथं कुर्युः परलोकसुखाय ते ॥ १५ ॥

तत्याजाशुचिभीत्या तं गृहात् परिजनो वहिः ।
आस्पदं नैरपेक्ष्यस्य जात्या दासजनः शठः ॥ १६ ॥

शुमेन कर्मणा तस्य संप्राप्तस्तेन वर्त्तमना ।
समौज्जल्यायनः शारिपुत्रः कारुण्यपेशलः ॥ १७ ॥

तं वंशस्य दस्त्राग्रेण निर्लिंख्यापि तथा मृदा ।
प्रक्षाल्य धर्ममादिश्य तौ तस्य ययतुः शनैः ॥ १८ ॥

सोऽपि चित्तं तयोरग्रे प्रसाद्य त्यक्तविग्रहः ।
चतुर्माहाराजिकेषु देवेषु समजायत ॥ १९ ॥

तत्र विश्रवणादेशान् मर्त्यलोके निकेतने ।
स चक्रे शिविरद्वारे पूजाधिष्ठानसंनिधिम् ॥ २० ॥

लेखविज्ञातसम्बन्धनिश्चयोऽथ यथोदितम् ।
अनाथपिण्डदः शुक्लमादाय स्वयमाययौ ॥ २१ ॥

འབྲེལ་བའི་བྱིས་དུ་ཕྱིན་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་ཟས་ཀྱི་ཚོགས།
ཕུན་ཚོགས་རི་ཡི་རྣམ་པ་ཅན། རོ་མཚར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིས་མགྲོང་། 22

བྱིས་བདག་ལ་ནི་ཡ་མཚན་ལས། རྩི་མེད་ཡིད་ལྷན་དེ་ཡིས་རྩིས།
བཟང་བ་རབ་མང་བ་ཤམས་པ་འདི། རྒྱལ་པོ་མགྲོན་དུ་གཉེར་རམ་ཅི། 23

དེ་ཡིས་དེར་སྦྱས་སངས་རྒྱས་ནི། བཅོམ་ལྷན་དག་འདུན་དང་བཅས་པ།
བདག་གིས་བདག་གི་དགའ་ཆེན་ནི། རང་གི་བསོད་ནམས་ལ་མགྲོན་གཉེར་། 24

ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་མཚན་བརྗོད་པས། སྤྱ་ལོང་གིས་ནི་རབ་རྒྱས་དེ།
འཕྲལ་ཉིད་ལྷ་བའི་ཁྱ་བ་ཡིས། དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བཀའ་བཞིན་གྱུར་། 25

དོན་དམ་རྣམ་པར་རིག་མེན་སུ་ཞིག་གི་ནི་མིང་ཅས་ལས།
གང་ཡང་སྦྱེ་བས་བཅིངས་པའི་ལྷན་སྦྱེས་དངོས་པོ་རབ་དུ་རྒྱས།
རབ་གསལ་སྦྱིན་གྱི་སྦྱ་ལ་དགའ་ཞིང་མངོན་འདོད་གསར་བ་ཡིས།
མ་བྱ་རོལ་སྦྱོག་གར་དང་འཕྱར་བའི་སྦྱོད་ལ་རིག་པར་བྱེད། 26

འོད་ཟེར་རབ་གསལ་བཞིན་རས་ཀྱིས། བརྒྱུ་ལས་སྦྱེས་དེས་སྦྱས་པ།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་ཞེས་པ་སུ། དག་འདུན་ཞེས་ནི་སུ་ལ་བརྗོད། 27

དེ་ཡིས་འདི་རྩིས་བྱིས་བདག་གིས། འཇུག་དང་བཅས་པས་རབ་སྦྱས་པ།
ཀྱི་མ་ས་གསུམ་དག་གི་ནི། སྦྱོན་པ་བྱོན་གྱིས་མི་ཤེས་སམ། 28

स सम्बन्धिगृहं प्राप्य ददर्शाश्चर्यकारिणीम् ।
शिखराकारराजार्हभक्ष्यसंभारसम्पदम् ॥ २२ ॥

स विस्मयाद् गृहपतिं पप्रच्छ स्वच्छमानसः ।
भूरिभक्ष्योत्सवः कोऽयमपि राजनिमन्त्रितः ॥ २३ ॥

स तं बभाषे भगवान् बुद्धः सङ्घपरिग्रहः ।
मया निमन्त्रितः सङ्घे सोऽयं मम महोत्सवः ॥ २४ ॥

इति बुद्धाभिधानेन जातरोमाञ्चकण्टकः ।
इन्दुस्यन्दिरिवाक्लिन्नः सहसैव बभूव सः ॥ २५ ॥

अविदितपरमार्थे कस्यचिन् नाममात्रे
स्फुरति सहजभावः कोऽपि जन्मानुबन्धः ।
अभिनवघननादे व्यक्तदृष्टाभिलाषः
स्पृशति ललितनृत्योद्दृष्टवृत्तिं मयूरः ॥ २६ ॥

सोऽवददनाभोजसंजाताभिनवद्युतिः ।
क एष भगवान् बुद्धः कश्च सङ्घोऽभिधीयते ॥ २७ ॥

इति पृष्ठो गृहपतिस्तेन प्रोवाच सस्मितः ।
अहोवत न जानीषे शास्त्रारं भुवनत्रये ॥ २८ ॥

འཁོར་བའི་ཞལ་ས་པས་འཛིགས་ནས་སྐྱབས། འཚོ་པ་བའི་སྐྱབས་གུར་རྒྱལ་བ་དེ།
འཛིག་དེན་ནོམ་སྤྱུ་ཞིག་གིས། མི་ཤེས་བ་དེ་མཚོག་དུ་བསྐྱས། 29

སྐྱབས་ཀྱི་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་པར། བཀ་གིས་ན་ཚོད་ཟད་པར་བྱས།
གཏི་མུག་གི་རིག་སྐྱེ་བ་ནི། འབྲས་མེད་བྱས་པ་དེ་ཡིས་ཅི། 30

གོ་བྱ་ཏམ་སངས་རྒྱས་པཅེས་ལྷན་འདས། ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་བ་འི་རིགས་ལས་
འབྱུངས།
ཁྱིམ་སྤངས་སྤྱེད་བྱང་ཆུབ་དུ། ཡང་དག་ཤིགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། 31

དེ་ཡིས་མཚོག་དུ་ཇེས་བརྒྱང་བས། ཕྱི་ནས་རབ་དུ་བྱུང་གུར་པ།
འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་དགོ་སྤོང་གིས། ཚོགས་ལ་དགོ་འདུན་ཞེས་སྤྱུ་བཟོད། 32

སངས་རྒྱས་གཙོར་བྱས་དགོ་འདུན་ནི། བསོད་ནམས་ཟོད་གིས་རྟེན་གུར་ནས།
རང་གི་དགོ་བ་འཚོལ་བྱེད་པ། བདག་གི་གུས་པས་མགོན་དུ་གཉིར། 33

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོན་དེ་བཞུགས།
སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་བསྐྱེས་པ་ཡིས། མཚན་མོ་གཉིད་དུ་ཡང་དག་སོང་། 34

མཚན་མོ་འི་ལྷག་མའི་ཐུན་ལ་ནི། འདོད་པས་ཡང་དག་བྲངས་པ་བཞིན།
ཐོ་རངས་ཞེས་ཤེས་གྲོང་ཁྱེད་གྱི། སྐྱོན་ས་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་སོང་། 35

སྐྱོ་ཡི་ལྷ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པས། དེ་ཡི་ལྷ་དང་ཡང་དག་ཐུང།
སྤང་ཅིའི་སྤང་བོས་བསྐྱན་པ་ཡི། མཚོག་གི་ལས་ནི་ཐོབ་པར་གུར། 36

संसारपाशभीतानां शरण्यं शरणैषिणाम् ।
जिनं यस्तं न जानाति स लोके वञ्चितः परम् ॥ २८ ॥

किं तेन मोहलीनेन विकलीकृतजन्मना ।
अज्ञानतरणोपायं वयो येन व्ययीकृतम् ॥ ३० ॥

गोतमो भगवान् बुद्धः शाक्यराजकुलोद्भवः ।
संबुद्धानुत्तरं सम्यक् संबोधिमनगारिकः ॥ ३१ ॥

पश्चात् प्रव्रजितानां च तस्यैवानुग्रहात् परम् ।
भिक्षूणां गतरागाणां समूहः सङ्घ उच्यते ॥ ३२ ॥

स एष बुद्धप्रमुखः सङ्घः स्वकुशलैषिणा ।
मया पुण्यपणं प्राप्य प्रणयेन निमन्त्रितः ॥ ३३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा तत् स्मृत्वानाथपिण्डदः ।
बुद्बालम्बनभावेन निशि निद्रां समाययौ ॥ ३४ ॥

रजन्यां यामशेषायां समाकृष्ट इवोत्सुकः ।
प्रभातमिति स ज्ञात्वा पुरद्वारेण निर्ययौ ॥ ३५ ॥

शिविकाद्वारमासाद्य संप्राप्त इव देवताम् ।
मधुस्कन्धेन निर्दिष्टं श्रेयःपन्थानमाप्तवान् ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡིས་བཅོས་ལྷན་ཐོབ། སྒྲོམ་པས་གདུངས་པས་བདུད་ཅི་བཞིན།
རབ་དགའི་དྲི་བཟང་བདེ་བ་ཡིས། ཉམས་སྤྱོད་བ་དཔེ་མེད་གྱུར། 37

ཡས་འགྲོན་སྒྲོམ་པས་གུས་བཅས་པར། རིང་ནས་གྲིབ་བསིལ་ལྷོན་པ་བཞིན།
ཞི་ཞིང་ངལ་བསོས་བསིལ་བ་དེ། ཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སྤྱོད་གདུང་བ་བྲལ། 38

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་དྲི་མ་དང་། བྲལ་བ་དེ་མཐོང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ།
ནམ་མཁའ་ལྷོན་དང་ཐུང་བ་ཡིས། སྒྲིན་གྱི་ཚོགས་དང་བྲལ་བ་བཞིན། 39

གང་ཡང་བསོད་ནམས་ངང་རྩལ་དང་། བཀའ་རྒྱུ་ལྷན་པའི་མཐུ་དེ་ནི།
རང་གི་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ནི། སྤྱོད་རྩལ་འགྲོགས་མེད་འགྱུར་བ་ཡིན། 40

དེ་བསམས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ནི། ཡང་དག་སྒྲོངས་པ་འདི་དང་བྲལ།
ནམ་འགྱུར་འདི་ནི་རྩེས་སྤྱོད་བཅད། རབ་དྲུ་ཞི་བ་ཐུན་ཚོགས་སྒྲེས། 41

བཅོས་ལྷན་འདས་འདི་བདག་གིས་ལྷོན། གང་ཞིག་མཐོང་བར་མ་གྱུར་བསྐྱུས།
སྒྲུ་འདི་སྐལ་ལྷན་མིན་པ་ཡིས། མིག་གི་སྤྱོད་རྩལ་མི་འགྱུར་རོ། 42

གཟིགས་པའི་བཅུད་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཡིད་འོང་གྱི་ཆེད་དེ་རི་བོང་ཅན་ལྷན་ཉམས་སྤྱོད་བདེ།
སྤྱོད་རྩལ་སྤྱིང་ཇི་དར་ལ་བབ་པའི་དབང་གྱུར་རབ་དྲུ་དང་བའི་རང་བཞིན་སྒྲོ།
འཁོར་བ་དག་ནི་མེད་པར་དབྱེས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱོད་འཛོན་ཅིང་རབ་དྲུ་ཉི་བར་གནས།
ཐུམ་དྲུ་བྱུང་བ་འདི་ནི་དུམ་བྲལ་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བར་བཞིན། 43

भगवान् तं ततः प्राप्य स तृष्णार्त्तं इवामृतम् ।
बभूवानुपमास्वादं प्रमोदामोदनिर्वृतः ॥ ३७ ॥

तं दृष्ट्वा सादरं दूरात् छायातरुमिवाध्वगः ।
अवाप गतसन्तापः श्रान्तिं विश्रान्तिशीतलाम् ॥ ३८ ॥

तस्य तद्दर्शनेनैव विमलाभिगतं मनः ।
शरत्समागमेनेव घनद्धान्तोज्झितं नभः ॥ ३९ ॥

स कोऽपि पुण्यशीलानामनुभावः प्रसादिनाम् ।
भवन्ति यत्प्रसादेन निर्विघ्नाश्चित्तवृत्तयः ॥ ४० ॥

सोऽचिन्तयद्दहो मोहविहीनस्य हि मे तथा ।
अनुच्छेदविकारोऽयं जातः प्रशमसम्पदः ॥ ४१ ॥

वञ्चितोऽस्मि न यत् पूर्वं दृष्टोऽयं भगवान् मया ।
नाधन्यानामियं याति मूर्त्तिर्लोचनगोचरम् ॥ ४२ ॥

अमृतमधुरोदारा दृष्टिर्द्युतिः शशिपेशला
तरुणकरुणायत्ता वृत्तिः प्रसादमयी मतिः ।
अयमतिशयं प्रत्यासन्नः करोति विरागतां
विगतरजसां निःसंसारः प्रियोऽपि परिग्रहः ॥ ४३ ॥

ཅེས་བསམས་ཀྱན་དགའ་ལྡན་པ་དེས། ཉི་བར་བདུད་ནས་དེ་ཡི་ནི།
ཞབས་ཀྱི་བརྒྱར་བྱུག་འཛམ་བ། རབ་དུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབས། 44

དེར་ནི་འོངས་ལ་བཅོས་ལྡན་ཡང་། རབ་དང་དབྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།
སྤྱིང་རྩེ་རྩེ་གསུམ་པའི་པོ་ཉི་ཡིས། བཞིན་རས་མཛེས་པས་བཀའ་སྤྱུ་ལ་བ། 45

དེ་ཡི་དབྱུགས་འབྱིན་སྤྱིད་པའི་སྤྱན། སྤྱི་དུལ་དག་སྤྱད་བདུད་ཅི་ཡི།
ཅུ་བོ་རབ་འབར་ཅི་ཡང་ནི། དེས་པར་དེ་ལ་ནས་པར་སྤྱོས། 46

དེ་ནས་དེ་ལ་བཅོས་ལྡན་གྱིས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བོ་ནམས།
རབ་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་པ། འཕགས་ལྡན་ཆོས་ནི་བསྐྱན་པ་མཛོད། 47

ལྟོན་པའི་བཀའ་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི། སྤྱད་ནི་མཐའ་དག་ཞིག་པ་དེས།
རང་གི་སྤྱི་བ་བཛོད་བྱས་ནས། དེ་ལ་བྱུག་འཛམ་དེར་གསེལ་བ། 48

བཅོས་ལྡན་བདག་ནི་ཤིན་དུ་འདས། བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་།
གོས་ས་པའི་བག་ཆགས་ནས་པར་ཞིག། འཁོར་བར་མཚོག་དུ་བདག་མི་དགའ། 49

ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ནི། མི་དགོ་བ་དག་རིང་དུ་བྱེད།
དགོ་བ་སྤྱར་བར་རབ་དུ་ལྷེད། རིགས་པའི་སྤྱོད་པ་གསལ་བར་བྱེད། 50

ཁྱོད་ནི་བཞུགས་སྤྱད་གསུམ་པ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་མཚོག་བདེར་འོས་པ།
ཡིད་འོང་རིན་ཅན་སྤྱིང་བའི་གནས། རང་གི་གྲོང་དུ་བདག་བབྱེད་དོ། 51

इति चित्तप्रसादेन चिन्तयन्नुपसृत्य सः ।

विदधे तस्य सानन्दः पादपद्माभिवन्दनम् ॥ ४४ ॥

भगवानपि तत्प्राप्तिप्रसादानन्दलक्षणम् ।

उवाह वदनच्छायं पूर्णकारुण्यपूरितम् ॥ ४५ ॥

दृष्टिमाश्वासजननीं कामं कामपि तस्य सः ।

विससर्जोज्ज्वलां जन्मरजःशुद्धौ सुधानदीम् ॥ ४६ ॥

अथास्य भगवान् भद्रां विदधे धर्मदेशनाम् ।

चतुर्णामार्यसत्यानां प्रतिभावविधायिनीम् ॥ ४७ ॥

स शासनाद्विसंव्यस्तसमस्तक्लेशसन्ततिः ।

निजं जन्म निवेद्यास्मै प्रणतस्तमभाषत ॥ ४८ ॥

अतिक्रान्तोऽस्मि भगवन् भवन्तं शरणं गतः ।

विपन्नवासनाभ्यासः संसारे न रमे परम् ॥ ४९ ॥

करोत्यकुशलं दूरे शुभमाशु प्रयच्छति ।

सूचयत्युचिताचारं महतामवलोकनम् ॥ ५० ॥

सुखार्हं त्वदिहाराग्य विहारं परमादरात् ।

रत्नसारपुरीदारं स्वपुरं कारयाम्यहम् ॥ ५१ ॥

དེར་ནི་སྐལ་ལྷན་བདག་ཅག་གིས། མཚོག་དང་རིམ་གྲོས་བསྟན་པ་ན།
བཅོམ་ལྷན་དྲུ་བཞུགས་པ་ཡིས། རྩེ་སྤྱ་བརྒྱུད་བ་དག་དྲུ་མཛོད། 52

ཅེས་པའི་དོན་གཉེར་དེ་བཞིན་ཞེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་གནང་།
གང་ཕྱིར་དག་བ་གྲུས་པ་ཡིས། དོན་གཉེར་འཛུམས་ལ་བསྟན་པ་མིན། 53

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལ་ཞུས་ནས། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་དག་སྦྱོང་ནི།
ཤ་རི་བྱ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། དེ་ནི་མཉན་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 54

དེར་ནི་རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ནུ་ཡིས། གསེར་གྱི་རིན་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལ།
ནགས་ཚལ་བྱི་བ་སྤངས་ནས་དེས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ནས་སྤྲུམ། 55

དེ་ནས་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོན་ནི། ལྷ་རྣམས་དག་གིས་གྲོགས་བྱས་པས།
མགོ་རིས་རྣམ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། གྲུས་ཤིང་སྦྱོ་བས་རབ་དྲུ་བཅིགས། 56

དེར་ནི་རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ནུ་ཡང་། མཚོག་དྲུ་བཅོམ་ལྷན་ལ་གྲུས་པས།
གྲགས་དང་བསོད་ནམས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱད། སྒོ་ཡི་ཁང་བ་བྱས་པར་གྱུར། 57

དེ་ནས་མད་བྱང་གཙུག་ལག་ཁང་། དེ་བཅས་ཞེ་སྤང་གིས་འཁྲུགས་པའི།
སྤྱ་སྟོགས་ཀྱིས་མགོང་སྦོད་བྱས་ཤིང་། འགལ་བ་བཛོད་པས་ཆེད་བ་བྱས། 58

དེ་དག་གིས་གཙོ་མིག་དམར་ནི། སྤུལ་ནག་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་བཞིན།
ངན་མཁས་དག་གི་སྤྲུག་དོག་ལས། མདུན་ས་དག་ནི་འཛིག་པར་བྱས། 59

करोतु तत्र भगवान् सततं स्थित्यनुग्रहम् ।
धनैरासेवितोऽस्माभिः सपर्यापरिचर्यथा ॥ ५२ ॥

इत्यर्थनां तथेत्यस्य भगवान् प्रत्यपद्यत ।
प्रणयिप्रार्थनाभङ्गप्रगल्भा न हि साधवः ॥ ५३ ॥

भगवन्तमथामन्त्य आवस्तीं स पुरीं ययौ ।
तदादिष्टेन सहितः शारिपुत्रेण भिक्षुणा ॥ ५४ ॥

तत्र जेतकुमारेण हिरण्यार्घेण भूयसा ।
दत्तं काञ्चनमादाय विहारं तमस्तुचयत् ॥ ५५ ॥

भक्त्युत्साहादथारम्भकृतसाहायकः सुरैः ।
विहारं त्रिदिवाकारं चकारानाथपिण्डदः ॥ ५६ ॥

तत्र जेतकुमारोऽपि भक्त्या भगवतः परम् ।
यशःपुण्यप्रतिष्ठायै विदधे द्वारकोष्ठकम् ॥ ५७ ॥

अथ तीर्थ्यास्तमालोक्य विहारारम्भमद्भुतम् ।
सापवादविवादेन चक्रे द्वेषाकुलः कलिम् ॥ ५८ ॥

रक्ताक्षप्रमुखस्तेषां मात्सर्यात् शुद्रपण्डितः ।
सपक्ष इव कृष्णाहिश्चकितः पुरतः सदा ॥ ५९ ॥

དེ་ཡིས་ཅོད་པ་རྒྱུ་པ་བའི་བར། གཞུགས་ལག་ཁང་གི་ཚོགས་པ་གསལ་ཆོ།
མགོན་ལོད་ཟས་སྤྱོན་ཚོགས་དག་གིས། ལྷ་རིའི་བྱ་ནི་ཡང་དག་ལོངས།།

དེ་ནས་མི་ལ་དམར་དག་གི་མཐུ། རྒྱ་ལེ་མགས་པར་མ་ཕྱིར་དེ་བཞི་ནས།
མི་ལ་འདྲུལ་ཕྱིར་ཀྱིས་རུ་བརྒྱས་པ། ས་ཏ་ཀ་འདི་ཕྱོད་པ་བརྒྱན། 61

ལྷ་རིའི་བྱ་ཡི་མཐུན་བསྟུངས་པོ། ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཆེ་བ་ཡིས།
མཛད་གསུང་ཕྱི་ལྗོངས་པ་ཞིན། ཅ་ནས་འཕྲོད་ཀྱིང་རྩལ་བྱུང་བྱུང་།

62

དཀྱིལ་མེས་འཕགས་པུས་རྒྱལ་བའི། རོ་ཏོག་ཤུས་པའི་མཁོ་ཙ།
ཡུ་རིའི་བྲུ་ཕིས་ནམ་རྒྱལ་པའི། སྐང་པོས་འདས་ཆབ་རྒྱལ་བའི་པུས༥

མཐོང་དམར་ལྷོ་བས་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡིས། ལྷོས་འགྲོ་ཆེན་པོ་མགོ་བདུན་པ།
གཤེད་པོ་ལྷོ་ཡིས་བྱ་ཁྲུང་གིས། གཤོག་པའི་ཆེ་མོའི་ཁྲུང་གིས་འཕངས། 64

དེ་ནས་དེས་བཀུག་དེ་ལངས་ལ། སྤྱི་འོ་མུ་ལི་མུར་མུས་བཏབ།
སྤྱུག་གི་བཙོན་འཁྲུག་གིས་བསྐལ་ནས། མིག་དཔར་གསེད་དུ་རབ་དུ་སོང་། 65

རི་ལངས་ཀྱིས་བཅོས་སྒྲག་པ་ལས། ར་རྒྱལ་རྒྱགས་པའི་རིས་ཞིན་ས།
དེ་ནི་ཞབས་ལ་གཏུགས་བྱས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སྒྲགས་སྤྱོད་མོང་།།

བཅོམ་པ་དེ་ཡི་མིག་དམར་དེ། ལྷུངས་འོས་དག་ལ་ལྷུངས་སོང་ནས།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདྲོད་ཆགས་གྲུལ། དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར། 67

रुद्धे विहारसम्भारे तेन वादजयावधिः ।

अनाथपिण्डदगिरा शारिपुत्रः समाययौ ॥ ६० ॥

रक्ताक्षोऽथ तमाहूय प्रभावोत्कर्षदर्शने ।

इन्द्रजालबलोत्फुल्लं सहकारमदर्शयत् ॥ ६१ ॥

शारिपुत्रप्रभावोत्थैर्विपुलैस्तन्मुखानिलैः ।

उन्मूलितः शकलतां तीर्थोत्साह इवाप सः ॥ ६२ ॥

रक्ताक्षविहितां फुल्लकमलां पद्मिनीं ततः ।

पङ्कशेषां द्विपञ्चके शारिपुत्रविनिर्मितः ॥ ६३ ॥

रक्ताक्षबक्षोनिक्षिप्तः सप्तशीर्षमहोरगः ।

शारिपुत्रेण निक्षिप्तस्तार्क्षः पञ्चाग्रमारुतैः ॥ ६४ ॥

तदाहूतोऽथ वेतालः शारिपुत्रेण कौलितः ।

प्रेरितो मन्त्रवीर्येण रक्ताक्षं हन्तुमुद्ययौ ॥ ६५ ॥

वेतालाभिहतस्त्रासान्नश्यन्मानमदञ्जरः ।

शरणं पादपतितः शारिपुत्रं जगाम सः ॥ ६६ ॥

रक्ताक्षस्तेन भङ्गेन शरण्यं शरणं गतः ।

प्रव्रज्यायां वीतरागः शुद्धां बोधिमवाप्तवान् ॥ ६७ ॥

ཐུ་ཐུགས་གཞན་ནས་ས་ཡོངས་སྤང་དང་། ཁྲོ་བའི་པ་རོལ་བསྐྱལ་འདོད་པ།
དགོ་སྒོད་དག་ལ་གནོད་བཙོན་ཞིང་། དེ་ན་ལས་བྱེད་ཟེལ་གྱིས་གནས། 68

དེ་ནས་དེ་དག་ཤུ་རིའི་བྱས། དུས་སྤུ་དེ་ལས་འཁྲུ་ཤས་ནས།
དེ་ཡི་སྤྱན་རླབས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས། ཡིད་ནི་བྱས་ས་དང་ལྷན་པ་རྒྱུར། 69

ཁས་ས་དང་བསམས་པ་བག་ལ་ཉལ། རང་བཞིན་དག་ཀྱང་སྤྱད་ནས་དེ།
ཆོས་ནི་བཟུན་པས་དེ་དག་ནམས། སྤྱི་མེད་གནས་སྐབས་དག་ལ་བཀོད། 70

དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་ལས། བརྩམས་པ་བགོགས་དང་བྲལ་པའི་ཚེ།
འཛུམ་པའི་བཞིན་ལྷན་ཤུ་རིའི་བྱས། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན་ལ་སྤྱོད་པ། 71

གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་བཏབ་པའི། དུས་མཚུངས་ཉིད་དུ་དག་འཁྲུག་གི།
ལྷ་ཡི་གནས་སྤུ་གསེར་གྱི་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཡང་དག་གྲུབ། 72

དེ་ཐོས་གསུམ་པ་ཉིས་འབྱུང་གྱིས། རབ་དུ་དང་བ་ཡང་དག་སྦྱོར།
རིན་ཅན་གསེར་མཆོག་ཁང་པ་ཡི། གཙུག་ལག་ཁང་ནི་དེ་ཡིས་བྱས། 73

དེ་ནས་བཙོན་ལྷན་རྒྱལ་བ་ལ། གསོལ་དེ་རྩ་དང་རྩན་ཅིག་ནི།
ལས་དུ་དེ་ཡིས་ཉེར་བསྐྱབས་པའི། རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་འབྱོར་པས་བྱོན། 74

དེ་ནི་བྱོན་པ་ལ་དག་འཁྲུགས། སྤྱི་དག་སྤྱོད་རབ་དུ་དང་བའི་ཚེ།
དེ་ལ་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན་གྱིས། རྒྱལ་པོ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེད་ས། 75

तौर्थास्त्वन्ये परिदेषक्रोधपारमितांशवः ।
तच्च कर्मकरव्याजात्तस्थुर्भिक्षुबधोद्यताः ॥ ६८ ॥

तेऽथ धर्मद्रुहः काले शारिपुत्रेण लक्षिताः ।
तद्दृष्टिपातमात्रेण बभूवुर्मैत्रमानसाः ॥ ६९ ॥

आशयानुशयं धातुं प्रकृतिं च विचार्य सः ।
धर्मदेशनया तेषां दिदेशानुत्तरां दशाम् ॥ ७० ॥

अथ तस्य विहारस्य निर्विघ्नारम्भकर्मणि ।
अनाथपिण्डदं प्राह शारिपुत्रः स्मिताननः ॥ ७१ ॥

विहारसूत्रपातस्य तुल्य एव क्षणे महान् ।
हैमोविहारः संवृत्तस्तुषिते देवसद्मनि ॥ ७२ ॥

एतदाकर्ण्य संजातप्रसादद्विगुणान्तरः ।
हेमरत्नवरागारं विहारं समकारयत् ॥ ७३ ॥

विभवैरथ राजार्हैः पथि तेनोपकल्पितैः ।
विज्ञप्तस्त्रिदिवैः सार्द्धमाययौ भगवान् जिनः ॥ ७४ ॥

तदागमनहर्षेण प्रसन्ने भुवनत्रये ।
अनाथपिण्डदस्तस्मै वारिधारामपातयत् ॥ ७५ ॥

གང་གི་ཚེན་ཕྱོགས་དེ་ཅ། རྩ་ཡི་རྒྱན་ནི་མ་བབས་པ།

དེ་ཚེ་གཞན་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱི། གསུང་ལས་རྒྱན་དང་ལྷན་བར་བབས། 76

དེ་མཐོང་མཚར་ནས་དགོས་ཤིང་གིས། ལྷས་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤར།

བཀའ་སྤྱུལ་རྩ་འདིར་ཤེས་པ་ཡི། རྩ་ནི་རབ་དུ་མཉན་པར་གྱིས། 77

སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་འདིས། གནས་འདི་ཡི་ནི་འདི་ཉིད་དུ།

རབ་དུ་བྱིན་པར་གྱུར་དོ་ཞེས། རྩ་རྒྱན་འདི་ནི་གཞན་དུ་སྤྱང་། 78

སྟོན་གྱི་ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས། རྣམ་པར་གཟིགས་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས།

མཚོག་གི་ཀླན་དགའ་ར་བ་ཡི། ས་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རབ་དུ་བྱིན། 79

རྒྱལ་གྱི་སྟེ་བ་དག་ལ་ཡང་། སངས་རྒྱས་གཙུག་ཏོར་ཅན་ལ་སྤུལ།

དེ་ནས་ར་གཞི་སྟེ་བ་ལ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ལ་སྤུལ། 80

སྟོན་པས་བྱིན་ཞེས་གྱུར་པ་ན། འཁོར་བ་འཛིག་ལ་རབ་དུ་སྤུལ།

ཆེན་པོའི་བདག་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། སྟོབ་པ་གསེར་ཞེས་བྱ་ལ་སྤུལ། 81

ཡཱ་ཤ་ཏ་ཡི་སྟེ་བ་ལ། སྤར་ཡང་འོད་སྤངས་ལ་འདི་ལྟལ།

ད་ལྟ་ང་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། ཡུལ་འདི་དག་ནི་རབ་དུ་བྱིན། 82

དུས་ཀྱི་ཁོར་བཟང་ཞེས་པས་འདི། བུམས་པ་ལ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།

སྟོང་སྟོབས་བཟོད་པ་རྩལ་བྱིས་དང་། ལྷན་ཕྱིར་འདི་ཡི་གཏོར་རྣམས་མཐོང་། 83

तस्मिन् यदा न प्रदेशे वारिधारा पपात सा ।
तदा भगवतो वाक्याद् त्वरितं पतितान्यतः ॥ ७६ ॥

तं दृष्ट्वा कौतुकात् पृष्ठो भिक्षुभिर्भगवान् पुनः ।
उवाच श्रूयतामेतद् वारिस्तम्भस्य कारणम् ॥ ७७ ॥

अनेन पूर्वबुद्धेभ्यो अस्मिन्नेवेदमास्पदम् ।
प्रतिपादितमित्येषा वारिधारान्यतश्च्युता ॥ ७८ ॥

अनेनैव पुरा सम्यक्सम्बुद्धाय विपश्चिने ।
अयमेव वरारामप्रदेशः प्रतिपादितः ॥ ७९ ॥

बुद्धाय शिखिने प्रादात् पुण्यजन्मन्ययं पुनः ।
ततो ददौ विश्वभुवे जिनाय रघुजन्मनि ॥ ८० ॥

भवदत्ताभिधोभूत्वा ककुच्छन्दाय दत्तवान् ।
ददौ बृहस्पतिर्भूत्वा कनकाख्याय तायिने ॥ ८१ ॥

काश्यपाय पुनश्चायं प्रादादाषाढजन्मनि ।
अनेनैवाधुना मच्चं देशोऽयं प्रतिपादितः ॥ ८२ ॥

कालेन सुधनाख्योऽयं मैत्रेयाय प्रदास्यति ।
सत्त्ववान् क्षान्तिशीलत्वान्निधानान्येष पश्यति ॥ ८३ ॥

སྒྲིན་ཡང་བྱིས་གྱི་བདག་པོ་འདི། གསེར་སྒྲིན་ཞེས་པར་གྱུར་པ་ན།
རང་སངས་རྒྱས་ནི་བྱ་ངན་ལས། འདས་པའི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བྱས།།

84

རིན་ཅེན་བྱས་པར་དེ་ཡི་གཏུང་། བཅུག་ནས་སྒྲོན་ལས་བཏབ་པ་ལས།
ད་ལྟ་རིན་ཅེན་མཛོད་འོས་པའི། གསེར་གྱི་སྒྲིན་དུ་འདི་གྱུར་དོ།།

85

དག་སྒོང་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་བོ་བཞིན།
སྒྲོན་པའི་གསུང་གིས་མངོན་པར་བཛོད་འདི་ཐོས་ནས།
བྱེད་པོར་རབ་གནས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པམོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཡི།
མེ་དྲོག་ལྷག་པར་གནས་པས་མཚོག་དུ་དགའ་བར་གྱུར།།

86

ཅས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཛོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཡོངས་སུ་བརྒྱང་
བའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའོ།།

पुनश्चायं गृहपतिर्भूत्वा हेमप्रदाभिधः ।
चक्रे प्रत्येकबुद्धस्य संस्कारं परिनिर्वृतौ ॥ ८४ ॥

रत्नकुम्भे तदस्थौनि धृत्वा तत्प्रणिधानतः ।
अधुना रत्नकोशार्हः संजातोऽयं सुवर्णभाक् ॥ ८५ ॥

श्रुत्वेति शास्तुर्वचनाभिधानं
ते भिक्षवः सारमिवामृतस्य ।
कर्तुः प्रतिष्ठार्जितपूर्णपुण्य-
पुष्पाधिवासेन भृशं ननन्दुः ॥ ८६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
जैतवनप्रतिग्रहावदानं नाम एकविंशः पल्लवः ।

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཚ་གཉིས་པ།

ཀྱི་མ་ལེགས་ལྷན་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཆེན་པོ་ཉིད།
ནོར་བུ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྱོབ།
ཡོན་ཏན་མེད་པར་གང་ཞིག་ལྟས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཉིད།
དོལས་རགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད།

1

ཤུ་ཀྱའི་བོང་གི་མི་ཡི་དབང་པོ་ལྷོན།
དཔལ་ལྷན་ཟས་གཙང་དག་པའི་བདུད་རྩི་གཏོར།
ཆགས་བྲལ་ལྷན་ལས་བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཐོབ་པའི།
སྤྲེལ་ནི་དྲན་ནས་འདོད་དང་བཅས་པར་གུར།

2

དེ་བསམས་བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་གནས་ཤིང་།
དབྱངས་ཅན་གནས་དང་མཚོ་ལས་སྤྱེས་པའི་དཔལ།
ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བའི་རྩེ་དགའི་གནས།
བྱ་ཡི་བཞིན་རས་གང་ཆོ་བདག་གིས་མཐོང་།

3

དེ་ནི་བལྟ་བར་སྤྲིད་པས་འདིར་བྱོན་ཅེས།
བདག་གིས་གང་གང་གྱུལ་བྱེད་ཚལ་དུ་བཏང་།

अथ द्वाविंश पल्लवः ।

अहो महार्हं मणिवन्महत्वं
भव्या भजन्ते गुणगौरवेण ।
विना गुणं यद्वपुषां गुरुत्वं
स्थूलोपलानामिव निष्फलं तत् ॥ १ ॥

श्रीमान् पुरा शाक्यपुरे नरेन्द्रः
शुद्धोदनः शुद्धिसुधानिधानम् ।
वैराग्ययोगात् सुगतत्वमाप्तं
स्मृत्वा सुतं सोत्सुकतामवाप ॥ २ ॥

सोऽचिन्तयत् पुण्यगुणाधिवासं
सरस्वतीवाससरोरुहश्रि ।
मनःप्रसादस्य विलाससौधं
द्रक्ष्यामि स्वनोर्वदनं कदाहं ॥ ३ ॥

एहीति तद्दर्शनलाखसेन
ये ये मया जेतवनं विस्मृष्टाः ।

དེ་དེ་མིག་མི་འཇུག་ས་པས་དེ་བཟུ་ཞིང་།

དེ་ཉིད་དུ་ནི་བདུན་ཅེ་འཕུང་ཞིང་འདུག།

4

གང་ཡང་མཛེའ་ལས་བདག་མཚུངས་འཆར་ཀ་ནི།

དེ་དགུག་སྒྲུང་དུ་བདག་གིས་ཡང་དག་བཟང་།

སྤྱིང་ཡིག་ལག་དེ་ལྟ་ནམས་མཛོན་དགའ་བ།

དེ་ཉིད་དུ་ནི་ལྟ་ཉིད་བཞིན་དུ་བྱུང་།

5

དེ་ཡི་ཁ་ལ་བདག་གི་འཕྲིན་གྱི་ཆོག།

སྤྱིངས་པ་གང་དེ་བཞེད་པ་ས་ཡིན་ནས།

གང་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་རང་པན་འདོད།

གཞན་གྱི་དོན་ལ་བསེལ་བ་ཉིད་འཛིན་ལོ།

6

ཆགས་མེད་འདི་ནི་ཡུད་ཅེས་ངལ་གསོ་མཛོད།

དག་དུ་བདུན་ཅིས་ཁེངས་པའི་ནམ་གཟིགས་ཀྱིས།

ལྷུང་དུ་བདག་གི་ལུས་ལ་ཆགས་བྱུང་བ།

བརྩེ་བའི་དབང་གིས་གཉེན་གྱི་དོན་འདི་མཛོད།

7

ཅས་པ་འདི་ཐོས་བདག་དང་ཐུང་བ་ལ།

སྒྲིང་ཅིག་ཀྱང་དེ་ཕྱི་བཤོལ་ཇི་ལྟར་མཛོད།

དེ་ཡི་ཐུགས་ནི་ཡལ་འདབ་མཉེན་པ་ལ།

རང་བཞིན་མཛེའ་གཞུགས་ནས་བྱུན་མེད་དམ་ཅི།

8

ते ते तदालोकननिर्निमेषं
तच्चैव तिष्ठन्त्यमृतं पिवन्तः ॥ ४ ॥

संप्रेषितस्तस्य मया स नाययौ
योऽप्यात्मतुल्यः प्रणयादुदायौ ।
स लेखहस्तस्त्रिदिवाभिरामे
तच्चैव लेखत्वमिराभियातः ॥ ५ ॥

संदेशवाक्यं प्रहितममया यत्
तद्विस्मृतं तस्य मुखेन नूनम् ।
सर्वोद्दि नाम स्वहिताभिलाषी
धत्ते परार्थे किल शीतलत्वम् ॥ ६ ॥

विलोकनेनैत्य निषिञ्च तूष्णं
पौयूषपूरेण ममाङ्गसङ्गम् ।
निःसङ्गतो विश्रमतां मूहूर्त्तं
दयाविधेयः कुरु बन्धुकार्यम् ॥ ७ ॥

इत्येतदाकर्ण्य कथां स कुर्यात्
क्षणं विलम्बं मम दर्शनेऽपि ।
तच्चेतसः पल्लवपेशलस्य
न हि स्वभावः प्रणयावभङ्गः ॥ ८ ॥

ཡིད་ལ་རེ་བ་འདི་ཡིས་ས་ཡི་བདག།
 དེ་བཟའི་སྤྲད་བཞིན་མདུན་དུ་སོང་བའི་ཚེ།
 དེ་ཡི་དྲིན་གྱིས་རབ་བྱུང་གསེལ་བྱས་པའི།
 དགའ་བའི་རོ་ལྷན་འཆར་ཀ་ཡང་དག་འོངས།

9

རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་མཐུ།
 ཀུན་དགའ་ནས་པར་བྱབ་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 བདུན་པའི་སྤྲོད་ཚུལ་ཉམས་ཤིང་འདོད་ལྷན་པས།
 མི་བདག་ཀུན་དུ་སྤོངས་པས་བརྒྱལ་བར་གྱུར།

10

བསེལ་བའི་ཚུས་བྲན་འདུ་ཤེས་སྤྲོད་པ་དེས།
 དེ་ལ་ཅེས་པའི་བྲོན་པ་མིན་ཞེས་དྲིས།
 ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཅན་ཉིན་ཞག་ཚོགས་ཀྱིས་དེས།
 བྱུས་བཅས་འབྱོན་པར་འབྱར་ཞེས་དེས་ཀྱང་སྤྲོས།

11

དེ་ནས་ཉིན་ཞག་ནམས་ནི་རབ་འདས་ཚེ།
 བཞེན་ཅུ་དོན་ཀུན་གྱུ་བ་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས།
 དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལྷ་ནམས་ཀྱི།
 ཚོགས་དང་བཅས་པ་མཁའ་ལ་དལ་བྱས་བྱོན།

12

མཐོ་རིས་མཛོས་མའི་ལག་པད་ཀྱིས་གདོར་བ།
 མཚར་བའི་འཕྲོང་རྒྱས་མཛོས་པ་དེ།

मनोरथेनेति पुरः प्रयाते
तद्दर्शनायेव धराधिनाथे ।
प्रव्रज्यया व्यञ्जिततत्प्रसादः
समाययौ हर्षरसादुदायौ ॥ ९ ॥

दृष्ट्वा तमानन्दविपूर्णमानसं
प्रव्रज्यया तत्सदृशानुभावम् ।
उत्कण्ठितः कुण्ठितधैर्यवृत्तिः
संमोहमूर्च्छां नृपतिः प्रपेदे ॥ १० ॥

स लब्धसंज्ञः शिशिरैः पयोभिः
पप्रच्छ तं किन्तु समेष्यतीति ।
सोऽप्यब्रवीद्देव दिनैर्भवन्त-
मसंभृतैः सादरमेष्यतीति ॥ ११ ॥

ततः प्रयातेषु दिनेषु केषु
व्योम्ना शनैर्भिक्षुगणानुयातः ।
सहाययौ नाकसदां निकायैः
सर्वार्थसिद्धैर्भगवान् कुमारः ॥ १२ ॥

द्युसुन्दरीपाणिसरोजमुक्त-
मन्दारमालाकलितश्वकाग्रे ।

མཐོ་རིས་གང་གའི་དབྱ་བ་རབ་གསལ་བཅེགས།
མཛེས་གིང་གོད་པའི་ལྷ་ཡི་རི་བོ་བཞིན།

13

སྤྲིན་གྱི་ཕྱོགས་ནམས་དཀྱིགས་པས་འབྱེད་ཅིང་འཕྱུལ།
རྩམ་ན་དའི་རིལ་ཆུང་སྒྲ་ལྷན་པའི།
ཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་གདོང་མཛེས་པ།
གུས་པས་སྟོན་པའི་བསྟོད་པ་བསྐྱབས་པ་བཞིན།

14

བར་མེད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྒྲིབ་བྱེད་པ།
རིག་འཛིན་གྱུབ་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ལྷ།
ཡོངས་ཆོགས་གདུགས་དཀར་ཡང་དག་ཆགས་པ་ཡིས།
ཁྱབ་པས་ནས་མཁའ་ཡང་དག་ཆོགས་པར་གྱུར།

15

དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཕན་ཆོགས་པ།
ཀུན་དབྱིབས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་པར་སྒྲང་།
ལེགས་པར་བྱོན་པ་དེ་ནི་སྐར་ཅིག་གིས།
མཁའ་དང་ཕྱོགས་དང་ས་ལས་ཀུན་གྱིས་མཐོང་།

16

སྒྲུ་བོ་འི་མིག་གི་རབ་དགའ་སྤངས་པ་དང་།
དགའ་ལ་དགའ་བའི་བསོད་ནམས་ཚད་གྱུར་པ།
སྒྲུང་བའི་གཏོར་དེ་མཐོང་ནས་འཛིག་རྟེན་ནམས།
ཤིན་ཏུ་རངས་པའི་བཞུགས་མེད་བྱང་བྱང་།

17

स्वर्गायगङ्गास्फुटफेनकूट-
विलासहासाङ्ग इवामराद्रिः ॥ १३ ॥

सङ्घट्टभिन्नाधसखैः खलङ्घिः
सशब्दजम्बूनदकिङ्किनीकैः ।
बभ्रुर्विमानैः ककुभां मुखानि
भक्त्येव शास्तुर्विहितस्तवानि ॥ १४ ॥

निरन्तरैरन्तरिवार्कतारैः
सुरैः सविद्याधरसिद्धसङ्घैः ।
पर्याप्तसंसक्तसितातपचै-
र्याप्तः समाप्तिं गगनं जगाम ॥ १५ ॥

तं सर्व्वलोकोपकृतिप्रपन्नं
सर्व्वकृतिं सर्व्वमयावभासम् ।
समापतन्तं नभसोऽथ दिग्भ्यः
क्षितेश्च सर्व्वे ददृशुः क्षणेन ॥ १६ ॥

प्रहर्षराशिं जनलोचनानां
पुण्यप्रमाणं सुकृतोत्सवानाम् ।
लोकस्तमालोकनिधिं विलोक्य
समुल्ललनुच्छलिताद्भुतोन्मिः ॥ १७ ॥

ངོ་མཚར་མཛད་གྱུར་མཛེས་པའི་མཐུ་ལྷན་པ།
 འཆར་ཀམ་ལེགས་པར་བཤད་ལ་རབ་ཤེས་ནས།
 གཞིན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྤྲ་ས་དེ་ལ་ནི།
 ས་བདག་རིང་ནས་ཐལ་མོ་སྤྲར་ནས་བདུད།

18

དེ་ནས་བབས་དེ་འཕགས་སྒྲིའི་རྗེས་འབྲང་བཅས།
 རྒྱལ་པོ་གྲས་པས་ཡང་དག་མཛོད་གྱུར་པ།
 རྒྱུགས་ཆ་གཟི་བྱིན་རྒྱས་པས་མཛེས་པ་ཡིས།
 ཏུ་གྲོ་དྲ་ཡི་རིན་ཅེན་ས་གཞིར་བྱོན།

19

འཛིག་དེན་གསུམ་པོ་བཀའ་ལ་ལེགས་གནས་དེ།
 དེར་ནི་ཀང་སྤེགས་ལྷན་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི།
 རིན་ཅེན་བྱ་གྲུ་བཀྲ་བའི་འདབ་ལྷན་ལ།
 ལྷན་པོ་ལ་ནི་འོད་ལྷན་ལུས་བཞིན་འཛོགས།

20

ཡིད་ཀྱི་སྒྲ་བ་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན།
 ཡིད་ལ་རེ་བས་དོན་གཉིར་འོངས་པ་དེ།
 དགའ་བས་མིག་མི་འཛུམ་པར་བལྟས་པ་ལས།
 རྒྱན་ཅིག་ས་ཡི་བདག་པོས་ལྷ་ཉིད་ཐོབ།

21

དགའ་བའི་རོ་ལས་ནང་དུ་ལྷགས་པ་བཞིན།
 དོ་ཤལ་རིན་ཅེན་མཛོག་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཆགས།

आश्चर्य्यभूतं रुचिरप्रभाव-
मुदायिना सूचितमाकलय्य ।
जगद्गुरुं भूमिपतिः कुमारं
कृताञ्जलिस्तं प्रणनाम दूरात् ॥ १८ ॥

अथावतीर्य्यार्थजनानुयातः
संपूज्यमानः प्रणयेन राज्ञा ।
स्क्रीतप्रभाभासितदिग्विभागां
न्यग्रोधिनीं रत्नभुवं विवेश ॥ १९ ॥

हेमासनं शासनसन्निविष्ट-
लोकचयः सङ्गतपादपीठम् ।
स तत्र रत्नाङ्कुरचिचपचं
भास्वद्वपुर्मेरुमिवारुरोह ॥ २० ॥

तन्मानसेन्दोर्नयनामृतौघं
मनोरथप्रार्थनयोपयातम् ।
विलोकयन्निर्दृतिनिर्निमेषः
क्षणं क्षितीशस्त्रिदशत्वमाप ॥ २१ ॥

स तं जगादाश्रुनिरुद्धकण्ठः
सोत्कर्षद्वर्षाकुलितं कुमारम् ।

གཞིན་ཏུ་བྱུང་འཕགས་དགེས་པ་རྒྱས་དེ་ལ།
མགྲིན་པ་མཆིམས་འགགས་པ་དེ་ཡིས་སྦྱས།

22

ཡོངས་ཆོས་གཡོ་མེད་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ལས།
ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་ཐང་ལ་དགའ་བར་བྱེད།
ཡོངས་སུ་གདུང་བྱེད་བྲལ་བའི་ཉིང་བརྟན་འདི།
བདག་ཅག་ནམས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཕྱིར་མཛོད།

23

མཛོད་དང་རབ་དགའ་ཡོན་ཏན་ལ་གྲས་པས།
འབྱུང་པ་དང་ནི་བརྟན་པར་འགྲོགས་པ་དང་།
ཞབས་ལ་ཐུག་བཞིན་སྤྱད་དུ་མཉམ་ཉིད་དུ།
བདག་གི་ཁྱོད་ནི་འཕྲལ་ལ་ཁྱོད་ཅན་རྒྱལ།

24

ཅུང་ཟད་གང་དེ་བདག་གིས་བཟོད་པ་འདི།
བདག་ལ་བྱམས་ངོར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསན་པར་བྱ།
ཡོན་ཏན་སྤངས་པའི་ཆགས་བྲལ་རིམ་པ་ནི།
མཛོད་བས་མོངས་པས་བཟོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད།

25

ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ལྷན་པའི་རིན་ཅན་གྱིས།
ལྷགས་སྦྱས་ལྷག་པའི་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱས་པ།
གསེར་གྱི་ཁང་བཟང་འདི་དག་ཅི་ཡི་སྤང།
བདང་ནས་ཁྱོད་ནི་ནགས་ན་སྤོང་པར་འབྱས།

26

हाराग्ररत्नप्रतिविम्बसक्तं
प्रवेशयन् प्रीतिरसादिवान्तः ॥ २२ ॥

सन्तोषशीताचलवत् स्वभावात्
सर्वे रमन्ते कुशलस्थलीषु ।
कृतस्त्वयास्माकमयं तु कस्मात्
सत्सूपकारी विरहोपदेशः ॥ २३ ॥

स्नेहात् प्रमोदात् गुणगौरवाच्च
धीर्धावतीयं त्वयि मे प्रसह्य ।
आलिङ्गनाय स्थिरसङ्गमाय
पादप्रणामाय च तुल्यमेव ॥ २४ ॥

यदस्तु किञ्चिद्भदितं मया तत्
श्रोतव्यमेव प्रणयोपरोधात् ।
गुणोन्नीतं वा विरसक्रमं वा
न स्नेहमोहस्य भवत्यवाच्यम् ॥ २५ ॥

प्रत्यणोरत्नप्रतिविम्बितार्क-
प्रौढप्रभाप्रावरणान्यमूनि ।
त्वं हेमहर्म्याणि विहाय कस्मात्
विगाहसे शून्यवनान्तराणि ॥ २६ ॥

ན་ཅུང་ལག་པས་གསེར་གྱི་བྱས་བདུད་ཅིང་།
 སྤྱི་བཟང་ཅུ་ཡིས་མཚོག་དུ་མཛོན་བཀྲུས་པ།
 བྱ་ངན་ཐང་ལ་ཡོངས་སུ་ཆ་བའི་ཅུ།
 སུལ་གྱིས་གྱིས་པས་གཅིག་ཤུ་ཆི་ལྟར་འབྱ།

27

རིན་ཅོན་མཛོས་པའི་ན་ཆ་འབྲམ་པར་འབྱང་།
 བྱན་ནམས་འདོར་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཞིག་རིགས།
 ཅི་སྒྲུང་བདེ་མེད་ཁྱེད་ནི་སྒྲོ་བྱར་དུ།
 ཅན་དན་ཆུ་ལྟར་དཀར་བས་དགའ་མ་ཡིན།

28

མི་བདག་ལ་འོས་ཁྱི་སྟན་ཁྱ་རེ་ཆེ།
 ལྷག་ལྟར་བྱེད་པར་དཀར་ལ་ཅིས་མི་གཟིམས།
 དཔལ་མོས་གསར་འབྱུར་ཡོངས་སྤྱོད་འོས་གྱུར་པ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟན་ངན་ཆི་ལྟར་བཟོད།

29

མཛོས་འཛུམ་ཆུབས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་གོས་འོས་པ།
 ལུས་འདི་ལ་ནི་ཆོས་གོས་ཆི་ལྟར་འོས།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུག་ནི་བསྐྱོའི་རོལ་གནས་འདིར།
 ད་ལྟ་སྤྱང་བཟོད་དགའ་བ་ཆི་ལྟར་སྒྲེ།

30

ཁྱོད་ཀྱི་མགོན་པ་བྱུང་ཀྱི་གནས་འདི་དག།
 སྤྱོད་ལྷན་མཛོས་མའི་ལག་པས་བསྐྱམས་འོས་པ།

कान्ताकरावर्जितहेमकुम्भ-
सत्सौरभाम्भःप्रवराभिषिक्तः ।
एकः कथं स्नासि विकासिपांशु-
सन्तप्ततोयासु मरुस्थलीषु ॥ २७ ॥

गण्डस्थलात् कुण्डलरत्नकान्ति
किं लम्बितं मण्डनमेव वेत्सि ।
कस्मादकस्मात् तव निःसुखस्य
न चन्दनं नन्दनमिन्दुशुभ्रम् ॥ २८ ॥

महाविताने शयने नृपार्हे
शेषे न किं शेषविशेषशुभ्रे ।
लक्ष्मीनवालिङ्गनभोगयोग्या
कथं तनुस्ते सहते कुशय्याम् ॥ २९ ॥

कान्तास्मितोर्भिर्मप्रतिमांशुकार्हे
किं चीवरस्योचितमेतदङ्गम् ।
पाणौच लीलाकमलास्पदस्मिन्
पाचं कथं ते प्रियमद्य जातम् ॥ ३० ॥

अयं विहारस्तव कण्ठपीठः
सोत्कण्ठकान्ताभुजबन्धनार्हः ।

ཡངས་སྤྱོད་དཔལ་མེ་འི་རབ་དགའ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
 སྒོ་བྱར་ཉི་དུ་མཛེད་གཞུགས་ཉམས་པར་བྱེད།

31

མེ་ཏོག་གཞུ་ལྷན་སྤྱངས་པར་བྱེད་པའི་གཞུགས།
 སྤྱང་ཆེན་གྱིས་བྱམ་ལྟར་མཐོའི་བྱ་རྒྱས་འབྱོར།
 ཡངས་ཚོ་དགའ་བའི་ཙེས་ཉི་བའི་ནགས།
 ཅི་སྤྲད་ཁྱོད་ཀྱི་མི་བཟད་ཆགས་བྲལ་བྱས།

32

ཉམས་གསན་ཚུལ་ཁྲིམས་གཏེར་གྱིས་བཀའ་སྤྱལ་དེ།
 རྩ་བའི་ཆ་བཞིན་རོལ་པའི་འཕྲུལ་དག་གིས།
 མི་བདག་སྒྲ་ཚོགས་རིན་ཅན་འོད་འཕྲོས་པའི།
 རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་མི་སྤང་མཛེད་པ་བཞིན།

33

རྒྱལ་པོ་ཐུ་རྒྱན་ལྟར་གཡོ་འཚོ་བའི་སྒོག།
 གཡལ་དེ་གྲ་དང་ན་བས་མི་འཛོམས་ན།
 རབ་དགའ་བདུད་ཅིའི་ཆར་ལྷའི་ཡུལ་ནམས་ལ།
 དྲག་དུ་སྤྱ་ཞིག་མངོན་པར་འདོད་མི་བགྱི།

34

ཞི་བའི་བདུད་ཅི་ཉམས་སྤྱོད་བདུན་ནམས་ཀྱིས།
 ནགས་ནང་སྤོང་པའི་ས་གཞི་གནང་མེད་ཡིན།
 འབྱོར་བས་རྒྱགས་ཤིང་ཙེ་དགས་འབྲུགས་ནམས་ཀྱི།
 བ་གས་ལྷན་པ་མཐར་ནི་ནས་པར་ལྷུང་།

35

सम्भोगलक्ष्मीक्षपितप्रमोदः
करोत्यकस्मात् प्रणयावभङ्गम् ॥ ३१ ॥

रूपं विलक्ष्मीकृतपुष्पचापं
मत्तेभकुम्भोच्चकुचा विभूतिः ।
रतेर्विलासोपवनं वयश्च
केनासमस्ते कलितो विरागः ॥ ३२ ॥

श्रुत्वेति तं शीलनिधिर्बभाषे
शशाङ्कलेखाललितस्मितेन ॥
संक्रान्तनानान्दपरत्तरागां
कुर्वन्नलक्ष्मामिव राजलक्ष्मीम् ॥ ३३ ॥

राजन् जरारोगहतेव न स्या-
त्तरङ्गलोला यदि जीवहृत्तिः ।
तत् कस्य न स्यादनिशं ग्रहर्ष-
पीयूषवर्षी विषयाभिलाषः ॥ ३४ ॥

शमामृतास्वादनसुस्थिराणा-
मपातनं शून्यवनान्तभूमेः ।
विभूतिलीलामदविह्वलानां
हर्म्याणि पर्यन्तनिपातनानि ॥ ३५ ॥

གང་ཞིག་གྱུར་ཀྱས་དང་བཅས་རྒྱས་བཀྱས་པའི།
 མི་བདག་དག་དུ་ཆགས་དང་ཐུན་པར་གྱུར།
 ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བའི་རྒྱས་བཀྱས་པའི།
 ཆོག་ཤེས་ངང་ཚུལ་དེ་ས་བྲལ་བར་འགྱུར།

86

སྤྱིང་ཇི་རྒྱས་པ་ནམས་ཀྱི་ལུས་མཛེས་པ།
 གཞན་པན་གྱིས་ཡིན་ཅན་དན་བྱུགས་པས་མིན།
 ན་བ་ཐོས་པས་ཡིན་གྱི་ན་ཆས་མིན།
 ལག་པ་སྦྱིན་པས་ཡིན་གྱི་གདུབ་བྱས་མིན།

87

ས་བདག་གིས་སྤྱད་སྒྲག་མར་གྱུར་བའི་རྒྱན།
 ལྷ་དྲིལ་འོད་ཆགས་དཀར་བའི་འཛུམ་དང་བཅས།
 མོངས་པས་དགའ་བ་མ་བཅོས་འདི་དག་ནི།
 དས་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱད་པར་འོས་པ་མིན།

88

ཆགས་པས་གཟིང་དང་དག་ཡིས་གདུངས་གྱུར་པ།
 རོར་གྱི་བསམ་གཏན་ཐུན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ།
 རེག་ན་བདེ་བའི་ལས་ན་གཉིད་ཡོད་མིན།
 ཞི་བ་ནམས་ནི་ཀྱན་དུ་བདེ་བར་གཟིམས།

39

ལག་འགྲོའི་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱལ་ཤུན་མཛེས་པ་ཡི།
 གོས་བཟང་གིས་མིན་ཆོས་གོས་དག་གིས་ཡིན།

सकुङ्कुमैः स्नान्ति नृपाः पयोभिः
सरागतां यैः सततं प्रयान्ति ।
सन्तोषशीलस्तु मनःप्रसाद-
शुद्धाम्बुधौता विमलीभवन्ति ॥ ३६ ॥

श्रोत्रं श्रुतेनैव न कुण्डलेन
दानेन पाणिर्न तु कङ्कणेन ।
विभाति कायः करुणाकुलानां
परोपकारेण न चन्दनेन ॥ ३७ ॥

एतानि मोहाहतवस्त्रभानि
संसक्तमुक्तांशुसितस्मितानि ।
सतां न भोग्यानि भवन्ति भूम-
दुच्छिष्टशिष्टानि विभूषणानि ॥ ३८ ॥

रागातुराणां रिपुतापिनानां
निद्रा धनध्यानवतान्न नाम ।
शय्यासु सुस्पर्शवतीषु राज्ञां
सर्व्वत्र शान्तः सुखमेव शेते ॥ ३९ ॥

निर्मोक्ककान्तेन वरांशुकेन
भुजङ्गवृत्तिर्न तु चीवरेण ।

ལྷུང་བཟད་ཀྱིས་ནི་ཟས་དག་གཅང་བ་དང་།
ཡོངས་རྫོགས་བདུད་རྩི་ལྷོགས་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་॥

40

གདུགས་ཀྱི་བཞིན་ནི་མཚོག་དུ་མི་གསལ་ཞིང་།
རྒྱང་ཡབ་རྒྱང་གིས་ཡིད་ནི་ནས་བར་གཡོ།
ཉ་རི་ཙན་དན་གྱིས་བརྒྱན་དོ་ཤལ་གིས།
མི་བདག་སྡིང་ལ་བསེལ་བ་རེག་པར་བྱེད་॥

41

འབྱོར་བ་བྲལ་བའི་ནད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགོ།
རྩེ་དགའ་རོ་བྲལ་མཛེས་མ་སྐད་ཅིག་མཐའ།
གང་གི་ལྷས་ལ་གཞོད་པ་དྲག་གནས་དེ།
སུ་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་ཉི་བར་རིགས་॥

42

འཕྲལ་དུ་ཟིལ་གཞོན་ཡོངས་སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ན།
རྒྱན་དུ་ཐལ་བཅས་ལྷན་པ་ཉིད་བསྐྱེད་ཅིང་།
སྤྱོད་འབྲལ་སྤོངས་དང་བརྒྱས་པ་དང་།
མི་བཟད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་བཅས་॥

43

གང་ཚོ་བདེ་དཔལ་རྒྱ་ཚོས་རི་མོ་དང་།
ལང་ཚོ་ཡང་ནི་སྤྱ་རྩེ་འི་མེ་ཉོག་སྟེ།
ལྷས་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་བས་ཀྱིས་འཕྲེང་བ་འཛིན།
དེ་ཚོ་བདག་ནི་རྩེས་སུ་ཆགས་དང་བྲལ་॥

44

पात्रं पवित्राणि समास्तुतानि
पीयूषमैचाण्यशनानि सूते ॥ ४० ॥

छत्राणि वक्त्रं भृशमप्रकाशं
मनोविलोचं व्यजनानिलौघाः ।
संसक्तजाद्यं हृदयं नृपाणां
कुर्वन्ति हारा हरिचन्दनार्द्राः ॥ ४१ ॥

वियोगरोगानुगता विभूतिः
कान्ताः क्षणान्ता विरसो विलासः ।
यस्मिन्नपायः सततानुशायी
स कस्य भोगः सुभगोपयोगः ॥ ४२ ॥

जाद्यं सजृम्भं जनयत्यजस्रं
तनोति तृष्णाधममोहमूर्च्छाः ।
करोत्यसह्यं सरसत्वमेव
भोगोपभोगः प्रसभप्रयोगः ॥ ४३ ॥

यदा सुखश्रीर्नवचन्द्रलेखा
प्रभातपुष्पाण्यपि यौवनानि ।
कर्मोर्मिमालाग्रहणं शरीरं
तदा ममायं गमितोऽनुरागः ॥ ४४ ॥

ང་ཡབ་དང་བཅས་དང་དང་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས།
 ཉ་དང་བཅས་པའི་སྤང་ཞོན་ན་བའི་སྟབས།
 རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་རྒྱལ་པོའི་དབལ་འབྱོར་གྱི།
 ཡོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་འཛིག་པའི་གོགས། ॥

45

རྒྱལ་པོའི་གྲགས་ནི་རབ་དང་མཚོག་བསྐྱབ་ཅིང་།
 དགེ་བའི་སྤྲད་དུ་དེ་དེ་བཀའ་སྟེལ་ནས།
 ཞི་བའི་ཆབས་ལྷན་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་རྒྱས་ཤིང་།
 དེ་ཡི་སྟེན་གྱིས་འཁོར་ལ་རྣམ་པར་གཞིགས། ॥

46

ཤུ་གྲའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའི་མཁས་པ་ནི།
 ཁྱི་སྟག་བདུན་གྱིས་ཆོས་ནི་དོགས་བྱས་ཤིང་།
 དེ་ལ་སྟོང་སྟག་བདུན་ཡང་ཡོངས་ཆོགས་ཀྱི།
 ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཐོབ་པའི་སྟོན་ཉིད་མཛད། ॥

47

དེ་ནས་དེ་དང་གྲངས་མཚུངས་སྟོང་སྟག་ཆོགས།
 ཟས་དཀར་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཐོབ།
 བྲེ་པོ་ཟས་སོགས་བདུད་ཅི་ཟས་སོགས་ཀྱིས།
 ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་སེམས་ནི་དང་བ་ཐོབ། ॥

48

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་བྱང་རྒྱལ་ལྷན་པར་གྱུར།
 ཉི་ཅེའི་བྱང་རྒྱལ་རིག་དང་ལ་ལ་དག།

सचामराः सध्वजपुञ्जपट्टाः
 सवाजिबाला द्विपकर्णतालाः ।
 स्वभावलोलाः किल राजलक्ष्म्यः
 सर्वे विलासाः क्षणभङ्गसङ्गाः ॥ ४५ ॥

उक्तेति तत् तत् कुशलाय राज्ञ-
 श्चित्तप्रसादं परमं विधाय ।
 स शान्तिकल्लोलसुधाप्रवाहं
 किरन् दृशा पार्षदमालुलोके ॥ ४६ ॥

मनीषिणां शाक्यकुलोद्गतानां
 सप्तायुतानि प्रतिपाद्य धर्मम् ।
 चक्रे सहस्राणि च सप्त तत्र
 संप्राप्तपर्याप्तविशेषभाञ्जि ॥ ४७ ॥

शुक्लोदनाद्यैः कुशलोपपन्नैः
 गणैश्च तत्तुल्यसहस्रसङ्घैः ।
 द्रोणोदनाद्यैरमृतोदनाद्यै-
 श्चित्तप्रसादः सुमहानवाप्तः ॥ ४८ ॥

केचिद् ययुः श्रावकबोधियुक्त-
 प्रत्येकबोधौ निरताश्च केचित् ।

དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཉམས།
གཞན་ནི་མཁའ་བཞིན་རབ་དྲུ་དང་བར་གྱུར།

49

དེ་ནས་གཞན་གྱིས་རྒྱལ་ཞུགས་འབྲས་བྱ་ཐོབ།
དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཏེ།
ཉན་མེད་ས་ནས་བྱོལ་གཞན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ།

50

མདུན་སར་དེ་ནི་སྒྲ་སྦྱོན་གཅིག་བྱ་ཞིག།
ཅུན་པའི་ཚྭས་ཀྱིས་གདིབས་ཤིང་རབ་མེད་ས་པས།
སྒྲིག་དཔེ་མ་གྲུལ་སྦྱེ་བོ་ནས་ཀྱི་ལྷགས།
བདེན་པ་ལ་བཀོད་འདི་ནི་སྦྱོ་ཞེས་སྦྱས།

51

མི་ཡི་བདག་ཀྱང་མཉེས་གཤིན་གྱིས་ཆགས་ཤིང་།
སྒྲ་ནི་དར་ལས་སྒྲོག་པར་དོགས་སྦྱིས་པ།
རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་དག་སྦྱོང་མོ་གལ་བས།
རྒྱ་འབྲུལ་ཆེན་པོས་རྒྱགས་དང་བྲལ་བར་བས།

52

བཅོམ་ལྷན་མཐུ་ནི་རྒྱལ་པོས་མཐོང་གུར་ཀྱང་།
ཤིན་དུ་མད་བྱང་སྦྱིས་བྱ་ཉིད་མི་སེམས།
སྒྲུལ་བྱང་མཚན་བ་གོས་ས་པས་རྒྱལ་པ་ནི།
ངེས་པར་སྦྱེ་བོ་འི་ཡ་མཚན་རྒྱ་མ་ཡིན།

53

सम्यक् तथानुत्तरबोधिसक्ताः
परे बभूवुर्गगनप्रसन्नाः ॥ ४६ ॥

स्त्रोतःपरिप्राप्तफलं ततोऽन्ये
सकृत्तथागामिफलं तथान्ये ।
अन्येऽप्यनागामिफलं तदापु-
रर्हत्फलं क्लेशविमुक्तिमन्ये ॥ ५० ॥

एकस्तु तच्चार्जितपापशप-
स्तमःसमूहोपहितप्रमोहः ।
मायेयमित्याह हसन् जनानां
सत्यस्थितिं संसदि देवदत्तः ॥ ५१ ॥

नृपं तु वात्सल्यनिलीनमेव
पुत्रोदयात् प्रत्युपजातदर्पम् ।
मौढल्यभिस्तुर्जिनशासनेन
महर्द्धिभिर्वीतमदं चकार ॥ ५२ ॥

दृष्ट्वापि राजा भगवत्प्रभावं
नात्यद्भुतं पौरुषमेव मेने ।
अभ्यासलीनानि जनस्य नूनं
सोत्कर्षकृत्यानि न विस्मयाय ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་ཉི་མ་གཞན་ལ་ལྷ་དབང་གིས།
 རབ་བསྐྱབས་གསེར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆེན་དུ།
 ལྷན་པོའི་ལྷོག་ལྷོག་ལྷ་ར་གསལ་ཞིང་མཛེས་པ་ཡི།
 རིན་ཅན་སང་གའི་ཁྲི་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས།

54

དེ་ནས་དེར་ནི་ཚངས་དང་དབང་པོ་སོགས།
 འོད་ཟེར་ཆེ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཉེར་གནས་ཆོ།
 དེ་ཡི་གཙུག་ཏོར་ཅེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱོགས།
 རྒྱ་འོད་འཕྲང་བའི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་མཛེས།

55

དོ་གལ་ཕན་ཚུན་རེག་ཅིང་གཡོ་བ་ཡིས།
 ལྷ་རྣམས་སྤྱག་པོར་བབས་ཤིང་ཞུགས་པ་ཡིས།
 བར་མཚམས་མེད་པའི་ས་དེར་བྱུང་བས་ནི།
 རྒྱུ་བཞི་རྣམས་སྤུ་ལས་ཉིད་ཐོབ་མ་གྱུར།

56

ཀྱ་བར་སོགས་སྤྲིན་མ་གཡོ་ལྷན་བས།
 དེར་ནི་མཛོན་པར་འཇུག་འོད་རྒྱོག་གྱུར་པ།
 བཞིན་ནི་མཛེས་བྲལ་བཅོད་པ་འབྱུང་གྱུར་པའི།
 ས་བདག་མཆོག་དུ་གཟི་བྱིན་མེད་པར་གྱུར།

57

བྱུང་བའི་བཀའ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བདད་།
 རི་ཞིག་ལྷར་སྤྲིས་དེ་མདུན་ས་གཞི་ཐོབ།

अथापरेद्युर्भगवान् सुरेन्द्र-
सम्पादिते हेममहाविमाने ।
सुमेरुशीर्ष्णीव समानरुचौ
सिंहासने रत्नमये न्यषीदत् ॥ ५४ ॥

ब्रह्मेन्द्रमुख्येषु ततः सुरेषु
तत्रोपविष्टेषु पृथुप्रभेषु ।
बभूवस्तदुष्णीषशिखाविलासै-
श्चन्द्रांशुमालाजटिला इवाशाः ॥ ५५ ॥

अन्योन्यसंघट्टविलोलहारै-
र्धनावहारैस्त्रिदशैर्विशद्भिः ।
निरन्तरां तां भुवमेत्य राजा
द्वारेषु मार्गान्न चतुर्षु लेभे ॥ ५६ ॥

सध्रुध्रमैस्तत्र कुवेरमुख्यै-
र्निर्वार्यमाणामिमतप्रवेशः ।
विच्छायवक्त्रः खलिताभिधायी
भूभृत् परं निष्प्रतिभो बभूव ॥ ५७ ॥

प्रवेशितस्तैर्जिनशासनेन
कदाचिदासाद्य तदग्रभूमिम् ।

ཟས་གཙང་སྤྱི་བོས་དེ་ལ་སྤྱལ་འཚལ་ནས།
 དེ་ཡི་མདུན་ན་རབ་དང་སེམས་ཀྱི་གནས།

58

དེ་ནས་སྟོན་པས་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་གཏམ།
 འཕགས་པའི་བདན་བཞི་རབ་དུ་རྟོགས་བྱེད་བསྟན།
 བཤ་ཞིག་ཤེས་པས་དེ་ཡི་འཛིག་ཚོགས་ལ།
 ལྷ་བའི་རི་ཙེ་ཉི་ཤུ་དག་ཀྱང་བཅོམ།

59

དེ་ནས་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ།
 མོང་ནས་ཟས་དཀར་ལ་སྤྲོས་སྤྱལ་སྤྱིད་བརྒྱང་།
 དེས་སྤྲོས་བདག་ནི་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གནང་བ།
 བསྟན་པ་ལ་དགའ་སྤྱལ་སྤྱིད་མ་ཡིན་ནོ།

60

བྱེ་བོ་ཟས་ཀྱང་སྤྱལ་སྤྱིད་ལས་སྤྱིར་བྱོགས།
 བདུད་ཙེ་ཟས་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་ལྷན་གྱུར་ཆེ།
 དེ་ནས་ཟས་གཙང་གིས་གནང་སྤྱལ་པའི།
 དཔལ་འབྱོར་དེ་ནི་བཟང་ལྷན་ཞེས་པས་བརྒྱང་།

61

དེ་ནས་སྤྱལ་པོས་འོངས་སྤྱོད་གཙང་མ་ནམས།
 རབ་སྤྱལ་འགྲོ་བའི་དབང་གིས་སྤྱལ་བ་མཆོད།
 ཉུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་གནས་ནི་དེ་རབ་སྤྱལ།
 ཟས་གཙང་ཡིད་ལ་རེ་བ་དག་པར་གྱུར།

62

शुद्धोदनस्तं प्रणिपत्य मूर्ध्ना-
चित्तप्रसादेन पुरोऽस्य तस्थौ ॥ ५८ ॥

शास्ता तु तस्मै चतुरार्यसत्य-
प्रबोधिकां धर्मकथान्दिदेश ।
ज्ञानेन या विंशतिशृङ्गमस्य
सत्कायद्वग्भृधरमप्यभांक्षीत् ॥ ५९ ॥

ततः स गत्वा कृतकृत्यजन्मा-
शुद्धोदनं प्राप्य भजस्व राज्यम् ।
स्वस्याव्रतीत्तं भगवत्प्रदिष्टं
तच्छासनं मोदयितुं न राज्यम् ॥ ६० ॥

द्रोणोदने राज्यपराङ्मुखेऽपि
वैराग्ययोगादमृतोदने च ।
जग्राह शुद्धोदनसंप्रदिष्टां
तां राजलक्ष्मीमथ भद्रकाख्यः ॥ ६१ ॥

राजार्हभोगैरथ पूजयित्वा
जिनं जनेशः शुचिसंप्रणीतैः ।
न्यग्रोधधाम प्रतिपाद्य चास्मै
शुद्धोदनं शुद्धमनोरथोऽभूत् ॥ ६२ ॥

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ཟླ་གྱི་བུ་གཞིན་གཉིས།
 མ་ཡི་བསྐྱལ་བས་དེ་ལས་གཅིག་རབ་བྱུང་།
 རྒྱལ་པོ་འི་བཀའ་ཡིས་བཀག་པས་གཞན་མ་ནི།
 ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ཁྱིམ་ན་གནས་པར་གྱུར།

63

དེ་ནས་ཆགས་བྲལ་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྷན་གྱི།
 ཡིད་ནི་ནགས་ཚལ་མངོན་པར་འདོད་པར་གྱུར།
 རྣམ་དུ་ལྷན་པས་རབ་ཞིར་ལྷགས་པའི་ཡིད།
 གསལ་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་ཁེབས་པ་མིན།

64

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རྒྱལ་མིན་དབང་བསྐྱར་ནི།
 འཕྲོ་བ་འདོད་སེམས་ལྷན་ལྷས་བྱིན་ཡང་དག་པོས།
 སྤྲུལ་པ་བདག་ནི་རབ་དུ་འབྱུང་བའི་དུས།
 དེས་པས་འོང་ལ་ཁྱོད་ནི་ཅི་ཞིག་བཟོད།

65

དཔེན་ལའི་ཚུལ་འཆོས་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་བྱིན་གྱིས།
 མཉུན་སར་ལགས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ།
 རྒྱལ་པོ་བདག་ལ་རྒྱལ་མིན་འདོད་པ་མེད།
 རབ་དུ་བྱུང་བས་ཁྱོད་དང་བདག་མཚུངས་འགྱུར།

66

ཞེས་པ་གྲག་འི་དུལ་བརྒྱན་ལྷན་པ་དེ་ཡི།
 འཁྱོག་ཆོག་བཟོད་པ་རྒྱལ་པོས་ཐོས་གྱུར་ནས།

द्रोणोदनस्यापि सुतौ युवानौ
 राजान्नया प्रेरण्या च मातुः ।
 एकस्तु यः प्रब्रजितोऽनिरुद्धः
 परो महान्नाम गृहो बभूव ॥ ६३ ॥

अथाभवचेतसि भद्रकस्य
 राज्ञो विरक्तस्य वनाभिलाषः ।
 विवेकभाजां प्रशमप्रवृत्तं
 नवापि लक्ष्मोर्न मनो रुणद्धि ॥ ६४ ॥

ततः समाह्वय स देवदत्तं
 राज्याभिषेकप्रतिपन्नचित्तम् ।
 उवाच मे प्रब्रजनस्य कालः
 समागतः किं भवताभिधेयम् ॥ ६५ ॥

तं प्रत्युवाचात्तविवेकदम्भः
 सुसंहतः संसदि देवदत्तः ।
 राजन्न राज्येऽस्ति ममाभिलाषः
 प्रब्रज्यया त्वत्सदृशो भवामि ॥ ६६ ॥

श्रुत्वेति राजा कुटिलस्य तस्य
 मिथ्याविनीतस्य कदर्थवाक्यम् ।

ཤུ་ཀྱའི་ཚོགས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་པ་ཡིས།
དབང་དུ་གྱུར་ཅེས་འཇུག་ཞིང་རབ་དུ་སྒྲུས།

67

དེ་ནས་ལྷ་སྤྱོད་འགྲོད་པས་ཉེ་བར་གདུངས།
ཡོངས་སྤྱོད་ཇིས་སུ་ཆགས་ལས་འདི་ལྟར་བསམས།
ཅི་སྒྲིབ་བདག་གིས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འདི་བཟློད།
ཡང་ན་རབ་བྱུང་ཡང་ན་གྲུལ་སྤྱོད་བཟློན།

68

བཟང་ལྷན་སོགས་བཅས་ཤུ་ཀྱ་གཞིན་ཏུ་ནསས།
རང་གི་གྲུལ་སྤྱོད་བདད་ནས་བགྲོད་པ་ཡིས།
འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་དབྱེས་ཟས་གཙང་གི།
མདུན་བདར་གླང་པོ་གིང་དྲིལ་ངེས་པར་བྱུང་།

69

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་ཆོ་སྒྲུབ་བྱིན་གྱིས།
ཅོད་པན་ལ་ཆགས་བདུ་ར་ག་ཆེ།
མཁའ་མཆོག་འོད་གྱིས་འདབ་གསར་ལྷན་བྱིད་པ།
ཁྲག་གིས་བྱགས་འབྲ་ག་འདོད་ཁྲ་ཡིས་བྱིར།

70

དེ་ནས་མཚན་མཁན་གྱིས་དེའི་ཁྲག་གི་དྲགས།
སེམས་ནི་སྤྱོད་བཅས་མཚན་མ་ངན་གྱུར་པ།
དྲག་པོ་དེ་དཔྱལ་བར་འདྲོ་བ་དེ་མཐོང་ནས།
མཚན་མ་གཞན་དག་སྤྱར་ཡང་བཟློད་པ་ཉིད།

71

उदीरितं शाक्यगणस्तवायं
सङ्कल्पसाक्षीति हसन्नुवाच ॥ ६७ ॥

अथार्थतापोहतः प्रदध्यौ
भोगानुरागादिति देवदत्तः ।
मया किमेतदविपातमुक्तं
भजेत वा प्रब्रजितोऽपि राज्यम् ॥ ६८ ॥

राज्यं समुत्सृज्य निजं ब्रजन्तः
शाक्यं कुमाराः सहभद्रकाद्याः ।
शुद्धोदनं निर्य्ययुरार्य्यवृत्त-
प्रीतिं पुरस्कृत्य रथैर्द्विपैश्च ॥ ६९ ॥

ब्रजत्सु सर्व्वेष्वथ देवदत्तः
किरीटसक्तं पृथु पद्मरागम् ।
जहार रक्ताक्तमिवामिषार्थी
श्येनः प्रभापञ्चविताम्बरार्कम् ॥ ७० ॥

नैमित्तिकैरुक्तमथास्य लक्ष्म
दृष्ट्वा तदुग्रं नरकप्रयाणम् ।
चित्तं सदोषं किल दुर्निमित्तं
निमित्तमन्यत् पुनरुक्तमेव ॥ ७१ ॥

ཀོ་ཀ་བྱང་བ་ཉམས་བྲག་མ་ཉི་དང་།
 འཛོ་ཡོགས་མིང་དང་ཆང་གིས་རབ་ཕྱོས་པ།
 དེར་ནི་ནམ་པ་དེ་ལྷའི་གོགས་གྱུར་པ།
 ངན་པའི་མཚན་ཉིད་ནམས་ནི་ཡང་དག་པ་ཤད།

72

དེ་ནས་རབ་དགའི་ས་བདག་བཟང་ལྷན་ཡང་།
 ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་དེ་ནམས་བཅས་པ་ཉིད།
 རབ་བྱང་ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་ལྷན་གྱུར་པས།
 ས་གཞི་ཆགས་བྲལ་རང་བཞིན་བྱས་པ་བཞིན།

73

སྐལ་པོ་དང་ནི་དེ་བཞིན་སྐལ་སྐས་དག།
 དོ་ཤལ་དབྱང་སྐྱོན་ནི་སྐྱོན་རབ་སྦྲངས་པ།
 དེ་དག་ནམས་གྱི་སྦྲང་ཉི་པར་འཁོར།
 འདྲིག་མཁན་ཆགས་བྲལ་མིག་རྩ་ལྷན་པར་གྱུར།

74

དེ་ནི་མེངས་ཤིང་དམན་ཡང་སྐལ་པའི་བཀའ།
 རབ་དྲུ་བྱང་ནས་མཚན་འོས་མཚོག་དྲུ་གྱུར།
 སེམས་ནི་མཚོག་དྲུ་རབ་དྲུ་དང་བའི་སྐུ།
 མཁས་པ་ཉིད་མིན་རིགས་ལྷན་མིན་ནས་སྦྲུམ།

75

དེ་ནས་ཕྱག་ལ་མི་བདག་བཟང་ལྷན་གྱིས།
 འདྲིག་མཁན་དེ་ཡང་འཁོར་དེར་འཁོར་གཤམ་ནས།

कोकालिखण्डोत्कटमोरकाणां
तिथ्यादिनाम्नां मददुर्मदानाम् ।
संस्तूचितान्यत्यधिकानि तत्र
तथाविधानैर्वहुलक्षणानि ॥ ७२ ॥

भूप्रमोदादथ भद्रकोऽपि
तैर्देवदत्तप्रमुखैः सहैव ।
प्रब्रज्यया चीवरपात्रयोगात्
चकार वैराग्यमयीमिव क्षाम् ॥ ७३ ॥

रात्रस्तथा राजकुमारकाणा-
मुत्सृष्टहाराङ्गदकुण्डलानाम् ।
सास्त्रोविरागादवतार्य तेषां
केशानुपाली किल कल्पकोऽभूत् ॥ ७४ ॥

मूर्खः स नीचोऽपि जिनाञ्जयैव
प्रब्रज्यया पूज्यतरो बभूव ।
चित्तप्रसादस्य परस्य मन्ये
न कारणं पण्डितता न जातिः ॥ ७५ ॥

सामीचिकायामथ भद्रकोऽपि
ज्ञात्वा नृपः पार्श्वदिकं तमेनम् ।

ས་བདག་གྲུང་ནས་དམན་པ་འདི་ཡིན།
ཀང་ལ་འདུད་ཅེས་ཇི་ལྟར་གཡོ་མེད་གྲུང་།

76

ནམ་པར་དོག་ལྷན་ཁངས་དང་མ་བྲལ་བ།
དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འཇུག་ཞིང་བཀའ་སྤྱལ་བ།
མེད་ས་པས་ཆེར་བསྐྱེད་ས་རིགས་ལ་འབྱུང་བ་ཡིས།
མེད་པར་ཁངས་པ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་གཏོང་།

77

ཞེས་ཐོས་ཀྱལ་པོ་དེ་སྤྱེས་བཅས་ཀྱལ་པོ་ཡིས།
ཕྱག་འཆལ་ཚོན་ས་གཞི་རབ་དུ་གཡོས།
བཅོམ་ལྷན་གསུང་གིས་དེ་ཡི་ཀང་པ་ལ།
ལྷས་བྱིན་ཆོག་ཅུབ་བཞེད་ཅིང་ཕྱག་མི་བྱེད།

78

དེ་ནས་ས་གཡོས་ལ་མཚན་ཡིད་ཅན་གྱི།
དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་དྲིས་ཤིང་སྟོན་པ་ཡིས།
བཀའ་སྤྱལ་ཀྱལ་པོ་སྤྱི་བ་གཞན་ལ་ཡང་།
འདྲིག་མཁན་འདི་ལ་ངས་པར་ཕྱག་འཆལ་བྱས།

79

ཀ་ཤིང་གོང་དུ་དབུལ་པོ་གཞོན་བྱ་ཡིས།
སྤྱད་འཛོང་བཟང་མོ་ཞེས་པ་སྟོན་མཐོང་གྲུང།
མཛོས་པས་དེ་ཆོ་དེ་ཡི་གཡོག་ནམས་བྱས།
གང་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཀྱད་ཀྱན་ཉི་བར་སྟོན།

-80

नौचस्य पादौ कथमस्य वन्दे
महौपतिः सन्निति निश्चलोऽभूत् ॥ ७६ ॥

तमब्रवीदखलिताभिमानं
विकल्पभिन्नं भगवान् विहस्य ।
प्रव्रज्यया मोहमहानुबन्धी
संत्यज्यते जातिमयोऽभिमानः ॥ ७७ ॥

श्रुत्वेति राज्ञा सह राजपुत्रैः
कृते प्रणामे पृथिवी चकम्पे ।
न देवदत्तः परुषाभिधायी
पदौ ववन्दे भगवद्गिरास्य ॥ ७८ ॥

कम्पात् क्षितेर्विस्मितमानसेन
पृष्टस्ततो भिक्षुगणेन शास्ता ।
उवाच राजा किल कल्पकस्य
जन्मान्तरेऽप्यस्य कृतः प्रणामः ॥ ७९ ॥

पुरा युवा काशिपुरे विलोक्य
भद्राभिधानां गणिकां दरिद्रः ।
सेवां व्यधात् सुन्दरकस्तदास्यै
रागो हि सर्व्वव्यसनोपदेष्टा ॥ ८० ॥

དེ་ཡིས་བཏང་ནས་མེ་ཏོག་བཏུ་བའི་སྤྲད།
 ཡང་ཡང་ལྷག་པར་དོན་གཉིས་བྱང་བ་བཞིན།
 དེ་དང་འགྲོགས་པའི་ལུས་མེད་རེ་བ་ལས།
 ཉགས་ནང་ནས་སྤྲ་དེ་ཡིས་ངལ་ཞིང་འབྲམ།

81

སྐབས་དེ་ར་ཚོན་ལ་ཆགས་པས་རབ་ངལ་ཞིང་།
 ཉགས་ནང་ཕྱིན་པར་གྱུར་པས་ས་ཡི་དབང་།
 ལུས་ནི་འབྲི་ཤིང་གིས་བསྐྱབས་ཆངས་བྱིན་གྱིས།
 དེ་ནི་རབ་མཐོང་དེ་ཡི་སྤྲ་དག་ཐོས།

82

མེ་ཏོག་གསར་པ་གསར་པ་འདོད་པས་སྤྲང་ཅི་བྱེད།
 ཅི་ཕྱེ་དེ་ལྟར་གདུང་བས་ཁྱོད་འཛོམས་ལྟར་དུ་སོང་།
 བཞིན་རས་མེ་ཏོག་ནས་གྲུས་ཆ་སྐྱེས་ལྷན་པ་དེ།
 བང་ཕྱིང་ཉིན་མོ་འི་མཇུག་དུ་རྩམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

83

མི་བདག་གིས་ནི་དེ་ཡི་སྤྲ་སྤྲ་ཐོས།
 འཇུམ་ཟེར་དོ་ཤལ་མཛེས་པ་ལ་རེག་ཅིང་།
 དེར་སྤྲས་ཉི་འོད་དྲག་པོས་གདུངས་པ་ལ།
 གྲོགས་པོ་སྤྲ་ཡི་ཉམས་དགའ་འབྱོར་པ་ཅི།

84

དེས་ཀྱང་སྤྲས་པས་བདག་ངེས་པར་ནི།
 ཉི་མ་མི་གདུང་འདོད་པ་མཆོག་དུ་གདུང་།

तथा विस्तृष्टः कुसुमोच्चयाय
पुनःपुनर्मृज्ज इवाधिकार्थी ।
तत्सङ्गमानङ्गमनोरथेन
आन्तः स बभ्राम वनान्तरेषु ॥ ८१ ॥

अचान्तरे आन्ततरः क्षित्तीशः
प्राप्तो वनान्तं मृगयारसेन ।
तं ब्रह्मदत्तः प्रसमीक्ष्य गीतं
तस्याश्रुणोच्छन्नतनुर्लताभिः ॥ ८२ ॥

नवनवकुसुमाशया किमेवं
मधुकर तापहतोऽसि गच्छ तूर्णम् ।
विकसितकमलाननाजिनी सा
भवति हि संकुचिता दिवावसाने ॥ ८३ ॥

तस्या हि गीतं नृपतिर्निश्चय
स्मितप्रभाघटितहारकान्तिः ।
उवाच तं तीव्रकरार्कतापः
कोऽयं सखे गीतरसाभियोगः ॥ ८४ ॥

सोऽप्यब्रवीत् भूमिपते न नाम
तप्तो रविस्तप्ततरस्तु कामः ।

འཛིག་རྟེན་ན་ནི་རང་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་འཛིན།
སོ་ཀའི་སྤྱང་མ་ཐང་ནི་སྤྱུག་བྱེད་མིན།

85

དོན་ལྡན་ཚོགས་འདིའི་ཡོན་ཏན་སྤུལ་བ་ཡིས།
དེ་ནི་ས་ཡི་བདག་པོའི་མཛའ་བོར་གྱུར།
ལེགས་བཤད་ཡང་དག་བཞེད་པས་རིག་པ་ནི།
སྤྱི་ཞིག་དག་གི་བསྟེན་བཀུར་གནས་མི་འགྱུར།

86

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མི་མེད་ངལ་གྱུར་པ།
དེ་ཡི་བསེལ་བའི་རིམ་གྲོས་གདུང་བ་བྲལ།
དེ་ནས་བྱས་ཤེས་དེ་ཡིས་དགའ་བས་དེ།
ཐུངས་ནས་རྟེན་ཅིག་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་སོང་།

87

དེ་ལ་འདི་ཡི་སྤོག་རབ་བྱིན་ཞེས་ནས།
ལྷག་པར་ཚོམ་པས་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་རྫོགས།
རྒྱལ་སྤྱོད་ཕྱོད་སྤྱོད་མངོན་སྤྱོད་ས་དེ་གནས་དེ།
སེམས་རྫེས་ཞུགས་ལ་སྤྱོད་མིན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

88

དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཕྱོད་སྤྱོད་བཙོན་པའི་ཚོ།
མཛེས་པས་མཚན་མོ་བསམས་པ་བདག་ལ་ནི།
བཟང་མོ་མེད་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་བདེ་བས་ཅི།
དེར་མཛའི་བདུད་ཅིས་དབང་བསྐྱར་སྐལ་ལྷན་ཡིན།

89

स्वकर्मदुःखानि विहन्ति लोके
न ग्रीष्मदग्धानि मरुस्थलानि ॥ ८५ ॥

इत्यर्थवद्वाक्यगुणार्पणेन
स भूपतेर्वल्लभतामवाप ।
संवादसंस्पर्शसुभाषितं हि
केषां च सत्कारपदं न याति ॥ ८६ ॥

तेनाथ राजा विजने अमातुरः
शीतोपचारैरपनीततापः ।
प्रीत्या तमादाय ततः सदैव
स्वराजधानीमगमत् हतघ्नः ॥ ८७ ॥

तचास्य जीवग्रद इत्युदन्त-
सन्तोषसंपूरितचित्तवृत्तिः ।
राज्यार्द्धदानाभिमुखः स तस्यौ
चित्तानुवृत्तस्य किमस्य देयम् ॥ ८८ ॥

राज्यार्द्धदानप्रसूतेऽथ तस्मिन्
नाचिन्तयत् सुन्दरकः कृपायाम् ।
भद्रां विना राज्यसुखेन किं मे
धन्यो हि तत्प्रीतिसुधाभिषिक्तः ॥ ८९ ॥

གྲུལ་སྤིད་ལས་ཀྱང་ཕྱིད་ལ་བདག་མི་སྤིད།
 དབལ་ནི་རྩུང་ཡང་ཉམས་པ་མེད་ན་མཛོས།
 རོན་གཅིག་ལྷན་པས་དྲག་དུ་འགལ་བར་བཞེད།
 གཉིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཚོད་ལ་གཟུགས་ཅན་ཉིད།

90

དེ་སྤྱད་མི་བདག་ནང་ནས་བཀྱམ་པ་ན།
 གྲུལ་སྤིད་མཐའ་དག་གིས་ནི་བདག་ཚོགས་འགྱུར།
 ཞེས་པ་སྤྱད་ཅིག་ནས་བསམས་འགྱོད་པས་བདུངས།
 དག་པོ་འི་ཤུགས་བཏང་དེ་ཡིས་སྤྱད་བསམས་པ།

91

བདག་གི་ཅི་བསམས་མཚོག་དུ་སྤྱད་འོས་འདི།
 ཇིས་པར་རྩོམ་པའི་རབ་བྱེད་འདི་ལྟ་ཅི།
 ལས་ངན་རྟོག་པའི་དྲིམས་རབ་བསྐྱོས་པ།
 ཀྱི་མ་རང་སེམས་ལ་ཡང་ངོ་རི་ཚ།

92

གྲུལ་སྤིད་ཤིས་གྱུར་བདེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
 ཀྱུན་མོངས་ས་གཅིག་དབལ་འགྱོར་བཞེད་པར་མཛོད།
 གང་དག་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་བསམ་ཉིད་ན།
 དང་པོ་འི་སྤོ་ཡི་རང་བཞིན་འདི་ལྟར་གྱུར།

93

ཀྱི་མ་དབལ་དང་དུག་གིང་བསྐྱམས་ཅན་གྱིས།
 སྤྱོད་སུ་ནས་ནི་ནས་པར་ཉམས་པར་བྱེད།

मह्यं न राज्याद्यपि रोचतेऽर्द्ध-
मखण्डिताल्पापि हि शोभते श्रीः ।
एकार्थयोगे हि सदा विवादः
द्वयोर्हि भोगैः कलिरेव मूर्त्तः ॥ ६० ॥

तस्मान्नृपं कुण्टमहं निपात्य
समस्तराज्येन भवामि पूर्णः ।
क्षणं विचिन्त्येत्यनुतापतप्तः
तीव्रं मनः स्वस्य पुनः प्रदध्यौ । ६१ ॥

किं चिन्तितं निन्द्यपरं मयैतत्
कोऽयं प्रकारः खलु तीक्ष्णतायाः ।
कृतघ्नसंकल्पकलङ्कशेषा-
दहोनु लज्जा निजचेतसोऽपि ॥ ६२ ॥

स्वस्त्यस्तु राज्याय नमः सुखेभ्यः
संमोहमाता क्षमतां च लक्ष्मीः ।
येषामनास्वादितचिन्तिताना-
मेवंविधा धीः प्रथमः स्वभावः ॥ ६३ ॥

अमं विधत्ते विदधाति मूर्च्छां
निपातयत्येव तमस्तनोति ।

འཁྲལ་བ་སྒྲིང་བྱེད་བརྒྱལ་བ་ཉི་ཏུ་བྱེད།
ནམ་པར་སྒྲུང་བྱེད་ཐུན་པ་རྒྱས་པར་བྱེད།

94

ཡུན་རིང་འདི་བསམས་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ལ།
ཆགས་བྲལ་དེ་ཡིས་སེམས་སྦྱིས་སྤྲོ་ནི།
མི་ཡི་དབང་པོས་མངོན་པར་གསོལ་བཏབ་ཀྱང་།
སྲིད་པ་དང་བྲལ་རྒྱལ་སྲིད་བརྒྱང་མ་གྱུར།

95

དུས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པ་དེ།
རྩེ་འཕྲལ་ཆེ་ལྷན་མི་བདག་གིས་མཐོང་ནས།
མགོ་འཕྲེང་དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ་འཕོས་པས།
སེམས་ནི་དང་བར་འོས་པ་དེ་དག་སྦྱས།

96

གང་ཡང་དམ་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་སྦྱིས།
རབ་ཞིའི་དབང་བསྐྱར་དཔེན་དེ་ཐུག་པར་འོས།
གང་གི་མཐུ་ལས་ཆགས་པ་བྲལ་ནམས་ཀྱིས།
ཆུ་གཏིར་སླེ་རགས་ལྷན་པ་གཏང་བར་འོས།

97

ཞེས་པ་དེ་དོན་ཕྱིས་བསྒྲིང་རྒྱལ་བོས་བཟོད།
ཐོས་ནས་དེ་དོན་དོན་ཏུ་གཉིར་ནས་བརྒྱང།
འདྲེག་མཁན་དེ་ནི་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ནས།
དེ་ཉིད་དམན་པ་གང་གྲ་སྦྱོང་བ་པོ།

98

आघ्रातमाचैव करोति पुंसा-
महो विनाशं विषवस्त्ररौ श्रीः ॥ ६४ ॥

चिरं विचिन्त्येति स जातचित्तः
प्रत्येकबोधिर्विमलः प्रभाते ।
अभ्यर्थ्यमानोऽपि नरेश्वरेण
राज्यं न जग्राह निवृत्ततृष्णः ॥ ६५ ॥

प्रत्येकबुद्धत्वमवाप्तमेनं
कालेन दृष्ट्वा नृपतिर्महर्षिः ।
तत्पादपद्मच्युतमौलिमाल्य-
श्चित्तप्रसादोचितमित्यवोचत् ॥ ६६ ॥

स कोऽपि सत्कर्मविपाकजन्मा
बन्धो विवेकः प्रशमाभिषेकः ।
यस्य प्रभावाद्द्विरतस्पृहाणां
त्याज्येव रत्नाकरमेखला भूः ॥ ६७ ॥

श्रुत्वेति राज्ञा कथितं तदर्थ-
जातं तदभ्यर्थनया विधाय ।
तत् कल्पकः शान्तिपदं प्रपेदे
सैवान्तरङ्गः किल गङ्गपालः ॥ ६८ ॥

མཆོག་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་རབ་བྱང་ལས།
 དམ་པའི་དངོས་པོ་མཆོད་འོས་ཐོབ་དེ་ལ་འང་།
 གྲུལ་པོས་རབ་བདུད་ཕྱག་འཆལ་དེ་ཡི་ཚོ།
 རྣམ་འགྲུར་དྲུག་ལྷན་ས་ཡང་གཡོས་པར་གྱུར།།

99

གྲུལ་པོ་རྣམ་འདུད་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་བཟང་སྤྱོད་དག་དང་ཚངས་པས་བྱིན།
 གང་ཡང་ཉི་པར་འཁོར་དེ་དག་ལྷན་འདེག་མཁན་གང་ག་སྒྲོང་།
 ཞེས་པའི་ངོ་མཚར་བཙམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་དག་སྒྲོང་དེ་དག་རྣམས་ཐོས།
 སེམས་ནི་རབ་དང་ཁོ་ན་ལགས་པའི་ལས་ལ་གྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས།། 100

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་འབྲི་གིང་ལས་ཡབ་དང་སྲས་འཇལ་བའི་རྟོགས་
 པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པའོ།།

प्राप्तं तमप्युत्तमकर्मयोगात्
 प्रब्रज्यया सज्जनपूज्यभावम् ।
 राजा ववन्दे प्रणतः पृथिव्याः
 कम्पस्तदाभूदपि षड्विकारः ॥ ६६ ॥

सोऽयं राजा विहितविनतिर्भद्रको ब्रह्मदत्तो
 पश्योपाली स किल कुशली कल्पको गङ्गपालः ।
 इत्याश्चर्यं भगवदुदितं भिन्नवस्ते निश्चय
 स्वच्छं चित्तं सुकृतशरणे मेनिरे हेतुमेव ॥ १०० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 पितापुत्रसमादानं नाम द्वाविंशतिमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པ་ནི།

གང་ཞིག་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་དག་གི་བྱ་དང་རྒྱང་མ་ལ་སོགས་མཆོག་དུ་ནི།
པངས་པ་འང་བཏང་ནས་དམན་པའི་པོ་ཉ་བཞིན་ལོག་གུར་པ་མེད་པ་ཉིད།
ཡིད་བཞིན་རིན་ཅན་ལས་སྒྲག་མཛེས་ཤིང་འཛིག་དེན་ཀུན་གྱིས་སྤྲད་པར་
མེད་པ་པ།

རྒྱུས་བྱའི་རིན་གཞན་པ་སྤྲོན་མེད་སྐྱུ་ལྷན་སྤྱུ་ཞིག་དེ་རྣམས་ཕྱག་བཞུ་འོས། 1

ཤུའི་གོང་ཁྱིམ་དག་དུ་སྤྲོན། ལྷ་སྤྲོན་གདམ་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སྤྱུ།
དག་སྤྲོང་གིས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བས་སྤྲོན་གྱི་སྤྲོད་མཐའ་གསུངས། 2

དཔལ་འབྱོར་ཡིད་གཟུགས་གནས་གུར་པ། ལྷ་ཚོགས་ཞེས་པའི་གོང་ཁྱིམ་བྱང་།
ཀུན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་ཅན། ལོགས་བྱས་སྤྲོད་པའི་ས་གནི་བཞིན། 3

དེར་ནི་མི་བདག་སྤྲོད་ཚུལ་བཟ། གོགས་མིན་སྤྲོད་པའི་ཚ་ཟེར་ཅན།
མིག་གི་ཀུན་དགའ་བདུད་ཅིའི་གཟུགས། ཀུན་དུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་བྱང་། 4

དེ་ཡི་བྱ་ནི་གཏོང་པོད་ཅན། ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བ་གུར།
གང་གི་སྤྲོན་མེད་གཏོང་བ་ཡིས། དཔག་བསམ་ཤིང་གི་གྲགས་པ་སྤོགས། 5

སྤྲུག་དོག་སྤངས་ནས་དུས་མཉམ་དུ། མཁས་པ་ཡིས་ནི་རབ་བརྒྱན་པ།
བདེན་པ་གང་གི་ཚོག་དང་ནི། སྤྲོན་པས་དཔལ་དང་ཐོས་པས་སྤྲོ། 6

अथ त्रयोविंशः पल्लवः ।

चिन्तारत्नादधिकरुचयः सर्वलोकेष्वनिन्द्या
वन्द्यास्तेऽन्यैः पुरुषमणयः केऽप्यपूर्वप्रभावाः ।
येषान्नैव प्रियमपि परं पुत्रदारादि दत्त्वा
सत्त्वार्थानां भवति वदनम्बानता दैन्यदूती ॥ १ ॥

भगवान् भिक्षुभिः पृष्टः पुरा शाक्यपुरे जिनः ।
जगाद पूर्ववृत्तान्तं देवदत्तकथान्तरे ॥ २ ॥

पुरी बभूव विश्वाख्या विश्वासवसतिः श्रियः ।
विश्वोपकारसक्तस्य सुकृतस्येव जन्मभूः ॥ ३ ॥

सज्जयाख्योऽभवत् तस्याममिचित्तिमिरांशुमान् ।
नेवानन्दसुधासूतिः विचित्रचरितो नृपः ॥ ४ ॥

तस्य विश्वान्तरो नाम वदान्यस्तनयोऽभवत् ॥
अपूर्वत्यागिना येन हृतं कल्पतरोर्यशः ॥ ५ ॥

ईर्ष्याविरहितास्तुल्यं विदग्धेन प्रसाधिताः ।
सत्येन भारती येन दानेन श्रीः श्रुतेन धीः ॥ ६ ॥

གང་གི་གྲགས་པ་ཀེ་ཏ་ཀའི། གང་གི་འདབ་ལྟར་ངེ་མེད་པ།
 བྱོགས་ན་ཆུང་མ་ན་གྱུན་དུ། བྱུར་པ་ད་ལྟའང་ནམ་པར་མཛེས།

7

ནམ་ཞིག་དེ་ཡིས་སློང་པ་ལ། ཤིང་ཏྲ་རྒྱལ་སྲིད་ནམ་པར་རྒྱལ།
 འོད་ཀྱིས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འབྲོག། རིན་ཅན་མཆོག་གིས་བརྒྱན་པ་བྱིན།

8

ཤིང་ཏྲ་མཆོག་དེ་བྱིན་པ་ལ། སྒྲེ་བོ་མཐའ་དག་ཡས་མཚན་གྱིས།
 སྤྱིང་ནི་ཀྱན་དུ་ལོན་གྱུར་ཅིང། བསམ་པས་ཀྱང་ངོ་མི་ཡི་དབང་།

9

དེ་ནས་ས་བདག་དགའ་བ་ཞན། ཡིད་ལ་རེ་བ་བསམ་པས་ལོན།
 མི་དགའ་བ་ནི་ཉེར་བསམས་པས། སྒྲོན་པོ་ཆེ་ནམས་བོས་ཏེ་སྤྲུམ།

10

ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་འི་བདེ་འདི་ནི། གང་གི་མཐུ་ཡིས་རབ་བསྐྱབས་པ།
 དགྲ་འཛེམས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིས། ཤིང་ཏྲ་དེ་ནི་གཞིན་ལྷས་བྱིན།

11

གཉིས་ལ་བདག་གི་དཔལ་འབྱོར་ནི། གཡེ་མེད་གྱུར་ཅིང་བདེ་བར་གནས།
 ཤིང་ཏྲ་རྒྱལ་ཕོད་ལས་དེ་དང་། སྤྱང་བོ་རྒྱལ་བའི་གཏོར་ལའོ།

12

དེ་སྐད་རྒྱལ་པོ་འི་ཆོག་ཐོས་ནས། སྒྲོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་དར་སྤྲུམ་པ།
 མཉེས་གཤེན་ནས་ནི་བག་མེད་པ། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོན།

13

ཆོས་ནི་སྤྲུ་ཡི་དགའ་བ་མིན། སྒྲིན་པ་སྤྲུ་ཡི་བཀྱར་བྱ་མིན།
 འོན་ཀྱང་རྩ་བ་ཉམས་པ་ཡིས། ཤིང་ལས་འབྲས་བྱ་དོན་གཉེར་ཤོག།

14

अद्यापि यस्य दिक्कान्ताकर्णाभरणतां गतं ।
विभाति केतकीगर्भपलाशविशदं यशः ॥ ७ ॥

स कदाचित् ददौ दिव्यरत्नालङ्कारमर्थिने ।
रथं विजयसाम्राज्यमनोरथहरं त्विषा ॥ ८ ॥

दत्ते रथवरे तस्मिन् विस्मयेनाखिलो जनः ।
बभूवाक्रान्तहृदयश्चिन्तया च नरेश्वरः ॥ ९ ॥

महामात्यानश्चाह्वय हर्षहीनो महीपतिः ।
उवाचोपचितोद्देगचिन्ताक्रान्तमनोरथः ॥ १० ॥

दत्तो रथः कुमारेण स जैवः शत्रुमर्दनः ।
यत्प्रभावार्जिता सेयं महारथवरूयिनी ॥ ११ ॥

लक्ष्मीः सुखनिषणा मे याता निश्चलतां तथा ।
रथे सौर्यपथे तस्मिन् जयकुञ्जे च कुञ्जरे ॥ १२ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा तमभाषन्त मन्त्रिणः ।
राजन् दोषस्तवैवायं वात्सल्येन प्रमाद्यतः ॥ १३ ॥

धर्मः कस्य न हर्षाय दानं कस्य न सम्मतम् ।
किन्तु मूलहतादृष्टान्निवर्तने फलार्थिनः ॥ १४ ॥

གཉིས་སྒྲིམ་དེ་ཡི་ཤིང་ཏྲ་ཡང་། གཞན་གྱི་ཡལ་དུ་བཅོངས་པར་གྱུར།
 ཅེས་སྒྲིམ་སྒྲོན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཟླ་རྩ་ཟླ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 15

དེ་ནས་དགོ་པའི་ནམ་སྒྲིན་བཞིན། སྤྱིང་ལ་ཀུན་དགའ་སྤར་བྱེད་པ།
 དུས་ཀྱི་ཁྱེས་བྱེད་དགའ་བ་ཡི། དཔྱིད་ནི་ཡང་དགའ་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། 16

དཔྱིད་ནི་དོན་གཉིས་བྱུང་བ་ནམས། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་སྤྲོན་འོས་པའི།
 མེ་དྲོག་ཚལ་གྱི་འཛིག་ཉིན་ནི། གྲགས་པ་བཞིན་དུ་དཀར་བ་དང་། 17

འགྲོ་བ་ལྗོན་པ་ཐུང་ན་མེད། འཛིག་ཉིན་གྱི་བ་བསིལ་ཕན་པར་བརྩོན།
 མེ་དྲོག་གཞོན་རྩས་རབ་བརྒྱན་པ། དཔྱིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བརྩམས་པའི་ཚོ། 18

རྒྱལ་སྤྲུལ་སྒྲོང་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྲིད་འཕེལ་བྱེད་ཁྲུང་པོ་ལ།
 ཞོན་པ་མེ་དྲོག་རྒྱས་པ་ཡི། ལྗོན་པ་གཟིགས་སུ་ནགས་སུ་གཤེགས། 19

རྒྱལ་སྤྲན་གཞན་གྱིས་བཏང་བ་ཡི། བས་ཟེ་ལས་དུ་བགྱོད་དེ་ལ།
 མངོན་སྤྱོད་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་ཚོག། སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་རབ་སྒྲིམ་པ། 20

ལེགས་པ་ཁྱོད་ནི་འཛིག་ཉིན་ནི། གཡོ་བའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུར་སྒྲོགས།
 ཁང་དང་ཕྱང་པས་སྒྲོང་བ་ནམས། དཔལ་གྱི་མཆོག་དུ་འཁྱུང་བར་གྱུར། 21

ཕལ་ཕྱིན་ཁྱད་པར་གྲགས་པ་ནི། གཉིས་ཉིད་བཟང་པོ་འི་སྒྲིབ་པ།
 སྒྲིན་བས་ལག་བརྒྱན་འཛིག་ཉིན་ནི། ཁྱོད་དང་མཐོ་བན་ཁྲུང་འདི་འོ། 22

विक्रीतः परदेशे च रथस्तेन द्विजन्मना ।
इत्युक्त्वा मन्त्रिणः सर्वे शल्यविद्धा इवाभवन् ॥ १५ ॥

अथ कालेन संप्राप्ते वसन्ते मदनोत्सवे ।
विपाके सुकृतस्येव हृदयानन्ददायिनि ॥ १६ ॥

स्वयंग्रहोपजीव्यस्य मधोर्मधुकरार्थिनः ।
लोकः पुष्पवनैर्यातो यशोभिरिव शुभ्रताम् ॥ १७ ॥

अशोकं लोकसच्छायमुपकारोद्यतं द्रुमम् ।
मधौ विधूतं सन्नद्धे कलिकालङ्कृतं जगत् ॥ १८ ॥

राजपुत्रः समारुह्य कुञ्जरं राजवर्द्धनम् ।
ययौ फुल्लान् वने द्रष्टु मर्थिकल्पतरु स्तरून् ॥ १९ ॥

व्रजन्तं प्रति सामन्तप्रयुक्तास्तं द्विजाः पथि ।
बभाषिरे समभ्येत्य स्वस्तिवादपुरःसराः ॥ २० ॥

चिन्तामणिर्गीयसे त्वं श्लाघ्यो जगति जङ्गमः ।
यस्य सन्दर्शनेनार्थी गाढमालिङ्ग्यते श्रिया ॥ २१ ॥

द्वावेव विश्रुतोत्कर्षविशेषौ भद्रजन्मनि ।
दानार्द्रहस्तस्त्वं लोके गजश्चायं स्थिरोन्नतिः ॥ २२ ॥

ལེགས་བྱས་ཀྱི་ཆེད་ཁྱང་པོ་འདི། བདག་ཅག་ལ་ནི་གནང་བར་མཛོད།

ཁྱེད་ལས་གཞན་གྱིས་གཏོང་པོད་ནི། འདི་ནི་སྤྱོད་པར་མི་རྣམས་སོ།། 23

དེ་ཡིས་དེ་སྒྲངས་སྤོ་ལུ་དེ། སྤོ་ལུ་ཡང་དག་ཀྱལ་སྤྱོད་བཞིན།

དུང་དང་ཀྱལ་མཚན་ང་ཡལ་བཅས། བཞིས་འཕུང་དེ་དག་ནམས་ལ་བྱིན།། 24

བྱང་ཆུབ་བཅོ་བོ་སྤོན་ལས་གྱིས། དེ་ཆེན་མང་ལུ་སྤོ་ལུ་དེ་དབང་།

བྱིན་ནས་དག་པའི་སྤོ་ལུ་དེ། ཀྱུན་དུ་དག་པ་བྱས་པར་གྱུར།། 25

ཀྱལ་བའི་སྤོ་ལུ་བྱིན་པ་ཡི། བྱམས་པ་མི་བདག་གིས་ཐོས་ནས།

ཀྱལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་ཡི། ཐབས་དང་བྱམ་པ་ཉིད་དུ་བསམས།། 26

དེ་ནས་ས་བདག་ཀྱལ་སྤྱོད་ནི། ཉམས་པས་འཛིགས་ཤིང་སྤོས་པ་ཡིས།

ངས་པར་བསྐྱད་ནས་གཞོན་ཏུ་དེ། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་ཆས་གྱུར་དེ།། 27

བཅུན་མོ་མ་དྲིས་ལྷ་གཅིག་དེས། གཞོན་ཏུ་དྲིས་ལུ་ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་གྱི་ཏུ་ཞེས་པ་ཡི། བྱ་མོ་བྱིར་ནས་ནགས་སུ་སོང་།། 28

སྤོང་བ་ནམས་ལ་ནགས་སུ་ཡང་། བཞིན་པ་ལ་སོགས་ལྷ་ག་མ་བྱིན།

གང་ཕྱིར་ཆེན་པོ་འདི་སྤྱོད་ལྷ་བས་ནི། ཕྱན་སུམ་ཆོགས་སམ་གྱུད་ཀྱང་སྤོསས།། 29

ནས་ཞིག་མ་དྲིས་མེ་ཏོག་དང་། ཙ་བ་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད།

སོང་ཙ་བྱས་ཟེ་སུ་ཞིག་གིས། ཀྱལ་བའི་སྤོས་ལ་མཛོད་སྤོགས་སྤོས།། 30

अस्मभ्यं सुकृतोदार कुञ्जरोऽयं प्रदीयताम् ।
त्वदन्येन वदान्येन दातुमेष न शक्यते ॥ २३ ॥

इत्यर्थितस्तैः सोत्साहः स तेभ्यस्तु ददौ द्विपम् ।
सजीवमिव साम्राज्यं सशङ्खध्वजचामरम् ॥ २४ ॥

दत्त्वा बोधिप्रधानेन प्रणिधानेन शुद्धधीः ।
रथरत्नं द्विपेन्द्रश्च सोऽभूदानन्दनिर्भरः ॥ २५ ॥

श्रुत्वैव नृपतिर्दत्तं विश्रुतं जयकुञ्जरम् ।
रक्षाप्रकाररहितां राजलक्ष्मीममन्यत ॥ २६ ॥

स राज्यभ्रंशभीतेन कुपितेन महीभुजा ।
निष्कासितः कुमारोऽथ प्रतस्थे प्रणिपत्य तम् ॥ २७ ॥

माद्रीदयितया सार्द्धं जालिनं नाम दारकम् ।
कृष्णाभिधां तथा कन्यामादाय स ययौ वनम् ॥ २८ ॥

वनेऽपि श्रेष्ठं स ददौ वाहनादिकमर्थिने ।
समं हि महतां सत्वं संपत्सु च विपत्सु च ॥ २९ ॥

माद्यां कदाचिद्यातायां पुष्पमूलफलाप्तये ।
ब्राह्मणः कश्चिदभेत्य राजपुत्रमभाषत ॥ ३० ॥

གཡོག་འཁོར་མེད་པ་མདག་ལ་ནི། བྱ་སྤྱིང་སྤྱིང་པོ་འདི་དག་སྤྱིང་།
གང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཆེན་པོ་ཁྱོད། ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པར་རབ་དུ་གྱུགས། 31

འདི་ཐོས་འཕྲུལ་ལ་མ་དདུན་པར། མཚོག་དུ་སྤྱུག་པའི་བྱ་སྤྱིང་དག།
དེ་ཡིས་དེ་ལ་བྱིན་ནས་ནི། དེ་བྲལ་བྱ་ངན་བཟོད་པར་བྱས། 32

ནོར་དང་བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མཚོག་དུ་ཕངས།
བཅེ་ལྷན་གཏོང་པོད་ཅན་རྣམས་ལ། སྤྱིན་པ་ལས་གཞན་པངས་པ་མེད། 33

དེ་ནས་བྲལ་མཉམས་གཤིན་པའི། མ་དྲིས་འོངས་པས་བྱ་སྤྱིང་དག།
མ་མཐོང་གིན་དུ་བརྒྱལ་ནས་ནི། ཁྱོད་ཡི་མདུན་དུ་འབྱུལ་བར་གྱུར། 34

བྱ་ངན་མེན་འབར་བ་ཡིས། བྱ་ཅིང་ཆོང་འདོན་པ་དེ།
འདུ་གཤིས་རྟེན་པས་བྱ་སྤྱིང་དག། བྱིན་པར་གྱུར་པའི་*བྱུང་མཐའ་ཐོས། 35

ཁྱོལ་མཚན་པས་རྗེས་ཞུགས་དེ། བྱ་ལ་བྱམས་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་མེ།
བཟོད་དགའ་དེ་ཡི་སེམས་ལ་ནི། ཁོང་དུ་རབ་དུ་འབར་བར་གྱུར། 36

སྐབས་དེར་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ནི། བྱ་མ་ཟེའི་གཞུགས་སྤྱི་མཛོན་པར་འོངས།
རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་ལ་བཅུན་མོ་ནི། སྤྱུག་མ་འབང་མོའི་དོན་དུ་བསྐྱངས། 37

དེ་ཡིས་བསྐྱངས་པའི་སྤྲལ་ལ་དེ། བཅུན་མོ་དང་བྲལ་བྱ་ངན་དག།
སྤྱོད་པས་བཟོད་བྱས་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་བྱིས། ཅུ་གཏོར་དེ་ཡིས་དེ་ལ་བྱིན། 38

* བྱུང་མཐའ་ means 量劫; བྱུང་ should be replaced by འདས་ (འཇུག་) to signify 劫 the correct rendering.

परिचारकहीनाय चतुरौ बालकाविमौ ।
देहि मच्चं महासत्त्व सर्वदोह्यसि विश्रुतः ॥ ३१ ॥

श्रुत्वैतदविचार्यैव दारकौ दयितौ परम् ।
दत्त्वा स तस्मै सहसा सेहे तद्विरहव्यथाम् ॥ ३२ ॥

धनपुत्रकलचादि लोके कस्य न वल्लभम् ।
दानादन्यद् वदान्यानां दयितं न दयावताम् ॥ ३३ ॥

अथ माद्री समभ्येत्य बालकौ बालवत्सला ।
अपश्यन्ती पुरः पत्युः पतितापन्नमूर्च्छिता ॥ ३४ ॥

सा लब्धसंज्ञा दीप्तेन व्याप्ता शोककृशानुना ।
शिशुप्रदानवृत्तान्तं श्रुत्वैवाभूत् प्रलापिनी ॥ ३५ ॥

तस्याश्चेतसि दुःखामिरपत्यस्नेहदुःसहः ।
प्रियप्रेमानुसृत्यैव प्रययौ पुटपाकताम् ॥ ३६ ॥

अचान्तरे समभ्येत्य विप्ररूपः सुरेश्वरः ।
मृत्युार्थी दयितां पत्नीं राजपुत्रमयाचत ॥ ३७ ॥

याचितस्तेन सहसा शुचं जायावियोगजाम् ।
धिया संस्तभ्य सत्वाब्धिः स तस्मै विततार ताम् ॥ ३८ ॥

འབྲལ་ལ་བྱིན་པས་རབ་འབྲུགས་ཤིང་། རི་དགས་མོ་བཞིན་ནས་སྐྱལ་པའི།
བཅུན་མོ་ལ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། བག་ཆགས་ནང་དུ་འཛོལ་ཅིང་སྐྱེས། 39

དགེ་མ་ཡང་དག་ཡིད་དོན་ཅིག། བྱང་ན་བྱ་བར་མི་འོས་སོ།
མཛའ་བ་འདི་ནི་མི་ལས་འདྲ། སྡིང་སྤྱལ་འགྲོགས་པ་བདེན་པ་མེད། 40

གཉིས་སྐྱེས་འདི་ལ་གྲུས་པ་ཡིས། ཁྱོད་སློ་ཆོས་ལ་དགའ་བར་གྱིས།
གཡོ་བའི་འཛིག་དྲིན་བགྲོད་པ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་བདེན་པའི་གྲོགས། 41

རང་གི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བོ་ལེགས་པ་ཀུན་མཐོང་གཉིན་ནས་ས་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་གྱུར།
སྐད་ཅིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་དྲི་མ་ཅན་འགྱུར་གྲོགས་ཀྱི་འཕྲུང་བ་མགྲིན་པར་
བཀོད།

ཡང་ཆོ་དང་ནི་སློག་དག་ཆུང་ས་བྱ་ཡིས་དྲག་དུ་ཟད་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
ཆོས་ལས་གཞན་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་བདེན་པ་ཉིད་མ་ཐོབ། 42

ཅེས་སྐྱེས་བཅུན་མོ་ལ་ཆགས་པ། ཡོངས་བདད་དེ་ཡི་བཞིན་པད་ཀྱིས།
མཛོས་དང་སེམས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡི། སྤྱོད་ཆུལ་དག་ནི་དེ་ཡིས་བརྒྱང་། 43

འབྲལ་བའི་བྱང་ན་གྱིས་གདུངས་པའི། མ་དྲིས་མཐོང་ནས་སྡིང་ཆེས་འབྲུགས།
བདེ་སོགས་བདག་པོས་རང་གི་གཞུགས། ཡང་དག་བརྒྱང་ནས་དེ་ལ་སྐྱེས། 44

བྱ་མོ་མི་དགའ་མ་བྱེད་ཅིག། ང་ནི་སྐབས་གསུམ་དབང་པོ་ལྷ།
འདི་ཡིས་སྤོང་བ་ནམས་ལ་ཁྱོད། ཉེར་གྱུར་དེ་སྤྲད་བདག་གིས་བསྐྱངས། 45

सद्यःप्रदानतरलां संचस्तां हरिणीमिव ।
सोऽवददयितामन्तः कलयन् बोधिवासनाम् ॥ ३९ ॥

समाश्वासिहि कल्याणि न शोकं कर्तुमर्हसि ।
स्वप्नप्रणयकल्पोऽयमसत्यः प्रियसंगमः ॥ ४० ॥

शुश्रूषया द्विजस्यास्य धर्मे ते रमतां मतिः ।
विलोललोकयाचायां धर्मः स्थिरमुह्यत् सताम् ॥ ४१ ॥

दृष्टाः सर्वे स्वजनसुजना बान्धवाश्चानुभूताः
न्यस्ता कण्ठे क्षणपरिमलम्लायिनी मित्रमाला ।
दारे पुत्रे क्षपितमनिशं यौवनं जीवितञ्च
प्राप्तो नाप्तस्थिरपरिचयः कोऽपि धर्मादितेऽन्यः ॥ ४२ ॥

इत्युक्त्वा वल्लभां लोभपरित्यागादुवाह सः ।
द्युतिं वदनपद्मेन धैर्य्यवृत्तिञ्च चेतसा ॥ ४३ ॥

वियोगशोकविकलां माद्रीं दृष्ट्वा कृपाकुलः ।
निजरूपं समाधाय शचीपतिरुवाच ताम् ॥ ४४ ॥

विषादं मा कथाः पुत्रि देवोऽहं त्रिदशेश्वरः ।
अर्थिभ्यस्त्वान्ददात्येष तस्मादसि मयार्थिता ॥ ४५ ॥

ད་ནི་ཁྱོད་འདི་ཉིད་ལ་ཁྱོད། བདག་གིས་གཏམས་པར་བྱས་ཏེ་གཏད།
གཞན་ལ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་མི་སྤེར། རི་ལྟར་གཞན་གྱི་ཁོར་སྤེར་གྱུར། 46

ཁྱོད་ནི་བྱ་སྤྲིང་གཉིས་པོ་དང་། རིས་པར་སྤྲད་པ་བདག་གིས་བྱ།
ཞེས་སྒྲུབ་མིག་སྤྱོད་ལྷན་པ་ནི། འབྲེལ་ལ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲང་གྱུར། 47

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་བྱ་ཚ་དག། ཁྱེད་ནས་ཁོར་ནི་འདོད་པ་ཡིས།
ཐམས་ཅད་ཤེས་ཀྱི་གྲོང་སོང་ནས། ཆགས་པ་ལས་ནི་འཛོང་བར་བཅོན། 48

རྒྱལ་པོ་འི་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་སྤྲིང་དག། ཐམས་ཅད་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ནས།
མིག་ནི་མཆི་མས་འགགས་པ་ཡིས། ཁོར་ནི་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསྒྲུབ། 49

དུས་ཀྱི་ས་བདག་ཐམས་ཅད་ཤེས། མཐོ་རིས་གཤེགས་ཚེ་གྲོང་ཁྱེད་པ།
ཆོན་པོ་འི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ་བདབ་ནས། ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱིས་རྒྱལ་སྤྲོད་
བཅུན། 50

མཆོག་དུ་སྤྲོད་པ་ལ་ཞེན་པ། རྒྱལ་བྲལ་དེ་ཡི་རྒྱལ་སྤྲོད་ནི།
ཕུན་ཚོགས་སྤྲིང་སྤྱོད་པ་གྱིས་རྒྱས་པས། སྤྲུལ་ཡོང་བ་པོར་མ་གྱུར། 51

ཁོར་དེས་འཁྱོར་ཚོགས་སྤྲོད་པ་ཅན། བྲམ་ཟེ་ཚེས་བྱ་ཀ་དེ་ཡང་།
བདག་གི་རང་མཐུས་ཕུན་ཚོགས་ཞེས། རྒྱ་བོ་དག་ལ་མཛོན་པར་སྒྲུབ། 52

ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་དེ་དང་ཉིད་དེ། གཉིས་སྤྲོད་དེ་ཡང་རྒྱས་བྱིན་ནོ།
དག་སྤྱོད་ནམས་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། འདི་གསུངས་སྤྲོད་པ་བཅུན་པ་མཛོད། 53

अधुना सैव पत्युस्त्वं न्यासीभूता मयार्पिता ।
तं ददात्येष नान्यस्मै परस्वं दीयते कथम् ॥ ४६ ॥

करिष्यामि तवावश्यं दारकाभ्यां समागमम् ।
इत्युदीर्य सहस्राक्षः सहसान्तरधीयत ॥ ४७ ॥

अथ तौ दारकौ विप्रः समादायार्थलिप्सया ।
विश्वामित्रपुरं गत्वा लोभाद्विक्रेतुमुद्यतः ॥ ४८ ॥

विश्वामित्रः परिज्ञाय राजपुत्रस्य दारकौ ।
जग्राह महतार्थेन वाष्पसंरुद्धलोचनः ॥ ४९ ॥

कालेन चिदिवं याते विश्वामित्रमहीपतौ ।
भेजे विश्वन्तरो राज्यं पौरामात्यगणार्थितः ॥ ५० ॥

राज्ये विरक्तस्य तस्य दानव्यसनिनः परम् ।
सत्वेन वर्द्धमानर्द्धिर्न कश्चित् याचकोऽभवत् ॥ ५१ ॥

तद्वित्तपूर्खविभवो ब्राह्मणः सोऽपि जम्बुकः ।
कृतघ्नः स्वप्नभावान् मे सम्पदित्यभ्यधाज्जनम् ॥ ५२ ॥

विश्वन्तरः स एवाहं देवदत्तः स च द्विजः ।
उक्तेति चक्रे भगवान् भिक्षूणां दानदेशनाम् ॥ ५३ ॥

སྤྱིན་པ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མི་རྣམས་གཉེན།
 གཡང་ས་བརྒྱར་ནི་ཀྱན་དུ་རྒྱུངས་པའི་རྟེན།
 འཛིགས་བྱང་ཐུན་པར་ཡུན་རིང་རབ་དུ་གསལ།
 བཟོད་དཀའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུས་སྤྱ་དབྱགས་འབྲིན་ནོ།།

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་གྱི་རྟོགས་པ་
 བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་པའོ།།

आलम्बनं श्वश्रुतावपाते
घोरान्धकारे सुचिरप्रकाशः ।
आश्वासनं दुःसहदुःखकाले
दानं नराणां परलोकबन्धुः ॥ ५४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विश्वन्तरावदाननाम त्रयोविंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པ།

མཐའ་དག་འཛིག་རྟེན་སྒྲིབ་སྒྲོ་སྒྲིབ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་འབྱེད།
བརྟུང་ཅིའི་ཆར་མཛོག་དབབ་སྒྲིབ་སྒྲོ་བ་ཆོགས་པ་ཉིད་དུ་འབྱོ།
སེམས་ཅན་བསྐྱལ་བའི་སྒྲིབ་དུ་དགེ་བའི་ཟམ་སྒྲིབས་ཆེན་པོ་ནི།
ཁ་ཅིག་འདི་སྟོན་འབྱོ་བར་བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་སྒྲོ་བ་འཛིན། 1

ཤུ་ཀྱའི་གོང་ཁྱེར་དག་དུ་སྟོན། རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཟས་གཙང་བྱང་།
གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་བསྐྱེད་པ། བརྟུང་ཅིའི་ཚུགས་ཁྱེར་གཞན་པ་བཞིན། 2

ངོ་བོས་མི་བསྐྱལ་ལ་ཆགས་དཔལ། ངོ་མཆར་བྱེད་པ་སྒྲིབ་གིས།
ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་ཆོགས་ལ་གཏད། དམ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་བར་བྱས། 3

ད་ལྟ་འང་མ་ལུས་ཕྱོགས་དང་ངོགས། ཉགས་སྒྲིབ་ཆགས་ཤིང་དེ་ནི་ལྷན་པ།
གང་གི་གྲགས་པ་ནམ་དག་པས། ཐུབ་པའི་བརྟུང་ལྷགས་སྒྲིབ་པ་བཞིན། 4

སངས་རྒྱལ་མ་རུ་བདག་བྱང་ཅིག། ཅས་པའི་སྟོན་ལས་སྟོན་བཏང་པས།
དྲི་མེད་མཛོས་པར་མི་ཡུལ་འོངས། བི་ཤུ་ཀྱའི་བྱ་མོ་ལོ། 5

སྒྲིབ་བྱ་དམ་པའི་གྲགས་པ་བཞིན། ལྷ་མོ་སྒྲིབ་འཕྲལ་ཆེ་གིས་པ།
དེ་ཡི་ཡིད་འོང་མཛོག་དུ་གྱུར། ལྷ་བའི་ཀྱ་སྒྲིབ་ལྷན་པ་བཞིན། 6

चतुर्विंशः पल्लवः ।

हसति सकललोका लोकसर्गाय भानुः
परमममृतदृष्ट्यै पूर्णतामेति चन्द्रः ।
इयति जगति पूज्यं जन्म गृह्णाति कश्चित् ।
विपुलकुशलसेतुः सत्त्वसन्तारणाय ॥ १ ॥

पुरा शुद्धोदनः श्रीमान् राजा शाक्यपुरेऽभवत् ।
यशःशशाङ्कजनकः सुधासिन्धुरिवापरः ॥ २ ॥

खलासक्ता स्वभावेन लक्ष्मीर्गुणिगणार्पिता ।
आश्चर्य्यकारिणा येन कृता सत्पक्षपातिनौ ॥ ३ ॥

अद्याप्यखिलदिक्तीर्थवनासक्तैर्विवेकिभिः ।
यशोभिः शुचिभिर्यस्य मुनिव्रतमिवोद्यते ॥ ४ ॥

स्यामहं शुद्धमातेत पुरा प्रणिधितः किल ।
विश्वकर्म्मसुतो मर्त्यमाजगामामलद्युतिः ॥ ५ ॥

कीर्तिः सत्पुरुषस्येव तस्याभूदल्लभा परम् ।
महामायाभिधा देवी चन्द्रस्येव कुमुदती ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་སྤྲི་ལས་དཀྱ་ཅང་ན། སྒྲུང་བོ་དཀར་དང་སྐལ་ལ་འགྲོ།
 རི་བོ་འཛིག་དང་སྒྲུ་བོ་ནི། ཆེན་བོས་རབ་དུ་འདུད་པ་མཐོང་།

7

སྐབས་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་ཉིད་འཛིག་ཉེན་ལ་བརྩེ་བས།
 དགའ་ལྷན་ལྷ་ཡི་གནས་དག་ལས། དེ་ཡི་སྤྲི་ལས་སྤྱ་ཡང་དག་བྱོན།

8

འཛིག་ཉེན་དགའ་བྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས། དེ་ཡིས་སྤྲི་ལས་སྤྱ་བརྒྱང་བ་ནི།
 འོ་མཚོ་འོ་ཆུ་བས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཞིན། དཀར་བའི་འོད་དང་ལྷན་པར་གྱུར།

9

བྱ་རས་ཤིང་སྤྲི་ལས་སྤྱ་བོ་འོ་བརྒྱད། དེ་ནི་སྤྲི་ལས་ན་གནས་པས་དེ།
 གཏིར་དང་ལྷན་པའི་ས་གནི་བཞིན། དགོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་གྱུར།

10

དེ་ཡི་སྤྲི་ལས་བྱང་གྱུར་པ། སྤྲི་ལས་བསོད་ནམས་རང་བཞིན་སྤྲི་ལས།
 ས་ཏ་ཀ་རའི་རྩི་བཟང་ནི། *སོལ་བ་ལ་ཡང་སྤྱ་བ་མིན།

11

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཡང་དག་ཚོགས། བྱམ་བུ་ནི་ཡི་ནགས་གནས་པའི།
 ལྷ་མོ་དེ་ལ་སྤྲི་ལས་བཟུངས་དེ། ཡ་དེ་དེ་ལས་ཉིན་བྱེད་བཞིན།

12

མ་ཡི་མངལ་གྱི་རྩི་མ་ཡིས། མ་དག་དེ་ཡི་དཀྱ་བའོལ་བྱང་།
 དེ་ནས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས། གཏུང་བལ་བྱམ་ནི་ནལ་གནས་གྱུར།

13

ཕྱིར་བྱང་ཉིད་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། སྤྲི་ལས་ཤེས་འདོད་ནས་སྤྲི་ལས་ནི།
 རོ་ཆེ་སྤྲི་ལས་པོ་འོ་སྤྲི་ལས་དེ་བརྒྱང་། དེ་ནི་རྩས་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར།

14

* Here the Tibetan rendering is incorrect. སོལ་བ་ means
 ལྷ་རྩལ་ charcoal, whereas by the Sanskrit original ལྷ་རྩལ་
 in Tibetan, ལྷ་རྩལ་ bud is meant.

सापश्यदन्तिनं श्वेतं स्वप्ने कुक्षौ विहायसा ।
गतमारोहणं शैले प्रणतिञ्च महाजनात् ॥ ७ ॥

अत्रान्तरे बोधिसत्त्व स्तुषितात् चिदशालयात् ।
गर्भं तस्याः समापेदे स्वयं लोकानुकम्पया ॥ ८ ॥

वहन्ती बोधिसत्त्वं सा गर्भं भुवननन्दनम् ।
इन्दुं दुग्धाब्धिवेलेव बभूव पाण्डुरद्युतिः ॥ ९ ॥

इक्ष्वाकुराजवंश्येन तेन गर्भस्थितेन सा ।
भूर्निधानवतीवाभूत् भव्यलक्षणलक्षिता ॥ १० ॥

बभूव दोहदस्तस्या दानपुण्यमयोदयः ।
अङ्कुरेऽप्यविसम्बादि सहकारस्य सौरभम् ॥ ११ ॥

अथ कालेन सम्पूर्णं सा लुम्बिनीवने स्थिता ।
असूत तनयं देवी दिवाकरमिवादितिः ॥ १२ ॥

मातुर्गर्भमलास्पृष्टं कुक्षिं भित्त्वा स निर्गतः ।
तां चक्रेऽथ स्वभावेन स्वस्थाङ्गी विगतव्यथाम् ॥ १३ ॥

निर्गच्छन्नेव रुद्धोऽसौ बलजिज्ञासया क्षणम् ।
शक्रेण वज्रसाराङ्गस्तस्याशक्यत्वमाययौ ॥ १४ ॥

བལྟམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱེད་དེ། རང་གི་གོམས་པ་བརྟན་ཕྱིན་ནས།
ཡི་གེ་རབ་གསལ་ཚོག་གིས་ནི། ཕྱོགས་སུ་ནམ་པར་གཟིགས་ཤིང་སྤྲོས། 15

འདི་ནི་བདག་གི་བྱང་འདས་ཤར། འཇིག་རྟེན་སློ་གྲོས་ཆེས་མཐུན་ཞོ།
འདི་ཡང་སྤྱི་བའི་མཐའ་དང་ལྷན། འདི་ནི་འཁོར་བ་དག་ལས་བྱང་། 16

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་བཟོད་པ་ན། ས་ནི་ཀུན་ཏུ་འདར་གྱུར་དེ།
འགྲོ་བའི་སྤྲོ་མ་མི་ཟད་ལྟོབས། དེ་ནི་གཟུང་བར་མ་ལྷས་བཞིན། 17

མཁའ་ཡི་ཚུ་རྒྱན་གྱིས་བཀུས་པ། དེ་ཡི་གྲགས་པ་དཀར་བའི་གདུགས།
སྤྱིང་སྤོབས་འཇུག་པའི་ང་ཡབ་བཅས། དེར་ནི་ལྷ་ནམས་དག་གིས་གཟུང་། 18

ཐུབ་པ་གོ་ཁྱི་དེ་ཡི་རིང་། གནས་ལ་ཚ་བའི་སྤྱིན་གྱིས།
འོད་ཟེར་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་རྒྱས། སྤྲུལ་དང་དང་པའི་བཅས་པའི་རི། 19

གང་གི་ཐུན་པས་དབུལ་བྱེད་པ། ཉི་མ་བརྒྱ་ཡི་སྤང་བ་བཞིན།
སྤང་བ་མཐོང་བ་གང་ལས་ལགས། ཡ་མཚན་ལས་དེས་དེ་སྐད་བཟོད། 20

ལྷ་ཡི་སྤྱན་རྒྱན་དེས་སྤྲོས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་བ་ལ།
བསོད་ནམས་སྤང་བ་འདི་དག་སྤྱོས། མཉེས་གཤིན་མི་རིང་ཉིད་ན་དེ། 21

དགེ་བའི་སྤྲད་ཏུ་བྱ་ཅག་བཟ། ཞེས་བཟོད་ཐུབ་པ་ཀུན་དགའ་ཞིང་།
ངལ་བསེས་བདེ་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུར། སྤྲོས་བཟམས་དོན་ཀུན་མཆོག་ཏུ་ནི། 22

जातमाचः शिशुर्गत्वा स्वयं सप्तपदानि सः ।
दिशो विलोकयन्नूचे सुव्यक्ताक्षरया गिरा ॥ १५ ॥

इयं निर्दृतिः पूर्वा च गतिर्लोकेषु दक्षिणा ।
पश्चिमा जातिरप्येषा संसारादियमुत्तरा ॥ १६ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य पृथिवी समकम्पत ।
तमक्षयबलं धर्तुमशक्तेव जगद्गुरुम् ॥ १७ ॥

कृत्वं तस्य यशः शुभ्रं सत्त्वस्मेरं सचामरम् ।
व्योमाम्बुधाराधौतस्य जगद्गुह्यस्य देवताः ॥ १८ ॥

अस्मिन्नवसरे पृष्टः स्वस्तीयेणासिताभिधः ।
नारदेन प्रभां दृष्ट्वा किष्किन्धाद्रिस्थितो मुनिः ॥ १९ ॥

कस्मादर्कशतालोक इवालोकः प्रदृश्यते ।
तमोदरिद्रा येनेति गिरयः सगुहागृहाः ॥ २० ॥

विस्मयादिति तेनोक्तः सोऽवदद् दिव्यलोचनः ।
जातः पुण्यप्रभासोऽयं बोधिसत्त्वस्य जन्मनि ॥ २१ ॥

अचिरेणैव तं वत्स द्रक्ष्यावः कुशलाप्तये ।
इत्युक्त्वा मुनिरानन्दाद् विश्रान्तिसुखितोऽभवत् ॥ २२ ॥

སྤྲུལ་བཏམས་དོན་ཀྱན་མཚོག་ཏུ་ནི། བྱུང་བ་ཟས་གཙང་གིས་མཐོང་ནས།
འདི་ནི་དོན་ཀྱན་བྱུང་བ་ཞེས། དེ་ཡི་མཚན་ཡང་བཏགས་པར་གྱུར། 23

གནོད་སྦྱིན་ཤྲུག་འཕེལ་ཞེས་པ། ཤྲུག་དེ་གོང་ཁྱེད་དག་ན་གནས།
གང་ལ་བདུད་པས་ཤྲུག་ཡི། བྱིས་པ་ཉེར་འཚོ་མེད་པར་འགྱུར། 24

ལྷགས་དེ་ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བའི། སྤྲད་ཏུ་གཏང་ཚོགས་ང་བ་ལ།
དེ་ཡིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་ཞབས་ལ་གདུགས། 25

དེ་ནས་ས་བདག་དབྱེས་པ་ཡིས། དེ་ནི་པང་དུ་ཐངས་བྱས་ནས།
དེ་ཡི་ལུས་ལ་མཚན་ནམས་ནི། མཚན་མཁན་དག་གིས་རབ་དུ་བཞུས། 26

དེ་ནས་མཚན་ཤེས་ལ་མཚན་ལྡན། ཀྱན་གྱིས་མི་བདག་ལ་སྦྱས་པ།
ལྷ་གཙུག་གཞིན་ཏུ་མཚོག་འདི་ནི། མཚན་ནམས་དག་གི་ཉེ་བར་མཚོན། 27

མཚན་ཉིད་འདི་དག་ནམས་ཀྱིས་ནི། འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་བརྒྱ་བྱིན་བདག།
ཐམས་ཅད་ངལ་བསོའི་སྐལ་ལྡན་ནས། བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
འགྱུར། 28

འདི་ཡི་ཞབས་གཉིས་རབ་དུ་མཛེས། དམར་ཞིང་པདྨ་ལྷ་ཕུར་མཉེན།
སོར་མོའི་འདབ་རིང་འཁོར་ལོ་ཡིས། མཚན་ཞིང་ལེགས་པར་རབ་དུ་གནས། 29

མཐོ་ཞིང་ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། སོར་མོའི་ཡལ་འདབ་དུ་བར་ལྡན།
དཔལ་ལྡན་ཨོ་ནའི་བྱིན་པ་རྒྱང། བྱས་མོའི་བར་དུ་ཕྱག་གིས་བརྒྱན། 30

पुत्रजन्मनि सर्वार्थसिद्धिं शुद्धोदनः परम् ।
दृष्ट्वा सर्वार्थसिद्धोऽयमिति नामास्य निर्म्ममे ॥ २३ ॥

शाक्यवर्धननामाभूत् यक्षः शाक्यपुराश्रयः ।
यत्प्रणामेन शाक्यानां शिशवो निरुपद्रवाः ॥ २४ ॥

तत्स्थित्या प्रेषितः पित्रा प्रणामाय स गुह्यकः ।
तं बोधिसत्त्वमालोक्य निपपातास्य पादयोः ॥ २५ ॥

अथोत्सङ्गे समादाय हृष्टस्तं पृथिवीपतिः ।
लक्षणानि निमित्तत्रैस्तस्य देहे व्यलोकयत् ॥ २६ ॥

लक्षणज्ञास्ततः सर्वं नृपमूचुः सविस्मयाः ।
देव दिव्यकुमारोऽयं लक्षणैरुपलक्ष्यते ॥ २७ ॥

जायते लक्ष्णैरेतैर्विश्वविश्रान्तशासनः ।
शक्राधिपश्चक्रवर्त्तौ भगवान् स तथागतः ॥ २८ ॥

दीर्घाङ्गुलिदलौ चक्रलाञ्छनौ सुप्रतिष्ठितौ ।
अरुणौ चरणावस्य कान्तौ कमलकोमलौ ॥ २९ ॥

राजहंस इव प्रांशुः सजालाङ्गुलिपल्लवः ।
रघु जानुयुगः श्रीमृगानाजानुभुजभूषितः ॥ ३० ॥

གསང་བ་སྦྱབས་བཅས་སྒྲུང་བོ་བཞིན། ཉུ་གོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤ།
གཡས་སྦྱ་འཁྲིལ་བའི་སྦྱ་ཡིས་མཚན། གྲུ་ཁྱོན་དག་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། 31

རྒྱལ་དང་དེ་མའི་ཆས་མ་རེག། འཛུ་ཆུ་བོ་བཙུ་མའི་འོད།
ཕྱག་ཞབས་ཕྱག་སོ་མགྲིན་པའི་མཆོག། དབ་གསལ་འདབ་མ་བརྟན་མའི་
དབྱིབས། 32

སྒྲུ་ལྟོད་དག་ཀྱང་སང་གོ་འདྲ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆེ་ཞིང་གསལ།
ཆོས་མ་ནི་བཞི་བཅུ་མཉམ་ཞིང་དཀར། བར་མཚམས་མེད་ཅིང་གངས་དག་
མཛེས། 33

ཐུགས་ཀྱང་རིང་ཞིང་སྤབ་པ་ཕྱེ། འབྲུག་དང་ང་ཡི་སྒྲུ་ལྟོད།
སྒྲུ་མཐིང་རྩིས་བ་ཡི་འདྲ། གཙུག་ཏོར་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དབྱ། 34

དབྱ་ནི་གདུགས་དབྱིབས་བྱིས་པ་འདྲི། མཛོད་སྦྱ་དཀར་མཛོས་སྒྲིན་ཆར་མཚན།
ཕྱགས་དཀར་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱ་འབར། དེ་མོ་རྒྱུང་དང་ཆུ་སྦྱེས་ཕྱག། 35

རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤས་པོ་འདྲི། འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའས་ཀྱན་མཁྱེན་ནི།
ཡང་དག་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱ། སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལྷ་མར་འབྱུར། 36

ཞེས་བཟོད་དེ་དག་སོང་བའི་ཆོ། ས་ཡིས་བདག་པོས་དགའ་བ་ཐོབ།
ཉིན་ཞག་བརྟན་ལྟོན་པ་ཡི། ལུས་ནི་མཐོ་རིས་དག་རྒྱ་སོང་། 37

གང་ཆེ་དེ་བརྟམས་ཤུག་རྣམས། ཕྱབ་བ་བཞིན་རྒྱ་ཞི་བ་ཉིད།
མཐོང་བ་དེ་ཆོ་གཞོན་རྒྱ་དེ། ཤུག་ཕྱབ་པ་ཞེས་པར་གྱུར། 38

सकोशहस्तिगुह्यश्च न्यग्रोधपरिमण्डलः ।
दक्षिणावर्त्तरोमाङ्कः परिणादसमोन्नतिः ॥ ३१ ॥

रजोमललवास्पृष्टस्तप्तजाम्बूनदद्युतिः ।
हस्तपादांशकण्ठाग्रस्पृष्टसप्तच्छदाकृतिः ॥ ३२ ॥

सिंहपूर्वाङ्घ्रिकायश्च वृहत्स्पष्टाङ्गविग्रहः ।
चत्वारिंशत्समाप्तोत्थुक्तदन्तः सुनासिकः ॥ ३३ ॥

दीर्घप्रतनुजिह्वश्च मेघदुन्दुभिनिस्वनः ।
अभिनीलाक्षगोपक्षः सहजोष्णीषमस्तकः ॥ ३४ ॥

सितोर्णाङ्को भ्रुवोर्भागः स्वस्तिकोरःस्थलोज्ज्वलः ।
लेखाशृङ्गाजहस्तोऽयं छत्राकारशिराः शिशुः ॥ ३५ ॥

राजनयं ते तनयश्चक्रवर्त्ती भविष्यति ।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धः सर्वज्ञो वा भविष्यति ॥ ३६ ॥

इत्युक्त्वा तेषु जातेषु लेभे हर्षं महीपतिः ।
सप्तभिर्दिवसैः शास्तुर्जननी चिदिवं ययौ ॥ ३७ ॥

तस्य जन्मनि शाक्यानां मुनीनामिव शान्तता ।
दृष्ट्वा यदा शाक्यमुनिर्नामाभूत् स तदा शिशुः ॥ ३८ ॥

འདི་ནི་ལྷ་ནམས་དག་གིས་ཡང་། ལྷ་ཞེས་གཟི་བཞིན་དག་གིས་ངས།
ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་ཡི་མཚན། ལྷ་ཡི་ལྷ་ཞེས་བདགས་པར་གྱུར། 39

དེ་ནས་མི་སྤྱོད་དང་འགྲོགས་ཏེ། ཐུབ་པ་ནག་པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་།
གྲས་པས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་ནས། དེ་ནི་བལྟ་བུ་ཡངས་དག་འོངས། 40

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐལ་བ་ནི། གསལ་བྱེད་ཉི་མ་འཆར་བ་བཞིན།
མཐོང་ནས་བཞིན་གྱི་དཔལ་རྒྱས་པ། བསྐྱོད་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་ཐོབ། 41

ཐུག་དང་མགོན་ཆ་བྱས་པ་ཡིས། རྒྱལ་བ་ཐུབ་པ་དེས་སྤྲས་པ།
རྒྱལ་བོ་ཡོན་ཏན་ཚལ་གྱིས་བཞིན། སྤྲས་ཀྱི་ཁྱོད་ནི་དབྱེས་པར་འོས། 42

འདི་ཡི་མཚན་དགས་འདི་དག་ནི། ཐར་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་ཚལ་སེམས།
འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་དཔལ་དུ་བཞིན། འབྲས་བུ་འདི་དག་བསྐྱུ་བ་མེད། 43

འདི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་ཐུང་བོ་ཡིས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆ་སྤྲིས་ཞལ།
བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་དག་གི་བཞིན། སྐལ་ལྷན་མིག་གི་སྒོར་དུ་གྱུར། 44

བྱང་ཆུབ་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། སྤྱིང་སྟོབས་དག་པ་འདི་ཡི་ནི།
གསུང་གི་བརྟུན་ཅི་མཁས་པ་དག། སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་ཉིར་འཛོར་འགྱུར། 45

གང་གི་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་པས། འདི་ནི་མཐོང་བ་རྟོན་དཀར་བ།
བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་ནི། བསྐྱེད་ནམས་ལྷན་པ་འདི་ན་བསྐྱས། 46

देवानामपि देवोऽयमिति निश्चित्य तेजसा ।
देवातिदेव इत्यस्य नाम चक्रे महीपतिः ॥ ३६ ॥

नारदेनाथ सहितस्तत्त्वदर्शी तपोवनात् ।
तं समभ्याययौ द्रष्टुमादरादसितो मुनिः ॥ ४० ॥

स बोधिसत्त्वं बालार्कमिव कल्पप्रकाशनम् ।
दृष्ट्वा विकाशिवक्त्रश्रीर्लेभे कमलतुल्यताम् ॥ ४१ ॥

सोऽब्रवीत् विहितातिथ्यं नृपतिं प्रणतं मुनिः ।
राजन् गुणगणेनेव स्पृहणीयोऽसि हनुना ॥ ४२ ॥

एतानि लक्षणान्यस्य मोक्षलक्ष्मीसमागमम् ।
वदन्ति चक्रवर्तिश्रीः फलं नैषां विनश्वरम् ॥ ४३ ॥

अस्य बोधिप्रभावेण सम्बुद्धस्य सुखाम्बुजम् ।
धन्यः पद्माकरस्येव नेत्रपात्रं करिष्यति ॥ ४४ ॥

विबुधाः शुद्धसत्त्वस्य बोधिदुग्धमहोदधेः ।
धन्या वागमृतैरस्य भविष्यन्त्युपजीविनः ॥ ४५ ॥

पुण्यभाजि जगत्यस्मिन्नेक एवास्मि वञ्चितः ।
एतत्सन्दर्शनं यस्य पूर्णकालस्य दुर्लभम् ॥ ४६ ॥

ཞེས་སྒྲུས་མི་བདག་ལ་སྒྲུན་ནས། མཁའ་ལས་དཀར་བྱ་བ་ནགས་སོང་མྱེ།

ཡིད་ནི་རབ་དྲུ་དང་བྱས་ནས། ལུས་ནི་རབ་དྲུ་གཏང་བར་བསམ།།

47

ཡོངས་སུ་ཐོགས་པའི་མན་ངག་ནི། མི་སྒྲིན་དག་གིས་མངོན་པར་ཞུས།

དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས་པ་བྱ། བུད་ཅི་གཞོན་ཏུས་སྒྲིན་པར་འགྱུར།།

48

རྒྱལ་སྒྲུས་དེ་ལས་བུད་ཅི་ནི། རྟོགས་ནས་ནད་དང་བལ་བ་ཁྱོད།

འཁོར་བའི་རྒྱ་གཏོར་ལས་སྒྲོལ་འགྱུར། ཞེས་པ་སྒྲུས་དེ་ལུས་བཏང་གྱུར།།

49

མི་སྒྲིན་གྱིས་ནི་འཕྲལ་ལ་དེད། ལུས་ཀྱིས་ལོགས་པར་བྱ་བ་བྱས།

ཀྱུ་ཡན་ཞེས་ཐོབ་ནས། བྱུ་སྒྲུད་བ་རྒྱ་མིར་སོང་།།

50

དེ་ནས་གཞོན་ཏུ་སྒྲིད་བསྐྱེད་ཤིང་། རིག་ཀྱན་ལོགས་པར་པ་རོལ་ཕྱིན།

ཡི་གེ་མཁས་པས་ཚངས་པ་ཡི། ཡི་གེ་མངོན་གསལ་ནས་པར་སྒྲུལ།།

51

སྒྲང་ཆེན་ཁྲི་ཡི་སྒྲོབས་མཚུངས་པར། དེ་ནི་འགྲོལ་གྲགས་པའི་ཆོ།

ཡངས་པ་ཅན་པས་དགའ་བའི་སྒྲོད། དེ་ལ་སྒྲང་ཆེན་ཁྲོས་པ་བསྐྱེདས།།

52

འགྲུང་འགྱུར་འཁོར་ལོ་སྒྲུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲིས་སུ་འོངས་པ་ཡིས།

སྒྲང་པོ་ཆེ་དེ་ལྟ་སྒྲིན་གྱིས། ཡོངས་སུ་སྒྲང་བ་དག་གིས་བསམ།།

53

སོ་གཉིས་རབ་དྲུ་ལྷུང་བ་དེ། དགའ་བོས་གོས་པ་བུན་དྲུ་ཁྱིར།

གཞོན་ཏུ་ཡིས་ཀྱང་དེ་སྒྲངས་ནས། ར་བ་དྲུག་ལས་ཕྱི་རོལ་འཕངས།།

54

इत्युक्त्वा नृपमामन्त्र्य गत्वा व्योम्ना तपोवनम् ।
सुप्रसन्नं मनः कृत्वा देहत्यागमचिन्तयत् ॥ ४७ ॥

स पर्यन्तोपदेशाय नारदेनाभिचोदितः ।
तमुवाचामृतं वत्स कुमारः कथयिष्यति ॥ ४८ ॥

अधिगम्यामृतं तस्मान्नृपसुहृनोरनामयम् ।
तरिष्यसि भवाम्बोधिर्मित्युक्त्वा तनुमत्यजत् ॥ ४९ ॥

शरीरसत्क्रियां तस्य कृत्वा सपदि नारदः ।
ययो वाराणसीं सिद्धौ लेभे कात्यायनाभिधाम् ॥ ५० ॥

वर्द्धमानः कुमारोऽथ सर्वविद्यासु पारगः ।
लिपिप्रवीणोऽभिनवां लिपिं ब्राह्मीं विनिर्मीमे ॥ ५१ ॥

नागायुतसमप्राणे तस्मिन् जगति विश्रुते ।
वैशालिकैः प्रियायास्मै प्रेषितो मत्तकुञ्जरः ॥ ५२ ॥

भविष्यति चक्रवर्तीत्यस्य प्राप्तमुपायनम् ।
देवदत्तः परिद्वेषात् तं जघान महागजम् ॥ ५३ ॥

च्युतं चक्रर्षं द्विदत्तं नन्दः सप्त पदानि तम् ।
कुमारस्तु तदुत्तिष्ठ्य प्राकाराद् बहिरक्षिपत् ॥ ५४ ॥

དུ་ལ་བདུན་དང་ས་ཡི་གཞི། མདའ་གཅིག་གིས་ནི་བས་པར་སྤྱལ།
གཞི་དང་འབྲེག་ས་མཚན་དང་བཅུན་བཅོས་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱལ་དུ་བྱིན་པར་གྱུར། 55

དེ་ནས་བཅུན་མོ་ཡོན་ཏན་མཚུངས། གྲགས་འཛིན་མ་ནི་གྲུལ་སྤྲུལ་གྱི།
དག་པའི་ཁྲིམས་བཞིན་འཛིག་ཏན་ན། གྲགས་པས་མཐོ་བ་སྤྲངས་པར་གྱུར། 56

སྐ་ས་དེར་རྒྱུད་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཐོལ་བ་ནི།
དབག་ཚད་བདུན་བ་ནས་པར་བསྐྱེལ། རྒྱ་བོའི་སྤྱལ་ནི་འགགས་པར་གྱུར། 57

ཐུར་བཟོར་དེ་ཉི་ཀ་ཞིས་པ། དེ་ནི་ཤིང་ཆེན་གྱིས་བཀག་པས།
ངང་ཚུལ་ཉམས་པའི་བྱད་མེད་བཞིན། ཐུན་ལས་རབ་དུ་བརྒྱུག་ཏུ་སོང་། 58

གྲུལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱི་ཐོལ་བ་དེ། སྤྲངས་ཤིང་བཅག་ཏུ་འཕངས་ནས་ཀྱང་།
སྐྱེ་གྱུ་ནི་སྤྲུང་ཆུ་ཡིས་ནི། བསྐྱོང་འབྲུགས་པ་ནས་པར་བརྒྱུག། 59

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སྐྱེད་ཚལ་དུ། ངང་བ་སྐྱོ་ཐུན་ནོན་པོ་ཡིས།
ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་བསད་པར་གྱུར། གཞིན་ལྷ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསོས། 60

དེ་ཡི་ཚུད་པས་ལྷ་སྐྱིན་ནི། ལྷག་པར་ཤིན་དུ་གྲུང་བར་གྱུར།
གང་ཕྱིར་རིགས་མཚུངས་ཡོན་ཏན་གྱིས། མཐོ་བ་གྲུག་མི་བཟོད་དོ། 61

ནམ་ཞིག་གཞིན་ལྷ་འདོད་པ་ཡི། གཞུགས་མཚུངས་གྲུལ་པོའི་བྱུ་མོ་ནི།
ས་འཚོ་ཞིས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། འདོད་པ་ཅི་ཡང་སྐྱེས་པར་གྱུར། 62

एकनाराचनिभिन्नसप्ततालमहीतलः ।

छेद्यमेद्यास्त्रशस्त्रेषु स एवातिशयं ययौ ॥ ५५ ॥

ततस्तुल्यगुणां पत्नीं राजस्तनुर्यशोधराम् ।

अवाप विश्रुतां लोके शुद्धशील इवोन्नतिम् ॥ ५६ ॥

अत्रान्तरे महावातविच्युतः सप्तयोजनः ।

सरित्प्रवाहसंरोधं विदधे विपुलद्रुमः ॥ ५७ ॥

सा स्फारतरुसंरुद्धा रोहिता नाम निम्नगा ।

शीलचष्टेव वनिता प्रययौ प्रतिलोमताम् ॥ ५८ ॥

राजपुत्रस्तमुत्क्षिप्य भङ्क्ता विक्षिप्य तद्द्रुमम् ।

न्यवारयत् प्रजामत्यजलकल्लोलविल्वम् ॥ ५९ ॥

ततः कदाचितुद्याने हंसं निशितयन्त्रिणा ।

देवदत्तेन निहतं कुमारः समजीवयत् ॥ ६० ॥

सन्तापं तद्विवादेन देवदत्तोऽधिकं ययौ ।

न सहन्ते हि कुटिलास्तुल्यकुलगुणोन्नतिम् ॥ ६१ ॥

कदाचिद् गोपिका नाम कुमारं राजकन्यका ।

कन्दर्परूपमालोक्य किमप्यौत्सुक्यमाययौ ॥ ६२ ॥

ཟས་གཙང་གིས་ནི་བཅུན་མོ་འདི། སྤྲུལ་གྱི་ཐུགས་ལ་འེས་ཤེས་ནས།
ཁབ་དུ་གླངས་དེ་ཡིད་བསྐྱབས་ཀྱི། ཡིད་ལ་རེ་བ་རྩོགས་པར་བྱས། 63

དེ་ནས་མཚན་མཁན་ངེས་བཅས་རྣམས། མཛོན་ཕྱོགས་མི་བདག་ལ་སྦྲས་པ།
ཁྱོད་སྤྲུལ་ཉི་མ་བུ་ན་པ་ལ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་འཇམ་ཐུབ་པར་འགྱུར། 64

དེ་ཐོས་མི་བདག་སྤྲུལ་གྱིས་ནི། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་གནས་ཐོབ་སྤྲད།
རབ་དུ་བྱུང་ལ་འཛིགས་པ་ཡིས། ཉིན་གྲངས་རང་བཞིན་བསམས་པར་གྱུར། 65

དཔལ་ནི་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་དང་། ཞི་བ་བདན་པའི་བདེ་བའང་རིག།
འོན་ཀྱང་འཁོར་སྤྱོད་ལ་ཆགས་རྣམས། སྤྲད་སྤྲུལ་ཚོགས་ལ་མཚོག་དུ་གྲས། 66

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སྤྲེད་ཚལ་དུ། རྣམ་པར་ཅེ་སྤྲད་ཀྱལ་པོའི་སྤྲས།
མགྲོགས་ཤིང་མཐོ་བའི་དྲ་ལྷན་པའི། ཤིང་དྲ་དག་ལ་ཞོན་དེ་ག་ཤེགས། 67

དེ་ཡི་ལམ་དུ་སྦྱིས་བྱ་ནི། ག་བས་འཁོགས་ཤིང་མདག་མི་སྦྱག།
མགོར་སྦྱིས་གཟེགས་ཤིང་བྱལ་གྱུར་པ། སྦྱིས་ཞིང་ཐུབ་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་། 68

དེ་ཡིས་དེ་མཐོང་རང་ལུས་ལ། གཟེགས་ནས་ཡུན་རིང་རྣམ་བསམས་པ།
ཀྱི་མ་ལུས་འདི་སྦྱིན་པ་ཡི། མཆོག་ནི་སྤྲད་པར་འེས་པ་ཡིན། 69

འདི་ནི་ནུ་ཚོད་མཐའ་ཐོབ་ཀྱང་། མཐའ་ནི་བཅུན་པར་མི་བྱེད་ཅེས།
ག་བའི་དེ་ནི་གན་པོ་ལ། སྤྲད་ཀྱང་ཟེམ་གྱི་དགོད་པ་བཞིན། 70

शुद्धोदनः सुतस्यैतां ज्ञात्वा चित्तोचितां बधूम् ।
अपूरयद् विवाहेन मन्मथस्य मनोरथम् ॥ ६३ ॥

नैमित्तिकास्ततोऽभ्येत्य नृपमूचुः सुनिश्चयाः ।
पुचस्ते चक्रवर्ती वा मुनिर्वा सप्तमेऽहनि ॥ ६४ ॥

तच्छ्रुत्वा नृपतिः सूनोश्चक्रवर्त्तिपदाप्तये ।
प्रव्रज्याचकितश्चिन्तां दिनसङ्ख्यामयीं ययौ ॥ ६५ ॥

लोलार्वां सर्व्वः श्रियं वेत्ति शान्तस्थिरसुखामपि ।
तथापि भोगरक्तानां सम्पत्स्वेवादरः परम् ॥ ६६ ॥

ततः कदाचिदुद्यानविहाराय नृपात्मजः ।
प्रययौ रथमारुह्य वल्गुतुङ्गतुरङ्गमम् ॥ ६७ ॥

स विवर्णं जराजीर्णं कीर्णशीर्णशिरोरुहम् ।
सुशुष्कपर्षाकारं ददर्श पुरुषं पथि ॥ ६८ ॥

स तं दृष्ट्वा निजं कायमालोक्याचिन्तयच्चिरम् ।
अहो पर्याप्तपाकोऽयं कायस्यास्य जुगुप्सितः ॥ ६९ ॥

वयः पर्याप्तमाप्तोऽपि पर्याप्तं नाश्रयत्ययम् ।
अतीवपलितव्याजज्जरा वृद्धं हसत्यसौ ॥ ७० ॥

ཀྱིས་དན་མེད་པོ་དག། རུས་གཟེབ་ལུས་པོ་རྩ་གྱུས་ཀྱི།

རྩ་གྱི་ཞགས་པས་སྦྱས་པ་རུ། མོངས་པའི་མཁའ་འགྲོ་གསོའམ་སྦྱུམ། 71

འདི་ནི་ཁྱིམ་དུ་ཅི་ཞིག་བྱེད། དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་ཅིས་སི་འགྲོ།

མེད་པོ་འི་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། མོ་ཡང་རབ་དུ་འབྱུངས་པ་འམ། 72

མེད་པོ་འཁར་པ་ལ་བཞེན་གྱི། མོ་ནི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་ནོ།

མ་པས་ལུས་ནི་འཁོགས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དབེན་པ་མེད། 73

སོ་འཕྲུང་ལྷུང་བས་ཁ་རྩ་དག། རྒྱལ་པའི་ཆ་ཡི་འབྱུགས་པའི་ཆོག།

ཡི་གེ་རབ་དུ་འབྱུང་གྱུར་པ། མེད་པོ་འདི་ནི་སྦྱང་པར་བྱེད། 74

ལྟ་བུར་ཉམས་ཤིང་ལུས་པོ་འདི། ལྟོབས་ནི་ཉམས་ཤིང་ཐོས་པ་ཉམས།

འོན་ཀྱང་མོངས་ལས་མེད་པོ་ནི། གཞོན་ལྷ་མ་ཡི་མཇོས་པར་མཐོང་། 75

དཀར་པོ་འདི་ཉིད་སྦྱང་པ་ཉིད། ཡིན་ཡང་མེད་པོ་ཅི་སྟེ་འཛོན།

མཆོག་དུ་གཡོ་ཞིང་ཆགས་བྲལ་ཡང་། གང་འདི་ལུས་ལ་ཤིན་དུ་པངས། 76

ད་ལྟར་བསམས་ཤིང་ལུས་དག་ནི། སྤྱད་པ་ནསས་ཀྱི་ཆོགས་གྱུར་ཅིང་།

གཞོན་པ་དང་བཅས་དགོངས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་ཐུགས་ཡིད་བྱུང་པར་གྱུར། 77

སྦྱར་ཡང་འུས་གཞན་དག་ན་དེས། རྣམ་བར་གྱུར་པའི་རོ་འདྲ་བ།

གནག་དང་བཅས་པ་སྦྱ་བོ་བཞིན། ཅན་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་སི་ཞིག་མཐོང་། 78

शरीरे सन्ततस्त्रायुपाशप्रोतास्थिपञ्जरे ।

वृद्धः पुष्पाति मन्येऽहमहो मोहविहङ्गमम् ॥ ७१ ॥

सारथे किं करोत्येष किं न याति तपोवनम् ।

सङ्कोचमेति वृद्धस्य देहेन सह सा मतिः ॥ ७२ ॥

वृद्धोऽवलम्बते यष्टिं न तु धर्ममयीं धियम् ।

जराकुटिलकायस्य स्वभावो निर्विवेकता ॥ ७३ ॥

जुगुप्सां जनयत्येष वृद्धः प्रखलिताक्षरैः ।

वचोभिश्च्युतदन्ताभैर्गललालालवाकुलैः ॥ ७४ ॥

नष्टा दृष्टिः क्लेशः कायः शक्तिर्लुप्ता हता श्रुतिः ।

तथापि मोहाद्दृष्टैव वृद्धस्य तरुणी प्रिया ॥ ७५ ॥

धत्ते धवलतां वृद्धः किमेतामतिगर्हिताम् ।

लाला परं विरक्तापि यद्यस्यातिप्रिया तनुः ॥ ७६ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य निर्वेदः समजायत ।

मन्यमानस्य सापायं कार्यं निचयमापदाम् ॥ ७७ ॥

पुनश्च समयेऽन्यस्मिन्नपश्यद् व्याधितं नरम् ।

विपक्वकृष्णप्रायं सपूयमिव पाण्डुरम् ॥ ७८ ॥

དེ་ཡིས་དེ་མཐོང་རང་ཉིད་ཀྱིས། ལུས་ལ་དམིགས་དེ་རབ་བསམས་པ།
 གྱུ་མ་ལུས་འདིར་ནད་ཀྱི་ཚོགས། ལྷན་སྦྲེས་ཁོ་ནར་རབ་དུ་བྱུང་། 79

ཤ་ཡི་རང་བཞིན་ལུས་པོ་འདི། དམན་པ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་གང་།
 ཕྱར་ཞིང་འབྲུགས་པར་མི་འགྱུར་པ། འདི་ཉིད་ཡ་མཚན་གིན་དུ་ཆེ། 80

འདི་བསམས་ཐུགས་ནི་བྱུང་བ་ཟླ། ལུས་པ་ཐེ་ཚོས་ཉུགས་པ་ཡིས།
 གྱུ་མ་སྤྱིད་ལོངས་སྤྱོད་ཆགས་པ་ལ། གྱུ་མ་དག་དང་བལ་བར་གྱུར། 81

དེ་ནས་དུས་དེར་འཕྲང་བ་དང་། གོས་ཀྱིས་གཤོགས་པར་གྱུར་བའི་ལུས།
 ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་གཉེན་འདུན་གྱི། སྦྲེ་པོ་འབྲུགས་པའི་རོ་ཞིག་མཐོང་། 82

དེ་མཐོང་འཕལ་ལ་ཆགས་བལ་ཞིང་། བཅོམ་སྤྱུག་བཤལ་སྤྱོད་པས་འབྲུགས།
 འཁོར་བ་སྦྱིང་པོ་མེད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་གདང་བར་ཡུན་རིང་བསམས། 83

ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡི། འཕྲང་བ་སྦྱིང་ལ་རིག་པར་བརྒྱང་།
 རིང་དུ་འགྲོ་བར་ཆས་གྱུར་བ། འདི་ནི་ཡི་དགས་གནས་སུ་འགྲོ། 84

གྱུ་མ་ཡུལ་ལ་གོསས་པར་ནི། ཅེ་དགའ་དག་ལ་བཅོམ་པ་ཡིས།
 མི་ནམས་དུས་མཐར་འོ་རྒྱལ་ལས། ཤིང་དང་རྩོམ་མཚུངས་པ་ཉིད། 85

སྦྲེས་བྱ་ནམས་ལུས་སྤྱིད་མཚོའི་སྤྱུག་བཤལ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་དང་།
 དུས་རྒྱུང་གིས་བསྦྱོད་ལས་ཀྱི་འཕྲི་ཤིང་ཅེ་ཡི་མེད་ཀྱི་དང་།

स प्रदध्यौ तमालोक्य समुद्दिश्य निजां तनुम् ।
अहो नु सहजैवास्मिन् काये रोगगणोज्जतिः ॥ ७६ ॥

इदमेव महच्चिचमियं मांसमयी तनुः ।
न याति क्लेदवैक्लव्यं क्षणं पर्युषितेऽपि यत् ॥ ८० ॥

इति ध्यात्वा स सोद्वेगः शरीरविचिकित्सया ।
बभूव राज्यसम्भोगरागे विगलितादरः ॥ ८१ ॥

अथान्यस्मिन् क्षणे माल्यवस्त्राच्छादितविग्रहम् ।
ददर्श देहसत्कारव्यग्रबन्धुजनं शवम् ॥ ८२ ॥

तं दृष्ट्वा सहसोद्वेगदयादुःखघृणाकुलः ।
चिरं निःसारसंसारपरिहारमचिन्तयत् ॥ ८३ ॥

एष प्रेतवनं याति संसक्तां हृदये वहन् ।
दीर्घां प्रस्थानयात्रायां मालां कर्ममयीमिव ॥ ८४ ॥

अहो नु विषयाभ्यासविलासाध्यवसायिनाम् ।
नृणामन्त्यक्षणे कष्टा काष्ठपाषाणतुल्यता ॥ ८५ ॥

उद्वेगवारिभवसागरबुद्बुदेऽस्मिन्
कालानिलाकुलितकर्मलताग्रपुष्पे ।

སྐྱུ་མའི་བྱད་མེད་མིག་ནི་ནམ་པར་གཡོ་བ་དག་གི་ཆ།

འདི་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་ཁངས་པ་འདི་ནི་ཅེ།

86

གཞན་ལ་པན་པར་ལྷན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཞིན་རིགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོས།

དག་པའི་མེ་ཏོག་བསྐྱམས་པ་ཉིད་མིན་བདེན་པ་ཡི་ནི་ཚུལ་མ་མཐོང་།

ཞི་བའི་གནས་ལ་རིག་པ་མིན་ཞེས་གསལ་བར་བསམས་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་།

ངལ་བསོས་སྒྲིག་སང་འདི་ནི་འཕྲལ་ལ་གཡོ་བ་མེད་ཉིད་འཛོན་པར་གྱུར། 87

དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་ནི། ལུས་ཀྱི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་བསམས།

མ་ལུས་ལྷུང་ལ་ཆགས་པ་ཡི། མཛེན་བ་མཆོག་དུ་མེད་པར་གྱུར། 88

དེ་ནས་མདུན་དུ་གཙང་མ་ཡི། རིས་ཀྱི་རྩ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

རྣང་བཟེད་ཅུར་སྒྲིག་འཛོན་པ་ཡི། རབ་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་པར་གྱུར། 89

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་དེ་ཡི་སྒྲེ། རབ་དུ་བྱུང་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར།

གང་ཕྱིར་འདོད་པ་མཐོང་བ་ནི། དགའ་བས་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་གྱུར། 90

གནས་དང་གནས་དེར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ། འདོད་ཆགས་བྲལ་འགྱུར་རྒྱ་ནམས་ནི།

མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཁ་ལོ་བས། ས་ཡི་བདག་པོ་དག་ལ་བཤད། 91

དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཆོག་གི་ནི། གཞོན་ཏུ་གྲོང་གཟིགས་དག་མཚན་ལ།

འགྲོ་བས་ལམ་དུ་གཏོར་ནམས་ནི། ལྷ་ཆོགས་བཞག་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 92

मायाबधूनयनविभ्रमसंविभागे
पुंसां क एष वपुषि स्थिरताभिमानः ॥ ८६ ॥

नोक्तं किञ्चित् परहितयुतं न श्रुतं धर्मयुक्तम्
नैव घ्रातं कुशलकुसुमं सत्यरूपं न दृष्टम् ।
नैव स्पृष्टं शमपदमिति व्यक्तमासक्तचिन्ता-
विश्रान्तोऽयं वहति सहसा निश्चलत्वं गतायुः ॥ ८७ ॥

राजसूनुर्विचिन्त्येति शरीरं विपदाश्रुतम् ।
अशेषविषयासङ्गे परां निःस्नेहतां ययौ ॥ ८८ ॥

अथाग्रे निर्मितं देवैः स शुद्धावासकायिकैः ।
व्यलोकयत् प्रव्रजितं पाचकाषायधारिणम् ॥ ८९ ॥

तं दृष्ट्वैव बभूवास्य प्रव्रज्याभिमुखी मतिः ।
ईप्सितालोकनप्रीत्या स्वभावो हि विभाव्यते ॥ ९० ॥

वैराग्यकारणं तच्च नृपसूनोः पदे पदे ।
विलोक्य सारथिः सर्व्वं क्षितिपाय न्यवेदयत् ॥ ९१ ॥

कुमारोऽथ पितुर्वाक्यात् ग्रामालोकनकौतुकी ।
व्रजन् पथि निधानानि विवृतानि व्यलोकयत् ॥ ९२ ॥

སྒྲིམ་བྱས་སྒྲོན་བཀོད་བྱད་མེད་ཀྱིས། ཡག་པས་བཏོན་ནས་ཉི་བར་གནས།
གང་ཆེ་དེ་ཡིས་མ་སྒྲངས་པ། དེ་ཆོ་ཚུ་ཡི་གཏིར་དུ་བྱགས། 93

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཞིང་པ་ནམས། མགོར་སྒྲིམ་རྩལ་གྱིས་གོས་ཤིང་སྒྲ།
ཡག་པ་ཀང་པ་ནམ་པར་གས། བཀྲིས་དང་སྒྲོམ་པ་ངལ་བས་གཟེར། 94

ཐོད་པ་མི་བཟད་འཛོར་དག་གིས། ཀོ་འབྱུད་ཕྱོགས་ནི་མ་ཡིས་ཉིན།
ཉོན་མོངས་དབང་བྱར་མཐོང་བྱར་ནས། སྒྲིང་ཇི་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བྱར། 95

བཅེ་བས་དེ་དག་ཞོར་ནམས་ཀྱིས། དབྱལ་པོ་ཉིད་ནི་མིན་པར་བསྒྲུབས།
བསོད་ནམས་དབྱེས་ཞེས་སྒྲངས་པ། ཉོན་མོངས་དག་ལས་གྲོལ་བར་བྱས། 96

དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཇེས་འབྲང་བཅས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱས་པ།
ཉིན་གྲང་ཆད་པ་ཆེན་པོ་འི་ཆོ། དེ་ནས་ཕྱིར་ནི་ལོག་པར་བྱར། 97

ཤིང་དེ་སྒྲ་ཡིས་གཙུག་ཕྱད་ཅན། བྱེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ན་སྒྲོན་པོར་བྱས།
རྩལ་གྱི་ཆུ་ཡི་ཐོགས་རྒྱས་པས། བགས་ཆལ་གཞིན་པོ་བསྐལ་བར་སྒྲེབ། 98

དེར་ནི་ཤིང་རྟ་ལས་བབས་ནས། སྒྲན་པར་བྲགས་ཤིང་ན་རྒྱན་ནི།
ནམ་པར་འཕྱང་དེས་ངལ་གསོ་འི་སྒྲད། འཛོམ་བྱའི་གྲིབ་མ་བསྐྱེན་པར་བྱར། 99

དེ་ཡི་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཐོགས་རྒྱན། གསལ་བ་སྒྲིང་ཁར་འཛོན་པ་དག།
དོ་ཤལ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ནི། ཆགས་ལྷན་སྒྲར་བས་མཛོས་པ་བཞིན། 100

तत्पूर्वपुरुषन्यस्तैः स्त्रीकरैरुत्थितान्यपि ।

यदा स नाग्रहीत्तानि तदा विविशुरम्बुधिम् ॥ ८३ ॥

ततः स कर्षकान् पांशुव्याप्तपाण्डुशिरोरुहान् ।

विदीर्णपाणिचरणान् क्षुत्पिपासाश्रमातुरान् ॥ ८४ ॥

हलकुदालविषमोस्तेष्वपह्नवणार्दितान् ।

विलोक्य क्लेशविवशान् बभूव करुणाकुलः ॥ ८५ ॥

विधाय दयया तेषां द्रविणैरदरिद्रताम् ।

स वृषाणां वृषरतः क्लेशमुक्तिमकारयत् ॥ ८६ ॥

ततः प्रतिनिवृत्तोऽथ सानुजः पार्थिवात्मजः ।

मध्याह्नपृथुसन्तापे तरलस्तरणित्विषः ॥ ८७ ॥

रथघोघोन्मुखशिखिश्यामीकृतदिगन्तरः ।

स्वेदवारिकणाकीर्णः प्रभास्निग्धवनस्थलीम् ॥ ८८ ॥

सोऽवरुह्य रथात्तत्र गण्डस्खलितकुण्डलः ।

विश्रान्त्यै विश्रुतयशा जम्बूच्छायामशिश्रियत् ॥ ८९ ॥

स बभारोरसि व्यक्तां स्वेदाम्बुकणसन्ततिम् ।

वपुराश्लेषललितां हारस्येव कुटुम्बिनीम् ॥ ९० ॥

རིམ་གྱིས་ཤིང་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། གྲིབ་མ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཚོ།

དེ་ཡི་སྒྲུ་ལས་ཇོ་སྒྲུ་ཡི། གྲིབ་མ་རྒྱང་ཅུ་གཡོས་མ་གྱུར་༥

101

དེ་ཡི་གྲིབ་མ་བསིལ་བ་དེས། གཤུང་བས་ཉེན་པ་རབ་དུ་བརྒྱུག།

ཆགས་བྲལ་དྲག་པོ་འི་བག་ཆགས་ཀྱིས། འཁོར་བར་དགའ་བྲལ་དག་གི་བཞིན༥

102

དེ་ནས་ས་བདག་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ཅུ། སྤྲུལ་ནི་གཞིགས་པར་བཞིན་ལྷན་པས།

སྤང་པོ་ཆེ་ལ་བྱུང་བ་ནི། རབ་འདུས་རྩ་ཡབ་འབྲུག་ཅིང་འོངས༥

103

གཞིན་ཉུང་མཐུ་ལས་གྲིབ་མ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པ་དེས་མཐོང་ནས།

གྲུས་པས་མད་བྱུང་ཡང་དག་ཐོབ། རབ་དུ་བདུན་ནས་དེར་ཐུག་འཚལ༥

104

དེ་ནས་ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་དེ། བྱོང་བྱིར་འབྲོ་བར་བཅོན་པ་དེ།

བྱོང་བྱིར་མཐའ་ཡི་དུར་ཁྲོད་ནི། རོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་མཐོང་༥

105

ཞི་བའི་ནགས་ནི་མི་ཤིས་པ། རོ་ཡི་ཁངས་མཐོང་ཆགས་བྲལ་ཅན།

དེ་ཡིས་སྤང་ཅིག་ཤིང་དེ་ནི། བརྒྱུད་ནས་ཁ་ལོ་སྒྲུར་ལ་སྤྲུལ༥

106

ཁ་ལོ་པ་རྩོམ་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱིས། གཞོད་པའི་རང་བཞིན་ལུས་ཀྱི་སྤྲུལས།

བྱོངས་པའི་བག་མེད་ནམས་ཀྱི་ཡིད། འདི་ལྟར་མཐོང་ཡང་ཆགས་པས་བརྒྱན༥

107

གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་བལྟས་མ་འོམས། མིག་ནི་གྲུས་དང་བཅས་པར་བྱུང།

འདི་ཡི་བདེན་ལྷན་མིན་པའི་སྒྲེ། བྱ་རོག་གིས་ནི་གཅོད་ལ་རྩོམ༥

108

छायासु परिवृत्तासु शनकैः सर्वशखिनाम् ।
तस्य जम्बूतरुच्छाया न चचाल तनुस्तनोः ॥ १०१ ॥

सा तस्य शीतलच्छाया तापक्लान्तिमवारयत् ।
संसारविरतस्येव तीव्रवैराग्यवासना ॥ १०२ ॥

पुत्रदर्शनसोत्कण्ठस्तं देशमथ भूपतिः ।
आजगाम गजोत्सर्पचस्तम्भमरचामरः ॥ १०३ ॥

छायां स निश्चलां दृष्ट्वा कुमारस्य प्रभावतः ।
गौरवाद्भुतसम्प्राप्तः प्रणतं प्रणनाम तम् ॥ १०४ ॥

ततः स सहितः पित्रा नगरं गन्तुमुद्यतः ।
अपश्यत् पुरपर्यन्ते श्मशानं शवसंकुलम् ॥ १०५ ॥

स दृष्ट्वा कृष्णपाकीर्णमशिवं शिवकाननम् ।
सोद्वेगं सारथिं ग्राह स्थगितस्यन्दनः क्षणम् ॥ १०६ ॥

सारथे पश्य जन्तूनां कायापायमतीं दशाम् ।
दृष्ट्वेदमपि रागाद्रि मनो मोहग्रमादिनाम् ॥ १०७ ॥

परस्त्रीदर्शनान्तृतं नेत्रमास्वाद्य सादरम् ।
अस्यासत्यवती जिह्वा पश्य काकेन कृष्यते ॥ १०८ ॥

འདི་ཡི་བྱ་མའི་ཐུང་དུ་ནི། སེན་དམུགས་དགོད་ཅིང་བདེ་བར་གནས།
འདོད་པས་རྒྱས་པའི་བྱ་ཤོད་ཀྱིས། མཚུ་གཙོད་འདོད་ལྷན་དག་གིས་བཞིན།

109

ཀྱང་འབྱང་འདི་དག་གཡོ་བའི་བྱ་རོག་ཆགས་པའི་ལྷི་བས་
སྐྱུག་ཅིང་བརྒྱལ་བ་དང་།
ནམ་པར་གྱུར་ཅིང་ནགས་པའི་རོ་ཡིས་དྲི་ངས་ངས་པར་སྐྱོ་བ་སྐྱོགས་པ་བཞིན།
ལན་གཅིག་མ་ཡིན་བྱ་ཤོད་ཀྱིས་འཛོམས་བཞུག་ལྷན་གྱི་
གཟགས་པའི་རོ་མཐོང་ནས།

རྒྱང་གིས་ནམ་པར་བསྐྱོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལག་པས་བཞིན་
རས་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན། 110

ལང་ཚོ་ལྷན་པ་གཡོ་མེད་མོས་པའི་སྤྱིང་དག་གྱུར་དུ་སྐྱོགས་
ཤིང་མགྲིན་པ་ངག་ལ་ཆགས།
ཅི་ཡང་ཁྲག་ལ་འདོད་པ་མཛོན་པར་གསལ་ཞིད་སེན་མོ་
ཁ་ཡི་རི་མོས་ཀྱན་དུ་མཚན།

སྐ་ཡི་མཚན་མ་སོ་ཡིས་བཏོད་པའི་མཚུ་ཡི་འདབ་མ་
སྐད་ཅིག་བྱངས་ཤིང་བྱང་བྱས་ནས།

ཅེས་ཐུང་འདི་ནི་གཅེར་བུའི་བྱ་བ་དག་ལ་ཤིན་དུ་ཆགས་
པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན། 111

ཞེས་བཞེད་སྤིང་ལ་འཛིགས་བྱང་ཞིང་། སྐད་པས་དགའ་དང་བུལ་བ་སྐྱེས།
ཉོན་མོངས་སྒྲོག་པའི་ཐབས་སེམས་ཤིང་། ཐོང་བྱེར་ནང་དུ་བྱུགས་པར་གྱུར།

112

अस्याः स्तनमुखन्यस्तनखोल्लेखसुखस्थितिः ।

खण्डयत्यधरं गृध्रः कामीव मदनिर्भरः ॥ १०६ ॥

एते दृष्टनिषक्तवायसशकृन्निष्ठीविनः पादपाः

मूर्च्छन्तीव विपाकपूयकुण्ठाघ्राणेन निष्कूणिताः ।

दृष्ट्वा गृध्रविदार्यमाणमसकृत् कीर्णाद्रितन्त्रं शवम्

भूयो वातविलोलपल्लवकरैराच्छादयन्तीव च ॥ ११० ॥

क्षीवस्येवाचलस्य द्रुतहतहृदया जम्बुकी कण्ठसक्ता

रक्ताभिव्यक्तकामा कमपि नखमुखोल्लेखमास्त्रचयन्ती ।

आस्वाद्यास्वाद्य यूनः क्षणमधरदलं दत्तदन्तव्रणाङ्गं

लग्नानङ्गक्रियायामियमतिरभसोत्कर्षमाविष्करोति ॥ १११ ॥

इत्युक्त्वा जातविरतिर्भवौभत्सकुत्सया ।

कलयन् लेशनिर्व्वाणं प्रविवेश पुरान्तरम् ॥ ११२ ॥

རི་དགས་སྒྲིམ་ཞེས་རི་དགས་མིག། རི་དགས་ལས་སྒྲིམ་རྒྱུ་བཟང་ཅན།
གཞིན་རྒྱུ་མ་ཡི་ཆས་རབ་འབར། ཡང་ཐོག་སོང་བས་དེར་དེ་མཐོང་། 113

དེ་མཐོང་ཆོན་དེ་ཡི་མིག། མཚོག་དུ་ཐོས་པ་ཡང་དག་གྱ།
སྤལ་ཉིད་དབེན་པ་དག་དང་ལྷན། ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་གཡོ་བར་གྱུར། 114

ངོ་ཆ་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་པ། འདོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་མཐོང་བ།
ཉིད་ཀྱིས་གཞིན་རྒྱུ་མ་དེ་རྒྱངས། བོགས་མེད་མཉུན་དུ་འདུག་ནས་སྒྲིམ། 115

ཆགས་པས་གདུངས་པ་གང་གི་ལུས། འདི་ཡི་རིག་པ་སྒྲུའོད་ཀྱིས།
བྱ་ངན་འདར་འབྱར་བུད་མེད་ནི། འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྐལ་ལྷན་སྟུ། 116

རྒྱལ་པོ་དེ་བྱ་ཡིས་འདོད་པའི་སྒྲ། བྱ་ངན་འདར་བ་ཐོས་ཉིད་ན།
སྟུག་གི་པད་ཆལ་སྟོན་པ་བཞིན། བྱེད་དུ་བྱོགས་དེ་དེ་ལ་བལྟས། 117

དེ་ཡི་ཆོག་དང་ལུས་དེས་ཀྱང། རབ་དུ་དང་བར་གྱུར་པ་དེས།
ལེགས་སྟོད་ཡོན་ཏན་འབར་བ་ཡི། དོ་ཤལ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལ་འཕངས། 118

བཟླ་བའི་རྗེས་སྟུ་མཐུན་པ་ཡིས། རྒྱལ་བུའི་དགོངས་པ་ས་བདག་གིས།
ཤེས་ནས་བཅུན་མོ་དེ་ཆོགས་གནས་སྟུ། དེ་ནི་སྤངས་ནས་བཞོད་པར་གྱུར། 119

དེ་ནས་བཅུན་མོ་སྟོང་ཕྱག་ནི། དུག་གིས་གང་བའི་པོ་བྱང་དུ།
རྒྱལ་པོ་དེ་སྤྲས་ཀྱི་ཞི་བ་ནི། དབྱེས་པར་ནས་བར་བསམས་ཤིང་ལྷགས། 120

तच्च हर्म्यगतापश्यत् तं कन्याभिजनोज्ज्वला ।
मृगजा नाम मृगजामोदिनी मृगलोचना ॥ ११३ ॥

सरागतरला दृष्टिः श्रोत्रसञ्चारिणी परम् ।
अभूत्तद्दर्शने तस्याः सहसैव विरेकिणी ॥ ११४ ॥

सा तदालोकनेनैव बाला लज्जासहिष्णुना ।
स्मरेणैव समाकृष्टा सखीं प्राह पुरःस्थिताम् ॥ ११५ ॥

का धन्या ललना लोके स्पर्शनास्य शशित्विषः ।
यस्या मदनसन्तप्ता तनुर्निर्वाणमेध्यति ॥ ११६ ॥

निर्व्वाणशब्दं श्रुत्वैव राजपुत्रः समीहितम् ।
तां ददर्शोन्मुखः पद्मवनानीव दिशन् दृशा ॥ ११७ ॥

स तस्यास्तेन वचसा वपुषा च प्रसादितः ।
हारं सुवृत्तं चित्तञ्च चिक्षेपास्यै गुणोज्ज्वलम् ॥ ११८ ॥

आलोकनानुकूल्येन भावं विज्ञाय भूपतिः ।
पुत्रस्यान्तःपुरपदे तामादाय न्यवेशयत् ॥ ११९ ॥

षष्ठां कान्तासहस्राणां वृतमन्तःपुरन्ततः ।
विवेश राजतनयः प्रियां शान्तिं विचिन्तयन् ॥ १२० ॥

སྐབས་དེར་མི་ཡི་བདག་པོ་ལ། མཚན་མཁན་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྒྲུས།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྐས་ནི་བྱུང་བ་ལས། འཁོར་ལོ་སྒྲུར་བར་ནང་མོ་འགྱུར། 121

དེ་ནས་མི་བདག་རབ་འབྱུང་ལ། མཚོག་དུ་འཛིགས་པས་བསམས་ནས་ནི།
 ཞོང་ཁྱོད་སྒྲོ་སྒྲུང་འགྲོ་བ་དང། འོང་བ་ནམས་ནི་འགགས་པར་བྱས། 122

བྱེ་བོ་ཟས་སོགས་སྒྲུན་ཆེན་མས། དེ་ཡི་སྒྲོ་ནམས་དག་དུ་བཀོད།
 རང་ཉིད་ཞོང་ཁྱོད་དབྱས་སྒྲུན། དམག་དང་སྒྲོན་པོར་བཅས་དེ་གནས། 123

དེ་ནས་ལྷ་མོ་གྲགས་འཛིན་མས། སྐལ་བུ་འི་བྱ་ལས་མངལ་ཐོབ་བ།
 ཆེ་བ་རབ་དུ་ཉི་བ་ཡིས། སྒྲོན་ཀའི་མཁའ་བཞིན་རབ་དུ་མཛེས། 124

དེ་ནས་ཞོང་ཁྱོད་སྒྲོ་སྒྲུང་བ། ཉག་ཅིག་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཚོ།
 ཉི་མ་ཞི་བར་རབ་ཞུགས་ཤིང་། ཉིན་པར་རབ་བྱུང་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར། 125

ཉི་མ་ཞི་བར་སོང་བའི་ཚོ། བྱན་མཚམས་ཀྱང་ནི་འཁོར་བ་ལས།
 དུན་རིང་སྒྲུད་ནས་རྩེ་སྒྲིག་གིས། གོས་ལ་བརྟེན་དེ་མི་སྤང་གྱུར། 126

མ་ལུས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུན་པ་ཡི། མོངས་པ་འཛེམས་བཅུན་ཆེ་བ་ནི།
 དལ་བྱས་ཤར་བ་ནས་མཁའ་དག། སྤང་པས་ཁྱེད་ཤིང་གཟིགས་པར་བྱས། 127

ཆགས་དང་གདུང་བ་ལྷན་པའི་སེམས། ཉི་མ་སོང་ཚེ་ནས་མཁའ་ན།
 ཆེ་བ་དག་པའི་སྒྲིང་ལྷན་པས། ཅི་ཡང་མ་བསྐྱད་རབ་དང་གྱུར། 128

अचान्तरे नरपतिं प्राहुर्नैमित्तिकाः स्फुटम् ।
मुनिर्वा चक्रवर्त्ती वा प्रातस्ते भविता सुतः ॥ १२१ ॥

ततः सच्चिन्त्य नृपतिः प्रव्रज्याचकितः परम् ।
अकारयत् पुरद्वारगुप्तिं रुद्धगमागमाम् ॥ १२२ ॥

द्रोणोदनमुखान् भ्रातृन् द्वारेषु विनिवेश्य सः ।
नगरस्य स्वयं मध्ये तथा सामात्यसैनिकः ॥ १२३ ॥

राजपुत्रादथ प्राप्तगर्भा देवी यशोधरा ।
बभाषे शारदीव द्यौः प्रत्यासन्नेन्दुपाण्डुरा ॥ १२४ ॥

एकरात्रावशेषेऽथ नगरद्वाररक्षणे ।
शमप्रवृत्तार्कमभूत् प्रव्रज्याभिमुखं दिनम् ॥ १२५ ॥

चिरं विचर्य्य संसारं शान्तिं याते दिवस्पतौ ।
काषायाम्बरमालम्ब्य ययौ सन्ध्यावदृश्यताम् ॥ १२६ ॥

अशेषाशातमोमोहविरामविमलां शनैः ।
इन्दुर्गामुदितश्चक्रे पूर्णालोकविलोकिनीम् ॥ १२७ ॥

सरागतापे नभसश्चेतसौव गते रवौ ।
शुद्धेन्दुहृदयस्याभूत् प्रसादः कोऽप्यविलम्बः ॥ १२८ ॥

དེ་ནས་སྐབས་དེར་བཅུན་མོ་དེ་ཚོགས། གནས་པའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་གྱི་ཁེངས།
 རིན་ཅན་ཁང་བར་ཆེན་བཞི་འོད། རབ་བྱུགས་ཐེ་ཚས་དགོན་བྱེད་པར། 129

རོ་བྲལ་སྡིང་བོ་མེད་གྱུར་པ། ཀྱུན་ལ་གཟིགས་ཤིང་བྱལ་བོ་དེ་བྱ།
 མཁའ་ལྟར་དྲི་མེད་རང་དབང་དུ། རྟ་པ་རབ་དུ་བྱས་པས་སྤྲུམ། 130

བྱད་མེད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་མེ་ཡི་སྐར་མ་དེ་
 གཡོག་འཁོར་དང།

དུག་པོ་དེ་སྤྲུག་བསྐྲལ་བ་བྱ་སྤྲུག་དག་གིས་གདུང་བའི་གྲོགས་ཡིན་
 ཡོངས་སུ་གདང་བར་འོས།

ད་ནི་ཁྱིམ་དག་ཡོངས་སུ་བདང་ནས་ལྷོན་པའི་འོག་གི་འཁྲི་ཤིང་གསེལ་བ་ཡི།
 གཞི་ལ་རབ་དུ་ཞི་བ་བདེ་བའི་སྡིང་བོར་བདག་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འོས། 131

ཆེན་པོ་འོད་ཀྱི་བྱུགས་པའི་རང་བཞིན་མཚན་མོ་ལང་ཚོ་བྱས་པ་འདི་ལ་ནི།
 འདི་དག་མིག་ནམས་གཉིད་ཀྱི་བྱ་ཡིས་ངེས་བྱས་གོས་ནམས་

མལ་སྟན་དག་ལ་ལྷུང།

མི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་རིགས་པ་མེན་པའི་ཚོག་སྤྲུམ་པ་ཡིས་
 སྤྲུག་པ་ཀྱན་དུ་གཡོགས།

མྱོས་པའི་དབྱགས་ཀྱི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་མར་མེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་
 བྱར་པ་བཞིན། 132

ལུས་ནི་བསྐྱེངས་ཤིང་རང་དབང་མེན། ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་གོས་དང་བྲལ།

ལུས་ཅན་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང། ཤི་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཅི། 133

अथास्मिन्नन्तरे कान्तासन्ततान्तःपुरोदरे ।
रत्नहर्म्यप्रविष्टेन्दुद्युतिसन्दोहहासिनि ॥ १२६ ॥

निःसारविरसं सर्व्वं राजसूनुर्विलोकयन् ।
जगाद गगनस्वच्छस्वच्छन्दोच्छलितस्मृतिः ॥ १३० ॥

गणोऽयं नारीणां मदनदहनोल्कापरिकरः
परित्यज्य स्तौत्रव्यसनशतसन्तापसचिवः ।
इदानीं युक्ता मे तरुतललताशैतलतरे
परित्यक्तागारप्रशममुखसारे परिणतिः ॥ १३१ ॥

एताश्चन्द्रद्युतिमदमया यामिनाय्यो वनेऽस्मिन्
निद्रामुद्रानियमितदृशः संस्तरस्वस्तवस्त्राः ।
स्वप्नोत्पन्नानुचितवचनाः केशसंच्छादितांशाः
क्षिप्रं मन्दानिलविचलितान् लज्जयन्तीव दीपान् ॥ १३२ ॥

सरलस्वस्तगात्राणां निर्लज्जानां विवाससाम् ।
सुप्तानाञ्च मृतानाञ्च भेदः को नाम देहिनाम् ॥ १३३ ॥

ཞེས་པ་བརྗོད་ཅིང་གཤེགས་པ་ལ། དེ་ནི་བཙུན་པར་གྱུར་པའི་ཚོ།

གོང་ཁྱིམ་སྒོ་ནི་སྤང་བ་ནམས། ཕན་ཚུན་གཏམ་དག་བྱུང་གྱུར་པ།

134

ཀྱུ་ཀྱུ་སྤྱ་སྤྱ་འདིར་མེལ་ཚོ། མེལ་ཚོ་ལྷན་པ་ཉེས་པ་མེད།

རྩི་ཡི་བྱུགས་ངོར་འབྱུགས་པ་ཡིས། མཐའ་དག་ཉིད་ནི་མེལ་ཚོ་བྱེད།

135

འཁོར་བའི་ཁང་པར་མཁས་པ་མེལ་ཚོ་བྱེད། མོངས་པའི་ལྷན་པར་བག་མེད་
གཉིད་པར་བྱེད།

མེལ་ཚོ་རབ་ལྷན་འཛིག་ནན་དག་ན་འཚོ། ཤི་དང་གཉིད་ཀྱི་ཡོག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི།

136

མཚན་མོ་རྒྱལ་སྤྱུ་ཁང་བཟང་ན། གནས་པས་གཏམ་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས།

རང་གི་འདོད་པ་ལེགས་པ་ཡིས། ལས་ནས་སོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས།

137

དེ་ཡི་སྤང་འདས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། མི་ལས་སྤྲོ་ཅིག་གཉིད་ཀྱིས་མཐོང་།

ཐུན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། གཏིར་ལ་རབ་དུ་ཉེ་བར་བསམ།

138

དེ་ནས་ལྷ་མོ་གྲགས་འཛོན་མ། འཕྲལ་ལ་རབ་སངས་སྤྲུག་པ་ཡིས།

དེ་དུས་མཐོང་བའི་མི་ལས་ནི། བདག་པོ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་བཤད།

139

རྩི་བོ་བདག་གི་ཁྱི་རྒྱན་ལས། ཆག་དང་དཔལ་ནི་འགྲོ་བ་དང་།

ཉི་ཁྱེད་དག་ཀྱང་བསྐྱབས་གྱུར་པ། མི་ལས་དུ་ནི་བདག་གིས་མཐོང་།

140

དེ་ཐོས་དེ་ཡིས་དེར་སྤྲོས་པ། མཛེས་མ་བདེན་སྤངས་འཁོར་བ་འདི།

མི་ལས་ཉིད་ནི་མི་ལས་གྱི་འདྲ། མི་ལས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་འདྲ།

141

इति तस्य ब्रुवाणस्य सञ्जाते गमनोद्यमे ।

मिथः कथा समभवन्नगरद्वाररक्षिणाम् ॥ १३४ ॥

भो भोः कः कोऽच जागर्त्ति जाग्रतो नास्ति विश्ववः

प्रभुचित्तग्रहव्यग्राः समग्रा एव जाग्रति ॥ १३५ ॥

जागर्त्ति संसारगृहे मनीषी मोहान्धकारे स्वपिति प्रमत्तः ।

प्रजागरो जीवित मेव लोके मृतस्य सुप्तस्य च को विशेषः ॥
१३६ ॥

इति हर्म्यस्थितः श्रुत्वा राज्ञौ राजसुतः कथाः ।

प्रस्थितं सत्यथेनेव निजं मेने मनोरथम् ॥ १३७ ॥

निवृत्तेर्लक्षणं दृष्ट्वा स स्वप्नं क्षणनिद्रया ।

अनुत्तरज्ञाननिधिं प्रत्यासन्नममन्यत ॥ १३८ ॥

ततः प्रबुद्धा सहसा चस्ता देवी यशोधरा ।

तत्कालोपनतं स्वप्नं दयिताय न्यवेदयत् ॥ १३९ ॥

पर्यङ्गाभरणाङ्गानि स्वप्ने भग्नानि मे विभो ।

श्रीव्रजन्ती मया दृष्टा चन्द्रार्कौ च तिरोहितौ ॥ १४० ॥

इत्याकर्ण्य स तामूचे मुग्धे सत्यविवर्जितः ।

संसार एव स्वप्नोऽयं स्वप्ने स्वप्नोऽपि कीदृशः ॥ १४१ ॥

དེ་རིང་མི་ལམ་ཁྱེ་བ་ནས། འབྲི་གིང་སྒྲིམ་པས་ནམ་མཁའ་བྱལ།
ལྷན་པོ་མགོ་ཡི་སྒྲུལ་སྤྱ་བྱས། །ཤར་དང་བྱལ་གྱི་ཆུ་གཏོར་གཉིས། 142

ལག་པ་གཉིས་དང་ཀང་པས་ཀྱང། ལྷོ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ང་ཡིས་བརྒྱང།
བཟང་མོ་བདག་མིས་འདི་ནི་དགོ། བྱད་མེད་བདག་པོ་དགོ་བས་དགོ། 143

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཟོད་ཚོ། ཅི་ཡང་མི་སྒྲུབ་གསལ་འཛོན་མ།
སྒྲར་ཡང་གཉིད་ལ་མངོན་བྱོགས་དེ། མིག་ནི་རྒྱལ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 144

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་ལ་སོགས། བདུད་ཅི་སྤྱོད་ནམས་ཡང་དག་འོངས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་བ་ནི། ཤིན་དུ་རྒྱང་བ་རབ་ཆོགས་ནས། 145

དེ་དག་ནམས་གྱི་རྩ་ཡི་བྱ། ས་རི་རྒྱ་གཏོར་འཛོན་བཟོད་པ།
ཤིན་དུ་མགྱོགས་པར་གྱུར་པ་བཞི། དེ་ཡི་འགོ་བའི་གོགས་ལ་བསྐྱེས། 146

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱོས་གཞོད་སྤྱིན་ནི། ལྷས་ཅེན་ཞེས་པས་ནམ་སྒྲུལ་བ།
ཁང་བཟང་ལ་རེག་ཐེས་སྐས་ལ། བབས་ནས་དེ་ནི་སྤྱོད་ཅོལ་བྱང། 147

བདུན་པ་ཞེས་པའི་ཁ་ལོ་པ། གཉིད་ནི་སད་པར་བྱས་དེ་བོས།
ལྷགས་ལྷན་ཞེས་པ་དྲ་ཡི་མཚོག། དེ་ཡིས་སྤྱོད་བ་བཞིན་དུ་བརྒྱང། 148

དཔལ་མོ་འི་རྒྱར་མིག་ལྟར་གཡོ་བའི། རྣོ་མཛེས་འཕྲོག་བྱེད་དེ་ལ་ནི།
དེ་ཡི་ཕྱག་གིས་སྤྱོད་སྤྱོགས་ནས། བརྒྱང་ཞིང་སྤྱོད་བོར་རེག་པར་བྱས། 149

स्वप्नेऽद्य नाभिसञ्जाता लता व्याप्ता विहायसा ।
मेरूपधानशिरसा पूर्वपश्चिमवारिधौ ॥ १४२ ॥

भुजाभ्यां चरणाभ्याञ्च दक्षिणाब्धिर्मया धृतः ।
भद्रे स्वप्नः शुभोऽयं ते स्त्रीणां भर्तृशुभं शुभम् ॥ १४३ ॥

इत्युक्ते बोधिसत्त्वेन नोचे किञ्चिद् यशोधरा ।
पुनश्च निद्राभिमुखौ बभूव मौलितेक्षणा ॥ १४४ ॥

शक्रब्रह्ममुखाः सर्व्वे समेत्याथ सुधाभुजः ॥
चक्रिरे बोधिसत्त्वस्य सत्त्वोत्साहप्रपूरणम् ॥ १४५ ॥

तैर्देवपुत्राश्चत्वारः समादिष्टा महाजवाः ।
सहाया गमने तस्य भूशैलाब्धिधृतिक्षमाः ॥ १४६ ॥

शक्रादिष्टेन यक्षेण पाञ्चिकाख्येन निर्मितैः ।
स हर्म्यासक्तसोपानैरवतीर्य्य विनिर्य्यौ ॥ १४७ ॥

सुप्तं सारथिमादाय छन्दकाख्यं प्रबोध्य सः ।
उत्साहमिव जग्राह कण्ठकाख्यं तुरङ्गमम् ॥ १४८ ॥

तं तीक्ष्णरुचिरं लक्ष्मीकटाक्षतरलं हरिम् ।
स चक्रे संघमालीनं मूर्ध्नि संस्पृश्य पाणिना ॥ १४९ ॥

གང་གི་སྤྱུ་ཡི་ཤུགས་ནས་སྤྱུ་གྲང་། གཡོ་བ་དག་ནི་ནས་པར་གཏོང་།
 ཞི་བཙོན་ལེགས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དེས། ནང་དང་ཕྱི་རེལ་གང་དུ་འང་མཉམ། 150

དེ་ནས་སྤྱུ་བས་ནི་ཤེས་འདོད་ནས། དེ་ཡིས་ཞབས་ནི་ས་ལ་བཞོད།
 ཡ་མཚན་ལྷན་པའི་སྤྱུ་ཡི་བྱ། དེ་དག་ནས་སྤྱུ་གཡོ་བ་ལྷས། 151

འདྲེག་པ་མེད་པའི་དྲ་ལ་དེ། འདྲེག་པ་དང་ནི་སྤྱུ་ཅིག་ཞིན།
 རང་གི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ནི། སྤྱི་མེད་ཆེ་བའི་མཁའ་ལ་བཞེགས། 152

དབལ་གྱི་བྱ་ངན་ཤུགས་རིང་བཞིན། གཡོ་བའི་རྒྱུང་ནི་རབ་ལངས་པ།
 གཞུག་ཏོར་ཐོད་ཀྱི་ཡལ་འདབ་ནི། གཡོ་ཞིང་བསྐྱར་ཞིང་རབ་དུ་གཞེགས། 153

དེ་རྒྱན་རིན་ཅེན་འོད་ཟེར་གྱི། རི་མོས་ནས་མཁའ་ནས་པར་བཀྲ།
 རྒྱད་པ་པ་དུའི་འཕྲིང་བ་ཡིས། ནས་བཀྲ་ནས་སྤྱུ་སྤྱུངས་པ་བཞིན། 154

བརྟར་འོས་པོ་བྱང་འཁོར་གྱི་སྤྱུ། འདྲེན་བྱེད་གཡོ་བའི་ལྷ་དྲུལ།
 མཆི་མའི་ཐིགས་ཐིགས་གང་གྱུར་བ། རབ་དུ་གཞེགས་པ་དེ་མཐོང་གྱུར། 155

འཁོར་པ་བཞིན་དུ་ནས་རྒྱས་པའི། མི་བདག་གཉེན་བཅས་གྲོང་བྱིར་ལ།
 རིང་ནས་གཡམས་བསྐྱོར་མཛོད་ནས་ནི། བཟོད་པར་མཛོད་ཅས་དེ་ཡིས་སྤྱུས། 156

མཚན་མོ་རྒྱད་ཅིག་ལྷག་མ་ལ། སྤྱི་པོ་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དབལ་ཆོ།
 མིང་ཆེན་ཞིས་པ་རྒྱལ་པོའི་གཉེན། རབ་དུ་སད་བས་དེ་མཐོང་གྱུར། 157

शमोद्यमे सुमनसा स कोऽप्यन्तर्व्वहिः समः ।

शिशवोऽपि विमुञ्चन्ति यत्प्रभावेन चापलम् ॥ १५० ॥

बलजिज्ञासया न्यस्तं तेनाथ चरणं क्षितौ ।

न ते कम्पयितुं शेकुर्देवपुत्राः सविस्मयाः ॥ १५१ ॥

छन्दकेन सहारुह्य निस्तरङ्गं तुरङ्गमम् ।

स जगाहे महद्योम विमलं स्वमिवाशयम् ॥ १५२ ॥

प्रययौ तरलावर्त्ति-नर्त्तितोष्णीषपल्लवः ।

संसर्पिपवनोच्छासैः शोकोच्छास इव श्रियः ॥ १५३ ॥

तस्याभरणरत्नांशुलेखाभिः शबलं नभः ।

जग्राह सूचपचालीविचित्रमिव चीवरम् ॥ १५४ ॥

कीर्णाश्रुविन्दुकलिता विलोलनयनोत्पलाः ।

व्रजन्तं ददृशुर्दृश्यास्तमन्तःपुरदेवताः ॥ १५५ ॥

संसारमिव विस्तीर्णं पुरं सन्दृषवान्धवम् ।

दूरात् प्रदक्षिणीकृत्य क्षम्यतामित्यभाषत ॥ १५६ ॥

क्षपायां क्षणशेषायां जने निद्राभिमुद्रिते ।

तं ददर्श महान्नाम प्रबुद्धो राजवान्धवः ॥ १५७ ॥

མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དེ་མཐོང་མྱེ། རི་བོང་ཅན་དུ་དོགས་པས་སྒོགས།
 ཡུན་རིང་དབྱུང་ནས་མིག་དག་ནི། མཆི་མ་གྲུས་པས་སྐད་ཆེར་སྒྲུས། 158

གཞོན་ནུ་མཛེས་པའི་ནས་པ་ཅན། བརྒྱ་རྩེ་བ་ལྟ་བུ་ཁྱོད།
 རིགས་པ་བྱེད་པའི་ཆགས་བྲལ་ཉིད། རོ་མཚར་འདི་ནི་རིགས་མ་ཡིན། 159

རིགས་མཆོག་ཁྱད་པར་དོན་གཉིས་བ། རེ་བ་ཁྱོད་ལ་གདད་བའི་ཡབ།
 རེ་བ་ཀུན་སྐོང་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ཅི་སྤྱད་རེ་ཐག་ཆད་པར་བྱེད། 160

ཅས་པ་ཤྲུ་ཆེན་པོ་འཛིན། མི་བདག་སྤྲས་ཀྱིས་ཐོས་གྱུར་ནས།
 དེས་སྤྲས་གཉིན་དང་མཛེར་བ་ཡི། འབྲེལ་བ་འཛིང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོག། 161

ལོག་པའི་བྱིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ། དགའ་བའི་ལུས་འདི་འཛིན་པར་འགྱུར།
 ཡུལ་གྱི་དུག་གིས་གཟིར་ནས་ས་ལ། ཉགས་ནི་བདུད་ཅིའི་ཁང་བ་ཡིན། 162

ཡུལ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་བ་འདི་ན་བག་མེད་རབ་དུ་དགའ་ལྡན་ཞིང།
 གཤེད་ས་ཅན་གཤེད་ས་ཀྱི་གསུམ་པ་ལག་པས་དྲངས་ནས་མགོ་ལ་འཛི་བ་བཀོད།
 དྲག་པོ་འདི་དུག་གི་འབྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་གཡོ་བའི་འཕྲིང་བས་མགྲིན་པ་
 བལྟམས།
 མོལ་བ་འབར་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བའི་ངན་འགྲོ་དེ་ལས་དུ་འཆུག་པར་བྱེད། 163

མཁའ་ལ་གཤེགས་ཤིང་འདི་སྤྲས་ནས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོང་བྱིར་བཞུལ།
 སྤྱི་རོལ་ས་གཞིར་མཛོན་གཤེགས་དེ། དེ་ནི་མགྲོགས་པའི་དྭ་ལ་ཞོན། 164

दिवि दृष्ट्वा व्रजन्तं तं शशाङ्कशङ्कया हतः ।

ऊचे चिरं विचार्योच्चैर्वाष्पाञ्चितविलोचनः ॥ १५८ ॥

चिचमेतद् विरक्तत्वं बन्धुजीवोपमस्य ते ।

कुमार रुचिराकार न युक्तं युक्तकारणम् ॥ १५९ ॥

वंशोत्कर्षविशेषार्थी निबद्धाशः पिता त्वयि ।

कस्मान्निराशः क्रियते सर्वाशाभरण त्वया ॥ १६० ॥

इति शाक्यस्य महतः श्रुत्वा वाक्यं नृपात्मजः ।

तमूचे बान्धवप्रीतिर्वन्धो बन्धनशृङ्खला ॥ १६१ ॥

अयं कायः क्षयं याति मिथ्यागृहसुखप्रियः ।

विषयोऽविषात्ताणाममृतायतनं वनम् ॥ १६२ ॥

हस्ताक्षरस्त्रिफणिकणभृन्मस्तकन्यस्तमृत्युः

कण्ठाबद्धोत्कटविषलतापल्लवालो लमालः ।

दौप्ताङ्गारप्रकरगहनं गाहते दुर्गमार्गम्

संसारेऽस्मिन्विषयनिबधे सप्रमोदः प्रमादौ ॥ १६३ ॥

इत्युदीर्य व्रजन् व्योम्ना विलङ्घ्य नगरं क्षणात् ।

वह्निर्भूतलमभ्येत्य स ययौ वाजिना जवात् ॥ १६४ ॥

དེ་ནས་ཤུ་གཞི་གཙོ་ཆེན་གྱིས། ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ལ་སྒྲན།
 མོ་བྱང་ལུ་ཁོང་དུ་བཅུན་མོ་ནམས། སྙིང་ཇི་འོང་བྱང་བར་བྱུར། 165

དེ་ནས་ཆངས་དབང་ལོར་སྒྲིན་ལ། མོགས་པའི་ལྷ་ནམས་དག་གིས་བསྐྱོར།
 དཔག་ཆད་བཅུ་གཉིས་སྒྲིན་ནས་ནི། བྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་ནགས་ཆའ་སྒྲིབ། 166

དེ་ནས་དྭ་ལས་བབས་ནས་དེས། བྱན་ནམས་དག་ནི་ནས་པར་བཞུལ།
 བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཀྱན་དག་འདི། གསལ་བས་འདུན་པ་ལ་སྒྲས་པ། 167

ཁྱོད་ནི་དྭ་དང་བྱན་ནམས་དག། བཟུང་ལ་ཁང་བ་དག་དུ་མོང་།
 བྱུ་མའི་འཆིང་བ་འདི་དག་གིས། ད་ནི་བདག་ལ་དགོས་པ་མེད། 168

ནགས་འདིར་བདག་རང་གཅིག་པ་འདི། ཞི་བ་ཆོག་གིས་གཉིན་དང་ལྷན།
 རྒྱུ་བོ་གཅིག་ཤར་ཡང་དག་སྒྲི། གཅིག་བྱ་ཉིད་དུ་ནས་པར་ལྷུང་། 169

མི་བཟང་ཡལ་དང་སྒྲོར་བའི་ཡོངས་སྒྲོད་དག་གནད་བདང་ཞིང་།
 རོ་ལྷན་དག་འདི་ཁྱད་པར་ཉིན་མོངས་སྐྱེས་པར་རབ་ལྷགས་པ།
 ཡོངས་སྒྲུ་ཐེམ་གནོན་སྤྱིད་པ་འདི་ནི་འདི་ཉིད་བདག་གི་གནས།
 འདོད་པའི་མཛོས་པ་ཞི་བ་དག་ནི་ཞི་བ་ཁོན་བཞུན། 170

ཞེས་སྒྲས་དེ་ཡིས་འབར་བ་ཡིས། བྱན་ནམས་དེ་ཡི་ལག་དུ་གཏད།
 ལྷ་དྲིལ་མཆི་མའི་ཐིགས་ཆོགས་ཀྱི། དེ་དག་སྒྲུ་རན་གཏོང་བ་བཞིན། 171

महता शाक्यमुख्येन बोधितस्याथ भूपतेः ।

अन्तःपुरे च कान्तानामुद्धूतः करुणः स्वरः ॥ १६५ ॥

अथ ब्रह्मेन्द्रधनदप्रमुखैस्त्रिदशैर्द्वैतः ।

राजसूनुर्वनं प्राप गत्वा द्वादशयोजनम् ॥ १६६ ॥

अवरुद्धाथ तुरगात् विमुच्याभरणानि सः ।

उवाच सूचितानन्दच्छन्दकं वदनत्विषा ॥ १६७ ॥

गृहीत्वाभरणानि त्वं हयञ्च ब्रज मन्दिरम् ।

नेदानीमस्ति मे कृत्यमेतैर्मायानिवन्धनैः ॥ १६८ ॥

वनेऽस्मिन्नहमेकाकी शमसन्तोषवान्धवः ।

एकः संजायते जन्तुरेक एव विपद्यते ॥ १६९ ॥

विषमविषययोगं भोगमुत्सृज्य रे कः

सरसरतिविशेषक्लेशशोषप्रवृत्तः ।

परिभवभुवनेऽस्मिन्नेष नः सन्निवेशः

शमितमदनकान्तिः शान्तिमेव अयामि ॥ १७० ॥

इत्युक्त्वाभरणान्यस्य दीप्तान्यङ्गे मुमोच सः ।

त्यक्तशोकान्वितानीव मुक्तापक्वणसञ्चये ॥ १७१ ॥

རལ་གྱིས་གཙུག་མུད་བཅད་ནས་ནི། བས་མཁའི་གཞི་ལ་དེ་ཡིས་འཕངས།
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་དེ་སྤངས་ནས། གྲུས་པས་སྒྲ་ཡི་གནས་སུ་བྱིར། 172

གང་དུ་བདག་ཉེར་ཆེན་པོ་དེས། ཉོན་མོངས་བཞིན་དུ་སྒྲ་བཅད་པ།
དེར་ནི་དམ་པ་རྣམས་དག་གིས། དབུ་སྒྲ་སྤངས་པའི་མཆོད་དེན་བཙུགས། 173

འདུན་པ་ཡིས་ཀྱང་དེ་སྤངས་ནས། རབ་དུ་སོང་སྟེ་ཉིན་བདུན་གྱིས།
གོང་བྱིར་ཉེ་བ་དལ་བུས་ཕྱིན། བྱ་ངན་དག་གིས་གཟིང་བས་བསམས། 174

མི་བདག་སྤྲས་ནི་ཡོངས་སུ་དོར། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱིང།
སྤྲས་ཀྱི་ཆོང་ལྷན་པ་ཡིས། མི་བདག་བལྟ་བར་ཇི་ལྟར་རྒྱས། 175

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་བཏང་སྟེ། དེ་ཡི་གནས་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པ།
སྟན་སྟོང་དེ་ནི་གོང་བྱིར་དུ། བྱ་ངན་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བྱུགས། 176

དེ་མཐོང་ཕོ་བྲང་སྒྲེ་བོ་ནི། ས་བདག་སྒྲོན་པོར་བཅས་པ་དང་།
མ་ལུས་བྱུགས་ཀྱི་སོ་སོར་ན། ཆོ་ངའི་ཀྱ་ཙོར་མ་ཙོར་བྱས། 177

མགྲིན་པ་གདུང་བའི་སྒྲ་རབ་བསྐྱེད། བྱ་ངན་ལྷན་པ་ཀྱན་གྱིས་འཇུས།
ཆགས་བྲལ་ལྷན་པའི་དེ་དེ་ནི། མཆི་མ་ཉལ་ཞིང་སྟོག་བཏང་བྱུར། 178

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིག་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅིང་གཙང་པ་དེས།
འཁོར་བ་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་སྒྲོད། བས་ཟེའི་རིགས་སུ་སྒྲེ་བ་སྤངས། 179

चूडां निष्कृष्य खड्गेन स चिक्षेप नभःस्थले ।
शक्रश्च तं समादाय निनाय दिवमादरात् ॥ १७२ ॥

केशः क्लेश इवोत्कृत्तो यत्र तेन महात्मना ।
केशप्रतिग्रहं चैत्थं सद्भिस्तत्र निवेशितम् ॥ १७३ ॥

छन्दकोऽप्यश्वमादाय प्रयातः सप्तभिर्दिनैः ।
शनैः प्राप पुरोपान्तं शोकार्तः समचिन्तयत् ॥ १७४ ॥

शून्यं तुरगमादाय परित्यज्य नृपात्मजम् ।
द्रष्टुं शक्नोमि नृपतिं कथं पुत्रप्रलापिनम् ॥ १७५ ॥

विचिन्त्येति हयं त्यक्त्वा स तत्रैव व्यलम्बत ।
शून्यासनः पुरं वाजौ मूर्त्तः शोक इवाविशत् ॥ १७६ ॥

तं दृष्ट्वान्तःपुरजनः सामात्यश्च महौपतिः ।
प्रतिप्रलापमुखरा श्चक्रिरे निखिला दिशः ॥ १७७ ॥

उड्गुतार्त्तस्वरैः कण्ठैः सोत्कण्ठैः स विषादवान् ।
सर्व्वं गृहीतकौर्क्षाश्रु वाजौ जीवित मत्यजत् ॥ १७८ ॥

स बोधिसत्त्वसंम्यर्शपुण्यप्राप्तिपविचितः ।
जग्राह ब्राह्मणकुले जन्म संसारमुक्तये ॥ १७९ ॥

གང་དུ་གཞོན་བྱ་ཅུར་སྒྲིག་ནི། བརྟུ་བྱིན་དག་གིས་བྱིན་པ་སྒྲངས།
 དེར་ནི་ཅུར་སྒྲིག་སྒྲངས་པ་ཡི། མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་བོ་ཆེན་པོས་བྱས། 180

དེ་ལྟར་འབྱོར་བ་སྤྱིད་མེད་འཇུག་སྒྲིབ་སྐྱེ་བ་རབ་གྲུལ་སྒྲིབ།
 སྐྱེ་བོས་དཔེན་པའང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིག་པའི་སྒྲིབ།
 ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་སྐྱེ་བོ་ཆགས་མཛད་ཆགས་པ་དག་དང་བྲལ་བྱུར་བ།
 དགེ་བ་འདོད་ཅིང་འདོད་པ་བཏང་ནས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པ་ཉིད་བཟུན་ཏོ། 181

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྟོགས་
 པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ཉི་ཤུ་བཞི་པའོ།

शक्तदत्तं कुमारस्तु यत्र काषाय मग्रहौत् ।
काषायग्रहणं तत्र चैत्यं चक्रे महाजनः ॥ १८० ॥

विभवमभवदृच्यै जन्म जन्मप्रमुक्त्यै
विजनमपि जनानां मोहगर्तान्निवृत्त्यै ।
इति स कुशलकामः काममुत्सृज्य भेजे
गुणकृतजनरागः श्लाघ्यतां त्यक्तरागः ॥ १८१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलताया-
मभिनिष्क्रमणावदानं चतुर्विंशः पल्लवः ।

ཡལ་འདབ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙ་པའོ།

མཛེས་པའི་མིག་གི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་བརྟུང་།
གང་གིས་བཀའ་ཡི་ཡུལ་དུ་བསྒྱུར་བྱས་པ།
སྲིད་པའི་མཐུ་ཡིས་ཟེལ་མཚན་མངོན་པར་གྲོལ།
སྐྱེ་བའི་འཛིགས་ལས་རབ་གྲོལ་དེ་དག་གྲུལ།

1

དེ་ནས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དེར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཀའ་ཐུབ་བསྟེན།
དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཉི་གནས་ལ། བར་རྒྱ་སེར་རབ་དུ་སོང་།

2

དེ་ནས་ཐུབ་དབང་འདོད་འོས་པའི། ཤྲུག་ཐུབ་པ་དལ་བྱ་ཡིས།
སྟེ་གདོང་དག་གི་གོང་དུ་ནི། རང་ཉིད་ལྗོངས་ནི་རྒྱ་ཁྲིང་ག་ཤེགས།

3

དེར་ནི་བྱིས་བདག་སྟེ་ཞེས་པའི། མངོན་པར་བཛོད་པའི་བྱ་མོར་ནི།
གཞིན་རྒྱལ་དག་དགའ་མ་དང་། དགའ་སྟོབས་ཞེས་པ་བྱང་བར་བྱུར།

4

དེ་ཡིས་ས་བདག་ཟས་གཙང་གི། སྤྲུལ་གྱི་གྲགས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
བྱིས་བདག་དག་དུ་དེ་སྒྱུབ་སྤྲད། བདུལ་ཞུགས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་བྱས།

5

འཕྲིང་བ་ལྟ་བུའི་གཞིན་རྒྱལ། རི་བཟང་དགའ་ལུགས་སྤང་ལ་ནི།
མངོན་པར་འདོད་པ་རང་བཞིན་སྐྱེས། སྤྲད་པ་བཞིན་དུ་དག་དུ་གནས།

6

अथ पञ्चविंशतिः पल्लवः ।

जयन्ति ते जन्मभयप्रमुक्ता
भवप्रभावाभिभवाभियुक्ताः ।
यैः सुन्दरीलोचनचक्रवर्त्ती
मारः कृतः शासनदेशवर्त्ती ॥ १ ॥

ततस्तपोवने चास्मिन् बोधिसत्त्वे तपोजुषि ।
तदुपस्थापकाः पञ्च वाराणस्यां प्रवव्रजुः ॥ २ ॥

स्पृहणीयो मुनीन्द्राणामथ शाक्यमुनिः शनैः ।
स्वयं सेनायनीग्रामं जनचारिकया ययौ ॥ ३ ॥

तत्र सेनाभिधानस्य कन्ये गृहपतेः सुते ।
नन्दा नन्दबलाख्याच चारुवृत्ते बभूवतूः ॥ ४ ॥

शुद्धोदनस्य भूभर्तु स्ते श्रुत्वा विश्रुतं सुतम् ।
चक्राते तद्विवाहार्थं व्रतं द्वादशवार्षिकम् ॥ ५ ॥

आमोदिनीनां हृदये सदा सूचवदास्थितः ।
मालानामिव बालानामभिलाषः स्वभावजः ॥ ६ ॥

ཡང་ཡང་ལོ་མ་འཕུངས་པ་ཡིས། བ་ནམས་ལོ་མ་དེ་གཉིས་གྱིས།

སྒྲངས་ནས་ཤེལ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ནི། དག་བའི་ལོ་ཐུག་བདུལ་ཞུགས་མཐར། 7

ལོ་ཐུག་ཆོག་བཞིན་གྲུབ་ཆོ། བམ་ཟེའི་གཟུགས་སུ་སྒྲི་དབང་དང་།

བདུལ་ལོ་སྒྲུབ་ཐུག་སྒྲི་དག་ཀྱང་། ཡལ་དེར་ཡང་དག་མཛོན་པར་འོངས། 8

མཛོས་མ་དེ་དག་དགའ་བ་ཡིས། མགོན་གྱི་ཆོ་ནི་རབ་སྒྲངས་ཆོ།

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུས་ཡོན་ཏན་ཀྱན། རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་ཐོག་མར་སྤུལ། 9

བདག་ལས་དེ་ཞིག་ཚངས་པ་འདི། ལྷག་པས་དང་པོ་ཉིད་དུ་འོས།

སྒྲི་ཡི་རྒྱལ་པོས་དེ་བཞེད་ཆོ། གདོང་བཞི་པ་ཡིས་རབ་སྒྲུས་པ། 10

གཙང་མ་རིས་ཀྱི་སྒྲི་དེ་དག། བདག་ལས་ཀྱང་ནི་ལྷག་པ་ཡིན།

ཚངས་པས་དེ་སྒྲུབ་སྒྲུས་པའི་ཆོ། དེ་དག་ཀྱི་ཀྱང་མཁར་ནས་སྒྲུས། 11

ནིར་རྒྱ་ན་ཞེས་པ་ཡི། རྒྱང་དུ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱར་གནས་པ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དཀའ་ཐུབ་གྱིས། རིང་འདི་ཀྱན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་གཞིན་བྱ་མས། བོས་དེ་རིན་ཅན་སྒྲོན་དུ་ནི།

ཐོག་ནས་སྒྲུགས་དེ་གས་པ་ཡིས། རྒྱང་ཅིའི་ལོ་ཐུག་དེ་ལ་སྤུལ། 13

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་སྒྲངས་ནས། རིན་ཅན་སྒྲོན་ནི་དེ་ལ་གདད།

བྱིན་པ་འདི་ནི་སྒྲུར་མི་སྒྲངས། ཞེས་བཞོད་དེ་དག་གིས་མ་སྒྲངས། 14

धेनूनां पीतदुग्धानां दुग्धन्ताभ्यां पुनः पुनः ।
गृहीत्वा स्फटिकस्थाल्या व्रतान्ते पायसं शुभम् ॥ ७ ॥

विधिवत् पायसे सिद्धे विप्ररूपः सुरेश्वरः ।
तं समभ्याययौ देशं देवश्च कमलासनः ॥ ८ ॥

हर्षादतिथिभागेऽथ कन्यकाभ्यां समुद्धृते ।
शक्रोऽवदत्सर्व्वगुणोदयायाग्रे प्रदीयताम् ॥ ९ ॥

मत्तोऽयमधिकस्तावद्वाह्मणः प्रथमोऽपि च ।
इत्युक्ते सुरराजेन प्रोवाच चतुराननः ॥ १० ॥

मत्तोऽधिको देव आस्ते शुद्धावासनिकायिकः ।
इत्युक्ते ब्रह्मणा तेऽपि जगदुगंगनस्थिताः ॥ ११ ॥

सर्व्वप्रतिविशिष्टोऽसौ बोधिसत्त्वस्तपःकृशः ।
नद्यां निराजनाख्यायां विगाह्य सलिले स्थितः ॥ १२ ॥

एतदाकर्ण्य कन्याभ्यामाह्वय मणिभाजने ।
अवतीर्य्यार्पितं भक्त्या तदस्मै मधुपायसम् ॥ १३ ॥

बोधिसत्त्वस्तदादाय रत्नपात्रीं ददौ तयोः ।
दत्तेयं न पुनर्ग्राह्येत्युक्ता जगद्गतु र्न् ते ॥ १४ ॥

འོད་ལྷན་དེ་ནི་རྒྱུ་དུ། དེས་འཕངས་ཀྱི་ནམས་དག་གིས་ཐོབ།
 རོ་རྩེ་ཅན་གྱི་དེ་དག་ལས། མཁའ་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་ཐོབ་སྒྲུངས། 15

རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། དེ་ནས་མཛོས་མ་རྒྱང་ལ་སྦྲས།
 སྦྱོན་པའི་སྦྱོན་ལམ་དག་གིས་ནི། བྱིད་གཉིས་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་འདོད། 16

དེ་ལ་དེས་སྦྲས་ཟས་གཙང་སྦས། མཁས་པ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གཏོར།
 གཞོན་ཏུ་དོན་ཀུན་གྱུབ་པ་དེ། བདག་ཅག་བདག་པོར་མངོན་པར་འདོད། 17

དེ་དག་ཚོག་ནི་ཆགས་ལྷན་ཞིང་། འདོད་པའི་བོ་རྒྱབས་ལྷག་པ་དེས།
 དེ་ཡི་ཐུགས་ལ་མ་གོས་དེ། རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་འདབ་མ་བཞིན། 18

དེ་ཡིས་སྦྲས་པ་གཞོན་ཏུ་དེ། རབ་དུ་བྱང་བ་མ་གྲོས་སམ།
 དེ་ལ་བྱད་མེད་དཔལ་མོ་བཞིན། མིག་གཡོ་དགའ་བ་མེད་དམ་ཅི། 19

ཞེས་པ་འདོད་པ་མིན་ཐོས་ནས། རྒྱགས་ཤིང་བྱུངས་དེ་གཞོན་ཏུ་མས།
 སྦྲས་པ་སྦྱོན་པའི་ཆོས་འདི་ནི། དེ་ཡི་གྲུབ་སྤྱད་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 20

མ་མཐོང་བྱས་པ་ཡང་དག་སྦྱར། བྱང་ལྷགས་ཕྱི་རོལ་ཕྱོགས་ཆོ་ནའང་།
 ཡུན་རིང་གོམས་པ་ངེས་པར་ནི། ཕྱོགས་སྒྱུ་རྒྱང་བ་མི་རྒྱུགས་སོ། 21

དེ་དག་ཚོག་དེ་ཐོས་ནས་སྒྲོ། རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི།
 བྱགས་ཀྱི་ནང་དུ་བལ་གསོའི་སྦྱང། དེ་དག་ལ་ནི་སྦྱང་ནས་གཤེགས། 22

सा तेन नद्यां निक्षिप्ता नागैर्नीता प्रभावती ।
विश्वोभ्याप्याहता तेभ्यस्तार्क्षरूपेण वज्रिणा ॥ १५ ॥

प्रसादी बोधिसत्त्वोऽथ कन्यायुगलमभ्यधात् ।
दानस्य प्रणिधानेन भवत्योः किं समौहितम् ॥ १६ ॥

ते तमूचतुरानन्दनिधिः शुद्धोधनात्मजः ।
सर्वार्थसिद्धोऽभिमतः कुमारः पतिरावयोः ॥ १७ ॥

उद्यमं मारलीलायाः सरसं तद् वचस्तयोः ।
न लिलिम्प्य मनस्तस्य पादं दलमिवोदके ॥ १८ ॥

स जगाद् कुमरोऽसौ न किं प्रव्रजितः श्रुतः ।
न तस्य लोलनयनाः प्रियाः श्रिय इव स्त्रियः ॥ १९ ॥

इत्यनीप्सितमाकर्ण्य दौर्घं निश्चस्य कन्यके ।
जचतुर्दानधर्म्मोऽयं सिद्धौ तस्यैव जायताम् ॥ २० ॥

अदृष्टस्नेहसंश्लिष्टः प्रविष्टोऽन्तःपराङ्मुखः ।
न नाम सुचिराभ्यस्तः पक्षपातो निवर्तते ॥ २१ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा बोधिसत्त्वः प्रसन्नधीः ।
प्रयातस्ते समामन्त्य विश्रान्त्यै काननान्तरम् ॥ २२ ॥

འོ་ཐུག་བདུན་ཅིའི་ཆ་དག་གིས། ལྷོ་བས་ནི་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་ཐོབ།
བསིལ་གྱི་བ་མཆོག་ལྷན་གྱིང་དག་གིས། རབ་མཛོས་ས་འཛོན་དག་ལ་འཛོགས།

23

དེར་ནི་སྦྱིལ་ཁྱུང་བཅིངས་པ་མཛད། དེ་ཡིས་བདེ་བར་བཞུགས་པའི་ཆོ།
ང་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་ནི། རབ་དུ་མཐོ་བའི་རི་དེ་ཞིག།

24

ས་འཛོན་ནམ་པར་ཞིག་པ་དེར། ཐུགས་ནི་བྱུང་བཞིན་དེ་ཡིས་བསམས།
ཀྱེ་མ་དྲི་མེད་མ་ཡིན་པའི། ལས་འདི་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱས།

25

དེ་ལྟར་བརྒྱ་བསམ་དབུགས་རིང་བ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་ཡིས་སྦྱས།
དམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འོས་པའི། ལས་ནི་ཅི་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད།

26

རྒྱན་ཆད་མེད་པར་དག་བསྐྱབས་པ། ས་ཡི་འཛོན་པར་བཟོད་མ་གྱུར།
སེམས་ཅན་དག་བ་རབ་བསྐྱབས་པ། རབ་མཐོ་རི་བོ་བརྒྱ་བས་ལྷི།

27

ཆུ་བོ་ནི་ར་ཉལ་ན་ནི། ཡང་དག་སྦྱོལ་ལ་གཡོ་མེད་ཡུལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གྲུབ་སྟེར་བ། དོ་ཇི་གདན་ཞེས་བཟོད་པར་སོང་།

28

སྦྱ་ཡི་བབ་སྟན་པའི་ལས་ནས་དེ། རབ་གཤེགས་ལས་གྱི་ས་གཞི་ལ།
ཞབས་ནི་བཀོད་པས་གསེར་དག་གི། བདྲ་རྒྱད་པ་བྱུང་བར་གྱུར།

29

དེ་ནི་གཤེགས་པའི་ས་གཞི་ལ། ཆུ་ནམས་རབ་དུ་བརྡོལ་བས་དཀྱིགས།
མཁར་བའི་སྟོད་བཞིན་སྦྱ་ལྷན་ཞིང་། རབ་དུ་པར་ཞེས་ནམས་ཞེས་ཀྱང་།

30

पायसामृतभागेन लब्धदिव्यबलोदयः ।

प्रच्छायतरुमुच्छाय मारुरोह महीधरम् ॥ २३ ॥

पर्यङ्कबन्ध माधाय तत्र तस्मिन् सुखं स्थिते ।

अहङ्कार इवात्युच्चशिराः सोऽद्विर्व्यगौर्यत ॥ २४ ॥

विशीर्णभूधरे तस्मिन् स प्रदध्यौ विषण्णधीः ।

सपञ्चालानि कर्माणि मया कानि कृतान्यहो ॥ २५ ॥

इति चिन्ताशतोच्छासं तमूचु र्योमदेवताः ।

न त्वया विहितं साधो कर्म किञ्चिदसाम्प्रतम् ॥ २६ ॥

अच्छिन्नोत्तमकुशलं धर्तुं न क्षमते क्षितिः ।

स त्व मुत्तमकुशलः प्रोच्चशैलशताद्गुरुः ॥ २७ ॥

निरञ्जनीं समुत्तीर्य सरितं व्रज निश्चलम् ।

सिद्धिदं बोधिसत्त्वानां देशं वज्रासनाभिधम् ॥ २८ ॥

देवतादिष्टमार्गेण प्रस्थितस्यास्य भूतले ।

पादन्यासैरभूतस्य हेमपद्मपरम्परा ॥ २९ ॥

पृथिवी व्रजत स्तस्य प्रोक्षसत्सलिलाकुला ।

रणन्ती कांस्यपात्रीव प्रोन्ननाम ननाम च ॥ ३० ॥

གང་གི་སྒྲ་མེད་ཡེ་ཤེས་གཏོར། འགྲུབ་པ་འགྲུར་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན།

མཚན་མ་དེ་དང་དེ་དག་ནི། བྱང་བར་བྱུར་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་།

31

ནི་ར་ཉལ་ནའི་ས་གཞི་ལ། ཉལ་པོ་ཞེས་བྱ་ཡོང་བའི་སྒྲ།

སངས་རྒྱས་བྱུང་བས་མིག་ཐོབ་ཅིང་། ས་ཡི་སྒྲ་ཐོས་ངས་པར་འཐོན།

32

མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱུགས་ཤིང་། འཛ་སྒྲ་ཅུ་བོའི་འོད་ཟེར་འབར།

བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཐོང་ནས། ཐལ་མོ་སྒྲུར་བྱས་རབ་སྒྲུས་པ།

33

པ་དྲའི་སྒྲ་ལྷན་མཛེས་པ་ཁྱོད་ནི་ལང་ཚོ་དར་ལ་ནགས་ཚལ་འདིར།

ཕྱན་ཚོགས་རྣམས་ལ་འབྲལ་བའི་གདྲང་བ་རབ་དུ་བྱིན་ནས་རྣམ་པར་གནས།

མཚུངས་མེད་ཞི་བའི་བྱད་པར་རབ་དུ་འབྱེད་ཅིང་ཚོག་ཤེས་སྒྲེ་བའི་གྲ།

ཁྱོད་ནི་མིད་པའི་མཚོ་ལས་ལྷས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པའི་ཟུང་སྒྲུག་འགྲུར།

34

ཇི་ལྟར་འདི་ན་རི་དགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་འཛིགས་

པའི་གཡོ་བ་ཉིད་ནི་བདང་བྱས་ཤིང་།

ཇི་ལྟར་སེམས་འགྲོད་ཚོགས་རྣམས་ཙེ་དགའི་འཁོར་

ལོས་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས།

གང་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་གི་ཡིད་བདེན་

མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་གྲུར་པ།

དེ་ལྟར་འདི་ནི་ངལ་དུ་བ་མེད་པར་བདེ་བ་སྤྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲུ་ཡིན་སྒྲུས།

35

तानि तानि निमित्तानि प्रवृत्तानि ददर्श सः ।
येषामनुत्तरज्ञाननिधानसाधनं फलम् ॥ ३१ ॥

निरञ्जनाय भुवने नागोऽन्धः कालिकाभिधः ।
बुद्धोत्पादितद्वग्भूमेः शब्दमाकर्ण्य निर्ययौ ॥ ३२ ॥

सर्वलक्षणसम्पन्नं दीप्तजाम्बूनदद्युतिम् ।
स बोधिसत्त्व मालोक्य प्रोवाच रचिताञ्जलिः ॥ ३३ ॥

नलिननयन कान्तस्त्वं वने यौवनेऽस्मिन्
विहरसि विरहार्तिं सम्पदामर्पयित्वा ।
अशमशमविशेषोन्मेषसन्तोषहेतु-
र्भवसि भवसमुद्रे देहिनां सत्यसेतुः ॥ ३४ ॥

अथामुञ्चन्त्येते भयतरलता मच हरिणाः
यथा लीलाचक्रं विहरति समीपे खगगणः ।
ससत्त्वासत्त्वानां किमपि हृदयाश्वाससदनं
तथा मन्थे वैडं वपुरिद मनायाससुखदम् ॥ ३५ ॥

ཡལ་ལྷན་སྤྱ་གུ་པ་རྫོ་ལ་དགའ་ཡལ་པ་དག་ལ་ཡལ་པ་འཛོག་པར་བྱེད།

གཙུག་པུན་ལྷན་པའི་མཆུག་ཅིའི་རྒྱང་གིས་སྤྲོད་པའི་སྤྱ་

དང་ལྷན་ཞིང་བདེ་བར་བྱེད།

མིག་རྒྱར་གཡོ་བའི་རི་དགས་མོ་རྣམས་མ་དུ་ན་དུ་གས་

པས་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པར་བྱུང་།

བསོད་ནམས་རབ་དང་བཞིན་འདི་ནི་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ལུགས་༥

36

དེ་རིང་ཁོ་ན་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་ནས།

འཛིག་དེན་གསུམ་པོ་བྱིད་ཀྱི་མ་ལུས་དོགས་པར་བ་བྱིད།

བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་འཕྲལ་ལ་ཀྱ་མུད་ལྷན་པ་ནི།

རབ་དང་རབ་དུ་དགའ་བའི་དཀར་བཟོགས་པ་བཞིན་༥ 37

ཉིན་མོའི་མགོན་བཞིན་གཟི་བཞིན་རབ་འབར་བྱིད་ཀྱི་

སྤང་བས་འཕྲལ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ།

རབ་གྱིས་པདྨ་ལྷ་པོས་མཆོག་གི་སྤང་བ་ལ་རིག་འཛིག་དེན་རྣམས་དག་གིས།

སྤང་ཅི་འགྱུར་བའི་འཕྲུང་བཞིན་གདུང་ཞིང་སྤྲོད་པར་

ངེས་བཅིངས་སྤྱིང་ལས་ཕྱིར་བྱུང་བ།

གདོ་ལྷག་ལྷན་པའི་འཕྲུང་བ་སྤང་ཡང་ནང་དུ་གནས་ན་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ༥

38

དུལ་བས་དེ་སྤྲོད་སྤྱ་བ་ཡི། ཀྱ་ཡིས་རྒྱལ་ལ་རབ་དང་སྤྱོད།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་པེབས་པར་སྤྲོས། རྒྱ་བོ་ཡང་དག་བཀལ་ནས་གཤེགས༥

39

करिकलभकः पद्मप्रौत्या करोति हरेः करं
सुखयति शिखी स्निग्धालापं कलापशिखानिलैः ।
भवति हरिणी लोलापाङ्गा पुरः प्रणयोन्मुखी
प्रशमसमयस्येयं पुण्यप्रसादमयी स्थितिः ॥ ३६ ॥

अद्यैव बुद्धत्वं मवाप्य शुद्धं
त्वं बोधि मेष्यत्यखिलां त्रिलोकौम् ।
सद्यः प्रसादप्रमदावदातां
कुमुदतीं पूर्णं इवामृतांशुः ॥ ३७ ॥

अन्योन्यन्दिननाथदीप्तमहसः सद्यस्तवालोकनात्
लोकानां कमलप्रबोधकलया दिव्यप्रकाशस्पृशाम् ।
निर्याती हृदयान्निबद्धमधुपश्रेणीव संबन्धन-
चस्तान्तर्न पुनः करिष्यति पदं मोहान्धकारावलिः ॥ ३८ ॥

इति ब्रवाणां विनया न्नागराजः प्रसन्नधीः ।
बोधिसत्त्वं समाभाष्य समुत्तीर्य नदीं ययौ ॥ ३९ ॥

དོ་ཇི་གདན་གནས་བྱང་རྩལ་གྱི། ཙ་བར་དེས་ཕྱིན་མ་འབྲུགས་པར།
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱིན་ཀྱང་ཤ་ནམས། ཙ་མོ་གཡས་བསྟན་མལ་སྟན་བྱས། 40

དེར་ནི་སྦྱིལ་ཀྱང་བཅས་མཛད་ནས། གཡོ་བ་མེད་པར་ངེས་པར་ཞུགས།
བདུད་ཅིའི་རྩལ་གདོང་བསྐྱབས་པ་ཡི། མཇུག་དུ་ངལ་གསོ་བཞིན་དུ་མཛོས། 41

བདན་ཞིང་བྱང་པོའི་དབྱིབས་ལྗན་དེ། ཐུན་མོང་མན་པར་བཟོད་པའི་དེན།
མི་གཡོ་གསེར་གྱི་འོད་ལྗན་པ། ལྷན་པོ་གཞན་པ་བཞིན་དུ་མཛོས། 42

ཟག་པ་ཟད་པ་མཐར་ཐུག་པ། སྦྱིལ་ཀྱང་འདི་ལ་བདག་གནས་སོ།
ཞེས་པའི་བདག་པ་བྱས་ནས་དེས། དན་པའི་སྒྲི་ནི་རབ་དུ་བཅིངས། 43

དེ་ནས་སྐབས་དེར་བདུད་དག་ནི། ཞིལ་སྤག་དོག་སྦྱིང་ཡིག་ཐོགས།
ཐུར་བ་ཉིད་དུ་མཛོད་པར་འོངས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ་སྦྱས་པ། 44

འཛིག་དེན་གཉིས་ལ་གཡོན་ཉིད་དང་། འདོད་མིན་འདོད་པ་འདི་ནི་ཅི།
དུས་མིན་མེད་ཀྱི་གཞིན་ལྷའི་དབྱིབས། བྱིད་ཀྱི་སྒོ་ཡང་སྦྱ་ཞིག་འདོད། 45

དོགས་པ་བཅོམ་པའི་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས། བྱིད་ཀྱི་བྱོང་བྱིར་རབ་དུ་སྦྱངས།
བཙུན་མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་འཕྲེང་བ་བཀག། མི་ཡི་བདག་པོ་ཟས་གཙང་བཅིངས། 46

ཞེས་པའི་ཚོག་ནི་ཐོས་ཉིད་ན། བྱ་ངན་ཁོ་བའི་དུག་སྦྱངས་པ།
དེ་ཡི་ནམ་འགྲུང་མ་བསྐྱབས་པའི། སེམས་ཀྱིས་ནམ་པར་བསམས་པར་གུར། 47

वज्रासनपदं प्राप्य बोधिमूलमनाकुलम् ।
दक्षिणाग्रैः कुशैश्चक्रे शक्रदत्तैः स संस्तरम् ॥ ४० ॥

तत्रोपविश्य पर्यङ्कवद्धो निश्चलनिश्चयः ।
मन्यावसानविश्रान्तः स दुग्धाब्धिरिवावभौ ॥ ४१ ॥

असाधारः क्षमाधारः स धीरसरलाकृतिः ।
रुरुचे काञ्चनरुचिः परो मेरुरिवाचलः ॥ ४२ ॥

अस्त्रावक्षयपर्यन्तः पर्यङ्कोऽयमम स्थिरः ।
वबन्धेति स संकल्पं कृत्वा प्रतिमुखीं स्मृतिम् ॥ ४३ ॥

अचान्तरे समभ्येत्य मारः संयममत्सरः ।
लेखहार स्तच तूर्णं बोधिसत्त्वमभाषत ॥ ४४ ॥

अकामकामता केयं लोके बन्धनदा मता ।
अकालकलिकाकारा मतिस्ते कास्य कामना ॥ ४५ ॥

गृहीतं हतशंकेन देवदत्तेन ते पुरम् ।
निरुद्धान्तःपुरश्रेणी बद्धः शुद्धोदनो नृपः ॥ ४६ ॥

इति श्रुत्वैव वचनं शोकामर्षविषोज्झितः ।
अशिक्षितविकारेण चेतसा स व्यचिन्तयत् ॥ ४७ ॥

ཀྱེ་ས་བདག་ལ་བརྟུན་དག་ནི། བར་ཆད་བྱ་བར་རབ་དུ་བརྩོན།
 རོ་ཆ་མེད་ནི་གཞུག་ཐུང་ལྷན། ཅེ་ཞིང་འགྲོལ་གར་སྟབས་སྦྱར། 48

མཐའ་ནི་འཆི་བར་མི་རྒྱས་བརྟུན། ཁྱོད་ཀྱིས་གནོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།
 འཆི་བའི་མཆོད་སྦྱིན་གཅིག་གི་ནི། འདོད་པ་ཉིད་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ། 49

མཆོད་སྦྱིན་སྦྱིན་པ་དཀའ་ཐུབ་བསྟུགས། བདག་ཉིད་ལ་ནི་བྱེད་མི་སྟོ།
 རང་གི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་མེ་ཏོག་རྩིས་ཤིང་འབྲུལ། 50

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་སྟན་ཕུང་བས། ལུས་ཅན་སེམས་ནི་འཕྲོག་པའི་བདུད།
 ཁྱོད་དང་བཅས་རབ་སོང་ཉེ། མདུ་སྟོར་བ་ཡང་དག་བཅུམས། 51

དེ་ནས་ཅུ་ཏའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། ཡིད་འོང་རབ་དུ་མཛོས་པའི་མིག།
 གཡོ་བའི་བྱང་བས་གཡོ་ལྷན་ས། ཡིད་འོང་མཛོས་ས་མཐོང་བར་གྱུར། 52

སྟོད་ཚུལ་མཛོས་པས་ངེས་སྟངས་བྱུར་བ། འདོད་པའི་བྱ་མོ་གསུམ་པོ་དེའི།
 ཀྱང་པ་པདྨ་ཅན་བཀོད་ནས། དཀའ་ཐུབ་ནགས་འདི་ཆགས་ལྷན་བྱས། 53

དེར་ནི་མིག་གིས་རི་དྲགས་མོ། འབྱིད་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་སྤང་མོ་དང་།
 དེ་དག་བཞིན་གྱི་ཆུ་སྦྱིས་ཀྱིས། པདྨ་ཅན་ནི་དམན་པར་བྱས། 54

དེ་ཡི་ལུས་ནི་ལང་ཚོ་ཡིས། བརྟན་ཅིང་ཇེས་སུ་ཆགས་པས་བྱགས།
 མཛོས་སྟུག་གོས་དང་ལྷན་པ་ཡིས། སེམས་མེད་ནམས་ཀྱང་ཆགས་པར་གྱུར། 55

अहो वतान्तरायं मे मारः कर्तुं समुद्यतः ।
नर्तयत्येष दुर्दत्तः शिखण्डिक्रीडया जगत् ॥ ४८ ॥

मार मार विरामस्ते दौर्जन्यस्य न जायते ।
एकेन हिंसायज्ञेन प्राप्तेयं कम्पता त्वया ॥ ४९ ॥

यज्ञदानतपःस्नाघां नात्मनः कर्तुमुत्सहे ।
स्वगुणोदीरणम्भानं पुण्यपुष्पं हि शौर्य्यति ॥ ५० ॥

इति निर्भस्मितस्तेन चित्तस्तेनः शरीरिणाम् ।
सामर्षः प्रययौ मारः समारम्भाद्वतोद्यमः ॥ ५१ ॥

अथादृश्यन्त ललिता लालित्याञ्चितलोचनाः ।
भ्रमद्भृङ्गतरङ्गिण्यः कान्ताश्च्युतलता इव ॥ ५२ ॥

चारुतच्चरितावृता स्तिष्ठस्ताः कामकन्यकाः ।
सरागं पादनलिनीन्यासैश्चक्रुस्तपोवनम् ॥ ५३ ॥

विलोचनेन हरिणी करिणी गतिविभ्रमैः ।
तत्र ताभिर्मुखांभोजैर्नलिनी मलिनीकृता ॥ ५४ ॥

यौवनाभरणै रंगैरनुरागविलेपनैः ।
लावण्यवसनैस्तासां कामोऽभूदप्यचेतसाम् ॥ ५५ ॥

དེ་ཐེའི་གདན་ལ་བསམ་གཏན་ལ། མཉམ་གཞག་གཡོ་མེད་སྤྱན་ལྷན་པ།
དེ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་དག་ནམས། ཡ་མཚན་བསམ་གཏན་འཛིན་པར་གྱུར། 56

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲག་པ་ལས། སྐྱགས་དང་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས།
ན་ཚོད་འཕྲལ་ཉིད་ཡོངས་བཏང་དེས། དམ་པའི་ངོ་ཚའི་ག་བ་བསྟེན། 57

དེ་ནས་དེ་དག་ཕྱིར་ལོག་ཏུ། མོང་བས་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཆད།
ཡིད་སྐབས་གྲགས་པ་ཚོམ་པ་ཡིས། དམག་གི་ཚོགས་པ་བསྐྱས་པར་གྱུར། 58

ཐ་དད་བཞིན་ལྷན་སོག་ཆགས་དང་། མཚོན་ཆ་ཀྱན་གྱི་འཛིག་པས་ཁྲབ།
བྱེ་བ་སྐྱག་ནི་སྐྱམ་ཅུ་བྱ། དེ་ཡི་དཔུང་ཆེན་ཡང་དག་ཐོགས། 59

རང་ཉིད་ཁྱོ་ཞིང་དྲག་པོ་ཡིས། རྟ་བའི་བར་དུ་མདའ་བསྟེན་བྱངས།
བདུད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོ་ཡིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དྲག་དུ་གཙས། 60

དེ་ཡིས་རབ་འཕངས་རྒྱལ་དང་ནི། དྲག་དང་དོ་ལྷན་མཚོན་གྱི་ཆར།
མན་ར་དང་པོ་དྲོ་ཡི། ཚོགས་སྐྱབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གྱུར། 61

སྐར་ཡང་བདུད་དཔུང་གིས་འཕངས་པ། མཚོན་གྱི་ཆར་ནི་འཛིན་བཟོད་པ།
དེ་ལ་དོ་ཐེ་ར་བའི་གནས། ལྷ་རྣམས་དག་གིས་རབ་དུ་བྱས། 62

བདག་པ་ཉམས་པའི་དྲན་པས་ཀྱང་། ཉིང་ངོ་འཛིན་གྱི་རྟ་བའི་ཆོར།
གཤམ་གྱི་ལྷོན་པ་འདབ་མ་ནི། དེལ་བྱ་གསལ་པའི་སྐྱ་ལྷན་སྐྱལ། 63

वज्रासनसमाधानध्याननिश्चललोचनम् ।

तं विलोक्याभवत् तासां विस्मयध्यानधारणा ॥ ५६ ॥

ता बोधिसत्त्वसंकल्पान् मदरागमयं वयः ।

परित्यज्यैव सहसा सलज्जा भेजिरे जराम् ॥ ५७ ॥

प्रतीपगमनात्तासामथ भग्नमनोरथः ।

मन्मथः प्रथितारम्भः सैन्यसम्भारमाददे ॥ ५८ ॥

सर्वप्रहरणैर्व्याप्तं नानाप्राणिमुखैर्भयैः ।

षट्चिंशत्कोटिविपुलं बलं तस्य समुद्ययौ ॥ ५९ ॥

स्वयमाकर्णनिष्कृष्टकोपक्रूरशरासनः ।

मारः स्फारविकारेण बोधिसत्त्वं समाद्रवत् ॥ ६० ॥

शस्त्रवृष्टिस्तदुत्सृष्टा सह पांशुविषाणमभिः ।

प्रययौ बोधिसत्त्वस्य मन्दाराम्बुजतुल्यताम् ॥ ६१ ॥

पुनर्म्मारबलोत्सृष्टा शस्त्रवृष्टिर्धृतक्षमे ।

चक्रिरे देवतास्तस्य वज्रप्रतिसमाश्रयम् ॥ ६२ ॥

स्मरोऽपि नष्टसङ्कल्पः समाधेः श्रोत्रकण्टकम् ।

घण्टापटुरटत्पचं निर्ममे स्फटिकद्रुमम् ॥ ६३ ॥

མུ་ཅོར་སྒྲོགས་པའི་ཤིང་དེ་དང་། བདུད་དབྱང་མཚོན་དང་བཅས་པ་དག།
ནམ་མཁའ་འི་རྩ་ཡིས་སྒྲངས་ནས་ནི། ལྷགས་འི་ཕྱི་རེལ་རབ་དུ་འཕངས། 64

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ནི། རྩི་མེད་རབ་དང་ཡང་དག་ཐོབ།
ཀུན་རིག་ཀུན་རྟོགས་སྒྲེ་བ་ནི། བསམས་ཅད་དྲན་པ་མཚོག་དུ་གྱུར། 65

དེར་ནི་རྒྱ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པ་དེས།
ལས་ཀྱི་བླ་བས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པ། འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་འགྲོ་བ་མཐོང་། 66

དེ་ནས་ཤུ་གཉི་ཤོང་བྱིར་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས།
ཉོན་མོངས་དབང་གིས་འདས་གྱུར་ཅེས། མཁའ་ལ་བདུད་ཀྱིས་རབ་དུ་བསྒྲགས། 67

དེར་ནི་གྲུལ་པོ་ཟས་གཙང་མ། དེ་ཐོས་དོ་རྩིས་བཅོམ་པ་བཞིན།
བྱ་ལ་བྱས་པ་པའི་དུག་གིས་གཟིར། ས་ལ་རབ་དུ་འགྲེལ་བར་གྱུར། 68

མི་བདག་བཅུན་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས། རྩོག་ནི་བདང་བར་བྱས་པའི་ཚོ།
ལེགས་སྦྱོར་སྒྲོགས་སྒྲུ་རྒྱང་བ་ཡི། ནམ་མཁའ་འི་རྩ་ཡིས་དེར་སྒྲུས་པ། 69

བདུད་ཅི་གསེལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུས། ཡང་དག་རྩོགས་སངས་གྲུས་ཉིད་གྱུར།
དེ་ཡིས་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། འཆི་བས་བྱས་པའི་འཛིགས་པ་མེད། 70

མི་བདག་སྒྲོན་པོ་བཅུན་མོ་དང་། བཅས་པས་ཚོག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས།
བདུད་ཅིས་བྲན་བཞིན་སྐད་ཅིག་ལ། རྩོག་ནི་སྒྲུར་ཡང་བྱང་བར་གྱུར། 71

तन्तारमुखरं वृक्षं मारञ्च सबलायुधम् ।

चक्रवाटे समुत्क्षिप्य चिक्षिपु व्योमदेवताः ॥ ६४ ॥

भगवानथ संप्राप्तप्रसन्नज्ञाननिर्मलः ।

सर्व्ववित्सर्व्वगः सर्व्वजातिस्मृतिपरोऽभवत् ॥ ६५ ॥

स तत्रानुत्तरज्ञानसम्यक्सम्बोधिमापितः ।

ददृशे सर्व्वभूतानि गतिं कर्मोर्मिनिर्मिताम् ॥ ६६ ॥

अथ शाक्यपुरे मारः प्रवादमसृजद्विवः ।

बोधिसत्त्वः प्रयातोऽस्तं तपःक्लेशवशादिति ॥ ६७ ॥

तत्र शुद्धोदनो राजा पुत्रस्नेहविषातुरः ।

निपपात तमाकर्ण्य वज्राहत इव क्षितौ ॥ ६८ ॥

अन्तःपुरे सहनृपे प्राणत्यागकृतक्षणे ।

सुवृत्तपक्षपातिन्य स्तमूचु व्योमदेवताः ॥ ६९ ॥

पुत्र स्तवामृतं पीत्वा सम्यक्सम्बुद्धतां गतः ।

तेनावलोकितस्यापि नास्ते मृत्युभयं कुतः ॥ ७० ॥

इति सान्तःपुरामात्यः श्रुत्वा नरपतिर्व्वचः ।

अभूत्प्राणत्यागतप्राणः सुधासिक्त इव क्षणात् ॥ ७१ ॥

ཀྱན་དགའི་དགའ་ཕྱོན་ཆེན་པོ་དེར། ལྷ་བ་སྐྱ་གཙན་གྱིས་ཟིན་ཆོ།
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བཅུན་མོ་ནི། གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྐྱས་མཛེས་བཅས་༥ 72

སྐྱ་གཙན་ཞེས་པ་གྱིས་པ་དེའང་། མི་བདག་དེས་བསྐྱེད་དོགས་པའི་ཆོ།
མ་ཡིས་དག་སྤང་དོ་དང་བཅས། འཕངས་ཆོ་རྩལ་འཕྱོ་བར་གྱུར༥ 73

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་བརྟན། སྐྱ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས།
དོ་རྩེ་རྒྱལ་ཀྱང་བཅེངས་པ་ཡིས། ལྷ་ནམས་ཡ་མཚན་ལྷན་པར་བྱས༥ 74

ཆངས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱལ་བ་ན།
མཆོག་དུ་ཀྱན་དགའ་བརྟུན་ཅི་ཡི། ཆོགས་ལྷར་མཛེས་པས་བཀའ་སྦྱལ་བ༥ 75

ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དབང་ཐུག་བདེ། གང་གིས་སྐྱལ་བ་སྤལ་དུ་ཅི་བ།
བདེ་བར་གནས་པ་འདི་ནི་ལྷོན། ཀྱེ་མ་བདག་གིས་ཤེས་མ་གྱུར༥ 76

མཛེས་སྐྱལ་རྩལ་རྩལ་ལང་ཆོ་ལྷན་པའི་ལུས།

བདུད་ཅིས་བལྟན་པ་མཐོ་རིས་ལོངས་སྤྱོད་ཆོགས།

མ་ལུས་བདང་གྱུར་ཅོལ་མེད་བདེ་འདི་ཡིས།

འབྲུན་ལྷ་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་དུལ་ཉིད་དོ༥

77

མི་བཟད་ཡུལ་གྱི་ཉོན་མོངས་འཁོར་བའི་ལམ་འབྱོན་ཀྱན་དུ་གཟུང་གྱུར་ཅིང་།

ཉོན་མོངས་ཅན་བདག་ཞི་བས་དགའ་བ་ཉར་གྱུར་ཅན་དན་གྱི་བ་མས་བཞིན།

དབང་པོ་མཐའ་དག་ཆོམ་པའི་བདེ་བ་འདི་ཡིས་བདག་ནི་དགའ་བ་སྐྱེས།

ཞི་བའི་གངས་ལྷན་ནགས་སྤང་ལ་བསོས་པ་ནམས་བདེ་བའི་དཔེ་ནི་ཅི༥

78

तस्मिन्महोत्सवानन्दे बोधिसत्त्वबधूः सुतम् ।
कान्तं यशोधरासूत राहुग्रस्ते निशाकरे ॥ ७२ ॥

राहुलाख्यः स बालोऽपि नृपतेर्जन्मशङ्किनः ।
जनन्या सशिलः शुद्धौ निश्चितोऽभसि पुस्तुवे ॥ ७३ ॥

भगवानपि सप्ताहं स्थितो निश्चलविग्रहः ।
वज्रपर्यङ्कबन्धेन देवानां विस्मयं व्यधात् ॥ ७४ ॥

स ब्रह्मकायिकाख्याभ्यां देवताभ्यां विरोधितः ।
अवदत्परमानन्दसुधासन्दोहसुन्दरः ॥ ७५ ॥

अहो वत मया ज्ञाता पूर्वमेषा सुखस्थितिः ।
यया सुरासुरैश्चर्य्यसुखं दुःखगणायते ॥ ७६ ॥

लावण्याम्भःस्त्राविताङ्गास्तरुण्यः
पौयूषार्द्रः स्वर्गसम्भोगवर्गः ।
अस्याशेषत्यागहेलासुखस्य
स्पृहाबन्धे पांशुनिःसार एव ॥ ७७ ॥

संतप्तोऽहं विषयविषमक्लेशसंसारपान्थः
क्लान्तः शान्त्याश्रिति मुपगता श्रन्दनच्छाययेव ।
संजातेयं सकलकरणव्यापिनी निवृत्तिर्मे
विश्रान्तानां शमहिमवने किं सुखस्योपमानम् ॥ ७८ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དག། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་ནགས་ཚལ་དེར།
 ཚོང་བ་གཤམ་བཟང་བ་དག། དོན་མཐུན་ཚེན་པོས་འོངས་པར་གྱུར། 79

ལྷ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་དེ་དག་གིས། བྱས་པས་བཅོས་ལྷན་ལ་སྒྲིགས་དེ།
 ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་བསོད་སྒྲོམས་འདི། རྒྱང་བར་མཛོད་ཅེས་རབ་དུ་སྒྲིས། 80

བཙེ་བའི་དབང་གྱུར་ཀྱན་མཁུན་གྱིས། དེ་ནི་གསན་ནས་རྣམ་བསམས་པ།
 རྒྱ་རབ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོད་དུ་འདི། རྒྱངས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྱངས་ལག་པར་མིན། 81

དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ལ་ནི། རྒྱལ་ཚན་བཞི་ཞེས་བའི་ལྷས།
 ཤེལ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱང་བཟེད་བཞི། སྤལ་ནས་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་སོང་། 82

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། བསོད་སྒྲོམས་རབ་དུ་བཞེས་མཛོད་ནས།
 རྒྱབས་བསུས་དག་གི་བཀའ་ཡིས་ནི། དེ་དག་ཇེས་སུ་བརྒྱང་བ་མཛོད། 83

ལེགས་བྱས་རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་དབང་པོ་བསོད་ནམས་སྤེར་ལ་མཁས།
 རྒྱུད་པ་མ་ལུས་ཟད་བྱེད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དབག་བསམ་གིང་།
 དེག་བ་ཡོངས་གྱུར་བསྐྱབ་པའི་ཇེས་མཐུན་དམ་པ་དག་གིས་གྲོགས།
 རྒྱལ་ལྷན་འགའ་ཞིག་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 84

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞེད་
 བ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་གིང་ལས་བརྒྱད་བཅོས་པའི་རྟོགས་པ་
 བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་སྤེ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལུ་པའོ།

अस्मिन्नवसरे पुण्यपरिपाकेण तद्वनम् ।
वणिजौ पृथुसार्थेन प्राप्तौ चपुसभल्लिकौ ॥ ७६ ॥

देवताप्रेरितौ भक्ता भगवन्तमुपेत्य तौ ।
प्रणतौ पिण्डपातोऽयं गृह्यतामित्यभाषताम् ॥ ८० ॥

दयाविधेयः सर्वज्ञस्तदाकर्ण्य व्यचिन्तयत् ।
पूर्वैः पात्रे गृहीतोऽयं न पाणौ पात्रवर्जिते ॥ ८१ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य महाराजाभिधाः सुराः ।
दत्त्वा स्फटिकपात्राणि चत्वारि त्रिदिवं ययुः ॥ ८२ ॥

कृत्वाथ भगवान् पात्रे पिण्डपातप्रतिग्रहम् ।
अनुग्रहं तयोश्चक्रे शरण्यचयशासनात् ॥ ८३ ॥

विततसुकृतसाक्षी पुण्यनिक्षेपदक्षः
क्षयितविपदशेषः प्रार्थनाकल्पवृक्षः ।
भवति कुशलमूलैः कस्यचिद् भाग्यभाजः
शुभपरिणतिदीक्षादक्षिणः साधुसङ्गः ॥ ८४ ॥

इति श्लेभेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
मारविद्रावणावदानं नाम पञ्चविंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་བྱུག་པ།

མཛེས་པའི་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་ལྷན་ཡོན་དཔྱད་པར་འོས་གྱུར་ཅིང་།
རིན་ཅན་འོད་ཟེར་ནས་དག་དམ་པའི་སྤང་བ་རྒྱས་པར་བྱེད།
ནད་མེད་ཐུ་དྲིལ་རང་བཞིན་འགྲོ་བའི་རྒྱན་ནི་སྦྱེད་བྱེད་པ།
གང་ཞིག་དག་བས་ཆེས་འབྲེལ་མིང་ཆེན་རིགས་དེ་འགའ་ཞིག་ཡིན། 1

མིར་སྒྲུབ་བཞིན་ནི་ཉུ་གོ་དྲུའི། ཀྱན་དགའ་ར་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས།
དེ་བཞིན་གཤམས་པ་བཞུགས་ལ་སྒྲོན། ཤུ་གུ་ནམས་ཀྱིས་རང་རིགས་ལྷས། 2

དེས་རིས་དེས་ཀྱང་མོ་གཤམ་བྱ། དེ་ལ་རི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།
གཟིགས་པ་བསྐྱེས་ནས་མཉུན་དུ་ནི། རང་གི་རིགས་འབྱུངས་གསུང་བར་
བསྐྱེས། 3

དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་གྱིས་ནི། འདས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་གཟིགས།
ཡལ་དག་བྲན་བས་དེ་ནམས་ལ། སྤྲོས་པ་ཤུ་གུ་བྱུང་བ་ཉིན། 4

མ་ལུས་འཛིག་ནིན་འདི་ནི་སྒྲོན། ཚུ་ཡི་རང་བཞིན་གཟིགས་ཉིད་དུ།
གནས་ཆོ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེས་པ་ལས། ཚུ་ནི་འོ་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། 5

ཚུ་དེར་སྒྱུག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དལ་བུས་སྤྲོ་བར་གྱུར་བའི་ཆོ།
ཁ་དོག་རོ་དང་རིག་དང་སྒྲ། རི་ཡི་རང་བཞིན་ས་གཞིར་གྱུར། 6

अथ षड्विंशः पल्लवः ।

वंशः स कोऽपि विपुलः कुशलानुबन्धो
यश्चारुहृत्तमुचितं गुणसङ्ग्रहस्य ।
रत्नं विशुद्धरुचिहृत्तितसत्प्रकाशं
मुक्तामयं जगदलङ्करणं प्रसूते ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं पुरा कपिलवास्तुनि ।
शाक्याः स्ववंशं पप्रच्छुर्भगवन्तं तथागतम् ॥ २ ॥

तै पृष्टः स्वकुलोत्पत्तिं स मौञ्जल्यायनं पुरः ।
वक्तुं न्ययुङ्क्त कृत्वास्य विमलज्ञानदर्शनम् ॥ ३ ॥

स विलोक्य यथातत्त्वमतौतं ज्ञानचक्षुषा ।
तानवोचत संस्मृत्य श्रूयतां शाक्यसम्भवः ॥ ४ ॥

अग्नेषेऽस्मिन् जलमये जगत्येकार्णवे पुरा ।
स्थिते पवनसंस्पर्शात् पयः पय इवाभवत् ॥ ५ ॥

जले तस्मिन् घनतया याते कठिनतां शनैः ।
अभूद्वर्णरसस्पर्शशब्दगन्धमयौ मही ॥ ६ ॥

དེ་ནི་ལས་དག་ཡོངས་ཟད་པས། འོད་གསལ་ལྷ་ལས་ལྷུང་གུར་པ།
དེ་མཚུངས་ཁ་དོག་ཡང་དག་གས། སེམས་ཅན་སྤྱིང་སྤྱོད་སེམས་སྤྱོད་པ། ॥ 7

རོ་ལ་ཆགས་པས་རབ་སྤངས་པས། མཚུབ་མོར་རོ་ནི་བྱང་བྱས་ནས།
ཁ་ཟས་སྦྱོན་གྱིས་སྦྱི་བ་དང་། རྩལ་ཅིང་ཁ་དོག་ངན་པར་གྱུར་། 8

དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ས་ལ་ནི། རིས་གྱིས་ས་ལུ་འཁྱུངས་པར་གྱུར།
ལྷན་པས་ནམ་པར་བཅོམ་ནམས་ཀྱིས། ཞིང་དང་ཁང་བ་ཡོངས་སྤྱོད་བརྒྱུང་། 9

དེ་དག་ཉམས་སྤངས་སྦྱོང་བ་ལ། རྩལ་རིགས་ཚུལ་དང་ལྷན་པ་ནི།
སྦྱོ་བོ་མང་པོས་བཀྱར་གྱུར་པ། ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བ་ཞེས་བ་བྱུང་། 10

དེ་ཡི་རིགས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་ལ། དཔལ་ལྷན་མི་བདག་གསོ་སྦྱོང་འཕགས།
གྲགས་པའི་མེ་དོག་ཉམས་མེད་བྱུང་། རྩལ་ཉེར་ལ་ནི་ཡོངས་འདུ་བཞིན་། 11

དེ་ཡི་སྤྱུལ་གྱུར་འཁོར་ལོ་སྦྱར། སྦྱོ་གནས་སྦྱོས་མིན་ང་ལས་ན།
གང་གི་རིགས་བརྒྱད་འགྲོ་བ་ན། གཏུགས་གཅིག་ཉིད་ལྷན་ཆེན་པོ་བྱུང་། 12

དེ་ཡི་རིགས་ནི་སྦྱོང་སྤྱལ་གྱི། རིགས་ལས་མི་བདག་གི་ཀྱི་བྱུང་།
གང་གི་ཐུགས་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྤྱངས་དག་གིས་དང་བར་མཛོད་། 13

དེ་བརྒྱད་བྱ་རམ་ཤིང་བ་བྱུང་། དེ་ལ་ཡང་ནི་འཕགས་སྦྱིས་པོ།
དེ་ཡི་བྱ་ནི་བྱ་བོ་ལ། དགའ་བས་སྤྱོ་བོ་གནས་ནས་བསྐྱད་། 14

तस्यामाभास्वरा देवाश्च्युताः कर्मपरिक्षयात् ।
तत्तुल्यवर्णसम्भूताः सत्त्वाः सत्त्वबलाधिकाः ॥ ७ ॥

अङ्गुल्या रसमास्वाद्य तत्तृष्णातीव्रमोहिताः ।
आहारदोषात् सम्प्रापुर्गुरुश्लविवर्णताम् ॥ ८ ॥

अन्नप्रसविनी तेषां क्रमेणाभूद् वसुन्धरा ।
तमोभिश्च विलुप्तानां श्लेष्मागारपरिग्रहा ॥ ९ ॥

ततस्तेषां क्षतचाणात् क्षत्रियः क्षितिपालने ।
महासम्मतनामाभूज्जनस्य महतो मतः ॥ १० ॥

तस्यान्वये महत्यासीन्नृपः श्रीमानुपोषधः ।
अम्बानकौर्त्तिकुसुमः पारिजात इवोदधौ ॥ ११ ॥

चक्रवर्त्ती सुतस्तस्य मान्याताभूदयोनिजः ।
जगत्येकातपत्रस्य यस्य वंशो महानभूत् ॥ १२ ॥

वंशे सहस्रवंशस्य कृकिस्तस्याभवन्नृपः ।
चित्तप्रसादमकरोद् भगवान् यस्य काश्यपः ॥ १३ ॥

इक्ष्वाकुरन्वये तस्य तस्य चाभूद् विरूढकः ।
प्रीत्या कनीयसः सूनोर्ज्येष्ठा स्तेन विवासिताः ॥ १४ ॥

དེ་ནས་གཞིན་རྒྱ་ཐངས་ཅད་ནི། གཅིག་དུ་འདུས་ནས་རང་ཡུལ་ལ།
ཆགས་དང་བུལ་བས་བྱལ་བ་ཆེ། སེར་སྐྱེ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་སོང་། 15

བྱིས་པ་སྐྱ་ཆེན་སྒྲོགས་པ་ཡིས། བསམ་གཏན་དུ་ས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ།
དེ་དག་གོང་བྱིར་གཞན་དུ་ནི། སེར་སྐྱེའི་གཞི་ཞེས་དེ་ཡིས་སྒྲུལ། 16

དུས་ཀྱི་ས་བདག་བྱ་ལ་ནི། མཉེས་གཤེན་ཇེས་སུ་གཏུང་བ་ཡིས།
ཆོན་པོ་ནམས་ལ་གཞིན་རྒྱ་ནི། དེ་དག་བྱེད་ལ་ཤོག་ཅེས་སྒྲུལ། 17

ཆོན་པོས་དེར་སྒྲུས་རྒྱལ་པོ་ལགས། དེ་དག་ཀུན་གྱི་གོང་མཆོག་ཐོབ།
བྱ་ཚ་སྐྱེས་ཤིང་དཔལ་འབྱོར་ཆེ། སྐར་ཡང་དབྱུག་བར་མི་རྩས་སོ། 18

དེ་དག་ནམས་ཀྱི་པ་ཡིས་དེར། རྩས་སམ་མི་རྩས་ནམ་བསམས་ཆོ།
དེ་དག་ཤུ་ཀྱའི་མིང་ཅན་གྱུར། དེ་ནམས་རིགས་ལ་མི་ཡི་གོང་། 19

དེ་ཡི་རིགས་ལས་ས་སྒྲིང་ནི། རྫོང་སྐག་ལྔ་པ་ལྔ་འདས་ཆོ།
དཔལ་ལྷན་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། ཤིང་དྭ་བཅུ་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 20

དེ་ཡི་བརྒྱུད་ལ་སིང་གོ་འབྲས། ས་ཡི་བདག་པོ་བྱུང་གྱུར་དེ།
གང་ཞིག་སིང་གོ་བཞིན་དུ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤང་བོས་གཡུལ་མི་བཟོད། 21

དེ་སྐས་བྱ་བོ་ཟས་གཙང་སྟེ། གཞན་ནི་ཟས་དཀར་དེ་ཡི་ནི།
ཇེས་སུ་སྐྱེས་པ་བྱེ་བོ་ཟས། བདུན་ཅི་ཟས་ནི་གཞིན་རྒྱལོ། 22

एकौभूय ततः सर्व्वे स्वदेशविगतस्पृहाः ।
कुमाराः कपिलाख्यस्य महर्षेराश्रमं ययुः ॥ १५ ॥

ध्यानकालान्तरायाणां बाल्यादुच्चैः प्रलापिनाम् ।
सोऽन्यच्च निर्ममे तेषां पुरं कपिलवास्त्विति ॥ १६ ॥

कालेन पुत्रवात्सल्यादनुतापेन भूपतिः ।
आनीयन्तां कुमारस्ते सचिवानित्यभाषत ॥ १७ ॥

तमूचु मन्त्रिणः सर्व्वे राजन् प्राप्तपुरोत्तमाः ।
प्रत्यानेतु मशक्यास्ते जातापत्यपृथुश्रियः ॥ १८ ॥

इति तेषां पितु स्तच्च शक्याशक्यविचिन्तने ।
बभूवुः शाक्यसंज्ञास्ते नृपुरस्तेषु वंशकृत् ॥ १९ ॥

तद्वंशेषु पञ्चपञ्चसहस्रेषु महीभुजाम् ।
अतौतेषु क्षितिपतिः श्रीमान् दशरथोऽभवत् ॥ २० ॥

तस्यान्वये सिंहहनु र्बभूव पृथिवीपतिः ।
न रणे सिंहमिव यं सेहिरे राजकुञ्जराः ॥ २१ ॥

ज्येष्ठः शुद्धोदनस्तस्य सुतः शुक्लोदनः परः ।
द्रोणोदनस्तदनुजः कनीयानमृतोदनः ॥ २२ ॥

བྱ་མོ་བཞི་མྱེ་གཙང་ཞེས་དང་། དཀར་བྱེ་བདུད་ཅི་དེ་བཞིན་ནོ།
 ཟས་གཙང་སྤྲུལ་ནི་བཅོས་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་དགའ་བོ་འོ། 23

དེ་ནས་ཟས་དཀར་སྤྲུལ་གཉིས་ནི། སྐར་གྲུལ་ཞེས་དང་བཟང་ལྡན་ནོ།
 བྱེ་བོ་ཟས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཉིས་ནི། མ་འགག་དེ་བཞིན་ཆེན་བོ་འོ། 24

ཀྱན་དགའ་བོ་དང་ལྷ་ས་སྦྱིན་ཞེས། བྱ་བ་བདུད་ཅི་ཟས་ལ་འབྱུངས།
 ལེགས་པར་རབ་དྲོགས་གཙང་མའི་བྱ། དཀར་མོ་འོ་བྱ་ནི་འབྲིང་བ་ཅན། 25

བཟང་བོ་བྱེ་བོ་མ་ཡི་བྱ། ཡངས་པ་ཅན་ཡང་བདུད་ཅི་འོ་བྱ།
 གང་ལ་རིགས་ནི་རབ་གནས་པ། སྤྲ་གཙན་འཛིན་ནི་བཅོས་ལྡན་སྤྲུལ། 26

ཞེས་པ་རབ་གསལ་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་དེས།
 རིགས་ནི་ཇི་ལྟར་བཤད་བཞིན་ཐོས་གྱུར་ནས།
 མཆོག་གྱུར་ཁྱད་པར་དག་པ་ཤུ་ཀྱ་རྣམས།
 བཅོམ་ལྡན་མཐུ་ཡིས་རབ་དུ་བྱུངས་པར་གྱུར། 27

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཞེད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཤུ་ཀྱ་བྱང་པའི་དྲོགས་པ་
 བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཚ་རྒྱལ་པའོ།

कन्याश्चतस्रः शुद्धाख्या शुक्ला द्रोणामृता तथा ।
शुद्धोदनस्य भगवान् स्रुनु नन्द स्तथापरः ॥ २३ ॥

शुद्धोदनस्य तनयौ द्वौ तिष्याख्योऽथ भद्रिकः ।
द्रोणोदनस्य द्वौ पुत्रावनिरुद्धो महान्स्तथा ॥ २४ ॥

आनन्ददेवदत्ताख्यावमृतोदनसम्भवौ ।
शुद्धासुतः सुप्रशुद्धः शुक्लास्रुनुश्च मालिकः ॥ २५ ॥

द्रोणापुत्रश्च भद्राणि वैशाख्याख्योऽमृतासुतः ।
राहुलो भगवत्स्रुनु र्यस्मिन् वंशः प्रतिष्ठितः ॥ २६ ॥

इत्युज्ज्वलज्ञानमयेन तेन
वंशं यथावत् कथितं निश्चयम् ।
शाक्या बभूवुर्भगवत्प्रभावैः
सम्भावितोत्कर्षविशेषशुद्धाः ॥ २७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शाक्योत्पत्तिर्नाम षड्विंशः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྟན་པ།

གོས་དག་ཁྱེ་ཅིའི་དེ་ངན་ལྷན་པ་བཞིན།
སྦྱིས་བྱ་སྦྱིང་སྦྱོབས་དཔེན་པའི་གཉིན་ལྷན་པ།
བསོད་ནམས་ཉི་བར་ཚྱེགས་པའི་མཐུ་ཆེན་གང་།
ཅི་ཡང་དེ་ནི་ལུས་བརྒྱར་མེད་མི་བྱུར་༥

1

གྲོང་བྱང་རྒྱལ་པོ་འཁྲུག་གི་ནི། འོད་མའི་ཚལ་གྱི་ནགས་ནང་ན།
སྒོག་ཆགས་འགྲོ་ཀླུ་ཡོངས་གདུང་ལ། རྒྱལ་བ་ཐུགས་ཆེད་མཚོ་བཞུགས་ཆོ༥

2

གང་གི་ནོར་གྱིས་ནོར་སྦྱིན་ནི། ནོར་གྱི་དེགས་པས་ལོང་བ་འཕྲོག།
དཔལ་ལྷན་བྱུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ། ས་བདག་ཅམ་པར་བྱུང་བར་བྱུར་༥

3

དེ་ཡི་བྱ་ནི་བཅས་བྱུར་པ། ཡིད་ལ་དེ་བ་བརྒྱ་ལྷན་པའོ།
ནོར་རྣམས་འདོད་པས་ཐོབ་པ་ཡི། རྣམ་པར་འབྱོར་བ་བདེ་བའི་གྲོགས་༥

4

གྲོ་བཞིན་དག་ལས་སྦྱིས་བྱུར་ཅིང་། བྱ་སྦྱིས་པ་ཡི་ཆོ་ན་དེ།
དགའ་བས་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ནི། དབུལ་པོ་ལ་བྱིན་གང་གི་ཆོ༥

5

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཞེས། དེ་ཆོ་བྱིས་པ་དེ་གྲགས་བྱུར།
གང་གིས་རིགས་ནི་རྣམ་བརྒྱན་པ། ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ནི་འབྱོར་བ་བཞིན་༥

6

शप्तविंशः पल्लवः ।

स कोऽपि सत्त्वस्य विवेकबन्धोः
पुण्योपसन्नस्य महान् प्रभावः ।
नापैति यः कायशतेषु पुंसः
कस्तूरिकामोद इवांशुकस्य ॥ १ ॥

जिने सर्व्वजगज्जन्तुसन्तापकरुणाहृदे ।
पुरे राजगृहे वेणुवनान्तरविहारिणि ॥ २ ॥

श्रीमानभुद् भूमिपतिश्चम्पायां पोतलाभिधः ।
जहार धनदर्पान्धं धनेन धनदस्य यः ॥ ३ ॥

अजायत सुतस्तस्य मनोरथशतान्वितः ।
धनानां मीप्सितावाप्त्यै सुखसंस्थो विभूतयः ॥ ४ ॥

अवर्णक्षेण जातस्य स सूनोस्तस्य जन्मनि ।
प्रौढ्या ददौ दरिद्रस्य कोटीनां विंशतिं तदा ॥ ५ ॥

स ओणकोटीविंशाख्यः शिशुः ख्यातस्तदाभवत् ।
विभवः सुकृतेनैव येन वंशो विभूषितः ॥ ६ ॥

ནོར་ནམས་ཀྱན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། རིག་པ་ཐོབ་ཅིང་འཕེལ་བར་གྱུར།
ཕ་ཡི་ལྷགས་ནམས་བརྒྱུད་བ་ཡིས། བདེ་བ་ཉིད་དུ་ངལ་གསོ་བྱས།

7

ནམ་ཞིག་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། ཉི་མའི་ཚོགས་བཞིན་མདུན་དུ་ནི།
སོ་གལ་གྱི་བྱ་བ་བས་ནས། འདོས་བ་ལ་ནི་དེ་ཡིས་སྒྲུས།

8

ཕྱོགས་མཚམས་རབ་དུ་གསལ་བྱེད་པ། ཉི་མ་འདྲ་བ་བྱོད་ནི་སྤ།
སྐབས་གསུམ་དབང་ངམ་རི་བོང་ཅན། ལྷ་འམ་ནོར་གྱི་དབང་པོ་འམ།

9

དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་བདག་ནི་ལྷ། མ་ཡིན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས།
ཡོན་ཏན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་དབང་གིས། ཕྱག་བྱེད་དག་གི་སྒྲོ་བ་མ་ཡིན།

10

ཐུབ་ཆེན་དེ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་ནི། རི་མེད་བསོད་སྒྲོམས་རབ་དུ་སྒྲེལ།
སྤྱིང་སྒྲོ་བས་དག་ཅིང་རྒྱས་པ་ལས། ཐོབས་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་བཅོམ་ལྷན་མཉེས།

11

ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མཚན། སྒོ་བཞིན་ན་བར་སོང་བ་ཡིས།
ཉི་མ་ལ་གྲུས་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་ཡོང་རབ་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར།

12

སྒྲོན་སྒྲེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱར་བའི། རང་བཞིན་གང་ལ་གང་གནས་པ་ནི།
དེ་ལ་དེ་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། གསལ་བ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་གྱུར།

13

དེ་ཡིས་དེ་ལ་ཚོས་པ་ནི་སྒྲོད། མཐོ་རིས་སྒྲེ་བོ་ལ་འོས་པ།
ཉི་ཤུ་གྲུས་པས་ཆགས་པ་དང་། དད་ལྷན་སེམས་ཀྱི་རབ་དུ་བསྐྱར།

14

प्राप्तविद्यः स सर्वार्थैः सह वृद्धिमुपागतः ।
चकार सुखविश्रान्तिं व्यवहारधरः पितुः ॥ ७ ॥

स कदाचित् प्रभापुञ्जमिव सूर्यस्य मण्डलात् ।
अवतीर्णं पुरप्राप्तं मौनलयायनमब्रवीत् ॥ ८ ॥

को भवानर्कसंकाशः प्रकाशितदिगन्तरः ।
चिदशेषः शशाङ्को वा देवो वा द्रविणेश्वरः ॥ ९ ॥

स तं बभाषे न सुरः शिष्यो भगवतस्त्वहम् ।
बुद्धस्य विबुधाधोऽश्वन्द्यमानगुणश्रियः ॥ १० ॥

स्वच्छं तस्य प्रयच्छन्तं पिण्डपातं महामुनेः ।
सत्त्वशुद्धोदयावाप्तं भोग्यं भगवतः प्रियम् ॥ ११ ॥

इति श्रोणस्य भगवन्नाम्ना श्रवणगामिना ।
रविभक्तस्य जात्यापि रोमाञ्चः समजायत ॥ १२ ॥

प्राग्जन्मवासनायुक्तः स्वभावो यस्य यः स्थितः ।
स तस्योदीरणेनापि स्फुट एव विभाव्यते ॥ १३ ॥

स तस्मै विंशतिस्थालीभागं नाकजनोचितम् ।
प्राहिणोद्भक्तिसंसक्तश्रद्धायुक्तेन चेतसा ॥ १४ ॥

དེ་ནས་གྲུས་པས་སྤྱན་ཚོགས་དེས། སྤྲིངས་པ་དེ་དག་མཐའ་དག་ནི།
ལྷག་པར་ཇེས་སུ་འཛིན་བཙོན་པའི། བཙོམ་ལྷན་རང་གིས་བཞེས་པར་གྱུར། 15

གནས་སྐབས་དེར་ནི་གྲུས་པ་ཡིས། རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་ནི།
མི་བདག་ལ་འོས་ཚོས་པའི་སྟོན། རང་གིས་བཟུང་ནས་བྱུང་བར་གྱུར། 16

གྲོ་བཞིན་གྱིས་སྤྲིངས་ལོངས་སྟོན་གྱི། དྲི་བཟང་དེར་ནི་ས་བདག་གིས།
ཚོར་ནས་བགྲུ་བྱིན་གྱིས་སྤྲིངས་པ། བསམ་ཅད་མཚོག་ལྷན་ཡིན་པར་བསམས། 17

ལྷུང་བཟེད་ལྷག་མ་བཙོམ་ལྷན་གྱིས། དྱིན་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་བྱུངས།
ཟས་དེ་གྲོ་བཞིན་གྱིས་སྤྲིངས་པར། ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་འཛིན་པར་གྱུར། 18

དེ་ནས་མི་དབང་བཙོམ་ལྷན་ལ། ཕྱག་འཚལ་རྒྱལ་པོ་འི་པོ་བྱུང་དུ།
རབ་དུ་སོང་ཕྱེ་གྲོ་བཞིན་གྱིས། སྤྱན་ཚོགས་མཚོག་དུ་རྒྱས་པར་བསམས། 19

རང་ཉིད་དེ་ནི་ལྷ་ཅུ་འགྲོ། གྲགས་ཚན་དེ་ནི་བལྟ་བར་འོས།
ཁྲོན་བཙས་ད་ལྷར་ངས་བྱས་ནས། དེ་ཡིས་བགྲོད་པ་ཙོམ་པར་བལྟན། 20

ས་བདག་རང་ཉིད་འོང་བར་ནི། བཙོན་པ་ཕྱགས་ཤེས་གྲུ་འཛིན་གྱིས།
ཤེས་ནས་དབེན་པ་དག་དུ་བྱ། གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ལ་སྤྲུས་པ། 21

མི་བདག་རིགས་ཀྱི་དེན་པའི་ལྷ། བྱ་ཁྲོད་ལྷ་ཅུ་འོང་ཞེས་པ།
འདི་ནི་མཚོག་དང་བྱུང་བར་དུ། ཁྲོན་དང་བཙས་པར་བདག་གིས་དོགས། 22

ततस्तं प्रेषितं तेन भगवान् भक्तिसंसदा ।
अनुग्रहाग्रहव्यग्रः समग्रं स्वयमग्रहीत् ॥ १५ ॥

अस्मिन्नवसरे भक्त्या स्थालीभागं नृपोचितम् ।
समादाय स्वयं राजा विम्बिसारः समाययौ ॥ १६ ॥

ओणप्रहितभोगाना मामोद न्तत्र पार्थिवः ।
आग्राय शक्रप्रहितं सर्व्वं दिव्य ममन्यत ॥ १७ ॥

पाचशेषं भगवता दत्त मास्वाद्य भूपतिः ।
ओणेन प्रेषितं श्रुत्वा तदनु विस्मयं ययौ ॥ १८ ॥

भगवन्तं प्रणम्याथ राजधानीं नरेश्वरः ।
प्रविश्याचिन्तयत् स्फीतां दिव्यां ओणस्य सम्पदम् ॥ १९ ॥

गच्छामि तं स्वयं गत्वा द्रष्टव्योऽसौ महायशः ।
इति निश्चित्य सचिवैः स याचारम्भ मादिशत् ॥ २० ॥

पोतलः क्षितिपं ज्ञात्वा स्वयमागमनोद्यतम् ।
नीतिज्ञं पुत्र मेकान्ते ओणकोटी मभाषत ॥ २१ ॥

पुत्र त्वां द्रष्टु मायाति वर्णाश्रमगुरुर्नृपः ।
इत्येष भृश मुत्कर्षः सदोषः प्रतिभाति मे ॥ २२ ॥

ས་དབང་མཚན་ཆ་ཉིད་གྱུར་ན། གཤེགས་པ་སྤྱོད་པར་བཅོན་པ་ཡང་།
 ཐོག་པ་མེད་པར་འཛོམས་གྱུར་དེ། གྱུད་ལས་འཕོས་པའི་མདའ་བཞིན་ནོ། 23

ཤིན་དུ་ཁངས་པ་གཡོག་ནམས་ཀྱི་འང་། དག་པོ་འོས་སྤྱུ་གྱུར་ཡིན་ན།
 མངོན་པར་ཁངས་པ་གཅིག་བྱ་ཡི། ས་ཡི་བདག་པོ་སྤྱར་ཡང་ཅི། 24

གཟུགས་དང་ན་ཚོད་སྐལ་བཟང་དང་། མཐུ་དང་འབྱོར་པ་ཐོས་པ་ཡ།
 འགྲན་ལས་རང་གི་བྱ་དག་ཀྱང་། བྱད་འབགས་སྤྱོ་བོས་སི་བཟོད་དོ། 25

སྤང་བའི་རང་བཞིན་སྤྱོ་བོ་ཡ། ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པས་འཚོ་བྱ་བ།
 ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པའི་བདུ་ནི། མ་ཟེར་ཅན་གྱི་ཡིད་དུ་འང་། 26

འཕྱར་བ་སྤྱ་ཡིས་སྤང་བྱ་མིན། དབ་དུང་སྤྱ་ཡིས་སྤྱིང་སྤྱག་མིན།
 སྤྱོན་པ་རངས་པ་རྒྱང་གིས་སྤྱིཡ། རང་དུ་དྲུག་པ་སྤྱང་བར་བྱེད། 27

མངོན་པར་འགྲོ་འོས་ས་སྤྱོང་དེ། གཡའ་དེ་ཁྱོད་ཅན་རང་ཉིད་འངས།
 དེ་ལ་ཁྱོད་དེགས་སྤངས་པ་འདི། དག་ལེགས་སྤྱད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། 28

དེ་སྤྱད་འདི་ནས་རང་སོང་མྱེ། གྱུ་སྐར་ཕུང་པོ་དང་མཚུངས་པའི།
 དོ་གཡ་སྤྱིས་སྤྱ་བྱིན་ནས་ནི། ཕྱག་འོས་གཙོ་ལ་ཕྱག་འཆམ་བྱེས། 29

ཞེས་པ་པ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། གོ་བཞིན་བྱེ་བ་རིན་ཅན་གྱིས།
 རྣམ་པར་བརྒྱན་པའི་གྲུ་ཞིན་དེ། ས་ཡི་བདག་པོ་ལྟ་བུ་སོང་། 30

क्षितौशा लक्षतां यातं पक्षपातोद्यता इव ।
अविलम्बित माघ्नन्ति शरा इव गुणच्युताः ॥ २३ ॥

मृत्यानामपि विद्वेष्टो भवत्यतिशयोन्नतिः ।
अभिमानैकसाराणां किं पुनः पृथिवौभुजाम् ॥ २४ ॥

रूपे वयसि सौभाग्ये प्रभावे विभवे श्रुते ।
स्वसुतस्यापि संघर्षात् नोत्कर्षे सहते जनः ॥ २५ ॥

जने द्वेषमये पुत्र गुणमाच्छाद्य जीव्यते ।
आच्छादितगुणः पद्मः प्रियस्तीक्ष्णरुचेरपि ॥ २६ ॥

उद्धतः कस्य न द्वेष्ट्यः प्रणतः कस्य न प्रियः ।
द्रुमं पातयति स्तब्धं नम्रं रक्षति मारुतः ॥ २७ ॥

स चाभिगम्यो भूपाल त्वां यदि स्वयमेष्यति ।
तदेष दर्पमोहस्ते श्रेयसे न भविष्यति ॥ २८ ॥

तस्मादितः स्वयं गत्वा प्रणम्यं प्रणम प्रभुम् ।
नक्षत्राणिसदृशं दत्त्वा हारमुपायनम् ॥ २९ ॥

पितुः श्रुत्वेति वचनं श्रोणकोटी महीपतिम् ।
प्रययौ नावमारुह्य द्रष्टुं रत्नविभूषितः ॥ ३० ॥

ཀྱལ་པོ་འི་པོ་བྱང་སོང་ནས་དེས། སྤྱད་ཅིང་མཐོང་ནས་ཀྱལ་པོ་ལ།
 ཕྱག་འཆལ་དོ་ཤལ་དེ་ལ་ཕྱལ། དཔལ་ནི་དགའ་ནས་དགོད་པ་བཞིན། 31

མི་བདག་མཛའ་བའི་སྤྱན་གྱིས་ནི། ཀྱང་པ་གསེར་གྱི་པ་སྤྱ་མཚན།
 རང་ཉིད་འོངས་པ་དེ་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་ལས་ནི་འདི་མྱད་སྤྱས། 32

ཀྱི་མ་བསོད་ནམས་མཐུ་ཆེན་ལྷན། གང་དང་སྤྱད་པ་ཅམ་ཉིད་ན།
 སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་རབ་དང་བ། སེམས་ཅན་གཉིས་ཁྱོད་ཅི་ཞིག་གོ། 33

ཡོན་ཏན་ལས་ནི་དབང་ཕྱག་མཚོག། དབང་ཕྱག་ལས་ནི་བདེ་བ་མཚོག།
 བདེ་བ་ལས་ནི་ནད་མེད་མཚོག། ནད་མེད་ལས་ནི་ལེགས་པའི་གྲོགས། 34

དག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་མའི་ཆལ་ན་ཅང་མཐོང་ངས།
 དེ་ཡི་ཞབས་པད་རྩང་དག་ལ། བཟ་བར་འོས་པ་བདག་འདོད་དོ། 35

སྤྱོ་བོ་ལེགས་ལས་ཕྱོགས་རྒྱང་བ། ས་ཡི་མགོན་པོས་འདི་བཟོད་ཆོ།
 གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ས་ཀྱང་། བྱས་པས་དེ་དག་ལ་སྤྱས་པ། 36

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་བློན་ནི། མཚུངས་མེད་དག་པ་འདི་ཉིད་ལས།
 ད་ལྟ་བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་ནི། བཟ་བར་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་། 37

ཞེས་བཟོད་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། ལྷགས་ལ་མཁས་པ་ས་ཡི་བདག།
 བྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། བཟ་བྱ་ཀྱང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོང་། 38

स राजधानीमासाद्य प्राप्य दृष्ट्वा च भूपतिम् ।
ददौ हारं प्रणम्यास्मै हर्षहासमिव श्रियः ॥ ३१ ॥

तं दृष्ट्वा स्वयमायातं नृपतिः स्निग्धया दृशा ।
हेमरोमाङ्गचरणं विस्मयादित्यभाषत ॥ ३२ ॥

अहो पुण्यमहेशाख्यः कोऽपि त्वं सत्त्वबान्धवः ।
यस्य संदर्शनेनैव मनोवृत्तिः प्रसीदति ॥ ३३ ॥

गुणेभ्यः परमैश्वर्यं मैश्वर्यात् सुखमुत्तमम् ।
सुखेभ्यः परमारोग्यं मारोग्यात् साधुसङ्गमः ॥ ३४ ॥

अपि दृष्टस्त्वया साधो भगवान् वेणुकानने ।
तत्पादपद्मयुगलं द्रष्टुमर्हसि मे मतः ॥ ३५ ॥

इत्युक्ते क्षितिनाथेन सौजन्यात् पक्षपातिना ।
तं श्रोणकोटीविंशोऽपि प्रणयात् प्रत्यभाषत ॥ ३६ ॥

अस्मादतुल्यकल्याणात् प्रसादाद्देवदेव ते ।
अधुना योग्यता याता भगवद्दर्शने मम ॥ ३७ ॥

इत्युक्ते तेन सहितः प्रतस्थौ स्थितिकोविदः ।
भक्त्या तथागतं द्रष्टुं पद्भ्यामेव महीपतिः ॥ ३८ ॥

གྲོ་བཞིན་སྒྲིམ་པའི་ཉིན་པར་ནས། ས་ལ་མ་རེག་ཀླང་པ་ཡིས།
འགྲོ་ཆེ་གཡོག་པོས་ཆེན་པོ་ལ། འོས་མའི་གོས་ཀྱིས་ས་གཞི་གཡོགས། 39

བཅོས་ལྷན་ལ་གྲུས་དུལ་བ་དང་། ས་བདག་ལ་ཡང་རྩེས་སུ་ལས།
ངོ་ཆ་བཞིན་དུ་གཡོག་ནམས་ཀྱི། ས་ལ་གོས་ནི་འགོ་བས་པ་རྫོགས། 40

དེ་ནས་གོས་ནི་རྫོགས་པའི་ཆེ། ལྷ་ཡི་གོས་ཀྱིས་ས་གཞི་གཡོགས།
བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་ཉིང་མཁོ་ནམས། འབད་བ་མེད་པར་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས། 41

ལྷ་ཡི་གོས་ནམས་བརྫོགས་ནས་ནི། དེ་ཡིས་ས་ལ་ཀླང་བཞག་ཆེ།
དེ་ནས་སྐྱུ་མཆོ་དང་བཅས་པ། གཡོ་མེད་ས་གཞི་ནམས་པར་གཡོས། 42

དེ་ནས་ས་བདག་དང་འགྲོགས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་དེས།
བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་རབ་བཟུས་ཤིང་། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆམ་བྱས། 43

དགའ་དང་ཞི་ཞིང་དབེན་ལྷན་པ། མདུན་ན་གནས་པ་དེ་ལ་ནི།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡིས། བདུད་ཅིས་མངོན་པར་
དབང་བསྐྱར་མཛད། 44

ཁམས་དང་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ། རང་བཞིན་དག་ཀྱང་སྤྱད་ནས་དེ།
བདེན་པ་ཡང་དག་ཏོགས་པའི་སྤྱད། དེ་ལ་ཆོས་ནི་བཟུན་པ་མཛད། 45

དེ་ཡི་འཛིག་ཆོགས་ལྷ་བའི་དེ། ཅེ་མེ་ཉི་ཤུ་ལྷན་པ་ནི།
ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་དེ་ཡིས་བཅོས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གནས་ལ་རེག། 46

अस्पृष्टपादस्य भुवा श्रोणस्याजन्मवासरात् ।
महाहंवस्त्रैः प्रस्थाने मृत्यैराच्छादिता मही ॥ ३९ ॥

भगवद्भक्तिविनयाद् गौरवाच्च स भूपतेः ।
वस्त्राण्यवारयद् मृत्यै स्तब्धमान इव क्षितौ ॥ ४० ॥

वारितेष्वथ वस्त्रेषु दिव्यवस्त्रैर्दृता मही ।
अप्रयत्नोपकरणाः सम्पदः पुण्यशालिनाम् ॥ ४१ ॥

निवार्य दिव्यवस्त्राणि भूमौ तेनार्पिते पदे ।
विचचालाचला पृथ्वी सशैलवनसागरा ॥ ४२ ॥

ततः स भूमिपतिना सह प्राप्य जिनाश्रमम् ।
भगवन्तं विलोक्यास्या विदधे पादवन्दनम् ॥ ४३ ॥

उपविष्टस्य तस्याग्रे हृष्टस्यालोकनामृतैः ।
चक्रे शमविवेकस्य भगवानभिषेचनम् ॥ ४४ ॥

आशयानुशयं धातुः प्रकृतिञ्च विचार्य सः ।
सत्यसन्दर्शनायास्य विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ४५ ॥

सत्कायदृष्टिशैलोऽस्य तथा विंशतिशृङ्गवान् ।
ज्ञानवज्रेण निर्भिन्नः श्रोतःप्राप्तिपदस्पृशः ॥ ४६ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ནི། རབ་བྱང་སྤྱིས་ཆོ་སེ་ཡི་བདག།

ཡ་མཚན་གྱུར་བས་བཅོམ་ལྷན་ལ། ལྷག་འཆལ་འཕྲལ་ལ་རང་ཉིད་སོང་། 47

གྲོ་བཞིན་བདུལ་ལྷགས་དྲག་ལྷན་ཡང་། བག་ཆགས་ལྷག་པའི་འདྲ་བྱེད་ལས།

ནས་ཞིག་གཉིན་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། བདེ་བ་དྲན་བ་སྤྱིས་པར་གྱུར། 48

བཅོམ་ལྷན་འཇུག་དང་བཅས་པ་དེས། སྤྱོད་ས་པ་དེ་བོས་བཀའ་སྤྱལ་བ།

སེམས་ནི་ཀྱན་དུ་ཡོངས་ལྷག་པ། བྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉི་ཅི། 49

དལ་བའས་ཤིན་དུ་དྲངས་པ་ཡི། སྤྱོད་སང་དྲུངས་དང་བྲལ་བ་ཡིན།

མཉམ་པ་ལས་ནི་སྤྱོད་ལྷན་འགྱུར། དེ་སྤྱོད་མཉམ་པ་བཞེན་པར་བྱ། 50

ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ། བྱིན་པ་དྲུང་བ་ནས་པར་སྤངས།

ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉི་བར་གྱུར། དེ་ཡིས་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། 51

དེ་ཡི་སྤྱོད་བྱུང་གྱུར་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ཆོ་བ་ཡི།

དག་སྤོང་ཀྱན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་ལ། དྲིས་ཤིང་དེས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱལ་བ། 52

གྲོ་བཞིན་གྱིས་ནི་དག་པའི་ལས། སྤྱོད་བ་གཞན་ལ་བསྐྱབས་པ་ཉིན།

གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་མིན་པ་ཡི། མཐུ་ལྷན་སྤྱོད་བྱུང་ལྷན་ཆོགས་མིན། 53

སྤྱོད་ཆོ་ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས། བཅོམ་ལྷན་བདེ་ག་ཤེགས་ནས་པར་

གཟིགས།

གཉིན་ལྷན་ཞེས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ། སྤོངས་ནི་སྤྱོད་ཀྱིང་ག་ཤེགས་པར་གྱུར། 54

प्रव्रज्यायां ततस्तस्य जातायां सहसा स्वयम् ।
भगवन्तं प्रणम्याथ विस्मितः प्रययौ नृपः ॥ ४७ ॥

तौब्रवतेऽपि श्रोणस्य कदाचित् समजायत ।
वासनाशेषसंस्काराद् बन्धुभोगमुखस्मृतिः ॥ ४८ ॥

स तमाहूय भगवान् विलक्ष्यं ग्राह सस्मितः ।
कोऽयं परिवितर्कस्ते प्रतिसंलीनचेतसः ॥ ४९ ॥

विस्मिष्टात्यन्तकृष्टा वा तन्त्री भवति विस्वरा ।
समा माधुर्यमायाति तस्मात् साम्यं समाश्रयेत् ॥ ५० ॥

इत्यादेशाद् भगवतः सर्व्वसाम्यमुपागतः ।
स प्राप विमलज्ञानं पश्चात्तापविवर्जितः ॥ ५१ ॥

तस्य तामद्भुतां सिद्धिं विलोक्य पृथुविस्मयाः ।
पप्रच्छ भिक्षवः सर्व्वे भगवन्तं स चाभ्यधात् ॥ ५२ ॥

श्रोणस्य श्रूयतां श्रेयःकर्म जन्मान्तगार्ज्जितम् ।
नह्यपुण्यानुभावानां भवन्त्यद्भुतसम्पदः ॥ ५३ ॥

विपश्यौ भगवान् सम्यक्संबुद्धः सुगतः पुरा ।
पुरौ बन्धुमतौ नाम जनचारिकया ययौ ॥ ५४ ॥

དེར་ནི་ལམས་བྱས་གྱས་པ་ཡིས། གཟན་ལ་ཉི་བར་མགོན་དུ་གཉིར།
 ཉིན་རེ་རེས་ཀྱིས་དེ་དག་གི། ཁྱིམ་དུ་ཇིས་འབྲང་བཅས་པ་གཤེགས། 55

དེ་ནས་དབང་པོ་འི་ལྷ་ཞེས་པ། བྱས་ཟེའི་བྱ་ནི་དབུལ་པོ་ཡི།
 རེས་ལ་བབ་ཆོ་འབད་པ་ཡིས། དེ་ལ་འོས་པའི་བཟའ་བ་སྦྱར། 56

དེ་ཡི་འབད་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། བྱས་པས་གཙང་མར་སྦྱར་བའི་ཟས།
 གོས་ཀྱི་ནོར་འཛིན་གཡོགས་བྱས་ནས། རབ་དུ་བདུད་དེ་དེ་ལ་སྦྱལ། 57

ཡོངས་སྤོད་དེ་ཡི་སྒོན་ལས་གྱིས། གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ལྷ་ལྷ་བ།
 གསེར་གྱི་སྦྱ་ཡི་ཀླང་པ་ཅན། ནོར་ཆེན་འདིར་ནི་དེ་གྱུར་དོ། 58

གོས་དང་བྲལ་བའི་ས་གཞི་ལ། འདི་ཡིས་ནས་ཡང་རིག་པ་མེད།
 འདི་ཉིད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡིས་ནི། ཀླང་པས་རིག་ལ་ས་གཡོས་གྱུར། 59

ཅེས་པ་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་བདུད་ཅི་ལྟར་དཀར་བ།
 ཆོས་ཀྱི་འོད་བཞིན་རབ་དུ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དག།
 དག་སྒོང་ཆོགས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་ནས་བར་སི་གཡོང་པས།
 མཆོག་དུ་འཐུངས་ནས་དེག་བ་བཏན་པའི་སྒྲ་དུ་གྱུར། 60

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་པའི་དོགས་
 པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པའོ།

तच्च भक्त्या सुकृतिभिर्भक्तायोपनिमन्त्रितः ।
वारेण प्रत्यहं गेहं ययौ तेषां सहानुगः ॥ ५५ ॥

ततो दरिद्रः संप्राप्तवारो ब्राह्मणदारकः ।
इन्द्रसोमाभिधश्चक्रे यत्नात् तद्योग्यभोजनम् ॥ ५६ ॥

स प्रयत्नेन महता भोज्यं भक्तिपवित्रितम् ।
आच्छाद्य वस्त्रैर्वसुधां प्रहस्तस्मै न्यवेदयत् ॥ ५७ ॥

तद्भोगप्रणिधानेन जातः सोऽयं महाधनः ।
सौवर्णरोमचरणः श्रोणकोटी सुरोपमः ॥ ५८ ॥

न वस्त्ररहिता भूमिः स्पृष्टानेन कदाचन ।
कम्पस्तच्चरणस्पर्शादत एवाभवद्भुवः ॥ ५९ ॥

इति सुगतवचः सुधावदातं
दशनमयूखमिवोन्मिषत्वभावम् ।
प्रणिहितहृदयः परं निपीय
स्थिरकुशलाय बभूव भिक्षुसंघः ॥ ६० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्रोणकोटीविंशावदानं सप्तविंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་སྒྲིལ་ཕྱ་ཅ་བརྒྱད་པ།

མི་བསྐྱལ་སྒྲིལ་བོ་ངན་པའི་གཞི་དེ་པ་བཟོད་པ་དཀར་ཆེན་པོ་ཡིས།
བསམ་པ་ཆེ་རྣམས་བསམ་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མ་ཡིན།
སྒྲུལ་གྱི་རབ་བསྐྱོར་ས་འཛིན་དག་གིས་དཀྱུགས་པར་བྱུར་མཛད་ཀྱང་།
གྱུ་མཚོ་སྤྱིང་ལས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་རབ་དུ་བཏོང་བ་མིན།

1

སྤྱོན་ཆོ་གོང་ཁྱེད་ཀྱལ་པོའི་ཁབ། ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ།
འོད་མའི་ཆལ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་རྣམ་པར་བཞུགས།

2

དེར་ནི་སྒྲུལ་པོ་དག་མང་རྣམས། རྣམ་པར་སྒྲུབ་བྱེད་རལ་གྱིའི་གཞི།
གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་དག་གི་བྱ། མ་སྤྱིས་དག་ཞེས་བྱ་བར་བྱུར།

3

རྣམས་བྱིན་ཞེས་པ་ཤུ་ཀྱའི་རིགས། དེ་ཡི་སྤྱིང་གི་གྲོགས་པོར་བྱུར།
གང་གིས་ངན་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་དེ། རོ་ལངས་བཞིན་དུ་བྲག་པོར་བྱུར།

4

དེ་ཡིས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག། མདུན་སར་བདེ་བར་འཁོད་ལ་སྒྲུབ།
སྒྲུལ་པོ་བདག་གིས་བྱེད་བཞེན་པའི། འབྲས་ནི་དུང་གྲུབ་པ་མཛད།

5

བདེ་བར་ཡིད་གཞུགས་གྲོགས་དག་ནི། བན་ཅུན་ཡིད་ལ་རེ་བ་སྤོང་།
རྒྱུ་གྱིས་རིམ་གྱོ་བྲལ་བ་ལ། གྲོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ནི་རབ་དུ་འཇུག།

6

अष्टाविंशः पल्लवः ।

दौर्जन्यदुःसहविशालखलापकारै-
नैवाशये विह्वलिरस्ति महाशयानाम् ।
व्यालोल्वणश्चिन्तिमृदाकुलितोऽपि सिन्धु-
नैवोत्ससर्ज हृदयादमृतस्वभावम् ॥ १ ॥

पुरे पुरा राजगृहे भगवान् वेणुकानने ।
कलन्दकनिवासास्थे विजहार मनोहरे ॥ २ ॥

तत्र विचासितानेकशत्रुनिस्त्रिंशवान्धवः ।
अजातशत्रुनामाभूत् विम्बिसारसुतो नृपः ॥ ३ ॥

शाक्यवंशः सुहृत् तस्य देवदत्ताभिधोऽभवत् ।
क्षुद्रमन्त्रेण यस्यासीत् स वेताल इवोत्कटः ॥ ४ ॥

स कदाचित् सुखासीनं रहः प्राह महीपतिम् ।
न राजन् फलितोऽद्यापि ममापि त्वत्समाश्रयः ॥ ५ ॥

मिथोपचाररहितः सुखनिर्यन्त्रतन्त्रयोः ।
मिथो मनोरथचाणान्मित्रशब्दः प्रवर्तते ॥ ६ ॥

གང་འདི་འོད་མའི་ནགས་ཚལ་ན། ཤ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་བདེར་གནས་པ།
དེ་བས་ད་ལྷ་ཡིས་ཐུག་བྱས་པ། དེ་ཡི་གནས་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། 7

གང་གིས་དགྲ་པོ་མི་ཆོས་ས་དང་། གང་གིས་གྲགས་པ་མི་འཐོབ་དང་།
གང་གི་ཁེངས་པ་མི་འཕེལ་བ། གྲོགས་ཀྱི་སྤྱན་ཆོགས་དེ་ཡིས་ཅི། 8

ནོར་ཆེན་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་བས། དེ་ནི་ཟས་ལ་མགྲོན་དུ་གཉིར།
ཚུལ་འཆོས་ཅན་དེ་དགོ་སྟོང་དང་། ལྷན་ཅིག་ནང་པར་གྲོང་ཁྱེར་འོངས། 9

རྒྱལ་པོ་འི་ལམ་དུ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ལ་སྤང་ཆེན་ནོར་སྟོང་ནི།
ཁྲི་བས་མེང་བཞིན་གདུམ་པ་དེ། མངོན་སུམ་རབ་དུ་གདང་བར་བྱོས། 10

ལྷ་སྤྱན་གྱིས་ནི་དེ་སྤྱོད་ཆོ། མི་བདག་གྲོགས་ལ་མཉེས་གཤིན་པས།
སངས་རྒྱུས་མཐུ་ནི་དེས་མས་བྱས་ནས། གདོང་སྤྲད་ཅི་ཡང་མི་སྤྲུག། 11

རྒྱལ་པོ་འི་གྲོགས་ཀྱིས་ངན་རྒྱགས་པའི། ལྷ་སྤྱན་དག་ཀྱང་ཕྱིར་བྱུང་ནས།
སྤང་པོ་འི་སྤྱོད་པོ་ཆེན་པོ་ལ། དོ་ཤལ་ཇན་པར་བྱིན་ནས་སྤྲུས། 12

དགོ་སྟོང་དགོ་སྟོང་བརྒྱས་བསྐྱོར་ནས། ནང་པར་གྲོང་ཁྱེར་འོང་པར་གྱུར།
དེ་ལ་ཁྲོད་ཀྱིས་སྤང་པོ་ཆེ། གདང་བར་བྱོས་ཤིག་ས་བདག་གསུང་། 13

ལྷས་བྱིན་ཆོག་ཐོས་གཉིས་འབྱུང་གི། བདག་པོས་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྤྲུས།
གང་ཕྱིར་ལུག་དང་སྟོངས་པའི་འཕྲེང་། གཅིག་སོང་ཇེས་སུ་སྤྲུང་བ་ཉིད། 14

य एष शाक्यश्रमणः सुखे वेणुवने स्थितः ।
तं हत्वा प्राप्तुमिच्छामि तत्पदं देववन्दितम् ॥ ७ ॥

क्षीयते न यथा शत्रुर्लभ्यते न यथा यशः ।
वर्द्धते न यथा मानः किं तथा मित्रसम्पदा ॥ ८ ॥

महाधनाभिधानेन तत्पौरेण निमन्त्रितः ।
स पुरं प्रातरागन्ता दाम्भिकः सह भिक्षुभिः ॥ ९ ॥

राजमार्गं प्रविशतः स तस्य ब्यालकुञ्जरः ।
उत्सृज्यता मभिमुखः क्रोधान्धो धनपालकः ॥ १० ॥

इत्युक्ते देवदत्तेन नृपति र्मित्रवत्सलः ।
बुद्धप्रभावं सञ्चिन्त्य नाह किञ्चिदवाङ्मुखः ॥ ११ ॥

देवदत्तोऽपि निर्गत्य राजसौहार्ददुर्मदः ।
ग्राह हस्तिमहामात्रं हारं दत्त्वास्य तोषणम् ॥ १२ ॥

श्रमणः प्रातरागन्ता पुरं भिक्षुशतैर्वृतः ।
प्रेरणीय स्त्वया तस्मै गज इत्याह भूपतिः ॥ १३ ॥

देवदत्तवचः श्रुत्वा तथेत्यूचे द्विपाधिपः ।
श्रेणी हि मेघमूर्खाणा मेकयातानुपातिनौ ॥ १४ ॥

ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་སྒྲིག་ཅན་གྱི། སེམས་ཀྱི་བསམས་པ་མཁུན་མོད་ཀྱང་།
དག་སྒོང་ལྔ་བརྒྱ་དག་དང་ནི། ཐབས་ཅིག་ཡང་དག་བྱོན་པར་གྱུར། 15

དེ་ནས་སྤང་ཆེན་བདག་པོ་ཡི། བཀྲ་བསྐྱུན་པ་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ།
དྲག་པོ་ཁང་བཟང་ཀྱང་འཕྱང་འཛེམས། ཁྲོ་བས་ལོང་བས་དེ་མདུན་བརྒྱགས། 16

ཡོངས་སུ་འདྲིས་ལས་ལྷགས་ཀྱི་ནི། ལྷི་བ་ཡིས་ཀྱང་དབང་མི་འགྱུར།
མི་བསྐྱུན་རིག་བྱེད་ལྷན་པ་བཞིན། སྤང་དང་རྒྱགས་པས་དྲི་མར་བྱས། 17

ལན་གཅིག་མིན་པར་རྣ་བསྐྱེད་པས། བདེན་པའི་གདུང་བ་ལ་ཆགས་པ།
བྱང་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོག་འཕྲོག་བྱེད། བདག་པོ་ངན་པས་གཡོག་གི་བཞིན། 18

ཁང་པའི་ཉིར་འཛེས་ཤིང་ནམས་ནི། འཛེམས་པ་དེ་ཡིས་མངོན་པར་བརྒྱགས།
འཛིག་ནིན་འཕྲལ་ལ་བྲོས་པའི་ཆེ། ཏུ་ཏུ་ཞེས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་། 19

དེ་ཡི་རྣ་བར་རབ་བསྐྱེད་སྤེ་དུས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱང་གི་
རབ་ཟགས་ལི་ཁྲིའི་རྒྱན་གྱི་ཆོགས།

བྱད་མེད་འཛིགས་པའི་གོས་དམར་རྒྱང་བ་ལྟ་བུར་སྐྱོད་
པས་རྒྱལ་པོ་འི་ལས་ནི་ཁེངས་གྱུར་ཅིང་།

རབ་གདུས་དབྱག་པ་སྤང་འདྲའི་སྒྲ་ནི་གཡམ་མོ་འི་ཆོགས་
འབྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་འཛིགས་པ་ཡིས།

གདུང་བར་གྱུར་པའི་ལན་བྱའི་འོད་ལྗར་བྱང་བའི་ཆོགས་
གདོབས་ནས་པར་འཕྲལ་པ་ཀུན་སྤངས་གྱུར། 20

བྱོང་བྱིར་བཅོམ་པས་རབ་གདུངས་དེ། ལྷི་བོ་ཀྱ་ཙེས་འཕྲུགས་པའི་ཆེ།
རབ་བྱོས་སྒོ་ལྷན་ལྷས་བྱིན་ནི། བགས་ཅེ་ལྷན་སྤེང་དུ་འཛིགས། 21

ज्ञात्वापि तमभिप्रायं सर्वज्ञः पापचेतसाम् ।
प्रातः समाययौ सार्द्धं भिक्षूणां पञ्चभिः शतैः ॥ १५ ॥

अथ हस्तिपकोत्सृष्टः कृष्टप्रासादपादपः ।
तमभ्यधावदाबिद्धः क्रोधान्धः क्रूरकुञ्जरः ॥ १६ ॥

अनायत्तः परिचयादङ्कुशस्य गुरोरपि ।
खलविद्वानिव द्वेषौ मदेन मलिनीकृतः ॥ १७ ॥

सेवाव्यसनसक्ताना मसक्तकर्षं चापलात् ।
प्राणापहारौ भृङ्गाणां मृत्यानामिव दुष्प्रतिः ॥ १८ ॥

मन्दरोपद्रवे तस्मिन् द्रुमद्रोहिण्यभिद्रुते ।
विद्रुते सहसा लोके हाहाकारो महानभूत् ॥ १९ ॥

तस्याच्चत्कर्षतालानिलतुलितसरत्सान्द्रसिन्दूरपूरैः
संपूर्णं राजमार्गं च्युतचकितबधूरक्तवस्त्रासमानैः ।
उद्दण्डोच्चण्डशृण्डभ्रमणरवलसत्साध्वसायासिताशा
व्यालोलालकाभ भ्रमरमिलद्विभ्रमः संभ्रमोऽभूत् ॥ २० ॥

पुरप्रमाथव्यथिते जने कीलाहलाकुले ।
आरुरोह महाहर्म्यं देवदत्तः प्रमत्तधीः ॥ २१ ॥

དེ་ནི་བཅོས་ལྷན་འཛིན་པ་ལ། མཆོག་དུ་བཞུགས་ནི་འདོད་པར་གྱུར།

ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་རབ་བཅོས་པས། གདུམ་པོ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཆོས་ 22

དེར་ནི་སྤྱང་པོས་རབ་སྒྲག་ནས། དག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བྲོས་པའི་ཆེ།

དག་སྤྱོད་ཀྱན་དགའ་གཅིག་ཤུ་ཉིད། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉེ་འཁོར་གྱུར། 23

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐུག་ལས་དེར། གདོང་ལྷ་ལྷན་པ་ལྷ་འཕྱོན་ཏེ།

འཛིགས་སུ་རྒྱང་བའི་རལ་པ་ཅན། དེ་ཡི་སེན་མོ་འི་འོད་ཆོགས་བཞིན། 24

དྲེགས་པའི་ཆེད་བྱེད་རྒློག་བྱེད་པ། དེ་ཡི་དྲི་ཚོར་གཉིས་འབྲུང་ནི།

ཅུ་དང་གཅི་བ་ཟུག་བྱེད་ཅིང་། འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་ཕྱིར་ཕྱོགས་གྱུར། 25

སོ་ལྷན་དྲེགས་པས་དབུལ་བ་ཉིད། ཐོབ་ཅིང་མགྲོགས་པས་བྲོས་པས་དེར།

ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིས། རབ་དུ་འབར་བ་མཐོང་བར་འགྱུར། 26

དེ་ཡིས་འགྲོ་བ་མེ་འབར་ཞིང་། འབར་བའི་བྲ་བས་དཀྱིགས་མཐོང་ནས།

ལྷོན་པའི་ཞབས་ཀྱི་པརྒྱའི་བྲང་། བསེལ་བ་དག་དུ་ཉེ་བར་སོང་། 27

སྤྱད་པ་སྤྱོན་ཞུས་ཡིད་ནི་བསམ་གཏན་བཞིན་གྱི་མཛེས་པ་

རབ་དུ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།

ཉོན་མོངས་དྲོ་བའི་དབུགས་ཆོད་དེ་ཡི་ལག་པ་ཆགས་པས་

ཡོང་བ་དག་གིས་ནི།

མང་དུ་མཛད་པ་ཚོས་བཞིན་བཀྱན་པ་ཉིར་གནས་སྤྱོན་པས་

དམན་པའི་སྤྱང་ཅི་འབྲུངས།

ཅ་ཅེ་སྤྱོད་པར་སོང་ཞིང་ཡོངས་གདུངས་དམན་པར་སོང་།

ཉེ་ཁྱུང་ལྷ་སྤྱོད་པར་གྱུར། 28

भगवद्ब्रह्मणं द्रष्टुं सोऽभवद्भ्रशमुत्सुकः ।

उन्मूलनेन गुणिनां मातङ्गः परितुष्यति ॥ २२ ॥

विद्रुतेषु गजचासात् तेषु सर्वेषु भिक्षुषु ।

आनन्द एक एवाभूत् भिक्षु भगवतोऽन्तिके ॥ २३ ॥

तत्र पञ्चाननाः पञ्च निर्य्ययु भगवत्करात् ।

करालकेशरसटा स्तनखांशुचिता इव ॥ २४ ॥

द्विप स्तनन्ध माघ्राय दर्प्यापस्मारवारणम् ।

अभूत् सुतशकन्मूचः सहसैव पराङ्मुखः ॥ २५ ॥

जवेन विद्रुत स्तत्र दन्तौ दर्प्यदरिद्रताम् ।

प्राप्तः प्रदीप्तदहनाः स ददर्श दिशो दश ॥ २६ ॥

स विलोक्य जालवह्निज्वलज्वालाकुलं जगत् ।

पादपद्मान्तिकं शास्तुः शीतलं समुपाययौ ॥ २७ ॥

संकोचाभिरुचेः सचिन्तमनसः प्रध्वस्तवक्त्रद्युते-

र्ह्यन्यापन्नविहौनदानमधुप्रप्रारब्धकोलाहलः ।

लोभान्धस्य महाव्ययोत्सव इव क्लेशोष्मनिश्वासिन-

स्तस्याभूत् परितापनिश्चयगते भारायमाणः करः ॥ २८ ॥

རྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་རྒྱ་མཚོ་ཡི། ཉམས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་འོངས་གྱུར་ཅིང་།
འཛིགས་པ་དེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་། བཀ་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་ཐུག་གིས་རེག། 29

བྱས་པར་ཐུག་བཀོད་དེ་ལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བས་བཀའ་སྤྱལ་པ།
གནས་སྐབས་དམན་པ་འདི་ཉིད་བྱ། རང་ལས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན། 30

བྱིད་ལུས་ཤ་ཡི་རི་བ་ནི། དཔེན་པའི་སྒྲིང་བ་དག་གི་སྒྲིན།
རྩིངས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱར་གྱུར་པ། སྒྲིག་པས་མཚོག་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། 31

བཅོམ་ལྷན་སྒྲིང་རྩེས་བསྐྱེད་པས་འདི། བརྩོད་ཚེ་འཛིགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ།
ཡིད་བདན་ཐོབ་ནས་གདགས་ཐག་གིས། བདག་བཞིན་གཡོ་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར། 32

སྒྲིས་བྱིན་གྱི་ནི་བདག་པ་དང་། སྒྲིང་པོ་དག་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་།
ཉམས་ཚེ་གིགས་མེད་དགའ་བ་ཡིས། སྒྲི་པོ་ཡ་མཚན་སྒྲིས་པར་གྱུར། 33

དེ་ནས་བྱིས་བདག་བྱིས་དུ་ནི། ཟས་ནི་རབ་དུ་སྒྲིང་མཛད་ནས།
དག་སྒྲིང་དག་དང་ཐབས་ཅིག་དུ། བཅོམ་ལྷན་ནགས་སུ་གཤེགས་བཅོལ་གྱུར། 34

སྒྲིང་པོ་འི་དབང་ཡང་མཛོན་བདུད་དེ། རྒྱལ་བའི་ཉམས་ཀྱི་བསྐྱེད།
ལག་པས་རེག་པར་བྱས་ནས་ནི། སྒྲིང་པོས་ལུས་ནི་བདེང་བར་གྱུར། 35

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་སྒྲ་དག་དུ། ཉི་བར་འབྱུངས་ཤིང་མཛོས་པ་ནི།
དྲི་མ་མེད་དེ་འཕྲལ་ཉིད་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་འོངས། 36

तं पादमूलमायान्तं भीतं कारुण्यसागरः ।
शास्ता करेण पस्पर्शं चक्रस्वस्तिकलक्षणा ॥ २६ ॥

कुम्भविन्यस्तहस्त स्तं प्रोवाच भगवान् जिनः ।
पुत्र स्वकर्म्मणैवेमां प्राप्नोऽसित्वमिमां दशाम् ॥ ३० ॥

विवेकालोकजलदः कायोऽयं मांसभूधरः ।
भारस्ते मोहसम्भारः पापादुपनतः परः ॥ ३१ ॥

इत्युक्ते करुणाद्र्यं भीतो भगवता गजः ।
स लब्धश्वास मालानलौनो निश्चलतां ययौ ॥ ३२ ॥

देवदत्तस्य संकल्पे कुञ्जरे च महोत्कटे ।
भग्ने निविघ्नहर्षोऽभूत् समुद्रताद्भुतो जनः ॥ ३३ ॥

ततः कृत्वा गृहपते गृहे भोज्यप्रतिग्रहम् ।
भगवान् भिक्षुभिः सार्द्धं काननं गन्तुमुद्ययौ ॥ ३४ ॥

अभिसृत्य गजेन्द्रोऽपि जिनस्य चरणाब्जयोः ।
कृत्वा करेण संस्पर्शं वपु स्तत्याज कौञ्जरम् ॥ ३५ ॥

चतुर्महाराजिकेषु देवेषु विषदद्युतिः ।
उपपन्नः स सहसा सुगतं द्रष्टुमाययौ ॥ ३६ ॥

རང་གི་བརྟེན་གནས་ཕྱིན་གྱར་པའི། བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ།

ནོར་བུའི་རྣ་ཆ་རབ་འབར་བ། ཉི་མ་འདྲ་བ་དེས་ཕྱག་འཛལ།

37

དེ་ཡི་དབྱང་རྒྱན་ཙོད་པན་གྱི། འོད་ཀྱི་ཡལ་འདབ་རྒྱས་གྱར་པ།

སྒྲིན་གྱི་འཕྲེང་བ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི། གཞུ་ཡིས་ཁྲབ་པ་བཞིན་དུ་མོས།

38

སྒྲིག་པ་བྲལ་དེས་ཕྱོག་པ་ཡི། མདུན་དུ་དུལ་བས་འཁོད་ནས་ནི།

ལྷ་ཡི་མེ་དྲུག་སྤྱིང་ཕྱོད་བས་བཞིན། དཀར་བས་གཏོར་ནས་དེས་སྤྲས་པ།

39

ཡོངས་སུ་སིས་པའི་གནས་གྱར་པ། བཙམ་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་དག་གི།

བརྒྱ་ལ་ནི་རེག་པས་བདག། སྐབས་ངན་སྤྲུག་བསྐྲལ་གདུང་བ་ཞི།

40

ཀྱེ་མ་བཙམ་ལྷན་གཞིགས་པ་གདུང་བའི་དུག་སྒྲིན་ཆ་བ་ཞི་བར་བྱེད།

ཅི་ཡང་བདུད་ཅིའི་ཆར་པ་ཞི་ཞིང་བསྐྲུགས་འོས་འཇམ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང།

གང་གིས་གསལ་བར་རེག་པས་མཆོག་དུ་རུབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་གཞོད་པ་དག།

རྣམ་པར་བཏང་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ནང་དུ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཕྱིན།

41

དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ་ཡིས། སྲིད་པ་ཞི་སྐྱོད་བཙམ་ལྷན་གྱིས།

ཡང་དག་བདེན་པ་མཐོང་བྱེད་པ། དག་པའི་ཆོས་ནི་བསྐྱན་པར་མཛད།

42

དབྱ་རྒྱན་ཐུགས་འོད་དཀར་བའི། མགོ་ཡིས་སྒྲོན་པའི་ཞབས་དག་ལ།

ཕྱག་འཛལ་སྲིད་པའི་འཕྲལ་པ་ལ། དགོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་རབ་སོང་།

43

स्व माश्रमपदं प्राप्तं भगवन्त मुपेत्य सः ।
प्रणनामार्कसंकाशं प्रदीप्तमणिकण्डलः ॥ ३७ ॥

तस्य केयूरमुकुटप्रभापल्लवपूरिताः ।
शक्रचापैरिव व्याप्ता विरेजु र्धनराजयः ॥ ३८ ॥

विनयादुपविश्याग्रे स शास्तुः सस्तकल्मषः ।
तं दिव्यपुष्पैराकौर्य सत्वशुभ्रै रभाषत ॥ ३९ ॥

भगवन् भवतः पादपद्मसंस्पर्शनेन मे ।
दुर्दृशादुःखसन्तापः शान्तः सस्तोषशालिनः ॥ ४० ॥

शमश्चाध्या कापि व्यसनविषदोषोष्मशमनी
सुधावृष्टि र्दृष्टि र्वत भगवतः स्निग्धमधुरा ।
यया स्पृष्ट स्पृष्टं खरतरविकारव्यतिकरं
विमुचन्तः शान्तिं अयति हतमोहः पशुरपि ॥ ४१ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य भगवान् भवशान्तये ।
सत्यदर्शनसंशुद्धां विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ४२ ॥

मौलिमुक्तांशुशुभ्रेण शिरसा चरणद्वयम् ।
स शास्तुः प्रययौ नत्वा हसन्निव भवध्रमम् ॥ ४३ ॥

བཞིན་རས་ནས་མཁའ་ཁྱེད་པའི་གཞི། རབ་གསལ་བྱས་ནས་དེ་སོང་ཚོ།
དག་སློང་གིས་རིས་བཅོམ་ལྡན་གྱི། དེ་ཡི་བྱང་བའི་མཐའ་བཀའ་སྤྱུལ། 44

སྒྲོན་དུས་གཞན་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། འོད་སྤངས་ཞེས་པའི་བསྟན་པ་ལ།
རབ་དུ་བྱང་བར་བྱར་ཀྱང་འདི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་གྲུས་མ་གྱུར། 45

མ་གྲུས་པ་ལས་སྤང་པོ་ཡི། ཡོངས་སློང་ཉིད་དང་དག་འདུན་ནི།
བསྟན་ལས་བདེན་པའི་རྩ་སྟོབས་ཀྱིས། མཇུག་དུ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཐོབ། 46

སྐྱེ་བ་ལྔ་མར་བསྐྱབས་པའི་ལས། སྤྱི་ཞིག་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲོག་མྱེ།
གྲུས་པར་སྤྱད་བྱས་སེམས་ལྡན་ལ། ལས་ཀྱི་ཉི་བར་བསྟན་ནས་འབྲེལ། 47

འཛིགས་བྱང་གཞོད་པ་དེ་ལ་ནི། དག་སློང་ཀྱན་གྱིས་བདག་བཏང་བ།
དེར་ཡང་ཀྱན་དགའ་བོས་མ་ཡིན། སྒྲོན་ཚེ་འགྲོགས་པ་མཉེན་པར་གྱིས། 48

རི་བོང་མཚན་མ་ལྟར་བསེལ་མཚོར། གང་བ་གང་བའི་བཞིན་ཞེས་པའི།
ངང་བའི་ཀྱལ་པོ་སྤྱན་དང་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲོན་གྱུར་དོ། 49

ནས་ཞིག་བར་ན་སིན། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས།
ཚངས་པ་ལྡན་པའི་རིང་བྱ་ནི། དགའ་བར་གང་བའི་བཞིན་གྱིས་བྱིན། 50

གཡོ་བའི་པ་རྒྱས་དཀྱིགས་པ་ཡི། ཟེ་འབྲུས་ཡོངས་སྤྱི་སེར་བ་དེ།
ངང་པ་དག་ནི་ལྔ་བརྒྱ་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ཅན་དེར་རྣམ་པར་རོལ། 51

गते तस्मिन् मुखशशिप्रकाशितनभस्तले ।
भगवान् भिक्षुभिः पृष्ट स्तद्वृत्तान्त मभाषत ॥ ४४ ॥

पूर्वकल्पान्तरे शास्तुः काश्यपाख्यस्य शासने ।
अभूत् प्रव्रजतोऽप्येष शिक्षापदनिरादरः ॥ ४५ ॥

अनादरात् कुञ्जरता भोगः संघोपसेवनात् ।
सत्यदृष्टिवलेनान्ते संप्राप्तः शासनग्रहः ॥ ४६ ॥

प्राग्जन्मविहितं कर्म कस्यचिन्न निवर्त्तते ।
कर्म्मोपदिष्टसम्बन्धभक्तिभोगैः सचेतसः ॥ ४७ ॥

तस्मिन् व्यतिकरे घोरे सर्व्वे स्थितोऽस्मि भिक्षुभिः ।
नत्वानन्देन तत्रापि श्रूयतां पूर्व्वसंगतिः ॥ ४८ ॥

शशाङ्कशैतिसरसि आतरौ रुचिरौ पुरा ।
पूर्णमुखः सुखश्चेति राजहंसौ बभूवतुः ॥ ४९ ॥

कदाचिद् ब्रह्मदत्तस्य वाराणस्यां महीपतेः ।
ब्रह्ममतो पुष्करिणीरम्यां पूर्णमुखो ययौ ॥ ५० ॥

स तस्यां लोलकमलकिञ्जल्कपरिपिञ्जरः ।
विजहार सरोजिन्यां हंसानां पञ्चभिः शतैः ॥ ५१ ॥

སྒྲོན་གྱི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡི་ནི། རྩད་འཕགས་གཟུགས་རབ་འབར་བ་དེ།
བྱ་བ་དོར་བའི་སྒྲེ་བོ་ཡིས། གཡོ་མེད་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། 52

དེ་ནི་དེར་གནས་ས་བདག་གིས། ཐོས་ནས་དེ་དག་བཟ་འདོད་པས།
རྒྱ་ཡིས་འཛོལ་མཁས་པ་དག། དེ་གཟུང་སྤྲད་དུ་བཏང་བར་གྱུར། 53

པདྨ་ཅན་གྱི་རིལ་པའི་འཇུམ། དགའ་བའི་འོད་ཟེར་དེ་བཟང་ཚོ།
ངང་པ་ལྲ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི། དེ་བཏང་མགྲོགས་པར་རབ་དུ་སོང་། 54

གཅིག་ནི་དེ་ལ་གཞུང་བཟང་བས། བཅིངས་པ་མེད་ཀྱང་བཅིངས་པ་བཞིན།
མཛེལ་བའི་ཞལ་པས་དབང་བྱས་ནས། དེ་ཡི་དོན་དུ་གཏུང་ཞིང་གནས། 55

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ངང་པ་ཡི། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་བཟུང་བ་དང་།
གཉིས་པ་མཛེལ་བས་བཅིངས་པ་ཡང་། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེ་དག་བཏང་། 56

ངང་པ་གང་པའི་བཞིན་དེ་བདག། དེ་ཡིས་ཇེས་འབྲང་ཀྱན་དགའ་བོ།
དེས་ན་རིང་ཡང་བདག་བཏང་ནས། སོང་བའི་དགོ་སྒྲིང་ངང་པ་ཉིད། 57

གང་གི་གྲགས་པ་པ་རིལ་གྱིས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིགས་པ་ལ་བྲིས་པ།
བུ་རུ་ཁ་མིར་སྒྲོན་དུས་ན། ས་བདག་ཨ་ཌ་ཞེས་པ་བྱུང་། 58

སྒྲོང་དང་གཡུལ་འབྲུག་ལྷོ་ཕྱོགས་པ། གཡུལ་གྱི་དུས་སྤྱི་ལྷོ་འགྲོ་ཞིང་།
ལག་པའི་མཚན་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། དེ་ཡི་བསྐྱུ་མེད་གྲོགས་པོར་གྱུར། 59

पूर्वपुण्यानुभावेन तं रूपातिशयोच्चलम् ।
ददर्श कार्याण्युत्सृज्य जनो निश्चललोचनः ॥ ५२ ॥

तं श्रुत्वा भूपति स्तत्र स्थितं तद्दर्शनोत्सुकः ।
कुशलान् ग्रहणे तस्य व्यसृजज्जालजौविनः ॥ ५३ ॥

तस्मिन् गृहीते नलिनीलीलास्मितसितत्वेषि ।
शतानि पञ्च हंसानां त्यक्त्वा तं प्रययुर्जवात् ॥ ५४ ॥

एकस्तु तस्य सौजन्यादबद्धोऽपि सुबद्धवत् ।
तदर्थं व्यथित स्तस्थौ प्रेमपाशवशीकृतः ॥ ५५ ॥

ततस्तैः प्रापितं राजा राजहंसं विलोक्य तम् ।
स्नेहबद्धं द्वितीयञ्च विस्मित स्तावलोकयत् ॥ ५६ ॥

हंसः पूर्णमुखः सोऽहं मानन्द स्तस्य चानुगः ।
गता स्तदद्य च त्यक्त्वा मां हंसा एव भिक्षवः ॥ ५७ ॥

पूर्वस्मिन्नभवत्काले वारणस्यां महीपतिः ।
तुट्टिर्नाम मनःपट्टे लिखितं यद्यशः परैः ॥ ५८ ॥

सहस्रयोध स्तस्याभूद् दाक्षिणात्यो निरत्ययः ।
करदण्डौति विख्यातः संग्रामाग्रेसरः प्रियः ॥ ५९ ॥

ནམ་ཞིག་འཛིགས་རུང་གཡུལ་ཞུགས་ཆོ། རྫོན་པོ་ལྔ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི།
མི་བདག་དེ་བཟང་འཛིགས་ནས་སོང་། ལག་པའི་མཚོན་གྱིས་གཏང་མ་གྱུར། 60

ས་སྐྱོང་དེ་ནིང་ཉིད་དེ། རྫོན་པོ་དེ་དག་དག་སྐྱོང་ནམས།
ལག་པའི་མཚོན་དེ་ཀུན་དགའ་བོ། འདི་ཉིད་ངན་གཏང་མ་གྱུར། 61

སྤྲོན་གྱི་སྤྲེ་བ་གཞན་ལ་ཡང་། བདག་ནི་སེང་གོ་བློན་པར་སྤྱང་།
ལྷ་སྤྲེས་གཡོག་གིས་སྐད་ཅིག་ལ། སྤངས་པ་གང་དེ་དག་སྐྱོང་ནམས། 62

ལྷ་སྤྲེས་གཅིག་གི་སྤྲེར་མོ་ཡིས། རིང་དུ་བཀོས་ནས་བདག་ཐར་བྱས།
དེ་ཉིད་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྤྲེ། ད་ལྟ་བདག་གི་ཆེས་འབྲང་གྱུར། 63

སྤྲོན་ཆོ་རི་དགས་ཁྱུ་ཡི་བདག། སྐྱུ་ཡི་ཞགས་པས་བཅིངས་པར་གྱུར།
དེ་ཡི་ཆེས་འབྲང་རི་དགས་ནམས། སྤྲོད་ལྷན་འོངས་པས་སྐྱབ་ནས་བྲོས། 64

མིག་ཆུ་ལྷན་པའི་རི་དགས་མོ། ཆེས་སུ་ཆགས་པས་མ་བཟང་སྤྲེ།
མཛེའ་བའི་ལྷགས་སྤྲོག་གིས་བཅིངས་པས། གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུར་བ་བཞིན། 65

དེ་ནས་སྤྲོད་ལྷན་འོངས་གྱུར་ཅིང་། རི་དགས་སོད་པར་བཅོན་མཐོང་ནས།
དེ་ཡིས་སྐྱས་པ་བྲོག་མར་ནི། མདའ་ཡིས་བདག་གི་འཛོལ་བ་བྲོགས། 66

ཞེས་པ་དེ་ཡི་གསལ་བ་ཡི། ཚོག་དང་མཛེའ་བས་མཚར་སྤྲེས་པ།
རྫོན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་ཡིས། རི་དགས་རི་དགས་མོར་བཅས་བཟང་། 67

कदाचिद् घोरसमरे पञ्चामात्यशतानि तम् ।
नृपं त्यक्त्वा ययुर्भौत्या करदण्डी तु नात्यजत् ॥ ६० ॥

अहमेव स भूपालः सचिवा स्ति च भिक्षवः ।
करदण्डी स एवाय मानन्दो न जहाति माम् ॥ ६१ ॥

जन्मान्तरेऽपि सिंहोऽहं मासं कूपे निपातितः ।
उपेक्षितः क्षणाद् मृत्यैः शृगालै र्योऽद्य भिक्षवः ॥ ६२ ॥

एकेन च नखैः खातं दीर्घं कृत्वास्मि मोक्षितः ।
जम्बुकेन स एवाय मानन्दोऽद्य ममानुगः ॥ ६३ ॥

कूटपाशनिबद्धस्य मृगयूथपतेः पुरा ।
लुब्धकागमने एव जग्मु स्तदनुगा मृगाः ॥ ६४ ॥

अनुरक्ता न तत्याज तं मृगौ साश्रुलोचना ।
प्रीतिशृङ्खलया बद्धा याता निस्पन्दतामिव ॥ ६५ ॥

अथ लुब्धक मायान्तं दृष्ट्वा मृगबधोद्यतम् ।
सावदन्मम वाणेन प्रथमं हर जीवितम् ॥ ६६ ॥

इति स्पष्टगिरा तस्याः स्नेहेन च स विस्मितः ।
मुमोच लुब्धकः प्रीत्या हरिणं हरिणीसखम् ॥ ६७ ॥

རི་དགས་ཁྱུ་ཡི་བདག་དེ་ང་། རི་དགས་མོ་དེ་ཀྱན་དགའ་བོ།

དེ་ལྟར་མཛེའ་བའི་འབྲེལ་པ་འདི། སྤོན་གྱི་སྤྱོད་པས་ཇེས་སུ་བྱགས། 68

ཞེས་པ་བདེ་ག་ཤེགས་གསུང་ཐོས་དག་སྤོང་ནི།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་ཚས་ལྷམ་པ་བཞིན།

འདོད་པས་བརྒྱན་པས་ཀྱན་དགའ་དང་བཅས་པར།

འདོད་ཀྱིས་མཛོན་དགའ་ཀྱན་དགའི་བཞིན་པར་བརྩས། 69

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ནོར་སྦྱོང་གི་དོགས་པ་བརྗོད་

པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པའོ།

मृगयूथपतिः सोऽह मानन्दः सा कुरङ्गिका ।
इत्येष प्रीतिसम्बन्धः प्राग्वृत्त मनुवर्त्तते ॥ ६८ ॥

श्रुत्वेति वाक्यं सुगतस्य सर्व्वे
लज्जानिलीना इव भिक्षवस्ते ।
सानन्द मानन्दमुखारविन्दं
प्रभाभिरामं ददृशुः स्पृहार्द्राः ॥ ६९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
धनपालावदानं अष्टाविंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་པ།

གང་ཞིག་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ལྷན་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཀྱི།
བྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་གྱུ།
ལུས་ནི་ཞིག་ཀྱང་ཁྲོ་བའི་སེམས་དག།
མཆོག་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་དེ་གྱལ་གྱུར་ཅིག ॥

1

ཆོས་བསྐྱན་པ་ལ་མངོན་འདུག་པ། དག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉི་རྒྱལི།
གཏམ་གྱི་ཞར་ལ་དག་སྤྱོད་གིས། དྲིས་ཤིང་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཀའ་སྦྱལ ॥

2

བ་ར་ཏ་སི་དག་དུ་ནི། ས་བདག་ཚངས་པ་བྱིན་གྱི་བྱ།
ཀྱ་ཤི་མཛོས་པ་ཞེས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ ॥

3

གྱལ་ཚབ་དབང་ནི་བསྐྱར་འོས་པ། གཞིན་ཉུ་ཀྱ་ཤི་མཛོས་པ་ཡིས།
གྱལ་སྤྱིད་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི། རང་བཞིན་ཡུན་རིང་དབྱེད་ནས་བསམས ॥

4

ཡང་ཚོ་སྐད་ཅིག་འཛིག་པ་དང་། སྤྱོད་ནི་ཆུ་ལྷན་གཤམ་བའི་ཚོ།
གྱལ་སྤྱིད་མི་ལས་བག་མ་ལེན། མཛོས་པའི་ཙ་འདིར་བདག་སྤྱོད་མེད ॥

5

ཆགས་པའི་ཚོ་ངེ་རབ་མང་ཞིང་། ཡང་ཡང་སྐྱུ་དང་མཛོས་རང་བཞིན།
འཁོར་བ་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་ལ། འཕྱོན་མ་དུ་ཞིང་བདེན་པ་མེད ॥

6

ऊनचिंशः पल्लवः ।

जयति स सत्त्वविशेषः
सत्त्ववतां सर्व्वसत्त्वसुखहेतुः ।
देहदलनेऽपि शमयति
कोपाग्निं शान्तिं मुञ्चै र्य्यः ॥ १ ॥

धर्म्मोपदेशे भगवान् कौण्डिन्यस्याग्रवर्त्तिनः ।
भिक्षोः कथाप्रसङ्गेन पृष्टो भिक्षुभि रभ्यधात् ॥ २ ॥

ब्रह्मदत्तस्य तनयो वाराणस्यां महीपतेः ।
काशिसुन्दरनामा च कालभूश्च बभूवतुः ॥ ३ ॥

यौवराज्यभरैकाहः कुमारः काशिसुन्दरः ।
धर्म्माधर्म्ममयं राज्यं विचार्य्याचिन्तयच्चिरम् ॥ ४ ॥

क्षणक्षयिणि तारुण्ये जीविते वीचिचञ्चले ।
राज्ये स्वप्नविवाहेऽस्मिन् मोहमूले न मे मतिः ॥ ५ ॥

रागप्रलापबहुले मायामोहमहे मुहुः ।
वेश्यारोदननिःसारे संसारे नास्ति सत्यता ॥ ६ ॥

དེ་སྤྲད་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར། བདག་ནི་སྤྲིག་མེད་རབ་དུ་འབྱུང་།
རལ་གྲིས་གཞོན་ལ་རེག་གུར་པའི། རྣམ་པར་འབར་ལ་ཆགས་པས་ཅི། 7

དེ་ལྟར་རྣམ་པས་མས་རྒྱལ་པོའི་བྱ། དེ་མེད་དབེན་པའི་བསམ་པ་ཅན།
ནགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡི། ས་སྤྲོང་ལ་ནི་མེད་ཉི་ཤུགས་སྤྲུས། 8

རྒྱལ་པོ་བདག་ལ་ཡོངས་སྤྲོད་ཀྱིས། ཚོགས་འདི་ཉི་ཤུ་མཁོ་བ་མེད།
རྒྱལ་ཚབ་དབང་ནི་བསྐྱར་འོས་པའི། ཀྱན་དུ་ཙོས་པའི་རྒྲིག་པར་མཛོད། 9

ཡབ་ལགས་གཞོན་འཆིང་འཛིགས་དང་དྲུང་། སྤྲོད་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུག་སྤྲུམ་
ཚོགས།
ཁྱོད་པའི་མེ་ཡིས་རབ་གཏུངས་པ། འདི་དག་བདག་ནི་ཡོངས་མི་འདོད། 10

དུར་ཁྱོད་མེ་ཡི་ཙེ་མོ་བཞིན། ཤིན་དུ་དཔག་པོའི་སྤྲོད་པས་བྱུང།
རབ་དུ་འབར་བས་ས་དག་དཔལ། སུ་ཡི་ཆགས་བྲལ་སྤྲོད་མི་བྱེད། 11

གཏུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་དག་བསྐྱིབས། རྒྱལ་པོ་དག་གི་རྒྱུང་གིས་བསྤྲོད།
རྒྱགས་པས་སྤྲོས་པ་ས་ཡི་དབང་། སྤྲིག་པ་དག་གི་གཡང་ལ་སྤྲུང་། 12

འཛམ་པའི་ཡོངས་སྤྲོད་གོས་གོམས་པ། ཤིན་དུ་གཞོན་པ་ས་བདག་གི།
ལུས་ལ་མཐུག་དུ་ཉིན་མེད་ཀྱི། རྩི་ཆེ་མི་བཟད་འབབ་པར་གྱུར། 13

རྒྱན་དུ་བསམ་པའི་གཏུང་བ་དང་། སྤྲོད་པ་དཔག་པོའི་ཆོ་ངེ་ཅན།
རྒྱལ་སྤྲོད་རིས་བསྐྱེན་འདི་རྣམས་ཀྱི། སྤྲོངས་ཤིང་བརྒྱལ་བ་མི་རྒྲིགས་སོ། 14

प्रव्रज्या मनघा स्तस्मादगारादनगारिकम् ।
निस्त्रिंशदृत्तिसंसक्ताभिरागः किं विभूतिभिः ॥ ७ ॥

राजसूनुर्विचिन्त्येति विवेकविमलाशयः ।
उवाचाभ्येत्य भूपाल मरण्यगमनोत्सुकः ॥ ८ ॥

मम सम्भोगवर्गोऽयं राजन्नैवोपयुज्यते ।
यौवराज्याभिषेकार्हः समारम्भो निवार्यताम् ॥ ९ ॥

क्रोधाग्निमत्ताः सुतरा मेता स्तात न मे मताः ।
बद्धबन्धभयायासजनन्यो राजसम्यदः ॥ १० ॥

व्याप्ताः क्रूरतराचारैर्ज्वलिताः पार्थिवश्रियः ।
कुर्वन्ति कस्य नोद्वेगं श्मशानाग्निशिखा इव ॥ ११ ॥

इवसंछादिता लोकाश्चामरानिललोलिताः ।
पतन्ति पातकश्वभ्रे मदक्षौवाः क्षितीश्वराः ॥ १२ ॥

मृदुभोगांशुकाभ्याससुकुमारे महौभुजाम् ।
काये पतति पर्यन्ते लेशः कुलिशदारुणः ॥ १३ ॥

चिन्तासन्ततसन्तापतीव्रतृष्णाप्रलापिनाम् ।
राज्यज्वरजुषां नैषां मोहमूर्च्छा निवर्तते ॥ १४ ॥

གནས་དང་གནས་སུ་སྒྲེ་གཉིས་པ། འཁྱོག་ཅིང་རིན་ཅན་སྒྲིན་མ་ཅན།
སྒྲིན་ཁངས་ལ་བཟུ་རྒྱལ་པོ་ཡི། བྱ་བ་གཞན་དག་གསེད་པ་ཡིན། 15

མི་བདག་བརྒྱ་ལྷག་དྲིལ་ལྷན་མ། བདག་ལ་གཞན་དུ་མི་འགྲོར་སེམས།
ཞེས་བཞིན་ས་དབང་དག་གི་དཔལ། རོ་ཤལ་ཇ་ཡབ་དག་གིས་དགོད། 16

འདས་པའི་ས་བདག་དྲན་པ་ལས། རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་སྤངས་པས་བསྐྱབས།
རྒྱང་ཡབ་ཀྱིས་གསལ་ཤུགས་རིངས་དང་། སྤྱི་གུ་མཆི་མའི་རྒྱན་ལྷན་བཞིན། 17

དེ་སྤྱད་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིས། སྒྲི་བའི་ལྷགས་ནི་ནམ་སྤངས་ནས།
ཆོག་གིས་བསེལ་བའི་གྲིབ་མ་ཅན། ཡོངས་གདུངས་ནི་བའི་ནགས་སུ་འགྲོ། 18

དྲག་དུ་གཞོད་པའི་ལྷས་འདི་ཡང་། ལམ་གསོ་མེད་པ་འཁོར་བ་ཡི།
ལམ་གྱི་འགྲོན་པོས་བསྐྱར་དཀའ་ན། ས་ཡི་ཁར་ལྷ་སྤྱད་ཡང་ཅི། 19

ཞེས་པ་མཆོག་དུ་མི་སྟན་པ། བྱ་ཡི་ཆོག་གོས་ས་ཡི་བདག།
རབ་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲི་ཡིས་འཛིགས། སྤྱ་ངན་ལྷན་པས་དེ་ལ་སྦྱས། 20

ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་རིགས་འདི་དང་། ཡང་དག་རྒྱལ་སྤྱི་འཕེལ་བའི་སྤྱད།
རྒྱན་པོ་བདག་གིས་བྱ་ཁྱོད་ལ། རེ་བ་མཆོག་དུ་རྣམ་པར་བཅིངས། 21

མཉེས་གཤེན་བདག་གིས་བདག་པ་ནི། དུས་མིན་ཉམས་པར་བྱ་མི་འོས།
ནགས་སུ་ཁྱོད་གྱི་ལང་ཚོ་འདི། གསར་དུ་མཛོས་པ་འོས་མ་ཡིན། 22

वक्राणां रत्नदीप्तानां द्विजिह्वानां पदे पदे ।
छिद्रसंदर्शिनां राज्ञां व्यापारः परमारणम् ॥ १५ ॥

नृपवंशशतोच्छिष्टां मन्यते मा मनन्यगाम् ।
इतीव श्रीः क्षितीशानां हारचामरहासिनी ॥ १६ ॥

व्यञ्जितव्यजनोच्छ्वासा लक्ष्मी मुक्ताश्रुसन्ततिः ।
राज्ञां मोहाभ्युत्तातीतभूपतिस्मरणादिव ॥ १७ ॥

तस्माद् व्रजामि प्रव्रज्याविवर्जितजनस्थितिः ।
सन्तोषशीतलच्छायं सन्तापशमनं वनम् ॥ १८ ॥

अविश्रान्तस्य संसारपथपान्यस्य दुर्व्वहः ।
कायोऽस्य यत् सदापायः किं पुनः पृथिवीभरः ॥ १९ ॥

इति पुचवचः श्रुत्वा भूपति र्मृगमप्रियम् ।
प्रव्रज्याशब्दचकितः सोद्वेग स्त मभाषत ॥ २० ॥

अस्य वंशस्य महतः साम्राज्यस्य च वृद्धये ।
आशानिवद्धवृद्धेन त्वयि पुच मया परम् ॥ २१ ॥

वत्स सङ्कल्पभङ्गं मे न काले कर्तुमर्हसि ।
इदन्तव महच्छायं यौवनं न वनोचितम् ॥ २२ ॥

ནས་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་གོམས་པར་ལྷན། ལམས་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ།
དབང་པོ་ཐུལ་བའི་མི་བདག་ནི། ཀྱན་དུ་ནགས་མེད་དཀའ་ཐུབ་ཡིན། 23

རང་གནས་ཡིན་ཡང་མཚོ་སྒྲིམ་ནི། གོས་པ་མེད་པར་ཅུ་ལ་གནས།
ནགས་ནང་ཡིན་ཡང་བྱ་ངན་མེད། བྱད་མེད་ཀྱང་པས་བསྐྱུན་པ་མཐོང་། 24

རང་བྱིས་ཆེད་སྤྲིའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། ཇི་སྲིད་མིག་ནི་རྒྱས་རྒྱང་བ།
དེ་སྲིད་ཡུལ་ནི་འདི་དག་ནམས། སྐད་ཅིག་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་ནུས། 25

རང་གི་སྤྱོད་པོ་ནང་གི་ནི། བདེ་བ་ཡོངས་བཏང་བྱིས་ལས་འཕྱོར།
ཉམས་སྤོང་ཡོངས་སྤྱོད་བྲལ་བ་ཡིས། ཉན་མོངས་སྤྱོད་པོས་མི་བཟོད་དོ། 26

བྱིས་དུ་ཆོས་ནི་བདེ་བ་ཡིས། ཉན་དང་བྲན་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད།
ནགས་སུ་སྐྱམ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི། ཉན་དང་བྲན་དང་བྱ་བ་བསྐྱམ། 27

ཅ་ཡི་ཚྭས་ཀྱི་ཁབ་ཅེ་ཡིས། ཀྱང་པར་མ་སྒྲིམ་ཟག་བྱེད་པ།
དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ། སྐྱབ་བསྐྱལ་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། 28

སྤྱོད་བ་ཟབ་ནམས་ལ་ལྷ། བགས་པ་རུས་པའི་སྒྲགས་མར་གྱུར།
དག་དུ་གཞན་གྱི་བྱིན་པ་ཟ། དཀའ་ཐུབ་ཅན་ནམས་ཡི་དགས་བཞིན། 29

བྱ་ཀྱ་ནགས་ན་གནས་པ་ནི། རྒྱལ་གྱི་གོས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ།
ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི། ཅུ་སྲིད་འབྱུང་གནས་སྒྲིམས་པ་ཡིན། 30

सन्मन्त्राभ्यासयुक्तानां शक्तानां साधुदर्शने ।
जितेन्द्रियाणां सर्व्वच नृपाणा मवनं तपः ॥ २३ ॥

स्वपदेऽपि सरोजस्य निःसङ्गसलिलस्थितिः ।
दृष्टा वनेऽप्यशोकस्य ललनाचरणाहतिः ॥ २४ ॥

स्वगेहसुलभैर्भोगैर्यावद्वृष्टिविस्तृचिका ।
तावदेते परित्यक्तुं शक्यन्ते विषयाः क्षणम् ॥ २५ ॥

सुखमन्तः परित्यज्य स्वजनं गृहनिर्गतः ।
अभ्यस्तभोगविरहक्लेशं न सहते जनः ॥ २६ ॥

श्रूयते स्मर्य्यते धर्मः क्रियते च सुखाद्गृहे ।
वने शुष्यन्ति शुष्काणां अवणस्मरणक्रियाः ॥ २७ ॥

क्षरत्क्षतजपादस्य दर्भसन्दर्भश्चिभिः ।
ततः किं दुःखमपरं परलोके भविष्यति ॥ २८ ॥

भुञ्जानं जनमौक्षन्ते याताश्चर्मास्थिशेषताम् ।
परदत्तं सदाश्रन्ति प्रेता इव तपस्विनः ॥ २९ ॥

वने निवसनं पुत्रपांशुप्रावरणं समम् ।
पालनं ब्रह्मचर्य्यस्य मकराकरशोषणम् ॥ ३० ॥

ནགས་སྒྲིག་མེ་ཡི་དུ་བ་རབ་རྒྱས་ཁྲོ་གཉིར་ཐུན་པའི་བཞིན།
 ས་ཤང་གནས་དང་འུག་པའི་ཕུག་ནི་ཕུག་པོར་གྱུར་པའི་ཁྲིམ།
 སིང་གིས་བསད་པའི་སོ་གཉིས་ཁྲག་གིས་དམར་པོར་བྱས་གྱུར་པའི།
 ནགས་སྒྲིམ་བྱང་ནས་ནི་སྒྲིམ་ཞིག་དགའ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར།

31

འདོད་ཐུན་དག་ནི་དུལ་བ་འདོད་ཅིང་དུལ་བ་དང་ཐུན་སྒྲོ་བསངས་
 ཅི་དགའ་བན།
 ཆོས་པ་ཤིན་དུ་དྲག་པོའི་བདུལ་ཁྱགས་ལ་དགའ་བཞུས་པར་
 གྱུར་པ་ཟས་དག་འདོད།

32

བདག་ནི་ཡོངས་སྒྲིམ་པོར་ནས་བྱ། ནགས་སྒྲིམ་འགྲོ་བར་མི་འོས་སོ།
 ཁྲོད་ནི་ནགས་ན་གནས་པ་དག། དག་ནས་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཡིན།

33

སྒྲིག་གསལ་བར་དགོད་བྱེད་པ། གྱལ་པོའི་ཕུན་ཚོགས་ང་གྱལ་ཅན།
 བྱང་ནས་སྒྲིམ་ཡང་མི་འོང་མུ། རལ་གྱི་དག་གིས་འབྲི་ཤིང་བཞིན།

34

ས་ཡིས་ལན་མང་དེ་བཟོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ངས་པ་ལས་མ་གཡོས།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདན་པ་ནི། རོ་ཇེ་རིན་ཅན་ཅེ་མོ་མཚུངས།

35

མ་དང་མྱོན་པོ་ནས་དང་ནི། གཉིན་དང་གྲོང་པ་ཆེ་ནས་གྱིས།
 གསོལ་བ་བྱེད་ཀྱང་ཉིན་གསུམ་དེ། ཟས་དང་སྒྲིམ་བ་མེད་པར་གྱུར།

36

दावामिधूमविकटधुकुटीमुखेषु
गोनासवासघनघूकगुहागृहेषु ।
सिंहाहतद्विरदलोहितलोहितेषु
त्यक्त्वा गृहं भवति कस्य धृति र्वनेषु ॥ ३१ ॥

कामौ संयम मिच्छति स्मरति च श्यामारतेः संयमी
तृप्त स्तीव्रतरव्रतेषु रमते भक्ष्यं क्षुधा कांक्षति ।
एकाकी जन मीहते जनवनोद्देगी वनं वाञ्छति
त्यक्त्वान्वेषणतत्पराः पुनरपि प्राप्यावमानं जनाः ॥ ३२ ॥

न मां पुत्र परित्यज्य गहनं गन्तुमर्हसि ।
भवन्तु तव शत्रूणां वनवासमनोरथः ॥ ३३ ॥

व्यक्तमौक्तिकहासिन्यः करवाललता इव ।
त्यक्त्वा न पुनरायान्ति मानिन्यो नृपसम्पदः ॥ ३४ ॥

इत्युक्तोऽप्यसक्तः पित्रा निश्चयान्न चचाल सः ।
वज्ररत्नशिखाकल्पः संकल्पो हि महात्मनाम् ॥ ३५ ॥

जननीभि रमात्यैश्च बन्धुपौरमहत्तमैः ।
स प्रथितोऽप्यभून्मौनी निराहारो दिनचयम् ॥ ३६ ॥

བྱལ་པོར་སྤྱོད་དམ་དཀའ་ཐུབ་ཅན། འདི་ནི་རང་གི་འདུན་པས་འཛོ།
འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོད་ཇེས་འཇུག། ཅས་པ་སྒྲོན་པོས་བྱལ་ལ་སྦྱས། 37

མཆི་མ་དང་བཅས་ས་སྤྱོད་གིས། ཇི་ཞིག་ལྟར་ལྟས་གནང་ནས་དེས།
མི་སྦྱས་ཤོང་བྱིར་པ་ནམས་ཅུ། ཐུབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྤྱོད་སོང་། 38

ཆགས་བྲལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཡིས། དེར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།
བྱམས་པས་དག་བྱས་བཅེ་བ་དག། དཔེན་པའི་གྲོགས་སྤྱོད་པའི་ས་བཅུན། 39

དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡིས་དེ་དག་དུ། ཉགས་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
རང་བཞིན་ཁོན་གྱི་སེ་སྤངས་ནས། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་བསེལ་བར་གྱུར། 40

རི་དྲགས་ཚོགས་ལ་རབ་ཆགས་ཇོན་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆགས་གསོད་
བ་རབ་བཏང་ཞིང་།

སེང་གསེས་སྤྱང་ཆེན་འཛེས་པ་དང་བྲལ་ཡན་ལག་ཀྱན་གྱིས་འགྲོགས་
པར་གྱུར་བ་ལ།

དེར་ནི་ཇོན་པའི་བྱད་མེད་ཐུ་ཉིག་ཚོགས་ནམས་སྤངས་པའི་ཀྱེད་
སྐབས་ས་བྱ་ཡི།

གོས་ཀྱི་དབུལ་ཞིང་ཤྱགས་རིངས་དང་ལྷན་ཆགས་བྲལ་མཆུ་ནི་
རབ་དུ་བསྐྱམས་པར་འགྱུར། 41

ཅུ་གཏོར་སྐེ་རགས་ཅན་ས་བཏང་། འབྱུང་པོ་ཀྱན་ལ་བཟོད་པ་བཅུན།
བཟོད་པ་སྦྱབ་ཞེས་པར་ནི། ཀྱུ་ཤིའི་མཛེས་པ་དེ་གྲགས་གྱུར། 42

སྐབས་དེར་ས་གཞི་སྤྱུ་བ་ཡི། ཚངས་པས་བྱིན་ནི་མཐོ་རིས་སོང་།
འབྱུང་པོ་ནམས་ཀྱི་བྱ་ངན་བཞིན། ཏུས་ཀྱི་ས་ནི་ས་སྤྱོད་གྱུར། 43

राजभोगी तपस्वी वा जीवत्वेष निजेच्छया ।
कामानुवर्त्ती लोकोऽय मित्यूचुः सचिवा नृपम् ॥ ३७ ॥

स कथञ्चिदनुज्ञातः साश्रुनेत्रेण भूभुजा ।
ययौ पौरजनाक्रन्दमौनी मुनितपोवनम् ॥ ३८ ॥

वैराग्यपरिपाकेण तत्र मैत्रीपविचिताम् ।
भेजे स सर्व्वसत्त्वेषु विवेकदयितां दयाम् ॥ ३९ ॥

बभूवु स्तम्भभावेण तत्र सर्व्ववनौकसाम् ।
जातिवैरानलत्यागशीतला श्रित्तवृत्तयः ॥ ४० ॥

त्यक्ते प्राणवधे प्रसक्तहरिणीवन्दैः पुलिन्दैः परं
सिंहै र्व्वारणदारणव्युपरमे सर्व्वार्ज्जसङ्गीकृते ।
मायूरावरणै र्दरिद्रजघना मुक्ताकलापोन्मिता-
स्तत्रोच्छासविरागशुष्यदधरा जाताः किराताङ्गनाः ॥ ४१ ॥

क्षमां त्यक्त्वाधिवसनां सर्व्वभूतक्षमाश्रितः ।
सोऽभवत् क्षान्तिवादीति विश्रुतः काशिसुन्दरः ॥ ४२ ॥

अचान्तरे महीदुर्षे ब्रह्मदत्ते दिवं गते ।
उद्वेग इव भूतानां भूपालः कलिभू रभूत् ॥ ४३ ॥

དེ་ནས་རབ་མང་བྱང་བའི་ཚྭ་ས། གཡོ་བའི་སྤྲིན་འབྲུག་བཞིན་རས་ལོག།
 ཐུབ་པའི་དུལ་བ་ལ་སྤང་བའི། དབྱིད་ནི་ཡང་དག་བྱང་བར་གྱུར། 44

རི་དགས་མིག་ཅན་ཁངས་པ་དག། ཉམས་པའི་མོ་ཉ་ཅུ་དེ།
 རབ་དུ་རྒྱས་དག་ཆགས་པ་ཡིས། རྩོས་པའི་རྒྱ་ཡི་འདྲི་གྲིས་མཛེས། 45

ཁྱ་ངན་མེད་པ་དམར་པོ་ལ། ལོགས་གནས་འཁྲི་ཤིང་གིས་འབྱུང་དོགས།
 སྤྲལ་དོག་ཅན་བཞིན་མེད་ཀྱི་ནམས། མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱང་གིས་སྤོགས། 46

ཁྱ་བྱལ་གིས་རྒྱས་སྤྱེད་མོས་ཚལ། ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་དེ་ཡི་ཚོ།
 ཉགས་ཚལ་བཟླ་བའི་ལྷན་མོ་ལ། རྒྱལ་པོ་བཅུ་ལྔ་འདྲི་ཚྭ་ས་བཅས་སོང་། 47

ཁ་དོག་སྒྲ་ཚྭ་ས་མེད་ཀྱི་ནམས། རྒྱང་བའི་ཚྭ་ས་ཀྲིས་རབ་སྤྲོས་པ།
 དགའ་བའི་ནགས་ཚལ་བཟླ་ཞིང་དེ། དལ་བྱས་དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་ཕྱིན། 48

ནགས་ཀྲིས་གཞི་མཛེས་པ་དེར། མཛེས་པའི་བྲོགས་དང་ཡུན་རིང་དུ།
 རེལ་ཞིང་ཅེ་དགའ་ངལ་གསོ་བས། རྣམ་ཅིག་གཉིད་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 49

སྤྲོན་མེད་མེད་ཀྱི་འཛུམ་པ་ཡི། སྤྲོ་མ་རབ་དུ་འབྱུ་ཞིང་དེར།
 བཅུ་ལྔ་མེད་ཚྭ་ས་ཀྲིས་བྱུང་མེད་ནམས། གཡོ་བའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་སོང་། 50

རྣམས་དེར་བཟོད་པ་སྤྲོ་བ་ནི། དཔེན་པའི་གནས་ན་རབ་དབྱེས་པས།
 ཞི་བ་ཇེས་སུ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་དུ་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས། 51

अथादभ्रमद्भृङ्गभूभङ्गमलिनाननः ।
मुनिसंयमविद्वेषो वसन्तः प्रत्यदृश्यत ॥ ४४ ॥

मदनोन्मादभूतस्य प्रोद्भूतस्य मृगीदृशाम् ।
मानविध्वंसदूतस्य चूतस्य रुरुचे रुचिः ॥ ४५ ॥

रक्ताशोकस्य पार्श्वस्थलतालिङ्गनशंकितः ।
ईर्ष्यालुरिव पुष्पाणि जहार मलयानिलः ॥ ४६ ॥

उद्यानयौवने तस्मिन् काले कोकिलसंकुले ।
सान्तःपुरो नृपः प्रायाद् वनालोकनकौतुकी ॥ ४७ ॥

नानावर्णपतत्पुष्पप्रकारप्रचितानि सः ।
पश्यन् वनानि रम्याणि शनैः प्राप तपोवनम् ॥ ४८ ॥

वनस्थलीषु कान्तासु तत्र कन्यासखश्चिरम् ।
विहृत्य रतिविश्रान्तः क्षणं निद्रा मवाप्तवान् ॥ ४९ ॥

अपूर्वकुसुमसमेराश्चिन्वानास्तत्र मञ्जरीः ।
अन्तःपुराङ्गनाश्चेरुः संचारिण्यो लता इव ॥ ५० ॥

अचान्तरे क्षान्तिवादी विविक्तोद्देशनिर्वृतः ।
एकान्ते निश्चलस्तस्थौ शान्तिमन्तर्विचिन्तयन् ॥ ५१ ॥

མི་དམན་ཀུན་དགའ་ལ་སྤོ་ཞིང་། མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱད་འོས།
 རིད་ཀྱང་མཛོས་སྤྲུག་མ་ཉམས་པ། ཐོག་མའི་རི་བོང་ཅན་ཤར་བཞིན། 52

ཡིད་འོང་ཡོངས་སྤྱ་བྱུང་བ་ཡི། རི་མའི་དབྱིབས་ནི་མཛོས་པ་དག།
 རི་མ་རྫིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། གཟུགས་ཀྱིས་སྤོངས་པར་མ་བྱུང་བའོ། 53

སེམས་ཀྱི་མི་འོང་དག་བྱེད་པ། དེ་མཐོང་རྒྱལ་བའི་བཅུན་མའི་ཚོགས།
 དེ་དག་རི་མ་བྱིས་པ་བཞིན། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཡོ་མེད་གནས། 54

དེ་ནས་མི་བདག་སྤྱད་སད་པས། མདུན་དུ་བཅུན་མའི་མཐོང་མ་བྱུང་།
 བགས་སྤྱ་བཏུས་པས་བྱུབ་པ་ལ། ཡོངས་སྤྱ་བསྐྱོར་ནས་གནས་པ་མཐོང་། 55

དེ་མཐོང་ཉིད་ཀྱི་ལག་འགྲོ་ནི། དབྱུགས་གོད་སྤྱག་དོག་དྲུག་གིས་འབྲུགས།
 ཉལ་ཉལ་བཞིན་དུ་ནི། རབ་གྲགས་ཚོག་གི་ཚུལ་གྱིས་སྤོས། 56

བྱུབ་པའི་མཚན་མར་བཅོས་པ་ཡི། ཆས་ཀྱིས་མཚར་བ་ཁྱོད་འདྲ་སྤྱ།
 རྒྱན་པོ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་འཕྲོག་ཁྱོད། དེས་པར་བྱད་མེད་ནམས་ལ་འབྱིད། 57

གཞན་གྱི་བྱད་མེད་འཕྲོག་བསྟན་ནས། དེ་མི་བགས་སྤྱི་བསྐྱོར་པ་དང་།
 དྲང་བའི་ཡིད་དེན་དཀའ་བྱུབ་ནི། གཡོ་སྤྱ་ཅན་གྱི་ཐབས་མཚོག་ཡིན། 58

ཁ་དངར་སྤྱ་ལྡན་གིང་ཤུན་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བགས་པ་ནགས་ཀྱི་ནི།
 དྲུག་གི་སྤོངས་པ་བཅད་པ་བཞིན། ཀྱི་མ་རྫོངས་པ་སྤྱིད་པ་ཡིན། 59

अमन्दानन्दविष्यन्दौ वन्दनीयोऽमनीषिणाम् ।

कशोऽप्यकशसौन्दर्यः शशीव प्रथमोदितः ॥ ५२ ॥

परिणाममनोज्ञेन रेखासंस्थानशोभिना ।

पुराणचिचरूपेण नैव श्रून्या तदाकृतिः ॥ ५३ ॥

तं दृष्ट्वा राजललना श्रित्तदर्पणमार्जनम् ।

तच्चैव निश्चला स्तस्यु स्ता श्रिचलिखिता इव ॥ ५४ ॥

प्रबुद्धोऽथ नृपः क्षिप्रं नापश्यद्वयिताः पुरः ।

ददर्श वन मन्विष्य परिवार्य स्थिता मुनिम् ॥ ५५ ॥

भुजङ्ग स्ता विलोक्यैव श्वसन्नीर्घ्याविषाकुलः ।

विससर्ज वचोरूपहलाहलमिवोत्कटम् ॥ ५६ ॥

कस्त्वं मुनिव्यञ्जनया चिचकचिममाचया ।

मुष्णासि मुग्धहृदया नूनं नारीप्रतारकः ॥ ५७ ॥

परस्त्रीहरणे ध्यानं जप स्तद्विघ्नवारणे ।

धूर्तानां परमोपायः सरलाश्वासनं तपः ॥ ५८ ॥

मुखमाधुर्यधूर्तस्य वृत्ति र्वल्कलिन स्तव ।

अहो नु मोहजननी वने विषतरोरिव ॥ ५९ ॥

ཐུབ་པར་བདག་པ་ལྟ་བུའི་ཆས། རྩོད་བསྐྱར་ཡང་འདི་འདྲ་བ།
ནང་གི་དེ་ཉིད་རྩལ་ཆོས་ཀྱིས། བསྐྱབས་པའང་སྤྱིག་དག་གིས་རིག། 60

ས་བདག་ཁྱོད་ལས་འདི་བརྗོད་ཆོ། ཁྱོད་མཉམ་པའི་བསམ་པ་ཅན།
བཟོད་བསྐྱབས་ནས་འགྱུར་དང་། དཔལ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱེས། 61

བདག་ནི་ཐུབ་པ་བཟོད་བསྐྱབས། བདག་པ་དོགས་པ་བྱ་མེད་ལོས།
མཆོས་མ་འདི་དག་ནམས་དང་ནི། འཁྲི་ཤིང་དག་ལ་བྱེ་བྲག་མེད། 62

ཅས་པ་དེ་ཡིས་བརྗོད་ཐོས་ནས། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་པ་བཟུངོ།
ཞེས་པ་བརྗོད་ཅིང་མི་བདག་གིས། དཔལ་གྱིས་དེ་ཡི་ལག་གཉིས་བཅད། 63

བཟོད་པའི་ངང་ཚལ་བྱད་པར་དུའང་། རྣམ་འགྱུར་མེད་པ་དེ་མཐོང་ནས།
རབ་ཞི་ལ་ཡང་ཁྱོད་ལྟ་བུས། དེ་ཡི་ཀླང་པ་གཉིས་ཀྱང་བཅད། 64

ལམ་དུ་དགེ་བ་མཉན་པ་ལྟེར། ལྟེ་ཡིས་སྤྱན་ནི་འབྱིན་པར་བྱེད།
མཆུག་དུ་ལུས་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་གཅོད། མི་བསྐྱུན་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་ནོ། 65

བདོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་བཟོད་པར་ཆགས། སྤང་བོ་བཅད་ཀྱང་སྐྱབས་བཅད་ལྟན།
དྲག་བོར་གདུངས་ཀྱང་ཐུག་པར་བཅད། དྲང་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཐང་ཤིང་བཞིན། 66

ལག་པ་ཀླང་པ་དེས་བཅད་པའི། གདུང་པ་དྲག་བོ་བརྣམས་བྱས་ནས།
ཁྱོད་ལས་འགྲུགས་པའི་ཡིད་དག་ནི། བཟོད་པས་བསྐྱུངས་ཤིང་དེ་ཡིས་བསམས། 67

मुनिकल्पसमाकल्प श्रितं पुनरीदृशम् ।

सिद्धिं सम्भाविताम्वापि वेत्ति कस्तत्त्वमान्तरम् ॥ ६० ॥

इत्युक्ते भूभुजा क्रोधादक्रोधमधुराशयः ।

निर्विकारेण मनसा क्षान्तिवादी जगाद तम् ॥ ६१ ॥

क्षान्तिवादी मुनिरहं न मां शंकितुमर्हसि ।

एतासु निर्विशेषो मे कान्तासु च लतासु च ॥ ६२ ॥

इति तेनोक्तमाकर्ण्य क्षान्तं पश्यामि तेऽधुना ।

इति ब्रूवाणश्चिच्छेदहस्तौ तस्यासिना नृपः ॥ ६३ ॥

विशसेऽपि क्षमाशीलं निर्विकारं विलोक्य तम् ।

चकर्त्त चरणौ तस्य प्रशमाय समत्सरः ॥ ६४ ॥

प्रदिशन्त्यश्विर्वा मार्गे जिह्वया दूषयन्ति च ।

लुम्पन्त्यङ्गानि पर्यन्ते खलाः कौलेयका इव ॥ ६५ ॥

ताडनेऽपि क्षमासक्ताः स्कन्धच्छेदेऽपि मौनिनः ॥

शीतला स्त्रीव्रतापेऽपि सरलाः सरला इव ॥ ६६ ॥

निकृत्तपाणिचरणः स संस्तभ्य पृथुव्ययाम् ।

रक्षन् मन्युमनःक्षोभं क्षमया समचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

རི་ལྷ་ར་འདི་ཡིས་ལས་གཞན་ནས་ས། བདང་ནས་བདག་གི་ལུས་བཅད་པ།
 དེ་བཞིན་བདག་གིས་འཁོར་བ་ཡི། མི་བཟོད་ཉོན་མོངས་གཅོད་གུར་ཅིང་། 68

མི་བདག་ཁྲོ་བས་མོངས་པ་ཡིས། ཐུབ་པ་སྤྲུན་ཆེར་མ་ཤེས་པར།
 ཁྲོང་ཁྲར་སོང་ཆོད་ལ་གྱིས་ས། ལྷ་ངན་བྱེད་བཞིན་དེ་མར་གུར། 69

དེ་ནས་དེ་ཡི་བཟོད་པའི་ལྷ། དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བས་གྲུལ་ལ་ཁྲོས།
 ཁྲོང་ཁྲར་དུ་ནི་ལྷ་གེ་དང་། ཡམས་དང་ཆར་མེད་ཉེར་འཆོ་བས། 70

གྲུལ་པོས་ཐུབ་ལ་གཞོད་བས་ལ། ལྷ་ནས་ཁྲོས་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོན།
 མཚན་མ་མཁན་ལས་ཤེས་ནས་ནི། དེ་ལ་དང་པར་བྱེད་དུ་སོང་། 71

དེ་ཡི་ཞབས་གཉིས་ལ་བདུད་ནས། བཟོད་པ་མཚོད་ཅས་བཟོད་ནས་དེ།
 སྤྲོ་ནས་འགྲོད་པའི་ལྷ་ངན་གྱིས། སེམས་དང་བུལ་བ་བཞིན་དུ་གུར། 72

བཟོད་པ་སྤྲུག་བས་དེར་སྤྲུས་པ། བདག་ལ་ཁྲོ་བ་རྒྱུད་ཅུང་མེད།
 ལས་ཀྱི་རི་མོས་ཡོངས་བཅད་པས། གྲུལ་པོ་འདི་འདྲ་སྤྱོད་བྱ་ཉིད། 73

ཐམས་ཅད་ཟ་བྱེད་རང་དབང་དུ། དེས་པར་སྤྱོད་བྱ་རྩི་བ་ཡིན།
 བདུན་མིན་ཡོན་ཏན་མིན་དོན་མིན། དཀའ་ཐུབ་མ་ཡིན་ཇེ་ས་མིན། 74

སྤྱི་བའི་གཞི་ལ་རྩ་བའི་སྤྲོ་བས་ཆེ་ལྷན་པ་རང་གི་ལུས།
 གསལ་སྤྲོས་དག་གི་འབྲས་བྱ་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ནི།

त्यक्तान्यकर्मणानेन च्छिन्नान्यङ्गानि मे यथा ॥
संसारविषमक्लेशच्छेदं कुर्यामहं तथा ॥ ६८ ॥

कोपमोहादवज्ञाय नृपतौ धातरम्मुनिम् ॥
पुरीं प्रयाते रजसा शोकम्लानेव भूरभुत् ॥ ६९ ॥

तत स्तदुःखकुपिता राज्ञे तत्क्षान्तिदेवता ॥
चक्रे नगर्यां दुर्भिक्षमरकावृष्टिविषवम् ॥ ७० ॥

नैमित्तिकोभ्यो विज्ञाय राजा मुनिपराभवात् ॥
देवताकोपजं दोषं तं प्रसादयितुं ययौ ॥ ७१ ॥

निपत्य पादयोस्तस्य क्षमस्वेत्यभिधाय सः ॥
पश्चात्तापविषादेन निश्चेतन इवाभवत् ॥ ७२ ॥

त मब्रवीत् क्षान्तिवादी राजन् मन्यु न मेऽन्यपि ।
कर्मरेखापरिच्छेदादीदृशी भवितव्यता ॥ ७३ ॥

सर्व्वाणि न गणयति स्वच्छन्दा भवितव्यता ।
न धैर्यं न गुणं नार्थं न तपो नापि गौरवम् ॥ ७४ ॥

अन्त्रस्थितप्रसववीजपरम्पराणि
भिन्नानि कालपरिपाकविचिचितानि ।

ནམ་པར་བཀྱ་ཞིང་ཐ་དད་གུར་པ་རྒྱད་མར་སྦྱིས་པ་ཡི།

ས་བོན་ནང་ན་གནས་པ་སྦྱེ་བོ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་ཡིན།

75

དེ་སྦྱང་ས་བདག་ཁྱོད་ལ་བདག། རྣམ་འགྱུར་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

བདེན་པ་འདི་ཡིས་བདག་གི་ཐུག། འོ་མ་ཉིད་དུ་གྱུར་ལ་ལྷོས།

76

ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་བདག་གི་ཡིད། གཤམ་དེ་སྤྲིག་མེད་གྱུར་བ་ན།

བདེན་པ་དེ་ཡིས་བདག་གི་ནི། ཡན་ལག་དེ་དག་འབྱར་བར་ཤོག།

77

ཅེས་པ་དག་པའི་སྒོ་ལྷན་དེས། མཆོག་དུ་བདེན་པ་བརྗོད་པ་ལས།

འབྲལ་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་ཉིད། འབྱར་ནས་རྣལ་དུ་གནས་པ་ཐོབ།

78

དེ་ནས་མི་བདག་ཅོད་པ་ན་ནི། ཞབས་ལ་རེག་པས་དེ་ལ་སྦྱས།

ཐུབ་པ་ཁྱོད་ནི་མཐུ་ཆེན་པོ། དེ་ལས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཅི་བཞེད།

79

སྒྲིངས་པས་ཡོང་བ་སྤྲིག་པ་ཡིས། གཤམ་ལ་རྒྱུང་བར་གྱུར་པ་བདག།

སྦྱིང་ཆེད་ཤུར་ཁྱོད་བསོད་ནམས་ཀྱི། ལག་པའི་འཆེས་ལས་གདོན་པར་འོས།

80

ས་དབང་གིས་དེར་གསོལ་བཟབ་བའི། ཐུབ་པས་དེ་ལ་ལན་སྦྱས་པ།

བྱིང་པ་ནམས་ནི་ལེགས་བསྐྱེད་དང་། བཅིངས་པ་ནམས་ཀྱང་དགོལ་བ་དང་།

81

འཇིགས་པ་ནམས་ནི་དབུགས་དབྱུང་དང་། རྣམ་པར་སྤོངས་ནམས་ཐར་བྱའི་སྦྱང།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་མེད་ཡང་དག་པར། རྩོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དཔག་དོན་ཉིད།

82

जन्मस्थले विपुलमूलबलस्य जन्तु
भुङ्क्ते फलानि निजकर्ममहीरुहस्य ॥ ७५ ॥

त्वयि तस्मान्न मे कश्चित् विकारोऽस्ति महीपते ।
सत्येनानेन मे पश्य रुधिरं क्षीरतां गतम् ॥ ७६ ॥

अङ्गच्छेद्देऽप्यकलुषि बभूव यदि मे मनः ।
सत्येनैतेन श्लिष्टानि तान्येवाङ्गानि सन्तु मे ॥ ७७ ॥

इति शुद्धधिय स्तस्य तीव्रसत्योपयाचनात् ।
श्लिष्टान्यङ्गानि तान्येव सहसा स्वास्थ्य माययुः ॥ ७८ ॥

मुकुटस्पृष्टचरण स्त मुवाच नृप स्ततः ।
मुने महाप्रभावोऽसि तपसा तत् किमिच्छसि ॥ ७९ ॥

पुण्यहस्तावलम्बेन मोहान्धं करुणानिधे ।
पापावसाने पतितं मां त्व मुञ्चतु मर्हसि ॥ ८० ॥

इत्यर्थितः श्लितीशेन प्रत्यभाषत तं मुनिः ।
सन्तारणाय ममानां बद्धानामपि मुक्तये ॥ ८१ ॥

आश्वासनाय भौतानां निर्व्वाणाय विमुह्यताम् ।
राजन्ननुत्तरां सम्यक्संबोधि महमर्थये ॥ ८२ ॥

སྒྲ་མེད་ཡང་དག་ཇོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་གང་ཆོ་བདག་གིས་ཐོབ།

དེ་ཆོ་ཡེ་ཤེས་རལ་གྱི་ཡིས། ཁྱོད་ཀྱི་མོངས་པ་གཙང་བར་བྱ།

83

ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་དེ་ལ་ནི། ཁམས་བདེ་བྱས་ནས་རང་གནས་སོང་།

རྒྱལ་བོའི་གནས་སྤྱི་མི་བདག་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་སེམས་ཤིང་སོང་།

84

བཟོད་པ་སྤྲོ་བ་དེ་ཉིད་ང་། དུས་སྤྱི་ཀོའི་རྒྱ་འདི།

ད་ལྟ་ཡང་དག་ཇོགས་བྱང་ཆུབ། ཐོབ་ནས་བདག་གིས་འདི་བསྒྲུལ་དོ།

95

ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་ཞལ་གྱི་བརྒྱ་ལས་འབྱུངས་པ།

ཡིད་འོང་སྤྱང་ཅིའི་གཞུགས་བརྟན་རབ་དུ་དང་བའི་གསུང་།

བྱང་པའི་ཚོགས་བཞིན་དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་འབྱུངས་ནས།

རབ་དུ་དགའ་བ་རྒྱས་པ་ཅི་ཡང་བྱང་བར་བྱུང་།

86

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀྱི་ཤིའི་མཛོས་པའི་དོགས་

པ་བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགྲ་པའོ།

यदा तु सम्यक् संबोधिं तां मवाप्नोष्यनुत्तराम् ॥
मोहच्छेदं करिष्यामि तदा ज्ञानासिना तव ॥ ८३ ॥

प्रययौ मुनिरित्युक्त्वा तं मामन्त्यं स्वमाश्रमम् ।
तमेव मनसा ध्यायन् राजधानीं नृपोऽप्यगात् ॥ ८४ ॥

क्षान्तिवादी स एवाहं कौण्डिन्यः कालभूरयम् ।
आसाद्य सम्यक्संबोधिमुद्धृतोऽयं मयाधुना ॥ ८५ ॥

इति सुगतमुखारविन्दनिर्मित-
मधुरमधुप्रतिमं वचः प्रसन्नम् ।
अमरभव इवोदितप्रमोदः
किमपि बभूव निपीय भिक्षुसंघः ॥ ८६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
काशीसुन्दरावदानं नाम ऊनचिंशः पञ्चपः ।

ཡལ་འདབ་སྒྲུབ་བཅུ་པ།

སེམས་ཅན་སྤྱིང་པོ་བྱང་ཞིང་ལེགས་སྤྱད་བསྟོན་ནམས་

གནས་དེ་སྤྱ་ཡང་ཕྱག་བྱར་འོས།

ཆོས་ལས་བཟོད་པའི་གོགས་དང་ཤིན་ཏུ་ངན་པར་སྦྱོད་དེ་

སྤྱ་ཡང་སྤྱད་པར་འོས།

གང་གི་སྦྱོད་པ་བཟ་བ་ནམ་དབྱེད་ཡུན་རིང་སྤྱ་ཡོང་བྱས་པས་བྱགས་གྱུར་པ།

དེ་དག་བསྐྱབས་ན་སྦྱེ་བོ་མིག་རྩ་ལྷན་ཞིང་མི་སྦྱ་ཉིད་ཏུ་མཚུངས་པར་གྱུར། 1

དག་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་སྦྱ་སྦྱིན་གྱི། ཞར་ལ་མངོན་དྲིས་བཙམ་ལྷན་གྱིས།

སྦྱོན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་དག་ལ། བརྟེན་པའི་མཐའ་ནི་བཀའ་སྤྱལ་པ། 2

བར་ཁ་སར་མི་ཡི་དབང་། དབང་པོའི་སྤྱེ་ཆེན་ཞེས་པ་བྱུང་།

གང་གི་དཔལ་གྱིས་ས་ཡི་དབང་། བམས་ཅད་སྦྱངས་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར། 3

དེ་ཡི་སྦྱ་མོ་གྲགས་པ་བཞིན། ཡིད་འོང་སྒྲ་བའི་འོད་ཅེས་གྱུར།

གང་གིས་བདེན་པ་མཐུ་ཡིས་ནི། མི་ལས་བདེན་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར། 4

དུས་དེར་ནགས་སྤྱ་རི་དགས་ཀྱི། ལྷ་ཡི་བདག་པོ་བྱུང་གྱུར་པ།

གསེར་གྱི་ལེགས་ཞེས་བྱ་བའི་སིང་། ཐོབ་ཅིང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་སྤངས་། 5

སྤྱ་ཉིག་དོ་ཤལ་གསལ་པའི་ཁོངས། རིན་ཅན་མཐིང་གིས་སྤྱས་འདའི་འོད།

གང་གི་མིག་གི་ཇི་མ་ནི། ནགས་ཀྱི་དཔལ་གྱི་བྱུན་ཏུ་མཛེས། 6

चिंश पल्लवः ।

श्वाथः कोऽपि स सत्त्वसारसरलः सौजन्यपुण्यस्थिति-
र्निन्द्यः कोऽपि स धर्ममार्गगमने विघ्नः कृतघ्नः परम् ।
चिचं यच्चरितं विचार्य सुचिरं रोमाञ्च चर्चाचित-
स्तुल्यं याति जनः सवास्यनयन स्तद्वर्णने मूकताम् ॥ १ ॥

देवदत्तप्रसङ्गेन भिक्षुभिर्भगवान् पुरा ।
पृष्टः कथा मकथयत् पूर्ववृत्तान्तसंश्रयाम् ॥ २ ॥

महेन्द्रसेननामाभूद् वाराणस्यां नरेश्वरः ।
ययुः क्षितौश्वराः सर्वे यस्य लक्ष्म्या विलक्षताम् ॥ ३ ॥

चन्द्रप्रभावत्तस्य दिव्यकीर्तिरिव प्रिया ।
यस्याः पत्युः प्रभावेण स्वप्नाः सत्यत्व माययुः ॥ ४ ॥

बभूव समये तस्मिन् मृगयूथपतिर्वने ।
सुवर्णपार्श्व इत्याप्तनामा हेममयच्छविः ॥ ५ ॥

नीलरत्नोदरास्फारमुक्ताहारनिभप्रभा ।
श्रभूद्दृष्टिच्छटा यस्य भूषणं काननश्रियः ॥ ६ ॥

བྱ་ཐུའི་འབྲི་གིང་རྩ་ཚོ་དང་། རིན་ཅན་བཀྲ་བའི་པགས་པས་གྱུས།
ངོ་མཚར་བདུད་རྩི་འི་ཆུ་གཏོར་གྱི། བརྒྱ་བས་དེ་ཡི་འོད་ཟེར་མཛེས། 7

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཞུགས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་གཟུགས་ནི་མཛེས་པར་གྱུར།
གང་ཕྱིར་ལེགས་བྱས་རི་མོ་ཡི། དང་བོ་འི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་བཟང་ཉིད། 8

དེ་ཡི་གྲོགས་པོ་བྱ་རོག་ནི། གན་པོ་རིང་དུ་མགོང་བར་གྱུར།
རོན་པ་འཚོལ་བས་འཇིགས་པ་ཡིས། དེ་ནི་མཚོག་དུ་བྱོགས་ནས་སྣང་། 9

དེ་དག་པན་ཚུན་དགའ་བ་ཡི། གདམ་གྱིས་དཔེན་པར་ནམ་པར་ཅིན།
དུད་འགྲོལ་ཡང་སྤྲ་མ་ཡི། བསོད་ནམས་ནམས་ཀྱི་མི་རྣམས་འབྱུང་། 10

ནམ་ཞིག་ཆུ་ནི་འཚོལ་བྱེད་ཅིང་། ཁྱུ་ཡི་མགོན་དེ་རྗེས་འབྲང་བཅས།
ལྷ་བའི་འཕྲེང་ལྷན་ཆུ་ཁྱུང་གིས། འཇུག་ངོགས་དག་དུ་སོང་བར་གྱུར། 11

དེ་ཡི་ཚེ་ངའི་སྤྲ་དག་ནི། ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་རིང་བ་ཕོས།
རི་དགས་ཐམས་ཅད་མགྲིན་པ་ནི། འཁྱོག་པའི་ནམ་འབྲུལ་ལྷན་པས་ཕོས། 12

གསེར་གྱི་ལེགས་ནི་དེ་ཡི་ཚོ། བརྩེ་བའི་ཞགས་པས་དབང་དུ་བྱས།
མདའ་ཡིས་གནད་དུ་ཐུག་པ་བཞིན། དེ་ཉིད་དུ་ནི་གཡོ་མེད་གནས། 13

དེ་ནི་གདོན་པར་ཆས་པ་དག། བྱ་རོག་རིང་དུ་མགོང་བ་ནི།
མགོང་ནས་དེ་ལ་སྤྲས་པ་གྲོགས། ཁྱོད་ཀྱི་བརྩོན་པ་འདི་མི་རིགས། 14

प्रबालवल्लिशृङ्गस्य चिचरत्नचितत्वचः ।
तस्याश्चर्यसुधाभोधिलहरी रुरुचे रुचिः ॥ ७ ॥

बोधिसत्त्वावतारस्य तस्य कान्त मभूद् वपुः ।
पूर्वं सुकृतचिचस्य लक्षणं हि सुरूपता ॥ ८ ॥

दीर्घदृष्टि र्बभूवास्य वयस्यो दृढवायसः ।
लुब्धकान्वेषणचासे दिग्विलोकनतत्परः ॥ ९ ॥

तौ कथाभि र्मिथः प्रीत्या विविक्तेषु विजह्नुतुः ।
प्राक्पुण्यै र्जायते वाणी तिरश्चामपि मानुषौ ॥ १० ॥

स कदाचिज्जलान्वेषी यूथनाथः सहानुगैः ।
तटिन्या वेणुमालिन्याः पुलिनं समुपाययौ ॥ ११ ॥

तस्य तारतरं श्रुत्वा दीर्घ माक्रन्दनिस्वनम् ।
हरिणा दुद्रुवुः सर्वे श्रीवावलनविभ्रमैः ॥ १२ ॥

सुवर्णपार्श्वस्तु तदा कृपापाशवशीकृतः ।
तत्रैव निश्चल स्तस्थौ मर्मविद्ध इवेषुणा ॥ १३ ॥

तदुड्गरणसन्नद्धं दीर्घदृष्टिं विलोक्य तम् ।
काकः प्रोवाच न सखे युक्तोऽय न्ते समुद्यमः ॥ १४ ॥

རྒྱུད་པའི་དུས་ན་མེད་ལ་མཚུངས། རོན་བྱས་པ་ནི་དོན་འདྲ།
མི་བསྐྱུན་རང་གི་ལྷས་ཀྱི་གྲོགས། འདི་དག་བྱས་པ་མི་བསམ་མེ། 15

དེ་དག་བྱ་རོག་གིས་བཟོད་ཀྱང་། མྱིང་ཇེས་བྱས་ཤིང་བྲང་བ་དེ།
ཅུ་པོ་ལ་ནི་བྱུང་བ་ཅུ། ལྷགས་ནས་དེ་ནི་ཐར་པར་བྱས། 16

དོགས་མེད་དེ་ཡི་ཅུ་དག་གིས། དེ་ཡི་བཅིངས་པ་ནམས་བཀྲོལ་ནས།
ཞན་ཅིང་ཀང་པར་གདུགས་བྱས་དེ། འགྲོ་བར་བཙོན་པ་དེ་ལ་སྤྲོས། 17

གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡང་། བདག་ནི་འདིར་གནས་སྤྲོ་མི་བྱ།
བགས་པ་ལ་ཆགས་ཇིན་པ་ནི། གསེར་གྱི་འོད་ཅན་བདག་དོན་གཉིས། 18

དེ་ཡི་དུལ་བས་དེ་བཟོད་ཚེ། བྱ་བྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེས།
དེ་ལ་ཐུག་འཚལ་བསྟོད་པས་བསྟོད། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བཟོད་ནས་སོང་། 19

སྐབས་དེར་མཚན་མོ་མི་ལས་དུ། མི་བདག་བཙུན་མོ་ལྷ་འོད་ཀྱིས།
དེ་དགས་དམ་ཚེས་སྤྲོས་བྱེད་ཅིང་། སྤྲོ་ལ་འཁོད་པ་དེ་མཐོང་བྱུང་། 20

དེ་ནས་བདེན་མི་ལྷ་མོ་དེ། རབ་སང་མི་ཡི་བདག་ལ་སྤྲོས།
ལྷ་གཙུག་བདག་གི་མི་ལས་དུ། མེད་བྱུང་གསེར་གྱི་དེ་དགས་མཐོང་། 21

དེ་དགས་དེ་ནི་མངོན་སྤྲུལ་དུ། བྱུང་པ་མཐོང་བ་བདག་འཚལ་ལོ།
དེ་དགས་མཚན་མ་དེ་མཚན་མ་ལས། ལྷ་གཙུག་དེགས་པས་འཐོན་པ་བཞིན། 22

पुष्पोपमा विपत्काले कृतार्थाः कुलिशोपमाः ।
कृत मेते न मन्यन्ते स्वकायमुद्ददः खलाः ॥ १५ ॥

इत्यसौ वार्यमाणोऽपि काकेन करुणाकुलः ।
अवतीर्याशु सरितं सरल स्त मतारत ॥ १६ ॥

विमुच्य बन्धनान्यस्य स शृङ्गाभ्या मशङ्कितः ।
तं पादपतितं दीन मवदद् गन्तुमुद्यतम् ॥ १७ ॥

न त्वया कथनीयोऽह मत्रस्थः कस्यचित् सखे ।
प्रार्थयन्ते सुवर्णं मां चर्मलुब्धा हि लुब्धकाः ॥ १८ ॥

इत्युक्त स्तेन विनयात् तत्तथेत्यभिधाय सः ।
ययौ कुटिलकाख्य स्तं प्रणम्य प्रस्तुतस्तुतिः ॥ १९ ॥

अत्रान्तरे नरपतेः पत्नी चन्द्रप्रभा निशि ।
स्वप्ने ददर्शासनस्थं मृगं सङ्घर्षवादिनम् ॥ २० ॥

सत्यस्वप्नाय सा देवी प्रबुद्धा नृप मब्रवीत् ।
सुवर्णहरिणः स्वप्ने देव दृष्टो मयाद्भुतः ॥ २१ ॥

त महं द्रष्टु मिच्छामि साक्षादुपगतं मृगम् ।
अङ्गादिव मृगाङ्गस्य निर्गतं राहुशंकया ॥ २२ ॥

ལྷ་མོས་གཙུགས་པས་དེ་བཙོད་ཆོ། མཛེས་སྤྲད་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
ཞོར་ནམས་བྱིན་ནས་རྫོག་པ་དག། རི་དགས་གཟུང་བའི་སྤྲད་དུ་བཏང་། 23

དེ་ནས་རྫོག་པ་དེ་དག་ནམས། བགས་སྤྲུ་བཅའ་ནས་ཕྱིར་ཡོག་སྟེ།
འདར་དང་བཅས་པས་མི་བདག་ནི། འབྲས་མེད་འོངས་པས་ཁྲིས་ལ་སྤྲས། 24

ལྷ་གཅིག་རི་ཡིས་རྒྱས་པ་ཡི། འགྲོ་བ་འདི་རྙིང་ནས་བར་བཅལ།
ངལ་གསོ་མེད་པར་བདག་ཅག་འབྲསས། དེ་ལྟའི་རི་དགས་རྙིང་མ་གྱུར། 25

མིག་ནི་ངོ་མཚར་བཞོད་པ་ཡིས། འབྲུགས་པ་རབ་དུ་མཛོས་པའི་མིག།
གསེར་གྱི་རི་དགས་སྤྲི་ལམ་དུ། ཡོངས་རྫོགས་གཟུགས་འདི་ག་ལ་ཡོད། 26

ལྷ་གཅིག་གལ་ཏེ་ཡིད་གྱིས་ནི། དག་མཚན་དེ་ལ་དབྱེས་པ་ན།
བཟོ་བོ་མཁའ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་དག། གསེར་གྱི་རི་དགས་བབྱིད་དུ་སྟོལ། 27

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་མི་བདག་དེ། ཞོར་ནི་རབ་མང་སྟེར་བྱེད་ཅིག།
རི་དགས་འཛོལ་བའི་བདག་པ་ལ། མཛོན་བར་ཞེན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 28

དེ་ནས་ཞོར་མང་སྟེར་ཐོས་ནས། རྫོག་པ་བས་ཀྱང་ཞོར་ལེན་ལ།
བཀའ་ཆགས་སློང་ལྟ་བུ་བྱ་ཅན། མི་བདག་ལ་མཛོན་སྟེགས་ནས་སྤྲས། 29

ལྷ་གཅིག་བཀའ་རིན་མཛོད་ཅིག་དང་། རི་དགས་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ།
གསེར་གྱི་རི་དགས་རི་དགས་དེ། བགས་སྤྲུ་བདག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། 30

इत्युक्तः प्रणयात् प्रीतो देव्या च पृथिवीपतिः ।
मृगग्रहाय व्यसृजत् लुब्धकान् द्रविणप्रदः ॥ २३ ॥

ततः प्रतिनिवृत्ता स्ते वन मन्विष्य लुब्धकाः ।
निष्फलागमनक्रुद्धं सकम्पा जगदु नृपम् ॥ २४ ॥

इयन्ती जगती देव विचिता निचिताचलैः ।
आन्ता वय मविश्रान्ता न लभ्य स्तद्विधो मृगः ॥ २५ ॥

आश्चर्य्यरचनाल्लष्टलोचन आल्लोचनः ।
स्वप्नसम्पन्नरूपोऽसौ हिरण्यहरिणः कुतः ॥ २६ ॥

मनो विनोदने तस्मिन् यदि देव प्रसीदति ।
कुर्वन्तु काञ्चनमृगं कुशलाः केऽपि शिल्पिनः ॥ २७ ॥

इति श्रुत्वा स नृपति र्ददन् बहुतरं धनम् ।
मृगान्वेषणसङ्कल्पे बभूवाभिनिवेशवान् ॥ २८ ॥

ततः कुटिलकोऽभ्येत्य नृपं श्रुत्वा बहुप्रदम् ।
उवाच द्रविणादाने लुब्धकेभ्योऽपि लुब्धधौः ॥ २९ ॥

प्रसादः कियतां देव मृगं सन्दर्शयाम्यहम् ।
दृष्टः कनकसाराङ्गः सारङ्गः स मया वने ॥ ३० ॥

ཅེས་པ་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག། རབ་དུ་དགའ་བའི་མིག་གྲུས་པས།
བཟང་པོ་སྟོན་ཅིག་གང་ན་དེ། གང་ན་དེ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྤྲུལ།

31

རི་དགས་ལམ་ནི་སྟོན་བྱེད་པ། དེ་ཉིད་སྟོན་དུ་འགོ་བར་བྱས།
དཔུང་བཅས་དེ་ནི་རི་མེད་གདུགས། རྩ་ཤར་རི་བོ་བཞིན་དུ་སོང་།

32

དེ་ནས་སྤང་པོ་དེ་འགོས་ཀྱིས། བསྐྱངས་པའི་རྩལ་གྱི་ནགས་ཁེངས་པ།
ཤིང་ཅེར་གནས་པའི་བྱ་རོག་ནི། རིང་དུ་མཐོང་བས་མཐོང་བར་གྱུར།

33

དེ་ཡིས་རི་དགས་ཁྱུ་ཡི་བདག། གསེར་གྱི་ལོགས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྤྲུལ།
བདག་གིས་པན་པ་སྟོན་བཟོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཉན་མིན་བྱས་པ་མིན།

34

བདག་གིས་བརྒྱུག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། གང་ལ་སྟོག་ནི་ཕྱིན་པ་སྟེ།
སྤྲུལ་བྱ་འདི་དེ་གོ་བགོས་ཤིང་། གཞུ་བཟུང་ནམས་དང་སྟོན་ཅིག་འོངས།

35

ད་ནི་འཛིགས་པ་བྱང་ཚེ་ཀྱའི། གང་དུ་འགོ་བྱ་ཅི་ཞེས་བྱ།
པན་པ་ཅི་ཞེས་སྟོན་བར་བྱ། མཉན་དུ་འཛི་བར་བྱ་འམ་ཅི།

36

བྱས་པ་མི་གཞོན་རུངས་གཙོད། སྤྲིག་ལ་ཆགས་པའི་ངན་པ་འདི།
ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཉམས་བཟུང་སྟེ། དུག་གི་ཀྱང་འབྱུང་བསྐྱངས་པར་གྱུར།

37

བྱས་པ་མི་གཞོན་པོ་དེ་ལ་དོང་མེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་དག་ཀྱང་།
ཡོངས་སུ་སྤྲུང་བས་མི་དོམས་དེ། སྟོག་ཆགས་བཅས་པའི་གྲུ་མཚོ་འབྱུངས།

38

इत्याकर्ण्य क्षितिपतिः प्रहर्षोत्फुल्ललोचनः ।
भद्रं सन्दर्शय कासौ कासावित्यवदन्मुहुः ॥ ३१ ॥

तमेवाग्रेसरं कृत्वा मृगमार्गप्रदर्शकम् ।
ससैन्यः स ययौ स्वच्छन्नचन्द्रोदयाचलः ॥ ३२ ॥

दीर्घदृष्टिर्ददर्शाथ काकस्तरुशिरःस्थितः ।
गजवाजिव्रजोदीर्घरेणुप्रावरणं वनम् ॥ ३३ ॥

सुवर्णपार्श्वं मभ्येत्य जगाद मृगयूथपम् ।
हितं मुक्तं मया पूर्वं न श्रुतं न कृतं त्वया ॥ ३४ ॥

स एष पुरुषः प्राप्तः सन्नद्धैः सह धन्विभिः ।
मया निवारितेनापि संहारेण न तृप्यते ॥ ३५ ॥

अधुना क्व नु गन्तव्यं किं कर्त्तव्यं भयोद्भवे ।
हितं किं मनुवर्त्तव्यं तुल्यं मर्त्तव्यमेव वा ॥ ३६ ॥

कृतघ्नः क्रूरचरितः क्षुद्रोऽयं सङ्घपातकः ।
त्वयैवात्मविनाशाय रक्षितो विषपादपः ॥ ३७ ॥

स्वशरीरप्रदस्यापि संहारेण न तृप्यते ।
ससत्त्वसागरग्रासी कृतघ्नो वाङ्मवानलः ॥ ३८ ॥

བྱས་མི་གཞོལ་པན་པ་དང་། གྲ་གྲུའི་བདག་ལ་ཡིད་གཟུགས་དང་།
ངན་པ་ནམས་ལ་གདམས་ངག་ནི། བྱད་པོ་འི་སྒྲིན་ནི་འབའ་ཞིག་ཡིན། 39

ཞེས་པ་བྱ་རོག་གིས་བཤད་ཆོ། ས་ཡི་བདག་པོ་ཉི་པར་འོངས།
ཁྱད་ལ་པན་པའི་དུས་ལ་ནི། བབ་པ་ཁྱུ་ཡི་བདག་པོས་བསམས། 40

དབའ་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒྲེའདི་ཡིས། ཉགས་ཆལ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་ནས་ནི།
བདག་གི་ཞར་ལ་རི་དགས་ནམས། ཡུད་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པར་བྱེད། 41

དེ་སྐད་དབུང་གི་གཙོ་བོ་དང་། ཉི་པར་རང་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱ།
བདག་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་གསོད་གྱུར་ལ། རི་དགས་འདི་ཀྱན་འཆོ་གྱུར་ཅིག། 42

དེ་ལྟར་ངེས་བྱས་རི་དགས་དེ། ས་བདག་དང་ནི་ཉི་པར་སོང་།
གཞན་སྒོག་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་ནམས་སྒོག་ནི་རྩ། 43

མདུན་དུ་མགྲོགས་པར་འོང་བ་དེ། མཐོང་ནས་གྲ་གྲུ་ཅན་དགའ་བས།
རྒྱལ་ལ་མགྲོགས་པར་དེ་འདི་ཞེས། ལག་བདག་གིས་རིང་ནས་བརྟན། 44

དེ་ཆོ་བྱ་རོག་དཔོན་པ་ནི། དོ་ཇེ་རྒྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིས།
དེ་ཡི་ལག་པ་སྒྲིག་པ་ཡིས། ཀླང་འཕུང་ཡལ་འདབ་ཡོངས་སུ་རྒྱུང་། 45

རི་དགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་ཡི་སྒྲིན། མི་བདག་ལ་མཚན་ལྷན་པས་བྲོས།
ཞལ་ནས་བྱས་པ་མི་གཞོལ་བའི། སྒྲིན་རྩལ་སྤྲད་ཅེས་མ་ཅོང་གྱུར། 46

उपकारः कृतघ्नेषु विश्वासः कुटिलात्मसु ।
उपदेशश्च मूर्खेषु कर्तुं दोषाय केवलम् ॥ ३८ ॥

इति काकेन कथिते प्रत्यासन्ने च पार्थिवे ।
अचिन्तयत् प्रातःकालं हितं यूथस्य यूथपः ॥ ४० ॥

सुभटानामियं सेना विगाह्येद् गहनं महत् ।
करोति मत्प्रसङ्गेन मुहूर्त्तेनैव निर्मुगम् ॥ ४१ ॥

तस्मात् सैन्यप्रधानस्य गच्छामि स्वयमन्तिकम् ।
एकस्यैव बधो मेऽस्तु सर्वे जीवन्त्वमौ मृगाः ॥ ४२ ॥

इति निश्चित्य स ययौ समीपं भूपते मृगः ।
परप्राणपरिचारे तृणं प्राणा महात्मनाम् ॥ ४३ ॥

तमायान्तं द्रुतं दृष्ट्वा हृष्टः कुटिलकः पुरः ।
सोऽय मित्याशु पाणिभ्यां राज्ञे दूरे व्यदर्शयत् ॥ ४४ ॥

तत्क्षणे द्रोणशापेन वज्रेणैव निपातिता ।
करौ परिच्युतौ तस्य पापपादपप्लवौ ॥ ४५ ॥

तद्दृष्टं विस्मितः श्रुत्वा मृगेन कथितं नृपः ।
अभूत् कृतघ्नचरिते धिक्कारमुखराननः ॥ ४६ ॥

དེ་ནས་ས་བདག་དབྱེས་པ་ཡིས། ཇེ་ས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དང་།
འབྱོར་བ་མཆོག་གི་རི་དགས་དེ། རང་གི་བྱོང་ཁྱིམ་དག་དུ་ཁྱིམ་ 47

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཕྱིན། དེ་ནས་རིན་ཅེན་ཁྱིམ་སྐྱུ་པ།
དེ་ཡི་མདུན་དུ་མི་ཡི་བདག། བཅུན་མོ་རྒྱོན་པོའི་ཆོགས་བཅས་འཁོར་ 48

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རི་དགས་དེ། མཆོག་གི་རྒྱུ་ཡིས་མདུན་ས་དེར།
ཆོས་བསྟན་གང་གི་སྐྱུ་བོ་ནམས། བསྐྱབ་བའི་གནས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ 49

ང་ཉིད་རྒྱོན་གྱི་དུས་ན་ནི། རི་དགས་གསེར་གི་ལོགས་དེར་གྱུར།
ས་རྩངས་གྲུ་གྲུ་ཅན་གྱུར་གང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་རྩིས་བྱིན་ནོ། 50

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་འབྱེད་པར་བྱས་པས་རྟིང་ལྟོབས་ནི།
རྒྱ་ཆེ་མཛེས་པའི་རྒྱོད་རྒྱལ་ལེགས་སྤྱད་ལ་འོས་རབ་ཞིའི་རང་བཞིན་དག།
དེ་སྐད་བཤད་པ་ཐོས་ནས་བསོད་ནམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་རྫིན་གྱུར་པའི།
དཔེན་པས་མཛེས་པའི་དགོས་སྤོང་ཆོགས་དེ་དགོ་བའི་སྤྱད་དུ་ཅི་ཡང་གྱུར་ 51

ཅས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གསེར་གྱི་ལོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་སྐྱུ་བཅུ་པའོ།

ततः क्षितिपतिः प्रीत्या विभूत्या परया मृगम् ।
तं निनाय स्वनगरीं गौरवेण गरीयसा ॥ ४७ ॥

राजधानी मथासाद्य तस्मै रत्नासनं नृपः ।
दत्त्वा सान्तःपुरामात्य स्तस्याग्रे समुपाविशत् ॥ ४८ ॥

स बोधिसत्त्वो हरिण स्तस्यां पर्वदि दिव्यधीः ।
धर्म्मं दिदेश येनाभूज्जनः शिक्षापदान्वितः ॥ ४९ ॥

सुवर्ष्पार्श्वः सारङ्गः सोऽयमेवाभवं पुरा ।
योऽभवत् कुटिलः क्रूरो देवदत्तः स चाधूना ॥ ५० ॥

इति सुकृतचित्तं भगवता भवभीतिभिदा
कथित मुदारसत्त्वरुचिरस्य ततश्चरितम् ।
प्रशममयं निशम्य कुशलाय स भिक्षुगणः
किमपि बभूव पुण्यपरिपाकविवेकरुचिरः ॥ ५१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुवर्ष्पार्श्वविदानं त्रिंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་སྤྲུམ་ཅུ་ཙུ་གཅིག་།

འཛིག་ཉིད་དག་ན་ཡོངས་སུ་མཚོན་བྱེད་མངོན་སྤྲུམ་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས།
སྤྱོ་བོ་བཟང་དང་ངན་པའི་བྱེད་པར་འདི་དག་ལེགས་པར་མཚོན།
ཉི་མས་ཐམས་ཅད་དེ་མེད་རབ་དུ་གསལ་བ་ནམ་པར་སྤྱབ།
སྤྱལ་བུམ་སྤྱན་པས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྤྱན་ནག་ལྷན་པར་བྱེད།།

1

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྤྱོན་བྱང་མཐའ། མ་ལུས་ངེས་པར་གཟིགས་བྱེད་ཅིང་།
གཏམ་འདི་ཉིད་ལས་རབ་བརྩམས་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲུང་གསུངས་པ།།

2

གྲོང་བྱེད་པ་ཇ་ལ་ཡི་བྱ། ཞེས་པར་མི་བདག་ས་ཡི་ནི།
འབྱར་འཛིག་འབྱར་འཛིག་ཅེས་བྱ་བ། བསོད་ནམས་སྤྱན་ཚོགས་གནས་སུ་གྱུར།།

3

དེ་ཡི་སྤྲུམ་པོ་ཡོན་ཏན་གྱིས། ཚོགས་ཀྱིས་མཐོ་བ་དགེ་བྱེད་དང་།
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་། མི་དགེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར།།

4

དགེ་བྱེད་སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྤྱིང་ཇི་ཡི་ནི་དབག་བསམ་གྱིང་།
སྤྱན་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡབ་ཀྱི་དཔལ། གདུགས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཉིད་དུ་བྱས།།

5

དེ་ལས་བདག་བསོད་ནམས་སྤྱེས། ཡིད་དགའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི།
རང་གི་བྱ་མོ་སྤྱིང་ཡིག་དང་། ཚོགས་གི་པོ་ཉ་བདད་ནས་བྱིན།།

6

एकत्रिंशः पञ्चवः ।

प्रत्यक्षलक्षणपरीक्षित एष लोके
संलक्ष्यते सुजनदुर्जनयो विशेषः ।
अर्कः प्रकाशविशदं विदधाति विश्व-
मन्यीकरोति निखिलं जगदन्धकारः ॥ १ ॥

सर्वज्ञः पूर्ववृत्तान्त मशेष मवलोकयन् ।
अस्मिन्नेव कथारम्भे भगवान् पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

नृपः पाटलिपुत्राख्ये पुरे भूमिपुरन्दरः ।
अभूत् पुरन्दरो नाम मन्दिरं पुण्यसम्पदः ॥ ३ ॥

कल्याणकारी तस्याभूत् स्रुतु गुणगणोन्नतः ।
अकल्याणाभिधानश्च द्वितीयो निर्गुणः सुतः ॥ ४ ॥

कल्याणकारी सर्वार्थिकरुणाकल्पपादपः ।
छत्रावशेषा मकरोद् दानशीलः श्रियं पितुः ॥ ५ ॥

तस्मै मनोरमां नाम पुण्यसेनो महीपतिः ।
दूतं विसृज्य लेखेन स्वसुतां वचसा ददौ ॥ ६ ॥

དེ་ནས་ཡེན་ལ་ཉེ་བའི་ཚོ། རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྐུམ་གྱིས་སྐྱས་པ།
ཡལ་གཅིག་བག་མ་ཡེན་པ་འདི། ད་ལྟ་བདག་ལ་ཐོབ་འདོད་མེད། 7

མཉེས་གཤིན་ཡངས་པ་ཉིད་གྱིས་ངན། བདག་ནི་སྦྱིན་ལ་ཞེན་པ་ཡིས།
དགའ་བས་དཔལ་འབྱོར་གྲག་དུ་སྒྲངས། ཁྱོད་གྱི་མཛོད་ནི་སྦྱོང་བར་བྱས། 8

དེ་སྒྲད་ཅུ་གཏིར་ཆེན་པོ་ནི། གཟིངས་གྱིས་ཡང་དག་བསྐྱལ་ནས་བདག།
མཚོག་གི་རིན་ཅེན་སྐྱབ་བཙོན་པས། རིན་ཅན་སྒྲིང་དུ་ངེས་པར་འགྲོ། 9

མཚོག་གི་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་ནས་ནི། བདག་གིས་ཅུང་མ་སྒྲང་པར་བགྱ།
ནར་མེད་དག་གི་ཅུང་མ་ནི། བདེ་བའི་ཕུན་ཚོགས་སྐྱག་ལ་སྦྱེད། 10

ཅེས་བཅོད་དེ་ཡིས་ཡལ་གྱི་བཀའ། ཐོབ་ནས་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆལ་དེ།
བ་རྒྱབས་གཡོ་བས་ནམ་མཐའ་ལ། འཁྱུད་པ་ཅུ་ཡི་གཏིར་དུ་ལྷགས། 11

ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡོན་ཏན་ལ། སྒྲང་བས་ནང་དུ་འཁྱུ་སེམས་ཤིང་།
གཞུང་བཟང་དུ་སྦྱོན་ཅེས་སྦྱེས་པའི། སྦྱོན་ཆེན་ནི་དེར་ཅེས་འབྲང་། 12

ཐུ་བོས་དེ་ལ་སྐྱས་པ་བྱ། རྒྱ་མཚོར་ལས་གྱིས་ནམ་སྐད་པས།
གཟིངས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར་བ་ན། ཁྱོད་གྱི་ཐུག་པར་བདག་སྒྲང་བྱ། 13

ཞེས་པས་སྦྱོན་ཆེན་ཡིད་བདན་བྱས། དེ་བཞིན་ཞེས་དེས་དེ་ལ་སྐྱས།
སྦྱོན་ཅེས་གཡོ་ཅན་མི་བསྐྱན་པ། དབ་དུད་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བདེན། 14

प्रत्यासन्नविवाहोऽथ नृपं राजसुतोऽभ्यधात् ।
प्राप्तः परिणय स्तात सम्प्रत्येष न मे मतः ॥ ७ ॥

वात्सल्यपेशलतया मदात्ताः प्रकृतिश्रियः ।
मया दानव्यसनिना कोष स्ते शुषिरीकृतः ॥ ८ ॥

तस्मात् प्रवहणेनाहं समुत्तीर्य महोदधिम् ।
रत्नद्वीपं ब्रजाम्येव दिव्यरत्नार्जनोद्यतः ॥ ९ ॥

दिव्यसम्पद मासाद्य करिष्ये दारसंग्रहम् ।
कलत्र मकृतार्थस्य चासनं सुखसम्पदाम् ॥ १० ॥

इत्युक्त्वा स पितुः प्राप्य शासनं चरणानतः ।
जगाहे जलधिं लोलकलोलालिङ्गिताम्बरम् ॥ ११ ॥

आता त मनुवब्राज सौजन्यव्यञ्जनोऽनुजः ।
निर्गुणः सगुणद्वेषद्रोह मन्त विचिन्तयन् ॥ १२ ॥

ज्येष्ठ स्त मब्रवीद् वत्स समुद्रे कर्मविल्लवात् ।
अहं ग्राह्य स्वया स्कन्धे जाते प्रवहणक्षये ॥ १३ ॥

इति आचा कृताश्वास स्तथेत्यूचे स तं शठः ।
दोषोद्यतः प्रणयितां खलः समवलम्बते ॥ १४ ॥

དེ་ནས་གཟིངས་ལ་ཞོན་བྱས་དེ། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་ཇེས་མཐུན་པར།
འགྲོ་བའི་རྒྱུད་གིས་རིན་ཅེན་སྒྲིང་། མི་ཡི་བདག་པོའི་སྐྱས་ཀྱིས་ཐོབ། 15

རིན་ཅེན་མཆོག་ནམས་རབ་རྟེན་ནས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱས་དག་དལ་བྱ་ཡིས།
སྐྱར་ལོག་ཆོན་གཟིངས་དག་ནི། རྒྱུད་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུང་དུ་ཞིག། 16

གཟིངས་ནི་ཞིག་པ་དེ་ཡི་ཚོ། སྟོན་གྱི་གྲོས་ཀྱི་སྐྱུ་རྒྱ་དེའི།
མ་རྒྱན་པར་ལག་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཡི། ཇེས་སྐྱེས་གཡོ་ཅན་དེ་ཡིས་བརྒྱུང་། 17

ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་ལྷུང་བསྟོད་པས། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡི་དོགས་ཕྱིན་ནས།
ལོང་བའི་པོ་ཉ་དང་པོ་ཉིད། འཕྲུལ་ལ་གཉིད་དུ་སོང་བར་གྱུར། 18

ཉལ་དེ་ཡི་རིན་ཅེན་ནི། བཅོངས་ནམས་ལྷ་པོ་མ་རུངས་དེས།
མཐོང་ནས་གཏུང་བའི་ཁྲུང་བུར་ནི། རབ་དུ་འཕྲོག་པའི་བྱ་བ་བཅུམས། 19

དེ་ཡིས་བདན་པར་བཅོངས་པ་དེའི། མིག་གི་ཚུ་སྐྱེས་རབ་ལྷུང་ནས།
འཇིགས་པའི་མཆོ་ལས་སྐྱོལ་བྱེད་དེའི། མིག་གི་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱས། 20

རིན་ཅེན་ཁྲིར་ནས་དེ་སོང་ཚོ། རྒྱལ་པོའི་ནི་གཟི་ཕྱིན་ཉམས།
སྒྲིང་པོས་ཚུ་སྐྱེས་དཀྱུགས་པ་ཡི། བརྒྱའི་འབྲུང་གནས་བཞིན་དུ་གྱུར། 21

ཉི་མ་རྒྱ་བ་སྐྱངས་པ་ཡི། བླ་ཕྱོགས་མཚན་མོ་ཅོམ་པ་བཞིན།
སྒྲིང་ཕན་པ་དྲག་པོས་བསྐྱིབས། དེ་ནི་སྒྲིང་བ་མེད་པར་གྱུར། 22

ततः प्रवहणारूढः पवनै रनुकूलताम् ।
यातैः मुख्यैरिव प्राप्य रत्नद्वीपं नृपात्मजः ॥ १५ ॥

दिव्यरत्नानि सम्प्राप्य प्रत्यावृत्ते ततः शनैः ।
राजपुत्रे प्रवहणं द्रागभञ्जत् प्रभञ्जनः ॥ १६ ॥

भग्ने प्रवहणे तस्मिन् आतरं पूर्वसम्बिदा ।
स जग्राह शठः कण्ठे तं भुजङ्ग इवानुजः ॥ १७ ॥

कर्मवातेरित स्तूर्खं कूलं प्राप्य नृपात्मजः ।
अवाप सहसा निद्रा मान्द्यप्रथमदूतिकाम् ॥ १८ ॥

तस्य सुप्तस्य रत्नानि दृष्ट्वा बहान्यथानुजः ।
प्रहर्तुं व्यसनच्छिद्रे क्रूरः समुपचक्रमे ॥ १९ ॥

उत्पाद्य गाढवदस्य स तस्य नयनाम्बुजम् ।
तं तारकं भयाम्भोधौ चकार गततारकम् ॥ २० ॥

आत्तरत्ने गते तस्मिन् वाजसूनु र्गतद्युतिः ।
मातङ्गोन्मूलिताम्भोज इवाभूत् कमलाकरः ॥ २१ ॥

स बभूव निरालोकः शोकतीव्रतमोदृतः ।
क्षणापक्षक्षपारम्भ इव सूर्येन्दुवर्जितः ॥ २२ ॥

དེ་ནས་བ་སྒྲུང་ཇི་པོ་འི་བདག། བཞས་དེར་ཡང་དག་འོངས་པ་ཡིས།
 རྒྱལ་སྤུལ་ཡོང་བ་མཐོང་ནས་ནི། དེ་ཡི་བཀྲུང་བ་འཕོས་པར་གྱུར། 23

དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞས་སྒྲུངས། དེས་གྲོ་མཚོག་གིས་རབ་དུ་བསྐྱུངས།
 དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལེགས་སྟོན་དང་། མཛེལ་བ་འབེབས་པས་དབང་བྱས་གྱུར། 24

དེར་ནི་མྱ་ངན་ནད་ཞིའི་སྒྲུང། ཏྲུ་སྤྱོད་མེས་མ་ནི་དགའ་བྱེད་པའི།
 བི་ཤང་སྟོན་དུ་གོས་སྤྱོད་གྱུར་པ། དབྱུངས་ལ་མཁས་པ་དེ་ཡིས་སྒྲུངས། 25

དམ་པའི་གྲོགས་དང་རྒྱ་ཆེ་དཔེ་པའི་གཏམ་གྱི་མངོན་སྟོན་དང་།
 སྟོན་ངག་བཀྲུང་བ་སྟོང་སྤྱུག་གྲོགས་ནམས་མཛེལ་བས་ཅེ་བ་དང་།
 བི་ཤང་སྟོན་སྟོན་མེ་ཏོག་མཛེས་པའི་ནགས་ཀྱིས་གནས་པ།
 ཡིད་ནི་མྱ་ངན་མེ་ཡིས་བཀྲུངས་ནམས་བཀྲུང་ཅིར་ཞུགས་པ་ཡིན། 26

བ་སྒྲུང་ཇི་ཡི་བདག་པོ་དེའི། རྒྱུང་མ་བི་ཤང་སྤྱུ་མཁས་མས།
 རྒྱལ་པོ་འི་བྱ་མཐོང་དེ་ནས་ནི། མངོན་པར་འདོད་ལྷན་ཉིད་དུ་གྱུར། 27

ཏྲུ་བྱ་བྱ་ལྷན་མ་དེའི། བི་ཤང་གིས་ནི་གདམས་བྱས་བཞིན།
 ཆགས་པ་གསར་པས་བརྒྱལ་བྱེད་ཅིང་། འདོད་དང་ལྷན་པས་ཡང་དག་
 བསམས། 28

སྤུལ་བཟང་འདི་ལ་བདག་གི་ནི། མིག་དང་སེམས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆགས།
 གལ་ཏེ་མཛེལ་བར་མ་གྱུར་ན། བདག་གི་བཀྲུང་བ་སྟོན་མི་འགྱུར། 29

अचान्तरे समायात स्तं देशं गोकुलाधिपः ।
राजपुत्रं विलोक्यान्ध मभूत् संक्रान्ततद्यथः ॥ २३ ॥

स तं नीत्वा स्वनिलयं परिचर्यापरः परः ।
तस्यासीद् गुणसौजन्यस्नेहावेशवशीकृतः ॥ २४ ॥

तच्च शोकरुजां शान्त्यै सदा चेतोविनोदिनीम् ।
वीणां स्वरप्रवीणोऽसौ पूर्वाभ्यस्ता मवादयत् ॥ २५ ॥

सत्सङ्गमः पृथुविवेककथाभियोगः
काव्यासवः प्रियसुहृत्प्रणयो विहारः ।
वीणास्वनः कुसुमकान्तवनान्तवासः
शोकाग्निप्रतप्तमनसा ममृतावगाहः ॥ २६ ॥

तस्य गोपपतेः पत्नी गीतवीणाविचक्षणा ।
पश्यन्ती राजतनयं प्रययौ साभिलाषताम् ॥ २७ ॥

कृतोपदेशा सततं कुटिला वीणयेव सा ।
मूर्च्छन्ती नवरागेण सोत्काण्ठा समचिन्तयत् ॥ २८ ॥

सुभगोऽयं ममातीव दृशि चित्ते च वर्तते ।
निवर्तते न मे तापः प्रेम्नि चेन्न प्रवर्तते ॥ २९ ॥

ཡང་ཡང་སེན་མོ་བདབ་བ་ཡིས། སྒྲ་བྱེད་ཆགས་ལྷན་བི་ཤང་འདི།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་འདི་ཡི་ཤང་། འཛོག་འོས་ཉིད་གྱུར་སྐལ་བ་བཟང་། 30

ཞེས་བསམས་དེ་ཡི་དལ་བྱ་ཡིས། འདར་བཅས་ལག་བའི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས།
དེ་ལག་པད་ལ་རིག་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་འགྱུར་ལྷན་བས་དེ་ལ་སྦྱས། 31

ཁྱོད་ལ་སོང་བའི་བདག་ཡིད་འདི། མཛེའ་བོ་བྱས་པ་སི་ཤེས་བཞིན།
བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཆེད་སྦྲ་བའི། ལེགས་ལྷུར་ངོ་ཚ་སི་བླན་ནོ། 32

འདོད་བས་འཕངས་པའི་བྱད་མེད་ནི། ངོ་ཚ་བལ་བའི་ལྷོས་པ་དག།
རིགས་སྦྱོད་ལ་མེད་ཁྲིམས་ལ་མེད། བྲེ་ཚོས་ལ་མེད་ཁེངས་ལ་མེད། 33

བདག་གི་བདག་པ་མཛེའ་བ་ཡིས། འབྲས་བྱ་ལྷན་པར་བགྱི་བར་འོས།
བྱད་མེད་རྣམས་ནི་བཟླན་བ་ན། ལྷ་བཞིན་གཟུགས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། 34

ཞེས་བ་དབྱངས་དང་བལ་གྱུར་ཅིང་། མ་བསྐྱམས་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས།
གཡོན་མ་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་འདི་བྱ། བད་གི་བྱེད་པ་སྦྲག་བས་སྦྱས། 35

ཡུམ་གཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་གཏོང་བ། འདི་ནི་དམ་བའི་རིགས་པ་མིན།
སྤྱི་བའི་དུག་གིས་རིག་གྱུར་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་བའི་སྦྱེ་བོ་སྦྱད། 36

གང་ཞེས་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ། ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་འཁྱུད་བདག་གིར་བྱེད།
འདི་ནི་དབྱལ་བའི་སེ་ལྷེ་ལ། བྱི་ས་ལེབ་བཞིན་སྦྲར་ཡང་འཁྱུད། 37

धन्येयं नखसम्पातैः कणन्ती रागिणी मुहुः ।

यातास्य वल्लकौ पुण्यै रङ्गारोहणयोग्यताम् ॥ ३० ॥

इति संचिन्त्य सा स्वैरं तमुवाच सविश्रमम् ।

स्पृशन्ती तत्कराम्भोजं सकम्पकरपल्लवा ॥ ३१ ॥

ललनामुलभां लज्जां ममेदं त्वद्गतं मनः ।

अकृतञ्च इव प्रीतिं न संस्मरति मानद ॥ ३२ ॥

न शीलं न कुलाचारं नाभिमानं न संशयम् ।

अपेक्षन्ते स्मरक्षिता वैलक्ष्यरहिताः स्त्रियः ॥ ३३ ॥

प्रणयान्मम सङ्कल्पं सफलं कर्तुं महसि ।

भवन्ति मानिताः प्रीत्यै देवता इव योषितः ॥ ३४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा भिन्नस्वरविशृङ्खलम् ।

चपलां राजपुत्र स्तां चस्तान्तःकरणोऽवदत् ॥ ३५ ॥

नेयं मातः समुचिता सतः शीलपरिच्युतिः ॥

धिकित्विषविषस्पृष्टं नष्टशीलस्य जीवितम् ॥ ३६ ॥

पराङ्गनापरिषङ्ग मङ्गै रङ्गीकरोति यः ।

आलिङ्गति पतङ्गोऽयं नरकामिश्रिखां पुनः ॥ ३७ ॥

གཞན་ལ་ཕན་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་གྲས་བླལ།
གང་ཡང་འཛོམས་ལ་ཆགས་པ། དེ་དག་འཛོམས་གཞན་ནི་ཤི། 38

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་བརྗོད་ཐོས་ནས། ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དྲ་ཆག་པར་གྱུར།
གང་ཕྱིར་བྱད་མེད་མཛེལ་བ་ནི། བཀའ་པ་ཤི་བ་ཉིད་ལས་ལྷག། 39

དེ་ནས་ཡིད་ལ་རེ་བ་དག། ཉམས་པར་གྱུར་ཆོལ་གཤམ་འགྲོམ།
དེ་ཡི་རང་བདག་ལ་སྤྱོགས་ཏེ། ཁྱོ་བའི་དུག་སྤྱུག་བཞིན་སྦྱས་པ། 40

དག་བ་བྱང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། མཚོག་དུ་མཉམས་གཤམ་སྦྱོན་དུ་གྱུར།
གང་ཕྱིར་ངང་རྩལ་མི་ཤེས་པ། ཁྱིམ་ནི་དང་དབང་ཅན་སྤྱུ་ཞིག། 41

གཞན་ལ་མཚོག་དུ་ཡིད་བདེན་གྱིས། དེག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛོས་པ་མིན།
སྦྱས་པ་ཡི་ནི་སེམས་དང་ནོར། སྦྱེ་བོ་སྤྱུ་ཡི་སྤྱུ་ཡིས་ཤེས། 42

ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་བརྒྱུང་ལོང་བ་དེ། གཞན་གྱི་རྒྱུང་མའི་མིག་སྤྱོད་པ།
བཀྲེན་པ་ལོང་བའི་གྲོགས་པོ་དག། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་རིགས་པ་བཟུ། 43

ངེ་ཡི་དཔེན་པར་འགྲོགས་པ་ལ། དེ་རིང་མཚོག་དུ་བདག་དོན་གཉེར།
གལ་ཏེ་འདི་ལ་མིག་ཡོད་ན། བདག་གིས་ཐར་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། 44

དེ་ཡིས་དེ་སྦྱས་བ་ཁྲིའི་རི། བདག་དེ་ཁྱོ་བས་མཚོག་དུ་གཏུངས།
དེ་ནི་རིང་དུ་བསྐྱར་བྱས་ནས། ཁྱིམ་དང་སེམས་ཀྱང་བྱང་བར་བྱས། 45

परोपकारनिरताः परदारनिरादराः ।

येऽप्यहिंसाव्यसनिन स्ते जीवन्ति मृताः परे ॥ ३८ ॥

इति तेनोक्त माकर्ण्य साभूद् भग्नमनोरथा ।

निधनाभ्यधिकः प्रीतिप्रतिषेधो हि योषिताम् ॥ ३९ ॥

ततः स्वपति मभ्येत्य भुजङ्गी भङ्ग मागते ।

मनोरथे मन्युविषं वमन्तीव जगाद सा ॥ ४० ॥

परवत्सलता साधो दोषाय सरलस्य ते ।

कोह्यविज्ञातशीलानां स्वाधीनीकुरुते गृहम् ॥ ४१ ॥

परेषु भृश माश्वासं स्पृशत स्ते न शोभनम् ।

गुप्तञ्चित्तञ्च वित्तञ्च जनो जानाति कस्य कः ॥ ४२ ॥

परदारसहस्राक्ष स्वयान्धः स गृहे धृतः ।

दौनान्धजनवात्सल्यात् पश्य तस्योचितं फलम् ॥ ४३ ॥

अद्याहं तेन विजने सङ्गमे भृश मर्थिता ।

यद्यस्य नयने स्यातां स्यात् कथं मे पलायनम् ॥ ४४ ॥

इत्युक्तः स तया कोपात्तप्तो गोपपति मृशम् ।

दूरे निष्काश्य तं चक्रे गेहं चित्तञ्च शीतलम् ॥ ४५ ॥

གང་ཞིག་པ་ཡིས་བྱ་གཏོང་ཞིང་། སྙིང་དུ་སྤྲུག་པས་གོགས་གསོད་གང་།
གཉིན་ནམས་གཏོད་པ་རལ་གྱི་ཁྱེན། དེ་དག་ཅུང་མའི་སྙོད་ཅུལ་ཡིན། 46

གང་ཞིག་སྤྲིན་འབྲུག་མིག་དག་ནི། གང་ཞིག་ནི་ཞིང་གང་ཡང་གཡོ།
གང་ཡང་རྩ་མ་སྤྲུག་གུར་པ། དེ་ཀྱན་བུད་མེད་སྙིང་ལ་ཡོད། 47

ཡལ་ནི་མཐོ་རི་གཤེགས་གུར་དེ། དོན་མཐུན་ནམས་ཀྱི་དལ་བྱ་ཡིས།
ལས་བསྐྱལ་སྤྲུན་ཆུ་མི་བདག་དུ། གུར་ཅེས་དག་བཟེད་པས་ཐོས། 48

དེ་ཡིས་གྲུས་པོ་ས་ཡི་བདག། བསོད་ནམས་སྤེ་ཡི་གོང་ཁྱིར་ནི།
ལས་རིང་ཉོན་མོངས་རབ་ཞི་བའི། གོགས་པོ་དུས་ཀྱི་ཐོབ་པར་གུར། 49

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དེ་དག་དུ། ས་བདག་སྤྲུལ་མོ་ཡིད་དགའ་མ།
གང་ལ་ཆོག་གི་སྤོན་བྱིན་པ། དེ་ནི་ཅུ་གཏོར་རྒྱུང་ཐོས་ཆོ། 50

མི་ཡི་དབང་པོ་ནམས་པོས་དེ། དེས་བཞི་བཞིན་འཁོད་པ་ལ།
དེན་ཅན་བཞིན་པར་ཞེན་ནས་ནི། རང་ཉིད་ཁྱོད་འདས་ས་ཅུ་འོང་། 51

དལ་བྱས་མིག་ནི་མཛོས་མ་དེས། ས་སྤྱོད་ནམས་ལ་བལྟས་པ་ན།
དེ་ནི་འདོད་དགར་སོང་གུར་པ། རྒྱལ་པོ་འི་སྤྲུལ་དེ་མཐོང་བར་གུར། 52

དེ་ནི་ཡོང་ཡང་འཕྲལ་ལ་དེའི། མིག་གི་སྙིང་སྤྲུག་ཉིད་དུ་གུར།
སྤྲིན་གྱིས་ཡོང་ཡང་གཟའ་ནང་ན། ཀྱུ་ལྷན་ཐུག་ལ་ཆུ་བ་སྤྲུག། 53

पिता त्यजति यत्पुत्रं सुहृन्मित्रं निहन्ति यत् ।
बन्धुच्छेदासिधाराणां तद्वाराणां विजृम्भितम् ॥ ४६ ॥

ध्रुवो दृशो र्यत् कौटिल्यं यत्तैक्षण्यं यच्च चापलम् ।
कुचयो र्यच्च काठिन्यं तत्सर्व्वं हृदि योषिताम् ॥ ४७ ॥

कल्याणकारिसार्थेन पथः सन्तारितं शनैः ।
पितरि चिदिवं याते शुश्राव आतरं नृपम् ॥ ४८ ॥

स पुरं पुण्यसेनस्य श्वशुरस्य महीपतेः ।
कालेन प्राप दूराध्वक्लेशप्रशमबान्धवम् ॥ ४९ ॥

अचान्तरे सुता तच्च महीभर्तुं र्मनोरमा ।
वाचा दत्ता पुरा यस्मै तस्मिन्नब्धिच्युते श्रुते ॥ ५० ॥

आहूतेषु नरेन्द्रेषु निविष्टेषु यथाक्रमम् ।
आरुह्य रत्नशिविकां स्वयम्बरभुवं ययौ ॥ ५१ ॥

विलोकयन्ती भूपालान् सा शनैश्चललोचना ।
यदृच्छयागतं नत्त राजपुत्रं ददर्श तम् ॥ ५२ ॥

अन्योऽपि तस्याः सहसा स ययौ प्रियतां दृशोः ।
ग्रहमध्ये कुमुद्वत्या मेघान्योऽपि प्रियः शशी ॥ ५३ ॥

ལོང་བ་གདམས་པ་མི་བདག་ནམས། འོང་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ལས།
སྦྱངས་ཤིང་ལོག་ནས་མོང་བའི་ཚོ། བྱ་མོས་བདག་གིས་བྱིར་བསྐྱད། 54

མིག་ཡངས་མ་དེས་དོ་ཤལ་ཡང་། དེ་ཡིས་མགྲིན་པར་ཡོངས་འཕངས་ནས།
དེ་ལ་དལ་བྱས་སྟན་པའི་སྒྲ། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་ཞེས་སྒྲས། 55

དེ་ཡང་བྱད་མེད་སྟོད་ཅུལ་གྱིས། འཇིགས་ཏེ་དཔེན་བར་དེ་ལ་སྒྲས།
བྱད་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱལ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་ནི་རིགས་མ་བྱས། 56

གྱལ་པོ་དྲན་པའི་སྟིང་སྤྲུག་གོགས། པདྨའི་སྤྲུན་ནམས་འཁོད་པའི་ཚོ།
སྦྱེ་བ་དོན་མེད་ལོང་བ་བདག། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡི་སྒྲད་དུ་གདམས། 57

མིག་ལྡན་ནམས་ཀྱི་འང་ཆུང་མ་ནི། གཞན་གྱི་བཞིན་རས་ནམ་པར་ལ།
ལོང་བའི་ཆུང་མ་ཉིན་མོ་ཡང་། གཞན་ལ་མངོན་བགོད་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། 58

བདག་ལ་བྱ་མེད་བྱད་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་བདག་ནི་ཡིད་ཆེས་མེད།
བྱད་མེད་ཐུར་བགོད་བྱ་གྲུ་ཅན། རིགས་དང་འཇུག་ངོགས་སྤྱང་བར་བྱེད། 59

ཅེས་པའི་ཚོག་རྒྱུབ་དེས་སྒྲས་པས། མི་བདག་བྱ་མོང་ཚ་གཡོས།
དེས་སྒྲས་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་དུ། དོགས་པ་བགྱི་བར་མི་འོས་སོ། 60

གལ་ཏེ་བྱད་མེད་འགའ་ལ་སྟོན། མཐོང་བས་ཤིན་དུ་དོགས་པ་ཁྱོད།
དེ་ཡི་ཁྱབ་པས་སྟོན་མེད་ལ། ལུན་འབྱིན་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་བྱེད། 61

नृपेषु प्रतियातेषु विलक्षेष्टफलागमात् ।
महीपतिसुतान्तस्तं वव्रे गुणविनिर्गतम् ॥ ५४ ॥

सापि हारं परिक्षिप्य कण्ठे तस्यायतेक्षणा ।
शनकै र्माधुरालापा त्वद्वशास्मीत्युवाच तम् ॥ ५५ ॥

स्त्रीवृत्तचकितः सोऽपि विजने ता मभाषत ।
प्रज्ञादरिद्रया नेदं स्त्रिया युक्तं कृतं त्वया ॥ ५६ ॥

स्मरसौहार्दमित्रेषु पद्मनेत्रेषु राजसु ।
स्थितेषु बन्धजन्मान्धः कस्मादस्मि दृढ स्त्वया ॥ ५७ ॥

अन्यवक्त्रावलोकित्यो जाया अक्षुष्मतामपि ।
बधूः किं पुनरन्यस्य दिनेऽप्यन्याभिसारिका ॥ ५८ ॥

ललनाभि र्ज्ञ मे कृत्यं प्रत्यय स्तासु नास्ति मे ।
कुलकूलनिपातिन्यो निम्नगाः कुटिलाः स्त्रियः ॥ ५९ ॥

इत्युक्ता तेन परुषं लज्जालोला नृपात्मजा ।
तमूचे नाथ सर्व्वच न शङ्कां कर्तुं मर्हसि ॥ ६० ॥

दृष्टदोषः कचिन्नार्यां यदि त्व मतिशङ्कितः ।
अदुष्टापि त्वया नाम तद्याप्ता क्रियते कथम् ॥ ६१ ॥

གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཉིད་ལ་དགའ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་སྤྱབས་ནི་གཞན་མེད་ན།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་མིག། གཅིག་ནི་རྩི་མ་མེད་གྱུར་ཅིག།

62

མིག་བརྩེང་མས་ནི་བཞེད་ཅམ་ལས། དེ་ཡི་ལྷ་བྱེད་གཤམས་པ་ནི།
བདྲ་རྒྱས་པ་ལྷ་བྱ་དག། བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་བྱུང་བར་གྱུར།

63

དེ་ནས་མིག་བརྩེང་མ་དེ་ལ། རབ་དུ་དང་ནས་དེ་ཡི་བཞིན།
ཅུ་སྤྱིས་མཛེས་སྤྱུག་ཡོན་ཏན་གྱིས། མཚན་བསྐྱེད་རབ་དགའ་རྒྱལ་བྱས་སྤྱོས།

64

གང་ལ་སྤྱོད་མའི་ཚོག་གིས་སྤྱོད། ཁྱོད་ནི་རབ་དུ་བྱིན་གྱུར་པ། འདྲ་ཚོ།
སྤུང་པ་བརྩེང་མོ་རྒྱལ་བོའི་བྱ། དགོ་བྱེད་དེ་ནིང་ཉིད་ཡིན།

65

དེ་ཉིད་བདག་ཡིན་མིག་ཕུང་ལ། གཤམ་ཏེ་ངས་པར་ཁོན་མེད་ན།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་བདག་གི་མིག། གཞན་པ་ནལ་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག།

66

ཅས་བའི་བདེན་པ་བཞེད་པ་ལས། འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་དེ་ཡིས་མིག།
གཉིས་བའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། རྩི་མ་དགའ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ།

67

དེ་ནས་སྤྱོད་ཅུལ་རིག་པ་ཡིས། ས་ལ་སྤྱོད་པ་བསེད་ནམས་སྤྱོས།
སྤྱོད་གོགས་བྱས་ཏེ་རང་གིས་ནི། རྒྱལ་སྤྱིད་མཛེས་མ་ལྷན་དེས་ཐོབ།

68

གང་ཞིག་དགོ་བྱེད་དེ་ནིང་། ཉུ་བོ་དེ་ཡང་ལྷ་སྤྱིན་ཏེ།
སྤྱོད་གྱི་མཐུ་དེས་ད་ལྷ་ཡང་། རྣམ་པ་དག་ནི་དེ་ལྷར་གྱུར།

69

त्वय्येव यदि मे प्रीति रनन्यशरणं मनः ।
तेन सत्येन ते नेत्र मेकं भवतु निर्मलम् ॥ ६२ ॥

इत्युक्तमात्रे सुदृशा दक्षिणान्तस्य लोचनम् ।
सत्यानुभावेनाभूत्तत् प्रफुल्लकमलोपमम् ॥ ६३ ॥

राजपुत्रः प्रहृष्टोऽथ तां प्रसाद्य सुलोचनाम् ।
उवाच तन्मुखांभोजलावण्यगुणविस्मितः ॥ ६४ ॥

कल्याणकारी सुभगः स एवाहं नृपात्मजः ।
यस्मै पुरा त्वं गुरुणा वचसा प्रतिपादिता ॥ ६५ ॥

स एवाहं यदि परं निर्व्वैरः पाटने दृशः ।
तेन सत्येन नयनं स्वस्थं भवतु मेऽपरम् ॥ ६६ ॥

सत्योपयाचनेनेति सहसैवास्य लोचनम् ।
द्वितीयमपि वैमल्य मवाप सह चेतसा ॥ ६७ ॥

ततो विदितवृत्तेन पुण्यसेनेन भूभुजा ।
कृतसाहायकः प्राप स्वराज्यं स प्रियासखः ॥ ६८ ॥

कल्याणकारी यः सोऽहं देवदत्तः स चानुजः ।
तेन पूर्व्वानुभावेन तद्विधोऽद्यापि वर्त्तते ॥ ६९ ॥

དེ་ལྟར་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ནི།
 རྒྱུ་མེད་གྱུ་ཆེར་པན་དང་མི་བསྐྱུན་པའི།
 སྤྱོད་ཅུལ་ངན་པ་ཐོས་ནས་དག་སྦྱང་ནམས།
 དེ་ལ་མཚུངས་པར་མཚུངས་མེད་ཡ་མཚན་གྱུར། ॥

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔལ་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དེག་བྱེད་ཀྱི་དོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་སྤྱུལ་ཅུ་ཙ་གཅིག་པའོ། ॥

इत्युदार मुपकारनिर्मलं
बोधिसत्त्वचरितं निशम्य ते ।
भिक्षवः खलविचेष्टितञ्च त-
त्तुल्य मप्रतिमविस्मयं ययुः ॥ ७० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कल्याणकार्यवदानं एकचिंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་སྤྱུ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ།

སྤྱི་བོ་དམ་པའི་གཡོན་ཕྱོགས་གཡོན་པ་ནམས།
པལ་ཆེར་དམན་ལ་ཆགས་དང་ལྷན་པར་གྱུར།
མཚམས་ནི་དམར་ལྷན་ལྷན་པ་མངོན་ཕྱོགས་པའི།
ས་འཛོན་དག་ལས་ཉི་མ་འཕེན་པར་བྱེད།

1

སྤྱི་བ་གཞན་མང་ལ་བརྟེན་པ། ལྷ་སྤྱིན་དག་གི་སྤྱོད་པ་ནི།
བཤད་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་ཡི་ཤེས་ཀྱི། རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་པ།

2

ཀ་ལིང་ཀ་ཡི་ཡུལ་དུ་སྤོན། མི་བདག་དག་གི་ཉམས་བྱེད་པ།
གྲངས་མེད་ནམ་གཞོན་གྲགས་པ་ཅན། དཔལ་ལྷན་གྱི་ངན་མེད་ཅེས་གྱུར།

3

དེ་ཡི་སྤྱུ་ནི་མཚུངས་པ་བཞི། ལོ་མ་རབ་དུ་ལོ་མ་དང་།
ཇིས་སྤྱ་ལོ་མ་ཁྱད་པར་གྱི། ལོ་མ་ས་ལ་གྲགས་པར་གྱུར།

4

ལང་ཚོས་རྒྱགས་པ་དེ་དག་ནམས། རྒྱང་མར་བཅས་པ་པ་མས་བསྐྱད།
ནམ་འགྱུར་གཞོན་པ་ལྷན་པ་ཡིས། བྱ་ཡིས་བྱ་ལ་བྱམས་པའང་འཛིགས།

5

དེ་ནམས་རིམ་གྱིས་ལམ་བརྒྱགས་ཟད། བཟོད་དཀའ་གནས་སྐབས་ངན་
པ་བཞིན།
ནགས་ཚལ་སྤྱུ་ག་པོར་སྤྱིན་གྱུར་ནས། བཀྲས་པས་ཉེན་པས་ཡང་དག་བསམས།

6

द्वात्रिंशः पञ्चवः ।

वामाः सज्जनवामाः
प्रायेण भवन्ति नीरोगिण्यः ।
तिमिरोन्मुखी सरागा
क्षिपति रविं भूधरात् सन्ध्या ॥ १ ॥

देवदत्तस्य चरिते बहुजन्मान्तराश्रये ।
कथितेऽपि पुनः प्राह भगवान् ज्ञानसागरः ॥ २ ॥

पुरा कलिङ्गविषये नृपतिः शत्रुभङ्गकृत् ।
श्रीमानभूदशोकाख्यः प्रख्यातासंख्यविक्रमः ॥ ३ ॥

तस्य शाखः प्रशाखश्च चत्वारः सदृशाः सुताः ।
अनुशाखो विशाखश्चेत्यभवन् भुवि विश्रुताः ॥ ४ ॥

तारुण्यमत्ता स्ते पित्रा सपत्नीकाः प्रवासिताः ।
सविकारनिकारेण पुत्रस्नेहोऽपि नश्यति ॥ ५ ॥

ते शनैः क्षीणपाथेया दुर्दृशामिव दुःसहाम् ।
विकटा मटवीं प्राप्य क्षुत्क्षामाः समचिन्तयन् ॥ ६ ॥

གྱུད་དུས་བྱད་མེད་འདི་དག་ཀྱང་། ཡོང་བྱ་འཛིང་བའི་སྒྲགས་སྒྲིག་སྟེ།
སྤྱ་ཡིས་འབད་རྟེན་པོ་མ་ཡི། ཟས་ལའང་སྐལ་བ་འཛིན་ཅིང་འཁོད། 7

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི། བྱད་མེད་གསལ་བར་ངེས་པ་བྱས།
སྐལ་བ་གནས་སྐབས་ངན་པ་ཡིས། བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་ནི་འཛིགས་ཅུང་སྟེ། 8

སྒྲིག་པའི་བདག་པས་འཛིགས་པ་ཡི། བྱད་པར་ཡོ་མ་དེ་ནང་ནས།
བཙེ་བས་ཅུང་མ་ཁྱིར་ནས་ནི། བྱ་དད་དག་དུ་བྲོས་དེ་སོང་། 9

སྒྲིག་ལམ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། མཆོག་དུ་རྣམ་པར་འབྱུགས་གྱུར་ཅིང་།
ལས་རིངས་རྒྱགས་པའི་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས། བརྒྱལ་ནས་ས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་། 10

དེ་ནས་དེ་ཡི་སྒྲིག་འཛིགས་ཚེ། བདག་པོ་སྒྲིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་ཡིས།
སྒྲི་པོ་སྤྱུག་པ་ལས་བྱུང་བ། རང་གི་ཁྲག་ནི་འཕུང་དུ་བཅུག། 11

ཁྲག་འཕུངས་འཚོ་བ་ཐོབ་གྱུར་དེ། སྒྲིང་སྒྲོ་བས་རྒྱ་མཚོས་རང་ཉིད་ཀྱིས།
ཡན་ལག་ངེས་པར་བཅད་པ་ཡི། འ་ཡིས་སྒྲིག་ནི་བདན་པར་བྱས། 12

རྒྱ་མེད་འཛིགས་ཅུང་དགོན་པ་དག། རིམ་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་དེ་དག་གིས།
ཤིང་གི་གྲིབ་མཆོག་སྒྲོ་བསངས་ཅན། རི་ཡི་ཁྱུང་གི་ངོགས་སྤྱ་སྟེབ། 13

དེ་དག་དེར་ནི་ངལ་གསོ་ཚེ། ཀླང་ལག་བཅད་པའི་མི་ཞིག་ནི།
རྒྱ་བོ་མཁྱེན་པས་ཁྱིར་བཞེན་དུ། ཚོ་ངེ་དུག་པོས་འདེབས་ཤིང་བྱུང་། 14

एताः स्त्रियो विपत्काले गुल्फबन्धनशृङ्खलाः ।

कच्छलब्धे च भागिन्यः स्थिताः पर्साशनेऽपि नः ॥ ७ ॥

इति चिन्तयतामासीत् तेषां स्त्रीवधनिश्चयः ।

दुर्दशादग्धभाग्यानां घोरा संजायते मतिः ॥ ८ ॥

तेषां मध्याद् विशाखस्तु पापसंकल्पशंकितः ।

भार्या मादाय कृपया पलाय्य प्रययौ पृथक् ॥ ९ ॥

सा कलङ्कवती नाम मृशं वैक्लव्य मागता ।

दूराध्वधावनश्रान्ता मूर्च्छिता न्यपतद् भुवि ॥ १० ॥

ततः सा करुणाद्रेण भर्त्रा प्राणक्षयक्षणे ।

शिरावेधसमुद्भूतं पायिता निजशोणितम् ॥ ११ ॥

तां रक्तपानसंप्राप्तजीवितां सत्वसागरः ।

स्वाङ्गं निष्कृत्य मांसेन प्राणवृत्ति मकारयत् ॥ १२ ॥

निर्जलं घोरकान्तारं समुत्तौर्य क्रमेण तौ ।

प्रच्छायपादपश्यामं प्राप्तौ गिरिनदीतटम् ॥ १३ ॥

विश्रान्तयो स्तयो स्तत्र कृतपादकरो नरः ।

तौवाक्रन्दौ नदीवेगेनोद्धमानः समाययौ ॥ १४ ॥

འོ་བརྒྱལ་འཕོངས་པ་ལ་བརྟེན་དེ། མཐོང་བ་ཉིད་ན་སྤྱིང་རྗེས་འཁྱུང་།
ཁྱད་པར་ལོ་མ་རྩར་ཞུགས་ནས། དབྱང་པ་དག་གིས་ཐར་པར་བྱས། 15

དེ་ནས་རྩ་དང་ཅ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་དག་གིས་སོག་སྤར་བྱང་།
ཉི་མ་འགའ་ཡིས་བཅད་པ་བསོས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་གདུང་མེད་བྱས། 16

བསོས་ཀྱང་བགྲོད་པ་མ་ཚང་བས། གང་དུ་ཡང་ནི་འགྲོ་མ་རྩས།
དེར་ནི་དེར་གནས་དུས་སྤུ་ནི། དེ་ཡི་རྩང་མ་བཟའ་བ་སྟེར། 17

རྒྱལ་པོ་འི་བྱ་ནི་རྩང་མ་ལ། ཡང་དག་འགྲོགས་པ་ཉུང་བར་གྱུར།
པལ་ཆེར་རྒྱལ་འདོད་དཔའ་པོ་ནི། སང་ག་བཞིན་དུ་འཁྲིག་པ་ཉུང་། 18

དལ་གྱི་སྤྲན་མཆོག་རོ་དག་ནི། ཟས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཡོངས་ཚྱོགས་པ།
ཉམས་གུར་དེ་དང་དེ་ཡི་ནི། རྩང་མས་འཁྲིག་ལ་ཆགས་པར་བྱས། 19

མཚའ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་མ་བྱུགས་གིང་། ཡོན་ཏན་སྤད་བྱས་མ་བཅུངས་ལ།
རྗེས་སྒྲ་མས་མ་སྤྲད་པ། བྱད་མེད་རང་འདོད་མེད་པས་བདེ། 20

མཚན་མོ་སྤྲུལ་མེད་ཏུ་རྒྱས་མ། དེ་ནི་དེ་དང་རོལ་པ་ན།
དོགས་མེད་འཁྲིག་པས་མ་ཆོསས་པར། བདག་པོ་གོགས་སུ་གྱུར་པར་བསམས། 21

དེ་ནས་བདག་པོ་གཡེམ་མ་དེས། གསལ་བའི་གྲོས་ནི་བྱས་པར་གྱུར།
སྤྲིག་པ་དག་ལ་བསྐྱབ་མཁས་པ། བྱད་མེད་སྤྲིག་པ་ཅན་ནམས་ལོ། 22

दृष्ट्वैव करुणास्त्रिष्टः कष्टां विपद माश्रितः ।
विगाह्य सरितं दोर्भ्यां विशाखस्त मतारयत् ॥ १५ ॥

ततः प्रत्यागतप्राणं तोयमूलफलादिभिः ।
स तं चक्रे दिनैरेव संरुद्धच्छेदनिर्व्यथम् ॥ १६ ॥

स्वस्थोऽपि गतिवैकल्यान्नैव गन्तुं क्वचित् क्षमः ।
स तस्थौ तत्र तत्पत्न्या काले कलितभोजनः ॥ १७ ॥

राजपुत्रस्तु जायाया मभूद् विरलसङ्गमः ।
सिंहाल्परतयः शूराः प्रायेण विजिगीषवः ॥ १८ ॥

दिव्यौषधिरसाहारपरिपूर्णतनुः शनैः ।
तत्पत्नी विकलायास्मै चकार सुरतस्पृहाम् ॥ १९ ॥

स्नेहेन नोपलिप्यन्ते न बध्यन्ते गुणेन च ।
गौरवे नच सज्जन्ति स्वेच्छास्पर्शमुखाः स्त्रियः ॥ २० ॥

सा तेन निशि निःशब्दं रममाणा घनस्तनौ ।
निःशंकसुरतावृता पतिं विघ्न ममन्यत ॥ २१ ॥

सा पत्युः स्वैरिणौ तेन विदधे बधसम्बिदम् ।
पापेषु शिक्षाकुशलाः कलुषाः किल योषितः ॥ २२ ॥

རང་གི་མགོ་བོ་མཚུངས་མེད་ནི། ན་བར་སྟོན་ཅིང་སྒྲུ་ལྡན་དེས།
དབྱལ་བར་སྤྲིག་པ་བྲིས་པ་བཞིན། རས་ཀྱི་འདབ་མས་བཅིངས་པ་བྱས། 23

དེ་ཡི་མགོ་ཡི་ནད་ཀྱིས་ནི། ཏག་དུ་གཏུངས་པས་ས་བདག་སྤྲས།
སྤྱིང་ཇེས་དེ་སྤྲུང་བཅོས་པ་ཡིས། རིག་པ་དེ་དེ་སེམས་པར་བྱུང་། 24

ཁྱུ་ངན་བསམས་པ་བྱིངས་དེ་ལ། དེ་ཡིས་འཁྲན་བཞིན་རང་སྤྲས་པ།
འཁྲགས་གཏུང་བྱང་བ་སྒྲུ་སྒྲིགས་པའི། །ཁ་བས་ཉེན་པའི་པད་ལྡན་བཞིན། 25

ནམ་པ་དེ་ལྟའི་མགོ་ནད་སྟོན། བདག་ནི་གཞོན་རྒྱུ་མ་ལ་བྱུང།
སྤྲན་པ་ནམས་ཀྱིས་དོ་བ་ནི། ལྷ་བ་བསྐྱས་ནས་ནམ་པར་བསྐྱོག། 26

རི་བོ་འདི་ཡིས་གཡང་ས་འདི། དོ་བ་ཡི་ནི་ལྷན་གྱིས་བྱབ།
གཡང་དེ་རྒྱས་ན་ཐག་པ་ལ། མེགས་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སྤང་བར་མཛོད། 27

བདག་གིས་བྱོད་ཀྱི་དབྱང་ཐག་ནི། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ།
ཅུང་མས་དེ་སྤྲས་བྱུལ་སྤྲས་ཀྱིས། མཛོད་ལས་དེ་བཞིན་གོ་ཞེས་སྤྲས། 28

དེ་ནས་དེ་ལག་གིས་བཟུང་བའི། ཐག་པར་དལ་བྱས་འཛོལ་བྱས་དེ།
རི་ཡི་ཅུ་ཁྱུང་བྲག་ལ་བདེབས། སྤྲ་སྤྲིགས་ངོགས་སུ་དེ་ཡིས་བབས། 29

སྤྲན་ནི་ལེན་ལ་ཆགས་པ་ན། དེ་ཡིས་དབྱང་ཐག་ངས་པར་བདང་།
གཡང་ས་ཆེན་བོ་བྱད་མེད་ཀྱིས། སེམས་ལྟར་གཡོ་བའི་ཅུ་དེར་སྤྱང་། 30

सा शिरःशूलं मतुलं वदन्ती स्वस्य हृद्मना ।
चक्रे लिखितपापास्या ललाटे पट्टवन्धनम् ॥ २३ ॥

तस्याः शिरोरुजां तीव्रां व्यतीतः पार्थिवात्मजः ।
कारुण्यात्तत्प्रतीकारे तां तां युक्तिं मचिन्तयत् ॥ २४ ॥

विषादचिन्तास्तिमितं श्वसन्तं सा जगाद तम् ।
शीतार्त्तकूजद्भ्रमरा हिमम्लानेव पद्मिनी ॥ २५ ॥

एवंविधं मे कन्यायाः शिरःशूलं पुराभवत् ।
पाषाणभेदलेपेन भिषग्भिश्च निवारितम् ॥ २६ ॥

पाषाणभेदव्याप्तोऽयं प्राग्भागोऽस्य महीभृतः ।
रज्ज्वावतीर्य भवता गृह्यतां यदि शक्यते ॥ २७ ॥

धारयिष्यामि पाणिभ्यां महं मालम्बनं तव ।
इत्युक्तः प्रणयात् पत्न्या तथेत्याह नृपात्मजः ॥ २८ ॥

तत्पाणिधृतरज्ज्वाथ विहितालम्बनः शनैः ।
सोऽवतीर्णः शिलास्फालगर्जद्गिरिनदीतटम् ॥ २९ ॥

भेषजादानसंसक्तः संत्यक्तालम्बनं स्तथा ।
स पपात महाश्वघ्ने स्त्रीचित्तचपलाभसि ॥ ३० ॥

དེག་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲག་མ་ལས། དེ་ཡི་ལྷས་ཉིད་ཞིག་མ་གྱུར།
 བྱུན་གྱིས་རབ་དུ་བྱིར་བྱེད་ཅིང་། བདུན་པ་ཡིས་ནི་ཡུན་རིང་བསམས། 31

རང་གི་བྱོགས་ནི་བྱད་མེད་ཀྱིས། སེམས་མཚུངས་འཁོར་མེ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་།
 འདག་གི་བྱད་མེད་ངེས་པ་ལ། འདི་ལས་གདམས་ངག་བྱས་མིན་ནམ། 32

རབ་བྱས་སྟོ་ཡིས་དྲོགས་པར་དགའ་ཞིང་མི་ལམ་ཀྱན་དྲོག་དང་མཚུངས་ལ།
 ཆགས་དང་སྤང་བའི་གདུང་བ་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་ནམ་པར་འགོད་ལ་ཆགས།
 ངེས་པར་འདོད་པ་ལས་ནི་སྟེ་བོ་མཐའ་དག་མོངས་པར་རབ་འཇུག་པ།
 སྒྱུ་མ་བྱད་མེད་དག་ནི་སྐད་ཅིག་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་འང་སྤྱང་བར་བྱེད། 33

དེ་ལྟར་ངེས་པར་སེམས་བྱེད་ཅིང་། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཅུ་ཡི་བྱུན།
 ལེགས་བྱས་ལྟ་བུས་གྲོང་བྱིར་ནི། བྱས་ཀྱང་ཅན་དུ་དེ་ཡི་བྱིན། 34

གནས་སྐབས་དེ་ཡི་ཆོན་དེར། མི་བདག་སྲས་མེད་མོངས་གྱུར་པའི།
 སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་མཚན་མཁན་གྱིས། མཚན་བཟང་ལུན་པ་དེ་བཟུང་གྱུར། 35

དེ་དག་གིས་དེ་ཆོག་བཞིན། བཀྲ་ཤིས་ཅུ་ཡིས་དེ་དབང་བསྐྱར།
 མེད་བྱང་བྱད་མེད་སྟོད་མཐོང་བས། བག་མ་ལེན་ལ་སྤང་བར་གྱུར། 36

བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔས་སྤངས་པ་ཡིས། རི་ལ་སྒྲན་ནི་རྒྱས་པ་ཞན།
 དུས་སུ་སྟོན་ལུན་མ་དག་ཀྱང་། འཛོ་བ་ཆད་པས་འབྲུགས་པར་གྱུར། 37

शुभस्य कर्मणः शेषादभग्नतनुरेव सः ।
उद्धमानः प्रवाहेण धीरश्चिरमचिन्तयत् ॥ ३१ ॥

नारौचित्याभमावर्त्तं दर्शयन्त्या निजाशयम् ।
मम स्त्रीनियमे नूनमुपदेशः कृतोऽनया ॥ ३२ ॥

दुर्विज्ञेयप्रततमतिभिः स्वप्नसंकल्पकल्पा
रागद्वेषव्यसनविषमायासविन्याससक्ताः ।
कामात् कामौ सकलजनतामोहने संप्रवृत्ताः
पातायैव क्षणपरिचितस्यापि मायाः स्त्रियश्च ॥ ३३ ॥

इति संचिन्तयन्नेव नदीवेगेन भूयसा ।
प्रापितः सुकृतेनेव स पुरौ पुष्करावतीम् ॥ ३४ ॥

तस्मिन्नवसरे तत्र निष्पुत्रे नृपतौ मृते ।
निमित्तज्ञैर्महामात्यैर्गृहीतः स सुलक्षणः ॥ ३५ ॥

अभिषिक्तः स तैस्तत्र विधिवत् मङ्गलोदकैः ।
अभूद् विवाहविदेषो दृष्टस्त्रीचरिताद्भुतः ॥ ३६ ॥

कलङ्कवत्यपि गिरौ बोधिसत्त्वविवर्जिते ।
मन्दवौर्यौषधिः काले वृत्तिच्छेदाकुलाभवत् ॥ ३७ ॥

གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་ལས་དུ་དེས། སྤག་ལ་ཡན་ལག་ཉམས་པ་བཀོད།
 བདག་པོའི་བདུལ་ཞུགས་ལྷན་ཚོགས་གིས། སྤྲེ་པོ་ནམས་ལ་བསོད་སྟོམས་
 བསྐྱེདས། 38

བདག་པོའི་བདུལ་ཞུགས་ལ་གྱུས་པས། ཀྱུན་གྱིས་དེ་ལ་མང་དུ་བྱིན།
 ལོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པས་ཀྱང་། སྤྱད་པ་ལ་ནི་འཕྱོར་བསྐྱེད། 39

དག་བྱེད་ཀྱུན་གྱི་ཕྱག་འཚམ་མ། དེ་ཡིས་དལ་བྱས་བསྐྱོར་ཞིང་བྱིན།
 གྲོང་ཁྱིམ་བསྐྱར་ཅན་དུ་ནི། མི་བདག་སྐོར་དང་ཉེ་བར་སོང་། 40

སྤྲེ་པོ་བྱད་མེད་སྟོན་ལ་སྤང་། བདག་ཁྲིམས་ལྷན་ལ་ཕྱག་འཚམ་འབྱུར།
 ཞེས་བསམས་དེ་ལ་གྱུས་པ་ཡི། མདུན་ན་འདོན་གྱིས་སྤྲེ་པ་སྤྲུམ། 41

སྤྲེ་པའི་ཕྱག་ལ་གཞན་རིང་པོ་ནས། བདག་པོའི་ཁྲིམས་ལྷན་སྤྲེ་པའི་འོངས།
 ཁང་ཞིག་ཀྱང་པ་བཀོད་པ་ཡིས། འབྱུང་པོའི་ཕྱི་ན་དག་པར་བྱེད། 42

སྤྲེ་པའི་བདག་པོ་སྤྲེ་པ་བཀོད་པའི། གཙང་མ་དེ་ལ་གཟིགས་པར་མཛོད།
 བདག་ཁྲིམས་ལྷན་པ་རབ་བདུད་ནས། སྤྲེ་པ་ནམས་ནི་ཚོ་འཕེལ་འབྱུར། 43

དེ་སྐད་མདུན་ན་འདོན་གྱིས་དེ། བཟླ་བར་ཞུས་པའི་མི་བདག་གིས།
 དེ་ལ་སྤྲུམ་པ་བསྐྱེད་པ། བྱང་པོ་ཁྱིམ་ཡོངས་མི་ཤེས། 44

བྱད་མེད་མཛོད་ཞེས་འདི་རབ་གྲགས། ཟེལ་མེད་ཅེས་པ་སྤྲེ་པོས་འབྱུལ།
 གཙང་ཞེས་མཁའ་ཡི་མི་དོག་ཐོབ། བྱད་མེད་སྤྲེ་པའི་ཐོའོ་མེད་མེད། 45

स्कन्धे भग्नाङ्गं मारोप्य सा ग्रामपुरवर्त्मसु ।

जनं पतिव्रतास्मीति गिरा भिक्षा मयाचत ॥ ३८ ॥

पतिव्रतागौरवेण सर्व्वं स्तस्यै ददौ बहु ।

मिथ्याशीलप्रवादोऽपि ह्यते विपदि सम्पदम् ॥ ३९ ॥

अटन्ती सा शनैः प्राप्ता नगरीं पुस्करावतीम् ।

सतीति वन्दिता सर्व्वैर्नृपद्वारान्तिके ययौ ॥ ४० ॥

राजा स्त्रीवृत्तविद्वेषी वन्दते तु पतिव्रतम् ।

इति संचिन्त्य तद् भक्त्या नृपं प्राह पुरोहितः ॥ ४१ ॥

दूरदेशान्तराद्देव प्राप्ता कापि पतिव्रता ।

ययेयं चरणन्यासैर्भूतधात्री पविचिता ॥ ४२ ॥

हे देव पश्य तां साध्वीं स्कन्धारोपितभर्तृकाम् ।

पतिव्रताप्रणामेन पुंसा मायुर्व्विबद्धते ॥ ४३ ॥

नृपः पुरोहितेनेति तत्सन्दर्शनं मर्थितः ।

त मुवाच न जानीषे ब्राह्मणः सरलो भवान् ॥ ४४ ॥

स्निग्धा स्त्रीति प्रवादोऽयं निर्व्याजिति मतिभ्रमः ।

सतीति व्योमपुष्पातिः पापा स्त्रीति न संशयः ॥ ४५ ॥

འབྲས་བྱ་མེད་ཅིང་བཅད་ལ་སྤྱེ། སྤྱོད་པོ་འགྲོགས་ལ་དྲང་བོར་འགྱུར།

འབྲེལ་བ་ཙུ་མེད་བྱད་མེད་ནི། བེ་དྲ་ས་ཡི་འབྲི་ཤིང་བཞིན།

46

འབྱེད་འཁྲུ་གཅིག་པོ་འི་ཚུལ་བྲིམས་ཅན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་

བྲིམས་འཆལ།

བྱད་མེད་ལ་འདྲུད་བྱད་མེད་འདྲུད། བྱད་མེད་ལ་འདྲུད་འདྲུད་དོ་འདྲུད།

47

བྱད་མེད་སྤྱིད་ཚུལ་སྤྱོད་མཐོང་བ། དེ་བསམས་ཀྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།

བདག་ནི་རིན་ཅེན་གྱིས་གང་བའི། ས་གཞི་འདི་ལ་འང་ཡོངས་མི་སྲིད།

48

དེ་ཡི་རི་དགས་ཆུང་མ་ལྟར་མོངས་པ་རོལ་བསྐྱུ་ལ་མཚོག་དུ་སྤྱོན།

ལུས་ནི་ནམ་པར་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ཤིང་སྤྱོད་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱང་འབྲོག།

མེ་དོག་སྤྱང་ལ་འཛིགས་པར་བྱད་ཅིང་མ་ཡི་ནང་དུ་འང་ནམ་པར་འཇུག།

དྲང་ཞིང་གྲུ་བྱུ་བྱད་མེད་ནམས་ནི་ནམ་པར་དབྱང་བ་བརྒྱས་མི་ཤེས།

49

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གལ་དེ་ཁྱོད། འབད་ན་བྱད་མེད་དེ་བཟུ་བྱ།

ཞེས་བཟོད་མི་ཡི་དབང་བོ་ཡིས། ཡང་ཐོག་འཛིགས་ནས་དེ་ལ་བཟུས།

50

ཡན་ལག་བཅད་པའི་གྲོགས་ལྷན་མ། སྤྱོད་ཅན་མ་དེ་ཡོངས་ཤེས་ནས།

སྤྱོད་པོ་ནམས་ལ་ས་བདག་དེས། དེ་ཡི་སྤྱོད་མཐོང་ངེས་པར་བཤད།

51

དེས་ཀྱང་མི་བདག་ཡོངས་ཤེས་ནས། སྐད་ཅིག་གདོང་དུ་དྲུག་སྤྱོད་ཅན་མ།

སྤྱོད་པོ་ན་བ་བསྐྱབས་ནམས་ཀྱིས། ལྷན་དུ་བསྐྱེད་དེ་རབ་དུ་སོང་།

52

निष्फला आग्निरोहिण्यः सरला जनसङ्गमे ।
नार्थो वेतसवस्त्र्य इव निर्मूलबन्धनाः ॥ ४६ ॥

भेदद्रोहैकशीलाभ्यो दुःशीलाभ्यः स्वभावतः ।
नमः स्त्रीभ्यो नमः स्त्रीभ्यो नमः स्त्रीभ्यो नमोनमः ॥ ४७ ॥

दृष्टस्त्रीवृत्तदोषाय तच्चिन्ताव्ययितात्मने ।
अप्येषा पृथिवी मच्चं रत्नपूर्णा न रोचते ॥ ४८ ॥

नगमृगबधूमुग्धा स्तौक्ष्णाः परं परवञ्चने
तनुवितरणे सक्ताः पुंसां हरन्ति च जीवितम् ।
दधति च भयं पुष्पायाते पिवन्ति च पावकं
सरलकुटिला नैव ज्ञाता विचारशतैः स्त्रियः ॥ ४९ ॥

तथापि यदि निर्व्वन्ध स्तव पश्यामि तां स्त्रियम् ।
इत्युक्त्वा हर्म्यं मारुह्य तां ददर्श नरेश्वरः ॥ ५० ॥

तामेव स परिज्ञाय पापां कृत्तांगसङ्गिनीम् ।
सचिवेभ्यः क्षितिपति स्तद्वृत्तान्तं न्यवेदयत् ॥ ५१ ॥

नृपं सापि परिज्ञाय पापा क्षण मधोमुखी ।
निरस्ता प्रययौ तूर्णं पिहितश्रवणैर्जनैः ॥ ५२ ॥

ཁྱད་པར་ལོ་མ་ཞེས་པའི་མི་དབང་སྤྲུལ།

དེ་བདག་དེ་ཡི་རྒྱང་མ་དེ་ལྟ་སྤྲིན།

ཞེས་པའི་བྱང་ཚུལ་གྱུ་ལ་བས་བཤད་ཐོས་ནས།

དག་སྒྲིང་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་སྤྲད། ॥

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཁྱད་པར་ལོ་མའི་དོགས་པ་བརྟེན་

པའི་ཡལ་འདབ་སྒྲུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ། ॥

विशाखनामा नरनाथसूनुः
सोऽहं वधूः सास्य च देवदत्तः ।
श्रुत्वेतिवृत्तं कथितं जिनेन
भिष्णुव्रज स्तच्चरितं निनिन्द ॥ ५३ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विशाखावदानं द्वाचिंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་གསུམ་ཅུ་ཙུམ་པ།

བསོད་ནམས་རབ་ཞི་བདུད་རྩི་རང་བཞིན་མཐུ།

དེ་ནི་དག་པའི་བདག་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད།

གང་གི་མཐུ་ཡིས་མ་རུངས་པ་ནམས་ཀྱང་།

འཕལ་ལ་ཁོ་བའི་དུག་ནི་རབ་དུ་གཏོང་། 1

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། ཀུན་དགའ་ར་བར་སྟོན་བཞུགས་ཤིང་།

དེ་ཡི་དཀའ་ཡིས་དག་སྟོང་ཚོགས། རི་དང་ནགས་ལ་རྒྱ་བའི་ཚོ། 2

རི་རབ་རྒྱན་པའི་ངོས་ལ་ནི། འདུག་ནས་བསམ་གཏན་སྟོང་བྱེད་པ།

དག་སྟོང་ཉམ་རྒྱུད་བཞིན་རས་ནི། མཛེས་བྲལ་སྤྱོད་ནས་དག་འོང་། 3

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཞབས་པད་ལ། མངོན་པར་བྱས་འཚལ་དེ་དག་གིས།

ལུས་ནི་ཉམ་རྒྱུད་བཞིན་རྒྱུ། དག་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་རྒྱས་ནས་སྤྲུམ། 4

སམའ་མིང་གིས་ཀྱང་གཞས་དཀའ་བའི། ལྷན་དགའ་བོ་ཉིད་དགའ་དག།

རྒྱན་པོ་ལ་ནི་ལན་གསུམ་དུ། བསྟོར་ཅིང་གཅིངས་ནས་རྣམ་པར་གནས། 5

དེ་དག་དག་དུ་དུག་གི་དབུགས། མི་ཡིས་རྒྱས་པ་ལན་གསུམ་སྟོ།

རིག་པས་ཤོ་བ་རྣམས་དག་ཀྱང་། འཕལ་ལ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་བྱེད། 6

त्रयस्त्रिंशः पल्लवः ।

स कोऽपि पुण्यप्रशमानुभावः
शुद्धात्मना मत्स्यमृतस्वभावः ।
यस्य प्रभावेण भवन्ति सद्यः
क्रूरा अपि क्रोधविषप्रमुक्ताः ॥ १ ॥

पुरा तथागते जेतवनारामविहारिणि ।
तदाम्रया भिक्षुगणे गिरिकाननचारिणि ॥ २ ॥

सुमेरुपरिषण्डायां स्थित्वा ध्यानपरायणाः ।
आययु भिक्षवः पाण्डुविच्छायवदनाः कृशाः ॥ ३ ॥

तेऽथ कृत्वा भगवतः पादपद्माभिवन्दनाम् ।
जचिरे भिक्षुभिः पृष्टा देहदौर्वल्यकारणम् ॥ ४ ॥

सुमेरुं त्रिगुणावृत्त्या वेष्टयित्वा व्यवस्थितौ ।
अदृष्टौ वैनतेयस्य नागौ नन्दोपनन्दकौ ॥ ५ ॥

तौ सदा त्रिविधोच्छ्वासं सृजतः कौर्णपावकम् ।
भवन्ति भस्म स्पर्शेन सहसैव शिला अपि ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་དུག་གི་དབྱགས་ཀྱིས་ནི། བསམ་གཏན་སྒྲོར་བ་བདག་ཅག་བསྐྱེགས།
བཞིན་མཛེས་ཁ་དོག་བྲལ་བ་དང་། རིད་པ་འབའ་ཞིག་ཉིད་དུ་གྱུར། 7

ཅས་དེ་བཤད་ཆོད་གཤེད་གི། ཚོགས་ཀྱི་མདུན་བཞུགས་སྟོན་པ་ཡིས།
ཁྱུ་དག་འདུལ་བ་ལ་འོས་པར། མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་བསྟན། 8

སྒྲོར་བས་མི་སྣང་དབྱིབས་ཅན་དེས། ལྷོག་གི་མཁའ་ལ་འཁྱུད་པ་ཡི།
རི་རབ་ལྷན་པོར་ཡང་དེ་ཕྱིན། ཁྱུ་དབང་དག་ནི་ཉལ་བ་མཐོང་། 9

དེ་ཡིས་དལ་བྱས་བསྐྱང་བ་ལས། གང་ཆོད་དེ་དག་མ་སད་པ།
དེ་ཆོད་ནི་ཁྱུ་ཆེན་གྱི། ལུས་སྲུ་གྱུར་ནས་ཡང་དག་བཅིངས། 10

དེ་ཡིས་བསྐྱེམས་པས་རབ་སད་དེ། འཛིགས་ཅུང་དབྱིབས་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས།
འཛིགས་པས་ནམ་པར་འཁྱུགས་གྱུར་དེ། མི་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་རབ་དུ་བློས། 11

དེ་ནས་པན་ཚུན་འཕྲོས་བྱེད་པ། དེ་ལ་མོ་གལ་གྱི་བྱས།
ཁྱུ་ཡི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། རང་གི་གཟུགས་སྲུ་བྱས་དེ་སྦྱོས། 12

ཁྱུ་དག་མགྱོགས་པར་གང་དུ་འགྲོ། འཛིགས་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་ཐོང་།
གང་གིས་བྱེད་ཅག་འཛིགས་བྱེད་པའི། ཁྱུ་དེ་དེ་ན་མི་གནས་སོ། 13

དེ་ཡི་འཛིགས་པས་གལ་དེ་བྱེད། ནམ་ཀུན་བདན་པ་མེད་ཉིད་ན།
སྒྱབས་སྲུ་འོས་པ་སངས་རྒྱས་ལ། མངོན་པར་ཕྱག་འཚལ་ཅི་མི་བྱེད། 14

वय न्तद्विषनिश्वासै र्निदग्धा ध्यानयोगिनः ।

विवर्णवदनच्छायाः केवलं क्लृप्तां गताः ॥ ७ ॥

इति तैः कथिते शास्ता भिक्षुसंघार्थितः पुरः ।

नागयो र्दमने योग्यं मौद्गल्यायन मादिशत् ॥ ८ ॥

स सुमेहं समासाद्य शृङ्गै रालिङ्गिताम्बरम् ।

सुप्तौ ददर्श नागेन्द्रौ योगेनान्तर्हिताकृतिः ॥ ९ ॥

योध्यमानौ शनै स्तेन बुबुधाते यदा न तौ ।

तदा महानागवपु र्भूत्वा स समवेष्टयत् ॥ १० ॥

प्रबुद्धौ पीडितौ तेन दृष्ट्वा तं भीषणाकृतिम् ।

विद्रुतौ नररूपेण तस्थतु र्भयविह्वलौ ॥ ११ ॥

नागरूपं परित्यज्य कृत्वा रूपं स्वकं ततः ।

पलायमानावन्योन्यं तौ मौद्गल्यायनोऽवदत् ॥ १२ ॥

नागौ क्व गम्यते तूर्णं भयं संत्यज्यता मिदम् ।

न स नागः स्थित स्तत्र येन विद्रावितौ युवाम् ॥ १३ ॥

सर्व्वथा यदि नास्त्येव तद्भयाद् युवयो र्धृतिः ।

क्रियते किं शरण्यस्य न बुद्धस्याभिवन्दनम् ॥ १४ ॥

ཅེས་དེས་བཟོད་ཐོས་དུལ་བ་ཡིས། དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ལ་སྒྲུལ།
འཕགས་པ་བཅོས་ལྷན་བསྟན་བ་ཡིས། བདག་ཅག་ལ་ནི་བཀའ་རྒྱ་མཚོ། 15

ཅེས་སྒྲུ་ཁྲུ་ཡི་དབང་པོ་དག། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་བྱིར་ནས།
དེ་དག་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནས་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཉེ་བར་འབྱོར། 16

དེ་ནས་སྒྲུ་དབང་སྒྱབས་སོང་ཞིང་། རིན་ཅན་འོད་ཀྱིས་ས་གཞི་དག།
བརྒྱན་བས་ཕྱག་འཚལ་བྱས་པ་ལ། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། 17

བསྐབ་བའི་གནས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་འཛིགས་མེད་སྟེར།
སྒྱབས་ཀྱི་གོགས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། ད་ནི་བྱིད་ཅག་འཛིགས་པ་མེད། 18

ཅེས་ནི་ཡང་དག་གཞིགས་ཅམ་གྱིས། དེ་དག་སྒྲིན་དང་སྒྲུང་བ་དང་།
སྒྲུལ་བ་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཚོད། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་སོང་བར་གྱུར། 19

བསམ་པ་ཆེ་རྣམས་ཡན་ལག་མཐོང་ཉིད་ན།

སྒྲུང་བའི་དུག་ཚན་གདུང་བས་གཅོས་པ་ཡང་།

འོད་ཀྱི་ཟོལ་གྱི་ལྷས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས།

ཞི་བའི་བདུད་རྩི་བསིལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 20

དེ་ཡི་སྒྲིན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ། མཐུ་ཡི་ཡ་མཚན་དག་སྒྲོང་གིས།

རྩིས་ཤིང་རྒྱལ་བ་བཅོས་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་གཞིགས་བས་དེ་ལ་གསུངས། 21

इति तेनोक्त माकर्ण्य विनयात्तौ तमूचतुः ।
प्रसादः क्रियतामार्थ्यं भगवद्दर्शनेन नो ॥ १५ ॥

इति ब्रुवाणौ नागेन्द्रौ नीत्वा भगवतोऽन्तिकम् ।
स तद्वृत्तान्तं मावेद्यं प्रणम्य समुपाविशत् ॥ १६ ॥

भगवानथ नागेन्द्रौ बभाषे शरणागतौ ।
प्रणामञ्चक्रतू रत्नप्रभाभूषितभूतलौ ॥ १७ ॥

शिक्षापदानि संप्राप्य सर्व्वभूताभयप्रदौ ।
शरणप्राप्तिसमयादधुना निर्भयौ युवाम् ॥ १८ ॥

इत्यालोकनमात्रेण दोषद्वेषविवर्जितौ ।
कृतौ भगवता सम्यक् जग्मतु स्तं प्रणम्य तौ ॥ १९ ॥

संदर्शनेनैव महाशयानां
प्रभापदेशेन शरीरलग्नैः ।
हिंसा अपि द्वेषविषोषतप्ताः
शमामृतैः शीतलतां व्रजन्ति ॥ २० ॥

तत्पूर्व्वजन्मवृत्तान्तं भिक्षुभिर्भगवान् जिनः ।
प्रभावविस्मयात् पृष्ठः सर्व्वदर्शी जगाद तान् ॥ २१ ॥

བ་ར་ཁ་སིར་མི་ཡི་དབང་། དཔལ་ལྷན་གྱི་གི་ཞེས་པ་སྟོན།
 བཅོམ་ལྷན་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར། 22

དེ་ཡི་སྟོན་པོ་དགའ་བོ་དང་། ཉིར་དགའ་དགའ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་གཏད།
 བྱང་རྒྱལ་ལ་ནི་ཡང་དག་ཆགས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་དགའ་བར་གྱུར། 23

དེ་ཡི་སྟོན་དེས་རྒྱལ་སྲིད་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མཉན་རང་བཞིན་དང་།
 འོད་སྤངས་ལ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་། ཡོ་བྱད་ཀྱན་དང་ལྷན་པར་བྱས། 24

དུས་ཀྱིས་འདི་དག་དགའ་བོ་དང་། ཉི་དགའ་ཁྲུ་ཡི་དབང་པོར་སྐྱེས།
 གཙུག་ལག་ཁང་ལྷལ་བསོད་ནམས་ཀྱི། ལྷན་པོས་འཛིན་དེ་ཡི་གནས། 25

དེ་ལྟར་གདངས་ཅན་མཆོག་གི་སྟོད་པ་ལྷས་གཞན་དག།
 ཡོངས་གྱུར་ལེགས་སྟོད་ཡོངས་འདིས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དག།
 ཞི་བའི་རྩལ་ལྷན་ཐུབ་མཆོག་ཆོགས་ཀྱིས་ཐོས་གྱུར་དེ།
 དུག་འཛིན་ངེས་པར་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟེན་པར་གྱུར། 26

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 བ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དགའ་བོ་ཉི་དགའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 བའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་ཅུ་ཙ་སུམ་པའོ།

क्रिकिर्नाम पुरा श्रीमान् वाराणस्यां नरेश्वरः ।
काश्यपास्थाद् भगवतः प्राप्तवान् धर्मशासनम् ॥ २२ ॥

अमात्ययोः स विन्ध्यस्य राज्यं नन्दोपनन्दयोः ।
बभूव बोधिसंसक्तः सत्यदर्शननिर्वृतः ॥ २३ ॥

धर्माधर्ममयं राज्यं कृत्वा तौ तस्य मन्त्रिणौ ।
सर्वोपकरणै र्युक्तं विहारं काश्यपाय च ॥ २४ ॥

कालेन जातौ नागेन्द्रावेतौ नन्दोपनन्दकौ ।
विहारार्पणपुण्येन पदं मेरु रभूतयोः ॥ २५ ॥

इति जिननिगदितफणिवरचरितं
परतनुपरिणतिपरिचितमुकृतम् ।
श्रुतवति शमनयमुनिपरिनिवहे
विषधरनियमनगुणनुतिरुदभूत् ॥ २६ ॥

इति ह्येमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
नन्दोपनन्दावदानं त्रयस्त्रिंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བསུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་པ།

གང་ཞིག་ནོར་གྱི་ཆ་ཤས་ཅུང་དུ་ལྷག།
གཞན་ལ་ཕན་པར་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པ།
ཡོན་ཏན་བདག་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཟད་པས།
བསོད་ནམས་དེ་ནི་བྱད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

1

དེ་ནས་འགའ་ཞིག་འདས་དུས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ནི།
ཆོས་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བོ་དང་། ཉེ་དགའ་ཉན་དུ་འོངས་པའི་ཆོ།

2

རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་ལ། བཟླ་བའི་སྐད་དུ་ཉེ་བར་འོངས།
དེ་དག་གིས་ནི་བསྟེན་བཀུར་དང་། ཕྱག་མ་བྱས་པས་ཁྲོས་པར་གྱུར།

3

རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆའ་དེ་སོང་ནས། དེ་དག་ཆད་པས་གཅད་པར་བསམས།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཁར་སོང་ལྟ། དེ་ལ་མཆོད་གྱིས་ཆར་པ་པབ།

4

ཀུན་མཁུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པ་ནི། མི་གལ་གྱི་བྱ་སོང་ནས།
མི་བདག་གི་ནི་མཆོད་ཆར་དེ། བསྐྱེད་ལྷན་འདས་པར་གྱུས།

5

སྐར་ཡང་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན།
གཏིངས་ཅན་དབང་པོ་འོངས་པ་ལ། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་བཟོད་གསོལ་བྱས། 6

चतुस्त्रिंशः पक्षपः ।

दत्तः परहितभावनया
यदि तनुधनकणशेषः ।
अपरिक्षयगुणकल्पनया
भवति सुपुण्यविशेषः ॥ १ ॥

अथ व्यतीते कस्मिंश्चित् काले भगवतोऽन्तिके ।
नन्दोपनन्दयो धर्मदेशनां श्रोतुमाययौ ॥ २ ॥

राजा प्रसेनजिद्गुप्तं भगवन्त मुपागतः ।
ताभ्या मकृतसत्कारप्रणामः कोप माययौ ॥ ३ ॥

स प्रणम्य जिनं गत्वा प्रदध्यौ निग्रहं तयोः ।
शस्त्रवृष्टिं संसृजन्तौ तौ च व्योम्ना समागतौ ॥ ४ ॥

सर्वज्ञप्रेषित स्तूर्णं मौद्गल्यायन एत्य ताम् ।
शस्त्रवृष्टिं नरपते शक्रे पद्मोत्पलावलिम् ॥ ५ ॥

पुनर्गत्वा भगवतः समीपं पृथिवीपतिः ।
संप्राप्तौ क्षमयामास तस्यादेशात् फणौश्वरौ ॥ ६ ॥

དེ་ནས་ས་བདག་གིས་གསོལ་དེ། རྒྱལ་པོ་འི་ཁང་པར་བཅོམ་ཐུན་འདས།
 དག་གློང་ཚྭ་ས་བཅས་གྲུས་པ་ཡིས། གཙང་མའི་བ་ཤེས་ནི་གསོལ་དུ་
 བཞེགས། 7

ཁ་ཟས་འཛོད་པར་བྱེད་ཆོ་དེར། མཚན་མོ་མེ་ཡི་ཉེར་འཛོ་སྤྱོད།
 འཕྲལ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཐུ་ཡིས་ནི། རབ་དུ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 8

བཅོམ་ཐུན་གསོལ་ནས་གཞེགས་པའི་ཆོ། རང་གི་གྲོང་དུ་ས་བདག་གིས།
 མཚན་མོ་མེ་ནི་འབར་བ་ལ། ཆད་པའི་གྲོས་ཀྱིས་དགག་པ་སྤྲོས། 9

སྐབས་དེར་ཁྱིམ་བདག་ལེགས་སྤྱོད་གྱི། བུ་ནི་རྩུ་འཕྲལ་ལྟོ་བས་ཞེས་པ།
 ལང་ཆོ་ཐུན་པ་རྩུན་སྤྱོད་གྱིས། རྒྱལ་པོ་ཡིས་ནི་མངོན་པར་བསམ། 10

སྤྱོད་དུ་བཅོམ་ཐུན་སྤྱོད་པ་ཡིས། བསྐྱུ་པ་ཐེས་སུ་བརྒྱང་བསམ་དེ།
 ཡི་ཤེས་བདན་ཐོབ་བྱ་ཡི་ནི། སྤྱུག་བསྐྲལ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱུག་མིན་གྱུར། 11

བྱད་མེད་རང་གི་མོར་མང་པོ། བཀྲོན་པ་ནམས་ལ་དེས་རབ་བྱིན།
 ཤིན་དུ་ཆགས་ལས་དལ་བྱས་དཔལ། བ་ཁ་གཅིག་གི་སྤྱུག་མར་བྱས། 12

དེ་ནས་པ་ཁོའི་ཉིད་པའི་ཆོས། མ་ལུས་རྩང་ཅུ་བྱིན་ནས་བྱས།
 དེ་ནི་ཁྱིམ་ལེགས་སྤྱོད་ཞེས་གྱུར། ཁྱིམ་ནི་ཤིན་དུ་རྩང་ཅུར་བཞེད། 13

ནས་ཞིག་བཟུ་བ་ལ་འོངས་ཤིང་། མདུན་འཁོད་རྩང་ཅུ་སྤྱོད་པ་ཡིས།
 མིང་གིས་ངོ་ཚད་གྱུར་དེ་ལ། བཅོམ་ཐུན་བཅེ་བས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། 14

अथार्थितः पार्थिवेन भगवान् राजमन्दिरम् ।
भक्तिपूतं ययौ भोक्तुं भक्तं भिक्षुगणैः सह ॥ ७ ॥

भक्ष्येषु पच्यमानेषु रात्रौ तत्राग्निविस्त्रवः ।
जातो जिनप्रभावेण सहसा शान्ति माययौ ॥ ८ ॥

भुक्त्वा गते भगवति क्षितिपः स्वपुरेऽभ्यधात् ।
ज्वलनज्वालनं रात्रौ वारयन् दण्डसंविदा ॥ ९ ॥

अत्रान्तरे गृहपतिः सुदत्तस्यात्मजो युवा ।
मिथ्यादोषादृद्धिवलो नाम राज्ञाभिघातितः ॥ १० ॥

पूर्वं भगवतः शास्तुः शासनानुग्रहेण सः ।
लब्धज्ञानधृतिः पुत्रदुःखेऽप्यासीददुःखितः ॥ ११ ॥

अपुत्रः स्वधनं भूरि दीनेभ्यः प्रतिपाद्य सः ।
चकारातिरसादेकपणशेषं शनैः श्रियः ॥ १२ ॥

पणलाभकृताशेषधर्मः स्वल्पप्रदोऽय सः ।
अभूद्गृही सुदत्ताख्यो गृहं हि स्वल्पमुच्यते ॥ १३ ॥

कदाचिद्दर्शनायातं भगवान् पुरतः स्थितम् ।
तं स्वल्पदाननामैव लज्जितं दययावदत् ॥ १४ ॥

བྱིས་བདག་སྤྱིན་པ་རྒྱུ་ལ། རོ་ཚ་བགྱི་བར་མི་འོས་སོ།
 དད་པས་སྤྱིན་པ་བྱིན་པའི་ཐོགས། གསེར་གྱི་རི་བོ་མཚུངས་པར་གྱུར། 15

སྤྱོན་ཚེ་གཉིས་སྦྱེས་བེལ་མས། ཤིན་དུ་མང་བ་རབ་དུ་བྱིན།
 དད་པ་དང་བྲལ་ཐུན་མེད་བས། དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཕེལ་མ་གྱུར། 16

སྤྱ་ཞིག་འཛུམ་སྒྲིང་གཏོགས་པ་ཡིས། འགོ་ཀྱན་གྲུས་པས་གསོལ་བྱེད་དང་།
 སྤྱ་ཞིག་བྱང་རྒྱལ་ལྷན་ཞིག་ལ། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་བས་ལྷག། 17

ཅེས་པ་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསྐྱུངས། བདེན་པ་ཐོས་ནས་མངོན་དགའ་ཞིང་།
 དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བྱིས་བདག་ནི། རང་གི་ཁང་པར་རབ་དུ་སོང་། 18

མཚན་མོ་མར་མེ་བཏང་ནས་དེར། བཅོས་ལྷན་ཇེས་བསྐྱུ་ཁྲོག་པ་ན།
 མེ་ནི་རབ་བསྐྱུ་བས་ཆད་པའི་སྤྲད། དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྦྱེས་བྱས་བརྒྱུང་། 19

ཆད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ན། བཅོས་ཁང་དག་དུ་བཞག་མྱེ་བཅིངས།
 མཚན་མོ་བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པ་སོགས། ལྷ་ནམས་དེ་ལ་བལྟ་རུ་འོངས། 20

དེ་དག་གིས་གསོག་ནོར་ལོང་ཞེས། གང་ཚེ་དེ་ཡིས་མ་སྒྲུངས་པ།
 དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཁང་པར་ནི། ཚོས་བསྐྱུན་པ་ལས་བསགས་པ་འཕེལ། 21

དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་རྒྱལ་བོས་ཀྱང་། བྱོང་བྱིར་རབ་དུ་འབར་མཐོང་ནས།
 བཅོས་ར་ནས་ནི་དེ་བཏང་ཚེ། གང་དུ་འང་མེ་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 22

अल्पदानं गृहपते न लज्जां कर्तुं मर्हसि ।
याति अद्धार्षितो दानकणः कनकशैलताम् ॥ १५ ॥

पुरा बहुतरं दत्तं वेलमेन द्विजन्मना ।
अद्भाविरहसामान्यान् तथा वृद्धि माययौ ॥ १६ ॥

यः सर्व्वं भोजयेद्भक्त्या जम्बुद्वीपगतं जनम् ।
यश्चैकं बोधिसंयुक्तं तस्य पुण्यं ततोऽधिकम् ॥ १७ ॥

इति वाक्यं भगवत स्तथ्यं श्रुत्वा विनन्द्य च ।
निजगेहं गृहपतिः प्रययौ प्रणिपत्य तम् ॥ १८ ॥

दौपं दत्त्वा पठन् राजौ तच्च बुद्धानुशासनम् ।
दण्डाय राजपुरुषैः स नीतोऽग्निप्रवर्त्तनात् ॥ १९ ॥

दण्डस्य सम्भवात् बद्धं बन्धनागारवर्त्तिनम् ।
तं द्रष्टु माययु देवा राजौ शक्रब्रह्मादयः ॥ २० ॥

स तै र्धनं गृहाणेति प्रार्थितो नाग्रहीद् यदा ।
तदा धर्म्मोपदेशोऽयं प्रवृत्तस्तस्य मन्दिरे ॥ २१ ॥

राजापि तत्प्रभावेण दृष्ट्वा प्रज्वालितं पुरम् ।
मुक्त्वा तं बन्धनागारान्न ददर्श जलं क्वचित् ॥ २२ ॥

ནས་ཞིག་བདེ་གཤེགས་བཟ་ཅན། རྩོན་ནས་དེ་མདུན་འཁྱོད་པ་དེས།
མི་བདག་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་སྤྲད། རྩོན་འོངས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 23

དེ་ཡི་སྒྲོན་དུ་བཅོས་ལྷན་ལ། ཕྱག་བྱས་ས་ཡི་བདག་ལ་མིན།
འགྲོ་བས་མཆོད་འོས་སྒྲོན་དུ་ནི། གཞན་ལ་མཆོད་པར་འོས་པ་མིན། 24

མི་བདག་རྒྱལ་ལ་རབ་བདུན་ནས། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་དག་དུ་སོང་།
བྱིས་བདག་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ལས། གཞན་དུ་སྐྱབས་ཞེས་བཀའ་ཡི་བསྒྲེས། 25

དེ་ནས་ལེགས་སྦྱོན་དག་ལ་ལྟ། རབ་དུ་དད་པས་མི་བདག་ལ།
སྒོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་རབ་སྒྲེས་དེ། སོ་ཡི་དུག་གིས་འབྲུགས་པར་བྱས། 26

དེ་དག་གིས་བདབ་མི་བདག་དེ། རྒྱུན་པོ་བཅུན་མོ་འདི་རྗེས་འབྲང་བཅས།
རྩོན་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལས། ལེགས་སྦྱོན་ལ་ནི་དང་བར་བྱས། 27

དེ་ལྟར་དག་དུ་ཉི་བར་གནས་པས་མཆོག་གི་བདུན་ཅི་དག་གི་ཆོགས།
བྱིས་གི་བདག་པོ་ལེགས་སྦྱོན་དེ་ཡིས་བཅོས་ལྷན་གྱིས་གསུངས་ཞི་བ་བསྟན།
དྲེ་མེད་ཡིད་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཅུ་གནས་པས་དབེན་པའི་གཏེར་ཆེན་ནི།
རང་གི་བཞིན་དུ་གོགས་དང་ཉོན་མོངས་ངལ་དུ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་འཐོབ། 28

ཅས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བྱིས་བདག་ལེགས་སྦྱོན་གྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་པའོ།

स गतः सुगतं द्रष्टुं कदाचित्तत्पुरः स्थितः ।
नृपं जिनप्रणामाय प्राप्तं पश्चाद् व्यलोकयत् ॥ २३ ॥

अग्रे भगवतश्चक्रे प्रणयं न स भूपतेः ।
जगत्पूज्यस्य पुरतः पूजा मर्हति नापरः ॥ २४ ॥

जिन मामन्त्य नृपतिः प्रणतः स्वपुरं गतः ।
विवासनं गृहपतेरादिदेश निजात् पुरात् ॥ २५ ॥

प्रसादिनौ सुदत्तस्य देवता नृपतिं ततः ।
सुद्रजन्तुभि रतुस्तृष्टैश्चक्रे दंशविषाकुलम् ॥ २६ ॥

स चस्तु तैर्नृपः प्राप्तः सामात्यान्तःपुरानुगः ।
गत्वा प्रसादयामास सुदत्तं जिनशासनात् ॥ २७ ॥

इति स सततप्रत्यासत्त्या परामृतनिभैरं
भगवदुदितं शान्तिं मेजे सुदत्तगृहाधिपः ।
स्वमिव लभते विघ्नायासप्रयासविवर्जितं
विमलमनसामन्तेवासौ विवेकमहानिधिम् ॥ २८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
गृहपतिसुदत्तावदानं चतुस्त्रिंशः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་ཉི་གསུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་པ།

སྤྱན་པའི་གྲོགས་སུ་སྐད་ཅིག་སུ་གྱུར་པ།
དེ་དག་སྤྱན་བདག་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་འབྲོབ།
གཞན་ལ་ཕན་པར་བརྩོན་པར་བྱགས་ནས་སྟེ།
གྲོགས་སུ་བསོད་ནས་ལས་མེད་མི་འགྱུར་རོ།

བཅོམ་ལྷན་གྱལ་བ་མཉེན་ཡོད་ཀྱི། གྱལ་བྱེད་ཚལ་ནི་དགའ་བར་རྒྱོན།
མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀུན་དགའ་ར་བར་མངོན་དགུས་ཚོ། 2

ཀློག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡི། མི་བདག་འཆར་བྱེད་ཅེས་པ་བྱུང་།
རིགས་འཛིན་བྱ་མེད་སྤྱི་བ་ཡིས། ད་ལྟོ་བཟང་གིས་གྲགས་པ་སྤྱོད་གས། 3

དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་བྱིས་པ་ནི། ལས་མཐའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་འཚོ་བ།
ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་ནོར་དག་ནི། ལྷུ་བ་ལ་ནམ་པར་མཁས་པར་གྱུར། 4

ནམ་ཞིག་བྱ་བ་དོན་གཉེར་ཞིང་། མདུན་སར་འོངས་པ་མི་བདག་གིས།
ཚོགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་ཤས་ནས། བྱས་པ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་སྤྱོད། 5

བྱིས་བདག་གསེར་ནི་ཡོངས་བསམས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེད་ནི་བདག་གིས་ཤེས།
སོག་པ་ཤེས་པ་ཁྱོད་ལ་ནི། གསེར་གྱི་གཏོར་ཆེན་ཡངས་པ་ཡོད། 6

पञ्चचिंशः पल्लवः ।

फलं समानं लभते स दातु-
र्याति क्षणं दानसहायतां यः ।
परोपकारप्रणयोद्यतानां
नापुण्यकर्मा सचिवत्व मेति ॥ १ ॥

रम्ये पुरा भगवति आवस्थ्यां जेतकानने ।
अनाथपिण्डदारामविहाराधिरते जिने ॥ २ ॥

कौशाग्यां वत्सन्तपति बभूवोदयनाभिधः ।
गायत्याद्यापि यत्कीर्त्तिं विद्याधरबधूजनः ॥ ३ ॥

अभवद् विषये तस्य कर्मान्ताकरजीवनः ।
गृहस्थः सुधनो नाम धनाधानविचक्षणः ॥ ४ ॥

नृपः कदाचिदास्थाने तं कार्यार्थिन मागतम् ।
वचसैव परिज्ञाय जगाद् विहितादरः ॥ ५ ॥

जानाम्यहं गृहपते त्वां हिरण्योपचितस्वरम् ।
विपुलः सञ्चयज्ञस्य सुवर्णनिधि रस्ति ते ॥ ६ ॥

རྒྱལ་པོས་འཛུམ་བཅས་འདི་བཟོད་ཚོ། དེ་ལ་ཐལ་སྤྱར་དེས་སྤྲུམ་པ།
རྒྱལ་པོ་བདག་གི་བྱིས་ན་གསེར། བསགས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད། 7

མཉེས་གཤིན་ཡངས་པ་དམ་པ་ཡི། སྤྱོད་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་ཆགས་ལྟ།
ཡབ་བྱིད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡི། སྤྱེ་བོ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་མེད། 8

གལ་ཏེ་མི་བདག་བརྩེ་བ་མེད། ཟང་ཟིང་ལ་སྒྲོམ་སྤྱད་ལྟར་འགྱུར།
ནོར་ལྷན་རྣམས་ནི་ནོར་མེད་འགྱུར། ནོར་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། 9

མི་བདག་ཆོས་ཀྱི་ནོར་ལྷན་ན། དོགས་པ་མེད་པས་སྤྱེ་བོ་རྣམས།
ནོར་བསྐྱབ་བསྐྱབས་པ་འང་འགོད་བྱེད་ཅིང་། བགོས་པ་གསལ་བར་ཡོངས་
སྤྱོད་བྱེད། 10

སྤྱོད་ལྷན་དེ་ཡི་ཆོག་དག་ནི། ལུན་ཆོགས་ས་བདག་གིས་ཐོས་ནས།
སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱན་ནི། གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་དེ་ལ་སྤྲུམ། 11

བདག་གི་བྱ་བའི་སྤྱོད་པོར་ནི། སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷན་པ་བྱིད་འགྱུར་འོས།
སྤྱོད་ཐོབས་ལྷན་པ་བྱིད་ལྟ་བུས། འཛིན་བྱེད་ཁུར་ནི་འཛིན་པར་བྱེད། 12

དེ་སྐད་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་ཐོས་ནས། ནོར་བཟང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྤྲུམ།
བདག་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཡོག་འཁོར་ལ། མདུན་སར་མཛེས་པའི་མཁས་པ་མིན། 13

གཡོག་ནི་སྤྱེས་བྱ་རྣམས་དག་གི། རང་དབང་སྤྱོད་ཆལ་རྣམ་པར་གཙང་།
བདེ་བའི་གཉིད་དང་བདེ་བའི་འཛོང་། འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་གཞན་
འཛིགས་ཉི། 14

इत्युक्तः सस्मितं राज्ञा स त मूचे कृताञ्जलिः ।
सत्यमस्येव मे राजन् गृहे काञ्चनसञ्चयः ॥ ७ ॥

सद्वृत्तचिन्तानिरते देवे वात्सल्यपेशले ।
किम्वा नास्ति जनस्यास्य पितरि त्वयि गोप्तरि ॥ ८ ॥

धनिनो यान्त्यधनतां निधनं यान्ति चाधनाः ।
व्याघ्रतां याति चेद् भूमृदामिषाघ्राणनिर्घृणः ॥ ९ ॥

निःशङ्कै रर्ज्यते वित्त मार्जितञ्च विभज्यते ।
विभक्तं भुज्यते स्पष्टं जनै र्धर्मधने नृपे ॥ १० ॥

उपपन्नं वचः श्रुत्वा धीमत स्तस्य भूपतिः ।
तमूचे दशनोद्योतैः प्रसादं दशैयन्निव ॥ ११ ॥

मतिमान् कार्यसचिव स्त्वं मे भवितुमर्हसि ।
धौधुर्यै स्त्वद्विधैरेव धार्यते धरणीभरः ॥ १२ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा सुधन स्त मभाषत ।
न वयं राजसेवासु सभामण्डलपण्डिताः ॥ १३ ॥

स्वाच्छन्दोद्यानविच्छेदः सुनिद्रासुखविक्रयः ।
सेवा हि पुंसां संसारदुःखदैव्यभयङ्करः ॥ १४ ॥

གཡོག་པོ་དག་ནི་རྒྱུ་ལྟེ་གས་བཞིན། དྲུག་དུ་འོག་ན་གནས་པ་ཡི།
མགོ་ལ་དབང་ལྷུག་ཞབས་བཀོད་ན། བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 15

གཡོག་གི་ཉོན་མོངས་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས། ལུན་ཚྭ་གས་ཐོབ་པ་འང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་།
སྤྲུམ་ཅན་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། རྩེ་བོ་འཛིན་མ་འཁྱོག་པོས་གཡོ། 16

གཟུང་དཀའི་གདོན་བཞིན་མི་བདག་གི། ལུན་ཚྭ་གས་དྲུག་དྲུག་གཟུང་དཀའ་བ།
འདི་དག་རབ་དུ་འབད་པ་ཡི། བཟུང་ཡང་ངེས་པར་མི་གནས་སོ། 17

འབྱོར་པ་གསར་པ་གསར་པ་ནི། འདུ་འབྲལ་མཛེད་གཞུགས་རྩོམ་པ་དག།
མི་བརྒྱུག་སྤྲད་འཛོང་མཛེས་པ་བཞིན། རྒྱུ་ཅིག་དགའ་བར་བྱ་བ་ཡིན། 18

ཞེས་སྤྲུམ་རབ་དུ་བཀག་གྱུར་ཀྱང་། རྒྱལ་པོས་དེ་ནི་ཁྱོད་པོར་བྱས།
རྩེ་བོ་མཚོག་དུ་བཞེད་པ་ལ། ངེས་པར་སྤྱ་ཞིག་འདུལ་བར་བྱེད། 19

རྒྱལ་པོས་ཀུན་གྱི་གཉེར་གཏད་ཅིང་། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གནས་ཐོབ་ལྟེ།
རྣམ་པར་སྤང་བས་སུན་འབྱེན་པའི། ཁྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མ་གྱུར། 20

སྤྲུམ་ཅན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡི། རྒྱལ་པོས་ཚོས་ནི་བདག་འདོད་ནས།
དམ་པའི་བྱ་བ་མིན་པའི་ལས། ཡང་ཡང་བསྐྱོས་ཀྱང་དེས་མ་བྱས། 21

དེ་ནས་མི་བདག་ཁྱོད་ཀྱིས། དེ་ནི་གསེད་དུ་བསྐྱལ་བར་གྱུར།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚོས་མིན་དང་། ཡང་དག་ལྟ་པའི་བཀའ་མ་མཁོས། 22

ईश्वरै मस्तकन्यस्तचरणः कृतकृत्यताम् ।
पादपीठ इवायाति सेवकोऽहंस्थितः सदा ॥ १५ ॥

सेवायासप्रयासेन प्राप्तानामपि सम्पदाम् ।
सम्भोगः पिशुनासङ्गौ प्रभुभूभङ्गभङ्गुरः ॥ १६ ॥

एताश्च नावतिष्ठन्ते प्रयत्नेन धृता अपि ।
दर्पोग्रदुर्ग्रहग्राहदुर्ग्रहा नृपसम्पदः ॥ १७ ॥

क्षणं नवनवश्लेषविशेषप्रणयोद्यताः ।
अवारवाररमणीरमणीया विभूतयः ॥ १८ ॥

इत्युक्तप्रतिषेधोऽपि स राज्ञा सचिवः कृतः ।
अतिक्रामति को नाम प्रभविष्णोः समौहितम् ॥ १९ ॥

प्राप्तप्रौढपदं राज्ञा नीतं सर्वाधिकारिताम् ।
विद्वेषदूषिताः सर्वे मन्त्रिण स्तं न सेहिरे ॥ २० ॥

धर्मजिज्ञासया राज्ञा पिशुनप्रेरितेन सः ।
नैवाकरोदसत्कार्यं नियुक्तोऽपि पुनः पुनः ॥ २१ ॥

आघातं प्रेक्षितः सोऽथ मिथ्याकोपेन भूभुजा ।
तथाप्यधर्मसंयुक्तं न शासन मतन्यत ॥ २२ ॥

སྒྲིབ་གཅིག་ཉིད་བདེ་བའི་སྤྲད། སྒྲིབ་བརྒྱ་མང་ཉམས་འགྱུར་བ།
སྤྲད་བའི་ལས་ནི་དགེ་བ་བདག། མི་བགྱིད་དེ་ཞེས་དེ་ཡིས་སྦྱས། 23

ཆོས་ཀྱི་འཛིགས་ཤིང་ཆོ་འབྲང་གཙང་། དེ་ནི་ས་བདག་གིས་རབ་བཏང་།
སྤོང་བ་ནམས་ནི་ས་ལུས་ལ། སྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་སྦྱིན་ཁང་བུས། 24

གུགས་སྒྲུབ་ལྷན་པ་དེ་ཡིས་ནི། སྦྱིན་ཁང་ཀུན་དུ་གུགས་པའི་ཆོ།
དཔག་བསམ་ཤིང་ལ་སྦྱིས་བུ་ནམས། བྱས་པ་མཆོག་དུ་ཆུང་བར་གྱུར། 25

གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཕུབ་པའི་ཆོགས། འཇུག་ངོགས་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱོགས་ནས།
འོངས་པ་འབྲོག་དགོན་ཉམ་ང་བ། སྒྲིབ་མེད་པའི་གནས་སུ་ཞུགས། 26

དེར་ནི་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པས་གཟིང་། བརྒྱལ་ཞིང་མལ་སྟན་ལ་བརྟེན་པས།
སེམས་མེད་ལ་ཡང་སྤོངས་པ་ལས། སྒྲན་ཆེན་ཅུ་ནི་རབ་དུ་བྱུངས། 27

སྒྲིང་དེ་ཟླ་ལྷན་པས་ལས། བརྟེན་པའི་ཅུ་གཉེར་སུ་ཞིག་འདིར།
གང་གནས་དེ་ཡི་བདག་ཅག་ལ། ཅུ་རབ་ཅོལ་ཞེས་དེ་ཡིས་སྦྱས། 28

དེ་ནས་རིན་ཆེན་དབྱང་གྱུན་ཅན། གསེར་གྱི་དེལ་ཆུང་སྒྲ་སྦྱོགས་ཤིང་།
ལག་པས་གསེར་གྱི་ཅུ་སྒྲིབ་བཟུང་། ཤིང་གི་དབུས་ནས་བྱང་བར་གྱུར། 29

ལག་པའི་པདྨས་བདུད་དེ་ལེས། བདུད་ཅི་བྱང་བཞིན་དེ་དག་གིས།
མགྱིན་པའི་བར་དུ་ཅུ་འཕྱངས་ནས། འཛོལ་བྲོབ་ཅིང་དགའ་བར་གྱུར། 30

एकजन्मसुखायैव बहुजन्मशतार्दितम् ।

न साधुनिन्दितं कर्म करोमीति जगाद सः ॥ २३ ॥

भयधर्मोपधाशुद्धः प्रतिमुक्तः स भूभुजा ।

दानसच मविच्छिन्न मकरोदखिलार्थिनाम् ॥ २४ ॥

सर्व्वं च विश्रुते तस्य दानसचे यशस्विनः ।

कल्पवृक्षादरः पुंसां परं प्रतनुतां ययौ ॥ २५ ॥

अचान्तरे मुनिगणास्तौर्थार्था दक्षिणापथात् ।

आगता कृच्छ्रकान्तार मविशन् निर्जनं वनम् ॥ २६ ॥

तत्र तृष्णातुराः सर्व्वे मूर्च्छिताः शयनाश्रिताः ।

अयाचन्त जलं मोहादुच्चैर्निश्चेतनानपि ॥ २७ ॥

देवगन्धर्व्वनागेभ्यः कश्चिद्योऽत्र दयांबुधिः ।

स्थितः प्रयच्छतु जलं सोऽस्माक मिति ते ऽब्रुवन् ॥ २८ ॥

ततः स रत्नकेयूरकण्ठकङ्कणसङ्घनिः ।

भुजस्यहेममृङ्गार स्तरुमध्याद् विनिर्य्ययौ ॥ २९ ॥

ते तस्मादमृतास्वादं पाणिपद्मावनामितात् ।

आकण्ठं सलिलं पीत्वा जहृषु स्तब्धजीविताः ॥ ३० ॥

ཡམ་མཚན་ལྷན་པ་དེ་དག་ནམས། ཆས་དེ་སྤྲར་ཡང་མངོན་སྲོགས་དེ།
མི་མཐོང་ཤིང་གི་གནས་དག་ལས། ཇིས་འཕོན་ཁྱོད་ནི་སྤྲ་ཞེས་རྒྱས། 31

དེ་ཡིས་སྤྲས་པ་མཉན་ཡོད་ན། སྤྲ་པར་གྲགས་པ་དཔལ་གྱི་གནས།
མགོན་མེད་ཟས་སྤྲིན་ཞེས་བྱ་བ། ཀུན་སྤྲར་བྱིས་གྱི་བདག་པོ་ཡོད། 32

ཚེས་བྱ་བ་དག་དེ་ཡིས་ནི། བྱིས་དང་ཉི་ཤར་གནས་པས་སྤྲོན།
དབྱང་པ་བསྐྱངས་ནས་སྤོང་ནམས་ལ། དེ་ཡི་བྱིས་ནི་དག་དུ་བཅུན། 33

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྤྲ་ཉིད་ན། ཐོབ་ཅིང་ད་ལྟ་བདག་འདིར་གནས།
སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་དབྱང་པ་དེས། བདག་གི་གཡམས་པ་འདི་མཛེས་སོ། 34

ཐུབ་པ་དེ་དག་དེ་ལ་ནི། །ཁམས་བདེ་བྱས་ནས་སྤྲར་སོང་བ།
ནགས་སྤྲ་བ་ཀྱིས་པས་ཀྱང་འཐུང་མཚོག། མཛེས་ཤིང་གྱི་བ་བསིལ་ལྷན་པ་མཐོང་། 35

དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དེ་དག་གིས། དེ་ལ་ཡང་ནི་བཟའ་བ་སྤྱངས།
ཡམ་མཚན་བྱེད་པ་ཟབ་མོ་ཡི། རྒྱུ་ཀྱང་རབ་དུ་བྱུང་གྱུར་དེ། 36

རྒྱུ་ལྟ་འདི་ཡི་འཇུག་འོགས་ཀྱི། འགྲམ་ན་བཟའ་བ་ལྟ་ཡི་ཟས།
ཡོངས་རྒྱུགས་ཡོད་ཀྱི་དེར་སོང་ལ། གང་ཞིག་འདོད་པ་གསོལ་བར་མཛོད། 37

དེ་རྒྱུ་དེས་བཅུན་དེ་དག་གིས། མཚོག་གི་བཟའ་བ་ཟོས་ནས་ནི།
མཚོག་གི་ཤིང་ལ་གནས་དེ་ལ། ཁྱོད་སྤྲ་ཞེས་པ་རབ་དུ་རྒྱས། 38

प्रार्थितः पुन रभ्येत्य प्रपच्छु स्ते सविस्मयाः ।
अदृश्यदृष्टनिलया दुद्भूतं को भवानिति ॥ ३१ ॥

सोऽब्रवीद् विश्रुतयशाः आवस्थ्या माशयः श्रियः ।
अनाथपिण्डदो नाम सर्व्वदोऽस्ति गृहाधिपः ॥ ३२ ॥

सौचिकेन मया पूर्व्वं तद्गृहान्तिकवासिना ।
भुज मुदम्य तद्वेश्म दर्शितं नित्य मर्थिनाम् ॥ ३३ ॥

तेन पुण्येन दैवत्वं प्राप्तोऽत्र विहराम्यहम् ।
बाहु र्म्मम विभात्येष दक्षिणः सोऽर्थिदक्षिणः ॥ ३४ ॥

ते त मामन्व्य मुनयः पुनः संप्रस्थिता वने ।
क्षुधिताः स्निग्धसच्छायां ददृशुः पादपं परम् ॥ ३५ ॥

तमप्युच्चै रयाचन्त भोजनं तद्वदेव ते ।
उच्चचार च गम्भीरा वाणी विस्मयकारिणी ॥ ३६ ॥

अत्र पुष्करिणीतीरे द्रोण्यां दिव्यान्नभोजनम् ।
सम्पूर्णं मस्ति तद्गत्वा भुज्यतां यदभीक्षितम् ॥ ३७ ॥

इति तेन समादिष्टं भुक्त्वा ते दिव्यभोजनम् ।
को भवानिति पप्रच्छु स्तं दिव्यतरुसंश्रयम् ॥ ३८ ॥

དེས་ཀྱང་སྤྲུམ་པ་མཉན་ཡོད་ན། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྤྲིན་ཡོད།

དེ་ཡི་དགོ་འདུན་མཚོད་ལ་བདག། བྲམ་ཟེ་རིས་གྲོ་ལ་མཁས་པས།

39

ཡོངས་སྤྱད་པ་བཞི་ཡིས་ནི། ཞོ་ཡི་བྱམ་པ་འགྲིམ་བྱེད་ཅིང་།

དེ་དག་གསོལ་བ་མཐར་ཐུན་ཅེ། ཟས་ལྷག་ཅུང་ཅུ་ཟ་བར་གྱུར།

40

དགོ་སྤོང་ནམས་ལ་རྒྱལ་བོ་འི་ཟས། ཞེས་རྒྱ་ཆེ་ལྷན་པ་དང་།

བདག་ཉིད་ལ་ནི་ཟས་ངན་དག། མཐོང་ནས་བདག་ཡིད་སྤོ་བར་གྱུར།

41

མགོན་མེད་ཟས་སྤྲིན་ཆོག་གིས་ནི། ཟས་ལ་གྲུས་པའི་བསམ་པ་ཡིས།

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་གསོ་སྤོང་གི། བདུལ་ཞུགས་དེ་ནས་བདག་གིས་ལྟངས།

42

དེ་ནས་བདུལ་ཞུགས་མ་རྫོགས་པས། སྤྱིད་པས་བདག་གིས་མཚན་མོ་ཟོས།

དེ་ཡིས་བདག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཏུ། གསོ་སྤོང་ཉམས་པར་ནམ་པར་གྲགས།

43

བདུལ་ཞུགས་ཉམས་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། བདག་ན་ལྷ་ཡི་བྱ་ཉིད་གྱུར།

དེ་ཡི་ཆོག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས། བྱ་བ་དེ་དག་ལ་མཚན་གྱུར།

44

དེ་དག་འགྲོ་ཞིང་རབ་བསམས་པ། དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོས་བདག་ཅག་ནམས།

ཡུམ་རིང་ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་གྱུར། ད་དུང་དགོ་ལ་རིག་པ་མེད།

45

ད་ནི་གསོ་སྤོང་བདུལ་ཞུགས་ཉིད། རབ་དུ་བསྐྱབ་ལ་འབད་པར་བྱ།

གནོད་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བའི་ཐབས། རང་ལ་པན་ལ་སྤུ་མི་གྲུས།

46

सोऽप्याचक्षे आवस्थां गृहस्थोऽनाथपिण्डदः ।
अस्ति तस्याह मभवं ब्राह्मणः संघभोजने ॥ ३९ ॥

चतुरः परिचर्यायां दधिकुम्भप्रचारकः ।
तद्भोजनान्ते संप्राप्ते स्वल्पशेषान्नभोजनः ॥ ४० ॥

भिक्षूणां गौरवोच्चारं दृष्ट्वाहं राजभोजनम् ।
आत्मनश्चान्न मक्षार मभवं खिन्नमानसः ॥ ४१ ॥

अनाथपिण्डदगिरा भोजने गौरवाशयाः ।
ततो मयाष्टाङ्गयुक्तं गृहीतं पोषधं व्रतम् ॥ ४२ ॥

असमाप्तव्रतेनाथ भुक्तं लौल्यान्मया निशि ।
तेनाह मभवं लोके विज्ञातः खण्डपोषधः ॥ ४३ ॥

खण्डेनापि व्रतेनाहं देवपुत्रत्व मागतः ।
इति ते तद्वचः श्रुत्वा मुनयो विस्मिता ययुः ॥ ४४ ॥

अचिन्तयन् व्रजन्त स्ते तौत्रेण तपसा वयम् ।
सुचिरं केवलं क्लिष्टा नाद्यापि कुशलस्पृशः ॥ ४५ ॥

अधुना पोषधं प्राप्तुं व्रतमेव यतामहे ।
निरपायसुखोपाये स्वहिते कस्य नादरः ॥ ४६ ॥

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་དེ་དག་ནི། ཀེའུ་ཤམ་བིར་གཏད་ནས་སོང་།
 བྱིས་ན་གནས་པ་ནོར་བཟང་གི། བྱིས་ནི་གྲགས་དང་ལྷན་པར་ཕྱིན། 47

དེས་དེར་མགོན་གྱི་བྱ་བ་བྱས། དེ་ལ་ཆད་བྱུང་དེ་དག་བཤད།
 མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན་བལྟ་བའི་སྒྲན། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་སོང་། 48

མཉན་ཡོད་དུ་ནི་ཡང་དག་ཕྱིན། དེ་ནམས་དེ་ཡིས་གྲས་བཅས་མཆོད།
 དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བོས་པ་ཐམས་ཅད་བཤད། 49

བདུལ་ཞུགས་དོན་གཉེར་དེ་ཀུན་དང་། གྲོགས་པོ་ནོར་བཟང་དོ་ཡང་ནི།
 ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་དང་མཇེལ་བ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ་བྱིད། 50

དེ་ཡི་ཆོག་གིས་དེ་དག་ནམས། བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་ཇིས་སུ་བཟུང་།
 བཀང་གི་དེ་དག་བདེན་པ་མཐོང་། ཡང་དག་དོགས་ཤིང་བདེར་བགོད་གྱུར། 51

དེ་དག་སོང་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། རྩོགས་ལྷུང་བཟླན་པའི་སྤྱན་གྱིས་ནི།
 རོར་བཟང་ཉིད་ལ་ནམ་གཟིགས་ནས། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ལྷན་པར་མཇོད། 52

བདེན་པ་ཡང་དག་མཐོང་བ་ཐོབ། བྱུང་བར་དག་བ་རྒྱས་པ་དེ།
 སོང་ནས་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀེའུ་ཤམ་བིར་བྱིད་དུ་བཅུག། 53

གང་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བསྐྱོས་པས། དེར་ནི་གྲོགས་པ་འོངས་གྱུར།
 དག་སྤོང་སྤྱལ་བྱིད་དེ་ཕྱིན་དེས། སྤྱལ་བྱིད་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གྱུར། 54

इति सच्चिन्तयन्त स्ते कौशाम्बौ मभितो गताः ।
सुधनस्य गृहं प्रापुर्विश्रुतं गृहमेधिनः ॥ ४७ ॥

तत्र तेन कृतातिथ्या निवेद्यास्मै तदङ्गतम् ।
अनाथपिण्डं द्रष्टुं तेनैव सहिता ययुः ॥ ४८ ॥

आवल्यां ते समामाद्य पूजिता स्तेन सादरम् ।
अस्मै न्यवेदयन् सर्व्वं यथादृष्टं यथाश्रुतम् ॥ ४९ ॥

स तान् व्रतार्थिनः सर्व्वान् सुहृदं सुधनञ्च तम् ।
निनाय धर्मसचिवः प्रीतो भगवतोऽन्तिकम् ॥ ५० ॥

भगवानपि तद्वाक्याच्चक्रे तेषां मनुग्रहम् ।
सत्यदर्शनसमुद्भा येन ते सुगतिं ययुः ॥ ५१ ॥

तेषु यातेषु सुधनं पक्षपाताद्व्याहृष्टा ।
विलोक्य भगवान् सम्यक् विदधे ज्ञानभाजनम् ॥ ५२ ॥

सत्यमन्दर्शनावाप्तविशेषकश्लोदयः ।
गत्वा जिनाय कौशाम्ब्यां स विहारं मकारयत् ॥ ५३ ॥

यस्माद् भगवतादिषु तस्मिन् यातः सहायताम् ।
भिक्षुं शुन्दाभिधस्तस्मात् सोऽभूच्छुन्दविहारभूः ॥ ५४ ॥

གཙུག་ལག་ཁང་སྤོང་འབངས་མོ་ནི། མགུ་བྱེད་ཅེས་བས་སྤུལ་བ་ཡི།
གོས་བྱལ་དེ་ལ་བཅུ་བ་ཡིས། བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྤངས་༥ 55

དེ་ཡིས་འབང་མོར་བདག་གུར་ཅེས། དད་བའི་སྒོན་ལས་གྱིས་སྤུལ་དེ།
བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱི་ཆོས་གོས་ལ། ཁ་དོག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་༥ 56

ནོར་བཟང་གི་ནི་བསོད་ནམས་ཆོགས། མད་བྱང་རབ་འབར་མཐོང་གུར་ནས།
དེ་ཡི་སྤྱོད་བྱུང་དག་སྤོང་གིས། ལྷས་ཤིང་བཅོམ་ཐུན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས་༥ 57

བ་ར་ཏ་སིར་གྱིས་བདག་སྤོང། གཟུགས་བྱེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་གུར།
ཐུ་ཆོན་སྤང་པོ་གང་ཞིག་ནི། སྤྱོད་བ་ཡོངས་སྤུ་ཟད་ས་གུར་༥ 58

ལེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཆར་མེད་ཀྱིས། ཉམས་བའི་རྩམ་སྤུ་དེ་ཡིས་ནི།
སྤྱོད་ཁང་མི་སྤོང་སྤོང་ནམས་ལ། ཟས་ནི་གུན་ཆད་མེད་བར་གུར་༥ 59

དེ་ཡི་ཁྱིམ་རྩུ་མཛོད་ཁང་བདག། བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བས།
སྤྱོད་བ་ཡིས་ནི་ཤོགས་དག་བྱས། གང་གིར་ཤོགས་དང་ཐུན་བས་འབྱུག་༥ 60

དེ་ཡི་རང་གྲུ་པ་ཆོགས་དག་གི། ཟས་ཀྱི་རྩམ་ནི་རིག་བྱེད་པ།
ཐུག་བའི་སྤོ་ཐུན་ཉེ་བར་གནས། ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉ་ཞེས་བར་གུར་༥ 61

ནས་ཞིག་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱེད། དུས་ནི་ཡོལ་བར་གུར་བའི་ཆོ།
དེ་དག་ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་ནི། ཁྱི་ཡིས་རྩམ་ཀྱི་བར་དག་བྱས་༥ 62

राधाभिधा तदा दासौ विहारपरिचारिका ।

दयया भगवानस्याः शौर्षवस्त्रं समग्रहौत् ॥ ५५ ॥

अदासौ स्यामिति अज्ञाप्रणिधानार्पित स्तया ।

स चीवरो भगवतः प्रयया वेकवर्णताम् ॥ ५६ ॥

सुधनस्योज्ज्वलं दृष्ट्वा पुण्यसम्भार मद्भुतम् ।

भिद्भुभि भगवान् पृष्ट स्तत्पूर्वोदय मभ्यधात् ॥ ५७ ॥

सुन्धानास्थो गृहपति वाराणस्या मभूत् पुरा ।

नोदारकुञ्जरस्याभूत् यस्य दानपरिक्षयः ॥ ५८ ॥

अनावृष्टिहते काले तस्य द्वादशवार्षिके ।

अवारित मभूच्छन्न मविच्छिन्नान्न मर्थिनाम् ॥ ५९ ॥

तस्य पद्माकरो नाम कोषागारपति गृहे ।

दानसाहायक चक्रे सहस्था हि समृद्धयः ॥ ६० ॥

प्रत्येकबुद्धसङ्घस्य भक्तकालनिवेदकः ।

धर्मदूताभिध स्तस्य मन्त्रौ धीमानुपस्थितः ॥ ६१ ॥

कर्मव्याप्तेपत स्तस्य जाते कालव्यतिक्रमे ।

कदाचित् कुरुर स्तेषां कालसंज्ञा व्यधात् पुरः ॥ ६२ ॥

གཞུགས་བྱེད་གང་དེ་ང་ཉིད་དེ། མཛོད་པ་མགོན་མེད་ཆས་སྤྱོད་ནོ།
 ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་པོ་ཉ་གང་། དེ་ཉིད་མི་བདག་འཆར་བྱེད་པོན།

63

གང་ཞིག་བདེ་ནི་རིག་བྱེད་པའི། བྱི་དེ་ཡང་ནི་ལོར་བཟང་ངོ་།
 བྱུལ་པོས་གདངས་ལས་ཤེས་པས་ན། གདངས་ཅན་ཞེས་པ་མིང་གཞན་གྱུར། 64

དེ་ལྟར་ཡིད་ནི་ལེགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དག།
 རིགས་པར་སྤྱད་པ་འཕྲིགས་བྱེད་བཅོས་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པ།
 ལེགས་བྱས་དེ་བཟང་སྤྱིང་པོར་ལྡན་པ་བུ་དུ་ཅི་ཅི་རོ།
 དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་གསན་པའི་སྤྱིས་པས་འབྲུངས་པར་གྲགས། 65

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་དོགས་པ་བཛོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གདངས་ཅན་གྱི་དོགས་པ་བཛོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་མྱེ་གསུམ་ཅུ་ཙ་ལཱ་པོ།

सुन्धानोऽद्य स एवाहं कोष्ठिकोऽनाथपिण्डदः ।
सङ्घस्य धर्मदूतो यः स एवोदयनो नृपः ॥ ६३ ॥

संज्ञानिदेशको यश्च कुकुरः सुधनोऽपि सः ।
राज्ञा घोषेण विज्ञातो घोषिलापरनामभृत् ॥ ६४ ॥

चरित मित्यचितं भवभेदिना
भगवता कथितं किल भिक्षवः ।
सुकृतसौरभसारसुधारसं
सुमनसा श्रवणाञ्जलिभिः पपुः ॥ ६५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
घोषिलावदानं पञ्चविंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་གསུམ་ཅུ་ཙུག་པ།

ལྷ་ཡི་རིང་བྱ་དག་དུ་འདས་ལས་སྦྱིས་པའི་ཅུ་སྦྱིས་རྗེས།
ཡོངས་བསྐྱམས་གཙང་སར་སྦྱིས་པའི་བརྒྱ་དག་ལ་རིག་མི་བྱེད།
ལྷན་སྦྱིས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་ཤིང་དག་དུ་ནང་ན་གནས་གུར་པ།
དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རིགས་ནི་མིན་པ་ཉིད།

1

མཉན་ཡོད་ཀྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་སྒྲོན། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གིས་པ་ཡི།
བསམ་གཏན་རྗེས་སུ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་། ཀྱལ་བ་དབག་བསམ་ཤིང་བཞུགས་ཅི། 2

གོང་ཁྱིམ་སློབ་མ་ལྟ་བུར་ནི། དེད་དེན་སྒྲོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག།
རིན་ཅན་བསམས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། འཕྱོར་བ་ཞེས་པ་བྱུང་བར་གྱུར།

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་ཀུན་གྱི། ཞེས་པ་ལ་ནི་བྱ་གསུམ་བྱུང་།
འཕྱོར་ལེན་དང་ནི་འཕྱོར་བཟང་དང་། འཕྱོར་བ་དགའ་ཞེས་གསུམ་པའོ། 4

ནམ་ཞིག་དེ་ནི་ནད་ཀྱིས་བདེ། འཆི་བ་འདོད་ཅིང་ཉེ་བར་གྱུར།
མཆོག་དུ་རྩལ་ཅིང་ཆགས་བྱལ་བས། རྒྱུང་མ་བྱ་རྣམས་དག་གིས་སྤངས། 5

དེ་ཡི་འབང་མོ་འཕྲིང་ལྷན་མ། ཞེས་པ་གཙུག་གིས་གསུམ་པ་ཡིས།
རི་སྒྲིང་ནལ་དུ་གནས་གུར་པ། དེ་སྒྲིང་རིམ་གྱོ་མཆོག་དུ་བྱས།

6

पट्टचिंशः पल्लवः ।

विविधसर्गसि पद्मेः शोभिते पङ्कजन्ता
शुचिपरिसरजातं स्पृश्यते न स्थलेऽञ्जम् ।
सहजपरिचितानां नित्यमन्तर्गतानां
भवति सितगुणानां कारणं नैव जातिः ॥ १ ॥

आवस्थ्यां सर्व्वसत्त्वानां स्वस्तिध्यानपरायणे ।
जिनकल्पद्रुमे जेतवनारामस्थिते पुरा ॥ २ ॥

शुर्व्वारकाख्ये नगरे रत्नसञ्चयसागरः ।
भवो नामाभवत् सार्थपति मन्तिमतां वरः ॥ ३ ॥

भविलो भवभद्रश्च भवनन्दौ च विश्रुताः ।
केतक्यां तस्य जायायां बभूवु स्तनया स्त्रयः ॥ ४ ॥

रोगयोगादुपगतः स कदाचिन्ममूर्षुताम् ।
पारुष्याद् भृश मुद्गिमैः पत्नीपुत्रै रूपेक्षितः ॥ ५ ॥

भक्त्या दासौ तु तस्यैका परिचर्यापरा परम् ।
मल्लिकास्थाभवत्तस्याः सेवया स्वास्थ्य माययौ ॥ ६ ॥

མཛེའི་ཞིང་ཕན་པས་རབ་བདུན་པ། བྱས་ཤེས་དེ་ནི་དེ་དང་ལྷན།

ལྷམ་ཚན་ཏུ་ས་སྤྱུ་འགྲོགས་གྱུར་པས། དེ་ལ་བྱ་ནི་བཅས་པར་གྱུར། 7

གང་ཚེ་དེ་སྤྱེས་པ་ཡི་ནི། རོར་ཀུན་གང་བ་ཉིད་ཏུ་གྱུར།

བྱིས་པ་ལྷན་ལྟར་མཛེས་དེ། དེ་ཚེ་གང་བེཞེས་པར་གྱུར། 8

ཕྱ་བོ་གཟུམ་བྱིས་ཅུང་ཆངས། བྱ་མཚོར་ནོར་དོན་གཉིས་ཏུ་སོང་།

གང་པོས་པ་ཡི་ཚོང་ཁང་ཏུ། འུག་ནས་ནོར་བྱི་བསྐྱུལ་པ་བྱས། 9

དེ་ནས་དེ་དག་ནོར་ཐོབ་ཤི། བྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་ཕྱོད་ཁྲིར་ཏུ།

སྤར་ལོག་གསེར་ནི་འབྲུམ་སྤྲུག་ནས་ས། བགྱང་བར་བྱས་དེ་དགའ་བར་གྱུར། 10

དེ་དག་བྱ་མཚོར་བགྱོད་པ་ལ། རོར་ནི་ཆི་སྤྱད་བྱུང་གྱུར་པ།

རང་གི་བྱིས་ཏུ་གང་བོ་ལ། དེ་ལས་སྤྲུག་པ་ཚོང་གིས་བྱུང་། 11

དེ་མཐོང་དེ་དག་ནས་ས་ཀྱི་པ། བྱན་པོས་མཆུག་གི་ཉི་མ་ལ།

དེ་ལ་ཕན་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ནི། བྱུང་ཚེ་ཏུ་མ་ཉམས་པ་བསྐྱེད། 12

ངལ་དུ་བ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཡིས། གང་པོས་ནོར་ནི་ཉིར་བསྐྱུལ་པས་པ།

བྱ་མཚོ་འེ་རྩེད་པ་དག་ལ་ནི། ཡོངས་ངལ་བྱས་པ་བྱོད་ཀྱི་པ་མཐོང་། 13

དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་བྱིས། རོར་དོན་གཉིས་པ་དོན་ཡོད་འགྱུར།

གཞན་གྱི་ལག་ནས་འབྲེལ་པར་བྱེད། གཞན་གྱི་ཐུང་བར་གྱུར་པ་ཐོབ། 14

स्नेहोपकारप्रणतः कृतज्ञः स तथान्वितः ।

ऋतौ संगम मभ्येत्य तस्याः पुत्र मजौजनत् ॥ ७ ॥

यदा तज्जन्मनि पितुः सर्व्वार्थाः पूर्य्यतां ययुः ।

स तदा पूर्य्यनामाम्बूदालः पूर्य्यन्दुसुन्दरः ॥ ८ ॥

ज्येष्ठा स्वयः कृतोद्वाहा ययु रब्धिं धनार्थिनः ।

पूर्य्यस्तु भाण्डशालायां पितु श्रुके धनार्जनम् ॥ ९ ॥

ततः प्रतिनिवृत्ता स्ते प्राप्तार्थाः सागरात् पुनः ।

गणनां हेमलक्षाणां कृत्वा स्व मुदिरे पुरम् ॥ १० ॥

समुद्रगमने तेषां यावानासौद् धनागमः ।

पूर्य्यस्य स्वगृहे पण्यै बभूवाभ्यधिक स्ततः ॥ ११ ॥

तद्दृष्ट्वा जनक स्तेषां वृद्धः पर्य्यन्तवासरे ।

त मूचे हित मायत्यां तृष्णा नैकक्षयोदयः ॥ १२ ॥

दृष्टं भवद्भिः सामुद्रलाभे कृतपरिश्रमैः ।

पूर्य्यनोपार्जितं वित्त मक्लेशेन महौयसा ॥ १३ ॥

शुभकर्म्मविपाकेन भवन्त्यर्था धनार्थिनाम् ।

हस्तात् पलायतेऽन्यस्य प्राप्नोति पतितं परः ॥ १४ ॥

དམ་པའི་ལམ་ནི་ཡོངས་མ་བཟང་། རིགས་དང་མི་རིགས་ནམ་བཅད་ཅིང་།

ཡལ་དང་རྩལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ལ། དམ་པ་ཀུན་དུ་ཐུན་སྦྱུང་ཚོགས་༥ 15

སློབ་ཟུང་སྐལ་ལྷན་རང་ཁྱིམ་དུ། ཚོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལྷན་པར་འགྱུར།

གཞན་ནི་རིན་ཅེན་འབྱུང་གནས་སུ། མིང་ནས་སློབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འཐོབ༥ 16

ནོར་གྱི་ཉེ་བར་གནས་པ་མཚོག། དམ་པས་འབད་དེ་དྲོགས་པར་བྱ།

འཁྱུ་མེད་དག་པའི་སློབ་ལ། ནོར་རྩིན་དཔལ་ནི་རང་དབང་འགྱུར༥ 17

དག་དུ་ཁྱོད་ནི་འགྲོགས་པ་ཡིས། དབྱེ་བ་དག་ནི་བསྐྱུང་བར་བྱ།

རིགས་ནི་དབྱེ་བས་དགོ་བ་དག། ཟག་པར་འགྱུར་དེ་བྱམ་ཅུ་བཞིན༥ 18

ཇི་ལྟར་བྱད་ཤིང་བྱེ་བ་ཡིས། མེ་ཡི་འོད་ནི་མཚུངས་པ་ཉམས།

དེ་བཞིན་རིགས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་ཡིས། གཉིན་འདུན་བྱེ་བའི་འབྱོར་པ་འོ༥ 19

ཅུང་མས་དག་དུ་མཚན་མོ་ནི། སྤང་བའི་རིག་བྱེད་བསྐྱུངས་པ་ཡི།

སྦྱན་རྒྱ་བྱེ་བའི་བརྒྱད་དག་ནི། དེས་བ་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་སྒྲིག༥ 20

ཇི་སྟེ་སྟེ་རེ་ནོ་ལྟ་བུའི། བྱད་མེད་ནང་དུ་མ་ཞུགས་པ།

རེ་སྟེ་རང་རིགས་སློབ་མ་ནི། མཐོན་པོ་ནམ་གཉིས་མི་འགྱུར་རོ༥ 21

ནོར་ལ་ཅོད་པ་སྦྱད་རྒྱ་དང་། སློབ་ཅིང་ཅུབ་པས་གྲུ་མ་དང་།

གཅིག་ལ་འདོད་པས་གྲོགས་པོ་ལ། བྱད་མེད་ཀྱིས་ནི་སྤང་དུ་འཇུག༥ 22

सन्मार्गस्यापरित्यागात् युक्तयुक्तविवेचनात् ।
देशकालपरिज्ञानात् सतां सर्व्वत्र सम्पदः ॥ १५ ॥

भवन्ति स्वयहे धन्याः सुधियो धर्मभागिनः ।
गत्वा रत्नाकरं चान्ये लभन्ते प्राणसंशयम् ॥ १६ ॥

यत्नेन बोद्धव्या सद्भिः धनस्योपनिषत् परा ।
अद्रोहशुद्धबुद्धीनां स्वाधीनानां धनाच्छ्रियः ॥ १७ ॥

रक्षणायो भवद्भिश्च भेदः सततमंहतेः ।
भिन्नात् खलति कल्याणं कुलात् कुम्भादिवोदकम् ॥ १८ ॥

अथाभिन्नेन्यनस्याग्नेर्नश्यन्ते महशास्त्रिषः ।
तथा विपुलवंशस्य भिन्नज्ञाते विभूतयः ॥ १९ ॥

धातृणां सन्ततो भेदः कथं नाम निवर्त्तते ।
अध्यापितानां पत्नीभिर्द्वैपविद्यां सदा निशि ॥ २० ॥

उन्नतानां स्ववशानां द्वैधं तावन्न जायते ।
यावत् कुठारधारेव योपिद्विशति नान्तरम् ॥ २१ ॥

धातु रथानुवादेन गुरुं पारुष्यकुत्सया ।
मित्र मेकाभिलाषेण नयन्ति द्वैधतां स्त्रियः ॥ २२ ॥

གྲོགས་ཀྱི་མཛེད་གཙུགས་ཙ་བ་ནས། འབྱོན་པའི་གྱུར་ནི་རབ་འབྱུར་གང་།

དེ་ནི་བྱད་མེད་སྤྲིན་མ་དག། གཡོ་ཞིང་དོད་ཀྱང་སྒྲུབ་བར་བྱེད། 23

བྱ་ནམས་འབྱོར་བས་མཛོད་འདོད་པས། སན་བ་འདི་བཟོད་འབྱོར་པ་ནི།

མི་དག་པ་ཡས་ཡོངས་མ་གྲོལ། རྒྱས་ཀྱི་པ་རྒྱལ་སོང་བར་གྱུར། 24

ནོར་ནི་བགོས་པ་མིན་པའི་ཚེ། སྤུ་བོ་ནམས་ནི་ཡུལ་གཞན་རྒྱ།

ནོར་ཉིད་བསྒྱུབ་ལ་ཆགས་གྱུར་ཅིང་། གང་པོས་བྱིས་རྒྱ་ནོར་ལ་བསམས། 25

རྒྱས་ཀྱི་ཁང་པར་འོངས་པར་གྱུར། གོས་དང་ཟས་ལ་ཅོད་པ་དང་།

ན་བར་བྱད་མེད་སྤྲིན་མ་བས། དེ་དག་ནམས་ནི་ཅེ་བར་གྱུར།

དེ་ནས་ནོར་ནི་བགོས་ལྡན་བྱེད། སྤང་བས་དབང་བྱས་དེ་དག་གིས།

འདི་ནི་འབང་མེད་ཀྱི་ཞེས་བཟོད། གང་པོ་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་བྱས། 27

དེ་ཡང་ནོར་བྱིས་གཏུང་རྒྱས་སུ། ལས་རྒྱ་སྒྲིལ་ཆ་བ་ལའང་།

གང་བས་འཁོངས་ཤིང་ཉན་པ་ཡིས། ཤིང་ནི་ཁུར་བ་དག་གཅིག་མཐོང་། 28

དེ་ཡིས་དེ་ལས་ཤིང་གི་ནི། རིན་བྱིས་ཤིང་གིས་ཁུར་པོ་སྤངས།

སྤྲིན་བྱེད་ལ་ཡང་བསིལ་སྤྲེར་བ། ལྷ་ཡི་ཙན་དན་དག་རྒྱ་མཐོང་། 29

ལེགས་བྱས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བཞིན། དེ་ཡིས་ནོར་ཆེན་ཐོབ་པས་དེ།

དེད་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་བཞེན་བྱ་ཞི། ས་ཡི་བདག་པོས་མཛོད་བྱར་གྱུར། 30

तददन्ति हसन्त्योऽपि ध्रुविलासेन योषितः ।
यत् प्रयाति सुहृत्स्नेहमूलोन्मूलनहेतुताम् ॥ २३ ॥

द्वित मुक्तेति पुत्राणां भूतयेऽभिमतं भवः ।
अनित्यतां परिमुक्तः काले निधन माययौ ॥ २४ ॥

अविभक्ते धने शक्ता देशान्तरधनार्जने ।
ज्येष्ठा बभूवुः पूर्णस्तु गृहे वित्त मचिन्तयत् ॥ २५ ॥

कालेन गृहमाप्तानां वस्त्राशनविवादिनाम् ।
स्त्रीमन्त्रदत्तकर्णानां भेद स्तेषा मजायत ॥ २६ ॥

वित्ते विभज्यमानेऽथ तैर्विद्वेषवशौकतैः ।
दासीसुतोऽयमित्युक्ता नीतः पूर्णा निरंशताम् ॥ २७ ॥

सोऽपि पूर्णधनः काले शीतसंकुचितं पथि ।
ददर्श ग्रीष्मतापेऽपि विवर्शं दारुभारकम् ॥ २८ ॥

आदाय दारुमूल्येन स तस्मात् दारुभारकम् ।
दिव्यचन्दन मद्राक्षौहहनस्यापि शीतदम् ॥ २९ ॥

सुकृतेनैव महता तेन लब्धमहाधनः ।
स सेव्यः सार्थवाहानां पूज्योऽभूत् पृथिवीपतेः ॥ ३० ॥

སྒོང་བ་ནམས་ལ་ཀུན་ལྟར་དེས། རིན་ཅེན་འབྱུང་གནས་ལན་དུག་བཤོད།
 ཚོང་བ་ཀུན་གྱི་བྱ་བཅས་དང་། ཤོ་གས་པ་སོགས་རྩིས་བཟུང་བྱས། 31

སྒྲར་ཡང་མཉན་ཡོད་ན་གསུམ་པའི། རིན་མཐུད་ཚོང་པས་གསོལ་བཏབ་ནས།
 བྱ་མཚོའི་སྒྲིང་དུ་མགྱོགས་པར་དེ། གཟིངས་ལ་རབ་དུ་ཞོན་ནས་སོང་། 32

དེ་ནས་གཟིངས་ནི་སྒྲར་ལོག་ཆོ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་བཟུན་པའི་ཕྱིར།
 བདེ་གཤམས་ལ་བདེན་ཚོང་པ་དྭམས། སྤྱ་ཅུ་ལན་པ་དེ་ཡིས་ཐོས། 33

འདི་ནི་སྤྱ་ཡིས་ཞེས་དེས་ངེས། དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ལམས་སྒྲུལ་པ།
 འདི་དག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་ཚོགས་སུ་
 བཅད། 34

ཅེས་པ་སངས་རྒྱས་མཚན་ཐོས་ནས། དེ་ཡིས་དགའ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར།
 རྒྱུས་བྱ་རང་ལ་བག་ཆགས་གནས། བརྗོད་པས་གསལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 35

དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱས་བཤད་པའི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཏམ་དག་དེས།
 ཐོས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་སོང་ཕྱེ། དེ་ནི་ལྷ་རང་འདོད་པར་གྱུར། 36

རིམ་གྱིས་ཁྲིམ་དུ་འོངས་ནས་དེས། ཡོ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་བདང་ཕྱེ།
 བོལ་ས་པོ་མཐོན་ཅིང་ཟེས་སྒྲིན་ནི། སྤྱ་ཅུ་མཉན་དུ་ཡོད་པར་སོང་། 37

རབ་དུ་བྱུང་བར་མཛོན་འདོད་པ། དེ་ལ་དབང་པོ་བྱུལ་བས་བཤད།
 དེ་དག་ལྷ་ཉལ་གྱིས་པ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དུང་དུ་སོང་། 38

रत्नाकरं स षट्कृत्वः प्रयातः सर्व्वदोऽर्थिनाम् ।
चकार सर्व्ववणिजां तरशुल्काद्यनुग्रहम् ॥ ३१ ॥

आवस्तौवासिभिः सार्थवणिग्भिः पुनरर्थितः ।
ययौ प्रवहणारूढः समुद्रद्वीप माशु सः ॥ ३२ ॥

प्रत्यावृत्ते प्रवहणे सोऽथ शुश्राव गायताम् ।
वणिजां स्थावरां शैलगाथाः सुगतसंश्रयाः ॥ ३३ ॥

कस्यैता इति ते तेन पृष्टाः सर्व्वे बभाषिरे ।
एता भगवता गीता गाथा बुद्धेन धीमता ॥ ३४ ॥

इति बुद्धाभिधामेव श्रुत्वा हर्षं मवाप सः ।
पुंसां स्ववासनारूढव्यक्ति मायात्युदौरितम् ॥ ३५ ॥

तैर्विस्तरेण कथिता माकर्ण्य भगवत्कथाम् ।
सोऽभवत् तद्गतमनाः तद्दर्शनसमुत्सुकः ॥ ३६ ॥

स शनैर्गृह मागत्य त्यक्त्वा सर्व्वपरिच्छदम् ।
अनाथपिण्डदं द्रष्टुं आवस्थां सुहृदं ययौ ॥ ३७ ॥

अभिलार्षं निवेद्यास्मै प्रव्रज्यायां जितेन्द्रियः ।
जगाम सहित स्तेन भक्त्या भगवतोऽन्तिकम् ॥ ३८ ॥

གཏི་མུག་མུག་པ་ཉིན་མོར་བྱེད། ཀྱན་མཁུན་དེར་ནིངས་མཐོང་ནས།
དེ་ཡི་ཞབས་མཐོང་ཉིད་ན་དེས། བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་བསམས། ॥

39

དེ་ཡི་བདག་པ་བཅོས་ལྷན་གྱིས། རྣམ་པར་མཁུན་ནས་དེ་ལ་ནི།
ཕྱོགས་རྣམས་ཆོས་སྒྲིལ་ལོད་གྱིས། རྫི་མེད་དཔེན་པར་མཛད་ཅིང་།

གསུངས། ॥ 40

དགེ་སློང་རྩེར་ཤོག་དོགས་མེད་ཅིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྲལ་ཉམས་པ་སྤངས།
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་ལ། ཆངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འདོད་པའོ། ॥

41

ཞེས་པ་རབ་དང་ངང་རྩལ་གྱིས། རྒྱལ་བས་སྤོན་ཏུ་བཞེད་པའི་ཆོ།
དེ་ཡི་ལྷས་ལ་འབྲལ་ཉིད་ཏུ། མཚན་པ་མེད་པར་རབ་བྱུང་རྒྱུང་། ॥

42

རབ་ཏུ་ཞི་ལས་དག་དང་ནི། ཕྱོགས་ལ་མཚུངས་པར་བསྟེན་པ་དེས།
སྤོན་པའི་བཀའ་ནི་རབ་བརྒྱུང་ནས། དེ་ལ་ཕྱག་ནི་བཅའ་ཏེ་སོང་། ॥

43

སྟོན་པའི་པ་རོལ་འགྲམ་ཞེས་ཡུལ། མ་རྩུངས་སྤྱི་བོའི་གནས་སུ་ནི།
རང་ཉིད་བཟོད་པ་ཡོངས་དོག་ཅིང་། སྤྱི་བོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སོང་། ॥

44

རི་དགས་ཤོར་པ་ལ་མ་ཤིས། དེ་ནི་དེ་ནས་འོང་མཐོང་ནས།

ངོན་པ་རྣམས་གྱིས་གཞུ་བཀའ་སྟེ། ཁྲོ་བས་གསོད་པར་ཡང་དག་གཟས། ॥ 45

རྣམ་འགྱུར་མེད་ཅིང་བྱ་ངན་མེད། འཛིགས་པ་དང་ནི་བྲལ་བ་སྟེ།

སྤོན་ཅིག་ཅེས་ཀྱང་བཞེད་མཐོང་ནས། དེ་དག་ཞི་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། ॥

46

दृष्ट्वैव तच्च सर्व्वज्ञं मोहध्वान्तदिवाकरम् ।
तत्पाददर्शनेनैव मेने स कृतकृत्यताम् ॥ ३९ ॥

विज्ञाय तस्य भगवान् संकल्पं त मभाषत ।
दशनज्योत्स्नया कुर्व्वन् विवेकविमला दिशः ॥ ४० ॥

एहि भिक्षो निराशङ्के निर्विपक्षे क्षयोज्झिते ।
आख्याते धर्म्मविनये ब्रह्मचर्च्चां चरेष्वितम् ॥ ४१ ॥

इति प्रसादशैलेन जिनेनोदीरिते पुरः ।
प्रव्रज्या सहसैवास्य पपातालक्षिता तनौ ॥ ४२ ॥

ततः स शचौ मित्रे च प्रशमात् समतां श्रितः ।
शास्तुः शासन मादाय प्रणिपत्य जगाम तम् ॥ ४३ ॥

श्रोणापरान्तकं नाम देशं क्रूरजनाश्रयम् ।
स्वयं परौक्षितुं क्षान्तिं जनेन स समाययौ ॥ ४४ ॥

ततो दृष्ट्वा त मायान्तं मृगयाया ममङ्गलम् ।
लुब्धकं श्वाप माकृष्य हन्तुं क्रोधात् समाद्रवत् ॥ ४५ ॥

निर्विकारं निरुद्वेगं स तं विगतसाध्वसम् ।
प्रहरेति ब्रुवाणञ्च दृष्ट्वैव शम माप्तवान् ॥ ४६ ॥

རྩོམ་པ་འཕྲུལ་ལ་ཞི་གྱུར་བ། དེ་ལ་རབ་དུ་དང་ལྷན་དེས།
གང་གིས་དེ་ནི་ཇེས་འབྲང་བཅས། བྱང་ཆུབ་རྟོགས་བྱེད་ཆོས་བཟུན་དོ། 47

དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་ལ་འོས་པའི། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཆོགས་ཀྱི།
གཙུག་ལག་ཁང་ན་ཉམས་དགའ་བ། ལྟ་བུ་དག་ནི་དེ་ཡིས་བྱས། 48

གང་པོ་འི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཇོགས། སྐབས་གསུམ་པ་ཡིས་མཆོད་བྱ་ཐོབ།
ཐུབ་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱེས་བྱ་བ། ཆགས་བྲལ་དཔལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར། 49

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྤོན་སྤྱོད་སྤྲོད། འབྱོར་ལྷན་དུས་ཀྱི་ནོར་ནམས་ནི།
ཟད་པ་ཉིད་དུ་རབ་གྱུར་དེ། ནོར་གྱི་བསམ་བས་ཀྱི་མཆོར་སོང་། 50

དེ་ནས་དེ་ནི་གཟིངས་ལ་ཞོན། ཇེས་མཐུན་ཡང་དག་གཡོ་བ་ཡིས།
གོ་གྲོལ་ཡི་ཙན་དན་ནགས། ཉི་མ་ཉུང་དུས་སྤྱོད་པར་གྱུར། 51

སྤྱི་རེ་ཐོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིས། དེར་ནི་མཆོག་གི་ཙན་དན་ནགས།
ལགས་འབྱོར་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱས་གྱུར་བ། དེ་ལ་གཅོད་པར་ཞུགས་པའི་ཆོ། 52

དེ་ནས་གནོད་སྤྱོད་སྤོལ་ཡི་ཇེ། དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ།
ཁྲིམ་ཏེ་འཇིགས་པའི་རྒྱུང་ཆེན་ནི། ཀ་ལི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད། 53

རྒྱུང་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དེས། སྤོག་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐོབ་གྱུར་པ།
ཆོང་པ་ཀུན་གྱིས་དབང་ཕུག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་སྟེ་ནམས་བོས། 54

शाम्यत स्तस्य सहसा प्रसादी लुब्धकस्य सः ।
धर्मं दिदेश येनासौ बोधिं प्राप सहानुगैः ॥ ४७ ॥

स तच्च सुगतार्हाणां सर्वोपस्करसम्पदाम् ।
शतानि पञ्च रम्याणां विहाराणा मकारयत् ॥ ४८ ॥

पूर्वोऽपि ज्ञानसम्पूर्णः प्राप्त स्त्रिदशपूज्यताम् ।
वैराग्यलक्ष्म्या युक्तोऽभून्मुनीनां स्पृहणीयया ॥ ४९ ॥

अथ तस्याग्रजो भ्राता भविलः क्षीणवित्तताम् ।
कालेनोपगतः प्रायात् समुद्रं द्रविणाशया ॥ ५० ॥

ततः प्रवहरारूढः सोऽनुकूलैः समीरणैः ।
गोशौर्षचन्दनवनं प्रापितः स्वल्पवासरैः ॥ ५१ ॥

कुठारिकशतै स्तस्मिन् पञ्चभि ष्ठेत्तु मुच्यते ।
तच्चन्दनवनं दिव्यं भुजङ्गगणसंकुलम् ॥ ५२ ॥

तत्स्वामी यक्षसेनानां महेश्वर इति श्रुतः ।
कोपादुदसृजद् घोरं कालिकाख्यं महानिलम् ॥ ५३ ॥

मरुता महता तेन प्रापिताः प्राणसंशयम् ।
चक्रन्दुर्वणिजः सर्वे शर्वशक्रमुखान् सुरान् ॥ ५४ ॥

མ་ཅོར་གདུང་སྒྲོགས་དེ་དག་ལ། རོན་མཐུན་འདྲིན་པ་འབྱོར་ལེན་ནི།
 རིས་སྒྲུ་གདུང་བས་འབྱུགས་པ་ཡིས། ཡུན་རིང་བསམས་ནས་རབ་སྒྲུས་པ། 55

སྒྲུན་རྒྱ་གཞིན་པ་གང་པོ་དེས། སན་འདྲོད་བདག་ལ་སྒྲོན་སྒྲུས་པ།
 ཉིན་མོངས་མང་ཞིང་བདེ་བ་ཉུང་། ཅུ་གཏིང་དུ་ཁྱོད་གང་ལ་འགྲོ། 56

ཁོ་ལྷན་བདེན་པ་མཐོང་བྱུང་པ། དེ་ཡི་ཚོག་ནི་མ་བྱས་པས།
 འཛིགས་ཅུང་སྒྲུག་བསྐྱེད་བྱ་མཚོ་འདིར། རོར་ལ་ཆགས་པས་བདག་སྒྱུང་ངོ། 57

དེ་དག་ཐོས་ནས་ཚོང་བ་ཀུན། གང་པོ་འི་མཐུན་འཛིག་དེན་དུ།
 རྣམ་པར་གྲགས་པ་ཡིད་ལ་བསྒྲོམས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྒྱབས་སུ་སོང་། 58

འགྲོ་བའི་ཉིན་མོངས་དུག་གི་སྒྲོན། འཛིག་ཅིང་སྤྱིང་ཇི་བྱས་པ་ཡི།
 བདུད་ཅིས་ཡང་དག་ཇོགས་པའི་ཐུགས། གང་པོ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། 59

ཞེས་པ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་སྒྲུ། དབྱངས་གཅིག་གིས་ནི་མཁའ་ཁེངས་ཚོ།
 སྐད་ཅིག་ལ་ཕྱིན་དེ་ཡི་སྒྲོད། གང་པོ་ལ་སྒྲུས་རང་གི་སྒྲུས། 60

སྒོན་འི་པ་ལོལ་འགྲམ་གནས་པ། དེ་ཡིས་དེ་དག་བསྐྱད་ཐོས་ནས།
 ཉིང་འཛིན་བསྒྲུབས་པས་ནམ་མཁའ་ལ། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གཟིངས་ཅན་ཕྱིན། 61

དེར་ནི་དེ་ཡིས་སྒྲིལ་ཀྱང་བཅས། སྒྲུན་པོ་བཞིན་དུ་གི་གཡོ་བས།
 འཛིག་དུས་རྒྱུང་ཅུབ་ལྷ་བྱ་ཡི། རྒྱུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སྒྲོགས། 62

तानात्तरावमुखरान् भविलः सार्थनायकः ।

उवाच सञ्चिन्त्य चिरं पश्चात्तापसमाकुलः ॥ ५५ ॥

पूर्णाः कनूयान् आता स द्वितैषी मां पुरावदत् ।

बहुक्लेशो ह्यल्पमुखः क्व गन्तव्य स्त्वयाम्बुधिः ॥ ५६ ॥

अकृत्वा धीमत स्तस्य वचनं सत्यदर्शिनः ।

च्युतोऽहं धनलोभेन घोरेऽस्मिन् व्यसनार्णवे ॥ ५७ ॥

श्रुत्वैतद् वणिजः सर्व्वे प्रभावं लोकविश्रुतम् ।

पूर्णास्य मनसा ध्यात्वा तमेव शरणं ययुः ॥ ५८ ॥

नमस्तुभ्यं जगत्क्लेशविषदोषापहारिणे ।

पूर्णयोदीर्णकरुणामुधासम्पूर्णचेतसे ॥ ५९ ॥

इत्येकस्वररावेण तेषां संपूरितेऽम्बरे ।

क्षणेन गत्वा तद्वृत्तं पूर्णः प्राह स्वदेवताः ॥ ६० ॥

श्रोणापरान्तकगतः श्रुत्वा तेषां स विश्रवम् ।

व्योम्ना समाधिसन्नद्धः प्राप प्रवहणं क्षणात् ॥ ६१ ॥

तस्मिन् पथ्यङ्गबन्धेन स्थितो मेरुरिवाचलः ।

प्रलयोत्तालवेगस्य गतिं वायो र्ज्जहार सः ॥ ६२ ॥

གང་པོས་རྒྱུང་ནི་བཀག་པ་དག། གནོད་སྦྱིན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོས་ཤེས།
དེ་ལ་དང་བས་ཙན་དན་ནགས། དེ་དག་ནམས་ལ་བཏང་ནས་སོང་། 63

གང་པོ་འདི་རྒྱན་གྱི་ཙན་དན་ཤིང་། འབྱོར་ལན་དག་གིས་སྒྲངས་ནས་ནི།
རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲོལ་མ་འདྲར། དགའ་བས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སོང་། 64

དེ་ནས་གང་པོས་སྦྱུན་ལ་བགྱོས། གོ་གྲོ་ཡི་ཙན་དན་གྱིས།
བདེ་གཤེགས་ལ་འོས་ཁང་བཟང་དེར། ཙན་དན་འབྲེང་བ་ཞེས་བ་བྱས། 65

དེར་ནི་གང་པོས་བསམས་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་མགྱོགས་པར་ནས་མཁའ་ལས།
རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ། འདས་ནས་ཡང་དག་བྱོན་པར་གྱུར། 66

བཅོམ་ལྷན་བྱོན་པའི་ཕྱིན་རྒྱུ་ནི། ལྷ་ཡི་འོད་རླེང་རབ་འབྲེག་པས།
གསེར་བཞིན་རྒྱ་ནི་འཛིག་དྲིན་ནམས། ཐམས་ཅད་སེར་པོ་ཉིད་རྒྱུར། 67

དེ་མཐོང་གོང་གི་ཉི་འཁོར་ན། གནས་པ་བྱིས་གྱི་བྱ་མེད་ནམས།
དང་བའི་སེམས་ནི་དྲག་པ་ཡིས། རབ་ཞི་ཉིད་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར། 68

གང་གིས་དེ་དག་སྤྲིད་པ་ལས། འདས་ནས་དག་ཕྱོག་བཅོམ་ལྷན་གྱིས།
དག་བར་འོས་པ་བདེན་པ་ནི། དེ་དག་ནམས་ལ་བཏུན་པ་མཛད། 69

བཅོམ་ལྷན་རྒྱུ་འབྱུལ་དག་གིས་དེར། མཚོད་དྲིན་གོང་པའི་བྱད་མེད་བཛོད།
དེ་དག་གིས་བསྐྱུན་ད་ལྟ་ཡང་། མཚོད་དྲིན་ཕྱག་བྱེད་ཕྱག་འཚལ་བྱེད། 70

पूष्णेन पवनं रुद्धं ज्ञात्वा यक्षगणाग्रणीः ।

तं प्रसाद्य ययौ त्यक्त्वा तेभ्यश्चन्दनकाननम् ॥ ६३ ॥

पूष्णप्रसादादादाय भविलश्चन्दनद्रुमान् ।

हृष्टस्तेनैव सहितः श्रुवारं* स्वपुरं ययौ ॥ ६४ ॥

पूष्णोऽथ सम्मते धातुस्तच्च गोशौर्षचन्दनैः ।

चक्रे चन्दनमालाख्यं प्रासादं सुगतोचितम् ॥ ६५ ॥

तच्च पूष्णेन भगवान् ध्यातुं स्तूषं विहायसा ।

समाययौ जेतवनादुल्लङ्घ्य शतयोजनीम् ॥ ६६ ॥

आगच्छतो भगवतः पुरः प्रसृतया जगत् ।

देहकान्त्या कपिशितं सर्वं हेममिवाभवत् ॥ ६७ ॥

पुरोपान्तनिवासिन्यस्तं विलोक्य गृहाङ्गनाः ।

तौवचित्तप्रसादेन प्रशमोन्मुखतां ययुः ॥ ६८ ॥

कुशलोपचितां तासां भगवान् सत्यदेशनाम् ।

चक्रे भवादृतां कान्तास्ताः प्रापुः कुशलं ययुः ॥ ६९ ॥

कृद्ध्या भगवतस्तच्च चैत्यं पौराङ्गनाभिधम् ।

ताभिर्विहितमद्यापि वन्दन्ते चैत्यवन्दकाः ॥ ७० ॥

* Perhaps for शिष्यवत् if the Tibetan equivalent སྐྱེལ་པ་ be accepted as correct.

བཅོས་ལྷན་གྱིས་ནི་ཐུབ་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་གིང་ཤུན་ཅན།
རབ་དུ་བྱུང་བས་རྩེས་བརྒྱུད་ནས། དག་པའི་ཆོས་ནི་བསྟན་པ་མཛད། 71

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་རྒྱལ་བས་ནི། ཁང་བཟང་ཅན་དན་འཕྲིང་ཞེས་པར།
རབ་བྱུགས་འགྲོ་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཁྱར། བཟོད་པ་གེལ་གྱི་རང་བཞིན་མཛད། 72

དེ་ནས་དེར་ནི་སྤྱིང་རྩེའི་གཏོར། རིན་ཅན་ཁྲི་ལ་རབ་བྱུགས་དེས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྤྲད། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བསྟན་པ་མཛད། 73

སྐབས་དེར་ཐུབ་དབང་ནག་པོ་དང་། གོ་ཏུ་མ་རྩེས་འབྲང་བཅས།
ཆོས་ཉན་པ་ལ་མངོན་སྟོགས་དེ། སྟོན་པའི་བསྟན་ལ་འོངས་པར་གྱུར། 74

དེ་ནས་དེར་ནི་བཅོས་ལྷན་གྱིས། ཁང་བཟང་རབ་དུ་གྲངས་པ་མཛད།
དག་སྤྱོད་དང་འགྲོགས་རྒྱལ་བྱིད་ཀྱི། ཚལ་དུ་སྤྲར་ཡང་གཤེགས་པར་བཅོམ། 75

གཤེགས་གིང་མོ་གལ་བྱ་ཡི་མ། འཇིག་རྟེན་འོད་ཟེར་ཅན་གནས་པ།
ཆོག་གིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡི། གཞིམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་ལས་ལ་བཀོད། 76

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་རྒྱལ་བྱིད་ཀྱི། ཚལ་གཤེགས་གང་པོའི་བསོད་ནམས་ལ།
ཡས་མཚན་ལྷན་པའི་དག་སྤྱོད་གིས། དྲིས་གིང་དེས་ཀྱང་བཀའ་སྤུལ་བ། 77

སྟོན་གྱི་ཡང་དག་རྩོགས་སངས་རྒྱས། འོད་སྤྲངས་ཀྱི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི།
གཙུག་ལག་ཁང་སྤྱོད་ཉི་གནས་སུ། སྤྱོད་བཀའ་ལ་གང་བོ་གྱུར། 78

मुनीनां भगवान् कृत्वा तथा वल्कलिनो मुनेः ।
प्रव्रज्यानुग्रहं शुद्धां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ७१ ॥

ततश्चन्दनमालाख्यं प्रासादं भगवान् जिनः ।
प्रविश्य स्फटिकचक्रे जनसंघभरक्षमम् ॥ ७२ ॥

अथ रत्नासनासीनः स तत्र करुणानिधिः ।
विदधे सर्वसत्त्वानां शान्त्यै निर्व्वीणदेशनाम् ॥ ७३ ॥

अचान्तरे सानुचरौ मुनीन्द्रौ कृष्णगौतमौ ।
अभ्येत्य धर्मश्रवणे शास्तुः शासनमापतुः ॥ ७४ ॥

तत्र कृत्वाथ भगवान् प्रासादस्य प्रतिग्रहम् ।
पुनर्जैतवनं गच्छन्नुद्ययौ सह भिक्षुभिः ॥ ७५ ॥

व्रजन् मारिचिलोकस्थां मौञ्जल्यायनमातरम् ।
सज्जिराचार्यसत्यातां धर्ममागं न्यवेशयत् ॥ ७६ ॥

अथ जैतवनं प्राप्तं भगवन्तं सविस्मयाः ।
पूर्व्वस्य पुण्यं पप्रच्छ भिक्षवः सोऽप्यभाषत ॥ ७७ ॥

काश्यपस्य पुरा सम्यक्सम्बुद्धस्यान्यजन्मनि ।
विहाराधिकृतः पूर्व्वः संघोपस्थायकोऽभवत् ॥ ७८ ॥

ནམ་ཞིག་དེ་ཡིས་གཙུག་ལག་ཁང་། ས་གཞི་བྱེད་མ་བྱས་མཐོང་།
རེ་མོས་འབབ་པའི་རབ་བྱུང་ལ། ཁྱོད་བླ་པོས་རབ་དུ་སྒྲུབ། 79

དེང་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བྱས་ས། དྲེགས་པ་ལྷན་པ་འབང་མོའི་བྱ།
སྒྲུ་ཡིས་རེས་ལ་བབ་པ་ཞེས། བརྗོད་ཅིང་དེ་ལ་རབ་དུ་སྒྲུབ། 80

ཚིག་ཅུབ་སྒྲིག་པ་དེ་ཡིས་ནི། དཔྱལ་པའི་ང་འགྲོར་སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲུབ།
སྒྲེ་བ་ལྷ་བརྒྱར་གང་པོ་དེ། འབང་མོ་ཡི་ནི་བྱ་ཅུ་བྱར། 81

དགོ་འདུན་བསྐྱེད་པ་ཉིད་འདི་ཡི། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་སྤྲད་བྱར་དེ།
གང་གིས་སྤྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་ནམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་དགྲ་བཙུག་པོས་བསྐྱེད། 82

དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་བསམགས་པས་རབ་བསྐྱེད་པ།
གང་པོའི་མཐུ་ནི་མདུག་བྱུང་གྲུལ་བ་ཡིས།
མདུན་སར་བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགོ་འདུན་ཆོགས།
བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བར་བྱར། 83

ཅེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གང་པོའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡལ་འདབ་སྤེ་གསུམ་ཅུ་ཙ་བླ་པའོ།

स कदाचिदसंमृष्टां दृष्ट्वा वैहारिकौ भुवम् ।
प्राह प्रव्रजितं तीव्रं क्रोधादुपधिवारिकम् ॥ ७६ ॥

दत्तस्योपधे वारोऽद्य विहारोऽस्मिन्न मार्जितः ।
कस्य दासौसुतस्येति ब्रुवाण स्त मभर्त्सयत् ॥ ८० ॥

तेन पारुष्यपापेन भुक्त्वा नरकदुर्गतिम् ।
दासौसुतोऽभवत् पूरुषः पञ्च जन्मशतानि सः ॥ ८१ ॥

संघोपासन मेवास्य पुण्यायाभून्महीयसा ।
अर्हत्त्वं येन निःशेषभवक्लेशोज्झितं श्रितः ॥ ८२ ॥

इति प्रभावं कथितं जिनेन
पूरुषस्य पुण्योपचयप्रणीतम् ।
श्रुत्वाद्भुतं संसदि भिक्षुसंघः
पुण्यप्रशंसाभिरतो बभूव ॥ ८३ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पूर्वावदानं षट्त्रिंशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་གསུམ་ཅུ་ཙུའུ་པ།

ཅི་ཡང་མེད་པའི་བདེ་སྤྲོད་ཆགས་པ་མེད་པ་ཆགས་བྱལ་
དཔལ་འབྱོར་ཕྱིན་བྱེད་པ།

ཐམས་ཅད་བདང་ནས་ལུས་ཀྱི་གྲོགས་ལྷན་དམ་པ་རྣམས་
ཞི་སྤྲོད་ནགས་སྤྱ་འགོ།

དེར་ཡང་ཚུལ་འཛོམས་བརྟུལ་ཞུགས་དག་ལ་ཡོ་བྱད་ཅོམ་
པ་གལ་ཏེ་གསོག་བྱེད་ན།

མཛོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཉེར་མཁོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་དུ་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་བྱས། 1

རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བྱེད་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀྱུན་དགའ་ར་བར་སྤོན་བཞུགས་པས།
མདུན་དུ་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་བོ་རྣམས། རབ་དུ་བྱུང་བ་བཞུན་པ་ཡི། 2

བཀྲ་བའི་གོས་དང་དམ་པའི་སྒོ་ད། དུས་མཁུད་ལ་སོགས་བསམས་པ་དག།
རབ་དུ་མང་པོ་གཟིགས་བྱུང་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དག་བསམས། 3

ཀྱེ་མ་འདི་དག་ད་དུང་ཡང་། ལུས་ལ་སྦྱག་པའི་ཡོ་བྱད་འཛིན།
མངོན་པར་ཁེངས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། འཛིང་བའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་མ་སྒྲོག། 4

ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆས་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་འཕྲེང་།
དེ་ཡི་ཡོ་བྱད་འཛིན་པ་ནི། ཀྱེ་མ་འཛིང་བའི་ལྷགས་སྒྲོག་ཡིན། 5

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། དཔེན་པར་གནས་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིས།
ཉེར་འཛིན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ཇེ་ལས། དག་བའི་སྤྲད་དུ་ཡང་དག་བཅོན། 6

सप्तचिंशः पल्लवः ।

अकिञ्चन्यसुखाय निस्पृहतया वैराग्यलक्ष्मीजुषः
सर्वं यान्ति विहाय कायसचिवाः सन्तः प्रशान्त्यै वनम् ।
तच्चापि व्रतडम्बरे परिकरारम्भाय चेत् सञ्चय-
स्तत्कः कोशपरिच्छदोपकरणैर्गोहेऽपराधः कृतः ॥ १ ॥

जिने जेतवनारामविहाराभिरते पुरा ।
शाक्यराजकुमाराणां प्रव्रज्यासंजुषां पुरः ॥ २ ॥

चित्रचीवरसत्पात्रयोगपट्टादिसञ्चयम् ।
प्रभूततर मालोक्य भगवान् समचिन्तयत् ॥ ३ ॥

अहो वतैषां नाद्यापि बन्धहेतुर्निवर्तते ।
अभिमानमयः काये प्रियः परिकरग्रहः ॥ ४ ॥

काये कायपरिष्कारस्तस्योपकरणावली ।
तस्याः परिकरादानमहो नु बन्धशृङ्खला ॥ ५ ॥

इति संचिन्त्य भगवान् नैकान्तविहितस्थितिः ।
कारुण्यादुपसन्नानां कुशलाय समुद्यतः ॥ ६ ॥

དག་སྒོང་ནམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྤྲད། རྒྱ་བ་གསུམ་དུ་བདག་ལ་ནི།
སྤྲུམ་ཀྱང་ཉི་བར་གནས་མི་བྱ། ཞེས་པའི་བགོ་བ་མཛད་པར་གྱུར། 7

ངེས་པ་དེ་ལ་རབ་ཞུགས་ཆོ། དག་སྒོང་དགོན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཅན།
ཆོས་གོས་དམན་ལྷན་ཉི་བའི་སྤེ། ཞེས་པ་དགོས་པའི་སྤྲད་དུ་འོངས། 8

རབ་རྒྱུག་སྤེལ་བ་ལྷན་པས་དེས། བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་ཡང་དག་ཐོབ།
བྱ་བ་བྱས་དེ་སྒྲན་ཅིག་འདུག། དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་རབ་དུ་སོང་། 9

དག་སྒོང་ནམས་ཀྱིས་བགོད་དེ་ལ། ཡོངས་བསྐྱར་སྤྲོད་དུ་ཕྱིན་དེ་ངེས།
འཕགས་པ་བྲོད་ལ་བཅོས་ལྷན་གྱིས། ཀྱི་མ་མཐོང་བ་ཇི་ལྟར་གནང་། 10

འདི་ཡི་བཀའ་ལ་རྒྱ་གསུམ་དུ། དག་འདུན་དག་གིས་མཐོང་མེད་པའི།
ངེས་པ་གང་དེ་ལས་མིན་ནས། བགོད་པ་བྲོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤེགས། 11

དེ་དག་ཆོག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས། ལྷག་པར་འཇུག་ཞིང་ཉི་སྤེལ་ཡིས།
དེ་དག་ལ་སྤྲུམ་བདག་གིས་ནི། ངེས་པ་གང་ཡང་ཉམས་མ་བྱས། 12

བདག་ནི་བལྟ་བའི་གནས་སྐབས་ན། བཅོས་ལྷན་རང་གིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ།
དག་སྒོང་དགོན་པ་པ་ནམས་ནི། ལྟ་བ་བདག་གིས་བཀའ་པ་མེད། 13

ཡོ་བྱད་ཉེར་མཁོ་ཡོངས་བཏང་ཞིང་། འཆིང་བ་དག་ལས་ངེས་གྲོལ་བ།
ཤིང་བྱང་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་དག། ལྟ་བ་དག་ནི་བརྒྱུག་པ་མེད། 14

मासचय मुपस्थानं कर्तव्यं येन केन चित् ।
अदर्शनाय भिक्षूणा मकरोदिति संविदम् ॥ ७ ॥

प्रवृत्ते नियमे तस्मिन् भिक्षुणारण्यकव्रतः ।
आययावुपसेनाख्यः कार्यार्थं तनुचौवरः ॥ ८ ॥

प्रवारितः स संप्राप्य धन्यः सुगतदर्शनम् ।
कृतकृत्यः क्षणं स्थित्वा प्रतस्थे प्रणिपत्य तम् ॥ ९ ॥

व्रजन्त मेत्य पप्रच्छु भिक्षवः परिवार्यं तम् ।
तवार्यं दर्शनं महो दत्तं भगवता कथम् ॥ १० ॥

मासचयं दर्शनेऽस्य नियमः शासनेन यः ।
स कथं भवता भग्नः सङ्ख्योन्मार्गगामिना ॥ ११ ॥

श्रुत्वा तद्वचनं तेषा मुपसेनः स्मितोत्तरम् ।
तानूचे न मया कश्चित् कृतः समयविज्ञवः ॥ १२ ॥

अह मुक्तो भगवता दर्शनावसरे स्वयम् ।
आरण्यकस्य मे भिक्षो निषेधो नास्ति दर्शने ॥ १३ ॥

परिच्छदोपकरणत्यागनिर्मुक्तबन्धनाः ।
अवार्यदर्शना दृक्षमूलिकाः पांशुकूलिकाः ॥ १४ ॥

ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་ཆོགས་ནམས་ལ། འདི་དེང་ནང་པར་གཞན་ནོཞེས།

གང་ཞིག་བསགས་པ་ལ་དགའ་བ། དེ་དག་འདིར་ནི་མཐོང་བ་མེད། 15

གང་ཞིག་རབ་ཞིའི་བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་དག་ལ་འབད་པས་

མངོན་པར་ཁེངས་འདིའི་འཆིང་།

དེ་དག་ཅན་དན་ཀང་འཕྱང་དག་ལས་ཡང་དག་གཏུང་བྱེད་མེ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱེན།

ཁ་བས་རབ་རྒྱས་བསིལ་བའི་ཚུ་ནམས་དག་གིས་དེ་དག་

མཆོག་དུ་སྒྲིམ་པས་གཏུངས།

ལྷུང་འདས་གཤམས་མེད་གཏིར་གྱི་གནས་ལ་དེ་དག་བཀྲེན་

ཞིང་ཐོངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 16

ཉེ་སྤྱིས་དེ་སྐད་བཟོད་ཐོས་ནས། ཡུ་ཀྱའི་དག་སྤོང་དེ་དག་ནམས།

སྤོངས་པས་སྤོ་བ་ཟད་གྱུར་པས། འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བསམས། 17

འདི་དག་བཙོམ་ལྷན་གྱིས་གསྐྱངས་པ། བདག་ཅག་ཆེད་ཡིན་གཞན་ལ་མིན།

གང་གྱིར་ཆོས་གོས་བཀྲ་བའི་ཆོགས། བདག་ཅག་ཁོ་ནས་རབ་དུ་གྱོན། 18

འདོད་བྲལ་ནམས་ལ་སྟོན་པ་དགུས། འདོད་ཆེན་བདག་ཅག་ལ་དགུས་མིན།

དེ་སྤྱད་འདོད་པ་ཡོངས་བཏང་ནས། བདག་ཅག་དེ་ཡིས་བཞེས་པར་འགྱུར། 19

ཞེས་བསམས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རབ་དུ་གྱོན་པ་ལས་ལྷག་པའི།

མཛེས་པའི་གོས་ཀྱི་ཆོགས་བཏང་ནས། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་། 20

འདོད་པ་བྲལ་ཆོ་བཙོམ་ལྷན་གྱིས། འཛིགས་ཆོགས་ལྷ་བའི་རི་བོ་ནི།

ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེས་ནམ་བཙོམ་གང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་མཛོད། 21

इदं मद्यं परं प्रातरिति ये सञ्चये रताः ।
पाचचौवरवर्गेषु तेषां नास्तौह दर्शनम् ॥ १५ ॥

पाथोभिः प्रसरत्तुषारशिशिरैः स्तृष्णातुरा स्ते परम्
ते नित्यञ्च निधानधाम्नि विवृतेऽप्यन्यादलं दुर्गताः ।
तेषां चन्दनपादपादुपनतः सन्तापकः पावको
यैरेष प्रशमव्रतोपकरणे बद्धोऽभिमानग्रहः ॥ १६ ॥

इत्युक्तं मुपसेनेन श्रुत्वा ते शाक्यभिक्षवः ।
वैलक्ष्यक्षयितोत्साहाः सहसैव व्यचिन्तयन् ॥ १७ ॥

एतद् भगवतादिष्टं मस्मानुद्दिश्य नापरान् ।
विचित्रचौवरचयप्रावारा वयमेव यत् ॥ १८ ॥

विरतेच्छाः प्रियाः शास्तु महेच्छा वयं मप्रियाः ।
तस्मादिच्छां परित्यज्य भवामस्तस्य सम्मताः ॥ १९ ॥

इति संचिन्त्य ते सर्वे चारुचौवरसञ्चयम् ।
प्रावृत्याभ्यधिकं त्यक्त्वा ययुर्भगवतोऽन्तिकम् ॥ २० ॥

इच्छाविरामे भगवान् व्यधात्तेषां मनुग्रहम् ।
ज्ञानवज्रेण सत्कायदृष्टिशैलं बिभेद यः ॥ २१ ॥

ཐུན་ཞུགས་འབྲས་བྱ་ལ་དེག་པ། ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ནམས་དག་གི།
 ཐོན་བྱང་དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་དྲིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྤྱུ་ལ་པ། 22

ལྷ་རྩ་མིར་སྤོན་བྱང་པ། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན།
 གང་དཔུང་ས་འཛིན་སྤྱིན་པ་ཡིས། ལག་བརྒྱན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉིས་འབྲུང་བཞིན། 23

དེ་ཡི་བཅུན་མོ་སྤྱུ་དྲིག་གི། འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཡོན་དན་ཅན།
 རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་སྤྱན་པ་བཞིན། གྲགས་པ་ཚངས་ལྷན་མ་ཞེས་གྱུར། 24

དྲི་མེད་བསམ་པ་དང་ལྷན་དེ། རྒྱལ་རྩེ་རྩ་མོང་བའི་ཚོ།
 བདག་པོའི་གཞུགས་བརྟན་ལྷ་བྱའི་བྱ། མཚན་མཚོག་ལྷན་པ་བཅས་པར་གྱུར། 25

རྒྱ་ནང་དུ་སྤྱིས་བྱིས་པ་དེ། རྒྱ་སྤྱིས་ཞེས་ནི་བྱ་བར་གྱུར།
 ཡབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་བཞེད་པ་དང་། མཚུངས་པ་ཉིད་ཆེ་བར་སྤྱིས། 26

དེ་ནི་སྤྱིས་པའི་ཉིན་པར་ལ། རྒྱོན་པོ་ལྷ་བརྒྱས་མཚུངས་པར་ནི།
 གཞུགས་ནི་མཚུངས་པའི་བྱ་ནམས་དག། ལྷ་བརྒྱ་རབ་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར། 27

རང་གི་སྤྱི་བྱ་བྱིས་པ་དེས། དེས་བྱིས་སྤོན་བྱང་བྱ་གྱུར་ནས།
 བདག་ཉིད་ལ་ཕན་ལེགས་བྱས་ཀྱི། དུས་ལ་བབ་པར་ཡང་དག་བསམས། 28

ལོ་ནི་དུག་ཅུ་ཐམས་པར་སྤོན། བདག་གི་རྒྱལ་ཚབ་བྱས་པ་ན།
 མི་བཟད་དཔུལ་བར་ཡུན་རིང་དུ། ཉམ་འདི་སྤྱུག་བཟུལ་གཏུང་བ་ཐོབ། 29

शाक्यराजकुमाराणां स्रोतःप्राप्तिफलस्पृशाम् ।
भिक्षुभिः पूर्ववृत्तान्तं पृष्टः प्राह तथागतः ॥ २२ ॥

वाराणस्या मभूत् पूर्वं ब्रह्मदत्तो महीपतिः ।
दानार्द्रहस्तो यदाहुः क्षामधाद्दिग्द्विपोपमः ॥ २३ ॥

तस्य ब्रह्मावती मुक्तालतेव गुणशालिनी ।
कीर्तिः सत्पुरुषस्येव विश्रुता वनिताभवत् ॥ २४ ॥

प्रतिविम्बोपमं पत्युः सा सुतं विमलाशया ।
जलक्रीडागता काले सुषुवे दिव्यलक्षणम् ॥ २५ ॥

उदकाख्यः स बालोऽभूत् संजातः सलिलान्तरे ।
वद्वमानः पितु स्तुल्यं यौवराज्यमनोरथैः ॥ २६ ॥

शतानि पञ्चामात्यानां तस्य जन्मदिनं समम् ।
अवापु स्तुल्यरूपाणां पुत्राणां शतपञ्चकम् ॥ २७ ॥

निजं जातिस्मरः स्मृत्वा प्राग्वृत्तं स शिशुः शनैः ।
अचिन्तयत् प्राप्तकालं हितं सुकृत मात्मनः ॥ २८ ॥

षष्टिवर्षाणि कृत्वा तु यौवराज्य महं पुरा ।
अभवं कच्छसंतप्तश्चिरं नरकसङ्कटे ॥ २९ ॥

སྒྲོན་ནས་སྒྲིབ་འདི་ལ་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་དག་ནི་ཉེ་བར་གནས།
ནས་པ་ཀླན་དུ་གསེལ་བཏབ་ཀྱང་། བདག་ནི་སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་དོ། 30

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཡུན་རིང་བསམས། རྒྱལ་སྤྱི་ཡོངས་སྒྲོན་ལས་སྤྱིར་སྒྲོགས།
པ་ནི་ཡིད་འབྱུང་སྒྲིབ་བྱེད་པའི། རྒྱགས་པ་འཕྱེ་བོ་བརྒྱུད་བར་གྱུར། 31

མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལྷན་མོད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་གྱུར།
གཉན་ནསས་སྤྲུག་བཟུལ་སྒྲིབ་བྱེད་དེ། རྒྱགས་པ་འཕྱེ་བོ་ཞེས་པར་གྱུར། 32

མཚན་དང་བསྟན་བཅས་སྒྲོབས་རྒྱས་པ། སྒྲོན་པོའི་བྱ་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་ཆོ།
རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དུ་ཆེ་གྱུར་ཀྱང་། ལྷང་བ་མ་ཡིན་སྒྲིབ་མིན། 33

དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་སྒྲོན་གྱིས། ལྷན་ནི་ས་ཡི་དབང་བོས་རྒྱས།
ལྷན་བས་སྤྲུག་པ་རྒྱལ་པོ་ཡི། སྤྲུལ་ལ་མ་ཚང་མཐོང་བ་མེད། 34

གལ་ཏེ་བདེ་བ་བསྟན་པ་འདིའི། སྒྲོན་ནི་གོམས་ལས་སྤྱིས་གྱུར་པ།
དེ་ལྟ་ན་འདི་འཛིགས་པ་ཡི། འཕགས་ལས་ལྷང་འགྱུར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར། 35

ཞེས་པ་སྤྲན་པས་སྤྲས་པའི་ཆོ། དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲས་པ་དབང་གིས།
བརྟན་གྱིས་གསོད་པའི་ས་རྩ་ནི། འཛིགས་པ་བགྱིས་པ་བཏང་གྱུར། 36

སྒྲོན་བྱེད་སྤྱིས་བྱེད་དགལ། ཤིང་དུ་ལ་གནས་དེས་སྤྲས་པ།
བ་ར་ཏེ་མི་འདི་ན་ནི། སྒྲིབ་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། 37

जन्मन्यस्मिन्नपि पुन र्यौवराज्य मुपस्थितम् ।
सर्व्वथा प्रार्थ्यमानोऽपि न करिष्यामि पातकम् ॥ ३० ॥

इति सच्चिन्त्य स चिरं राजभोगपराङ्मुखः ।
पितु रुद्वेगजननी मग्रहीत् पङ्गुमूकताम् ॥ ३१ ॥

सर्व्वलक्षणयुक्तोऽपि राजवृत्ते रभाजनम् ।
स मूकपङ्गुर्नामाभूद् बन्धूनां दुःखबद्धनः ॥ ३२ ॥

प्राप्तेषु मन्त्रिपुत्रेषु शस्त्रशास्त्रबलोदयम् ।
राजपुत्रः प्रवृद्धोऽपि नोदतिष्ठन्न चावदत् ॥ ३३ ॥

पृष्टास्ततः क्षितौशेन वैद्या स्तद्वोषभेषजम् ।
अवदन् वैकल्यं राजन् राजसूनो न दृश्यते ॥ ३४ ॥

अभ्यासाद्यदि जातोऽस्य दोषोऽपि सुखसेविनः ।
तदेष भयसंवेगादुत्तिष्ठति च वक्ति च ॥ ३५ ॥

इति वैद्यै रभिहितं तथेत्युक्त्वा क्षितौश्वरः ।
मिथ्यैव बध्यवसुधां भयाय व्यस्तजत् सुतम् ॥ ३६ ॥

स भर्त्यमानः पुरुषै स्त मुवाच रथस्थितम् ।
अपि कश्चिद् वसत्यस्यां वाराणस्यां न वा जनः ॥ ३७ ॥

ཅེས་བདེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། དེས་དེ་མི་བདག་བྱང་དུ་ཁྱིར།
དེར་ནི་ཡབ་ཀྱིས་གསོལ་བདབ་ཀྱང་། སྤར་ཡང་ལྷགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 38

སྤར་ཡང་གསོད་པར་ཁྱིད་པ་ན། རོ་ཞིག་མཐོང་ནས་དེས་སྤྲུམ་པ།
རོ་འདི་འཚོ་བ་ཡིན་ན་མིན། བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱི་ཤི་བ་ཡིན། 39

དེ་ཐོས་ཡབ་ཀྱི་ངགས་སུ་དེས། བཞོད་ཚེ་སྤར་ཡང་སྤྲུམ་བཅད་བྱས།
སྤར་ཡང་གསོད་འཇིགས་ཉིད་སྤྲད་ཁྱིར། དེ་དག་ལ་ནི་ལས་དུ་སྤྲུམ། 40

གང་ཞིག་འབྱུ་ཡི་ཐུང་པོ་འདི། གང་ཕྱིར་དེ་ཐོས་ཇེས་སུ་ཟ།
ཞེས་བའི་ཚོག་འདི་བཞོད་ཀྱང་སྤར། ས་ཡི་མདུན་དུ་ཅང་མི་སྤྲུམ། 41

དེ་ནས་དེ་ལ་ས་བདག་གིས། བཤད་པས་རབ་སྤྲད་བཅུན་བའི་ཚེ།
དེ་ཡིས་སྤྲུམ་པ་མཚོག་ཅིར་ན། བདག་ནི་སྤྲུམ་ཞིང་ཀང་པས་འགོ། 42

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དགུས་པ་ཡིས། དེ་ལ་མཚོག་ཅིར་ཇེས་ཐོས་ཚེ།
རང་གི་ཀང་པས་མཚོན་སྤྱོད་པས་དེ། གསལ་བར་པ་ལ་དེ་ཡིས་སྤྲུམ། 43

བདག་ནི་འཕྱེ་མིན་བདག་ལྷགས་མིན། བསམ་པ་ལྷན་པོ་འང་བདག་མིན་དེ།
འོན་ཀྱང་སྤྱི་བ་གཞན་ཉོན་མོངས། དཔེ་ཞིང་ནས་པར་འབྲུགས་ལ་བཞིན། 44

ལོ་ནི་དུག་ཅུ་བདག་གིས་སྤྲོན། རྒྱལ་ཚབ་བདེ་བ་ཡོངས་སྤྲད་ནས།
ལོ་ནི་ཐོང་ཐུག་དུག་ཅུ་དག། དཔུལ་བའི་ནང་དུ་གནས་པར་གྱུར། 45

इति तद्वचनं श्रुत्वा तै न्रीतः स नृपान्तिकम् ।
तच्च पिचार्यमानोऽपि मूक एवाभवत् पुनः ॥ ३८ ॥

पुन वंध्यभुवं नीतः शवं दृष्ट्वा जगाद सः ।
अस्त्येष जीवति शवः किम्वा सर्वात्मना मृतः ॥ ३९ ॥

श्रुत्वैतत् तैः पितुः पार्श्वं न्यस्तो मौनं व्यधात् पुनः ।
पुनर्व्वधभयाच्चैव नीतः प्रोवाच तान् पथि ॥ ४० ॥

राशि र्य एष धान्यस्य स हि भुक्तोऽनुभुज्यते ।
इत्युक्तवाक्योऽपि पुन न्रीचे किञ्चित् पितुः पुरः ॥ ४१ ॥

ततः ख्यातप्रतिश्लेपे तस्यादिष्टे महीभुजा ।
सोऽवदद्वरदानेन वक्षि पद्भ्यां ब्रजामि च ॥ ४२ ॥

अथास्य राज्ञा हृष्टेन वरदाने प्रतिश्रुते ।
स पद्भ्यां स्वय मभ्येत्य स्पष्टं पितर मब्रवीत् ॥ ४३ ॥

नाहं पद्भु नं मूकोऽहं नैव चाहं जडाशयः ।
किन्तु जन्मान्तरक्लेशं स्मृत्वा वैह्वल्य माश्रितः ॥ ४४ ॥

यौवराज्यमुखं भुक्त्वा षष्टिवर्षाण्यहं पुरा ।
षष्टिवर्षसहस्राणि न्यवसं नरकीदरे ॥ ४५ ॥

དེ་སྤྲད་བདག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། འཛིགས་ནས་སྐྱབས་འཕྱེ་འདི་ཉིད་བྱས།

རབ་བྱུང་ཚངས་པར་སྤྲད་པ་དག། སྤྲོད་པ་འདི་ནི་བདག་གི་མཆོག། 46

ཅེས་པ་དེ་ཡིས་བརྗོད་ཐོས་ནས། མ་སྐྱབས་ཞེས་པས་དགའ་ཐོབ་ཅིང་།

ཆགས་བཤམ་ཞེས་པས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི། ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྐྱས། 47

ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་སྤྲིད་འདི། བྱ་ཀྱེ་གཏང་བར་མེད་པ་སོ།

མཆོད་སྦྱིན་སྦྱིན་པ་སྦྱོར་བྱ་སྦྱོབ། མི་བདག་དཔལ་ནི་བསོད་ནམས་རྫོགས། 48

བྱ་གཅིག་ས་བདག་བྱ་བྱོད་ཀྱིས། ཆགས་པ་ཡོངས་སྤྲོ་བདང་བ་ལས།

གཉིད་ཀྱིས་དབུལ་བ་ཐོབ་བྱུར་ཅིང་། ལྷ་ལྷ་མལ་སྤྲོད་པ་ལ་བརྟན། 49

ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་བ་ལྷར་མཛོས་ཤིང་། ལྷ་རྒྱུ་གསལ་བར་གོད་པ་ཅན།

སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོགས་པ་སྤངས་ནས་བྱོད། རབ་འབྱུང་ཇི་ལྷར་མཛོད་པར་འདོད། 50

རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་བདེ་བ་ཡི། མལ་སྤྲོད་མཆོག་ནི་ཡོངས་བདང་ནས།

ནགས་མཐའི་གནས་ལ་ཞེན་པ་ཡི། རྒྱལ་བྱོད་ས་གཞི་ཇི་ལྷར་སྤྲོད། 51

རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་མཛོས་ས་པོལ་པའི་མེ་འོང་ནོར་བྱ་དང་ལྷན་ཁང་པ་ནི།

འདི་དག་བདང་ནས་ནགས་ཀྱི་ས་གཞི་འཛིགས་རྒྱུ་ལྷན་ནི་ཡང་དག་

བྱ་བྱོད་ཅིང་།

བདན་པའི་སྤྱལ་ནི་གན་པོ་འི་དབུགས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་དང་ལྷན་གྱི་བ་མ་

དམན་བྱུར་པ།

འཁྲི་ཤིང་ཉུང་བ་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་མཉེན་གཤིན་བྱོད་ཀྱི་དབུས་པ་ཇི་

ལྷར་འབྱུར། 52

राजभीत्या मया तस्मात् छतेयं मूकपङ्कता ।
प्रव्रज्यया ब्रह्मचर्यं चराम्येष वरो मम ॥ ४६ ॥

इति तेनोक्त माकर्ण्य त मुवाच महीपतिः ।
अमूक इत्यासृष्टि विरक्त इति दुःखितः ॥ ४७ ॥

धर्ममूलमिदं राज्यं पुत्र न त्यक्तु मर्हसि ।
यज्ञदानप्रजाचाणैः पुण्यपूर्णा नृपश्रियः ॥ ४८ ॥

एकपुत्र स्वया पुत्र परित्यागरसादहम् ।
निद्रादरिद्रतां नीतः शोकशय्यासमाश्रयः ॥ ४९ ॥

सम्पूर्णचन्द्ररुचिरां व्यक्तमौक्तिकहासिनीम् ।
कथं संपद मुत्सृज्य प्रव्रज्याभिमतता तव ॥ ५० ॥

कथं शय्याः परित्यज्य प्राज्यराज्यसुखोचिताः ।
वनान्तवासव्यसनी सेवसे पांशुलाः स्थलीः ॥ ५१ ॥

कान्तालोलामुकरमणिमन्मन्दिरीं राजधानी
मेतां त्यक्त्वा ननु वनध्रुवः सम्पतद्व्याघ्रघोराः ।
सर्वप्रौढैर्जरदजगराश्वासविलुष्ट पचाः
क्लिष्टच्छायाः प्रविरललतास्ताः कथन्ते भवन्ति ॥ ५२ ॥

ཞེས་པ་ཡབ་ཀྱི་ཚྭ་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་དེར་སྐྱས་པ།
མཚུ་མཛེས་སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ནི། ཆགས་བྲལ་ལེན་དུ་འཇུག་པ་བཞིན། 53

ཅུ་ནི་བསིལ་ཞིང་དྲི་མ་མེད། ཚོག་ཤེས་རི་བོང་ལྷན་པ་བསིལ།
ཆགས་བྲལ་སྐལ་པ་བཟང་པོའི་ས། ཉགས་ཚལ་ལ་ནི་སྐྱ་མི་དགའ། 54

གཞན་གྱི་རྒྱང་མ་དག་ལ་བཞིན། བདེ་བྱུང་ངན་པས་ས་བཏང་བ།
གང་ཞིག་དབྱལ་རྒྱུ་བཞུག་གོད་བཅས་ཀྱི། དགའ་མ་རྣམས་ལ་བདག་མི་དགའ། 55

བསམ་གཏན་སྒྲགས་དང་ཡོངས་ཤེས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཐུལ་བ་དང་།
འཚེ་བས་རྒྱལ་པོའི་སྦྱོར་བ་འདི། འབད་བ་མེད་བས་དབྱལ་བ་ཕྱེར། 56

ཉགས་ཀྱི་ས་གཞི་མེ་ཏོག་རབ་རྒྱས་འཁོར་བ་དག་ལ་གོད་པ་འདྲ།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཞི་བའི་རང་བཞིན་དགའ་བ་སྦྱེད།
བསམ་པ་ཡི་ནི་མཚོག་དུ་ངལ་ཞིང་རྒྱང་ཡབ་རྒྱང་གི་ཤུགས་རིངས་མང་།
ས་བདག་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་བདེ་བའི་གྲོགས་ས་ཡིན། 57

ཡབ་གཅིག་བདག་ལ་རྗེས་གནང་གསོལ། བདག་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཉགས་སྐྱེའོ།
མི་ཉག་པ་ཉིད་དངོས་ཀྱན་གྱི། ཅེ་མོར་ཆགས་པ་མཁྱེན་ལགས་སམ། 58

ཞེས་པ་བྱ་ཡི་ཚྭ་ཐོས་ནས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་རྣམ་པར་བསམས།
ས་བདག་མཁས་པ་ངོ་མཚར་ནི། རྒྱས་པར་བྱུང་པས་དེ་ལ་སྐྱས། 59

पितुः श्रुत्वेति वचनं राजपुत्र स्त मव्रवीत् ।
दन्तकान्ताधररुचिं वैराग्यं ग्राहयन्निव ॥ ५३ ॥

श्रीतला निर्मलजलाः सन्तोषशशिश्रीतलाः ।
वने वैराग्यसुभगा भुवः कस्य न वल्लभाः ॥ ५४ ॥

परदारा इव क्षिप्रसुखावर्जितदुर्जनाः ।
नरकप्रत्ययायामे सापाया न प्रियाः प्रियाः ॥ ५५ ॥

ध्यानं मन्त्रः परिज्ञान मिन्द्रियाणाञ्च निर्जयः ।
राज्ञां हिंसाप्रयत्नेन योगोऽयं नरकप्रदः ॥ ५६ ॥

हसन्त्यः संसारं कुसुमकलिलाः काननभुवः ।
स्वभावेन प्रीतिं विदधति बुधानां शममयीम् ।
दृढं चिन्ताश्रान्ता व्यजनपवनोच्छ्वासबहुला
विभूति भूषानां भवति खलु नेयं सुखसखी ॥ ५७ ॥

अनुजानीहि मां तात ब्रजाम्येष तपोवनम् ।
जानीहि सर्वभावानां शिरःशक्ता मनित्यताम् ॥ ५८ ॥

इति पुत्रवचः श्रुत्वा तत्तथेति विचिन्तयन् ।
उवाचोपचिताश्चर्यं स्तं मनौषी महौपतिः ॥ ५९ ॥

རྩི་མེད་དཔེན་པའི་ནགས་ཚལ་དུ། བྱ་ཁྱོད་གཡ་དེ་འགྲོ་འདོད་ན།
 དེ་ཞིག་བདག་གི་ཐེ་ཚོས་གསོལ། རྩུ་ནས་རིགས་པར་ཁྱོད་འགྱུར་རོ། 60

ཁྱོད་ནི་གསོད་སར་འགྲོ་བ་ཡིས། འཁྱོག་པོ་དག་དུ་ཚོག་མང་པོ།
 སྤྲུལ་པ་དེ་དག་དགོངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་འོས། 61

ས་ཡི་བདག་པོས་རྩིས་པ་དང་། དེས་སྤྲུལ་བདག་གིས་བརྗོད་པ་དེས།
 འདི་ན་སྤྲུལ་ཞིག་བདག་གསོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོག་པ་མི་གནས་སམ། 62

ལེགས་བྱས་དག་གི་རོ་ཡང་གསོན། སྤྲིག་ལྡན་གི་བ་མིན་ཡང་གི།
 བསོད་ནམས་སྤྲ་མའི་ཙུ་བ་སྒྲོད། རོར་ལྡན་ནམས་ཀྱི་འབྲུ་ཕྱང་བཞིན། 63

ཞེས་པའི་བསམ་པས་བདག་གིས་ནི། ཚོག་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་བརྗོད།
 64

ཅེས་པ་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་། དེ་ལ་ཡོངས་འཁྱུད་གྱས་བཅས་པས།
 བྱ་གཅིག་དག་པའི་སྒྲུད་དུ་ནི། རིགས་པ་མཛོད་ཅེས་རབ་དུ་སྤྲུལ། 65

དེ་ནས་ཡལ་ནི་མིག་ཆུ་དང་། བཅས་པས་རྗེས་གནང་ནགས་ཚལ་དུ།
 སྒྲོན་པོ་འི་བྱ་ནི་ལྡ་བརྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་རབ་དུ་སོང་བར་གྱུར། 66

དེར་ནི་བྱང་སྤོང་ཆེ་བྱང་དུ། རྗེས་འབྲས་བཅས་པས་རབ་བྱང་ཐོབ།
 དུས་ཀྱིས་དེ་དག་རིལ་བ་དང་། ཤིང་ཤུན་བསགས་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 67

विवेकविमलं पुत्र त्व मिच्छसि स चेदनम् ।
हित्वा मे संशयं तावत् पश्चाद्युक्तिं करिष्यसि ॥ ६० ॥

व्रजता वध्यवसुधां तिर्य्यगुक्तं त्वया वचः ।
प्रचुरं तदभिप्रायं वक्तु मर्हसि तत्त्वतः ॥ ६१ ॥

इति क्षितिभुजा पृष्टः सोऽब्रवीत्तन्मयोदितम् ।
वसत्यत्र न कश्चित् त्वा मदधाद्यो निवर्त्तयेत् ॥ ६२ ॥

सुहृती जीवति श्वः स पापस्तु मृतोऽमृतः ।
प्राक् पुण्यं भक्ष्यते मूलात् सधनै र्धान्यराशिवत् ॥ ६३ ॥

इत्याशयान्मया तात तदुक्तं वचनं प्रियम् ।
... .. ॥ ६४ ॥

इति श्रुत्वा क्षितिपतिः तं परिष्वज्य सादरः ।
उचितं क्रियतां पुत्र कुशलायेत्यभाषत ॥ ६५ ॥

ततः स पित्रानुज्ञातः साश्रुनेत्रेण काननम् ।
प्रययौ मन्त्रिपुत्राणां सहितः पञ्चभिः शतैः ॥ ६६ ॥

महर्षे रन्तिके तत्र प्रव्रज्यां प्राप्य सानुगः ।
तेषां कालेन सोऽपश्यत् कुण्डवल्कलसञ्चयम् ॥ ६७ ॥

དེ་ནས་བསམས་པ་ལ་སྤང་དེས། དེ་དག་མི་བཟུང་ངེས་བྱས་ནས།
 རྫོག་པོའི་བྱ་ལྷན་ཅི་ཙམ་དུས། རྫོག་པོའི་དབུག་སར་གཅིག་ཕྱར་བསྟུན། 68

མཐོང་དང་སྒྲུབ་པ་ངེས་པ་ཡིས། བསྟུན་པས་ཀྱང་འདོད་དག་འོངས་པ་ཡི།
 རི་དགས་ལ་ནི་དག་བ་དག། ལེགས་པར་འོངས་ཞེས་སྒྲུབ་ནས་རྟོགས། 69

སྒྲུབ་ཡང་བྱུང་བ་རི་དགས་ཀྱིས། བདུལ་ཞུགས་དེ་ཡིས་མཆོད་མཐོང་ནས།
 རྫོག་པོའི་བྱ་ལྷན་ཅི་ཙམ་ཅད་ནི། རྫོངས་པར་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 70

ནགས་སྤྱོད་ལོངས་འཛིན་མེད་པ་ཡི། རི་དགས་རི་དགས་བདུལ་ཞུགས་འདི།
 གོས་དང་དབྱུག་པའི་ཚྭས་དག་གིས། སྤང་བོ་སྤངས་པ་འདི་དག་མཆོད། 71

དེ་ཡི་དོན་དུ་འདི་ཡིས་ནི། བདག་ཅག་བཟུང་ལ་ངེས་པ་བྱས།
 བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་བསམས་པ་ན། འདི་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་གས་སྒྲུབ། 72

ཞེས་པ་བསམས་ནས་དེ་དག་གིས། བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་བསམས་པ་ཀྱུན།
 ཅུ་ཡི་ཀྱང་དུ་རབ་སྤངས་ནས། དག་པས་དེ་དང་ཉེ་བར་བྱེད། 73

འཛིན་པ་སྤངས་པ་དེ་དག་གིས། ཁམས་དང་རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་དེའི།
 བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་དག་ལ། འོས་པའི་ཚོས་ནི་བཟུང་བ་མཆོད། 74

རྒྱལ་པོའི་བྱ་དེང་ཉིད་དེ། རྫོག་པོའི་བྱ་དག་ཤུ་ཀྱུ་ལྷན་ས།
 ད་ལྟ་བདག་གིས་དེ་དག་ལ། གཏོང་བ་ཉར་བཟུན་འདི་སྤང་བྱས། 75

ततः स सच्चयद्वेषी तद्दशनसंविदा ।

एकाकी विजने तस्यौ कञ्चित् कालं महामतिः ॥ ६८ ॥

दर्शनाभाषणे बद्धनियमोऽपि यदृच्छया ।

प्राप्तं स्वागतमित्युक्ता पप्रच्छ कुशलं मृगम् ॥ ६९ ॥

पुनश्च पूजितं दृष्ट्वा मुनिन्तेन मृगव्रतम् ।

अमात्यतनयाः सर्व्वे विलक्षाः समचिन्तयन् ॥ ७० ॥

मृगो मृगव्रतश्चायं पूजितौ निष्परिग्रहौ ।

एतावनजिनौ दण्डसम्भाराङ्गम्वरोन्जितौ ॥ ७१ ॥

एतदर्थं मनेनास्मदशने नियमः कृतः ।

व्रतोपकरणव्यग्रात् नून मस्यापि वारयेत् ॥ ७२ ॥

इति सञ्चिन्त्य सर्व्वं ते व्रतोपचारसच्चयम् ।

नद्यां प्रक्षिप्य वारायां ययुः शुद्धा स्तदन्तिकम् ॥ ७३ ॥

त्यक्त्वा गृहभुवं तेषां माशयानुशयोचिताम् ।

सधातुं प्रकृतिं ज्ञात्वा विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ७४ ॥

राजपुत्रः स एवाहं शाक्या स्ते मन्त्रिस्तनवः ।

पुन स्थागोपदेशोऽयं मद्याप्येषां मया कृतः ॥ ७५ ॥

ཞེས་པ་ཤུ་གུ་གཞིན་ཏུ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱང་ནི།
 གྱུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ངེས་བརྒྱང་སྟེ།
 ཉེན་བྱིད་ནམས་ལ་མཉེས་གཤེན་ལྷན་པར་གྱུར་པ་དེའི།
 བྱུགས་ཅེ་དེ་ནི་དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་དུ་མཆོད་॥

76

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྟེན་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སྐྱུགས་པ་འཕྱེ་བའི་དོགས་པ་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་སྤྱུ་ཅ་ཅ་བདུན་པའོ ॥

इति शाक्यकुमारवृत्त मेतत्
कथितं भिक्षुगणः स्वयं जिनेन ।
अवधार्य परा मपूजयत् तां
करुणा माश्रितवत्सलस्य तस्य ॥ ७६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
मूकपङ्कगवदानं नाम सप्तचिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་སྤྲུལ་ཅུ་བཟུང་བ།

བདན་པའི་ཁྱད་གྱིས་མི་གདུང་ལྷག་མ་བཞིན།
ལེགས་བྱས་བཟོད་པ་གང་གི་བཟོད་པ་འཛིན།
ནམ་འགྲུང་མེད་པའི་མཛེས་པ་མེད་བྱང་བསྐྱེད།
བདན་ལྷན་དེ་དག་མཆོག་དུ་གྱུལ་གྱུར་ཅིག།

1

སྤོན་གྱི་བསོད་ནམས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པས་སྤོན།
གཞོད་སྤྱིན་འདིར་སྦྱེས་སྦྱེ་གྱུ་ནམས་ཀྱི་དབྱ།
ཡུ་དུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དུག་པོར་ནི།
གདུང་བས་འཛིགས་པ་དུས་བྱས་བཞིན་དུ་གྱུར།

2

འཛིག་དོན་ལ་བཅེ་མགོན་མེད་ནམས་ཀྱི་གཉིན།
བཅོས་ལྷན་ནི་བ་བཟོད་པས་འཕྲལ་ལ་ནི།
དུས་མིན་དུས་དེར་བསྐྱབ་པ་ཉེར་བསྐྱན་ཅིང་།
སྤྱབས་འགྲོ་རབ་ལྷན་འདུལ་བ་དག་ལ་བཀོད།

3

སྤོན་པའི་གདུང་བ་རབ་དུ་ཞི་བ་དེ།
བདེ་གཤེགས་དེ་དུས་འཇུག་སྦྱེས་གྱུ་བ་ལ།
རབ་དུ་དགའ་བས་ལྷ་ཅུ་འོངས་གྱུར་པ།
མགོ་རིས་བདག་པོས་ཕྱག་འཚལ་འདི་སྐད་སྤྲུལ།

4

अष्टत्रिंशः पल्लवः ।

ते जयन्ति धृतिशैलिनः परं
निर्व्विकाररुचिसूचिताद्भुताः ।
शेषवत् पृथुलभारनिर्व्यथाः
ये वहन्ति सुकृतक्षमाः क्षमाम् ॥ १ ॥

पुरा पुरापुण्यविपर्य्ययेण
रिपुः प्रजानां जनितप्रकम्पः ।
उदुम्बनामा निविडोपतापै-
र्यक्षः क्षयायैव कृतक्षणा ऽभूत् ॥ २ ॥

अकालकालं त मनाथबन्धु-
र्लोकानुकम्पी भगवान् प्रसह्य ।
शिक्षोपदेशं शरणं प्रपन्नं
शमाभिधायी विनये न्ययुङ्क्त ॥ ३ ॥

तस्मिन् प्रशान्ते भुवनोपतापे
द्रष्टुं प्रहृष्टः सुगतं समेत्य ।
सञ्चारिणं नाकपतिः प्रणम्य
तत्कालजातस्मित मित्युवाच ॥ ४ ॥

ཅི་སྐད་སྒོ་བྱར་འཇུག་པའི་རྒྱ་རིས་ཀྱིས།
 ཁྱོད་ཞལ་ཅུ་སྐྱེས་མད་བྱང་སྐད་ཏུ་མཛོས།
 སྒྱིང་སྒྱེད་ས་བཏུད་ཅི་འི་བྱ་མཚོ་གྲུ་མེད་ཏུ།
 འཛིག་དེན་ཐུན་མེད་བཞིན་ཏུ་བཞད་མ་ལགས། ॥

5

སྐབས་གསུམ་དབང་ཕུག་ཆོག་དེ་གོས་གྱུར་ནས།
 བཅོམ་ལྷན་ལམས་ཅད་གཟིགས་པས་དེར་གསུངས་པ།
 ཕྱོགས་འདིར་རང་གི་སྒྲོན་བྱང་དན་གྱུར་ནས།
 དབང་པོ་བདག་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྐྱེས་སོ། ॥

6

སྒྲོན་ཆོ་ནགས་ཚལ་འདིར་ནི་གནས་གྱུར་པ།
 ཁྱོ་བའི་སྒྲོན་སྒྲུངས་ཐུབ་པ་བཟོད་ལ་དགའ།
 ཆགས་ཏུ་ལ་རང་བཞིན་སྲིད་ལ་ལྷང་བ་གང་།
 བསྐྱེད་ག་ལ་རྒྱ་བ་བཞིན་ཏུ་གྱུར། ॥

7

དེ་ནས་དཔྱིད་ཀ་བྱང་ཕྱོགས་བདག་པོ་ནི།
 ཆགས་ལྷན་བཅུན་མེད་ཆོགས་བཅས་ཅེ་དགའི་སྐད།
 བགས་ཀྱི་ནང་ནས་ས་བཟུ་ཞིང་དག་མཚན་གྱིས།
 དེ་ཡི་བསྐྱེད་གནས་ཉི་བའི་ས་གཞིར་འོངས། ॥

8

ཆགས་ལྷན་ས་སྒྱོད་ཅོད་ལྷན་ཞེས་པ་དེས།
 ཅེ་དགའ་ལ་ནི་བྱད་མེད་ནས་ས་དག་གིས།

कस्मादकस्मात् स्मितचन्द्र-
लेखा मुखाम्बुजे भाति तवाद्भुतेयम् ।
अकारणं सत्त्वसुधासमुद्रा
न लोकसामान्यतया हसन्ति ॥ ५ ॥

श्रुत्वेति वाक्यं चिदश्वरस्य तत्
तं सर्व्वदर्शी भगवान् बभाषे ।
अस्मिन् प्रदेशे निजपूर्व्ववृत्तं
स्मृत्वा स्मितं जातमिदं ममेन्द्र ॥ ६ ॥

पुरा मुनिः क्षान्तिरति वनेऽस्मि-
न्नुवास निर्वासितरोषदोषः ।
योऽभूद्भुवो रागरजःस्वभावे
विद्वेषवानिन्दुरिवारविन्दे ॥ ७ ॥

अथोत्तराशाधिपति र्व्वसन्ते
वनान्तरालोकनकौतुकेन ।
सान्तःपुरः केलिसुखाय कामौ
तदाश्रमोपान्तमहौ मवाप ॥ ८ ॥

रागौ कलिर्नाम स भूमिपालः
पादप्रहारैर्वन्दनासवैश्च ।

ཀླང་པས་བསྐྱེད་དང་ཁ་ཡི་ཆང་གིས་ཀླང་།

སྤྱང་ན་མེད་མཛེས་བ་ཀྱལ་དཔལ་ཐོབ།

9

དེར་ནི་ཕྱོགས་རྣམས་དཀའ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས།

དཀའ་ཐུབ་རྣམས་བྱེད་ཁྱོེ་ཆེན་འབྲིག་གི།

ཚྲོགས་ཀྱི་བཞིན་དང་འདོད་མེད་དུ་བས་བཞིན།

བྱང་བ་འཁོར་བས་སྤུལ་པ་དང་བཅས་བྱུར།

10

རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཅེ་དགས་གཡོ་བ་དང་།

མེད་ཀྱི་སྤུལ་བས་དུད་པ་ལྷ་མས་གྱུ།

ཡལ་འདབ་དམར་པོ་དང་ལྷན་མཆོག་སྤུལ་དམར།

འབྲི་ཤིང་རོལ་ཅིང་བྱེད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ།

11

གྱུལ་པོའི་བཅུན་མོ་དག་མཚན་རྣམས་འཕྱལ་ལ།

ནགས་སྤྱུ་གྱུ་བས་ཆགས་ལས་རྣམས་གྲོལ་ཞིང་།

གཡོ་མེད་བསམ་གཏན་དྲིང་འཛིན་ལ་ཆགས་པ།

དྲང་སྤོང་དེ་ལ་ཡོངས་སྤྱུ་བསྐྱེད་ནས་གནས།

12

དེ་ནས་མི་དབང་ཕྱོགས་དེར་མཛོན་ཕྱོགས་པས།

བྱེད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱེད་དེ་མཐོང་ནས།

ཕྱག་དོག་ཁྱོེ་བའི་མེ་ནི་བཟླ་དཀའ་དེས།

དེ་ཡི་ལག་པ་ཀླང་པ་སྤྱུར་དུ་བཅད།

13

लेभे विलासेषु नितम्बिनीना-
मशोकशोभां वकुलश्रियञ्च ॥ ६ ॥

दिश स्तपोलोपपृथुप्रकोप-
धूमङ्गवृन्दैरिव तापसानाम् ।
तत्र धमद्भिर्धूमरैर्वधूवुः
कामाग्निधूमैरिव सान्धकाराः ॥ १० ॥

लीलाविलोलाः पवनाकुलाली-
स्तनावनम्राः स्तवका लतानाम् ।
रक्ताधराः पाटलपल्लवानां
प्राप्तिर्विलासं ललना लतानाम् ॥ ११ ॥

राजाङ्गनाः कौतुकविभ्रमेण
वने चरन्त्य स्तमृषिं विलोक्य ।
अचञ्चलध्यानसमाधिसत्तां
विमुक्तरागं परिवार्य्य तस्युः ॥ १२ ॥

तद्देशमभ्येत्य नरेश्वरोऽथ
दृष्ट्वा बधूभिः परिवारितं तम् ।
ईर्ष्याप्रकोपानलदुर्निरीक्ष्यः
चिच्छेद तस्याशु स पाणिपादम् ॥ १३ ॥

བདན་པར་རྣམ་འགྱུར་མེད་དེས་ཡན་ལག་ཚོགས།
 བཅད་ཀྱང་ས་ཡི་བདག་ལ་དེས་མ་ཁྲིས།
 དེ་ཟ་བཞོད་སྒྲིན་ལྟོ་འཕྱེ་ལྟོ་ཚོགས་ཀྱིས།
 དེ་ལ་ཁྲོ་བ་དྲག་པོ་དག་ལས་བརྒྱུག།

14

དེ་ནས་མི་བདག་རང་གི་གྲོང་སོང་ཚོ།
 གཤམ་ནས་འོངས་པའི་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 དེར་ནི་ཡན་ལག་བཅད་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 བཟོད་ལྡན་དག་ཀྱང་ཁྲོ་བས་འདར་བར་གྱུར།

15

དམོད་པ་འདེབས་ལ་མངོན་སྤྱོད་དེ་དག་ལ།
 བརྒྱུག་ནས་བཟོད་པར་ཞེས་དེ་ཡིས་སྒྲུས།
 བཟོད་པས་ཡང་དག་འཁྱུར་པའི་ཡིད་ལྡན་རྣམས།
 ཁྲོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཆགས་པར་མི་བྱེད་དོ།

16

ཁྲོ་བལ་བདག་གི་ཀྱང་ལག་བཅད་གྱུར་ཀྱང་།
 གཤམ་དེ་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ལྡན་མ་གྱུར་ན།
 བདེན་པ་དེ་ཡིས་ཉམས་མེད་ལྷས་ལྡན་པར།
 བདག་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རབ་དང་དེས་སྒྲུར་སྒྲུས།

17

དེ་ནས་བདེན་ཚིག་བརྗོད་པས་སྐད་ཅིག་ལ།
 ལག་པ་ཀྱང་པ་འགྱུར་ཞིང་མ་དག་བསོས།

द्विन्नाङ्गवर्गोऽपि स निर्विकार-
श्रुकोप भूपाय न नाम धीरः ।
न्यवारयत् क्रूरतरञ्च तस्मै
गन्धर्व्वयक्षोरगदेवसंघम् ॥ १४ ॥

ततः प्रयाते नृपतौ पुरं स्वां
समेत्य सर्व्वे मुनयो वनेभ्यः ।
तं तच्च कृत्तावयवं विलोक्य
क्षान्ता अपि क्रोधधुता बभूवुः ॥ १५ ॥

शापप्रदानाभिमुखान् निवार्य्य
क्षन्तव्यमित्येव स तानुवाच ।
क्षमासमालिङ्गितमानसानां
कोपक्रियाभिः क्रियते न संगः ॥ १६ ॥

विकारवेगोऽपि न पाणिपाद-
च्छेदे ममाभूद् यदि वीतमन्योः ।
सत्येन तेनाक्षतदेहएव
स्यामित्यवादीत् स पुनः प्रसादौ ॥ १७ ॥

ततः क्षणात् सङ्गतपाणिपादं
रुद्धव्रणं प्रेत्य सदोदयेन ।

ལྷ་ཡིས་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བསྟོད་ཅིང་།

སྤྱིང་སྟོབས་དཀར་བའི་མེ་དོག་ནམས་ཀྱིས་མཚོད།

18

རྒྱལ་པོའང་དེ་སྤྲིག་ནག་པོ་བརྟེན་ལྷ་བྱས།

ཅུ་བྱར་གྱིས་གདམས་སྟོད་ཚུལ་ནམ་པར་ཉམས།

རབ་དྲག་ནག་གི་འཁོར་མོར་ནམ་འཁོར་ཞིང་།

འཛིག་བྱེད་སྤྲིན་པའི་དབྱལ་བར་སོང་བར་གྱུར།

19

བཟོད་དཀར་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོར་གང་སྟོན་བྱང་།

ང་ཉིད་ཅོད་ལྷན་གང་དེ་ལྷ་སྤྲིན་ནོ།

བརྒྱ་བྱེན་འདས་པའི་སྟོད་ཚུལ་དྲན་པ་ལ།

བདག་གི་འཛུམ་པ་འདི་སྤྲིས་རྒྱ་མེད་མེན།

20

ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་གསུང་ཐོས་ཡ་མཚན་དག་དང་ལྷན་པའི་ཡིད།

རབ་དཀར་ནམ་རྒྱས་སྟོས་པས་གསལ་བའི་སྤྲན་གྱི་འཕྲང་འཛོན་ཅིང་།

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རེག་པས་པདྨོའི་འབྲུང་གནས་རྒྱས་པ་བཞིན།

ལྷ་ནམས་བདག་པོ་དཀར་བས་སྐབས་གསུལ་གནས་སྤྱ་སོང་བར་གྱུར། 21

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་བཟོད་པ་ལ་དཀར་བའི་དོགས་

པ་བརྟོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

अपूजयत् क्षान्तिगुणं स्तवेन
तं देवता सत्त्वासितैश्च पुष्पैः ॥ १८ ॥

राजापि तत्किल्बिषकालकूट-
विस्फोटसंघट्टविनष्टचेष्टः ।
पूरोत्कटावर्त्तविवर्त्तमानः
संवर्त्तपाकं नरकं जगाम ॥ १९ ॥

योऽभूत् पुरा क्षान्तिरतिर्महर्षिः
सोऽहं कलि र्यश्च स देवदत्तः ।
अतीतवृत्तस्मरणेन शक्र
नाकारणं जातमिदं स्मितं मे ॥ २० ॥

इति भगवतः श्रुत्वा वाक्यं सविस्मयमानसः
प्रमदविकचव्यक्तात्माहा वहन्नयनावलौः ।
तरणिकिरणस्पर्शनेव स्फुटः कमलाकर-
स्त्रिदशवसतिं प्रीतः प्रायात् पतिस्त्रिदिवौकसाम् ॥
२१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविगचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
क्षान्त्यवदानमाष्टचिंशः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་སྤྲུམ་ཅུ་ཙུ་དགུ་པ།

ཆེན་པོ་བྱུང་འཕགས་མཐོ་བ་རྣམས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡི།
སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་ནི་སྦྱོ་བོ་ངན་དང་འགྲོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན།
འཇུག་ངོགས་ཤིང་ནི་ངེས་པར་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བས་ལྷན་ཅིག་ཉིད།
ཅུ་དང་འགྲོགས་པས་ཅུ་བ་ཡུང་ནས་འབྲལ་ལ་འགྲུལ་བར་འགྱུར། 1

བཅོས་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད། ཅུ་བོ་ཡིད་འོང་ལྷན་པའི་ངོགས།
ཁང་བཟང་མཛེས་པ་དང་ལྷན་པ། ཡངས་པ་ཅན་ན་རྣམས་པར་རྒྱ། 2

ཉ་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ཅུ། བསྐྱལ་བར་དཀའ་ཞིང་ཟབ་པ་ལ།
ནམ་ཞིག་རྒྱ་ནི་འཕང་པ་ན། འཛིགས་ཅུང་ཅུ་སྤོན་ཡང་དག་འཕོན། 3

མགོ་བོ་བཅོ་བརྒྱད་སང་གོ་དང་། གཉིས་འཕྱང་སྟག་དང་བོང་བུའི་བཞིན།
ལྷས་ནི་རི་ཡི་རྣམས་པ་ཅན། མི་ནི་སྤྱོང་སྟག་དག་གིས་བྲངས། 4

དེར་ནི་དེ་མཐོང་རྣམས་པར་སྦྲག། འདྲིན་པའི་ཐག་པ་ཆད་གྱུར་ཅིང་།
ངོ་མཚར་གཡོ་མེད་ཉ་པ་རྣམས། སྐད་ཅིག་བསྟོད་མིན་འགྲོ་བ་མིན། 5

འཁོར་བ་ལས་ཀྱི་རྣམས་བྱ་བར། རྣམ་འགྱུར་ངོ་མཚར་ཟབ་མོ་ནི།
བརྒྱ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བར་རྣམས། སྤྲུམ་གྱིས་ནི་ཅི་བར་བྱེད། 6

जन चत्वारिंशः पल्लवः ॥

अत्यन्त मुन्नतिमतां महतां विनाश-
दोषस्य दुर्जनसमागम एव हेतुः ।
कूलद्रुमाः किल फलप्रसवैः सहैव
सद्यः पतन्ति जलसंगतिभिन्नमूलाः ॥ १ ॥

रुचिरागारशालिन्यां वैशाल्यां भगवान् पुरा ।
वलगुमत्यास्तटे नद्या विचचार तथागतः ॥ २ ॥

तस्याः कैवर्त्तसार्थेन गम्भीरेऽम्भसि दुस्तरे ।
कदाचिद् धोरमकरः क्षिप्त्वा जालं समुद्धृतः ॥ ३ ॥

अष्टादशशिराः सिंहद्विदप्रखराननः ।
नृणां सहस्रैराकृष्टः पर्वताकारविग्रहः ॥ ४ ॥

तं दृष्ट्वा तत्र विचस्ताः स्वस्ताकर्षणरज्जवः ।
आश्चर्य्यनिश्चलदृशो न तस्य र्न्न ययुः क्षणम् ॥ ५ ॥

गणनां गहनाश्चर्य्यविशेषशतशालिनाम् ।
संसारे कर्मवैचित्र्ये विकाशानां करोति कः ॥ ६ ॥

སྐབས་དེར་དེ་ཡི་ཆེད་དུ་ནི། འབྱུང་བོ་དགོངས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས།

སྦྱོར་ཐོག་མས་ཅད་སྦྱོབས་པ་ལ། ཏུས་མཛེད་གྲུལ་བ་ཡང་དག་བྱོན།

7

གན་བོ་བྱིས་པ་བྱུང་མེད་བཅས། ལྷན་མོ་ལ་འཚོགས་སྦྱོར་བོ་དག།

བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གཟིགས་འཇུག་ངོགས་དེར། སྤྲན་ནི་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བ་མཛེད།

8

དག་སྦྱོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེར་མཐོང་ནས།

ཅུ་གཏེར་ཕྱིར་ལ་ལོག་པ་བཞིན། སྦྱོར་ཐོག་མས་ཅད་དེར་སྦྱོགས་གྱུར།

9

དེ་མཐོང་ཉིད་ཀྱི་འཕྲལ་ལ་ནི། ཉ་བ་ནས་བར་དུ་ད་བ་ཡིས།

སྒོག་ཆགས་འཆི་བ་ཡངས་བའི་གྱ། འཁོར་བ་ལྷ་བྱ་བཏང་བར་གྱུར།

10

དེ་ཡི་གསུང་གིས་ཅུ་ལ་ཉ། ཅུ་སྤྲན་ན་ཀྱ་ལ་སོགས་ཚོགས།

བཏང་ནས་དེ་དག་ཁོ་བྱལ་བས། སྒོག་པ་ཡི་ནི་དགྲ་བོར་གྱུར།

11

དེ་དག་གིས་བཀོད་ཅུ་སྤྲན་ཆེ། མདུན་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གཟིགས་ནས།

ཆོས་ཀྱི་མཛོས་བ་སྦྱིང་ཇེ་ཡི། ཅུ་བོ་སྦྱོ་བཞིན་དེ་ལ་སྦྱས།

12

བྱ་སྦྱོར་མེད་སྦྱོང་གྱིས་ནི། ཉེས་པ་བྱས་པ་མི་བྲན་ནས།

འདི་ཡང་ངག་གིས་ཉེས་སྦྱང་དག། སྤྲན་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡིན།

13

ཁྱོད་ཀྱི་མི་དགའི་གྲོགས་གྱུར་པ། མ་དེད་ལྷ་གང་ན་གནས།

ཐོག་མས་ཅད་མཁྱེན་བས་འདི་བཛྲོད་ཆོ། དེ་ཡིས་སྦྱོར་བ་བྲན་ནས་སྦྱས།

14

अचान्तरे तमुद्देशं भगवान् भूतभावनः ।
जिनः समाययौ सर्वजनचाणकृतक्षणः ॥ ७ ॥

सदृष्टवालललनं जनं कौतुकसंगतम् ।
दृष्ट्वा तचाकरोत्तौरे भगवानासनग्रहम् ॥ ८ ॥

भिक्षुसंघैः परिवृतं दृष्ट्वा तत्र तथागतम् ।
जनोऽभूदुन्मुखः सर्वः प्रत्यावृत्त इवोदधिः ॥ ९ ॥

तं विलोक्यैव विनताः कैवर्त्ताः प्राणिवन्धनम् ।
विशालजालं सहसा संसारमिव तत्यजुः ॥ १० ॥

मत्स्यकुम्भीरनकादिसंभारं तद्गिराम्भसि ।
त्यक्त्वा ते विरताटोपा बभूवुः किल्बिषद्विषः ॥ ११ ॥

तैर्न्यस्तं भगवान् दृष्ट्वा महामकर मग्रतः ।
तं जगाद सृजन् दन्तकान्त्यैव करुणानदीम् ॥ १२ ॥

अपि त्वं कपिलः पुत्र किन्न स्मरसि दुष्कृतम् ।
वचोदुश्चरितस्यायं परिपाकोऽनुभूयते ॥ १३ ॥

साय्यकल्याणमिच न्ते जननीं क्वाद्य वर्त्तते ।
सर्वज्ञेनेत्यभिहितः स्मृत्वा जाति मुवाच सः ॥ १४ ॥

བྱུ་བདག་བདག་ནི་སེར་སྐྱ་ཡིན། རང་གིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་བློ།
 དག་གིས་ཉེས་བྱས་ཡོངས་སྒྲིན་པ། འདི་ནི་ཉམས་སྒྲུབ་འདུག་པར་གྱུར། 15

དཔྱལ་བ་ཕྱོད་བྱེད་བདག་གིས། སྒྲིན་དུ་དཔྱལ་བ་དག་དུ་སྒྲིས།
 ཞེས་པ་སྐྱུ་ལྟས་ཅུ་སྒྲིན་དེར། རེ་དཔྱུ་པོས་རབ་དུ་བྱས། 16

བྱུ་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་དེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
 དུད་འགྲོ་འི་སྒྲིབ་ནས་སོང་བྱོད་ལ། དུས་མིན་དེ་རིང་ཅི་ཞིག་བགྱི། 17

བག་མེད་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མིན་པའི་རབ་དུ་ཚོམ་པ་གཟུ་ལུམས་དག།
 དགོད་ཅིང་རངས་པས་བསྐྱབས་པ་དཔྱལ་བར་ཡོངས་སྒྲུབ་ལ་ཆགས་གྱུར་ཚེ།
 ཉོན་མོངས་འབེབས་པ་དུག་དང་མཚུངས་པའི་རྗེས་སྒྲུབ་གྲོད་པ་མ་ཞི་བས།
 ཅུ་ལ་སྐྱབས་གནས་རྣམས་ལ་མཚན་མོ་སོ་སོར་མཆོག་དུ་གདུང་བར་བྱེད། 18

སྐྱུ་བསྐྱལ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་སྒྲིད། བདག་ལ་སེམས་ནི་དང་བར་བྱོས།
 དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དུས་བྱས་ནས། ལྷ་ཡི་གནས་སྒྲུབ་འདུག་པར་གྱུར། 19

མཉེས་གཤིན་པན་པ་འདི་ཡང་ཉོན། རྣམ་པར་དབྱེད་ལ་ཡིད་ལ་གྱིས།
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་དྲག་ཅིང་། ཞི་བ་བྱང་འདས་འཛིག་པ་མེད། 20

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་འདི་ཡིས། དེ་ནི་རབ་དང་གྱུར་པའི་ཚེ།
 སྒྲིབ་འི་ཚོགས་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ། རོ་མཚར་གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུར། 21

विभो भवामि कपिलः स्मरामि निजदुष्कृतम् ।
वचोदुश्चरितस्यायं परिपाकोऽनुभूयते ॥ १५ ॥

याता मे नरकं माता नरकादेशिनी पुरा ।
इत्युक्त्वा मकरस्तत्र रुरोद परुषस्वरम् ॥ १६ ॥

तं शोकसागरे मग्नं वभाषे भगवान् पुनः ।
अकाले किं करोम्यद्य तिर्य्यग्योनिगतस्य ते ॥ १७ ॥

अपुण्यप्रारम्भे रभसहसितोत्थासविहिते
प्रमत्तानां याते नरकपरिपाकप्रणयिताम् ।
अशान्तेः सन्तापं रुदितशरणानि प्रतिनिशं
भृशं क्लेशावेशैर्दिशति विषतुल्यै रनुशयः ॥ १८ ॥

क्षणं दुःखक्षयायैव मयि चित्तं प्रसादय ।
प्रसन्नमानसः काले यास्यसि चिदशालयम् ॥ १९ ॥

शृणु वत्स हितञ्चेदं विचार्य्य कुरु चेतसि ।
अनित्याः सर्व्वसंस्काराः शान्तिनिर्व्वाण मक्षयम् ॥ २० ॥

इत्याज्ञया भगवत स्तस्मिन् याते प्रसन्नताम् ।
जनसंघः स सुचिरं बभूवाश्चर्य्यनिश्चलः ॥ २१ ॥

དེ་ནས་སྒྲེ་བོས་གྲུས་པར་ནི། གསོལ་བཏབ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཐལ་སྒྲུར་བྱས། དེ་ཡི་སྒྲིན་བྱང་རབ་དུ་རྒྱས། 22

དེ་ཡིས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུན། རི་མེད་དེ་ཡིས་རབ་དུ་གསུངས།
སྒྲིག་པའི་ངང་ཚུལ་འདི་ཡི་ནི། བྱང་བའི་མཐའ་འདི་མཉན་པར་གྱིས། 23

བསྐལ་པ་བཟང་བོ་དག་ལ་སྒྲེན། སྒྲེ་བོ་ཚོ་ལ་བྲི་སྒྲུབ་ཟུང་།
ཐུབ་ཚེ་བཅོམ་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤམས། འོད་སྒྲུང་ཞེས་པ་བྱང་བར་བྱུང་། 24

བར་ཁ་སིར་དེ་དུས་སུ། ས་སྒྲོང་གྲི་གི་ཞེས་བྱ་བ།
སྒྲོང་བའི་དབག་བསམ་ཤིང་ལྷ་བྱ། མང་བོ་རབ་དུ་སྒྲེར་བ་བྱུང་། 25

ནམ་ཞིག་མཁས་པའི་གནས་སུ་ནི། མིག་སྒྲོང་གཞན་པ་བཞིན་དུ་གནས།
དེར་ནི་གཉིས་སྒྲིས་རིག་བྱེད་ལྷན། སྒྲུ་བའི་སིང་གེ་ཞེས་པ་འོངས། 26

ཐོགས་པ་མིན་པར་ཐུད་པ་དང་། ལྷན་དང་བསྒྲིན་བཀུར་ཡང་དག་ཐོབ།
སྒྲོབ་མའི་འཕྲང་བས་བསྐྱོར་བ་དེས། དེ་ཚེ་རྒྱལ་ལ་ཤིས་བརྗེད་པ། 27

ཁྱབ་བདག་མཁས་པའི་བདག་པོ་མཉུན་སར་འདུག་འོས་ཤིས་
ལྷན་ཁྱོད་ནི་ཤིས་བྱུར་ཅིག།

ཁྱོད་ཀྱི་ལམས་སྒྲོད་བདུད་ཅི་དག་ལ་མཚོག་དུ་སྤེད་ལྷན་ཡང་
དག་བལྟ་ལ་ཆགས།

ས་བདག་གཞན་གྱི་སིང་ལ་སྤང་ལྷན་ཡོན་ཏན་བརྗེད་ལ་སྒྲུ་ཅོར་ཆེ་བར་སྒྲེགས།
ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་ཉིན་གནས་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱར་ཉིད་དུ་བདག་ལ་སྒྲོན་ནམས་སྒྲུར། 28

आर्यानन्दः प्रणयिना जनेनाभ्यर्थित स्ततः ।
तत्पूर्ववृत्तं पप्रच्छ भगवन्तं कृताञ्जलिः ॥ २२ ॥

स तेन पृष्टः प्रोवाच विमलज्ञानलोचनः ।
अस्याकुशलशीलस्य वृत्तान्तः श्रूयता मयम् ॥ २३ ॥

भद्रकाख्ये पुरा कल्पे वर्षायुतयुगायुषि ।
जने बभूव भगवान् काश्यपाख्य स्तथागतः ॥ २४ ॥

क्रिकिर्नाम महीपालः कल्पशाल इवार्थिनाम् ।
अभवत् समये तस्मिन् वाराणस्यां बहुप्रदः ॥ २५ ॥

कदाचिद् विबुधास्थाने सहस्राक्ष मिवापरम् ।
आसीनं वादिसिंहाख्य स्तं विद्वानाययौ द्विजः ॥ २६ ॥

अविलम्बितसंप्राप्तदर्शनासनसत्कृतिः ।
स दत्ताशौ नरपतिं शिष्यश्रेणिवृतोऽभ्यधात् ॥ २७ ॥

स्वस्ति स्वस्तिमते बुधाधिपसभासीनाय तुभ्यं विभो
लुब्धाः सच्चरितामृते तव परं सन्दर्शने रागिणः ।
सदेषाः परभूपनाम्नि मुखरास्ते सद्गुणोदीरणे
कस्मात् सर्व्वगुणाश्रयेण भवता दोषैर्व्यं योजिताः ॥ २८ ॥

གང་ཞིག་སྒྲོང་བ་ནམས་ཀྱང་བར་མེད་རིན་ཅེན་ཆར་པལ་པས།
 སྒྲ་ཚོགས་སྒྲོང་བའི་དོན་མཐུན་ཡོངས་སྤྲ་ཚོས་པར་བྱེད་གྱུར་པ།
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཏོང་མེད་དང་ལྷན་མཚུངས་མེད་བསོད་ནམས་གཏོར།
 ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཀྲེན་མེད་འབྱོར་བའི་ནམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན།

29

རྒྱལ་པོ་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སྤྲ་འདྲིས་པ་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་དག།
 བསྟན་ལས་མཁམས་པ་རྒྱལ་བྱེད་རིག་པའི་ཆ་ཡི་ཆ་ཤས་ཅི་ཡང་ཐོབ།
 ཡིད་འོང་མཁམས་པའི་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་འོད་དང་ལྷན་པའི་མདུན་ས་འདིར།
 དེ་ཡི་ཚོགས་ནི་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་འགའ་ཞིག་བདག་གིས་བསྟན།

30

སྒྲ་བོ་དམ་པའི་སྒྲོ་ནི་རང་གི་ཡོན་ཏན་བཙིར་ངོ་ཚ།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྲ་འདྲོད་དག་པོས་སྤྲ་ཚོར་སྒྲོག་དུ་བཅུག།
 རྒྱལ་པོ་འགྲོ་འདི་དག་ན་བདག་གི་ཚོགས་ལན་ལ་སྤེད་པའི།
 གལ་ཏེ་མཁམས་པ་ཡོད་ན་གྱུར་བ་ཉིད་དུ་བདག་པར་གྱིས།

31

ཞེས་པ་དེ་ཡི་གཞུང་གི་ཚོགས། དྲག་པོར་སྤྲེམས་ཞིང་ཟབ་པ་དག།
 ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། སྤྱིངས་པས་སྤྱར་བར་ཡང་དག་བསམས།

32

གལ་ཏེ་ལན་ནི་ས་ཐོབ་པར། རྒྱགས་གིང་འཕྱར་འདི་སོང་གྱུར་ན།
 དེ་ལྟ་ན་ནི་བདག་ལུལ་གྱི། གྲགས་པ་མིན་པ་སྒྲོག་པའི་ང།

33

यद् याचका अपि निरन्तररत्नवर्षे
नानार्थिसार्थपरिपूरकतां प्रयान्ति ।
सर्वं भवानुपमपुण्यनिधे वदान्य
निर्देन्यदानविभवस्य विजृम्भितं ते ॥ २६ ॥

राजन् किञ्चित्परिचितगुणैः सेवया सद्गुरुभ्यः
प्राप्तोऽस्माभिर्विबुधविजयी कोऽपि विद्यांशलेशः ।
अस्यां विद्वत्कमलभरसौम्यप्रभायां सभायां
तस्योत्कर्षं कतिपयपदं प्रत्ययं दर्शयामः ॥ ३० ॥

निजगुणगणने धीर्लज्जते सज्जनानां
मुखरयति तथापि प्रौढवादाभिलाषः ।
इयति जगति राजन् क्षिप्रमन्विष्यतां मे
प्रतिवचनरुचि श्रेदस्ति कश्चिद् विपश्चित् ॥ ३१ ॥

सन्दर्भगर्भगम्भीरमिति तस्योत्कर्षं वचः ।
श्रुत्वा क्षितिपतिः क्षिप्रं विलक्षः समचिन्तयत् ॥ ३२ ॥

अप्राप्तप्रतिमल्लोऽयं यदि यायान्मदोद्धतः ।
तद्देष्टुं मम देशस्य यशःखण्डनडिण्डिमः ॥ ३३ ॥

གང་ན་ས་བདག་སྐྱུ་པོར་གྱུར། ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་དཔལ་པར་བྱེད།
དེ་ན་སྐྱེ་བོ་རིག་བྱེད་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་ལ་བ་བྱེད་མ་ཡིན།

34

ས་བདག་ཆོས་ཀྱི་ཀྱན་དགའ་ར། རི་མེད་དཔལ་པའི་སྤྱང་བ་ཅན།
འཛིག་རྟེན་རིག་བྱེད་ལ་འཇུག་སྟེ། དམ་པའི་བྱ་བའི་སྤྱོད་ལ་བཞིན།

35

དེ་སྤྱད་འདི་ཡི་རྒྱགས་པ་ནི། རབ་དུ་འབད་པས་ཆར་གཏད་བྱ།
ཡལ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དབུལ་བ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན།

36

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་མི་བདག་གིས། བླ་ཟེ་ཀར་བ་ཏར་གནས་པ།
མཁས་པའི་སྒྲ་མ་རྣམ་དབྱེད་ནས། རྟོན་པོ་ཆེན་པོས་འགྲུགས་སུ་བཅུག།

37

མཁན་པོ་དྲོག་གོ་ནོ་ལྟན་པ། ས་བདག་མདུན་ས་དེར་འོངས་ནས།
སྤྱོད་པའི་སེང་གོ་དྲིགས་པ་ཡི། རལ་པ་དག་ནི་ཆད་པར་བྱས།

38

སྤྱར་བར་སྤྱོད་པ་མ་ལུས་ལས། རྣམ་རྒྱལ་དེ་ཡིས་ཟམ་པ་དེ་འི།
དབྱངས་ཅན་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་བཞིན། སྤྱོད་བཅད་རྒྱ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ།

39

རྣམ་མ་རྣམས་ནི་འཆར་བ་བཞིན། མཁས་པ་གཟི་བྱིན་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས།
ཡོན་ཏན་བྱེད་འཕགས་ལ་གནས་པ། མོང་ནས་མོང་དུ་མཐོང་བ་ཡིན།

40

དེ་ནས་ནོར་མང་མི་བདག་གིས། དྱིན་ནས་སྤྱོད་པའི་སེང་གོ་བདང་།
མོང་བྱིར་ལྟ་བྱ་ཀར་པ་ཏ། གཉིས་སྐྱེས་རྒྱལ་བ་དག་པ་བྱིན།

41

गुणापमानकृद् यच्च मूर्खो भवति भूपतिः ।
न करोति जनस्तच्च विद्यार्जनपरिश्रमम् ॥ ३४ ॥

विवेकविमलालोके धर्म्मरामे महीपतौ ।
लोके विद्याः प्रवर्तन्ते सदाचारक्रिया इव ॥ ३५ ॥

तस्मादस्य प्रयत्नेन कर्त्तव्यो मदनिग्रहः ।
विद्यादरिद्रता देशे दोष एव विशांपतेः ॥ ३६ ॥

इति संचिन्त्य नृपति विप्रं कर्वटवासिनम् ।
आनिनाय महामातृ रन्विष्य विदुषां गुरुम् ॥ ३७ ॥

भूमत्सभा मुपाध्यायः प्रेत्य तं तर्ककर्कशम् ।
चकार वादिसिंहस्य दर्पकेशरकर्त्तनम् ॥ ३८ ॥

तस्य तेन जितस्याशु विजिताशेषवादिनः ।
मौनसूचं समापेदे लज्जितेव सरस्वतौ ॥ ३९ ॥

आरूढाः शुभ्रमहसं नक्षत्राणामिवोदयाः ।
उपर्युपरि दृश्यन्ते गुणोत्कर्षा मनोषिणाम् ॥ ४० ॥

वादिसिंहं विस्तृज्याथ दत्त्वा भूरिधनं नृपः ।
ददौ द्विजाय जयिने कर्वटं नगरोपम् ॥ ४१ ॥

དེ་ནས་རྒྱལ་ལས་སྤང་བོད། དབྱང་རྒྱན་གྲུབ་བྱ་མཛེས་པ་ཐོབ།

མཁས་བོད་པལ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། རང་གི་བྱིས་དུ་རབ་དུ་ཞུགས།

42

རྒྱལ་བོའི་དབྱང་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཚོང་པས་རྒྱ་མཚོ་ནས་བསྐྱབས་དང་།

མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་འཕགས་ཀྱིས། བསྐྱབས་པའི་དཔལ་ནི་ནམ་པར་

མཛེས་༥ 43

དུས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་དེ། བྱ་སྐྱེས་ཀྱན་དུ་དགའ་བར་གྱུར།

བདེ་ལའང་བདེ་བ་སྐྱུ་ཚོགས་པ། བསོད་ནམས་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན༥ 44

སྐྱ་ནི་སེར་སྐྱ་གཟི་བྱིན་ཙན། སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བྱིས་པ་དེ།

ཆེར་སྐྱེས་ཤིན་དུ་མཁས་པ་ནི། པ་ལས་མངོན་པར་ལྷག་པར་གྱུར༥

45

རིགས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་དག་ལ་མཁས། མཁས་པ་ལ་ནི་འཕྱོར་བ་རྒྱས།

འཕྱོར་ལ་ཁྱད་འཕགས་དཔལ་པའི་བྱ། ལེགས་བྱས་ཡལ་ག་ལྷན་པའི་འབྲས༥ 46

ནམ་ཞིག་ནད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། ལུས་ནི་འཛིག་ལ་ཉེ་བ་ན།

སྐྱ་བོ་མེད་སར་བྱ་བོས་ནས། བྱ་ལ་མཉེས་གཤིན་དེས་སྦྱས་པ༥

47

བདག་གིས་བཞུགས་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས། དང་ལ་བབས་ཆེ་ནོར་ཟས་བསྐྱབས།

བྱ་གཅིག་འཛིག་དྲིན་པ་རོལ་གྱི། བདེ་བསྐྱབས་སྤར་ཡང་བྱས་པ་མེད༥ 48

མཚས་ནི་ལེགས་པར་བགྲངས་པའི་དུས། བྱ་ལོན་པ་བཞུགས་འོངས་པའི་ཆོ།

ད་ནི་འབྲུགས་ཏེ་བདག་གང་ན། རིག་དེ་གང་ན་ནོར་གང་ན༥

49

लब्धराजगजाश्वोऽथ चारुकेयूरकंकणः ।

उपाध्यायः स्वभवनं प्रविवेश सह श्रिया ॥ ४२ ॥

भुजैर्जिता भूमिभुजां वणिजां सागरार्जिता ।

विद्यावतां विराजन्ते गुणोत्कर्षार्जिताः श्रियः ॥ ४३ ॥

कालेन श्रीमतस्तस्य पुत्रजन्मोत्सवोऽभवत् ।

सुखेऽपि सुखसम्पत्तिर्लक्षणं पुण्यकर्मणाम् ॥ ४४ ॥

कपिलो नाम स शिशुस्तेजःपिङ्गशिरोरुहः ।

वर्द्धमानमतिर्विद्वान् पितुरभ्यधिकोऽभवत् ॥ ४५ ॥

कुले महति वैदुष्यं वैदुष्ये विभवोद्भवः ।

विभवे सत्सुतोत्कर्षः फलं सुकृतशाखिनः ॥ ४६ ॥

कदाचिद् व्याधिसंयोगात् प्रत्यासन्नतनुक्षयः ।

विजने पुत्रमाह्वयसोऽवदत् पुत्रवत्सलः ॥ ४७ ॥

वाल्मे गुणार्जनं पुत्रतारुण्ये द्रविणार्जनम् ।

मया कृतं न तु पुनः परलोकसुखार्जनम् ॥ ४८ ॥

उत्तमर्ष इव प्राप्ते काले सुगणितावधौ ।

अधुना विवशः काहं कसा विद्या कतद्वनम् ॥ ४९ ॥

ཡོན་ཏན་མེ་ཏོག་བདེ་འབྲས་ལྷན། རོར་གྱི་ཚ་བཅེངས་སྒྲིབ་པའི་ས།
ནགས་སྒྲུ་རྒྱས་མིན་དོ་ཇི་བཞིན། བཟོད་དཀའི་རྒྱས་ནི་རྒྱུང་བར་འགྱུར། 50

མཐའ་དག་རིག་དང་སྒྲུ་ཅུ་ལ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་འཕེན་བྱེད་ཅིང་།
སྐད་ཅིག་བདེ་བའི་རྒྱུར་ནི་ཞོར་ནམས་རབ་དུ་འཛིན་བར་བྱེད།
སྐྱོངས་པའི་སྒྲིབ་མ་མི་ནམས་ཕུངས་དང་བྱ་ལ་དགའ་བར་བྱེད།
ལྷུ་འབྲལ་ཡུན་ཅས་དག་ལ་ཐམས་ཅད་གཞན་དེ་དེ་ཡང་གཞན། 51

མཛེའ་བ་སྐྱོངས་པས་དབང་བྱས་བདག། བྱིད་ལ་ཕན་པས་འདི་བཟོད་དོ།
མཉེས་གཤེན་མང་དུ་བྲོས་པ་ལས། འཁོར་བའི་སྒྲིང་པོའི་ལས་རིག་བྱ། 52

དམ་པར་བྱལ་བྱ་ཅུབ་པོར་སྒྲིབ་མི་བྱ།
རབ་དུ་འབད་བས་གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱ།
སྒྲིས་བྱ་སྒྲིབ་པའི་གཡང་སར་རྒྱུང་ནམས་ཀྱིས།
བཟོད་ནམས་འདི་དག་ནམས་ནི་བཟོན་ས་ཡིན། 53

འབྱོར་བ་དག་ལ་མ་ཆགས་མཛེས་པས་བརྒྱན།
སྤང་མེད་སྒྲིབས་དང་རང་བདེ་ལ་མ་སྐྱོངས།
ཚ་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་དགའ་བའི་ཤིང་།
འབྲས་བྱ་དམ་པའི་དབལ་ལྷན་མ་ལུས་གནས། 54

गुणपुष्पे सुखफले बद्धमूले धनैर्जने ।

वने वज्र इवाकालकालः पतति दुःसहः ॥ ५० ॥

क्षपयति सकलाभिर्ज्जन्म विद्याकलाभिः

क्षणिकसुखनिमित्तं सन्निधत्ते च वित्तम् ।

पशुशिशुषु मनुष्यः प्रीयते मोहशिष्यः

तनुविरहमुहूर्त्ते सर्वमन्यत् सचान्यः ॥ ५१ ॥

इदन्तु ते हितं वच्मि स्नेहमोहवशौकतः ।

संसारसारशरणं वत्स वेत्सि बहुश्रुतः ॥ ५२ ॥

सन्तः प्रणम्याः परुषं न वाच्यं

कार्यः प्रयत्नेन परोपकारः ।

पापावपाते सततं हि पुंसा-

मेतानि पुण्यान्यवलम्बनानि ॥ ५३ ॥

अलोभशोभाभरणा विभृति-

रद्वेषसक्तिः स्वसुखेष्वमोहः ।

मूलचयेऽस्मिन् कुशलद्रूमस्य

वसत्यशेषाखिलसत्फलश्रीः ॥ ५४ ॥

ཇི་སྤྲོད་ས་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་དག། ཚ་ཟེར་གྲིས་གདུངས་དེ་སྤྲོད་པ།

འདི་ན་བྱ་བྱོད་མཚུངས་པ་ཡི། མཁས་པ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡོད་མིན།

55

བྱོད་གྲིས་ནས་གྲིས་དུས་ན་ཡང་། དག་སྤྱོད་ནམས་ལ་ཚོད་མི་བྱ།

སངས་རྒྱས་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་རྒྱས། ཡི་ཤེས་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དགའ།

56

དག་སྤྱོད་ལ་སྤྲོད་ཚུལ་གྱི་དོན། བདག་གིས་དེས་ཚོ་བདག་ལ་བཤད།

མཁས་པ་བྱོད་གྲི་དེ་བ་དག། བྱ་བ་མི་ཤེས་ཤེས་པའང་སྤྱས།

57

དེ་སྤྲོད་དག་སྤྱོད་ལ་ཚོད་ན། བྱོད་མཁས་མཚོག་དུ་ཞུས་པར་འགྱུར།

གང་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་མཐུ་འདོད་པ་ཡིས། རི་ལ་སྤྱོད་པ་བདུང་མི་བྱ།

58

བྱ་ལ་དེས་སྤྱོད་བྱས་ཟེ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རེལ་ས་ལ་སོང་།

ལུས་ཀྱི་ཁང་པར་ལུས་ཅན་གྲིས། འགྲོན་ནམས་རིང་པོར་མི་གནས་སོ།

59

དུས་ཀྱི་སྤྱོད་མཁས་སེར་སྤྱོད་ནི། མཁས་པ་མ་ལུས་ཉམས་བྱེད་པ།

ཡོན་ཏན་མང་པོས་རྒྱལ་པོ་ལས། མོར་དང་མཚོད་ཆེན་རྒྱས་པ་བྱོབ།

60

དེ་ནས་ནས་ཞིག་སེར་སྤྱོད་ནི། སྐལ་བའི་རྒྱལ་སྤྲོད་བྱོབ་པ་ལ།

དཔེན་པར་དལ་བྱས་རང་གི་མ། ཀ་ཙ་ར་ཞེས་བྱ་བས་སྤྱས།

61

སྐལ་བའི་དེགས་པ་གཅོད་པའི་བྱ། ཕྱོགས་དང་གླིང་ལས་རྒྱལ་བ་བྱེད།

དག་སྤྱོད་ངན་པ་དེགས་པ་ཡིས། ལོང་ནམས་ཅི་སྤྲོད་ཡོངས་སྤྱོད་གཏོང་།

62

यावत्तपति तौष्णांशुरस्मिन् भुवनमण्डले ।
तावत्तत्सदृशः पुत्र विद्वान् वादौ न विद्यते ॥ ५५ ॥

भिक्षुभिक्षु न कर्तव्य स्वया वादः कदाचन ।
गम्भीरज्ञानदुर्बोधप्रबुद्धा बौद्धबुद्धयः ॥ ५६ ॥

पुरा भिक्षु र्मया पृष्टः पदस्यार्थं जहास माम् ।
प्रश्नं कर्तुं न जानीषे विद्वानिति जगाद च ॥ ५७ ॥

तस्माद् भिक्षुविवाद स्ते परं पाण्डित्यपीडनम् ।
बलप्रभावकामो हि गिरिं मूर्धा न ताडयेत् ॥ ५८ ॥

इत्युक्त्वा तनयं विप्रः परलोकभुवं ययौ ।
कायावसथपान्थानां देहिनां न चिरस्थितिः ॥ ५९ ॥

वाग्मी कालेन कपिलः खण्डिताखिलपण्डितः ।
नृपाद् बहुगुणं प्राप धनमानमहोदयम् ॥ ६० ॥

ततः कदाचिदेकान्ते कपिलं काचराभिधा ।
संप्राप्तं वादिसाम्राज्यं जगाद जननीं शनैः ॥ ६१ ॥

वादिदर्प्यच्छिदा पुत्र दिग्द्वीपजयिना त्वया ।
दुर्जनाः श्रमणाः कस्माद्दर्पान्थाः परिवर्जिताः ॥ ६२ ॥

གཞན་ལས་བྱད་འཕགས་ལ་ཞེན་ཅིང་། མི་མཐུན་དག་ལ་བཟོད་དགའ་བ།
འདིས་མི་བཟོད་ཅེས་སྐད་ཅིག་གིས། གསལ་བར་གྲགས་པ་ཉམས་པ་གྱུར། 63

ཅས་པ་མ་ཡིས་ཚིག་གྲོས་ནས། མཁས་པའི་མཚོག་དེས་རབ་སྐྱུ་བ།
དགོ་སྤོང་ནམས་ལ་ཙོད་མི་བྱ། ཞེས་དེ་བདག་གི་པ་ཡིས་བསྒྲིག། 64

གང་གིས་ཡོན་ཏན་ལྡན་ནམས་ཀྱིས། ཁ་ལ་མཚོད་པ་དམན་པར་བྱེད།
ཡི་གེ་འདེབས་བྱེད་སྤྱོད་བཤོ། བདག་ཅག་འཚོ་བཅས་འདི་ཡང་ངན། 65

ཆན་པོ་ནམས་ཀྱི་བདེ་གཞིས་སྤྱད། ཏྲ་ཏུ་གང་ཞིག་རབ་བཙོན་བ།
སྤྱོད་པ་སྤྱང་བཟོད་དགའ་བའི། མཁས་པ་གདུམ་པོ་འདི་དག་སྤྱད། 66

གང་ཞིག་གཡོ་སྤྱོད་མེད་དེ་སྤྱོད། གང་ཞིག་ཆགས་པ་བཙོན་དེ་དཔལ།
གང་ཞིག་དེགས་པ་མེད་དེ་རིག། གང་ཞིག་བཟོད་པ་ལྡན་དེ་སྤྱོད་བས། 67

དེ་ལྟ་ཉིད་ཏུ་གཞན་ནམས་དང་། སྤང་བས་ཙོད་པར་མི་བྱ་ན།
འགྲོ་བས་མཚོད་འོས་དགོ་སྤོང་ནི། གྲགས་པས་མཚོན་དང་སྤྱོད་ཅི་དགོས། 68

ཚད་མས་ཡོངས་ངེས་དེ་དག་ལས། རྒྱལ་བར་ཡང་ནི་མི་ལྷས་དེ།
གང་ཞིག་བདག་མེད་བཟུན་པ་ནམས། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་མི་སྤྱོད། 69

ཅས་པ་བྱ་ཡི་ཚིག་གྲོས་ནས། ཁྱོས་དེ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྐྱུ་བ།
ཁྱོད་ཀྱི་པ་ནི་སྤྱི་གཤམ་ཅན། དགོ་སྤོང་འབང་གྱུར་མ་ཡིན་ནམ། 70

परोत्कर्षाधिरूढस्य प्रतिपक्षे क्षमारतेः ।

अक्षमोऽय मिति व्यक्तं क्षणेन क्षीयते यशः ॥ ६३ ॥

इति मातुर्वचः श्रुत्वा सोऽवदद् विदुषा वचः ।

न वादः श्रमणैः कार्यः पिचाहमिति वारितः ॥ ६४ ॥

इयं दुर्जोविकास्माकं पञ्चालम्बनवादिनाम् ।

क्रियते गुणमान्यानां मानम्भानि मुखे यथा ॥ ६५ ॥

धिगेतच्चण्डपाण्डित्यं गुरुविद्वेषदुःसहम् ।

महतां सुखभङ्गाय सदा यस्मिन् समुद्यमः ॥ ६६ ॥

यस्यां न माया सा बुद्धिः सा श्री लोभं निहन्ति या ।

दर्पो न यस्य विद्या सा शक्तिर्या च क्षमावती ॥ ६७ ॥

एवमेव न कर्तव्यः परैर्विद्वेषविग्रहः ।

किं मातर्जगतां पूज्यैर्भिक्षुभिः स्थातलक्ष्मभिः ॥ ६८ ॥

विजेतुं न च ते शक्याः प्रमाणपरिनिष्ठिताः ।

प्रतिपक्षै रविस्त्रिप्तं येषां नैरात्म्यशासनम् ॥ ६९ ॥

इति पुत्रवचः श्रुत्वा कुपिता त मुवाच सा ।

अभूत्तव पिता नूनं पापश्रमणचेटकः ॥ ७० ॥

བྲམ་ཟེའི་རིགས་ནི་ཆེ་བར་སྦྱེས། མང་དུ་བློས་པས་ཤེས་རབ་ལྡན།
དག་སྦྱང་ཕྱོགས་སྤྲུང་གུར་པ། ཁྱིད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པས་ཅི། 71

ཆད་མའི་རལ་གྱི་ཆེན་པོ་ཡིན། དག་སྦྱང་ནམས་ནི་ཆར་གཅད་མཛོད།
སྤྲོན་གྱི་ཆོགས་ནམས་མ་བཅོམ་ནི། ཆ་ཟེར་བྱེད་པ་མི་མཛོས་སོ། 72

ཞེས་པ་མ་ཡིས་ཆོག་གིས་བསྐྱལ། དེ་ལ་གྲས་པས་བསྐྱམས་དེས།
དག་སྦྱང་ནམས་ཀྱི་བརྟེན་གནས་སྤྲུ། དལ་བྱས་འགྲོ་བར་ཡང་དག་བཅམས། 73

དེ་ནས་བགྲོད་པས་ཤེས་འདོད་ནས། ལམ་དུ་དག་སྦྱང་འོང་བ་ལ།
གཞུང་གི་སྦྱིང་པོ་ཆད་མ་ཡང་། ཏུས་སྤྲུའེས་པ་ཡང་དག་རྩིས། 74

དེས་རྩིས་དེ་ཡིས་རབ་སྦྱས་པ། སྤྲོད་ན་ངེས་པར་སྤྲུག་གུར་པ།
ངེད་ཀྱི་ཆད་མ་འབྲུམ་སྤྲུག་གསུམ། བསྟན་བཅོས་སྤྲུ་ཕྱོགས་དག་ལ་དཀོན། 75

མཚོ་ནི་གང་ལས་ལྷོག་འབྱུར་ཞིང་། ལས་ནི་གང་ལས་ལྷོག་པར་འབྱུར།
གང་དུ་འཇིག་རྟེན་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་། བདེ་བ་ཡང་ནི་འགག་པར་འབྱུར། 76

ཞེས་པ་བཅོམ་ལྡན་རྟེན་པ་ཡི། གསུང་གི་སྤྲོད་ན་ཟབ་མོ་དག།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བརྟེན་པས། ཇི་ལྟ་དེ་རྟེན་ཤེས་མ་ཡིན། 77

དེ་དག་བློས་ནས་སེར་སྤྲུ་ནི། ཆོགས་བཅད་ཟབ་མོས་ཡ་མཚན་དེ།
བཅོམ་ལྡན་འོད་སྤྲུངས་བདག་གིས་ནི། དཀའ་བྱུང་ནགས་ཚལ་གཅོང་
མར་སོང་། 78

महति ब्राह्मणकुले जातः प्राज्ञो बहुश्रुतः ।
भिक्षुपक्षे निपतितः कथं त्वमपि तादृशः ॥ ७१ ॥

पृथुप्रमाणखड्गेन कुरु श्रमणनिग्रहम् ।
अविदार्याश्रसंघातं तीक्ष्णांशुर्न विराजते ॥ ७२ ॥

इति स प्रेरितो मातुर्गिरा तद्भक्तियन्त्रितः ।
भिक्षूणामाश्रमपदं शनैर्गन्तुं समुद्ययौ ॥ ७३ ॥

ब्रजन् स संमुखायातं भिक्षुं जिज्ञासया पथि ।
ग्रन्थसारं प्रमाणञ्च पप्रच्छ समयोचितम् ॥ ७४ ॥

स तेन पृष्टः प्रोवाच गाढशब्दार्थनिर्णयम् ।
लक्षत्रयप्रमाणं नः शास्त्रं तीर्थिकदुर्लभम् ॥ ७५ ॥

कुतः पारेऽतिवर्तन्ते क्व च वर्त्मातिवर्तन्ते ।
सुखदुःखे च लोकस्य क्वचित्समभिवद्मतः ॥ ७६ ॥

इति गम्भीरशब्दार्थं शास्त्रं भगवतो वचः ।
अनुपासितसर्व्वज्ञैर्ज्ञायते न यथा तथा ॥ ७७ ॥

एतदाकर्ण्य कपिलः श्लोकगाम्भीर्य्यविस्मितः ।
ययौ भगवतः पुण्यं काश्यपस्य तपोवनम् ॥ ७८ ॥

དེར་ནི་དག་སྤྱོད་ཚོགས་མཐོང་ནས། དེ་ལ་མ་དད་རབ་སྤངས་དེ།
སྤྱོད་དང་བཞིན་རས་རབ་དང་ཞིང་། སྤྲུལ་དོག་བྲལ་བས་རབ་དུ་བསམས། 79

གང་ཞིག་ཡང་དག་མཐོང་ཉིད་ན། ཡིད་ནི་དྲི་མ་མེད་ཐོབ་པ།
སྤང་བའི་སྤྲུལ་བས་དེ་དག་ལ། གདུག་པ་བྱ་བར་སྤྱ་ཡིས་འོས། 80

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་བསམས། དེ་དང་ཚོད་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེ།
ལམ་རིང་གིས་དུབ་རང་བྱིས་དུ། ཕྱིན་ནས་མ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ། 81

མ་མ་ཚོད་བའི་ལས་ལ་ང་། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་རྒྱུན་ཉིད་དོ།
དོན་སྤྲུལ་གཞུང་སྤྲུལ་དག་སྤྱོད་ལས། འཛིག་དེན་དུ་ནི་རྒྱལ་མི་ནུས། 82

ལམ་དུ་དག་སྤྱོད་གཅིག་གི་ནི། ཚོགས་བཅད་ཙམ་ཞིག་བདག་གིས་ཐོས།
དོན་མ་ཤེས་བས་སྤྱོད་སྤྲུལ་དེ། ཡིན་དུ་ཡུན་རིང་ས་ལ་བཞུས། 83

དེ་ཡི་གཞུང་ལ་གོམས་མ་བྱས། སྤྱ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲུལ་བར་སྤྱོད་ས།
དེ་དག་རབ་བྱུང་མིན་པ་ལ། རང་གི་བསྐྱེད་བཙུངས་འཆད་མི་བྱེད། 84

ཅས་པ་དེ་ཡིས་བཟོད་ཐོས་ནས། མ་ཡིས་དེ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་མངལ་གྱི་ཁར་གྱིས་བདག་ལ། ངལ་དུབ་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དུ་ཟད། 85

འགན་རྒྱལ་ནི་ཁོ་བས་སྤྱོད་། དམན་བས་ཀུན་ལ་རབ་དུ་འདུད།
གཞོད་པ་བྱས་ལ་མི་སེམས་བའི། སྤྲུལ་པ་དེ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱེད། 86

तथा भिक्षुगणं दृष्ट्वा प्रसन्नहृदयाननः ।

अचिन्तयत् तदश्रद्धां विहाय गतमत्सरः ॥ ७६ ॥

एतेषां द्वेषकालुष्यात् क्रौर्यं कः कर्तुमर्हति ।

येषां सन्दर्शनेनैव वैमल्यं लभते मनः ॥ ८० ॥

इति सच्चिन्त्य स चिरं तद्विवादपराङ्मुखः ।

दूराध्वखिन्नः स्वगृहं गत्वा प्रोवाच मातरम् ॥ ८१ ॥

मिथ्यैवाहं त्वया मातः प्रेरितः कलिकर्मणि ।

अजयाः अमणा लोके गूढार्थग्रन्थवादिनः ॥ ८२ ॥

श्लोकमात्रं मया श्रुत्वा भिक्षोरेकस्य वर्त्मनि ।

अज्ञातार्थेन वैलक्ष्यात् सुचिरं वीक्षिता क्षितिः ॥ ८३ ॥

तद्ग्रन्थेष्वकृताभ्यास स्तान् वक्तुं कः प्रगल्भते ।

कथयन्ति स्वशास्त्रं ते नहि प्रव्रजितादृते ॥ ८४ ॥

इति तेनोदितं श्रुत्वा जननी त मभाषत ।

आयासितार्हं भवता गर्भभारेण केवलम् ॥ ८५ ॥

संघर्षामर्षशून्येन दैन्यात् सर्व्वप्रणामिना ।

धर्षणानिर्व्विमर्षेण क्रियते पुरुषेण किम् ॥ ८६ ॥

རིན་ཅན་མཐའ་དག་འཛིག་ནིན་ན། རིན་ཅན་གཟི་བཙིན་ཉིད་ཀྱི་ཆེ།
གཟི་བཙིན་འཛོལ་བ་སྤངས་པ་ཡི། རྒྱུས་བྱའི་སྒྲིག་གི་ཅི་ཞིག་དོན། 87

དེ་གཞུང་ཐོབ་སྒྲུབ་རྒྱུན་གྱིས་ནི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཅེས་མི་བརྒྱུང་།
སྒྲ་བཅིང་མགོ་ལ་ཀྱ་ཤ་དག། སྒྲར་ཡང་སྒྱེ་བར་འགྱུར་རམ་ཅི། 88

ཞེས་པ་མ་ཡི་ཆོག་གིས་དེའི། ཡིད་ནི་རྩོག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།
འཕལ་ལ་དུས་མིན་རྒྱུང་ཚུབ་ཀྱིས། དུལ་གྱི་ནམ་མཐའ་འགགས་པ་བཞིན། 89

དེ་ནས་རབ་ཞི་ལ་ཆགས་པའི། རྩོག་ལྷན་དེ་ཡིས་དག་སྒྲོང་གི།
གགས་སུ་སྒྱེན་ནས་རབ་བྱུང་གྲངས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་
ཐོབ། 90

དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གྲས་པས། སང་གའི་སྤྱི་ལ་ཡང་དག་འཛོགས།
མཁས་པ་ཆོས་ནི་སྒྲ་བ་པོ། དེ་ཡིས་ཆོས་ནི་བསྐྱན་པ་བྱས། 91

མ་ཡིས་བསྐྱུལ་བར་གྱུར་བ་དེའི། བསྐྱན་པ་དེ་ལ་རིམ་པ་ཡིས།
དག་སྒྲོང་ཆོས་དང་འགལ་བའི་དོན། སྒྲ་བ་ཅུ་ནི་ཡང་དག་བཙམས། 92

ཆོས་ལ་བསྐྱན་པས་གདུངས་གྱུར་པའི། དག་སྒྲོང་ནམས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཆོག།
བརྒྱུག་ཀྱང་དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ། བཞིན་གྱི་ནམ་འགྱུར་བྱས་ནས་སྒྲས། 93

གནས་སྐབས་མིན་པ་མང་དུ་སྒྲ། དེགས་ལྷན་སྒྲ་ཅོར་སོ་མཆུ་དག།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་མིན་པ་ལས། བདག་གིས་བཤད་པ་ནམ་པར་འགོག། 94

लोके सकलरत्नानां तेजसैव महार्घता ।
को ह्यर्थः पुरुषप्राणै स्तेजोजीवनवर्जितैः ॥ ८७ ॥

मिथ्या तद्ग्रन्थलाभाय प्रव्रज्या गृह्यते न किम् ।
मूर्ध्नि कृत्तेषु जायन्ते किं केशेषु कुशः पुनः ॥ ८८ ॥

इति मातुर्गिरा तस्य मनः कलुषतां ययौ ।
सहसा कालवातालीरजोरुद्धमिवाम्बरम् ॥ ८९ ॥

ततः स कूटप्रशमप्रणयौ भिक्षुकाननम् ।
गत्वा गृहीत्वा प्रव्रज्यां शास्त्रं सौगतमाप्तवान् ॥ ९० ॥

कालेन धर्मकथकः स विद्वान् गुणगौरवात् ।
सिंहासनं समारुह्य विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ९१ ॥

जनन्या प्रेरित स्तस्यां देशनायां क्रमेण सः ।
भिक्षुधर्मविरुद्धार्थं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ९२ ॥

धर्मप्रहारव्यथितैर्भिक्षुभिः स पदे पदे ।
निवार्यमाणस्तानूचे कृत्वा विकृतमाननम् ॥ ९३ ॥

अज्ञात्वा दर्पमुखरैरयथा बहुवादिभिः ।
भवद्भिः स्थूलदन्तोष्ठैर्व्याख्याममविस्मृदिता ॥ ९४ ॥

ཁྱོད་ནམས་པོང་བྱ་སྤྱེའུ་ང་མོའི་བཞིན་ལྷན་སྒྲུབ་གི་ཁ་དང་བ་སྤྱང་གཞིང་།
 བྱི་ལ་ཨེ་ན་པག་དང་བྱི་ཡི་བཞིན་ལྷན་མཆོག་དུ་ལྷ་བར་དཀའ་བའི་གཞིང་།
 སྒྲུབ་བཅད་བཞུན་ཡང་བཟོད་བ་མིན་ན་དུག་པོའི་སྒྲུ་ཆེན་སྒྲོག་པ་སྒྲོས་ཅི་
 དགོས།

ཞེས་པ་སྒྲིན་མ་འབྱོལ་ཅིང་ལན་གཅིག་མ་པན་དགེ་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་དེ་ཡི་སྒྲུས།

95

དེ་ཡི་ཆོག་མདའ་ནོལ་པོ་ཡིས། ནམ་པ་བཅད་བཞིན་དགེ་སྤྱོད་ནམས།
 ལན་གྱི་ཆོག་ནི་མི་བཟོད་པ། དེ་བཟང་ནས་ནི་གཞན་དུ་སོང་།

96

དེ་ནས་ངག་གི་སྒྲིག་པ་དེས། བྱི་ནས་འབྱོད་པས་གདུངས་གྱུར་དེ།
 གཉིས་སྒྲིས་དེ་ཡིས་མ་ཉིད་བཟང་། རབ་དུ་བྱུང་བ་བཟང་མ་གྱུར།

97

བདག་གི་བྱ་ནི་དགེ་སྤྱོད་གིས། བྲོགས་ཞེས་ཆོང་སྒྲུ་དེ་ཡང་།
 སྒྲོན་མར་གྱུར་ཅིང་ལུས་བཟང་ནས། དཔུལ་བ་དག་དུ་གནས་པ་ཐོབ།

98

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་དག། རང་གིས་བྱས་པའི་སེར་སྒྲུ་ནི།
 ལུས་ཀྱི་མཐུག་དུ་ཆོག་ཅུབ་ཀྱིས། ཅུ་སྒྲིན་འདི་ཉིད་དག་དུ་གྱུར།

99

དགེ་སྤྱོད་སྒྲུང་ལ་གང་སྒྲུས་པ། དེ་དག་འདི་ཡི་གཞིང་འདི་དག།
 གང་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ལས། འབས་བྱ་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་སྒྲེ།

100

ཞེས་གསུངས་དེར་ནི་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། དུག་པའི་ཆོས་ནི་བསྐྱན་མཛད་ནས།
 ཐ་དད་བྱང་ཅུབ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི། སྒྲེ་བོ་དག་ལ་ཆེས་བརྒྱུང་མཛད།

101

यूयं गर्हभमर्कटोष्ट्रवदना द्वीप्यास्यपञ्चानना
मार्जारैणवराहकुक्कुरमुखा दुर्दर्शवक्त्राः परम् ।
सह्या मौनजुषोऽपि नैव विकटाटोपं रटन्तः किमु
भ्रूभंगैरिति भिक्षुसंघ मसक्कन्निर्भर्त्सयन् सोऽभ्यधात् ॥ ६५ ॥

तस्य वाक्यशरै स्तीक्ष्णैर्विकृता इव भिक्षवः ।
अनुक्त्वैव प्रतिवच स्थक्ता तं ययु रन्यतः ॥ ६६ ॥

तेन वाक्पातकेनाथ पश्चात्तापमुपागतः ।
तत्याज जननीमेव प्रव्रज्यां न तु तां द्विजः ॥ ६७ ॥

अमणैर्मै हृतः पुत्र इति सा विप्रलापिनी ।
उन्मादिनी तनुं त्यक्त्वा प्रपेदे नरकस्थितिम् ॥ ६८ ॥

ततः कालेन कपिलः स्वयं कलितकिल्बिषः ।
देहान्ते वाक्यपारुष्यादिमां मकरतां गतः ॥ ६९ ॥

तान्येतानि मुखान्यस्य यान्यूचे भिक्षुभर्त्सने ।
फलं सदृशरूपं हि कर्मवौजात् प्रजायते ॥ १०० ॥

इत्युक्त्वा तच्च भगवान् धर्ममादिश्य शाश्वतम् ।
जनस्यानुग्रहश्चक्रे नानाबोधिविधायकम् ॥ १०१ ॥

དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རང་གནས་སུ། གཤེགས་ཚེ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིད།
 ཅུ་སྟོན་ཁ་ཟས་རབ་སྤངས་ནས། ལུས་བདང་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་སོང་། 102

དེ་ནི་སྐད་ཅིག་བདེ་གཤེགས་ལ། སེམས་ནི་རབ་དུ་དང་བ་ལས།
 རྒྱལ་ཚེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་སུ། དབལ་ལྷན་དྲི་མེད་མཛེས་པར་སྦྱེས། 103

དེ་ནས་ལྷ་བ་ཉ་བའི་བཞིན། འཕྲེང་བ་དང་ལྷན་ན་རྒྱན་མཛེས།
 ཀུན་དགའ་རྣམ་བ་དང་བཅས་བཞིན། དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་བཟླ་བ་ཅུ་འོངས། 104

ལྷ་ཡི་མེ་དོག་རབ་དུ་གཏོར། ཚོད་པན་གྱིས་ནི་ས་ལ་རེག།
 འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཀང་། དེ་ཡིས་དེ་ལ་གུས་ཕྱག་འཕྲིན། 105

ཉིར་འཁོད་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། ཚོས་ནི་རབ་དུ་བསྟན་པ་མཛེད།
 ཀུན་གྱིས་བདེན་མཐོང་རྒྱན་ཀླགས་ཀྱི། འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་དེ་སོང་གྱུར། 106

དེ་ལྟར་བྱ་བ་དཀའ་ཡང་དེ་ནི་ཅུ་བཞིན་སྟོན་པའི་འདས་དག་ལས།
 བདེན་ཅིང་སྦྱོར་བའི་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་སྤྱོད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཡིས།
 ཀུན་དང་བར་ངེས་པར་རྒྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་མོངས་ཅུ་བ་མཚུངས་མེད་དག།
 མ་ལུས་བསོད་ནམས་ངང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲུབ་ཉིད་ཅུ་འཛེམས་བར་བྱེད། 107

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟློད་
 པ་དབལ་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སེར་སྒྲིའི་རྟོགས་པ་བཟློད་པའི་

ཡལ་འདབ་སྤྱོད་ཅུ་དྲུག་པའོ།

ततः प्रयाते स्वपदं जिने तन्मयमानसः ।

मकरः प्रोज्झिताहारस्यक्ता देहं दिवं ययौ ॥ १०२ ॥

चातुर्म्महाराजिकेषु देवेषु विशदद्युतिः ।

श्रीमान् स जातः सुगते क्षणं चित्तप्रसादनात् ॥ १०३ ॥

ततः पूर्णेन्दुवदनः स्रग्वी रुचिरकुण्डलः ।

स साकार इवानन्दः सुगतं द्रष्टुमाययौ ॥ १०४ ॥

प्रकीर्णदिव्यकुसुमः किरौटस्पृष्टभूतलः ।

प्रभापूरितदिक्चक्र स्तं भक्त्या प्रणनाम सः ॥ १०५ ॥

चक्रे तस्योपविष्टस्य भगवान् धर्मदेशनाम् ।

यथा श्रोतःफलं प्राप्य सत्यदर्शौ जगाम सः ॥ १०६ ॥

तृणमिव गुरुकाथोऽप्युद्धृतः पापपङ्का-

दिति स जननिकायः सीऽपि दुःखाज्जिनेन ।

व्यसननिपतितानां लीलया पुण्यशैला

निखिलमतुलमूलं क्लेशमुन्मूलयन्ति ॥ १०७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कपिलावदानं नाम एकोनचत्वारिंशः पञ्चमः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་ཕྱི་བཞི་བཅུ་པ།

ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་སྟོན་དགོན་དང་མི་དགོན་པ།

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱ་ཡོད་སྒྲོན་པ།

ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་མང་ལས་སྒྲིམ་འབྲས།

གང་ཕྱིར་མ་སྦྱར་ཀྱན་དུ་ཟད་མི་འགྱུར།

1

བཅོས་ལྡན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལྡོན། ཡོང་བྱིར་གྲུལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ནི།

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པའི། ཉགས་ཀྱི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས།

2

གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ས་ཡི་བདག། དེར་ནི་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་གྲགས།

རིན་ཅན་ཀྱན་གྱི་འབྱུང་གནས་གྱུར། རིན་ཅན་*འབྱུང་གནས་གཞན་པ་བཞིན།

3

དུས་དེར་ཡོང་བྱིར་སྒྲོལ་གས་ཞེས། ལུ་བར་མི་བདག་དཔལ་དང་ལྡན།

གྲགས་པ་རྒྱ་བའི་ཅུ་གཏིར་ཆེ། ལྷ་དྲ་ཡ་ན་ཞེས་པ་གྱུར།

4

དེ་ཡི་བཅུན་མོ་རྒྱ་བའི་འོད། ཅས་པ་རྒྱ་བའི་བཞིན་རས་ཅན།

སྤས་ནི་དག་པོའི་ཅལ་དང་ལྡན། གྲུལ་ཚབ་གཞུག་ལྷན་ཅན་ཞེས་གྱུར།

5

ནི་ཅུ་ཀ་དང་སྤྱི་ཅུ་ཀ། ཞེས་པ་དེ་ཡི་སྒྲོན་པོ་གཉིས།

འདུལ་བ་དཀར་པོ་སྦྱར་བུ་དག། བགྲང་བར་བུ་བ་མིན་པར་གྱུར།

6

चत्वारिंशः पल्लवः ।

तुल्यमेव पुरुषेण भुज्यते
कायभाजनगतं शुभाशुभम् ।
देहिनां विविधकर्माजं फलं
न ह्यभुक्तमुपयाति संशयम् ॥ १ ॥

भगवान् सुगतः पूर्वं पुरे राजगृहाभिधे ।
कलन्दकनिवासाख्ये विजहार वनान्तरे ॥ २ ॥

विम्बिसारः क्षितिपतिस्तचाभूद् विश्रुतः श्रिया ।
आकरः सर्वरत्नानां रत्नाकर इवापरः ॥ ३ ॥

बभूव समये तस्मिन् रौरुकाख्ये पुरे नृपः ।
श्रीमानुद्रायणो नाम यशश्चन्द्रमहोदधिः ॥ ४ ॥

तस्य चन्द्रप्रभा नाम पत्नी चन्द्राननाभवत् ।
शिखण्डौ युवराजश्च स्रुनुर्विक्रमकर्कशः ॥ ५ ॥

हिरुको भिरुकश्चेति तस्यामात्यौ बभूवतुः ।
गणनीयौ न विनये ययोः शुक्रवृहस्पतौ ॥ ६ ॥

ས་བདག་ལྷ་ཡི་འོད་ཟེར་ཅན། ད་གཉིས་སྤྱིང་ཡིག་ཉིས་མཛའ་གུར།

རང་དུ་གནས་ཀྱང་ཉི་མ་དང་། བརྒྱ་ཡི་ནི་འབྱུང་གནས་བཞིན།

7

དེ་གཉིས་མང་དུ་སྟོན་ཡིས། སྟོན་མེད་རིན་ཅན་ཚོགས་དག་དང་།

གྲོགས་ཉིད་མཚོག་དུ་ཡོངས་ཆོགས་པས། མཛའ་བའི་གཏེར་ནི་ཐོབ་པར་གུར། 8

དམ་པའི་མཛའ་བ་རིང་གནས་ཀྱང་། མཚོག་དུ་མི་ཟད་གྲགས་འབར་བཞིན།

མི་བསྐྱལ་མཛའ་བ་ཉིད་གནས་ཀྱང་། བདེན་པ་ས་ཡིན་ཅུ་འབར་བཞིན། 9

ནམ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོལ། མཚོག་གི་གོ་ཆ་གསེར་འོད་འབར།

ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་གྱི་མཚན་པ། མི་བདག་ལྷ་དུ་ཡ་ནས་སྤྱིངས། 10

དུག་མཚོན་མི་ནམས་བསྐྱུང་འོས་པ། ནམ་བཟུ་རིན་ཅན་གོ་ཆ་ནི།

གྲོགས་ཀྱིས་སྤྱིངས་པ་ལེགས་སྤངས་ནས། གྲུལ་པོས་སྟོན་པ་ནམས་ལ་སྤྱིངས། 11

ས་བདག་དེ་ཡིས་ལྷགས་བཟང་བཞིན། ལྷག་པར་མཛའ་བ་གོ་བྱེད་ཅིང་།

ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་པར་བཟོད་པ་ཡི། གོ་ཆ་འདི་ནི་བདག་ལ་སྤྱིངས། 12

འདི་ལ་ལན་དུ་སྟོན་འོས་པ། དེ་ལས་ལྷག་ངས་མ་མཐོང་།

པན་དང་གཞོད་པ་དག་ལ་ཡང་། ལན་ནི་ཅུང་བ་ཟུག་དུ་ཡིན། 13

འདི་ལས་ལྷག་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག། བསྐྱུར་འོད་ཁྱེད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

བསམ་པར་མཛོད་ཅེས་བཟོད་ནས་ནི། མི་བདག་བསམ་པ་འབྱུགས་པར་གུར། 14

जाता भूमिभुजः प्रीतिर्लेखैर्लेखत्विषस्तयोः ।
रवेदूरस्थितस्यापि कमलाकरयोरिव ॥ ७ ॥

अपूर्व्वरत्ननिचयप्रेषणैर्वहुशस्तयोः ।
परिपूर्णं परं प्राप सख्यं प्रेम विधानतः ॥ ८ ॥

दूरस्थापि परं प्रीतिः सतां कीर्तिरिवाक्षया ।
संसन्तापि खलुप्रीतिस्तृणज्वालिव न स्थिरा ॥ ९ ॥

कदाचिद्विरत्नाङ्गं कवचं काञ्चनोज्ज्वलम् ।
प्राहिणोद् विम्बिताराय सारमुद्रायणो नृपः ॥ १० ॥

विषशस्त्राग्निरक्षार्हं विचित्ररत्नकं च तत् ।
सुहृत्प्रेषितमादाय प्रोवाच सचिवान् नृपः ॥ ११ ॥

इदं मे प्रदत्तं तेन सौजन्यमिव भूभुजा ।
सर्व्वरक्षाक्षमं वर्म्म गाढप्रेमनिवेदकम् ॥ १२ ॥

न पश्याम्यस्य सदृशं प्रतिद्देयं तथाधिकम् ।
अल्पप्रतिक्रिया शल्यमुपकारापकारयोः ॥ १३ ॥

उचितं चिन्त्यतां किञ्चित् प्रेषणीयमतोऽधिकम् ।
सर्व्वैर्भवद्भिरित्युक्ता नृपश्चिन्ताकुलोऽभवत् ॥ १४ ॥

དེ་ནས་སྒྲོ་ལྷན་སྒྲོན་པོ་ཆེ། དབྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྲམ་ཟེ།
 རིག་ཀྱན་ལེགས་པར་བ་རོལ་བྱིན། ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ་ལ་སྒྲུབ། 15

འདི་ལས་ཡོན་ཏན་མང་བའི་སྒྲིབ། རྒྱལ་པོ་གཅིག་གྱང་ཡོད་མ་ཡིན།
 གལ་དེ་རྣམ་ན་འབད་བ་ཡིས། དེ་ནི་རབ་དུ་སྒྲིན་པར་མཛོད། 16

གང་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་སངས་རྒྱས་འདི། རྟེན་གྱི་ཡུལ་ན་ཉི་བར་གནས།
 ལྷ་རྣམས་དག་གི་གྲུས་གདས་ཀྱི། ཐང་ཀ་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན། 17

མ་ལུས་འཛིག་རྟོན་དག་པ་ཡི། མེ་ཏོག་གསལ་བའི་དཔག་བསམ་མ་ཤིང་།
 རི་མོ་མི་ལམ་ཀྱན་རྟོག་ལའང་། དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེ་བས་མཐོང་། 18

ཞེས་པ་སྒྲོན་པོ་འདི་ཆོག་ཐོས་ནས། དེ་བཞིན་ཞེས་བཅོད་ས་ཡི་བདག།
 མོང་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལ་བདུད་དེ། དོན་དེ་ཉིད་ནི་རབ་དུ་གསོལ། 19

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཐེས་གདང་ལྟེ། རི་མ་མཁན་པོ་མཚོག་རྣམས་ལ།
 བཅོམ་ལྷན་སྒྲུབ་གཟུགས་བྱི་བའི་ལས། མི་ཡི་བདག་པོས་ལྷུང་བར་བསྐྱེས། 20

རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་ནི་ལྟ་བུད་པ། དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས།
 སྒྲོ་བས་དང་ལྷན་ཡང་ཚད་དག་ནི། རབ་དུ་གཟུང་བར་རྣམས་མ་གྱུར། 21

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་སྒྲུབ་གཟུགས་ནི། རྒྱུ་མེད་རས་ལ་འཕྲོས་པ་དག།
 གཟུགས་བཟང་བསྐྱོས་པ་མདོང་གེས་དེས། དལ་བུས་ཡང་དག་ཐོག་གས།

अथ धीमान् महापात्यश्विरं ध्यात्वा तमब्रवीत् ।
वर्षाकाराभिधो विप्रः सर्वविद्यासु पारगः ॥ १५ ॥

अतो बहुगुणं राजन्नेकमेवाख्ययायनम् ।
तस्य संप्रेषणे यत्नः क्रियतां यदि शक्यते ॥ १६ ॥

य एष भगवान् बुद्धः स्थितस्त्वद्विषयान्तिके ।
देवानामादरस्थानं पटस्तत्प्रतिमान्वितः ॥ १७ ॥

अशेषलोककल्याणकलिकाकल्पपादपः ।
चित्रे स्वप्नेऽथ संकल्पे पृथुपुण्यैः स दृश्यते ॥ १८ ॥

इति मन्त्रिवचः श्रुत्वा तथेत्युक्त्वा महौपतिः ।
गत्वा भगवते नम्रस्तमेवार्थं न्यवेदयत् ॥ १९ ॥

अनुज्ञातस्ततस्तेन नृपश्चित्रकरान् वरान् ।
आदिदेशाशु भगवत्प्रतिमोत्सेखकर्मणि ॥ २० ॥

जिनस्यालोकयन्तस्ते मूर्तिं रूपवशीकृताः ।
ययुः प्रमाणग्रहणे प्रगल्भा अप्यशक्तताम् ॥ २१ ॥

संक्रान्तां निर्मलपटे छायां भगवतस्ततः ।
सुवर्णभावनाभिस्थान्ते शनैः समपूरयन् ॥ २२ ॥

འགྲོ་བའི་མིག་གི་བསོད་ནམས་ནམས། གཟུགས་ཅན་ཡང་དག་པམགས་
བ་བཞིན།

སངས་རྒྱལ་སྒྲེ་གཟུགས་ཐང་ཀ་དེ། དེ་ནས་ས་གནི་སྒྲོང་བས་སྒྲིངས། 23

གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་བའི་ལག་དྲགས་ཅན། སྒྲིང་ཡིག་ཐང་ཀ་དེ་སྒྲིང་བྱུང་བ།
མི་བདག་ལྷ་རྒྱུ་ཡ་ནན། རབ་དུ་དགའ་བས་རང་གི་བསྐྱབས། 24

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཞབས་པད་པ་ཀོད་པའི་བསོད་ནམས་ཉེ་བྱུང་བ།
སྐབས་གསུམ་གྲོང་གི་བྱུང་བར་གྱུ་ཆེ་མ་ག་རྒྱུ་ཡལ་ནས།
དགོ་བ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་ས་ཡི་བདག་པོ་གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་།
ཆོས་ཀྱི་གཉེན་གྱིས་ས་གནི་གི་ལེ་བྱོད་ལ་རབ་སྐྱབས་བ། 25

རི་བོང་མཚན་མའི་འོད་ལྗན་བཅོས་ལྗན་སྒྲེ་གཟུགས་ཆགས་སྤང་དུག་
ནི་ཉམས་པར་བྱེད།
སྤྲོད་པ་ཡང་དག་གི་བྱེད་སྤྲོད་པའི་སྤོངས་ཆེན་ནད་ཀྱི་སྒྲན་དང་པན་པ་དང་།
རབ་དང་མངར་བའི་བསོད་ནམས་བཅུད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མིག་གི་སྒྲོང་དུ་
རབ་སྐྱབས་བ།

འདི་ནི་བྱོད་ལ་རབ་སྒྲིངས་སྐལ་ལྗན་མགྱིན་པའི་བར་དུ་འདོད་པས་འཐུང་། 26

དམ་པའི་ལས་ལ་ནམ་པར་སྒྲིང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ནམས་འཛོན་པ་དྲག་དུ་སྒྲིབ།
བྱ་བ་ངན་ལས་ནམ་པར་སྒྲོག་ཅིང་བདེན་པའི་བདེ་བ་འཐོབ་ལ་མཆོག་དུ་བསྐྱལ།
རྒྱན་ཆད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱི་ཆོལ་མེད་པན་པ་སྒྲིང་བྱེད་བ།
དམ་པའི་དགོ་བའི་གྲོགས་ཀྱི་ཡིད་འོང་པན་པ་འདི་ལས་མཆོག་ན་ཅི་ཞིག་བྱ། 27

प्राहिणोदथ भूपालस्तं बुद्धप्रतिमापटम् ।
जगन्नयनपुण्यानां मूर्त्तीनामिव सञ्चयम् ॥ २३ ॥

विम्बिसारस्य हस्ताङ्गलेखामुद्रायणोन्मपः ।
पटस्य पुरतः प्राप्तां हृष्टः स्वयमवाचयत् ॥ २४ ॥

सुगतचरणपद्मन्यासपुण्योपकण्ठात्
त्रिदशपुरविशेषान्मागधोदारदेशात् ।
कुशलकलितमूर्त्तिर्भूपतिर्विम्बिसारः
क्षितितलतिलकं त्वां धर्मबन्धुर्व्रवीति ॥ २५ ॥

एतत्ते प्रहितं हितं भवमहामोहामये भेषजम्
रागद्वेषविषापहं भगवतोविम्बं शशाङ्कत्विषः ।
तृष्णापच्छमनं प्रसन्नमधुरं त्वन्नेत्रपाचार्षितं
धन्यः पुण्यरसायनं पिव हठादाकण्ठमुत्कण्ठितः ॥ २६ ॥

सन्मार्गे विनियोजनं गुणगणाधाने सदाध्यापनम्
दुर्व्यापारनिवारणं स्थिरसुखप्राप्तौ परिप्रेरणम् ।
निर्व्याजोपकृतौ निरन्तरतया सर्वात्मना वर्त्तनम्
कर्त्तव्यं किमतः परं प्रियहितं कल्याणमित्रैः सताम् ॥ २७ ॥

ཞེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་གོགས་མཛེར་བའི། བདུད་ཅི་ལ་འོས་དོན་བྱང་ནས།

ཡང་པོ་ལ་གནས་ཐང་སྐྱུ་ཡི། རྩོན་དུ་བྱུལ་པོ་རབ་དུ་སྤྱིང་། 28

རྩོན་བཅས་མདུན་ན་འདོན་བཅས་དེ། མངོན་པར་དགའ་ནས་ཀྱན་དགའ་ལས།

གསེར་གྱི་སྤང་གའི་ཁྱིའི་དུ། དེ་ནི་རབ་དུ་བཀྲམ་ནས་བཀོད་། 29

མཛེས་སྐྱུ་བསོད་ནམས་དག་གི་གནས། བདེ་གཤེགས་སྐྱུ་དེ་མཐོང་བྱུར་ནས།

སྐྱུ་བོས་སངས་རྒྱས་རབ་རྒྱས་ལ། ཐུག་འཆམ་ཐུག་འཆམ་ཞེས་པ་སྐྱེས། 30

སངས་རྒྱས་མངོན་བཟོད་ཐོས་ཉིད་ན། སྐྱུ་ཡིང་གིས་བརྒྱན་དབྱིབས་བྱུར་ཅིང་།

སྐྱུ་ཡི་མེདོག་ཆར་པ་བཙོ། ས་ཡི་བདག་པོ་ལ་མཆོན་བྱུར་། 31

དེར་ནི་བཅོམ་ལྷན་སྤྱོད་པ་ཡི། བདུད་ཅི་འི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ནས་ནི།

ཅུ་འབྲིན་སྐྱུ་ཡིས་མ་གྲིན་སྤྱོན་དང་། རབ་འདོད་ལྷན་པ་མཆུངས་པར་བྱུར་། 32

དེ་ན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ན། རྩེས་མཐུན་ལྷོག་པ་དང་བཅས་པ།

ཐང་ཀའི་འོག་དུ་མཐོང་བྱུར་ནས། དེ་ཡིས་མོངས་པ་རྣམ་པར་གྱེས། 33

དེ་ནས་ས་བདག་རྒྱུན་ལྷུགས་ཀྱི། འབྲས་ཐོབ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིས།

གོགས་ལ་དག་སྤྱིང་མོངས་ཞེས་པའི། འབྲིན་གྱི་ལན་དེ་རབ་དུ་སྤྱིངས། 34

དེ་ན་པ་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བྱས་ནས།

ཀླུ་ཡན་དག་སྤྱིང་མ། དེ་མ་ཞེས་པའང་དེ་ལ་སྤྱིངས། 35

इति लेखार्थमास्वाद्य सुहृत्प्रेमानुचितम् ।

राजा गजाधिरूढस्य पटस्य प्रययौ पुरः ॥ २८ ॥

अभिनन्द्य तमानन्दात् सामात्यः सपुरोहितः ।

हेमसिंहासनोत्सङ्गे स प्रसार्य न्यवेशयत् ॥ २९ ॥

लावण्यपुण्यनिलयं दृष्ट्वा तत् सौगतं वपुः ।

नमोनमः प्रबुद्धायेत्यवदज्जगतौजनः ॥ ३० ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव पुलकालकृताकृतिः ।

पुष्यवर्षे सुरैर्मुक्ते विस्मितोऽभून्महोपतिः ॥ ३१ ॥

पुण्यं भगवतः श्रुत्वा स तच्च चरितानुतम् ।

पयोदानादसोत्कण्ठनीलकण्ठतुलां ययौ ॥ ३२ ॥

द्वादशाङ्गं पटस्याधः सानुलोमविपर्ययम् ।

प्रतीत्यसमुत्पादं च दृष्ट्वा मोहं मुमोच सः ॥ ३३ ॥

श्रोतःप्राप्तिफलैर्नैवं दृष्टसत्योऽथ भूपतिः ।

दिदेश प्रतिसंदेशं सख्यभिक्षुविसर्जनैः ॥ ३४ ॥

विम्बिसारस्ततस्तस्मै कृत्वा भगवतोऽर्थनाम् ।

कात्यायनञ्च व्यसृजत् शैलास्थाञ्चापि भिक्षुणीम् ॥ ३५ ॥

དེ་ནས་མཚོན་པ་སྦྱབ་བྱེད་པ། མི་བདག་ལྷ་རྒྱུ་ཡ་ན་ལ།

འཕགས་པ་ཀླུ་ཡ་ན་དེས། དེར་ནི་ཚོས་ནམས་པ་སྦྱན་པ་མཛོད་༥

36

དེ་ཡི་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་ཡིས། སྦྱོ་བོར་བ་མང་འདུས་པ་ནམས།

རྒྱན་དང་ལན་གཅིག་གིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་འབྲས་བུའི་གནས་ཐོབ་གྱུར་༥³⁷

གྲོང་ཁྱེར་དེར་ནི་རྒྱལ་དང་ནི། སྐར་རྒྱལ་ཞེས་གྲགས་ཀྱིས་བདག་གཉིས།

ཞི་སྒྲོན་དེ་མདུན་རབ་བྱུང་ནས། ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་༥

38

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་གཉིན་ནམས་ཀྱིས། ལུས་ཀྱི་མཚུག་དུ་མཚོན་དེན་བསྦྱབས།

དེ་མིང་གིས་མཚན་ད་ལྟ་ཡང་། མཚོན་དེན་ཐུག་བྱེད་ཐུག་འཚལ་བྱེད་༥

39

བཅུན་མེའི་འཁོར་དུ་དག་སྦྱོང་མ། རི་མ་ཞེས་ནི་བྱ་བས་ཀྱང་།

རི་མ་གྱི་ལྷ་མོ་ལྷེའོད་ལ། དག་དུ་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་མཛོད་༥

40

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་སྦྱོང་གི། ཅེ་དགའི་ཁང་བར་སོང་གྱུར་བ།

མཚན་མ་ཤེས་པས་དེ་ཡིས་ནི། འཚོ་བ་ཞིག་བདུན་མཚམས་སུ་རིག་༥

41

དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་ཚུལ་ཤེས། ཞོར་འཛོན་བདག་ཤེས་དེ་ལ་ནི།

སྦྱོན་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིས། དག་བའི་གནས་ཐོབ་རྗེས་སུ་གནང་༥

42

ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་ལ། མི་བདག་ཚིག་གིས་དག་སྦྱོང་མ།

ལྷ་མོ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ལུས། ཉི་མ་བདུན་པ་ཉིད་ལ་བཏང་༥

43

उद्रायणस्य नृपतेरार्यः कात्यायनोऽथ सः ।

पूजाविधायिनस्तत्र विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ३६ ॥

धर्मदेशनया तस्य सङ्गतः सुमहान् जनः ।

श्रोतःसकृदनागामिफलार्हत्पदमाप्तवान् ॥ ३७ ॥

तस्मिन् गृहपतौ स्थातौ तिष्ठपुण्याभिधौ पुरे ।

शान्त्यै प्रव्रज्य तस्याग्रे परिनिर्द्वैतिमापतुः ॥ ३८ ॥

कालेन विहितौ स्तूपौ देहान्ते ज्ञातिभिस्तथोः ।

तन्नामचिह्नावद्यापि वन्दन्ते चैत्यवन्दकाः ॥ ३९ ॥

देव्याश्चन्द्रप्रभायाश्च शैलाख्या सापि भिक्षुणी ।

क्रमेणान्तःपुरे चक्रे सततं धर्मदेशनाम् ॥ ४० ॥

कदाचिदथ भूपालः क्रीडागारगतां प्रियाम् ।

तामज्ञासौन्निमित्तज्ञः सप्ताहावधिजौविताम् ॥ ४१ ॥

ज्ञातसंसारचरितस्तत स्तां वसुधाधिपः ।

अनुजज्ञे शुभपदं प्राप्तुं प्रव्रज्यया पुरः ॥ ४२ ॥

स्वाख्याते धर्मविनये भिक्षुक्या नृपतेर्गिरा ।

देवी प्रव्रजिता देहं दिने तत्याज सप्तमे ॥ ४३ ॥

གྲུལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་ནམས་སུ། ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ཉིད་དུ་ནི།

འཕྲུལ་ཉིད་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ། གྲུལ་བ་ཡི་ནི་ནགས་སུ་སོང་། 44

དེར་ནི་རྩ་ཉིད་བཞིན་རམ་ཅན། ལྷ་ཡི་གྲུན་གྱིས་བགྲན་བ་དེས།

གྲུ་ཀྱུ་ཐུབ་བ་མཐོང་བྱུང་ནས། དགའ་བས་དེ་ཡི་ཞབས་ལ་གདུགས། 45

ལྷ་ཡི་མེ་དོག་རབ་འཕོར་ལ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས།

གང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་བྱེད་པའི། ཆོས་ནི་བརྟན་མཛད་དེ་སོང་བྱུང་། 46

དེ་ཡིས་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་ཡི། གཟུགས་བཞིན་བདག་པོའི་གྲོང་བྱིར་ཕྱིན།

མཚན་མོ་ཉལ་བ་བསྐྱངས་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱས། 47

དེ་ནི་ཐོར་ངས་རང་གནས་སུ། སོང་བའི་ཆོན་ཉོར་འཛིན་བདག།

རབ་བྱུང་མངོན་པར་བྱོགས་པས་བྱ། གཙུག་མུད་ཅན་ནི་དབང་བསྐྱར་དེ། 48

དེ་ནས་ཐོན་པོ་དག་ལས་དེ། སྤྱེ་གྲུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གདད་ནས།

དེ་ནི་མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྟིང་། གྲོགས་པོའི་གྲོང་བྱིར་དུ་སོང་། 49

གདུགས་དང་པོ་ཡལ་དང་བྲལ་བ། དེ་འངས་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ཡིས།

རབ་བདུད་མི་བདག་ཉིད་སྤྱད་ནི། མཛེས་ཤིང་གཙང་མ་ནམས་ཀྱིས་མཛོད། 50

ངལ་བསོས་ཁྲིལ་འཁོད་དེ་ལ། དེ་དང་ཕྲད་པས་རབ་དགའ་ཞིང་།

དཔལ་དང་བྲལ་བས་སྤྲུག་བསྐྲལ་བའི། ཡ་མཚན་ཐུད་བ་དེ་ཡིས་སྤྲུས། 51

चतुर्महाराजिकेषु देवेषु सहसैव सा ।

प्रयाता देवकन्यात्वं जगाम जिनकाननम् ॥ ४४ ॥

तत्र पूर्णेन्दुवदना दिव्याभरणभूषिता ।

दृष्ट्वा शाक्यमुनिं हृष्टा सा पपातास्य पादयोः ॥ ४५ ॥

प्रकीर्णदिव्यपुष्पायास्तस्याश्रके तथागतः ।

धर्मोपपादनं येन दृष्टसत्या जगाम सा ॥ ४६ ॥

सा गत्वा नगरं पत्युर्व्योम्ना मूर्तिरिवैन्दवी ।

विबोध्य निशि सुप्तस्य चक्रे बोधिप्रकाशनम् ॥ ४७ ॥

यातायां स्वपदं तस्यां प्रभाते वसुधाधिपः ।

प्रव्रज्याभिमुखः पुत्रमभिषिच्य शिखण्डिनम् ॥ ४८ ॥

प्रजाचाणाय निक्षिप्य तं महामात्ययोस्ततः ।

नृपतेर्विम्बिसारस्य सुहृदः स ययौ पुरम् ॥ ४९ ॥

विम्बिसारस्तमायातं विगतच्छत्रचामरम् ।

नृपोपचारैः प्रणतः प्रीतिपूतै रपूजयत् ॥ ५० ॥

विश्रान्तमासनासीनं स तमूचे सविस्मयः ।

हृष्टः संदर्शनेनास्य श्रीवियोगेन दुःखितः ॥ ५१ ॥

མཐའ་ཡས་ཀུན་གྱི་མགོ་བོ་ལ། རྒྱལ་བོ་དེ་བཀའ་ནི་ངལ་གསོ་བ།
བརྒྱ་ཕྱིན་དག་དང་མཚངས་པ་བྱོད། འདི་བཞིན་ཉི་ཤར་ཇི་ལྷན་གྱུར། 52

རང་བཞིན་བཞིན་རས་མ་བུལ་ཞིང་། རྩོམ་ཉེན་ནི་སྤྲུལ་བ་ཅན།
དབའ་བོ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིན་ནི། བཞིན་གྱིས་ཕྱོགས་པ་སྤིན་པ་མ་ཡིན། 53

ཞེས་པ་གྲོགས་ཀྱིས་དྲིས་པ་ཡིས། འཇུག་བཅས་དེ་ལ་རབ་སྤྲུལ་བ།
རྒྱལ་བོ་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་དུ། འབྲོ་ཞིང་གན་ལ་བདག་གི་དགའ། 54

ཡལ་ཉམས་སྤྱོད་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་སུ། སྤིན་དང་བུལ་བས་བདག་རང་གིས།
དབང་ཕུག་ཡོངས་སྤྱོད་སྤོད་དག་ནི། ལྷག་མ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་བཟང་། 55

དགོ་བའི་གྲོགས་བོ་བྱོད་ཀྱིས་ནི། བདེ་ག་ཤེགས་སྐྱུ་གཟུགས་ཐང་ཀ་གང་།
ཕན་སྤྲད་རབ་དུ་སྤྱོདས་པ་དེ། བདག་གི་ཆགས་བུལ་སྤྲུལ་གྱུར། 56

ད་ནི་བྱོད་ཀྱི་བཀའ་དེན་གྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་ཕྱིན་ནས།
བྲིམ་ནས་བྲིམ་ནི་མེད་ཉིད་དུ། རབ་བྱུང་འཐབ་པར་བདག་འཛལ་ལེ། 57

ཞེས་པ་གྲོགས་ཀྱི་ཆོག་གྲོས་ནས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་ནས་བསམས་ཏེ།
དེ་ཡི་དབེན་པ་ལ་གྲུས་ལྷན། གཟུགས་ཅན་སྤྱོད་པོས་དེ་ལ་སྤྲུལ། 58

ས་ཡི་བདག་བོ་བྱོད་ཀྱི་སྤོ། དམ་པ་མང་བས་བཀུར་བ་ཡང་།
འཁོར་བ་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ། སྤྲུལ་ལྷན་འདི་འདྲ་ཅི་ལྷན་སྤྱེས། 59

राजन्ननन्तसामन्तमौलिविश्रान्तशासनः ।
पाकशासनतुल्यत्वं कथमेवमुपागतः ॥ ५२ ॥

अभिन्नवक्त्रप्रकृतेर्गुप्तमन्त्रस्य धीमतः ।
परेण राज्यहरणं वीर संभाव्यते न ते ॥ ५३ ॥

इति पृष्टः स सुहृदा सस्मितस्तमभाषत ।
राजन् वृद्धविभूतिर्मे न प्रिया सर्व्वगामिनी ॥ ५४ ॥

विषयास्वादवैमुखाद् वितृष्णेन मया स्वयम् ।
उत्सृष्टमिव संत्यक्तमैश्वर्य्यं भोगभाजनम् ॥ ५५ ॥

त्वया कल्याणमिचेण सुगतप्रतिमापटः ।
योऽसौ हिताय प्रहितः स वैराग्यगुरुर्मम ॥ ५६ ॥

अधुना त्वत्प्रसादेन गत्वा भगवतोऽन्तिके ।
इच्छाम्यवाप्तुं प्रव्रज्यामगारादनगारिकः ॥ ५७ ॥

इति सख्युर्व्वचः श्रुत्वा तत्तथेति विचिन्त्य च ।
सादरस्तद्विवेकेन विम्बिसारस्तमब्रवीत् ॥ ५८ ॥

धन्यो बहुमतश्चासि सतां त्वं पृथिवीपते ।
कथं संसारविमुखी जाता ते मतिरीदृशी ॥ ५९ ॥

ཚོག་ཤེས་འབྱོར་བ་ཐོབ་གྱུར་པས། སྐལ་པ་ཐབས་པོ་མཚོག་དུ་མཛོས།
ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་བརྒྱན་པ། སེམས་ཅན་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། 60

དམ་པ་ནམས་ནི་འཁོར་བ་ཉེ་བར་ཞི་སྤྱད་མོངས་ཆེན་སྒྲུ་གྲུ་ཉམས་བྱེད་པ།
སྒྲེ་བ་གཞན་ལ་ཉེར་བསྐྱུ་བས་ཆགས་བྲལ་གནས་ནི་གཤམ་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན།
བྱུལ་མིན་ཆེན་པོ་གཟེ་ཆེན་དུལ་བཅས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱུ་བ་དཀའ་སྐྱུ་བ་བྱེད་
ནམས་ཀྱི་ཅི།

ཡོངས་སྤྱོད་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་ཅི་སྤྱི་ག་སྤྱོད་སྤྱུག་ལྷན་བདེ་བ་ནམས་ཀྱི་ཅི། 61

གང་གིས་ནོར་མཚོག་སྒོག་ལས་པངས་པའི་ནོར་ལྷན་མ་ནི་བདེ་སྒྲུག་ཉིད་དུ་
གཏོང་།

གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདོད་ཀྱང་འདོད་པའི་བདེ་ལ་ཕྱིར་བྱོགས་
འདོམས་པའི་སྒྲ།

གང་གིས་ཀུན་མོངས་སྤྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་གཟེར་འགྲོ་བ་འདི་ནི་ཇེས་སྤྱུ་བཅེ་བའི་
གནས།

བསོད་ནམས་དག་གི་སྒོ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་ཞི་ཅི་ཡང་འཁོར་བའི་གཡོན་དེར་
འགྱུར། 62

ཞེས་བཛོད་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་དེས། འོད་མའི་ཚལ་གྱི་གནས་ཁྲིད་ནས།
རབ་དུ་བདུད་བྱས་བཅོམ་ལྷན་ལ། དེ་ཡིས་བྱུང་བའི་མཐའ་ནམས་གསོལ། 63

བདེ་གཤེགས་ནས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། དགའ་བས་ཡུན་རིང་བསམས་བྱས་དེ།
བདག་ཉིད་བྱ་བ་བྱས་པར་གྱུར། ལྷ་དྲུ་ཡ་ན་ཡིས་ཀྱང་བསམས། 64

सन्तोषविभवो भोगसुभगः शोभसे परम् ।

लक्षणं शुद्धसत्त्वानां वैराग्याभरणं मनः ॥ ६० ॥

किं साम्राज्यमहौजसा सरजसा दुःसाधनैः साधनैः

किं भोगैः क्षणभोजनैः कलुषदैः किं सत्वदुःखैः सुखैः ।

संसारोपरमाय चेतसि सतां जन्मान्तरोपार्जितं

वैराग्यं कुरुते पदं यदि महामोहप्ररोहापहम् ॥ ६१ ॥

येन प्राणमनःप्रिया वसुमती संत्यज्यते लीलया

चैलोक्ताभिमतेऽपि यः स्मरसुखे वैमुख्यदीक्षागुरुः ।

संमोहव्यसनातुरं जगदिदं येनानुकम्पास्पदं

पुण्यैः कोऽपि स जायते मतिमतां संसारवामः शमः ॥ ६२ ॥

इत्युक्त्वा विम्बिसारस्तं नौत्वा वेणुवनाश्रमम् ।

सप्रणामं भगवते तद्वृत्तान्तं न्यवेदयत् ॥ ६३ ॥

उद्रायणोऽपि सुगताकारं सुचिरचिन्तितम् ।

विलोक्य हर्षादात्मानं कृतकृत्यममन्यत ॥ ६४ ॥

མགོ་བོས་ཕྱག་འཛལ་གྱིས་བྲེལ་བ། དེ་ཡི་ལུས་ལ་བཅོས་ལྡན་གྱིས།
གཟིགས་པ་འཁོར་བ་གཙོད་བྱེད་ན། རབ་བྱང་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་བབས། 65

དེ་ནས་དག་སྒྲིང་དངོས་པོ་ཐོབ། ལག་ན་ཆོས་གོས་ལྷུ་བཟེད་ལྡན།
གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ནི་བསོད་སྟོབས་བསྐྱངས། སྒྲི་བོ་ཡ་མཚན་ལྡན་པར་བྱས། 66

གཙུག་ཕྱད་ཅན་གྱི་རབ་དང་སྒོས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་གྲུ་བསྐྱངས་བྱས་ནས།
དུས་ཀྱི་ཆོས་མིན་མངོན་འདོད་ཅིང་། རྩོག་པ་དག་དང་ལྡན་པར་བྱས། 67

གསེར་འོད་གསལ་བའི་སྒྲོག་དག་ནི། རྣམ་པར་རེལ་བའི་སྤྱིང་འཕྲེང་བཞིན།
ཕྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པས་སྤྱི་ཡི་ཡིད། དེ་མ་ཅན་དུ་བྱེད་མ་ཡིན། 68

ནི་ཅུ་ཀ་དང་གླི་ཅུ་ཀ། རྩོན་ཆེན་དག་གིས་ཆོས་མིན་གྱི།
ལས་ལ་དགའ་ཞིང་དབང་མ་གྱུར། ཁྲོ་ལྡན་ཇོ་བོ་དེ་བཟང་གྱུར། 69

དེ་ནས་གནས་སྤྱུ་རྒྱལ་པོ་ཡིས། དབྱུག་པ་ཐོ་བ་རྩོན་པོར་བཅུག།
སེས་སྤྱུ་རྒྱུ་འཇུག་མཁས་པ་ཡིས། དམན་པར་ཆགས་པ་དེ་ལ་སྒྲུས། 70

སྒྲི་གྲུ་རྣམས་ལ་མཇེལ་བས་ཡང་དག་ཆགས། རྒྱལ་པོ་གཞུང་ངན་དག་དུ་སྤྱོད་
བར་བྱེད།

གཡོན་ཅན་རྩོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི། གཤགས་པ་རབ་དུ་སྒྲོགས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན། 71

प्रणामव्यग्रशिरसा संसारच्छेदिनि तनौ ।
पपात भगवद्दृष्टिस्तस्य प्रव्रज्यया सह ॥ ६५ ॥

भिक्षुभावमथासाद्य पाचपाणिः स चौवरौ ।
नगरे पिण्डपातार्थो चकार जनविस्मयम् ॥ ६६ ॥

प्रजाः शिखण्डी धर्मेण पालयित्वा प्रसन्नधीः ।
यातः कालेन कालुष्यमधर्माभिरतोऽभवत् ॥ ६७ ॥

कलुषं काञ्चनरुचिव्यक्तविद्युद्विलासिनौ ।
न कस्य कुरुते लक्ष्मीर्मैघमालेव मानसम् ॥ ६८ ॥

अनायत्तं महामात्यौ हिरुकोभिरुक्श्च तम् ।
अधर्मकर्मनिरतं क्रुद्धौ तत्प्रजतुः प्रभुम् ॥ ६९ ॥

तत्पदे विहितौ राज्ञा सचिवौ दण्डमुद्गरौ ।
चित्तानुवृत्तिकुशलौ खैरं सक्तं तमूचतुः ॥ ७० ॥

प्रजारञ्जनसंसक्ता राजदौर्जन्यवादिनः ।
स्वयशःस्थापनायैव जायन्ते धूर्तमन्त्रिणः ॥ ७१ ॥

གང་གི་ཇི་པོ་འི་དོན་དུ་ནི། ཚས་ལ་མི་ཙུ་བདེ་ལ་མིན།

དོན་མིན་གྲགས་མིན་འཛོལ་མིན། དེ་དག་མཆོག་དུ་གྱུས་པའི་གཡེག། 72

ངས་པར་དེ་ལ་མཚུངས་སྟེ་གྱུ་ནམས། གྱུ་པོ་འི་དོར་བྱེད་མ་བཅག་པས།

མ་ཡིན་མ་ཉམས་པས་ཀྱང་མིན། མ་གདུངས་པས་མིན་མ་གཟེར་མིན། 73

ཞེས་སྒྲུས་དེ་དག་གྱུ་མིད་ཀྱི། བསམ་བ་ལ་ནི་གྱུ་པོས་བསྐྱོས།

ཆགས་ལས་སྟོད་ཚུལ་ངན་པ་ཡིས། སྐབས་མེད་སྟེ་གྱུ་གཞིས་པར་ཞུགས། 74

ས་ཡི་བདག་པོ་ཁྱོ་གྲོས་ངན། རྣམ་པར་མི་སྟོད་སྟོད་ཚུལ་ངན།

སྒྲ་ཆེན་བདེན་པ་ཉམས་པའི་ཚོ། སྟེ་གྱུ་ནམས་ནི་ག་ལ་འཛོལ། 75

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ཡུན་རིང་ན། ལས་དུ་ཟུང་ཡ་ན་ཡིས།

རང་ཡུལ་ནས་འོངས་ཆོང་པ་ལ། མི་བདག་ཡུལ་འཁོར་གཏམ་དག་རིས། 76

དེ་ཡིས་སྒྲུས་བ་ལྟ་བུ་ཀྱི། སྒྲས་པོ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།

འོན་ཀྱང་དམ་པའི་ཁྱོན་དང་བྲལ། ཁྱོན་པོ་ངན་པའི་དབང་དུ་སོང་། 77

དེར་ནི་ཇི་པོ་འི་བཀའ་ཡིས་སྟེ་གྱུ་ནམས།

ཉི་བར་གདུང་བ་རབ་གྱུས་ཅི་ཡང་གུར།

གང་གིས་ད་ལྟ་དེ་ནི་ཡུལ་ངན་སྟེས།

གྲོང་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉིན་དང་མཚན་མོར་གདུང་། 78

न धर्मं न सुखं नार्थं न कीर्तिं न च जीवितम् ।
गणयन्ति प्रभोरर्थे ते मृत्या भव्यभक्तयः ॥ ७२ ॥

नाखण्डिता नाश्रयिता नातप्ता नाप्यपीडिताः ।
कुर्वन्त्यर्थक्रिया राज्ञस्तिलतुल्याः किल प्रजाः ॥ ७३ ॥

इति ब्रुवाणौ तौ राज्ञा नियुक्तौ राज्यचिन्तने ।
लोभात् प्रवृत्तौ दुर्नीतौ हन्तुं निःशरणाः प्रजाः ॥ ७४ ॥

निर्विचारे दुराचारे कुमतौ पृथिवीपतौ ।
लुप्तसत्ये महामात्ये प्रजानां जीवितं कुतः ॥ ७५ ॥

उद्रायणोऽथाचिरेण कदाचिद् वणिजं पथि ।
निजदेशगतं वार्त्तां पप्रच्छ नृपराष्ट्रयोः ॥ ७६ ॥

सोऽवदद्देव कुशलौ सुतस्तव महीपतिः ।
किन्तु सन्मन्त्रिरहितः कुमन्त्रिवशमागतः ॥ ७७ ॥

तत्र प्रजानां विततोपतापः
कोऽपि प्रवृत्तः प्रभुशासनेन ।
येनाद्य तत्कुत्सितदेशजन्म
दिवानिशं शोचति पौरलोकः ॥ ७८ ॥

གང་ན་ཉི་མས་ཐུན་པ་སྒྲོ་བྱེད་གང་ན་རྩ་བ་མི་ཆར་འབབས།
 གང་ན་བདུད་རྩི་ལས་ནི་རབ་དྲག་ནག་པོ་བརྟེན་པ་པ་རབ་གསལ་སྒྲི།
 གང་ན་སྒྲོབ་བྱེད་མི་ཡི་བདག་པོས་སྒྲི་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛོལ་བྱེད།
 ཉེར་འཛོལ་ཆེ་བ་རབ་བྱས་དེ་ན་ཆོ་དོད་གཞི་སྒྲིག་ཉན།

79

མི་བདག་གིས་གདུངས་སྒྲོལ་གཅགས། ཆོང་པ་དེ་ཆོག་ནི་བཟོད་དཀའ་བ།
 གདུང་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཐོས་ནས། བཟེ་བའི་གཏིར་དེས་དེ་ལ་སྦྱས།

80

བདག་གི་ཆོག་གི་འདི་ནས་ཁྱོད། མོང་ལ་སྒྲི་བྱ་དབྱགས་དབྱང་མཛོད།
 ང་ཉིད་འོངས་ནས་གཙུག་མུད་ཅན། ཆོས་ལ་རབ་དྲ་དགོད་པར་བྱ།

81

ཞེས་པ་དེ་བཟོད་ཀྱན་དགའ་ལྡན། ཆོང་པ་དེས་གྱིས་རང་ཡལ་དུ།
 མོང་ནས་སྒྲོན་དུ་སྒྲི་བྱ་ནམས། དལ་བུས་དབྱགས་ནི་དབྱང་བ་བསྒྲུབས།

82

གཏས་དེ་རབ་དྲ་གྲགས་པའི་ཆོ། རྒྱུ་པོ་དབྱག་པ་ཐོབ་དག།
 འདས་པའི་ས་སྒྲོང་འོད་པ་ཡིས། སྒྲིག་སྒྲི་མི་ཡི་བདག་ལ་སྦྱས།

83

ལེགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་གཏས། རྒྱལ་པོ་གན་པོ་རབ་བྱང་བ།
 རྒྱལ་སྤྲོད་འབད་པས་དོན་གཉིར་ལྡན། ཞེས་པ་སྒྲི་གཅིག་ཀྱན་དུ་ཐོས།

84

བདུལ་ཞུགས་དྲག་པོས་ཡོངས་སྒྲི་དུབ། གྲུས་པས་ཡོངས་སྒྲོན་ལ་མངོན་ཕྱོགས།
 རབ་བྱང་ངོ་ཆ་ཐབས་ཅིག་དུ། བདེན་ནས་དེ་སྤྲར་འོང་བར་འགྱུར།

85

यच्च ध्वान्तं सृजति तरणि र्यच्च चन्द्रोऽग्निवर्षौ
यचोदेति प्रकटममृतादुत्कटः कालकूटः ।
यच्च चाता हरति नृपतिर्जीववृत्तिं प्रजानां
तचाक्रन्दं प्रसृतविपुलोपस्रवं कः शृणोति ॥ ७६ ॥

इत्यासक्तनृपायासखिन्नस्यार्त्तिमयं वचः ।
दुःसहं वणिजः श्रुत्वा स तमूचे कृपानिधिः ॥ ८० ॥

मद्गिरा त्वमितो गत्वा तूर्णमाश्वासय प्रजाः ।
स्थापयिष्याम्यहं धर्मं स्वयमेत्य शिखण्डिनम् ॥ ८१ ॥

इत्युत्तमेन सानन्दः स्वदेशं शनकैर्वणिक् ।
गत्वा प्रजानां विदधे स्वैरमाश्वासनं पुरः ॥ ८२ ॥

प्रवादे प्रसृते तस्मिन्नमात्यौ दण्डमुद्गरौ ।
अतीतभूपागमनचस्तौ भूपतिमूचतुः ॥ ८३ ॥

सर्व्वञ्च श्रूयते देव प्रवादः साधुनिन्दितः ।
वृद्धः प्रव्रजितो राजा राज्यार्थी यत्नवानिति ॥ ८४ ॥

तीव्रव्रतपरिक्लिष्टः सम्भोगाभिमुखादरः ।
लज्जां प्रव्रज्यथा साङ्गं त्यक्त्वा स पुनरेष्यति ॥ ८५ ॥

གྲུལ་པོ་ཆགས་བྲལ་མ་སྟེན་པས། འཕྲལ་བ་ཉིད་ཏུ་གང་བཏང་བ།
དེ་ནས་སྤྲོད་ཡང་དེ་དག་ལ། སྟོན་ལས་སྟུག་པར་དགའ་བར་འགྱུར། 86

འཛིག་དྲིན་ལྷགས་དང་འགལ་བ་ཡིས། ལྷལ་ནས་ལ་ནི་བྱད་པར་ཏུ།
སྟོག་ཆགས་ཡང་དག་འདོད་གྱུར་ཏེ། མགོད་པའི་ཟས་ལ་ནད་ཅན་བཞིན། 87

བདེ་བ་རབ་རྒྱས་ལས་ཡོངས་བཏང་། མཉན་གྱི་ལག་དུ་ཉི་བར་སོང་།
སྤྲོད་པོ་དག་གི་ཨ་སྤྲ་བཞིན། སལ་ཆེར་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར། 88

— — — — —
གནས་བདུན་རི་བོང་ཅན་ཉམས་བཞིན། དེ་ནི་གྲུལ་སྤྲོད་སྟོད་པར་འདོད། 89

ལུས་ནི་ཆོས་གོས་ཀྱིས་སྟོ་ཞིང་། གོས་མཚོག་མངོན་པར་འདོད་ལྷན་འདི།
མགོ་སྟུག་ལ་ནི་རིན་ཅན་གྱིས། མཚན་པའི་ཅོད་པན་འདོད་པར་གྱུར། 90

རིན་ཅན་ཁང་པར་གསར་བ་ཡི། ཡོངས་སྟོད་འཁྱོར་པས་ནས་བསྟན་པའི།
ཅེ་དགའ་བཏང་ནས་ནགས་ཀྱི་གནས། ངལ་དུབ་ལྷན་པ་སྤྲ་ཡིས་བཟོད། 91

རི་དགས་སྟེག་པས་རྩལ་ཅིང་ཆོར་བ་བལྟས་པའི་ཐང་ཁ་ལ།
གང་ཞིག་འཇམ་པའི་སལ་སྟན་བདེར་འོས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཉལ།
གང་གིས་སྟེར་ལྟར་བསིལ་ཆང་འཕྱངས་དེ་དག་ནགས་སྟེག་གི།
སྤང་བོའི་ཆང་གིས་དོ་ཞིང་ཁ་བའི་ཚུན་ཇི་ལྟར་འཕྱང།

राजन्नपक्वैराग्यास्त्यजन्ति सहसैव यत् ।
तत् पुर्व्याभ्यधिकं तेषां प्रयाति प्रियतां पुनः ॥ ८६ ॥

लोकस्थितिविरुद्धेषु विषयेषु विशेषतः ।
स्पृहा संजायते जन्तोरपथ्येष्विव रोगिणः ॥ ८७ ॥

सुखोत्सेकात् परित्यक्तं परहस्तमुपागतम् ।
प्रायः सर्व्वं भवत्येव जडस्यास्रमिव प्रियम् ॥ ८८ ॥

तस्माद् भवन्तमुत्सार्य्य प्रतापनिधिमासनात् ।
स्त्रीणः शशीव श्यविरः स राज्ञं भोक्तुमिच्छति ॥ ८९ ॥

चौषरोद्विग्नाचस्य वरवस्त्राभिलाषिणः ।
जातास्य मुण्डिते मूर्ध्नि रत्नाङ्कमुकुटस्पृहा ॥ ९० ॥

रत्नहर्म्येषु नवतासम्भोगविभवोद्भवम् ।
त्यक्त्वा विलास मायासं वनवासं सहेत कः ॥ ९१ ॥

मृदुशयनसुखार्हा ये कथं शेरते ते
हरिणखरखुरोद्यत्कण्टकासु स्थलीषु ।
मधु विधुकरशीतं यैर्निपीतं कथन्ते
वनजगजमदोष्णं तिक्तमम्रः पिवन्ति ॥ ९२ ॥

ཁྱོད་ལ་མི་བཟང་བགོད་པ་ན། ད་ལྟ་ཉིད་ཉི་ཤེས་གནས།

ལྷགས་ཤིས་རྣམས་ཀྱི་དང་པའི་གྲོས། རྒྱལ་སྤྱོད་ཅེས་པར་ལྷུང་བྱེད་པའི། 93

དེསྒྲིབ་རྒྱལ་པོ་མ་འོངས་པའི། སྒྲིབ་དུ་ཆོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསོད།

སྒྲིབ་ལེབ་ནི་འདབ་པ་དག། གལ་ཏེ་མ་བསྐྱེད་མ་མེད་འཇོམས། 94

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་གིས་ནི། ས་བདག་ལྷུང་དུ་འབྱུགས་པར་གྱུར།

མི་བསྐྱེད་སྒྲིབ་གྲོས་སྒྲིབ་ཡི་ཡིད། དེ་མ་ལྷན་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། 95

དེགས་བཅས་སོག་ལེ་བཞིན་དུ་ནི། ཅུབ་མེད་གྱུར་དེ་དེས་དེར་སྒྲིབ།

བདག་དང་ཁྱོད་གཉིས་མཉམ་དུ་ནི། གཞོད་པ་འདི་ནི་ཐུན་མེད་ཉིད། 96

ཁྱོད་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་པར་གིས། ཅུལ་དང་ཐམས་ལ་གནས་པའི་སྒྲོས།

བྱ་བའི་དེ་ཉིད་རྣམས་དཔྱོད་ལ། གང་རིགས་དེ་ནི་སྒྲིབ་པར་མཛོད། 97

ཅས་དེ་རྒྱལ་པོས་སྒྲོ་བར་བྱས། དེ་དག་གིས་མགྲོགས་སོད་བྱེད་བཏང།

གསལ་ཕྱིར་ལྷུང་ཡེ་ན་ཡི། མཉམ་གྱི་ལམ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེདས། 98

དེས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོངས་བསྐྱེད་སྒྲིབ། བྱ་མ་བསྐྱེད་པར་བཅོན་པ་ཡིས།

བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་དེ། བདག་འགྲོ་འོ་ཞེས་པར་བྱས། 99

རང་གིས་བྱས་པ་སྒྲོད་མཛོད་ཅས། ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པས་ཇེས་གནང་ནས།

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་ཡང་དག་དངས། དེ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲོག་གི་ཁྱོད་པོར་སོང་། 100

अधुनैव तवासन्नप्रवेशविषमस्थितेः ।

आद्यम्मतं न्यायविदां राजपुत्र निपातनम् ॥ ६३ ॥

तस्मादनागतो राजा पूर्वं वध्यस्तव प्रभो ।

दौपं हन्ति पतङ्गो हि न दग्धश्चेत् समापतन् ॥ ६४ ॥

तयोरिति गिरा क्षिप्रमभूद् भूपतिराकुलः ।

खल्वमेधैः कलुषतां नीतं कस्य न मानसम् ॥ ६५ ॥

स तौ बभाषे साशङ्कः क्रकचकूरतां गतः ।

बाधः साधारणश्चायं युवयोर्मम चाग्रतः ॥ ६६ ॥

भवद्भ्यामेव विनयोपायविश्रान्तया धिया ।

विचार्य कार्यतात्पर्यं यद्युक्तं तद्विधीयताम् ॥ ६७ ॥

इति राज्ञा कृतोत्साहौ तौ विसृज्याशु घातकान् ।

उद्रायणस्याग्रपथं वधायैव बबन्धतुः ॥ ६८ ॥

सोऽपि प्रज्ञापरिचारे नियोक्तुं पुत्रमुद्यतः ।

भगवन्तं समभ्येत्य ब्रजामीति व्यजिज्ञपत् ॥ ६९ ॥

सर्वज्ञेनाभ्यनुज्ञातः स्वकृतं भुज्यतामिति ।

कर्मपाशसमाकृष्टः स ययौ रौरुक् पुरम् ॥ १०० ॥

ལས་དུ་རྩེལ་མེད་འོང་བ་དེ། རྫོན་པོ་གདུག་པས་བསྐྱེལ་བ་ཡིས།
གཤེད་མ་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་བསད། རྫོན་པོ་འཛམ་གུན་སྤྱོད་བཞིན། 101

བསད་པ་དེ་ཡི་ཚེས་གོས་དང་། རྫུང་བཟེད་སོགས་བརྒྱུད་དེ་དག་གིས།
རྫོན་པོ་དག་ལ་མགྱ་བའི་ཁྲད། རྫུང་པོ་འཛམ་གུན་བསྐྱེལ་བས་སྐྱེས། 102

མིག་པས་རབ་དགའ་དེ་དག་གིས། མི་ཡི་བདག་ལ་རབ་དུ་བསྟན།
པ་ཡི་ཚེས་གོས་ཁྲག་གིས་ནི། སྐྱགས་མཐོང་འབྲལ་ལ་མོངས་པར་གྱུར། 103

དལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཐོབ་པ་དེས། ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་དབྱལ་བ་ནི།
འཛིགས་ཅུང་གཏིང་དུ་རྫུང་བ་ཡིས། བྱང་ན་དེ་བཞིན་སྐྱབ་མའི་མིན། 104

དེས་སྐྱེས་དབང་ཕུག་སྤྱང་ཙི་ཆགས། མིག་པར་རྫུང་བ་མ་མཐོང་བ།
བདག་གིས་རྫོན་པོ་མི་བསྟན་ལས། རྫོན་པོ་འཛམ་གུན་མང་དག་ཐོབ། 105

ཀྱེ་མ་ཀྱེ་རྒྱད་ཉིན་ས་མེད། འཛིགས་ས་ཅུང་དབྱལ་བའི་གཏིང་དུ་ནི།
མཐོན་པོར་འཛིགས་ནམས་མི་བསྟན་དང་། འགྲོགས་པས་འབྲལ་ལ་ལྷུང་
བྱེད་འགྱུར། 106

གདུག་པ་རྫོན་པོ་འཛམ་གུན་གྱིས། བདག་གིས་མིག་ཆེན་འདི་དག་བྱས།
དེ་ནི་རྫུང་བར་གྱུར་བ་བདག། གཙང་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་གཙང་མི་བྱེད། 107

མཉམ་དུ་པ་དང་དགྲ་བཅོས་དག། བསད་པ་བདག་ནི་སྤྱེལ་ཡིས་སྐྱོལ།
གང་དུ་བདག་གི་སྤྱོད་གཅིག་དུ། དུག་གི་སྤྱོད་བྱེད་ལྷན་པ་འབྱུངས། 108

तस्माद्व्रजन्तं निर्व्याजमाचारमिव दुर्जनाः ।
दुष्टामात्यप्रयुक्तास्ते जघ्रुर्व्वर्मनि घातकाः ॥ १०१ ॥

तस्य चौवरपाचादीन् गृहीत्वा निहतस्य ते ।
न्यवेदयन् कृतं प्रीत्यै राजकार्यममात्ययोः ॥ १०२ ॥

ततः पापग्रहृष्टाभ्यां नृपस्ताभ्यां प्रदर्शितम् ।
दृष्ट्वा मुमोह सहसा रक्ताक्तं चौवरं पितुः ॥ १०३ ॥

स लब्धसंज्ञः शनकैः शुशोच न तथा गुरुम् ।
यथा पतितमात्मानं घोरे नरकगह्वरे ॥ १०४ ॥

सोऽवददत्स संप्राप्तं फलं खलजनान्मया ।
ऐश्वर्य्यमधुलुब्धेन पापपातमपश्यता ॥ १०५ ॥

अहो वत निरालम्बे घोरे नरकसंकटे ।
उन्नतारोहिणां सद्यः पातकं खलसङ्गतम् ॥ १०६ ॥

कृतमेतन् महत् पापं दुष्टामात्यधिया मया ।
पतितस्य ममेदानीं पावकोऽपि न पावकः ॥ १०७ ॥

तुल्यं पितुश्चार्हतश्च वधे का मम निष्कृतिः ।
पीतं यच्च मयैकस्मिन् पात्रे सदहनं विषम् ॥ १०८ ॥

དོགས་མེད་ཡབ་ནི་གན་པོ་དག། རབ་བྱང་ཞི་བ་བསྟེན་པ་ལ།
ཆགས་ལས་བདག་གིས་རང་གི་སེམས། མཚོན་ནི་རྟོན་པོ་འི་བྱ་བ་བྱས། 109

གང་ཞིག་བསམས་པ་ཉིད་ན་འདར་བསྐྱེད་བྱེད་དེ་ནི་ཐོས་པར་ཡོངས་མི་བཟོད།
གང་ཞིག་མཐོང་ནས་སེམས་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཁྱ་ངན་དག་ལ་རབ་དུ་གཏུགས་
པར་བྱེད།

གང་ལ་འགྱུར་བ་དྲག་པོ་འི་མེད་མ་ཅུངས་རྣམས་ཀྱང་འཇམ་པོ་ཉིད་འགྱུར་བ།
དེ་ལ་འང་བཅེ་མེད་ལྷོ་ལྷན་རྣམས་ནི་རལ་གྱི་རྟོན་པོ་འི་བྱ་བ་རབ་དུ་སྟོས། 110

ཞེས་བཟོད་སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱིས་གཏུངས་པ། བཞིན་ནི་ཚོང་འི་སྐྱ་ཚར་ལྷན།
མ་ཅུངས་ལྷོན་པོ་དེ་དག་ནི། ལང་དུ་འཇུག་པ་ཁྲོ་བས་བཟོག། 111

ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཡོངས་ཤེས་དེས། ཉེ་ཅ་ཀ་དང་གླི་ཅ་ཀ།
ཡབ་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་པོ་གཉིས། རབ་དུ་དང་བས་མགྱོགས་པར་བོས། 112

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་བསམ་པས་རིད། ཁྱ་ངན་གྱིས་ནི་སྐྱ་བོར་བྱུར།
དལ་གྱི་སྟོན་པོ་གཏུག་པ་ཡིས། དེ་ཡི་མ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྟོས། 113

ལྷ་མོ་བྱེད་སྐྱས་དཔལ་དང་ལྷན། རང་བཞིན་གྱི་ནི་བསམ་པ་དྲང་།
ནང་མི་རབ་གཙོད་ཅུབ་མོ་ཡིས། རྒྱལ་སྟོན་བསྐྱུང་བ་ཡོངས་མི་ཤེས། 114

ཕ་ནི་རབ་དུ་བྱང་བ་ཡང་། འདི་ཡི་རྒྱལ་སྟོན་འཕྱོག་དུ་འོངས།
བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཞི་བྱས། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ། 115

दृष्टे पितरि निःशङ्के शमप्रव्रज्ययाश्रिते ।

स्वचित्तं निशितं शस्त्रं लोभाद्ब्यापारितं मया ॥ १०६ ॥

यत्संचिन्तितमेव कम्पजनकं श्रोतुं न यत् शक्यते

दृष्टं यच्च करोति शोककलनां निश्चेतनानामपि ।

यच्च क्रौर्यमपि प्रयाति मृदुतां तीव्रानुतापाम्निना

तत्रापि प्रसरन्ति निर्घृणधियां निस्त्रिंशतीक्ष्णाः क्रियाः ॥

११० ॥

इत्युक्त्वा दुःखसन्तप्तः प्रलापमुखराननः ।

न्यवारयत्तयोः कोपात्प्रवेशं दुष्टमन्त्रिणोः ॥ १११ ॥

गुणान्तरं परिज्ञाय भिरुकं हिरुकं च सः ।

आनिनाय प्रसाद्याशु पुराणौ सचिवौ पितुः ॥ ११२ ॥

ततश्चिन्ताकृशे रान्नि शोकात् पाण्डुरतां गते ।

स्वैरं तज्जननौमेत्य दुष्टामात्याववोचताम् ॥ ११३ ॥

देवि त्वत्तनयः श्रीमान् स्वभावसरलाशयः ।

राज्यरक्षां न जानाति स्वजनोच्छेदकर्कशाम् ॥ ११४ ॥

पिता प्रव्रजितोऽप्यस्य राज्यं हर्तुमुपागतः ।

आवाभ्यां प्रशमं नौतस्तच्च का नाम वाच्यता ॥ ११५ ॥

གཤམ་ཏེ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱད་ལྷན་པའི། རིམ་པར་དག་པའི་རིམ་མིན་ན།
དག་སྒོང་དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་དེ། མངོན་པར་འདོད་དེ་རི་ལྷན་རིམ། 116

ས་བདག་པ་བསད་སྒོས་པ་ཡིས། བདག་ཅག་གནས་ནས་ནས་པར་བསྐྱད།
རང་ཉིད་ད་ལྟར་ལྷ་འདྲ་བྱས། ལོག་པར་ཅི་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིམས། 117

བདག་ཅག་གིས་ནི་ལོགས་བྱས་བྱས། རྩོ་བོའི་ཉེས་བྱས་ཉིད་དུ་བྱུར།
དངོས་བོ་ཀྱན་ལ་གཡོག་བོ་ནསས། གནོད་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པར་འབྱུར། 118

རྒྱལ་བོ་འདས་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱོར། གང་བྱས་དེ་དག་བྱས་པ་ཉིད།
ལྷ་མོ་བསམ་པས་རིང་པའི་བྱ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་སྒྲོན་བདང་སྒྲོས་ས་བྱེད། 119

དེ་དག་གིས་ནི་བརྗོད་ཐོས་ནས། དེ་དག་ཚོགས་ལ་བྱས་པས་བསྐྱབས།
ད་ར་ལི་ཀ་ཞེས་པ་ཡི། རྒྱལ་བོའི་ས་དེས་དལ་བྱས་སྒྲིམ། 120

ཁྱོད་ཀྱི་གོས་ལ་ཉེར་བསྐྱན་པའི། རྒྱལ་བོས་སྤོན་ནི་བྱས་པ་ཡིས།
དབྱལ་བར་ལྷང་བར་བྱེད་པའི་ལས། འདི་ནི་སེམས་སེམས་མེད་གཉིས་སུ་འབྱུར། 121

འདི་ཡི་པ་བསད་ལས་སྒྲིམ་པའི། ལྷ་འདྲ་བདག་གིས་བསྐྱོག་པར་བབྱ།
དག་བཙོས་བསད་སྒྲིམ་སྒྲུག་བཟུལ་ནི། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱོག་པར་
མཛོད། 122

ཅས་པ་དལ་བྱས་དེ་ལ་བཟུན། ས་བདག་བྱང་དུ་དེ་སོང་ནས།
ལྷ་འདྲ་བྱས་ནོན་སྒྲིམ་ནི། ཡོངས་ཟད་ལྷ་བྱ་དེ་ལ་སྒྲིམ། 123

नीचतन्त्रोपपन्नश्चेत् क्रमोऽयमशुभक्रमः ।

राज्याभिलाषिणोभिद्वोस्तस्यापि स कथं क्रमः ॥ ११६ ॥

आवां पितृवधक्रोधात् वारितौ भूभुजा पदात् ।

स्वयमद्यापि शोकेन किं मिथ्या परिशुष्यते ॥ ११७ ॥

सुकृतं कृतमावाभ्याम् प्रभोर्दुःखकृशाङ्गता ।

भवन्ति सर्व्वभावेषु मृत्या एवापराधिनः ॥ १ ८ ॥

गतं शोचति किं राजा यत् कृतं कृतमेव तत् ।

उपेक्ष्यते त्वया देवि कस्माच्चिन्ताकृशः सुतः ॥ ११८ ॥

ताभ्यामित्युदितं श्रुत्वा सा राजजननौ शनैः ।

ऊचे तरलिका नाम तद्वाक्यविहितादरा ॥ १२० ॥

आनन्तर्य्यमिदं कर्म द्वयोर्नरकपातकम् ।

युष्मन्मतादुपनतं राज्ञः पूर्व्वकृतेन वा ॥ १२१ ॥

अहं तु वारयाम्यस्य शोकं पितृबधोद्भवम् ।

अर्हद्बधोद्भवं दुःखं भवद्भ्यामपि वार्य्यताम् ॥ १२२ ॥

इति तौ स्वैरमादिश्य सा गत्वा पार्थिवान्तिकम् ।

तमुवाच शुचाक्रान्तं परिक्षीणमिवोडुपम् ॥ १२३ ॥

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རང་བཞིན་གྱིས། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཉེས་པ་མང་།
དེ་ལ་སྒྲིག་དོགས་བྱ་ངན་གྱིས། བྱ་ཁྱོད་ཅི་ལ་ཡོངས་སྤྱ་གཏུང་། 124

གཤམ་དེངས་པར་པ་བསད་ལས། ལྷ་མ་ལ་བྱས་སྤྱོད་གཏུང་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐལ་མི་བཟད་དེར། དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་ངོ་ཚ་གཏོང་། 125

ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་པ་དེ་མིན། ཁྱོད་ནི་གསད་པ་གཞན་ལས་སྐྱེས།
རང་འདོད་ཟད་དང་བདེ་བས་བྱ། བྱད་མེད་ནས་སྤུ་ཁྲུལ་ཡོད་མིན། 126

ཞེས་པ་དེ་ཚོག་སྒྲན་མིན་ཡང་། དཔེན་པར་རྒྱལ་པོས་བྲོས་གྱུར་ནས།
པ་བསད་སྒྲིག་པ་བྲག་བོ་ཡིས། སྤྱལ་བསྐལ་དག་གིས་གཏུང་བ་བཟད་། 127

ཤར་གྱི་རི་པོས་རྒྱལ་གྱི་རི་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱ་བ་རབ་དུ་བྱེད།
སྐད་ཅིག་གིས་ནིས་དང་ས་འཛོན་བྲལ་བའི་རོལ་ཅིང་ནས་པར་བསྐྱབས།
འདི་དག་འཕྲལ་ལ་མེ་ནི་རྩ་ལས་ནས་སྦྱོ་དེ་ཡང་སྤྱལ་བྱེད་ལས།
སྤྱིད་གསུམ་དག་ན་བྱད་མེད་ནས་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་ཅི་ཡང་མེད། 128

དེ་ནས་དགྲ་བཅོས་བསད་པ་ཉིད། ཟུག་དུ་ལྟ་བུ་གཟིར་བ་ཡི།
མི་བདག་དེ་ཡིས་ལས་དེ་ནི། བྱིར་བཅོས་ཆོས་ཤེས་ནས་སྤུ་བྱེད། 129

དེ་ནས་ཁྱོད་ངན་དེ་དག་གིས། རྒྱལ་དང་སྐར་རྒྱལ་མཆོད་དེད་གྱི།
ནང་དུ་བྱི་ལ་རྩུང་དུ་གཉིས། ཤ་ཡི་བསྐྱབས་པས་ཆགས་བྱས་ནས། 130

धर्माधर्ममयं पुत्र राज्यं राज्ञां बहुच्छलम् ।
पापानां शंकया तस्मिन् किं शुचा परिशुष्यसि ॥ १२४ ॥

पितुर्वधात् प्रतप्तोऽसि यदि नाम गुरुप्रियः ।
तत्रोच्यते समुत्सृज्य लज्जां त्वद्दुःखसंकटे ॥ १२५ ॥

स्वैरं जातस्त्वमन्येन न स तद् धर्मतः पिता ।
स्वेच्छाहारसुखाः पुत्र स्त्रियो हि निरपत्रपाः ॥ १२६ ॥

इत्यप्रियमपि श्रुत्वा राजा तद्वचनं रहः ।
पितृवैशसपापोग्रदुःखसन्तापमत्यजत् ॥ १२७ ॥

प्रकुर्वन्त्यस्ताद्रेरुदयगिरिणा श्लेशकलनां
श्लणात् श्लौणीश्लामृद्विघटनविनोदं विदधति ।
सृजन्त्येता वह्निं सपदि सलिलात्तच्च दहना-
दसाध्यं नारीणां नहि भवति किञ्चिन्निभुवने ॥ १२८ ॥

अथ सोऽर्हद्बधेनैव शल्यतुल्येन पीडितः ।
नृपः पप्रच्छ धर्मज्ञानिष्कृतिं तस्य कर्मणः ॥ १२९ ॥

ततस्तौ दुष्टसचिवौ तिष्ठपुण्याख्यचैत्ययोः ।
मार्जारपोतौ धृत्वान्तःसक्तावामिषशिक्षया ॥ १३० ॥

བགགས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱི་བདོལ་གྱིས། མི་བདག་མཉུན་སར་རབ་ལྷགས་དེ།
གདུང་བ་དྲག་པོས་ཡོངས་གདུངས་པ། རབ་ཞི་དོན་གཉིས་དེ་ལ་སྦྱས། 131

ལྷ་གཅིག་བྱོད་ནི་རྒྱན་ཉིད་གྱིས། སེམས་ནི་སེམས་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད།
འཛིག་དེན་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཏུ། བསམས་ཅད་དག་བའི་དགྲ་བཅོས་མེད། 132

གལ་དེ་དེ་དག་བདེན་པ་ན། མཁའ་ལ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན།
དེ་དག་རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགོད་པས། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ཇི་ལྟར་སྤྲོད། 133

དེ་སྤྲད་དགྲ་བཅོས་ཡོད་མིན་ན། དེ་བསམ་སྤྲིག་པ་གལ་ཡོད།
གང་ན་གོང་བྱིར་ཡོད་མིན་པ། དེ་ན་མཚམས་ཀྱི་རྩོད་པས་ཅི། 134

གང་དག་བྱིས་བདག་རྒྱལ་དང་ནི། སྐར་རྒྱལ་དགྲ་བཅོས་གནས་ཐོབ་པ།
དེ་དག་ད་ལྟ་རང་རང་གི། མཚོད་དེན་ནང་ཏུ་བྱི་ལར་སྦྱིས། 135

དེ་དག་གསལ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས། མཐོང་ལ་ཐེ་ཚོམ་སུ་ཞིག་བྱེད།
གལ་དེ་ཡིད་ཚོས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ངེས་པར་ཅིས་མི་བཟུ། 136

ཞེས་པ་བརྗོད་ནས་ས་བདག་ཡིད། ཁྱོགས་ལ་འཕྱང་བ་བཞིན་བྱས་ནས།
མི་བསུན་དེ་དག་དེ་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་མཚོད་དེན་ལྟ་བུ་སོང་། 137

སྤོན་མེད་ལྟར་མོ་འབབས་པ་ཡིས། དེར་ནི་སྤྱོད་པོ་ཡང་དག་འབྲིགས།
རྒྱལ་པོ་སྤོན་བཅས་བཟུ་བ་རྩོན་ཚོ། གདུག་པའི་སྤོན་པོ་གཡོན་ཅན་གྱིས། 138

निषिद्धावपि धार्ष्टेन प्रविश्य नृपतेः सभाम् ।
तमूचतुस्तीव्रतापसन्तापप्रशमार्थिनम् ॥ १३१ ॥

देव मिथ्यैव भवता चित्त मायास्यते भृशम् ।
सर्व्वकल्याणा लोकेऽस्मिन् नार्हन्तः सन्ति ते मताः ॥ १३२ ॥

यदि सत्यं भवेयुस्ते नभसो राजहंसवत् ।
चद्विमन्तः कथं तेषामन्येन बधसम्भवः ॥ १३३ ॥

न सन्ति तस्मादहन्तः कुतस्तद्बधपातकम् ।
सौमाविवादः कस्तत्र यत्र ग्रामो न विद्यते ॥ १३४ ॥

तिष्ठपुष्पौ गृहपती यावर्हत्पदमापतुः ।
मार्जारावन्तरे जातौ तावेवाद्य स्वचैत्ययोः ॥ १३५ ॥

प्रकटौ तौ च दृश्यन्ते प्रत्यक्षं कस्य संशयः ।
प्रत्ययो यदि नास्त्येव स्वयं किं न निरीक्ष्यते ॥ १३६ ॥

इत्युक्त्वा भूपतेः कृत्वा खलौ दोलाकुलम्भनः ।
जग्मतुः सहितौ तेन चैत्यसंदर्शनाय तौ ॥ १३७ ॥

अपूर्व्वकौतुकावेशात् तत्र संघटिते जने ।
विलोकनोद्यते राज्ञि सामात्ये दुष्टमन्त्रिणौ ॥ १३८ ॥

ཤ་ལ་གོས་ས་པས་འབྲལ་བྱས་བ། རྒྱལ་དང་སྐར་རྒྱལ་ཞེས་བཞེད་པས།
བྱི་ལ་ཆུང་ཏུ་གཉིས་པོ་དང་། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་མཐོང་བར་བྱས།

139

རྒྱལ་དང་སྐར་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་ ཤ་ལ་ཉི་དབྱ་བཙས་སྐྱེ་ཉིད་ན།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་བྱོད་གཉིས་ཀྱིས། མཆོད་དེན་ལ་ནི་བསྐྱོར་བའང་མེད། 140

ཤ་མྱེ་ཆོ་ན་དེ་དག་གིས། དེ་སྐད་སྐད་ཆེར་བཞེད་པ་ཡིས།
བྱི་ལ་དེ་དག་མགྱོགས་པར་ནི། ཇས་པར་འཕྱོན་ནས་བསྐྱོར་བ་བྱས། 141

མི་བདག་ཇེས་འབྲང་བཙས་པ་ཡིས། མཐོང་ནས་འབྲལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཐོབ།
སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་སྐྱུ་མ་ཉིད། ས་སྤོང་འགོ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱུར། 142

ཁ་ཆུར་དུ་ཆུང་དོལ་བསྐྱེན་ས་མཁའི་སྤོགས་ལ་རི་མོ་དང་།
སྐྱེ་ཆེ་ལ་ཡང་སོ་དང་སྤྱད་པའི་རོལ་བ་རབ་མང་བཞེད་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ཅི་མེན་སྤྱགས་དང་བྱིས་པའི་སྐྱོ་ལ་སོངས་སྐྱུ་མིག་འཕྱལ་དག།
སྐད་ཅིག་ཡོངས་འདྲིས་ཡིད་ཆེས་གཟུགས་ཅན་གཡོན་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སྦྱན་
བར་བྱེད། 143

དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་ལ། རྒྱལ་བོ་མཆོག་དུ་ཡིད་ཆེས་བྲལ།
འཕགས་པ་ཀླ་རྒྱལ་ནི། མདུན་དུ་དད་པས་མཆོད་པ་བསྒྲུག། 144

དེ་ནས་རྒྱལ་བོས་གོང་བྱིར་བཀག། སྤྱི་རོལ་ཉིད་དེར་གདུལ་བྱ་ལ།
བཙེ་བས་ཇེས་འབྲང་བཙས་དེ་གནས། དག་སྤོང་མ་ནི་རི་མ་ཡང་། 145

आमिषाभ्याससम्बद्धतिष्ठपुष्ट्याभिधानयोः ।
धूर्त्तौ चक्रतुराह्वानं शनैर्बालविडालयोः ॥ १३८ ॥

तौ तिष्ठपुष्ट्यावर्हन्तौ मार्जारौ स्थो युवां यदि ।
प्रदक्षिणं वा क्रियतां तेन सत्येन चैत्ययोः ॥ १४० ॥

मांसदानक्षणे ताभ्यामिति वाचमुदौरितौ ।
तूर्णं निर्गत्य मार्जारौ चक्रतुस्तौ प्रदक्षिणम् ॥ १४१ ॥

तद्दृष्ट्वा सहसावाप्तप्रत्यये सानुगे नृपे ।
याते दुर्जनमायैव जगज्जयमर्हो ययौ ॥ १४२ ॥

मुष्टौ वायुं दृषदि कमलं चित्रमाकाशदेशे
जिह्वाग्रे च प्रचुररचनास्तृष्टिसंहारलीलाः ।
किं वा नान्यत् पशुशिशुधियां मोहनायेन्द्रेजालं
मूर्त्तः धूर्त्तं क्षणपरिचितप्रत्ययं दर्शयन्ति ॥ १४३ ॥

निष्प्रत्ययपरो राजा ततः सौगतदर्शने ।
आर्यकात्यायनस्याग्रे श्रद्धापूजामवारयत् ॥ १४४ ॥

राजधान्यां निषिद्धोऽथ वहिरेव स सानुगः ।
विनेयकपया तच्च तस्थौ शैला च भिक्षुणी ॥ १४५ ॥

དེ་ནས་ཀྱང་ཡན་ནི། གང་ཚེ་སྤོན་དུ་མི་ཡི་བདག།
འོང་བ་མཐོང་ནས་སྤྱོད་པོ་ཡི། ཚོགས་བས་སྤོན་བས་འཛིགས་ནས་གཤེགས།

146

སྤོན་པོ་སྤྲ་ས་དག་གིས་བསྐྱལ། རི་ནི་གཤེགས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
གུལ་པའི་སྤོན་པོ་ཁོན་རིང་དང་། ལུག་པ་དག་གིས་ཀྱལ་ལ་སྤྲས།

147

ཀྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་མིན་པའི་གཏོར། དག་སྤོང་མགོ་རིག་སྤྲ་མེད་དེ།
ཡལ་དུ་དེ་རིང་བདག་ཅག་གིས། མཐོང་བས་ཅི་འབྱུང་ཡོངས་མི་ཤེས།

148

འདི་ནི་ཀྱལ་པོ་སྤྲིག་ཅན་གྱི། བཞིན་ལ་བདག་མི་བརྟེན་པའི་དེ།
ཁྱོད་ལ་འདི་ནས་སྤྲོད་ཅིག་གཅིག། རིང་དུ་སོང་ཕྱི་དོ་ལྷར་གནས།

149

གཞུང་ངན་གྲོས་བས་དེ་ཐོས་ནས། མི་བདག་གིས་ནི་འཁོར་ནམས་ལ།
ཕྱག་དར་རྒྱལ་གྱི་པར་མི་ཡིས། རིང་དུ་གནས་འདི་གཡོགས་ཞེས་སྤྲས།

150

གུལ་པའི་འབང་ནི་དེ་དག་གིས། རྒྱལ་གྱི་པར་མོས་གཡོགས་པ་ན།
ནང་དུ་ཞུགས་པ་བརྒྱུག་པའི་སྤྲད། དེ་ཡིས་མཚོག་གི་ཁང་པ་སྤྲལ།

151

ཁྱོ་བས་འབྲུགས་པའི་སྤྲལ་ནམས་དང་། ཁྲག་ནི་འབྲུངས་པའི་ལྷག་དག་ཀྱང་།
ཞི་ལས་འཇམ་པ་ཉིད་གུར་དེ། ས་ཡི་བདག་པོའི་འབང་མ་ཡིན།

152

དེ་ནས་མི་བདག་སོང་བའི་ཚེ། རྒྱལ་ཕྱང་བརྒྱལ་གྱིས་གཡོགས་དེ་ལ།
ནེ་ཅུ་ཀ་དང་སྤྱི་ཅུ་ཀས། རྒྱལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་དེ་སྤྲས།

153

ततः कदाचिदायान्तं दृष्ट्वा कात्यायनः पुरः ।
नृपतिं जनसंपातादवमानभयाद् ययौ ॥ १४६ ॥

प्रेषितं पूर्वमन्त्रिभ्यां व्रजन्तमवलोक्य तम् ।
दृष्टामात्यौ नरपतिं दीर्घवैराववोचताम् ॥ १४७ ॥

राजन्नमंगलनिधिर्मुण्डोऽयं विशिरः पथि ।
दृष्टोऽयं भिक्षुरस्माभिर्न विद्मः किं भविष्यति ॥ १४८ ॥

न पश्यामि मुखं राज्ञः पापस्येति भणत्यसौ ।
तथाहि क्षण मेकांते गत्वा दूरमितः स्थितः ॥ १४९ ॥

श्रुत्वैतद् दुर्जनामर्षादुवाचानुचरान् नृपः ।
एष दूरस्थितः पांशुमुष्टिभिः पूर्यतामिति ॥ १५० ॥

पूर्यमाणः स तैः पांशुमुष्टिभिर्दुष्टचेटकैः ।
दिव्यां कुटीं प्रवेशेन परिहाराय निर्ममे ॥ १५१ ॥

अमर्षकोपिताः सर्पाः व्याघ्रा वा पीतलोहिताः ।
शान्ते रायान्ति मृदुतां नतु भूपतिचेटकाः ॥ १५२ ॥

ततः प्रयाते नृपतौ पांशुराशिशतावृतम् ।
दुःखादूचतुरभ्येत्य हेरुको भिरुकश्च तम् ॥ १५३ ॥

ཐུལ་པོ་མ་རུངས་ངན་བྱེད་ཀྱིས། འཕགས་པ་བྱོད་ཀྱིས་འོ་བརྒལ་ཐོབ།
གང་གི་མདུན་དུ་འདི་མཐོང་བས། བདག་ཅག་གི་ནི་མིག་ནམས་སྟོན། 154

མོངས་པའི་ལུན་པ་མྱིག་སྟོན་དུ། སྟེ་བོ་ངན་པས་མི་བདག་བསྐྱར།
ལས་འདི་མཐོང་བས་བདག་ཅག་ཀྱང། མྱིག་པའི་སྐལ་བ་དག་དང་ལུན། 155

ས་གཞི་མྱིག་མང་གིས་གདུངས་འདི། རྫོ་མངའ་བྱོད་ཀྱིས་བདང་བར་བྱོས།
བཟོད་དཀར་མི་བསྐྱལ་གནས་པ་འདི། བདང་བར་འོས་པ་སྤྱི་མི་འདོད། 156

ཞི་བཞི་བར་མི་འགྱུར་བཟོད་པ་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་ཟད་མི་འགྱུར།
ཁོ་བ་རྩལ་མོའི་སྟོན་ནམས་དག་གིས་སྟོ་བོས་ལ་ཡང་རིག་མི་འགྱུར།
ཕན་སེམས་རྒྱལ་རྒྱ་དང་མཚུངས་ཡིན་ལ་མི་གནས་དམ་པ་ནམས་དག་ལ།
འཛིག་ཉེན་ནི་སྟེ་བོ་ངན་པ་ནམ་པར་སྤངས་ལས་བདེ་གཞན་མེད། 157

དབང་ལུག་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་ལུན་ནམས་འོག་རྒྱང་ངལ་དུ་བ་ཉོན་མོངས་ལུན་
པ་སྟེར།

ཟབ་མོ་ཉིད་ནི་རབ་རིབ་འགྱུར་གནས་སྤྱི་འཆུག་སྟོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་སྟོག་
འསྟོག་བྱེད།

མཆོག་གྱུར་དེ་ཡང་མ་རུངས་གདུག་པ་གྲ་གྲུའི་སྤྱལ་ནམས་དག་གིས་ཉམས་
བྱས་པ།

སྟེ་མ་གང་གིས་སྟོན་དང་བལ་བ་དེ་ནི་མི་བསྐྱལ་ལ་མེད་ཁོན་པ་བཞིན། 158

དེ་དག་ཆོག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས། ཀླ་རྒྱ་ཡན་ཆེན་པོས་སྦྱས།

གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་བདག་མ་ཁྲོས། འདི་འདྲ་ལས་ཀྱི་བགྱོད་པ་ཡིན། 159

आर्यं कच्छमवाप्तोऽसि राज्ञा क्रूरेण दुष्कृतैः ।
लोचनानि धिगस्माकं यैरिदं दृश्यते पुरः ॥ १५४ ॥

मोहान्धः पातकश्वश्रे दुर्जनैः पातितो नृपः ।
कर्मणो वयमप्यस्य दर्शनात् पापभागिनः ॥ १५५ ॥

भूरियं भूरिपापार्ता त्याज्या प्राज्यमतेस्तव ।
दुःसहः खलसंवासः त्यागः कस्य न सम्मतः ॥ १५६ ॥

प्रयाति न शमः शमं ह्ययमुपैति नैव ह्यमा
भवन्ति न च बुद्धयः परुषरोषदोषस्पृशः ।
वसन्ति न विमानना मनसि शल्यतुल्याः सतां
न दुष्टजनवर्जनादपरमस्ति लोके सुखम् ॥ १५७ ॥

ऐश्वर्यं गुणिनामधेनिपतनायासप्रयासप्रदं
गाम्भीर्यं तिमिराकरं प्रविशतां प्राणापहं प्राणिनाम् ।
नष्टा सापि निष्ठष्टदुष्टकुटिलव्यालैरुपादेयता
कूपस्येव खलस्य नास्ति तदहो दोषालियुक्तं यतः ॥ १५८ ॥

तयोरिति वचः श्रुत्वा महाकात्यायनोऽवदत् ।
न निकारेऽपि मे कोपः कर्मणो गतिरीदृशी ॥ १५९ ॥

གང་ཞིག་ས་བདག་སྤྱན་པོ་ལ། མི་བསྐྱེད་དང་འགྲོགས་སྤྱོད་དག་གིས།
འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤར་གནས། འདི་དག་ཁོ་ན་བདག་སྤྱུག་བསྐྱེད། 160

འདི་ཡི་གྲོང་དུ་དང་པོ་ཡི། ཉིན་ལ་རྒྱུང་ཆེན་འབབ་པར་འགྱུར།
གཉིས་པ་ལ་ནི་མེ་དྲོག་ཆར། དེ་ནས་གཞན་ལ་གོས་གྱི་ཆར། 161

དུལ་གྱི་ཆར་ནི་བཞི་པ་ལ། ལུ་པ་ལ་ཡང་གསེར་གྱི་ཆར།
དེ་ནས་རིན་ཅན་ཆར་པ་སྟེ། དུལ་གྱི་ཆར་པ་བདུན་པ་ལ། 162

དེ་ཡིས་ས་བདག་གཉིན་རང་ནི། དུལ་འཁོར་བཅས་འདི་མེད་པར་འགྱུར།
དེ་སྐད་ཁྱེད་གཉིས་རིན་ཅན་ནི། མང་པོ་སྤངས་ནས་འགྲོ་བར་བྱ། 163

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་དེ་དག་སོང་།
སྒྲོ་བསངས་དེ་རྩ་ཀ་ཡི་བྱ། དེ་ཡི་ཉི་ཤར་གནས་པ་བྱས། 164

སྒྲི་རྩ་ཀས་ཀྱང་བྱ་མོའི་ནི། སྒྲོ་བསངས་ཅན་མ་ལག་པས་ཁྱིད།
དག་སྒྲོང་མ་ནི་རི་མ་ལ། མངོན་ཕྱོགས་གྲས་པས་འདི་དག་སྤྱུས། 165

འཕགས་མ་བདག་གི་བྱ་མོའི་ནི། བྱད་པ་ཞི་བར་མཛད་ཁྱེད་གྱིས།
ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་གདངས་ཅན་གྱིས། ཁྱིམ་དུ་ཡང་དག་གཞག་པར་བྱ། 166

ཞེས་སྤྱིས་བྱ་ཆ་གདང་ནས་ནི། སྒྲོན་པོ་དག་ནི་རང་ཁྱིམ་སོང་།
རི་མ་ཡིས་ཀྱང་བྱ་མོ་སྤངས། གདངས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་སྤྱུ་སོང་། 167

एतावदेव मे दुःखं यन्मूढस्य महीपतेः ।
खलसङ्गमदोषेण भयं महदुपस्थितम् ॥ १६० ॥

प्रथमे हि महावायुः पुरेऽस्य निपतिष्यति ।
द्वितीये पुष्पवृष्टिश्च वस्त्रवृष्टिस्ततः परे ॥ १६१ ॥

रूप्यवृष्टिश्चतुर्थे च हेमवृष्टिश्च पञ्चमे ।
रत्नवृष्टिस्ततः षष्ठे पांशुवृष्टिश्च सप्तमे ॥ १६२ ॥

तथा सबन्धुराग्रोऽसौ न भविष्यति भूपतिः ।
तस्माद् भवद्भ्यां गन्तव्यं रत्नान्यादाय भूयसे ॥ १६३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा विनिश्चित्य तथेति तौ ।
हेरुकः श्यामकं पुत्रं तस्योपस्थापकं व्यधात् ॥ १६४ ॥

भिरुकश्च सुतां श्यामावतीमादाय पाणिना ।
अभ्येत्य भिक्षुकीं शैलां प्रणयादिदमब्रवीत् ॥ १६५ ॥

आर्य्यं भवत्या मे कन्या घोषिलस्य गृहप्रभोः ।
गृहे समर्पणीयेयमासन्नप्रतिपन्नया ॥ १६६ ॥

एवमुक्तापयित्वा तावमात्यौ जग्मतुर्गृहम् ।
शैलापि कन्यामादाय प्रययौ घोषिलालयम् ॥ १६७ ॥

དེ་ནས་ཇི་ལྟར་དག་སྒྲིང་གིས། བརྗོད་དེ་རིམ་པས་གྲོང་དུ་བྱུང་།
ཡེ་ཤེས་སྒྲིན་ལྟན་ཤེས་རབ་གྱིས། དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མགོང་། 168

དེ་ནས་ཉི་མ་དུག་པ་ལ། རིན་ཅན་ཆར་ནི་བབ་པའི་ཚོ།
སྒྲིན་པོ་དེ་དག་རིན་ཅན་གྱིས། བཤང་བའི་གྲུ་བརྒྱང་མ་ཚོར་སོང་། 169

དེ་དག་སྒྲོ་ཡི་སྒྲིགས་སོང་ནས། གྲོང་ཁྱིམ་གཉིས་བྱས་ཉེ་ཅུ་ཀས།
ཉེ་ཅུ་ཀ་ཞེས་དེ་བཞིན་དུ། བཞུན་གྱིས་སྒྲི་ཅུ་ཀ་ཚལ་ཡོ། 170

ཉི་མ་བཞུན་ལ་དུལ་གྱི་ཆར། ཆེན་པོ་བབས་པས་དཔྱལ་བའི་མགོན།
མི་བདག་གཉིན་དང་ཡལ་འཁོར་དང་། བཅས་པ་རབ་དུ་རྒྱབ་པར་གྱུར། 171

གྲུལ་པོ་དུག་པ་ཐོབ་ར་བཅས། སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་མར་གྱུར་པའི་ཚོ།
ཀླ་དུ་ཡ་ནས་ནམ་མཁའ་ལས། སྒྲིན་པོའི་བྱ་དེ་ཁྱེར་ནས་བཞེགས། 172

གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲོ་མོ་ནམ་མཁའ་ལས། དགའ་བས་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲངས་པ།
དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཀར་པ་འདི། ཤ་རིའི་ནགས་སུ་བཞགས་པར་བྱས། 173

དག་སྒྲོང་བསོད་ནམས་མཐུ་དང་ནི། སྒྲིན་པོའི་བྱ་དེའི་སྐལ་པ་དང་།
སྒྲོ་མོ་ཡི་ཡང་བྱིན་བརྒྱབས་གྱིས། གྲོང་དེ་དཔལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར། 174

དེ་ནས་སྒྲོ་མོ་དེ་ཡིས་དེར། ཀླ་དུ་ཡ་ནའི་མཚོད་རྟོན་བྱས།
བཤང་ཞིག་ད་ལྟར་སྒྲོ་ལྟལ། མཚོད་རྟོན་བྱ་བྱེད་བྱ་བ་འཚལ་བྱེད། 175

ततः क्रमेण तदभूद्यथोक्तं भिक्षुणा पुरे ।
ज्ञानदीपवती प्रज्ञा यथातत्त्वं हि पश्यति ॥ १६८ ॥

षष्ठेऽहि रत्नवर्षेऽथ पतिते रत्नपूरिताम् ।
ययतुर्न्यावमादाय तावमात्यावलिक्षितौ ॥ १६९ ॥

तौ दक्षिणां दिशं गत्वा चक्रतुर्नगरद्वयम् ।
हेरुको हेरुकाख्यानं भिरुकाख्यं तथापरः ॥ १७० ॥

परेऽहि पांशुवर्षेण सहता पतता नृपः ।
सबन्धुराङ्गः प्रलयं प्रययौ नरकातिथिः ॥ १७१ ॥

सदण्डमुद्गरे रात्रिं याते किल्बिषशेषताम् ।
तं मन्त्रिपुत्रमादाय व्योम्ना कात्यायनो ययौ ॥ १७२ ॥

तमेवानुगता प्रीत्या नभसा पुरदेवता ।
तदाज्ञया खरवनीकर्ण्डे विदधे स्थितिम् ॥ १७३ ॥

भिक्षुपुण्यानुभावेन भाग्यैर्मन्त्रिसुतस्य च ।
अधिष्ठानेन देव्याश्च श्रीमत्तदभवत् पुरम् ॥ १७४ ॥

तत्राय देवता चक्रे चैत्यं कात्यायनस्य सा ।
सुरवत्यां यदद्यापि वन्दस्ते चैत्यवन्दकाः ॥ १७५ ॥

འཕྱང་ཞིང་ཀླུ་ཡ་ན་དེ། ཡལ་གཞན་དག་དུ་མཁའ་ལས་སོང་། 176

སྒྲེ་བོ་རྣམས་ནི་ཡ་མཚན་ལས། འཕྱང་ཞིང་འཕྱང་བ་སྒྲེ་ཞེས་བཟོད།
དེར་ནི་སྒྲེ་བོ་དེ་དག་རྣམས། འཕྱང་བ་པོ་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར། 177

སྐབས་དེར་བྱ་མེད་ས་ཡི་བདག། མཐོ་རིས་དག་དུ་སོང་བའི་ཆོ།
དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་སྒྲོ་བསངས་དེ། མཚན་གཤམ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་བྱས། 178

དེ་ནས་ཀླུ་ཡ་ན་ཡིས། བོག་ཀ་ན་ཀ་ཞེས་བ་ཡི།
ཡལ་དུ་ཕྱིན་ནས་མ་ལ་དེར། དག་པའི་ཆོས་ནི་བསྟན་བ་མཛད། 179

བདེན་མཐོང་གྲས་དང་བཅས་བ་དེས། བྱ་ཡིས་དབྱག་བ་སྒྲངས་ནས་ནི།
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཡང་། ཕྱག་བྱ་དབྱིག་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱས། 180

དེ་ནས་དལ་གྱིས་མཉན་ཡོད་དུ། བཞིད་ལྷན་ཀླུ་ཡ་ནས་ཕྱིན།
རྒྱལ་བ་མཐོང་ནས་དགའ་ལྷན་པས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆམ་བྱས། 181

ལྷ་དུ་ཡ་ན་བྱ་ཡི་གཏམ། དེར་ནི་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་བ།
ཐོས་ནས་དག་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དྲིས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེ་ལ་གསུངས། 182

ཐོན་པ་དྲག་པོ་འི་ཞགས་ཞེས་པས། ཀར་པ་ཇ་ཉེ་ནགས་ཚལ་དུ།
གལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་དག་སྒྲོན། རི་དགས་བཅིངས་པའི་སྤྲད་དུ་བཞེད། 183

मन्त्रिस्तनुमथादाय लग्नं चीवरकर्णिके ।

लम्बनं स ययौ व्योम्ना देशं कात्यायनः परम् ॥ १७ई ॥

लम्बते लम्बते कोऽयमित्युक्ते विस्मयाज्जनैः ।

बभूवुस्ते जनास्तच्च लम्बका इति विश्रुताः ॥ १७७ ॥

अचान्तरे दिवं याते तच्चापुचे महीपतौ ।

स कृतः श्यामको राजा लक्षणज्ञैस्तदाज्ञया ॥ १७८ ॥

गत्वा भोक्ता नकं नाम दिशा कात्यायनस्ततः ।

जनन्यास्तच्च संशुद्धां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ १७९ ॥

सा दृष्टसत्या पुत्रस्य यष्टीमादाय सादरम् ।

वन्द्यमद्यापि महती यष्टिचैत्यमकारयत् ॥ १८० ॥

श्रावस्तौमथ सोत्कण्ठः प्राप्य कात्यायनः शनैः ।

जिनं विज्ञोक्त्य सानन्दश्चक्रे तत्पादवन्दनम् ॥ १८१ ॥

उद्रायणसुतकथां तच्च तेन निवेदिताम् ।

श्राकर्ण्य भिक्षुभिः पृष्टः सर्वज्ञस्तानभाषत ॥ १८२ ॥

लुङ्गकः कालपाशाख्यः कर्ब्वटोपान्तकानने ।

सकूटां मृगबन्धाय निदधे वागुरां पुरः ॥ १८३ ॥

འབྲུལ་འཁོར་ཞགས་པ་ལྷན་བཞེད་ནས། དེ་སོང་ཚེ་ན་རང་སངས་རྒྱས།
 ཇི་ལྷན་འདོད་པ་འོང་བ་ཡིས། རྩོགས་དེར་ནས་པར་བཅུན་དེ་གནས། 184

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུ་དག་གིས། རི་དགས་འཛིངས་པར་རྒྱང་མ་གྱུར།
 དག་པའི་བདག་ཉིད་ནམས་མཐུན་ཏུ། སྐྱེ་བོས་མི་དག་ཐོབ་མ་ཡིན། 185

དེ་ནས་རྫོན་པ་འོངས་པས་ཀྱང་། ཞགས་པ་རི་དགས་མེད་མཐོང་ནས།
 ཁྲི་བས་ལོང་བས་རང་སངས་རྒྱས། ཏུག་གིས་བྱགས་པའི་མདའ་ལས་བསད། 186

གཟི་བཞིན་འབར་བྱེད་ལྷན་འབར་བ། མདའ་ཡིས་ཐིགས་པར་གྱུར་པ་དེའི།
 མཐུན་མི་མདུང་མཐོང་གྱུར་ནས། ཞབས་གཉིས་དག་ལ་དེ་ཡིས་གདུགས། 187

དེ་ནས་རྫོན་པ་བྱ་མིན་གྱི། རྒྱུ་ལས་ལྷ་ལན་གྱིས་གདུངས་པས།
 མདའ་དང་རྒྱ་ནི་ཡང་དག་བདེང་། བདག་ཉིད་སྣོད་ཅིང་ལྷ་ལན་བྱས། 188

ཡོངས་སུ་རྒྱང་འདས་ཐོབ་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་གདུང་རུས་སྤངས་ནས་དེས།
 གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཚོགས་ཀྱིས། དྲག་དུ་མཚོད་པའི་མཚོད་
 ཉིན་བྱས། 189

བསོད་ནམས་དེ་ཡིས་རྫོན་པ་ནི། མི་བདག་ལྷ་དྲུ་ཡ་ནར་གྱུར།
 རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསད་པ་ལས། ལན་མང་གསོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར། 190

ཁྲིམ་བདག་ཀཔོ་ཀར་གནས་པ། རོར་དང་འབྲུ་སོགས་རྒྱས་གྱུར་པ།
 དག་པ་བོ་ཞེས་ལ་བྱ་མོན་ནི། རྒྱགས་པའི་རི་མོ་ཞེས་པ་བྱང་། 191

यन्त्रं पाशावृतं दत्त्वा याते तस्मिन् यदृच्छया ।
प्रत्येकबुद्धस्तं देशं प्राप्य विश्रान्तिमाप्तवान् ॥ १८४ ॥

तस्य पुण्यानुभावेन बन्धं न विविशुर्मृगाः ।
न हि शुद्धात्मनामग्रे प्राप्नोत्यकुशलं जनः ॥ १८५ ॥

लुब्धकोऽपि ततोऽभ्येत्य पाशानालोक्य निमृगान् ।
प्रत्येकबुद्धं क्रोधान्धो विषदिग्धेषुणाबधीत् ॥ १८६ ॥

तस्य शायकविद्धस्य ज्वलज्ज्वलनतेजसः ।
प्रभावमद्भुतं दृष्ट्वा पादयोर्निपपात सः ॥ १८७ ॥

अकार्य्यकरणोद्देगसन्तापादथ लुब्धकः ।
निनिन्द शोचन्नात्मानं संत्यज्य शरवागुराः ॥ १८८ ॥

परिनिर्वाणमाप्तस्य तस्यास्थीनि निधाय सः ।
छत्रध्वजादिसंभारैः स्तूपञ्चक्रे सदार्चितम् ॥ १८९ ॥

लुब्धकस्तेन पुण्येन बभूवोद्रायणो नृपः ।
बधात् प्रत्येकबुद्धस्य बहुशो बधमाप्तवान् ॥ १९० ॥

नन्दनाम्नो गृहपतेर्मदलेखाभिधा सुता ।
बभूव धनधान्यादिस्फूर्तिः कर्कटवासिनः ॥ १९१ ॥

ནམ་ཞིག་རྒྱགས་པས་བྲན་པ་དེས། ཁང་པ་ཆགས་པའི་རྩལ་རྣམས་གྱིས།
རང་སངས་རྒྱས་ནི་ལས་ཉིད་ནས། བྱོན་པ་སྤོངས་པས་རྣམ་པ་གཡོགས། 192

དེ་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཉི་མ་ལ། ཡུན་རིང་བསམས་པས་དོན་གཉེར་བ།
རྩ་མའི་ཁར་གྱིས་གཟིར་བ་དེའི། བག་མར་སྤོང་བའི་སྤྱིས་པ་འོངས། 193

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ནི། སྤྱག་དར་རྩལ་པར་གཏོར་བ་ལས།
བདག་ནི་བག་མར་བྱུང་བ་ལ། ཉེ་ཞེས་མིང་པོ་ལ་དེས་སྦྱས། 194

དེ་ནས་དེ་ཡིས་གཏམ་དག་གིས། བག་མར་འགྲོ་འདོད་གཞིན་རྩ་མ།
རྒྱགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི། མགོ་བོ་ལ་ནི་རྩལ་རྣམས་གཏོར། 195

སྤྱན་བྱས་ཟེས་ཟེས་ཡི་གེ་ལ། རབ་ལྷགས་ཡིན་ཆེས་ཀྱིས་སྤོངས་པ།
དྲོག་དབྱེད་མེད་རྣམས་འགལ་བ་ཡིས། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རབ་དུ་འཇུག། 196

སྤྱིག་སྤྱོད་ལ་ལྷགས་དེ་ཡི་ཆོ། འཇིགས་པ་དྲོགས་ཤིང་ཁོངས་ཆུད་པས།
ལས་དེ་བྱིས་བདག་མཁས་པ་དང་། སད་པ་ཞེས་པས་བརྒྱུག་པ་བྱས། 197

བྱ་མ་དེ་ཉིད་གཙུག་ཕུད་ཙན། མི་བདག་སྤྱིག་པ་ལྷན་པར་བྱུར།
དེ་ཡི་མིང་པོ་གཏམ་སྤྱོགས་ཀྱང་། དགེ་སྤོང་ཀྱ་ཏུ་ཡ་ན་འདི། 198

འན་སྤྱོད་དར་བ་བརྒྱུག་པ་ལས། བྱིས་བདག་དེ་དག་སྤྱིས་པ་ན།
ཉེ་ཅ་ཀ་དང་སྤྱི་ཅ་ཀ། སྤོང་བྱིར་ཉེ་བར་གཏུགས་ལས་ཐར། 199

सा कदाचिन्मदोत्सिक्ता गृहमार्जनरेणुभिः ।
प्रत्येकबुद्धमायान्तं पथि मोहादवाकिरत् ॥ १८२ ॥

तस्मिन्नेव दिने तस्या श्विराचिन्ताभिरर्थितः ।
वरः स्तनभरात्ताया वरणार्थी समाययौ ॥ १८३ ॥

मूर्ध्नि प्रत्येकबुद्धस्य पांशुमुष्टिनिपातनात् ।
प्रत्यासन्नविवाहाहमिति आतरमाह सा ॥ १८४ ॥

ततस्तस्याः प्रवादेन चिक्षिपुर्वरणात्तये ।
मूर्ध्नि प्रत्येकबुद्धस्य रजांसि प्रौढकन्यकाः ॥ १८५ ॥

गुणाकारप्रवृत्तेन प्रत्ययेन विमोहिताः ।
निर्विचार्य्य प्रवर्तन्ते विरुद्धेष्वपि वस्तुषु ॥ १८६ ॥

प्रवृत्तपातकाचारे तस्मिन् बुद्धबुधाभिधौ ।
निवारणं गृहपती कर्मणस्तस्य चक्रतुः ॥ १८७ ॥

सैव कन्या नरपतिः शिखण्डी पापभागभूत् ।
प्रवादकर्ता तद्भ्राता भिक्षुः कात्यायनोऽप्ययम् ॥ १८८ ॥

जातौ गृहपती रूढदुष्टाचारनिवारणात् ।
पुरोपतापान्निर्मुक्तौ हेरुको भिरुक्श्च तौ ॥ १८९ ॥

ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་གསུང་ཐོས་དག་སྒྲིང་ནམས་ནི་ནམ་པར་དབྱད་ནས་ཀྱང་།
 དག་དང་མི་དགའི་ལས་ནམས་འབྲས་བྱར་ཡོངས་གྱུར་བཀྲ་བ་རབ་ཤེས་ནས།
 མི་བསུན་སྦྱེ་བོའི་ཚིག་མཚུངས་དག་དང་དོག་དབྱེད་དང་མཉམ་སྦྲུལ་དང་།
 ལེགས་བྱས་དང་མཚུངས་གཉིན་ནི་འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ས། 200

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་ཟུ་དྲུ་ཡ་ནའི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྗེ་བཞི་བཅུ་པའོ།

इति भगवतः श्रुत्वा वाक्यं विचार्य च भिक्षवः
 फलपरिणतिं ज्ञात्वा चित्तां शुभाशुभकर्मणाम् ।
 खलजनवचस्तुल्यं शत्रुं विचारसमं गुरुं
 सुकृतसदृशं बन्धुं लोके न किञ्चन मेनिरे ॥ २०० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलताया-
 मुद्रायणावदानं चत्वारिंशः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ།

གང་ཞིག་ས་སྟོང་འབྱོར་པས་རབ་བསྐྱེད་བྱ་ཆེར་སྦྱོན་པའི་བསེད་

ནམས་ལས་སྦྱག་པ།

དམ་པའི་འབྲུ་ཡི་ཁར་ནི་དབྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཤིན་དུ་རྒྱང་བས་འཐོབ།

ཆོས་དཀར་ནམ་པར་འཕེལ་ལ་དད་པ་སྦྱོན་ཆོག་ས་དང་ལྷན་འཁོར་བ་མེད་པ་ནི།

ནམ་པར་འཕེལ་བྱེད་དེ་ནི་སེམས་དང་ནོར་དག་དག་པ་ཉིད་ལ་རིགས་པ་ཡིན། 1

སྒྲུལ་བ་སྒྲུལ་བྱེད་ཆལ་གྱི་ནི། ཀྱན་དགའ་ར་བར་བཞུགས་ཆོ་སྟོན།

མཉམ་ཡོད་དུ་ནི་བྱིས་བདག་དག། བདན་པ་ཞེས་བྱ་ནོར་ཆེན་བྱུང་། 2

མཁས་པ་ཞེས་བྱ་དེ་ཡི་བྱ། ལེགས་བྱས་དག་ལ་མཁས་པ་བྱུང་།

ཉམས་པ་མེད་པའི་གྲགས་པ་དང་། བསེད་ནམས་ནོར་གྱི་སྒྲུན་གྱིས་སྦྱས། 3

འདི་ནི་བྱིས་པ་ཁོ་ན་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་སོགས་དག་སྟོང་ནམས།

སྒྲུལ་པོ་ལ་འོས་གོས་ཟས་ཀྱིས། མགོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད། 4

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་གི་བཟད་པའི། ལྷ་གི་སྟེ་པོ་བཟད་བྱེད་པ།

བསྐྱེད་བྱ་སྟོང་བྱེད་མཆོངས་པ་ཉིད། སྟོང་པའི་འཛོ་བ་ཆད་པ་བྱུང་། 5

དག་སྟོང་ནམས་ནི་ཉམ་ང་བ། མཆོག་དུ་གི་བཟད་དུས་དེར་ནི།

བདེ་བར་གཤེགས་པས་མཁས་པ་ནི། བོས་ནས་སྒྲུལ་བྱེད་ཆལ་དུ་ཆས། 6

एकचत्वारिंशः पक्षवः ।

यद्भूपालविशालदानविभवप्रोद्भूतपुण्याधिकं
दानस्यातिकृशस्य सत्फलभरमाप्नोत्यलं दुर्गतः ।
शुद्धस्यैव विवृद्धधर्मधवलश्रद्धासमृद्धान्वितं
निःसंसारविजृम्भितं तदुचितं चित्तस्य वित्तस्य च ॥ १ ॥

जिने जेतवनारामविहारिणि महाधनः ।
धीराभिधानः आवस्थामभूद् गृहपतिः पुरा ॥ २ ॥

तस्य पण्डितनामाभूत् पुत्रः सुकृतपण्डितः ।
अखण्डितयशःपुण्यदानालङ्कारमण्डितः ॥ ३ ॥

स बाल एव भिक्षूणां राजार्हैर्वस्त्रभोजनैः ।
शारिपुत्रप्रधानानां चकारातिथिसत्क्रियाम् ॥ ४ ॥

ततः कदाचिदक्षीणदुर्भिष्यक्षयिते जने ।
याच्ययाचकतुल्यत्वे पण्डच्छेदोऽर्थिनामभूत् ॥ ५ ॥

भिक्षूणां सङ्घटे तस्मिन् काले परमदारुणे ।
पण्डितः सुगताहृतः प्रतस्थे जेतकाननम् ॥ ६ ॥

གསེར་གྱི་འཕྲུང་བས་སྒྲིམ་པ་ཡི། ཉ་ཡིས་བགྱོད་པར་བྱེད་དེ་ལ།
ཡོན་ཏན་རབ་རྒྱས་མི་བཟོད་པའི། གཡེ་ཅན་སྒྲིན་དུ་སྤྱོད་པས་ནས་སྒྲིམ། 7

སྒྲིང་བའི་དོན་མཐུན་སྒྲིང་བ་ཡི། དབག་བསམ་གྱིང་བྱེད་སྤྱོད་པས་སྤྱ་གྲགས།
བདག་ཅག་ལྷ་བརྒྱ་བྱོད་ལ་ནི། བསམ་པ་གཏད་ལ་ཡང་དག་འོངས། 8

རྒྱན་དང་གོས་ནི་རྒྱང་རེ་དག། བདག་ཅག་སོ་སོ་ཡང་དག་འདོད།
གཡེ་དེ་སྤོད་ན་ད་ལྷ་ཉིད། སྤྱོད་པ་མེད་པར་གནང་བར་མཛོད། 9

དེ་ཡི་འདི་བཛོད་དམ་པ་ཡི། སྒྲིན་ལྷན་དེ་ནི་དྭ་ལས་བབས།
དེ་རྣམས་ལེགས་པར་མཛོད་བྱས་ནས། སྒྲིང་ལྷན་པས་སྒྲིང་ཅིག་བསམས། 10

གཡེ་དེ་བཅོམ་ལྷན་མ་མཐོང་བར། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་པ་ན།
བདུད་རྩི་འཐུང་ལ་ཉེ་བ་ཡི། གོགས་དེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཟོད། 11

སྒྲིང་རྣམས་འདོད་པ་མ་བྱིན་པར། གཡེ་དེ་ཁྱིམ་མེད་སྤྱོད་པ་ན།
སྤྱོད་པའི་བདུལ་ཞུགས་རང་ཉིད་ཀྱིས། རྣམས་པ་འདི་ཡང་ཇི་ལྟར་བྱ། 12

དེ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་པ་ན། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷག་མ་རང་།
ས་གནི་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་འཕྲོད། སྒྲིང་རྣམས་འདོད་པ་རབ་དུ་བྱེད། 13

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་བྱིན་པ་ཡིས། གོས་རྣམས་དང་ནི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་།
དེ་དག་རྣམས་ལ་བྱིན་ནས་དེ། རྒྱལ་བུ་མེད་བཞིན་མགྲོགས་པར་སོང་། 14

तं व्रजन्तं तुरङ्गेण काञ्चनादामशोभिनम् ।
ऊचुर्विटाः समभ्येत्य गुणोत्साहासहिष्णवः ॥ ७ ॥

अर्थिसार्थार्थनाकल्पदृक्षत्वं दिक्षु विश्रुतः ।
शतानि पञ्च संप्राप्तास्त्वामुद्दिश्याशया वयम् ॥ ८ ॥

अलङ्कारांशुकयुगं प्रत्येकं नः समीहितम् ।
अधुनैवाविलम्बेन दीयतां यदि शक्यते ॥ ९ ॥

इत्युक्तस्तैः सदाचारः सोऽवतीर्थं तुरङ्गमात् ।
साधु पूजां विधायैषां धौमान् क्षणमचिन्तयत् ॥ १० ॥

भगवन्तमदृष्ट्वैव गच्छामि स्वगृहं यदि ।
आसन्नामृतपानस्य तं विघ्नं कथमुत्सहे ॥ ११ ॥

अदत्त्वा प्रियमर्थिभ्यो व्रजामि यदि निस्त्रयः ।
कथं करोमि दानस्य तां स्वयं व्रतखण्डनाम् ॥ १२ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य भित्त्वा भूमिं समुद्रतः ।
नागराजः स्वयं शेषः प्रादादर्थिसमीहितम् ॥ १३ ॥

दत्तानि नागराजेन वस्त्राण्याभरणानि च ।
स तेभ्यः प्रतिपाद्याशु ययौ निःशल्यतामिव ॥ १४ ॥

དེས་ཀྱང་ངོ་མཚར་དེ་མཐོང་ནས། བདེ་ག་གཤགས་བསྒྲོམས་པའི་བསོད་
ནམས་ནི།

དོན་ཀྱན་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དག། འབྱུང་བའི་མ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས། 15

དེ་ནས་སེམས་ནི་རབ་དང་སྒྲེས། ཞེ་སྤང་སྤྱིག་པ་ནས་པར་ཉམས།
དེ་དག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བལྟ་བུ་སོང་། 16

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་མཐོང་གུར་ནས། གཞོན་ཀྱས་བཞིན་ནི་རབ་བདུད་དེ།
དེ་ནས་ཞབས་ཀྱི་བདུད་ལ་གྱིས། སྤལ་ལྷན་དཔལ་བར་གྱིག་ལེ་བྱས། 17

སྒོན་པའི་ཞབས་གཉིས་མདུན་དུ་ནི། རོ་ཤལ་རྩེ་འོད་རབ་འབར་བ།
བཀོད་ནས་མདུན་དུ་རབ་བདུད་པ། དེ་དག་དེ་ཡིས་དེ་ལ་གསོལ། 18

བཅོམ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དོན་འཛིན། དེ་དག་ནམས་ལ་ཆོས་བལྟན་པས།
འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བའི་རི་ཕྱག་ནས། རྒྱན་དུ་བྱགས་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱབས། 19

དེ་ནས་བདེན་མཐོང་དེ་དག་ནམས། དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་སོང་བའི་ཆོ།
གཞོན་ཀྱ་མཁས་པ་དག་ལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་དགྲེས་པས་མངོན་གསུངས་པ། 20

བསོད་ནམས་དག་གིས་བྱ་བྲོད་ནི། ལེགས་བྱས་དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་
རྒྱགས་ཐོབ།

སྤྱ་གཤི་བར་དུ་དགོ་སྤོང་ནམས། ཟས་ལ་ལྷག་པར་གནས་པ་མཛོད། 21

བདག་གིས་དགོ་སྤོང་བརྒྱ་ཕྱག་ནི། བྱུང་དང་བུ་གསུམ་ཡོངས་བརྒྱང་ལ།
གཞན་ཡང་བྲོད་ཀྱིས་བྲོད་བྲིང་ལ། ཆོལ་རྒྱལ་གཟིང་ལ་བགོ་བཤར་བྱ། 22

तेऽपि दृष्ट्वा तदाश्चर्यं पुण्यां सुगतभावनाम् ।
सर्वार्थसम्पत्सिद्धीनां जननीमेव मेनिरे ॥ १५ ॥

जातचित्तप्रसादास्ते तेनैव सहितास्ततः ।
भगवन्तं ययुर्द्रष्टुं विनष्टदेषकल्मषाः ॥ १६ ॥

भगवन्तमथालोक्य कुमारः प्रणताननः ।
तत्पादपद्मरजसा धन्यश्चक्रे ललाटिकाम् ॥ १७ ॥

हारं पुनश्चरणयोः शास्तुः शशिकरोज्ज्वलम् ।
विन्यस्य प्रणतानग्रे स तानस्मै न्यवेदयत् ॥ १८ ॥

धर्मदेशनया तेषां भगवान् ज्ञानवज्रमृत् ।
भिक्त्वा सत्कायदृष्ट्यद्रिं स्रोतःप्राप्तिफलं व्यधात् ॥ १९ ॥

दृष्टसत्येषु यातेषु ततस्तेषु प्रणम्य तम् ।
कुमारं पण्डितं प्रीत्या भगवान् स्वयमभ्यधात् ॥ २० ॥

वत्स पुण्यैरवाप्तोऽसि पर्याप्तिं सुकृतश्रियाम् ।
दुर्भिक्षेष्टपि भिक्षूणां कुरु भोज्याधिवासनाम् ॥ २१ ॥

परिग्रहो मे भिक्षूणां शतान्यर्द्धचयोदश ।
अन्ये चान्विध्य कच्छार्ताः संविभज्यास्त्वया पुरे ॥ २२ ॥

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་ཐོས་ནས། གཤམས་པ་རབ་དྲ་དགའ་བར་དཀྱིགས།
 ཇི་སྲིད་འཛོ་བར་གྱས་པ་ཡིས། དག་འདུན་མགྱོན་དྲུ་གཉིས་བར་བྱས། 23

དེ་ནས་རང་གི་བྱིས་སོང་ཕྱེ། དག་སློང་རབ་བཞེད་གྲུལ་བོ་ལ།
 འོས་པའི་ཟས་ཀྱིས་དག་དྲུ་ནི། ཇོགས་སངས་གྱས་སོགས་དག་འདུན་མཛོད་ 24

དབུལ་དང་དབུལ་བ་མིན་ནམས་དང་། བསྐྱང་བྱ་དང་ནི་སློང་བྱེད་དང་།
 བཙེ་བས་འོས་པ་ནམས་ལ་དེས། སློན་པ་ཟས་ཀྱིས་བཙེ་བ་བསྐྱབས། 25

ལྷག་མ་འཆུངས་པའི་ཚོགས་ནམས་ནི། སླིང་ཇི་ཇི་ཐུག་དེས་བཅའ་ནས།
 དེ་དག་ནམས་ལ་རིན་ཆེན་ཚོགས། དབུལ་བའི་རབ་རིབ་འཕྱོག་པ་བྱིན། 26

རིན་ཅན་ཚོགས་དེ་དེ་དག་ལ། སོ་ལ་བའི་སྤང་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར།
 ལང་སྤར་ནོར་བྱ་དོ་རང་བཞིན། རིན་ཅན་སི་ནམས་སྐལ་བའོ། 27

དེ་དག་འོངས་ནས་དེ་ལ་སྦྱས། མི་ལས་ནོར་ནི་མཐོང་བ་བཞིན།
 རིན་ཅན་མིང་གི་སོལ་སྤང་དེ། བྱིད་ཀྱིས་བདག་ཅག་ནམས་ལ་བྱིན། 28

སྤྱོ་བོ་ནོར་ཆེན་རྟེན་པ་ཡིས། འཕྲལ་ལ་མཐོན་བོ་ཐོབ་གྱུར་པ།
 སྐད་ཅིག་ཁོ་ནས་དེ་ཟད་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་འཛོའོ། 29

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚོགས་ཐོས་ནས། གཤམས་པ་སླིང་ཇི་ཇི་ཐུག་དེས་དག་གིས།
 དེར་སྦྱས་བསོད་ནམས་དམན་ནམས་ལ། རིན་ཅན་རིན་ཅན་སིན་ཉིད་འགྱུར་ 30

इति श्रुत्वा भगवतः पण्डितः प्रमदाकुलः ।
भक्त्या सङ्घस्य विदधे यावज्जीवं निमन्त्रणम् ॥ २३ ॥

ततः स्वगृहमभ्येत्य राजार्हैः भिक्षुसम्मतैः ।
संबुद्धप्रमुखं सङ्घं सदा भोज्यैरपूजयत् ॥ २४ ॥

दरिद्रानदरिद्रांश्च याच्यानपि च याचकान् ।
अनुकम्प्यान् स विदधे दानेनान्यानुकम्पिनः ॥ २५ ॥

शेषान् कृपणसङ्घातान् सोऽन्विष्य करुणाम्बुधिः ।
रत्नराशिं ददौ तेभ्यो दौर्गत्यतिमिरापहम् ॥ २६ ॥

स रत्ननिकरस्तेषां जगामाङ्गारराशिताम् ।
नृणां भाग्यानि रत्नानि मणयः प्रस्थजातयः ॥ २७ ॥

ते तमूचुः समभ्येत्य स्वप्रदृष्टधना इव ।
रत्नानाम्ना त्वयास्माकं स दत्तोऽङ्गारसञ्चयः ॥ २८ ॥

धनलाभेन महता सद्यः प्राप्तोन्नतिर्जनः ।
तत्संक्षयात् क्षणेनैव परिभ्रष्टो न जीवति ॥ २९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा पण्डितः करुणानिधिः ।
तानूचे पुण्यहीनानां रत्नान्यायान्तरत्नताम् ॥ ३० ॥

བྱིད་ཀྱིས་སྒྲོན་ནི་སྒྲོང་ས་བ་ལས། ལེགས་བྱས་ཚོགས་ནི་ས་བྱས་པ།
དེས་ན་རིན་ཅན་སྤང་བོ་འདི། བྱིད་ལ་སོལ་བའི་སྤང་བོར་གྱུར།

31

རིན་ཅན་རྣམས་ནི་འབད་ནས་བརྒྱང་ཡང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་ལས།
རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྐལ་བ་ཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཉེ་བར་འོངས།
ནོར་རྣམས་སྦྱུང་བ་དག་ནི་གྱུ་ཆེ་བྱང་ན་མཚན་མ་ཉིད།
ནོར་ནི་ལེགས་བྱས་དག་ལ་རབ་བྱགས་རིགས་བའི་སེམས་ཉིད་དོ།

32

དེ་སྐད་བྱིད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་གི། དགེ་འདུན་ཟས་ལ་སྟ་གོན་མཛོད།
ཡོངས་སྦྱོད་ཕུན་སྦྱུམ་ཚོགས་བའི་ཚོགས། བདག་གིས་བྱིད་ལ་སྟན་
ཚོགས་བགྲི།

33

ཞེས་བཟོད་དེ་ཡི་ནོར་དང་ཟས། ཕུན་སྦྱུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་པ་དེས།
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགེ་འདུན་རྣམས། དེ་དག་གིས་ནི་ཉིན་གཅིག་མཛོད།

34

དགེ་འདུན་ཇི་ལྟ་བཞིན་མཛོད་ནས། སྐད་ཅིག་སྒྲོན་ལམ་དེ་དག་གིས།
བདག་ཅག་ནས་ཡང་དབྱལ་བོར་ནི། མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་བྱས།

35

དེ་ནས་མཁས་པ་འདི་ཚོག་དག་གིས། དེ་དག་སོང་བས་མདུན་དུ་ནི།
སོལ་སྤང་དེ་ཉིད་རིན་ཅན་གྱི། སྤང་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་མཐོང་།

36

དེ་ནས་མཁས་པ་ག་ཞེན་ཏུ་ནི། མཐུ་དང་ཐུན་པ་འདི་ཁྱིམ་ཉིད་དུ།
རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་གཏོར་དག་ནི། གིགས་མེད་བརྒྱ་དག་སྤང་བར་གྱུར།

37

युष्माभिर्न कृतः पूर्वं मोहात् सुकृतसञ्चयः ।
तेनायं रत्नराशिर्वः प्रयातोऽङ्गारसारताम् ॥ ३१ ॥

रत्नानि यत्ननिहितान्यपि यान्ति दूरं
पुण्यक्षयादुपनयन्ति च भाग्ययोगात् ।
वित्तार्जनं पतितशोकनिमित्तमेव
वित्तं हि चित्तमुचितं सुकृतप्रवृत्तम् ॥ ३२ ॥

तस्माद् भवद्भिर्भोज्याय भिक्षुसङ्घोऽधिवास्यताम् ।
भोगसम्भारसम्पत्तिमहं सम्यादयामि वः ॥ ३३ ॥

इत्युक्तास्तेन तद्वत्तवित्तभोजनसम्पदा ।
ते बुद्धप्रमुखं सङ्घं दिनमेकमपूजयन् ॥ ३४ ॥

सङ्घं यथावदभ्यर्च्य प्रणिधानमकारि तैः ।
मा कदाचन दारिद्र्यं स्यादस्माकमिति क्षणम् ॥ ३५ ॥

ततस्ते पण्डितगिरा गत्वा ददृशुरग्रतः ।
तमेवाङ्गारनिकरं प्रयातं रत्नराशिताम् ॥ ३६ ॥

भवने पण्डितस्याथ कुमारस्य प्रभावतः ।
विवृतानां निधानानां निर्विघ्नं शतमुद्ध्ययौ ॥ ३७ ॥

ཆོས་ཤིས་དེ་ཡི་ཕྱགས་བསྐྱང་སྤྱད། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ཉིད་ཡིན།
གཏོར་གྱི་རྒྱལ་ཆ་ཕུམ་དེ་ཡང་། དེ་ལ་སོལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

38

གཞོན་ཏུ་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། གཏོར་གྱི་ཆོགས་འདི་སྤྱད་བྱ་ཡིན།
ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་བར་སྤང་ཡས། དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོས་ཐོས།

39

གཞོན་ཏུ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཡིན། གཏོར་རྣམས་དག་ནི་གཏོར་ཉིད་དུ།
སྤྱད་གྱུར་ངོ་མཚར་བཅས་པ་ཡིས། མི་བདག་གིས་ནི་དེ་བྱིས་སྤྱིངས།

40

དེ་ནས་ཞོར་རྣམས་མ་ལྷས་པ། གཞོན་ཏུ་བསམ་བ་ཡངས་པ་ཡིས།
བྱིན་ནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས། དབུལ་པོའི་བྱིས་དུ་གནས་པར་བྱས།

41

དེ་ནས་འཁོར་བ་སྤྱིང་པོ་མེད། རྣམ་པར་དབྱད་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་བ།
བདན་པ་དེ་ཡིས་མི་དྲག་ཉིད། ཡང་དག་བསམས་ནས་ཕ་ལ་སྤྱོས།

42

ཡབ་གཅིག་དཀར་ཐུབ་ནགས་སུ་བདག། འགྲོ་བ་དེ་ཞིག་གནང་བར་མཛོད།
སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ཡི་ལྷག་མ་ཡིས། འགྲོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིན་མོངས།

43

འཛིག་དེན་གསུམ་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐོབ། གང་དུ་སྤྱད་བྱ་ཉིད་འགྱུར་པ།
འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོ་ཡིན། རྫོང་འདི་ཤིན་དུ་ཆུང་བ་ཉིད།

44

स प्रसेनजिते राज्ञे धर्मज्ञः स्थितिरक्षणात् ।
ददौ निधानघट्भागं स चास्याङ्गारतामगात् ॥ ३८ ॥

कुमारस्यैव सुकृतैर्भोग्योऽयं निधिसञ्चयः ।
इत्यन्तरौक्षादचनं ततः शुश्राव भूपतिः ॥ ३९ ॥

कुमारस्यैव वचसा *तान्निधीन्निधितां पुनः ।
प्राप्तान्विलोक्य साश्चर्य्यः प्राहिणोत्तद्गृहं नृपः ॥ ४० ॥

ततस्तदखिलं वित्तं वितौर्य्य विपुलाशयः ।
कुमारः सम्पदां चक्रे स्थितिं दुर्गतवेश्मसु ॥ ४१ ॥

अथ निःसारसंसारविचारविरतस्पृहः ।
अनित्यतां स सञ्चिन्त्य धीरः पितरमब्रवीत् ॥ ४२ ॥

अनुजानीहि मां तावत् गन्तुं तात तपोवनम् ।
इमा जन्मशतोच्छिष्टा क्लिष्टा मम विभूतयः ॥ ४३ ॥

चैलोक्यसम्पत्संप्राप्तिर्यस्मिन् व्रजति भोग्यताम् ।
तदिदं सर्व्वभूतानामायुर्भाजनमल्पकम् ॥ ४४ ॥

གང་ཞིག་གང་ལ་རྒྱན་དུ་བདག་གིས་རེག་བྱ་འཇམ་པའི་གོས་ཀྱིས་
གཡོག་བྱ་ཞིང་།

གང་ཞིག་གང་ལ་བདག་གི་དཔལ་གྱི་དུམ་བུ་བསིལ་བའི་བྱགས་
བས་བྱག་པ་བྱ།

གང་གི་དོན་དུ་བྱག་མཚན་མེད་པ་ལག་འགྲོའི་ཚོགས་ལས་མཚོག་
དུ་འཇིགས་པ་འཕྱོག་།

བདག་གི་ལུས་འདི་གཞོན་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་ཀྱང་
འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 45

ཡོངས་སྒྲིད་ལས་ནི་ཆགས་བྲལ་བདག། དགའ་བའི་རབ་བྱང་སྐྱངས་ནས་ནི།
ནགས་སུ་གནས་ཤིང་བསམ་པ་ཡིས། གཏུངས་པ་སེམས་ཀྱི་གཟིང་བ་འཕྲོག། 46

ཅས་བཟོད་ལབ་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་ནི། བྱས་ཤེས་ཡལ་ལ་ཆགས་པ་ཡི།
འཆིང་བ་དེ་ཡིས་ཡོངས་བཏང་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡི་གནས་སུ་སོང་། 47

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རབ་ཡུང་མྱེ། ལག་ན་སྐྱུང་བཟེད་ཚོས་གོས་ཅན།
དེ་ཡི་རྩིས་འབྲང་ཉིད་གྱུར་ནས། བདུལ་བྱགས་ཀྱིས་བསྐྱམས་ནས་པར་རྒྱ། 48

ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟན་པ་ཡིས། ཞིང་ནས་ཞིང་ལ་འཇུག་པའི་ཆ།
ལས་ནས་བགྲོད་པ་དེ་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་ལས་ནི་འདི་ལྟར་བསམས། 49

ཀྱེ་མ་སེམས་མེད་ཆུ་རྣམས་ཀྱང་། བསྐྱབས་པའི་ལས་ནས་བགྲོད་པ་ཡིས།
ལས་ནི་ཡང་དག་སྐྱབ་མཐོང་མྱེ། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ནོ། 50

शीते यस्य करोमि सन्ततमृदुस्पर्शांशुकैर्गूहनं
सन्तापे रचयामि यस्य शिशिरश्रीखण्डचर्चार्चनम् ।
यस्यार्थे विषशस्त्रवह्निभुजगवातात् परं मे भयं
प्राप्तः सोऽयमपायतः परिहृतोऽप्यायाति कायः

क्षयम् ॥ ४५ ॥

भोगाद्विरक्तः प्रव्रज्यामादाय दयितां वने ।
विहरामि हरन् चिन्तां चिन्तातप्तस्य चेतसः ॥ ४६ ॥

इत्युक्त्वा स परित्यज्य विषयस्नेहबन्धनम् ।
कृताभ्युपगमः पित्रा शारिपुत्राग्रमं ययौ ॥ ४७ ॥

तत्र प्रव्रजितस्तेन पात्रपाणिः सचौवरः ।
तस्यैवानुचरो भूत्वा विचचार यतव्रतः ॥ ४८ ॥

स दृष्ट्वा कर्षकैर्धारां श्लेचात् श्लेचप्रवर्तिताम् ।
निर्द्दिष्टेन पथा यान्तौ विस्मयादित्यचिन्तयत् ॥ ४९ ॥

अहो विहितमार्गेण गच्छतामप्यचेतसाम् ।
जलानां कर्मसंसिद्धिर्दृश्यते न तु देहिनाम् ॥ ५० ॥

ཞེས་བསམས་བཞུད་བས་མདུན་དུ་ནི། མདའ་མཁན་དག་གིས་མདའ་བསྐྱོས་
ཤིང་།

དང་པོར་བྱེད་པ་མཐོང་གུར་ནས། རྫོང་ལྷན་མཆོག་དེས་རབ་དུ་བསྐྱོས། 51

མདའ་ནི་སེམས་མེད་འདི་དག་ནམས། གཏུང་བས་དང་པོ་ཉིད་འགྱུར་དེ།
ལུས་ཅན་འཁྱོག་པོ་ནམས་དག་ནི། འཁོར་བའི་གཏུང་བས་ཀྱང་མ་ཡིན། 52

ཞེས་སེམས་མདུན་དུ་ཤིང་མཁན་གྱིས། ཤིང་དེའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་བྱས་པའི།
བནན་པའི་གཟུགས་ནམས་མཐོང་གུར་ནས། སྤྲུང་ཡང་ཡང་དག་སེམས་
བར་གུར། 53

ཀྱི་མ་སེམས་མེད་ཤིང་ནམས་ནི། བཟོ་ཡི་སྤྱོད་བས་སྤྲད་ཅིག་ལས།
ལས་སུ་དང་བ་ཉིད་འགྱུར་དེ། ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་མ་ཡིན། 54

འདི་དག་བསམས་ཤིང་ཡང་དག་སོང་། ཆོས་བཟང་ངེས་པ་ལ་གྲག་པ།
དེ་ཡི་སྤྱོད་དཔོན་ལ་སྤྲུང་པ། མཉེས་གཤེན་པ་ལ་བྱ་ཡིས་བཞིན། 55

འཕགས་པ་ཉིད་ནི་བསོད་སྦྱོམས་ལ། དེ་རིང་བདག་གི་ཆེད་དུ་གཤེགས།
ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི། བདུལ་བྱ་གས་བདག་གིས་བསམས་པར་བགྱི། 56

ཞེས་དེ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། མཁན་པོ་ལ་གསོལ་མཁན་པ་ནི།
དེ་སོང་ཆོན་དེས་བསྟན་པའི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁང་པར་བྱགས། 57

དེ་ནི་གཡོ་མེད་སྦྱིལ་ཀྱང་བཅས། ལུས་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་བྱས།
དན་པ་སྦྱོན་དུ་བྱས་ནས་ནི། དེ་ཡིས་རང་གི་ཆོས་ལ་བསམས། 58

सच्चिन्त्येति व्रजन्ग्रे दृष्ट्वा यष्टीकृतं शरम् ।
प्रतप्तमिषुकारेण प्रदध्यौ धीमतावरः ॥ ५१ ॥

तापात् प्रगुणतामेते यान्ति निश्चेतनाः शराः ।
न तु संसारसन्तप्ता अपि वक्राः शरीरिणः ॥ ५२ ॥

इति ध्यायन् विलोक्याग्रे तक्षणा शकटचक्रताम् ।
नौतानि दृढरूपाणि पुनश्चिन्तां समाधयौ ॥ ५३ ॥

अहे नु घटनायोगाद् यान्ति कर्मण्यतां क्षणात् ।
निश्चेतनानि दारूणि न चित्तानि शरीरिणाम् ॥ ५४ ॥

इति सच्चिन्त्य संयातः सुधर्मनियमादरः ।
वत्सलं पितरं पुत्र इवाचार्यमुवाच सः ॥ ५५ ॥

आर्य्य एव प्रयात्वद्य पिण्डपाताय मत्कृते ।
अहन्तु भवतादिष्टं चिन्तयामि निजव्रतम् ॥ ५६ ॥

इत्युपाध्यायमभ्यर्थ्य भक्तकृत्याय पिण्डतः ।
तस्मिन् याते तदादिष्टं विहारागारमाविशत् ॥ ५७ ॥

तत्र यष्टीकृततनुः कृत्वा प्रतिमुखीं स्मृतिम् ।
स प्रदध्यौ निजं धर्मं बद्धपर्य्यङ्कनिश्चलः ॥ ५८ ॥

དེ་ནི་རྟིང་འཛིན་ལ་ཞུགས་ཆོ། རྟིང་འཛིན་འཛིན་མ་འཛིན་བྱེད་བཅས།
མ་ལུས་ཚུ་གཏོར་ཚུ་རྒྱབས་ཀྱིས། ཏུ་གྲུ་ལ་ཡི་གོས་ཅན་གཡོས། 59

ངེས་པའི་བསམ་གཏན་དེ་ཤེས་ནས། གོགས་མེད་གྲུབ་སྒྲན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས།
ཕྱོགས་སྒྲུ་བསྐྱང་སྒྲན་ཕྱོགས་སྐྱོང་ནས། རྒྱ་བ་ཉི་མར་བཅས་པ་བཞེས། 60

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཀྱན་མ་བྱིན་གྱིས། དེ་ཡི་དག་ཅ་སྤྲིན་པ་ལས།
གྲུབ་པ་ཉི་མར་གནས་པ་དག། མཁྱེན་ནས་སྒྲན་ཅིག་ཡང་དག་བསམས། 61

འདི་ཡི་དག་བཅོམ་ཉི་པ་ལ། གཡ་དེ་ཤུ་རིའི་བྱ་འོངས་ནས།
སྒྲོ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟུངས་པ་ན། བར་ཏུ་བགོགས་འདི་ཐེ་ཚོམ་མེད། 62

དེ་ནས་དེ་ནི་འོང་བ་ཡིས། སྤྲོན་ཏུ་བདག་རང་ཉིད་སོང་མེ།
སྒྲ་ཚོགས་འདི་བ་ལ་བཏོན་པའི། གཏས་གྱི་ཏུས་ནི་དབྱོག་པར་བྱ། 63

དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཆདས། རང་ཉིད་ཕྱོགས་དེར་བྱོན་ནས་ནི།
དགོ་སྐྱོང་དེ་ནི་འོང་བ་དག། གཏས་གྱིས་ཐོགས་པ་ཉིད་ཏུ་བྱས། 64

ལྷ་ཡི་མཐུ་ལས་མཁར་བགོད་ནསས། རྒྱ་མེད་ལུས་ནི་བསྐྱམས་གྲུར་པའི།
འཛིག་དེན་ཏུ་ནི་མཁམས་པ་ཡིས། རྒྱང་མེད་སྤྲོན་མ་ཉིད་མཚུངས་ཐོབ། 65

དེ་ཡིས་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་བྱ་ལས། རྟེང་ཏུ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་ཐོབ།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་ཐོབ་ནས། དེ་ནས་དག་བཅོམ་འབྲས་བྱ་ཐོབ། 66

तस्मिन् समाधिसन्नद्धे वसुधा सधराधरा ।
विचचालाखिलाम्भोधिजललोलदुकूलिनौ ॥ ५८ ॥

शक्रस्तं ध्याननिरतं ज्ञात्वा निर्विघ्नसिद्धये ।
दिदेश दिक्षु रक्षायै दिक्पालान् सेन्दुभास्करान् ॥ ६० ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञस्तस्य सिद्धिमुपस्थिताम् ।
पाकात् कुशलमूलानां ज्ञात्वा क्षणमचिन्तयत् ॥ ६१ ॥

आसन्नार्हतपदस्यास्य शारिपुत्रः समेत्य चेत् ।
द्वारमुद्घाटयेन्मध्ये विघ्न एष न संशयः ॥ ६२ ॥

तस्मादागच्छतस्तस्य गत्वा स्वयमहं पुरः ।
करोमि कालहाराय नानाप्रश्नाश्रयाः कथाः ॥ ६३ ॥

इति सञ्चिन्त्य भगवान् स्वयं तद्दिशमागतः ।
भिक्षोरागच्छतस्तस्य विलम्बं कथयाकरोत् ॥ ६४ ॥

सुरप्रभावान्निःशब्दे नभोगत*विहङ्गमे ।
लोके निर्वातदीपस्य तुल्यतां प्राप पण्डितः ॥ ६५ ॥

स्रोतःप्राप्तिफलाद्दूर्ध्वं सकृदागाम्यवाप्य सः ।
अनागामि फलं प्राप्य ततोऽर्हतफलमाप्तवान् ॥ ६६ ॥

དེ་ནས་གཏམ་གྱི་མཐུག་དུ་ནི། བདེ་གཤེགས་གཤེགས་ཏེ་རང་གནས་སུ།

ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་ལྷགས་པ་ན། སྟོབ་མ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་། 67

སྟོད་བའི་འཆིང་བ་ནམ་བཏང་ཞིང་། འཕྲལ་ལ་ཐར་པ་དེ་མཐོང་ནས།

དེ་ཡིས་བྱུང་བ་དུས་བཞི་བརྒྱས། ཐོབ་བྱ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་བཟླགས། 68

དེ་ཡིས་དགྲ་བཅོམ་གནས་ཐོབ་པར། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཐོས་ནས།

དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡིས་གཏམ། དེས་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བས་

གསུངས། 69

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྟུངས་བ་ར་ཁྱེས་སྟོན།

དགོ་སྟོང་སྟོང་སྟག་ཉི་ཤུ་དང་། ལྷན་ཅིག་གོང་ཁྱིམ་བ་རྣམས་ཀྱིས། 70

དད་པས་སྤུལ་ཞིང་གཅང་མ་ཡི། ཡོངས་སྟོད་ཡིད་འོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

མཆོད་ཅིང་དུས་ནི་ཆེ་སྟེད་ཅིག། སེམས་ཅན་ཕན་པར་བརྩོན་པས་བཞུགས། 71

དེ་ནི་དགོ་སྟོང་མཆོད་ལ་ཆགས། ཁྱིམ་བདག་ཁྱིམ་དུ་ལྷགས་པ་ན།

དབུལ་པོ་ཞེས་པའི་དབུལ་པོ་ཡིས། ཤུགས་རིངས་སྤུངས་ནས་རབ་

བསམས་པ། 72

གང་ཞིག་སྐལ་བ་དམན་པ་ཡིས། དགོ་སྟོང་གཅིག་ཀྱང་མགྲོན་མ་གཉེར།

ཤིན་དུ་དབུལ་ལས་དགོ་པ་ཡིས། བྱ་བ་བཏང་བ་བདག་འདྲ་དམན། 73

ངག་ཚད་ཚིག་ནི་འཆོས་སྟོང་རྣམས་ལ་རིགས་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་།

བྱ་བ་ཉམས་ཤིང་བྱེད་པ་དང་བྲལ་དེ་ཉིད་དམན་གྱུར་པ།

ततः कथान्ते सुगते प्रयाते निजमाश्रमम् ।
शारिपुचः प्रविश्यार्कमिव शिष्यं व्यलोकयत् ॥ ६७ ॥

तं दृष्ट्वा सहसोत्तीर्णं विशौर्णभवबन्धनम् ।
सिद्धिं युगशतप्राप्यां तस्य तां प्रशशंस सः ॥ ६८ ॥

तां तस्यार्हत्पदप्राप्तिं श्रुत्वा जगति विश्रुताम् ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तत्कथामब्रवीज्जिनः ॥ ६९ ॥

भगवान् काश्यपः पूर्वं वाराणस्यां तथागतः ।
सह भिक्षुसहस्राणां विंशत्या पुरवासिभिः ॥ ७० ॥

अद्वाप्रणीतैः शुचिभिः सर्वभोग्यैर्मनोऽनुजैः ।
उवास पूजितः कञ्चित् कालं सत्वहितोद्यतः ॥ ७१ ॥

भिक्षुपूजापरे तत्र वर्त्तमाने गृहे गृहे ।
अचिन्तयद्दिनिःश्वस्य दुर्गतो नाम दुर्गतः ॥ ७२ ॥

धिङ् मामतौव दारिद्र्यात् नौचं* निष्कुशलक्रियम् ।
नैकोऽपि मन्दभाग्येन येन भिक्षुर्निमन्त्रितः ॥ ७३ ॥

त्याज्या जनस्य सकलव्यवहारवाच्याः
वाक्यप्रमाणपदसन्धिषु नैव योग्याः ।

ཐ་སྒྲུང་ཀུན་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱུར་ཅིང་དོན་དང་བྲལ་བ་ཡི།

སྒྲུ་ནས་ས་བཞིན་དུ་སྒྲེས་བྱ་ནས་ས་ཀྱི་སྒྲེ་བོས་དོན་བྱ་ཡིན།

74

འདི་བསམས་མེ་ཡི་ཟིལ་གཞོན་ཅིང་། རོར་གྱིས་དམན་ཞིང་སྒྲིབ་བྱེད་པ།

དེ་ལ་ལེགས་བྲས་སྒྲུལ་བྱེད་པའི། ལས་པས་མངོན་དུ་སྤྱོད་པས་དེ་སྒྲུས།

75

རོར་གྱིས་དམན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་དགོ་ཐོབ་སྒྲུང་།

ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དགོ་སྒྲོང་ནི། གཅིག་ཀྱང་ཅི་སྒྲུང་མགྲོན་མི་གཉིར།

76

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བཟོད་པ་ན། རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་པ་སྒྲུར་བསྐྱུན་བཞིན།

དགོ་སྒྲོང་ཞལ་ཟས་མ་འབྱོར་བས། དེ་ནི་མཚོག་དུ་གཏུང་བར་གྱུར།

77

ཚོང་དཔོན་ཁང་པར་ཇི་ཞིག་ལྟར། དགྲིས་པས་ཡོངས་ཉེན་དེ་སོང་ནས།

འབད་པས་ཤིང་ནི་གཅོད་པ་ཡི། ལས་ཀྱིས་རིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཐོབ།

78

དེ་ཡི་རྒྱང་མའི་དག་བའི་འབྲས། དེ་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་བྲས་ནས།

དེ་ཡི་སྒྲུ་བཟོན་ཆ་ཤས་ཐོབ། གྲུས་པས་ཇི་ཐོ་དག་ལ་སྒྲུལ།

79

དེ་ནས་དད་པས་དགོ་སྒྲོང་གི། ཟས་ནི་བསྐྱུབ་པར་བཅོན་གྱུར་པ།

སྒྲིང་སྒྲོབས་དག་པ་དེ་ཡིས་ནི། ཇིས་སྒྲུ་སྒྲུབ་བྱེད་པས་བྱིན་གྱུར།

80

མཚན་པོ་བསྐྱུ་བྱིན་གཞུགས་བསྐྱིབས་པས། ལྷ་ཡི་བཟའ་བ་ཁ་དོག་དང་།

དྲི་དང་རོ་ལྷན་བསྐྱུབས་པའི་ཚོ། དབུལ་པོས་དགོ་སྒྲོང་ཉིད་མ་གྱུར།

81

नष्टक्रिया विगतकारकतर्कहीनाः

शब्दा इवार्थरहिताः पुरुषा भवन्ति ॥ ७४ ॥

इति चिन्तानलाक्रान्तं निन्दितं* धनहीनतः ।

तं समाह्वय कोऽप्येत्य सुकृतप्रेरकोऽभ्यधात् ॥ ७५ ॥

स्त्रीणार्थेनापि भवता जन्मान्तरशुभाप्तये ।

यथाकथञ्चिदेकोऽपि भिक्षुः किं न निमन्त्रितः ॥ ७६ ॥

इत्युक्तस्तेन संसक्तशल्यः पुनरिवाहतः ।

भिक्षुभोजनवैकल्यात् स मृशं व्यथितोऽभवत् ॥ ७७ ॥

कथञ्चित् क्षुत्यरिक्षामः स गत्वा श्रेष्ठिमन्दिरम् ।

यत्नेन प्राप मूल्यांशं दारुपाटनकर्मणा ॥ ७८ ॥

कृत्वा तत्रैव तद्गार्था शुद्धतण्डुलखण्डनम् ।

तदंशमृतिमूल्याप्तं भक्त्या भर्त्ते न्यवेदयत् ॥ ७९ ॥

समुद्यतस्य तस्याथ भिक्षुभोजनसिद्धये ।

शुद्धये शुद्धसत्त्वस्य शक्रोऽभूदनुसाधकः ॥ ८० ॥

दिव्यवर्णरसामोदे भोज्ये शक्रेण साधिते ।

प्रीत्या प्रच्छन्नरूपेण भिक्षुं, लेभे न दुर्गतः ॥ ८१ ॥

འབྱོར་ལྷན་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱག་པ་ཡིས། གྲོང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ནི།
དགོ་སྤོང་མགོན་གཉིས་ཕྱག་བསྐྱེད་ཡས། དབུལ་པོ་འཆི་བཙོམ་པར་གྱུར། 82

དེ་ལ་བཙེ་བས་བཙོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྤངས་རང་ཉིད་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
དགའ་ཅིང་གྲུབ་པ་ཡོངས་མཁྱེན་ནས། ཞལ་ཟས་རབ་དུ་གླང་བ་མཛད། 83

བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ཟས་བདག། དབུལ་ཞེས་རྒྱལ་པོས་ནོར་རྣམས་ཀྱིས།
རབ་དུ་འབད་པས་གསོལ་བདབ་ཀྱང་། དབུལ་པོས་ངས་པར་ཁས་མ་གླང་། 84

དེ་ནས་བཙོམ་མཛོད་བྱས་དེ། དེ་ཡིས་སྒྲོན་ལམ་རབ་དུ་བདབ།
ཡོན་ཏན་ནོར་ནི་ཡང་དགའ་ཤོགས། དབུལ་ལ་རྒྱན་པར་བདག་གྱུར་ཅིག། 85

འོད་སྤངས་རང་གི་གནས་གཤེགས་ཤིང་། ལྷ་དབང་མཐོ་རིས་སོང་བའི་ཆོ།
ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དབུལ་པོ་དེ་བྱིས་ནི་ཁངས་པར་གྱུར། 86

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་བཀའ་ལས་ནི། དེ་ཡི་ཁང་བ་སྦྱོད་ཚལ་མཛོས།
བི་ཤུག་མས་རིན་ཅན་གྱི། ཀ་བས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་བྱས། 87

དེ་མེད་དབང་ཕྱག་ཡང་དག་ཐོབ། དེ་ཡིས་ཞག་བདུན་འོད་སྤངས་ནི།
དགོ་སྤོང་ཀུན་དང་བཅས་པ་དག། འབྱོར་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད། 88

གང་གི་བྱིས་ནི་བྱད་མེད་བཤེས་པས་རིད་ཅིང་བྱ་ཆ་ཅུ་ལ་སྤོང་རྣམས་ཀྱིས།
སྒྲོ་ནི་ཡོངས་དོར་བྱི་ཕྱན་སྒྲོ་མོག་འཕྲེང་ལྷན་གཡོ་མེད་རྩར་ན་སྤྱང་བྱ་སྒྲོགས།

विभूतिमोहितैर्गूढैः पूर्वं पुरनिवासिभिः ।
सङ्गे निमन्त्रिते दुःखात् दुर्गतो मर्तुमुद्ययौ ॥ ८२ ॥

हृपया तस्य भगवान् स्वयमभ्येत्य काश्यपः ।
शुद्धिसिद्धिं परिज्ञाय चक्रे भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ ८३ ॥

अहोऽहं भवतो भोज्यं प्रयच्छामीति भूभुजा ।
प्रयत्नात् प्रार्थितोऽप्यर्थं नैवामन्यत दुर्गतः ॥ ८४ ॥

गुणद्रविणसंपूर्णः स्यां दरिद्रप्रसादनः ।
भगवन्तमथाभ्यर्च्य प्रणिधानं चकार सः ॥ ८५ ॥

स्वाश्रमं काश्यपे याते सुरेन्द्रे च दिवं गते ।
दुर्गतस्य गृहं सर्व्वं दिव्यरत्नमपूरयत् ॥ ८६ ॥

विश्वकर्मा ततस्तस्य विदधे शक्रशासनात् ।
भवनं रुचिरोद्यानं रत्नस्तम्भविभूषितम् ॥ ८७ ॥

संप्राप्तविमलैश्वर्य्यः सहितं सर्व्वभिक्षुभिः ।
सप्ताहं विभवैर्भोगैः स काश्यपमपूजयत् ॥ ८८ ॥

क्षुत्क्षामाङ्गनमर्थिभिः परिहृतद्वारं रुदहारकम्
गेहं निश्चलकज्जलान्यपि स्थलीकोणस्वर्ण*न्माश्लिकम् ।

བྱི་བའི་ཕྱུག་གྲ་དག་ནི་ཐབ་དུ་ཉལ་ཞིང་བྱ་འབོད་གཞན་པ་བཞིན་གྱུར་པ།
དེ་ཡི་དཔལ་ནི་མི་བདག་ཆགས་པའི་གནས་ཉིད་དག་གིས་སྤྲ་ཞིག་མཚར་

མི་བྱེད། 89

སྤྱན་པའི་མཐུ་ནི་བདུན་ཅི་ལྟར། དག་པ་དེ་ཡིས་དབུལ་པོ་ནི།
སྤྱི་བ་གཞན་དུ་མཁས་པ་ནི། ཐོབ་ནས་དག་བཅོམ་ཉིད་དུ་གྱུར།

90

དེ་ལྟར་ཀུན་རིག་ཡོན་ཏན་ལ་གྱུས་པས།
མཁས་པའི་སྤྱི་བ་སྤྲ་མར་བྱང་བ་གསུངས།
ནས་དག་སྤྱན་པའི་བསོད་ནམས་དག་ལ་འོས།
ངས་པར་བརྒྱང་ནས་དག་སྤྲོད་ཚུགས་དེས་བསྐྱབས།

91

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཁས་པའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་པའོ།

चुल्लौमुत्तविडालबालमपरं यस्याभवद्रौरवम्
श्रीस्तस्यैव नृपस्पृहास्पदतयाश्चर्यं न कस्य स्वयम् ॥ ८६ ॥

तेन दानप्रभावेन सुधाशुद्धेन दुर्गतः ।
जन्मान्तरे पण्डिततामवाप्यार्हत्त्वमागतः ॥ ८७ ॥

इति पण्डितपूर्वजन्मवृत्तं
कथितं सर्वविदा गुणादरेण ।
अवधार्य विशुद्धदानपुण्यं
कुशलार्हं प्रशशंस भिक्षुसङ्घः ॥ ८९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कपिलावदानं नामैकचत्वारिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་པ།

སྒྲིང་སྒྲོབས་གྱིས་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྷན་པ་ལ་བཞིན་གསལ།
ཆོས་དག་གིས་ནི་རིན་ཅེན་ཆོགས་ནམས་སྐལ་ལས་འབབ་པར་འགྱུར།
བདན་པ་ཡིས་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྲོ།
སྒྲིན་པ་ཡིས་ནི་ཕྱོགས་ནམས་ལོངས་སྒྲོད་སྐལ་བ་བཟང་བོར་འགྱུར ॥ 1

མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་སྒྲོན། བཅོམ་ལྷན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིས།
དགེ་བ་རབ་དུ་རྒྱུགས་ནམས་ལ། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེད་པ་མཛད ॥ 2

སྒྲོན་གྱི་དུས་ནི་གཞན་དག་ལ། སྒྲེ་བོ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་ཆོ།
དཔལ་ལྷན་གསེར་མདོག་ཅས་བྱ་བའི། ས་ཡི་བདག་པོ་བྱང་བར་གྱུར ॥ 3

དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིར་གསེར་ཞེས་པ། བརྒྱ་བྱེད་འཆི་མེད་ལྷན་བཞིན་དུ།
འཛིག་དེན་ཀྱན་གྱི་དབང་ཡིན་ཀྱང་། བཞུགས་གནས་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར ॥ 4

འདྲིན་པར་འོས་ཤིང་གྲགས་པར་དཀར། མཛེས་པར་ཞུགས་ཤིང་ཡོན་
དན་རིགས།

གང་གིས་སྒྲུ་དྲི་ལོ་ཤལ་བཞིན། སྒྲེ་རྒྱའི་བྱ་བ་སྒྲིང་ལ་བརྒྱང་ ॥ 5

སྒྲེ་རྒྱའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱིས། ཆར་མེད་མཆོག་དུ་སི་བཟད་ཅིང་།
སྒྲེ་རྒྱ་ནམས་ལ་འཛིགས་སྟེར་བ། དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིར་དག་དུ་བྱུང་ ॥ 6

द्विचत्वारिंशः पञ्चवः ।

सत्त्वेन सूर्यरुचयस्तमसि स्फुरन्ति
धर्मेण रत्ननिचया नभसः पतन्ति ।
धैर्येण सर्व्वविपदः प्रशमं व्रजन्ति
दानेन भोगसुभगाः ककुभो भवन्ति ॥ १ ॥

भगवान् सुगतः पूर्व्वं आवस्थ्यां जेतकानने ।
कुशलानां प्रपन्नानां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ २ ॥

पूर्व्वकल्यान्तरजने वत्सराष्टायुतायुषि ।*
श्रीमान् कनकवर्णाख्यो बभूव पृथिवीपतिः ॥ ३ ॥

कनकाख्या पुरी तस्य शक्रस्येवामरावती ।
सर्व्वलोकेश्वरस्यापि वसतिर्वल्लभाभवत् ॥ ४ ॥

नायकार्हे यशःशुभ्रं चारुवृत्तगुणोचितम् ।
हृदये यः प्रजाकार्य्यं मुक्ताहारमिवावहत् ॥ ५ ॥

प्रजाकम्पेविपाकेन पुरे परमदारुणा ।
अवृष्टिरभवत् तच्च सर्व्वभूतभयप्रदा ॥ ६ ॥

སྤྱིང་ཕྱོབས་ལྷན་པ་འཕྱོག་བྱེད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གདུང་བྱེད་པ།

རྒྱར་མེད་དེ་ནི་ས་འཛིན་གྱིས། ཡིད་ནི་ཡོངས་གདུང་གྱུ་ཉིད་གྱུར་༥ 7

བཅོས་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་དེས། སྤོན་པོའི་གཙོ་བོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།

བསམ་པས་གཡོ་བ་མེད་མདུན་དུ། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་སྒྲུས༥ 8

བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ཆར་མེད་ནི། ཉེ་བར་རྒྱང་འདྲི་སྤྱོད་གྱུ་ནམས།

བདག་གིས་འབད་པས་ཡོངས་བསྐྱང་བ། བྱས་པ་འབྲས་བྱས་མེད་པར་བྱེད་༥ 9

ས་སྤྱོད་སྤྱིག་པས་སྤྱོད་གྱུ་ནམས། མཆི་མའི་ཆར་ནི་རབ་འབབས་ཤིང་།

འབྱོར་མེད་གསལ་བྱེད་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱི། ཆར་ནི་ངེས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་༥ 10

སྤྱོད་གྱུ་འཛིག་པ་ཆེ་ལ་གང་། གྱལ་པོས་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་པར།

དེ་ཡི་རྒྱར་ཕུད་ཅོད་པན་འཛིན། གསལ་བར་རྒྱོས་གར་ལྟ་བུ་ཡིན༥ 11

གང་ཆོ་གྱལ་པོས་འགྲོ་ལ་པན། དེ་ཆོ་འཛིག་དེན་ཆོགས་ལྷན་དུས།

གང་ཆོ་གྱལ་པོས་འགྲོ་མི་པན། ངེས་པར་འཛིག་དེན་ཅོད་ལྷན་དུས༥ 12

མི་བདག་ནམས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་ལས་ནི་སྤྱབས་མེད་སྤྱོད་གྱུ་ལས་ཉེན་གྱུར་ཅིང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱང་མངོན་སྲུང་མཆོན་པས་འཛིག་ཅིང་ནད་དང་སྲུག་

བསྐྱལ་ཉེ་བར་གནས།

ཟབ་གྱས་ཉོན་མོངས་དག་གིས་ཤིན་དུ་ཉམ་ཐག་མ་བསྐྱོས་ཀྱི་དུང་ཅེས་

པ་སྤྱོགས།

ཤིན་དུ་མི་བསྐྱན་མཛོལ་བོས་བསྐྱངས་ནམས་བྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་མཛོལ་

གཙུགས་མེད་པར་འགྱུར་༥ 13

सा धैर्यहारिणी सर्वलोकसन्तापकारिणी ।
अष्टष्टिः प्रययौ भूमन्मानसायासहेतुताम् ॥ ७ ॥

कुण्डसर्वप्रतीकारः स चिन्तास्तिमितं पुरः ।
उवाच सुचिरं ध्यात्वा प्रधानामात्यमण्डलम् ॥ ८ ॥

अवर्षोपनिपातोऽयं प्रजानां निष्प्रतिक्रियः ।
करोति मे यत्नकृतं निष्फलं परिपालनम् ॥ ९ ॥

निवृत्तवर्षाः ककुभो भवन्त्यभ्राश्च स्वच्छकाः ।
प्रवृत्तवाष्पवर्षाश्च प्रजाः पापेन भूभुजाम् ॥ १० ॥

चाणं महाभयाद्राजा प्रजानां न करोति यः ।
तस्य स्पष्टं नटस्येव किरीटमुकुटग्रहः ॥ ११ ॥

तदा कृतयुगं लोके यदा राजा प्रजाहितः ।
तदा किल कलिर्लोके यदा राजा प्रजाहितः ॥ १२ ॥

दुर्भिषक्षयिता विषक्षपतनप्रत्यक्षलक्ष्ये क्षये
रोगोद्वेगसमाहिताः पृथुतरक्लेशवलीविह्वलाः ।
हाहाकारविमृङ्खलाः खलतरैरत्यर्दिता वल्लभैः
शोचन्त्यः प्रलयं प्रयान्त्यशरणाः पापैर्नृपाणां प्रजाः ॥ १३ ॥

དེ་སྒྲིབ་བདག་གིས་སྒྲིབ་ཀྱི་ནམས། མཐའ་དག་མཛོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་བྱ།
 རྒྱལ་པོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲིབ་པ། བསོད་ནམས་རིན་ཅན་རང་བཞིན་གཏོང་། 14

ཞེས་བཛོད་དེ་ཡིས་རང་གིས་ནི། མཛོད་དང་བར་བ་ལ་སློབ་ཀྱིན།
 དག་དུ་འཛིག་ནིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཡོངས་སྒྲིབ་ཉི་ལྔ་རྒྱུད་བྱར་བྱས། 15

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཟས་ཀྱི་ཚོགས། ཏུས་ཀྱིས་ལྷ་གི་དཔལ་པོ་ཡིས།
 འགོད་པ་ཆེ་བས་སྒྲིབ་བྱ་ནི། གཅོག་གིས་ཟས་ཀྱི་ལྷ་གི་མར་གྱུར། 16

དེ་ནས་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཅན་རང་སངས་རྒྱས།
 བས་མཁའ་ལས་ནི་མཛོད་བྱོགས་དེ། དེ་ལ་ཟས་ནི་བསྐྱེད་བར་མཛོད། 17

ངས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སློབ་གིས་མིན།
 མ་བདག་ས་རབ་དང་སྒྲིབ་ལྷན་དེས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་སྐྱེལ། 18

དད་པ་ཅན་དེས་རང་སློབ་གི། འཚོ་བས་མགོན་དུ་བྱས་པ་དེའི།
 དེ་ཡི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ས་ངང་ཚུལ་ཉིད། བཟླ་གས་གིང་མཁའ་ལ་རབ་དུ་ག་གསས། 19

དེ་ནས་མཁའ་ལ་སྒྲིབ་འབྱེད་ཆུ་རིས་ཅན།
 གཉིས་འབྱེད་ཆེ་ལ་བྱང་བའི་འབྱེད་བཞིན་དང་།
 ཏུབ་བྱོགས་བྱ་མའི་འབྲམ་པར་ཨ་ཀ་ཅུ།
 བག་པོའི་དོག་པ་ལྷ་བྱར་རབ་དུ་བརྩམས། 20

तस्मात्समस्तकोषेण रक्षणीया मया प्रजाः ।
राज्ञां प्रजापरिचाणपुण्यं रत्नमयोनिधिः ॥ १४ ॥

इत्युक्त्वा सर्व्वलोकस्य संचिन्त्य कोष्ठकोषयोः ।
स निनाय निजं सर्व्वं सदा भोग्योपभोग्यताम् ॥ १५ ॥

ततः कालेन तस्योग्रदुर्भिक्षेणान्नसञ्चयः ।
ययौ महाव्ययादेकपुरुषाशनशेषताम् ॥ १६ ॥

तस्मिन्नवसरे व्योम्ना समभ्येत्य रविप्रभः ।
प्रत्येकबुद्धस्तस्याथ विदधे भोजनार्थनाम् ॥ १७ ॥

नियमे संशये तस्मिन्नात्मनः प्राणधारणे ।
निर्विकल्प्य स तत्सर्व्वं ददौ तस्मै प्रसन्नधौः ॥ १८ ॥

स्वप्राणवृत्तिं तेनासौ कृत्वातिथ्यप्रसादिना ।
प्रययौ नभसा तस्य प्रशंसन् सत्त्वशीलताम् ॥ १९ ॥

अथोद्ययौ व्योममहाद्विपस्य
नीलालिमालेव सदम्बुलेखा ।
मेघावलौ पश्चिमदिक्प्रलम्बा
कपोलकालागुरुमञ्जरीव ॥ २० ॥

དེ་ནས་ནས་མཁའ་བར་སྒྲུང་མཐའ་དག་ནི། ཟུང་ལ་ཐོན་པོ་རབ་རྒྱས་
ནགས་ཀྱི་མདངས།

བྱང་བའི་ཕྱ་ཡིས་བཞིན་དུ་སྒྲིན་གྱི་ཚོགས། རོ་དང་ལྷན་པས་གཡོགས་
གྱུར་ནས་བར་མཛེས། 21

དེ་ནས་ཞག་བདུན་ས་ལ་སྒྲེད་གྱུ་ནམས། འདོད་བའི་ཁ་ཟས་མ་ལུས་ཆར་
དུ་འབབ།

དེ་ཡི་འོག་དུ་འབྱུལ་ཤོགས་བའི་ཆར། དེ་ནས་རེས་གྱིས་རིན་ཅན་
ཚོགས་ཆར་ཡང་། 22

དེ་ལྟར་ལེགས་བྱས་སྒྲུན་ཚོགས་ལ་དགའ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
གསེར་མདོག་དེ་ནི་ས་བདག་ཀྱན་གྱི་ཅོད་པན་ནོར་བུ་བཞིན།
མཚོག་དུ་མཛེས་ཤིང་སྒྲེག་གྱུ་ནམས་ཀྱི་སྟོག་ནི་བསྐྱང་བས་མཛེས།
གང་ཕྱིར་སྒྲེ་པོ་དམ་པའི་མཐུ་ནི་གཞན་དོན་རབ་སྐྱབ་བྱེད། 23

གང་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་གསེར་མདོག་དེ། ད་ལྟ་ང་ཉིད་སྒྲུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི།
དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོས་ལྷན་གྱུལ་བ་ཡིས། སྒྲོ་ལྷན་དམ་པ་ནམས་ལ་
ཚོས་བསྐྱན་མཛེད། 24

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཞེད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གསེར་མདོག་གི་དྲོགས་པ་
བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

ततः समस्तं गगनान्तराल-
मुत्फुल्लनीलोत्पलकाननाभम् ।
आच्छाद्यमानं सरसैर्बभासे
मृङ्गप्रबन्धैरिव मेघसङ्घैः ॥ २१ ॥

ततः पपाताखिलभोज्यदृष्टि-
रिष्टा प्रजानां भुवि सप्तरात्रीः ।
धान्यादिदृष्टिस्तदनन्तरञ्च
रत्नादिदृष्टिश्च ततः क्रमेण ॥ २२ ॥

इति स कनकवर्णः क्षमापतिर्भूपतीनां
मुकुटमणि रिवोच्चैर्भाजमानः प्रजानाम् ।
अकृत सुकृतसम्पत्प्रीणितः प्राणरक्षां
प्रभवति हि परार्थं सज्जनानां प्रभावः ॥ २३ ॥

भूपतिः कनकवर्ण एष यः
सोऽहमेव वपुषात्मनाधुना ।
इत्युदीर्य भगवान् जिनः सतां
धीमतां व्यधित धर्मदेशनाम् ॥ २४ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कनकवर्णावदानं नाम द्विचत्वारिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཙ་གསུམ་པ།

གཞན་ལ་པན་པ་འདེབས་པའི་མཐུ་དང་ནི།
ཀུན་གྱི་ཉེར་འཛོལ་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།
འབྲས་བུ་ཆེར་འོས་འདི་དག་དགའ་ནམས་ཀྱི།
བསོད་ནམས་མུ་གུའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཡིན།

1

རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ཀུན་རར་སྟོན། རྒྱལ་བ་བཞུགས་ཤིང་སྟོན་དགུས་ཚོ།
དཔལ་ལྷན་བྱིས་བདག་ལྷ་ཡི་སྟེ། ཞེས་པ་མཉན་ཡོད་དག་ན་གནས།

2

བྱ་བྱོད་ཀྱིས་ནི་ཁེངས་ལྷན་དེའི། བྱ་ནི་གསེར་གྱི་ལག་གྱུར་དེ།
གང་གི་ལག་གཉིས་སྟེ་བྱུང་བ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དག་དུ་འགྱུར།

3

དེ་ཡི་ལག་གཉིས་དག་ལ་དུལ། སྔ་དོ་སྔ་དོ་འབྲས་པག་གཉིས།
རབ་དུ་སྟེ་བ་གང་གིས་ནི། སྟོང་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་དུ་གྱུར།

4

དེ་ཡི་དགའ་བའི་ཙ་བ་ནམས། དུས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱུར་པ།
རབ་གསལ་དབེན་པ་ཆེན་པོ་ཡི། རྒྱལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་པ་སྟེས།

5

དེ་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་དེ། སོང་ནས་བཙོས་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས།
སྟོང་སྟེ་ཀུན་དགའ་ལྷན་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་བྱམ་འཚལ་བྱས།

6

त्रिचत्वारिंशः पल्लवः ।

सर्वोपकारप्रणयी प्रभावः
सर्वोपजीव्या महती विभूतिः ।
पुण्याङ्कुरार्हस्य फलं* विशाल-
फलार्हमेतत् प्रथमं हि पुष्पम् ॥ १ ॥

जिने जेतवनारामविहाराभिगते पुरा ।
श्रावस्त्यां देवसेनाख्यः श्रीमानासीद् गृहाधिपः ॥ २ ॥

हिरण्यपाणिस्तस्याभूत् पुत्रः सत्यचर्मानिनः ।
यस्य हेममयं जातं पाणिद्वितयमद्भुतम् ॥ ३ ॥

रूप्यलक्षद्वयं तस्य प्रातः प्रातः करद्वये ।
प्रादुरासीत् स तेनाभूदर्थिनां कल्पपादपः ॥ ४ ॥

तस्य व्यक्तविवेकेन परिपाकेण भूयसा ।
काले कुशलमूलानां जिने भक्तिरजायत ॥ ५ ॥

अथ जेतवनं गत्वा भगवन्तं तथागतम् ।
स दृष्ट्वा विदधे तस्य सानन्दः पादवन्दनम् ॥ ६ ॥

བཅོས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཡི། བདུང་བ་ཞི་བྱེད་ཟླ་བའི་འོད།

བདུད་ཅིའི་གྲགས་པོ་དག་བ་ཡིས། མོ་ཉ་གཞིགས་པ་དེ་ལ་བཏད། 7

ཕྱོན་པས་གཞིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། ཀྱན་སྡོངས་རབ་རིབ་རབ་སྤངས་པ།

ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་པདྨ་ནི། རབ་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་མཛེས། 8

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བཏྭན་མཛད།

གང་གི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། མི་དམན་སྤང་བ་རབ་དུ་བསྐྱུན། 9

སྒོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སྒྲིན་པས། ཆགས་བྲལ་བག་ཆགས་སད་གྱུར་པ།

ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་དེས། ཡུག་འཛལ་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་གསོལ་བ། 10

བཅོས་ལྷན་སྐྱབས་ཐོབ་སྐྱབས་སྤྱེའོས། ཉོན་མོངས་ས་ལུས་ཉམས་པའི་སྤྲད།

སྲིད་པ་འབྲོག་པའི་རབ་བྱུང་ནི། བདག་ལ་རབ་དུ་སྐྱབ་པར་མཛོད། 11

སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཆོ་སྤྲོག་གཡོ། ཡང་ཚོ་བཞཞན་པ་དེ་བས་ཀྱང་།

སྤྲོག་ནི་འཁྱུག་པ་བཞེན་དུ་གཡོ། དེ་བས་ཀྱང་ནི་འཁྱོར་པ་འདི། 12

ཞེས་པ་སྤྲ་ཞིང་ཆགས་བྲལ་བ། དེ་ཡི་ལུས་ལ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས།

རྗེས་སྤྱ་བརྒྱུང་བ་ལས་སྦྱིས་པའི། རབ་བྱུང་རང་ཉིད་སྤྱུང་བར་གྱུར། 13

ཆོས་གོས་དམར་པོས་རབ་གསལ་བའི། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིས་བརྒྱུང་།

སྤྱང་བཟེད་བརྒྱུང་བས་སྤྲར་ཡང་ནི། འཁོར་བའི་སྤྲོད་ཉིད་རབ་དུ་བཏད། 14

भगवानपि संसारतापप्रशमचन्द्रिकाम् ।
सुधासखीं दिदेशास्मै दृशं कुशलदूतिकाम् ॥ ७ ॥

स शास्तुर्दर्शनेनैव संमोहतिमिरोज्झितः ।
वभाषे स्तूर्यकिरणप्रबुद्धकमलोपमः ॥ ८ ॥

भगवान् विदधे तस्य ततः सङ्गर्भदेशनाम् ।
यथा धर्ममयं चक्षुरक्षुण्णालोकमुद्ययौ ॥ ९ ॥

प्राक्पुण्यपरिणामेन जातवैराग्यवासनः ।
प्रणम्य विमलप्रज्ञः स सर्व्वज्ञमभाषत ॥ १० ॥

शरण्य शरणाप्तस्य भगवन् भवहारिणी ।
अशेषक्लेशनाशाय प्रव्रज्या मे विधीयताम् ॥ ११ ॥

चपलं प्राणिनामायुस्ततोऽपि नवयौवनम् ।
विद्युद्विलासचपलास्ततोऽप्येता विभूतयः ॥ १२ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य सुगतानुग्रहोदिता ।
पपात वीतरजसः प्रव्रज्या वपुषि स्वयम् ॥ १३ ॥

रक्तचीवरसुव्यक्तां बिभ्राणः स विरक्तताम् ।
पाचग्रहेण तत्याज पुनः संसारपाचताम् ॥ १४ ॥

དགོ་སྒྲོང་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཡིས་ནི། མད་བྱང་བྱུང་དེ་མཛོན་སྤྲུམ་མཐོང་།
 དེ་ཡི་སྒྲོན་བྱང་བཅོས་ལྡན་ལ། རིས་ཤིང་དེས་ཀྱང་རབ་གསུངས་པ། 15

གྲུལ་པོ་གྱི་ཀྱི་ཞེས་པ་སྒྲོན། བླ་རྒྱ་སེར་དེ་བཞིན་གཤེགས།
 བཅོས་ལྡན་འོད་སྤངས་ཞེས་བྱུང་། ཡོངས་སྤྲུམ་ལྡན་འདས་གྱུར་ཚོ། 16

དེ་ཡི་གདུང་ནི་རབ་སྤངས་ནས། མཚོད་རྟེན་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་དག།
 མཐོ་རིས་སྒྲོག་ཀྱས་བསོད་ནམས་ནི། གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་མཐོ་བ་བྱས། 17

དེ་ལ་མཚོད་པ་ཡོངས་འཛིན་ཅིང་། བྱ་ཅུ་འཛུགས་པ་བྱེད་པའི་ཚོ།
 བཟོ་བོ་ཀན་ཏ་ལ་ཞེས་པའི། གཟུགས་ཅན་གཉིས་ནི་ནམ་པར་བཀོད་། 18

དང་བའི་སེམས་ནི་དག་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས།
 ད་ལྟ་གསེར་གྱི་ལག་པ་ནི། འདོད་པར་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ། 19

འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་རབ་དུ་གྲགས་པ་དཀར་པོ་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་སྒྲུན་རྒྱང་དང་།
 གཏོང་བའི་ཡོན་ཏན་དུག་པོ་དང་ལྡན་འབྱོར་པ་རབ་དུ་གྲུས་གྱུར་པ།
 རྒྱང་དུ་གང་ཞིག་ཡོངས་བསྐྱེའི་གནས་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱང་དུ་ཉིད་མིན་གྱུར།
 དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ནི་མེད་ཡིད་ཀྱི་དད་པ་དག་པའི་ཀྱུན་སྒྲོད་ཡིན། 20

तस्य तामहुतां सिद्धिं प्रत्यक्षं वीक्ष्य भिक्षवः ।
तत्पूर्ववृत्तं पप्रच्छुर्भगवन्तं स चाब्रवीत् ॥ १५ ॥

वाराणस्यां पुरा राजा कृकिर्नाम तथागते ।
काश्यपाख्ये भगवति प्रयाति परिनिर्वृतिम् ॥ १६ ॥

शरीरमस्य सत्कृत्य स्तूपं रत्नमयं व्यधात् ।
स्वर्गावगाहनप्रौढं मूर्त्तं पुण्यमिवोन्नतम् ॥ १७ ॥

तस्मिन्नारोप्यमाणायां यस्यां पूजापरिग्रहे ।
कितवः कन्दलौ नाम निदधे रूपकद्वयम् ॥ १८ ॥

चित्तप्रसादशुद्धेन तेन पुण्येन भूयसा ।
हिरण्यपाणिः प्राप्तोऽद्य महतां स्पृहणीयताम् ॥ १९ ॥

भवति विभवस्त्यागोदारः समग्रगुणो भुवि
प्रसरति यशः शुक्लं लोके सुधांशुसहोदरम् ।
परिणतिपदे पुण्यं धत्ते यदल्पमनल्पतां
विमलमनसः श्रद्धाशुद्धं तदेव विजृम्भितम् ॥ २० ॥

བསོད་ནམས་མཐུ་ཐུག་གསེར་གྱི་ལག་པ་ཡི།

མཐུ་ནི་དེ་ལྟར་གྱལ་བས་བཤད་པ་དག།

ཐོས་པ་ཉིད་ན་དག་སྒྲོང་དག་འདུན་དེ།

དགའ་དང་གསུང་དང་ཡ་མཚན་དབང་དུ་གྱུར། ॥

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གསེར་གྱི་ལག་པའི་དོགས་པ་

བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་གསུམ་པའོ། ॥

इति प्रभावं कथितं जिनेन
पुण्यानुभावस्य हिरण्यपाणेः ।
श्रुत्वैव हर्षादरविस्मयानां
स भिक्षुसङ्घः प्रणयी बभूव ॥ २१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
हिरण्यपाण्यवदानं त्रिचत्वारिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་སྒྲེ་བཞི་བཅུ་ཙ་བཞི་པ།

སྤྱི་པ་འཛིག་མ་འཛོག་གྲུལ་བ་རྩན་པ་ནི།
སྒྲེ་པོ་ངན་པ་བཟོད་དཀའ་དུག་འཛིན་དང་།
ཤིན་དུ་འཛིག་མ་ཅུང་ཁྱོན་པར་སྒྲུང་གུར་པའི།
སྒྲེ་པོ་ནམས་ཀྱི་དྲིན་སར་གུར་པ་ཡིན།

1

གོང་ཁྱིར་གྲུལ་པོ་འཛིག་མ་པར། ས་འཛིན་བྱ་གོད་ཕུང་པོ་ཡི།
ངོས་ལ་སྒྲེན་ཆོ་བཅོས་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་བཞུགས་པར་གུར། 2

སྐལ་ཤར་བྱ་ལ་བུམས་པ་ཡིས། གྲུལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཉིད།
དེ་ཡི་བྱ་ནི་སྒྲིམ་དག། གདུག་པ་བྱེད་པར་གུར་པ་ཡིས། 3

གྲོགས་པོ་སྒྲིག་པ་དང་ལྡན་པ། ལྷ་སྤྱིན་གྱི་ནི་གྲོས་བཞིན་དུ།
འཛིག་མ་ཅུང་ལྡན་ཅན་བཅོན་ཁང་ནི། གྲུ་བ་མེད་པར་རབ་དུ་བཅུག། 4

བཀྲིས་པས་ཉིན་པ་དེ་ལ་ནི། བཅུན་མོས་བྲས་དག་བཅོན་ཁང་དུ།
གསང་ནས་རབ་དུ་འཇུག་པར་བུས། དེས་གསང་འདོད་དེས་ཤེས་ནས་བཞྲོག། 5

ས་ཡི་བདག་དེ་ཤིན་དུ་རིད། སྤྱོ་ཞིང་རྒྱ་མ་ལྡན་པར་གུར།
དུས་མིན་སྤྱིན་ནག་གིས་གཟིང་བའི། ལག་པོ་འཛིག་མ་ཀྱི་ལྷ་བ་བཞིན། 6

चतुश्चत्वारिंशः पक्षवः ।

दुर्जनदुःसहविषधरभौषणतरतिमिरपतितानाम् ।
आलम्बनजननं भवभयहरणं जिनस्मरणम् ॥ १ ॥

पुरे राजगृहाभिस्थे भगवान् भूभृतः पुरा ।
कटके गृध्रकूटस्य विजहार तथागतः ॥ २ ॥

तस्मिन्नवसरे राजा विम्बिसारः सुतप्रियः ।
अजातशत्रुणा तत्र पुत्रेण क्रूरकारिणा ॥ ३ ॥

सुहृदः पावकस्येव देवदत्तस्य सम्मतम् ।
घोरान्धबन्धनागारं निःसञ्चारं प्रवेशितः ॥ ४ ॥

पत्न्या प्रवेशितं तस्य बन्धने गूढभोजनम् ।
ज्ञात्वा स तत्क्षयाकाङ्क्षौ क्षुत्क्षामस्य न्यवारयत् ॥ ५ ॥

रुक्षः कृशोऽतिमलिनः सोऽभवत् पृथिवीपतिः ।
अकालकालमेघार्तः कृष्णपक्ष इवोदुपः ॥ ६ ॥

ཕལ་ཆེང་མཉེས་གཤེན་སེམས་ལྷན་ལ། མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་མཛའ་བོ་ནི།
གཏུང་བཅས་སྟེང་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། ཤིན་དུ་དམ་པར་འཁུན་པར་བྱེད། 7

བདེ་གཤེགས་བཞུགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ནི། ལྷ་འདྲེ་གྱིས་གཟིང་དེར་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ།
ཐལ་མོ་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་བདུན་ནས། ལྷ་དང་མཛའ་ལྷན་པར་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། 8

དམན་བ་འདོན་པ་ལ་བརྟེན་པ། ཡང་དག་ཤོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས།
རིན་ཅན་དགྲ་བཅོས་ཆེན་པོ་ཉིད། བཅོས་ལྷན་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། 9

ལྷལ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་པ་ཡི། ཉན་མོངས་རབ་དུ་ཞི་བའི་གྱུ།
འཛིགས་བྱང་འཁོར་བ་གྱུ་མཆོ་ཡི། ཟམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། 10

སངས་རྒྱས་གཟི་བཞིན་ནམ་པར་དག། སྤྱིང་ཇི་བདུན་ཅིའི་གྱུ་མཆོ་སྤྱོད།
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་ལྷ། དག་དུ་སངས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། 11

ཞེས་པ་བསོད་ནམས་མེ་ཏོག་ལས། འབྲུངས་ཤིང་གྱུས་པའི་བདུན་ཅིས་བྱན།
བརྟེན་པའི་དོག་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི། སྤྱོད་དུ་འོས་པ་དེ་ཡིས་བྱས། 12

དེ་ཡི་ཉན་མོངས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ། རང་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས།
འཆིང་བའི་ཁང་པའི་བྱུ་ཁ་ཡི། ལྷ་དང་དག་གིས་ཆོས་པར་བྱས། 13

དེ་ལྟར་གྱུར་པ་སྤྱོད་དགས། ཤིས་ནས་དོགས་པས་འབྲུགས་གྱུར་དེ།
པ་ཡི་བཅོན་ཁང་དག་གི་ནི། ལྷལ་བ་ཤིན་དུ་ཆུང་བའང་བཀགས། 14

सङ्कीर्णवामसन्तापात् प्रायः पेशलचेतसाम् ।
करोत्यालिङ्गनं प्रौढा गाढप्रणयिनौ विपत् ॥ ७ ॥

स समुद्दिश्य शोकार्तः सुगताध्युषितां दिशम् ।
कृताञ्जलिर्नतशिराः क्षामस्वरमभाषत ॥ ८ ॥

नमस्तुभ्यं भगवते महार्हाय महार्हते ।
दौनोद्धरणसन्नद्धसम्यक्सम्बोधिचेतसे ॥ ९ ॥

नमस्ते धीरसंसारमकराकरसेतवे ।
जिनाय जनताजन्मलेशप्रशमहेतवे ॥ १० ॥

नमो नित्यप्रबुद्धाय सर्व्वसत्त्वैकबन्धवे ।
विशुद्धधाम्ने बुद्धाय करुणामृतसिन्धवे ॥ ११ ॥

इति भक्तिसुधां सिक्ता सुगतश्रवणोचिताम् ।
पुण्यपुष्पप्रसविनीं स चक्रे स्तुतिमञ्जरौम् ॥ १२ ॥

सर्व्वज्ञस्तस्य विज्ञाय कायलेशमयीं दशाम् ।
बन्धनागारविवरालोकैराप्यायनं व्यधात् ॥ १३ ॥

अज्ञातशत्रुस्तद्वृत्तं ज्ञात्वा शङ्काकुलः पितुः ।
न्यवारयद्वन्धगृहे ससूक्ष्मविवराण्यपि ॥ १४ ॥

དེ་ནས་གདུག་པའི་བཅོན་སྤྱང་གིས། དེ་ཡི་བཀའ་ལས་སྤྱ་གྱི་ཡིས།
དམ་དུ་བཅིངས་པ་དེ་ཡི་ནི། ཀའ་བ་ནས་པར་བཅད་པར་བྱས། 15

དྲག་པོ་སྤྱག་བསྐལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། མཚོག་དུ་གཟེར་བའི་ས་བདག་དེས།
སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཛམ་ཞེས། གདུང་བའི་ཆོ་ངེ་ལྷན་པས་བཟོད། 16

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་སཁྱེན། མདུན་དུ་མངོན་སྤྱམ་ཉིད་ག་ཤེགས་དེ།
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཤམས་གདན་ལ་བཞུགས། ཕྱགས་ཐེ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་བཀའ་
སྤྱལ། 17

རྒྱལ་པོ་ཅི་བྱ་མི་བཟད་པའི། ལས་ཀྱི་ལྷགས་ནི་འདི་འདྲ་ཡིན།
དགོ་དང་མི་དགོ་རབ་བསྐྱུན་འབྲས། སྤྱད་པ་མིན་པར་ཡོངས་མི་འཛོད། 18

ཆགས་སྤང་དུག་གིས་དཀྱིགས་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་ཆོགས་གདུང་བ་བཟོད་དཀའ་བ།
སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ན། སྤྱག་བསྐལ་འདི་ལྷ་སྤྱིང་པོ་ཉིད། 19

གྱུད་པ་རྒྱས་པས་ཉམ་ཐག་ཅིང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐོགས་དུས་སུ།
འབྲུགས་པ་མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་ལས། བདན་པ་ཁོན་ཡོངས་སྤྱབས་ཡིན། 20

འཁོར་བ་འཛིགས་བྱང་ཆགས་ཀྱི་ནང་ན་རབ་དུ་རྒྱས་གྱུར་པ།
སྤྱག་བསྐལ་མེ་ཡི་གདུང་པ་འཕྱོ་བས་རབ་རྒྱས་དུ་བ་བཞིན།
སྤྱང་ཡང་རེག་པར་གྱུར་པ་མིན་པ་ལེགས་བྱས་ལྷན་ནམས་ཀྱི།
མིག་ནི་མཆི་མའི་རྩ་ཡི་ཐོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་མི་འབྱུང་རོ། 21

ततस्तस्य तदादेशात् चक्रुर्वन्धनरक्षिणः ।
क्षुरेण गाढबद्धस्य पादयोस्तद्विकर्तनम् ॥ १५ ॥

स तौव्रवैशसक्तेष्वव्यथितः पार्थिवः परम् ।
नमो बुद्धाय बुद्धायेत्यार्त्तसंक्रन्दनं व्यधात् ॥ १६ ॥

भगवानथ सर्वज्ञः पुरः प्रत्यक्षतां गतः ।
शक्रदत्तासनासीनः कारुण्यात् तमभाषत ॥ १७ ॥

राजन् किं क्रियते क्रूरकर्मणां गतिरीदृशी ।
शुभाशुभसमुद्भूतं न भुक्तं क्षीयते फलम् ॥ १८ ॥

रागद्वेषविषासक्ते नानाव्यसनदुःसहे ।
एवंविधैव निःसारे संसारे दुःखसारता ॥ १९ ॥

संक्लेशकलिले काले विषत्सम्पद्विसङ्कटे ।
धैर्यमेव परिचरणं वैराग्यञ्च निराकुलम् ॥ २० ॥

संसारघोरगहनान्तरवर्द्धमानैः
दुःखानलव्यतिकरः प्रसृतैरसिक्ताः ।
धूमोज्जमैरिव पुनः सुकृतोचितानां
वाष्पाम्बुविन्दुकलिला न दृशो भवन्ति ॥ २१ ॥

ཀྱལ་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་རེ་བ་ཐོང་། སྤྱལ་བསྐལ་འདི་ལ་བདན་པ་བཞེས།
འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི། ཡོངས་སྤྱུག་པ་འགལ་བ་ཅན། 22

ལུས་ཀྱི་མཐུག་དུ་ད་ལྟ་ཉིད། ཁྱོད་ལ་དག་བ་ཉི་པར་གནས།
ཞེས་བཞེད་དེ་ནི་དབྱགས་ལྷུང་ལྟེ། བཅོམ་ལྷན་རང་གི་གནས་སྤྱུ་གཤེགས། 23

གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ལའང་ལུས་ཀྱི་མཐུར། དེ་དུས་ཉིད་ན་མཐོ་རིས་སྤྱུ།
དབལ་ལྷན་རྩོམ་སྤྱུ་ཀྱི་བྱ། ཀྱལ་བའི་བྱ་མཆོག་ཅེས་པར་གྱུར། 24

པ་ནི་སྤྱོད་དང་བལ་བ་དག། མ་སྤྱོད་དག་ཡི་ཞེས་དང་ནས།
དེ་ཡི་ལུས་ནི་རབ་སྤྱུངས་དེ། རང་གི་ཉེས་པར་བྱས་པར་སྤྱད། 25

དེ་མེས་སྤྱུ་གཤེད་པོ་འདི་སྤྱོད་པས་གདུངས། སྤྱང་ཚུལ་ངན་པས་སྤྱུ་ལྷུང་ལྟེ།
ཕྱི་ལ་གདུང་བའི་མེ་ལ་དེར། དག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན། 26

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་ཀྱན་སྤོངས་ལས། དབང་ཕྱལ་གིས་ཀྱགས་སྤོང་ལྷན་ལྟེ།
ཚུལ་ངན་བདག་ནི་ལ་སྤྱུ་བ་དུ། སྤྱོད་པའི་གཡང་ལ་སྤྱུང་བར་གྱུར། 27

ཐོས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱལ་ཞིང་། རང་ཉིད་བདེ་བས་སྤོངས་གྱུར་པ།
མི་བསྤྱུ་སྤྱུ་ལས་ཐུགས་པ་ཞམས། བསམ་པས་ལུས་ནི་གདུང་བར་བྱེད། 28

དེས་སྤོང་པའི་སྤྱོད་པ་ཡི། འདས་དུ་སྤྱུང་ཞིང་ཉམས་གྱུར་པ།
བག་མེད་དག་ལ་ཀྱལ་བ་ནི། ཡང་དག་དུན་པ་སྤྱུ་བས་སྤྱུ་འགྱུར། 29

भजस्व धैर्यं दुःखेऽस्मिन् भोगाणां त्यज भूपते ।
परिणामविरोधिन्यः सर्वाः संसारवृत्तयः ॥ २२ ॥

अधुनैव तवासन्ना देहान्ते कुशलस्थितिः ।
इत्युक्त्वा तं समाश्वस्य भगवान् स्वपदं ययौ ॥ २३ ॥

विम्बिसारोऽपि देहान्ते तस्मिन्नेव क्षणे दिवि ।
अभूज्जिनर्घभो नाम श्रीमान् वैश्रवणात्मजः ॥ २४ ॥

अजातशत्रुर्जनकं ज्ञात्वा विगतजीवितम् ।
शरीरमस्य सत्कृत्य निनिन्द निजदुष्कृतम् ॥ २५ ॥

तस्यातितीव्रपापार्त्तं चित्तं दुर्दृष्टदूषितम् ।
पश्चात्तापाग्निपतनं प्रायश्चित्तमिवाकरोत् ॥ २६ ॥

सोऽवदद्वत* संमोहादैश्वर्यमदलुब्धधीः ।
दुर्दृष्टपातकश्वश्रे पतितोऽहमधोमुखः ॥ २७ ॥

श्रुतप्रज्ञादरिद्राणां निजनिद्रासुखापहा ।
चिन्ता दहति गात्राणि खलमन्त्रानुवर्तिनाम् ॥ २८ ॥

पतितस्यावसन्नस्य पापपङ्के प्रमादिनः ।
अनालम्बस्य संचारं जिनसंस्मरणं मम ॥ २९ ॥

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེར། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བྱང་སོང་མེ།
ངན་པ་བྱས་ལ་སྒོད་བྱེད་ཅིང་། མཚོག་དུ་ཡང་དག་གཞུས་པར་གྱུར། 30

དེར་ནི་བདག་ཉིད་མི་གཙང་བ། ཁས་ལེན་སྒྲིལ་དང་བཅས་པ་དེས།
སྤྲིག་ལ་རེག་པས་འཛིགས་པ་བཞིན། རིང་ནས་རྒྱལ་བལ་ཕྱག་འཚལ། 31

དན་བྱས་ལྷས་ལ་ཡང་དག་ཆགས། གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་འདར་ལྷན་པས།
མིག་ནི་མཆི་མ་དང་བཅས་དེས། ཀྱན་མཁུན་ལ་ནི་ཡོངས་སྐྱབས་ལྷས། 32

ཡོངས་གཞུངས་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་བདག། ང་ལྱལ་བའི་མེ་ནི་ཉེ་བར་གནས།
བྱགས་ཇིའི་རྒྱ་མཚོ་བཙོས་ལྷན་འདས། ཁྱོད་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་སྤྲུ་སོང་། 33

གྲུ་གཉིས་དམར་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན། བད་མེའི་འོད་ལྷན་གང་ག་བཞིན།
དྲི་མ་འབྲུ་བཟེད་དག་བྱེད་པ། འདི་ཡི་བདག་ལ་རེག་པ་མཛིན། 34

མི་བསྐྱུན་གྲོས་ཀྱི་རབ་ལྷགས་ཤིང་། བག་མེད་སྒྱོད་ཚུལ་ངན་པ་ཅན།
སྤྲིག་ཅན་འབྱོར་པ་ལ་ཆགས་པ། བདག་གིས་པ་ནི་རྣམ་པར་བསད། 35

ཅས་པ་ཆོང་ལྷན་དེ་ཡི། ཚོག་གོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས།
དེ་ཡི་སྤྲིག་དུལ་དག་བྱའི་སྤྲད། བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན་རབ་དུ་སྤྲོས། 36

རང་ལས་ཀྱིས་བཞིན་མི་བསྐྱུན་པ། རྒྱལ་བོ་གནོར་པ་མ་བསམས་པ།
ཁྱོད་ནི་པ་བསད་ལ་བསྐྱལ་དེ། ཉམ་ངའི་སྤྲིག་པར་སྤྲུང་བར་འགྱུར། 37

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं स गत्वा सुगतान्तिकम् ।
जुगुप्समानः कुहतात् परं संकोचमाययौ ॥ ३० ॥

तत्रापवित्रमात्मानं मन्यमानः सपचपः ।
प्रणनाम जिनं दूरात् पापस्यर्शभयादिव ॥ ३१ ॥

साश्रुनेत्रः परित्राणं स सर्व्वज्ञं व्यजिज्ञपत् ।
सकम्पः कायसंसक्तं विधुन्वन्निव दुष्कृतम् ॥ ३२ ॥

भगवन् कृतपापोऽहमासन्ननरकानलः ।
उत्तप्तः करुणासिन्धुं त्वामेव शरणं गतः ॥ ३३ ॥

मामियं शोणपर्य्यन्ता दृष्टित्ते पुष्करप्रभा ।
पुण्या स्पृशतु गङ्गेव मलप्रक्षालनक्षमा ॥ ३४ ॥

खलमन्त्रप्रवृत्तेन दुर्वृत्तेन प्रमादिना ।
मया विभवलुब्धेन पापेन निहतः पिता ॥ ३५ ॥

इति प्रलापिनस्तस्य वचः श्रुत्वा तथागतः ।
ससर्ज तत्पापरजःशुद्धौ पुण्यसरस्वतीम् ॥ ३६ ॥

राजन्न चिन्तितः पापः खलेनेव स्वकर्मणा ।
प्रेरितस्त्वं पितृबधे पतितः पापसङ्कटे ॥ ३७ ॥

སྤྱུག་བསྐལ་དེ་དེས་སྤྱད་བྱ་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་སྤྱིག་པ་ཐོབ།
ས་སྦྱོང་དེ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འདི། མྱོང་བར་བྱ་བ་མཚུངས་པ་ཉིད།

38

རང་གི་ལས་ནི་རབ་བཀོད་པ། དཔལ་བའི་ངོས་ལ་གནས་པ་དག།
དེ་ཡི་དུམ་བུའི་རི་མོ་དག། མི་རྣམས་ཀྱིས་རི་གཡོ་མ་ཡིན།

39

ཁྱོད་ནི་མི་བསྐྱན་པས་བསྐྱལ་ནས། སྤྱིག་པའི་ལས་ནི་བྱས་པ་ཡིས།
དགེ་ལེགས་བདུན་ཅི་ཉེ་བ་ནི། རང་གི་ལག་གས་འཕངས་པར་འགྱུར།

40

གལ་དེ་ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་ཡང་། སྤྱིག་གཞོས་སྤྱན་ཚོགས་ཐོབ་འདོད་པ།
ཡོད་ན་བསོད་ནམས་སྒོ་གྲོས་མཛོད། དེ་ཡང་གཞི་ལས་བདག་ཉིད་ལའོ།

41

མར་མའི་སྤྱོད་ཚུལ་བདེ་བ་སྦྱོད། འཚོ་བྱེད་གྲགས་པ་བར་དུ་འབར།
བདུན་ཅིའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་འདི། ལེགས་པ་དང་འགྲོགས་དམ་པའི་སྦོད།

42

ཇེས་སྤྱ་འགྱོད་པའི་མེས་གདུངས་དང་། དམ་པ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་དང་།
ཡང་དག་བསྐྱགས་དང་སྦྱིན་པ་ཡི། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིག་ཉམས་བྱེད།

43

སྤྱོད་ནི་གཙང་བྱེད་ཡོན་ཏན་སྤོང་བྱ་ངེས་པར་ཟད་མི་བྱེད།
མཛའ་བའི་སྤྱུམ་ནི་མི་འགྲོག་དྲི་མ་ཡང་ནི་སྦྱོད་མི་བྱེད།
སྦྱོན་མཚན་མཐུག་དུ་རབ་མཛེས་གཡོ་བ་ཉིད་ནི་འཛོན་མི་བྱེད།
དམ་པ་དང་འགྲོགས་ལེགས་བྱས་ཁང་པར་མར་མེ་ཅི་ཡང་ཡིན།

44

दुःखं तत्तेन भोक्तव्यं प्राप्तव्यं किंत्विषं त्वया ।
तव तस्य च भूपाल तुल्यैषा भवितव्यता ॥ ३८ ॥

निजकण्ठसमुत्कीर्णा ललाटतटवर्तिनी ।
शिलाशकललेखेव निश्चला नियतिर्दृणाम् ॥ ३९ ॥

कुर्वता कलुषं कर्म खलप्रेरणया त्वया ।
प्रत्यासन्नामृतश्रेयः सहस्तेन तिरस्कृतम् ॥ ४० ॥

अद्यापि यदि ते पापं हन्तुं प्राप्तुञ्च सम्पदम् ।
वाञ्छास्ति तत्कुरु मतिं पुण्ये पापशमात्मनि ॥ ४१ ॥

दीपवत्त्या सुखं सूते जीवयत्युज्ज्वलं यशः ।
अमृतस्य प्रकारोऽयं सुवत्तः सत्समागमः ॥ ४२ ॥

पश्चात्तापान्निपातेन साधुना सङ्गमेन च ।
संक्रीर्त्तनेन दानेन पापं नश्यति देहिनाम् ॥ ४३ ॥

पापं पवित्रयति नैव गुणान् क्षिणोति
स्नेहं न संहरति नैव मलं प्रसूते ।
दोषावसानरुचिरश्चलतां न धत्ते
सत्सङ्गमः सुकृतसद्गानि कोऽपि दीपः ॥ ४४ ॥

ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་ཚོགས་ལ་གྱུར་པ་འདོམས་མཁས་མཚན་མེད་ལྷན་
ཅིག་མཚུངས།

སྒྲིབ་པའི་འདོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་རབ་དུ་འགོག་པར་བྱེད།
ཤིན་དུ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་གནས་ལ་གནས་ཤིང་སྤང་བ་ཡོངས་ཟད་ལས།
མོངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་དེ་ཐུན་པ་དང་ནི་མི་བསྐྱུན་གྲོགས། 45

གྲུལ་བོ་དལ་བྱ་དལ་བྱ་ཡིས། ཏུས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ཟད་གྱུར་ནས།
དཔེན་པས་སྤང་བར་བྱས་པ་ཡི། རང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱོད་འགྱུར་རོ། 46

ཞེས་པ་བཅོས་ལྷན་གྲུལ་བ་ཡིས། བཙེ་བས་དེ་ནི་དབྱུགས་དབྱུང་མཛད།
ལྷུང་ལས་ལྷག་པར་དམ་པ་རྣམས། སྤྱིང་ཇེ་བྱམས་པའི་སྐྱུན་དང་ལྷན། 47

དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་ལ་བདུད་དེ། མི་བདག་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།
སྒྲིག་པའི་ཁྲར་བོ་ཆེན་པོ་ནི། ཡང་བ་ཉིད་བཞིན་རྣམ་པར་དག། 48

དག་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་དེ་སོང་ཚོ། དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་དག་མཚན་ལས།
ས་སྒྲོང་གིས་ནི་སྒྲོན་བྱུང་མཐའ། རིས་ཤིང་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཀའ་སྐྱུལ། 49

བ་ར་རྒྱ་སིར་ཚོང་དཔོན་གྱི། བྱ་བཞི་དག་ནི་བྱུང་གྱུར་དེ།
དཔལ་ལྷན་བསྐྱམས་པ་དག་བྲལ་ཞིང་། གདུང་མེད་ཅེ་དགའ་ལ་བཙོན་པའོ། 50

ནམ་ཞིག་བདེ་བས་སྒྲོས་གྱུར་ཅིང་། སན་ཚུན་ཀྲུལ་ཀའི་གདམ་གྱི་ནི།
ལང་ཚོས་འཕྱར་བ་དེ་དག་གྱིས། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བྱོན་པ་མཐོང་། 51

गुणिगणविपद्दीक्षादक्षः क्षपाक्षणसन्निभः
सकलनयनव्यापाराणां जनेषु निरोधकः ।
असमविषमायासावासः प्रकाशपरिक्षयात्
सृजति हि महामोहाद् गाढं तमः खलसङ्गमः ॥ ४५ ॥

प्रत्येकबुद्धस्त्वं राजन् कालेन क्षीणकिल्बिषः ।
भविष्यसि विवेकेन कृतालोकाः शनैः शनैः ॥ ४६ ॥

इति तस्य दयाश्वासं चकार भगवान् जिनः ।
पतितेष्वधिकं सन्तः करुणासिन्धलोचनाः ॥ ४७ ॥

ततः प्रणम्य सुगतं प्रयातः स्वपदं नृपः ।
महतः पापभारस्य विवेद लघुतामिव ॥ ४८ ॥

तस्मिन् प्रयाते सर्व्वज्ञः पृष्टस्तत्कर्मकौतुकात् ।
भिक्षुभिः क्षितिपालस्य पूर्व्ववृत्तमभाषत ॥ ४९ ॥

वाराणस्यां निरायासविलासव्यवसायिनः ।
चत्वारः श्रेष्ठितनया बभूवुः श्रीविश्वङ्गलाः ॥ ५० ॥

ते कदाचित् सुखक्षीवा मिथः कलिकथास्थिताः ।
प्रत्येकबुद्धमायान्तं ददृशुर्द्यौर्विनोद्धताः ॥ ५१ ॥

དེ་མཐོང་ནས་པར་སྤང་བ་སྦྱོས། ཞི་དུལ་སྦྱོང་བྱེད་སྤང་བོ་ནི།

སྤྱན་དར་ཀ་ཞེས་པ་ཡིས། འཛུལ་བཅས་སྤྱན་རྒྱ་ནམས་ལ་སྦྱས།

52

བདུང་བས་སྦྱོས་པའི་དགོ་སྦྱོང་ནི། ཆོས་གོས་སྤྱང་བཟེད་དགས་ཅན་འདི།

སྦྱོག་དང་བལ་པ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས། འདི་ནི་བདག་གི་ཡིད་ལ་སྦྱས།

53

གཡོ་བ་ལས་དེས་འདི་བརྗོད་ཆོ། གཉིས་པ་ཀུན་དར་ཞེས་པས།

སྦྱས་པ་བདག་ནི་དགོ་སྦྱོང་འདི། ཅུ་ལ་འཕངས་ཏེ་གསལ་པར་འདོད།

54

དེ་ནས་གསུམ་པ་སྦྱིག་པ་ཅན། སྤྱན་དར་ཀ་ཞེས་པས་སྦྱས།

དགོ་སྦྱོང་འདི་ཉིད་མཁྱོགས་པར་ནི། ཁ་བྱིར་དག་ལ་འཕངས་པར་བྱ།

55

བཞི་པ་གདུག་པའི་སྦྱོ་གྲོས་ཅན། ཀན་དར་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱས།

དགོ་སྦྱོང་རྒྱང་པ་རང་གིས་ནི། སྦྱ་གྲིས་ལེགས་པ་མེད་པར་བྱ།

56

ཞེས་པ་སྦྱས་ཞིང་དེ་དག་ནམས། སྦྱིག་པ་ཡིད་ལ་འདོད་པར་བྱུར།

རང་གིས་རང་འདོད་མཚུངས་པའི་འབྲས། དེ་དག་སྦྱི་བ་གཞན་ལ་ཐོབ།

57

ཆགས་པས་ལོང་བས་ནོར་མཐོང་ལྟེ། ཁྱོ་བས་ལོང་བས་དགྲ་ཉིད་དོ།

འདོད་པས་ལོང་བས་འདོད་ལྡན་མ། དེགས་པས་ལོང་བས་ཅི་ཡང་མིན།

58

ནོར་གྱི་རབ་བསྐྱེད་ནས་འགྱུར་ཅན། བདག་ཉིད་མི་སྦྱོམ་དོག་དཔྱེད་དམན།

རྒྱགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅུ་བ་ཉིད་དུ་བྱུར།

59

རྒྱ་མེད་ཁྱོ་བར་བྱེད་ཅང་རྒྱ་མེད་རབ་དུ་འབར་བར་བྱེད།

རྒྱ་མེད་མཚན་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་མེད་ཀུན་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད།

तं दृष्ट्वा जातविद्वेषाः शमसंयमनिन्दकाः ।

ज्येष्ठः सुन्दरको नाम भ्रातृन् प्रोवाच सस्मितः ॥ ५२ ॥

अयं चीवरपात्राङ्गः पानेन गतजीवितः ।

क्षौवो विधीयते भिक्षुरित्ययं मे मनोरथः ॥ ५३ ॥

इत्युक्ते चापलात् तेन द्वितीयः कुन्दराभिधः ।

उवाच भिक्षुं क्षिप्तेमं हन्तुमिच्छाम्यहं जले ॥ ५४ ॥

ततस्तृतीयोऽप्यवदत् पापः सुन्दरकाभिधः ।

एष भिक्षुर्वरं तस्यां वीथ्यां निक्षिप्यते जवात् ॥ ५५ ॥

चतुर्थोऽप्यवदत् क्रूरमतिः कुन्दरकाभिधः ।

भिक्षोः क्षुरेण क्रियते निश्चर्मा चरणद्वयम् ॥ ५६ ॥

इति तेषां ब्रुवाणानां कलुषोऽभून्मनोरथः ।

येन जन्मान्तरे प्राप्नुते स्वेच्छासदृशं फलम् ॥ ५७ ॥

धनं पश्यति लोभान्धः क्रोधान्धः शत्रुमेव च ।

कामान्धः कामिनौमेव दर्पान्धस्तु न किञ्चन ॥ ५८ ॥

धनोद्धूतविकाराणां प्रयात्यनियतात्मनाम् ।

मदमन्दविचाराणामानन्दः क्लेशबन्धताम् ॥ ५९ ॥

क्रुध्यन्त्यकारणमकारणमुत्पतन्ति

स्निह्यन्त्यकारणमकारणमामनन्ति ।

ངེས་པར་སྒོངས་པས་བཅོས་པ་མན་དང་མི་མན་དབྱེད་མེད་ཅིང་།

མཆོག་དུ་ཚིས་པས་མི་ཡི་ཕྱགས་ནམས་ཀྱགས་དང་བཅས་པར་གྱུར། 60

སྒྲིག་ལས་ཆོང་དཔོན་བྱ་བྱ་བོ། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ནི།

ཤྲུག་ཤྲུ་རིའི་རྒྱ་ཞེས་པ། ཆང་འཕྱངས་ནས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར། 61

གཉིས་པ་ཡང་ནི་ཤྲུ་དག། མིང་ཆེན་ཆུ་ལ་གྱི་བར་གྱུར།

གསུམ་པ་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་ཡང་། བྱ་ཡི་བསྐྱེད་ནས་བསད་པར་འགྱུར། 62

བཞི་པ་གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ནི། བྱ་ཡི་བཅོན་དུ་བཅིངས་ནས་བསད།

སྟེད་དང་ཐུན་པའི་ཁོར་བཞིན་དུ། ལས་ནི་རབ་ཐུན་སྟོན་པར་བྱེད། 63

དེ་ལྟར་སྒོངས་པས་བཅོས་པའི་དམ་པ་དམ་མིན་ནམས་ཀྱིས་འདིར།

བདེ་བ་མེད་པའི་ལས་ནི་འཕྲལ་ཉིད་ནམ་པར་བསྐྱབ་པ་གང་།

ཆུ་པ་མིན་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་མཆི་མའི་ཆུ་དག་གིས།

མི་རྒྱལས་ཕྱ་ངན་མི་རྩང་དབང་དང་བྲལ་བས་སྟོན་པར་བྱེད། 64

གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་མར་རབ་ཞུགས་བྱུང་བའི་ཆུ་ལ།

མི་བཟང་དུ་གྱི་གི་ནམ་སྟོན་འདི་དག་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་པ།

མདུན་མར་དགོས་ཆོང་ནས་མང་དག་གི་གསལ་བར་བྲོས་གྱུར་ནས།

གཤུང་བ་བརྒྱ་ཡི་མཚན་མས་སྟུན་བྱུང་སེམས་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས། 65

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་

བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་བཞི་པའོ།

मोहाहताः खलु हिताहितनिर्विचाराः
तृताः परं नृपशवः समदा भवन्ति ॥ ६० ॥

ज्येष्ठः श्रेष्ठिसुतः पापात् स एवापरजन्मनि ।
शारिख्यानभिधः शाक्यः पौत्वा मद्यं व्यपद्यत ॥ ६१ ॥

द्वितीयोऽपि महान्नाम शाक्यस्तोये क्षयं गतः ।
तृतीयश्च स्वपुत्रेण व्यस्तो राजा प्रसेनजित् ॥ ६२ ॥

विम्बिसारश्चतुर्थोऽसौ धृतः पुत्रेण बन्धने ।
प्रयुक्तं धनवत् कर्म भुज्यते हि सदृष्टिकम् ॥ ६३ ॥

मोहाहतैरिह हि सद्भिरसद्भिरेषां
निःशर्मं कर्म सहसैव विदुर्मथ्यते यत्
वाघ्याम्बुपूर्णनयनैरनयोपनीत-
मस्तोकशोकविवशैरनुभूयतेऽच ॥ ६४ ॥

सुगतकथितमेतत् पूर्वजन्मप्रवृत्तं
विषविषमविपार्कं विम्बिसारस्य वृत्तम् ।
विवुधसदसि भिक्षुः स्पष्टमाकर्ण्य मेने
व्यसनशतनिमित्तं दूषितं चित्तमेव ॥ ६५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलताया-
मजातशत्रुपितृद्रोहावदानं नाम चतुश्चत्वारिंशः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་མེ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལ།

སི་བསྐྱན་སྐྱན་པས་འཕྲལ་ལ་མོང་བར་བྱས་གུར་ཅིང་།
དབལ་འབྱོར་རྣམ་པར་གནས་དང་བྲལ་བར་རབ་བསྐྱན་ཀྱང་།
ཉམ་ངའི་གནས་སྐབས་མཚན་མོ་འདས་ནས་པར་བསྐྱོད་བཞིན།
སྤར་ཡང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པས་རང་གི་སྐྱན་ཚོགས་ཐོབ།

1

བདེ་གཤེགས་མཉན་ཡོད་ཀྱལ་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུད་མེས་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ།
མྱ་སྐྱོན་ཡོངས་སྤྱ་སྤང་བ་ཡི། ཚོད་པས་བྱབ་པས་རྣམ་བསམས་པ།

2

ཤུག་འི་རིགས་ལས་སྦྱིས་པའི་མི། བདག་ནི་སྐྱན་དང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ།
བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་འགོ་གསུམ་གྱིས། མཚོད་བྱ་ཉིད་ནི་ཀྱལ་བས་ཐོབ།

3

དེ་སྤྱད་དེ་ཡི་འཚོ་བ་ནི། རབ་དུ་གཞོམ་ལ་བདག་འབད་བྱ།
གང་ཕྱིར་ཉི་མ་མ་ཉུབ་ཚེ། གཞན་གྱི་གཟི་བྱིན་གསལ་བ་མེད།

4

ཡིད་ནིང་ཀྱལ་གྱིས་མཐོ་བའི། རྣམ་ཤེས་དག་དང་མཐུ་དང་ནི།
རིགས་དང་དཀར་ཐུབ་དཔལ་དག་གིས། ས་རོལ་བྱུང་འཕགས་བཟོད་མ་ཡིན།

5

དུག་ནི་རང་གི་སྦྱོན་ཅེ་ལ། བརྒྱུད་ནས་དེ་ལ་སྤྱལ་འཚལ་དེ།
བདན་པར་ཀྱང་བ་ལ་མཉན་པས། དེས་པར་སྤྱལ་ལ་བདང་བར་བྱ།

6

पञ्चचत्वारिंशः पल्लवः ।

अन्धीकृतोऽपि सदृशा तमसा खलेन
लक्ष्मीविहारविरहे विनिपातितोऽपि ।
कष्टां दशामिव निशामतिवाह्य पद्मः
स्वामेव सम्पदमुपैति पुनर्गुणाढ्यः ॥ १ ॥

श्रावस्थां सुगते जेतवनोद्यानविहारिणि ।
देवदत्तः परिद्वेषव्याधिव्याप्तो व्यचिन्तयत् ॥ २ ॥

तुल्यः समानो मे आता मनुष्यः शाक्यवंशजः ।
प्राप्तः पुण्यप्रभावेण चिजगत्पूज्यतां जिनः ॥ ३ ॥

जीवितोदृत्तये तस्मात् तस्य यत्नं करोम्यहम् ।
न ह्यनस्तंगते भानौ परतेजः प्रकाशते ॥ ४ ॥

विज्ञानेनानुभावेन विद्यया तपसा श्रिया ।
परप्रकर्षं सहते नहि मानोन्नतं मनः ॥ ५ ॥

विषं निजनखाग्रेषु धृत्वा तस्य प्रणामकृतम् ।
सञ्चारयामि वपुषि मेदिष्ठः पादपीडनैः ॥ ६ ॥

དེ་ལྟར་སྒྲིག་པ་བསམས་བྱས་ནས། སྤང་བའི་དབང་གྱུར་མི་བསྐྱུན་པ།
དེ་ཡིས་སྐར་རྒྱལ་སོགས་པས། གཉེན་ནམས་ལ་ནི་འདི་སྐད་སྒྲུས། 7

དེ་རིང་བདེ་གཤེགས་གཟུབོ་ཡིས། ཞབས་ལ་རབ་དུ་དང་བའི་སྦྱད།
གདུག་པ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིས། སྒྲིག་པ་ལྷི་ལྷན་བདག་གདུག་གོ། 8

ཞེས་སྒྲུ་གདུག་པའི་ཁྲོ་ཅན་དེ། རྩེ་མཐུན་སྤྱིར་བྱེད་དེ་དག་ནམས།
ཀུན་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱལ་བ་ནི། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་བལྟ་བུ་སྤོང་། 9

དེར་ནི་བཅོས་ལྷན་མཐོང་གྱུར་ནས། ཇི་སྟེན་ཉེ་བར་དེས་བྱིན་པ།
དེ་སྟོན་བདག་ནི་བསྐྱེད་སྐྱོ་ཞེས། ཀྱང་པ་སྒྲུག་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུས། 10

འཆོ་བའི་རྟོག་སྒྲིག་པ་ནི། རོ་ཇི་ལྷ་བྱས་ཡང་དག་བཅོས།
སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ངུལ་བའི་མེར། ལུས་དང་བཅས་པ་སྤྱང་བར་འགྱུར། 11

འཇིགས་ཅུང་ངུལ་བར་སྤྱང་བ་དེ། འབྲལ་ལ་ཀུན་མཆོན་གྱིས་གཟིགས་ནས།
དེ་བརྟེན་ཐོས་པའི་ཡ་མཚན་པའི། ལུན་ཆོགས་དག་སྤོང་ལ་གསུངས་པ། 12

སྒྲིག་པ་དག་གིས་སྟོན་གྱིས་ནི། ཉན་མོངས་ཉམ་ངར་སྤྱང་བར་གྱུར།
གང་ཕྱིར་དེ་མ་ལྷན་པའི་ཡིད། ཀུན་དུ་རབ་དེ་བ་དག་གོ་སྟེན། 13

གྲོང་ཁྱིམ་དག་བའི་དབྱངས་སྒྲུ་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིད་བཟང་ལ།
བྱས་ཤེས་དང་ནི་བྱས་མི་ཤེས། བྱ་གཉིས་སྟོན་ཆོ་བུང་བར་གྱུར། 14

इति सच्चिन्त्य कलुषं विद्वेषविवशः खलः ।
स तिष्ठप्रमुखानेत्य बान्धवानिदमभ्यधात् ॥ ७ ॥

क्रूरः कृतापकारोऽहं सुगतस्याद्य पादयोः ।
सरलस्य प्रसादाय पतामि गुरुपातकः ॥ ८ ॥

इति ब्रुवाणस्तैः सर्वैः सुदत्तानुमतैः सह ।
जिनं जेतवनासीनं द्रष्टुं दुष्टमतिर्ययौ ॥ ९ ॥

भगवन्तं* विलोक्याभूत्तत्र यावत् स सर्वशः ।
तावद्दग्धोऽहमित्युच्चैरुत्क्षिप्तचरणोऽवदत् ॥ १० ॥

हिंसासङ्कल्पपापेन वज्रेणेव समाहतः ।
सशरीरं क्षणे तस्मिन् नरकाम्नौ पपात सः ॥ ११ ॥

सर्वज्ञः सहसा दृष्ट्वा तं घोरनरके च्युतम् ।
उवाच श्रुततद्वृत्तविस्मितां भिक्षुसंसदम् ॥ १२ ॥

एष किल्बिषदोषेण पतितः क्लेशसङ्कटे ।
तीव्रं हि तिमिरं स्रुते सर्व्वथा मलिनं मनः ॥ १३ ॥

नगर्यामतिघोषायां रतिसोमस्य भूपतेः ।
कृतज्ञश्चाकृतज्ञश्च पुरा पुत्रौ बभूवतुः ॥ १४ ॥

བྱས་ཤེས་བཅེ་བས་སྤང་ནས་ལ། དྭག་དུ་དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་དུ།
རང་གི་རིན་ཅན་གྱིས་ཆོགས། རིས་བར་བཀོལ་ནས་རབ་དུ་སྤར། 15

བཤོས་པ་མིན་པ་ལ་ཡི་རྩས། ཐམས་ཅད་ཉུ་ཅག་ཐུན་མོང་ཡིན།
ཞེས་སྒྲུས་བྱས་མི་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་མི་བྱིན་པ་དེ་དག་འཕྲོགས། 16

དེ་ནས་མི་བདག་སྤྲོ་བྱས་དབྱངས། ཞེས་པས་བྱས་ཤེས་བསྐྱབས་འོས་ལ།
སྤྲོ་བོ་དག་མ་ཞེས་པ་ཡིས། བུ་མོ་ཆོག་གི་བྱིན་པར་གྱུར། 17

རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབས་བྱིན་པ་ཡིས། ཡིད་ལ་རེ་བ་དེ་ལ་སྤྲེས།
དེ་ནས་ཅུ་གཏིང་ཆེན་པོར་ནི། བྱས་ཤེས་གཟིངས་ལ་ཞེན་པར་གྱུར། 18

སྤང་ཞིང་འགྲན་པས་གྱས་འཕེལ་བ། ངན་པ་བྱས་མི་ཤེས་པ་ཡང་།
རིན་ཅན་སྐྱབ་བཅོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྩེས་སུ་ཆགས་ལས་སོང་བར་འགྱུར། 19

དེ་ནས་ཆོང་པ་རེ་དོན་མཐུན་གྱིས། ཡོངས་གང་གཟིངས་ནི་དལ་བུ་ཡི།
རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱང་དག་གིས། འདོད་བའི་སྤྱིང་དུ་བྱིན་པར་གྱུར། 20

ཆོང་པ་ནམས་ཀྱི་ཀྱན་དོགས་བཞེན། རིན་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་ཀྱན་དུ་ཁེངས།
དེ་ནས་དེ་ནི་སྤྲང་ཡོག་ནས། རང་གི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བཅོམ་ཆོ། 21

ས་གཞི་ནི་པའི་རིན་པོ་ཆེ། བརྒྱ་སྐབས་ལྷ་ནི་བྱས་ཤེས་ཀྱིས།
སྤངས་ནས་གོས་ཀྱི་ཡལ་འདབ་ལ། རས་ས་ཡིས་ནི་མདུད་པར་བཅིངས། 22

कृतज्ञः कृपयार्थिभ्यः कल्पवृक्ष इवानिशम् ।
निजं विमुच्य प्रददौ रत्नाभरणसञ्चयम् ॥ १५ ॥

अविभक्तं पितुर्द्रव्यं सर्वं साधारणं तथोः ।
वदन्नित्यक्तज्ञोऽपि तेन दत्तं जह्वार तत् ॥ १६ ॥

ततः श्लाघ्याय वचसा मतिघोषाभिधो नृपः ।
जनकल्याणिकां नाम कृतज्ञाय सुतां ददौ ॥ १७ ॥

स्वयमेवार्जितं वित्तं दातुं जातमनोरथः ।
आरुरोह प्रवहणं कृतज्ञोऽथ महोदधौ ॥ १८ ॥

रत्नार्जनोद्यतं यान्तं तं द्वेषस्पृद्धितादरः ।
तमेवानुययौ लोभादकृतज्ञोऽपि दुर्जनः ॥ १९ ॥

संपूर्णं वणिजां सार्थैः ततः प्रवहणं शनैः ।
आनुकूल्येन मरुतामवाप द्वीपमौषितम् ॥ २० ॥

तस्मिन् प्रतिनिवृत्तेऽथ स्वदेशं गन्तुमुद्यते ।
रत्नराशिभिरापूर्णसंकल्पे वणिजां गणे* ॥ २१ ॥

कृतज्ञः पृथिवीमूल्यं रत्नानां शतपञ्चकम् ।
आदाय ग्रन्थिपट्टेन बबन्धांशुकपल्लवे ॥ २२ ॥

དེ་ནས་གཟིངས་ཆེན་རིན་ཅེན་གྱི། ཁར་གྱིས་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་དེ།
རྒྱང་ཆེན་དག་གིས་ཞིག་གྱུར་དེ། ཅུལ་ངན་ནམས་ཀྱི་དབང་ལྷག་བཞིན། 23

དེ་ནས་ཤིང་དུས་བརྒྱང་བ་ཡི། བྱས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འཛོ་བ་ཐོབ།
གྲུབ་ཀྱི་བྱས་མི་ཤེས་དག་ནི། བྱིངས་པར་གྱུར་བ་ཡང་དག་བསྒྲུལ། 24

འཛིགས་ཅུང་ཆུ་སྤྱིན་འབྱུང་གནས་ལས། བཅེ་བས་བསྐྱལ་བའི་སྤྱན་རྒྱ་དེས།
དེ་ཡི་ཐུ་བ་དག་ལ་ནི། རིན་ཅེན་ཡིད་འོང་བསགས་པ་མཐོང་། 25

དེ་ཡི་རིན་ཆེན་ལ་ཆགས་དང་། སྤང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་བ་དེས།
གྱུ་མཚོ་འི་འགྲམ་དུ་ངལ་བ་ཡི། སྤྱན་ཁ་འཁྲུ་བ་བསམས་པར་འབྱུར། 26

དེ་ནི་གཉིད་དུ་སོང་བ་ལ། མིག་དག་མཚོན་གྱིར་བ་ལྷུང་ནས།
རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཚོགས་བརྒྱང་མེ། བྱས་མི་བཟོད་མགྱོགས་པར་སོང་། 27

སྤྱ་གཅན་གྱིས་ནི་ཉིན་བྱེད་བཞིན། གཏུག་པས་ཡོང་བར་བྱས་པ་དེས།
འཛིག་དེན་ཕན་པར་བྲལ་བ་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱན་པས་དེས་ཀྱང་བསམས། 28

དེ་ནི་སྤོང་ལ་སྤྱིན་དོན་དུ། ཡིད་ལ་རེ་བ་དོན་མེད་གྱུར།
ཡོང་བ་བདག་གི་འཛོ་བ་ནི། འབྲས་མེད་དག་གིས་དགོས་པ་ཅི། 29

གལ་དེ་དུས་ལ་མ་བབ་པས། སྤོག་ནི་འཛིག་པར་མི་འབྱུར་ན།
དེ་ལ་གོགས་མེད་དག་འཐུན་གྱི། སྤྱོར་བ་ཉོན་མོངས་ནི་འཛིག་བཟོད། 30

रत्नभारपरिश्रान्तं ततः प्रवहणं महत् ।

अभज्यत महावातैरैश्वर्यमिव दुर्नयैः ॥ २३ ॥

ततः फलकवाहस्तं कृतज्ञः प्राप्तजीवितः ।

अकृतज्ञं निमज्जन्तं पृष्ठेन समतारयत् ॥ २४ ॥

तारितः कृपया आचा स घोरभकराकरात् ।

अपश्यदच्चले तस्य रुचिरं रत्नसञ्चयम् ॥ २५ ॥

स तस्य रत्नलोभेन द्वेषेण च वशीकृतः ।

समुद्रतीरे श्रान्तस्य आतुर्द्रोहमचिन्तयत् ॥ २६ ॥

तस्य निद्रानिलीनस्य शस्त्रेणोत्पाद्य लोचनम् ।

गृहीत्वा रत्ननिचयं कृतघ्नः स ययौ जवात् ॥ २७ ॥

क्रूरेणाङ्गीकृतस्तेन राहुणेव दिवाकरः ।

लोकोपकारविहतो दुःखितः सोऽप्यचिन्तयत् ॥ २८ ॥

अधुनार्थिप्रदानेऽर्थे व्यर्थीभूते मनोरथे ।

किं ममान्धस्य बन्धेन जीवितेन प्रयोजनम् ॥ २९ ॥

अप्राप्तविषयाः प्राणा न प्रयान्ति यदि क्षयम् ।

तदसङ्गतयो योगाः क्लेशयन्ति क्षयक्षमाः ॥ ३० ॥

ནོར་ཟད་སྒྲེ་བོ་སྒྲུང་གྱུར་ཅིང་། ཁེངས་པ་དང་བལ་ལ་བྱུགས་པའི་ཚོ།
སྒྲིས་བྱ་ནམས་ནི་ནི་ཚོད་འཇུག། ཞི་བས་ཟད་པ་མཚོད་པར་འོས།

31

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་དལ་བྱས་དེ། འགྲོ་བ་དོན་མཐུན་དག་གིས་བསྒྲུབ།
ས་བདག་སྒྲོ་གྲོས་དབྱངས་ཀྱིས་ནི། མྱོང་བྱིས་དག་དང་ཉེ་བར་བྱིན།

32

བ་ལང་སྒྲོང་བའི་ཁང་བ་དེར། ཅུང་ཟད་དུས་ནི་དེ་ཡི་བསྐྱེད།
རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་སྒྲིད་མོས་ཚལ། རྣམ་པར་ལྷ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཡི།

33

ཡོང་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མཚན་རྣམས་ཀྱི། གསལ་བར་མཚན་བ་དེ་མཐོང་ནས།
སྒྲེ་བ་ལྷ་མའི་མཚོའ་བས་བཅིངས། དེ་ལ་མཚོན་པར་དགའ་བར་གྱུར།

34

དེ་ནས་ཡལ་གྱིས་བཀའ་ལས་ནི། རང་ཉིད་མཚོག་འདས་དེ་ཡིས་བྱས།
རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ནི། མིག་དང་བལ་བ་མོས་དེ་གདམས།

35

ས་སྒྲོང་རྣམས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། སྤྲིག་མ་བྱོད་ཀྱིས་ཡོང་བ་གདམས།
ཞེས་བཟོད་པ་ནི་བྲོས་པ་ཡི། དག་མ་དེ་ནི་ཕྱི་དལ་བསྐྱེད།

36

མཚོའ་བཅུགས་ཉེར་བསགས་གྲུས་པ་ཅན། དེ་ཡི་ཡོང་བ་སྒྲིད་ཚལ་དུ།
བཞག་ནས་འབད་པས་ཁ་ཟས་དག། བསྐྱངས་ནས་སྤྱིར་ཞིང་དྲག་དུ་གདམས།

37

ནམ་ཞིག་ཟས་ཀྱི་སྒྲུབས་འདས་ཚོ། ཡུན་རིང་ཡོན་ནས་འོངས་དེ་ལ།
བཀྲེས་པས་བཞིན་ནི་ཡོངས་ཉམས་པའི། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་རབ་སྒྲུབ་པ།

38

क्षीणे धने जने देषमानवैकल्यविह्वले ।

पूज्ये पुंसां समेनैव शेषस्य च यशोव्ययः ॥ ३१ ॥*

इति सञ्चिन्त्य स शनैर्व्रजन् सार्थेन तारितः ।

अवाप नगरोपान्तं मतिघोषस्य भूपतेः ॥ ३२ ॥

गोपालभवने तत्र स कञ्चित्कालमास्थितः ।

उद्यानयात्रागतया राजपुत्र्या विलोकितः ॥ ३३ ॥

तं दृष्ट्वाभ्यमपि व्यक्तराजलक्षणलक्षितम् ।

प्राग्जन्मप्रेमबन्धेन साभिलाषा बभूव सा ॥ ३४ ॥

ततः स्वयंवरविधिं सा कृत्वा शासनात् पितुः ।

राज्ञां मध्ये च मान्यानां वने विगतलोचनम् ॥ ३५ ॥

भूमिपालान् परित्यज्य वृत्तोऽन्धः पापया त्वया ।

उक्तेति पित्रा कोपेन निरस्ता शुशुभे न सा ॥ ३६ ॥†

उद्याने सा निधायान्धं यत्नेनाहृत्य भोजनम् ।

सदा तस्मै ददौ प्रेम प्रणयोपचितादरा ॥ ३७ ॥

कदाचित् तां चिरायातामाहारावसरे गते ।

उवाच राजतनयः परं स्नानाननः क्षुधा ॥ ३८ ॥

བྱོན་ནི་ཀུན་དུ་མ་བཟགས་པར། བྱེད་མས་གཡོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས།
མི་བདག་ཡངས་པའི་སྤྲོད་ལྡན་ནམས། ཡོངས་བཏང་བདག་ནི་ཡོང་བ་འདམས།

39

བྱོན་ནི་སྤྱི་ནས་འགྱོད་པ་ཡིས། བདག་ལ་གསུམ་པ་དམན་གྱུར་དེ།
དེ་ནི་མཛའ་བ་ཞེན་པ་ཉིད། སྤྱོན་པར་བརྩོན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

40

ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་བྱུང་དེ། བཟུགས་བཟང་བལྟ་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་པས།
དེ་རིང་ཟམ་གྱི་དུས་འདས་དེ། རིང་མེ་ཞིག་ན་བྱོད་འོངས་སོ།

41

དེ་ཡིས་རྩལ་མོ་འདི་སྦྱས་དེ། འདར་བ་དང་ལྡན་འཁྲི་ཤིང་ནི།
སྒྲ་སྒྲོག་བྱང་བའི་འབྲང་ལྡན་བཞིན། ལྡན་པར་སྦྱས་བྱེད་དེས་སྦྱས་པ།

42

མགོན་པོ་ཁྲོ་བས་བདག་ལ་ནི། ཡོག་པའི་རོགས་པ་བགྱིད་མི་འོས།
མཛའ་བས་མཉེས་གཤེན་སེམས་ཀྱིས་ནི། ཆོག་གི་མདའ་ལྷུང་མི་བཟེད་དོ།

43

བྱོན་ནི་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས་ལ། གཤམ་དེ་བདག་གི་ཡིད་དག་ན།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་བྱེད་གྱི་མིས། གཅིག་ནི་སྤང་བ་ལྡན་གྱུར་ཅིག།

44

ཅེས་པ་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྡན་མ་དེས། བརྗོད་ཆོ་སྤྱར་བར་དེ་ཡི་སྦྱན།
རབ་རྒྱས་བདུན་ཉི་ལྔ་པ་ཅན། གཅིག་ནི་དེ་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར།

45

དེ་ཡི་བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡང་དག་སྤྱིས།
བདེན་པའི་ཡིང་ཆེས་སྦྱ་ལྡན་པས། བྱས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་སྦྱས།

46

असमौक्षितकारिण्या त्वया केवलचापलात् ।
दतोऽहमन्धः सन्त्यज्य नृपान् विपुललोचनान् ॥ ३६ ॥

पश्चात्तापेन नूनं त्वं मयि पर्युषितादरा ।
अधुना ताण्डवं प्रेम्नः प्रदर्शयितुमुद्यता ॥ ४० ॥

अन्धसन्दर्शनोद्विग्ना सुरूपालोकनोन्मुखी ।
आहारकालेऽतिक्रान्ते चिरेणेह त्वमागता ॥ ४१ ॥

इत्युक्ता परुषं तेन कम्पमाना लतेव सा ।
उवाच गुञ्जन्मधुपश्रेणीमधुरवादिनी ॥ ४२ ॥

नाथ मिथ्यैव मे शङ्कां न कोपात्कर्तुमर्हसि ।
वाग्वाणपातं सहते न चेतः प्रीतिपेशलम् ॥ ४३ ॥

त्वामेव देवतां जाने यद्यहं शुद्धमानसा ।
तेन सत्येन सालोकमेकं नयनमस्तु ते ॥ ४४ ॥

इत्युक्ते सत्वशालिन्या तया तस्याशु लोचनम् ।
उत्फुल्लकमलाकारमेकं विमलतां ययौ ॥ ४५ ॥

तस्याः सत्यप्रभावेण सञ्जातपृथुविस्मयः ।
सत्यप्रत्ययसोत्साहः कृतञ्जस्तामभाषत ॥ ४६ ॥

སྤྱན་རྒྱ་བྱས་མི་ཤེས་དེ་ཡིས། མིག་གཉིས་དག་ནི་ཕྱང་གྱུར་པའི།

གཞིད་པ་དེ་ལ་བདག་ལ་ནི། ཁོན་ནས་ནས་འགྱུར་མ་སྤྱིས་ན།

47

བདེན་པ་དེ་ཡིས་གཉིས་པ་ནི། མིག་ཀྱང་ནལ་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག།

ཅས་བརྗོད་དེ་ཡིས་སྒྲ་ཅིག་ལ། དེ་ནི་གསལ་བའི་མིག་གིས་མཚན།

48

དེ་ནས་ཕྱང་བའི་མཐའ་བཤད་པའི། རྩས་ཤེས་བདག་པར་འོས་པ་ནི།

སྤྱོད་པོ་དག་མ་རབ་མགུ་བས། སོང་ནས་པ་ལ་ངས་པར་བཤད།

49

དེ་ནས་དེ་ནི་གྲོས་པོ་ཡིས། རིན་ཅན་གླང་པོ་དེ་ཡིས་མཚོད།

དབལ་དང་བཞིན་དུ་མཛོས་མ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཡབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་སོང་།

50

ཞབས་ལ་ཅོན་པན་གྱིས་གདུགས་དེ། རབ་དུ་མགུ་བའི་ས་ཡིས་དེར།

སྐལ་བཟང་སྤྱོད་པོ་རྗེས་ཆགས་པ། རྒྱལ་ཚབ་དག་གི་གནས་ལ་བཞེད།

51

ངོ་ཚ་མེད་པ་བྱས་མི་ཤེས། དེ་ལ་རབ་དུ་དང་བའི་གཡོས།

ཞབས་ལ་གདུགས་དེ་དེ་ལ་ནི། འཁྲུ་བའི་བསམ་པས་ཡང་དག་འོངས།

52

སྤྱོད་པོས་དེ་ནི་གསང་འདོད་པའི། གྲ་གྲུའི་བསམ་པ་ལྷན་པ་དེ།

ཀྱི་དུད་བདག་བསྐྱེད་པ་བདག་བསྐྱེད་པ་ཞེས། བརྗོད་པ་ཁོན་ནས་དབྱལ་བར་

སྤྱང་། 53

དེ་ཉིད་སྤྱོད་པོ་འདི་ཡིན་དེ། རྩས་ཤེས་དེ་ཡང་ང་ཉིད་དོ།

སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་རྗེས་འབྲེལ་བས། འདི་ཡི་སྤང་བ་ཡོངས་མི་ལྷོག།

54

भाचा तेनाकृतज्ञेन पाटिते लोचनद्वये ।
तस्मिन् विकारो वैरं वा न निकारोऽप्यभून्मम ॥ ४७ ॥

स्वच्छं तेनास्तु सत्येन द्वितीयमपि लोचनम् ।
इत्युक्ते तत्क्षणेनास्य स्पष्टं चक्षुरलक्ष्यत ॥ ४८ ॥

ततः कथितवृत्तान्तं कृतज्ञमुचितं पतिम् ।
प्रहृष्टा जनकल्याणी गत्वा पित्रे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

पूजितः श्वशुरेणाथ स रत्नगजवाजिभिः ।
अथैव कान्तया सार्द्धं जगाम नगरं पितुः ॥ ५० ॥

स तत्र पित्रा हृष्टेन चरणालीनशेखरः ।
जनानुरागसुभगे यौवराज्ये पदे धृतः ॥ ५१ ॥

अकृतज्ञोऽपि निर्लज्जस्तं प्रसादयितुं शठः ।
विचिन्त्य पादपतने तस्य द्रोहं समाययौ ॥ ५२ ॥

उन्मना हन्तुमायातः स तं कुटिलचेष्टितः ।
हाहा दग्धोऽस्मि दग्धोऽस्मीत्युक्त्वैव नरकेऽपतत् ॥ ५३ ॥

स एव देवदत्तोऽसौ कृतज्ञोऽप्यहमेव च ।
जन्मान्तरानुबन्धेन द्वेषोऽस्य न निवर्तते ॥ ५४ ॥

དེ་ལྟར་ཀུན་མཁའ་གྱིས་གསུངས་ལྟ་སྟོན་གྱི་ནི་སྟོན་པ་དེ།
 ཡོངས་སུ་གདུང་བ་བྱེད་པ་གཞོན་པ་རབ་མང་དང་ལྷན་ཞིང་།
 རྒྱུ་བ་གཞན་དུ་ཉི་བར་བསམས་པའི་ཐིག་པ་རྗེས་འབྲེལ་བ།
 དགོ་སྟོང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོས་ནས་ཡིད་ནི་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་༥

55

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བྱས་ཤེས་ཀྱི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྔ་པའོ༥

सर्व्वज्ञभाषितमिति प्रचुरोपकारं
तद्देवदत्तचरितं परितापकारि ।
जन्मान्तरोपचितपातकसन्निबद्धं
श्रुत्वा बभूव विमना इव भिक्षुसङ्घः ॥ ५५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कृतज्ञावदानं पञ्चचत्वारिंशः पल्लवः ।

ཡལ་འདབ་ལྷོ་བཅུ་ཙ་བྱུག་པ།

སྒྲིང་སྒྲིབས་ཆེ་བསྒྲིན་ཡིད་ནི་སྒྲིན་ལ་ཤིན་དུ་ངེས་ནསས་གྱི།
སྒྲི་དང་མཆོད་དང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སྒྲིད་འབྱོར་པ་སྒྲིད་བྱེད་པ།
སྒྲོན་གྱི་བསོད་ནམས་བསམས་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་མངོན་བརྗོད་པའི།
དབག་བསམ་ཤིང་ནི་ངེས་པར་དུས་སྤྱི་མ་ཆང་མེད་འབྲས་སྒྲིད། 1

བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་མཉན་ཡོད་ན། ས་བདག་གོ་ས་ལ་དབང་གི།
སྒྲིད་ཆལ་མཆོག་ན་དགེ་སྒྲོང་གི། ཆོགས་དང་ཐབས་ཅིག་མངོན་བཞུགས་ཆོ། 2

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བ། སྤྲིད་བཟུང་མཉོན་མཆོག་གི་ཆོས།
འཇིག་རྟེན་གསུ་པོ་དགེ་བ་ལ། སྒྲོར་བ་དེ་ཡིས་རབ་དུ་བསྟན། 3

སྐབས་དེར་ཁྱ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་བྱ། རྒྱ་མཆོད་པ་དུ་གནས་པ་བཞི།
སྒྲིབས་དང་ཤིན་དུ་སྒྲིབས་དང་ནི། དབྱུགས་དང་དབྱུགས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ། 4

སྤྲིང་མོ་མངོན་དགའ་ཞེས་པ་ཡིས། བསྐྱལ་ནས་དེ་དག་མཉྱ་དུ་ནི།
བདེ་གཤེགས་གྱིས་གསུངས་དམ་པའི་ཆོས། མཆོག་གི་བདུད་རྩི་ཉན་དུ་
འོངས། 5

སྒྲོན་གྱི་དུས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས། སྒྲོ་བཟང་འཁོར་བ་འཇིག་དང་ནི།
གསེར་ཐུབ་ཅེས་ནི་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དག་བཅོམ་འོད་སྤྲུངས་ལ། 6

षट्चत्वारिंशः पल्लवः ।

दानैकतानमनसां पृथुसत्त्वभाजा
मुत्साहमानगुणभोगविभूतिपूतः ।
प्राक्पुण्यसञ्चयमयः कुशलाभिधानः
काले फलत्यविकलः किल कल्पवृक्षः ॥ १ ॥

कोशलेन्द्रस्य भूभर्तुः आवस्थां भगवान् पुरा ।
विजहार वरोद्याने सह भिक्षुगणैर्जिनः ॥ २ ॥

आदिमध्यान्तकल्याणं भवाभिभवसाधकम् ।
सन्दिदेश स सङ्गमं चैलोक्यकुशलोद्यतः ॥ ३ ॥

अचान्तरे नागराजपुत्राः सागरवासिनः ।
चत्वारः सुगतोदीर्णं सङ्गमं परमावृतम् ॥ ४ ॥

अभिरत्याख्यया स्वप्ना प्रेरिताः श्रोतुमागताः ।
ते बलातिबल-श्वास-महाश्वासाभिधाः समम् ॥ ५ ॥

क्रुकुच्छन्दस्य* सुधियः काले भगवतः पुरा ।
कणकाख्यस्य च मुनेः काश्यपस्य च यत्नतः ॥ ६ ॥

* Orig. कुकुत्सन्दस्य ।

ཉན་དུ་སྤྱིང་མེས་བསྐྱལ་གྱུར་ཀྱང་། དཔལ་གྱི་བདེར་ཆགས་འོངས་མ་གྱུར།
 དེ་དག་བསོད་ནམས་ཡོངས་སྤྲིན་ནས། །ཤུག་ཐུབ་པའི་ཚྱུན་དུ་འོངས། 7

དེ་དག་མི་ཡིས་ལུས་བསྐྱབས་དེ། རྩོན་པ་ལ་ནི་ཐུག་བཙུལ་ནས།
 ཞབས་ལ་མགོ་ཡི་བདུགས་བྱས་དེ། འཁོར་དེར་ཉེ་བར་འདུག་པའི་ཆོ། 8

གསལ་གྱལ་གོ་ས་ལ་ཡི་དབང་། དཔལ་འབྱོར་གྱུགས་འཛུམ་མཛེས་པ་ཡི།
 བདུགས་དང་ཇ་ཡལ་བསྐྱོག་ནས་ནི། དམ་ཚོས་ཉན་དུ་ཡང་དག་འོངས། 9

རྩོན་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་སྤྲད། ཚོགས་སུ་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི།
 མི་ཡི་བདག་ལ་གྱས་པ་ལས། ཀྱུན་གྱི་བདུད་ཅིང་གོ་སྐབས་དབྱེ། 10

དེ་ག་གནས་སྤྱི་མ་མི་ནམས་ཀྱི། མཛོན་པར་དགའ་བར་བྱས་དེ་ལ།
 ལྷུ་ཡི་གྱལ་པོ་འེ་བྱ་ནམས་ཀྱིས། གོ་སྐབས་བཀྱར་མྱེ་བྱས་མ་གྱུར། 11

དེ་དག་དེགས་པས་ཁངས་པ་དང་། ལྷུ་བ་ལ་ནི་གྱས་པས་ཀྱང་།
 ཁངས་ལྷན་མི་བདག་ཁྱོེ་བ་ནི། ཉང་དུ་རབ་དུ་བསྐྱབས་པར་གྱུར། 12

དེ་ཡི་རང་གི་འཁོར་ལ་ནི། འགྲོ་ཆོ་ཚྱུན་དུ་དེ་དག་ནམས།
 ཚར་བཙད་བཅའ་ཡིས་བསྐྱོས་བྱས་ནས། རྣམ་འགྱུར་མེད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 13

བཙོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། དེ་ཡི་ངེས་པ་མཁྱེན་གྱུར་ནས།
 ཚོས་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུན་པ་ཡི། མཇུག་དུ་འཛུམ་མཛེད་རབ་གསུངས་པ། 14

आजग्मुः श्रीसुखासक्ताः श्रोतुमप्रार्थिता अपि ।
तत्पुण्यपरिणामेन प्राप्ताः शाक्यमुनेः पुरा ॥ ७ ॥

तेषु प्रणम्य शास्तरं चरणालीनमौलिषु ।
विधाय मानुषं रूपं मुपविष्टेषु पद्मैर्दि ॥ ८ ॥

सङ्गर्भमाययौ श्रोतुं कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ।
लक्ष्मीमन्दस्मितच्छायं निवार्य छत्रचामरम् ॥ ९ ॥

शास्तुः पादप्रणामाय विशतस्तस्य संसदि ।
अवकाशं नताश्चक्रुः सर्वे नृपतिगौरवात् ॥ १० ॥

तस्याभिनन्द्यमानस्य वर्णाश्रमगुरोर्दृग्भिः ।
नागराजसुताश्चक्रुर्नावकाशं न सत्कृतम् ॥ ११ ॥

तेषां तदपमानेन जिनस्य विनयेन च ।
मानिनो नृपतेरन्तर्मन्युः प्रच्छन्नतां ययौ ॥ १२ ॥

स संज्ञया समादिश्य निजं परिजनं पुरः ।
गमने निग्रहं तेषां निर्व्विकार इवाभवत् ॥ १३ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञस्तस्य ज्ञात्वा च निश्चयम् ।
धर्म्मोपदेशपर्य्यन्ते प्रोवाच रचितस्मितः ॥ १४ ॥

ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་བྱི་མ་ཅན། རྣང་བའི་དུལ་གྱི་གང་བ་ལ།
ཆོས་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཡི། གཞུགས་བརྟན་འཛིན་མ་ཡིན།

15

མཉམ་པ་ཉིད་དང་བུལ་ཞིང་ཁྱོད་དང་མེངས་པས་བཅས་རྣམས་ལ།
ཉིར་བསྟན་གྱིས་ནི་དག་བའི་ཆ་གས་རྒྱང་དུ་ཡོངས་མི་བྱེད།
གང་ཕྱིར་ཁྱོ་གྲོས་སྒྲུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རབ་མང་སྟོན་ལྷན་ལུས།
དག་པས་དམན་པ་དག་ལ་སྒྲན་ནི་སྒྲན་ཉིད་མི་འགྱུར་རོ།

16

ཞེས་པ་བཅོས་ལྷན་རིག་པ་ཡི། བན་པ་གསུང་བ་ཐོས་གྱུར་ཀྱང་།
ཁྱུ་རྣམས་ལ་ནི་རྣང་བའི་ཡིད། ས་ཡི་བདག་པོས་བཏང་མ་གྱུར།

17

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་ལ་བདུད་ནས། མི་བདག་རང་གི་གནས་སོང་ཆོ།
དེ་ཡིས་དབྱུང་གིས་ལམ་བཀག་བས། ཁྱུ་རྣམས་མཁའ་ཡི་ལམ་ནས་སོང་། 18

བྱིས་དུ་དེ་དག་གིས་བསམས་ཏེ། ས་བདག་གཞིས་པའི་དུས་བྱས་ནས།
འཇིགས་རུང་སྒྲོ་སྒྲོགས་སྒྲིན་གྱི་ཆོགས། རྣང་བ་འཛོམས་པས་ཡང་དག་
འོངས། 19

དེ་དག་སྟོལ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། མཁྱེན་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་ཞིང་བསྐྱུངས་བཟོད་པ། མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་བསྐྱོས། 20

དེ་ནས་ཁྱུ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། རོ་ཆེའི་ཆར་ཆེན་རབ་སྒྲོས་པ།
དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ས་བདག་ལ། མེ་དོག་ཆར་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 21

न विद्वेषरजःपूर्णमनोमलिनदर्पणे ।

भाति धर्मोपदेशस्य प्रतिविम्बप्रतिग्रहः ॥ १५ ॥

अविहितसमतानां कोपमोहाहतानां

कृशमपि कुशलांशं नोपदेशः करोति ।

नहि बहुतरदोषे शुद्धिहीने शरीरे

व्रजति हतमतीनां भेषजं भेषजत्वम् ॥ १६ ॥

इति युक्तं भगवता हितमुक्तं महीपतिः ।

श्रुत्वापि न च तत्याज नागेषु विमनस्कताम् ॥ १७ ॥

भगवन्तं प्रणम्याथ प्रयाते स्वपदं नृपे ।

नागास्तत्सैनिकाबद्धमार्गे व्योमपथा ययुः ॥ १८ ॥

ते विचिन्त्य स्वभवने क्ष्मासंक्षयकृतक्षणाः ।

घोरनिर्घातमेघौघग्रस्तलोकाः समाययुः ॥ १९ ॥

तेषां व्यवसितं ज्ञात्वा सर्व्वज्ञः पञ्चपातिनाम् ।

रक्षाक्षमं क्षितिपतेर्मौद्गल्यायनमादिशत् ॥ २० ॥

अथ नागगणोत्सृष्टा वज्रदृष्टिर्महीपतौ ।

भूभर्तुस्तत्रभावेण प्रययौ पुष्पदृष्टिताम् ॥ २१ ॥

དེ་ནས་དེ་དག་གིས་མཚན་དང་། རྫོ་ཡི་ཆར་བྱུག་བཟོད་དགའ་བ།
 མོ་གལ་བྱ་ཡི་བདག་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་ཟས་ཉིད་འགྱུར། 22

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་གདངས་ཅན་ནམས། སྒྲོ་བ་ཉིས་ནས་སོང་བའི་ཆོ།
 འཛོ་བ་དང་བྲལ་མི་ཡི་བདག། སོང་ནས་བདེ་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ། 23

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་མོ་གལ་བྱ། དེ་ཡི་ཡོངས་སྒྲོད་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱི།
 བྱས་པས་ལེགས་སྒྱུར་སྐལ་བ་བཟང་། དེགས་བཟོད་དུ་མཚོད་པར་བྱས། 24

དེ་ནས་མཐོངས་ལ་འོས་བའི། ས་བདག་འབྱོར་མཐོང་དག་སྒྲོང་གིས།
 ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་ཀྱན་མཁུན་ལ། དག་མཚན་འབེབས་ལས་རབ་དུ་ལྷས། 25

བཅོམ་ལྷན་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་གི། མཐུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ནི།
 ཡོངས་སྒྲོད་ཀྱན་གྱིས་ནས་མཛོས་བའི། རབ་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེན་པོ་ཐོབ། 26

འདི་ལ་དག་དུ་ས་ལི་ཡི། སྒྲོང་པོ་བྱར་ཤིང་སྒྲོང་པོར་འགྱུར།
 ལྷ་ཡི་བཟའ་བདུང་ཕྱན་སྒྲུམ་ཚོགས། དེ་དག་ལས་ནི་གང་གི་འབྲས། 27

དག་སྒྲོང་བྱས་པས་དྲིས་པ་འདི། བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བས་བཀའ་སྒྲུལ་པ།
 རྒྱལ་པོ་དེ་ཡོངས་སྒྲོད་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱི། རྒྱ་ནི་རབ་དུ་མཚན་པར་མཛོད། 28

ཀོ་ས་ལ་ཡི་ལྷོངས་འདི་ཅུ། བྱར་ཤིང་ཞིང་བ་དུམ་བྱ་ཞེས།
 བྱ་བས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོན། བྱར་ཆུ་དང་ནི་ཟས་དག་བྱིན། 29

शस्त्रास्त्रवृष्टिर्निविडक्षिप्ता तैरथ दुःसहा ।
मौद्गल्यायनसंकल्पात् ययौ राजार्हभोज्यताम् ॥ २२ ॥

तत्प्रभावात् प्रयातेषु भग्नोत्साहेषु भोगिषु ।
गत्वा ववन्दे सुगतं नृपतिर्वीतविश्रवः ॥ २३ ॥

स मौद्गल्यायनस्यार्थमुचितं भोगसम्पदा ।
भक्तिसंस्कारसुभगं विदधे जिनशासनात् ॥ २४ ॥

ततः स्वर्गोचितां भिक्षुर्विभूतिं वीक्ष्य भूपतेः ।
पप्रच्छ कौतुकवशात् सर्व्वज्ञं रचिताञ्जलिः ॥ २५ ॥

भगवन् कस्य पुण्यस्य प्रभावेण प्रसेनजित् ।
सर्व्वैर्विराजितं भोगैः प्राज्यं राज्यमवाप्तवान् ॥ २६ ॥

इक्षुस्तम्बवदेतस्य शालिस्तम्बश्च जायते ।
दिव्यपानान्नसम्पत्तिः फलं तत् कस्य कर्मणः ॥ २७ ॥

इति पृष्टः प्रणयिना भिक्षुणा भगवान् जिनः ।
उवाच श्रूयतां राज्ञः कारणं भोगसम्पदाम् ॥ २८ ॥

कोशलेऽस्मिन् जनपदे खण्डाखगुडकर्षकः ।
ददौ प्रत्येकबुद्धाय पूर्व्वमिक्षुरसौदनम् ॥ २९ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ནམས་དང་ནི། བྱར་ཆུ་གཟན་དག་གསེལ་བ་དེས།
 རྒྱུང་ནད་ཀྱིས་ཉན་རང་སངས་རྒྱས། རང་བྱང་དེ་མེད་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་༥

30

བྱར་གིང་ཞིང་བ་བསོད་ནམས་ཅན། དེ་ཡི་རྒྱལ་པོ་གསེལ་རྒྱལ་འདི།
 བསོད་ནམས་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། རེངས་སྤོད་སྐལ་ལྷན་ནམ་བར་མཛེས་༥

31

བྱས་ཤེས་ནམས་ལ་ཕན་བ་དང་། གདུག་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་བ་དང་།
 དམ་བ་ནམས་ལ་ལེགས་བྱས་ནི། རྒྱུང་ཡང་རྒྱུང་བྱེད་མིན་འགྱུར་༥

32

ས་བདག་སྤོན་གྱི་བསོད་ནམས་ནི། ཀུན་མཁུན་གྱིས་ནི་གསུངས་པའི་ཚོ།
 ལེགས་བྱས་མཆོག་ཀྱི་བྱུར་བ་ལས། དག་སྤོང་ངོ་མཚར་གཤེས་བྱུར་༥

33

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་ལ་གྱས་པས། རྒྱལ་པོས་ལྷག་བར་གནས་བྱས་ནས།
 རེངས་སྤོད་ལྷན་ཚོགས་ལྷ་ལ་འོས། དེ་དེ་རང་གི་ཉེ་བར་བཀོད་༥

34

མཆོག་ཀྱི་མཛེས་པའི་རིམ་གྱི་ཡིས། མཆོད་དེ་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་ནི།
 བདེར་བཞུགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ། མི་ཡི་མགོན་པོས་རབ་སྦྱས་པ་༥

35

བཅོས་ལྷན་ཁྲིད་ལ་གྱས་པ་ཡིས། ལེགས་བྱས་དཔལ་ནི་ནམ་རྒྱས་པ།
 དག་པའི་ཙ་བ་བབས་པ་ཡིས། བདག་ནི་གྲོལ་བྱུར་སྤྱིད་ལགས་སམ་༥

36

བསོད་ནམས་རྫོགས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། ས་ཡི་བདག་པོ་གྱས་པས་འདི།
 དྲིས་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིས། འཕྲུལ་དཀར་སྤང་བ་སྤོང་གསུངས་༥

37

भुक्तेनेक्षुरसान्नेन तेन वातगदार्हितः ।

प्रत्येकबुद्धस्तत्पुण्यैः प्रसन्नः सुस्थतां ययौ ॥ ३० ॥

राजा प्रसेनजित् सोऽयं पुण्यवान् गुडकर्षकः ।

तेन पुण्यप्रभावेण भोगभागौ विराजते ॥ ३१ ॥

उपकारः कृतज्ञानां निकारः क्रूरचेतसाम् ।

सुकृतांश्च साधूनामल्पोऽप्यायात्यनल्पताम् ॥ ३२ ॥

सर्वज्ञेनेति कथिते पूर्वपुण्ये महीपतेः ।

बभूव सुकृतोत्कर्षे भिक्षुराश्चर्यनिश्चलः ॥ ३३ ॥

अथ भक्त्या भगवतः कृत्वा राजाधिवासनाम् ।

उपनिन्ये स्वयं तान्तां सुरार्हां भोगसम्पदम् ॥ ३४ ॥

परोपचारैरुचिरैरर्चिते काञ्चनासने ।

सुखोपविष्टं प्रोवाच नरनाथस्तथागतम् ॥ ३५ ॥

भगवन् मे भवद्वक्ति-विभक्त-सुकृतश्रियः ।

चयः कुशलमूलानां मनिर्मुक्त्यै भविष्यति ॥ ३६ ॥

विनयात् पार्थिवेनेति पूर्णपुण्याभिमानिना ।

पृष्टः स्मितसितालोकं जगाद् सुगतः सृजन् ॥ ३७ ॥

སྒྲུལ་པོར་འཁོར་བ་དག་གིས་ལས། ཐོག་མཐའ་མེད་པར་འཇུག་པ་འདི།
ཉོན་མོངས་ཀྱན་ཟད་མ་ཐོབ་བར། སྒྲིམ་བུས་བདེ་བར་ཇི་ལྟར་འགོངས། 38

ཡུན་རིང་ཡོངས་འདྲིས་འཁོར་ལ་བསྐྱོར་ཞིང་སྒྲུན་དུ་འོང་དང་འགྲོ་བ་ཡིས།
རང་བཞིན་གྱིས་ཟབ་འཁོར་བ་འདི་ལ་བདེ་སྒྲུག་འགོངས་པར་མི་བྱས་དེ།
སྒྲོང་བ་གོས་པ་མེད་ཅིང་ལས་རྣམས་ངེས་པར་ཟད་པ་མིན་པ་ནི།
སྒྲུ་ཆེ་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདིར་ནི་འཆིང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 39

སྒྲིན་ལ་གོམས་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། ཀྱན་ལས་རྣམས་པར་ལོག་གུར་པ།
བདག་ཀྱང་ས་ལ་སྒྲེབ་བ་བཟུང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 40

ནོར་ཅན་ཞེས་པ་ནོར་དང་ལྷན། བར་རྒྱ་མིར་སྒྲོན་བྱུང་གུར།
གཏུང་བ་འཕྲོག་ཅིང་འབྲས་བུ་སྒྲུས། སྒྲོང་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲིབ་ཤིང་བཞིན། 41

སྒྲུ་གོས་འཛིག་དེན་བརྒྱག་གུར་ཅིང་། མི་བཟད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འབྲུགས་ཆོ།
རང་སངས་སྒྲུས་ནི་ལྟ་བརྒྱ་ཡིས། དེ་ལ་འཛོལ་བ་བསྐྱངས་པར་གྱུར། 42

མི་རྒྱར་དཔལ་དེས་བང་བ་ཡིས། ཁང་བདག་ལ་བགྲོས་དེ་དག་ལ།
མཆོག་དུ་ཡོངས་སྒྲོད་འོས་པའི་ཟས། སྒྲུ་གོ་དག་གི་མཐར་ཐུག་སྒྱུར། 43

དེ་ཡི་ཁྱིམ་དུ་གསོལ་བ་ལ། བརྒྱ་ཐུག་ལྟ་ནི་ཆོགས་གྱུར་དེ།
དེ་ནས་ངེས་གྱིས་རང་སངས་སྒྲུས། སྒྲོང་ཐུག་གཉིས་ནི་བྱུང་བར་འགྱུར། 44

राजन् संसारमार्गोऽयमनादिनिधनोद्भवः ।

हेलालङ्घ्यः कथं पुंसामप्राप्य क्लेशसंशयम् ॥ ३८ ॥

चिरपरिचितैश्चक्रावर्त्तरसक्तगतागतिः

प्रकृतिगहनः संसारोऽयं सुखेन न लङ्घ्यते ।

असति हि विना योगाभ्यासं क्षये किल कर्मणां

स्फुटफलततिर्धर्मोऽप्यस्मिन्निबन्धनतां गतः ॥ ३९ ॥

सर्व्वतो विनिवृत्तस्य दानाभ्यासेन भूयसा ।

ममापि धर्मसंसारो बभूव भूरिजन्मकृत् ॥ ४० ॥

धनिको नाम धनवान् वाराणस्यामभूत्पुरा ।

तापोपहः फलस्फूतश्छायादृक्ष इवार्थिनाम् ॥ ४१ ॥

दुर्भिक्षक्षपिते लोके विषमक्लेशविह्वले ।

भोज्यं प्रत्येकबुद्धानां सोऽर्थितः पञ्चभिः शतैः ॥ ४२ ॥

स तेषां परभोगार्हं दुर्भिक्षावधि भोजनम् ।

अकल्पयदनल्पश्रीः कोष्ठागारी गतस्मयः ॥ ४३ ॥ *

शतपञ्चकसंघातैर्भोक्तुं तस्य गृहं ततः ।

क्रमात्प्रत्येकबुद्धानां सहस्रद्वयमाययौ ॥ ४४ ॥

སྒྲིམ་ཚེ་འབྲས་བྱའི་དཔལ་ཐོབ་པ། བསོད་ནམས་བདབ་པ་དེ་ཡིས་ནི།
 ལྷ་གའི་སྒྲིམ་པས་དེ་ཡིས་སེའོ། ཟས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་ས་གྱུར། 45

བདེ་བ་བརྒྱད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། སྤྱད་ནས་ཤོར་ཅན་དེ་ཉིད་ནི།
 ང་ཡིན་ནི་བ་མཆོག་གིས་འདིར། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བཟུན། 46

འཁོར་བ་པ་ཡི་ལས་འབྲས་འཇུག་པ་འདི།
 འཆིང་བྱེད་ཐག་པ་དཀར་དང་དཀར་མིན་ནི།
 བསོད་ནམས་སྤྲིག་པ་དག་གིས་ནས་ཡར་བཅིངས།
 དེ་ཟད་པ་ལ་ཐར་པའི་གནས་ཞེས་བཞེད། 47

དེ་ལྟར་མོངས་པ་ཐད་པས་ཐར་པ་ནི།
 རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ས་དབང་གིས་ཐོས་ནས།
 ཉོན་མོངས་འཛིང་འོས་ཞི་བ་ཁོ་ནར་ངས།
 བསོད་ནམས་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལྟོད་པར་བྱས། 48

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་
 བ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་གིང་ལས་ས་ལའི་སྤོང་བའི་དོགས་པ་
 བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་བྱུག་པའོ།

तस्य तत्पुण्यवासेन जातो लब्धफलश्रिया ।
दुर्भिक्षदानजनितो रत्नकोशस्तदाक्षयः ॥ ४५ ॥

सुखं सनातनं पुण्यभोग्यत्वं प्रणिधानतः ।
शास्तुस्ततः परेणायं सम्यक् सम्बोधिमापितः ॥ ४६ ॥

पुण्येन पापेन च वेष्टितेयं
संसारिणां कर्मफलप्रवृत्तिः ।
सितासिता बन्धनरज्जुरेषा
तत्संक्षये मोक्षपथं वदन्ति ॥ ४७ ॥

इति क्षितौशः कथितं जिनेन
मोहव्यपायेन निशम्य मोक्षम् ।
क्लेशक्षयार्हं शममेव मत्वा
पुण्याभिमानं शिथिलीचकार ॥ ४८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शालिस्तम्बावदानं नाम षट्चत्वारिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་བདུན་པ།

རང་དོན་ལ་འཇུག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་།
གཞན་ལ་ཕན་པར་དག་དུ་བཙོན་ནམས་ཀྱིས།
བྱུང་པ་ཉོན་མོངས་ནམས་ལ་མི་འཇིགས་ཤིང་།
གདུང་དང་བགེགས་བྲལ་གཟིང་བྱེད་མིན་པར་གྱུར་༥

1

མཉན་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་ཆལ་དུ་སྒྲེན། བཞུགས་པ་བཙོས་ལྷན་ཀྱང་བ་ཡིས།
ཆོས་འཆད་པ་ཡི་ཞར་ལ་ནི། དག་སྒྲོང་ཆོགས་ལ་བཀའ་སྣུལ་པ༥

2

ས་བདག་ས་ནམས་ཀྱན་གྱི་བདག། དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་ལགས་བྱས་ལྷན།
ས་སྒྲོང་ཀྱན་གྱི་མགོ་བོལ། བཀའ་ནི་ནམ་པར་བཙེ་བར་འགྱུར་༥

3

རྒྱ་ཡི་གཏེར་ལ་གནས་གྱུར་པ། གྲུ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བྱ་ཡི་བྱ།
དོན་ཀྱན་གྲུབ་པས་ས་བདག་ནི། དེ་ཡི་བྱ་ཉིད་དག་དུ་གྱུར་༥

4

སྒྲིང་སྟོབས་རབ་དུ་འབར་བའི་འོད། སྐལ་བཟང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དེ།
སྒྲེས་པ་ཅམ་གྱིས་ས་གཞི་ནི། རང་གི་འོད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས༥

5

དེ་ནི་ཆེ་བར་སྐྱེས་གྱུར་པའི། བྲགས་པ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་མཆོད་པ།
སྟེང་པ་མཐའ་དག་ཁྱབ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བཞིན་དུ་ཡང་དག་རྒྱས༥

6

सप्तचत्वारिंशः पल्लवः ।

स्वार्थप्रवृत्तौ विगतस्पृहाणां
परोपकारे सततोद्यतानाम् ।
क्लेशेष्वभीता व्यसनैरनीता
विघ्नैरपीडाकरमेति सिद्धिः ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां भगवान् पूर्वं जिनो जेतवनस्थितः ।
धर्माख्यानप्रसङ्गेन भिक्षुसङ्घमभाषत ॥ २ ॥

आसीदखिलभूपालमौलिलालितशासनः ।
सिद्धार्थोनाम सुकृती सार्वभौमो महीपतिः ॥ ३ ॥

सागराख्यस्य नागस्य सूनुर्जलधिवासिनः ।
सर्वार्थसिद्धः पुत्रत्वं प्रययौ तस्य भूपतेः ॥ ४ ॥

स भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वः सत्त्वोज्ज्वलप्रभः ।
जातमात्रः क्षितितलं चक्रे पूर्णं स्वच्छद्विभिः ॥ ५ ॥

तस्य प्रवर्द्धमानस्य धर्मस्यैव समुद्ययौ ।
समस्तभुवनव्यापि विबुधाभ्यर्चितं यशः ॥ ६ ॥

སྒྲིབ་ཚལ་མཚོག་དུ་དར་མ་དེ། མཁ་ཞིག་ཤིང་དུས་འགྲོ་བ་ན།
མདུན་དུ་མྱེ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི། སྒྲིས་བྱ་གན་པོ་མཐོང་བར་གྱུར། 7

གྲ་བས་འཁོགས་པ་དེ་མཐོང་ནས། ཆགས་བྲལ་གྱི་ནི་བག་ཆགས་སར།
འཁོར་བ་བཞིན་དུ་ལྷས་དག་ནི། སྒྲིང་པོ་མེད་པར་དེ་ཡིས་བསམས། 8

སྒྲིབ་ཚལ་བལྟ་བའི་ཆགས་བྲལ་དེ། དལ་གྱི་ལོག་ནས་འོང་བ་དེས།
ལམ་དུ་དབུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། མཛེས་བྲལ་ཐོངས་པར་གྱུར་བ་མཐོང་། 9

སྒྲིང་ཇེས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཅན་དེས། བདེ་མེད་ཉོན་མོངས་དེ་མཐོང་ནས།
བསམས་པ་ས་དབུལ་པོ་ནམས། ཀྱེ་ས་སྒྲུག་བསྐལ་བཟོད་པར་བྱེད། 10

རིན་ཅན་གྱིས་གང་ས་གནི་ན། གཞན་ལ་བསྐྱངས་པས་ཉེར་འཚོ་ཞིང་།
ཐོངས་གྱུར་འདི་དང་སྒྲུག་བསྐལ་ནི། སྒྲིན་པ་མིན་ལས་སྒྲིས་པར་སྒྲེ། 11

སྒྲིས་བྱ་བཀྲོན་པ་འདི་དག་ནམས། སྒྲིས་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲོང་བ་གང་།
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མི་བསྐྱུ་བར། སྒྲིག་པའི་ལས་ནམས་དག་གི་དགས། 12

གནས་དང་གནས་སྒྲུ་སྒྲུད་གྱུར་ཅིང་། འདི་དག་སྒྲོང་བས་ཡིད་བྱུང་ལ།
བསྐྱངས་པར་གྱུར་ཀྱང་བཀྲོས་པ་ན། ཀྱེ་ས་འདི་དག་ཉེས་བྱས་ཉིད། 13

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསྐྱོས་བྱས་ནས། ཀྱུན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞིས་བཙོན་པས།
འགྲོ་བ་དབུལ་མིན་བྱ་བའི་སྒྲུད། རིན་ཅན་དོན་གཉེར་གྱི་མཚོར་ཐོང་། 14

स कदाचिद्वरोद्याने स्यन्दनेन युवा व्रजन् ।
ददर्श वृद्धपुरुषं देवतानिर्मितं पुरः ॥ ७ ॥

तं विलोक्य जराजीर्णं जातवैराग्यवासनः ।
संसारमिव निःसारं स शरीरममन्यत ॥ ८ ॥

उद्यानयाचाविरतः शनैः प्रतिनिवृत्य सः ।
दारिद्र्यविद्रुतच्छायानद्राक्षीत् कृपणान् पथि ॥ ९ ॥

दृष्ट्वा तान् सुखक्लिष्टान् करुणाकृष्टमानसः ।
अचिन्तयद्दहो दुःखं सहन्ते भुवि दुर्गताः ॥ १० ॥

अदानप्रभवं दुःखं वदन्तीति विसङ्गताः ।
पृथिव्यां रत्नपूर्णायां परपिण्डोपजीविनः ॥ ११ ॥

इदमेवाविसंवादि चिह्नं कलुषकर्मणाम् ।
दौना यदेते याचन्ते पुरुषं पुरुषाः परम् ॥ १२ ॥

अहो दुष्कृतमेतेषामवधूताः पदे पदे ।
यदेते मार्गणोद्दिग्धाः भिक्षित्वापि बुभुक्षिताः ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं विश्वक्लेशक्षयोद्यतः ।
अदरिद्रं जगत्कर्तुं रत्नार्थी जलधिं ययौ ॥ १४ ॥

པ་ཡི་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྤྲོས་ཉིད། ཇིས་གནང་ངེས་པ་བདུན་པ་དེ།
གཟིངས་ལ་ཡང་དག་གཞིན་བྱས་ནས། རིན་ཅེན་གླིང་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 15

དེར་ནི་ཚོང་པ་གཟིངས་དག་ལ། ཞོན་ནས་ལྷན་ཅིག་འོངས་ནམས་ལ།
དེ་ཡིས་སྤྲོས་པ་བྱིད་ཅག་ནམས། རིན་ཅེན་འདོད་པ་བསྐྱུ་བར་བཟོད། 16

ཐུན་མོང་རིན་ཅེན་འདི་དག་གིས། བདག་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ས་ཡིན།
བདག་ཅག་མཐོང་ན་རིན་ཅེན་མཚོག། འོད་དང་ལྷན་པ་མང་པོ་ཡོད། 17

འོན་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་ཞོར་ཐོབ་སྤྲད། བདག་གི་ཚོས་པ་ཆེན་པོ་འདི།
དེ་ཡིས་ས་ནི་དབུལ་བ་ཉིད། ཉམས་པ་དག་དུ་བྱ་བར་འདོད། 18

ཁྱུ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བྱ་ཡི་ཁྱུལ། རྒྱ་གཉེར་ཆེ་ལ་རབ་དུ་གནས།
བསམ་པའི་དོན་སྤྲོད་ཞོར་བྱ་ནི། དེ་བྱིས་ན་ཡོད་བདག་གིས་ཐོས། 19

མི་བཟད་ལས་ནི་བགོད་བྱས་དེ། བང་ག་ནི་དེ་ཉིད་ལན་དུ་འགྲོ།
བདེན་པའི་གྲོགས་ལྷན་འབད་ཚོད་དང་། ལྷན་པ་ནམས་ལ་བགོད་དཀའ་བེད། 20

བདག་གི་ལམས་བྱས་ཚོས་པ་འདི། གལ་དེ་འཐོབ་ན་བདེན་ཉིད་དུ།
བདག་དང་བུལ་བས་བྱིད་ཅག་ནིས། ཅི་ཡང་གདུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། 21

ཞེས་བཟོད་དེ་དག་ལ་བརྒྱས་ནས། སྤྲོད་སྤྲོས་ལྷན་པ་ཁྱུལ་པོའི་བྱ།
ཆེན་པོ་བདུན་པ་ལ་བདེན་ནས། ཇིས་པ་བདུན་པས་རབ་དུ་ལྷགས། 22

कथञ्चिदिव संसक्तः स पित्रा दृढनिश्चयः ।

समारुह्य प्रवहणं रत्नद्वीपमवाप्तवान् ॥ १५ ॥

तत्र प्रवहणारूढान् वणिजः सहयाथिनः ।

सोऽब्रवीत् क्रियतां कामं युष्माभिर्मणिसंग्रहः ॥ १६ ॥

एतैः सामान्यरत्नैस्तु मम नास्ति प्रयोजनम् ।

कोशे महान्ति भास्वन्ति सन्ति रत्नोत्तमानि नः ॥ १७ ॥

किन्तु चिन्तामणिप्राप्त्यै विपुलोऽयं ममोद्यमः ।

तेन विद्रुतदारिद्र्यां कर्तुमिच्छामि मेदिनीम् ॥ १८ ॥

श्रुतं मया नागराजः सागराख्यो महोदधौ ।

वसत्यस्ति गृहे तस्य चिन्तितार्थप्रदो मणिः ॥ १९ ॥

विलङ्घ्य विषमं मार्गं तमादातुं ब्रजाम्यहम् ।

नास्ति धैर्यसहायानां दुर्गमं व्यवसायिनाम् ॥ २० ॥

न च मद्विरहे किञ्चिद्यसनं वो भविष्यति ।

सत्यमेव परार्थोऽयं यदि मे सुकृतोद्यमः ॥ २१ ॥

इत्युक्त्वा तान् समामन्त्र्य प्रतस्थे स्थिरनिश्चयः ।

महतीं धृतिमालम्ब्य सत्त्ववान् पार्थिवात्मजः ॥ २२ ॥

དེ་ཡི་ཚུ་ཡི་ལམ་དག་དུ། ཡོང་བྱ་ཙམ་ལ་ཉིན་བདུན་ཕྱིན།

ལུས་རྒྱབ་ཙམ་ལ་ཉིན་བདུན་དང་། སྤྱིས་བྱ་ཙམ་ལ་ཉིན་བདུན་དེ།

23

དེ་ནས་ཞག་ནི་བདུན་པ་བཞི། སྤང་མོ་འི་ཚད་ཀྱི་ཚུ་དག་ལ།

ཕྱིན་པས་མདུན་དུ་སོ་དུག་ཅན། འཇིགས་རྒྱུང་མཐོང་བ་དུག་ཅན་མཐོང་།

24

དེ་ནས་བྱམས་ལྡན་ཡིད་ཀྱིས་ནི། དེ་དག་དུག་མེད་བྱས་ནས་དེ།

ཁྱོ་བས་འབྲུགས་པའི་གནོད་སྤྱིན་གྱིས། ཁང་བའི་གནོད་སྤྱིན་སྤྱིང་དུ་ཕྱིན།

25

དེར་ནི་བྱམས་ལྡན་ཡིད་དག་གིས། དེ་དག་ཁྱོ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱབས།

སྤྱོ་བ་ཡངས་པས་ཡ་མཚན་པ། དེ་དག་གིས་བཤད་ཐོས་གྱུར་དེ།

26

གཞིན་ཏུ་སྤྱིང་སྤྱོ་བས་རྒྱས་པ་དང་། བཙོན་འབྲུས་སྤྱོ་བ་འདི་ཡིས་ནི།

སྤྱོ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འི་ཁང་པ་ཅ། ཁྱོད་ཉིད་བཞིན་པ་ཐོབ་པར་འབྱུར།

27

དུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུར།

བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི། རྒྱུ་འབྲུང་ཉན་ཐོས་དག་དུ་འབྱུར།

28

འདི་དག་དང་བས་འདི་བཞིན་དེ། མངོན་པར་དགའ་བའི་མི་བདག་དུ།

སྤྱིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁེངས་གྱུར་པ། ཉམ་ང་སྤྱིན་པོ་འི་སྤྱིང་དུ་ཕྱིན།

29

རྣམ་འབྱུར་གདུག་བྲལ་དེ་དག་གིས། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཚོན་ནས་དེ།

དབྱུང་པས་སྤངས་དེ་སྤྱིན་ཅིག་གི། སྤྱོ་ཡི་དབང་པོ་འི་ཁང་པར་འཕངས།

30

गुल्फमात्रेण सप्ताहं गत्वा जङ्गमवर्त्मना ।

जानुदघ्नेन सप्ताहं सप्ताहं पौरुषेण च ॥ २३ ॥

चत्वारि सप्तरात्राणि ततः पुष्करिणीजलैः ।

गत्वा दृष्टिविधान् घोरान् ददर्श फणिनः पुरः ॥ २४ ॥

मैत्रीयुक्तेन मनसा कृत्वा तानथ निर्विघान् ।

क्रूरकोपैर्दृतं यक्षै र्यक्षद्वीपमवाप सः ॥ २५ ॥

तत्र मैत्रेण मनसा वीतक्रोधान् विधाय तान् ।

शुश्राव तैरभिहितं विपुलोत्साहविस्मितैः ॥ २६ ॥

कुमारः स्फूर्तसत्त्वेन तथा वीर्येण चामुना ।

नागराजस्य भवनं समाहित मवाप्य तम्* ॥ २७ ॥

काशेन सम्यक्सम्बुद्धः सर्वज्ञस्त्वं भविष्यसि ।

श्रावकाश्च भविष्यामो वयं त्वदनुयायिनः ॥ २८ ॥

प्रसन्नैरिति तैरुत्तमभिनन्द्य नृपात्मजः ।

रक्षावरादृतं प्राप राक्षसद्वीपमुत्कटम् ॥ २९ ॥

तथैव विगतक्रूरविकारै स्तैः स पूजितः ।

भुजोत्क्षेपेण निक्षिप्तः क्षणान्नागेन्द्रसङ्गनि ॥ ३० ॥

སྒྲ་ཡི་དགའ་བདེ་ལ་འོས་པའི། སྒྲ་བ་འབྱོར་ལྡན་དེར་ནི་དེས།
སྒྲུག་བསྐལ་ཆེན་པོས་གཟིང་བྱས་པའི། ཆོང་འི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པར་གྱུར། 31

དེ་ཡིས་དེ་ཐོས་ཆགས་བྲལ་ཅན། རང་བཞིན་བཅེ་བས་བརྒྱན་པའི་སྒྲོས།
མདུན་དུ་སྒྲ་ཡི་བྱ་མོད་ག། མཐོང་ནས་འདི་དག་ཅི་ཞེས་དེས། 32

ཡང་ཡང་བྱ་ངན་ལ་ཆགས་པའི། རྫོབ་གསལ་བྱེད་བྱགས་རིངས་ཀྱིས།
བིས་པའི་རྩ་འདབ་མཛེས་པ་དག། དེ་མ་བྱེད་དེས་དེ་ལ་སྒྲས། 33

ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་བརྒྱའི་སྒྲུག། སྒྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དག་གི་བྱ།
ཐུ་བོ་དོན་ཀྱན་གྱུབ་ཅེས་པ། གཅེས་པ་ལྡ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 34

དེ་ཡི་སྒྲུག་བསྐལ་དག་གིས་ནི། ཀྱན་དགའ་དང་བྲལ་བདེ་དགའ་སྦྱངས།
ཁངས་པ་འདི་ནི་ཆོང་དག། སྒྲུག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་བྱས། 35

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་ཆོག་ཐོས་ནས། རང་ཡུལ་མཐོང་བས་དགའ་བ་དེས།
ནང་དུ་ཡོངས་འདུས་འཛོན་བྱེད་ཅིང་། སྒྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འདི་དུང་དུ་བྱིན། 36

སྒྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དགའ་མ་དང་། བཅས་པ་དེ་འོངས་ཡོངས་ཤེས་ནས།
བྱ་གཅིག་ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་ཅེས། བརྗེད་ཅིང་ཀྱན་དགའ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 37

མི་ཡི་སྒྲེ་བའི་གཏས་དང་ནི། རང་ཉིད་འོངས་པའི་རྒྱ་དག་ཀྱང་།
དེ་ཡིས་བཤད་པ་ཐོས་གྱུར་ནས། སྒྲ་ཡི་ཡོངས་འབྱུང་དེ་ལ་སྒྲས། 38

स तच्च दीप्तविभवे दिव्योत्साहमुखोचितः ।
अमृणोद्दीर्घदुःखार्तिस्तूचकं रोदनध्वनिम् ॥ ३१ ॥

स तमाकर्ण्य सौद्वेगः प्रकृत्यैव दयार्द्रधीः ।
किमेतदिति पप्रच्छ दृष्ट्वाग्रे नागकन्यकाम् ॥ ३२ ॥

सा तं बभाषे संसक्तशोकोष्मपिशुनैर्मुहुः ।
स्नानयन्तीं स्वनिश्चासैर्विम्बाधरदलत्विषम् ॥ ३३ ॥

गुणवान् नागराजस्य पुत्रः कमललोचनः ।
ज्येष्ठः सर्वार्थसिद्धाख्यः प्रियः पञ्चत्वमागतः ॥ ३४ ॥

ततः प्रतिगतानन्दे विनिवृत्तमुखोत्सवे ।
घनेन रोदनेनास्मिन्न भवेद्भवने स्थितिः ॥ ३५ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा सोऽन्तः परिचितां वहन् ।
स्वदेशदर्शनप्राप्तो नागराजान्तिकं ययौ ॥ ३६ ॥

नागराजस्तमायान्तं परिज्ञाय प्रियासखः ।
एच्छेहि पुत्रेति वदन् बभूवानन्दविह्वलः ॥ ३७ ॥

मर्त्यजन्मकथां तेन स्वश्चागमनकारणम् ।
श्रुत्वा निवेदितं नागः परिष्वज्य जगाद तम् ॥ ३८ ॥

བྱ་གཅིག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་འདི། བདག་གི་མགོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུན།
ཡོང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་དྲག་པ་ནི། འབྲས་མེད་བྱེད་པར་མི་སྤྱོད། 39

འགོ་བའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་འདི། ཁྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་སྦྲར་སྦྱིན་བྱ།
ཞེས་བརྗོད་གཙུག་གི་རིན་ཅན་མཚོག། དེ་ཡིས་བཀོལ་ནས་དེ་ལ་བྱིན། 40

ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་ཉི་མའི་འོད། ཡང་དག་ལྔ་ལས་ནས་གཞིན་རྒྱ་ནི།
དགའ་བས་ཁྱེད་བཅུ་ལ་བདུད་དེ། གཟིངས་དང་ཉེ་བ་དག་དུ་སོང་། 41

དེ་ཡིས་གདམ་ཐོས་གྱུ་མཚོ་ཡིས། ལྷ་ཡིས་དེར་ནི་དེ་མཐོང་ནས།
དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡི། ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་ཅི་འདྲ་སྤྱོད། 42

དེ་ཡི་གསལ་པ་བར་འདི་བརྗོད་ཚེ། ཟོམ་མེད་བསམ་པ་དྲང་བོ་དེས།
ལག་པའི་པདྨ་རབ་གདངས་ནས། ཡིད་བཞིན་གྱིས་ནི་ནོར་བྱ་བཟུན། 43

རིན་ཅན་མཚོག་དེ་དེས་མཐོང་ནས། སྤྲུག་དོག་ངེ་མའི་བསམ་པ་ཡིས།
དེ་ཡི་ལག་པ་ལག་པ་ཡིས། ཐལ་མོ་བཟུན་ནས་ཚུ་གཏོར་དོར། 44

ཤིན་དུ་དཀའ་བས་བསྐྱབས་པ་ཡི། རིན་ཅན་གྱུ་མཚོར་རྒྱུང་མཐོང་ནས།
ཚོས་པ་བདུན་པ་འབྲས་མེད་པའི། བྱ་དཀྱིལ་མོ་མེད་དེས་སྦྱས་པ། 45

ཡོན་ཏན་ལ་འོངས་ནས་པ་ཅན། མཛེར་བས་འཛེས་པར་སྦྱ་བྱེད་པ།
ཀྱེ་མ་སྤང་བས་སྤིག་པའི་ལས། བྱས་པས་ཁྱོད་ནི་མཛེས་མ་ཡིན། 46

चिन्तामणिरयं पुत्र मम मौलिविभूषणम् ।
गृह्यतां तव संकल्पं न बन्धं कर्तुमुत्सहे ॥ ३९ ॥

देयः कृतजगत्कृत्यो समैवायं पुनस्त्वया ।
इत्युक्त्वास्मै ददौ दिव्यचूडं रत्नं विमुच्य सः ॥ ४० ॥

चिन्तामणिं समादाय कुमारस्तरणिद्युतिः ।
दृष्टः प्रणम्य नागेन्द्रं ययौ प्रवहणान्तिकम् ॥ ४१ ॥

समुद्रदेवता तत्र तं दृष्ट्वा श्रुततत्कथा ।
उवाच कीदृशः साधो प्राप्तश्चिन्तामणिस्त्वया ॥ ४२ ॥

—	—	—	—	
—	—	—	—	॥ ४३ ॥
—	—	—	—	
—	—	—	—	॥ ४४ ॥*

समुद्रे पतितं दृष्ट्वा रत्नं कञ्चतरार्जितम् ।
स जगाद दृढोद्योगवैफल्योद्देगनिश्चलः ॥ ४५ ॥

अहो गुणोचिताकारा प्रणयान्मृदुवादिनी ।
विदेषकलुषं कम्पे कृत्वा त्वं न विलज्जसे ॥ ४६ ॥

གང་ཞིག་པ་རོལ་བྱད་འཕགས་ལ། འགྲན་དང་བྱ་ངན་ཉན་མོངས་གྱུར།
དེ་ལ་ཕྱོགས་ནི་འདི་དག་ནམས། བསིལ་ཡང་འབར་བས་དགྲིགས་པར་གྱུར། ॥

47

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བས་མགྱ། སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཚུ་གཏོར་ཆེན་པོ་དེས།
གྲགས་པ་ག་བྱར་རྩར་དཀར་བ། འཛིག་དེན་གསུམ་གྱི་ཐིག་ལེ་འཛོན། ॥

48

ལྷ་དག་བདག་གི་རིན་ཅན་སྤྱོད། ལྷིག་པ་འདི་དང་བུལ་པར་མཛོད།
དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ལས་དག་གིས། ལྷད་པ་དག་ངང་མཚུངས་མི་འགྱུར། ॥

49

ཆགས་སམས་བག་མེད་སྤང་བ་ལས། གལ་ཏེ་རིན་ཅན་མི་སྤྱོད་ན།
དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས། ཚུ་གཏོར་འདི་ནི་བདག་གི་བསྐྱམ། ॥

50

ཞེས་པ་ལན་མང་དེས་སྒྲུས་ཀྱང་། གང་ཆོ་རིན་ཅན་དེས་མ་བྱིན།
དེ་ཆོ་རང་གི་མཐུ་ཡིས་དེ། ཚུ་གཏོར་བསྐྱམ་གྱིར་རབ་དུ་ཞུགས། ॥

51

མིག་སྤོང་ལྷན་པའི་ཆོག་གིས་ནི། བི་ཤ་ཀམས་སྤུལ་པའི་སྤོད།
བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཡི་ནི། ལག་དུ་འཕྲལ་ལ་བྱུང་བར་གྱུར། ॥

52

བསྐྱམ་པར་བཅོན་དེས་དེ་བྱི་ཡི། ཁྱོད་བའི་ནམ་པ་དེ་ཡིས་ནི།
ཚུ་གཏོར་དག་ལས་ཚུ་གླངས་ནས། བར་སྤང་ལ་ནི་རབ་དུ་གཏོར། ॥

53

ཤིན་དུ་མད་བྱུང་བྱེད་པ་དེས། ཚུ་གཏོར་གསུམ་ཆ་ལྷག་བྱས་དེ།
ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱད་པ་ཡིས། འཛིག་ནས་ལྷ་ཡི་ལོར་བྱ་བྱིན། ॥

54

परोत्कर्षेषु संघर्षशोकक्लेशमुपैति यः ।

शीतला अपि तस्यैता ज्वालावलयिता दिशः ॥ ४७ ॥

परोत्साहः प्रियो यस्य तस्य सत्त्वमहोदधेः ।

कर्पूरधवलं धत्ते त्रिलोकीतिलकं यशः ॥ ४८ ॥

देवि प्रयच्छ मे रत्नमस्मादिरम पातकात् ।

अपवादलतां कर्म्यं न साधोरधिरोहति ॥ ४९ ॥

लोभात्प्रमादाद्वेषादा रत्नञ्चेन्न प्रयच्छसि ।

शोषयाम्येष जलधिं तदिमं ते समाश्रयम् ॥ ५० ॥

इत्युक्ताप्यसक्ततेन सा रत्नं न ददौ यदा ।

स तदा स्वप्रभावेण शोषयाब्धेः समुद्ययौ ॥ ५१ ॥

ध्यातमात्रं सहस्राक्षवचसा विश्वकर्मणा ।

निर्मितं सहसा तस्य पञ्चमाविरभूत्करे ॥ ५२ ॥

स तेनागस्त्यचुलुकाकारेणाम्भः पयोनिधेः ।

अन्तरीक्षे समुत्क्षिप्य चिक्षेप क्षमणोद्यतः ॥ ५३ ॥

कृते भूभागशेषेऽब्धौ तेनात्यङ्गुतकारिणा ।

सुरनिर्भर्त्सिता भीता देवतास्मै मणिं ददौ ॥ ५४ ॥

རིན་ཅེན་རྣམས་བཞིན་བདག་ཉིད་ཆེ། སྤྲུམ་རྣམས་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱང་།
 ཟོལ་མེད་གཟི་བྱིན་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། མདུ་ཡི་དེ་ཉིད་སྟེ་ཡིས་རིག། 55

རིན་ཅེན་འབྱུང་གནས་རབ་རྒྱས་པ་རོལ་མེད་པ་དེ་མིན་ཅུ་ཡི་དཀྱིགས་གྱུར་ཅིང་།
 བྱེད་པོའི་བདེ་ལྷག་སྟོབས་ལས་སྐྱབས་འཕྲུང་བས་མཁའ་ལ་འགོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཐོས།

དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ནི་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་གཞུལ་མེད་ཅི་ཡང་ཟབ་པ་སྟེ།
 ཡ་མཚན་གནས་གང་བསམ་པའི་ཆོག་དག་ལ་སློན་ནི་མཐའ་ཅུ་རྒྱལ་བར་བྱེད། 56

དེ་ནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་ཐོབ་སྟེ། རང་གི་དོན་མཐུན་དང་འགྲོགས་ནས།
 རེ་བ་རྫོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་བྱ། རྒྱུང་གིས་གྲོང་ཁྱིམ་དག་དུ་བྱིན། 57

རབ་དུ་མགུ་བའི་པ་ཡིས་དེར། མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བ་བྱས་པ་དེས།
 རྒྱལ་མཚན་ཅེ་ལ་རིན་ཅེན་བདགས། སྟེ་པོའི་མདུན་སར་རབ་སྦྱས་པ། 58

གལ་ཏེ་འགར་ཡང་བདག་འབད་འདི། གཞན་དོན་ཁོན་བདག་དོན་མིན།
 བདེན་པ་དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདི། ཐམས་ཅད་དབུལ་མེད་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 59

དམན་ལ་བརྟེ་ལྷན་སྦྱིང་སྟོབས་ཀྱི། གཏེར་དེས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ན།
 རིན་ཅེན་ཆར་པ་མཐའ་མེད་ནི། ས་གཞི་དག་ལ་བ་བས་པར་གྱུར། 60

ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་དུ་རིན་ཅེན་ཆོགས། འོད་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡིས་ནི།
 སྟེ་པོ་དབུལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི། ལྷན་པ་ལྷག་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

निर्व्याजं साहसं दीप्तिं रत्नानामिव तत्त्वतः ।
प्रभावं वेत्ति महतां मन्त्राणां तपसाञ्च कः ॥ ५५ ॥

स्फारस्तावदपारवारिविरसव्यापारहेलाबलात्
कल्लोलावलिधन्विताम्बरतथा रत्नाकरः श्रूयते ।
गम्भीरः पुनरप्रमेयमहिमा कोऽपि प्रभावः सतां
यस्मिन् विस्मयधाम्नि चिन्तनविधावन्ते लवन्ते धियः ॥ ५६ ॥

ततश्चिन्तामणिं बद्ध्वा निजसार्थेन सङ्गतः ।
राजसूनुः स्वनगरं प्राप पूर्णमनोरथः ॥ ५७ ॥

कृतकृत्यः प्रहृष्टेन स पित्रा तत्र पूजितः ।
ध्वजाग्रे रत्नमाधाय जगाद जनसंसदि ॥ ५८ ॥

परार्थैव यत्नोऽयं नात्मार्थो यदि मे क्वचित् ।
तेन सत्येन लोकोऽयं सर्व्वं यात्वदरिद्रताम् ॥ ५९ ॥

इत्युक्ते सत्त्वनिधिना तेन दीनदयालुना ।
रत्नवृष्टिरपर्य्यन्ता निपपात महीतले ॥ ६० ॥

तेन रत्नसमूहेन दिक्षु सर्वांसु भाखता ।
ययौ जनस्य दारिद्र्यमयं निःश्रेयतां तमः ॥ ६१ ॥

རེ་བའི་ཞགས་ལྷན་སྟོབས་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ཁང་མདུན་སྤྱི་རེལ་
དག་ཏུ་འཇུག།

སྒོ་བས་བདེགས་ལྷན་ཡང་ཡང་རྣམ་པར་གཡོ་ཞིང་སྒོ་ཡི་ཁོངས་སུ་
ཉིན་གྱུར་ལ།

ཤུགས་རིངས་དང་ལྷན་བྱ་ངན་དག་གིས་འགྲེལ་ཞིང་ལུས་ནི་འཇིག་པ་
འདོད་གྱུར་པ།

བཞེན་པ་རྣམས་ལ་ནོར་བུའི་ཕྱང་པོ་འོད་ཟེར་བྱང་པོའི་དཔལ་ཚོགས་
ཅི་ཡང་བྱུང་། 62

འཇིག་དེན་ཕོངས་པའི་ཉིན་དང་བྲལ་ཞིང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡང་།

དེ་ཡི་བཀའ་ལས་སྟོ་འཕྱེའི་འདྲན་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོ།

ཀྱན་ཏུ་སྦྱོན་པ་ལ་ཞེན་སྦྱེ་བོ་དག་གི་སེམས་རྣམས་ནི།

སྒྲོང་བའི་དོན་མཐུན་ཀྱན་དང་བྲལ་བས་འབྲུགས་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་། 63

དོན་མཐུན་གྲུབ་པ་ས་སྒྲོང་གསལ་པོར་ནི།

གང་གྱུར་དེ་ཉིད་འཛིན་ལུས་གཞན་འདིར།

ཞེས་པའི་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་བས་གསུངས་གྲོས་ནས།

དགེ་སྒྲོང་དེ་ག་དེ་ཉིད་སེམས་པར་གྱུར། 64

ཅེས་པ་དགེ་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དོན་མཐུན་གྲུབ་པའི་དོགས་པ་

བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཙ་བདུན་པའོ།

आशापाशवतां बलात्प्रविशतां बाह्याङ्गनं श्रीमताम्
 दाःस्थाघातवतां मुहुर्विचलतां द्वारोदरे सीदताम् ।
 दीर्घैर्निःश्वसितैः शुचा निपततां देहक्षयं काङ्क्षताम्
 दौनानां मणिराशिरश्मिशवलः श्रीसङ्गमः कोऽप्यभूत् ॥ ६२ ॥

तच्छासनादुरगनायकमेव याते
 चिन्तामणौ विगतदैन्यजने च लोके ।
 सर्व्वच दानरसिकस्य जनस्य चेतः
 सर्व्वार्थिसार्थविरताकुलितं बभूव ॥ ६३ ॥

सर्व्वार्थसिद्धः क्षितिपालस्तनुः
 योऽभूत् स एवाहमिहान्यदेहः ।
 श्रुत्वेतिवृत्तं कथितं जिनेन
 ते भिक्षवस्तन्मयतामवाप्नुः ॥ ६४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सर्व्वार्थसिद्धावदानं सप्तचत्वारिंशः पञ्चवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཞི་བཅུ་ཙ་བསྐྱེད་པ།

རྣམ་མཛོད་དགའ་ཁྱེད་ཆོས་ལྷན་མཐོ།

གཤམ་དོ་ཤལ་འོད་ཟེར་ཙ་དགའ་ཆོད།

དར་ལ་བབ་པའི་ན་རྒྱུད་འབྱོར་པ་ལང་།

བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་ལ་དགའ་ལྷོར་ཡིན། 1

དེ་བཞིན་གཤམས་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། མཉན་ཡོད་ནགས་ན་གྲུ་བའི་ཆོ།

དཔལ་ལྷན་བྱིས་གྱི་བདག་པོ་ལྷོན། ལམས་པར་རབ་སད་ཅེས་པ་བྱུང་། 2

ཤིན་དུ་སྐྱུག་པ་དེ་ཡི་བྱ། ཁྱེད་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།

ལྷོན་བསྐྱུབས་བསོད་ནམས་དགའ་གི་ཆོགས། རྣམ་པ་དགའ་དང་བཅས་པ་བཞིན། 3

དེ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཉིན་བར་ལ། རབ་མཆོག་ཁྱེད་པོ་ཆོན་པོ་ནི།

གསེར་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེས་གྱུར་དེ། རོ་མཚར་ཆོགས་ནི་གཙུག་གྱུར་བཞིན། 4

ཁྱེད་དབང་དེ་དང་གཞིན་ན་དང་། དེ་ཡི་ས་ཡིས་རེ་བ་དང་།

འཛིག་ཉིན་ལྷན་མོ་མཛོད་རྣམས་ཀྱེད་། མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གང་བར་གྱུར། 5

རི་བོང་ཅན་བཞིན་བྱས་པ་དེ། དུས་ལ་སྐྱུ་རྩལ་ཆགས་གྱུར།

འཛིག་ཉིན་ཀྱན་གྱི་མིག་གི་གཉིན། འོད་ཟེར་ལྷན་ཞིང་རབ་དུ་མཛོས། 6

अष्टचत्वारिंशः पञ्चवः ।

मत्तेभकुम्भोच्चकुचाभिरामाः
कर्पूरहारांशुविलासहासाः ।
प्रौतिप्रदाः पुण्यवतां भवन्ति
प्रौढा युवत्यश्च विभूतयश्च ॥ १ ॥

तथागते भगवति आवस्थां वनचारिणि ।
अभवत्सुप्रबुद्धाख्यः श्रीमान् गृहपतिः पुरा ॥ २ ॥

बभूव हस्तको नाम तस्यातिदयितः सुतः ।
पूर्वार्जितानां पुण्यानां साकारइव सच्चयः ॥ ३ ॥

तस्य जन्मदिने जातश्चामीकरमयो महान् ।
एकौभूतइवाश्चर्य्यव्रजः प्रवरकुञ्जरः ॥ ४ ॥

स गजेन्द्रः कुमारश्च तत्पितुश्च मनोरथः ।
लोककौतुककोशाश्च पूर्णतां तुल्यमाययुः ॥ ५ ॥

स शशौव शिशुः काले कलानिलयतां गतः ।
रुरुचे रुचिमान् सर्व्वलोकलोचनबान्धवः ॥ ६ ॥

དལ་གྱིས་དེ་ནི་ཁོ་ལག་ཇོགས། དབྱང་པའི་ཀ་བས་ནས་པར་བརྒྱན།
ཡིད་ལས་བྱང་བ་རྩོམ་པའི་གནས། ལང་ཚོགས་རབ་ཐོབ་བར་གྱུར། 7

དེ་ནས་ནས་ཞིག་དེ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་གསལ་ཀྱལ་གྱི།
བྱ་མོ་ལུས་ནི་ཚོས་གོས་གྱི། དཔག་དང་ལྷན་སྦྲིས་ནས་མཛོས་མ། 8

ཚོས་གོས་བྱ་མོ་ཞིས་བྱ་བ། མཛོས་ཤིང་ཡིད་འོང་བཞིན་རས་ཅན།
མིང་ཡང་གཞིན་ནུ་མ་དག་ནི། སྦྱིད་ཚལ་ལྟ་བུ་འོང་བ་མཐོང་། 9

ཉམས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ལྷན་ཞིང་། མཛོས་པ་མི་དཔག་དེ་མཐོང་ནས།
དེ་ནི་འབྲེལ་ལ་ལ་མཚན་དང་། འདོད་པའི་དབང་དུ་མཉམ་པར་གྱུར། 10

དེ་བསམས་ཀྱི་མ་ལུས་འདི་ནི། ཤིན་དུ་མད་བྱང་མཛོས་པ་མེ།
སྦྱིན་བཤམ་རི་མེད་རི་བོང་ཅན། གང་དུ་བཞིན་གྱི་ཟོལ་གྱིས་མཛོས། 11

གཟུགས་ཅན་མཚུ་ནི་བརྒྱ་ཀ་གཉིན་ཡིད་འོང་རང་བཞིན་ཅན།
འདི་ནི་དོ་ལྷ་མེད་པའི་མཛོས་སྦྲུག་ནས་པར་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
ལྷན་ལྷན་བྱུ་བུའི་ཡལ་འདབ་དག་ལ་འཁྱུ་བར་བརྩོན་པ་དང་།
བིམ་པའི་འོད་ཀྱིས་ནས་འབྲེལ་དག་ནི་འབྲེལ་ལ་འབྲས་མེད་བྱེད། 12

རི་བོང་འཛིན་པའི་རྒྱགས་པ་བཞིན་གྱི་མི་བཟོད་མཛོས་པས་བདུད་རྩི་
དཔག་བྱེད་ཅིང་།
ལྷན་པར་དུ་རྒྱས་པའི་གསལ་ཚལ་འོད་ནི་མིག་གིས་རབ་དུ་ཉམས་པར་བྱེད།

स शनैः पूरिताभोगभुजस्तम्भविभूषणम् ।
लेभे मनोभवारम्भभवनं नवयौवनम् ॥ ७ ॥

कदाचिदथ भूभर्तुः स प्रसेनजितः सुताम् ।
तनुचीवरचिह्नेन सहजेन विराजिताम् ॥ ८ ॥

कन्यां चीवरकन्यास्यां लावण्यललिताननाम् ।
उद्यानदर्शनायातां ददर्शयतलोचनाम् ॥ ९ ॥

अलिष्टरूपामालोक्य तामपर्युषितद्युतिम् ।
विस्मयस्मरयोस्तुल्यमाययौ सहसा वशम् ॥ १० ॥

सोऽचिन्तयद्द्वौ कान्तमिदमत्यद्भुतं वपुः ।
यस्मिन् भाति मुखव्याजाददोषविशदः शशी ॥ ११ ॥

लावण्यमप्रतिममेषा बिभर्ति तन्वी
बन्धूकबन्धुरधरो मधुरस्वभावः ।
द्रोहोद्यतः सरसविद्रुमपल्लवानां
विम्बप्रभाप्रसभविश्रमबन्धकारः ॥ १२ ॥

वक्त्रं न क्षमते मदं शशमृतः क्लिन्नाति कान्तिः सुधा-
मुत्फुल्लोत्पलकाननस्य कुरुते दृष्टिः प्रभाभर्त्सनम् ।

ཡིད་བསྐྱབས་འགྲོགས་འོས་ལུས་ཅན་འདི་ཡི་འཛི་སྒྲིག་འགྲན་
 རྒྱ་དག་ལ་འཛིགས་སྟེར་བས།

དགའ་མའི་རོལ་ཅི་ད་བ་རྒྱབས་དག་ནི་འཕལ་ལ་ཉིད་དུ་སྒྲིམས་
 བར་བྱེད་དམ་སྟེན། 13

ཀྱེས་གང་གི་འོ་ས་འཛིན་པ་རྒྱང་ནི་རབ་དུ་སྤྲ་མཁེགས་དབེན་པ་ཉམས།
 རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་དོ་ཤལ་དག་གིས་
 བཞུགས་པར་བྱས།

བཞིན་འདི་ལ་ཡང་བྱང་བའི་འཕྲིང་ནམས་ཅུ་སྒྲིམ་སྒྲོ་ཡིས་ཉི་བར་བཏན་པ་དང་།
 བཀའ་ལྡན་མིག་གི་འདྲིན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཐུང་ཅི་ཡང་ཆགས་
 ཤིང་ཉམས་པར་བྱེད། 14

དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ཡི་ལུས། མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་ལྟ་བུ་དག།
 མཐོང་ནས་ས་བདག་བྱ་མོ་ནི། རོ་མཚར་བཀའ་བ་མེད་པར་གྱུར། 15

དུན་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ངོ་ཚད་ལོས་སྒྲོགས་དེ།
 བསུང་དུ་སྤྲ་ཡོང་རྒྱས་པ་ཡིས། ལུས་ནི་གསར་པར་མཐོང་མ་གྱུར། 16

མངོན་འདོད་གསར་བས་བཀག་གྱུར་ཀྱང་། རྒྱུངས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་བརྒྱུག་ལྟེ།
 ཡིད་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་ནས། དེ་ནི་སྟོང་བཞིན་དལ་གྱིས་སོང་། 17

རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཕྱིན་གྱུར་ནས། དོ་ཚ་ཡ་མཚན་ཡི་སྤྱབས་ཀྱིས།
 བྱམ་པ་བཞིན་དང་ལྷུས་པ། དག་བཅོམ་བཞིན་དུ་དེ་གྱུར་དོ། 18

བཞིན་ལུ་ཡང་ནི་རང་བྱིས་དུ། ཡིད་ལས་བྱང་བ་ཡང་དག་རྒྱས།
 མདུན་དུ་རྒྱ་བཞིན་མ་དེ་ཉིད། ཀྱན་དུ་དོགས་པས་ཡང་ཡང་བྲིས། 19

मन्ये मन्मथसङ्गमोचिततनोः सापत्यभीतिप्रदा
लौलास्याः सहसा विलासलहरीशोषं विधत्ते रतेः ॥ १३ ॥

उद्धृत्ते कठिने पयोधरयुगे नश्यद्विवेके चिरं
यस्या दोषमयेऽप्यहो गुणवता हारेण बद्धा स्थितिः ।
यच्चास्मिन्नवलम्बतेऽम्बुजधिया रोलम्बरेखा मुखे
लौलाक्ष्याः किमपि प्रशान्तनयने लीनं मुनीनां मनः ॥ १४ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य वपुः पुष्पशरोपमम् ।
विलोक्य भूपतिसुता बभूवाश्चर्यनिश्चला ॥ १५ ॥

हृते लज्जांशुके तस्याः स्मरेण स्मितकारिणा ।
प्रत्यग्रपुलकाकीर्णं वपुः स्पष्टमदृश्यत ॥ १६ ॥

रुद्धा नवाभिलाषेण वैलक्ष्येण निवर्त्तिता ।
मनस्तच्चैव निश्चिष्य सा श्रून्येव शनैर्ययौ ॥ १७ ॥

राजधानीं समासाद्य लज्जाविस्मयमन्मथैः ।
मौलितेव निलीनेव प्रोषितेव बभूव सा ॥ १८ ॥

कुमारोऽपि स्वभवने समुद्रूतमनोभवः ।
तामेवेन्दुमुखीमग्रे संकल्पैरलिखन् मुहुः ॥ १९ ॥

དེ་ཡིས་ཡིད་ཀྱི་ཞོར་མཆོག་དེ། འདོད་པའི་རིག་པ་བཞིན་བྱ་ཅིང་།
འཁོར་ཡོ་སྦྱར་བའི་བྱ་མེན། རྟེན་པར་དཀའ་བས་ཤེས་ནས་བསམས། 20

སྤྱི་བ་གཞན་ལ་གང་གི་ལུས། ཡུན་རིང་དཀའ་བ་ཕྱབ་ཡོངས་འདྲིས་པ།
སྐལ་ལྷན་དེ་ཡིས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ཤིང་གི་འབྲི་ཤིང་དེ་ཐོབ་བྱུང་། 21

དགའ་བ་རབ་སྦྱོན་བསོད་ནམས་གྱིས། དེ་མཐོང་བ་ནི་ཐོབ་བྱུང་དེ།
གང་ཞིག་དེ་འཕྲོགས་འབྲས་ལྷན་པའི། བསོད་ནམས་དེ་དག་ཡོངས་མི་ཤེས། 22

དེ་ཡིས་བཞིན་རས་བསིལ་བའི་ཟེར་ལྷན་བྱ་བས་དགའ་བ་དང་།
དེ་ཡང་རྟེན་དཀའ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲལ་བའི་གདུང་བ་དག་གི་བདག།
བདྱན་པ་འདི་ཅི་སྐོངས་འདི་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཉིད་ནི་ཅི།
སྟོག་དང་ལྷན་ཅིག་ནམ་པར་བྲལ་ལས་ཅི་ཡིན་ཡོངས་མི་ཤེས། 23

དེ་གདོང་ཚུ་སྦྱིས་དག་གི་འབྲལ་ལ་བཅོས་པས་མཚན་མོའི་ཡིད་འོང་
ཉམས་པ་བསྟེན།
དེ་ཡི་སྦྱོན་མའི་ནམ་འཕྱལ་དག་ལ་ངོ་ཚ་ཡིད་སྦྱབས་གཞུ་ནི་གྲུག་པར་བྱུང་།
ཡིད་འོང་ཡལ་འདབ་མདངས་འཕྲོག་དེ་ཡིས་མཚུ་སྦྱིས་དམར་བ་
དག་གིས་གཟིར་བྱུང་དེ།
ཆགས་བྲལ་ཉིད་ཐོབ་བསྐྱེད་དག་ནི་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་དག་བདྱན་ནས་སྦྱུམ། 24

དེ་ལྟར་རྒྱ་ཉའི་བཞིན་རས་ཅན། བཞིན་ལས་སམས་གདན་གཡོ་མེད་ཀྱིས།
གཉིད་ཀྱིས་བྲག་དོག་ཅན་གྱིས་བཞིན། གདང་བ་དེ་ཡིས་མཚན་མོ་འདས། 25

स तां मानससर्व्वस्वं स्मरविद्यामिव स्मरन् ।
प्रदध्यौ दुर्लभां मत्वा तनयां चक्रवर्त्तिनः ॥ २० ॥

जन्मान्तरे तनुर्यस्य तपःपरिचिता चिरम् ।
धन्यः स तामवाप्नोति लतां मुकुतशाखिनः ॥ २१ ॥

रम्यप्रदानपुण्येन तद्दर्शनमवाप्यते ।
न जाने तानि पुण्यानि येषां तत्सङ्गमः फलम् ॥ २२ ॥

तद्वक्त्रशीतकिरणस्मरणोत्सवेन
तस्याश्च दुर्लभतया विरहोष्मणा मे ।
नो वेद्मि किं धृतिरियं किमयं विमोहः
किं जीवितं किमसुभिः सह विप्रयोगः ॥ २३ ॥

तद्वक्त्राब्जजितः प्रसह्य भजते श्लैण्यं क्षपावल्लभः
तद्भ्रूविभ्रमलज्जितश्च विनतिं धत्ते धनुर्मान्मथम् ।
तस्याः पल्लवपेशलद्युतिमुषा शोणाधरेणार्दितं
नूनं प्राप्य पराजयं वनमहौं विम्बं समालम्बते ॥ २४ ॥

इति पूर्णेन्दुवदनावदनध्याननिश्चलः ।
निशां निनाय संत्यक्तः सेष्ययेव स निद्रया ॥ २५ ॥

མཛེས་མ་མཐོང་བར་གྱུར་བའི་མཐའ། དེ་ནི་དེ་ཡིས་བཤད་པ་དག།
 བ་ཡིས་ཐོས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། བསམ་པ་འཕྲོས་ཤིང་ཡོངས་འདྲིས་གྱུར། 26

དེ་ལ་དེ་སྒྲུས་བདག་ཅག་ལྟ། རྒྱལ་པོའི་གྲོང་ཁྱེར་གནས་པའང་མིན།
 འཁོར་ལོ་སྒྱུར་དེ་བྱ་མེད་ནི། ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་སྟེར་བར་འགྱུར། 27

མཁས་པ་བཀྱར་བ་འདོད་པ་རྣམས། མི་རྣམས་པ་ཉིད་བྱེད་མ་ཡིན།
 ཉིད་བར་དགའ་བ་འདོད་མ་ཡིན། མི་བདེན་པ་ནི་སྒྲུ་མ་ཡིན། 28

འཁྲི་ཤིང་ཚུ་ཏ་ཚུམ་པ་ཀ། རང་དབང་རྣམས་ལ་མི་གྲུས་པར།
 ཡོངས་འདྲུའི་འཁྲི་ཤིང་སེམས་པ་ན། ཀྱང་དྲུག་པ་ཉིད་བསྐྱེས་པར་འགྱུར། 29

གལ་ཏེ་ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱང་། རྒྱེ་བ་སྤྲ་མར་འབྲེལ་བསྒྲུབས་ན།
 དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་འབད་མེད་དུ། དེས་པ་ཁོ་ནར་རྒྱས་པར་འགྱུར། 30

རེ་བའི་ཞགས་བསམ་མ་བཀྱག་ཅིང་། རྟོག་དཔྱོད་དག་གིས་མ་གཟིང་ལ།
 འབད་བའི་ཁྱར་གྱིས་མ་ངལ་བར། དེས་པར་སྤོང་བྱ་གྲུབ་པ་ཉིད། 31

ཅེས་པ་པ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་རྣམ་བཤམས་ཏེ།
 སེམས་ནི་མཛེས་མས་བརྒྱང་བ་དག། སྒྲར་ཡང་རྒློག་པ་དེས་མ་རྣམ། 32

དེ་སོང་གསེར་གྱི་སྤང་པོ་ལ། རྒྱལ་ལ་གསེར་དུ་སྤྲད་པ་ཡིས།
 དགའ་བར་འོས་སྤྲད་སྒྲིམ་སྒྲུ་ནི། གསེར་གྱི་མཆེ་བ་རྒྱང་དག་སྒྲུངས། 33

कन्यादर्शनवृत्तान्तं ततस्तेन निवेदितम् ।

श्रुत्वा पितास्य संक्रान्तचिन्तापरिचितोऽभवत् ॥ २६ ॥

स तमूचे वयं पुत्र राज्ञोऽस्य पुरवासिनः ।

स कथं ते दुहितरं चक्रवर्तीं प्रदास्यति ॥ २७ ॥

अशक्यं नैव कुर्वन्ति समीहन्ते न दुर्लभम् ।

असम्भाव्यं न भाषन्ते मानकामा मनोषिणः ॥ २८ ॥

चूतचम्पकवल्लीषु स्वाधीनासु निरादरः ।

चिन्तयन् पारिजातस्य लतां शुष्यति षट्पदः ॥ २९ ॥

तव तस्याश्च सम्बन्धः प्राग्जन्मविहितो यदि ।

तदवश्यं भवत्येव निष्प्रयत्नफलोदयः ॥ ३० ॥

आशापाशैरनाकृष्टं विचारैरकदर्थितम् ।

प्रयत्नभारैरश्रान्तं विधत्ते भवितव्यता ॥ ३१ ॥

इत्याकर्ण्य पितुर्वाक्यं तत्तथेति विचिन्तयन् ।

न चेतः कन्यकानौतं समानेतुं शशाक सः ॥ ३२ ॥

स गत्वा दन्तयुगलं यथाचे हेमकुञ्जरम् ।

नवसंदर्शने राज्ञः प्रीतियोग्यमुपायनम् ॥ ३३ ॥

དེ་ནས་ལག་ལྷན་བསོད་ནམས་གྱིས། མཛེས་བས་བྱིན་པའི་མཆེ་བ་རྒྱང་།
གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱེད་ནས་དེ། ས་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་ཙ་སོང་། 34

དེ་ཡིས་རིན་ཅེན་གྱིས་མཛེས་པའི། ས་ཡི་བདག་པོའི་ཁང་པར་ཕྱིན།
ནང་ཞུགས་རབ་དྲུང་མཛེས་པའི་སྤང་། གསེར་གྱི་མཆེ་བ་གཉིས་པོ་བྱིན། 35

རྒྱལ་པོ་རབ་དྲུང་བ་ཡིས། ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲགས་དགའ་བར་བྱས།
མཆོག་ནི་ཡོང་ཞེས་བཞེད་གྲུར་ཀྱང་། དེ་ཡིས་ཅི་ཡང་སྤངས་མ་གྱུར། 36

མཛེས་པ་དམན་མིན་དེ་ལ་ནི། རྒྱལ་པོས་ལྷག་པར་བཀྱར་བ་བྱས།
རིགས་ཤིང་མཛེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཅན། ཆགས་པ་མེད་ལ་སྤྱ་མི་དགའ། 37

དྲག་དྲུ་རྒྱལ་ལ་ཕྱད་ཆོ་དེས། གསེར་དུ་སོ་ལྷན་ལ་སྤྱིས་པ།
གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མཆེ་བ་ནམས། དགའ་བའི་སྤྱད་དྲུ་རབ་དྲུ་བྱིན། 38

ཡིད་རབ་དང་བའི་པོ་ཉ་ནི། བཞིན་རས་མཛེས་པ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
བསྟེན་པའི་མཛེས་གཙུགས་གྱིས་བསྐྱམས་པའི། ས་སྤྱོང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྤྱས། 39

རབ་མང་གསེར་ཆོགས་བསྐྱེད་བ་ཡིས། བསྟེན་འདི་བདག་གིས་ཡོངས་སེ་བཟོད།
གང་ཕྱིར་གྲོད་ཁྱེད་བ་ཡི་ཆོགས། ས་བདག་ནམས་ཀྱི་རྒྱས་བྱ་ཉིད། 40

སྤྱོ་བོས་བགོས་སྤལ་སྤལ་བ་ཡིས། གསེར་གྱི་དགའ་བ་བདག་ལ་ཅི།
རིན་ཅེན་ཡོན་ཏན་ཁྱེད་ཀྱི་ནི། གཞུགས་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དགའ་བོ། 41

पुण्यबन्धेन करिणा दत्तं दन्तयुगं ततः ।
स हेममयमादाय द्रष्टुं भूमिपतिं ययौ ॥ ३४ ॥

स रत्नरुचिरं प्राप्य भवनं पृथिवीपतेः ।
प्रविश्य प्रणतः प्रीत्यै हेमदन्तद्वयं ददौ ॥ ३५ ॥

भूभुजा विश्रुतगुणः प्रसादेनाभिनन्दितः ।
वरं गृहाणेत्युक्तश्च स न जग्राह किञ्चन ॥ ३६ ॥

तस्यादीनद्युतेश्चक्रे मानमभ्यधिकं नृपः ।
औचित्यचारुचरितः प्रियः कस्य न निस्पृहः ॥ ३७ ॥

स सदा दर्शने राज्ञः काञ्चनाङ्गानि दन्तिनः ।
पुनर्जातनवाङ्गेन दत्तानि प्रीतये ददौ ॥ ३८ ॥

तमुवाच महीपालः सेवाप्रणययन्त्रितः ।
दूतीं मनःप्रसादस्य वदनद्युतिमुद्वहन् ॥ ३९ ॥

प्रभूतहेमसम्भारां गुर्वीं सेवामिमामहम् ।
न सहे पौरवर्गो हि भरणीयो महीभृताम् ॥ ४० ॥

संविभज्य जनानीतैः का प्रीतिर्मम काञ्चनैः ।
तवानर्घगुणा मूर्तिरियमेव मम प्रिया ॥ ४१ ॥

གསེར་དང་རིན་ཆེན་དྲེ་ཡི་ཚོགས། མཛོད་རྣམས་ན་གནས་གྲུ་པ་པོ་ནི།
གྲུ་དུ་འོས་པའི་སྤྲེས་བྱ་དག། རིན་ཅེན་རྣམས་ལ་ཆགས་ན་མཛོས། 42

ཁྱོད་ལ་འདོད་པའི་མཚོག་དག་ནི། བདག་གིས་ཅི་སྤྲིན་སྤྲོ་བར་མཛོད།
མ་ལུས་མཛོད་ནི་ཕྱིན་གྱུར་ཀྱང་། དེས་པར་བདག་ནི་འགྲོད་མི་འགྱུར། 43

གྲུ་པོའི་སྤྲུང་རྒྱུང་ཙམ་གྱིས། གལ་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་མ་བྱོབ་ན།
དོན་གཉེར་དོན་མེད་ཉིད་གྱུར་པས། ས་བདག་བཟློན་པའི་དོན་ནི་ཅི། 44

དེ་སྐད་ས་སྤྱོད་གིས་སྤྲེས་ཚེ། གཞིན་ནུས་ཐལ་མོ་སྤྲུང་བྱས་ནས།
དེ་ལ་སྤྲེས་པས་ས་སྤྱོད་དག། སྤྲོར་བར་འོས་པ་གཞན་པ་སུ། 45

མཁས་པ་རྣམས་ལ་རིན་ཅེན་ནི། དོན་དུ་ས་གཉེར་སྤྱོད་མཛོད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་གྲུ་མཚོ་འི་གྲགས་པ་ནི། རབ་གྲུས་དེ་དག་གྲུ་ཡིས་བཏབ། 46

རབ་དུ་སྤྲིན་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། དེ་ཆེན་པོ་ཁེངས་ས་ཡིན།
ཅུང་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལྷག་གང་། དེ་ནི་ཆེན་པོའི་དབུལ་པོ་ཉིད། 47

འོན་ཀྱང་གང་གིས་ཞོར་སྤྱོད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དཔུང་པས་བསྐྱངས་གྱུར་ཅིང་།
ཆོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཛོལ་ཡི། སྤྲོ་བོ་རྣམས་ལ་དབུལ་པོ་མེད། 48

བདག་ཀྱང་ཞོར་དོན་གཉེར་བ་མིན། སྤྲོན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་མིན།
ཞོར་ལྷན་རྣམས་ལ་ཞོར་ཉིད་ཞོར། ཁེང་ལྷན་རྣམས་ལ་བཀུར་བ་ཉིད། 49

लोभः पुरुषरत्नेषु भूषणार्हेषु शोभते ।

राज्ञां कोशेषु सौदन्ति हेमरत्नाश्मसच्चयाः ॥ ४२ ॥

समीहिततमं तुभ्यं किं प्रयच्छामि कथ्यताम् ।

निःशेषकोशदानेन न नामानुशयोऽस्तु मे ॥ ४३ ॥

राज्ञां दृक्पातमात्रेण प्राप्यन्ते यदि न श्रियः ।

तदनर्थं गतार्थिन्या कोऽर्थः पार्थिवसेवया ॥ ४४ ॥

इत्युक्तः क्षितिपालेन कुमारः कलिताञ्जलिः ।

तमभाषत भूपाल दातुमर्हति कोऽपरः ॥ ४५ ॥

अनर्थितेन रत्नानि विबुधेभ्यः प्रयच्छता ।

तदुन्निर्द्रं समुद्रस्य मुद्रितं भवता यशः ॥ ४६ ॥

महतापि प्रयत्नेन पूर्यते न महाशयः ।

अल्पकानां यदैश्वर्यं दारिद्र्यं तन्महीयसाम् ॥ ४७ ॥

किन्तु त्वद्भुजगुप्तानां धर्ममार्गेण जीवताम् ।

जनानां नास्ति दारिद्र्यं द्रविणं येन मृग्यते ॥ ४८ ॥

धनार्थिनो न तु वयं न च सेवाधिकारिणः ।

धनं धनं धनधियां मानएव मनस्विनाम् ॥ ४९ ॥

དམ་པའི་དབང་ཕྱུག་བཟླས་པས་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཆུས་གྱུར་པས།
 དམ་པའི་མེ་དོག་ནམས་ནི་འབྲུལ་ལ་རྫིང་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
 སྒྲར་ཡང་བཀའ་པའི་ཚོང་གི་ལམ་དུ་དམན་པས་སྒྲུང་གྱུར་ལ།
 དམ་པའི་སྒྲེ་བོ་ནམས་ནི་རིག་པ་ཅས་ཡང་མི་མཛད་དོ།

50

དམན་ཞིང་སྒྲད་པའི་བདག་ཉིད་ལུས་འཛོན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་
 ཉིད་པས་ཤི་བ་མཆོག།
 སྒྲོང་བ་མཆོག་དུ་བཀྱར་མྱེ་འོས་པ་སྒྲེ་བོ་ཀྱན་གྱི་སྒྲད་པ་དག་གིས་གནས།
 རི་སྒྲིང་དོན་གཉིས་ཉིད་ཐོབ་ཆོངས་པའི་སྒྲན་པར་དབང་མེད་
 འཇུག་ཅིང་འབབ་བྱེད་པ།

དེ་སྒྲིང་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་བྱམ་པ་ཁྲོན་པར་འཇུག་ལས་མཆོག་དུ་བྱུར་དུ་འགྲོ།

51

སྒྲན་ཆོག་སྐུ་མོང་ཞོར་ནི་ཞིང་ལས་ཆོང་ལ་དག་དུ་སྒྲོལ་ནམས་ཀྱིས་འབྲོབ།
 གཤམ་དེ་ཆོག་ཤེས་མེད་ན་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་ས་ལ་གཏོར་ནམས་རྒྱས་པ་དང་།
 ཕུལ་བྱང་རབ་དང་གསེར་དང་དབྱལ་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་ཡོང་བ་ཉིད།
 དགའ་དང་འགྲོགས་པའི་སྒྲད་དུ་ལུས་ནི་གཤོག་གི་རང་བཞིན་
 དུ་འཆོ་སྒྲུ་ཞིག་འདོད།

52

ཅེས་པ་སྒྲོལ་གྲོས་གཞན་དེ་ཡིས། ཆོག་ཐོས་ནས་ནི་ས་ཡིས་བདག།
 བྱས་དང་བཅས་པས་གཞན་པ་ནི། ཅུང་ཟད་སྒྲུང་བར་མཛད་ཅེས་སྒྲས།
 རིགས་ཤིང་བཞེད་པ་མཁས་པ་ཡི། ཅུབ་མོ་ལ་ཡང་མི་ནམས་དགའ།
 བཀའ་པ་ནམས་ཀྱིས་ངོ་བཟློད་ན། འཇམ་ཡང་ན་བ་ན་བའི་རྒྱ།

53

54

मौलद्गुणेन परमेश्वरसेवनेन
निर्मूलतां सुमनसां सहसा गतानाम् ।
देन्यात् पुनः कृपणपण्यपथे च्युतानां
न स्पर्शमात्रमपि साधुजनः करोति ॥ ५० ॥

अर्थित्वान्मरणं वरं तनुभृतां देन्यावसन्नात्मनाम्
अर्थी सर्वजनावमानवसतिः सत्कारयोग्यः शवः ।
कुम्भस्तावदधः प्रयाति गुणवान् कृपावतारे परं
यावन्मोहतमः प्रवेशविवशः प्राप्तोऽर्थितां लम्बते ॥ ५१ ॥

सामान्या धनसम्पदः क्रयकृषिप्राप्याः सदा धीमतां
सन्तोषो यदि नास्ति तत्किमपरा भूमिर्निधानावृता ।
सन्त्येवातिशयप्रसादनिरतास्ता हेमरत्नक्रियाः
कस्येष्टः प्रियसङ्गमाय वपुषां सेवामयो विक्रयः ॥ ५२ ॥

इत्यपारधियस्तस्य वचः श्रुत्वा महीपतिः ।
गृह्यतामपरं किञ्चिदित्यभाषत सादरः ॥ ५३ ॥

त्रौचित्यचतुरालापः कर्कशोऽपि नृणां प्रियः ।
कृपणश्चाटुकारोऽपि कर्णश्रूलाय केवलः ॥ ५४ ॥

གྱུ་ཆེར་ཡོངས་སུ་ཆོས་ས་པ་ཡི། གྱལ་པོས་མཆོག་དུ་གསེལ་བ་བདེ།
དེ་ལ་སྒྲུས་པ་པམ་དེ་བྱོད། སེམ་ན་བྱ་མོ་བདག་ལ་སྒྱེལ།

55

དེས་དེ་བཞེད་ཆོ་མི་བདག་ནི། བསམ་པ་ཐེ་ཆོས་འཕྲང་མོར་གྱུར།
ནང་པར་བདག་སྒྲུས་ཞེས་སྒྲུས་ནས། རྒྱུ་ཅིག་ས་གནི་དག་ལ་བརྟུས།

56

དེ་ནས་གཞིན་དུ་བཏང་ནས་དེས། རྫོན་པོ་འི་གཙོ་བོ་ལ་སྒྲུས་པ།
རབ་དང་གཟུ་ལུས་ས་དག་གིས་ནི། བྱ་རོག་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་བས།

57

འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རིགས་འབྱུངས་པའི། བྱ་མོ་བསོད་ནམས་ཟེད་ལ་འོས།
གྲོང་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་ནི། ཡོན་ཏན་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་སྒྱིན།

58

སྒྱིན་ནོ་ཞེས་ནི་རབ་བསྒྲགས་ནས། ཇིས་སུ་འགྱོད་པས་གཟེར་གྱུར་པའི།
བདེན་ནོར་ལྷན་པར་གྱུར་བ་བདག། སྒྲོང་བ་འབྲས་མེད་ཟེ་ལྟར་འགྱུར།

59

ནང་པར་མདུན་དུ་དེ་འོངས་པའི། བཞིན་ནི་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་ལྟ།
བདག་ལ་རེད་དཀའ་དེས་བསྒྲུངས་ནས། མཛེའ་ཡང་མཛེད་མིན་ཉིད་དུ་གྱུར།

60

རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་ལུས་ཅན་རྣམས། ཇིས་པར་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ཇོགས་ཀྱང་།
ཇི་སྙིད་བསྒྲུང་ཞེས་ས་བཞེད་པར། དེ་སྙིད་སྙིང་དུ་སྒྲུག་པ་ཡིན།

61

ཞེས་པས་བདག་ཁྱོགས་ལ་ནི། ཇིས་པར་བདེན་པའི་ཆོག་ཐོས་ནས།
རྫོན་པོ་ཆོན་པོས་གནས་སྐབས་སུ། འོས་པ་བསམས་ནས་དེ་ལ་སྒྲུས།

62

औदार्यपरितुष्टेन स राज्ञाभ्यर्थितः परम् ।
तमूचे यदि तुष्टोऽसि सुता मच्चं प्रदीयताम् ॥ ५५ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिः सन्देहान्दोलिताशयः ।
प्रातर्वक्ताहमित्युक्ता क्षणं श्मातलमैश्वर्यम् ॥ ५६ ॥

स कुमारं विस्तृज्याथ प्रधानामात्यमब्रवीत् ।
प्रसादरभसेनैव कृतं वाक्चापलं मया ॥ ५७ ॥

चक्रवर्तिकुलोत्पन्ना कन्या पुण्यपणोचिता ।
कथं सामान्यपौराय गुणमात्रेण दीयते ॥ ५८ ॥

ददामीति प्रतिश्रुत्य पश्चादनुशयाकुलः ।
कथं सारधनोभूत्वा भविष्याम्यर्थिनिष्फलः ॥ ५९ ॥

कथं प्राप्तस्य तस्याहं प्रातर्द्रष्टा मुखं पुरः ।
प्रियोऽप्यप्रियतां यातः स मे दुर्लभयेच्छया ॥ ६० ॥

नूनं गुणोपपन्नोऽपि प्रकृत्यैव शरीरिणाम् ।
वक्ति यावन्न देहीति तावद्भवति वल्लभः ॥ ६१ ॥

इति भूमिपतेः श्रुत्वा वचो दोलावलम्बिनः ।
तमुवाच महामात्यः सञ्चिन्त्यावसरोचितम् ॥ ६२ ॥

ཐེ་བོ་དག་གི་སྒོ་གྲོས་ནམས། བགྲོས་པ་མིན་པའི་མཐར་ཐུག་ཅིང་།
གསར་དུ་ཆགས་ལྷན་གྲས་པ་དང་། རང་བཞིན་གསུམ་ལྷན་པ་ཡིས། 63

སྤང་ལྷན་མི་ལྷས་དོན་གཉིས་བས། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་བཞིན་དུ་ནི།
རྒྱལ་པོའི་གཡོག་ལ་རབ་ལྷགས་དེས། གསེར་གྱིས་སྤང་ཆེན་ནམ་པར་བཅོམ། 64

བུ་མོ་སྤང་བསྐྱར་འོངས་ཆོ། བྱོད་ཀྱི་དལ་བུས་འདི་བཟོད་བྱ།
གསེར་སྤང་ཆེན་དེ་འོངས་པ་ན། བདག་གི་བུ་མོ་ཐོབ་པར་འབྱུར། 65

དེ་ཡི་རང་ལག་གིས་བསད་ནས། དེ་ལ་སྤང་བོ་གཡ་ཡོང་།
དེ་དང་བུམ་བའི་ངོ་ཚ་ཡིས། སྤང་ཡང་འོང་བར་མི་འབྱུར་རོ། 66

ཞེས་པ་སྤོན་བོའི་ཆོག་གིས་ནི། ཉིན་གཞན་གཞོན་ནུ་འོངས་པ་ལ།
ལྷགས་ལ་བརྟན་པའི་མི་བདག་གིས། མངོན་དུ་ཕྱོགས་དེ་དེ་ཉིད་སྤྲོས། 67

གཞོན་ནུ་ཡང་ནི་བྱིས་སོང་ནས། བག་མ་ལེན་འོས་བཀྲ་ཤེས་ཀྱིས།
གསེར་གྱི་སོ་གཉིས་ལ་ཞོན་དེ། རང་གི་མི་དང་ལྷན་ཅིག་འོངས། 68

གསེར་གྱི་སྤང་ཆེན་ལ་ཞོན་ནས། འོང་བ་དེ་ནི་ས་བདག་གིས།
མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་འབྱེར་བ་ཅན། བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མཆོག་དུ་ཤེས། 69

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་དག་མཚན་ལས། སྤང་བོ་གསེར་ལུས་ཅན་དེ་ལ།
སྒོ་བ་ཆེན་པོས་ལྷན་པོ་ལ། དོ་ཐོ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཞོན། 70

अनालोचितपर्यन्ताः प्रत्यग्रसरसादराः ।
स्वभावरभसा एव भवन्ति प्रभुबुद्धयः ॥ ६३ ॥

अशक्यार्थनया तेन लुब्धेनैव गुणोदयः ।
राजसेवाप्रवृत्तेन हेमहस्ती विनाशितः ॥ ६४ ॥

वाच्योऽसौ भवता स्वैरं कन्यार्थी पुनरागतः ।
हेमहस्तिनमारुह्य प्राप्तः प्राप्स्यसि मे सुताम् ॥ ६५ ॥

तेनोक्तः स्वहस्तेन कुतस्तस्य स कुञ्जरः ।
न चासौ तद्विरहितः पुनरायाति लज्जया ॥ ६६ ॥

इत्यमात्यस्य वचसा नृपतिर्युक्तिमाश्रितः ।
प्राप्तं कुमार मन्येद्युस्तदैवाभिमुखोऽवदत् ॥ ६७ ॥

कुमारोऽपि गृहं गत्वा विवाहोचितमङ्गलैः ।
हेमद्विरदमारुह्य स्वजनेन सहाययौ ॥ ६८ ॥

स्वर्णवारणसंरुद्धं तमायान्तं महौपतिः ।
विलोकाश्चर्यविभवं मेने पुण्यवतां वरम् ॥ ६९ ॥

कौतुकादथ भूपालस्तं गजं हेमविग्रहम् ।
आरुरोह महोत्साहः सुमेरुमिव वज्रमृत् ॥ ७० ॥

ས་སྐྱོང་གིས་ནི་ཞོན་པའི་ཚོ། སྤང་བོ་དེ་ནི་མི་གཡོ་ཞིང་།

ལྷན་ནི་གཞིན་རྒྱས་བརྒྱན་པའི་ཚོ། སྤང་ཡང་རབ་དུ་གཡོ་བར་འགྱུར་༥ 71

མི་བདག་གིས་དེ་ལྷར་གཤམ་གྱིང་། དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཡ་མཚན་བས།

བདག་ནི་སྤལ་བཟང་ཞིས་བརྟེན་ཅིང་། བྱ་མོ་འདོད་དཔལ་དེ་ལ་བྱིན་༥ 72

རིན་ཅན་བྱ་མོས་སྐྱེས་བྱ་མཚོག། མ་ནོར་མཚོད་གནས་མི་ཡི་བདག།

སྐྱོད་གཤམ་ཡང་དག་གྱས་གྱུར་པ། བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་མཛེས་༥ 73

དེ་ནས་གཞིན་རྒྱས་མཛེས་མ་ནི། སྤངས་ནས་རང་གི་བྱིས་སེང་ལྷ།

ལུས་ནི་གཞུ་ནི་དྲངས་པ་ཡིས། ལལ་བ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་༥ 74

ལང་ཚོ་གསར་པ་ཡོངས་སྐྱོད་འོས། མཛེས་མ་གསར་པ་དང་འགྲོགས་ལྷ།

འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེས་དྲག་དུ་དེས། གསར་པ་གསར་པ་དགའ་བར་འགྱུར་༥ 75

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་སྐྱོང་ནི། བྱ་བ་བྱས་པ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས།

བསོད་ནམས་མཐུ་ལྷན་མག་པ་དག། ཡིད་ལ་གཅགས་གྱིང་རབ་བསམས་པ་༥ 76

སྐྱེ་མ་ལྷ་ཡི་མཐུ་འདི་ནི། གཞིན་རྒྱ་དག་ལ་རབ་དུ་མགྱོང་།

གང་ཕྱིར་བྱན་སེང་བསོད་ནམས་ནམས། དེ་ལྷར་མིད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན་༥ 77

རིགས་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཁང་བཟང་གཞུགས་ཀྱི་བ་རྒྱལ་རྒྱ་

བའི་རིགས་པ་འབྱོག།

ལང་ཚོ་ཡོངས་སྐྱོད་འོས་དང་ཡོངས་སྐྱེ་འདིས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱན་གྱི་ཚོགས།

आरूढे पृथिवीपाले न चचाल स कुञ्जरः ।
प्रससर्प कुमारेण पुनश्चालङ्कृतासनः ॥ ७१ ॥

तं ज्ञात्वा नृपतिर्देवं तत्प्रभावेण विस्मितः ।
धन्योऽस्मीति वदन् कन्यां ददौ तस्मै स्मरश्रियम् ॥ ७२ ॥

अभ्यर्च्य कन्यारत्नेन नृपतिः पुरुषोत्तमम् ।
हर्षोत्सवसमुद्भूतः सुधासिन्धुरिवाश्रितः ॥ ७३ ॥

ततः कुमारे दयितामादाय स्वगृहं गते ।
सफलोऽभूदनङ्गस्य कार्मुकाकर्षणश्रमः ॥ ७४ ॥

नवे वयसि भोगार्हे नवकान्तासमागमे ।
तस्याभूद्विभवोदारः सदा नवनवोत्सवः ॥ ७५ ॥

ततः कदाचिद् भूपालः कृतकृत्यः प्रसेनजित् ।
पुण्यप्रभावं जामातुः कलयन् समचिन्तयत् ॥ ७६ ॥

अहो दिव्यः प्रभावोऽसौ कुमारस्य प्रदृश्यते ।
नहि सामान्यपुण्यानां पाको भवति तद्विधः ॥ ७७ ॥

कुलं लक्ष्मीदम्यं हतशशिमदा रूपलहरी
वयः संभोगार्हे गुणपरिचयो भूषणचयः ।

གྲགས་པ་བསོད་ནམས་སྦྱིན་ཚལ་རབ་འབྱུངས་མེད་ལ་རབ་

དུ་བཀྲམ་པའི་གྲོགས།

འབྱོར་པ་འདིན་དག་བ་ཡོངས་སྒྲིན་ཅི་ཡི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཡོངས་མི་ཤེས།

78

དག་མཚན་ཡང་དག་སྦྱིས་པ་དེས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་བསམས་ནས་ནི།

སངས་རྒྱལ་བལྟ་བལ་བདགས་པའི། ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དྲ་དག་ལ་འཛོགས།

79

ག་བྱ་མོ་བོས་ནས་ནི། སྒོན་པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།

ཡིད་ནི་སྒྲིན་དུ་འབྱོབ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལྟ་བུ་སོང་།

80

རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ནི་མིག་ལས་དུ། བྱུར་ཚོ་བཞེན་པ་ཡང་དག་བདང་།

རྒྱང་པས་ཉེར་བདུད་མི་བདག་གིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་རྣམ་པར་བལྟས།

81

དེར་བདུད་དེ་ཡི་ཞབས་པད་ཀྱིས། གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཡོ་བ་དེས།

བྱ་མོ་མག་པ་བདུད་པ་དག། དེ་ལ་མིང་གིས་རྣམ་པར་བཤད།

82

ཐམས་ཅད་འཁོར་ཞིང་ཕྱག་འཚལ་དེ། ཀྱན་ནས་མགོ་བོ་བྱེད་པའི་ཚོ།

བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ། ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་པོས་དྲིས།

83

བཅོམ་ལྷན་ལས་ནི་ཅི་ཞིག་གིས། གཞེན་བྱ་དཔལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་མཚོག།

ཡོན་ཏན་ཚོགས་ནི་རྒྱས་པ་འདི། གསེར་གྱི་སྤང་པོས་འབྲོ་བ་ལགས།

84

འདི་ཡི་བག་གསར་བདག་གི་ནི། བྱ་མོ་གོས་ཀྱིས་མཛེས་མ་འདི།

བསོད་ནམས་གང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས། སྒོག་ལས་ལྷག་པར་སྤྱིང་དུ་སྦྱག།

85

यशः पुण्योद्यानप्रसृतकुसुमोष्णासरुचिरम्
न विद्मः कस्यार्थं कुशलपरिणामस्य विभवः ॥ ७८ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं स सञ्जातकुतूहलः ।
सर्व्वज्ञदर्शनावद्ध मारुहोह मनोरथम् ॥ ७९ ॥

स जामातरमाह्वय सुताञ्च सचिवैः सह ।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं मनसा प्रथमं गतः ॥ ८० ॥

याते दृष्टिपथं जेतवने संत्यज्य वाहनम् ।
उपसृत्य नृपः पद्भ्यां भगवन्तं व्यलोकयत् ॥ ८१ ॥

स तं प्रणम्य तत्पादपद्मभूतिशिखामणिः ।
सुतां जामातरञ्चास्मै नम्रो नाम्ना न्यवेदयत् ॥ ८२ ॥

उपविष्टेषु सर्व्वेषु प्रणामानतमौलिषु ।
पप्रच्छ राजा सर्व्वज्ञं भगवन्तं कृताञ्जलिः ॥ ८३ ॥

अयं गुणगणोपेतः कुमारः श्रीमतावरः ।
हैमेन दन्तिनायातो भगवन् केन कर्मणा ॥ ८४ ॥

इयं चीवरकन्या च मत्सुतास्य नवा वधूः ।
केन पुण्यप्रभावेण जीवितादधिवक्ष्यमा ॥ ८५ ॥

ས་ཡི་བདག་པོས་འདི་རྒྱུ་ཚོ། ཀུན་རིག་པཅོས་ལྷན་གྱུ་ལ་བ་ཡིས།

དེར་གསུངས་སྐྱེས་བྱའི་འབྱོར་བ་རྣམས། ས་བདག་བསོད་ནམས་དག་

ལས་བྱུང་། ॥ 86

འཛིག་ཏེན་ན་ནི་འདོད་བྱ་གང་། ཟུ་ཆེ་གང་དང་འོས་པ་གང་།

མཛོས་པ་གང་དང་མད་བྱུང་གང་། དེ་དེ་བསོད་ནམས་ཉིད་ལས་བྱུང་། ॥ 87

བཅོས་ལྷན་བདེ་ག་ཤེས་རྣམ་པར་གཟིགས། དག་སྤོང་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤོན།

གྱུ་ལ་བོ་གཉན་ལྷན་གྱོང་བྱིར་དུ། འཛིག་ཏེན་ལ་ནི་བཅེ་བས་གྱུ་། ॥ 88

གནས་སྐབས་དེ་ནི་བྱུ་ཞིག། གཞིན་ལྷ་མ་དང་འབྲེགས་ནས་ནི།

ཤིང་གི་རང་བཞིན་གླང་བོ་བྱས། ལས་གྱི་མདུན་དེར་རྣམ་པར་ཅི། ॥ 89

བཅོ་མ་འཛོམས་ན་དེ་འོད། བད་འདབ་གྱུ་མ་པའི་རྣམ་པ་ཅན།

ཡིད་འོང་སྤྱིང་ཆེའི་སྤུན་ལྷན་པ། བཅོས་ལྷན་བྱོན་པ་དེ་དག་གིས། ॥ 90

མཐོང་ནས་དེ་ལ་གྲས་པ་གྱུས། ཆེས་སྤྱ་ཆགས་པས་མངོན་བྱེགས་དེ།

དེ་ལ་ཅི་ཆ་གླང་བོ་ནི། ལུ་ནས་མདུན་དུ་བདུད་དེ་གནས། ॥ 91

བཅོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། དེ་དག་བསམ་པ་མཁྱེན་གྱུར་ནས།

བཅེ་བས་ཤིང་གི་གླང་བོ་ལ། ཞུས་པར་དག་གིས་རིག་པར་མཛོད། ॥ 92

དེ་ནས་དེ་དག་བཅོས་ལྷན་གྱིས། ཡང་དག་དང་བའི་བྱུགས་ཀྱིས་གཟིགས།

པན་ཚུན་བྱུ་བྱ་མོད་ག། ཁོ་བྱུག་དུ་ནི་སྤོན་ལས་བྱས། ॥ 93

इति पृष्टः क्षितौशेन सर्व्वविद् भगवान् जिनः ।
तमूचे भूपते पुंसां पुण्योद्भूता विभूतयः ॥ ८६ ॥

यदुदारो यदुचितो यद् आजिष्णु यदद्भुतम् ।
स्पृहणीयञ्च धल्लोके तत्तत्पुण्यसमुद्भवम् ॥ ८७ ॥

विपश्यौ भगवान् पूर्व्वं सुगतः सह भिक्षुभिः ।
चचार लोककृपया राज्ञो बन्धुमतः पुरे ॥ ८८ ॥

तस्मिन्नवसरे तत्र कुमार्या सह दारकः ।
विक्रीडावर्त्तानि पुरः कृत्वा दारुमयं गजम् ॥ ८९ ॥

तौ विलोक्य समायान्तं ध्यातजम्बूनदद्युतिम् ।
फुल्लपद्मदलाकारकरुणास्निग्धलोचनम् ॥ ९० ॥

भगवन्तं समुद्भूततद्भक्तिसरसोन्मुखौ ।
क्रीडागजं निवेद्यास्मै प्रणतौ तस्थतुः पुरः ॥ ९१ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञ स्तयोर्ज्ञात्वा मनोरथम् ।
दयया चरणस्पर्शं विदधे दारुदन्तिनः ॥ ९२ ॥

सम्यक् चित्तप्रसादेन दृष्टौ भगवताथ तौ ।
प्रणिधानं विवाहाय चक्रतुर्दारकौ मिथः ॥ ९३ ॥

གསེར་གྱི་ཁྲི་ལྷང་པོ་འེ་བཞེན་པ་དང་། རིགས་དང་མཐུ་འབྱོར་པ་ཡིས།
བདག་གི་སྤྱི་བ་འོས་གྱུར་ཅིག། ཅེས་པ་གཞིན་ཕྱི་རྫོང་གིས་གྱུར་༥ 94

བྱ་མོས་བཅོས་ལྷན་ཆོས་གོས་ནི། མཛོས་པ་དང་ལྷན་མཐོང་གྱུར་ནས།
བདག་གི་སྤྱི་བ་ཆོས་གོས་དང་། ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་བསམས༥ 95

དེ་ནི་སྤྱོན་ལས་དེ་དག་གིས། ཁྲི་ལྷང་པོ་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིས།
ཆོས་གོས་བྱ་མོ་འདི་ཡང་ནི། ལུས་ནི་ཆོས་གོས་ཀྱིས་མཚན་ནོ༥ 96

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གསྐྱེས་ཀྱང་ཆུང་དེ། དེ་ལྟར་ས་བདག་གིས་ཐོས་ནས།
ཅོད་པན་དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ། རིག་ནས་རང་གི་ཁང་པར་སོང་༥ 97

གྲུལ་པོ་ཡ་མཚན་བཅས་སོང་ཆོ། གཞིན་ཕྱི་རྫོང་མར་བཅས་པ་ཡིས།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསྐྱེས་པ་ནི། ཆོས་ནི་དག་པའི་རྫོང་ཡིས་ཐོས་༥ 98

དེ་ནས་དེ་དག་ཆགས་བྲལ་སྤྱིས། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཉམས་གྱུར་ཅིག།
རབ་དུ་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་བདུལ། དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་༥ 99

གྱུ་ཆེ་ལེགས་བྱས་གོམས་པའི་སྤྱོད་བས་བསོད་ནམས་བཞེན་པ་ཡི།
སྤྱིས་བྱ་ནམས་ནི་ཆོས་འདོད་དོན་ཡང་དག་བས་སྤྱན་ཆོགས་འཕྱུར།
དེ་ནས་དེ་འབྲས་མངོན་འདོད་སྤྱད་ནས་གྱུས་བཅས་དེ་དག་ནམས།
སྤྱོན་བྲལ་མཁའ་ལྟར་མཛོས་པའི་ཞི་བ་མཆུག་དུ་སྤྱོན་པར་བྱེད༥ 100

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞིན་
པ་དཔག་བསྟོ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཁྲི་ལྷང་པོ་ཅན་གི་དོགས་པ་བཞིན་

པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པའོ།

कुलप्रभावविभवैर्भूयाज्जन्म ममोचितम् ।

वाहनं हेमदन्ती च कुमारस्येत्यभून्मतिः ॥ ६४ ॥

दृष्ट्वा भगवतः कन्या संसक्ते चारुचीवरे ।

जन्मचीवरयुक्ता स्या* महमेतदचिन्तयत् ॥ ६५ ॥

स एष प्रणिधानेन जातस्तेनेह हस्तकः ।

इयं चीवरकन्या च तनुचीवरलक्षणा ॥ ६६ ॥

इति श्रुत्वा क्षितिपतिस्तद्वृत्तं सुगतोदितम् ।

मुकुटस्पृष्टतत्पादपद्मः स्वभवनं ययौ ॥ ६७ ॥

याते सविस्मयं रात्रिं कुमारः सह जायया ।

कथ्यमानं भगवता धर्मं शुश्राव शुद्धधीः ॥ ६८ ॥

ततस्तौ जातवैराग्यौ क्षीणसंसारवासनौ ।

प्रव्रज्यया जितक्लेशौ शुद्धां बोधिंमवापतुः ॥ ६९ ॥

विततमुक्ततपुण्याभ्यासयोगेन पुंसां

भवति कुशलभाजां धर्मकामार्थसम्पत् ।

अभिमत मथ भुक्ता तत्फलं सादरातं†

विघ्नगगनकान्तिं शान्तिं मन्ते भजन्ते ॥ १०० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

हस्तकावदानमष्टचत्वारिंशः पल्लवः ॥ ० ॥

* Orig. युक्तेय ।

† सादरास्ते ?

APPENDIX.

མངལ་ནས་འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བཅུ་པའོ།

गर्भक्रान्त्यवदानम् ।

འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཉེ་བར་གཞུང་སྤྱད་རབ་ཞུགས་སྟོན་པ་དག་ནི་སྟོན།

གྲོང་ཁྱིམ་ཙམ་པ་དང་ཉེ་དྲི་མེད་པ་དྲུད་རྩིང་ངོགས་འགྲམ་ན་བཞུགས།

ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་རེག་ན་བདེ་བའི་འོད་ཟེན་དག་སྤྱོད་གིས།

དྲིས་ནས་མངལ་བཅུ་མས་ལ་སོགས་སྟེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་སྟེ་བའི་སྟོན་ཚུལ་

གསུངས། 1

འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དཀར་ནག་འདྲན་མའི་འོད་ཅན་ལས་སྤྱད་ཀྱིས་བཀྲ་བའི།

ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྟེ་བའི་གོས་ནི་རབ་མང་གནས་སྤབས་མཐོང་གྱུར་དེ།

ཤིན་དུ་འབད་པས་གང་ཞིག་ཡུན་རིང་ཡོངས་སྤྱད་སྤལ་པོར་གྱུར་མོད་ཀྱང་།

གཏུང་བའི་དྲི་མ་སྤྱུ་ཆགས་ཚོན་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།

2

སྟེས་པ་བྱད་མེད་དག་ཀྱང་འཛིན་པ་ནམ་ཉམས་རེག་པར་ཞུགས་བྱས་ཤིང་།

སྟོར་བ་བསྟན་པའི་ཁ་བ་རྩ་མཚན་ཡང་དག་འགྲོགས་ལ་ལྟུང་གྱུར་པ།

གཅིག་དུ་གྱུར་ཅིང་ངེས་པ་འགའ་ལས་ས་བོན་དག་གིས་དངོས་པོར་གྱུར།

སྤྱུ་ཞིག་ཁོང་དེར་འབྲལ་ལ་འཇུག་སྟེ་དཔེར་ན་བསྐྱབས་པའི་མེ་བཞིན་ནོ།

3

ཤེལ་དུས་དག་ལ་ཚོན་གྱིས་རབ་དཔྱེ་སྟོན་ལ་ཆུ་ཡི་གཏོར་གྱི་ཆ།

དྲིལ་ལ་མེ་དོག་དྲི་བཟང་གསེར་ལ་མེ་ཡིས་གཏུངས་བཞིན་དལ་བྱ་ཡིས།

དྲི་ནས་ཀྱིས་བཞིན་ནས་པ་མང་པོ་འི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུར།
 སྤྱོད་ཚུལ་བྱེད་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཡང་དག་མི་མཚན་འདི་དེ་ནང་ཁྱེད་འཇུག།

4

དེར་ནི་སྤྱོད་པའི་རིམ་པས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་བཅོར་འདོར།
 རི་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ཀྱང་ནས་འགྱུར་འཛོན།
 རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་རབ་མང་བཞེད་པ་བཀྲ་པའི་གཟུགས་ནི་མི་མཚན་དེ།
 མ་ཕྱེ་སྐྱོང་ཆུ་ཡིས་རང་བཞིན་མ་ཕྱེ་ནས་པར་མི་གསལ་བཞིན།

5

དེར་ནི་མེར་མེར་རྒྱར་རྒྱར་ནར་ནར་གོ་གོང་ལ་སོགས་གནས་སྐབས་བཟུང་།
 དེ་དང་དེ་དག་ལྟ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་དྲོད་གོར་མེར་མཁའ་ཀྱིས་སྤྲིན་ཅིང་བཏང་
 བྱས་ནས།

སྒྲ་བ་ཆོགས་པའམ་ཡང་ན་དག་ཡིས་འབྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི།
 སྤྱུག་བསྐྱེད་འདྲུ་ཤེས་རབ་ལྡན་ཅི་ཡང་ཅུང་པའི་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་སྤྱོད།

6

དྲུས་སུ་ཕུ་བ་དག་ལས་འབྱས་བུ་རང་ཉིང་ལྟར་བཞིན་མངལ་སྤྱོད་པས།
 དེ་དྲུས་ལངས་པའི་མ་ཡི་རྒྱུང་ནི་མི་དཔན་མགྱོགས་པའི་རབ་བསྐྱེད་ནས།
 མཚན་ཆ་གོས་པའི་གནས་ཀྱི་གོགས་པོ་འཛོང་པའི་ལས་ཀྱིས་ཆོགས་གྱུར་པ།
 གཞུ་ཡི་འབྱུལ་འཁོར་བཀའ་ནས་བཏང་པའི་མདའ་བཞིན་ནང་ནས་ཕྱིར་
 འཕྱོན་འགྱུར།

7

གན་རྒྱལ་ཁ་གདངས་རོ་འཛོན་བྲག་བོས་ཀྱུ་དྲོག་ཅེ་ལ་འཛོན་བྱེད་ཅིང་།
 མ་ཡི་ཀྱ་ཞོ་འཕུངས་པས་གང་འདི་ན་བས་མིན་ཞིང་མིག་གིས་མིན།

སྒྲིབ་པ་ལོ་མ་པ་པའི་གཏུང་བས་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་གནས་པའི་རོལ་བ་དེས།
དེ་ཡི་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྒྲིབ་བྱེད་བཀ་ཆགས་ཁོ་ནའོ།

8

ནམ་མང་ཡུལ་གྱིས་ཉམས་སྤོང་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བས་བྱུབ་པ་ནང་བྱུབ་པ།
གསལ་བར་སྐྱེད་པ་རབ་དུ་གྱུས་པར་ལེགས་སྐྱར་པར་ཅེ་ཅེ་ཆ་གས་བཞིན།
དེ་ནས་རང་བཞིན་དབང་བའི་གོགས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་བྱིན་པའི་མོངས་པ་དེ།
ལྷ་མའི་དོན་དུ་བརྟེན་ཅིང་ཡོངས་སུ་མཉེ་བའི་རིག་པས་མ་མ་རིག།

9

མལ་སྒྲུབ་གོས་ནམས་ལག་པས་བསྐྱེད་པའི་འདར་བྱེད་དག་གིས་མནན་བ་དང་།
གནས་དང་གནས་སུ་ཡ་ཡོར་འབྱར་ལུས་སྒྲིབ་ཆགས་ནམས་ཀྱིས་ཟེས་
གྱུར་པས།

དག་དུ་ཉིང་ཚོག་དང་བལ་བས་ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གྱུར་མ་ནི།
སྐུ་ལ་སྒྲིབ་ལྷོ་མི་བཟད་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སུ་རབ་དུ་འབྱར།

10

ལྷུང་བ་སྐྱགས་ཤིང་རབ་འཕྱོལ་འོ་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཞིན་ནི་སྐྱགས་གྱུར་དེ།
གན་གྱུལ་བྱང་གི་དབྱས་སུ་ལྷུང་བས་མཚན་པས་བྱན་བར་གྱུར་པ་འདི།
སྐྱུ་མའི་བྱུང་མེད་ལ་འགྲོགས་མཚོག་དུ་ཅེ་དགའི་རོལ་བ་དུན་པ་ལས།
དགོད་པའི་འོད་ཟེར་གིན་དུ་གསལ་བས་རབ་དུ་བྱུབ་པ་བཞིན།

11

དེ་བས་དེ་ནི་ཅེ་བས་ཡིག་འབྲེང་ཡོངས་འདྲིས་དག་ལ་ལག་གཏད་ཐོབ།
འཁོར་བ་འདིར་ནི་གཡོ་མེད་འཆིང་བའི་ཕྱི་བས་ཀྱི་རི་མོའི་ལས་དག་ལས།
རང་གི་སྐྱེ་བའི་ཁོར་མོ་རིང་དུ་འབྱི་བཞིན་ཨོ་ཡིག་ལ་སོགས་པ།
སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རབ་གསལ་ལོངས་སྐྱོད་སྐྱོས་པ་ངས་བར་འཇུག།

12

རིམ་ཞིག་ལྷ་པོ་ཡང་བྱིས་པའི་དངོས་པོའི་རབ་སྐྱོངས་བྲམ་ནས་ཤེས་རབ་འཕྱོང་།
 སྒྲོན་ནས་ཀྱང་ནི་ལང་ཚོད་ལ་འདོད་པས་རབ་བསྒྲུབ་འདྲ་ཤེས་ཉམས།
 སྒྲུག་བསྐྱེད་མཛེས་པའི་སྒྲིན་གྲོག་བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱི་ཅེ་དགའ་རོལ་པ་དག།
 སྒྲིང་པོ་མེད་ལ་རབ་དུ་བཏན་པའི་སྒྲོ་ཡིས་མཛེན་པར་འདོད་པ་བཅོངས། 13

བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ན་བ་ལུས་ནི་གཡོ་མེད་འཁྱུང་པ་ལ།
 ཁ་ཡི་ཆང་གི་དྲི་ལ་སྒྲ་དང་དེ་ཡི་རོལ་སྒྲིང་བྱེད་དང་།
 བཞིན་ལ་མིག་ཀྱང་སྒྲོད་དུ་བབྱིས་ནས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་འདི།
 ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོད་དག་འཛིན་པ་བཞིན། 14

སྒྲང་ལ་མཛེད་ཞིང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་ལ་ཡོངས་སྒྲང་ངང་ཚུལ་འདོད་ལྷན་དེ།
 གསལ་བ་གསལ་བ་ལ་ཆགས་འབད་བཅས་གཞན་གྱིས་འདོད་མ་གཞན་
 དག་འདོད།

དེ་ལྟར་པན་ཚུན་རིགས་མིན་སྒྲོད་པ་མཚོན་ནས་སྒྲིངས་པ་མཐོང་བྱུར་པ།
 འདི་ཡི་འདོད་པ་རང་བཞིན་རོ་བྲལ་བཀྲ་བའི་གྱུད་འདིས་བཞུད་སྒྲོད་ཉིད། 15

ཉིན་ཞིག་དག་ནི་ཉིང་ཞིག་གནས་པའི་ལང་ཚོས་ཡོང་བར་བྱས་བྱུར་ཅིང་།
 འདས་ལ་སྒྲང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་ཚུ་གཏོར་དག་ནི་མཐའ་དེ་ལ།
 བྱིང་ཞིང་མཐའ་ལ་རབ་སྒྲུང་འགྲོ་བ་དག་ནི་རབ་དུ་ཉམས་པ་འདི།
 ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དང་བྲམ་སྐྱོངས་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། 16

རི་སྒྲིད་འདི་ནི་ཅེ་ཞིང་འཁྱམས་དང་གཡོ་དང་དགའ་དང་སྒྲུལ་བ་དང་།
 འདོད་པས་འཁྱུང་བའི་ལུས་ནི་འཁྱོག་པས་འཛུམ་ཞིང་སྒྲོ་བྱེད་པ།

དེ་སྤྱིད་དེ་ཡིས་སྤྱིད་དུ་དུས་ཀྱིས་རབ་འཕངས་གསོད་ཉགས་མེད་གཤམ་འཕྱིང་།

ཁ་བའི་འཕྱིང་བ་ལྟར་དཀར་སྒྲ་དཀར་ཆོལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་འབབ་པ་ཉིད། 17

གཏི་མུག་གཉིད་ལ་ཆགས་པས་དུས་དང་དུས་ལ་སྒྲ་ཅིག་ལྟར་ཤེས་ཤིང་།

ལུས་འདིར་ལེགས་བྱས་མ་ཐོབ་བྱིན་པ་ཉིད་མིན་སྒྲིབ་པ་ཉིད་མིན་པའི།

གྲུ་འདིས་དེ་ནི་ཀུན་པོས་བཀུས་བཞིན་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་པ་ཉིད།

ཀུན་དུ་སྒྲོངས་པ་ནམས་ཀྱི་ཉམས་ཉེས་བག་མེད་འགྲོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན། 18

ལས་ངན་གྱིས་ཐོབ་ནོར་དང་མཚུངས་པས་ལང་ཚོ་སྤྱི་ལས་དུ་ཉག་པ།

བྱད་མེད་འཛོ་སྒྲིབ་སོས་ཀའི་མེད་གཤམ་འཕྱིང་སོང་བ་དེ་ཡི་ཚོ།

ཡན་ལག་མ་ལུས་སྒྲུ་ཞིང་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རང་བཞིན་མཐའ་དག་ཉམས།

རྒྱལ་སྤྱིད་ལས་ཉམས་མི་བདག་བཞིན་དེ་དེ་ནས་བདེ་བ་འདས་པས་གདུང་། 19

བདག་གི་ཚོ་བཏང་སྒྲོང་བ་ནམས་ཡང་དག་འོས་པའི་སྤྱིན་མ་བཏང་།

ཕྱོགས་ཕྱོགས་རབ་དུ་གྲགས་པའང་མ་བསྐྱེད་ལེགས་པའི་ལམ་ནི་མེད་གས་

ཤིང་།

སྒྲོང་བའི་དུག་འབྱུངས་ཚ་དང་གྲང་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ལྟག་པར་ཐོབ།

སྤྱིག་ལས་ཅི་ཡང་འཛིགས་པར་མ་གྱུར་གང་ཞིག་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་བགྱིས། 20

གསེར་གྱི་ལྷོན་པའི་འོད་འཕྲོག་ཡིད་འཕྲོག་ལང་ཚོ་འི་དཔལ་ནི་གང་ན་སྟེ།

སྤྱིན་ཞིང་མཛོས་བྲལ་སྤྱིན་བྱས་བཅོས་པའི་ཤིང་མཚུངས་ལུས་འདི་ག་ལ་ཞིག།

ན་ཅུང་འདི་དག་མིག་གིས་རིང་ནས་ཡོངས་སྤོང་རུས་ན་ཞེན་གྱུར་པ།
 བདག་ལ་ནགས་ཀྱི་སྤྱུ་བསྐྱེས་ས་ཤིང་འབྲུགས་པས་འབྲུགས་པ་བཞིན་ཞེས་
 སྒྲུམ། 21

ལུས་འདི་ནམ་པར་འཛིག་པ་བཞེན་ཏེ་སྐྱུ་མའི་ཚོགས་ནི་མ་ཡིན་ཉིད།
 སོ་ནི་མོར་བྱ་ཀྱན་དང་སྐྱེ་དེ་སྐྱུང་ཕྱི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ཉིད།
 ལུས་ཀྱི་བཙོན་འབྲུས་སྐྱུང་ནི་རབ་དུ་སྤོར་ཏེ་གཏོ་མག་བྱ་བྱ་མིན།
 མལ་སྟན་ལ་བརྒྱུངས་ཟད་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག་གི་སྤེད་པ་ཟད་མ་ཡིན། 22

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་མི་ཟད་དབྲགས་བཙེགས་ཉིག་སོགས་རབ་དུ་སྐྱུས་
 གྱུར་པས།
 འདི་ནི་ཡུམ་རིང་འདྲིས་པའི་འཛིག་ཉེན་སྤྱོད་རྩལ་འཕྲུལ་གཏོང་ཙོམ་སྟེ།
 སྐྱགས་གྱུར་རང་གི་སྤྱི་པོ་དང་བུལ་སེམས་ཞིང་རྒྱས་པ་ཆད་པ་ལས།
 བསྟན་པ་ཉམས་གྱུར་དུས་ལ་བབ་པ་དབྲུལ་པ་བྱ་ལོན་ཆེན་པོ་བཞིན། 23

རེ་ཞིག་ས་དང་ཁང་པ་མོར་དང་གཡོག་འཁོར་བྱ་དང་རྒྱང་མ་དང་།
 རྒྱུག་ནི་མཐར་ཐུག་དུས་སྤྱི་ཡིས་དེ་སྟེད་གཞན་ཡང་བསམས་བྱས་པ།
 ཇི་སྟེད་སྤྱི་བ་ལ་ཡང་འདི་ཉིད་སྤྱད་ནས་ཆགས་སྤོངས་འཆིང་བ་དག།
 དེ་དེས་ནང་དུ་ཡོངས་སྤྱུ་འདྲིས་བྱས་དེ་ཡིས་རང་བཞིན་ངོ་བོར་འགྲོ། 24
 ཟངས་ཆེན་སྤོང་སྤྲུག་ནང་དུ་སྤིག་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་དག།
 སྤྱད་ནས་ཅུ་འབོད་ཐིག་ནག་དཔལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་དག་དུ་
 འཁོར་གྱུར་ཅིང་།

གང་ཡང་བསོད་ནམས་ཆགས་བསྐྱབས་བདེ་བའི་གནས་དེ་ཡང་

དག་ཟད་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཕྱིར།

དེ་སྐྱད་ཕྱིར་མི་འོང་བཅས་འབྲས་ཐོབ་སྐྱད་ཏུ་དྲི་མེད་སྒྲོ་ཡིས་དྲིང་འཛོན་

མཛོད། 25

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དག་ཐོབ་སྐྱད།

དེ་སྐད་སྤྱད་པའི་ཆུ་གཏོར་ནི།

འཛིགས་རུང་ལས་སྒྲོལ་བདུལ་ཞུགས་མཛོད།

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།

26

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཛོད་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་སངས་ལྷན་འབྱུང་བ་

བཟུན་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་པའོ * ॥

* The 'Garbhakrāntyavadānam,' which figures as the 10th 'pallava' of the 'Avadānakalpalatā,' was evidently an interpolation introduced to make up the auspicious total of 108 'pallavas.' Accordingly this particular 'pallava' has been omitted from its proper place. Its Tibetan version is inserted here as an Appendix.—S. C. V.